

خستوته‌وهو سزا دراوون و له ناوبراون، نئیمه ئه‌مانه‌وئى که ئهم گه‌له‌ی تو بَمینى و به‌ته‌واوى له‌ناو نه‌برین بؤیه داخوازیه‌کانیان سه‌بارت به دابه‌زینی نیشانه‌ی راستی تو ره‌وانه ناکه‌ین بؤیان ئه‌وه بو که نئیمه دامان به‌گه‌لی سه‌مود ئه‌و و شتره‌ی که زانراوه به‌داوای سالت که چاو رؤشنیه‌ک بو بؤ ئه‌وان ئه‌بوایه به‌بینینی ئه‌و و شتره باوهریان به سالت بگردایه که‌چی ئه‌وان سته‌مییان له‌خویان کرد به هوی حوشتره‌که‌وه که کوشتیان له داویدا سزادران و به‌ده‌نگیک له‌ناوچون، وه نئیمه هیچ نیشانه‌یه‌ک له‌نیشانه‌کان ره‌وانه ناکه‌ین مه‌گه‌ر بؤ ئه‌وه‌ی خه‌لگی بترسیت و له خراپه‌و تاوان په‌شیمان ببیته‌وه ئه‌گه‌ر په‌شیمان نه‌بونه‌وه سزا دهدرین، جا تو ئه‌ی محمد ﷺ له‌سه‌ر راگه‌یانندی خوت سوربه‌و له پړو پاگه‌نده‌ی دوژمن مه‌ترسه.

٦٠ جا بیریکه‌روه له‌و کاته‌ی که نئیمه وتمان به تو به‌راستی په‌روه‌ردگارت گه‌ماروی خه‌لگی داوه‌و که‌س له ده‌ستی ئه‌و دهرناچیت و هه‌مو له‌ژیر چاودیری و ناگایی ئه‌ودان و خوا تو ده‌پاریزیت له‌وان، وه نئیمه ئه‌و بینینه‌ی تو مان له‌کاتی شه‌وره‌ی و سه‌رکه‌وتن بؤ ئاسمانه‌کاندا دانه‌ناوه بیجگه له‌وه‌ی که‌تافی کردنه‌وه‌یه‌ک بی بؤ خه‌لک، جا ئه‌وه‌ی که دلی به‌روناکی ئیمان کرابیته‌وه، وه‌ک ئه‌بو بکر باوهرت پی ده‌کات و ئه‌وه‌ش که دلی ره‌شب به‌هوی سته‌م و کوفرده باوهرت پی ناکات جا هه‌ردووکیان له‌یه‌ک جیا ده‌بنه‌وه‌و دهناسرین و رۆزی دواى نکولی لی ناکریت، وه هه‌روه‌ها ئه‌و درخته نه‌فرین لی کراوه‌ی که له قورئاندا باسکراوه که دره‌ختی "زه‌قوم" له هویه‌کی تری تاقی کردنه‌وه‌یه، جا هه‌ندی‌ک ده‌یان وت: چون ده‌گونجیت له‌ناو ناگردا دره‌خت هه‌بیت و نه‌سوتیت، وه نئیمه ده‌یانترسینین له‌سزای دنیاو پاشه‌رۆژ به‌لام ئه‌و ترساندنه هیچ شتیک له‌وان زیاد ناکات جگه له‌خوبای بون و سه‌رکه‌شیه‌کی گه‌وره، ئه‌مه به‌رپه‌رچیکی گرتگو گه‌وره‌یه بؤ ئه‌وانه‌ی که به‌رژه‌وه‌ندیان کردوه به خواى خویان و هه‌مو شتیک به‌سه‌نگی به‌رژه‌وه‌ندیدا کی‌شانه ده‌کن، چونکه مادام خوا خوی دهرانی ترساندنیان چاکیان ناکات به‌لکو زیاتر مله‌ور و سه‌رکه‌ش ده‌بن، جا بؤ فه‌رمانی ترساندی داوه؟! وردبنه‌وه!! جاریکی تر خواى میهره‌بان و دانا باسی کی‌شه‌ی نیوان ئادم سه‌لامی خواى له‌سه‌ر بی و شه‌یتانمان بؤ ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

٦١ بیر که‌روه له‌و کاته‌ی که وتمان به فریشته‌کان سوچه‌ه‌ه‌ب بون بؤ ئادم جا ئه‌وانیش سوچه‌ه‌یان بؤ برد جگه له ئیبلیس که گوتی نایا سوچه‌ه‌ه‌بم بؤ که‌سیک که له قور دروستت کردوه؟
٦٢ وتی: پی‌م بلی ئه‌وه که‌سیکی وایه که تو ریزی ئه‌وت داوه به‌سه‌رمنداو داوام لی‌ده‌که‌یت که سوچه‌دی بؤ به‌رم؟ ئه‌وه شتیک

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوْلُونَ
وَأَيْنَا نُمُودَ النَّافَةِ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا
جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ
فِي الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ فَمَا زَيْدُهُمْ إِلَّا طَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
قَالَ مَا أَصْغَدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ هَذَا الَّذِي
كَرَّمْتَ عَلَيَّ لِنِ اٰخِرَتِ اِيَّ يَوْمِ اَلْقِيَمَةِ لَآحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُ اِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ يَبْعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاءٌ مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزَزَ مِنْ اَلْاَسْطَعَتِ
مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلَبَ عَلَيْهِمْ بَخِيكَ وَرَجَلِكَ وَشَارَكَهُمْ
فِي اَلْاَمْوَالِ وَاَلْاَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ اِلَّا
غُرُورًا ﴿٦٤﴾ اِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ وَّكَفَىٰ
بِرَبِّكَ وَكَيْلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمْ الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ اَلْفَلَكَ
فِي اَلْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿٦٦﴾

به بی گوړان هه‌ر ئه‌وه‌و هه‌ر ئه‌وه‌ش ده‌بن. ئیبنوعه‌باس ده‌لی:

/ واته: قوره‌یش به پیغه‌مبه‌ریان وت: داوا بکه له په‌روه‌ردگارت که کیوی "سه‌فا" بکات به‌زیر بؤمان جا باوهرت پی‌ده‌که‌ین، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: ئه‌گه‌ر وابو باوهرت ده‌بین؟ وتیان: به‌لی، ئیبنوعه‌باس ده‌لی: جا پیغه‌مبه‌ر ﷺ دوعای بؤ کردن، ئه‌وسا جبرئیل هات بؤلای وتی: به‌راستی په‌روه‌ردگارت سه‌لامت لی‌ده‌کات و ده‌فه‌رموی: ئه‌گه‌ر ده‌یه‌ویت کیوی "سه‌فا" یان بؤ ده‌که‌م به‌زیر، جا ئه‌و کاته هه‌ر که‌سیکیان که باوهرت نه‌هینا سزایه‌کی وای دده‌م که هیچ که‌س له‌م جیه‌انه ئاوا سزا نادم، وه ئه‌گه‌ر ده‌یه‌ویت ده‌رگای ته‌وبه‌و لی‌بوردنیا بؤ ده‌که‌مه‌وه، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: به‌لکو ده‌رگای کراوه‌ی ته‌وبه‌و لی‌بوردم ده‌ویت. پاشان په‌روه‌ردگار ئه‌م نایه‌ته‌ی ره‌وانه کرد که ده‌فه‌رموی:

٥٩ جا هیچ شتیک ریگا له نئیمه ناگری بؤ ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر داخوازی خویان نیشانه‌ی راستی تو یان بؤ بنیرین جگه له‌وه‌ی که گه‌لانی پیش ئه‌وان داویان کردوه بؤیان هاتوه‌و به‌درؤیان

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهًا فَلَمَّا نَجَّكُمُ
إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَفِّفَ
بِكُمْ جَانِبَ الْوَيْلِ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ
وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ
فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى
كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ
بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِإِمِينَةٍ فَأَوَّلْتِكَ يَقْرَأُ وَنَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَتْ فِي هَذِهِ
أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِنْ كَادُوا
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ
وَإِذَا لَا تَأْخُذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَّاكَ لَقَدْ كَدَّتْ
تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

﴿٦٧﴾ جاہر کاتی کہنیوہ لہ ناو دہریادا توشی نارہحہتی وزیان
بوون لہو کاتہدا ئہوانہی کہپہروستوتانن لیتان ون دہبن جگہ لہ
اللہ و لہو کاتہدا تہنہا لہو دہپارینہوہ کہچی کاتیک کہ نیوہی
رزگار کردو ہاتنہ وشکایہوہوہ ترستان نہما پشت دہکہنہ
ٹایینہکہی خواو گوئی پینادن، وہ ئینسان ہەر ئاوا سپلہونمہک
نہناسہو زوو نیعمہتی اللہی لہ بیر دہچیٹہوہ. ئەم مروّفہ چؤن
بیر دہکاتہوہ ئایا پیی وایہ کہ اللہ تہنہا لہ ناو دہریادا دہتوانیت
سزای بدات و نقومی بکات و دای پؤشیت؟!

﴿٦٨﴾ ئایا نیوہ کہ ہاتنہ وشکای نیئر لہ سزای پەروردگار بن
ترسن وناترسن لہوہی کہ خوا بہ گوشہیہکی ئەو وشکایہدا
بتانبات بہناخی زہویدا وەک قاروون؟ یان بہرد بارانتان بکات
وہک گہلی لووت؟ لہپاشان ہیچ پاریزہرو یارمہتی دہرو
پشتیوانیکتان دہست نہکہوویت؟

﴿٦٩﴾ یان ئایا نیوہ ناترسن جاریکی تر بتانگہرپینیتہوہ بؤ ناو
دہریاوبیویستیان بکہویتہ ئەوسہفہرہ، جا بایہکی زؤر
بہہیزتان بؤ رہوانہ بکات وہ کہشتیہکانتان بشکینی و لہو
دہریاہدا نوغرؤتان بکات بہ ہوی ئەوہی کہ بیباوہرو نمہک
نہناسبون لہ پاشان کہسیشتان دہستان نہکہوویت کہ تؤلہ لہ نیئمہ
وہرگریٹہوہ بؤتان؟ واتہ: نہکەس ئەتوانی بتان پاریزی و
نہکەستان ہہیہ پاش خؤتان بتؤانی تؤلہتان لہ خوا وەرگریٹ.

ئہوہندہ کہمو لاوازہ کہ ئەگہر تۆ من دوا بخہی ہہتا رۆزی
قیامہتو ماوہم پی بدہیت سویند بیت ہہمو ئەولادہکانی بہ
سەر لی شیواندن و گومراہکردن لہناویان ببہم جگہ لہ کہمیکیان
نہبیت کہ ئەوانہ خؤیان بؤ بہندیہتی پەروردگار یہک لا
کردوہتہوہ.

﴿٦٩﴾ اللہ فہرموی: برؤ چی دہکہی بیکہ، جا ئەوہی لہوان کہ
پہیرہویت لیوہ بکات، ئەوسا بہ دئیاییہوہ دۆزخ بہشتانہو ئەو
بہشہش پاداشتیکی فرہوان کراوہیہ بؤتان.

﴿٧٠﴾ برؤ چہندیک لہوان دہتوانی بہ دہنگہکەت کہ گؤرانی و
مؤسیقیہ یان ہەر دہنگیکی بانگ کہرہ بؤ تاوان، ئارہزؤیان
بجوئینہو ہانیان بدہ لہسەر تاوان و لہ ریگای راست لایان بدہ، جا
بہ سوارہو پیادہکانتاوہ ہەرچیت ہہیہ کؤی کہرہوہ لییان و
ہیرش بکہ سہریان، وہ ہاوبہشییان بکہ لہ مائیان ولہ ئەولادیان
دا تا بہشیوہیہک بہکاری بہینن کہ لہ رہزامہندی تۆ دابیت وەک
ئہوہی مائیان لہ حہرام بہ دہست بہینن یان لہ حہرامدا خہرجی
بکہن یان زہکات نہدہن یان توشی زینایان بکہیت یان
مندالہکانیان فیری رہوشت و ئەخلاق نہکەن یان بہرگری چاکہو
جیہادیان لیبکن، تہنانہت ئەگہر پیش خواردن یان نزیکی نیوان
زنو پیاو ناوی خودا نہبریت شہیتان نامادہ دہبیت و ہاوبہشی
دہکات، وہ بہئینیان پی بدہو ہہمیشہ نہداری و کہمدہستیان
پیش چاو بخہ تا لہترسی کہمدہستبون ہەر بہدنیباوہ سہرقال
بن و کردوہ خراپہکانیان بؤ برازینہوہو بہئینی نہہاتنی
دوارؤژیشیان پیبدہو بہدئیاییہوہ شہیتان ہیچ بہئینیک بہوان
نادات جگہ لہ فریودان و دہستخہرہکردن، جا ئەی شہیتان چیت
پی دہکریٹ بیکہ.

﴿٧١﴾ بہلام بزنانہکہ، بیگومان تۆ ئەی شہیتان ہیچ دہسہلاتیکت
نیہ بہسەر بہندہ راستہکانی منداو ناتوانی فریویان بدہیت و
بیانخہلہتینی، خؤ بہسہ کہ پەروردگارت پشتیوان بیت بؤ ئەو
کہسانہی کہ باوہریان پیی ہہیہو پشتی پی دہبہستن، ئینجا خوا
بہشیکی تر لہ نیعمہتہکانی خؤی دہخاتہ بہرچاومان و
دہفہرموی:

﴿٧٢﴾ پەروردگارتان ئەو زاتہیہ کہ پال دہنی بہ
کہشتیہکانتانہوہ لہو دہریاہدا تا بگہرپن بہ شوینی رزق و
رؤزیبہک کہ چاکہو نیعمہتی پەروردگارہ جا ژیانی خؤتانی پی
دابین بکہن بہراستی ئەو پەروردگاری نیوہ زؤر بہسؤزو
میہرہبانہ بؤتان. بہلام نیوہ زؤر سپلہو نمہک نہناسن.

جا باسپله نهن و له سزای بترسن و بزنان له ههرکویدا بن دهوانیت تۆله تان لیوهرگریت، جا چۆن له ناو دهریاو له کاتی دژواری دا تهنها هاوارتان لهو دهکرد با له وشکای و کاتی فهرهحیش ههر هاوار لهو بکهن و هاودلی بۆ دانهنن.

﴿٧٠﴾ خۆ بهراستی ئیمه ریزمان گرتوه له رۆلهکانی ئادم و ههلمان گرتوون له دهریادا به هۆی کهشتیهوهوله وشکاییدا بههۆی ئهوشتانهی که هاتوچۆی پیندهکریت و رۆزی ئهوانمان له شتهپاکهکان داوهو ریزی ئهوانمان داوهبهسهر زۆربهی ئهوانهی که دروستمان کردون بهریزلینانیکی بهرچاوشایان کهزۆربهی دروستکراوهکانی تر گهردنکهچ و رامن بۆیان، جا با مروّف سیله نهبیّت و سوپاسی ئه و نیعمهتانه بکات، پاشان اللّٰه ی بالآدهست کتوپر دهمان باتهوه بۆ قیامهت و دهفهرموی:

﴿٧١﴾ بیرکهرهوه له رۆزیک که ئیمه بانگ دهکهینه ههمو خه لک له گه ل ئیمام وپیشهواکهی وچاک وخراب لهیهک جیا دهکهینهوه، جا ئه و کهسهی نامهی کردهوهکانی به دهستی راست پین بدریّت خو ش بهخته، ئهوسا ئهوان نامهی کرداری خو یان دهخویننهوهو دهبینن به ئه ندازی ئه و دهزوه باریکهی ناو دهنگی خورما زینیان لئ نه دراوه هه مو چاکهکانیان له گه وروه بچووک تۆمار کراوه.

﴿٧٢﴾ جا ئه و کهسهی که له دنیا دا کوپربوهو له گه ل بوونی ئه و هه مو به لگه گه وروه رۆشانه دا ریگای خوای نه دۆزیوه ته وه ئا ئه وه له رۆزی قیامه تیشدا کوپر ده بی و به کوپری حه شر ده کریت وله هه مو کهس زیاتریش ریگای لئ ون ده بی و بئ به لگه و داماوو سه رشۆرتر ده بی و له دۆزه خداله بیر ده بریته وه.

﴿٧٣﴾ بهراستی نزیك بو که ئهوان تۆ فریو بدن و تووشی به لآت بکهن له باره ی ئه وشته وه که وه حیمان کردوته لات ، تا تۆش درۆ به دهم ئیمه وه بکهیت و ماوهیهک خۆت بگریت له دژایه تی خواکانیان، جا ئه و کاته ئهوان تۆیان ده کرد به دۆستی خو یان ، واته: کیشهی ئهوان له گه ل تۆدا له سه ر خۆت نیه و ئهوان تۆ به خاوهن خوورهوشی جوان ده ناسن به لآم کیشهی ئهوان له گه ل ئه م بانگه وازه ی تۆدایه که دژ به خواکانیانه و هانده ره بۆ یه کخوا په رهستی. بهراستی ئه گهر به رزه وهندی په رهسته کانی ئه مرۆیش له وکاته دا بۆنایه ههروهک ئه مرۆ ده بینن به ناو مه سه له حهت و به رزه وهندی و سیاسه ته وه ده یان وت: بۆ ناگونجین له گه لتاندا به لکو ئیمه ئه و گونجان و به یه کبونه به پیویست ده زانین و پیمان وایه که له به رزه وهندی هه مو لایهک دایه و بیروبوچونی هه موکه سیکیش له لای ئیمه ریزی هه یه با باوه ری به اللّٰه و پیغه مبه ریش نه بیّت و بانگ که ر بیّت بۆ بئ دینی و وازه یان له

فه رمانه کانی قورئان و سونهت و گائته که ر بیّت به یاسا کانی ئیسلام گرنگ ئه وه یه که جه ماوه ر وه رمانگریّت و پله و پایه و خه یریکی دنیا مان ده ست که ویت ، جا به لگه ش ده هی نینه وه که ها پیغه مبه ر ﷺ له گه ل بیباوه راندا په یمان و عه هدی به ستوه ئیمه ش هه ر ئاوه ها په یمانمان به ستوه له سه ر ئه وه ی که هه مومان هاوبه ش بین له دانانی حه لآل و حه رام و یاسا و ریزان له بیرو بۆچونی یه کتر و ئه وه ش که به رهنگاریمان بکات بئ سیاسهت و واقیع نه ناسه! بئ ناگا له وه ی که دانانی یاسا بۆ مروّف هه ر شیای و ئه و زاته یه که دروستی کردون و ده ربپینی بیزاری و رق وقین به رامبه ر به هه ر کوفریک یان هه ر یاسایهک جگه له قورئان و فه رموده راسته کانی پیغه مبه ر ئه رکی سه رشانیه تی و یه کخوا په رستی و ئیمانی راسته قینه به بئ ئه وه دانامه زریّت و ئه مه شوینی مه یلکردن و شیرینمانی نیه ئه وه ته له م ئایه تانه دا که له مه که داوله کاتی بئ ده سه لاتی پیغه مبه ر ﷺ و موسلماناندا ها توه ته خو اره وه چۆن په روه ردگاری جیهان هه ره شه ی ئاوا نزیك بوونه وه یهک له پیغه مبه ر ﷺ ده کات و ده فه رموی:

﴿٧٤﴾ خۆ ئه گهر ئیمه تۆمان دامه زراو راگیر نه کردایه له سه ر ئه م ئاینه به راستی نزیکبو که که مێک مه یلی دل بکه ی بۆلای ئه وان ئه گهر جی مه به ستی تۆ دنیا نه بوه به لکو به هیوا ی ئه وه ی که ئه وانیش به نه رمی له گه ل تۆدا بچوئینه وه و دژایه تی نه که ن و قسه کانت لئ وه رگرن، به لآم په روه ردگار تۆی دامه زاوو کرد، جا بۆیه تۆ که مترین مه یل و نه رمیه کت به رامبه ر به وان نه واندا.

﴿٧٥﴾ به لآم ئه گهر که مترین مه یل بکرایه بۆلایان، جا ئه وکاته ئیمه ش سزای چه ند به رامبه ری ژیان و چه ند به رامبه ری مردن و دوا رۆژمان به سه رتا ده دا له پاشان تۆ یارمه تی ده ریکت ده ست نه ده که وت که ریگا له ئیمه بگریّت له سزادانت.

﴿٧٦﴾ جا به راستی ئه وان خه ریکبون تۆ بچوئین له سه ر زه ویدا و سوکت بکهن و ده رت بکهن، خۆ ئه گهر ئه وه دیشیان به تۆ بکرایه و له ناویان ببردایت باش بزانه که ئه وانیش نه ده مانه وه پاش تۆ جگه له ماوه یهکی که م، واته: ئیمه تۆله مان لئ ده سه ندن و ئه مان فه وتان دن له دنیا دا و کهس نه ی ده توانی ریگامان بگریّت.

﴿٧٧﴾ ئه مه یش ره وشت و ریبازی ئه و که سه یه که له پینش تۆدا ره وانمان کردوه که ره وانه کردنی سزایه بۆ ئه و گه لانه ی که دژی پیغه مبه ره که یان بوون ، جا ئه گهر ئه مانیش ده ست هه ل نه گرن له ئازاردانت به لآ به سه ر ئه مانیشدا ده هی نین و تۆ ده ست ناکه ویت و نایبینی که ره وشتی ئیمه بگۆریّت، ده لئین هۆی دابه زینی ئه م ئایه ته ئه وه بو کافرانی مه که بریاری ده رکردنی پیغه مبه ریان دا اللّٰه یش به م شیوه یه هه ره شه ی لئ کردن به لآم

ئەوان گویان بەھەرەشەى ﷻ نەداو پیغەمبەریان ﷺ دەرکرد لەمەکەو سال و نیویەک زیاتری نەخاواند کە ﷻ بە غەزای "بەدر" تۆلەى لى وەرگرتن و حەفتا لەگەورە پیاوان و پایە بەرزانی وەک ئەبوجەل و عوتبەو شەیبەو ئەبویەختەرى کوزران و سام و هەیبەتى خاوەنناسان لەناو چو، ئینجا ﷻ فەرمان دەدات بەسەر پیغەمبەرماندا ﷺ کە نوێژەکانى لەکاتى خۆیاندا ئەنجام بدات و دەفەرموی:

٧٨ ئەى محمد ﷺ کاتیک کە خۆر لار دەبیتهوه هەتا تاریکایى شەو نوێژ بکە کە نوێژی نیوەرۆو عەسرو مەغریبو عیशा دەکات، وە قورئان خۆیندەنەکەى بەیانینیش ئەنجام بەدەکە بریتیه لە نوێژی بەیانى بەراستى نوێژی بەیانى کاتى نامادەبونی فریشتەکانى شەوو رۆژە.

٧٩ جا تۆ لەبەشیکی شەودا هەلسە بۆ نوێژ کردن ئەوه زیادەیهکەو لەسەر تۆ پێویستە ئەى محمد ﷺ، چونکە نزیکە پەروردگارت پلەیهکت پى بدات کە سوپاسکراوبى و هەمو مرۆف بە دەستکەوتنى ئەو پلەیه سوپاست بکەن، مەبەست شەفاعەتى گەورەیه کە کاتیک لە هەمو پیغەمبەران ناو می دەبن کە تکایان بۆ بکەن بۆ ئەوى کە پەروردگار لە نیوانیاندا حساب و کتاب دەست پێبکات و لەو دژواریهى مەحشەر رزگاریان ببیت، جا ئەو کاتە پیغەمبەرمان ﷺ هەل دەسیت بەو شەفاعەتە گەورەیه وەک لەفەرمودەى راستدا هاتووه بەوشیوهى ﷻ ریزی لیدەگریت و ئەو پلەیهى پێدەبەخشیت و هەموخەلگیش سوپاسى دەکەن و هەمویان ریزو گەورەى پیغەمبەریان ﷺ بۆ دەرەکەویت و دەیناسن ئەگەر چی ئاخەر پیغەمبەرە ﷺ.

٨٠ جا ئەى محمد ﷺ بلی: ئەى پەروردگارم بمخەرە شوینیکی راستى وا کە هەمو شتى تیدا بێت و پەکم بۆ هیچ نەکەویت و دەرم بکە بەدەرکردنیکی چاک لەو شوینە چاک و راستە کە مەکەیه، جا هەندیک دەلین: ئەى پەروردگارم بممرینه بەمردنیکی چاک و زیندوم بکەرەوه بەزیندوکردنەوهیهکی چاک. وە لە لایەنى خۆتەوه هیزو یارمەتیدەریکی وام پێدە کە بتوانم بەسەر دوژمانى نایین دا زال ببم،

٨١ جا بلی: حەق هات و بەتال فەوتا بیگومان بەتال لەناوچوو، چونکە بەتال بێبەنەماو دوور لە هەمو راستیهکانەو لەناوچونی بیگومانە بەلام بەومەرجهى کە حەق بێت و روبەروى بوەستیت. ئیبنو مەسعود دەلی: }

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْرِزُونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةٌ مِّن قَدِّ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا نَجِدُ لِسُنَّتِنَا حَوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقْبَرِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ إِنْ مَاهُو شِفَاءً وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَمَّنَ بِنَافِلَتِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا ﴿٨٣﴾ قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَن هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِن سَأَلْتُمُ النَّاسَ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَهُمْ عِلْمًا وَكَيْلًا ﴿٨٦﴾

/ واته پیغەمبەرى نازیمان ﷺ له / کاتى سەرکەوتنى مەکەدا کاتى کە چوو مەکەوه لەچوار دەورى کەعبەدا سى سەدو شەست بت دانرا بو بۆ پەرستن کە بە عەساکەى هێماو ئیشارەى بۆ دەرکردن و دەیفەرمو: ئیسلام هات و کوفر لەناوچوو حەق کە هات بەتال و بت پەرستى وەک پێش دەست پێناکاتەوهو جارێکی تر وەک خۆى ناگەریتەوه. ئینجا دەفەرموی:

٨٢ جا ئیمە نازلمان کردوه لە ئەم قورئانەدا ئەوهى کە شیفایه و رحمەتە بۆ ئیمانداران، وەرئالمان هیچ سویدیک لەم قورئانە وەرناگرن جگە لە زیان، چونکە بەهۆى دزایهتى قوروانهوه زیاتر رهنجەرۆو خەسارەت مەند دەبن و رۆزى قیامەتیش پیغەمبەرمان ﷺ شایهتى دەدات لەسەر ئەو کەسانەى

کە بە گوێی قورئانیا نەکردوهو دەفەرموی: ﴿يَرْبِّ إِن قَوْمِي

أَتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا / فورقان: سى.

ئەى پەروردگارم ئەم گەلەى من وازیان نا لەم قورئانە هێناوهو ئیشیان پى نەدەکرد

وە دەبیت بە بەلگەیهک لە سەریان کەواتە قورئان زیاتر بوو بەهۆى زیان و سزای سەخت بۆ بیاوهران بەلام شیفایه بۆ باوهرداران هەم شیفای گيانى و رۆحى هەم شیفای لەشو و جەستەهێى والله اعلم. دایکمان عایشە دەفەرمویت: }

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لِّمَنِ اجْتَمَعَتِ الْاِلسُ وَالْجُنُّ عَلَيَّ اَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ اَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ تَحِيْلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهَارَ خِلَافَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ اَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءُ كَمَا زَعَمْتُمْ عَلَيْنَا كِسْفًا اَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيْلًا ﴿٩٢﴾ اَوْ يَكُوْنُ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرِفٍ اَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِنْبًا نَقْرُوْهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَعَ النَّاسِ اَنْ يُؤْمِنُوْا اِذَا جَاءَهُمُ الْهُدَى اِلَّا اَنْ قَالُوْا اَبْعَثْ اِلَٰهًا بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَوْ كَانَتْ فِي الْاَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَّمشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ اِنَّهٗ كَانَ بَعِيْدًا خَيْرًا بَصِيْرًا ﴿٩٦﴾

ﷺ

/ / واته:

پیغمبر ﷺ لهو نه خوشیهدا که وهفاتی کرد سورهتی) (و () ی دهخویندو پاشان فوی دهکرد بهناولهپیداو دهیپنا بهلهشی خویدا، جا کاتیك که نه خوشیهکهی سهخر بوو من نهو سورهانم دهخویندو فوم دهکرد بهلام بههوی بهرهکعتو پیرۆزی دهستی پیغمبر ﷺ ههر دهستی خویم به لاشهیدا دهینا.

﴿٨٧﴾ خو ههر کاتی نیعمتهتی خویمان رزان بهسهر مروقدنا پشت تیدهکات وخوی دوور دهخاتهوه لهسوپاسکردنی اللّٰه، وه ههر کاتی توشی زیان و نیش ونازار بو نائومیّد نهبی وچاوهړی ناکات که جاریکی تر توشی خهیرو خویشی بیی، جا دهفهرموئ:

﴿٨٤﴾ نهی محمد ﷺ بلّی هه مو نیش دهکن به شیوهی خوورهوشتی ناو دهرونی خوئی، دلّو دهرون پاکان که باوهردارانن نیشیان پاکه، وهدلّو دهرون پیسان که بی باوهرانن نیشیان خراپه، واته: دلّتهنگ وغه مگین مهبه لهکاری ناپهسهندی بیباوهران، چونکه کارهکانیان وینهی ناو دهرونی خویمان دهردهخات نهوسا پهروهردگارتان زانتره له نیوه بهو کهسهی که چاکتر ریگای هیدایهتی گرتوه ههر کهسیکیش به گویرهی کرداری خوئی پاداش ددهداتهوه.

﴿٨٥﴾ جا نهوان لهبارهی روحهوه پرسیارت لی دهکن بلّی: روح شتیکه له فهرمانی پهروهردگارم ودروستکراوی نهوهو چونیهتییهکهی ههر له عیلمی نهو دایه و من هیچ شتیکی لی نازانم و نیوهش خوئان ههلمهکیشن، چونکه پیئتان نه دراوه لهزانیاری مهگهر شتیکی زور کهم، لههوی دابهزینی نه نایهتهدا دوو ریوایهت هاتوه: یهکیکیان وادهگهیهنی که نه نایهته لهمهدینهدا دابهزی بیئ که ریوایهتهکهی عهبدو لای کوری مهسعوده که (بخاری و مسلم) ریوایهتان کردوه که گوایه جولهکهکان لهبارهی روحهوه پرسیارهیان له پیغمبرهی خوا کرد تابزانن نایا پیغمبره یان پیغمبر نیه بهلام ریوایهتهکهی عهبدو لای کوری عهباس که ترمزی ریوایهتی کردوه دهری دهخات که نه نایهته وهک باقی سورهتهکه لهمهکهدا هاتوته خوارهوه که گوایه قورهبشیهکان چوونهته لای جولهکهکانی مهدینهو باسی پیغمبرهیان بو کردون ووتویانه نایا له لای نیوه که نیوه خاوهنی پهراون شتیك ههیه که نیمه بتوانین بهوشته محمد تاقی بکهینهوهو بزانیان راسته پیغمبره یان درۆدهکات، جوهکان وتیان: بچن سی پرسیاری لی بکن نهگهر بهراستی وهلامی دانهوه نهوه راسته پیغمبره یهکیک لهوپرسیارانه، پرسیاری روح بو کهچیوه چونه کهوهلامیشی بهشیوهی راستدانهوه نیچا راستی پیغمبرهیان بو درکهوت بهلام شهیتان سهری لیشیواندن و ههر لهسهر دزایهتی پیغمبره سوربون تا زوربهیان بهر شیرو تیری موسلمانان کهوتن لهغزای "بهدر" دا. وه پاش سهرکهوتنی پیغمبرهیان بهسهر مهکهدا نهوهی که مابو موسلمان بون و خزمتهی زور گهورهیشیان به نایین وپیغمبرهی خوا کرد خوا له ههمویان رازیبن. نیچا اللّٰه باسی نهونیعمهته گهورهی خوئی که قورنانه دهکات که چوئن ناردویهتیه خوارهوه ههرواش دهتوانیت بهرزی بکاتهوهو نهو نیعمهته گهوره له ناو بهندهکانیدا هه لگریئ جا دهفهرموئ:

﴿٨٦﴾ نهگهر نیمه ناردهزومان لی بیئ بهراستی نهوهی که ناردوومانته لای تو ههموی لهناودهبهین جا هیچی نه له بیری خوئداو نه له بیری کهسی تردا نامینیت پاشان هیچ پشتیوانیکت دهست ناکهوئی و کهس یارمهتیت نادات له سهر نهوهی که نه هیلائی نیمه ناوا بکهین یان بوئ بهینیتتهوه،

﴿٨٧﴾ بهلام خوا نه نیش ناکات بهلکو نه نایهتی نارده که مایهی فهرو خیر بیئ تا نهو کاتهی که خوئی دهزانی، بیگومان فهروخیری نهو بهسهر تووه نهی محمد ﷺ زور گهوریه که توئی

هەبزاردوۋە كىرۋىتى بە پېغەمبەر وئەم قورئانە پىر خېرو بەرەكەتە پىداۋىت.
جا ئىۋەش ئەو قورئانە بخوئىننەۋەو فەرمانەكانى بەجى بەيئىن و ئامۇزگارپەكانى وەرگىر پېش ئەۋەى كە اللہ بەرزى بىكەتەۋەو ئايەتتىكى لە سەر زەۋىدا نەھىلئىت، حوزەيفەى كورپى يەمان دەلى: پېغەمبەر ﷺ فەرەمۇى: }

۹۰ خۇ وتيان باۋەرت پى ناكەين ھەتا لەم زەۋىيەدا كانى ئاۋىكمان بۇ ھەئەنەقولئىنئىت،

۹۱ يان ھەتا تۇ خۇت باخچەپەكت نەبىت لەخورماو تىرى كەبە ناۋياندا جۇگای ئاۋ بىرواۋت چۇن رۇيشتىنىك،

۹۲ يان ۋەك تۇ گومانەكەپت كە سزا دىت بەسەرماندا با لە ئاسمانەۋە پارچەپەكى بىبارئىت بەسەرمان داۋ لەناۋمان ببات يان تۇ خواۋ فرىشتەكانمان بۇبەيئە تا ئىمە بەچاۋى خۇمان بىيان بىننن ئەگىنا ئىمە باۋەرت پى ناكەين.

۹۳ يان با تۇ مالىكى زۇر رازاۋەت ھەبىت يان تۇ سەرەكەۋە بۇ ئاسمان كە ھەرگىزباۋەرت پى ناكەين بەسەرەكەۋەتەنەپىشت تاتۇ نامەپەكمان بۇ نەھىنى لەلايەن خوداۋە كەئىمە خۇمان بىخوئىننەۋە؛ ئەى محمد ﷺ بلى: پاك و بى عەببە پەرۋەردگارم من جگە لەۋەى كە بىنئامىكەم و نىرراۋى اللہم شتىكى ترنيم ،ۋاتە، بلى: ئەو شتانەى كە داۋاى دەكەن لەمن ئەۋە ئىشى من نىە و من تەنھا گەياندىنى پەيامى خودام پى سىپىراۋە كى باۋەرت دەھىنى سودى بۇ خۇبەتەى و كىش باۋەرم پى ناكات زىانى بۇخۇبەتەى.

۹۴ ھەر كاتى پېغەمبەرۋە رىنماى ھاتوۋە بۇ خەلك جگە لەۋەسەپەى كەدەيان وت: چۇن دەبىت بەشەرىك پېغەمبەرىبىت ھىچ شتىكى تر نەبۋە كە بەرگرى لە خەلكە بىكات بۇ باۋەرت ھىنان و تەنھا ھەر ئەۋ بەھانەيان ھەبۋە جا پەرۋەردگار دەفەرەمۇى:

۹۵ پىيان بلى ئەگەر لەسەر زەۋىدا فرىشتەكان بەئارام ھاتوجۇيان بىكرادپەۋە ئەۋانى تىداسەقام گىر بۋاپە ۋەك ئىۋە بەراستى ئەۋ كاتەش ئىمە لە ئاسمانەۋە فرىشتەمان دەكرد بە پېغەمبەرۋە رەۋانەمان دەكردە سەر ئەۋ فرىشتانە، جا بت پەرستەكان وتيان: ئەى محمد ﷺ كى شاپەتە لەسەر راستىت؟ خواپىش فەرەمۇى:

۹۶ بلى: بەسە كە اللہ شاپەت بىت لەنئىۋان من وئىۋەدا كە ئەۋەى من ئەئىم لەلايەن ئەۋ زاتەپە، بەلام ئەۋەى كەئىۋە ئەيلىن ھەمۇى درۇۋ بختىانە بەراستى خوا ئاگادارە بەۋەى كە بەندەكانى دەيلىن و بىنەرى ھەمۇ ھەئس و كەۋتەكانىانە، كەۋابو تۇ نارەحەت مەبەۋە دل تەنگ مەبە چۈنكە بەراستى ھىداپەتە و رىنماى ھەر بەدەست ئەۋ زاتە خۇبەتەى.

۹۷ جا ئەۋ كەسەى كە اللہ رىنماى بىكات ھەر ئەۋەپە رىگای راستى گرتوۋە چۈنكە خۇى رىنماى وىستوۋە، ۋە ھەر كەسىكىش كەخا گومراھى بىكات جگە لەۋ زاتە كەسىكى ترنئىيە دۇست

/ /
كەم كەم رەنگ وروى نامىنى ۋەك لىباس چۇن كۇن دەبى ئاۋاى لى دىت كە نازانرى كە رۇۋو چىپە و نوپۇرۇ قوربانى وچاكە چىپە تا شەۋىك دىت يەك ئايەتى ئەم قورئانە لەسەر زەۋىدا نامىنى كۇمەئى پىۋاۋ و ئافرەتى پىر دەمىنن كە دەلئىن: كاتى خۇى لەباۋوباپىرانمانەۋەگوئىمان لەم وشەى { } بوە، جا ئىمەش ئەۋە دەلئىن. پاشان پەرۋەردگار باس لە گەۋرەى ئەم قورئانە دەكات كە كەس ناتاۋىت وئىنەى بەيئى و دەفەرەمۇى:

۸۸ پىيان بلى: ئەگەر ھەمۇ ئىنسان و جنۇكە كۇببەنەۋە لەسەر ئەۋەى كەۋىنەى ئەم قورئانە بەيئىن ناتاۋن وئىنەى بەيئىن ئەگەر جى ھەندىكىان يارمەتى ھەندىكىان بەدەن، لىرە دا فەرەمۇى وئىنەى بەيئىن كە نەيانتوانى پاشان فەرەمۇى دە سورەت كە ئەۋىشىان نەتوانى پاشان فەرەمۇى يەك سورەت بەيئىن، ئەۋىشىان نەتوانى جا چى لەۋە گرنگترە كە محمدى نەخوئىندەۋار پەرۋاۋەپەك بە زامانى عەرەبى بەيئىت كە ھەمۇ عەرەب لەگەل ھەمومرۇفئىكى ترو تەۋاۋى جنۇكەدا نەيانتوانىۋەۋە ناستوانن سورەتلىك ۋەك سورەتى ئەۋ پەرۋاۋە ئەۋ بەيئىن لەحالىكدا ھەۋلى ئەۋەشىان داۋەۋەتۋندىش دژاپەتئانكردوۋە؟ جا ئەۋەى خاۋەنى ژىرپەپەكى ساق بىت دەزانى ئەۋ پەرۋاۋە لە لايەن خوداۋە ھاتوۋە محمدىش ﷺ پېغەمبەرىپەتى بەلام "ئەگەر ژىرى نەما گىان والە سزادا" ئىنجا خۋاى زاناۋ بالادەست دەفەرەمۇى:

۸۹ بەراستى ئىمە لەم قورئانەدا لە ھەمۇ وئىنەپەكى پىۋىست و كارىگەرمان ھىناۋە بۇ خەلك و جىگۇرۇكەمان پىكردوۋە بۇئەۋەى بىبىت بە پەندوئامۇزگارى بۇيان و رىگای حەق بگىر و پەپەرەۋى پېغەمبەر ﷺ بىكەن بەلام زۇرپەى خەلك جگە لە بىباۋەرتى شتىكى تىران نەۋىست. بەلى ئەۋان ئەۋ ھەمۇ بەلگە رۇشانەى كە لەۋ قوئانەدا ھەپە وازلىدەھىنن و داۋاى بەلگەۋە موعجىزاتى تر دەكەن،

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيَٰ وَبُكْمًا
 وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
 ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا
 وَرَفَاتًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفْرًا ﴿٩٩﴾
 قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
 الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
 آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسَلَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
 إِنِّي لَأَظُنُّكَ بُرْمُوسِي مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ
 هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
 يَافِرَعُونُ مَشْهُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 فَأَعْرَفْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
 أَسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرِ جُنَّابِكُمْ لَئِن لَّمْ يَظْهَرُوا
 لَكُمْ لَعْنَةُ اللَّهِ لَتَكُنَّ مِنْكُمْ آيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَخْتَارُ
 مَن يَشَاءُ لِيُخَلِّقَ مَن يَشَاءُ فِي مَن يَشَاءُ مَقَامًا وَهُوَ الْعَلِيمُ
 ذُو الْقُوَّةِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٤﴾

ویارمه‌تی دهری بی‌تو ریگای راستی پیشان بدات وله روژی راست
 بوونه‌ویشدا همه‌مو گومراهان به‌سهر دم وچاویاندا له‌حالی‌کدکده
 که‌رن و هیچ نابستن و کویرن و که‌س نابین و لائن و توانای قسه
 کردنیان نییه کؤ ده‌که‌ینه‌وه که شوینی نه‌وان دؤزه‌خه و ههر
 کاتیک ناگره‌که‌ی کز و هیواش ببیت ئیمه ناگریان لی هژده‌دهین
 وبلپسه‌دارتری ده‌که‌ین.

﴿٩٨﴾ نه‌وه پاداشتی نه‌وانه چونکه نه‌وان بی‌باورپون له‌دنیا‌دا
 به‌نایه‌ته‌کانی ئیمه و ده‌یان وت: نایاکاتیک که ئیمه مردین و بوین
 به ئیسقان و رزین نایا تازه زیندو ده‌بینه‌وه و ده‌بین
 به‌دروستکراویکی تازه؟ جا نه‌گهر خاوه‌ن عه‌قل و فامن پیش
 نه‌وه‌ی که بگهن به‌و سزازه‌وره و پرمه‌ترسییه ههر نیستا
 ته‌ماشای نه‌م بو‌نه‌وه‌ره‌بکه‌ن و بیر بکه‌نه‌وه و روو بکه‌نه
 په‌روه‌ردگاری خوتان و ته‌وبه‌یه‌کی چاک بکه‌ن، اللّٰه می‌هره‌بان و
 لی‌بورده‌یه.

﴿٩٩﴾ نایا نابین و نازانن نه‌و اللّٰه‌یه‌ی که ناسمان وزه‌وی به‌و
 که‌وره‌ی و عه‌زه‌مه‌ته‌وه دروستکروه ده‌سه‌لاتی هه‌یه له‌سهر
 نه‌وه‌ی که دو‌باره له پاش مردنیان وهک وینه‌ی خوین دروستیان
 بکاته‌وه، جا اللّٰه ماوه‌یه‌کی دیاری کراوی داناوه بؤ زیندو
 کردنه‌وه‌یان که هیچ گومانیک‌ی تیدانیه، جا سته‌مکاران خوین
 ده‌بویرن و ماوه به‌خوین نادن مه‌گهر بؤ بی‌باورپون؛ واته،
 موشریک و بت په‌رستان ههر بی‌باورپو هله‌ده‌بژیرن بؤ‌خوین.

﴿١٠٠﴾ نه‌ی محمد ﷺ بی‌یان بلی: به‌راستی نه‌گهر نی‌وه خاوه‌نی
 هه‌مو خه‌زینه‌کانی رحمه‌تی په‌روه‌ردگاری من بن نی‌وه ده‌ستیان
 پی‌وه ده‌گهرن له‌ترس نه‌داری و فه‌قیری به‌راستی نینسان رژدو
 به‌خپله و ده‌ستی ناچپته مالی خو‌ی و مافی مافداران نادات مه‌گهر
 خوا به لوتفی خو‌ی له‌و سیفه‌ته خراپه پاک‌ی کردی‌پته‌وه،
 نه‌وانه‌ش زور که‌من. جا نه‌ی محمد ﷺ وانه‌زانی که تو یه‌که‌م
 نی‌روای خویات که به‌و هه‌مو به‌لگه رو‌شنانه‌وه به‌درؤت
 ده‌خه‌نه‌وه و باورپت پی‌ ناکه‌ن،

﴿١٠١﴾ به‌راستی ئیمه دامان به‌ موسا نؤ نیشانه‌ی رو‌شن بؤ نه‌وه‌ی
 فیرعه‌ون و په‌یره‌وانی باورپو پی‌ بکه‌ن و دزایه‌تی نه‌که‌ن وه‌ک
 عه‌ساکه‌ی و ده‌ستی و ساله‌ گران‌ی و که‌م بو‌نه‌وه‌ی به‌روبووم و توفان
 وکولله‌و نه‌سپو و بوق و خوین که ههر کام له‌وانه به‌سبو بؤ
 که‌سپک که به شوین حه‌قدا بگه‌رایه، خو جو‌ه‌کان به‌سه‌ره‌اتی
 موسا و فیرعه‌ون ده‌زانن، جا پرسیار بکه له‌وان کاتیک که موسا
 هاته لایان خو فرعه‌ونیش پی‌ وت: به‌راستی من وا گومان ده‌که‌م
 نه‌ی موسا تو جادوت لی کراوه.

﴿١٠٢﴾ موسایش وتی: به‌راستی تو چاک ده‌زانیت هیچ که‌سپک نا
 نه‌مه‌ی ره‌وانه نه‌کردوه جگه له‌په‌روه‌ردگاری ناسمانان وزه‌وی که
 به‌رچاو رو‌شنکه‌ره‌ون بؤ هه‌رکه‌سپک که بی‌یه‌ویت ریگای راست
 بدؤزی‌پته‌وه، نه‌وسا به‌راستی منیش واده‌زانم نه‌ی فیرعه‌ون تو له
 ناوچوو فه‌وتوا‌ی چونکه زور چاک ده‌زانی که من نی‌روای
 په‌روه‌ردگارم و دزایه‌تیم ده‌که‌یت، واته: نه‌ی نه‌وانه‌ی که نیستا
 دزایه‌تی من ده‌که‌ن نی‌وه که موسا به‌راست ده‌زانن خو‌ کاتی خو‌ی
 موسایش ناوای پی‌وتراوه و به‌ ناحه‌ق به‌درؤ خراپه‌وه ده‌ی نه‌م‌رؤ
 نی‌وه بؤچی چوونه‌ته جیگای فیرعه‌ون و دزایه‌تی من ده‌که‌ن؟!

﴿١٠٣﴾ جا فیرعه‌ون ویستی موسا وجه‌ماعه‌ته‌که‌ی له‌م سه‌ر
 زه‌وییه‌دا سووک بکات و ناچاریان بکات به‌په‌یره‌وی کردنی خو‌ی
 یان ده‌ریان بکات، جا ئیمه‌ش له‌بهر نه‌وه فیرعه‌ونمان له‌ ناو
 دریا‌دا غه‌رق کرد له‌گه‌ل هه‌مو نه‌و که‌سانه‌ی که له‌گه‌لیدا بون.

﴿١٠٤﴾ جا له‌ دوا‌ی غه‌رقبونی فیرعه‌ون گوتمان به‌نه‌وه‌کانی
 یه‌عقوب نی‌وه له‌و زه‌وییه‌ی شام و میسر‌دا بؤ خوتان دابنیشن و
 ناوه‌دانی بکه‌نه‌وه، جا ههر کاتی کاتی به‌لئینی دوا‌یی هات هه‌موتان
 کؤ ده‌که‌ینه‌وه و هه‌موتان سزا ده‌ده‌ین.

﴿١٠٥﴾ جا به‌ مه‌به‌ستیکی راست نه‌م قورئانه‌مان ره‌وانه کردوه و
 ره‌وانه کردنی‌شی به‌ حه‌ق بو‌وه له‌ هه‌مو شه‌یتانیک و له‌ هه‌مو
 زیادو که‌می‌ک پاریزراو بو‌وه بؤ مه‌به‌ست و به‌رنامه‌یه‌کی راست

هاتوهو تۆمان رهوانه نه کردوه مه گهر بۆ نه وهی که موژده
دهربیت بۆ چاکه کاران و ترسینه ر بیت بۆ خراپه کاران.

﴿۱۰۶﴾ خۆ ئەمه قورئانیکه بهش بهشمان کردوه و به گویره
پهویست له ماوهی بیست و سێ سال دا ناردومانته خواروه تا
تۆش بیخوینی به سهر خه لکا به هیواشی و تا نهوانیش بتوانن
وهی بگرن و لپی تیبگه و نیشی پی بکهن ، جا دامان به زاندوه
چۆن دابه زاندنیک ریک و پیک و بهش بهش و یهک به دوای یهک لهو
ماوه درێژدا به بی نه وهی که هه له و نارێکییه کی تیدا بی.

﴿۱۰۷﴾ پێیان بلێ: بهم قورئانه که سو دی دنیاو دینتانه ئیمان
بهینن یان ئیمانی پی نه هینن په روه ردا گار هیچ زیانیك ناکات و له
راستی ئەم قورئانهیش کهم ناکاته وه ، بێگومان نهوانه ی که
زانباری راسته قینه یان پیدراوه له پیش ئەم قورئانه دا وله سهر
ئه و باوه ره ماون ههر کاتیک ئەم قورئانه بخوینرێ به سه ریاندا
ده که ون به سه ر چه ناکه یاندا و سو جده ی شوکر ده بهن بۆ الله که
گه یشتن به ئەم پیغه مبه ره ی ﷺ که موژده ی هاتنی به وان درا بو.

﴿۱۰۸﴾ جا ده لێن: پاک و بی عه بیی بۆ په روه ردا گارمان بێگومان که
به لێنی په روه ردا گارمان جبه جی کراوه.

﴿۱۰۹﴾ ئەوسا ئەکه ون به سه ر چه ناکه یاندا و سو جده ئەبه ن
و نه گرین و گه ردن که چی فه رمانه کانی الله دهن، وه ئەم قورئانه
زیاتر گه ردنکه چییان بۆ په یدا ده کات، ئا ئەمه سیفه تی
ئه وکه سانه یه که کیتابیان بۆ هاتوه له پیشدا و باوه ریان پی
کردوه ماون تا ئەم پیغه مبه ره یان ﷺ دیوه و باوه ریان پیه یناوه.

﴿۱۱۰﴾ بلێ: بانگ بکه نه الله یان بانگ بکه نه رحمان ههر کام لهو
دوو ناوه بانگ بکهن فه رقی نیه ، چونکه هه ردووناوی ئەو زاته ن،
وه بۆ ئەو زاته هه یه چه ندین ناوی جوان تر ، واته: خوا ته نها
یهک ناوی نیه به لکو ناوی زۆرن و به هه ر ناویك بانگی بکه ییت
چاکه ، وه له کاتی نوێژ کردن دا ده نگ به رز مه که ره وه به
قورئان خویندن تا بت په رسته کان گو ییان لی نه بی و قسه ی
ناشیرینت پی بلین و زۆریش ده نگت هیواش مه که ره وه با
موسلمانانی ده ور به رت بییسن، جا له نیوان ده نگ هه لپه ینیکی
تونوو هیواشییه کی زۆر ریگای ناوه ندی هه لپه ییره نه زۆر تونوو
نه زۆر هیواش.

عه بدولای کوری عه باس له باره ی هوی دابه زینی ئەم نایه ته وه
ده لێ: } ﷺ

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿۱۰۵﴾
وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْتَبٍ وَنَزَّلْنَاهُ نَزِيلًا ﴿۱۰۶﴾
قُلْ ءَأَمِنُوا بِهِ ءَأُولَئِكَ يَتُومِنُونَ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿۱۰۷﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ
وَعَدَ رَبِّنَا الْمَفْعُولَ ﴿۱۰۸﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
خُشوعًا ﴿۱۰۹﴾ قُلْ أَدْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿۱۱۰﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الدُّنْيَا وَكَبْرَهُ تَكْبِيرًا ﴿۱۱۱﴾

سُورَةُ الْكَهْفِ ۱۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿۱﴾
فِيمَا لِيَنْزِلَ رَسُولًا شَهِيدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿۲﴾ مَن كَفَرَ
فِيهِ أَبَدًا ﴿۳﴾ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿۴﴾

/ / واته: ئەو کاته ی که

په یغه مبه ری خوا ﷺ خوی ده شاردوه له بت په رسته کان وه یشتا
بانگه وازه که ی ئاشکرا نه بو کاتی که نوێژی ده خویند بۆ
هاوه لانی و به دهنگی به رزه وه قورئانی ده خویند، جا که بت
په رسته کانی قوره یش ده یان بیست جنیویان ده دا به وه ی
که ره وانه ی کردوه به قورئان و به و که سه ش که هی ناوی تی؛ جا الله
فه رموی به پیغه مبه ره که ی ﷺ دنگت به قورئان خویندنه وه که ی
ناونویژت ئەوه ندنه به رز مه که ره وه که بت په رستان بییسن و
جنیو به قورئان بدن و ئەوه ندش هیواشی مه که که یاره کانت
نه بییسن به لکو له ونیوانه دا بیخوینه .

﴿۱۱۱﴾ ئەوسا بلێ: سو پاس بۆ ئەو الله یه ی که مندالی بۆ خوی
دانه ناوه و نیازی پیی نیه وله م بوونه وه ره گه وره وه له و هه مو
مو لکه دا شه ریک و هاوبه شیکی نیه و رازی به هاوبه شیش نیه ، وه
هیچ یارمه تی ده رو دۆستیکی نییه که له ناچاریدا نیازی پیی
هه بی ، ئەگینا باوه ردارانی به میهره بانوی و چاکه ی خوی به
دۆستی خوی داده نییت، وه خوی خۆت به گه وره رابگره
گه وره ییه کی وا که هه مو به رزی و ریزی وه سفی جوانی تیدا بییت و
به شیوه یه ک ره فتار بکه که گه وره ی و ده سه لاتی خودای تیدا
ده رکه ویت.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَمَّا كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٦﴾ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُنَّا إِذْ أَشْطَطْنَا ﴿١٤﴾ هَتُولَاءِ قَوْمَنَا أَلْتَّخِذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

دهمیان دهردهچیت که مالی پاشه رژی خوئیانی پی کاول نهکهن، چونکه نهمانه جگه له درؤ شتیکی تر نالین. ئینجا پهروهردگار دلتهوایی پیغهمبرمان ﷺ نهکات لهسهر نهو بیباورپیهو نهوقسه بوچانهی گهلهکهی و نهفهرموی:

﴿٦﴾ خهریکه له داخو خهفتهدا گیانی خوت دهربهینی و خوت لهناوبهیری لهسهر نهودی که نهوان بهم قورئانه باوهر ناهینن، واته: ناوا خوت نارحعت مهکه تو بانگه وازی خوت راگهیهنهو بهس. ئیمه دهنوانین ههمویان بکهین به باوهردار بهلام ئیمه لهدنیاا مرؤفو جنوکهمان بو تاقی کردنهوه دروستکردوه ههر بویه سهرپشکمان کردوون له ههئبژاردنی ئاییندا تا له قیامهتدا هیچ بههانهیهکیان نهبیئت.

﴿٧﴾ بیگومان ئیمه نهودی لهسهر زهویدایه تهنها بوآزاندنهوهو جوانکردنی زهوی دامان ناوان تا تاقیان بکهینهوه که کامیان ئیسی چاکتر نهکهن، واته: کامیان ئیشهکانیان خاوینتر و گونجاوتره له گهئ ناییندا. پیغهمبر ﷺ دهفهرموی: }

/ بهراستی دنیا دیمه /

سهوزو تام شیرینه، جا خوتانی لی بپاریزن و وریابن فریوتان نهادات، وه له فیل و تهلهکهی زنانش خوتان بپاریزن { بهئی زیان لهم دنیاا تام شیرن و به روالهت جوانه بهلام زور نابات کوتابی دیت وهک دهفهرموی.

بیپهرسیتت بهلام نهویش بهرپهرجی دههاتهوه جا دهجالیش دهیکا به دوولتهی جیا لهیهک وهک لیدانی نیشانه پاشان زیندوی دهکاتهوهو بو جاریکی تر بانگی دهکات که باوهری پیبکات و به خوی بزانییت جا به رویهکی گهشاوهوه روبهروی رادهوستیتت و پی پی پیدهکهنییت، ئینجا لهو کاتهدا عیسی کوری مریم له لای مهنارهی سپی روزههلاتی دیمهشقهوه، له حالیکدا که دوو بهرگی زافهرانی لهبهر دایهوه دهستهکانی خستوهته سهر بالی فریشتهوه دادهبهزیته خوارهوه کاتیک کهسهری خوار دهگریت ناردهق له سهری دهتکییت وکاتیک بهرزی دهکاتهوه وهک دانهی مرواری به رومهتی دا دیته خوارهوه و ههر کافرک ههناسهی عیسا که تا چاو بر دهکات دهروات، پی بگات دهریت، ئینجا عیسا دهروات به شوینی دهجال داو له شاری "لود" که شوینیکی نزیک به "بهیتولوقدهس" له دهی کوژیت { جا تهماشاکهن نهو روداوهی دهجال چهند پر مهترسی و سامناکه خوئهمرؤ زوربهی خهک پهیرهوی کهسانیک دهکهن و لییان دهرسن که زور زور له دهجال لاوازترن کهوابو دهبی بزانیین که فیتنهی دهجال فیتنهیهکی گهورهیهو خو پاراستن لی زور دژواره، بهلام باوهرداران سورتهی (کههف) یان پیذراوه که چهکیکی گهورهی وایه که دهجال له ئاستی دا زور لاوازه. وه نههمش بهلگهیهکی تره دزی بهرزهوهندی پهستان چاک وردبهروه.

بهناوی الله ی زور بهسوزو بینیهایهت میهرهبان

﴿١﴾ سوپاسی بی وینهو شایسته پیش کهش بهزاتی (الله) که نهو پهراوهی که هیچ ناریکیهکی تیدانیه، رهوانه کردوته سهر بهندهی خوی. پیشهکی خوی زاناو کار بهجی به سوپاسی خوی سورتهکه دست پی نهکات تا ئیمهش فیتری دابورهوشتی جوان بکات، وه کارهکانمان ههر بهناوی خواو سوپاسی نهو زاتهوه دست پی بکهین،

﴿٢﴾ بهلکو زور بتهو بهریزهو زور راست وریک وپیک و بهنرخه تا بیباوهران بترسینی له سزایهکی زور توند لهلایهن (الله) وهو موژده بدات بهو باوهردارانهی که ئیسی چاک نهکهن که بهراستی بو نهوان پاداشتیکی جوانو گهوره ههیه که بریتیه لهو بهههشته پر نازو نیعمهتهی که،

﴿٣﴾ بو ههمیشه له ناویدا نهمیننهوه.

﴿٤﴾ جا تا بترسینیت نهوکهسانهی کهئهئین (الله) مندالی ههیه.

﴿٥﴾ نه خویمان و نه باووپیرانیان هیچ زانیاریهکیان لهم بارهوه نیه و نهبوه تهنها به گوترهولهخویانهوه له وهسفی نهو زاته گهورهدها قسه دهکهن، وه نهو قسهیهش وشهیهکی گهورهیه کهله

۱۲) له پاشان لهو خه وه زیندومان کردنه وه بؤ نه وهی به چاو ببینریت و نهو زانیاریه ی ئیمه بؤ همومان ئاشکرا بییت که کام لهو دوو حیزبه ماوهی مانه وه که بیان نه زانی تاهیزو گه وره یی ئیمه بیان بؤ دهرکه ویت، نهو دوو حیزبه مه به ست یارانی نه شکهوت وخه لکی شاره کهن که میژوی به سه رهاتی نهوانیان نه زانی. جا خوا به پیغه مبه رمان نه فهرموی:

۱۳) وا ئیمه داستانی نهوان به شیوه یه کی راست بؤ تو باس ده کهین نه ویش به م شیوه یه: که بیشک نهوانه کومه له گه نجیک بوون که باوه ریان هیئا بو به په وهر دگاری خو یان، وه ئیمه ش زیاتر ریئمایمی و ری رؤش نیمان بؤ کردن.

۱۴) جا ئیمه دلئ نهوانمان به هیز کردو ترسمان له ناو دلئان دا لابرده نهو کاته ی که هه لسان به نه رکی سه رشان ی خو یان و لیپراوانه بریاری خوا په رستیان داو به راشکاو ی وتیان: به راستی په روه ر دگاری ئیمه نهو زاته یه که ئاسمانان وزه ی دروست کرده و ئیمه جگه له نهو هه رگیز به ندهایه تی بؤ هیچ خواهی کی تر ناکهین نه گه ر ئیمه به ندهایه تی بکهین بؤ جگه له نهو به راستی نهوه قسه یه کی درؤو زور نارپکمان کرده، جا به م شیوه یه دان به یه کتایی (الله) دا دهنین هم له په روه رنده ییداو هم له نیلاهو فه رمان په وایه تیدا، وه هه ر ریگایه کی تر جگه له یه کخوا په رستی به ناحق و بی بنه ما ده زانن جا بویه وتیان:

۱۵) هانم گه له ی ئیمه جگه له خوا چه ن دین شتی تریان کرده به خواهی خو یان جا نه گه ر راست ده کهن با نهوان به لگه یه کی ئاشکراو روون بهینن له سه ر نهو شتانه ی که نهوان کردویانن به خواهی خو یان، خو هیچ به لگه یه کیشیان نییه به لکو درؤ نه کهن، جا کی هه یه سته مکارتر لهو که سه ی که به درؤ هاوه ل بؤ خوا دابنیت؟ جا نه لئین پاشای سه رده میان هه ره شه ی لی کردن به لام له بهر نه وهی گه نج بون نه یکوشتن وماوه ی پیدان که په شیمان ببنه وه، نهوسا نهوانیش له دهوری یه ک کؤبونه وهو ده ستیان کرد به لیکوئینه وه لهو بارودوخه ی خو یان و هاتنه سه ر نه وهی که په شیمان بونه وه له نارادا نییه، جا له وه نه چی له پیئشا بهو نه شکه وته یان زانی بییت، له بهر نه وه برای گه وره و دم راستیان بی وتن:

۱۶) جا کاتیک که ئیوه به بیرو باوه ر له نهوان و لهو شتانه ییش که جگه له الله ده یپه ره ستن جیا بونه ته وه ده ی با به له شیش خوتان جیا بکه نه وه له وان و بچن بؤ نه شکه وته که، جا له چونیته ی ژیان و خوراک و نهو شتانه مه ترسن نه گه ر ئیوه ئاوا بؤ الله لیپران و خوتان بوی یه ک لاکرده وه په وهر دگارتان رحمه تی

۸) جا ئیمه دووباره نه وهی که له سه ر زه ویدایه لای نه بهین و نه یکهین به زه ویه کی وشکی بی گیاو ره شو روت. نهوسا مرؤف و جنؤکه دینه وه بهر ده ستمان و ئیمه ش لیکوئینه وه یان له گه لدا ده کهین و نه نجامی نهو تافی کردنه وهی سه ر زه ویه یان بؤ دهرده خهین، جا یان به هه شت یان دؤزه خ جیگه یان ده بی، ئینجا خوی زانو به دسه لات باسی یارانی نه شکهوت ده کاتو ده فهرموی:

۹) نهی محمد ﷺ تو وا نه زانی که به سه رهاتی یارانی نه شکه ووتو ره قیم که له نیشانه کانی زانیی وده سه لات ی ئیمه ن سه رسور هین نهرو عه جبه؛ ئیمه شتی زور گرنگو گه وره ترو عه جیب ترمان هه یه وه ک دروست کردنی ئاسمان وزه ی و مانگو نه ستیره کان و راگیر کردنی هه مویان له بؤشاییداو جموجولئان به گویره ی به رنامه ی دیاری کراو بو یان هه تا کاتی دیاری کراو، جا مه به ست نه وه نییه که به سه رهاتی یارانی نه شکه ووت شتیکی گه وره و عه جیب نیه به لکو مه به ست نه وه یه که تیمان گه یه نیت که نیشانه کانی ده سه لات و هیزی په روه دگار هه ر نه مه نیه به لکو زورن. له سه ر وشه ی { } قسه زور کراوه هه ندیک هه ر بهو نوسینه ی نه زانن که له سه ر نه شکه وته که دا نوسراوه هه ندیک نه لئین: مه به ست نهو سی که سه یه که پیغه مبه رمان باسی کردون که کاتی له ناو نه شکه وتیک دا بون به هو ی ته پینی دهر وازه ی نه شکه وته که وه به ردیکی گه وره که وته ده می نه شکه وته که و ریگای هاتنه دهره وه یان لیگرا پاشان هه ر یه که بیان پاکترین و راسترین کرده وهی خوی هه لپزاردو داوای له (الله) کرد به هو ی نهو کرداره یه وه دهرگایان لی بکاته وه، جا که وایان کرد بؤ هه ر یه که بیان که می له دهرگاکه ده کرایه وهو له سیه مدا وای لی هات که بینه دهره وه، هه ندیک نه لئین: ناوی نهو شیوه یه که به ره و نه شکه وته که نه روات وه چه ند قسه ی تر، ئینجا په روه ر دگار له باری داستانی یارانی نه شکه وته وه ده فهرموی:

جا کاتیک نهو کومه له گه نجه به ره و لای نه شکه وته که رؤیشتن و وتیان: نهی په روه ر گارمان له لایه ن خوته وه رحمه ت و سؤزی خوتمان بؤ بنیره و نه وهی که خهیری ئیمه ی تیدا یه بؤمان بکه، نه مانه کومه له گه نجیک بوون که وازیان له ریبازی هه له ی باو باپیرانیان هیئاو گه له که ی خو یانیان به چی هیشتوه و نیستا په نیان هاوردوته ناو نهو نه شکه وته و به م شیوه یه له په روه ر دگاریان ده پارپینه وه، جا په روه ر دگاری به سؤز وده لامی دانه وه فهرموی:

۱۱) ئیمه نهوانمان بؤ چه ند سالیکی ژمیرواوه لهو نه شکه وته دا خه واندو په رده مان دا به سه ر گوئیاندا که هیچ نه بیسن.

وَإِذْ أَعْرَضْتُمْ عَنْهُمْ وَمَا عَابِدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْدِعْهُ إِلَى الْكَهْفِ
 يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ﴿١٦﴾
 وَتَرَى السَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَرُورًا عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ
 الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرُّضُهَا ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ
 مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مِنْ يَدِ اللَّهِ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
 يُضِلِلْ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ آيَةً ظَا
 وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقِلْتُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ
 بَسِطٌ ذِرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ
 فِرَارًا وَلَمَلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾ وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ
 لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِئْتُمْ قَالُوا لَبِئْنَا
 يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِئْتُمْ فَابْعَثُوا
 أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى
 طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ
 بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
 أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

دەرگای ئەشکەوتەداو بەهەست و بەلەش خەوتیو بەلام بەچاو لە
 خەوتی نەدەکرد، جا ئەگەر تۆ ریت بکەتایە لایان و ئەوانت بەو
 شیوێ بەینایە هەر زۆر زوو پشنت تۆ دەرکردن و بەخیرای
 هەلەهاتیت و دلت پڕ ئەبو لە ترسی ئەوان و زانت نەدەکرد کە
 لێیا نزیك ببیتەوه، واتە: ئەوانەى کە دوینی لە ترسی ستمی
 خەلك رایان دەکرد پەروردگار وای لیکردن کە ئەمڕۆ خەلك
 لەوان بترسێ و رابکات، بەلێ ئەو سەگەش لەبەرپزترین پەرآودا
 ناوی مایەوه چونکە هاوړی و پاسەوانی پیاوچاکان بو.

﴿١٦﴾ جا چۆن خەواندنمان و گوییان لەهیچ نەما هەر ناوا لە پاش
 سێسەدو نۆ ساڵ زیندومان کردنەوه تا پرسیار لە یەكتری بکەن و
 بزانی چەندیكە لەو ئەشکەوتەدان، وێژەرێکیان وتی: چەندیك
 لێره ماونەتەوه؟ گوتیان: رۆژیک یان تاقیک لێره داین، هەندیکی
 تریان وتیان: نەخیر وانیه تەنها پەروردگارتان ئەزانیت
 چەندیكە لێره دان. وا دیاره شتانیکى دەوروبەریان وای لیکردون
 کە بکەونه گومانەوه لەو خەوهی خۆیان، جا ئەلێ کاتێ هەستان
 هەستی برسیتیان کردو هاتنه سەر ئەوه کە یەکیکیان بەدزیبەوه
 بنێرنه شارەوه بۆ ئەوهی خواردنیان بۆ ببات لەبەرئەوه وتیان:
 دەى بەم پارەیه یەکیکتان بنێرن بۆ شار، جا با ئەویش تەمasha
 بکات و بزانی لەو شارەدا کێ خۆراکیکی چاک و پاکى هەیه با
 بەشى پێبژیویبیهک لەو خۆراکە بهینی بۆتان و با زۆر وردبین و
 لێزانبیت و بەشیوێیهک رەفتار بکات کە هیچ کەسیك هەستان

خۆی بۆ نیوه فرەوان دەکات و ئیشتان بۆ ناسان دەکات و
 ناو میدان ناکات. بەلێ بیگومان کاتیک کە باوهردار بۆ اللّ
 لێریت و تەنها پشت بەو بەستیت اللّ یش ناو میدی ناکات و
 دەرگای خێرو خۆشی لێ دەکاتەوه هەر وهک لەم کۆمهله گەنجەى
 کردەوه، جا ئەو کۆمهله گەنجە چونە ئەشکەوتەکەو خەویان
 لیکەوت، وا ئیستا جیگا و چۆنیەتی خەوتنەکە یانمان بۆ باس
 ئەکات و ئەفەر موی:

﴿١٧﴾ خۆ ئەگەر چاوت بەوان بکەوتایە دەتیبینی کە ئەشکەوتەکە
 کاتیک کە رۆژ هەلەهات بەلای راستی ئەشکەوتەکەدا تۆ دەپەری
 بێ ئەوهی لێیان بدات و زیانیان پێ بگەیهنێ و هەر کاتیکیش
 کە ناوا دەبو لەلای چەپیەوه کەمیك بە تیشکە خاوو فیئکەکەى
 ئەى گەستن تا لەشو و جیگاکیان لەو تیشکەى ئەو کاتەى رۆژ
 کەلك وەرگرن، کەواتە دەرگای ئەشکەوتەکە روى لە باکوری
 رۆژناوا کردو ئەمە لەحالیکدا یە کە ئەوان لەبۆشاییهکی ئەم
 ئەشکەوتەدا بون و باران نەیدەگرتنەوه کە ئەوه بەشیکە لە
 نیشانەو نایەتەکانی اللّ، هەرکەسیك کە اللّ بەرەحمى خۆی
 رینمای کات بیگومان هەر ئەوه بەختەوهرو رینمای کراوه، وه
 ئەوهکەسەش کە اللّ بە دادپەرودری خۆی گومراهی بکات هیچ
 دۆست و رینمای کاریکت بۆی دەست ناکەوێت. بیگومان گەیاندن
 بەریگای راست و رەزامەندی پەروردگار هەر بەدەست اللّ یە، جا
 بۆیه هەر لەو زاتە داوای هیدایەت و رینمای دەکریت. پەروردگار
 لەم نایەتەدا ناوی ولاتەکەیمان بۆ دیاری ناکات هەر وهک چۆن لە
 دواى دا ژمارەى ئەو گەنجانەمان بە راشکاوی بۆ باس ناکات تا
 تیمان بگەیهنیت زانینى شتانی ناوہا سودو بەرژەوهندیهکی
 نایینی تیدا نییە، ئەگەر تێیدا بواویە بێشک کە باسی دەکرد بەلام
 وەسفی ئەشکەوتەکەمان بە شتانیک بۆ باس دەکات کە ورد
 بونەوه لێیان کەلکی زۆری تێدا یە وهک ئەوه کە هەلت دەنیت کە
 لە بارەى گەردوون ناسییهوه زانیاریت هەبیت یان ئەوهی کە
 بزانی زیان و خرابی راستەوخوو بەر دەوامی تیشکی رۆژ لە
 سەر لەشى مرؤف چیه و چ سودیکى هەیه بۆی ئەگەر بە ماوہیەکی
 کەم لە رۆژدا تیشکی رۆژ بەرى بکەوێت بەتایبەت لەئێواراندا.
 بەلێ پەروردگار هەموشتی بۆ پاراستنی ئەو کۆمهله گەنجانە لەو
 ئەشکەوتەدا رەخساندبو.

﴿١٨﴾ جا ئەوان بەشیوێیهک خەویان لێ کەوتبو ئەگەر تەمasha
 ئەوانت بکردایە و گومانت ئەبرد کە ئەوان بەخەبەرن لە حالیکدا
 کە ئەوان خەوتبون و ناگیان لەم ژیانە نەبو، وه ئیمە بۆ پاراستنی
 لەشو و پۆشکیان، لەشى ئەوان بەلای راست و چەپدا ئەم دیوو ئەو
 دیوو دەکەین، وه سەگەکەیشیان هەردوو قۆلی راکیشابو لە لای

کاتیک که به سهرهات و میزوی سهرسورپهینهری نهو تاقمه گهنجه بو هه مو خه لک دهرکهوت، ئینجا ههر لهو شوینه دا مردنه وه نهوسا خه لک له باره ی چوئیه تی ریز لیگرتنی نهوانه وه له نیوان خویاندا کهوتنه کی شه و مشت و مرپوه، جا هه ندیکیان و تیان: با بینایه ک له سهر جیگه ی نه م پیاوانه بکهین و به م شیویه وازیان لیبهین، پهروه ردگاریان له نیوه زانتره بییان، به لام نهوانه ی که خاوه ن دسه لات بون و قسه یان جیبه جی دهکرا و تیان: به راستی نیمه مزگه و تیکیان له سهر دروست دهکین. به لئی له فه رموده یش دا هاتوه که گاورو جوهدان نه مه ئیشیان بو ههر کات پیغه مبه ر یان پیاو چاکیک له ناویاندا بمردایه قه بره که یان دهکر به مزگه وت و جیگای به ندایه تی، به لام پیغه مبه رمان ﷺ باوه رداریان لهو کرده وه ناریکه که گاورو جوله که دهیان کرد بهرگری دهکات و دهفه رموی: }

1. / نهوانه ی که له پیش نیوه دا بون گوژی پیغه مبه ران و پیاو چاکانیان دهکرد به مزگه وت و جیبه عیبادت ناگادار بن که نیوه گوژه کان نه که ن به مزگه وت بیگومان که من لهو کرداره بهرگریان دهکام }

پیغه مبه رمان ﷺ له فه رموده یه کی تر دا نه فرینی له گاورو جوله که کرده له سهر نهو کرداره و باوه رداریان لئ وریا کرده ته وه و فه رمویه تی: }

2. / نه فرینی له گاورو جوله که قه بری پیغه مبه رانیان دهکرد به مزگه وت و شوینی نویژ کردن کرده که موسلمانانیش له وکاره دهرسینی }

جا لیپردا نه مه دهرده که ویت که کردنی گوژ به مزگه وت له نایینه کانی پیشویشدا کرده ویه کی قه دهغه کراو بو نه گینا پیغه مبه ر ﷺ نه فرینی نه ده کردن که وابو دروست کردنی مزگه وت له سهر قه بره کان که ریگایه که بو باز کردنی دهرگای شیرک له هه مو نایینه کاند قه دهغه کراوه به لام به داخه وه خه لک له پاش پیغه مبه ران نهو سونه ته نارده وایانه یان دهست پیگردوه وهک دسه لاتداری نه م گله ی یارانی نه شکه وت، وه ههروه ها پیغه مبه ر ﷺ نویژ خویندن له گوژستان و روبه گوژ نویژ کردن و دانیشتن له سهر گوژی قه دهغه کرده و فه رمویه تی: }

3. / هه مو شوینی زهوی جیگای نویژ خویندن جگه له حه مام و گوژستان } وه له فه رموده یه کی تر دا هاتوه که دهفه رموی: }

4. / روبه گوژه کان نویژ مه که ن له سهریان دامه نیشن }

وَكَذَلِكَ اَعْرَضْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا اَنْتَ وَعَدَّ اللهُ حَقًّا وَاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا اِذْ يَنْتَرِعُونَ بَيْنَهُمْ اَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِي غَلَبُوا عَلٰى اَمْرِهِمْ لَنْ نَخْذَكَ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَتَامُنَّهُمْ كُلُّهُمْ قُلْ رَبِّي اَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تَمَارِ فِيهِمْ اِلَّا مَرًا ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولْنَ لَشَايْءٍ اِنِّي فَاعِلٌ ذٰلِكَ عَدًّا ﴿٢٣﴾ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى اَنْ يَهْدِيَنِي رَبِّي لِاقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَسَدًا ﴿٢٤﴾ وَلِيَتَّوْفٰى كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَاَزْدَادُوا تِسْعًا ﴿٢٥﴾ قُلْ اللهُ اَعْلَمُ بِمَا لِيَتَّوْفٰى لَهُ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهٖ اَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَاَتْلُ مَا وُحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتٰبِ رَبِّكَ لَا يَمْبَدِّلُ لِكَلِمٰتِهٖ وَلَنْ يَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾

پن نهکات و پیتان نهزانن. به لئی باوه رداری راسته قینه هه همیشه ناگای له خویه تی و پهروه ردگاری له بهرچاوه هه لئی نه وه ددهات که نهو زاته له خوی توره نهکات نه وه ته نهو گهنجانه داوا لهو کهسه ی که دهینیرن بو بازار دهکن که شتی پاکوچه لالیان بو بکریت، ههروه کو پیغه مبه رمان ﷺ دهفه رموی: }

5. / گو مان له وه دا نیه که گوشتی ههر له شیک که به حه رام پهروه ده بوبیت نهو له شه ههر ناگر شایسته یه تی } به لئی نهوان بی ناگان له وه ی که خه لک لهوان دهرسا و لهوان رای ده کردو نهو زه مانه ی که نهوان تییدا دهرسان ده میکه به سه رچوه، بویه به یه کتریان دهوت،

6. بیگومان نه گهر نهوان بزنان به جیگاکه تان به رد بارانتان دهکن یان ناچارتان دهکن که پاشگه ز بینه وه و بگه رینه وه بو سه ر نایینی نهوان، وه نیتر نیوه هه رگیز نه له دنیا داو نه له دوا روژدا رزگار نابن. به لام ویستی پهروه ردگار له سه ر نه وه بو که به سه رهاتی نه م کومه له گهنجه بو خه لک ناشکراکات تا به لگه یه ک بیت بو زیادبونی باوه ری باوه رداریان به زیندو بونه وه و بیانو بریکش بیت بو بیباوه ران، جا پهروه دگار دهفه رموی: }

7. خو ههر وه کو خه به رمان کرده وه، ههروه هاش سه ریپی خه لگمان لئ هه لخلیسکاندن و ناشکرامان کردن جا خه لک هاتنه لایان و چاویان کهوت بییان تا خه لک بزانییت به لینی الله راسته و هاتنی روژی قیامه وت و زیندو بونه وه هه ج گومانی تییدا نییه، جا

وه له فهرمودهیهکی تریشدا هاتوه که: }

/

/ پیغه مبهه قه دهغه ی کردوه که قه بره کان که چ کاری بکریو له سه ریان بنوسریت و خانویان له سه ر بکریت و پییان پیدای بنریت }

به لئ ئیشی شهیتان ئاوا به فیله و هه مو هه وئی ئه وده که بهنده کانی له سه ر ری راست و میانه ره وی لابسات، جا یان به ره و توند ره وی له راده به ده ریان ببات یان به ره و که مکاری و کوتاهاتن له ئایین رایان کیشیت، یارانی ئه شکه وت تازیندوبون ده سه لاتدارانی سه رده م به سه رلیشیواو گومرایان دادنهان و هه وئی له ناوبردنیان ددان، جا وا ئه مرۆش له ریزلی گرتنیاندا زیاده ره وی ده که ن و گو ره کانیان ده که ن به جیگی نوپرو به ندادیه تی که هه ردوو ئیشه که دزایه تی و لادانه له ئایین. ئینجا په ره وردگار سه باره ت به ژماره ی یاره کانی ئه شکه وت، ئه فه ره موئ:

22 ده لئین : سئ که سه بون و چواره میان سه که که یان، هه ندیک ده لئین: پینج که سه بون و شه شه میان سه که که یان بووه، ئه مانه هه ر له خو یانه وه دم له غه یب ده کوتنو به بی به لگه له خو وه قسه ده که ن، وه هه ندیکی تریان ده لئین: حه وت که س بوون و هه شته میان سه که که یانه، ئه ی محمد بلئ په ره وردگارم ناگادارتره به وه ی که ژماره یان چه ند بووه، خه لک سه باره ت به ئه وه ی که یارانی ئه شکه وت ژماره یان چه ند بووه و ئه به سه ره اته یان له کوئ و که پیدای بووه ته نها شتیکی که می لی ده زانن، وه یان له وه باره یه وه جگه له که سانیکی که م زانیاریان نیه که و ابو له باره ی ئه وانه وه کیشه مه که جگه له باسیکی رو شن که له م قوروانه دا بوئ باسکراوه و تو له باره ی ئه وانه وه داوا ی فتوا له ه یج که سیک مه که چونکه هه رچی بلین گو تره کارییه و ده مکو تانه له غه یب. له م نایه ته دا په ره وردگار له باره ی ژماره ی یارانی ئه شکه وت ه وه باسی سئ بو چونی کرد که لو مه ی دوو له وه بو چوانه ده کات و له باری سه په میانه وه بئ دنگ بووه، بو یه هه ندئ له زانایان پییان وایه ئه و بو چونی سه په مه راسته چونکه وه ک دوو بو چونی پیشو به ره ره ج نه دراوه ته وه که واته پییان وایه ژماره ی یارانی ئه شکه وت حه وت که س بووه که سه که که یاشیان هه شته مینیانه، والله اعلم. ئینجا په ره وردگار رو ده کاته پیغه مبهه و ئاموژگاری ده کات و ده فه ره موئ:

23 هه رگیز مه لئ به دلنیاییه وه که من به یانی ئه و ئیشه ده که م.

24 مه گه ر ئه وه ی که بلئیت نه گه ر ویستی له سه ر بیته، واته: بو ئه نجامدانی ئیشی ئاینده بلئ: ئینشائه لا. وه یادی په وه ردگاری خوئ بکه هه رکاتیکی که له بیرت چویه وه، جا که و ابو ئه گه ر و ته

به یانی فلان ئیش ئه که م و ئینشائه لات له بیر نه بو هه رکاتی که و ته بیرت بلئ: ئینشائه لا، وه بلئ: ئومیدی ئه وه ده که م له په ره وردگارم که هیدایه تم بدات و رینمایم بکات بو له مه نزیکتر و یارمه ته یم بدات و ریم بخت له قسه و باسو و بپاریکی راست و دروست تر، واته: کاتیکی پرسپارت لی ده که ن روبکه ده رگای په ره وردگارت و لی بپاریه وه و داوا ی لی بکه که رینمونیت بکات بو ئه و ریگیایه ی که نزیکترینه بو گه یشتن به حه ق و راستی. ئینجا خوا ئه فه ره موئ:

25 جا یارانی ئه شکه وت ماوه ی سئ سه د سا ل له وه ئه شکه و ته دا مانه وه و خه لکیش نو سالیان زیاد کرد، واته: به حیسابی خو ری که میژوی سه رده می ئه وان بو، ماوه ی مانه وه یان سئ سه د سا ل ده کات، به لام دواتر عه ره ب حیسابی میژوییان له خو ری (شه مسی) گو را به گویره ی مانگی ئاسمان، واته: حیسابی (قه مه ری) جا سئ سه د سا لی خو ری ده کاته وه سئ سه دو نو سا لی مانگی. وه به سه ره اته ی یارانی ئه شکه وت به لگه یه که له سه ر راستی بو چونی ئه هلی سوننه و جه ماعه سه باره ت به که رامه تی پیاو چاکان، به لئ به وشیه یه په ره وردگار ماوه ی مانه وه ی یارانی ئه شکه وت بو پیغه مبهه رمان باسو ده کات و پاشان فه رمانی پیده دات که،

26 ئه ی محمد بلئ ده زانیته به وه ی که ئه وان چه ند له وه ئه شکه و ته دا بوون چونکه زانیاری نه ینیه کانی ئاسمانان وزه وی هه ر بو ئه وه، چ عه جاییب بینه رو بیسه ریکه ئه وه زاته، جگه له وه زاته ش یارانی ئه شکه وت ه یج یارمه تی ده ریکیان بو نه بو، جا هه ر ئه و زاته بو که به سو زو به به خششی خو ی ئه وان ی پاراست، وه په ره وردگار له برپاره کانی خویدا ه یج که سیک ناکات به هاویه شی خو ی، واته: له برپاره کانیدا نه یارمه تی ده ری هه یه و نه راویژگار و نیازیشی به که س نیه، جا تو ش له برپارو فه رمانه واییدا که س نه که ی به هاویه ش بو ئه و زاته.

27 نه وسا ئه ی محمد دوای ئه وه بکه وه که وه حی کراوه ته لات له په راوه که ی په ره وردگارتدا که قورنانه و بیخوینه ره وه و شه رزایی ریگی راستیان بکه که به راستی ئه و په راوه برپاره کانی ی تیدایه و ه یج گو رینه ریگیش نیه که بتوانی برپارو فه رموده کانی بگو ری و ه یج په ناگا و پالپشتیکت جگه له ئه و زاته ش ده ست ناکه ویت که و ابو هه ر له خو ی بترسه و هه ر ئه و بکه به په ناگا و پشتیوانی خوئ و نه ترسی له زوری دو زمانان و ناحه زان، چونکه ئه وانه به بی ویستی ناتوانن ه یج شتیکت له گه لدا بکه ن، جا که و ابو گو ی مه ده به قسه ی ئه وانه ی که ئه لئین ئه م مرؤفه که م و نادیارانه له خوئ دور بخه ره وه ئه وسا ئیمه لئت نزیک ئه بینه وه.

گه ماروی داون و نهوان له ناوی دا دمرناچن، وه نه گهر له ناو نهو ناگردها داواي ناو بکهن ناویکیان بو دهینریت وهک مسی توواوه که چند گهرمه ناوه هایه، جا که هر نزیکی دم وچاویان کرایه وه دم وچاوهکانیان دهرژینیت، دهی کاتی که دهیخونه وه نه بی چی له ریخولهکانیان بکات، نه وهی که دهی خونه وه خراب ترین خواردنه وهیه که نیش و نازاریان زیاتر دهکات، وه پیسترین جیگایشه جیگای نارام گرتنیان که ناگری دوزخه که نارام گرتنیکی تیدا نیه. نه مه نه نجامی نهو که سانهیه که به ویستی خویان ریگای حهق و راستیان نه گرتوته بهرو سته میان له خویان کردوه، به لام نهوانهیه که باوه ریان هیناو دانیان به راستی نهو په یامه دا ناوهو به کرده وهی چاکیش ئیماننهکیان سه مانده وه په روهردگار له باره یانه وه ده فهرموی:

٢٠) به راستی نهوانهیه کهوا ئیمانیان هیناوه کرده وهی چاکیان کردوه با نهوانه دلنیا بن که بیگومان ئیمه پاداشتی نهو که سهی نیشی چاکتر نهکات نافه وتینین.

٢١) نهوسا نهوانه باغ و بیستانیکیان بو ههیه که جیگهی دانیشن و مانه وهی ههتا ههتاییه، له ژیر دهسه لاتی نهواندا چه ندین روبار دهرواتو له ویدا دهرژینرینه وه وجوان دهرکین به دستبه ندانیکی زیړین و دهپوشینرین به پو شاکانیکی سهوز لهته نکو له قایمی ناوری شمی، واته: نه وهی که له ژیره وه دهپوشن ناوری شمیکی ته نکو و نه وهی سهروه پیشیان ناوری شمیکی قایم که دانیشن له سهر ته ختهکانیان به ئاسوده ییه وه شانیان دایه لاه، به راستی نهوه باشرین پاداشته و باشرین جیگهی نارامگرتن و هسانه وهیه. پیغه مبر ﷺ ده فهرموی: }

/ / نهو دهسه بنده زیړو زیوده که باوهرداران له بهه شتدا نهپوشن دهگاته نهو جیگایانهی که ناوی دست نویژ پیی دهکات { وه رواله تی ئایه ته که نهوه دهرده خات پیوان و نافرتهانی بهه شتی هه مویان لهو پاداشتی رازانه وهو جوانکاریه دا به شدارن. ئینجا په روهردگار دوو نمونه دهینرته وه به کیکیان دنیا په رسته وه وهی تریان خوا په رسته ههردو وکیان مال و سهروه تیان ههیه خوا په رسته که سهروهت و سامانه کهی له رهامندی ﷻ دا به کاری دهینریت و شتیکی زوری به دهسته وه نامینریت بو نه م ژپانه به لام نهوی تریان له ریگه ی په ره پیدانی دنیا دا به کاری دهینریت، جا شیوهی رفتارو سه رنه نجامی ههردو وکیانمان بو باس دهکات و ده فهرموی:

٢٢) نهی محمد ﷺ وینهی نهو دوو پیواهیان بو باس بکه که به به کیکی لهوانه دوو باخی تریمان داو چواره وهی نهو دوو باخه

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ، وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ۝ (٢٨) وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ مَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ۝ (٢٩) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۝ (٣٠) أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۝ (٣١) وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَبٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا ۝ (٣٢) كُنَّا الْجَنَّتَيْنِ ءَانَتْ أَكْلَهُمَا وَلَمْ نَظْمِرْ لَهُمَا شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ۝ (٣٣) وَكَانَ لَهُ ثَمْرٌ فَقَالَ لَصِحْبِهِ ۚ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ۝ (٣٤)

٢٨) جا تو خوت بگره له سهر بلا وکرده وهی په یامه کهت و له گه ل نهو که سانه دابه که به یانیا و ئیواران خهریکی به ندایه تی په روهردگاری خویان و ته نها مه به ستیان رهامندی نهو زاتهیه که دروستیکردون و ریتمای کردون جا به مه به ستی دهسته که وتنی جوانی ژپانی دنیا چاویان ل کلامه کهو به که میان ته ماشا مه کهو هه رگیز په پره ویش مه که لهو که سهی کهوا ئیمه دلیمان بی ناگاو غافل کرده له یادی خومان و نه ویش دواي نارزه ژوکانی خوی که وتوه و نه وهی به رزه وهندی دنیا و دواروژی نهوی تیدایه وازی لیهنه اوهو به نیش و کرداری بی که لکه وه سهرفاله، چونکه شوینکه وتنی نه مانه جگه له په شیمانی و بی ناگای بون له یادی په روهردگار به ره میکی تری نیه و نه رکی تویش ته نها گه یاندنی نهو په یامه یه به راشکای.

٢٩) جا بلئ نه مه حهق و راستییه که له لایه ن په روهردگارتانه وه که من به ئیوه م راگه یانده جا کی نهیه ویت با باوهر په نریت و هه رکه سیکیش نارزه وی لئ نیه با کافر بیت نه م نارزه ژوکارییه ش بهو مانایه نیه که هه رکهس هه رکه میان بکات لای په روهردگار په کسانه نه خیر به لکو نه مه هه رکه یه کی توندی په روهردگاره له خه لگی بیباوهر، واته ده فهرموی من پیغه مبر و به رنامه ی حهق و راستم بو ئیوه نارده جا نه وهی که نایه وی به خته وهر بیت با هه ر کافر بی له راستیدا نهوه سته می له خوی کرده و ئیمه ش ناگریکمان بو سته مکاران ناماده کرده که دیواره کانی نهو ناگره

تریه‌شمان به باخی خورما گرت وده له بهینی ئەم دوو باخه‌یشدا
جیگهی زراعتمان پی داو،

۳۳ هەر یهك لهو دوو باخهش بهرێك وپێکی به‌رووبومی خۆیان
ئه‌دا، وه له به‌رووبوم دا هیچ كه‌م وكوهرییه‌کی نه‌بو، وه له ناو ئه‌و
دووانه‌دا چه‌ن‌دین جوگه‌و روبارمان بو دا‌نا كه به ناو ئه‌و دو
باخه‌دا ئه‌رویشتن،

۳۴ جا ئه‌و‌كابریه له‌ودوو باخه‌یدا به‌ره‌می باشی ده‌ست
ده‌كه‌وت، جا له حالیك دا كه له‌گه‌ل ره‌فیه‌كه‌ی كه پیاو چاك بو
وتوژی ده‌كرد، به خۆ هه‌لكی‌شانه‌وه پێی وت: من مالم له تۆ
زۆرت‌ره‌و به‌توانات‌رم له‌تۆ چونكه كه‌س و‌كارو خزمه‌ت‌كاری زۆرت‌رم
هه‌یه. وه به‌م خۆ هه‌لكی‌شانه‌شه‌وه نه‌وه‌ستا به‌لكو،

۳۵ ئه‌و چوه ناو باخه‌كه‌یه‌وه له حالیك‌دا به هۆی بئ باوه‌ری‌و
ناسو‌پاسی و خۆبه‌زلزانیه‌وه سته‌می له‌خۆی كرد بوو، وتی: پێم
وانیه هه‌رگیز ئانه‌م باخ و به‌رووبومه به‌هوتی‌ت و له‌به‌ین بچیت.

۳۶ جا پێشم وانیه كه‌قیامه‌ت هه‌یه‌و به‌رپا ده‌بی‌ت، واته: له
هاتنی قیامه‌ت‌دا له‌گومان‌دا‌یه، جا بۆیه وتی: خۆ ئه‌گه‌ر وه‌ك تۆ
ده‌لێی قیامه‌ت‌یش بی‌ت و من به‌ریمه‌وه بو لای په‌روه‌ردگارم له‌و‌یش
له‌ئێره باش‌ترم ده‌ست ده‌كه‌ویت، چونكه په‌روه‌ردگار منی خۆش
ویستوه كه له دنیا‌دا ئەم هه‌مو نیه‌مه‌تانه‌ی پێ‌داوم به دنیاییه‌وه
له قیامه‌ت‌یشدا هه‌ر به‌م شیوه‌یه بارو‌دۆخی ژیا‌نم چاك‌تر ده‌بی‌ت.

۳۷ ره‌فیه‌كه‌ی له‌حالیك‌دا كه قسه‌ی له‌گه‌لا ده‌كرد پێ وت: ئایا
نا سو‌پاس و بئ باوه‌ری سه‌بانه‌ت به‌و زاته‌ی كه له خاك دروستی
كردو‌یت و پاشان له تۆ‌ماو له ئه‌نجام‌دا به ته‌واوی رێك و پێکی
كردو‌یت و تۆی كردوه به‌م پیاوه؟

۳۸ به‌لام من وه‌ك تۆ نیم به‌لكو باوه‌رم وایه كه هه‌ر زاتی
(الله) یه په‌روه‌ردگارمه‌و هه‌رگیز هیچ كه‌سیكیش ناكه‌م به
هاوبه‌شی په‌روه‌ردگارم.

۳۹ جا خۆزگه تۆش كه ده‌چو‌یته ناو باخه‌كه‌ته‌وه بتوتایه:
، ئه‌وه‌ی كه (الله) ئاره‌زۆی لی یه‌تی هه‌ر ئه‌و ئه‌بئ
هیچ هێزیکیش نییه جگه له هیزی (الله) كه مرۆف بپاریزیت، جا
دلخۆش مه‌به به‌و سه‌روه‌ت و سامانه دنیایی خۆت ئه‌گه‌ر تۆ
ئه‌به‌ینی ئەم‌پۆ من له تۆ كه‌م‌تر مال و مندالم هه‌یه.

۴۰ ده‌ی من ئومید ده‌كه‌م كه له دوا‌رۆژ دا په‌روه‌ردگارم باش‌تر
له‌و باخ و بیستانه‌ی تۆم پێ بدات و به‌نزیكیش ده‌بینم له
ناسمانه‌وه به‌لایه‌ك بو سه‌ر باخه‌كه‌ی تۆ بنی‌ریت و له‌ناوی ببات،

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ
أَبَدًا ۝ ۳۵ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ رَبِّي
لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ۝ ۳۶ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ
أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا
۝ ۳۷ لَنُكَفِّرَنَّ هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ۝ ۳۸ وَلَا إِذْ
دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَنِ أَنَا
أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ۝ ۳۹ فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ
جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَنُصِصَ صَعِيدًا
زَلَقًا ۝ ۴۰ أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ۝ ۴۱
وَأُحِيطَ بِشَمْرِهِ فَاصْبَحَ يَقُولُ كَفَيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ
عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ۝ ۴۲ وَلَمْ تَكُن لَّهُ
فِتْنَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْصِرًا ۝ ۴۳ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ
لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقَابًا ۝ ۴۴ وَأَضْرَبَ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ حَشِيمًا نَّذَرْنَاهُ الرِّيحَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ۝ ۴۵

جا ئه‌و کاته ئه‌و باخچه پر به‌رووبومه بی‌یت به زه‌ویه‌کی سپی
وسافو هیچ دارو دره‌خت و شینای به‌سه‌روهه نه‌می‌نی‌ت.

۴۱ یان (الله) ئاوه‌که‌ی به‌ناخی زه‌وی‌دا ببات و وشکی کات، جا تۆ
ئه‌و کاته هه‌رگیز ناتوانی بچیت به شوین ئه‌و ئاوه‌داو ده‌ری
به‌ینی، به‌ئێ به‌م شیوه‌یه ئامۆزگاری کردو پێی گه‌یاند ئه‌وه‌ی كه
سو‌پاسی نیه‌مه‌ته‌کانی په‌روه‌ردگاری نه‌کات و سه‌پله بی‌ت ئه‌بئ
چاوه‌روانی سزای په‌روه‌ردگاریش بی‌ت، جا چۆنیشی وت وا
هاته‌دی.

۴۲ ئه‌وسا هه‌مو باخ و به‌رو بومه‌که‌ی به سزای په‌روه‌ردگار
که‌مارۆ دراو هه‌مو‌ی له‌ناو‌چوو، جا له داخ و سه‌سه‌ر‌تا ده‌ستی
خۆی ده‌پوران‌دو ناره‌حه‌ت بو له‌سه‌ر ئه‌و هه‌مو خه‌رجیه‌ی كه
له‌و زه‌وی زا‌ره‌ی كرد بوی كه‌وا ئیستا ته‌نانه‌ت درخه‌ته‌کانیشی
که‌وتون به‌سه‌ری یه‌ک‌دا، جا ئه‌وکاته به‌شیمانی روی تی‌کردو وتی:
خۆزگه من هه‌رگیز هاوبه‌شیم بو په‌روه‌ردگارم به‌رپار نه‌دایه.

۴۳ ئه‌وکاته كه ئاوا توشی سزای په‌روه‌ردگار بو جگه له (الله)
هیچ کۆمه‌لیک نه‌بو بۆی كه یارمه‌تیان بداو خۆیشی نه‌یتوانی
تۆله‌ی خوی وه‌رگرت‌و سه‌رکه‌و‌یت و نه‌هیل‌یت كه له ناو‌چیت
ئه‌و به‌رووبومه كه شانازی پێ‌ده‌کردو پێی وابو كه له‌ناو‌چونی نیه.

۴۴ ئا له‌وکاته‌دا كه په‌روه‌ردگار به‌رپاری سزا ده‌کات و به‌لا‌و
عه‌زابی خۆی ره‌وانه ده‌کات به راشکاو‌ی بو هه‌موان ده‌رده‌که‌و‌یت

کاتیک که نهو زیانهی که (الله) داویهتی بهمرؤف به جوانیهکانی دنیا وهک لهش ساغی و گهنجی و سهروته و سامان دهرزیتته وه خاوهنهکهی پییدا دهنزیت و پیی وایه نهو بارو دؤخهی ههراوهها دهمینیتته وه بهلام لهپردا مردن ری بیدهگریت ودهمریت و زوریش نبات لهشهکهیشی دهبیت به خاگ و خولیک که با بهملاو بهولای دا دهبات و له جوانیهکانی زیانی هیچی بؤ نامینیتته وه .

۴۶ چونکه تهواوی سهروته و مال وکوران تهنها جوانیهکی زیانی دونیایه بهلام کردهوه چاکهکان که دواداره و دهمینته وه و پاداشتی له لایان پهروهردگارته وه زور چاکتره وباشترین هیواو نومیده. وه ههر نهو کردهوانه شییایوی نهوهن که مرؤف دل خوشبیت پییان، بهشیک لهو چاکه دوادارانه نهو وشه بهرزانه

واته له زیانی دنیا ههر کردهوه چاکهکانن که بؤ مرؤف دهمینیتته وه، بویه پیغه مبهرمان دهفهرموی: }
/

/ واته: دنیا و نهوهی که تییدایه نهفرین لیکراوه جگه لهیادی الله و نهوهی که نهو زاته پیی خوشبیت وهیان جگه لهو کهسهی که زانیه یان نهوهی که به شوینی زانست دا دهروات }
نینجا الله گهشتیکی رۆحیمان بهناو چۆنیتهی کاول بوونی دنیاو هاتنی قیامهتمان پی دهکات و دهفهرموی:

۴۷ جا یادی نهو رۆژه بکه که ئیمه جیاکان له شوینی خویان ههلا دهکهنین و پالیان پیوه دننین و وردیان دهکهنین، جا وهک تۆزیان لییدیته و بلاو دهنه وه و نزماییهکانی زهوی پر دهکاته وه نهوسا زهوی ساف نهبیت، جا نهو کاته زهوی نهبی به دهشتیک و تۆ به تهواوی دهیبینیت چونکه هیچ شتیک نیه بهرچاوت بگریت، وه نهو کاته ئیمه ههمویان به باوهردارو بی باوهردوه له ههر کویدابن کۆ دهکهنه وه خو هیچ کامیشیان بهجی ناهیلین،

۴۸ نهوسا ههمویان بهریز کراوی له پیشگای پهروهردگارتهدا پیشان دهرین و بؤ حیساب و کتاب ناماده دهکرن و کهسیش ناتوانی خوی بشاریتته وه، جا پهروهردگار دهفهرموی: بهراستی نیوه دینه وه بؤ لای ئیمه ههر وهک چون لهسه رتادا نیوهمان دروست کرده که روت و قوت و بی دهسلات بوون ههر ناوه هاش بهرووت و قوتی و بی دهسلاتی دین بؤلای ئیمه نه مال و مندال، نه هۆزو نه گهل، ونه کۆرو کۆمهال هیچ کام لهگه لئاندا نینین، بهلکو نهی بیباوهردان نیوه گومانانن دهکرد که ئیمه کاتمان دانه ناوه بؤ

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسِرُّ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ حِشَّمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَا أَشْهَدُهُمْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلَقَ أَنْفُسَهُمْ وَمَا كُنْتَ تَتَّخِذُ الْمُضِلِينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَادْعُوهُمْ فَامْرِسُوا قَبُولَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

که ناله ویدا کهس هیچی له دهست نایته و دهسه لاتداریهتی و فهردانهروای راسته قینه ههر بؤ (الله)یه، ههرلای نهو زاته شه که باشترین پاداشت و عاقیبهتی چاکتریش ههر له لای نهوه. وه نهو چیرۆکه باشترین بهلگهیه بؤ نهو که سانهی که دنیا په رستن تابزانن نه گهر له سهر و کوفرو ناسوپاسی خویان برۆن سهر نه نجام په نهجی په شیمانی دهگهن، وه له داخ و خهفته دا دهستی خویان دهر وینن، بهلام نهو کاته هیچ سویدیکی نابی بویان، جا با پیش نهوهی که سزای پهروهردگار بدا به سهه ریاندا بابیر بکه نه وه لهم داستانه که پهروهردگاریان بؤ ته می کردنی نهوانی ناردوه، سود وهریگرن و تهوبه بکهن و بهراستی ریگای پهروهردگاری خویان بگرن. جاریکی تر پهروهردگاری عالم بؤ نهوهی به چاکی زیانی نهو دنیا به بناسین فهردان به پیغه مبهرمان دهکات که وینهی زیانی دنیا مان بؤ باس بکات و دهفهرموی:

۴۹ وینهی زیانی دنیا یان بؤ بهینه ره وه و بی: زیانی دنیا وهک نهو ناوه وایه که ئیمه له ناسمانه وه رهوانه دهکهن جا تیکه لاو به زهوی دهبیت و سهوزی دهکات و به گزوگیا دهپرازیینیتته وه، جا له وکاته دا که جوانی و سهوزای زهوی سرنج راکیش دهبیت نهو سهوزاییه دهبی به پوش و وشک و ورد دهبی و بایش بهملاو به ولایدا دهبات، نهوسا نهو جوانی و سهوزاییه هیچ شوینه واریکی نامینیت، وه الله به سهر ههمو شتیکدا توانای ههیه و ویستی له سهر ههرچی ببیت دهکات. واته: زیانی دنیا ییش ههر ناوه هایه

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
 الْإِنْسَانُ أَكْثَرِ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا
 إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ
 الْأُولَىٰ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ
 إِلَّا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَمُجَدِّدِلِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَطْلِ
 لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخِذُوا آيَاتِي وَمَا أَنْزَرُوا هُزُوعًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ
 إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا
 وَإِنْ نَدَعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ
 الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلَهُمْ
 الْعَذَابُ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ﴿٥٨﴾
 وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَمَمُوا وَجَعَلْنَا لَمَهْلِكِهِمْ
 مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ
 أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا
 مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

﴿٥٤﴾ نهو روژهی که الله دهرموی: نادهی بانگ بکهنه نهو
 هاوبهش وشهریکانهی من که له دنیا دا پیتان و ابو شهریک و
 هاوکاری منن به لگو بین به دهمتانه وهو له م سزایه رزگارتان
 بکهن، جا نهوانیش بانگیان دهکن به لام وه لامیان نادهنه وه، وه
 نیمه له نیوانیاندا ریگرو به ربهستی دیواری ناگرینمان داناوه
 هرگیز فریای یه کتر ناکه ون،

﴿٥٣﴾ جا نهو کاتهی که تاوانباران نهو ناگره گهوره دی دی نهوسا
 دهمانن که بیگومان ده چنه ناویه وهو ریگیگی دهرچونیشیان نیه و
 هیچ شتیکیشیان دست ناکه ویت که لهو ناگره لایان بدات.
 نهویه پاشه روژی خوانه ناسان و سته مکاران، نینجا خوا
 نه فهرموی:

﴿٥٤﴾ به راستی نیمه لهم قورنانه دا چهن دین وینه ی جوراوجور
 مان بو خه لک هیناوه بو نهوی بیر بکهنه وهو ریگیگی راست و
 دروست بگرنه بهرو واز له کوفرو شیک و تاوان بهینن، به لام
 مروف له به رامبه ر نهو ههمو وینه روشتکه ره وانده دا به راستی
 نینسان له ههمو شته کانی تر مشو مپرکه رو کیشه
 دروستکه رتره. له فهرموده یه کدا که نیمامی بوخاری و موسلیم
 ریوایه تیان کردوه هاتوه که پیغه مبه ر ﷺ شهویک له دهرگای مالی
 فاتیمه ی کچی دا که خیزانی علی بو فهرموی: نایا نوپژ ناکه ن؟
 عه لی نه لی وتم: نهی پیغه مبه ر گیانمان به دهستی خواهیه، جا هر

گه رانه وهو لی کوئینه وهی کرده وه کانتان و باوه رتان به وه نه بو؟!
 به راستی نیوه زیندو ده کزینه وه،

﴿٤٩﴾ جا نامه ی کرده وه کانتان بو داده نریت، جا نهو کاته ده بیانی
 سته مکاران له وهی که له ناو نهو نامه دا هیه که کوفرو
 تاوانه کانیانه زور دهرسن، چونکه ده بینن ههمو شت تومار
 کراوه و ده لین: هاوار بو نیمه هم نامه یه نه بچووک و نه گهوره ی
 نه بواردوه و هیچی به جیی نه هیشتوه و ههموی تیدایه و
 ژماره کراوه و نه وهی که کردیانه ههموی نامه دیه و له پیش
 چاویاندا یه و ده بینن، خو پهرور دگارت ستم له هیچ که سیک
 ناکات و زیاده له سهر که س نانوسیت به لگو نه وهی که لهو نامه دا
 هیه که نه گهر به زمان خو یان شایه تی له سهر نه دهن
 نه دنامه کانی تریان شایه تیان له سهر دهن. نینجا پهرور دگار
 ده چپته سهر داستانی نادم سهلامی خوی له سهر بی و
 یپناسه یه کی کورتی نهو شهیتانه مان بو ده کات که ناوا دواروژیکی
 پر مه ترسی له بیری زوریک له روله کانی نادم بر دوه ته وه و
 ده فهرموی:

﴿٥٠﴾ جا بیر بکهر وه لهو کاته ی که نیمه گوتمان به فریشته کان
 سوجه ببه ن بو نادم نهوسا نهوانیش ههمویان سوجه دیان برد
 بو نادم جگه له "ئیبلیس" که شهیتانه و له به ره ی جنوکه کانه
 جا نهو له فهرمانی پهرور دگاری خوی دهرچو و سوجه دی
 نه بر دو بهر نه فرینی ههمیشه یی الله که وت، دهی نایا نهوه
 زیرانه یه که نیوه نهو شهیتانه و نه وه کانی بکهن به دوستی
 خوتان له باتی من؟ له حالیکدا نهوان بو نیوه دوژمنن و نه وهی
 که زینی نیوه ی تیدا بیت نهوه دهکن، جا هر که سیک نهو
 نالوگوژی به کات و له باتی پهرور دگار، خوی به ده دست شهیتانه وه
 بدات به راستی نهوه توشی سته میکی گهوره بووه، نای چهند
 خراپه و چهند نابه جیی به بو سته مکاران نهو نالوگوژی که
 دهیکن. چونکه ههمو به خته وه ریبه ک له شوینکه وتنی
 فهرمانه کانی الله دایه و ههمو چاره ره شیش له شوینکه وتنی
 شهیتان و دارو ده سته که ی دایه پاشان پهرور دگار ده فهرموی:

﴿٥١﴾ من له کاتی دروستکردنی ناسمانان و زهوی و به دی هینانی
 خویشیاندا نهوانم نامه نه کردوه و گومپراو سه رلی شیوایانم
 نه کردوه به راویژکارو یارمه تی دهری خوّم، واته: نهوان خو یان
 بهنده و دروستکراوی منن که نیوه دهیان په رستن و دهیانکه ن به
 هاوبه شی من له حالیکدا نهوان هیچ زانیاریه کیان سه باره ت به
 دروستکردن و چو نییتی و چهن دیتی ناسمانان و زهویدا نیه ته نانه ت
 له کات و ساتی دروستکردنی خویشیان بی ناگان، جا چو ن دهیان
 په رستن و گوپرایه لیان دهکن؟!

کاتی نارمزوی لئ بئ خه بهرمان بکاته وه، خه بهرمان دهکاته وه، پیغه مبه رگه پراهه وه هیچی نهوت، له پاشان گویم لئ بو له رانی خوی ئەداو ئەم نایه تهی ده خوینده وه: "به راستی ئینسان زۆر مشت و مپرکه ره". به لئ زۆرن ئەوانه ی که له بهرامبه ر نایه ته کانی په روه ردگار وه دمه قاله و مشت و مپر ده کهن، وه نه وه ی که نه وانی وا لی کرده وه نه وه نیه که نایه ته کانی په روه رگار روون و روشنکه روه وه خاوه نی به لگه ی به هیز نه بن، به لگو خۆبه زلزانین و دژایه تی باوه ردارنه که ناوای لی کرده ون که بئ باوه ربن و له بهرامبه ر نایه ته کانی اللّٰه دا بوهستن، به لّام کاتی که سزاو به لّای په روه دگاریان دی نه وکاته ئیتر مشت و مپرک له نارادا نامینیت و به چاک ی باوه رده هینن، جا بو یه ده فهرموئ:

﴿٥٥﴾ خۆ هیچ شتیگ بهرگری نه کرده له وان کاتیگ که رینمایان بو هاتوه که باوه ر بهینن و داوای لیخو شبون له په روه ردگای خویان بکه ن جگه له وه ی که نه یانه وئ باوو نه ریتی پیشوه کانیان بو دووباره ببیته وه و چی به سه ر نه وانا هاتوه به سه ر نه مانیشدا بیت یان سزایه کانیان بو بیت که به چاوی خویان ببینن؟!

﴿٥٦﴾ ئەوسا ئیمه پیغه مبه رانمان ره وانه نه کرده مه گه ر بو نه وه ی که موژده بدن به چاکه کاران به نازو نیعمه تیگی نه برآوه و خراپه کارانیش بترسینن له سزای زۆر توندی اللّٰه، هه ر ئەمه یه ئیشی نه وان جا نه زۆر له که س نه کهن و نه بو به رژه وهندی دنیایی خویان بانگه وازی خه لگ ده کهن، وه بئ باوه ران به قسه ی بئ ناوه روک و ناوه ا کیشه و دمه قاله ده کهن بو نه وه ی که حه ق و راستی تیشکینن و له به ینی ببه ن و تا نایه ته کانی ئیمه و هه ره شه کانه مان به گالته بگرن و سوکایه تیان پئ بکه ن؟!

﴿٥٧﴾ کئ هه یه سته مکارتر له و که سه ی که به نیشانه کانی په روه ردگاری خوی ناموژگاری بکریت به لّام نه و پشتی تی بکات و نه و تاوان و خراپانه ی که له پیشه وه کردویه تی له بیر خوی بباته وه، جا مادام نه وه نده سته مکاره؟ بیگومان ئیمه ش له سه ر دلئاندا چه نندین په رده مان داناوه تا هیچ شتیگ له م فورئانه فام نه کهن و سودی لئ وه رنه گرن، وه له ناو گو یکانیاندا باری قورس مان داناوه و که روکاسن له بیستنی حه ق و راستیدا، جا نه ی بانگ که ری ریگای راست نه وسای ئیتر نه گه ر توش بانگیان بکه ی بو ریگای خو شبه ختی و هیدایه ت نه وان هه رگیز ریگای هیدایه ت و رینمای ی ناگرن، چونکه نه و لاساریه ی خویان بوته هوی نه و دل ره قی و حه ق نه بیستنه یان.

﴿٥٨﴾ ئەوسا به راستی په روه ردگاری تۆ زۆر لیخو شبوو خاوه نی سۆزو ره حمه ته، نه گه ر نه و زاته به هوی نه و ئیشه

خراپانه یانه وه زوو تۆله ی له وان وه رگرتایه و به زه می به وانا ده هاتایه وه به راستی خوا په له ی ده کرد بو یان زوو سزای ددان، به لّام په له ناکات چونکه بو نه وان کاتی دیاری هه یه، جا نه و کاته دیاری کراوه ش که هات جگه له اللّٰه هیچ سه نگه رو په ناگایه کیان ده ست ناکه ویت.

﴿٥٩﴾ ها نه وه چه نندین ولّاته که له ناومان بر دوون له به ر نه وه ی سته میان کرده و په پره ی ئابین و پیغه مبه ره کانیان نه کرد جا بو هه ر کام له وانه ش کاتی دیاری کراومان بو دانا بو تا کاته که یان نه هات هه رچیان کرد کردیان به لّام خو نیستا ئیوه سه ره نجامی نه وانه ده بیسن و ده بینن بو نه بی بیر نه که نه وه؟ ئینجا خوا ی زانا و کار به چی به سه ره هاتیگی موسامان بو باس ده کات، نه لئین: موسا روژیک له ناو به نی ئیسرائیل دا وتاریگی کاریگه رو جوانی خوینده وه له دوا ی وتاره که ی پیاویک لی پیرسی نه ی موسا زانترین که س کییه؟ نه ویش وتی: منم، جا شیواتر نه وه بو وکه بیگوتایه: والله اعلم، هه ر (اللّٰه) یه زاناترو به هه ر که سیکیش بیه ویت زانیاری پیده دات، جا بو یه په روه ردگار وه ی کرده لای که به نده یه که له به نده کانی من که له کۆچی دوو به حره که یه له تۆ زاناتره، جا موسا وتی: نه ی په روه ردگارم چون بیدۆزمه وه، پی پی فه رمو: ماسیه که بخه ره ناو زه نبیله که ته وه له کوئ لی تان ونبوو نه وه له وئ دایه.

﴿٦٠﴾ جا نه ی محمد باس بکه بو گه له که ت نه و کاته ی که موسا به لاهه که ی هاوړپی که یوشه ی کوری نون بو وتی: ریکه وه با بچین بو سه فه ریگ و واز له گه ران ناهینم و هه ر ده رۆم هه تا نه گه مه نه و شوینه ی که هه ردوو به حره که به یه که ده گن نه گه ر چی ماوه یه کی زۆریشم پئ بچیت، جا که وتنه ریگا و رویشتن هه تا گه یشتنه دووانی ده ریاکان.

﴿٦١﴾ جا کاتیگ که گه یشتنه نه و شوینه ی که هه ردوو ده ریاکه به یه که ده گن له ویدا نه و ماسیه ی که پیاانبو زیندو بو یه وه و خوی فری دایه ده ریاکه، جا ماسیه که ریگه یه کی بو خوی کرده وه له ناو ده ریاکه داو کونی کردو ده ریاکه وه ک شتیکی ره قی لئ هاتو ماسیه که دیار بو، جا هه ستان و چون و ماسیان له بیر نه ما!

﴿٦٢﴾ جا کاتیگ که تیپه رپین و هه ردوو کیان له و شوینه دور که وتنه وه ئینجا موسا به و کوره گه نجه ی که له گه لیا بو وتی: خواردنه که مان بو بهینه با بیخوین به راستی له م سه فه ره دا دو چاری نارحه تی وماندوی بوین، خو موسا تا گه یشته شوینی ئامانج ماندو نه بو به لّام کاتی له ئامانج تیپه رپین هه ستی به ماندویه تی کرد.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنَّا غَدَاءُ نَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوْتِينَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحَوْتَ وَمَا أَنْسِينِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٤﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبِغُ فَارْتَدَّ عَلَيْنَا آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٥﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٦﴾ قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَيَّ أَنْ تَعْلَمَنَ مِمَّا عَلَّمْتُ رُشْدًا ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٨﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خَبْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٧٠﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْتَلِنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحَدِّثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧١﴾ فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا أَمْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٣﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٤﴾ فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتُمْ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٥﴾

﴿٧٢﴾ کابرا وتی: مه گهر من نهم وت که تو له گهل مندا توانای خو

گرتنت نییه؟

﴿٧٣﴾ موسا وتی: نهم چاره لیم مه گرهو سر کونهم مه که له سره

شتیک که له بیرم چوهو له نیشهمدا قورسی مه که له سره، کابرا به هانه که ی موسای په سهند کردو دریزه یان به سه فهره که یاندا.

﴿٧٤﴾ رویشتن هه تا گه یشتن به مندالیک کابرا منداله که ی گرتو

کوشتی، که نهمه ی بینا نارده حت بو وتی: نایا نه فسیکی پاک به بی نوه ی که سیکی کوشتی دیکوزیت؟ چون نیشی واده که بیت به راستی نیشیکی خراپت کرد؛

﴿٧٥﴾ جا کابرا توندتر وهلامی دایه وهو وتی: نه ی من پیم نه

وتیت که تو توانای نه وهت نیه که له گهل مندا خوت بگری. لی ره

وشه ی ﴿لک﴾ ی زیاد کردوه چونکه له پیشه وه وتی: ﴿قَالَ الْمُرْأَقُلْ

إِنَّكَ﴾ جا موسایش زانی که قسه که ی راسته و به جییه، بویه.

﴿٧٦﴾ موسا وتی: نه گهر له پاش نهم چاره ی دووه مه جاریکیت

له باره ی هه رشتیکه وه پرسیارم لی کردیت نیر تو هاوړپیه تی من مه که به راستی له لایه ن منه وه به هانه ت به ده سته و هیچ تاوانیکت نیه له جیابونه وهدا، پاش نهم قسه و گفتوگویه دریزه یان به سه فهره که یان دا،

﴿٦٣﴾ نینجا لوه که ش وتی: ده زانی کاتی هاتینه لای به رده که

ماسیه که زیندو بویه وهو رویشته ناو ده ریا که؟ به راستی زورم پی سهره که نه و شته گرنگه رویدا که چی من له بیرم جو که هه واله که ت پی بدهم؛ هه ر شهیتانو بو که له بیری منی برده وه که بو ت باس بکه م، وه نه و ماسیه ریگه ی خو ی گرت له و به حرده او به شیوه یه کی سه رسو په نیر رویشته به ناوی دا.

﴿٦٤﴾ موسا وتی: نا نه وه مان نه وی و مه به سستی نیمه نه و شوینه یه

جا هه ر دوو کیان به په له به شوینی خو یاندا گه رانه وه.

﴿٦٥﴾ نینجا له وی به نده یه که له به نده کانی نیمه یان دیت که نیمه

سوژیکی گه وره و گرنگمان پیدا بو له لایه ن خو مانه وهو زانیاریه کی تایبه تیشمان پیدا بو.

﴿٦٦﴾ موسا پی وت: نایا رازی نه بی که من دوات بکه وم بو نه وه ی

من فیر بکه ییت له به شیک له وه ی که به چاکی و ته واوی شاره زا کراویت؟ به لی زانیاری نه وه نده گرنگه پیغه مه به ریکی

خوایه و ﴿أُولُو الْعَرْصِ﴾ نالی نه بی له گهل تو دا بم، به لکو نه لی

دوات بکه وم بو نه وه ی شاره زام بکه ییت، واته: قوتابی هه ر که س

هه بی پیویسته ری زی ماموستای بگریت چونکه زانیاری که نیعمه تیکی هه ره گه وره یه له وه وه فیر ده بیت، به داخه وه نه مړو حیزبایه تی قوتابیانیشی کردوه به دزی ماموستا کانیان!!

﴿٦٧﴾ نه و کابرایه ییش که نه لین: خدر بووه له وه لامی موسادا وتی:

بیگومان تو له گهل من دا خو ناگریت، چونکه نه گهر له گهل مندا بیت شتی وا ده بینیت که به روا له ت نارده وایه و تو ناتوانی لی بیده نگ بیت،

﴿٦٨﴾ خو تو که پیغه مه به ریکی چون ده توانی خوت بگریت له سره

نیشیکی ناوا که ناگات له ناوه روکی نیه و لی ناگادار نه بیت.

﴿٦٩﴾ موساش وتی: نینشا نه لا تو ده بینی من خو ده گهر و

دزایه تی هیچ فه رمانیکی تو نا که م،

﴿٧٠﴾ جا کابرا وتی: نه گهر تو دوا ی من ده که وی نه وسه ده بی

پرسیاری هیچ شتیکم لی نه که ییت هه تا خو م باسی ده که م بو ت،

﴿٧١﴾ جا له سره نهم پرپارو مه رجه هه ر دوو رویشتن هه تا سواری

که شتییه که بوون، کابرا که شتییه که ی کون تیکردو ته خته یه کی لی شکاند ته نها موساش دی، جا وتی: تو نه و که شتییه نه شکینی تا نه وه ی که له ناویدایه غه رق بی و بخنکی؟ به راستی تو شتیکی خراپ ده که ی؛

منیش ئاوا عه‌بیدارم کرد تا ئەو پاشا ستمکاره نه‌یباتو بمینیت‌هوه بو‌ خاوه‌نه فه‌قیره‌کانی.

٨٠) جا ئەو مندالەش که‌وا کوشتم باوک و‌دایکی باوهردار بوون ترساین که‌ ناچاریان بکاتو به‌رهو سه‌رکه‌شی و‌ کوفر بیانبات، چونکه ئەو مندالە سروشتی له‌ سه‌ر کوفر دانرا بو، وه‌نه‌گه‌ر بمایه‌وه باوک و‌ دایکیشی توشی کوفر ده‌کرد، چونکه زۆریان خۆش ده‌ویست. هه‌ر وه‌ک پیغه‌مبهر ﷺ ده‌فه‌رموی: }

واته: بیگومان ئەو مندالە‌ی که‌ خدرکوشتی مۆزی کافری پیدایا نرابو نه‌گه‌ر بمایه‌ باوک و‌ دایکی به‌رهو سه‌رکه‌شی و‌ کوفر ده‌برد { وه‌نه‌م فه‌رموده‌یه‌ش به‌لگه‌یه‌ له‌سه‌ر ئەوه‌ی که‌ ئەو کابرایه‌ خدر بوه. هه‌ر خوایش زانیه‌.

٨١) له‌به‌ر ئەوه‌ نایمه‌ش ویستمان په‌روه‌ردگاریان بیگۆریت‌هوه‌ بو‌یان به‌ کورپکی پاک‌ ترو دلسۆزتر.

٨٢) خۆ ئەو دیواره‌ش که‌ لاریبو نزیکبوو بکه‌ویت و‌ راستمان کردوه‌ به‌بێ ئەوه‌ی که‌ داوای هیچ پاداشت و‌ نه‌جریک له‌ هیچ که‌سیک بکه‌ین هی دوو مندالی هه‌تیوی شاره‌که‌ بو، وه‌ له‌ ژیر ئەو دیواره‌دا خه‌زینە‌ی ئەوانی تیدابو که‌ هی باوکیان بو، وه‌ باوکی ئەوان پیاویکی سالح‌ و‌چاک بو له‌ به‌ر خاتری باوکیان ئەو چاکه‌یان له‌گه‌ل کرا، وه‌ خوای تۆ ویستی که‌ ئەو دوو مندالە پێ بگه‌ن و‌ به‌هیز بین و‌ خه‌زینە‌که‌ی خۆیان که‌ له‌ ژیر ئەو دیواره‌ شاره‌وته‌وه‌ ده‌ری به‌ینن جا ئەمه‌ سۆزو رحمه‌تیک بو له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگارت‌هوه‌ بو ئەو دوو مندالە، وه‌ ئە‌ی موسا ئەو نیشانه‌ی که‌ من کردم هیچی له‌سه‌ر بیرورای خۆم نهم کردوه‌ به‌لگو فه‌رمانم پیکراوه، ئەوه‌یش بو مانای ئەو شتانه‌ی که‌ تۆ توانات نه‌بو خۆت بگری له‌گه‌ل مندا هه‌تا خۆم بۆت باس بکه‌م؟ پیغه‌مبهر ﷺ که‌ ئەم به‌ سه‌رهاته باس ده‌کات ده‌فه‌رموی: }

واته: مه‌لیکی بچوک هاته سه‌ر که‌شتیه‌که‌ پاشان دونکی دا به‌ناو ئاوی ده‌ریاکه‌دا، جا خدر به‌ موسای وت: زانستی من و‌ زانستی تۆ شتی‌ک له‌ زانیاری و‌ عیلمی (اللّه) که‌م ناکاته‌وه‌ مه‌گه‌ر ئەه‌وه‌ نه‌بیت که‌ ئەو مه‌له له‌ ئاوی ئەوه‌د‌ریایه‌ی که‌م کردوه‌وه‌ دیاره‌ خدر له‌ ژیر ویست و‌ فه‌رمانی په‌وه‌ردگار ئەو نیشانه‌ی کرد بو، به‌لام کاتیک که‌ قسه‌ ده‌کات وا وشه‌کان به‌کار ده‌هینیت که‌ به‌رامبه‌ر به‌ په‌روه‌ردگاری ریزو ئەده‌بی تیدایه‌، بو‌یه‌ کاتیک باس له‌ عه‌بیدار کردنی که‌شتیه‌که‌ ده‌کات، چونکه باس له‌ نارپکی و‌ عه‌یب ده‌کات

٧٦) قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ٧٥) قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ٧٦) فَأَنْطَلَقًا حَتَّى إِذَا آتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَ أَهْلَهَا فَأَبْوَأَ أَنْ يُضَيَّفَهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَتَّقَصَّ أَفْأَمَهُ ٧٧) قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ٧٨) وَأَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ٧٩) وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ أُنْوَاهُ مُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِمَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ٨٠) فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رِجْمًا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رِجْمًا ٨١) وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ٨٢) ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ٨٣) وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْيَيْنِ قُلْ سَأَلْتُوْا عَلَيْنِمْ مِنْهُ ذِكْرًا ٨٣)

٧٧) جارۆیشتن هه‌تا که‌یشتنه‌ ناوخه‌لکی گونديک، داوای خواردن و‌ میوانداریان لێ کردن به‌لام ئەوان خواردنیان پێ نه‌دان و‌ میوانداریان نه‌کردن به‌و برسیتیه‌وه‌ چاویان به‌دیواریک که‌وت که‌ لاریبو خه‌ریک بوو نه‌که‌وت، کابرا چوه‌ لای دیواره‌که‌وه‌ هی‌مایه‌کی بو کردو راستی کردوه‌وه‌، موسا بو جاری سیه‌م ره‌خنه‌ی لیگرت و‌ وتی: تۆئه‌گه‌ر بتویستایه‌ له‌سه‌ر چاک کردنه‌وه‌ی ئەم دیواره‌ کری و‌ مافی خۆت و‌هرده‌گه‌رت و‌ ئەماندا به‌خواردن و‌ له‌و برسیتیه‌ رزگار ده‌بوین بوچی به‌ به‌لاش بو ئەم گه‌له‌ی که‌ ناماده‌ نه‌بوون میوانداریمان بکه‌ن راستت کردوه‌وه‌ ؟ ئینجا کابرا بو دواجارروی له‌موساکرد،

٧٨) وتی: ئیتر ئا لی‌رده‌دا کاتی جیابونه‌وه‌ی من و‌ تۆیه‌، به‌ زوی مانای ئەو شتانه‌ت پێ ده‌لیم که‌ تۆ له‌ گه‌ل مندا نه‌توانی له‌سه‌ریان خۆت بگری تا ئەو کاته‌ی که‌ خۆم بو تۆم باس ده‌کرد، جاوا کابرا که‌م که‌م مانای ئەو نیشانه‌ی خۆی بو موسا باس ده‌کات و‌ ده‌لی:

٧٩) ئەو که‌شتیه‌ی هی چهند هه‌ژاریک بوو که‌ له‌و ده‌ریایه‌دا نیشیان پێ نه‌کرد، من ویستم که‌ له‌که‌داری بکه‌م چونکه له‌ پێش ده‌میاندا که‌ پێی ده‌گه‌یه‌شتن پاشایه‌ک بو که‌ هه‌ر چی که‌شتی بێ عه‌یبی چاو پێ بکه‌وتایه‌ ده‌یگرت و‌ به‌ زۆر ده‌ی برد بو خۆی،

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَايَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَنْبَعُ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَرْغُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا الْقَوْمِ إِنَّمَا أَنْتُمْ مُنْحَدُونَ ﴿٨٦﴾ فَأَنْبَعُ سَبَبًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٨﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ أَحْسَنُ وَنَسْفُلُ لَهُ مِنْ أَمْرٍ نَائِسِرًا ﴿٨٩﴾ ثُمَّ أَنْبَعُ سَبَبًا ﴿٩٠﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سَبَبًا ﴿٩١﴾ كَذٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩٢﴾ ثُمَّ أَنْبَعُ سَبَبًا ﴿٩٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٤﴾ قَالُوا يَا الْقَوْمِ إِنَّا بَاجِعُونَ وَمَا جِئْنَاكُمْ مَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ يَجْعَلُ لَكُمْ خَرَجًا عَلٰى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٥﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٦﴾ ءَأَتُونِي زُبُرًا لِّحَدِيدٍ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَأَتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٧﴾ فَمَا اسْطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٨﴾

بیگات چونکه هه م سهروهتو سامان هه م سهربازی بی ژماریان هه بو،

﴿٨٥﴾ جا ههروهك هۆكانمان پێدا بو ئه ویش به جوانی و به ریکو پێکی دواى هۆكارو سه به به كان دهكهوتو به چاکی به کاری دههینا جا به رهو روژئاوا چوو ولاتانی ئه وناوچانهی خسته ژیر دهسه لاتی خوئی،

﴿٨٦﴾ تا گهیشه ئه و جیگایه ی خوئی تییدا ئاوا ده بیته له بهر چاوی وادیار بو که خۆر ئاواده بی و ده چیه ناو چاوه گه یه کی رهشی گهرمه وه واته ئه ونده به رهو روژئاوا رویشته تا ئیتر وشکای له به رده می دا نه ماو گهیشه ده ریاو خۆر له بهر چاوی که نزیک ئاوابونی بووای ههست کرد که کهوتوته ناو ئه وده ریایه وه، جا له وئ خه لکیکی دی که موشریک وبت په رست بون، گوتمان: ئه ی زولقهرنه یان تۆله ی خراپه و بت په رسته یکانیان لی وهرگهرو بیان کوژه یان به شیوه یکی جوان رهفتاریان له گه لدا بکه و

نامۆزگاریان بکه. ﴿ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ / له ناوچاوه گه یه کی گهرمدا به ئی ئه گهر به جوانی ته ماشابه کیت ئه وکاته که خۆر نزیک ئاوابون دهروات له ناو ده ریاداو پرشنگی خۆره که له ده ریاده دات وهکو هه لمی ئاوی گهرم ولیل وکاتی ونبونی رهش بهرچاوی بینهر ده که ویت، جاکاتی ئاوابونی وادهر ده که ویت

دهیداته لای ویستی خوئی و ده لیت: ﴿ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا ﴾ وه کاتیکی باس له کوشتنی منداله که وه به خشینی مندالیکی تر له باتی ئه ودا دهکات به شیکی به لای ویستی خوئی ده دات و به شیکی تری به لای ویستی پهروهردگار ده دات جا بویه کوئی دهکاته وه و ده لیت:

﴿ فَأَرَدْنَا ﴾ وه ئه و کاتهش که باس له لیبوردن و چا که کردن و به خشینی ماله به و دووماله هه تیوه دهیدات به لای ویستی پهروهردگار و ده لیت: ﴿ فَأَرَادَ رَبُّكَ ﴾ جا موسایش له م سه فه ردها زانیاری زۆری له خدره وه دهست کهوتو به چاکیش بوئی ده رکهوت که له و زانتر هه یه، ههروهک له سورته ی یوسف دا فه رموی: ﴿ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴾ واته: له سه ره هه مو خاوه ن زانیاریه که وه زانتر هه یه وه له سه ره هه موانه وه (الله) یه جل جلاله.

وه ئه مه کرداری دوو پیغه مبه ری خودان که وه حییان بو هاتوه ههروهک خدر ده لیت: من به نده یه کم که فه رمان پیکراوه وه هیچی به بیرو رای خۆم نه کردوه، جا ئه م کردارانه ی خدر نابئ بکری به به لگه له سه ره دوکاندارانی ئایین فرۆش که به ناو که رامه ته وه شتی پیچه وانیه ی ئایین ئه نجام بده ن و بلین پیمان وتراوه، که رامات بو دوستانی خوا راسته به لام نابئ ئه و ئیشه پیچه وانیه ی شه ریعه تی نیسلام بی، خدر لی ره هه موی به گویره ی وه ی پهروهردگار ئه نجام داوه و ئیشه که ی شه ریعه تی خودا بو، موساش دزایه تی کردوه تا ئه و کاته ی راستیه که ی بو ده رکهوتوه ئیتر هیچی نه وتوه، وهک مه سه ئله ی بریاره که ی داودو سلیمان له باره ی زیانی هه یوانه گانه وه هه ریبه که یان بریاریکیان هه بو له و مه سه ئله داو خودا بریاری سلیمانی په سه ند کردو ده فه رموی:

﴿ وَكَلَّمَآءَآئِنَّا حُكْمًا وَعِلْمًا ﴾ الأنبياء: ٧٩

واته: ئیمه به هه ر دووکیان حوکه م و عیلمان پیدابون ﴿ فَفَهَّمْنَاهَا ﴾ به لام سوله یمانمان به باشی له و مه سه ئله یه تیگه یاند. واته: هه ردوو وه سف دهکات به چاکی بریارو زانیاری، به لام بریاری سلیمان به شیواو چاکتر داده نیت. ئینجا خوی زاناو کاربه جئ داستانیکی ترمان بو باس ئه کات و ئه فه رموی:

﴿٨٣﴾ له باره ی "زولقهرنه یان" هه وه په رسیارت لی ده کریت بلئ: وا من له وباره وه باسیکتان بو ئه خوینمه وه که په ندو نامۆزگری بیته بو تان. (الله) ئه فه رموی:

﴿٨٤﴾ ئیمه ئه ومان له م زه ویدا سه قامگیر کردو په له و پایه مان پیدئا، وه هه ر شتیکی که پیویستی ئه و بو له و سه رده مه دا ئیمه هۆکانیمان پیدئا بو، واته: ئه ی توانی هه رشتیکی پیویست بی

۹۸ هەر چۆنى که هیزو ئەسابمان پیدابو هەر ئاوه‌هاش ئیمه به ته‌واوی ئاگامان بو له هه‌مو ئه‌و شتانه‌ی که له‌لای زولقه‌رپنه‌یندا بون.

۹۹ پاش ئەمه‌ش دیسان هۆکانی کاروان و سه‌فه‌ری به‌کار هی‌نا بۆرۆیشتن،

۱۰۰ جا رۆیشت هه‌تا گه‌یشته‌ نیوان دوو چیا، له‌ نزیکی ئه‌و دوو چیا‌یه‌دا گه‌لیکی دی که نزیك بو له‌هیچ قسه‌یه‌ک تێ نه‌گه‌ن ئه‌وان هاتنه‌ لای زولقه‌رپنه‌ین و په‌روه‌ردگار هۆکاره‌کانی وا بۆ ره‌خساند بو که بتوانیت لێیان تێبگات، جا ئه‌وانیش کاتی که هی‌زو ده‌سه‌لاتی زولقه‌رپنه‌ینیان دی شکاتی بارودۆخی ناله‌باری ئه‌وناوچه‌ی خۆیان برده‌ لای،

۱۰۱ وتیان: ئه‌ی زولقه‌رپنه‌ین به‌راستی یاجوج و ماجوج که دوو تیره‌بون هەر خه‌ریکی خراپه‌ و خراپه‌ کارین و بوون به‌ هۆی ئازاوه‌ و ده‌رده‌سه‌ری بۆمان له‌م ناوچه‌یه‌دا ئایا به‌ پاره‌و مال یارمه‌تیت نه‌ده‌ین بۆ ئه‌وه‌ی که له‌ نیوان ئیمه‌و ئه‌واندا به‌ربه‌ستیک دروست بکه‌یت؟ بۆ ئه‌وه‌ی ئیتر ئه‌وان نه‌توانن بی‌نه‌ ئه‌م ناوچه‌یه‌و ئیمه‌ش له‌ شه‌ریان رزگار ببین؟ زولقه‌رپنه‌ین کاتی‌ک دی داواکارییه‌که‌یان به‌جییه‌ خۆی به‌ به‌رپرس زانی که رێگه‌ له‌و خراپه‌کارانه‌ بگرێ.

۱۰۲ وتی: من پێویستم به‌ پاره‌و مالی ئیوه‌ نییه‌، چونکه ئه‌وه‌ی که په‌روه‌ردگارم به‌ منی داوه‌و خسته‌یه‌تییه‌ ژیر ده‌ستمه‌وه‌ زۆر چاکتر و زۆرتره‌ له‌وه‌ی که ئیوه‌ ده‌تانه‌وی یارمه‌تی منی پێ‌بدن به‌لام خۆتان به‌ کارو ئیشکردن یارمه‌تیم بدن من له‌ نیوان ئیوه‌و ئه‌واندا به‌ربه‌ستیک دروست ده‌که‌م، دیاره‌ ئه‌وانیش به‌و بپریاره‌ی زولقه‌رپنه‌ین رازی بون.

۱۰۳ جا زولقه‌رپنه‌ین وتی ئاده‌ی پارچه‌گه‌لی ئاسنم بۆ به‌ینن ئه‌وانیش له‌ هه‌مو لایه‌که‌وه‌ پارچه‌ ئاسنیان بۆ هی‌نا وه‌ک خشت له‌سه‌ر یه‌کیان دانا هه‌تا به‌رز بوویه‌وه‌و یه‌کسان بو له‌گه‌ل هه‌ردوو چیاکاندا، جا ده‌لێن خه‌لۆز (ره‌زوی) دانا له‌نیوان ئاسنه‌کاندا و پاشان وتی: ئاده‌ی بیده‌می‌ن، ئه‌وانیش ده‌ماندی‌ان و هه‌مو رزوه‌که‌ بو به‌پشکۆو ئاسنه‌کان سور بوونه‌وه‌ تا وای لێ هات وه‌ک یه‌ک ئاگری گه‌وره‌، جا له‌و کاته‌دا وتی: مزى تو‌اوه‌و قورقوشم بۆ به‌ینن تا بپرزینم به‌سه‌ری ئه‌و پارچه‌ ئاسنه‌ی که نزیکه‌ ئه‌وانیش بتوینه‌وه‌ جا ئه‌وانیش بۆیان هی‌ناو ئه‌ویش کردی به‌سه‌ری‌داو بو به‌یه‌ک پارچه‌ ئاسنی به‌هی‌زو به‌رزو ساف.

۱۰۴ که ئیتر ئه‌وان نه‌یان‌توانی سه‌رکه‌ون به‌سه‌ر ئه‌و به‌ربه‌سته‌داو نه‌یشیان توانی کونی بکه‌ن و ئه‌و گه‌له‌یش که

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَمَجَعْنَهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِ آلِيَاءِ إِنَّا أَعَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا يُبَايِعُونَ رَبَّهُمْ وَلِقَائِهِمْ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُنْقِمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكُمِتْ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ نُنْفِذَ كَلِمَتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَجِدْتُ قَوْمًا يُرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِمْ فليعمل عملًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

که‌به‌ناو ئه‌واوه‌گه‌رم و لیل و ره‌شه‌ دا چووه‌ته‌ خواره‌وه‌، سبحان الله چه‌ند جوانه‌ ئه‌وته‌عبیره‌ قورئانییه‌.

۸۷ جا زولقه‌رپنه‌ین وه‌لامی دایه‌وه‌و وتی: ئه‌وانه‌ی که‌هاوبه‌ش وشیرک بۆ خوا دابننن به‌م زوانه‌ ده‌ی کوژین له‌ پاشان ده‌گه‌رپنریتیه‌وه‌ بۆلای په‌روه‌ردگاری خۆی ئه‌وسا له‌وئ سزای ئه‌دات به‌سزادانیکی سه‌خت و ناشیرین و بی‌زراو چونکه‌ خراپکی‌ل و بت په‌رست بوه‌.

۸۸ وه‌ ئه‌وه‌یش که باوه‌ری هی‌ناوه‌و کرده‌وه‌ی چاکی کردوه‌ بۆ ئه‌و هه‌یه‌ پاداشتیکی چاکتر له‌ ئیشه‌کانی خۆی که به‌هه‌شته‌، وه‌ له‌مه‌ولا ئیمه‌ش فه‌رمانه‌کانی خۆمانی بۆئاسان ده‌که‌ین له‌ دنیا‌دا، خواش ئیشه‌کانی بۆ ئاسان ئه‌کات و خۆشه‌ویستی ئه‌خاته‌ ناو دلیه‌وه‌و ماندو بون نازانی‌و له‌رۆژی قیامه‌تیشدا هه‌رچی داوا‌بکات خوا بۆی ئاسان ئه‌کات و ئه‌یخاته‌ ده‌ستی‌وه‌، ئی‌نجا زولقه‌رپنه‌ین ویستی به‌ره‌و رۆژه‌لات بروت.

۸۹ له‌ پاشان هۆکانی سه‌فه‌ری به‌کار هی‌ناو رۆیشت.

۹۰ تا گه‌یشته‌ ئه‌و شوپنه‌ی که رۆژی لێ هه‌ل ئه‌هات له‌ ویش ته‌ماشای کرد خۆر له‌سه‌ر گه‌لیک هه‌لدیت که ئه‌و گه‌ له‌ جگه‌ له‌و خۆره‌ هه‌یجی تریان نییه‌ که خۆیانی پێ داپۆشن و روت‌وقوتن،

باشان پهروهردگار دهمكوتی نهو كافرانه دهكات كه پييان وايه كه
نهگهر پيغهمبه رانيكي وهكو عيساو عوزهيرو پياوچاكانی تريان
خوش بويهتو له جياتی پهروهردگار بهنداته تيان بو بكنه نيتر
نهوه بهسه بويان و له دواروژيشدا له ناگری دؤزهخ رزگاريان
دهكهن دهفهرموي:

۱۰۲) نایا نهوانه ی كهوا كفرن واگومان دهكهن كه نهگهر له باتی
من دا بهندهكانم بكنه به دؤست بو خویمان ئيشيكي باشيان
كردوهو ئيمه سزايان نادهين؟ نهخير وا نييه بهراستی ئيمه
دؤزهخمان بو كافران ناماده كردوه بو شوینی ميوانداری و پيش
وازی لی كردنيان.

۱۰۳) ئه ی محمد ﷺ پييان بلی: نایا خه بهرتان بدهینی كه كييه كه
له ئيشه كانی دا له ههمو كهس زياتر زيانی كردوه؟

۱۰۴) نهو كهسانهن كه كارو كؤششيان له زيانی دونيادا به
شيويهكي نارېواو دژی شهريعتی (اللّٰه) بوهو خویمان واگومان
دهكهن كه بيگومان ههر نهوانن كه كردموی جوانو چاك دهكهن
كه مايه ی رهامهندي خواو خه لگه و له پاشهروژيشدا كه لگی
ليوره دگرن. جا نه مانه رنجهرېو ترين كه سن چونكه له دنيا دا
خویمان خهريك دهكهن بهو كردارانه وه كه پييان وايه چاكه و له
دواروژيشدا پاداشتيان لهسهر ودرده گرنه وه بهلام له دواروژدا نهو
كردارانه يان لی ورنه گيريتو بهر مه ناگری دؤزهخ دهرين ، واته:
نهوانه رنجهرېوترين كه سن له دواروژدا. جا كين نهوانه ی كه ناوا
رنجهرېون؟

۱۰۵) نهوانه كه سانيكن كه بيباوه رېبون به نايه ته كانی پهروهردگاری
خویمان و باوه رپيان به گه يشتن و دیداری نهو زاته نهبو، جا
پهروهردگارش به هو ی نهو بيباوه رپيه وه كردوه چاكه كانيانی لی
هله وشاندونه ته وه، جا له رؤزی قيامه تيشدا هيچ نرخيكيان بو
دانانريت ودهيچ حسابيكيان بو ناكريت، پيغهمبه ر ﷺ دهفهرموي:

: ﴿فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزَنًا﴾ / بهراستی
بياوی گه وره ی قه لهوی واديت له رؤزی قيامه تا كه له لای اللّٰه
به نه اندازه ی بالی ميشوله يهك نرخی نييه، وه فهرموي: نهگهر
ناره زوتان لييه با نه مانه بخريننه وه ودهسيري ماناكيه
بكنه (له رؤزی قيامه تا هيچ نرخيكيان بو دانانين).

جا سه رهرای نهوه كه كردوه و كانيان كه خویمان به چاكيان دهزانی
لييان ودرناگيريت ، به لگو پاداشتيان پيدهدريتته وه بهلام چ
پاداشتيك؟

يارمه تی زولقه رنه ينيان دا رزگاربون له شهريان، جا لي ره دا
زولقه رنه ين له خو ی باي نه بو، وه خو ی هه لته كيشا بهسهر نهو
خه لگه فه قيردها به لگو سوپاسی خوی كرد.

۱۰۸) وتی: نا ئمه سه سؤزو رحمه تي كه له لايهن پهروهردگارمه وه
كه له گه ل ئيوهيدا كرد تا له شهري نهو خراپه كارانه رزگاربين، وه
نهوش بزنان كه نه م بهر بهسته كاتيه و جا ههر كاتی به ليینی
پهروهردگارم هات خوا نهو بهر بهسته له ناو ده باتو له گه ل زهويدا
ريكي دهكات، وه بهراستی به ليینی خوی من حه قه و ديته دی و
رؤزيك له رؤزان نهو بهر بهسته و سده نامينييت.

زهينه بی كچی جه حش كه خيزانی پيغهمبه ر ﷺ وتی: جار يك
پيغهمبه ر ﷺ هاته ماله وه له حاليكدا ترس بهسهر و سيمايده ديار
بو، جا له و كاته دا پيغهمبه ر ﷺ فهرموي: }

، وای / /
بو عه رب له و خراپه و كاره ساته گه وره يه ی كه نزيك بووه ته وه،
نه مرېو له بهر بهسته كه ی ياجوج و ماجوج به م نه نازه يه
كراوه ته وه و به په نجه بهرانه و په نجه ی شهاده ی حه لقه يه کی
دروست كرد. زهينه ب ده لييت وتم: نه ی پيغهمبه ر ﷺ نایا ده گونجی له
ناوچين له حاليكدا پياو چاكانمان تيدايه؟ پيغهمبه ر ﷺ
فهرموي: به لي، كاتيک زينا زور بو ده گونجی چاك و حراپ تيدا
بچيت }.

به لي زولقه رنه ين نهو بهر بهسته ی دروست كردو ياجوج
ماجوو جيش له و ديوی بهر بهسته كه مانه وه، وهك خوا نه فهرموي:

۱۰۹) جا ئيمه برپاری مانه وه ی نهوانماندا كه له و ديوی
بهر بهسته كه وه بو خویمان وهك شه پولي دهريا به ناويه كدا بين و
برؤن و ته نها زيانيان بو خویمان ببیت هه تا كاتی ديارى كراويان،
جا كاتيک كه نهو بهر بهسته له ناو ده چيت بهسهر نه م زهويه دا
بلاو دهنه وه كه نهوش كاتی نزيك بوونه وه ی قيامه ته. وه فوو
دهكريت به سوردا، جا نهو كاته ئيمه هه مويان كو ده كه ينه وه بو
ليكولينه وه و پاداشت و سزاو كه سيش له م زيندو كردنه وه و نامه
كردنه دا جيا ناكريتته وه، چاك و خراپ گه وره و بچوك پياو نافرته
مرؤف و جنوكه هه مويان له مه يدانی مه حشه ردا كو ده كريته وه.

۱۱۰) جا له و رؤزه دا ئيمه دؤزهخ پيشانی كافران دهدين كه به
چاوی خویمان بييين.

۱۱۱) نهوانه ی كه له ناستی يادی مندا چاويان له په رده دا بو نهو
هه مو به لگه و شوينه وارانه ی كه ته نهايی و دهسه لاتی منی
دهسه لماند نه يانده بيینی و نه يان ده توانی كه حه ق و راستی بييسن.

١٠٦ به هؤى ئه وه كه كافر بوون و گالتهيان به نايه ته كانى من ويغهمبه ركانى من كردوه له دنيا دا، پاداشتى ئه وان دۆزه خه. جا گالته كردن و بيا وه پى هه رئه وه نيه كه به دهم بوتريت به لكو بابهدمه ش هاوارى خو شه ويستى خوا و نايين بكات و خوى به مسلمان دابنى به لام كاتيك به كردار و هه لس و كه وت دزى خوا و نايين بو كافر ده بى و به گالته كه ر به نيشانه كانى خوا و پيغهمبه ركه ي ﷺ داده نريت له لايهن خوا وه، ئه وه بو مونا فقه كان دهيان وت ﴿ تَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ ﴾ شابه تى ئه دهين كه بيشك تو پيغهمبه رى خوايت، خوايش فه رموى ﴿ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُتَفِيعِينَ لَكَاذِبُونَ ﴾ : ١ خوا شابه تى ده دات كه ئه و مونا فقه انه درؤ ده كهن، جا له پاشاندا ده فه رموى:

١٠٧ به راستى ئه وان هى كه ئيمان يان هينا وه كردارى چا كيان كردوه با خچه كانى فيرده وس كه به رز ترين شوينى به هه شته جيگه ي ميواندارى ئه وان ده بى و له و جيگه دا پشو و ده دن و پيشوا زى و ميوانداريان لى ده كريت.

١٠٨ بو هه ميشه پيش له وي دا ده مينه وه و ئه وه نده لايان خو ش و دلگيره هه رگيز نايانه وئى له وشوينه دا ده رچن و به ره و لايه كى تر برؤن و بارودوخيان بگورن. ئه مه شو وه ميواندارى لى كردنى با وه دارانى راسته، وه له پيشه وه جيگاي ميواندارى بيا وه رانت زانى، ده ي مرؤفى ژيرو دوربين ده بى كاميان هه لئزيرى؟ ناگرى سوتينه رى دۆزه خ يان با خچه كانى فيرده وس كه پيغهمبه ر ﷺ له وه سفى دا ده فه رموى: }

/ / واته: هه ر كاتى دا واي به هه شتتان كرد له (الله) دا واي فيرده وس بكه ن چونكه بيگومان ئه وه چا كترين جيگاي به هه شته و به رز ترين شوينى تو وام پيشاندار وه كه عه رشى رحمان له سه ر ئه وه وه له وي وه روبا ره كانى نا و به هه شت دين} .
ئينجا ﷻ باسى زورى و فره وانى فه رموده كانى خوى ده كات و وه ده فه رموى:

١٠٩ ئه ي محمد ﷺ بيان بلى: ئه گه ر ئه م ده رياه هه موى مور كه ب بيت بو نوسينى وشه كانى په روه ردا گم ده ريا هه موى دا وى ديت پيش ئه وه ي كه وشه كانى په روه ردا گم دا وى بيت، ئه گه ر چى به نه ندا زه ي ئه و ده رياهه ش ديسان ده ريا ي تر مور كه ب به نين بو نوسينى وشه كانى په روه ردا گم ئه ويش دا وى ديت هيشتا هه ر وشه كانى په روه ردا گم ده مينى، به لى ئه مه بو تيگه يان دنى ئيمه به ئه گينا ده ريا كان دور ستكرا وى كن وه ك هه مو

دور ستكرا وه كانى ترو ته وا و بونيان هه به، به لام فه رمانه كانى په روه ردا گم هه روه ك وه سفه كانى ترى بى برا وه و بى وينه ن. پاشان ﷻ فه رمان ده دات به پيغهمبه ركه ي كه،

١١٠ ئه ي محمد ﷺ بيان بلى: بيگومان من هه ر مرؤفيا كم وه ك ئيوه كه وه حى ده كريت له لام كه خوا ي ئيوه خوا به كى ته نها به وه ها و به شى نيه. خو نه دهم له خوا به تى ده كوتم نه فريشته م نه غه يب ده زانم جا ئه گه ر پيغهمبه ر نيم ده يچون ئه و شتانه ده زانم؟ جا ئه وه كه سه ي كه ئوميدى هه به بگات به په روه ردا گمى خوى و با وه رى به دا و رؤ ز هه به وه به و هيا و به نيش ده كات با نيشى چا ك بكات و له به ندا به تى په روه ردا گمى خويدا هيج ها و به شى كى بو دانه نيت و جگه له ره زامه ندى ئه و زاته مه به ستى كه سى كى تر نه بيت. جا هه روه ك له پيشه وه با سكا ركه وه ي چا ك ئه وه نيه كه خا وه نه كه ي به چا كى بزاني ت به لكو كرده وه ي چا ك ئه وه به كه ئه م دو مه رجه كه له م نايه ته دا ها توه تي دا بيت:

يه كه م: ئه و كرده وه به و شو وه ئه نجا م بدر يت كه له شه ردا ها توه چونكه پيغهمبه رمان ﷺ فه رمويه تى: }

/ / واته: هه ركه سى كى نيشى كى بكات كه فه رمانى ئيمه ي له سه ر نه بيت ئه و كرده وه به لى و ده رنا گريت و ده ريت وه به كو ئيا }

دو وه م: مه رجيش ئه وه به كه: له و كرده وه به دا ته نها مه به ستى ﷻ بيت و كه سى تي دا نه كات به ها و به ش. پيغهمبه ر ﷺ ده فه رموى: }

/ / ﷻ كه زور به رزو گه وره به ده فه رموى: من بى نياز ترينى هه مو ها و به شانم له وه ي كه بكر يم به ها و به ش له گه ل كه سدا، جا هه ركه سى كى كرده وه به ك بكات و له ئه و كرده ودا كه سى كى تر بكات به ها و به شى من، ئه وه من ئه و كرده وه به ي لى و ده رنا گم و وا زى لي ده هينم بو ئه و كه سه ي كه كرا وه به ها و به شى من. واته: په روه ردا گم ته نها كرده وه شه رعي به ك و ده ردا گريت كه ته نها مه به ست له و ره زامه ندى ئه و زاته بيت.

جا بو به يه كى كه له دو عا كانى ئيمامى عومر ئه وه بو كه ده ي وت:

/ ئه ي خودايه هه مو كرده كانم بو چا ك بكه و هه موى پالته كه ره وه بو خو ت و به شى هيج كه سى كى تي دا مه هيله} .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

كَمِیْعَصَّ ۱ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكْرًا ۲
 اِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۳ قَالَ رَبِّ اِنِّیْ وَهْنٌ الْعَظْمُ
 مِیْ وَاسْتَعَلَ الرَّاسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَايِكَ رَبِّ
 شَقِيًّا ۴ وَاِنِّیْ خِفْتُ الْمَوَالِیْ مِنْ وَّرَآءِیْ وَكَانَتْ
 اَمْرًاۤیْ عَاقِرًا فَهَبْ لِیْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۵ بِرَبِّیْ وَرَبِّ
 مِّنْ اٰلِ یَعْقُوْبَ ۶ وَاَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۷
 اِنَّا نُنشِرُكَ بِغُلْمِ اَسْمُهُ یَحْيٰی لَمْ یَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا
 ۷ قَالَ رَبِّ اَنِّیْ یَكُوْنُ لِیْ عُلْمٌ وَكَانَتْ اَمْرًاۤیْ
 عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۸ قَالَ كَذٰلِكَ
 قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلٰی هٰٓئِنٍ وَقَدْ خَلَقْتَنَّاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُنْ
 شَيْئًا ۹ قَالَ رَبِّ اَجْعَلْ لِّیْ اٰیَةً قَالَ اٰیٰتُكَ اِلَّا
 تُكَلِّمُ النَّاسَ ثَلٰثَ لَیَالٍ سَوِيًّا ۱۰ فَخَرَجَ عَلٰی قَوْمِهِ
 مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰی اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۱۱

دهستی خالی نه گهراومه ته وهو نائومیدت نه کردوم، جا نه م جاردهش نائومیدم مه که و له ردهمه ته خوت بی به شم مه که.

۵ جا به راستی من ترساوم له وهی کهوا خزمه کانم له دواى خوم روو بکنه خراپه و تاوان و کهس نه بی نائومژگاریان بکات و نه وانهش که له دواى من دهن به سه رپه رست و چاوساغيان به ره و دین و چاکه کاری نه یان بهن، وه ژنه کهم نه زوکه و مندالی نابیت، جا نهی خوابه له لایهن خوته وه که سیکم پی بده که جیگام بگریته وهو بی به پیغمه مبرو سه رپه رستی گه له کهم بکات.

۶ له خوم و نالی یه عقوب پیغمه مبرایه ته و عیلم به نیرس ببات و نهرکی رینمای گه له کهم بگریته نه ستوو وایشی لی بکهی که به شیوهیه که رفعتار بکات که تو لی رازی بی و نه ونده نیعمه ته پی بده که نه ویش رازی بیت و له ناو چاکه کاراندا خوشه ویستی بکه یه یه عقوب بو مه به سستیکی دنیایی رووت داواى مندال ناکات، به لکو نه وکه سیک شک نابات که له دواى خوی دلسوزی گه له کهی بیت و ریگی راستیان پیشان دات، بویه داوا دهکات له پهروه ردگاری که چون دوعاگانی پیشوی لی وهرگرتوه ناوه اش نه م دوعاییه لی وهرگریت و کورپکی چاکه کاری وای پی بدات که له دواى خوی بمینیتته وهو رینمونیکه ریک بیت بو گه له کهی و خوشه ویستی لای (الله) و بهنده چاکه کانیشی بیت، جا

سورته مهريه که سورته نوزدهه می قورئانه، له مه کهدا هاتوته خواره وه، نه وه دو هشت نایه ته، و تراوه به گویره دی دابه زین سورته چل و چواره مه و پاش سورته () و پیش () دابه زیوه، له قورئاندا سی و جوار جار ناوی خاتون مهريه هاتوه، که سی جاری له م سورته دایه، وه نه م سورته ش به ناوی نه م نافرته پاک داوینه دناسریت، چند نایه تیکی سه رته ای نه م سورته یه کیک بو له و هو گرنگو کاریگه رانه ی که کاری کرده سه ر پاشای حبه شه، کاتی که جه عفری نائومژای پیغمه مبر (ص) باسه که ی عیسا و مهريه می بو خوینده وه، جا نه وه بو وتی: نه مه و نه وهی که موسا هیناویه ته له یه که سه رچاوه وه هه لقولاون، جا خوزگه پیوانی گه وره و ناودارانی نه مپوش هه مویان وه که نه و پاشایه ژیر و زانا بونایه و خوشه ختی خویان و گهل و ولاتیان به دهست به نیایه و هه م دنیا یان بخوار دایه و هه م قیامه تیش.

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیه ایته میهره بان

۱ کاف، ها، یا، عین، صاد، هه ر خوا خوی مه به سستی نه م پیتانه ده زانیت، نینجا (الله) داستانی زه که ریوا یه حیای کورپمان به کورتی بو باس دهکات و ده فهرموی:

۲ نه مه باسی ردهمه ته پهروه ردگاری تویه له گهل بهنده ی خویدا که زه که ریایه که پر له په ندو نائومژگاریه بو باوه ردارن، ناوی زه که ریای پیغمه مبر حهوت جار له قورئان له سورته نالی عیمران و نه نعم و نه نبیا و نه م سورته دا هاتوه،

۳ کاتی که به شیوهیه کی نهینی هاواری کرده لای پهروه ردگاری. به لی نه م باسه له سورته نالی عیمراندا هاتوه که کاتی زه که ریای مهريه می ددهی که چون پهروه ردگار له و ته مه نه که مه ی دا ریزی لیگریته وه و نه و میوه و رزقه تاییه تیانه ی بو ناردوه، نه ویش دلی گهرم بو بو پیری خوی و خیزانی و نه بونی مندالی که له پاش خوی جینشینی بی، جا له تاریکای شه ودا که کاتی وهرگریانی دوعا و پارانه وهیه و تا لومه پیش نه کریت که چون پیاو ی که له م ناخره ی ته مه نیدا داوا له پهروه ردگار دهکات که مندالی پی بدات به نهینی و به بی نه وهی که که سیک ناگای لی بیت، دهستی کرد به پارانه وه و هاواری کرده لای پهروه ردگاری و شکاتی بارودوخی خوی و خیزانه که ی به پهروه ردگای راگه یاندا،

۴ وتی: نهی پهروه ردگارم به راستی نیسقانم هه موی لاواز بو وه سه رم هه موی سپی کردوه و ده زانم به شیوهی سروشتی تازه مندالمان نابی، به لام تو توانات هه یه که نه و نیعمه ته م پی ببه خشیت، وه نهی پهروه ردگارم چهندی که هاوارم لی کردویت به

۱۵) جا سهلامی لی بی لهو روژهی که له دایک بووه له نهو روژهی که نهمریت، وه له نهو روژهی کهزیندو دهکریتهوه، واته: له ههمو کاتیک له دنیاو دواروژ دا یه حیای پیغه مبهبر به سهلامی پهروه دگاری گولباران دهکریتو ریژی لی دهگریت، سهلامیک که دهبی به هوئی سالم و بیزیانبون له شهرې شهیتانهکان و سزاو سهختیهکانی دواروژیش. نینجا له دواي نهوهی که الله باسی چونیتهی له دایک بونی یه حیای بو کردین دهچیته سهر باسی چونیتهی له دایک بونی عیسا که به سهراهاته کهی له به سهراهاتی یه حیا سه رسور هیتهر تره و دهفهرموی:

۱۶) نهی محمد ﷺ لهم قورنانهدا داستانی مهریه می کچی عیمران باس بکه بو گهله کهت نهو کاتهی که بو پیویستی خوی بهره روژه هلات دور کهتهوه، جا نه دور کهوته نهو یان بو گوشه گیری و خه لوهت و بو عیباده تکریدن بووه یان بو خو پاک کردنهوه و خوشوردن بو، والله اعلم.

۱۷) جا لهوئی په رده یه کی بو خوی دروستکرد بو نهوهی نه بیینن تا نهو پیویستی خوی نه انجام ددهات، جا لهو کاته دا نیمه رومی خومان که جیره نیل بو ناره لای، جا نهویش خوی کرد به شیوهی پیاویکی ریک و پیک بو نهوهی مهریه زور نه ترسیت، جا کاتی دی ناره حهت و نیگران بوو ترسا که نیتهی خراپی هه بیته بویه په نای برده په روه دگاری،

۱۸) وتی: بیگومان من په نا دهگرم بهو زاته زور به سوژه له خراپه و دهستدریژی تو، جا نه گهر تو پیاویکی پاریزکاری و له خواترسی نهوه من خوم خستوه ته په نای نهو زاته وه.

۱۹) نهویش به مهریه می وت: من نیروای خوی تو بو نهوهی مندالیکی پاک و خاوینت پی ببه خشم.

۲۰) مهریه مییش وتی: من چون مندالم نه بیته له حالیکدا که من میردم نه بووه و تیکه لاوی حه لالم له گه لا نه کراوه، وه ههروه ها زینا کاریش نه بووم دهی نیتر چون مندالم نه بیته؟

۲۱) وتی: وایه تو میردت نه کردوه و زینا کاریش نیت به لام تو مندالت نه بی و نه مه برپاری (الله) یه، په روه دگاری تو دهفهرموی: نهوه لای من زور ناسانه و نه مانه وی بیکهین به نیشانه یه که بو نهوهی که خه لک توانایی و زانایی خوی خویانیان بو دهرکه ویته و سوزو ره حمه تیکیش بیته له لایه ن نیمه وه بو تو و بو په پره وانی نه منداله ییش، وه نه مه هاتنه دی فه رمانیکه ده میکه جی به جی کراوه له "له و حوله حفوز" دا تو مارکراوه. جا

۲۲) جا نهویش گورج بارداربو، نینجا له ترسی تانه و ته شهردان و سه رزنش کردن له گه له کهی دور کهوته وه

۲۳) نهوسا زانی مندال بوون گرتی و ناچار له بهر ناره حهتی چوه لای بنه دارخورمایه کی وشک بو نهوهی پالی پیوه بدات، جا بیری له م روداوه گرنگه بی وینهی خوی کرده وه هه رچی هی نای و بردی هیچ به لگه یه کی به دهسته وه نه بو بو وه لامی گه له کهی و دنیا بو که به زیناکه ر داینه نی ن له بهر نه وه وتی: خوزگه من پیش نه م روداوه بمردمایه، وه خوزگه من هه ر نه بومایه و کهس منی نه دیبایه و نه یناسیمایه، جا لهو کاته تهنگانه و پرئیش و نازاردها الله دلنه وایی کردو فریشتهی نارد که موژده یه کی تری پی بدات.

۲۴) مهریه که له جیگایه کی بهرز بو، جا فریشته کهش له لای خورایه وه بو هه ر له خواروه بانگی کردو وتی: خه فته مه خو و مه ترسه به راستی په روه ردگارت له خوارته وه روباریک ناوی بو دروستکردی که نهو روباره له پیشدا نه بووه. تا بهم شیویه مهریه دلی به هیتر بی و له گه له کهی نه ترسیت و دنیا بیته که الله به ته نه ای به جی ناهیلت به لگو یارمه تی دهریه تی، وه بزانی که الله ناره زوی له هه رچی بی دهیکات، وه مهریه که نیستا هیزو هه ناوی نه ماوه و زانی مندال بوون گرتویه تی، فریشته که موژده یه کی تری به هیزکردنی پی ده داو ده لیت:

۲۵) دهی نهو بنه خورما وشکه راوه شینه که نه په لیکی هه یه و نه تهری تی دایه که هه ر راتوه شانده و دارخورما وشکه خورمای پی گه یشتوو به تام دهباریت به سه رتا.

۲۶) جا لهو خورما بخو و لهو روباره ییش بخوره وه با جاویشت روشن ببیته وه به بینینی نهو کورته که پیغه مبه ریکه له پیغه مبه ران، جا نه گهر هاتو که سیکت بینی ولهم باره وه پرساری لی کردیت تو بللی له سه ر خومم نه زرم کرده که به روژو بم بو خوی میهربان، جا نه مرؤ قسه له گه ل هیچ که سیکتا ناکه م. به لی مهریه منداله کهی بو.

۲۷) نهوسا به ترسیکی زورو به شه رمه وه منداله کهی هه لگرت و هی نایه وه بو ناو گه ل و خزمانی، جا نه وانیش کوبونه وه زور توره و دلگران بون له مهریه م وتیان: نهی مهریه م به راستی تو شتیکی زور خراپت کرده و کولیک شه رمه زاریت هی ناوه.

فَكُلِّي وَأَشْرِبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
 إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾
 فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
 فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَتَأَخَذُ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوِيًّا وَمَا كَانَتْ
 أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
 الْأَمْحَادِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
 نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ
 وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
 جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
 وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
 الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ
 إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
 فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَأَخْلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
 بَيْنِهِمْ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
 وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

﴿٢٨﴾ ئەى خوشكى هارون بەراستی باوكى تۆ پياويكى خراب نەبو، وه دايكشت زينا كارنەبووه دەى تۆ چۆن ئەو كارەت كردوه؟ جا دەگونجى بەتانهو تەشەرەوه ئەو قسەيان كرد بى، چونكه هارون بە پياويكى چاك ناوى هەبووه، لەسەر ئەووى كه لەم نايەتەدا مەبەست لە هارون كییه زانایان رای جیاوازیان هەیه بەلام ئەووى كه راسته ئەووهیهكه له حەدیسەكهى موغەیرەى كورى شوعبەدا هاتوه كه دەلى: پێغەمبەرﷺ منى نارد بۆ نەجران جا خەلكى ئەوئى سەبارەت بەم نايەتە پرسیاریان لێكردم وتیان: مەگەر ئیوه له قورئان دا ئەم نايەتە ناخویننەوهكه/

/ ئەى مەریهەمى خوشكى هارون كه برای موسایه؟ له حالیکدا بەهەزاران سال لەنیوانى عیساو موسادایه؟! لەراستیدا منیش نەمزانی چۆن وهلامیان بدەمەوه، جا کاتیک كه گەرەمەوه بۆلای پێغەمبەرﷺ ئەم پرسیارەم پێگەیاندا پێغەمبەرﷺ فەرموى:

/ بۆ پیت نەگوتن كه بەنى ئیسراییل ناوى پێغەمبەران و پیاو چاكانى پیشویان له منداڵەکانى خۆیان دەنا

واته: مەبەست بە هارون لەم نايەتەدا هارونى برای موسا نیه، بەلكو كهسیكى تری خزمى نزیكى مەریهەم بووه. جا مەبەستیان ئەوهبو كه تۆ له دايكو و باوكو و بنەمالهیهكى ئاوايت چۆن توشى داوین پیسی بوییت؟

﴿٢٦﴾ جا ئەویش نامازەى كرد بۆ لای منداڵەكهى كه گویا لهو بپرسن گوتیان: ئەوه تۆ چى دەلییت: چۆن ئیمه لهگەل منداڵیكى ناو لانكهدا قسە بكهین؟ ئەوه گالتهمان پى دەكهیت؟! ئیمه له تۆ ئەپرسین؟! جا بە فەرمانى اللّٰه منداڵەكه هاته قسە.

﴿٣٠﴾ گوتى: من بەندهى (اللّٰه)م و ئەویش كتیبى پێداوم و كردومى بە پێغەمبەریش.

﴿٣١﴾ جا اللّٰه كردومى بە مایهى خەيرو بەركەت له هەر كویدابم و نامۆزگارى كردوم بۆ ئەنجامدانى نوێزو زەكات دان هەتا ماوم.

﴿٣٢﴾ خۆ نامۆزگاریشى كردوم كه چاك بم لهگەل دايكم دا جا ئەو زاتە منى نەكردوه بە مرۆفێكى ملهپورى بەدبەخت كه خۆ به زل بزائەم بەرامبەر بە (اللّٰه) و بەندهكانى اللّٰه . ئەم چەند رسته جوان و تەواوه قسەى ئەو منداڵە كۆرپە بوو تا معجزهیهك بیئت له سەر پاکی دایكى و پێغەمبەرایهتیهكهى خۆى، عیسا كه دەست بە قسە دەكات پێش هەمو شتێك خۆى بە عەبدو بەندهى اللّٰه دەناسییت، بەلام دواتر گاوردەكان زیادەڕهویان تیدا كردو بە خواو بە گورپی خوا ناوى دەبەن، له راستیدا ئەوان دژ بەم قسەیهى عیسا رەفتار دەكەن. ئینجا باس له پێغەمبەرایهتى و بەجیهانیانى بەندایهتى خۆى دەكات و له دوايش دا باس له هەلسوكهوتى خۆى دەكات بەرامبەر بە بەندهكانى خوا پێش هەمویان دایکییتى، بۆیه دەلیت: ﴿بَوْلِدِي﴾ وه نالییت: () تا تییان بگهیهنیت كه ئەو خەلاتیکه كه اللّٰه به مەریهەمى داوه به بى باوك، وه دەلیت: خوا منى نەكردوه بە مرۆفێكى ﴿جَبَّارًا﴾ كه پێم وابیئت كه هیچ كهس حەق و ئەركیكى بەسەر مەوه نیه، دیاره كه عیسا باس له شتانیک دەكات كه له عیلمى اللّٰه تێپەرى كردوه بۆ ئەو دانراوه، ئەگینا ئیستا ئەو منداڵیک زیاتر نیه جا ئەمەش بەلگهیهك بو بۆ بەرپەرچدانەوهى قەدەرییهكان هەر واپیش له مالیكى كورپی ئەنەسهوه هاتوه كه دەلى: ()

" چەند سەختە لەلای قەدەرییهكان ئەمەى كه عیسا هەوالی داوه بەوهى كه برپاری پەروردگار تێپەرپوه لەبارەى ئەوهوه و ئەوهیش كه روو دەدات بۆى هەتا دەمرییت { عیسا له پاش ئەم قسانە وتی:

﴿٣٣﴾ سەلامو هیمنى و ئاسودەبى له سەرمنه لهو رۆژەى كه لەدایك بووم ولهو رۆژەى كه ئەمرم، وهلهو رۆژەیش دا كه زیندو دەكریمەوه، واته: لههەمو قوناعەکانى ئەم دوو ژيانەدا من له ژیر چاودێرى (اللّٰه)دام و خۆى چاودێرو پارێزگارمە.

وَأَذْرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
 (۳۹) إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا يُرْجِعُونَ (۴۰) وَأَذْكُرُ
 فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (۴۱) إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ
 لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (۴۲) يَا أَبَتِ
 إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا
 سَوِيًّا (۴۳) يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ
 عَصِيًّا (۴۴) يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ
 فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا (۴۵) قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي
 يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهَ لِأَرْحَمَنَّكَ وَأَهْجُرَنِي مَلِيًّا (۴۶) قَالَ
 سَلِّمْ عَلَيَّ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا (۴۷)
 وَأَعْتَزَلَكُمُ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَى
 أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا (۴۸) فَلَمَّا اعْتَرَاهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا (۴۹)
 وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا (۵۰)
 وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (۵۱)

(۳۹) ئەى محمد ﷺ بىانترسىنە لە رۆژى داخ و خەفەت كە ئەو كاتەيە كە ئىش جى بەجى دەكرى و بەهەشتى بۆ بەهەشت و دۆزەخى بۆ دۆزەخ و مردن نامىنیت، لە حالیکدا ئەمڕۆ ئەوان لە بى ناگایدان و باوەر ناهینن كە ئاوا رۆژىكى گەورە چاوەروانیان دەكات، مەبەست لە ﴿يَوْمَ الْحَسْرَةِ﴾ ئەو رۆژەيە كە مردن لەناو ئەبریت و بەهەشتییەكان بى ترس ئەبن لە مردن و كافرانیش هیچ هیواو ئومیدىكىان نامىن بۆ رزگار بون لە ئاگرى دۆزەخ. وهك پىغەمبەرمان ﷺ دەفەرموى:)

. / / هەركاتى ئەهلى بەهەشت چونه بەهەشت و ئەهلى ناگر چونه ناو ناگرو شەفاعەتى شەفاعەتكاران تەواو بو كەس نەما كە ئەم لاوڵای پى بكریت مردن ئەهینریت وهك بەرانیكى خۆلەمیشى قەلەو لە نیوان بەهەشت و دۆزەخدا رادەگیرى و بانگ دەكریت و دەوتریت: ئەى خەلكى بەهەشتى ئائەمە دەناسن؟ ئەوانیش ملیان بەرز ئەكەنەوه و تەماشای ئەكەن و

(۳۴) لەبارەى عیساى كورپى مەریهەمەوه قەسەى راست و حەق هەر ئەوهیە كە باسەن كە ئەوان گومانیان تىیدا هەیه و ئەلین: كورپى خۆدایە و چەندین قەسەى بى سەرۆبەرى تر؟!

(۳۵) اللّٰه منداالى نیه و پاك و بىگەردە لەو درۆیهى كە ئەوان ئەيكەن، هەركاتى وىستى ئىشى بكات هيجى ناویت بىجگە لەوهى بفرموى ببه ئیتر دەست بەجى ئەو ئیسه ئەبى، دەى بۆ ئەبیت بە دوورى بزەنن كە اللّٰه عیساى بە بى باوك دروستكردوه، ئینجا خواى خاوهن دەسەلات و زانا درۆزه بەفەرمايشتهكانى ئەدات و لەسەر زمان عیسا دەفەرموى:

(۳۶) ئەوسا بىگومان كە اللّٰه پەرۆردگارى منە و پەرۆردگارى ئیوهشە، دەى ئیوهش بىپەرستن نا ئەمەیه رىگای راست و ئەوهیه قەسەى راست كە عیسا بەندەى خوا و پىغەمبەریەتى بە بى باوكیش لەمەریهەمەوه هینایە ئەم ژیانە، جا پەرۆردگارى ئەوو ئیوه تەنها (اللّٰه) یە و نه خیزانى هەیه و نه منداالى هەیه و نه هاوبەش ونه وینەى هەیه و هەر ئەو زاتەشە كە ئەبى بەندایەتى بۆ بكریت، بەلام پاش بەرز كردنەوهى عیسا پەیرهوانى یەك دەس نەمانەوه وهك اللّٰه دەفەرموى:

(۳۷) كۆمەلەكانى بەنى ئسرائیلی لەنیوان خۆیاندا سەبارەت بەعیسا نارێك بوون، جا هەندىكىان ئەیان وت: عیسا كورپى خوايه و هەندىكىان ئەیان وت: خواى سىهەمه (الله - مريم - عیسا)؟! كە ئەم دووانە هەردووکیان كافرن وەبەشێکیان حەقیان گرتە بەرو وتیان: نه خوايه و نه كورپى خوايه بەلگو بەندەى خوايه و پىغەمبەریتى و لە مەریهەم بوه، ئینجا اللّٰه بۆ ئەوه بىر بكەنەوه روى قەسەى ئەكاتە بىباوەرەن و هاتنى قیامەت ئەخاتە پىش چاویان و دەفەرموى: وای بۆ ئەو كەسانەى كە بىباوەرەن لەو رۆژه گەورەى كە نامادەى ئەبن كە رۆژى قیامەتەو لەو كۆبونەوهو نامادەبونەى كە هەموو كردار و تارو نویتەكان ئاشكرا دەبن و هيجكەس ناتوانى عەیبى خۆى بشاریتەوه. وهخواى زاناو كار بەجى دەفەرموى:

(۳۸) ئەو رۆژەى كە دینه لامان ئای چەند چاك دەبیسن وچەند چاك دەبینن، وهك دنیانیە كە بۆ بىستن و بینینى حەق و راستى خۆیان كەرو كویر بكەن، بەلام سەمكاران ئەمڕۆ كە لە ژیانى دنیادان وان لە گومراهیەكى ئاشكراو بىر ناكەنەوهو سود لەم ژیانە وەرناگرن و حەییوان ناسا هەر وان لەبىرى خەوو خواردنداو نامادەى ئەو كۆچە ناچارىه نین كە لەم ژیانە بۆ هەمیشە جیایان دەكاتەوه، جا خواى میهرەبان دەفەرموى:

وَنَدَيْتَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۝٥٢ وَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۝٥٣ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝٥٤ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝٥٥ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝٥٦ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝٥٧ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۝٥٨ خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۝٥٩ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَلَّمُونَ فِيهَا شَيْئًا ۝٦٠ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْعِيبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۝٦١ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَهُمْ فِيهَا فِيهَا بُكْرَةٌ وَعِشْيَاءٌ ۝٦٢ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مَنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝٦٣ وَمَا نُنزِّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝٦٤

خو‌مانه‌وه و راسته‌وه‌و‌خو قسه‌مان له‌گه‌ل کرد. جا چو‌نیه‌تی نه‌و نزیك بونه‌وه شتیکی نه‌ینی و نه‌زانراوه‌ ته‌نها الله خوی ده‌زانی چو‌نه، ئینجا ده‌فه‌رموی:

۝٥٣ نه‌وسا به‌ هوی سو‌زو به‌زه‌یی خو‌مانه‌وه داواکاریه‌که‌ی موسامان ودرگرت که‌ داوای لی‌کردین که‌ هارونی برای بکه‌ین به‌پیغه‌مبه‌رو بیکه‌ین به‌ پشتیوانی. هارون که‌ چند سالیك له‌ موسا به‌ته‌مه‌نتر بو‌وه له‌ ناو به‌نی ئیسرائیلدا به‌ پی‌اویکی ری‌زدار ده‌ناسرا، ئینجا الله باسی ئیسماعیل ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

۝٥٤ جا له‌م کتیب‌ه‌دا باسی ئیسماعیل ی کوری ئیبراهیم بکه‌ که‌ به‌راستی نه‌و راستگو بو‌وه له‌و په‌یمانانه‌ی که‌ئه‌یدا به‌خواو به‌خه‌لك و به‌چاکی ده‌یه‌ینانه‌دی، وه‌ك نه‌و به‌لینه‌ی که‌ دای به‌ باوکی که‌ خو‌گر بی‌ت تا نه‌و بتوانیت سه‌ری بریت، وه‌ نه‌و نی‌راوو پیغه‌مبه‌ری خوا بو‌وه. پیغه‌مبه‌رمان ﷺ فه‌رمویه‌تی:

/. / واته: نیشانه‌ی مو‌فاق سی شته: هه‌رکاتی قسه‌ی کرد درؤ نه‌کات، وه‌ هه‌رکاتی به‌لینی دا نایب‌اته سه‌ر، وه‌ هه‌ر کاتی کرا به‌ئه‌میندار خیانه‌ت نه‌کات } به‌راستی پیغه‌مبه‌ران هه‌مویان راست بو‌ون له‌ به‌لین و قسه‌ کردن و نه‌مانه‌تدا به‌لام الله بو‌ ری‌زلینان هه‌ر پیغه‌مبه‌ریکی به‌سیفه‌تیکی جوانه‌وه‌ ناوبردوه،

۴۸ سا ئیترمن دو‌ور نه‌که‌ومه‌وه له‌ ئی‌وه و له‌و شتانه‌یش که‌ ئی‌وه ده‌یانپه‌رستن بی‌جگه‌ له‌ (الله) ومن ئومیدم وایه که‌ هه‌رگیز به‌هوی به‌ندایه‌تی وپارانه‌وه‌م له‌ په‌روه‌ردگارم به‌دبه‌خت و بی‌ به‌ش نه‌بم و الله هه‌مویانم لی‌ وهر بگری‌ت. وه‌ك پیغه‌مبه‌رمان ده‌فه‌رمویت: }

/ واته: هه‌رکس له‌به‌رالله واز له‌شتیک به‌ینیت، الله له‌ باتی نه‌وه پاداشتی به‌ چاکتر ده‌داته‌وه { جا که‌ ئیبراهیمیش نیشتمان و خزم و گه‌له‌که‌ی بو‌ ره‌زای الله به‌ جیه‌یشت، الله پاداشتیکی گه‌وره‌ی دایه‌وه‌ده‌فه‌رموی:

۴۹ جا له‌به‌ر نه‌و راستی و لی‌ برانه‌ی بو‌ الله کاتی که‌وازی لی‌ هی‌نان و دو‌رکه‌وته‌وه لی‌یان و له‌وه‌یش که‌ نه‌وان جگه‌ له‌ الله ده‌یان په‌رست به‌ پاداشتی نه‌وه ئی‌مه ئیسحاق و یه‌عقوبی کوری ئیسحاقمان بی‌ به‌خشی، واته: بی‌جگه‌ له‌وه‌ی که‌له‌و ته‌مه‌نه‌ پیره‌دا که‌ کورمان پیدا له‌و کوره‌ش کورپکی ترمان پیدا و هه‌مویانمان کردن به‌ پیغه‌مبه‌ر سه‌لامی خو‌اله‌هه‌مویان.

۵۰ جا له‌ سو‌زو ره‌حمه‌تی خو‌مان به‌وانمان به‌خشی و وامان لی‌ کردن که‌ زمانی خه‌لكی پاش خو‌یان هه‌میشه به‌گه‌وره‌وه پایه به‌رزو ری‌زه‌وه ناویان ببه‌ن. به‌لی‌ به‌راستی هه‌ر (الله) یه‌ که‌ نه‌توانی به‌ جوانی و به‌ریک وپیکی پاداشتی دو‌ستانی خوی بداته‌وه، ئیبراهیم بو‌ الله وازی له‌ هه‌مو شتیك هی‌نا، (الله) یش ری‌زیکی وای پیدا هه‌مو خاوه‌ن ئاینان تا روژی قیامه‌ت ری‌زی بو‌ دانه‌نین. له‌پاشان داستانی موسای کوری عیمران ی کوری لاهیب ی کوری عازیری کوری لای کوری یه‌عقوب پیغه‌مبه‌رمان به‌کورتی بو‌ ده‌گی‌رپته‌وه‌وه ده‌فه‌رموی:

۵۱ نه‌ی محمد ﷺ له‌م کتیب‌ه‌دا که‌ قورئانه به‌سه‌ره‌اتی موسا باس بکه‌، بی‌گومان نه‌و له‌لایه‌ن خوی خو‌یه‌وه به‌هوی ئیخلاس و پاکیه‌ک که‌ هه‌یبو هه‌لبزی‌ررابو خو‌ نه‌و نی‌راوو پیغه‌مبه‌ریش بو‌.

له‌ باره‌ی جیاوازی مانای (رسول و نبی) یه‌وه قسه‌ زو‌رکراوه‌ نزیکت‌رینیان نه‌مه‌یه‌ که‌ (رسول): نه‌و که‌سه‌یه‌ که‌ وه‌حی بو‌ هات بی‌ت، وه‌ ده‌ستوریشی پیدرا بی‌ت که‌به‌ خه‌لكی رابگه‌یه‌نیت. (نبی): نه‌و که‌سه‌یه‌ که‌ وه‌حی بو‌هات بی‌ ئیتر ده‌ستوری راگه‌یاندنی پیدرابی‌ یان نه‌، واته: هه‌مو ره‌سولیک نه‌بیه‌ به‌لام مه‌رج نیه‌ هه‌مو نه‌بیه‌ک ره‌سول بی‌ت، ئینجا خوا ده‌فه‌رموی:

۵۲ جا ئی‌مه له‌ ته‌نیشتی راستی جیای توری پرخه‌یرو به‌ره‌که‌ته‌وه بانگمان له‌ موسا کردو نزیکمان کرده‌وه له‌

٥٥ خۆ ئیسماعیل فهرمانی ئەدا بە دەست و دایه‌ره‌که‌ی که نوێژ بکه‌ن و زه‌کات بدن، واته: هه‌م حه‌قی خواو هه‌م حه‌قی خه‌لکی جی به‌جی بکه‌ن، وه له‌گه‌ل خواو له‌ گه‌ل خه‌لکدا راست بن جا ئەو له‌لایه‌ن په‌روه‌دگاریه‌وه ئەوه‌نده چا‌که‌ی له‌گه‌ل دا ده‌کریت تا رازی ئەبیت. ئینجا خوا باسی ئیدریس ئەکات و ده‌فه‌رموی:

٥٦ له‌م کتبه‌دا باسی ئیدریس بکه بی‌گومان ئەویش راستگوو پی‌غه‌مبه‌ر بو.

٥٧ جا جی‌گا و پله‌و ناوی ئەومان به‌رز کرده‌وه. وه له‌ فه‌رموده‌ی پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ سه‌بارت به‌ می‌عراج هاتوه که پی‌غه‌مبه‌رمان له‌ ئاسمانی جواره‌دا ئیدریسی بی‌نیوه‌وسه‌لامی لی کرده‌وه، ئینجا ده‌فه‌رموی:

٥٨ ئەوانه پی‌غه‌مبه‌رانی‌کن که خوی بالاده‌ست نیعمه‌تی خوی ژانده‌وه به‌سه‌ریاندا، ئەوانه هه‌ندی‌کیان له‌ مندا‌لانی ئاده‌من وه‌کو ئیدریس عليه السلام ، وه هه‌ندی‌کی تریان له‌ مندا‌لی ئەو که‌سانه‌ن که له‌گه‌ل نوح دا هه‌لمان گرتن و له‌ توفان رزگارمان کردن، وه‌ک ئیبراهیم، وه به‌شیکیان له‌ مندا‌لانی ئیبراهیم وه‌ک ئیسماعیل و ئیسه‌حاق و یه‌عقوب، وه هه‌ندی‌کیش له‌ مندا‌لانی یه‌عقوب وه‌ک موسا و هارون و زکریا و عیسا، ئەوانه هه‌مویان له‌ مندا‌لانی که‌سانی‌کن که رینمایمان کردون بۆ ری راست و هه‌لمان بژاردن بۆ پی‌غه‌مبه‌رایه‌تی، ئەوانه هه‌ر کاتی‌ک نایه‌ته‌کانی خوی خاوه‌ن سۆز بخوینری‌ته‌وه به‌سه‌ریاندا به‌ حاله‌تی گریان‌ه‌وه سوچه‌ نه‌به‌ن بۆ‌الله. واته : پی‌غه‌مبه‌ران و پیاوچاکان و خواناسانی راسته‌قینه هه‌ر کاتی فه‌رموده‌ی خویان ئەبیس زۆر به‌خیرای گه‌ردنکه‌چی خویان ده‌رئه‌خست و ده‌گریان،

٥٩ به‌لام دوی ئەوان کۆمه‌لیکی تر هاتن نوێژه‌کانیان فه‌وتان و له‌ کاتی خۆیاندا و به‌ریک و پیکی نه‌یان ده‌خویندو دوی ئاره‌زۆکانی خویان که‌وتن و گوینان به‌ نایین نه‌دا ، جا به‌م زوانه ئەوانه دوچار ی له‌ناوچون و به‌د به‌ختی ده‌بن و به‌ر سزای دنیاو دوارۆژ ده‌که‌ون. پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: }

. / واته: چوار ده‌وری به‌هه‌شت به‌ سه‌ختی و دژواریه‌کان داپۆشراوه و ناگری دۆژه‌خیش به‌ شه‌هوت و ئاره‌زۆکان داپۆشراوه .

جا ئەوه‌که‌سه‌ی که به‌هه‌شتی ده‌وێت با خوی بۆ سه‌ختی و دژواریه‌که‌نه دنیا ناماده بکات و ئەوه‌ش شوینی مه‌یل و ئاره‌زۆکانی ده‌که‌وێت با خوی بۆ ناگر ناماده بکات.

٦٠ مه‌گه‌ر ئەوه‌که‌سه‌ی که‌وا ته‌وه‌بی کرد بی و کرداری چاکی ئەنجام دا‌بیت، ئەوسا نا ئەوانه ده‌چه‌ ناو به‌هه‌شته‌وه‌وه هه‌ج سته‌می‌کیان لی نا‌کریت، که‌واته مه‌سه‌له‌ی نوێژ مه‌سه‌له‌یه‌کی زۆرگرنه‌که چونکه هه‌لی په‌یوه‌ندی راسته‌قینه‌ی مرو‌فه له‌گه‌ل خوادا و می‌عراجی باوه‌ردارانه و یه‌که‌م په‌رسیاری رۆژی قیامه‌ته‌وه پاک که‌روه‌ی تاوان و گونا‌هه‌و نیشانه‌ی جیا‌کرنه‌وه‌ی باوه‌ردارانه له‌ بی‌باوه‌ران، وه‌ک پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: }

. / واته: نیوانی پیاوو نیوانی شیرک و کوفر، واز هه‌ینانه له‌ نوێژ { جا ئەگه‌ر وازت لی هه‌ینا موشریک و بت په‌رستیت، وه هه‌ر له‌سه‌ر ئەم جو‌ره فه‌رمودانه‌یه که هه‌ندی له‌ زانایان نوێژنه‌که‌ر به‌کافر ده‌زانن وه‌کو مه‌شه‌وره له‌ ئیمام ئەحمه‌ده‌وه‌وه قه‌ولیکی ئیمامی شافعی‌شه، وه عه‌بدولای کوری شه‌قیق ده‌لی:)

. / که‌وابو کۆی ده‌نگی هاوه‌لانی پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ له‌ سه‌ر ئەوه‌یه که ئەوه‌ی واز له‌ نوێژ به‌ی‌نیت کافره‌وه له‌ دین ده‌رچه‌وه. ئینجا خوی ده‌سه‌لاتدارو زانا باسی ئەو به‌هه‌شته ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

٦١ ئەو به‌هه‌شته‌یه‌ی که جی‌گه‌ی دانیشتن و مانه‌وه‌یه، ئەو به‌هه‌شته‌یه که‌وا ئەو زاته به‌سۆزو به‌خشنده‌یه به‌ئینی داوه بیدات به‌ بنده‌کانی که له‌ شته نه‌یینه‌که‌نه‌وه باوه‌ردار به‌ بی ئەوه‌ی که دیتبیتی باوه‌ری پی‌ هه‌یه. به‌لی خوی به‌سۆز به‌ئینی به‌هه‌شتی به‌وانه‌ی داوه که له‌و کات و شوینانه‌ی که هه‌ج که‌سیان لیوه دیار نیه هه‌ر به‌نده‌یی ئەون و لی ده‌ترسن، بی‌گومانیشه که به‌ئینی الله جی به‌جی کراو ده‌بیت.

٦٢ ئەوان له‌ ناو ئەو به‌هه‌شته‌یه‌دا هه‌ج قسه‌یه‌کی خراب نابیستن بی‌جکه له‌ وشه‌ گه‌لیکی پاک و جوان وه‌ک زی‌کری الله و بیستنی قسه‌کانی و سلاو کردن، سلاوی ئەه‌لی به‌هه‌شتی له‌ یه‌که‌تری و بیستنی قسه‌ی فریشته‌کان و خو‌ریه‌کان، وه به‌یانیان و ئیواران به‌ لیشاوو بی ژماره‌ خواردن و خواردنه‌وه‌ی تیدا‌یه‌ بۆیان، واته: هه‌ج کاتی بی خواردن و خواردنه‌وه‌ نابن، چونکه له‌وی شه‌وو رۆژ وه‌ک یه‌که‌وه‌ ته‌نها به‌دادانی په‌رده‌کان و لا‌بردنیان شه‌وو رۆژ ده‌زانریت، جا به‌و شیوه‌یه ئیواره‌وه به‌یانیشی ده‌زانریت. پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: }

. وفي رواية،

یه که کم کومه لیک که ده چنه به ههشت دموچاوانیان وهک مانگی چواردهیه و ددرهوشیته وه و نه وانه ییش که له دواى ئه وان ده چنه ناو به ههشته وه دموچاوانیان وهک جوانترین ئهستیروی پرشنگداری روناکه له ناسمانگداو دلیان وهک دلی یهک پیاو وه که دلیان سافه و هیچ رقو قین نیه له ناویاندا، جاحه سادته نیه و ههریهک له وان دوو هاوسه ریان له و حوریه چاوگه وره و سپی و جوانه یان ههیه که مؤخی ناوی نیسقانی لاقیان له ژیر نیسقان و گۆشته وه دیاره... که به بهرده و امیش زیکرو یادی الله ده که نه { . جا الله دهفه رموی:

۶۳} ئه وه ئه و به ههشته یه که ئیمه به که له پورو ئیرس دهیده یان به بهنده کانه مان ئه و که سه ی که له خوا ترسه و له تاوان و خراپه خوئی پاراستوه. پیغه مبه رمی دهفه رموی: }

هر کهس که دهچیته ناو به ههشته وه ئه و شوینه ی ناو ناگری دۆزهخی پیشان ددریته که ئه گهر تاوانبار و کافر بوایه ده چوه ناویه وه تابه ههشتی به لاوه زۆرتتر خویش بیته و زیاتر سوپاسی په روهردگاری بکات که هیدا یه تی داوه له شوینه رزگاری کردوه، وه هه رکه سیکیش که دهچیته ناو ناگری دۆزه خه وه ئه و شوینه ی ناو به ههشتی پیشان ددریته که ئه گهر موسلمان و پیاو چاک بوایا ده چوه ناویه وه تا داخ و خهفته ی زۆرتتر بخوات }

ئهم نایه تهش باس له ئیرس دهکات، چونکه ههروا که له فه رموده که دا هاتوه هه مو که سیک له به ههشت و له دۆزه خدا جیگای دیاری خوئی ههیه، جا جیگای ئه وانه ی که ده چنه دۆزه خه وه له به ههشتدا ده مینیتیه وه و خوی میهره بان ئه وهش ئه دات به باوهرداران بیجگه له جیگای خویشیان، جا له ناو مرؤفیشدا له ههزار کهس یهک کهس ئه چیته به ههشته وه نۆسه دو نه وه دو نۆی ئه چیته دۆزه خه وه، خو ئه بی ئیرس باوهرداران له به ههشته دا چه ندیک بیته؟ عه بدولای کورپی عه باس ئه لی پیغه مبه رمی خوا و تی به جویره ئیلیم وت: }

شتیک ریگهت لی ئه گری که تو سهردانمان بکهیت زور زیاتر له مه ی که نیستا ده ی کهیت؟ له وه لامی ئهم پرسیاره ی پیغه مبه رمی دا ئهم نایه ته دابهزی که دهفه رموی:

۶۴} جویره ئیل وتی: ئیمه ناتوانین دابهزین مه گهر به فه رمانی په روهردگارت، بریار هه ر بو ئه وه له پیش دهماندا که جوهره پشت سه رماندا که دیت و له نیوانیشیاندا که نیستایه،

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۶۵ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِنَّا مَا مِثُّ لَسَوْفَ
أُخْرَجَ حَيًّا ۶۶ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكْ شَيْئًا ۶۷ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ
لَنَحْضُرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ۶۸ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عُنِيًّا ۶۹ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ
هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ۷۰ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَقْضِيًّا ۷۱ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ۷۲ وَإِذْ أَنْتَلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ۷۳ وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنَاءَ وَرِيًّا ۷۴ قُلْ مَنْ
كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا
وَأَضْعَفُ جُنْدًا ۷۵ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ أَحْتَدَوْا هُدًى
وَالْبَاقِيَتُ الصَّلِحَتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۷۶

واته: هه مو هه لئسو که وتی ئیمه له هه مو کاتی کدا به فه رمانی (الله) یه و تا ئه و فه رمان به سه ر ئیمه دا نه دات ناتوانین هیچ جموجوئیک ئه نجام بدهین، وه په روهردگارت هیچی له بیر ناچیته وه، هه ر کات پیویست بیته بت بینم فه رمانی دابهزینمان به سه ردا نه دات و ئیمه ش به بی دواکه وتن دینه لات به راستی په روهردگارت کار به جی و زانایه.

۶۵} که په روهردگاری ناسمانان و زهوی و نه وه یه که له نیوانیاندا یه ده ی تۆیش زیاتر بیپه رسته و به ندایه تی بو بکه ، ئه وسا خوته رابگره له سه ر به ندایه تی ئه و زاته گه وره و به ده سه لاته و به رده وام به له سه ری، چونکه ئه و په روهردگاری تۆیه و هه موشتت به ده ست ئه وه، ئایا تو هیچ وینه و ناوو زاتی که ئه بیینی له و بچیته که شیباوی ئه وه بیته که بیپه رسته؟ که و ابو ته نها ئه و زاته بیپه رسته که هیچ هاوبه ش و هاوشیوه ی نیه نه له ناویا و نه له زاتیوا نه له کرداریدا، به داخه وه له گه ل ئه و هه مو به لگه گه وره و زۆرانه له سه ر یه کتای و ده سه لاتی الله هیشتا هه ندی خه لک له باره ی زیندو بوونه وه ی پاش مردن گومانیان هه یه و بیر له زانایی و هیزی الله ناکه نه وه و نه زانانه دم له نه نییه کان ده گوتن.

۶۶} جا ئه و مرؤفه ئه لی: ئایا هه ر کاتی مردم تازه له دوا ییدا زیندو ده کریه وه وه له گۆر دهرده هی نیریم؟ ئهم دروستکره وه ی

درۆزنیشه و به درۆوه خۆی سهر گهرم کردوه، خوی بالآدهستیش دهفهرموی:

۷۸ شتی وهها نیهو نابیت و ئیمه دهی نووسین ئهو قسه و درۆو نارپوهایی که ئهو دهیلیت و له رۆژی دوايشدا سزای نهبرپاوهی بهسهردا ددهین. واته: ئهوهی که له پاشه رۆژدا بۆی دابین کراوه نازو نیعمهت نیه بهلکو سزایهکه و رۆژ به رۆژ له سهری زیاد دهکریت،

۸۰ خۆ ئهو مال و مندالهی که ئهو ئهنازی پیدایا ئیمه لئی دهسیننهوه و خۆی بهتهنها دیت بۆ لای ئیمه بۆ حساب نه مالی لهگهڵ دایه و نه مندال. به لئی عاسی کورپی وائیل ئهگهرچی له دواي دابهزینی ئهم نایهتانه ماوهیهکی زۆری بۆ رهخسا بۆ ئهوهی له وههلهیه بگهڕیتهوه بهلام به ئینهکانی الله به جی هات و پيش هيجرتهی پیغه مبه ربه له مهکه دا به کافری مرد. پاشان پهروهردگار زیاتر ئیشه ناشیرینهکانی ئهوان ئاشکرا ئهکات و دهفهرموی:

۸۱ ئهمانه بیجگه له الله چند خویهکی تریان داناوه بۆ خویان تا ئهوان بههوی ئهو خویانهوه ببن به خاوهن هیزو دهسهلات و له سزای دوا رۆزیش له ئهماندا ببن. بهلام الله دهفهرموی:

۸۲ نهخیر وانیه، ئهوانه نهک نابن به هوی بهرزی و رزگارایان بهلکو بهم زوانه له رۆژی قیامهت دا ههر ئهو خویانهی که ئهوان بۆ خویانیان داناوه له ترسی سزای الله به و بهندایهتییهی ئهوان بۆ خویان نارازین و دانی پیدانانین، بهلکو ئهوان له رۆژی قیامهت دا ئهبن به دوژمنیان و له دژیان قسه دهکن.

۸۳ ئایا تۆ نابینی ئهی محمد ﷺ که ئیمه شهیتانهکانمان واز لئ هیناوه و رهوانه مانهمان کردونه ته سهر بیباوهپان تا سهریان لئ تیک بدن و ههلیان نین بۆ ئهجامدانی ئیشی خراپ و تاوان.

۸۴ کهوابو تۆ پهلهت نه بی لهسهر سزاو لهنا و بردنیان، چونکه ئیمه بی ئاگا نین لیان، بهلکو ئیمه رۆژهکانی تهمنهیان که ژمارهیهکی دیاری کراوه بۆ دهژمیرین و تا رۆژیک لهو تهمنهنیان مابئ دهی بمین و ههر کاتیکیش که رۆژهکانی تهمنهنیان دواي هات به بی دواکهوتن دهگن بهسزای ئیشه خراپهکانی خویان.

۸۵ جا یادی ئهوه رۆژه بکن که ئیمه پارێزکاران کۆ ئهکهینهوه و بهرهو رحمان نوینهر ئاسا بهرئ ئهکرین بۆ وهرگرتنهوهی پاداشتی ئیشه چاکهکانیان.

۸۶ خۆ ههر لهو کاتهشدا پال بهو تاوانبارانهوه ئهیین له حالیک دا که ئهوان زۆر تینویانه و رایان دهکیشین بهرهو دۆزهخ،

۸۷ که ئهوان خاوهنی هیچ پال پشت و شهفاعهتکاریک نین، بهلام ئهو کهسهی که به هوی ئیمان و کردهوی چاکهوه پهیمانی شهفاعهتی له خوی بهخشنده وهرگرتوه که باوهردارانن دهتوانن تکاو پاپشتی و شهفاعهتی یهکتری بکن، چونکه خوی میهرهبان له کتیهکهی داو له سهر زمانی پیغه مبه ربه کهی ئهو به ئینهی پیداون وهک پیغه مبه رمان ﷺ دهفهرموی: }

/ /
 دنیادا هیچ دهمهقاله و مشت و مرپکتان نه کرده که توندتر بیت لهوهی که باوهرداران بۆ پارێزگاری لهو برایانهیان که چونهته ناو ئاگری دۆزهخهوه له گهڵ پهروهردگاریاندا دهیکه. فهرموی: ده ئین ئهی پهروهردگارمان: ئهوانه براکانی ئیمه و لهگهڵ ئیمه دا نوێزیان دهخویندو رۆژیان دهگرت و حهجیان دهکرد، جا ئیستا تۆ ئهوانت خستوته ناو ئاگرهوه؟ ئهفهرموی: الله پینان دهفهرموی: برۆن کام لهوان دهناسن دهریان بهینن ئهوسا ئهوانیش دهرۆن بۆ لایان و به سهرو سیمایاندا دهیانناسنهوه، جا ههندیکیان تا نیوهی لاقی و ههندیکی تریان تا قاپی پپی سوتاوه، ئینجا دهریان دهینن و ده ئین: ئهی پهروهردگارمان ئهوهی که فهرمانت پیداوین دهرمان هیئا، جا پهروهردگار دهفهرموی: دهری بهینن ئهوهش که به ئهنازهی قورسای دیناریک له دلیدا ئیمان ههیه، پاشان دهفهرموی: ئهوکهسهش که به ئهنازهی قورسای نیو دینار له دلیدا ئیمان ههیه تا سهر ئهناجم، دهفهرموی: ئهو کهسهش که به ئهنازهی قورسای گهردیلهیهک له دلیدا ئیمان ههیه دهری بهینن }

وه ههروهها ئهوانهی که کردهوهی چاکیان ههیه ئهو کردهوانه لهو دنیادا تکاو شهفاعهتیان بۆ دهکن. پیغه مبه ربه ﷺ دهفهرموی: }

/ /
 له رۆژی قیامهتدا شهفاعهت دهکن بۆ بهنده، رۆژو ده ئی: ئهی

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَجَعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَنُ وِدًا ﴿١٦﴾ فَإِنَّمَا يَسْتَرْزَنُهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿١٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمُ
مِّن قَرْنٍ هَلْ يُحِشُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿١٨﴾

۱۳۵

سُورَةُ طٰهٍ

۲۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا نَذْكِرَةً
لِّمَن يَخْتَرُ ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِن يُجْهَرُ بِالْقَوْلِ
فَإِنَّهُ بِعِلْمِ الْبَاسِ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى ﴿٨﴾ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا
فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ
أَوْ آجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَنهَا نُودِيَ بِمُوسَى ﴿١١﴾
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَآخِمْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

له ناسمانن و پييان دهگهيه نييت كه الله فلان كهسى خوش دهويت،
جا نيوهش خوشتان بويت له پاشان نهو خوشهويستيه
دائه بهزيتنه ناو خهلكى سهر زهوى و نهوانيش خوشيان دهويت
نهويه كه خواى بالادهدست دهفرموى: ﴿بهم زوانه رحمان
خوشهويستى خوى دائه نييت بويان﴾

وههركاتيک الله رقى له بهندهيهك بو جوهرئيل بانگ دهکاتو
دهفرموى: من فلان بهندم خوش ناوى نهويش بانگ دهکاته
نهوانهى كه له ناسمانن و له پاشان نهو رق وقينهى الله دائه بهزيتنه
سهر خهلكى زهوى و نهوانيش خوشيان ناوى. نينجا خواى
ميهربان باسى ناسانى نهو فورئانه پر پيت وخيره دهکاتو
دهفرموى:

﴿١٧﴾ سا بهراستى نييمه نهو فورئانه مان ناسان کردوه له سهر
زمانت تا تو مزدهى بههشت بدديت بهو كهسانهى كه له خوا
نهترسن و خويان له تاوان نه پاريزن تا بهم فورئانه بترسينى
كه ليكى لارو لاسار بهلگو بير بکه نهوه و واز له خراپه بهينن.

﴿١٨﴾ نهوسا چهنده خهلك و ولات له پيش نهواندا بوون كه
له ناومان بردن خو نهمانه لهوان بهتواناو بههيزتر نين دهى نايا
تو ههست به هيچكام له وان دهكيت و دهيا نيينى؟ يان نايا هيچ
دهنگيكي هيواشيشيان لى نهبيستى؟ واته: نهو ههمو خهلكه
بهدهسه لات و بههيزه پيش نهوانمان له ناو بردو كه سيش تواناى
قسهيهكى هيواشى نيه، جا نهمانه تاكهى بير نا كه نهوه و ناترسن
له (الله) و له تولهى دوا روژ؟!

پهروهردگارم له روژدا بهرگريم له خواردن و نه نجامدانى
ناره زوكانيم كرد جا تكاو شفاعه تم له بارهيه وه وهرگره، وه
فورئانيش دهلى: نهى پهروهردگارم منيش ريگاي خهوى شهوم
ليگرت بو، جا شفاعه تم له بارهيه وه وهرگره جا نهو دووانه به
شفاعه تكاروره ده گيرين و تكاي بو دهكهن. }

نينجا الله زياتر پهرد له سهر قسه ناشيرينه كانى بيباوه پان و
گاورو جوهدگان لا نه دات و دهفرموى:

﴿٨٨﴾ خو و تويشيانه: الله مندالى ههيه؛

﴿٨٩﴾ به حهقيقهت شتيكى زور خراپ و گوره تان به دهمداها توه.

﴿٩٠﴾ ناسمانه كان له داخى نهو قسهيهى كه نيوه دهيكهن خهريكن
لهت لهت و گال گال ببن و زهويش خهريكه پارچه پارچه ببيت و
چياكان خهريكن لهت و پهت ببن ويكهونه خواره وه.

﴿٩١﴾ له بهر نهو تاوانه گه ورهى كه وتيان رحمان مندالى ههيه.

﴿٩٢﴾ له حالئيكدا كه رحمان پيوستى به مندال نيه و نهوه شتيكى
نه گونجاويشه.

﴿٩٣﴾ چونكه هيچ شتيك نيه نه له ناسمانان و نه له زهويدا

مهگهر له روژى قيامه تدا ديته خزمهت (الله) و دان به بهنديه تي
خويدا ده نييت، دهى الله بهندهى خوى چون دهكات به مندال و
هاوشانى خوى؟!

﴿٩٤﴾ جا به حهقيقهت الله ههر هه مويانى ژماردوه، وه به
ژماردن ژمارهى كردون، واته: هيچى لى ون ناييت نه مروف و نه
كرداره كانى مروف، وه ههر كهس به تولهى خوى نهگات.

﴿٩٥﴾ خو هه مويان له روژى قيامه تدا به ته نهايى دينه لاي خوى.
دهى نهو بهنده گهله چون دهبى مندالى (الله) بن؟!

﴿٩٦﴾ بيگومان نهوانهى كه باوره پان هيناوه و کردهوى چاكيان
کردوه بهم زوانه رحمان خوشهويستى خوى بهوان ده به خشيت و
نه بن به مروفيكى خوشهويست له ناسمانان و له زهويدا. نه بو
هورهيره الله له پيغه مبه زمانه وه دهگيرتته وه كه فهرمويه تي:
}

/ واته: ههركاتى الله

بهندهيهكى خوشويست بانگ دهکاته جوهرئيل و دهفرموى:
بيگومان من فلان بهندم خوش نهويت توش خوشت بويت،
پيغه مبه ره فرموى: جا جوهرئيلش بانگ دهکاته نهوانهى كه

سورته تاها سورته بیستمی قورئانه، سه دو سی و پینج نایهته، له مه که دا هاتوته خواروه، بناغی باسه که شی ههر ئه و شتانه که له سورته مه که کاندایا باسیان لیکراوه وه که یه که خوپه رستی و پیغه مبه رایه تی و زیندو بونه وه، وتراوه به گویره دیابه زین سورته چلو پینجه مه و پاش سورته () و پیش () دابه زیوه له کو کردنه وه قورئانیش دا پاش سورته مه ریهمه، له سورته مه ریهم دا به کورتی باسی به سه رهاتی موسای کرا و له سورته شدا به رونی چهند به سه رهاتی ئه و به دریزی باس ده کریت، هه ندیک له زانیان پینان وایه (تاها) ناویکه له ناوه کانی پیغه مبه ری ئازیمان، ئه م سورته یه کیکه له سورته تانه که پیغه مبه رمان به () سه ده کان، ناویان ده بات و ده فه رموی: } / / جا له باتی زه بور سورته سه دیه کانم پیدراوه { مه به سستی ئه و سورته تانه که نایه ته کانیان له سه د زیاتره.

به ناوی الله ی زور به سوز و بینیه ایته میهره بان

دوو پیته له پیته پارچه پارچه کانی سه ره تایی هه ندیک له سورته کانی قورئان و هه ر الله خوی ده زانی مه به ست له و دوو پیته چییه.

ئیمه ئه م قورئانه مان نه نارده بو تو که تو به د به خت بکات و توشی نازار و په ژارمت بکات. وه که بیباوه ران ده یان وت ئه م قورئانه ی محمد به ته وای بووته هوی دهرده سه ری و نازار بوی، که واته به هوی ئه وهی که گه له که ت باوه به قورئان ناکات به و داخ و خه مه خوت له ناو مه به و ئه وه ندش که له به ندایه تی پیته ده کریت ههر ئه وه ند به جی بهینه که له راستی دا ئه م قورئانه په ندو ئاموزگاری و عیلم و تیگه یشتنه، وانیه که نه و بیباوه رانه ده لئین به لکو،

ئه و قورئانه ته نها ههر بو ئه وه یه که ببیته هوی بیر خسته وه ئاموزگاری بو ئه و که سه ی که له پهروه ردگاری ده ترسیت.

جا ئه م قورئانه نیرواویکه له لایه ن ئه و که سه ی که زه وی و ئاسمانه به رزه کانی دروست کردوه .

ئه و زاته زور به سوزی که له سه ر عه رشدایه. ئیمه ی باوه ردار باوه رمان به سه قامگیر بونی الله له سه ر عه رشه وه هه یه به و شیوه ی که شایسته ی خویه تی و چۆنیه تی هه کی بو ئیمه

نادیاره و نایزانین و گو رانی مانای وشه ی (آستوی) یان باس کردنی چۆنیه تی ئه و سیفه ته ی پهروه ردگار بپاردا نه به بی عیلم و زانیاری له سه ر ئه و زاته بالاده سته، جا چ تاوانیک له وه گه وره تره، وه له نایه ته موته شابه یه کانه و باسو لیکۆلینه وه لیی دزی فه رموده ی پیغه مبه رمانه .

ئه وه ی که له ئاسمانان و زه وی دایه و ئه وه ی که له نیوانیان دایه و ئه وه ی که له زیر ئه م خاکه دایه هه موی ههر مولکی ئه وه. واته: ئه م بونه و مره به گیاندارو بی گیانیه وه، به گه وره و به بچوکیه وه هه موی مولکی ئه وه و ههر خویه تی که خاوه ن و به دیه پنه رو پهروه ردگاریان.

جا ئه گه ر به ئاشکرا قسه بکه ی یان به نهینی لای الله گرنگ نیه و هه ردووکیان له لای ئه و یه کسانه، چونکه بیگومان ئه و زاته ئه وه ی که مرؤف دهیلی نهینی بی یان شاره وه خوی دروستی ده کات ئیتر چۆن ده بی نه یزانئ؟

ئه و زاته یه که جگه له ئه و هیج په رستراویکی راسته قینه ی ترنیه، هه رچی ناوی به رزو جوان ترو خاوین تره ته نها شایسته ی ئه و زاته یه. ناوانیک که له قورئان و فه رموده سه حیحه کاندایا هاتوه ئه گه ر به وانه هاواری لی بکریت وه لام ده داته وه، هه روه ها ناوانیک که ته نها زاتی الله خوی ده یان زانیت، ئینجا خوا داستانی موسامان بو باس ده کات و ده فه رموی:

ئایا قسه و باسی موسات پی گه یشتوه؟ داستانی موسا پیغه مبه رایه تی ئه و لیروه ده ست پی ده کات. پاش ئه وه ی که موسا ده سال شوانی ته و او کردو ئاره زوی گه رانه وه ی ناو خزم و که سو کاری کردو به ره و میسر گه رایه وه له ریگا له شه ودا گه یشتن به چیای "تور" جا نه ئاگریان پی بو نه به و شه وش ریگیان ده زانی له و کاته دا موسا چاوی به ئاگریک که وت. بۆیه به خیزان و ده ست و پیوه نده کانی وت: لیره که میک بوه ستن به راستی من ئاگریکم به رچاو که وت باجهم بو لای،

به لکو هیج نه بی ده سته واره یه ک ئاگرتان بو بهینم تا خوتانی پی گه رم بکه نه وه یان له لای ئه و ئاگره که سیکم ده ست که ویت که ریئیمان بکات.

جا کاتی که چوه لای ئاگره که بانگ کراو پیی وترا ئه ی موسا:

به بیگومان که من پهروه ردگاری توم پیلاره کانت لابه له پیته به راستی تو له شیوی پیروزی "تور" دایت .

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تَلَكَّ يَمِينُكَ يَمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَنَارِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَالْقَهَا فَإِذَا هِيَ حَبَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَحْزَنْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاصْمُ مِمَّنْ يَدُكُ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجُ بِيضًا مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِيُذِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَأَحْلِلْ عُقْدَةَ مِنْ لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ تَسْبِحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَتَذَكَّرَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

﴿١٣﴾ فهرموی: عهساکهت ههلبگرهه مهترسه نيمه وهک نهوهن جاری لی دهکهینهوه. پاش نهو موعجيزه، الله موعجيزهيهکی تری پی پيشان دهدات و دهفهرموی:

﴿١٤﴾ دهستت بخهره ژیر بالتهوه، به سپی به بی نهوهی که ناشیرین بیت دیته دهرهوه، واته: سپيهکی وا نهبی که روناکی و شهوق دهداتهوه نهک بیی به پهلهو بهلهکی که نهمهش بهلگهيهکی گهورهه گرنگی تره تا تو خوت بناسیت و چاپوک و چالاکانه نهرکی پیغهمبهرايهتیت نهجام بدهیت .

﴿١٥﴾ تا نيمه بهشیک له نيشانه گهورهکانی تریشمان بخهینه بهرجاوت، واته نهمهی کهنیستا دهی بینی نيشانهگهلیکی بچوکن لهچاو نهوهی کهلهمهولا دهیبنی. نینجا خوا فهرموی:

﴿١٦﴾ بچو بولای فیرعهون که بیگومان له سنور تی پهپوهو لهگای بگاردوه، جیگای سرنج دانه موسا کاتی خوی له ترسی فیرعهون رایکردوهو چووته "مهديهن" و چهند ساله لهوییهو نیستا نهیهوی سهر لهخزمانی بدات به شیوهيهکی وا که فیرعهون نهزانی که چی خوا دهیکات به پیغهمبهرو دهفهرموی: بچو بو لای فیرعهون؟! نهمه دووههه جار که موسا له دست فیرعهون رادهکات وه پهروهردگار دهیگهړینیتهوه بهردهست فیرعهون، کاتی مندالی دایکی لهترسی فیرعهون فرهدیایه ناودهریاوه کهچی خوا خستیه دهستی فیرعهون، وه نیستاش،

﴿١٣﴾ خو من توّم ههلبزاردوه بو نیشی خوّم، جا گوئی بگره بو نهوهی که وحی دهکریته لات.

﴿١٤﴾ بزانه که به بیگومان منم نهو (الله)یهی که هیچ پهراستراویکی راستهقینهی تر بیجگه له من نیه، دهی تویش بهندایهتی من بکه و تهنا من بپهراستهو بو یادکردنهوهی من نویژ بکه.

﴿١٥﴾ بیگومان که قیامت دیت، نریک بو بیشارمهوهو بهکهس نه نیم تا دیت، جا هاتنی نهو روژه بو نهوهیه که پاداشتی ههرکهسیک بدهمهوه بهگویرهی نهو نیشانهی که دهیکات. نیمان به یهکتایی پهروهردگارو بهندایهتی کردنی و باوهپ به پاشهروژ سی بنهمای سهرکی نیمانی باوهپرداره که بییاوهپان ههمو ههولیک ددهن که باوهپرداری لی سارد بکهنهوهو شک و گومانی بو دروست بکهن.

﴿١٦﴾ جا با نهوهی که باوهپ به قیامت نییهو دواي نارزهوی خوی کهوتوه نهتوانیت که ریگات لی بگریت له باوهپ پیهینان وباسکردنی و خو نامادهکردن بوی، نهگهر هاتو پهپهرویت کردن نهوسا تویش له ناو دهجیت ههروهک چوون نهوان له ناو چوون. نینجا خوا فهرموی:

﴿١٧﴾ نهی موسی نهوه چیه به دهستی راستهوه؟ (الله)ی زانا خوی چاک دهزانی که چیه بهلام لهم پرسیاره مهبهستیکی گرنگی ههیه.

﴿١٨﴾ موسایش وهلامی دایهوهو وتی: نهوه گوچانهکهمهو خوئی بهسهردا نهدهم له کاتی رویشتن داو پهلکی درهختانی پی دوهورینم بو مهپهکانم وهندئ نیش و مهبهستی ترم پی ههیه، موسا دریزهی دا به وهلامهکهی چونکه جیگاکه جیگای گهیشتن بهخوشهویستو دواندنیهتی و لهم شوینانه دا دریزهدان بهقسه، جوانه، جا پاش نهوهی که الله نهم پرسیارهی له موسا کردو موساش بهدلتیاییهوه وتی: عهسایهه و بیجگه لهو شتانهی که خوی دهیزانی شتیکی تری پیوه نهدیوه، الله بو نهوهی که به تهواوی دلتیای بکات فهرمانی پی دهکات:

﴿١٩﴾ فهرموی: فپه ده نهی موسا.

﴿٢٠﴾ جا موساش فپهیدا خو ههرکه فپیدا، بو به نهژدیهایهک و به توندی دهجولایهوه، تهنانهت موسا خوی لی ترساو پشتی تیگردو رای کرد.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾ أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَآذِنِيهِ فِي الْيَمِّ فَلَئِمَّ بِهِ الْأَسْحَابُ أَخْذُهُ عَدُوًّا لَهُ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِنُصْنِعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمَشَّىٰ أَخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۗ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَقَلَّتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَمَّ تَتَّخِذُ لِنَفْسِكَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ مِثْمًا جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾ وَأَصْطَنَعْتَكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا نَبِيًّا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقَوْلَا لَهُ قَوْلًا لِّئِنَّا لَعَلَّهُ بَيِّنٌ لِّدِينِنَا أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَ رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأَنبَأَهُ قَوْلًا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا نُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا مِمَّا آتَبَعَكَ أَهْدَىٰ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

بهائی (اللہ)ی زاناو کاربهجی ههرچی ویست ههروا دهبی و ههزاران فیرعهونیش ناتوانن ریگای لی بگرن، نینجا موسا پاراپیهوه له الله،

﴿٣٥﴾ وتی: ئەهی پەروردگارم دئم فرهوان بکه. چونکه موسا ههست بهگه ورهیی و سهختی کارهکهی دهکات و دهنانی ئه رکی بانگهواز بو ریگای الله پیویستی به خوگری و دل فرهوانیه و موسایش زوو توره دهبو، بویه داوای کرد له پەروردگاری دئی فرهوان بکات،

﴿٣٦﴾ جا وتی: ئەهی پەروردگارم ئه رکهکههه بو ئاسان بکه تا بتوانم بهباشی رایگهیهنم،

﴿٣٧﴾ وه ئه وگرییهی که بهزمانهوهیه بیکه رهوه وه قسه کردنم بو ئاسان بکه. دهلین موسا له کاتی قسه کردندا قسهی بونه دههات و زور به سهختی قسهی دهکرد له بهر ئه وه داوای له الله کرد که زمانی بکاته وه بو قسه کردن بهشیوهیهک،

﴿٣٨﴾ تا ئه وان به چاکی له قسه کانم تی بگهن.

﴿٣٩﴾ هؤ ئەهی پەروردگارم له کهس و کاری خویم یارمهتی دهرو و هزیریکم بو دابنی.

﴿٣٠﴾ که ئه ویش هارونی برام بی.

﴿٣١﴾ که بهو بههیزم بکه و پشتم بتهو بکه.

﴿٣٢﴾ وه لهم ئه رکههه دا بیکه به هاوبه شمو ئه ویش وهک من بکه به پیغه مبهه.

﴿٣٣﴾ بو ئه وهی زور ترو زیاتر بی عهیبی و پاک و بی نیازی تو دهربخهین.

﴿٣٤﴾ وه تا زورتر یادی تو بکهین.

﴿٣٥﴾ به راستی تو بینه ری حال و وهزی ئیمهیت و چاک دهنانیت بوچی ئه مانه له تو داوا دهکههه، جا ئەهی پەروردگار ئەهه داخوایانههه لی و هه رگهه،

﴿٣٦﴾ ئەهه موسا پەروردگاریش وهلامی دایه وه وه فه رموی: ئەهی موسا به راستی داواکاریه کانت پیی دراو ئه وهی که دهنویست پیی به خهشرا، نینجا نیعمه ته کانی پیشویشی دهخاته وه بیر و ده فه رموی:

﴿٣٧﴾ خو ئیمه جاریکی تریش منته مان خسته سههه تو.

﴿٣٨﴾ ئەهه کاته که وه حیمان کرده لای دایکت ئه وهی که وهی ده کری و پیمانراگه یانده که،

﴿٣٩﴾ مندا له کهت بخه ره ناو تابوته وه، جا فرهی بده ره ناو دهریا وه وه مه ترسه وه به دهریا که پشمان وت: که له نزیک مالی فیرعه ونه وه بیخاته که ناره وه تا دوژمنیکی من و دوژمنیکی ئەهه که فیرعه ون بو هه لیگریت، وه تویم خو شه ویست کرد به خو شه ویستی کهی زور له دئی فیرعه ون و خیزانه که یدا، وه تا تو خزه مت بکریت له ژیر چاو دیری خویم دا. بهائی ئەهه فه رمانه ی الله جی به جی کراو دایکی موسا له ترسی فیرعه ون ناچار تابوتیکی بو دروست کردو فرهی دایه ناو روبرای "نیل" هه وه روبره که پیش له نزیک جیگای گه شت و سهیرانی فیرعه ونه وه خسته که ناره وه وه ده ست و په یوه ندانی فیرعه ون هه لیان گرت و بردیانه لای فیرعه ون، ئەهه فیرعه ونه ی که به هه زاران مندالی کوشتبو تا نهک ئەهه موسا بیی که خهونی له ناوچونی خو ی به ده ست ئەهه وه بینیه، به لام (الله)ی خاوهن دهسه لات و بههیز هه رچی ویست وا دهبی و موسای نارده مالی ئەهه فیرعه ونه تا خو ی به خو ی بکات و له هه مو سه ختی کهی ژیان رزگاری بکات جا خو شه ویستی کرد له لای فیرعه ون ولای خیزانه کهی تا چاکترو زیاتر خه ریکی ببن و بیپاریزن، وه له ژیر چاودیری الله دا پەرورده بکریت. دیاره نهک هه ر موسا به لگو ته وای گیان له باران له ژیر چاودیری خوادان، به لام ئەهه جو ره چاودیری و له گه ل بونانه تایبهت ترن، جا خوای خاوهن دهسه لات و زانا زیاتر ئەهه نیعمه تانه ی پیشوی بو رون دهکاته وه، چونکه موسا له وه

۴۴ قسەى لەگەلدا بکەن بە قسەيەكى نەرم بەلگو بىر بکاتەوہو لەو تاوان و ملھورپە واز بەھىنى يان لە سزای ئىمە بترسىت. ئەمە فەرمانى كەسيك نىيە كە نەزانىت كە ئايا فيرعەون لە ئەنجامدا باوەر دەھىنى يان نە، بەلگو فەرمانى ئەو زاتەيە كە پەنجا ھەزار سال پيش ئەوہى كە ئاسمان و زەوى دروست بکات ئەندازەگىرى ھەمو شتىكى لە "لەوحو لەحفوز" دا تۆماركردوہو چاك زانويەتى كە فيرعەون باوەر ناھىنىت، بەلام ئەو زاتە بە نىرراوانى خۆى فەرمان دەدات كە بە چاك ترين شيوە ئەو پەيامە راگەيەن، لە راستى دا ئەمە باشترين وانەيە بۆ ئەوانەى كە دەعوە دەكەن بۆ رىگای اللہ دەبى زۆر بە دلسۆزيەوہ پەيامى اللہ بەھەمو كەس بگەيەنن با دوژمنىكى زۆر سەر سەخت بىت وەك فيرعەون.

۴۵ جا موسا وھارون وتیان: ئەى پەروردگارمان بە راستى ئىمە دەترسين كە ئەو پيش ئەوہى كە ئىمە ئەم پەيامەى پى راگەيەنن دەست دريژى بکاتە سەرمان و بمان كوژىت يان ئەگەر قسەى لەگەلدا بکەين لە سنور تى پەرىت و خراپتر بىت،

۴۶ خواى بە ھىزو زانا وەلامى دانەوہو فەرموى: مەترسن من لە گەلئاندام و پارمەتيتان دەدەم و قسەى ھەمو لاىەك دەبىستم و چاوم لىتانە و دەتان پارىزم.

۴۷ جا ئيوە بچنە لاى و بلين كە ئىمە نىرراوى پەرودگارترين، جا تۆش بەنى ئيسرائىلى كە كرد وتن بە بەندەى خۆت وازيان لى بەھىنە با لەگەل ئىمەدا بن و سزايان مەدە، بەراستى ئىمە بە نىشانەيەكى گەورەى پەروردگار تھاتوينە لات ئەوسا ئەو كەسەى كە پەپەرھوى لە رىنماى اللہ بکات لە سزای پەرودردگار لە ئەمان دا، ئىنجا ئەو دوو پىغەمبەرە بەريژە بەم شيوەى كە اللہ فەرمانى پىكردن چونە لاى فيرعەون و وتیان:

۴۸ بىگومان ئىمە وەھيمان كراوہتەلا كە سزای سەختى اللہ بۆ ئەو كەسەيە كە پىغەمبەرەن بە درۆ بختەوہو پشتيان تى بکات و گوئ بەفەرمانى اللہ نەدات.

۴۹ جا فيرعەون ھاتە قسە و تى: ئەى موسا پەروردگار تان كى يە؟

۵۰ موسايش وتى: پەروردگارى ئىمە ئەو زاتەيە كە ھەمو بونەوہرى دروستكردوہو بە ھەمو شتىك ئەو شيوە ھەيكەلەى كە شايستەيەتى پى بەخشيوہ، وە تى گەياندوہ كە چۆن بۆمانى خۆى ھول بەدات كە ئەوہى سوڊى تىدايە بۆى بەدەستى بەھىنى و ئەوہيش كە زيانى تىدايە خۆى لى بپارىژى، وە چۆن لەگەل يەكدا بژين و زاوژى بکەن، جا ھەريەكەى بە شيوەى گونجاو لەگەل سەر و سىماى جوان و رىك و پىكى خۇيدا خەرىكى

كاتەدا مندال بوہو نازانى چۆن بوہو چى كراوہ لەگەلئايو دەفەرموئ: كاتى كە خوشكت كە بە فەرمانى داىكت لە دورەوہ تەماشای تابوتەكەى دەكردو دى كە كەوتە دەست فيرعەون و دەريان ھىنا لە ناو تابوتەكەداو خۆشەويستى چووہ ناو دلين، جا كۆرپەى ناوتابوت دەستى كرد بەگريان، ئەوسا ئەوانيش چۆن چەندىن ئاوفرەتيان ھىنا تا شىرى پى بەدات بەلگو ناشتبىتەوہ، بەلام ئەوساوايە مەمكى ھىچ كام لەوئافرەتەنەى نەگرت و ھەر دەگريا، جادەفەرموئ:

۴۱ نا لەو كاتەدا خوشكت لىيان نزيك بوويەوہو گوئ: ئايا كەسيكتان پى بناسينم كە خزمەتى ئەو مندالە بکات و شىرى بەداتى؟ ئەوانيش پاش مشت و مريك لە گەل خوشكيا نا چاربون داواى ئەو كەسەيان كرد كە داىكى خۆى بو، جا كاتى كە ھات كتوپر مەمكى داىكى گرت، بەم شيوەيە ئىمە تۆمان گەراندەوہ بۆلاى داىكى خۆت لەسەر خەرجى فيرعەون، ھەتا داىكىشى چاوى رۆشن بىتەوہ بە بىنىنى كۆرەكەى و تا خەفەت نەخوات، ئەمە ھەندىك بو لە نىعمەتەكانى سەردەمى مندالى، ديسان ئايا تۆ ئەى موسا لە بىرت نىوہ نازانى كە تۆ كەسيكت كوشت و فيرعەون بربارى كوشتنى دايت، بەلام ئىمە تۆمان رزگار كرد لەو غەم و پەژارەيە، وە ئىمە تۆمان چەند جارىك بە بەلاو موسىبەت تاقى كردەوہ، سەرئەنجام رزگارمان كردىت، وە تۆ چەند سالىك لە ناو ئەھلى مەدينەدا مايتەوہ، لە پاشان ئەى موسا لەسەر بربارىكى ديارى كراوى من تۆ ھاتى بۆ چىاي "تور"، واتە: ھاتنى تۆ شتىكى ھەلگەوت نەبوہ بەلگو ئەنجامدانى بربارىكى كۆنى خۆم بوہو قەدەرە.

۴۲ من تۆم بۆ نەفسى خۆم و بۆ ئەنجامدانى بەرنامەى خۆم دروستكردوہ كە بەرنامەكەيش برىتيە لە پىغەمبەرايەتى، جا كەوا بو ھەرنىستا،

۴۳ تۆ و براكەت بە نىشانەكانى منەوہ بچن بۆ ئەنجامدانى فەرمانەكانى من و لە يادى من كۆتايى نەكەن. ئەمەش ئەوہ دەگەيەنى كە ئەركى بانگ كەرانى راستەقىنە زياتر خەرىك بونە بە يادى خواوہ، نەك وەك ئەمپرۆ رۆلەى موسلمان ھەرخەرىكى شەرە پەرۆ و دىمەنجوانكردن و ھەلپەركەو تانەوتەشەر لەم و لەوبى لەباتى سولج و سەفا ھەر خەرىكى فىل و فر لەم و لەوبى. ئىنجا خوادەفەرموئ:

۴۴ برون بۆ لاى فيرعەون بىگومان فيرعەون ملھورانە لە خراپەو تاواندا لەسنور تى پەراندوہ.

قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَصِلُ رَّبِّي وَلَا يَنسَى ٥٢
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ٥٣
 وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ٥٤
 خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ٥٥
 وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ٥٦
 قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
 مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكِ يَا مُوسَى ٥٧
 فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ
 فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
 سَوِيًّا ٥٨
 قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحَشِّرَ النَّاسَ صُحَى
 ٥٩
 فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ٦٠
 قَالَ لَهُمُ
 مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ
 وَقَدْ خَابَ مَنْ آفَرَئى ٦١
 فَتَنَزَعُوا أَمْرَهُمُ بَيْنَهُمْ وَأَسْرَأُوا
 النَّجْوَى ٦٢
 قَالُوا إِنْ هَذَا لَسِحْرَانٌ بُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ
 مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرَفَيْكُمْ الْمَثَلَى ٦٣
 فَاجْمَعُوا
 كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتَوُا صَفَاً وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى ٦٤

خۇ بەخىۋو كردن و جوانکردنى ئەم زىنگەيەن و هيچيان له سنورى ديارى كراوى خۇيان لەم زيانەدا تىناپەرن، بىجگە له بەشىكى زۆر له ئىنسان و جنۆكە، وە بەهەشت و دۆزەخىش بۇ ئەو دوو جۆرە دانراو،

٥١ جا فيرعون پاش بيستى ئەم وەلامە جوان و تەواوى موسى، وتى: ئەگەر وايە ئەى حالى ئەوگەلانەى پيشو چۆنە كه باومريان نەبوە بە خاى تۆ؟ وە بىجگە لەويان پەرستو؟

٥٢ موسى وتى: زانىنى حالى ئەوانە كه چييان كردو و سەر ئەنجاميان چۆن بوە له كتيبيك دايە كه له لاى پەروردگارە، واتە: هەموى له"لە وحوله حفوز"دا تۆمار كراو، پەروردگارى من هيچى لى و ن نابيت و هيچى له بير ناييتەو، جا ئەوانيش بەم زوانە بەپيى ئەو نوسراو پاداشت و تۆلەى خۇيان وەردەگرن، وە ئەمە ئيشى ئيمە نيه كه قسەى له سەر بكەين، بەلكو ئەو له عيلم و زانيارى زاتى اللّٰه دايە .

٥٣ ئەو زاتەى كه زەوى وەك بيشكەيەك لى كردو بوّتان، وە چەندين ريگەى بۇ ئيوە دروستكردو لەو زەوييەدا كه بتوانن بەناسانى هاتو چۆى تيدا بكەن، وە له ئاسمانەو ئەو دەنيريتە خوارو بوّتان، جا خوا دەفەرموى: بەو ئاوە هەمو جۆرە گزو گيايەك دەردەهيئين و سەوزى دەكەين،

٥٤ دەى خۇتان بيخون و مەرو مالاتەكانتانى تيدا بلەوهرين، بيشك ئا لەمە دا چەندين بەلگە هەيه لەسەر دەسەلات و تەنبايى اللّٰه بۇ ئەوانەى كه خاوەن عەقلن، ئينجا اللّٰه دەفەرموى:

٥٥ ئيمە ئيوەمان لەم خاكە دروستكردو، وە بۇ ناو ئەويش دەتانگيرينهو و دەتان مريئين و لەم خاكەو جاريقى تر بۇ حەشرو حيساب دەرتان دەهيئينەو بە زيندوگراوى.

٥٦ جا بەحەقيقەت ئيمە هەمو نيشانەكانى خۇمانان پيشانى فيرعون دا، كه چى ئەو بياوهرپو بە موسى بەدرؤى خستەو وە ئامادە نەبو كه دان بەو حەقيقەت و راستيەدا بنيت.

٥٧ وتى: ئەى موسى ئايا تۆ هاتويت بۆلای ئيمە و دەتەوى لەم زەوييەى خۇماندا بە جادوگەت دەرمان بكەيت؟ ئەمە دووهم پرسيارى فيرعونە له موسى، له پرسيار بەكەم دا هەول دەدات كه پرسيارەكەى بە جۆريك بيت كه موسى بە خراپە باسى باوو باپيرانى پيشو بكات و بەو شيوەيه له خۇشەويستى خەلك بۇ نەتەوايەتى كەلك وەربگريت تا ركو قينى خەلك بەرامبەر بە موسى هەلگرسينيت، بەلام موسى زۆر بە جوانى بە جۆريك وەلامى دايەو وە كه فيرعون ئامانجەكەى نەپيكت، وە له پرسيارى دووهم دا هەر بەو مەبەستە باس لەولات و نيشتمان دەكات، جاموسا وا دەناسينيت كه دەيهويت پشت بە سيجرەكانى ئەو خەلكە لەو لاتى خۇيان دا دەربەدەر بكات، كه ئەمە دابو نەريتى فيرعونەكان بوە له هەمو زەمانيك دا، ئەوسا فيرعون هەمو موعجيزەكانى بە سيجر داناو وتى: ئەمانە شتيكى گرنگ نين،

٥٨ جا بەراستى ئيمەش له بەرامبەر دا سيجريك لەويئەى ئەو سيجرەى تۆ دەهيئين و دەيدەين بە گزيادا، جا ئادەى له نيوان ئيمە و خۇتدا كاتيىكى بۇ ديارى بكە كه هيچ كامان پيچەوانەى ئەوكاتە نەجوليينەو، نەئيمە و نە تويش، له شوئينيىكى ريك و پيك و دەشتدا كه هەمو كەس بمان بينى.

٥٩ موسايش وتى كاتى دياريتان با رۆزى (زينەت) بى، وە با خەلك لەكاتى چيشتەنگاودا لەوى ئامادەبكرين و كۆبكرينهو. لەو دەچىكە رۆزى زينەت رۆزىكى زانرا بوە لاى هەمويان.

٦٠ جا فيرعون پشتى هەلگرو دانيشتنەكە دواى هاتو فيرعون ئەووى كه پيى دەكرا بۇ دزايەتى موسى له فرؤفيل كۆى كردو و پياوى بەولاتدا نارو هەمو جادوگەرانى چالاكى كۆكردو بۇ ئەووى له رۆزى ديارى كراو دا دژ بە موسى بوەستن، پاشان كاتى ديارى كراو هاتو فيرعون و دەست و دايەرى لەگەل سەدان جادوگەردا، وە بە هەزاران خەلكى تر ئامادەى كۆبونەو وەكە بوون و فيرعون لەسەر تەختى خۆى دانيشت، موساش كه خۆى

ئەدا بەسەر عەساکەیدا لەگەڵ ھارونی برای دا بەرھە کوۆرەگە
ھاتن و کاتی گەشتە ناو خەلکەگە، چووھەلای جادوگەرەکان و
نامۆزگاری کردن.

۶۱) موسای پێی وتن: ھاوار بۆ ئیوہ نەکەن درۆ بەدەمی (اللہ) وە
بکەن، ئەگەر واتان کرد ئەوسا بەراستی خۆی بالا دەست بە
سزایەکی گەورە تۆلەتان لێ وەرەگرت و لەناوتان دەبات، وە
بەراستی رەنجەرۆیە ئەوکەسە ی که درۆ دەکات بەدەم (اللہ) وە،
بەلێ ئەم نامۆزگارییە موسای کاری خۆی کردو جادوگەران
ھەژاند.

۶۲) ئەوسا جادوگەرەکان لە نیوان خۆیاندا بو بەکێشەیان، وە بە
نەینی قسەیان لە نیوان خۆیاندا دەکرد، ھەندیکیان قسەیان لە
راستی موساو پەيامەکی دەکرد، بەلام لە بەر زۆری نەیاران و
ترس لە فیرەون قسەیان کرد بە یەک.

۶۳) وتیان: بیگومان ئەمانە دوو جادو گەرن که دەیانەوی بەو
سیحریان ئیوہ لەسەر ئەم خاکە خۆتان دەرێکەن و ئەو رینگاو
رەوشە بەنرخەتان لە ناوبەن .

۶۴) جا کە وابو پێویستە ھەمو فرۆ فیلتان بخەنەکارو یەک
قسەبن لە پاشان ھەموتان بەیەک ریز بێنە پێشەو، وە بەراستی
رزگارە ئەو کەسە ی که ئەمڕۆ سەرێکەوئیت،

۶۵) ساحیران بە موسایان وت: ئەم موسایان تۆ عەسای خۆت
فرە بدە یان ئیمە یەکەم کەس بین که ئیشی خۆمان بکەین و
شتی خۆمان فری بدەین.

۶۶) موسا فەرموی: نەخیر ئیوہ ئیشی خۆتان بکەن و شتی
خۆتان ھەرچی ھەیە فرەبدەن، جا ئەوانیش سیحری خۆیان کرد
ھەرچی پەتو عەسایان پێ بو فرەیان داو لە بەر گەورەو گرنگی
سیحەرکەیان موسا وا دەکەوتە بەرچاوی و وای بۆ دەچوگە ئەوانە
بوون بە مار گەلیک که بەپەلە جموجول دەکەن، ئەو ھەمو
پەتو عەسایە لە بەرچاوی موسادا بوون بە مارو دەجولان و
موسا کە بێ باکی و بێ نیازی اللہ شەرزا بو دەترسا لەوکاتەدا
وہلام نەدریتەوہ.

۶۷) لەبەر ئەوہ موسا ترسیک چوہ ناو دلێوہ. چونکە باوەردار
لە مەکری اللہ دەترسیت، بەلام ئەو زاتە میھربان و تواناو
زانایە خۆشەویستانی خۆی لەبیر ناباتەوہو لە کاتی تەنگانەدا
دیت بەھاواریانوہ ئەوہتە لەم کاتەدا اللہ بانگی لە موسا کردو
دلنیای کرد کہ ئەمڕۆ ئەو لەم بەرێبەرەکانیەدا سەرکەوتو دەبێ
وہک دەفەرموی:

قَالُوا يَمْوسَىٰ إِنَّمَا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ لَقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ
بَلِ الْفَوْأُ فَإِذَا جَاءَهُمْ وَعَصِيَّتُهُمْ يُغَيِّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنهَا تَسْعَىٰ
﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةٌ مُوسَىٰ ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا لَا تَخَفَ إِنَّكَ
أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَالْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ نَلَقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
كَيْدٌ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَقَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سُجَّدًا
قَالُوا أَمْ تَأْتِي رَبَّ هَرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ أَمْ نَسْتَمُ لَهُ، قَبْلَ أَنْ آذَنَ
لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا قَطْعَ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صُلْبَتَكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلِنَعْلَمَنَّ
أَيْنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا لَنْ نُؤْتِيكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرْنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ إِنَّا أَمْتَارِبِنَا لِنَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُ مِنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا
فَإِنْ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

۶۵) وتیمان: ئەم موسا مەترسە بە بیگومان ئەمڕۆ تۆ سەرکەوتو
دەبی.

۶۶) جا ئەوہی کەبە دەستی راستەوہیە فرەیدە ھەرچیان
کردوہ قوتی دەدا، چونکە ئەوہی کە ئەوان کردویانە فرۆفیلی
جادوگەرانە، بەلام ھی تۆ موعجیزە ی پێغەمبەرە. دلنیابە کە
بەراستی ساحیر سەر ناکەوئیت ھەرچی بکاتو لە ھەرکوێیوہ بیئ.
بەلێ موسا فەرمانی خۆی بەجێ ھیناو عەساکە ی فرەداو ھەمو
پەتو عەسای بە ماریوی ساحیرانی قوت دا تەنانەت موسا لە
عەساکە ی خۆی ترسا تا اللہ فەرموی: عەساکەت ھەلگرە، ئیت
موسا دەستی بۆ عەساکە ی بردو ھەلگرت دی ھەر عەساکە ی
خۆیەتی و لەگەڵ قوتدانی ئەو ھەمو پەتو عەسانەدا ھیچ
گۆرانکارییەکی بەسەردا نەھاتو، ئیت ھەر اللہ خۆی دەزانێ
پەتو عەساکانی ئەوان چییان لێ ھاتو بۆ کوێ چون، جا
ساحیرەکان کاتی کە ئەمەیان دی بەچاکی زانیان کە ئەمە سیحەر
نییە .

۶۷) جا ھەمو ساحیران سوچدەیان برد بۆ (اللہ) و وتیان: و ا
باوەرمان ھیناوہ بە پەروردگاری ھارون و موسا،

۶۸) جا کە باوەریان ھینا فیرەون دەستی کرد بە ھەرەشە کردن
لییان، وتی: ئیوہ باوەرتان پیکردوہ پێش ئەوہی کە من ئیزنتان
بدەم، بیگومان دەرکەوت کە ئەو گەورەتان بوہو وانە ی سیحری

دەرخست، جا تۆ چیت پی‌ده‌کریت بیکهو بی منەت به، نیمة ریگە ی راستمان په‌یدا کردوه به‌دل و به‌گیان وەرمان گرتوه. ئەوێ که تۆ پی‌ت دەکریت تەنھا لەم ژیاڤه‌ی دنیاڤایه‌ و به‌س.

٧٣ بیگومان نیمة ئیمانمان هی‌ناوه به‌ په‌روه‌ردگاری خۆمان تا له گوناوه‌کانمان خۆش ببیت و له‌تاوانی ئەو سێجره‌بیش که تۆ ئیمةت ناچار کردوه که بیکهین، وه‌ پاداشتی الله بۆ ئەو که‌سه‌ی گوپراپه‌لی ده‌کات زۆر چاک ترو درێژخایه‌ن تروه‌ تەنھا په‌په‌روه‌ی ئەو زاته‌ چاکه‌ و هه‌ر ئەو‌بیشه‌ که بۆ نیمة دەمی‌نیته‌وه‌ نه‌تۆ، نیجاً دەستیان کرد به‌ بانگه‌واز بۆ ئەو ئایه‌ن په‌رۆزه‌ی که تا چەند کاتژمی‌ریک له‌وه‌و پیش هی‌چیان لی نه‌ده‌زانی، جا وتیان:

٧٤ بیگومان راستی ئەو‌بیه‌ که هه‌رکه‌سێک به‌تاوانباری بگه‌رپه‌ته‌وه‌ پی‌شگای په‌روه‌ردگاری و پیش مردنی له‌و کوفرو شیرکه‌ په‌شیمان نه‌بو‌بیته‌وه‌، ئەوسا بیگومان ئەو‌که‌سه‌ ناگری دۆزه‌خی بۆ هه‌یه‌ نه‌ دەمریت تییدا تا رزگاری ببیت و نه‌ ژیاڤیکی خۆش و بی‌ دهرده‌سه‌ر ده‌داته‌ سه‌ر. به‌لکو بریاری مانیان له‌ ژیاڤیکی پر ئیش و نازاری هه‌تاهه‌تایدا بۆ بره‌وته‌وه‌.

٧٥ وه‌ هه‌رکه‌س به‌ ئیمانه‌وه‌ بگاته‌ دادگای الله له‌ روژی قیامه‌ت داو به‌ ئیمانه‌وه‌ به‌مریت و له‌ دنیاڤا کرده‌وه‌ی چاکی کردبیت، ئەوسا ئەوانه‌ چەندین پله‌ی به‌رزبان بۆ هه‌یه‌.

٧٦ که‌ جیگای که‌یف و خۆشی و دانیشتیان باخاتیکه‌ که‌ له‌ژیر ئەو باخاتانه‌دا چەندین جوگا ده‌روات، که‌ له‌ ناویدا بۆ هه‌میشه‌ دەمی‌ننه‌وه‌ و هه‌رگیز نامرن و ده‌رناکری‌ن. وه‌ ئەوه‌ پاداشتی ئەو‌که‌سه‌یه‌ که‌ خۆی پاک ده‌کاته‌وه‌ له‌ خراپه‌ و خراپه‌کاری و تاوان. به‌م شیوه‌یه‌ ئاینی موسا ئاشکراترو به‌هێزتر بوو خه‌لگی ئەو ده‌روه‌به‌ره‌ هه‌موی پی‌ی زانی و پوچی فیرعه‌ون ده‌رکه‌وت، به‌لام تاغوتان تا جو له‌یان تی‌دایه‌ له‌ که‌لله‌ره‌قی و تاوانکاری واز ناهین ئەوه‌ بو فیرعه‌ون فه‌رمانی شه‌هید کردنی ئەو باوه‌ردارانه‌ی دا که‌ چەند کاتژمی‌ریک له‌وه‌و پیش خۆی به‌وان به‌رز ده‌کرده‌وه‌، جا بارودۆخ به‌ته‌واوی گوپراو فیرعه‌ون بریاری کوشتی موسای دا، به‌لام په‌روه‌ردگار موسای ناگادارکرده‌وه‌ و فه‌رموی:

٧٧ به‌راستی نیمة وه‌حیمان کرده‌ لای موسا و تمان: که‌ شه‌و خۆت و هه‌مو به‌نده‌ باوه‌رداره‌کانم بیه‌ له‌گه‌ل خۆتاو له‌ میسر ده‌ریچن، ئەوه‌ بو موسا شه‌و له‌گه‌ل په‌په‌روانیدا له‌ ولاتی میسر ده‌رچون، نیجاً فیرعه‌ونیش به‌و سوپایه‌ی که‌ کۆی کرد بویه‌وه‌ دوايان که‌وتن، له‌ کاتی هه‌له‌هاتی روژدا له‌سه‌ر روبراری نیل فیرعه‌ون گه‌یشه‌ نزیکیان کاتی زیاتر نزیک بونه‌وه‌ خوی

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تَحْشَىٰ ۗ فَأَنْبَعَثَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ۗ وَأَضَلُّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَاهِدَىٰ ۗ يَبْنِي إِسْرِيًّا ۗ قَدْ كُفِرْنَا بِكُمْ مِنْ قَبْلِكُمْ ۗ وَوَعَدْنَاكَ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۗ كَلُوا مِنْ طَيْبَتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۗ وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ۗ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ ۗ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۗ أَمْهَدَىٰ ۗ وَمَا أَعْجَلَكُ عَنْ قَوْمِكَ يَمْوَسِي ۗ قَالَ هُمْ أَوْلَاءٌ عَلَيَّ أَتْرَىٰ وَعَجَلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ۗ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۗ فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ۗ قَالَ بِقَوْمٍ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَقْتُم مَّوْعِدِي ۗ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلَقَى السَّامِرِيُّ ۗ

فیرکردون، بۆیه نه‌تان توانی به‌رامبه‌ری بوه‌ستن و خۆتان داوه به‌ ده‌سته‌وه‌، جا با چاک بزانیان من ده‌ست و لافتان به‌ پی‌چه‌وانه‌ی یه‌کتر ده‌برم و هه‌لتان ده‌به‌سه‌م به‌ دارخورماداو له‌مه‌ولابه‌ چاکی بۆتان ده‌رنه‌که‌ویت کام له‌ نیمة سزای زۆر به‌هێز ترو درێژ خایه‌ن تروه‌، فیرعه‌ون کاتیک ده‌بینیت ساحیره‌کان باوه‌ریان هی‌ناوه‌ ناییت ئەوه‌ بۆ باوه‌رتان به‌ موسا هی‌نا، به‌لکو ده‌لیت: چۆن پیش ئەوه‌ی که‌ من ئیزنتان پی‌بده‌م ئیمانتان هی‌ناوه‌ ده‌یه‌ویت به‌م شیوه‌یه‌ ئیمان هی‌نای ئەم ساحیرانه‌ که‌ له‌پیشدا پستی به‌وانه‌ به‌ستبو به‌ بی‌نرخ دا بنیت واته‌ ده‌لیت: گرنگ نیه‌ که‌ ئیوه‌ ئیمانتان هی‌ناوه‌، به‌لکو گرنگ ئەوه‌یه‌ که‌ به‌ بی‌ نیزی من ئەم ئیشتان کردوه‌، وه‌ ئەمه‌بیش نه‌ریتی فرعه‌ونیاڤه‌ له‌ هه‌موکاتیک دا هه‌ول دهن سهرکه‌وتن و زالبونی به‌لگه‌ی ئەه‌لی ئیمان بی‌ نرخ پیشان بدن و به‌ تۆقین و هه‌ره‌شه‌ مه‌به‌ستی خۆیان به‌سه‌لین، فیرعه‌ون هه‌ره‌شه‌ له‌ ساحیره‌کان ده‌کات، به‌لام ئەو ساحیرانه‌ له‌و ماوه‌ زۆر که‌مه‌دا نوری ئیمان که‌وته‌ دلپایه‌وه‌و تام و له‌زه‌تیکی وایان له‌و ئیمانه‌ کرد که‌ گوپیان به‌ هه‌ره‌شه‌ی فیرعه‌ون نه‌دا، به‌لی ئیمان ناگریک له‌ ناو دلدا هه‌لده‌گرسی‌نیت که‌ مرؤف فیداکارو چاو نه‌ترس ده‌کات.

٧٢ وتیان: سویند به‌و که‌سه‌ی دروستی کردوین هه‌رگیز په‌په‌روه‌ی له‌تۆ ناکه‌ین و تۆ هه‌له‌نا‌ب‌زیرین به‌ سه‌ر ئەو به‌لگه‌ رونی و ناشرانه‌ی که‌ هاتوته‌ لامان که‌ راستی موسا و پوچی تۆیان

۸۳) ئەوہ چ شتیک وای لی کردی که په له بکهیت و گهلهکهت بهجی بهیلی؟

۸۴) موسا له وهلامی ئەم پرسپاری (الله) دا وتی: ئەوان وا بهدوای من دا دین و من بویه په له م کرد تا تو لیم رازی بی. بهلام الله هه والیکى به موسای گه یاند که لئی بی ناگابو،

۸۵) فه رموی: ئەی موسا به راستی ئیمه گه له که تمان تا قی کرده وه له پاش توو سامیری به هوی دروستکردنی گویره که یه که وه له ریی ترازاندن و سه ری لی تیکدان، ئینجا په روهردگار ئەو سه فه ره ی موسا که سی روژ بو کردی به چل روژ، جا ئەمه بو به هوی ئەوه ی که سامیری بتوانیت زیاتر پر و پا گهنده دژی موسا بلا و بکاته وه، ئەم کاره دهستکرده ی خو ی به خوا پیشانی ئەو گه له بدات و زیاتر سه ریان لی تیک دات و بیانکات به بت په رست.

۸۶) ئینجا موسا پاش ئەوه ی چهنده له وحیکى له فه رمانی په روهردگار بو هات گه راپه وه بو ناو گه له که ی و زور به تو په ی و رقه وه له حالیکدا زور غه مگین و به په زاره بو له و کاره ساته، موسا وتی: ئەی گه لی من ئایا په روهردگارتان به ئینه جوانه که ی سه رکه وتنی دنیا و به هه شتی پاشه روژی بی نه دا بون؟ ئایا ئەو به ئین و وه دانه زه مانیکى زوری به سه ردا هاتوه که له بیرتان چوبیته وه؟ یان هه ر ویستتان رق و قینی په روهردگارتان بتان گریته وه؟ جا ئیوه ش به پیچه وانه ی ئەو به ئینه ی که داتان به من جولانه وه، جا نه چاوه رانی گه رانه وه ی منتان کردو نه به گوئی هارون؟

۸۷) ئەو سانه وانیش وه لامی موسایان دایه وه وه هوی گومر ابونی خویانیان بو باسکردو وتیان: ئەی موسا به راستی ئیمه به دهستی خۆمان نه بو که دزایه تی قسه ی تۆمان کردوه، به لکو رودا وه که ئاوا بوو که ئیمه زیرو زیویکی ئەو که له فه وتا وه مان پی هه لگی رابو له پاشان فرهماندا، وه هه روه ها سامریش له کوئی خو ی کرده وه. جا سامریش له و زیرو زیوه له شی گویره که یه کی بو دروستکردن که دهنگی لیوه دهات.

۸۸) جا ئەو کاته سامیری و شوینکه وتوانی وتیان: ئەمه یه خوی ئیوه و خوی موسا، به لام موسا ریگه ی لی هه له بو وه له بیرى چوه ته وه که ئەو لی ره یه و ئیستاش به شوینی دا ده گه ری ت، بویه تا ئیستا نه گه راپه وته وه، جا خوا سه رزه نشتیان ده کات و ده فه رموی:

۸۹) ئایا ئەوان نابینن که ئەو ناتوانی وه لامیان بداته وه وه قسه یان له گه ل دا بکات، وه خاوه نی هه یچ زیان و سو دیک نیه بو یان؟ واته: ئەگه ر که می ژیری بخنه کاره وه ده زانن که ئەمه له هه یکه لی ک زیاتر شتیکى تر نیه و شایانی په رستن نیه چ جای خویه تی.

به هیزو بالاده ست فه رموی: ده ی موسا عه سا که ت بده له و به حره ئەو ئاوه له ت ده بی و زه ویه که ش وشک ده بیته وه، جا ئیوه ش لی بدن و باکت له گه یشتن به فه رعه ون و ترست له خنکانیش له ناو ئەو ده ریا په دا نه بی ت، به لی موسا عه سا که ی له و ده ریا په دا بو به دوانزه به شه وه وه زه ویه که شى وا وشک بویه وه که هه یچ قوری نه ما، فه رعه ون کاتى هات و ئەو روه رده ی به و شیوه یه دی و تی: ئەوه له ترسی من له ت بوه؟

۹۰) جا فه رعه ونیش به خو ی و سه رباز ده کانیه وه به شوینیاندا چوون، جا ئاوی ئەو روه رده دایپوشین چوون داپوشینی، شه پو ل له سه ر شه پو ل، به راستی سه وت و ئاوازی وشه کان جو ش و خروشى شه پو لانی ک ده گه یهنن که یه ک له دوای یه ک فه رعه ون و سو پا که ی داده پو شی. به لی فه رعه ون وا به و جمو جو له ی، خو ی گه یانده شوینی مردنی و کو تای به ته مه نی نه گری سی هات و موسا و په ی ره وانى له شه ری ئەو تا غوته رزگاریان بو، ئینجا خوی خاوه ن ده سه لات و هه میشه زیندو ده فه رموی:

۹۱) فه رعه ون گه له که ی خو ی گومرا کرد، وه بو هه یچ کاریکى چاک ری نهای نه کردن و هه یچ چاکه یه کی نه بوه بو گه له که ی. به لکو له گه ل خویدا بردنی بو ناو سزای په روهردگار.

۹۲) جا ئیوه ش ئەی به نی ئیسرائیلیه یه کان سه لوه بی نه مک مه بن و ته ماشا بکه ن و بزائن که ئیمه چوون ئیوه مان له شه ری ئەو دوژمنه سه ته مکاره رزگار کرد. وه ئیمه له ته نشتی راستی چپای "تور" وه به ئینمان پیدان بو وه گرتنی په یامی الله و گه زوو شیلا فه مان پیدان، واته: شیرینه کی فره وان و گوشتی زوری بالنده مان پیدان.

۹۳) ده ی بخوون له وانه ی که پاک و خاوین و ئیمه داومانن پیتان، وه له خواردنی ئەو نیعه تانه دا له سنوری خو ی تی مه په رن و له خو بای مه بن، چونکه ئەگه ر وابکه ن رقی من ده تان گریته وه وه هه رکه سه یکیش رقی من بیگریته وه به راستی ئەو که سه له ناو چوو فه وتا وه.

۹۴) خو بیگومان من زور لیبوره م بو ئەو که سه ی که په شیمان بی ت له هه له کانی و باوه ری هینابیت و ئیشی چاکى کردی ت، له پاشان ریگه ی راستی گر تیت و وازی له ریچکه و ری بازه کان هینابیت. جا موسا هه فتا که سی له گه له که ی هه لپژاردو به ره و چپای تور که وتنه ری به لام موسا له به ر ئەو خو شه ویستییه زوره ی که هه یبو به رانه به به په روهردگاری په له ی کردو که می پیش ئەوان گه یشته چپای تور، جا الله فه رموی:

گهله‌های بباریزئی و په‌پره‌وی خرابه‌کاران نه‌کات، به‌لام وان‌یستا
 نه‌و گه‌له تیکچوه، جا موسا به‌و شیوه‌یه ده‌ستی کرد به
 سه‌رزنشی هارون و به‌ده‌ستی راستی سه‌ری گرت و به‌ده‌ستی
 چه‌بی ریشی گرت.

۹۴ هارون وتی: ئە‌ی کورپی دایکم نه‌سه‌رم بگره‌و نه‌ریشم و
 لۆمه‌و سه‌رزنشتم مه‌که، وه‌له به‌رچاوی ناحه‌زان و دوزماناندا
 مه‌مشکینه به‌راستی من ترسام نه‌گه‌ر خۆم بی تۆ شتیکیان له‌گه‌ل
 بکه‌م و له‌گه‌ل چاکه‌کانیاندا دژی خرابه‌کانیان بوه‌ستمایه تۆ له
 پاشدا پی‌م بل‌ییت بۆ دووبه‌ره‌کیت له نیوان به‌نی نیسرائیلیدا
 دروستکرده‌و چاوه‌روانی منت نه‌کردوه تا ده‌گه‌رپه‌مه‌وه نا له‌به‌ر
 نه‌وه بو که من له‌وان بی‌ده‌نگ بووم.

۹۵ جا موسا قسه‌کانی هارونی به‌راست زانی و روی کرده‌ کابرای
 گویره‌که دروستکه‌رو وتی: ئە‌ی سامیری ئانه‌م ئیشه‌ گه‌وره‌یه
 چه‌و بۆچی ئە‌م هه‌له‌ گه‌ورده‌ت کردوه؟ به‌ئێ موسا تا
 لیکۆلینه‌وه‌ی ته‌واوی نه‌کرد هیچ برپاریکی نه‌دا، سامیری له
 وه‌لامی موسادا ،

۹۶ وتی: من شتیکم چا و پێ کهوت که نه‌وان نه‌یان دیت که
 بریتی بو له جویره‌ئیل کاتی هاته‌ لای موسا، جا وتی: من مشتیک
 خاکم هه‌لگرت له ژیر پینی نی‌راوه‌که‌ی (الله) ادا که (جبرئیل) بو
 وه‌ئو خاکم خسته‌ ناوی نه‌و هه‌یکه‌له‌وه‌و نه‌و ده‌نگه‌ی لێ هات،
 وه‌ هه‌ر ئاوا نه‌قسم نه‌و ئیشه‌ی بۆ جوان کردم و نه‌جامم دا،
 ئینجا موسا پاش بیستنی قسه‌ی هه‌مویان برپاری دا.

۹۷ جا به‌ گویره‌که دروستکه‌ره‌که که (سامیری) بو وت: برۆ
 به‌راستی تۆ نه‌بی له‌م ژیانهدا نه‌خۆشیه‌کی وات توش ببی که
 هه‌میشه بل‌ییت : نابیت که‌س ده‌ستم لێ بدات و نزیکم بی‌ته‌وه،
 واته: الله دوچاری نه‌خۆشیه‌کی کرد که تا ده‌ستی لێ بدرایه
 ژانی زیاتر ده‌بو، وه‌ بی‌گومان بۆ تۆ کاتیکی دیاری کراو هه‌یه بۆ
 مردنت که ناتوانیت له‌و کاته تیپه‌ریت، ئینجا زیاتر سزای رۆحی
 نه‌دات و نه‌ئێ ته‌ماشای نه‌و خوایه‌ت بکه که تۆ ماوه‌یه‌کبو خۆت
 به‌ستبویه‌وه بۆی و به‌ندایه‌تیت نه‌کرد به‌راستی ئی‌مه
 ده‌یسوتین، له پاشان فره‌ی ده‌دین به‌ناو ئە‌م ده‌ریادا و بلاوی
 نه‌که‌ینه‌وه چۆن بلاوکرده‌وه‌یه‌ک نه‌ئین: نه‌وگویره‌که‌یه
 خرایه‌ناو ناگرو کرا به‌ خشتیک‌وله پاشان به‌بربه‌ن ورد ورد کراو
 فره‌دردا به‌ناو ده‌ریادا. ئینجا موسا ئامۆژگاری گه‌له‌که‌ی کرد و وتی:

۹۸ به‌راستی خوی ئیوه نه‌و (الله) یه که هیچ خوایه‌کی
 راسته‌قینه‌ی تر نه‌یه، بی‌جگه له نه‌و زاته‌و زانیاری و علمی به‌سه‌ر
 هه‌مو شتی‌کدا هه‌یه.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
 وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٩٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
 يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٩٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
 يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَانْعَمُوا وَأَطِيعُوا
 أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ
 ﴿٩١﴾ قَالَ يَهْرُونَ مَأْمَعَكُمْ إِذْ دَأَبْتُمْ ضُلُومًا ﴿٩٢﴾ أَلَا تَتَذَكَّرُنَّ
 أَفَعَصَيْتُمْ أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي
 إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ
 قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يُسْمِعُنِي ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ
 بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ
 فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ
 فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
 مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ، وَانظُرْ إِلَىٰ إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
 عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا
 إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

۹۸ جا به‌حه‌قیقه‌ت هارونیش پێش نه‌وه‌ی موسا بگه‌رپه‌ته‌وه
 پپی وتی: ئە‌ی گه‌لی من به‌راستی ئیوه بی‌جگه له‌وه‌ی که‌به‌م
 هه‌یکه‌له‌ تا‌قی کرانه‌ته‌وه شتیکی تر نه‌یه و به‌راستی په‌روه‌ردگاری
 ئیوه نه‌و زاته به‌ره‌حم و به‌خشنده‌یه که نه‌و هه‌مو ره‌حم و
 به‌زه‌یه‌ی به‌ ئیوه کردوه و له‌و دوزمنه سه‌ره‌خته رزگاری کردن،
 ده‌ی به‌ گویم بکه‌ن و دوام که‌ون و واز له‌و گویره‌که په‌رسته‌یه
 به‌ین و فره‌مانی من جی به‌جی بکه‌ن، نه‌وه‌یه نه‌رک و پیوستی
 سه‌رشانتان. به‌لام نه‌وان به‌گوینی هارونیان نه‌کرد.

۹۹ وتیان: ئی‌مه وازی لێ ناهینین هه‌تا موسا نه‌گه‌رپه‌ته‌وه
 ناومان.

۱۰۰ جا موسا پاش لۆمه‌و سه‌رزنشتی گه‌له‌که‌ی روی له‌ هارونی
 برای کرد و وتی: ئە‌ی هارون چ شتی‌ک ریگای له‌ تۆ گرت که
 شه‌ریان له‌گه‌لدا بکه‌یت کاتی‌ک که‌دیت نه‌وان سه‌رلێشیاو‌گومرا
 بوون و ده‌ستیان به‌ گویره‌که په‌رستی کردوه؟

۱۰۱ نایا تۆ گویرایه‌ل و تابعی من نه‌بویت؟ نایا تۆ فره‌مانی منت
 شکندوه؟ نه‌گه‌ر وانیه چۆن بی‌ده‌نگ بویت و له‌ ناویان دا
 دانیشتی له‌ حالیکدا که‌نه‌وان رویان له‌ شیرک و کوفر کرد. به‌ئێ
 موسا کاتی‌ک که‌ویستی بروات بۆ کیوی تور هارونی کردبو به
 جینشینی خۆی له‌ ناو گه‌له‌که‌یدا تا ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌و به‌گه‌له‌که‌یشی
 سپاردبو که په‌پره‌وی بکه‌ن و به‌ هارونیشی وتبو: که به‌رزه‌وه‌ندی

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۚ (۱۱) مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ۚ (۱۰) خَلِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ۚ (۱۱) يَوْمَ يُفْخُ فِي الْأُصُورِ وَتَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۚ (۱۲) يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۚ (۱۳) مَنْ أَحْمَلَ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۚ (۱۴) وَيَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الْعِبَالِ ۚ (۱۵) فَذُرِّهَا فَاعَا صَفْصَفًا ۚ (۱۶) لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۚ (۱۷) يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۚ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۚ (۱۸) يَوْمَئِذٍ لَا نَنْفَعُ الشَّفِيعَةَ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ ۚ (۱۹) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِ اللَّهِ ۚ (۲۰) وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۚ (۲۱) وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۚ (۲۲) وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَنْقَرُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۚ (۲۳)

۱۱) ههروهكو چۆن لیهدا داستانی موسامان بۆ باس کردیت ههروا ئیجه بهشیک له داستانهکانی پیشوت بۆ باس نهکهن، وه بهراستی داومانه به تۆ له لایهنی خۆمانه وه ئامۆژگاری و یادیکی بهریز که بریتیه لهم قورئانه پرخهیره وه رهدهی که هه رکهسه دهستی پیوه بگریت خۆشبهخت و سهرفهرازی ههردوو دنیایه .

۱۰) هه رکهسیکیش پشتی تی بکات و پهیرهوی نهکات و گوئی رایهلی پیغه مبهه نه بیته، با ئه و کهسه چاک بزانیته که بهراستی له رۆژی قیامه تدا باریک تاوان ههله نهگریته که باریکی زۆر قورسه و ئابرو بهریهتی.

۱۱) بۆ هه میسه تیدا نه مینیته وه له ناو سزای ئه و تاوانانهی که کردویهتی که سزاکه ی دۆزهخ و گورزی ناسن و خواردنه وهی خوین و کیمی دۆزهخانه، جا الله جوائتر نه و کاته مان بۆرون دهکاته وه و دهفهرموئی:

۱۲) کاتی سزاو سهه شۆری ئه و کهسه کاتی دهست پی دهکات که فو دهگریته بهسوردا. نه لئین: سور بهشیوهی شاخی گایه که به نه ندازهی به شه رهکان کونی تیدایه جاریک به فه رمانی الله "نيسرافيل" فوی پیدادهکات هه مو خه لک نه مریته و جاریکی تر فوی پیدا دهکات هه مو زیندو نه کریته وه که نه مه ی ئیره له وهی دووه میان نزیکه، جا ئیجه تاوانباران کۆ نه کهینه وه له و رۆژدها که هه مویان له به رسه ختی سزایان چاویان شین نه بیته وه، ئینجا له ناو خۆیاندا باسی ماوهی ژیا نی دنیا یان نه که ن.

۱۳) به شیوهیه کی هیواشی له نیوان خۆیاندا نه لئین، بیجگه له ده رۆژیک زیاتر نه ژیاوین. الله دهفهرموئی:

۱۴) بهراستی ئیجه نه زانین چی ده لئین ئه وان به و قسه یان نه یانه وئ بلین ئیجه نه وه نده نه ژیاوین که به چاکی الله بدۆزینه وه، که وا بو حه قی سزادانمان نیه، ئینجا الله دهفهرموئی: ئیجه ناگادارین کاتی که ژیرترین کهسیان وتی: نه خیر ئیوه له چا و ئه م ناره حه تی و سه خته دا که له پاش مه رگ دیوتانه ژیا نی دنیا تان، بیجگه له رۆژیک زیاتر نیه. جا له پیش ته وا و کردنی بارو دۆخی دوا رۆژی سته مکاران خوی گه و ره باسی ئه م جیا به رزو به هی زانه ی زه ویمان بۆ دهکات و دهفهرموئی:

۱۵) نه ی محمد ﷺ له باره ی جیاکانه وه په رسیارت لی دهگریته ئایا نه و جیا به هی زانه جیا یان به سه ردیته؟ بلئ: په روه ردگارم هه لیا ن نه که نه یته و وه کو خوری شیکراوه یان لی دهکات و با وه کو هه ور به م لا و به ولادا نه یان فریانی و نه یانکات به لی شیکراوه و له پاشان وه کو تۆزی پی دیت و چالیه کانی زه ویی پی ریک دهکات.

۱۶) جا زهوی دهکات به دهشتیکی ته ختی کاکی به کاکی.

۱۷) هیچ لاری و چالی و چۆلی و به رزی ونزمیه کی تیدا نابینی.

ئینجا نه چیته وه سهه باسی پیش و دهفهرموئی:

۱۸) له نه و رۆژدها دوا ی بانگ که ره که نه که ون که "نيسرافيل"

ه به و شه پیوره که لی ده دات و راست نه بنه وه و به ره و مه یدان می ده حشه نه که ونه ریگا و هه مویان به ره و مه یدان ملی ریگا ده گرن، وه هه مو ده نگه کان گه رده که چ و زه لیلن بۆ الله و ناتون هیچ قسه یه که بکه ن تۆ له و کاته دا، بیجگه له چفه و قسه ی هیواش هیچ نابییی. به لی به راستی نه و رۆژه رۆژیکی پر مه ترسی و ئیش و ژانه.

۱۹) له و رۆژدها شه فاعه ت و تکا و پالپشتی هیچ سو دیکی نیه مه گه ر بۆ که سیک که خوی به خشنده و به سو ز ماوه ی پی دا بیته و له قسه و داخوا زیه که ی رازی بیته، پاش نه وه ی که خه لک بو حیساب و کیتاب زیندو ده کریته وه له ده شتی مه حشه ر دا کۆ ده کریته وه بۆ ماوه یه کی زۆر له و شوینه دژواره دا ده مینیته وه، جا نه و خه لکه بۆ نه وه ی که الله حیساب و کیتاب له نیوانیان دا بکات و نه نجامی هه ر لایه نیک دیاری بکات ده چن بۆ لای پیغه مبه ران و هه ر له "ئاده م" وه ده ست پی ده که ن یه که له دوا ی یه که ئه م تکا و شه فاعه تیان له لایان (الله) ه و بو بکه ن، به لام هه مو پیغه مبه ران

هەركام بە ھۆيەك دەلێن ئەو كارە بە ئيمە ناکریت و ھەريەكەيان ئەو خەلكە دەنيرئ بۆلای پيغەمبەری خواری خوێ تالە ناخر دا دین بۆلای پيغەمبەرمان ﷺ، وەك دەفەرموئ: { ... }

گەلەكەم، گەلەكەم. ﷻ دەفەرموئ: برۆ لەو سزايە دەری بەینە ئەو كەسەي كە بە ئەندازەي خوarter، خوarter، خوarter لە تۆي خەرتەلەيەك باوەرې بوە لەو خەلكە جامنيش ئەوكارە دەكەم { پيغەمبەرمان ﷺ چوار جار بەم شيوەيە دەكات و ھەرجارەي بەشيكي دياری كراو لە خەلك ئەخاتە بەھەشتەو، بەھەزاران ھەزار سەلام و رحمةتي خوات لئ بيئت ئەي پيغەمبەری نازير ﷺ داواكارم لە پەروەردگارم منيش بخاتە بەر ئەو شەفاعەتەت. لە ئايەت و حەديسەكانەو دەردەكەويت كە شەفاعەت شەش بەشە: **يەكەم:** شەفاعەتي گەورە كە تايبەتي پيغەمبەرمان ﷺ وە ئەويش ئەو شەفاعەتەيە كە پيغەمبەر ﷺ بۆ رزگاربوني ھەمو خەلك لە دژواری دەشتي مەحشەر و دەستپيكردي حيساب و كيتاب بەو شيوەيە كە لە سەرەتاي ئەم فەرمودە دا ھاتو ھەلدەسيت بو ئەنجام دانی.

دووھەم: شەفاعەت بۆ چوئە ناو بەھەشت.

سێھەم: شەفاعەت بۆ ئەو تاوانبارانەيە كە بە ھۆي تاوانەكانيانەو شياوي سزاو تۆلەن، بەلام بەو شەفاعەتە لەو سزايە رزگاربان دەبيت. **چوارەم:** شەفاعەت بۆ ئەو باوەردارە تاوانبارانەيە كە چوئەتە ناو ناگري دۆزەخەو، كە بەو شەفاعەتە لە دوزەخەو دەردەھينرين، ئەھلي سونەو جەماعەت بە كۆي دەنگەو بەم شەفاعەتە باوەرپان ھەيەو ئەوانەيش كە باوەرپان پيئي نية بە بيدعەجي دەناسرين.

پنجەم: شەفاعەت بۆ بەرز بوني پەلەي بەھەشتيەكان.

شەشەم: شەفاعەت بۆ سوک بوني سزاي دۆزخ لە سەر بيابوەر كە ئەويش تايبەتە بە ئەبوتاليبي مامی پيغەمبەرەو ﷺ كە ئەويش بە ھۆي ئەو پاريزگاري و پشتگيريەي كە لەدنيادا لە پيغەمبەرمانی ﷺ کردو، بەلام بەداخەو باوەرې بە پيغەمبەرايەتي پيغەمبەرمان ﷺ نەھيناو. ئەم شەفاعەتانە جگە لە يەكەم و شەشەم تايبەتە بە باوەردارانەو ئەو دي كە لە سەر كوفرو شيرك مردوو لەم شەفاعەتانە بي بەشە.

ئينجا خواي خاوەن دەسلالت نامۆزگاري مرؤف دەكات و ھەئيئەنيت كە قسەي خراپ و ئيشي ناپاك ئەنجام نەدات، چونكە ﷻ زانياری بەسەر ھەمو ھەئس و كەوتیكي بەندەكانيدا ھەيەو دەفەرموئ :

﴿ ١١٠ ﴾ خوا ئاگادارە بەو دي كە ئەوان ئەنجاميان داو و ئەنجامي ئەدەن و ھيچي لئ ون نابي و زانياری بەوردو درشتي كردار و وتارو نيەتياندا ھەيە بەلام ئەوان زانياری تەواويان نيە بەسەر زاتي (ﷻ) داو ناتوانن بەشيوەيەكي سنوردار ئەو زاتە بناسن، بەلكو ھەر جي لە بارەيەو زانراو و ئەزانريت شتيكي زۆر كەمە.

.. / /... جا من بەو خەلكە

دەلييم: من بۆ ئەو ئەركە دانراوم جا لە پەروەردگارم داواي ماو و ئيزن دەكەم ئەوسا ماو م پي دەدات و سوپاس و ستايشيكي وام تي دەگەيەني كە ئيستا نايانم، جا بەو شيوە سوپاس و ستايشي دەكەم و دەچمە سوچدەو پاشان پەروەردگارم دەفەرموئ: ئەي محمد سەرت بەرزكەرەو لە سوچدە ھەستە، جا بلي، قسەت وەرئەگيري و تكاو شەفاعەت بكە شەفاعەتت بۆ ھەيە پيغەمبەر ﷺ دەلييت: ئەي پەروەردگارم گەلەكەم، گەلەكەم. ﷻ دەفەرموئ: برۆ لەو سزايە دەری بەینە ئەو كەسەي كە بەئەندازەي دەنكە جۆيەك باوەرې بوە جا ئەرؤم و ئەوكارە دەكەم، ئينجا ئەو جۆرە سوپاس و ستايشەي دەكەمەو سوچدەي بۆ دەبەم، لە پاشان پييم دەفەرموئ: ئەي محمد سەرت بەرز كەرەو لە سوچدە ھەستە، دە بلي، قسەت وەردەگيري و داوا بكە، پيئت دەرييت و شەفاعەت بكە شەفاعەتت بۆ ھەيە پيغەمبەر ﷺ دەلييت: ئەي پەروەردگارم گەلەكەم، گەلەكەم ﷻ دەفەرموئ: برۆ لەو سزايە دەری بەینە ئەو كەسەي كە بە ئەندازەي گەرديلەيەك يان تۆي خەرتەلەيەك باوەرې بوە، جا ئەرؤم و ئەوكارە دەكەم و ئينجا ئەو جۆرە سوپاس و ستايشەي دەكەمەو سوچدەي بۆ دەبەم، لەپاشان پييم دەوتريت: ئەي محمد سەرت بەرز كەرەو لە سوچدە ھەستە، جا بلي، قسەت وەرئەگيري و داوا بكە پيئت دەرييت و شەفاعەت بكە شەفاعەتت بۆ ھەيە پيغەمبەر ﷺ دەلي: ئەي پەروەردگارم

فَنَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ، وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَى وَلَمْ نُجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِرَوْجِكَ فَلَا تَخْرُجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾ فَوَسَّسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبُلَى ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فِدَتْ لهُمَا سَوَاءٌ تَهُمَا وَطَفِيفًا يَخْصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ، فَغَوَى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ أَجْنَبَهُ رَبُّهُ، فَنَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾ قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَمَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

ئەو فەرمانەى لە بىر چوێهوەو ئیئە نەمان دى كەوا ئادەم خاوەنى بىرپارو هەلئوێستىك بىت بۆ خۆى. جا خۆى بالادەست ئەو روداوى ئادەممان بۆ باس دەكات و دەفەر موى:

﴿١١٦﴾ جا بىر بكەرەو لەو كاتەى كە ئیئە بە فریشتەكانمان وت: كە سوجدە بىەن بۆ ئادەم ئەوانىش هەمويان سوجدەيان بردو فەرمانى (اللَّهُ)يان ئەنجام دا بىجگە لە ئىبلىس كە شەیتانەو سوجدەى نەبرد،

﴿١١٧﴾ جا وتمان ئەى ئادەم بىگومان كە ئەمە دوژمنى خۆتو هاوسەرەكەيشتە جا ئاگاتان لەخۆتان بىت كە دەرتان نەكات لەو بەهەشتو نازو نىعمەتەدا، ئەوسا نىتر ئەوكاتە ناپرەحت دەبىو ئەبى بەتەلاش و زەحمەت بژىوى خۆت پەيدا بكەيت و گرفتارى وبگرەو بەردەى زۆرت بۆ پەيدا دەبىت.

﴿١١٨﴾ بىگومان لەم بەهەشتەدا ژيانىكى وات بۆ هەبە كە هەرگىز نە برسیت ئەبىو نە روتال دەبىت.

﴿١١٩﴾ خۆ بىگومان تۆ لە ناویا نەتینوت ئەبىو نەگەرما، ئەمە ئامۆژگارى خۆى بالا دەست بو بۆ ئادەم، بەلام شەیتان دەستى لەكۆل ئادەم نەكردەو هەولى دا تا لەو بەهەشتەدا دەرىكرد.

﴿١٢٠﴾ لەبەر ئەو شەیتان بۆ ئەنجامدانى بىرپارە خراپەكەى ختۆكەى دلى ئادەمى داو دنەى داو وتى: ئەى ئادەم ئایا ئەتەوى كە من رىنمايىت بكەم بۆ خواردنى بەرى درختىك كە ژيانى

﴿١١١﴾ جا لەو رۆژەدا هەمو دەمو چاوەكان شەرمەندەو زەبونن بۆ ئەو زاتەى كەنامرىو ژيانى تەواوى زىندەكان بەو راوەستاوەو مانى ئەم بونەوهرە بەو بەندە، جا چۆنى وىست هەروا دەبى، وە بەراستى رەنجەرۆبە ئەوكەسەى كە بارى تاوان و زولمى هەلگرتو.

﴿١١٢﴾ خۆهەر كەسىك نىشى چاك بكاتو باوەردار بى با نەترسىت لەووى كەستەمى لى بكرىت يان خراپەى لەسەر زیاد بكرىت، وە يان چاكەى لى كەم بكرىتەو، ئىنجا خۆى بالادەست دەفەر موى:

﴿١١٣﴾ جا هەر ئاوەها ئیئە ناردمانە لات قورئانىكى عەرەبى و هەرەشەى خۆمان بە شىووى جۆراو جۆر لەناو ئەودا باسكردو بەلكو ئەوان بترسن و خۆيان بپارىزن لەتاوان و خراپە، يان ئەم قورئانە ببىتە هۆى ئامۆژگارى و سەربەرزى و ناوو شوهرت و پلەو پایەى بەرزى دنیاو دوا رۆژ. بەلى بەراستى ئەم قورئانە رىزو شەرەفى دا بەو كەسانەى كە بەراستى هەلئان گرتو پەپرەويان كرد لە شوانیەتیەو كەردنى بە پىشەواو مامۆستای تەواوى جیهان. ئەم ئایەتەو ئایەتانى تر كە باس لەو دەكەن كە قورئان بە عەرەبى بۆسەر پىغەمبەرمان ﷺ دابەزیو، بەلگەن لە سەر ئەووى كە ئەم قورئانە هەم بە مانا و هەم بە وشە لەلایەن پەرەدگارەو رەوانەكراوە چونكە مانا و مەفهوم عەرەبى يان غەیرە عەرەبى نىە بۆ نمونە "ئاو" لە هەمو زمانەكان دا مانا و مەفهومى دىارەو و ناگۆرئ، بەلام هەركام بۆ دەپرینى ئەو مانایە پىتو وشەىكى تايبەت بە خۆى بەكار دەهینىت. وە هەرەهاش كاتىك دەوترىت ئەم قورئانە بە عەرەبى رەوانە كراوە، واتە: بە وشەو پىتى عەرەبى رەوانە كراوە، وە ئەمە بە پىچەوانەى ئەو كەسانەى كە دەلئین: تەنها مانا و مەفهومى قورئان بۆ پىغەمبەر ﷺ دابەزىو و پىغەمبەر خۆى بۆ خۆى ئەو مانا و مەفهومى بە زمانى عەرەبى راگەياندو.

﴿١١٤﴾ جا بى عەیب و بىنيازو بالادەستە (اللَّهُ) يەك كە پادشای هەمو بونەوهرە راستە لەهەمو بەلئین و قسەو هەرەشەیدا، جا پەلەمەكە ئەى محمد ﷺ بەخویندەووى ئەو قورئانەى كە بۆت دىت لە پىش ئەووى كەبەتەواوى وەحى بكرىتە لات. ئەلئین: پىغەمبەر ﷺ زۆر بەپەلە لەگەل جوبرەئىل قورئانەكەى ئەخویندەو نەوێك لەبىرى بچپتەو، جا اللّهُ فەر موى: پەلە مەكەو گوى بگرە تاو وەحى تەواو ئەبىو مەترسە كە لە بىرت بچپتەو ئیئە ئەتپارىزین لە لەبىر چونەو تۆ تەنها پشت بە ئیئە ببەستەو بلى: ئەى پەرەردگارم زانىارىم بۆ زیاد بكە.

﴿١١٥﴾ ئەوسا بەراستى ئیئە وەحیمان كرده لای ئادەم و تىمان گەياند كە لەو درەختە نەخوات، بەلام ئەو دروستكراوە بەرێزە

قَالَ كَذَلِكَ أَنْتَ أَيْدُنَا فَنَسِينَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ نُنسِي ۝۱۲۶ وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي مَنْ أَشْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۝۱۲۷ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ
 وَأَبْقَى ۝۱۲۸ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
 فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ۝۱۲۹ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
 سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ۝۱۳۰ فَاصْبِرْ عَلَىٰ
 مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
 وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ۝۱۳۱ وَلَا
 تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۝۱۳۲ وَأَمْرًا أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ
 وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ
 ۝۱۳۳ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ ۝۱۳۴ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مِّنَ
 الْأَنْبِيَاءِ الْأُولَىٰ ۝۱۳۵ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ
 لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْرَجَ ۝۱۳۶ قُلْ كُلُّ مُرْتَبِصٍ فَتَرْبِصُوا
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ۝۱۳۷

همیشه‌یی و مولگی نه‌براهت پی‌دهدا؟ دیاره ناده‌میش‌ه‌زی
 له‌وه‌ده‌کرد که ژیا‌نی‌ه‌میشه‌یی‌ه‌بی‌و‌مولگی‌و‌ای‌شی‌ده‌ست
 بکه‌ویت که هه‌رگیز نه‌فه‌وتی، له‌به‌ر‌ئه‌وه‌رینمایه‌که‌ی‌شه‌یتانی
 به‌شتیکی چاک زانی و به‌گو‌یی‌کردو‌درختی‌فه‌ده‌غه‌کراوی‌به
 نادم‌نیشان‌دا.

۱۲۶) جا‌ناده‌مو‌هاوسه‌ره‌که‌ی‌لییان‌خواردو‌فه‌رمانی‌(الله)‌یان‌له
 بی‌ر‌نه‌ماو‌دو‌چاری‌تاوان‌بون، جا‌له‌به‌ر‌ئه‌وه‌پوشاکه‌کانیان‌دراو
 عه‌یبیان‌که‌وته‌ده‌ر،‌ئه‌وسا‌به‌په‌له‌هه‌ولیان‌دا‌که‌خو‌یان‌به
 په‌لکی‌دره‌خته‌کانی‌ئه‌و‌باخه‌ی‌که‌تییدابون‌داپوشن،‌به‌ئی‌ناده‌م
 سه‌ری‌چی‌فه‌رمانی‌په‌روه‌ردگاری‌کردو‌له‌و‌ئه‌رکه‌ی‌که‌پی‌ی
 سپی‌ر‌ابو‌لای‌دا.

۱۲۷) له‌پاشان‌په‌روه‌ردگاری‌هه‌ئی‌بژاردو‌ته‌وبه‌ی‌لی‌وه‌رگرتو
 رینمای‌ی‌کرد.

۱۲۸) فه‌رموی:‌ئه‌ی‌ناده‌مو‌حه‌واو‌شه‌یتان‌هه‌موتان‌دابه‌زنه‌سه‌ر
 زه‌وی،‌هه‌ندیکتان‌دوژمنی‌هه‌ندیکتان‌پاش‌ئه‌وه‌ی‌که‌چوونه
 سه‌ره‌زه‌وی،‌جا‌ئه‌گه‌ر‌ینمایکه‌رو‌چاوساق‌له‌لای‌منه‌وه‌هاته
 لاتان‌و‌ریگای‌راستی‌پیشان‌دان،‌ئه‌وسا‌هه‌رکه‌سیک‌په‌یره‌وی‌له‌و
 رینمایکه‌ره‌ی‌کرد‌نه‌ریگا‌ون‌ئه‌کاتو‌نه‌به‌دبه‌خت‌ئه‌بی.

۱۲۶) خو‌ئه‌وه‌که‌سه‌یش‌که‌پشت‌بکاته‌زیکری‌من‌که‌قورنانه،
 بیگومان‌بو‌ئه‌وه‌که‌سه‌ژیا‌نیکی‌سه‌ختو‌پرناسو‌ری‌نه‌بی
 له‌دنیا‌داو‌له‌روژی‌قیامه‌تیشدا‌به‌کو‌یری‌حه‌شری‌ده‌که‌ین،
 ۱۲۷) جا‌ئه‌و‌کاته‌ئه‌ئی:‌ئه‌ی‌په‌روه‌ردگارم‌بو‌به‌کو‌یری‌حه‌شرم
 ده‌که‌ی؟‌خو‌من‌له‌دنیا‌دا‌چاوم‌ساق‌بو.

۱۲۸) (الله)‌یش‌ده‌فه‌رموی:‌ناوا‌به‌کو‌یری‌حه‌شرت‌ده‌که‌ین،
 چونکه‌له‌دنیا‌دا‌که‌ئایه‌ته‌کانی‌ئی‌مه‌هاته‌لات،‌جا‌ئه‌و‌کاته‌تو
 ئه‌وانت‌له‌بی‌ری‌خوت‌برده‌وه‌و‌خوت‌لی‌کو‌یر‌کردن‌و‌هه‌ر
 ئاوه‌ها‌ئه‌م‌پو‌که‌روژی‌قیامه‌ته‌تو‌له‌بی‌ر‌ئه‌یری‌ته‌وه‌و‌له‌توله‌ی
 تاوانه‌کانتا‌له‌ناو‌دوزه‌خ‌دا‌به‌جی‌ده‌هیل‌ری‌ت.

۱۲۹) جا‌هه‌ر‌ئاوه‌ها‌ئی‌مه‌له‌وه‌که‌سه‌ی‌که‌زیاده‌ره‌وی‌ده‌کاتو
 فه‌رمانی‌الله‌به‌سوک‌ده‌گری‌ت‌و‌باوه‌ری‌به‌ئایه‌ته‌کانی
 په‌روه‌ردگاری‌خوی‌نیه‌هه‌م‌له‌دنیا‌داو‌هه‌م‌له‌قیامه‌تدا‌توله‌ی‌لی
 وه‌رئه‌گرین‌به‌لام‌سزای‌دواروژ‌زور‌زور‌به‌هیز‌ترو‌دوانه‌هاتو‌تره.
 پاشان‌ده‌فه‌رموی:

۱۳۰) ئایا‌ناب‌به‌هوی‌رینمای‌ی‌بو‌یان‌ئه‌و‌هه‌مو‌خه‌لک‌و
 ولاتانه‌ی‌که‌له‌پیش‌ئه‌وان‌دا‌له‌ناومان‌بردون‌و‌ئه‌وان‌ئیستا
 به‌ناو‌جیگا‌کانیان‌دا‌هاتو‌چو‌ئه‌که‌ن‌و‌شو‌ینه‌کانیان‌به‌چاوی
 خو‌یان‌ده‌بینن؟‌واته:‌ئه‌بو‌ایه‌ئه‌وانه‌کاری‌تی‌بک‌ردنایه‌و‌له
 خراپه‌و‌تاوان‌وازیان‌به‌ینایه‌و‌په‌یره‌وی‌فه‌رمانی‌(الله)‌یان
 بک‌ردایه،‌چونکه‌بیگومان‌نا‌له‌وانه‌دا‌چه‌ندین‌به‌لگه‌ی‌گه‌وره
 هه‌یه‌بو‌ئه‌و‌که‌سانه‌ی‌که‌وا‌خاوه‌نی‌عه‌قلن.‌که‌وابو‌ئه‌وه‌ی‌که
 بی‌ر‌ناکاته‌وه‌به‌گو‌یره‌ی‌ئه‌م‌ئایه‌ته‌په‌روژه‌هه‌ر‌وه‌ک‌ئه‌وه‌واپه‌که
 عه‌قلی‌له‌ده‌ست‌داوه،‌به‌لام‌حیسانی‌شیتی‌بو‌ناک‌ری‌ت‌و‌له‌روژی
 قیامه‌تیشدا‌خوی‌دان‌به‌بی‌عه‌قلی‌خو‌یدا‌ئه‌نی‌و‌ئه‌ئی:‌ئه‌گه‌ر
 عه‌قلم‌ببو‌ایه‌ئیستا‌له‌م‌ژیا‌نه‌سه‌خته‌دا‌نه‌ده‌بوم.‌ئینجا
 په‌روه‌ردگار‌ئه‌وه‌مان‌تی‌ده‌گه‌یه‌نی‌که‌ئه‌گه‌ر‌ئه‌م‌پو‌تاوانباران‌و
 سته‌مکاران‌ئه‌بینن‌که‌زوو‌توله‌یان‌لی‌وه‌رناگ‌ری‌له‌به‌ر
 خو‌شه‌ویستی‌و‌چاکی‌ئه‌وان‌نیه،‌به‌لگو‌له‌به‌ر‌ئه‌وه‌یه‌که
 په‌روه‌ردگاری‌عالم‌بو‌هه‌مو‌شتیک‌ماوه‌یه‌کی‌داناوه‌تا‌ئه‌وماوه
 ته‌واو‌نه‌بی‌کابرا‌هه‌روا‌ده‌می‌نی.‌جا‌په‌روه‌ردگاری‌ش‌لی‌ره‌دا
 ده‌فه‌رموی:

۱۳۱) خو‌ئه‌گه‌ر‌برپاری‌په‌روه‌دگارت‌پیش‌نه‌که‌وته‌ایه‌به‌وه‌ی‌که
 کاتی‌سزایان‌دیاری‌کراو‌و‌ناو‌براه،‌دئیا‌به‌که‌ئیستا‌ئه‌وان
 له‌سه‌ر‌ئه‌و‌تاوانانه‌یان‌سزا‌درا‌بون.

۱۳۰

جا که وابو ئه‌ی موحه‌مه‌د ﷺ، وه ئه‌ی بانگ که‌ری ری‌بازه راسته‌فینه‌که‌ی الله پابه‌دارو خوگره‌به له سهر ئه‌و قسه ناشرینانه‌ی که ده‌یکه‌ن و خوئت به‌لاوه سوک و که‌م نه‌بی‌و ته‌سیحاتی په‌روه‌ردگار ت بکه‌و سوپاسی بکه‌ له سهر نیعمه‌ته‌کانی و نویژی بوبکه‌ له پیش روژه‌له‌هاتن و پیش ئاوا بوونیدا، واته: ئه‌و دووکاته، پاش نویژی به‌یانی تاخوگره‌وتن و پاش نویژی عه‌سر تا خوړ ئاوابون دووکاتی پیروژن بو یادو زی‌کرو ته‌سیحاتی الله.

پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموئ: }

/ / فریشته‌یانیک به روژو

فریشته‌یانیکیش به شه‌و یه‌ک له‌دوای یه‌ک دین بو ناوتان، وه‌له کاتی نویژی به‌یانی و عه‌سر دا هم فریشته‌کانی روژو هم فریشته‌کانی شه‌و له سهر زه‌وی کو دهبه‌وه‌و پاشان ئه‌و فریشته‌نه‌ی که شه‌ویان له ناو ئیوه‌ دا کرده‌ته‌وه‌ به‌رز دهبه‌وه‌، جا په‌روه‌ردگار پرسیاریان لی ده‌کات که به‌نده‌کانی منتان چون به‌جیه‌یشت، له‌ حالیکدا خوئی ناگادارتره‌ به‌وان، جا ئه‌وان وه‌لام ده‌دنه‌وه‌ که ئیمه‌ ئه‌وانمان به‌جیه‌یشت له‌ حالیکدا که نویژیان ده‌خویندو رویشتین بو لایان له‌ حالیکدا که نویژیان ده‌خویند { وه‌ له به‌شیک له‌ شه‌ودا که کاتی نویژی عی‌شاو مه‌غریب و شه‌و نویژ ده‌گریته‌وه‌، وه‌ له‌ هه‌ردووگوشه‌کانی روژه‌وه‌ که کاتی نویژی به‌یانی و نیوه‌روو عه‌سره‌، ته‌سیحات بکه‌ به‌لکو الله پاداشتیکی وات پی بدات که تو رازی بیت. لی‌رده‌دا هی‌مایه‌کی تیدایه‌ بو گرنگی کاتی پینج فه‌رزه‌کان،

ئینجا الله ناموژگاری پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ ده‌کات که به‌ جوانی و رازاوه‌یی مالی دنیا خوئی خه‌ریک نه‌کات و دلنیا بیت که ئه‌وه‌ی په‌روه‌دگاری بوئی داناوه‌ له‌ هه‌مو دنیا به‌نرخ تره‌و ده‌فه‌رموئ:

۱۳۱

زور سه‌یری ئه‌و سه‌روه‌ت و سامانه‌ی دنیاو ئه‌و نازو نیعمه‌ته‌ زوره‌ی که ئیمه‌ داومانه‌ به‌ هه‌ندیک له‌ بیباوه‌ران مه‌که‌و چاوت به‌ شوینیوه‌ نه‌بیت، ئه‌وه‌ هه‌ر جوانیه‌کی ژیانی دونیایه‌و بو ئه‌وه‌یه‌ که به‌و شیوه‌یه‌ تاقیبیان بکه‌ینه‌وه‌و سه‌رگه‌رم و بی ناگیان بکه‌ین له‌دوا روژ، وه‌ رزق و روژی په‌روه‌ردگار چاکتره‌و دریز خایه‌ن تره‌ بوئ.

پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموئ: }

/.

ئه‌گر هه‌مو دنیا له‌ لای په‌روه‌ردگار به‌ ئه‌ندازه‌ی بالی می‌شوله‌یک نرخی بیبویه‌، قومه‌ ئاویکی له‌م دنیا دا به‌ کافر نه‌ده‌دا { وه‌ ده‌وام بکه‌ له‌ سهری و خوئ بگه‌ره‌و مشوری دنیا مه‌خو، ئیمه‌ داوای روژی له‌تو ناکه‌ین ئیمه‌ین روژی به‌ تو ده‌ده‌ین، وه‌ ئاینده‌یش هه‌ر بو ته‌قواو پاریزکاریه‌.

که‌وابو تو له‌سه‌ر نویژ کردن و فه‌رمان دا به‌ ئه‌هله‌که‌ت خو بگه‌ره‌و به‌رده‌وامبه‌ سهر ئه‌نجام تو ده‌بیه‌یته‌وه‌و بیباوه‌ران و تاوانباران هه‌رچی‌یان هه‌بی‌و هه‌ر چون بزین سه‌رئه‌نجام ده‌شکین و له‌ناو ده‌چن و دینه‌وه‌ به‌رده‌ستی من. ئینجا خوای زاناو ناگادار باسی داخوازی ئه‌و کافرا‌نه‌ ده‌کات و ده‌فه‌رموئ:

۱۳۲

جا ئه‌وان وتیان: ئای کاشکایه‌ موعجیزیه‌کی له‌ لایه‌ن په‌روه‌دگاریه‌وه‌ بو به‌ینان تا راستی ئه‌ومان بو ده‌ریکه‌وتایه‌، (الله) یش به‌ر په‌رچیان ده‌داته‌وه‌و ده‌فه‌رموئ: ئایا ئه‌و به‌لگه‌ روژنه‌ی که له‌ په‌راوه‌کانی پیشودا باسکراوه‌، نه‌گه‌یشتوه‌ به‌وان؟ واته: له‌ ته‌ورات و ئینجیل دا، ده‌ی ئه‌وان ئه‌گه‌ر راستییان ئه‌ویت با ته‌ماشای بکه‌ن بزائن ئه‌م پیغه‌مبه‌ره‌ هه‌مان پیغه‌مبه‌رنیه‌ که له‌ویدا باسکراوه‌؟

۱۳۳

خو ئه‌گه‌ر ئه‌وانمان پیش هاتنی ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ ﷺ به‌سزایه‌ک له‌ ناو به‌ردایه‌ دیسان زماندریژیان ده‌کردو ره‌خنه‌یان ده‌گرت و له‌ روژی قیامه‌تدا ده‌یانوت ئه‌ی په‌روه‌ردگارمان با تو پیش تر نی‌رواویکت بو ئیمه‌ بناردايه‌، جا ئه‌و کاته پیش ئه‌وه‌ی که ئاوا سهر شوړو سوک ببین، ئیمه‌ دوای نایه‌ته‌کانی تو ده‌که‌وتین و دژایه‌تیمان نه‌ده‌کرد، واته: پیغه‌مبه‌رمان نارد به‌لام ئه‌وان ئابه‌م شیوه‌یه‌ ره‌خنه‌ی لی ده‌گرن و ئه‌گه‌ر نه‌یشمان ناردايه‌ له‌ روژی قیامه‌تدا ئاوايان ده‌وت. جا الله به‌پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموئ:

۱۳۴

پیان بلئ: هه‌مومان با چاوه‌روان بین جا به‌م زوانه‌ ده‌زان کیه‌ که له‌سه‌ر ریگای راسته‌، وه‌کییه‌ له‌سه‌ر ریگای هیدایه‌ت و خو‌شبه‌ختی . وه‌ کییشه‌ که له‌سه‌ر ریچکه‌و ری‌بازی چه‌وته‌و گومراو شه‌رمه‌زاره‌؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُخَدَّثٍ إِلَّا أَسْتَمَعُوهُ وَهُمْ
 يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَا هِيَ قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأَ النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ
 تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَثُ أَحْلَمٍ بَلْ
 أَفْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْنِسْنَا بِشَايَةِ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ
 ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَشَلُّوا أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْتَهُمْ
 الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
 لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

سورتهی نهنبیا سورتهی بیست و یه که می قورنانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، سهدو دوانزه نایه ته و ناوی شانزه پیغه مبهری تیدایه که هیج سورته یکی تر نه وهنده ناوی له خودا کؤ نه کردوته وه جگه له سورتهی نه نعم که ناوی هه زده له پیغه مبهرانی تیدایه، به لام پاش هم سورته دابه زیوه. وتراوه به گویره دابه زین سورتهی حه فتاو یه که مه و پاش سورتهی () و پیش () دابه زیوه.

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیه ایته میهره بان

﴿١﴾ کاتی حسابو لیکوئینه وه له خه لک نزیک بویه وه له کاتی که نه وان له بی ناگای و بیهوشی دنیادان و پشتیان له خوا په رستی و نایین کرده. وا به دنیا و به خوشیه کانی دنیا سه رقائل که ده لیت ههر بؤ هم دنیا به دروستکراون و مردن و حسابو کیتابی کیش له نارادا نیه!
 پیغه مبهر: ده فهرموی: () / / واته:
 هاتی من و قیامت وه که هم دو په نجه واین، هیج له نیوانماندا نیه ()

﴿٢﴾ جا هیج ناموزگاریه کی تازه یه که له داوی یه کیان له لایه ن په روه ردگاریانه وه بؤ نه هاتوه مه گهر نه وان بیستبیتیان و گالته یان بی کرد بیت.

﴿٣﴾ چونکه دلایان بی ناگایه و سه ر خوشی زیانه کورته که ی دنیا به، وه نه و موشریک و ستمکارانه به شیوهی نهینی جفه نه که ن له نیوان خویاندان و ده لاین: نه مه بیجگه له وهی که مرؤفیکه وه کو نیوه شتیکی تر نیه، واته: پیغه مبهر نیه و باوه ری بی مه که ن به لکو جادو گهره، نایا نیوه باوه ر به و جادوه نه که ن له حالیکدا که نیوه نه و هه لس و که وت و قسه کاریگه ریانه ی نه بینن؟ وانه زانن که مرؤفیکه وه کو نیوه، نینجا خوی زانا هه ره شه یان لی نه کات و ده فهرموی:

﴿٤﴾ نه ی محمد ﷺ، یان محمد ﷺ وتی: به راستی په روه ردگاری من ناگای له و قسانه هه یه که له ناسمان و لهزه ویدا ده کریت، وه نه و زاته بیسه ری قسه کانتانه و زانایه به کرداره کانتان.

﴿٥﴾ به لکو ده لاین: نه و قسانه ی محمد ﷺ شتیکی پرپو وچن به لکو ده لاین: نه و درؤ به دم خواوه دروست نه کات به لکو ده لاین: نه خیر نه و شاعیره دها نه گهر راست ده کات نایه تیکمان بؤ بهینیت وه کو چون پیغه مبهرانی ره وانه کراوی پیشو هه ریبه که ی به لگه یه کی هیناوه بؤ گه له که ی وه کو وشتری سالح و عه سای موسا و زیندو کردنه وه ی مردوان بؤ عیسا، واته: بیباوه رانی خوانه ناس کاتی که دزایه تی پیغه مبهران و نایین نه که ن به سه دان درؤ دروست نه که ن بؤ سارد کردنه وه ی خه لک و ری گرتن له نایین ههر کات و ساته ی به شیوه یه که ناوی نه بن به لام نایین مولکی (الله) یه و خوی خاوه نیه تی سه ر نه نجم به رزی و سه رکه وتن ههر بؤ نه وه و به که س ناگو ری، به راستی نه و بیباوه رانه پیغه مبهریان ﷺ هه رله مندالییه وه ده ناسی و ده یانزانی نه خوینده واره و پاشان هم قورنانه پرله زانست و داناییه ی بؤ هینان که موعجیزه یه کی هه تاهه تاییه، به لام نه وان نه مه یان به موعجیزه هه زمار نه ده کردو داوی موعجیزه ی کاتیان لی ده کرد؟! وه ههر جاره و قسه یه کیان ده کرد، جاریک ده یان وت قسه ی پرپو وچه، جاریکیتر جوانی وریک و پیکی نایه ته کان وای پیده کردن که بلین نه خیر نه وه شاعیریکی ته واره، نینجا الله ﷻ ده فهرموی:

﴿٦﴾ گه لانی پیشو باوه ریان به و نیشانانه نه هینا که خویان له پیغه مبهره کانیا ن داویان کرد بو، جا نیمه ش له ناومان بردن ده ی نایا نه وانه ی که داوی موعجیزه و نیشانه ت لی ده که ن نه گهر بویان ره وانه بکه ین باوه ر دهینن؟ دیسان الله ﷻ له وه لامی نه وه دا که ده لاین: چون ده بی پیغه مبهر مرؤفیک بی وه کو نیمه ده فهرموی:

﴿٧﴾ نه ی محمد ﷺ نیمه هیج پیغه مبهریکمان له پیش تودا ره وانه نه کرده، مه گهر پیواونیک بوون له نه وه ی نادم که وه حیمان

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرِيبٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَانَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 ءآخِرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسَاسِنَا إِذَا هُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكَنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَشْتَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ
 دَعْوَتُهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَمِيدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِينِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا
 لَّا تَخَذُنَّهُ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ
 عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا نَصَبْتُمْ
 ﴿١٨﴾ وَلَهُمْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِنْ عِنْدِهِ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ
 ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يَسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِي
 وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

چاوی خوځيان دهبينن که چوځن ټهو هه مو سهرودتو سامانهيان له ناو دهچيټو لييان دابړ دهکريټو کوشک و بيناکانيان بهسهر يهک دا دهرڅويټ تابه م شيوهيه نيش و ژانيان زياتر بيټ، ټهوسا دان به خراپي و ستمکاري خوځياندا ټهينن.

﴿١٤﴾ دهټين: ټهي هاوار بو ټيمه بيگومان ټيمه ستمکار بوين و ستممان له گهل خوځمان و هه مو دوروبهرماندا کرد. بهلام پاش هاتني سزا تازه ټهو دانپيدانان و پهشيمان بوونهوه سوديان پي ناداتو سزايان لهسهر لانابات.

﴿١٥﴾ بهردهوام ټهمه داواي ټهوانهوه ههر ټاوا هاواردهکن هه تا هه مويانمان له ناو بردن و چن و ملو بي گيان کهوتن بهسهر يهکدا، جا ټهمه وانهيهکه بوټهم گلهي پيغه مبهري و ټهبي ټاگايان له خوځيان بيټو دوچاري هه لهي ټهوان نهبن تا وهک ټهوان توشي سزا نهبن، ټينجا الله دهفه رموي:

﴿١٦﴾ ټيمه ناسمان و زهوي و ټهوي له نيوانياندايه بو گهمه و گالته دروستمان نه کردوون پاک و بيگهردي بو ټهو زاتهيه که کرداره کاني دورن له پړو پوچي و بي سودي. ټينجا له وهلامي ټهوانه ي که دهټين له نيوان خواو جنوکه دا په يوهندي ژن و ژن خوازي هه يه دهفه رموي:

﴿١٧﴾ ټهگهر ټيمه بمان ويستايه هاوسهر بوخوځمان دانين ههر له لاي خوځمان دروستمان دهکرد، بيگومان ټيمه شتي وانا که ين چونکه پيوستيمان به هاوسهر نييه.

کردوته لايان، واته: ټيمه هه رگيز فريشته مان نه ناروده بو ټهوي ټادم، به لگو هه رله مروفه خو ي نيرراومان هه ليراردوه، جا ټهگهر باوه ر ناکه ن بلي: با پرسيار بکه ن له وانه ي که زانان ټهگهر خوټان نازان، واته: پرسيار له زاناياني جوله که و گاور بکه ن بزنان که ټهوان چي دهټين؟ مه گهر ټيراهيم و ټيسماعيل و ټيسحاق و عيساو موساو پيغه مبه راني تر له ټهوي ټادم نه بوون؟

﴿٨﴾ خو ټهوانمان نه کردوه به ته نيکي وا که هيچ خو اردنيک نه خون، وه ژياني هه ميشه يمان پي نه داون به لگو ټهوانيش وهک هه مو خه لگي تر خو اردنيان خو اردوه و مردويش.

﴿٩﴾ له پاشان ټيمه ټهو به ټينه ي که به ټهوانماندا هينامانه دي، جا ټهوانمان رزگار کردو دهرجو له ياسا کانيشمان له ناوبرد. مروف ي کافرو خوانه ناس هه ندي جار به ستمکارو هه ندي جار به له سنور دهرجوو هه ندي جار ييش به تاوانبارو زيا دهرجو ناو ټهبرين، چونکه کافرو خوانه ناس هه مويان ټهوسيفه ته ناپه سندانه يان تي دايه، جا ههر جاريک به يه کيکيان ناو ټه بريټ، به لام مه رج نيه که هه رکه سيک ټهو سيفه ته ي تي دايټ کافرو خوانه ناس بيټ.

﴿١٠﴾ بيگومان په راپويکمان بو ټيوه ناروده که سهر به رزي و خاوه ن شکويي ټيوه تي دايه ټهگهر دهستي پيوه بگرن و په يره وي بکه ن، ده ي نيا ټيوه له م راستيه تي ناگه ن و عه قلتان ناخه نه کار که بير بکه نه وه و ټهو پله به رزو ريژه گرنگه بوخوټان وهرگرن؟ ټايا ناتانه وي بهسهر به رزي بزين و بهسهر به رزي به مرن؟

﴿١١﴾ خو زور گهل و ولاتمان پشت شکاندو له ناومان بردوون، چونکه ستمکارو بي باوه رپوون، وه پاش ټهوان گه لگي ترمان پله و پايه پي داوه له خا که دا جي گيرمان کردوون، جا ټيوه ش ټاگاتان له خوټان بي ټهگهر لهسهر بي ديني و کوفر برپون هه مان نيشتان له گه لدا ټه کريټ.

﴿١٢﴾ ټهوانه ي که داوايان ده کرد با سزا بيټ کاتي که ههستي هاتني سزايان کرد له ترسا دهست دهکن به په له قازوه و راکردن به م لاه وولادا، جا له و کاته دا به گالته بي کردنه وه پييان دهوترټ:

﴿١٣﴾ رامه که ن و بو کو ي ده چن بگه رپينه وه بو ناو ټهو نازو نيعمه تانه ي که زور بوي ماندو بوون و ټهو جيگاو مالانه ي که رهنجي چه ندين ساله تان بو، به لگو داواي شتيک له و سهره ووتو سامانه خو شه ويسته ي دنيا تان لي بکريټو له م سزايه رزگار بين، به لام ټهوان له م کاته دا به چا کي ده زانن که تازه دي ره و کار له کار تراوه و دادو قال و راکردن هيچ دهرديکيان بو دهوا ناکاتو به

۲۲) نه گهر له زهوی و ناسماناندا چهند خواجه کی تر ببوايه جگه له الله بیگومان زهوی و ناسمانه کان له ناو نه چون، جا که و ابوالله که په روهردگاری عهرشه، پاکه و دوره له و هسغه نارپه او خراپانه کی که نه وان بو نه و زاته ی داده نین و ده لئین که الله هاوبه شو و مندال و هاوسه ری هه یه.

۲۳) پرسیار ناکریت له و زاته له وهی که نه یکتا چونکه خوی په وهردگارو دروستکرو کار به جی و زانیه، به لکو نه وان که پرسیاران لی ده کریت. به لی به راستی نه و زاته پرسیار هه مو کرده و کان له وان ده کات.

۲۴) نایا نه وان بیجگه له و زاته خودایانیکی تر نه په رستن؟ نه ی محمد ﷺ بلئ: ناده ی به لگه ی راستی له سر نه و خودایانه تان به نین و بیسه لپن که په رسته نی نه وانه حه ق و ره وایه، ناشکرایه که هبج به لگه یه کبان نیه، بلئ: نه وهی که پیم وتن که الله هبج شه ریک و هاوبه شیکی نیه قسه ی نه م قورنانه و قسه ی هه موکتیبانی پیش منه، وه نه م قورنانه مایه ی شه رفه و ریژه بو نه و که سه ی له گه ل مندایه و مایه ی شه رفه و ریژیشه بو باوه ردارانی پیش من، جا نه وهی ده ستی پی بگریت سه ره برزو به ختیاره، به لام له گه ل نه م هه مو به لگه رونه دا زوبه یان حه ق نازان و نایانسن و پشت تی ده کن و گوپی پی نادن.

۲۵) خو ره وانه مان نه کرده له پیش تودا هبج پیغه مبه ریکی مه گهر و وحییمان کردبیته لای به وهی که هبج په رستراویکی راست نیه بیجگه له من، ده ی نیوه ش تنه نا به ندایه تی بو من بکه ن، نینجا الله هه روا دریژه به باسی قسه نارپه واکانی خوا نه ناسان ده دات و ده فهرموی:

۲۶) جا نه وان ده لئین: رحمان مندالی هه یه، نه و زاته پاک و بی نیازه له هه مو و هسفیکی نارپه و به لکو نه وانه ی که به منالی خوی نه زانن که فریشته کانن به ندیه انیکی ریژ لی گراون، واته: نه مانه عه بدو به نده ی نه و زاته نکه مندال، وه نه زاته پاکه له و هسفانه.

۲۷) نه وان هه رگیز پیش ناکه ون له الله به هبج قسه یه ک، واته: ناتوانن هبج برپاریک بدن هه تا الله برپار نه دات، خو نه وان به فهرمانی (الله) نیش نه که ون و خویان سه ربه خو هبج نیشیک ناکه ن.

۲۸) جا الله ناگاداره به وهی که کردویانه و به وهیش که ده یکه ن و نه وان شه فاعه ت ناکه ن مه گهر بو نه وکه سه ی که الله رازی بیت لی و نه وان هه میسه له سام و هه یبه تی الله ده ترسن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْئُرُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشِيَّتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلْيَاكُنْ نَجْرِيهِ جَهَنَّمَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ كَانَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَفَافًا مَحْمُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِنَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِشَرٍّ مِنْ قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذٰئِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

۱۸) به لکو حه ق و راستیمان ره وانه کردو دهیده ی به سه ری ناحه قی و نارپه واییدا، جا له که لله ی نارپه و ده دات، نینجا نه ویش کتوپر له ناوی ده چیت و ده پوکیته وه و نامین، وه بو نیوه ش نه ی موشریک و خوا نه ناسه کان هاوارو دادو و دیل هه یه له و هسغه نارپه او خراپانه کی که به رامبه ر به په روهردگار ده لئین.

۱۹) جا نه وهی که له ناسمانان و زهویدا هه یه هه ر بو (الله) یه و هه موی مولکی نه وه، جا مولکایه تی و هاوسه ری و نه وولاد دزی یه کترن، وه نه وانه ی که له لای (الله) ن، واته: فریشته کان هه رگیز خو به گه وره ناگرن و لانادن له به ندایه تی نه و زاته و ماندو نابن، جا به نده گه لی الله چون ده گونجی مندالی نه و زاته بن؟! نه وانه به ندیه انیکن که له به ندایه تی الله لاناده ن و ماندو نابن .

۲۰) به به رده وای شه وو روژ ته سببجات وایدی نه و زاته ده که ن، وه له و به ندایه تیشه دا هه رگیز نابچرپن و کو تایی ناکه ن.

۲۱) نایا نه وان ناوا خودایانیک له م زهویبه دا بو خویان داده نین که نه وان بتوانن مردوان زیندو بکه نه وه؟ واته: نایا بیجگه له الله خودایه کی ناوا شک ده به ن؟ نینجا الله خوی وه لام نه داته وه و ده فهرموی:

۲۹) ئەوسا ھەركام لەوان بلى: من خوام نەك ئەو (اللہ) يەى كە ئىوھ دەپپەرستىن، جا ئەوھ ئىمە تۆلەى لى دەسىنىن و بە ناگرى دۆزەخ سزای دەدەين ھەر ئاوەھاش تۆلە دەسىنىن لە ستەمكاران، ئىنجا خواى بالادەست باسى تواناى و دەسەلاتى خۆى دەكات و دەفەرموى:

۳۰) ئايا بىباوەرەن نابىنن و نازانن كە بىگومان ئاسمانان و زەوى يەك پارچە بوون ئىمە لەيەك جيامان كەردنەوھ. بەئى ئاسمانانى كەرد بە ھەوت ئاسمان و زەوىشى كەرد بە ھەوت و ھەواى دانا لەنئوانيان داو لە ئاسمانەوھ پاش ئەوھى كە بىباران بو بارانى باراند جا زەوىش كە وشك و بىگژوگيا بو ئاودىرى كەردو بە گژوگيا نەخشاندى، جا دەفەرموى: خۆ ئىمە زيان و گەشانەوھى ھەمو شتىكمان بە ئاوەوھ بەستوھتەوھ دەى ئايا ھەر باوەر ناھىن؟

۳۱) ئەوسا لە ناو زەويدا چىاى بتەو و بەھىزەمان دانا تا بىن بەھوى راگرتنى زەوى و درىژەدان بەزىانى ئىوھ، چونكە ئەگەر ئەو چىا بتەوانە نەبوايە زەوى وا بەھىزو راوھستا و نەدەبو وھ ئىمە دامان ناوھ لەسەر زەويدا چەندىن رىگەى جۇراو جۇر تا ئەوان بەھوى ئەو رىگيانەوھ بتوانن بەرەو مەبەستى خۇيان برون.

۳۲) خۆ ئاسمانان كەردوھ بەسەربانىكى پارىزراو لە ھەلۋەرىن و لەتبون و روخان و دەست تىخستى شەيتانەكان بەلام ئەوان پىشتيان لەو نىشانانەى ئەو كەردوھ و گوئى پىندان و ھىچ پەندو نامۇزگاربيەكى لى وەرناگرن و نالئىن كى ئەم ئاسمانگەى بەو شىوھ جوان و رىك و پىكە دروستكردوھ راگرى كەردوھ؟ بەداخەوھ بەو مەخلوقە گرنگە خالىق نادۇزەنەوھ!

۳۳) خۆ ھەر ئەو زاتەيە كە شەوو رۇزو خۇرو مانگى دروستكردوھ و ھەمويان لە جىگا خولگەى تايبەتى خۇياندا مەلەوان ئاسا دەسورپىنەوھ. ئىنجا اللہ دەفەرموى:

۳۴) جا ئىمە پىش تۆ ھىچ مرۇفئىكمان نەكەردوھ بە مرۇفئىكى ھەمىشە زىندوو زىانى ھەمىشەيىمان بە ھىچ كەس نەداوھ، بەلكو ھەمويان مردون جا تۆش ھەروھكو ئەوانى بەلام ئايا ئەگەر تۆ بمرى ئەو كافرانەى كە چاوەرۋانى مردنى تو دەكەنو پىيان وايە كە بە مردنى تو كۆتاي بە پەيامەكت دىت، ئەوان دەمىنئىنەوھ؟ نەخىر شتى وانىەوئەوانىش دەمرن.

۳۵) ھەمو گيان لەبەرىك ئەبى تامى مردن بچەژىت و بمرى خۆ ئىمەيش تاقى دەكەينەوھ بە ھەژارى و بەدەوئەمەندى، بە تەنگانەو بەفەرەحى، بەژىر دەستەيى و لاوازى و بەھىزو دەستەلات، بە چاك و خراب تا دەرکەوئىت كى راستەو خۇگرەو كىيش ناپاكەو خۆى دۇراندوھ، وھ ھەربۇلاى ئىمە دەكەرپىنەوھ كەوابو با كافران وخوانەناسان دلخۇش نەبن ھەر چەند بژىن ھەردەبى ئەو تامە تال و دژوارەى مردن بچەژن، وھ ئەوھى كە پىيان دراوھ ھەموى بۆ تاقى كەردنەوھى، جا پىويستە موسلمانىش ئاگاي لەخۆى بىت و بزائى كە بۆ تاقى كەردنەوھ ھىنراوھتە سەرزەوى و پاش كەمى تر بەرەو حىساب و دادگا ئەچىت دەى با خۆى ئامادە بكات بۆ ئەو سەفەرە درىژەى كە گەرانەوھى نىەو پەشىمان بوونەوھىش سودىكى نابىت، جا با وريا بىت و بە باوهرىكى پاكەوھ لەو تاقى كەردنەوانەى دنياىدا كە اللہ بە سەرى دا دەھىنئىت لەخۇشى و ناخۇشى خۆى نەدۇرپىنئىت. پىغەمبەر ﷺ دەفەرموى: }

چاودىرى فەرمانەكانى اللہ بکەو مەيان فەوتىنە (اللہ) يش چاودىرى و پارىزگاريت لى دەكات چاودىرى مافەكانى اللہ بکە تا اللہ لە سەختى دنياو دوارۇژ دا فرىات بکەوئىت، جا ھەر كاتىك داوا دەكەيت ھەر لە اللہ داوا بکە، وھ ھەر كاتىك دەواى يارمەتى دەكەيت ھەر لە اللہ داواى يارمەتى بکە، جا چاك بزانه كە ئەگەر ھەمو خەلك كۆ ببىتەوھ بۆ ئەوھى كە سودىكت پى بگەيەنن ھىچ سودىكت پى ناگەيەنن مەگەر ھەر ئەوھ نەبىت كە اللہ بۆ توى نوسىبئىت، وھ ئەگەر ھەمويان كۆبىنەوھ بۆ ئەوھى زىانىكت پى بگەيەنن ناتوانن ھىچ زىانىكت پى بگەيەنن مەگەر ئەوھ نەبىت كە اللہ بۆى نوسىبئىت قەلەمەكان ھەلگىران و نوسىنى سەرنجامەكان و بىرپارەكان كۆتايى پىھات و پەرەكانىش وشك بونەوھ و تازە ئىتر ھىچيان لى نانوسرئىت {
واتە: ھەمو بونەوھر لە ناو دەرياي تەقدىرى تۆماركراودا دە سورپىتەوھ، ئەمە بەلگەى كەمالى عىلمى (اللہ) يەو ھىچ زۆرەملى و ئىجبارىك لەكاردانىە، ژىرىبەو باش لەمە تىبگە چونكە بەشىكى گرنگى بىرو باوهرتە.

رزگار بکهن له کاتیځدا که نهوان یارمه تیش نادریڼ و که سیش به هاورپانه و نایهت، له دنیا دا قسه ی ئاویان نه ده کرد، نهوان داوی هاتنی سزا ده کهن نه که له بهر زرنگیان به لگو له بهر نه وهی که باوهرپان به و هه ره شانه نییه!

﴿٤٠﴾ بیگومان به کتوپری سزایان بؤ دیت، جا نه و کاته ماتو سره گر دانیان نه کات، ئیتر نه و کاته ناتوانن نه و سزایه که هات بیگه ریڼنه وه و له دهستی رزگار ببن خو ماو هیشیان پی نادریت تا بیر له چاره سره بییه که بکه نه وه، ئینجا خوی میهره بان بؤ دلدا نه وهی پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرموی:

﴿٤١﴾ خو بیگومان گالته کراوه به پیغه مبه رانی پیش توش و به سوک ته ماشا کراون، جا بؤ نه و که سانه ی که گالته یان کرده به پیغه مبه ران، نه وسا نه و سزایه ی که گالته یان پی ده کرد هات به سر یانداو توله ی نه و گالته پیکردنانه یان لی و ده رگرا. جا نه مه ههروه که دلدا نه وهی پیغه مبه رمانه ﷺ هه ره شه پشه له بیباوهرانی گالته که به پیغه مبه ران ﷺ و ئایینی پیروزی ئیسلام.

﴿٤٢﴾ نهی محمد ﷺ بلی: کی به شه وو به روژ ده تان پاریزی له سزای رحمان بیجگه له میهره بان ی و پاراستنی خو ی نه بیت؟ جا نه وه به حیی خو ی، خو بیگومان نه وان پشتیان کردو ته به راوو یادی بهروه ردگار یانه وه و کو تا نایه ن له و لاره ملی و پشت تیگردنه.

﴿٤٣﴾ نایا بوئه وان خویانی که هیه که بیان پاریزی و یارمه تیان بدات جگه له ئیمه؟ نه خیر، بیگومان نه وانه ناتوانن یارمه تی خویشیان بدن، وه له لایه ن ئیمه وه یارمه تی نادریڼ و نا پاریزیڼ، واته: نه خو یان پییان ده کریت و نه ئیمه ش یارمه تیان ده دهن، ئینجا ﷻ هوی سره که شی بیباوهران باس ده کاتو ده فهرموی:

﴿٤٤﴾ به لگو نه وان و باوو باپیرانیانمان له نازو نیعمه تی خو ماندا ژیاندا تا ته مه نیکی دریژیان کردو ماو میه کی زور هات به سر یانداو وایان ده زانی که خو یان شیواوی نه و نازو نیعمه ته ن، بویه پییان دراوه، نایا هه ر له سه ر نه و بوچونه هه له یه نه ر و ن و بیر له ناکامی خو یان ناکه نه وه، نایا نه وان نابینن که بیگومان ئیمه که م که م زه وییان لی که م نه که ی نه وه و کو مه ل به کو مه ل خه لکی نه م زهویه ده مرینین و له نه نجام دا هیج گیانله به ریکی تییدا نامینیته وه؟ جا هه موی هه ر بؤ ﷻ ده مینیته وه، یان به سه رکه وتی تو به سه ر شارو دیهاته کانی ده ور و به ریان دا زه وییان لی که م ده که ی نه وه و ته نگی ده که یان لییان، نایا نه وانن سره که وتو؟ واته: نه گه ر ژیر بن هه ر نه مه به سه بویان که بیر بکه نه وه و له دژایه تی (الله) و پیغه مبه رکه ی واز به یینن.

وَإِذْ أَرَأَاكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ
هُم كَفُورُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ
لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمْ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا
هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْرَيْنَا
بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَكْلَأُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ
الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ
هُمْ آلهةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مَنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَنَعْنَا هَمُوزًا
وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا نَأْتِي
الْأَرْضَ نَقُصُّهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

﴿٣٦﴾ جا که نه وانه ی که بیباوهران هه ر کاتیځ تو ده بینن گالته ت پی ده کهن و به سوک ته ماشات ده کهن و ده لئین: نایا نه مه یه نه و که سه که وا به خرابی باسی خواکانتان نه کات؟ وه هه ر نه وانن که بیباوهران به م قورنانه وه یادی نه و زاته به رحم و میهره بان، جا به راستی هه ر نه وانن بی نرخ و سوک و گالته پی کراو نه تو نه ی محمد ﷺ.

﴿٣٧﴾ مروف دروستکراویکی به په له یه و هه میسه ده یه وی زوو ناوات و نامانجه کانی بیته دی، جا باوهر داران نه یانه وی ت زوو بهروه ردگار توله له بیباوهران و ده رگریت و سزایان بدات و بیباوهرانیس به په له ن له هاتنی نه ونیشانه و به لئینه ی که پییان دراوه ده لئین: نه گه ر نه و به لئینه راسته ده ی با زوو بیته دی، به م زوانه منیش نیشانه کانی خو م پیشانی ئیوه ده دم که و ابو زور په له مه کهن، چونکه هه ر دیت و په له ی ناویت به لام هه موش له لای ﷻ کاتی دیاری کراوه و تاکاتی خو ی نه یه ت نه وشته رونادات. هه ندیک (عجل) به قور مانا کرده، واته: مروفمان له قور دروست کرده.

﴿٣٨﴾ وه ده لئین: که ی نه و به لئینه دیته جی نه گه ر راست نه کهن؟ (الله) یش نه فهرموی:

﴿٣٩﴾ نه و که سانه ی که کافرو خوا نه ناسن نه گه ر بزنان به و کاته ی که وانا تانن ناگر له دم و چاویان وله پشتیان لابه دن و خو یانی لی

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصَّمْعُ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُنْقِبِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾ ﴿٥١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلَ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَشْرَكَاءَ آبَائِكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُمْ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

﴿٤٥﴾ ئەو كەسانەن كە لە پەنامەكیدا لە پەروردگاری خۆیان دەترسن، وە ئەوانە لە روژی قیامەت دەترسن چونكە ئەزانن ئەو روژه چەند سەخت و پڕ مەترسییە.

﴿٤٦﴾ ئەوسا ئەم قورنانهی كە نارومانه نامۆزگاریكەریكى پیرۆزه ئایا ئیوه نكولی دهكەن و ئەمەك نەناسن؟

﴿٤٧﴾ جا بە حەقیقەت ئیমে هەر لە پیشدا ئەودە كە راست و دروستبو لەبیر و بۆچونی یەكخوایەستی پاك و خاوین بە ئیبراهیممان بەخشی و تیمان گەیانە كەچی بكات، وە ئیমে باشمان دەناسی و بە شایستەیی ئەم ئەركە قورسەمان دەزانی.

﴿٤٨﴾ دەی بیریان بخەرەوه ئەو كاتە كە بە باوكی وت: ئەم پەیکەرە چین كە ئیوه مل كەچن بۆیان و لە بەردەمیاندا خۆتان مەكردوو دەیان پەرستن؟

﴿٤٩﴾ وتیان: ئیমে باوكانی خۆمانمان دیوه كە بەندایەتی ئەمانەیان دەكردو دەیان پەرستن. واتە، پەرستنیكى كۆیرانەییە و نایانەوی كەوازی لی بهینن؟

﴿٥٠﴾ ئیبراهیم وتی: بە حەقیقەت ئیوه و باوكانیشتان لە گومراهی ئاشكرا دان.

﴿٥١﴾ ئەوانیش وتیان: ئەوه تۆ لە راستیتە؟ ئایا تۆ هیچ راستیەكت هیناوه بۆمان و هیچت بە دەستەودیه یان لە دەسپرو گالته چییانى؟

﴿٤٥﴾ ئە محمد ﷺ بلی: من پیغمبەریكم هەر بە هوی ئەم قورنانهوه كە وەحی كراوەتە لام دەتانتوسینم لە سزای (الله) و شتیكم لە لایان خۆمەوه پێ نەوتوون خۆ ئەوانەى كە كەرن، هەركاتیك كە نامۆزگاری بكرین و بترسینرین گوێیان لەم بانگەوازه نابیت. واتە ئەمانە خۆیان كەردەكەن تانەبیسن؟!

﴿٤٦﴾ قەسەم بیئت ئەگەر ئەوان لەلایەن پەروردگارەتەوه یەك كەم سزایان پێ بگات بیگومان كە دەلین: وای بۆ ئیমে چیمان بە خۆمان كرد بیگومان كە ئیমে ستمكار بوین جا بەم شیوهیه دان بە ستمی خۆیان دا دەنین.

﴿٤٧﴾ خۆ ئیমে میزانەكانی دادپەرودەری لە روژی قیامەتدا دادەنیین جا هیچ كەسێك هیچ ستمیكى لێناكریت و ئەو كارانەى كە دەیکەن لە چاك و خراب ئەگەر بە ئەندازەى تۆی خەرته لەیەك بیئت دەیهینبەوه بۆ لی كۆلینەوه و حساب، وە بەسە كە ئیমে حسابەری كردارەكان بین، چونكە هەموی دەزانین و هیچمان لی ون نابیت و ستمیش لە كەس ناكەین. دایكى باوەرداران عایشە دەلیت: پیاویك هاتە خزمەتی پیغمبەر ﷺ و وتی: ئەى پیغمبەر ﷺ من هەندیک كۆیلەم هەیه كە درۆم لەگەڵدا دەكەن و خیانهتم پێدەكەن و لە قسەم دەردەچن جا بۆیه منیش لێیان دەدم و قسەیان پێدەلێم دەى حیسابی من و ئەوان چۆنە؟ پیغمبەریش ﷺ فەرموی: }

/ / واتە: ئەو خیانهتەى كە پێیانكردویت و ئەوسەربێچیهی لە فەرمانی تۆیانكردوو و ئەودرۆیانەى لەگەڵ تۆدا كردویانەوه ئەو تۆلەیش كە تۆ لە ئەوانت وەرگرتو حساب دەكریت جا ئەگەر تۆلەى تۆ لەوان بەئەندازەى تاوانی ئەوان بیئت ئەوه نەقازانج و نە زەرەرت لەسەر نیه و هەك یەكیكان لێهاتو بەلام ئەگەر تۆلەى تۆ لەوان لە تاوانی ئەوان كە مەتر بیئت ئەوه زیادیهكە و بۆت، بەلام ئەگەر تۆلەى تۆ لەوان لە تاوانی ئەوان زۆرتربیت ئەوه تۆلەى ئەوه زیادیهت بۆ ئەوان لە تۆ وەردە گێرتەوه، جا پیاوێك دەستی كرد بە گریان و پیغمبەریش ﷺ ئەم نایەتەى خویندەوه پاشان پیاوێكە وتی: باشترین شت بۆ ئەوان و بۆ من ئەوهیه كە لەیهكتر جیا بین جا شایەت بن كە من هەمویانم ئازاد كرد.

﴿٤٨﴾ بە حەقیقەت ئیমে (تەورات) مان دا بە موسا و هارون كە جیاكەرەوهی حەق و ناحەق و روناكی و نامۆزگاریه بۆ پارێزكاران. جا ئەو پارێزكارانە كین؟

کردوه! جا بزائن کئیہو و پھیدای بکن، هه نديکيان که قسه کانی ئيراهيميان له بير بو.

٦٠ وتیان: بیستومانه لاویک به خراپه ناویانی دهبرد که ئيراهيميان پی دوت.

٦١ جا پاشا و پیاو مافولانیان وتیان: بچن به ناو خه لکا ببهینن به لگو که سانیک هه بن چاویان پی که وتی و شایه تی له سهر بدهن و ناماده دی دادگایی و سزادانه که ی بین، نه وانیش چون و به ناو خه لکا هیانیان و کهس شایه تی له سهر نه داو بردیانه به رد م پاشا دارو دهسته که ی، جا که وتنه لی کولینه وه له گهل ئيراهيم دا.

٦٢ وتیان: نه ی ئيراهيم تو ئاوه هات کردوه به خواکانی ئیمه؟

٦٣ ئيراهيم وتی: وانیه که ئیوه بو ی ده چن هه رکهس کردویه تی، نه وه که ورده که یانه و ته وری به شان ه وه یه، ده ی پرساریان لی بکن نه گهر قسه نه کهن با بیتان بلین چی قوما وه کئ نه م ئیشه ی کردوه، ئيراهيم به م وته کورت و جوانه ی هه ژاندنی و هیانیه وه سه رخه تی راست، وه ک ده فهرموی:

٦٤ ئینجا کافره کان له م کاته دا هاتنه سه ر پرسیار له خو یان و زانیان که نه مانه شیای پهرستن، نین جا خو یان به خو یان وت: بیگومان ئیوه سه تمکارن، چون نه بی شتی به رستین که نه ده توانیت پاریزگاری له خو ی بکات و نه ده توانیت قسه یه ک بکات؟! به لام شه یان هه لی خه له تانندن و چون وه سه ر کلتوری کونیان، وه ک ده فهرموی:

٦٥ له پاشان پاشگه ز بونه وه و گه رانه وه بو سه ر کوفرو فه ساده که ی خو یان، ئینجا رویان کرده ئيراهيم و وتیان: تو چاک ده زانی که نه مانه قسه ناکهن تو چون به ئیمه نه ئییت پرساریان لی بکن؟ ئینجا ریگای قسه بو ئيراهيم خوش بو،

٦٦ وتی: نایا ئیوه به ندایه تی شتانیک جگه له الله ده کهن که نه ه یج سو دیکتان پی نه گه یه نن و نه ه یج زیانیک، ده ی ئیر نه بی بو چی به ندایه تیان بو بکن؟

٦٧ بی نرخ و سو کایه تی بو ئیوه و نه وان ه ش که جگه له الله ده یان پهرستن که چهن سه رلی شیوان، ده ی نایا ئیوه عه قلتان نییه که بیر بکه نه وه و راست و ناراست له یه ک جیا بکه نه وه؟ جا نه وان له باتی بیر کردنه وه و به خو دا چون و با وه ره یان به خو ای بی وینه و تا ک وته نیا.

٦٨ به خه لکیان وت: بیسو تین و یارمه تی خواکانتان بدهن و توله یان له ئيراهيم وه رگرن نه گهر نه تانه وی خزمه تی ک

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَثِيرًا مِّمَّنْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
 قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا سَمِعْنَا فَتَى يَدْعُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأَتَوْاهُ
 عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا أَنْتَ فَعَلْتَ
 هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
 هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ
 أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ
 رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
 يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَجَجِنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

٥٨ ئيراهيم وتی: نه خیر و انیه که ئیوه ده بلین، به لگو من راستیم بو ئیوه هیان وه نه مانه په روه ردگاری ئیوه نین، به لگو په روه ردگاری ئیوه، هه رئه و په روه ردگاری ناسمانان و زهویه که دروستی کردون و من له سه ر نه وه ی که وتم یه کیکم له شایه ته کان.

٥٩ قسه م به الله پاش نه وه ی که پشتان تی کردن و رو یشتن من فیتیک به و بتانه ی ئیوه ده کم. به لی ئيراهيم بو هه لی ک نه گه را بو هیان ه دی سو ینده که ی و هه مو روژی ک له بیر ی نه وه دا بو تا کاتی جه زنیکیان هات، جا باویان و ابو که ده چونه دهره وه داویان له ئيراهيمش کرد که له گه لیان بچیت به لام ئيراهيم وتی: من نه خوشم و نایه مه دهره وه، جا کاتی چونه دهره وه هاته لای بته کان و به گالته پی کردنه وه پی وتن: نه وه بو ه یج ناخون، نه وه بو قسه ناکهن ئینجا به ته ور هات به ویزه یان دا.

٥٨ جا هه مویانی پارچه پارچه کرد بیجگه له بته گه ورده کیان و ته ورده که ی له سه ر شانی داناو هاته دهره وه، به و هیوا یه که نه وان بگه رینه وه بولای و له بی دنگی و بی ده سه لاتی خواکانیان تی بگهن، پاشان گه له که ی له جه ژنه که یان گه رانه وه و دییان که خواکانیان خراپیان به سه ره اته وه له تو په ت کراون.

٥٩ وتیان: کئ وای کردوه به خواکانمان؟ بیگومان نه و که سه ی ناوای له خواکانمان کردوه له سه تمکارانه و سه تمی له خواکانمان

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلَوْ طَآءَنَّا بَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَبَخِيلَهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسِيقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَضْرَبُهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَمُّ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَايَيْنَاهُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِيُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَرُسُلِينَ الرِّيحِ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِنَا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

بەدە، جا ئیمەش ولامان دایەووە و خۆی و پەپەرەوانی و خانەوادەکە ی جگە لە کورپکی لەو تەنگانەو نارەحەتییە سەختە ی کە تێیدا بون رزگارمان کردن.

﴿٧٧﴾ ئەوسا یارمەتی ئەوانمان داو رزگارمان کردن لەناو ئەو گەلە ی کە بیباوەر بون بە نیشانەکانی ئیمە، بیسک کە ئەوان گەلیکی خراب بون جا ئیمەش هەموومان بەناو خنکاند، ئینجا باسی داودو سلیمانی کورپی دەکات و دەفەر موی:

﴿٧٨﴾ جا باسی داودو سلیمان بکە ئەو کاتە ی کە حوکمیان کرد لە بەرە ی کێلگە یە کە کاتی کە مەرۆ مالاتی گەلیک شەوتێیدا بڵاوبونەووەو خواردیان، وە ئیمە ناگاداری بریارەکانیان بوین. وشە ی ﴿نَفَسَتْ﴾ تەنھا بۆ کاتی شەو بەکار دیت، واتە: شەو ئەو مەرۆ مالاتە چوونە ناو ئەو کێلگەووەو خواردبویان دەلێن باخیکی تری بۆ کە شەو ئەو حەییوانانە چوونەتە ناوی و هەمو هیشووە تریکانیان خراب کردبو، جا خاوەن کێلگەکەو خاوەن مەرۆ مالاتەکە هاتن بۆلای داود کە لە نیوانیان دا بریار بدات ئەویش بریاریدا کە حەییوانەکان بەدری بەخاوەنی باخەکە، وە سلیمانی کورپی: وتی ئە ی پیغەمبەر بریارێکی تەرت بەدایە فەر موی چۆن؟ سلیمان وتی: با مەرۆ مالاتەکە بەدەن بەو کابرایە ی کە باخەکە ی خوراوەو سودی لی وەر بگریت و خاوەن حەییوانەکەش باخەکە ی بی بەدریت تا خزمەتی بکات تا ئەو کاتە ی وە ک خۆی لی دیتەووە

بەخواکانتان بکەن، بە ئی ئیبراهیم ناگریکی گەورە ی بۆکرایەووەو خستیانە ناویەووە خوایش دەفەر موی:

﴿٦٩﴾ وتمان: ئە ی ناگر سارد ببە، بەلام نە ک ساردیکی وا کە رەق بییتەووە بە لکو بی زیان بیت بۆ ئیبراهیم.

﴿٧٠﴾ جا ئەوان ویستیان فرۆفیلکی گەورە بکەن بە ئیبراهیم و ویستیان بیسووتین، وە ئیمەش ئەو فرۆفیلە ی ئەوانمان هەلوەشانەووەو ئیبراهیمان رزگار کرد. جاپاش چەند رۆژیک لەناو ناگردا ئیبراهیم بەبی زیان هاتەدەرەووە.

﴿٧١﴾ ئەوسا ئیبراهیم و لوتمان رزگار کردو رەوانەمان کردن بەرەو ئەو زەویە ی کە هۆی خێر و خۆشی بو بۆ هەمو خەلکی ئەو سەر دەمە کە زەوی شام بوو، دەلێن ئەم روداوی ئیبراهیم لە عێراقدا بوووە لە پاشدا اللّٰه وای ویستووە کە لەگەل لوتی براریدا بچی بۆ شام، جا پەرورەدگاری عالەم زیاترخەلاتی کردو لەسەر دەمی پیریدا هات بەهانا یەووە دوو کورپی پیدای، وە ک دەفەر موی:

﴿٧٢﴾ جا بەخشیمان بە ئیبراهیم ئیسحاق، وە بە ئیسحاقیش یەعقوب کە زیادە یە ک بو کرا بەخەلاتی ئیبراهیم وە هەمویانمان کرد بە پیاو چاک و دروست کردار. ناوی ئیسحاق پیغەمبەر حەفدە جار و ناوی یەعقوبی کورپی شانزە جار لە قورئاندا هاتووە.

﴿٧٣﴾ ئەوسا ئیمە ئەوانمان کرد بە پیشەوایانیک کە بەگوپەری فەرمانی ئیمە خەلکیان رینمای دەکرد، جا وەحیمان کردە لای ئەوان بە کردنی ئیشی چاک و بەجێهێنانی نوپۆو بە دانی زەکات، وە بە دنیاییەووە کە ئەوان گەردنکەچ و بەندە ی راستی ئیمە بون، ئەمە هەمو لە پاداشتی پاک و خاوینی ئیبراهیم دا بو، کە پەرورەدگاری بی نیاز و میهرەبان پیی بەخشین، ئینجا بە شیوە یەکی کورت باسی لوت دەکات و دەفەر موی:

﴿٧٤﴾ وە بە لوتیش حکمەت و عیلمان بەخشی و کردمان بە پیغەمبەر، وە ئەویشمان رزگار کرد لەو گوندە ی کەوا ئیشە فێزەوونە پیسەکانیان دەکرد، بیگومان ئەوان گەلیکی خراببون و دەرچوو بون لە سنوری اللّٰه.

﴿٧٥﴾ جا ئەومان رزگار کردو خستمانە ناو سۆزو رەحمەتی خۆمانەووە، بیگومان ئەو لە پیاو چاکان بو، ئینجا باسی نوحیش دەکات و دەفەر موی:

﴿٧٦﴾ دە ی باسی نوح بکە ئەو کاتە ی لە پیش ئیبراهیم و لوت دا کە هاواری لی کردین و وتی: ئە ی پەرورەدگار من شکستم خواردووەو ئەوان زالن بەسەر مەدا تۆلەم بۆ بستینەووەو یارمەتیم

خاکه‌ی که خیر و بهره‌کده‌تیی زورمان له ناودا دانا بو که زهوی شامه، نهو بایه هه‌رتاقیک ماوه‌ی مانگیک پیاده‌ده‌وی ده‌بری.

۸۲) جا له ناو شه‌یتانه‌کاندا هه‌ندیک هه‌بون که نه‌چونه ژیر ده‌ریا بۆی و شتی به‌نرخ‌ی ژیر ده‌ریایان بۆ دهر ده‌هیناو نیسی تریشیان بۆ ده‌کرد جا نیمه‌ چاودیریان ده‌کردن‌وله شه‌ری نه‌وان ده‌مان پاراستن. واته: **اللَّهُ** شه‌یتانه‌کانی رام وگه‌ردنکه‌چ کرد بو بۆ سلیمان و به‌ فه‌رمانی نه‌و نیشیان بۆ ده‌کردو نه‌یان ده‌توانی شتیکی ناره‌وا دژ به‌ نه‌و نه‌نجام بدن، نییجا خوی گه‌وره‌و به‌ ده‌سه‌لات باسی "نه‌یوب" پیغه‌مبه‌رمان بۆ ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

۸۳) باسی نه‌یوبیش بکه‌ نه‌و کاته‌ی که بانگی په‌وه‌ردگاری کردو وتی: نه‌ی په‌روه‌ردگارم بیگومان که من دو‌جاری زیان بووم له مال و له‌لشم دا خو تۆیش له هه‌مو خاوم سۆزه‌کان به‌ سۆزتری. ناوی نه‌یوب چوار جار له قورئاندا هاتوه که وتراوه له ده‌وروبه‌ر دیمه‌شقا‌دا زیاو،

۸۴) جا نیمه‌ هاتین به‌ هاواریه‌وه‌و هه‌رچی ناخۆشییه‌کی هه‌بو لامان بردو خاوخیزانه‌که‌ی و له‌گه‌ل نه‌وانیشدا نه‌وه‌نده‌ی ترمان پیدایا که نه‌مه‌ به‌زه‌بییه‌ک بو له لایه‌ن نیمه‌وه‌و بۆ نه‌و، چونکه‌ نه‌و به‌نده‌یه‌کی خۆگریو، وه تا یاداوه‌ریه‌کیش بی‌ت بۆ نه‌ وانه‌ی که تهنه‌ا **اللَّهُ** ده‌ په‌رستن و تهنه‌ا له‌و ده‌پارینه‌وه‌و بۆ نه‌وه‌ی خۆ بگرن و تهنه‌ا به‌و پشت ببه‌ستن تا وه‌ک نه‌و پاداش بدرینه‌. موسعه‌بی کوری سه‌عد ده‌لی: باو‌کم په‌رسیاری کرد له پیغه‌مبه‌ر **ﷺ** که چ که‌سیک گرفتاری و به‌لای دژوارترو زۆرترو بو؟ پیغه‌مبه‌ر **ﷺ** فه‌رموی: }

/ واته: سه‌خت ترین گرفتاری و زۆرتترین به‌لای به‌سه‌ر پیغه‌مبه‌رانه‌وه‌و بووه، پاشان نه‌وانه‌ی که له نایین و ره‌وشت دا هاوشیوه‌ی پیغه‌مبه‌ران بوون، پاشان نه‌وه‌ی که له وانه‌وه‌ نزیکن، جا هه‌ر پیاویک به‌ گویره‌ی نایینه‌که‌ی توشی به‌لای گرفتاری دیت. نه‌گه‌ر له نایینه‌که‌ی دا توند بی‌ت به‌لای و سه‌ختیه‌کانی توند تره‌، وه نه‌گه‌ر له نایینه‌که‌ی دا شل‌وشۆل و نه‌رم بو به‌و گویره‌یه‌ به‌ به‌لای تاقی ده‌کریته‌وه‌، جا به‌لای به‌ سه‌ر به‌نده‌دا به‌رده‌وامه‌ تاوای لی دیت که به‌ سه‌ر زهوی دا ده‌جیت که هیچ تاوانیکی به‌ سه‌ره‌وه‌ نه‌ماوه‌ }

۸۵) جا نه‌ی محمد **ﷺ** باسی نیسماعیل و نیدریس و زولکفلیش بۆ گه‌له‌که‌ت بکه‌ که نه‌وان هه‌ مویان له سه‌ر به‌ نایه‌تی **اللَّهُ** وئیش ونازاری دنیا له خۆگران بوون. زولکفل له‌م نایه‌ته‌داو له نایه‌تی چل و هه‌شتی سوره‌تی صاد ناوی براوه، زانایان له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوُصُونَ لَهُ، وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَأَتُوبُكَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ: أَيُّ مَسْفِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ، فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَعَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ، وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرْنَا لِلْعَبِيدِ ﴿٨٤﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْلِظًا فَنَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ، وَجَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَذَكَرْنَا إِذْ نَادَى رَبَّهُ، رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ، وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ، وَزَوَّجْنَاهُ بِمَرْيَمَ، وَكَانُوا إِسْرِعُونَ فِي الْأَخْبَارِ ﴿٩٠﴾ وَيَدْعُونَكَ رَبِّا وَرَهْبًا وَكَانُوا لَنَا خٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾

نییجا هه‌رکه‌سه‌و مالی خۆی، مه‌رو مالاته‌که بۆ خاوم مه‌رو مالاته‌که‌و باخه‌ک‌ش بدریته‌وه‌و به‌ خاوم باخه‌که.

۷۹) جا سلیمانمان تیگه‌یاند که چۆن نه‌و برپاره‌ بدات، واته: نه‌و برپاره‌ی سلیمان به‌شیوه‌ی وه‌حی بوه، به‌لام برپاری داودی باوکی به‌ نیجه‌تادی خۆی بووه **اللَّهُ** لۆمه‌ی نه‌کردوه، به‌لگو فه‌رموی: خۆ به‌ هه‌مویان هه‌م برپارو هه‌م زانیاریان پیدایا بون، واته: هه‌ردووکیان له‌لایه‌ن په‌وه‌ردگاروه‌و زانیاری حوکمه‌ جو‌راو جو‌ره‌کان و چۆنیه‌تی برپاردان له سه‌ریان پیدرا بو، جا چیاکان و بالنده‌کانمان رام و گه‌ردنکه‌چ کرد بۆ داود که له‌گه‌لی دا ته‌سبیحات بکه‌ن، وه نیمه‌ ناره‌زۆی هه‌رچی بکه‌ین نه‌یکه‌ین. واته‌ خوا نه‌وشته‌گرنگانه‌ی بۆ داود کرد تا خه‌لکی سه‌رده‌می خۆی باوه‌ری پیبکه‌ن و په‌یره‌وی بکه‌ن.

۸۰) جا فی‌ری دروستکردنی پۆشاک‌ی زریمان کرد بۆ سودی نیوه تا نه‌و لیباسه‌ بتان پاریزی له‌شیر و تیری شه‌ره‌کانتان، ده‌ی نایا نیوه سوپاسی **اللَّهُ** ده‌که‌ن له‌سه‌ر نه‌و هه‌مو نیعمه‌تانه‌ی که پییداون؟ ده‌لین داود یه‌که‌م که‌س بوه که پۆشاک‌ی زری به‌شیوه‌ی هه‌لقه‌ دروستکردوه. نییجا نه‌چیته‌ سه‌رباسی سلیمان و ده‌فه‌رموی:

۸۱) خۆ بایه‌کی توندی بی شه‌پۆل و بی تاسه‌مان رام وگه‌ردنکه‌چ کرد بۆ سلیمان که به‌فه‌رمانی نه‌و هاتو چۆی ده‌کرد بۆ نه‌و

وَالَّتِي أَحْصَنْتَ فَرَجَهَا فَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
 وَجَعَلْنَاهَا وَاِبْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِ
 أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
 وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُفُّوا إِلَيْنَا رِجْعُونَ ﴿٩٣﴾
 فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
 لِسَعِيدٍ وَإِلَّا لَهُ كُتُوبٌ ﴿٩٤﴾ وَحَكْرَامٌ عَلَىٰ قَرْبَةٍ
 أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُجِّعَتْ
 يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾
 وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا يُؤْيَلْنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
 ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَتْ
 هَتُولَاءِ ۗ إِلَهَةٌ مَا وُرِدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾
 لَهُمْ فِيهَا زُفُرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾

کردنی خودایه، داوای واریس دهکات، وه ههر خوایش به
 چاکترینی واریسان دهزانی. بهلی پهروهردگاری دلوفان هات به
 هانایهوه، وهك دهفهرموی:

﴿٩٠﴾ جا ئیمهش وهلامان دایهوهو "یهحیا" مان پئی بهخشی و
 ژنهکهی که مندالی نه دهبو بؤمان چاک کردهوه به راستی نهوان
 له نهانجامدانی چاکهکان زور به پهله بون و کئ بهرکییان دهکرد،
 وه له کاتیکدا که ئومیدی لیخوشبون و ترس له تولهیان بوو
 بانگیان له ئیمه دهکردو ئیمهیان دهپهرست، وه نهوان
 گهردنکهچبون بؤ بهندایهتی و فهرامنبهیرمان. ئینجا باسی
 "مه‌ریم" مان بؤ دهکاتو دهفهرموی:

﴿٩١﴾ جا باسی نهو نافرته بکه که شهرمی خوی پاراست بو له
 خراپه، خو ئیمه به هوئی فریشتهوه بهشیک لهو گیانهی که
 خؤمان دهیزانین کرد به بهریاو پاشان عیسی بو، وه خوی
 وکورهکهیمان کرد به نیشانهیهکی ئاشکرا بؤ ههمو خه‌لکی دنیا،
 ئینجا دهفهرموی:

﴿٩٢﴾ به بیگومان نه‌مه ئایینی ههموتانه که یهک ئایینه و تنه‌ها
 من پهروهردگاری ئیوهوم دهی نه‌بئ ههرمن بپرستن. چونکه له
 بوون وپهروهردهی مرؤفدا جگه له خوا کهسی تر نه‌بوه دهی
 نه‌گهر خؤتان گیل نه‌کن چون ده‌بئ جگه لهو بیرستن؟ به‌لام
 مرؤف که‌میکی نه‌بی گوی له فه‌رمانی اللّٰه ناگرو و ههمیشه لاری
 وناهه‌قی کاره، وهک لی‌ردها ده‌ری ده‌خاتو دهفهرموی:

ئایا یه‌کیکه له پیغه‌مبه‌ران یان پیاوچاکیک بوه یه‌کیکه ده‌نگ
 نین، وه‌هه‌روه‌ها ئیدریسیش تنه‌ها له‌م نایه‌ته‌داو له نایه‌تی
 په‌نجاو شه‌شی سورته‌ی مریم دا ناوی براوه که یه‌کیکه له
 پیغه‌مبه‌ران.

﴿٩٣﴾ خو ئیمه‌یش نه‌وانمان به‌ر به‌زه‌ی و سؤزی خؤمان خست
 چونکه بیگومان که نه‌وان له پیاوچاکان بون.

﴿٩٤﴾ نه‌وسا یادی خاوه‌نی ماسیش بکه نه‌و کاته‌ی که به‌توره‌یی
 ده‌رچوو له ناو گه‌له‌که‌ی و به‌جیبی هیشتن پیش نه‌وه‌ی که له
 لایه‌ن خاوه‌ه‌رمانی بؤ بی‌ت، جا گومانی وا بو که هه‌رگیز
 ئیمه‌ ته‌نگانه‌ی به‌سه‌ردا ناهینین له‌و رؤیشتنه‌یدا، جا کاتی که
 سواری که شتیکی پر بو نریک بو ههمویان نغرو ببن، جا بؤ
 نه‌وه‌ی که که‌شتیه‌که باری سوک تر ببی‌ت تیروپشکیان کرد
 بؤفهردانی یه‌کیکیان بو ناو ده‌ریا، جا نه‌وه بو که نه‌و ده‌رچو
 نه‌وسا فرده‌درایه ناو ده‌ریاوه‌و ماسیه‌کی گه‌وره‌هه‌لیوشی، ئینجا
 نه‌و له ناو تاریکیه‌که‌نه‌وه، تاریکایی سکی ماسی، تاریکایی
 ده‌ریاوتاریکایی شه‌و، هاواری کردو وتی: به‌راستی نه‌ی خوایه
 جگه له توهیج په‌رستراویکی راست نیه‌و پاکو بی‌خه‌وشی بؤ
 تویه به‌راستی من له کؤمه‌لی ناهه‌قان بوم، به‌م شیویه‌ه‌ خاوه‌نی
 ماسی (یونس) دانی به‌هه‌له‌ی خؤیدا نا سه‌بارت به‌په‌له‌کردن و
 چاوه‌روان نه‌کردنی فه‌رمانی اللّٰه، خوی خاوه‌ن سؤزو
 میهره‌بانیش به‌ده‌میوه‌ه‌هات، وه‌ک دهفهرموی:

﴿٩٥﴾ نه‌وسا ئیتر ئیمه‌هاتین به‌ده‌میوه‌وه‌و له‌و خه‌مه‌رزگارمان
 کرد، جا ههر ئاوه‌ها چؤن یونس‌مان رزگار کرد له‌و خه‌مو په‌ژاره
 سه‌خته ههمو باوه‌ردارانیش رزگار ده‌که‌ین نه‌گهر وه‌کوئنه‌و دان
 به‌هه‌له‌ی خؤیاندان بنین ودریژه به‌لوت به‌رزی و خو په‌سه‌ندی
 نه‌ده‌ن. پیغه‌مبه‌ر ﷺ دهفهرموی: }

/ / واته: نه‌وسا بیگومان ههر کاتیک به‌نده
 دانی نا به‌تاوانی خؤیداو په‌شیمان بویه‌وه‌و ته‌وبه‌ی کرد اللّٰه
 ته‌وبه‌ی لی‌ وهرده‌گری‌ت { لی‌ردها‌ته‌نه‌ها به‌سه‌ره‌هاته‌که‌ی یونس
 باسه‌ده‌کاتو ناوی نابات به‌لام ناوی نه‌م پیغه‌مبه‌ره‌ه‌ چوار جار له
 چوار سورته‌ی قورئاندا ناوی هاتوه که وتراوه کاتیک گه‌له‌که‌ی
 خوی به‌جیه‌یشت به‌ره‌و تونسی ئیستا که‌وته‌ری، جا کاتی که
 فه‌ردرایه ناو ئاوه‌که په‌روهردگار رزگاری کردو پاشان له‌نه‌ینه‌وا
 نیشته‌جئ بو، ئینجا دهفهرموی:

﴿٩٦﴾ باسی زه‌که‌ریایش بکه نه‌و کاته‌ی که هاواری کرده
 په‌روردگاری و وتی: نه‌ی په‌روهردگارم به‌ته‌نیام مه‌هیله
 وکه‌سی‌کم پییده که جئ نشینم بی‌ت، وه ههر خؤتی باشرینی
 نه‌وانه‌ی که ده‌میینه‌وه، نه‌مه ههم پارانه‌وه‌یه‌و ههم سوپاس

جا ئەوان لە نیوان خۆیاندا کاروباری خۆیانیان بچر بچر } / ئەوانه

هەر وهك گویدریژهكان به بئ شەرمیهوه لهیهك ههڵدین جا قیامەت بهسەری ئەوان دا دیت }

﴿٩٧﴾ خۆ ئەو به‌ئینە راسته كه هاتنی قیامهته نزیك بوتهوه جا ئەوكاته بهكتوپری چاوی كافران ههولەق دەبیت ودهئین: بهراستی لهبئ ئاگابیهکی خراب دا بوین بهلگو ئیمه گه‌لیکی سته‌مكاربوین، سته‌ممان له‌خۆمان وخواخیزان وخه‌لگی دنیا كرد وا ئیستا بهم رۆژه ره‌شه گه‌شیتین.

ئینجا **اللَّهُ** گۆشه‌یهك له سزای ئەوتوانبارانه باس دهكات وده‌فه‌رموی:

﴿٩٨﴾ به راستی ئیوهو ئەوهی كه جگه له **اللَّهُ** ده‌بیه‌رستن هه‌موتان دارو چیلکه‌ی هه‌لگه‌پنه‌ری ناگری دۆزخن، چونکه بیگومان ئیوه ده‌چنه‌ ناویه‌وهو به‌و ناگره سه‌خته ده‌سوئینرین.

﴿٩٩﴾ جا ئەگەر ئەوانه خودا بونایه نه‌ده‌چونه ناو ئەو ناگره‌وه. پیغه‌مبه‌ر **ﷺ** ده‌فه‌رموی: }

/ / رۆژی قیامەت **اللَّهُ** هه‌مو خه‌لك كۆ

ده‌كاته‌وه، ئینجا ده‌فه‌رموی: هه‌ر كه‌س هه‌رچی په‌رسته‌وه با دواى بکه‌وئیت، ئەوسا هه‌رکه‌س خۆری په‌رسته‌وه ده‌که‌وئیته شوینی و هه‌رکه‌س مانگی په‌رسته‌وه شوینی ده‌که‌وئیت و هه‌رکه‌س مه‌لهورانی په‌رسته‌وه شوینیان ده‌که‌وئیت و هه‌مویان به‌ره‌وه ناگر ده‌چن }

واته: هه‌ر كه‌س جگه له **(اللَّهُ)** په‌په‌روهی كردوه له رۆژی قیامهت دا پئی ده‌وتريت ئیستایش بکه‌وه‌ره شوینی، دياره هه‌ندئ له په‌رستراوه‌كان بئ گیان وبئ ده‌سه‌لات بوون وهك بته‌كان و سه‌روهت و سامان و پله‌ومه‌قام، جا یان ئەوانه له‌و گشتییه به‌ده‌رن یان جوړیکیان لئ ده‌کریت كه له‌وئ بیانسانه‌وه كه ها ئەوانه‌ش كه چاوه‌رانی شه‌فاعه‌تیاں لئ ده‌کردن وا ئیستا فره‌ ده‌درینه ناوئاگره‌وه تا زیاتر داخو خه‌فه‌ت بخۆن و به‌ته‌واوی ناوئومید ببن،

﴿١٠٠﴾ له‌ویدا له داخ وئیش ونازاردا هه‌ر پیش ده‌خۆنه‌وهو ناھو هه‌ناسه‌ی سه‌خه‌ت هه‌لده‌کیشن وهیج نابیسن، چونکه به‌کویری ولالی وکه‌ری حه‌شر ده‌کرین. به‌ئئ هه‌ندئ له‌و په‌رستراوه‌نیش چاك وبئ تاوانن وهك عیساو عوزه‌یرو فره‌شته‌كان و پیاوچاكانی هه‌رگه‌لیك كه‌پاش مردنیاں خه‌لگی نه‌زان هاواریاں بۆ ده‌به‌ن و چاوه‌روانی سوودو لا‌بردنی زیانیاں لئ ده‌کن، ئەمانه ئەگه‌رچی په‌رستراون به‌لام به‌و ئیشانه‌ی كه ئەو نه‌زان و موشریکانه ده‌یان كرد رازی نه‌بون وه په‌روه‌ردگار هه‌ر پیش تر به‌ئینی به‌هه‌شتی پیداون و ده‌فه‌رموی:

﴿٩٣﴾ جا ئەوان له نیوان خۆیاندا کاروباری خۆیانیان بچر بچر کرد. وه هه‌ریه‌که‌ی ته‌نها به‌شی خۆی لاپه‌سه‌ند بو به‌لام خۆ ئەمه هه‌ر ئاوه‌ها بئ حیساب و کیتاب ناروات، به‌لگو هه‌مویان بۆ لای ئیمه دینه‌وهو بگه‌رو به‌رده لی‌ره ده‌ست پئ ده‌كات،

﴿٩٤﴾ جا ئەوه‌که‌سه‌ی كه له ئیشه چاکه‌كان ئەنجام بدات وبه‌ کاری خێرو باشه‌وه خه‌ریك بئیت و له گه‌ل ئەوه‌شدا باوه‌ردار بئیت جا ئەوه هه‌ول وکۆشه‌سه‌کی به‌ فیه‌رو ناچئیت به‌لگو بۆی تۆمار ده‌که‌ین و له‌پاشه‌ رۆژدا پاداشتی ده‌ده‌ینه‌وه، دياره مه‌رجی وه‌رگیرانی کاری چاك و ده‌سته‌که‌وتنی پاداشته‌که‌ی له‌ دوا‌رۆژدا بونی ئیمان و باوه‌ره، وه ئەوه‌که‌سه‌ی باوه‌ری نه‌بئیت کاری چاک بۆ پاشه‌ رۆژ سو‌دی نابئیت، به‌ئئ ئەم ژيانه بۆ تاقی کردنه‌وه‌یه وپاش ده‌رچون لئ تازە ئاخ وداخ بۆ‌خواردنی سو‌دی نابئیت چونکه **اللَّهُ** ده‌فه‌رموی:

﴿٩٥﴾ ئیمه خه‌لگی هه‌ر شوئینیکمان له ناو برد تازە نابئ بگه‌رپنه‌وه، جا ئەگه‌ر مرؤف ژیری خۆی له ده‌ست نه‌داوه با به‌ر له‌وه‌ی به‌ره‌وه ئەودنیا پال بنرئت بیر له‌ خۆی بکاته‌وهو بزانی‌ت له‌ چی دروستکراوه‌وه به‌ره‌وه کوی ده‌چئیت و پاشه‌رۆژی چی ئەبئیت و چی بۆ ئاماده کراوه.

﴿٩٦﴾ تا ئەو کاته‌ی "یا‌جوج" و "ما‌جوج" كه له نه‌وه‌ی ئاده‌م و له ئەولادی نوح له یافیه‌سه‌وه كه باوکی تورکانن ده‌رگایان لئ ده‌کریته‌وه جا ئەوان له هه‌مو شوئینه به‌رزه‌که‌نه‌وه هئیرش ده‌که‌ن و دینه‌ خواره‌وه.

پاش ئەوه‌ی كه عیسا دئته‌ خواره‌وهو ده‌جال له ناو ده‌بات **(اللَّهُ)** ی بالاده‌ست به‌ عیساى راده‌گه‌یه‌نئیت كه به‌نده‌یانیکم هئیناوه‌ته ده‌روه‌وه كه هیج كه‌س ده‌ره‌فه‌تیاں نایه‌ت، جا تۆ به‌نده‌کانی من کۆکه‌ره‌وهو بیانبه بۆ چیاى "تور" با له شه‌ری ئەوان له ئەمان دا بن، جا ئەو کاته یا‌جوج و ما‌جوج دینه‌ ده‌رو له هه‌مو به‌رزایه‌که‌نه‌وه دینه‌خواره‌وه، ئەمانه ئەوه‌ند زۆرن كه پیغه‌مبه‌ر **ﷺ** ده‌فه‌رموی: }

/ واته: سه‌ره‌تای ئەوان كه ده‌گه‌یه‌ته‌ته ده‌ریا‌چه‌ی "ته‌به‌رییه" ئەو ئاوه‌ی كه تئیدایه‌ ده‌بخۆنه‌وه، جا کاتیک كه ئاخه‌ره‌که‌یان به‌و ده‌ریا‌چه‌یه ده‌گه‌یه‌ت ده‌ئیت زه‌مانیک ئەمه ئاوی تئیدا‌بوه } ئینجا دین و گه‌مارۆی عیساو یاره‌کانی ده‌دن ئەوسا **اللَّهُ** هه‌مویان له‌ناو ده‌بات، عیساو یاره‌کانی بۆ ماوه‌یه‌ك له‌و زه‌ویه په‌رخه‌یرو به‌ره‌که‌ته‌ی ئەو کاته ده‌مئینینه‌وه پاشان **اللَّهُ** بایه‌ك ده‌نیرئیت كه به‌ هۆی ئەوه‌وه ئەوه‌ی كه باوه‌ردار و مو‌سلمانه ده‌مرئیت و خراب ترینی خه‌لك ده‌مئینینه‌وه كه پیغه‌مبه‌ر **ﷺ** له‌باره‌یانه‌وه ده‌فه‌رموی:

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
 خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرَجُ الْأَكْبَرُ وَنُنَقِّلُهُمُ
 الْمَلَكِيَّةَ هَذَا يَوْمَكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ
 ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا
 بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْهَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ
 ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرَانِ الْأَرْضَ
 بِرِثَهَا عِبَادِي الْأَصْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا بَلَاغًا
 لِقَوْمٍ عَاكِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
 ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ
 فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ
 عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرَىٰ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾
 إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ
 ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرَىٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَنْعٌ لِّإِلَٰهٍ قُلْ
 رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا نَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

۷۸

سُورَةُ الْحَجِّ

۲۳

﴿١٠٧﴾ به راستی تۆمان هەر بۆ ئهوه رهوانه کردوه که سۆزو
 رحمت بیت بۆ هه مو جیهانیان.

﴿١٠٨﴾ ئهی محمد ﷺ بلی: تهنها ئهوه به من وتراوه که خودای ئیوه
 خودایهکی تهنهایه و هاوبهشی نیه. جا ئایا ئیوه بۆ ئهه راستیه
 گهردنگهچ دهکه و خو تهسلیم دهکهن؟

﴿١٠٩﴾ جا نهگهر ئیوه پشت لهو راستیه دهکهن و باوهر ناهینن
 ئهوسا بهوان بلی: ئهوه من بهبی جیاوازی پینم راگه یاندن و له
 سه ره نهنجامی خرابی پشت تیگردنتان ناگادارمان کردونه تهوه، جا
 نازانم نزیکه یان دوره ئهوه سزایه کی به ئینتان پیدراوه، بهلام
 بیگومانه که دیت.

﴿١١٠﴾ بیگومان ئهوه زاته هه مو قسه بهکی ئاشکرا ئهزانی، وه
 ئهوه ییش که دهیشارنه وه ههروه کو ئاشکراکه دهیزانی.

﴿١١١﴾ خو من نازانم له وانیه که ئهه دواخستنی سزایه تافی
 کردنه وه یه که رابوردنیک بیت تا ماوه یه کی دیاری کراو بۆتان تا
 یان بیر بکه نه وه وه واز له خرابه بهینن یان تا تاوانی زۆرتر بکهن و
 سزاو چه ره مه سه ری دوارۆرتان زۆرتر ببیت و هیچ بهانه یه کتان
 نه مینی بۆ پاشه روژ.

﴿١١٢﴾ وتی: ئهی پهروه ردگارم به حه ق و داد پهروه ری بریار بده
 له نیوانمان دا، وه پهروه ردگاری ئیمه رهحمانه و ههر له وداوای
 یارمه تی دهکهین له سه ره نه وه قسه نارپیک ونا به جیهی که ئیوه
 به رانه بر به (الله) و ئاین و پیغه مبه ره که ی دهیکه ن.

﴿١٠١﴾ بیگومان ئهوانه ی که ههر له پيشدا له لایه ن ئیمه وه به ئینی
 به هه شتیان پیدراوه به هوی چاکی وراستی خو یانه وه ئه و
 به نده یه تی کردنه ی نه قام ونه زانانه وایان لی ناکات که له گه ل ئه و
 په رسته رانه ی تر بچه ناو ناگروه، به لکو ئه وانه له و سزاو ناگره
 دورن،

﴿١٠٢﴾ ئه وان دهنگی کلپه ی ئه و ناگره نابیس به لکو ئه وان له ناو ئه و
 شتانه دان که نه فسیان پیی خو شه و هه تاهه تاین. وه له وه ش
 زیاتریان له گه لدا ده کریت، وه که ده فه رموی:

﴿١٠٣﴾ نه ترسه گه و ره که چ نه فخی سوربی یان کاتی ره وانه کردنی
 به شی ناگر بۆ ناو ناگر بی یان کاتی سه ره برینی مردن بی، هیچ کام
 له وانه خه مباریان ناکات، چونکه دنیان له چا که ی پهروه دگاریان
 له و کاتانه دا، وه فریشته گانیش به ده میانه وه دین و ده لین: ئه مه
 ئه و رۆژه تانه که پیش تر له دنیا دا به ئینتان پیدرا بو جا
 به شادمانی و که یه خو شه یه وه به ره و روی برۆن، به لی به راستی
 ئه مه روده دات.

﴿١٠٤﴾ له ئه و رۆژه دا که ئاسمان ده پیچینه وه وه که پیچانه وه ی
 تۆماری نوسراوه کان ولای ده به ی، ههر وه که چۆن له سه ره تادا
 خه لگمان دروست کرد، دیسان ههر ئاوه ها به ریک و پیکی وه که
 خو ی ده یه یینه وه، چونکه ئه وه به ئینی که و دا ومانه و بیگومان
 ئیمه ئه و به ئینه ئه به یینه سه ره و پاش بونی ئاسمان لای ئه به ی و
 پاش مردنی گیانله به ران زیندویان ده که یینه وه بۆ حیساب و کیتاب.
 پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی: }

﴿کَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ﴾ (الانبیاء: ۱۰۴) / واته: بیگومان که ئیوه
 به روتی و بی په تی و خه ته نه نه کراوی زیندو ده کرینه وه، پاشان
 ئه م ئایه ته ی خو ینده وه: ﴿ههر وه که چۆن له سه ره تادا خه لگمان
 دروست کرد، دیسان ههر ئاوه ها وه که خو ی ده یه یینه وه﴾

﴿١٠٥﴾ به راستی له پاش "له و حوله حفوز" له "زه بور" یشدا
 تۆمارمان کرده وه که بیگومان ئه م زهویه (که زهوی دنیا بی یان
 زهوی به هه شت) ههر به نده چا که کانی من ده یه نه وه. واته
 خو شه ختی دنیا وقیامه ت ههر بۆ به نده شایسته و چا که کانی
 (الله) یه ههروه که له پاش "له و حوله حفوز" له "زه بور" به لکوله
 فورتانیشدا بریار دراوه

﴿١٠٦﴾ به راستی ئا له م په یامه دا بانگه وازیکی گرنه گه یه بۆگه لی
 که خوداپه رستن. وه ئه و به ئینه به نرخی پهروه دگاریان جیگای
 ئومید و شادمانیانه.

بمانخته بهر رحمتهی خوئی له و کاتهدا، به ئی روژیکی ناوا چاوهرومانه و بی ئه م لاوا پییده گهین، که چی له دنیا دا به نه فامی و نه زانانه دزایه تی الله و ئایین نه کهین و به گووانی شهیتان هه لده په پین هه ر وهک نه فه رموی:

٣ هه ندیک له خه لک هه ن که به بی ئه وهی که هه یج زانیاریه کیان ببیت له باره ی الله وه کی شه ی بی سه روبن ده که ن و بریاری ناحه ق ده دن و په پره وی له هه مو شهیتانیکی سه رکه ش و به ده فه ر نه که ن شهیتانیس که دوژمنیه تی، هه رگیز به ره و چاکه ی نابات.

٤ پیویست کراوه له سه ر شهیتان که هه ر که سیک بی کات به سه ر په رشتی خوئی و خوئی بداته ده ستی خو بیگومان ئه وه یس سه ری لی تیک نه دات و گو مپرای نه کات و به ره و سه زای ناگر ئه یبات و داخی دلی خوئی به و سوک نه کات، ئینجا الله بو سه لماندن ئه و پاشه روژه پر مه ترسیه ده فه رموی:

٥ ئه ی خه لکینه نه گه ر ئیوه له گو ماندان له باره ی زیندو بونه و ه دا و وائه زانن که ناتوانین زیندوتان بکهینه وه، جا به راستی ئیمه ئه م هه یکه ل و سه روسیمای ئیوه مان له یه که م جاردا له خاک دروست کرده که ناده می با پیرتانه و هه ر مرؤفیکیش دیسان له و خواردنه یه که له و خاکه سه وز ئه بی و په روره ده ئه بیت پاش سوپی خاک له دلۆپه یه ک تو ما و پاش ئه وه یس له خوینیکی خه ست و مه یو پاشان گوشتیکی دروستکراو ته و او، وه گوشتیکی نه خولقی تراو ناته و او تا رو شنی بکهینه وه بو تان و توانایی و زانایی و هیزی خو مان تان پی سه ملینین، جا هه ندیکی به و شیوه ته و او یان ناته و او ده یفه وتینین ئه وه یس که نارزه وی ته و او کردنیمان لی بی، له نا و ره حه مدا سه قامگیری ده کهین تا کاتی دیاری کراوی و به مه تۆلکه یی ده رتان ئه هینین و دینه دیناوه هه مو هۆیه کانی زیانتان بو دابین نه کهین، جا ماوه تان پی ئه دهین تا نه گه ن به و په ری هیزو توانایی، وه هه ندیکتان له و ماوه یه دا ده مرینرین و هه ندیکتان پاش ئه و هیزو تواناییه ش ته مه نی دریز نه کریت تا نه گاته ئه و په ری پیری که له لای، جا وای لی دیت که هه یج نازانی و له عه قلدا وه کو منداییکی لی دی پاش ئه وه ی که عه قل و زانیاری هه بوه، وه تو ئه بی نی ئه م زوه یه وشکو بی گزو گیاییه هه ر کاتی ئیمه بارانمان به سه ردا باراند ئه جو ئی و به رز ئه بی ته وه و هه مو جو ئیکی دی مه ن جوان له گزو گیای سه وز ده کات.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَأْتِيهَا النَّاسُ اتِّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ١
يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ٢
وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ٣
كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَآنَهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ٤
يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَعَرِيقٍ مُّخْلَقَةٍ لِّنَبِّئَنَّكُمْ وَنُنقَرُ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُؤْتِقُ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ٥

سورتهی حه ج

٧٨

٢٢

سورتهی حه ج سورتهی بیست و دووه می قورنانه، حه فتا و هه شت ئایه ته، زۆر به ی رافه کاران پیمان وایه که هه ندی له ئایه ته کانی ئه م سورته له مه که و ئه ویت له مه دینه دا هاتو ته خو اره وه، جا بۆیه و تراوه سورته تیکه هه م مه کیه و هه م مه دهنی، هه م به شه و هه م به روژه هه م له کاروان و هه م له مالدا دابه زیوه و هه م نایاتی مو حکه م و هه م نایاتی مو ته شابهی تیدایه.

به ناوی الله ی زۆر به سو زو بینیه یه ت می هه ربه ان

١ ئه ی خه لکینه له په رورده گاری خو تان بترسن و خو تان له تو ره ی ئه و زاته و سه زای پاشه روژی بیاریزن چونکه روژیکی گه و ره و پر مه ترسییه له پیش ده مدا، بیگومان بومه له ره زی روژی قیامه ت رو داویکی زۆر گرنگ و گه و ره یه.

٢ ئه و روژه ی که ئه و هنده دژارو پر مه ترسیه که دایکه شه رده رکه ان بی ناگا ده بن له شه ر خو ره کانیان و ژنی دو گیانیس به رده خات، نه وه ک هه ر ئه وان به لکو تو واده بی نی که خه لک هه موی مه ست و بی هۆشه له کاتی که نه وان سه رخۆش نین به لام سه زاکه ی الله توندو به هیزه له و روژه دا، بۆیه ناوا سه رلی شیوا و هه ر کام به ره و لایه ک راده کات هه ر وه ک له دنیا دا نه گه ر که سیک تابه کی سه ختی هه بی و رپنه ده کات و هۆشی به خوئی نامینی جا سه زای ئه و روژه ی که خوا بفه رمویت گه و ره یه ئه بی چون بی؟ الله

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِي عَطْفُهُ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَمَا لَا يَنْفَعُهُمْ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لِمَنْ ضَرَّهُمْ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِمْ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَتْ يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيطُ ﴿١٥﴾

توشى خهیر ببن و ریژیان بؤ دابنریت و به پیاو ماقولئ و پیاوچاکی ناوی ببن به دینهکهی دلخوش دهبت، واته: میزانی حهق و ناحق لای ئەمانه دستکەوت و خوشی دنیا به ئەگەر دهستیان کهوت ئەو دینه به چاک دهزانن و ئەگەر توشی به لآبون له دین و دینداری و زدههینن، پیغه مبه رﷺ دهفرموی:)

/ واته: دهک له ناوچون ئەوانه ی که بهنده و عهبدی دینار و درهه م و جلو بهرگی جوانن، ئەرگەر ئەمانه یان پیبدریت رازی و دلخوشن خو ئەگەر پییان نهدریت تورپ و نارازین دهک له ناوچیت و به ناوچاوانیدا بدات به زه ویداو هه کاتیک درکیکی پی دا بچیت نهیهته درهوه، وه خوشا به حالی ئەو کهسه ی که رهشوی ئەسپه که ی دهگریت و سهرو پی تهپ و تۆزای له ریی اللﷻ دا جیهاد دهکات ئەگەر له حهرسه ی دابنریت ئەرگی حهرسیه که ی به تهواوی به جی دههینریت، وه ئەگەر بؤ پالتان و لیخوپین له پاش سوپاکه وه دانریت ئەو هه رهکی خو ی ئەنجام ده دات، وه ئەگەر دهوا ی ئیزن بکات ئیزنی پی نادریت وه ئەگەر تکا بکات بؤ کهسیک لیی وهرناگریت {

٦) ئەوه کار گهلیکه که ئەوه ئەسهلینئ که اللﷻ هه ره خو ی راسته و بیگومان ئەو مردوان زیندو دهکاته وه، وه بیگومان ئەو زاته توانایی بهسه ره هه مو شتیکیدا هه یه.

٧) بیگومان قیامت دیت و هیچ گومانیک تیدا نیه، وه بیگومان که اللﷻ تهواوی ئەوه کهسه نه ی که له ناو گوژدان زیندویان ئەکاته وه. به لی سه ره رای ئەو هه مو به لگه به هیزو به رچاوانه ش که چی،

٨) له ناو هه ندیک له خه لکدا کهسانیک هه ن که به بی ئەوه ی له باره ی زاتی اللﷻ وه، هیچ زانیاریه کیان بییت کیشه و دمه قاله ئەکه ن، جا هه ره وه کو زانیاریان نیه هیچ ریئونییه کیشیان له لانیه و هیچ پهروایکی رۆشکه ره ویشیان له ده ستدا نیه، واته: فهسکانیان زۆر بئری و جیهه و هیچ بنه مایه کی زانستی نیه، بؤیه شایسته ی وه لام و گو ی پیدان نین.

٩) ئەو کهسه به لوت به رزی و به فیزه وه مل له حهق و راستی وهر نه گپری تا خه لکی له ریگی اللﷻ دا لابدات، جا ئەم کهسه له دونیادا هه ره سه ره شوپی بؤ هه یه و له رۆزی قیامتیشدا سزای ناگری سوتینه ری پی ئەچه ژین.

١٠) ئەو سزایه ی که ئەمه رۆ ده رخواردت دهدریت شتیکی ناحق نیه، به لکو به هوی ئەو ئیشه خراپانه یه که دوو دهسته که ت پیشیان خسته بو ت وئه نجامت دا ون، ئەگینا بیگومان که اللﷻ هیچ سته میک له بهنده کانی خو ی ناکات. ئینجا قورنان پیئاسه ی کۆمه لیک تر له خه لک ئەکات و ئەفه رموی:

١١) له ناو ئەم خه لکه دا کهسی وا هه یه که خوا په رستی ئەکات به دوودلیه وه و گوشه یه ک له م ئایینه ئەگریت و ناحیته ناوینج و بنهوانی ئایینه وه، جا ئەگەر خیر و چاکه ی هاته ری دلی نارام ئەگریت و ئەئیت: به خوا ئەم ئایینه خه پریک بو به سه رمدا رژا به لام ئەگەر له سه ره خواو ئایین تهنگو و جله مه و گرفتاری توش هات به ره و خراپی و ناله باری پیشوی خو ی ئەگه ریته وه و له ئایین پاشگه ز ئەبیته وه که به م کاره ی دنیا و دوا رۆزی له ده ست چوو، چونکه به هوی ئەوه وه که له رواله ت دا خو ی به باوه ردار پیشان ئەدات وه کو بیباوه رانی تر سو د له دنیا نابات، وه چونکه راستیشی نه کردوه له قیامتدا له گه ل پیاو چاکانیشدا لیپرسینه وه ی له گه لدا ناکریت، ئەوه یه زیانی ناشکرا و روون، ئەمانه وه ک کهسیک وان که له سه ره لیواری که ژیک به رز و ستاوه جا هه ره به بایه کی سوک ده که ویته خواره وه، ئەمانیش هه ره به وه ی که توشی تهنگانه و چه له مه ی ژیان ببن و به ناو و ناتوره ئیش و نازاریان بؤ دروست بگریت پاشگه ز ده بنه وه، به لام ئەگەر

نه بنه خوی نهو خه لکه نه زانه، جا نه مانه ده گونجی هندی سودی دنیا بیان هه بیته به لام زیانان هه زور نزیکتره و زویش یه خیان نه گری، نای چ هاونشین و هاوده میکی ناله باره که له دنیا مال و سامان و گیانی خوی بو فیدا کرد به لام نهو نه که هه سودی پی نه دا به لکو نه فرینیشی لی نه کات جا تو خوا نه گهر مروف زبیر بیته و که من عه قلی بخاته کاره وه هه رگیز نیشی ناو هه نه کات؟!

۱۴ بیگومان الله نه وانهی که باوهریان هی ناوه و نیشی چاکیان کردوه نه یان خاته ناو باغاتیکه وه که چه ندین جوگای به ناو دا ده روات، بیگومان که الله هه رچییه کی بویت نه یکات و که س ناتوانی ریگای لی بگریته، وه به راستی الله یارمه تی پیغه مبه ره که ی خوی نه دات و به سه ر دوژمانیدا زالی نه کات

۱۵ نهو که سه ی که وا گومان نه کات که الله له دنیا و له دوا روژدا یارمه تی پیغه مبه ره که ی نادات ده ی با په تیک بوه ستیت به بن میچی خانو ده که ی خویه وه و پاشان با خوی بخنکیتی؛ نینجا ته ماشا بکات و بزانی نایا به م فیل و ته لکه یه ی نهو، ناواتی هاته دی و دلی ناوی خوارد؟ واته: هه ر چه ند پیان ناخوشی پیته به لام الله هه ر پیغه مبه ره که ی و نایینه که ی خوی سه ر ده خات جا هه رچی نه که ن بیکه ن نه گهر خو خنکاندیش بیته.

۱۶ جا هه ر ناو هه ده ی بینن نیمه نه م قورنانه مان ره وانه کرد که به لکه گه لیکی روژنکه ره ون، وه به راستی الله نهو که سه ی که نارزه ی لی بیت رینمای ده کات و ده یگه یه نیته به خوشبه ختی، وه نه مه نیشی الله یه و که س ناتوانی ده ستی تیخات نهو خودایه و مروفیش به نده و مولکیتی و هه ر جوړه ناو گوژیکی تیدا بکات به ویست و نارزه ی خویه تی.

۱۷ بیگومان نه وانهی که باوهریان هی ناوه و نه وانهی که بوون به جوله که و به سه به نی و به گا ورو به ناگر په رست و نه وانهی که شه ریکیان بو الله دانا وه هه روا به یه ک شیوه ناچن و یه ک حیسابیان نیه، به لکو به راستی الله له روژی قیامه تدا جیابیان ده کاته وه و نه وه ی که باوهری هی ناوه نه یخاته به هه شته وه، وه نه وه یش که باوهری راسته قینه ی نه هی ناوه نه یخاته دوزه خه وه به راستی خوا ناگاداره به سه ر هه موشتی کدا و نه زانی له دنیا دا کی راستی کردوه وه کییش ناراست بووه و هبچی لی ون نابیت، نینجا خدا تیمان ده گه یه نی که هه ر خوی شایسته ی په رستنه و نه فه رموی:

۱۸ مه گهر تو نابینی که نه وه ی له ناسمانه کاندایه وله ناو زه ویدایه و خوړو مانگو نه ستیره کان و جیاکان و دارو دره خت و

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَنْ يُرِيدُ
 ۱۶ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصْرَى
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصَلُ بَيْنَهُمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ عَشِيدٌ ۱۷ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يَسْجُدُ لَهُ، مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
 وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ
 وَكَثِيرٌ حَقٌّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ، مِنْ مُكْرِمٍ
 إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۱۸ هَذَا نَحْصَمَانِ أَحْصَمُوا
 فِي رَجْمٍ فَأَلَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ
 مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ۱۹ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ
 وَالْجُلُودُ ۲۰ وَلَهُمْ مَقْعَعٌ مِنْ حَدِيدٍ ۲۱ كُلَّمَا أَرَادُوا
 أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ
 ۲۲ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الذُّبَابَ آمِنًا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُكُونُ فِيهَا مِنْ
 أَسَاوِرٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۲۳

واته مروفیکي نادیاره و به پیچه وانهی ده ستی یه که م نه خو به لزانه و نه دنیا ویست به لکو مه به ستی رازی کردنی الله یه.

۱۲ جا نه م که سه جگه له الله شتیک نه په رستیت نه له سه ر په رستنه که ی سودی پی نه گه یه نی و نه له سه ر نه په رستنه که ی زبانی لی دده ت، به راستی نه وه یه سه ر لی شیواوی و گو مره ی دوور له حه قیقه ت و راستی.

۱۳ نه م مروفه له م کارهیدا که سیک نه په رستیت که زبانی نزیکتره له سو ده که ی نای چ خراب دو ست و چ خراب یارو یاوهریکه بو ی. نه م نایه ته له گه ل پی شو دا که فه رموی نه زبانی لی نه دا ونه سودی پی ده گه یه نی ذزایه تی نیه، چونکه نه و په رستراوه له خودی خویدا توانای هیچ سو دو زبانی نیه به لام کابرای په یرو ی که ره له و په رستراوه له لای خوا به هو ی نه و شیر که وه زبانی ده ست نه که ویت نه سو د، که مانای نه م نایه ته یه.

یان ده گونجی نایه تی پی شو که به وشه ی ما هاتوه مه به ست شته بی عه قله کان بیت و ده کو بته تاشراوه کان و خوړو مانگو نه ستیره و فه برو گا و...و...هتد که نه وانه نه نه توانن سو د به مروف بگه یه نن ونه زیان، دو وه مه یش که به وشه ی من هاتوه مه به ست په رستراوه عاقله کان بیت و ده کو ره نیس خیل و گه و ره و سه روک حیزب و لی پر سراوی ده سته و گرو هه کان که فه رمانه کان بیان و ده کو فه رمانی الله جی به جی نه که ن جا چ بیان هو ی و چ نه یانه و ی

جن به جیبی بکن، وها به دموردی مالی خوادا بسورپینه ووهو ته وافی هاتنه خواردهو به جیبی بهینن.

﴿الْعَصِيْقُ﴾ واته: کۆن، چونکه مالی خوا یه کهم ماله که له م سهر زهویهدا بۆ خه لک دروستکراوه.

﴿۲۰﴾ برپار نه ویه که ناوا بکن خو ههر که سیک قه دهغه کراوه کانی الله به گه وره بگریت و سنور نه به زینیت، نه وسا نه وه چاکه بۆی له لای په روهر دگاری، وه مهرو بزن وگا و شتریان بۆحه لال کراوه جگه له ووی که له نایندهدا نه خوینریته وه به سه رتاند، جا نه ووه بو له مه دینه دا سورتهی () دابهزی و نه وه قه دهغ دکراوانه ی دیاری کرد، نینجا نه قه رموی جا خو تان دور بخه نه وه له پیسی که بته کانن و نه یان په رستن و خو تان له قسه ی نارده او دروو ناحه ق دور بخه نه وه،

پیغه مبه ر ﷺ فه رمویه تی: }

/ / واته: نایا گه وره ترینی تاوانه گه وره کاننان پی نه لیم؟ وتمان: به لئ نه ی پیغه مبه ری خوا ﷺ. فه رموی: شهریک دانان بۆخوا وده رچون له فه رمانی دایکو باوک، پیغه مبه ر ﷺ که شانی داهیل بوو نینجا دانیش، جا فه رموی: ناگادار بن قسه ی درو هه لبه ستن، ناگادار بن شایه تی درودان، نه وسا نه مانه ی نه وهنده و ته وه تا وتم تازه بیده نگ نابیت }

به داخه وه نه مرو کئ چاکتر بزانی درو هه لبه سییت و درو بلیت نه وه سیاسه تمه دارو لیزانتره؟! نازانن که نه وه نیشانه ی ناخر زه مانه قسه یه کی راسته و فه رموده ی پیغه مبه رمانه: }

/ واته: بهم زوانه سالانیکی فریودهر به سهر خه لکدا دیت که دۆزن تییدا به راستگو دادهنریت و راستگویش به درۆزن، وه خیانه تکار به نه مین و پیایو نه مینیش به خیانه تکار هه ژمار ده کرتیت، وه روه بیبزه کان ده بنه دم راستی خه لک. بیژرا روه بیبزه کییه؟ فه رموی: پیایو هیچ و پوچه ووه له کاروباری گشتیدا قسه ده کات. }

﴿۲۱﴾ راست ههر بۆ خودا بن و هیچ هاوبه شیکی بۆ دانه نین، چونکه ههر که سیک هاوبه ش دانیت بۆ الله جا وه ک نه وه وایه که له ناسمانه وه به ربویته وه، جا بالنده پری بداتی و بیفرپینیت و گال

﴿۲۵﴾ به راستی نه وه که سانه ی که بیباوه پن و ریگا له نایینی خودا نه گرن و نه مین به په رچ له ریگای بلا و بونه وه ی داو به رگری خه لک له مالی خوا ده کن نه و مالی که بۆ هه مو خه لکمان داناوه که یه کسانه تییدا خه لکی نیشته جیبی ناو مه که و خه لکی کاروانی، وه ههر که سیک بییه وی له ویدا ههر جوړه نارپکی و سته مینک بکات سزایه کی دهر دناکی پیده چه ژین. نه م چه ند نایه ته نه وه ده گه به نن که نه م نایه تانه له (مه دینه) دا هاتبیته خوارده وه، له بهر نه وه و تراوه که نه م سورته سورته یکی سهیره دوو سوجه دی تییدا یه، به شه وو به روژ دابهزی وه، له سه فه رو له مالدا هاتوه، (مه که ی) و (مه دینه) ییه، ناشتی هه و جه نگیه، هه لوه شی نه ره وه وه هه لوه شی نارویه { } و مو حکه م و مو ته شابه یه، واته نه وانه هه مو له م سورته دا روی داوه.

﴿۲۶﴾ باس بکه نه و کاته ی که جیگای (که عبه) مان بۆ ئیراهیم دیاری کرد که دروستی بکات بۆ به ندایه تی تییدا کردنی و پیمان وت: که هیچ هاوبه شیکی بۆ من دانه نییت و ماله کهم پاک و خاوین بکه روه بۆ نه وانه ی که ته نها بۆ ته واف هاتون بۆ نه و شوینه و نه وانه یس که خه لکی نه و شوینه، وه بۆ گه ردن که چان و سوجه به ران که نو یژ که رانن. نه مه ترساندن و سه رزه نشتیکی گه وره به بۆ قوره یس که ریزی نه وان به هو ی مالی که وه یه که یه کهم جار بۆ یه کخوابه رسته ی دروستکراوه که چی نه وان له ویدا بت نه په رستن!؟

﴿۲۷﴾ جا وتمان به ئیراهیم: جاریده به ناو خه لکدا بۆ حه ج کردن، جا که بانگت کرد له هه مو ریگایه کی قول و دوره وه به پیاده و به سه ر هه مو شتیکی له رو لاوازه وه دین بۆ لات.

﴿ضامیر﴾ واته له ر، لاواز، له راستیدا نه مه هه مو هو یه کانی نازو گو یازی سه رده م نه گریته وه، وه ک: ته یاره و سه یاره.

﴿۲۹﴾ تا ناماده ی نه و سوده ی خو یان ببن هه م بازارگانی وه م عیبادت، وه تا ناوی الله ببه ن له کاتی سه ربپینی نه و نازه لانه دا که الله کردویه تی به رو زیان له و چه ند روژه دیاریانه دا، وه به یاد کردنی الله سوپاسی نه و هه مو نیعمه تانه ی بکن، جا له و قوربانیانه ی که نه یکه ن خو تان لییان بخون و بیدن به هه ژاران و نه دارانیش.

﴿۲۸﴾ باش نه و نازه ل سه ربپینه با چلک و پیسی له خو یان لابه ن جا به سه ر تاشین یان کورت کردنه وه و نیبوک گرتن، ده ست پی بکن، پاشان خوشوردن و پاک و خاوینی، وه نه وه ی که پیویستیان کردوه له سه ر خو یان له کرداره کانی حه ج و جگه له ویش

حَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنِ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنْ
السَّمَاءِ فَتَخَطَفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَى بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ
﴿٣١﴾ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظِمِ شَعْبِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ
﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحْلَاهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ
اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَالْتَمِذُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ وَّجِدُ
فَلَهُ ۗ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ ۗ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ
اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۗ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۗ فَإِذَا وَجَبَتْ
جُنُوبَهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْقَانِعَ ۗ وَالْمُعْتَرَّ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا
لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَبَالَ اللَّهُ لِحُومِهَا وَلَا دِمَائِهَا
وَلَكِنْ يَبَالُهُ النُّفُوسُ مِنْكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكْرَمُوا
اللَّهُ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ
يُذْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

ناوی اللہ ی لهسر بهین و سهری برن، نهوسا ههر کاتئ کهوتن و پاک کران و نامادهکران بو خواردن، جا خوتان لئی بخون و پاشان بیدن به ههمو کهسیکی نهدار داواکهرو داوانهکهمر، به شاری و به لادیو و به نیشهجن و به ریوار، به داراو نهدار. ههر ناوها که دهیبین رامو گهردنکهچمان کردون بوتان، سا بهلکو ئیوهش ورد ببنهوه و سوپاسی ئیمه بکن.

﴿القانع والمعتز﴾ به چهندين مانا باسکراون نهوه ههنديک لهو مانایانه بو، جا تهماشای نهو وشتره زهبللاج و گهوره بکن که چون اللہ رامو گهردنکهچی کردوه بومان که سئ پلنگ به نهاندازی و شتریک نابن کهچی مروف ناتوانی بهبی چکنو چوله لهیهک پلنگیش نزيك بکهوئتهوه نهک دوان و سیان؛

﴿٣٧﴾ نه خوئنی نهو وشتره قوربانیانهو نه گوشتهکانیان ههرگیز به اللہ ناگات و نیازیسی بهوه نیه بهلام نهو پاریزکاری و له خوا ترسیهکهی ئیوهی دهوئیت و پهسهندي نهکاو ههر نهوهیشی مهبهسته، ههر ناوها اللہ نهو وشترانهی رامکردوه بوتان بو نهوهی اللہ به گهوره و خاوهن دهسلات بزانون سوپاسی بکن لهسر نهوهی که رینمای کردون بو نهو ئاپینه، وه نهی محمد ﷺ موزده بده بهوانهی که چاکه کارن و ههمیشه وائیش نهکهن وهک نهوهی که چاویان له اللہ بیئت. پیویسته لهسر نهو کهسهی که قوربانی یان ههر ئیشیکی چاکهی تر نهکات له ناخی دلپهوه تنهنا مهبهستی رهمهندي اللہ بیئت و هیچی تر، وه

گائی بکات یان گزه بایهکی توند لئی بدات و بیخاته شوئینیکی دورده، جا نهو کهسهی که له ناسمانی بهرزو چاودیری کراوی نیمان به هوئی شيرك و کوفروه بکهوئته خواروه جگه له سزاو بهلای دنیاو پاشهروژ شتیکی تری دهست ناکهوئیت واته موشریکان ناوهانوتازه له ریزی بنیام دهرئهکرین وله دنیاوا وهک نازهلن و له روژی قیامهتیشدا بو ههمیشه به کهروکویرولالی لهناو ناگری دوزهخدان.

﴿سحیح﴾ واته: شوئینی دوردهست و ناومید کهر.

﴿٣٢﴾ برپاری اللہ بهو شیویه که ههرکهسیک دروشمهکانی اللہ به گهوره بگریو ریزی بو دابنیت، نهوسا به راستی نهو ریترتانه لهبهشی پاریزکاری دلکهانه، واته نهودلانه له خوا ترسو پاریزکارن بویه نهوههلوئسته چاکانه دهنوینن.

﴿٣٣﴾ بوتان ههیه سود گهلیک لهو مهرو بزنو گاو وشتره کی دهیبن بو سهپر برین لهمهکهدا تا ماوهی دیاری کراو که روژی قوربانی کردنه وهک شیرو خوری و موو نازو گویاز کردنی کهل و پهل بهوان، پاشان جیگای سهبرپینیان لهلای نهوماله کونهدایه که مائی خوییه، نهمه باسی قوربانی حاجیانهو نهبن که نهو نازهلانه لهدهوروبهری نهو مالهدا سهبرپین و ههر شیوه سوئیکیان له پیشهوه لئ وهرگریت دروسته.

﴿٣٤﴾ بو ههرگهل و ئایینیکی یاسای بهندایهتی و قوربانی کردنمان داناوه تا ناوی خوا بهین لهسر سهبرپینی نهوانه کی که کردمانه به روژیان لهو مهرو بزنو وشتره گایانه، جا پهروهردگار و خوی ئیوه خوییهکی تنهناهی دهی نهبن تنهنا بوئنهو گهردنکهچ و تهسلیم بن و کهسیکی تر نهکهن به هاوبهشی نهله کاتی سهبرپینی نازهلداو نه لهکاتی هیچ بهندایهتیکی تر، جا مزده بده بهوانه کی که خویان به کهم دهگرن و به دهعیه و لوت بهرز نین نهوانه کین؟

﴿٣٥﴾ نهو کهسانه کی ههرکاتئ ناوی خوا بریت دلکهکانیان دهرسیت و دپته ههشوکان، وه نهوانه کی خوگرن لهسر نهوشتانه کی که دوچاریان نهبیت لهدنیاواو نوئزدهکهن و لهوهی که پیمانداون دهبهخشن، واته " نهو چوار وهسفه وهسفی خو بهکهم زانانه ﴿المُحْسِنِينَ﴾ ئینجا اللہ نهفهرموی:

﴿٣٦﴾ وشتره گهوره فلهوهکانمان داناوه بوتان که بهشیک بن له دروشم و بهلگه کی دوزینهوهی برپارو فهرمانهکانی اللہ و سوئیکی زوریان تیدا ههیه بوتان، جا کاتئ که نامادهکرا بو سهبرپین بهم شیویه که لهسر سئ لاقی وهستاوه و لاقیکی بهسراوتهوه، ئینجا

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِينِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتُ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِيهَا أَسْمًا اللَّهُ كَثِيرًا وَلَنَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِبَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَوْمَ تُطَعَّلَةٌ وَفَصَّرَ مَشِيدِ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُون لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

قوربانی کردن و هک همو عیباده ته کانی تر بو نه وهی که و در گریت ده بیت جگه له مه که نیه تی پاکبی ده بی به و شیوه یه بیت که له شهر عدا دیاری کراوه. پیغه مبه ر ﷺ ده فهرموی: }

/ / واته: یه که م شتی که له م روژی جه زنی قورباندا دهستی پیده که یه نویتز کردنه پاشان ده که ریینه وه بو مال و قوربانی نه که یه، جا ههر که سیک ناوه های کرد نه وه سوننه تی نیمه ی پیکاوه، وه ههر که سیک بهرله نویتز ناژه ل سهر بریت نه وه ته نها گوشتیکه و پیشکشی خاوخیزانی کردوه هیج په یوه ندی به قوربانیه وه نیه و حسابی قوربانی بو ناکریت }

﴿٣٨﴾ بیگومان که الله پاریزگاری له وه که سانه نه کات که باوه رپان هیناوه چونکه به بیگومان که الله هیج خیانه تکارو کافرو سپله یه کی خوش ناوی.

﴿٣٩﴾ ماوهی شهر کردن درا به وه که سانه کی شهر یان له گله دا ده کریت، چونکه به راستی نه وانه ناهه قیان پیکراوه و بیگومان الله زور به توانیه له سهر یارمه تی دان و سهر خستنیان. کی نه وانه کی ناهه قیان پیکراوه ؟

﴿٤٠﴾ نه وه که سانه که به ناحق له ماله کانیان دهر کراون و هیج تاوانیکیان نیه جگه له وهی که نه لئین: په روه ردگارمان الله یه، به لئ نه بی نه و جوړه جهنگانه له نیوان سویای نیمان و کوفر روباتو هیزی الله له دهستی موسلمانانه وه دهر که ویت، چونکه نه گهر الله هندیکی له خه لکی به هندیکیتر له ناو نه بر دایه همو جیگانکی خوا په رستی له ناو ده چون و دهر و خیزران چ دیره کان بویه که خه لوه تگای تاکه تاکه خوا په رسته کانه و چ کلیسه کان و چ که نشته کان و چ مرگه وته کان بویه که له ناو نه وانا زور ناوی الله نه بری و یادی نه کریت، به دلنیاییه وه الله یارمه تی نه وه که سه ده دات که یارمه تی نایینی الله ده دات، به راستی الله زور به توانیه و زال و به ده سه لاته. جا زاتی ناوا بی چون سهر ناکه وی و کی نه توانی بهرانبه ری بوه ستیت. نه مه هم موژده یه و هم ههر شه، موژده یه بو نه وانه کی که له کارو کوشش و جهنگیان دا ته نها مه به ستیان الله یه با نه ترسن و دلنیایه که الله یارمه تیان نه دات، ههر شه یه بو بیباوه ران و خوا نه ناسان که ههر چی بکه ن ههر شکسته نه خون، چونکه دهر قه تی هیزی الله نایه ن، وه له لایکی تره وه بو نه وانه کی که به ناوی خواوه جهاد نه که ن به لام مه به ستیان پاک و خاوین نیه و جگه له الله تیکه لاوی مه به ستیان، نه مانه ییش الله به لئینی یارمه تی دانی پی نه داون و سهر که وتنیان نابی مه گهر به هو ی سته مکاری زوری لایه نه که کی تر یان به هو ی زوری هیزو ده سه لاتیان له به رامبه ر دوژمنه که یانه وه یان ههر نیراده که ونیه کی تری الله، جا پیویسته له سهر نه م به شه نه گهر باوه ری به الله راسته، زوو له و بو چونه هه لانه بگه ری نه وه و په شیمان بینه وه و ته نها له بهر الله بجهنگین تا بهر یارمه تی نیراده شهرعیه که ی الله بکه ون. نییجا وه سفی نه وانه نه کات که باوهرداری راستن و الله یارمه تیان نه دات و نه فهرموی:

﴿٤١﴾ نه وه که سانه که نه گهر نیمه جیگیرمان کردن له زه ویدا نویتز نه که ن و زه کات نه دهن و فهران نه که ن بو نه انجامدانی همو نیشتیکی چاک و به سود بو خه لک، وه بهرگری نه که ن له کاری خراپه، به لئ نویتز کردن و زه کات دان و فهران به چاکه کردن و بهرگری له خراپه کردن وه سفی نه وه که سانه یه که الله یارمه تیان نه دات و به سهر دوژمنانیاندا زال نه کات، وه ههر بو الله یه سهر نه انجامی هه موکاریک جا نه مه به ردی داخ نانه به دلی کافران و بیباوه راندا چی نه که ن بیکه ن سهر نه انجام ههر دوراون.

(المعروف) به همو کاریک نه وتری که له روانگی شهرعه وه په سه ند بیت. (المنکر) به ههر کاریک نه وتری که له روانگی شهرعه وه په سه ند نه بیت. نییجا الله بو دلدا نه وه ی پیغه مبه ر ﷺ و په یره وانی وا باسی هندی له گه لانی پیشو به کورتی ده کات و ده فهرموی:

نهم نایه تانهش نمونه یه کن لهم بابته، پیغهمبهر ﷺ نه ونده
 ثاوات و نارزوی موسلمانبونی گه له که هی هبو که هندی جار
 نه هات به دلایا که میک نهرمی و بیدهنگی به رامبهر به بته کانیان
 بنوینیت تا به لکو به ره و نایینی نیسلام بیان کیشیت و موسلمان
 بین به لام الله لؤمه ی دهکات و دهفرموی: ﴿ **وَلَوْلَا أَنْ تَبْنَتَكَ لَقَدْ**
كِدْتَ تَرَكْنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴾ / الإسراء: ۷۴ / به راستی نه گهر
 نیمه تو مان بته وو دامه زاو نه کردایه نریک بو که مه یلی دل
 بکهیت بولایان. جا دهگونجیت شهیتان له وکاتانه دا خوی
 تیغه لقورتان بیت و ناواتی خوی به گوئی کافراندا دابیت به بی
 نه وهی که پیغهمبهر ﷺ ناگای لی بیت به لام الله ی زانا و کاربه جی
 نیشانه کانی خوی بو پیغهمبهر که هی ره وانه کرده و فروقیلی
 شهیتان و شهیتان سیفه تانی هه لو هاشاندو ته وه. جا سوودی نهم
 جوره روداونه چییه؟ دهفرموی:

﴿ **۵۳** ﴾ تا الله نه وهی که شهیتان خستویه تیه ناو ناوات و نارزوکانی
 نه وانه وه بیکات به تافیکاری و به لایه که بو نه وکه سانه ی که له
 ناودلیاندا نخوشی کوفرو دوودلی هه یه، وه بو دلره قانیش. جا
 بیگومان ستمکاران له و په ری خرابی و که لله ره قیدان له
 دزایه تی الله و نایین و پیغهمبهر که یه اید ﷺ.

﴿ **۵۴** ﴾ جا تا نه وانه ی که خاوه نی زانیارین بزنان که بیگومان نهم
 قورنانه راسته و له لایه پهروردگار ته وه یه نه وسا باوه ری پی
 نه که ن، خو نیتر دلایان بو ی گهر دنکه چ و رام ده بیت، جا بیگومان
 الله نه و که سانه ی که باوه ری راستیان هی ناوه رینمایان نه کات بو
 ریگای راست، نه و ریگایه ی که مرؤف نه گه یه نی به رهمه نندی
 الله و به هه شتی هه تاهه تایی که پهیره ی نهم قورنانه و شارزا
 بونه لهم نایینه.

﴿ **۵۵** ﴾ نه وسا نه وانه ی که بیباوه ری بون هه روا به گومانن له و
 قورنانه تا قیامت یان تا نه و کاته ی که سزای روژی له ناو چون و
 بیخهیر یه خه یان نه گریت نه و کاته به هوش دینه وه و دلنایه دین
 که نهم قورنانه راسته به لام نه و هوشیار بونه وه تازه ج
 سو دیکیان پیده گه یه نیت؟

﴿ **۵۶** ﴾ دهسه لات و مولک له و روژدها ته نها بو الله یه و له نیوانیاندا
 بریار نه دات، جا نه وانه ی که باوه ری راستیان هی ناوه کاری
 چاکیان کرده له ناو باغه کانی نازو نیعمه تدا که یفخوش و
 شادمانن.

﴿ **۵۷** ﴾ خو نه وانه ی که بیباوه ری بون و نیشانه کانی نیمه یان به درؤ
 نه خسته وه نه مرؤ نه وانن که سزایه کی زه یون که رو نابرو به ریان

الْمَلِكُ يُومِدُ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿ **۵۶** ﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿ **۵۷** ﴾
 وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُلُوا أَوْ مَا تَوَا
 يُسَّرَفْنَهُمْ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ
 الرَّزَاقِينَ ﴿ **۵۸** ﴾ لِيَدْخُلْنَهُمْ مُدْخِلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ
 اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿ **۵۹** ﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
 مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصُرَهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
 لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿ **۶۰** ﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي
 النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ
 ﴿ **۶۱** ﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿ **۶۲** ﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ
 مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿ **۶۳** ﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿ **۶۴** ﴾

﴿ **۵۳** ﴾ پیش تو هیج رهسول و نه بییه کمان ره وانه نه کرده مه گهر
 هه کاتی ناواتی خواست بیت شهیتان شتیکی هاویشته وه ناو
 نارزوکای. جا چونکه نه مانه نماینده نوینه ری الله بوون، الله
 نه وانی پاراسته وه به شه شهیتانیه و ناگاداری کردونه ته وه لی،
 نه وسا الله نه وهی که شهیتان فره داوته ناو ناواته کانیه وه لای
 برده و پاشان نیشانه کانی خوی پته وو به هیز کرده و و الله زاناو
 کار به چییه. الله ماوه ی به پیغهمبهرانی داوه که نیجتهاد بکه ن
 هه وک به هه مو زانیان نه و ماوه دراوه به لام پیغهمبهران لهم
 نیجتهادانه دا وهک خه لکی تر نین، چونکه نه وان نوسوه و
 چاولیکروا بون بو خه لک و پیویسته له هه مو بریاریکیاندا
 گویرایه نییان لی بکریت، جا هه کاتیک له نیجتهادیکدا نه یان
 پیکا بیت الله زووبه زوو ناگاداری کردونه ته وه و بو یانی راست
 کرده ته وه و نه یه یلاوه که له سه ره نه وه بیمینینه وه، جا نهم
 به شهیه بووه به هوی تافیکردنه وهی خه لک نه وسا باوه پرداری
 راسته قینه باوه ریان پیه ی ناوه و نه و راستکردنه وه یشان به حه ق و
 راست زانیوه، به لام دووروان و دل به زیوان و ساخته چیان زور جار
 نه مه یان به فرسه ت زانیوه بو دزایه تی و بو به درؤ خسته وه ی
 پیغهمبهر ﷺ، بارمه و درگرتنی پیغهمبهر ﷺ له دیله کانی
 "به در" و پشت هه لچه رخانه دنی له و گویره ی که پرسیری لی کرد
 که باسی له سورته ی (عه به سه) دا هاتوه نمونه ی نه و نیجتهادا نه
 بووه که الله ره خنه ی توندی لیگرتووه بو راست کرده ته وه، وه

بەندەكانى چى دەكەن بەلام بە حەوسەئەيە بۇ تۆلەسەندەنە، پاك و بى گەردى ھەر بۇ اللہ يە لەو حەوسەئە گەورەيەي پاش ئەو زانىيارىە وردەى.

﴿٦٠﴾ بىرپارى اللہ ئاوەھايە، وە ھەر كەسئىك تۆلەى خۇى بسئىتەو بەو شئوہى كە ستەمى لئىكراوہ پاشان دەست درئزى كرايە سەرى بەراستى اللہ يارمەتى ئەو كەسە ئەدات، بئىگومان اللہ زۆر چاوپۇشى كەرەو تاوان بەخشە، جا ئەم ئايەتە ئەو دەگەنيەت كە ئەبى دەسەلاتداران تۆلە وەرگرنەوہ بۆستەم لئىكراوان و پشنگوييان نەخەن.

﴿٦١﴾ ئەوہ بىرپارى اللہ يە كە باسكرا و ئەو ھەرچى بىيەويەت دەيكات، چونكە بئىگومان ھەر اللہ يە كە شەو ئەخاتە ناو رۆز و رۆز ئەخاتە ناو شەوہوہ بە گوپرەى پئويستى خەلك زياد و كەميان ئەكات خۇ بئىگومان خوا بيسەرى ھەمو قسەكانە ئاشكرا بئىت يان شاراوہو بىنەرى ھەمو كردارەكانە لە ھەر كوئىدا بگرئىت بەشەو بى يان بەرۆز.

﴿٦٢﴾ ئەوہيە بىرپارو ھىزى اللہ چونكە ھەر اللہ يە پەرستراوى حەق و راست، وە ئەوہى كە ئئوہ بئىجگە لەو دەپەرستىن پىروپوچ و بى كەلكن و پەرستىنيشان بىسودە خۇ بئىگومان ھەر خۇيەتى بالا دەست و گەورە، جا بۇ بەلگەيەك لە سەر بالا دەستى و گەورەيى ئەفەرموى:

﴿٦٣﴾ ئەى نەت دبوہ كە بئىگومان اللہ لە ئاسمانەوہ ئاوى ناردو ئەوسا زەوى بە ھوى ئەوہوہ سەوز بو؟ بئىگومان كە اللہ وردبىنەو ئاگادارە بەسەر ھەمو شتئىكدا.

﴿٦٤﴾ ئەوہى لە ئاسمانان و زەويديايە ھەموى مولكى ئەوہ ئەوسا بئىگومان كە اللہ خۇى لە ھەمو شت بى نيازەو ھەميشەسوپاس دەكرئىت.

﴿٦٥﴾ ئايا نابىنى كە اللہ ئەوہى كە لەناو زەويديايە دەستەمؤ و رامى كردوہ بۆتان، تا ھەر شتئىك بە گوپرى خۇى سودى لى وەر بگرن، وە تۆ نابىنىت ئەو كەشتىە گەورەو بار قورسانەى بۇ رامكردون كە بە فەرمانى خۇى ھىزئىكى واى لەناو ئەو دەريادا داناوہ كە راگرى بكات و بەئاسانى ھاتو چۆى تئىدا بكات، وە ئەم ئاسمانەى راگرتوہ كە بەسەر زەويدا نەكەويەت مەگەر خۇى رىيى بى بدات، بئىگومان اللہ سەبارەت بە خەلك زۆر دلئسوزو بە رەحمە ھەرچەند كە ئەوان ستەمكارن.

﴿٦٦﴾ ئەوسا ھەر خۇيەتى كە ژيانى پئىداون و ئەتان ژئنى پاشان ئەتان مرئىن و كەس ناتوانى رىگاي لى بگرئىت، پاش ئەوہيش

بۇ ھەيە. لەئايەتى پەنجاوودو تا ئپرە قسەو قالەى زۆرى لە سەر كراوہو داستانى غەرائىق ئەم دبو ئەوديو كراوہ، ھەندىك بەراستى نازانن لەوانە)

(ھەندىكىش بە راستى ئەزانن بەلام ئەوانيش لە سەر چونىەتئەكەى ناكۆكن، جا ئەو قسەيەى ئەشى بۇ باس كردن و رىئ تئىدەچئت ئەوہيە كە لە كاتى خويئندەوہى سورەتى (نەجم) لە لايەن پئىغەمبەرەوہ ﷺ بۇ ئەو خەلكەى دانىشت بون لە باوہردارو كافر كاتى كە پئىغەمبەر ﷺ سەرزەنشتى كردن و بتەكانى بە سوک ناو بردن و چانىكىدا شەيتان لە سەر شئوہى دەنگى پئىغەمبەر تارىفى بتەكانى كردو وتى : ئەو بتانە بالئندە گەلئىكى بەرزو تئىز فېرن و بئىگومان شەفاعەت و تىكاكاريان جئگاي ئومئىدە. جا بئىباوہردان ئەمەيان بئىست وتيان محمد تارىفى بتەكانى ئئىمەى كردوہو بەمە شادمان و كەيفخوشبون و لەكۆتايى سورەتەكەدا كاتى كە پئىغەمبەر ﷺ سوجدەى بردوہو موسلمان و بت پەرست ھەمويان سوجدەيان بردوہو، جا وا بلاؤبوويەوہ كە محمد ﷺ و قورەيش رىكەوتون تەنانەت ئەم دەنگوباسە بە حەبەشەيش گەيشت و كۆمەلئىك لەكۆچكەرانى حەبەشە ھاتنەوہ بۇ مەكە بەلام كە گەيشتنە مەكە دىيان ئەو دەنگوباسە بەو شئوہيە نەبوہ، لە راستىدا ئەم روداوى "غەرائىق" لە سابت نەبوہ ئەگەر سابتئىش بئىت وەك ھەندى و تويانە ناگونجئت كە بە دەمى پئىغەمبەردا ﷺ ئەو وشانە ھات بئىت وە ئەوہى كە دەگونجئت ئەوہ بو كە باسمان لئىكرد بئىگومان ھەر مرؤفئىكى ژئىرو زانا تەماشاي ئايەتەكانى سورەتى (نەجم) بكات كە سەراپا سوكى و بئىنرخى كردنە بە بتەكان دەزانئت ئەو تارىفە لە زمانى پئىغەمبەرەوہ ﷺ نەبوہو ناگونجئ. واللە اعلم. ئئىنجا پەرورەدگار باسى ئەو كەسانە ئەكات كە لە بەر خاترى اللہ جئگاو ولاتى خۇيان بە جئ ھئىشتوہو ئەفەرموى:

﴿٥٨﴾ جا ئەوانەى كە لە رىگاي اللہدا كۆچيان كردوہو ولاتى خۇيان بەجئ ھئىشتوہ پاشان بكوژرئىن يان بمرن ھىچ جىاوازى نىە بە راستى اللہ رۆزيان پئى ئەدات بەرۆزئىيەكى جوان چونكە ئەوان بۇ خوا وازيان لە ژيانى خۇش و ولاتى خۇيان ھئىناوہ خۇ بئىگومان ھەر اللہ يشە چاكترئىنى رۆزى دەرەكانە، جا چۆن دەگونجئ بۇ ئەم زاتە دۆستانى خۇى بى بەش بكات؟ سەرەراى ئەوہش،

﴿٥٩﴾ بە دلئىيايەوہ ئەيانباتە جئگايەكئىشەوہ كە خۇيان پئى رازى دەبن، بئىگومان كە اللہ ھەر زۆر زانايە بەكارو كۆشى بەندەكانى لە چاك و خراپ، بە حەوسەئەيە بۆيە پەلە ناكات لە تۆلە سەندەنەوہ، ئەگەر چى ئەو زاتە زۆر بەچاكى دەزانئت كە

له گهڻ ڏسڻي په پيغامبر ﷺ ڪيڏانهن ههيو ۽ باوهر پيان پيئي نيه، نه پيانه وڃي به عهڙي ڪورتي خويان رهڻه له نه حڪامه شهره ڪان بگرن وهڪ ڏهه وهي ڪه ڏهين: ڪرين و فرؤشتن ههروهڪ سوو (الريا) وايه، جا ڏهه گهر سوو حهرام بيت ڏهين ڪرين و فرؤشتن حهرام بيت، جا ڏهه نايه تانه ڏهه وهان تيڏهه گه پنه نيٽ ڪه ڏهه بيت پيش هه مو شتيڪ ڏهه مانه بو ريگاي ﷻ و باوهر هينان به ڏسڻي په پيغامبر ﷺ بانگ بڪرين، جا ڏهه گهر باوهر پيان هينا ڏهه وسا ڪيڏه نامينيٽ، چونڪه بوچوني باوهر دار وايه ڪه ڏهه وهي پيغامبر ﷺ و تويه تي هه مو له لايه زاتيڪه وهيه ڪه هه مو برياره ڪاني حهق و به جيڏه به لام ڏهه گهر باوهر پيان نه هينا ڏيهه خوتان به ڪيڏه و دمهه قاله ڪردن له گهڻ ڏهه واندا سهه رقال مهڪن، چونڪه ڏهه مانه لهم دمهه قاله ڏهه مان حهق و نيه ڪه حهق و راستيان بو دهرڪه وڃي، چونڪه ڏهه گهر مههه ستيان ڏوڙينه وهي حهق بويايه له ڏسڻي و بناغهي په پيامه ڪه وهه دستيان پيڏه ڪرد، ههروهه ڏهه وديشمان تيڏهه گه پنه نيٽ ڪه دمهه قاله ڪردن ودهه سفيڪي په سهن ڪراو نيه بوڏيه پيغامبر ﷺ دهه فرموي: }

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَافِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءٌ وَفٌ رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٧﴾ وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذْ أَنْتَ عَلَىٰ عِلْمِهِمْ ءَايَاتِنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ بَشَرٌ مِّنْ ذَلِكُمُ النَّارُ وَعَدَّاهُ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

زيندوتان ڏهه ڪاتوهه بو پاداش و سزاي ڏهه وهي ڪه ڪردوتانه بهراستي مروف زور خوانه ناس و ناسوپاس و سپلهيه و ڏهه هه مو نازو نيعمه تانهي له بهر چاو نيه و له باتي مهه دح و سوپاسي ﷻ ڏڙايه تي و ڪوفري ڏهه ڪات و به ندهي ڏهه به خوي خوي دهڪات؛

﴿٦٧﴾ بو هه مو گهڻ و زهه ماننيڪ ياسا و بهه نامه يه ڪمان داناهه ڪه ڏهه وان ڏهه بين به و شيوه رهه تار بڪن. واته ڏهه بهه نامه ي تو شتيڪي بين ويڻه و داهاتو نيه، به لڪو دريڙهه بهه نامه ي گه لاني پيشوه، ده ي با ڏهه وان لهه ڪارهه بگرهه بهه ردهه له گهڻ دا نه ڪه و نه به لڪو ڙيهرين و دان بهه راستي دا بنين جا تو ڏهه وهي محمد ﷺ بههروهه پهروهه دگاري خوت بانگ بڪه ڏيڙهه وانيش چي ده ڏين با بلين بهراستي تو له سهه ريڻماي و ريگاي راستيت.

﴿٦٨﴾ جا ڏهه گهر دمهه قاله پيان له گهڻ دا ڪرديت له سهه ڏهه واسا و بهه نامه پيانه ي ڪه بو مان داناون تو خوگرو ليهوردهه، جا تو بلئ: ﷻ زاناره له خويستان بهه وڪارو رهه تارانهي ڪه نه يڪه نه دهرهق بهه من.

﴿٦٩﴾ جا ﷻ له روڙي قيامه تدا له بارهه ڏهه وهي ڪه ڏيهه ڪيڏه تان تيڏا ههيه برياره ڏهه دات له نيوانتاندو راستو ناراستان بو دهر ڏهه خات. دياره ﷻ بو هه مو ڏومه تاني پيشو بهه نامه و په پرهو و پرؤگراميڪي تايبهه و گونجاو بو ڪاتي خوياني ناروده، ڏهه گهر چي له ڏسڻي و بنه مادا هه مو پيان وهڪ يه ڪن و گوڙانڪاري تيڏا نه ڪراوه ڏهه مهه جي رهه ڏهه گرتن نيه، به لام ڪه سانيڪ هه ڪه ڏهه گهر چي

/ واته: من

زهه مانه تي مائيڪ دهڪم له داوڀني بهه هه شته وهه بو ڏهه وڪه سهه ي ڪه وازي هينابيٽ له دمهه قاله ڏهه گهر چي قسهه ڪه يشي راست بيت، وهه مائيڪ له ناوهراستي بهه هه شته دا بو ڪه سيڪ ڪه وازي له درو هينابيٽ ڏهه گهر چي به شوخيش بيت، وهه مائيڪ له لاي سههروي بهه هه شته دا بو ڏهه وڪه سهه ي ڪه رهه وشتي خوي جوان ڪردبي }

﴿٧٠﴾ نايا تو نازاني ڪه بهه راستي ﷻ ڏهه وهي ڪه له ناسمان و زهه ويڏايه ڏهه يزاني؟ بيگومان ڏهه وهه ش هه مو تو مارڪراوه له ناو ڪتيب دا بيگومان ڏهه وهه ش له لاي ﷻ ناسانه،

﴿٧١﴾ خو موشريڪان جگه له ﷻ شتيڪ ڏهه پهه رستن ڪه پهروهه دگار هيچ بهه لگه يه ڪي له سهه راستي ڏهه وهه رهه وانه نه ڪردوهه هيچ زانياريهه ڪيشان لهه و بارهيه وهه نيهه، دهه ڏهه جوڙهه پهه رسته جگه له نهه قامي ڏهه بين جي بيت؟ ڪه واته ڏهه وانه ناحهه فيڪارو ستهه مڪارن جا بو ڏهه ستهه مڪارانه هيچ يارمهه تي دهرڪي نيهه ڪه بيانپاريڙي له سزاي ﷻ . به ڏي ڏهه بيباوهه و گهه وانه ههه رگيز پيان خوش نيه ڪه نيشانه ڪاني خواهه بينن و شهيتان سواري شانيان بووهه رهه واي له لا ڪردوون بهه ناروهه و ناروهه ايشي لا ڪردوون بهه رهه و و سهه ري لي تيڪداون.

﴿٧٢﴾ خو ههه ڪاتيڪ نايه ته رهه شنه ڪرهه ده ڪاني ڏيهه پيان بهه سهه ردا بخويڙيهه وهه تو ههه بهه چرو چاوي ڏهه و بيباوهه پانه دا بيڙاري و

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ فَاستَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ. وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفِيدُوا مِنْهُ ضَعْفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْكُمُ الْإِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

۱۱۸

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

۲۳

برده تا پیغمبر ﷺ شایهت بیت له سهر نیوه، جا نیوهش شایهت بن له سهر خه لک، دهی نیوه نویژ بکهن و زکات بدهن و دهست به نایینی ﷺ وه بگرن و به راستی بچه سپین پییه وه ههر نهو زاتهیه دؤستی نیوه نای چ دؤستیکی به هیزهو چ یارمه تی دهریکی ههرگیز نه شکاو.

لیردها فه رموی له ناییندا سهختی و گرانی نیه به لام نهمه بهو مانا نیه که له ناییندا هیچ نارده تیه که نیه به لکو مانای نه وه یه که کارهکانی نایینی ههموی به سودی باوهرداره و نه انجامدانیان له چاو پاداشه زورو نه براره کانیدا ههر چند قورسیش بن وهزن و نارده تیه کیان نیه، نهمه له لایه که وه له لایه کی تره وه نه انجام نه دانی فهرمانهکانی نایین نه وهنده سزاکه ی زورو نه براره یه نه انجامدانیان ههر چند سهخت بی زور ناسانه له چاو نهو سزا زوروگه وهرو نه براره دا له روویه کی تره وه داواکارییهکانی نایین به نه ندازهی توانایی مرؤفه و هیچی له توانا به دهری تیدا نیه و نابی، نهمه گرنگه و چاکی و درگره بو شوینهکانی تری لهم بابه ته، به لی نهم نایینه به نسیلام و په پرهوانی به موسلمان ناونراوه واته: به که سیک نهوتریت موسلماننه که خوی به ته وای دابیته دهست ﷺ و گوئ رایه لومل که چی فهرمانهکانی بیت له ههر کویدا بی و ههر رهنگوزمانیکی هه بیت نه گهر وانه بو به په پرهوی نهم نایینه دانانریت ههر که سیک بی و له ههر کویدا بی و ههر جوړه رهنگوزمانیکی هه بیت، وه به ناوی تیره و نه زاده و لاتو پیغمبره وه ناو نه نراوه.

رقی نه وانت لهم نایینه بو دهرده که ویت، به لکو لهو کاته دا ها خه ریکن هیرش بکهنه سهر نهو که سانه ی که نایه تهکانی نیمه یان به سهردا ده خویننه وه، نهی محمد ﷺ به وانه بیژه: نایا هه وائتان پییدم به شتی که خراپتر لهو رقو فینه ی نیوه؟ نهو ناگره سهختو دزواره یه که ﷺ به نینی پیداوه بو نه وانه ی که بیباوهر بوون که زور گه وره و به نیش و نازارتره لهو کارانه ی که نهوان دزی باوهرداران دهیان کرد. جا نا نهمه یه سهر نهنجامی پیسو بهد فه، نینجا ﷺ باسی لاوازی نهو په رستراوانه و گیلی بهندهکانیان دهکات و دهفه رموی:

﴿٧٣﴾ نهی خه لکینه نمونه و په ندیک هینراوه، جا باش گوئی لی رابگرن تا خوا تاشراو و درؤزنه کانتان چاک بناسن، بیگومان نه وانه ی که نیوه جگه له ﷺ هانایان بو نه بهن و نه یانپه رستن، نه گهر ههمویشیان کو ببنه وه ههرگیز میشتیکیان پیدروست ناکریت، جا نه که ههرگیز پییان دروست ناکریت به لکو نه وهنده بی نرخ و لاوازن نه گهر میشتیک شتیکیان لی بفرینن ناتوانن لی بیسینه وه. نای داوا کار که په رستراوه ناحهقهکان و داوا کراو که میسه که یه، چند لاوازو بی هیزن، دهی په رستراوانیک که به ههمو یانه وه نه توان میشتیک دروست بکهن و دیان دهردهقی میشتیک نایه ن چوون چاوهروانی شه فاعهت و تکاکاریان لی ده کریت، دهی نامؤژگاری له مه گرنگتر کوا؟ بو بیر ناکه نه وه و دهست له خرافات و خویانی تاشراو هه لگرن و روکه نه وه په روهردگاری جیهان خو ههرچی بکهن هه رده چنه وه به ردهستی؟

﴿٧٤﴾ نه وانه ﷺ یان بهو شیوهی که شیباو و پیویست بی نه ناسیوه و ریزیان بو دانه ناوه بیگومان که ﷺ نه وپه ری توانا و دهسه لاتی هه یه و هه میسه سه رکه و توه و هیچ شتی که به سه ریدا زال نابیت.

﴿٧٥﴾ ﷺ له ناو فریشتهکان و له ناو خه لکدا نماینده و نیروانی خو ی هه لده بیژری بیگومان که ﷺ زور بیسه رو بینه ره، هیچ دهنگیک نیه که نه بیسی و هیچ شتی که نیه که نه بیینی.

﴿٧٦﴾ نهو زاته به وهی که نیستا له به رده میاندا یه له خو شی و ناخو شی له چاک و خراب و به وهیش که له مه ولا پیی دهگن دهرانی نه وسا ههر بولای ﷺ ره وانه ده کرینه وه.

﴿٧٧﴾ نهی نهو که سانه ی که باوهردتان هیناوه گهر دنکه چ ببن و سوچه بهرن و په روهردگارتان بیه رستن و نیشی چاک بکهن بو نه وهی سهر که وت و رزگار ببن له دنیا و له پاشه رؤژدا.

﴿٧٨﴾ جیهاد بکهن له ریگه ی ﷺ دا بهو شیوه یه ی که شایهسته ی نهو زاته یه که نهو نیوه ی هه لبرادوه بو نهم ناینه و کردونی به هه لگرانی راسته قینه ی و هیچ شتیکی سهختی لهم ناینه دا له سهر نیوه دانه ناوه، په پرهوی نایینی باوکی خو تان نییراهیم بکهن و هه لگری نالای یه که خوا په رستین وه که باوکتان نییراهیم، نهو زاته له پیش قورئان و لهم قورئانه ی شدا ناوی نیوه ی به موسلمان

بهناوی الله ی زور به سوزو بینیهایهت میهره بان

۱ به راستی باوهرداران سرکهوتو رزگارن. جا لیردا چهند
وهسفیکی نهو باوهرداره سرکهوتوانه باس دهکات و دهنه رموی:

۲ نهو کهسانه که لهناو نویژهکانیاندا خویمان به کهم
دهگرنو به دلوه به نویژهکهوه خهریکنو خویمان به شتی ترهوه
خهریک ناکن، واته: خشوع هم کاری دلوه هم کاری نهندام.

۳ جا نهوکهسانه که خویمان له قسهی پروپوچو نابهجی دور
دهگرنو خویمان تیکهلاوی نهو کهسه خراپانه ناکن، واته:
رهوشت بهرزن.

۴ جا نهو کهسانه که زهکات دهنه، وه له مالهکانیان مافی
(الله) و خهلیکان همهیشه لهبیرهو کهم تهر خهمی تییدا ناکن،
واته: زور له خواترس ومروؤف دؤستو خیر خوازن.

۵ وه نهو کهسانه که به چاکی شهرمگهی خویمان دهپاریزن
لهکاری بیسو بی شهرعی،

۶ مهگهر لهگهل هاوسهرانی خویمان یان نهوکهنیزانهی که
مولگی خویمان، جا بیگومان نهوانه لهسهر تیکهلاوی نهو
دوبهشه سهرزهنشت ناگرین، چونکه کاریکی شهرعی رهویه
بؤیان بهلگو پاداشتیش دهنهینهوه.

۷ نهوسا ههر کهسیک شهرمگهی خوی بؤ جگه لهو دوو ریگا
شهرعیه بهکار بهینیت نهوانه دستدریژی کهرو له یاسا
دهرچوون، کهوا بوو ههر کهس زینا بکات یان نیرباز بیت یان
دهستپهری بکات وه یان لهگؤمهوه یان لهکاتی عادهی مانگانهوه
یان کاتی پاش منداال بوون له گهل خیزانیدا نزیکی بکات نهو
کهسه تاوانباره له یاسا دهرچووه.

۸ پاشان پهروهردگار له وهسفی باوهرداراندا دهنه رموی: جا
نهوانه که پاریزهری نهمانهتهکانیانو بهلینهکانیان، نه
خیانتهت له نهمانتهت دهکن ونه بهلین دهسکینن واته نهو دوو
وهسفهی دوورهکانیان تییدا نیه.

۹ خو نهوانهپشن که نویژهکانیان دهپاریزنو ههریهکهی له
کاتی خویدا نهنجام دهنه، جا نویژ نهوهنده گرنگه که (الله)
دووجارلیرهله وهسفی باوهرداراندا هیئاویهتی جاری یهکهم
لهبارهی خشوعوهویه جاری دووههم کهئیرهیه له بارهی
پاریزگاری له سهری نویژو کاتهکانیهتی. بهلی، نویژ زور گرنگه
چونکه هیلی پهیوهندی راسته و خوی باوهرداره به پهروهردگاری
خوی و جیگای رازو نیازیهتی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
أُزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
فَمَنْ ابْتغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْأَرْضَ دُونَ هُمْ فِيهَا حَافِلُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ
سُلْطَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ
خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظْلًا فَكَسَوْنَا الْإِطْلَاقَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
لَمَسِيُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلُ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

سورهتی مؤمنینون

۱۱۸

۳۳

سورهتی مؤمنینون بیستوسوئ ههمین سورهتی قورئانهو
سهدههژده یان نوژده نایهته، لهسهر رای نهوانهی که لهسهر
﴿وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ﴾ نایهتی چلوپینچ وهستاون که بهسریهکانن
سهدونوژدهیه وه نهوانهپش که لهسهری نهوهستاون که
کوفیهکانن سهدههژدهیهو قسهی ههمو لهسهر نهوهیه که له
مهکهدا هاتوته خوارهوه.

عهدولای کوری سائیب ﷺ دهگریتهوه که }

ﷺ

/ له گهل پیغهمبهردا ﷺ /
روژی فهتی مهکه نامادهبوم جا پیغهمبهردا ﷺ لهبهردهمی
کهعبهدا نویژی خویند، ههردوو نهعلهکهی له بین کهندو له لای
چهپیهوه داینان، نهوسا دهستی به خویندنی سورهتی مؤمنینون
کرد جاکاتی که گهپشت به باسی موسا یان عیسا کؤکه گرتی و
لهبهر نهوه جو به رکوعدا و تراوه نهو سورهته بهگویرهی
دابهزین سورهتی هفتاوه شهشهمه و پاش سورهتی () و پیش
() دابهزیوهو بهباسکردنی سیفتهتهکانی باوهرداری
راستهقینه دست پیدهکات، له کوتای سورهتی پیشو که سورهتی
چهجه فهردمان بهچاکه کردن دراو فهرموی: ﴿وَأَعْبُدُوا رَبَّكُمْ
وَأَفْعَلُوا الْخَيْرِ﴾ الحج: ۷۷.

جا لیرهشدا بهدریژه باس لهو چاکانهدهکات.

۱۰ } نهوانه ميراتگران. پيغه مبهري ﷺ دهفه موي: }

{ اُولَئِكَ هُمُ الزَّوْرُونَ }

/ هيج كام له نيوه نيه مه گهر دوو جيگای بؤ
/ ههيه جيگايهك له بهههشتو جيگايهك له ناگري دؤزهخ، جا ههر
كاتيك كه كافريك دهرريتو دهرپواته ناو ناگر، نهوسا جيگای
بهههشتي نهو كافر به نهوانه ي كه چونهته ناو بهههشتهوه
دهدريتو بوخويان دهيبه، جا نهوه مه بهسته لهفه رموده ي
خوای بهشكودا كه دهفه رموي: ﷺ نهوانه ميراتگران .

۱۱ } نهوانه ي كه فيردهوس به ميراتو نيرس دهبهنهوه، نهوان بؤ
هميشه تييدا ده مينينهوه، پيغه مبهري ﷺ له وهسفي فيردهوس دا
دهفه رموي: }

/ / واته : بيگومان لهناو بهههشتدا
سه د پله ههيه كه الله ناماده ي كردوه بؤ نهو كهسانه ي كه له
ريگای نهو دا غهزا دهكهن نيواني ههر پله بهك بؤ پله بهكي تر
وهك نيواني ناسمان و زهوييه، جا ههر كاتيك داواتان كرد له الله
داواي فيردهوس بكهن كه بيگومان چاكترين و بهرزترين جيگه ي
بهههشته و لهسهر نهوهوه عهرشي (الله) يه و روباره كاني
بهههشتيش له ويوه هه لدهقولين }

۱۲ } بهراستي نييمه له سهههتاوه مروقمان له پوخته بهكي
دهرهنيرو له قور دروستكردوه. سهههتا ي دروستبوني نادم ﷺ
به م شيوه بووه له (خاك) هوه بؤ (قور) نينجا بؤ قوري بؤ گهنيوو
ترشاو، جا قوري وشكهوه بو نهوسا نادم ﷺ. پاشان له خو ي
هاوسهري بؤ دروستكردو لهودووانهوه به م شيويه كه ديت
دروست بوني مروقم دهستي پيكرد.

۱۳ } پاشان كردمان به توماو، وه نهو توماوه دانرا له ناو
جيگه بهكي پاريزراودا كه رهحمي دايكه.

۱۴ } پاشان نهو توماوي شههههتهمان كرد به پارچه خوينيكي
مهيو، نهوسا نهو خوينه مهيوه مان كرد به پارچه گؤشتيك به
نهاندزي پارويهك، نينجا نهو پارچه گؤشتهيشمان كرد به
نيسقان گه ليك، جا نهو نيسقان گه لهيشمان به گؤشت داپوشي
پاشان كردمان به دروستكراويكي تر، جا به هو ي پيداني رو و
گيانه وه، له جيسميكي بي گيانه وه گوريمان بؤ گيان له بهريك جا
چ عه جايب دهست رهنگين و بوله ند مهقام و به خه يرو بهيره
(الله) يهك كه باشتري نهوه دروستكارانه.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَّاهِبِ
بِهِ لَقَدِيرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَحِيلٍ وَأَعْنَبِ
لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهَ كَثِيرَةً وَمِنَهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ
طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لَّلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّكُمْ فِي
الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِّشَفِيقِكُمْ مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلاَّ
عِبْرَةٌ أَفَلَا تَنْفُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا
إِلاَّ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِن هُوَ إِلاَّ
رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فترى صوابه حتى حين ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرني
بِمَا كَذَبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَن اصنع الفلک باعیننا
وَوَحَيْنَا إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِن
كُلِّ زَوْجٍ مِّنْ نِّبْتٍ وَأَهْلَکْ إِلاَّ مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ وَلَا تَخْطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

وشه ي (الخلق) دوو ماناي ههيه:

بهكه م: دروستكردني شتيك له نهبون () كه نهمه ههر نيشي
(الله) يه و جگه لهو له م بارهوه هيج دهسه لاتيك نيه و خاليق ههر
خوابه.

دووهمه: گوران و دهستكاري كردني شتيك بؤ دروستكردني
شتيكي نو ي وهك نهوه ي كه خاك دهكرت به قورو، نينجا به
ههيكه له ههيش ههر خهلق ي پيدهوتريت جا به م مانايه دهتوانين
بليين خاليقه كان زورن به لام (فَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ) } جا
چ عه جايب به خه يرو بهيره (الله) يهك كه باشتري نهوه هه مو
دروستكارانه

۱۵ } پاشان نيوه بيگومان بن كه پاش نهو دروستكردنه و
تهواو كردني نهو ماوهيه ي كه بؤ ههر كه سيك دانراوه، بهراستي
نيوه دهمرن و دهچنه دنيا بهكي ترهوه.

۱۶ } پاشانيش سور بزنان كه نيوه رو زي قيامهت زيندو
دهكرينه وه بؤ حيساب و پاداشت و تو له.

۱۷ } جا به راستي ناسمانانمان له حهوت ته بهقه كه شويني هاتو
چو ي فريشته كانه له ژوره وه ي نيوه وه دروستمان كردوه، وه نييمه
بي ناگانين له نهوانه ي كه دروستمان كردوه، وه نييمه هه روا
دهستمان لي نه شوردون به لكو بوني هه مويان به فه رماني
نييمه يه و چاكيش ده زانين چي دهكرت و چييان پيوسته.

٢٠) نهوسا له چيای سينادا درهختيکی چاکو بهفهړم بؤ رواندون که روئی ههيه و پيخوړيشه بؤ بخوران، واته: زهيتون که روئيکی زوری ههيه و سوډيکی فرهوانی لی وهر دهگيری و دهشخوريټ که نيسټا زانست گهليک له سوډهکانی روئی زهيتونی زانيوه ههروهکو سوډهکانی خورماو ميوژو کشميش.

٢١) بيگومان لهناو نازدهلهکانيش دهرسو ناموژگاريهکی يهکجار گهورهټان بؤ ههيه، نيمه پيتان دنوشين لهوهی که لهناو سکياندايه که شيريکی پاکو خوشمهزهيه، وه لهناو نهو نازدهلهدا گهلی سوډی ترټان بؤ ههيه، وه له گوشتيشيان دهخون.

٢٢) جا لهسهر ههنديکيان لهو نازدهلانهو لهسهر کهشتی ههلهدهگيرين و به هوئی نهوانهوه نازوگوياز دهکن، نهمانه ههمو نيعمهټی (الله)ن و پيوسته مروّف سوپاسگوزار بيت. نينجا الله داستانی چهند پيغهمبهريک به شيوهيهکی کورت باس دهکاتو دهفهرموئ:

٢٣) بهراستی نيمه (نوح)مان رهوانه کرد بؤ سهر گهلهکهی و پهيامی خوټانمان پيدا نارد، جا نهویش وتی: به گهلهکهی: نهی گهلی من الله بپهرستن، جگه لهو خوايهکی ترټان نيه وهيج شتيک جگه لهو شايستهی پهرستن نيه دهی نایا نيوه ههروا لهسهر نهوئيشه خراپانهټان دهړون و ناترسن و خوټان له رقوقيني نهو خوايه ناپاريزن؟

٢٤) جا پياو ماقولانی هوزدهکی که بيباوهړبون بهو گهلهی خوټان وت: نهمه جگه لهوهی که مروفيکه وهک نيوه شتيکی تر نيه، دهيهوئ خوی بهسهر نيوهدا بهرز بکاتهوه، خو نهگهر الله مهیلی ناردنی نمانبندهی لی بوايه بيگومان فريستهکانی دهنارد، خو نهوهی که نوح باسی دهکات له باو باپيرانيشمانهوه نهمان بيستوه.

٢٥) نهمه جگه لهوهی که پياويکی شيته شتيکی تر نيه، جا ليی بوهستن ههټا ماوهيهک يان چاک دهبيتهوه يان ههمو کهس دهرانيټ که شيته و گوپی بی نادن.

٢٦) نوح زور بهم قسانه دلی تهنگبو پهناي بؤ الله برد و وتی: نهی پهروهردگارم به هوئی نهوهی که بيباوهړن پيم و به درؤم نهخهنهوه يارمهټيم بده.

٢٧) جا نيگامان بؤ ناردو به وهی تيمان گهياند که نادهی کهشتيهک لهټير جاوديري نيمه و به گوپرهی وهی نيمه دروست بکه، نهوسا ههر کاتی برپاری نيمه هات بؤ سزادانی هوزدهکته و له تهنوری ناگروهه ناو فوارهی کرد نيټر بزانه که نهوه کاتی

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَالِكِ فَقُلْ أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَجَّحَنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ أُنزِلْنِي مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ عَبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ بَدَأَ كُلَّ مِمَّاتِ الْكُلُوبِ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِن أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾ أَيْعِدُكُمْ أَنْتُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا إِنَّكُمْ تُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ هَيَّاتَ هَيَّاتَ لِمَا نُوعِدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَعَجَلْنَاهُمْ عُسَاءً فَبَعَدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾

١٨) خو نيمه له سهرټانهوه به نهاندازی دياريكراو پيوست ناوتان بؤ دهبارينين نه نهوهنده کهم که سوډی نهبي ونه نهوندهيش زياد که له ناوتان ببات، جا نيمه راگيری دهکهين له ناو زهويدا تا سوډی لی وهرگرن، وه بهراستی نيمه- ههر وهکو دهبارينين ههروايش- زور به تواناين که له ناوی ببهين ونهيهټين سوډی لی وهربگرن، واته: نهو ناوهی که هيچ گيانلهبهريک بی نهو ژيانی نابی دوو مهترسی گهوهی ههيه **يهکه م: الله** نهيباريټی کي دهيباريټيت. **دوهه م:** نهگهر باراندیشی زوو له ناوی ببات چ بيکاتهوه به ههلم يان بهناخی زهويدا بيپاته خوارهوه کي دهنوانی ريگای لی بگريټ نهگهر سوژو رحمهټی خوی نهبي؟ ﴿بلی: پيم بلين نهگهر نهو ناوهی که سهراوهی ژيانټانه به ناخی زهويدا بجپته خوارهوه و هيچی بؤ سهرنهيهټ، نهوسا کيپه که ناوی ههلقولاو و کانی ناوی بهتامو چاکتان لهناو نهو خاکهټا بؤ دهردههينيت؟ ﴿ملك/ ٣٠.

١٩) جا بهو ناوه باغهکانی خورماو تريمان بؤ نيوه بهدی هيناهو که ميوه جاتيکی زوری تيډايه بوټان وه لهوانه دهخون و دهبي به هوئی زيندهگيتان، جا ههر خورماو تري نيه بهلام نهم دوو ميوه لهوانهيه که بهبي نان مروّف دهنوانيت پييان بزى و ههروسوډيکی زوريان تيډايه بويه به تايبهټ ناوی نهو دوانهی بردهوه.

سزایانه، جا ئەو کاته له هه‌مو زینده‌وه‌ریک جۆتیک و خا‌و‌خیزان و په‌یره‌وانت بخه‌ره ناوییه‌وه جگه له‌وه که‌سه‌ی له‌ ناو ئە‌واندا که **اللّٰه** زوتر برپاری له‌ ناو‌چونی داوه، ئە‌وسا له‌ باره‌ی ئە‌وه که‌سانه‌ی که‌ سته‌میان کردوه و با‌وه‌ریان نه‌ه‌یناوه قسه‌م له‌گه‌لدا مه‌که‌و پا‌کانه‌یان بۆ مه‌که‌ چونکه‌ بی‌گومان ئە‌وانه‌ له‌ ناو ناودا نه‌خ‌ن‌ک‌ی‌ر‌ی‌ن.

۳۸) جا هه‌ر کاتێ خۆت و ئە‌وانه‌ی که‌ له‌گه‌لتان له‌سه‌ر که‌شته‌یه‌که‌ وه‌ستان، ئە‌وسا ب‌ل‌ئ‌: سوپاس بۆ ئە‌وه خ‌وا‌یه‌ی که‌ له‌ هۆزی سته‌م‌کاران رزگاری کردین.

۳۹) خۆ ب‌ی‌ش‌ل‌ئ‌: ئە‌ی په‌روه‌ر‌د‌گ‌ار‌م له‌ شو‌ی‌ن‌یک‌ی به‌ پ‌ی‌ت و به‌فه‌ر‌دا دام به‌ز‌ینه‌، جا تۆ چاک‌ترین هه‌مو‌می‌وان‌دارانی. واته‌ من می‌وانی خۆتم و چا‌وه‌روانی چاک‌ترین و خۆش‌ترین ج‌ی‌گات ل‌ئ‌ ده‌که‌م چونکه‌ تۆ چاک‌ترین می‌وادارانی.

۳۰) بی‌گومان له‌م داستانه‌دا چه‌ندین ن‌ی‌ش‌انه‌ی گ‌ر‌نگ بۆ په‌ندو نامۆزگاری هه‌یه‌، وه‌چاک بزانه که‌ئ‌یمه‌ مرۆف له‌دنیادا تاقی ده‌که‌ینه‌وه تا راست و ناراست له‌یه‌ک ج‌یا بکه‌ینه‌وه و خۆی شایه‌ت‌ب‌ئ‌ی له‌سه‌رخۆی، واته‌: ئە‌ی مرۆف، هاتنی دنیات بۆ تاقی کردنه‌وه‌یه‌ تا له‌و دنیا به‌هانه‌ت نه‌م‌ی‌ن‌ئ‌.

۳۱) پاشان گه‌ل وه‌هۆزی ترمان له‌ پاش ئە‌وان دروستکرد.

۳۲) ئە‌وسا ئ‌یمه‌ له‌ ناو ئە‌واندا هه‌ر له‌ خۆیان پ‌ی‌غه‌م‌به‌ر‌یک‌مان بۆ ناردن که‌ پ‌ی‌ی وت‌ن: **اللّٰه** ب‌په‌ رستن، جگه‌ له‌وه خ‌وا‌یه‌ کی‌ تر‌تان نیه‌ که‌ شایسته‌ی په‌رستن ب‌ی‌ت، ده‌ی بۆ ئ‌یوه ناترسن و خۆتان له‌ تو‌ر‌ه‌یی و ر‌ق‌و ق‌ی‌نی ئە‌وه نا‌پ‌ار‌ی‌ز‌ن‌؟!

۳۳) پ‌یا‌و ماقولانی هۆزه‌که‌ی ئە‌وانه‌ی که‌ کافرو ب‌ی‌با‌وه‌ر‌بون به‌ رۆژی ق‌یا‌مه‌ت، وه‌ له‌ ژیا‌نی دنیادا نازو ن‌ی‌عه‌م‌ه‌ ت‌یک‌ی به‌ ل‌ی‌شا‌ومان پ‌ی‌دا‌بون به‌ گه‌له‌که‌ی خۆیان وت: ئە‌مه‌ جگه‌ له‌وه‌ی که‌ مرۆف‌یکه‌ وه‌ک ئ‌یوه شت‌یک‌ی تر نیه‌وه ده‌خوات له‌وه‌ی که‌ ئ‌یوه ده‌یخۆن و ده‌خواته‌وه له‌وه‌ی که‌ ئ‌یوه ده‌یخۆنه‌وه .

۳۴) جا ئە‌گه‌ر ئ‌یوه په‌یره‌وی مرۆف‌یک‌ی وه‌ک خۆتان بکه‌ن بی‌گومان بن که‌ ئ‌یتر ئ‌یوه زیان ل‌ئ‌ که‌وتوو ره‌نجه‌ر‌ۆن.

۳۵) ئایا ئە‌وه به‌ئ‌ینتان پ‌ی‌ده‌دات که‌ بی‌گومان هه‌رکاتێ مردن و بوون به‌ خۆل و ئ‌ی‌س‌قانه پ‌تور‌کا‌وو ر‌زی‌و ئ‌یوه تازه‌ زیندو ده‌کر‌ینه‌وه‌وه ده‌رده‌ه‌ی‌ن‌ر‌ینه‌وه‌؟

۳۶) هه‌یه‌وو چه‌ند دوره‌، هه‌یه‌وو چه‌ند دوره‌ ئە‌وه به‌ئ‌ینه‌ی که‌ به‌ ئ‌یوه ده‌در‌ی‌ت، واته‌: با‌وه‌ر‌ی پ‌ی‌مه‌که‌ن.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا نُوحًا نَذِيرًا
كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولًا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ فَبِعَدَا لَقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ
هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَأَسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمِهِمَا لَنَا عِبَادُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾
بِتَأْيِيدِنَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فِي لَيْلٍ قَدِيمَةٍ ﴿٥١﴾ وَإِنْ هَدَيْتَهُمْ
فَأَنْقَرُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّىٰ هَبَّ هَبٌّ مِنْ آلِهِمْ يَوْمَ هَمُومَةٍ ﴿٥٤﴾
أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَيْنٍ ﴿٥٥﴾ سَارِعِينَ هُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾
إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
بِآيَاتِنَا يَتَّبِعُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

۳۷) ژیا‌نیکی تر نیه‌ جگه‌ له‌م ژیا‌نه‌ی دنیامان که‌ ده‌مرین و ده‌ژین. خۆ ئ‌یمه‌ زیندو نا‌کر‌ی‌نه‌وه‌، جا به‌ قسه‌ی ئە‌وه پ‌ی‌غه‌م‌به‌ره با‌وه‌ر‌ مه‌که‌ن،

۳۸) چونکه‌ ئە‌وه جگه‌ له‌وه‌ی که‌ پ‌یا‌وی‌که‌و درۆ به‌ده‌م خ‌وا‌وه ده‌کات ه‌ی‌ج‌ی تری لا‌ نیه‌، جا ئ‌یمه‌یش با‌وه‌ر‌ی پ‌ی‌نا‌که‌ین. ئا به‌و ش‌ی‌وه‌یه‌ دنیا په‌رستان و خۆ به‌زلزنانان د‌ز‌ی پ‌ی‌غه‌م‌به‌ره‌که‌یان ره‌ف‌ت‌اریان کرده‌وه، جا ئە‌مه‌ نه‌ر‌یت و با‌وی هه‌مو سه‌رده‌مه‌کان بو‌وه‌ هه‌تا ئە‌وه رۆژه‌ی که‌ **اللّٰه** ئە‌م ج‌ی‌هانه‌ ت‌یک‌ ده‌دات و هه‌روایش ده‌ب‌ی‌ت.

۳۹) پ‌ی‌غه‌م‌به‌ره‌که‌یان وت‌ی: ئە‌ی په‌روه‌ر‌د‌گ‌ار‌م به‌ هۆی ئە‌وه‌وه که‌ به‌ درۆم ده‌خ‌ه‌نه‌وه‌ خۆت فریام که‌وه‌وه یارمه‌ت‌یم ب‌ده‌.

۴۰) **(اللّٰه)** یش فه‌رم‌وی: له‌ ما‌وه‌یه‌کی زۆر که‌م‌دا د‌ن‌یا‌به‌ که‌ په‌شیمان ده‌بنه‌وه. زۆر نا‌خ‌ایه‌ن‌ئ‌ی که‌ تۆ‌له‌یان ل‌ئ‌ ده‌س‌ی‌ن‌ین، جا له‌وکاته‌دا ده‌زانن که‌ تۆ راست بویت، ئ‌ینجا په‌شیمان ده‌بنه‌وه که‌ په‌شیمانی ئە‌وه‌کاته‌ش ه‌ی‌ج سو‌دی‌ان پ‌ی‌نادات.

۴۱) جا یه‌ک نه‌عه‌ر‌ته‌وه‌ ده‌نگ‌ی به‌ گ‌و‌ر ل‌ی‌یدان ئە‌وسا وه‌ک **(ئاومالک)** مان ل‌ئ‌کردن جا س‌ی‌سو و مردو به‌سه‌ر یه‌ک‌دا چه‌ن‌وم‌ل که‌وت‌ن، ئ‌ینجا ب‌ی‌ز‌را هه‌ر ئا‌وا دو‌ری و بی‌ن‌رخ‌ی هه‌ر بۆ گه‌لی سته‌م‌کاران.

پيكردوه تا خه لگی به گرنگی بزنانو له شتی پاک نه بی نه خون.
پیغمبه بر ﷺ دهفه رموی: }

۴۲ پاش له ناوبردنی نه وان چه ندین تیره و بهرهی ترمان پیک
هینا.

۴۳ هیچ گه لیک ناتوانی که ماوهی خوی پاش و پیش بخت به لگو
هر به که له کاتی دیاری خویدا ماوهی ژبانی دواپی دیت و ده بی
به ره و مردن و پاشان زیندو کردنه وه و حسابو کتاب برؤن
چاک بن یان خراب، دهسه لاتدار بن یان بی دهسه لات دهوله مه مند بن
یان هه ژار.

۴۴ پاشان فرستاده و پیغمبه برانی خومانمان یه که له دوا یه که
بۆ نه و گه لانه ره وانه کردوه هر وه ختی که پیغمبه بری نه و گه له
چووته ناویان و باسی بۆ کرد بن به درؤیان خستوه ته وه و
باوه پریان پی نه کردوه، جا یه که به دوا یه که به دهردیکی وامان
له ناوبردون که کردومانن به په ندو داستان بۆ پاش خویان جا
دوری له به زهی و رحمی الله بۆ گه لیکه که باوه ناهینن.

۴۵ پاشان موسی و هارونی بر ایمان (سهلامی خویان لی بی) به
نیشانه کانی خومان و به به لگه و هیژیکی روشنه کردوه ناردن.

۴۶ بۆلای فیرعه ون و بیوانی ده براری بۆ نه وهی که واز له
بیباوه ری بهینن، جا نه وان خویان به زل گرت و باوه پریان پی
نه کردن و به راستی گه لیکه خۆ په سه ندو به ده مار بون.

۴۷ نه وسا وتیان: ئایا باوه بهینن به دوو مرؤفی وه که خومان
له حالیکه که هۆزه کهیشیان بهندهی نیمنه؟

۴۸ جا ههردووکیان به درؤ خستنه وه و باوه پریان پی نه کردن،
نه وسا نه وانیش چونه ریزی له ناوچوانه وه و له ده ریای نیلدا
خنکینران و خۆ په سه ندی و لوت به رزیان فریایان نه که وه.

۴۹ نه وسا به راستی نیمه (تهورات) مان دا به موسا به لگو نه وان
ریگای راست بگرن و دست له کوفرو سته م و لوت به رزی
بکیشنه وه که چی دژایه تیان کرد.

۵۰ ئینجا الله باسی عیسا و دایکی دهکات و دهفه رموی: جا عیسا
کوری مهربم و دایکی نهومان کرد به نیشانه یه کی گه وره له سر
دهسه لات و هیزی الله، جا نه وانمان له سر ته بۆ لگه یه که
دلگیربو به سه وزاییه که ی و خاوهنی کانی ئاو بو جیگیر کرد تا
له ویدا بجه سین ه وه، ئینجا الله بانگی پیغمبه بران دهکات و
دهفه رموی:

۵۱ نهی پیغمبه بران له شته پاکه کان بخۆن و نیسی چاک بکه ن،
چاک بزنان که من زانام به هه رشتیک که نیوه دهیکه ن، الله له
هه مو سه رده می کدا که پیغمبه بریکی ناردوه نه م فه رمانه ی

/ / نهی

خه لکینه بیگومان که الله پاکه و جگه له پاکیش وه رناگریت،
بیگومان که الله نه و فه رمانه ی که به پیغمبه برانی کردوه هه ر
نه و فه رمانه ی شی به باورداران کردوه، پاشان پیغمبه بر ﷺ نه م
نایه ته و نایه تی سوره تی (به قه ره) ی خوینده وه که که فه رمان ده
دات به باوه ردان که له پاک و خاوینه کان بخۆن پاشان باسی
پیواپی کرد که سه فه ری در ژماوه دهکات له به ندا یه تیدا و موی
سه ری ئالوزاوو ته پ و تۆزاوییه و دهستی به رزه دکاته وه بۆ ئاسمان و
هاوار نه کات نهی په روه ردگارم... نهی په روه دگارم... له کاتی کدا
خواردنی حه رامه و خواردنه وه ی حه رامه و پۆشاک حه رامه و به
حه رامیش گۆشوبه جا چۆن نه و هاوارو پارانه وه ی لی
وه رده گیری ت؟ }

۵۲ نه وسا بیگومان نه م ناینه ی نیوه یه که ناینه، جا به چاکی
دهستی پیوه بگرن و په پیره ی لی بکه ن و په رته وازه مه بن، خۆ من
په روه ردگاری نیوه م، جا نیوه ش خوتان له تورده یی و رقی من
بپاریزن و یه که ده ست و یه که پارچه بن و پشتی یه که تر بگرن، ئینجا
خوی تیمان ده گه یه نی که مرؤف به زوری سپله و نه که نه شناسه و
له باتی په پیره یی الله په پیره یی نه فس و شه پتان دهکات.

۵۳ که چی نه وان له نیوان خویاندا کاری خویانیا ن بچر بچر کرد
چ بچر بچر کردنیش جا بون به دهسته دهسته وه هر دهسته و
پارچه یه کهیش خوی هه لده کیشی به وهی که له لایه تی و به شه که ی
تری به لاوه لاری و هه له یه پیغمبه بر ﷺ دهفه رموی: }

/ واته: نه وانه ی پیش نیوه که خاوه ن په را و بون،
بوون به حه فتا و دوو به شه وه، جا بیگومان نه م گه له ییش ده بی ت
به حه فتا و سی به شه وه، حه فتا و دوو به شی له ناو ناگردان یه که
به شیان به هه شتی که هه ر نه ویشه جه ماعه) جا الله به هوی
نه و په رته وازه یه وه که کردیان، هه ره شه یان لی دهکات و
دهفه رموی:

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً آتَاوًا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾
 أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَاقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تَكِلْفُ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدِينَا كُنُوبٌ يُنْقَلُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يَظْلُمُونَ ﴿٦٢﴾
 بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
 عَمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذْ هُمْ يُخْرَجُونَ
 ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَرُوا أَلْوَمًا إِنَّكُمْ مِنَّا لَأَنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ فَذَكَاتُ آيَاتِي
 تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تُنْكِبُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ
 بِهِ سَمِرًا تَهَجَّرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَّبُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ
 آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ
 ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ
 كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ
 وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ
 ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرَجًا فَخَرَجَ رِيكٌ خَبِيرٌ
 وَهُوَ خَيْرُ الرَّزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
 وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَابُونَ ﴿٧٤﴾

﴿٥٤﴾ تۆ وازیان لی بهینه تا ماویه بو نهودی له زهلاوی کوفرو
 نهزانی خویندا زیاتر بچنه خواردهو و باری تاوانیان قورستر
 بییت.

﴿٥٥﴾ نایا و نهزانی که نیمه یارمه تیان ددهین بهمالو کورانی زور
 له بهر نهویه که،

﴿٥٦﴾ نیمه به پهلهین له چاکه له گهل کردنیان دا؟ نه خیر به لکو
 نهوان ههستی چاک و خراب ناکه.

﴿٥٧﴾ به راستی نه و که سانهی که له ترسی پهروهردگاری خوین له
 گهل خوشه و یستیدا بوی لی دترسن وله به رسام وهه بیهتی نهو
 دهله رزن.

﴿٥٨﴾ جا نهو که سانهیش که به نیشانه کانی پهروهردگاریان باوهر
 نههینن.

﴿٥٩﴾ وه نهو که سانهیش که هیچ کس ناکه به هاو بهشی
 پهروهردگاریان و ههر خوی دهپه رستن.

﴿٦٠﴾ خو نهو که سانهیش که له رهفتارو وتاری چاک دهیکه
 نهودی که دهیکه بو الله له گهل نهوهیشدا دلایان ههر دترسیت،
 چونکه دلایان که سهر نه نجام دهگه رینه وه بولای نهو که سهی که
 ناگای له هه مو نیهت و قسه و کرداره و نه ترسن لیان وهر نه گیریت.
 ﴿٦١﴾ نهوانه له نه نجامدانی کردارو رهفتاره چاکه کاندایه له
 نهکهن، وه نهوان بو نه نجامدانی نیشه چاکه کان زور له پیشن.

﴿٦٢﴾ خو نهو که نادهین به سهر هیچ که سیکدا مهگه به
 نه نازهی توانای خوی، نهوسا پهراویکمان لایه که ته نه راست
 دهلیت و له سهر کهس زیاده کهم ناکات و نهوان سته میان لی
 ناکریت.

﴿٦٣﴾ به لکو بیباوهران دله کانیان بی ناگایه لهم پهراوه راست ویزه
 نهوان نیش و کار گه لیک وایان ههیه دوره له راستیه وه و دهلیت
 نهوان ههر بو نهوه دروست کراون.

﴿٦٤﴾ تا نهو کاتهی که خوشگوزهرانه کانیان دوچارای سزا دهکهن
 کتو پر نهوان دهست به هاوارو کروزانه وه نهکهن و بهرگهی
 بچوکتین سزا ناگرن.

﴿٦٥﴾ نه مرپۆ مه کروزینه وه هاوار مهکهن، چونکه بیگومان نیوه
 له لایه نیه وه یارمهتی نادرین که واته هات و هاوارتان
 بی که لکه.

﴿٦١﴾ به راستی نیشانه کانی من به سهر نیوه دا خوینرایه وه، جا
 نیوه پشتاو پشت گه رانه وه.

﴿٦٧﴾ به هوی بونتان له ده و روبه ری مالی (الله) دا له حیاتی
 به ندادیه تی بو کردنی، بهو ماله خو تان هه لده کیشن و شهوان کوهر
 دهگرن و گالته به پیغه مبه روبه قورئان دهکهن.

﴿٦٨﴾ نایا بیریان لهم قسه به نرخه نه کرده وه ته وه که باوهری بی
 بهینن؟ یان هاتوته لای نهوان نهودی که نه هاتوته لای باو
 باپیره پیشوه کانیان؟

﴿٦٩﴾ یان نایا پیغه مبه ره کهی خوین به راستگۆ و نهمین نه ناسیوه
 وایستا ناوا حاشای لی دهکهن؟

﴿٧٠﴾ یان نایا ده لین: نهو پیغه مبه ره شیته؟ نه خیر وانیه که
 نهوان ده لین به لکو به راستی هاتوته لایان و بو راستی بانگیان
 دهکات؟ به لام زور بهی نهوان راستیان پیناخوشه و به دوی
 هه لده بازبازیانه.

﴿٧١﴾ نه گه ره حق و راستی به گویره دی ناره زوی نهوان بویه به
 راستی ناسمانان و زهوی و نهودی که له ناویاندا به خراب نه بو.
 وه که نه مرپۆ که به چاوی خو مان ده بیبیین که راست له لایان لاره
 لاریان لاراسته؟! چاکه و رهوشت به رزی عه بیبه و شوریهی و رهوشت
 نزمی جیگای شانازییه؟ نهزانی بو؟ چونکه له یاسای الله لادراوه

﴿٧٦﴾ جا بهراستی نيمه چندين جار دوچاری سازمان کردن بؤ
 نهوهی به خؤدا بچنهوهه و بیر له نایندهی خؤیان بکهنهوه، کهچی
 نهوان نه خؤیان دایه دست پهروهردگاری خؤیانهوهه نه لییشی
 دهپارینهوه، چونکه باوهریان بهوه نیه که خواجه نهم خؤشی و
 ناخؤشیه دههینن، ههروهک نهمرؤ دهبنین که بومهلهزه یان
 لافاو دههات له ولاتیک و به ههزاران کهس به چاوتروکاندنیک
 لهناو دهچیت و ههزاران خانو ویران دهی و به مهلایین زیان له
 ولاتیک دهکهویت، جا له جیاتی نهوهی که پهندو نامؤزگاری لی
 وهرگرنو به تاوانهکانی خؤیاندایه بچنهوه، دهلین: روداویکی
 سروشتیه و هیچی ترا!

﴿٧٧﴾ جا هر بهوشیویهه دهن تا نه و کاتهی که دهراگی سزای به
 هیزو توندیان لهسهه دهکهینهوه، کتوپر له ناو نهو سزایهده
 نائومید دهن. جا نا لهوکاتهدها پهشیمان دهبنهوهه وهپ بهدهستی
 خؤیاندایه دهکن بهلام بیسوده.

﴿٧٨﴾ خؤ نهو زاته خؤیهتی که کهرهسهی بیستن و بینین و
 بیرکردنهوهی پیداون تا راستی پیبیسن و ورد ببنهوهه نهوهی به
 سوده وهریگرن ولهوهی خراپه دور بکهنهوهه بهلام کهمیگتان
 شوکرو سوپاسی الله دهکن، بیگومان نهوانهی که سوپاسگوزارن
 کهمن و بهکهمی منته لهخوا دهزانن.

﴿٧٩﴾ جا هر خؤیهتی که نیوهی لهو زهوییهی بهدییهناوه، وه هر
 بؤلای نهویش کؤ دهکرینهوه.

﴿٨٠﴾ جا هر خؤیشیتی که زیندو دهکاتهوهه و دهمرینن، کهسی تر
 نهوهی بهدهست نیه، وه هر بهفههرمانی نهوه گؤراندنی شهوو
 رؤژ، دهی نایا نیوه عقل و هؤشی خؤتان ناخهنه کارهوه
 تاراست و ناراست لهیهک جیابکه نهوه؟ سا تا کهی لهو ههمو
 نالوگؤرو نیعمهت و زهحههتانه تی ناگهن؟

﴿٨١﴾ بهلگو وتیان: هر وهک نهوهی که پیشوهکان وتیان.

﴿٨٢﴾ وتیان: نایا کاتی که نيمه مردین و بوین بهخاک و بهنیسقانی
 پتورکاو نایا تازه زیندو دهکرینهوهه؟ نهخیر شتی وا دورهو
 نهگونجاوه!

﴿٨٣﴾ بهحهقیقهت نيمه و باو باپیرانمان لهپیشدا نهم بهنیهمان
 پیدرابو نهوان باوهریان پی نهکردو نيمهیش باوهری پیناکهین و
 نهلین نهمه جگه له داستانه خهیاالییهکانی پیشوان شتیکی تر
 نیه.

﴿٨٤﴾ نهی محمد ﷺ بلی: نهگهر نیوه شتیکی دهزانن دهی زهوی و
 نهوهی که لهناویدایه مؤلکی کییه؟

﴿٧٦﴾ وَلَوْ رَحِمْنَهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ لَلْحُورِ فِي طُعِينِهِمْ
 يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ
 وَمَا يَنْضَعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّى إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ
 إِذَاهُمْ فِيهِ مُبْسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
 وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
 وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ
 اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ
 الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَءِنَّا
 لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَءَابَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِن هَذَا
 إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾
 قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا نُنْقِطُ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بَدِئَهُ
 مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُحْيِيهِ وَيُمِيتُهُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

و پهپهروهی ناردهزؤ دهکریت، جا هر کاتت زانی رؤزی رهش
 پهخهی گرتین، جا الله نهفههرموی: بهلگو نيمه نامؤزگاری و
 مایهی شهرفو ریزمان بؤناردن کهچی نهوان له نامؤزگاری و
 مایهی شهرفی خؤیان که نهم قورنانه بهپهزهیه پشت
 ههلهدهکن؟! بهلی، شهمشههکویره دزی رؤزه!!

﴿٧٦﴾ نایا تو داوی کرییان لی نهکهیت لهسهه گهیانندی نهم
 پهیامه بهوان تا له تو بتهکیینهوهه؟ نهخیر تو هیچت لهوان ناوی،
 تو پاداشت وکری خؤتت له الله دهوی، چونکه هر پاداشت
 وکری پهروهردگارت چاکه و خیره خؤ هر نهو زاته خؤی
 چاکرتینی رؤزی دهراوه.

﴿٧٧﴾ جا بهراستی تو نهوان بؤ ریگی راست بانگ دهکهیت و
 دهتهوی که بیان خهیهته سهه نهو ریگیه که مایهی خؤشبهختی
 ههردوو ژیانیه کهچی نهوان دژابهتیت دهکن.

﴿٧٨﴾ بیگومان نهوانهی که باوهرپناکهن به پاشهروژ لهو ریگه
 راسته لادهه.

﴿٧٩﴾ خؤنهگهر بهزیمان بهواندا بهاتایهوهه نهو گرفتاری و تهنگو
 چلهمهیهمان لهسهه لابرندایه زیاتر کویرانه لهو سههههشی و
 زیدادهرهویدا دهمانهوه. بهلی بهراستی نهوان دوو دل تر دهبون و
 دهیان وت: سروشتیه و خؤشی و ناخؤشی لهدنایا ههروهو
 نایدنهه پال بهزهیی و سؤزی الله .

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا أَخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ
وَمَا كَانَتْ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَدَّهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سَبْحَنَ اللَّهُ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَلِيمٌ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ
إِنَّمَا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعُدُّهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٥﴾
أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّبِيَّةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٦﴾
وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ
رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونَ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَاِذَا نُفِخَ
فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾
فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارَ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

کاتی ویستت بهندهکانت دوچاری به لایه ک بکهیت جا پیش نهوه
من ببهروه بولای خوت بی نهوهی دوچاری نهوبه لایه بيم {

﴿٩٥﴾ جا بیگومان نیمه هرچی بو نهوان بریار بدهین و
هرچییان بهسهر بهینین دتوانین نیشانی توشی بدهین، نینجا
(اللہ) بو چاکتر گونجان لهناو خه لکو لهناو کومه لگادا رینمای
پیغهمبه رمان ﷺ دهکات بو نیشیکی گرنگو و دهفه رموی:

﴿٩٦﴾ خراپهی خه لک به رهفتارو کرداری جوان، له خوت دور
بخهروه، وا مهزانه که نیمه بی ناگابین لییان، بویه ناوا
داوايهکت لی دهکین به لکو نیمه چاکتر دزانین بهو و هسفه
ناشیرینانهی که به نیمهی دهلین، جا وهلامدانهوهی کرداره
ناشیرین و خراپهکانی دوژمنانت بهچاکه، دهبی به هوی
خوشهویستی خه لک بو تودوستانت بو زیاد دهکات و دوژمنانت لی
کهم دهکاتهوه، جا هر که سیک تم و هسفه هی هبی خاوهنی
بهشیکی گه ورهیه، وه نیمهش پهلهیان لی ناکهین و تا ماوهی
دیاری خویمان نازو نیعمهتی خویمانان بهسهردا دهرزینین و زور
نابات دینهوه بهردهستمان و تولهی خویمان وهردهگرن. بهلام
خراپه و شهری شایاتینی جنوکه شتیک نیه که مروف به چاکه
کردن لهگه لیاندا سودی لیوهر بگریت، چونکه خاوهنی شهرن و
هرگیز چاکهیان لی ناوهشیتهوه و ههمیشه بو تولهی خویمان هر
خهریکی تیکانی مروفن جا بو رهفتار لهگه ل تم بهشه دا

﴿٩٥﴾ زوربه زویوی دهلین: مولکی (اللہ) یه بلی: دهی نیتر هر بیر
ناکهنهوه، تاکه هی خوتان گیل و گه مزه دهکهن، جا ژیرین و بیر
بکهنهوه و ههنگای کویرانه مهنین مادامیک خوتان دان به
خاوهنیتهی (اللہ) دا دهین دهی ژیر بن و هر بهندایهتی بو نهو
بکهن.

﴿٩٦﴾ بلی: کییه پهروهردگاری هر حهوت ناسمانهکان و
پهروهردگاری عهرشی گه وره؟

﴿٩٧﴾ هر زو و دهلین: مولکی (اللہ) یه و نهو پهروهردگارو
بهدهینه ریان، بلی: دهی بو هیچ ترسیکتان له و نیه؟ نه مه چون
عهقلیکه که نا لهو زاته گه وره و بههیزه ناترسن؟

﴿٩٨﴾ نهی محمد ﷺ بلی: نهگهر نیوه دزمانن دهسهلاتی هه مو شتیک
بهدهست کییه له حالیکدا که ههرخوی پهنا ددات و پهنا لی
نادریت؟

﴿٩٩﴾ بهم زوانه دهلین: مولکی (اللہ) یه، بلی: دهی چون و فریو
دراو و سحر لی کراون، که حهق و راستیتان لی بووه بهقهسی پرو
پوچ و درو؟

﴿١٠٠﴾ ناوهها نیه که دهیلین به لکو نیمه راستیمان پیدان بهلام
نهوان شوینی قسهی پروپوچ و درو کهوتن، بیگومان بوخویان
دروژنن.

﴿١٠١﴾ اللہ مندالی بو خوی دانهناوه، نهوسا هیچ په رهستراویکی
تری لهگه ل دا نیه و تاکو ته نیایه نهگهر خودای تری لهگه لدا
بوايه بیگومان هر خوییه ک دروستکراوی خوی دهربدو کیسه و
ناکوی له نیوانیاندا روی دهادو کاروباری بونههر تییک و بییک
دهچو، جا نهو کاته ههنديک له خواکان زال دهبون بهسهر
ههنديک دا، اللہ پاکه و بیگهردهو دووره لهو و هسفه کی که نهو
موشریکانه دهیکهن.

﴿١٠٢﴾ خوا ناگایه به هرچی په نامه کی و ناشکرایه، جا نهو
بهرزترو بهشکوتره لهوهی که نهوان دهیکهن بهشهریکی.

﴿١٠٣﴾ بلی: نهی پهروهردگارم نهگهر نهو هه ره شهیهی که لهوان
دهکریت پیشانی منی ددهدیت و لهسهردهمی مندا دهبییت،

﴿١٠٤﴾ دهسا نهی پهروهردگارم من لهناو نهو سته مکارانه دا
دامه نی و وهکو نهوان دوچاری نهو سزایه مکه، جا به په پیرهوی
لهم نایه ته پیغهمبه رمان ﷺ دعای دهکردو دهیغه رمو: }

هر / /

أَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ تُنَالٍ عَلَيَّكَ فَكَنتُم بِهَا تَكْذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ أَخْسَرْتُمْ فِيهَا وَلَا تَكْلُمُونَ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمَّا فَاعِظُونَ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرَاءً حَتَّىٰ أَتَّسَوْكُم ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآرِزُونَ ﴿١١١﴾ قُلْ كَمْ لَيْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدُ سِينِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا لَيْتَنَّا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلَّ الْعَادِينَ ﴿١١٣﴾ قُلْ إِنْ لَيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوَأَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَبِيرِ ﴿١١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ الْمُؤْتَفِكِينَ ٢٤ ٦٤

پهرووردگارمان بهم شیوه یه ناموژگاری پیغهمبهرمان ﷻ دهکات و دهفهرموی: بلئی:

١٧٠ نهی پهرووردگارم هانات بو دهینم له وسوسهسو دندهانی شهیتانهکان.

١٨٠ دسا نهی پهرووردگارم پهانات پیدهگرم هانات بو دینم که نهوانه لیم نزیك بینهوهو دست بخنه ناو کاروبارم، پیغهمبهر ﷻ دهفهرموی: }

بیگومان که شهیتان له ههمو کاروباری ههر یهک له نیوه دا ناماده دهبیت تهنانهت نامادهی کاتی خواردنیشی دهبیت، جا ههر کاتیک پاروی یهکیکتان کهوت با نهو شته بیزاوهی که بهو پاروه ددریت لای باتو پاشان با نهو پاروه بخواتو وازی لی نههینیت بو شهیتان، وه ههر کاتیک لی بویهوه با پهنجهکانی بلیستیهوه، چونکه نازانیت له کوئی خواردنهکهی دا خهپرو بهرکهت ههیه}.

١٩٠ خراپهکاران ههروا سهرگرمی خراپه و بی دینین تا نهو کاتهی که مهرگ یهخهیان دهگریت نهوسا دهلی: نهی پهرووردگارم بمگهپینهوه بو دنیاو جاری مهکوزه.

١٠٥ بهلکو نهو نیشه چاکانه بکهم که وازم لی هینا بوون، چونکه نهو کاته نهفامو نهزان بوومو نیستا چاک تیگهیشتوم، نهخیر شتی وانیهو جاریکی تر ناگهپریتهوهو نهوه ههر قسهیهکهو بهدهمیادیت، نهگهر ماوهی گهپانهوهیشی پی بدری ههر قسهیهو ههرگیز نیشی باش ناکات بهلکو زیاتر لهخوبایی دهبی و دهلیت: قیامهت چیهه؟ کهمردم دیسان داوا دهکهم بمهیننهوه، واته: قیامهت لهلای دهبی به گاتنهو گهمه بهلام الله شتی ناوهها ناکات و پهردهیهکی بتهوو بههیزیان له بهرهمدایهه و ناگهپینهوه بو دنیا ههتا روژی زیندوکردنهوه.

١٠٦ خو کاتی که فوکرا به کهلهشاخداو زیندوکرانهوه روداوهکه نهوهنده سهختو دژواره نهوسا نهو کاته نه خزمایهتی دهمی و نه پرسیار لهیهکتر دهکهن.

١٠٧ جا نهو کهسهی که کیشرای چاکهکانی قورس بیت نهوسا نهوانه دیاره رزگارو خوشهختن.

١٠٨ خو نهو کهسهیش که کیشرای چاکهکانی سوک بی و خراپهی زوربیت، جا نهوانه نهو کهسانه که خوینیان دوړاندوهو زیان لی کهوتو شهرمهندهو سهرشوړنو بو ههمیشهیش له دوژدخدان .

١٠٩ ناگر دهمو چاویان دا دهپلو سینیت، جا نهوان لهناو نهو ناگردها دهمولیو ههلقرچاوو ناشیرینن، سههررای نهوش لومهو سهرزهنشت دهگرین و الله پییان دهفهرموی:

١١٠ نایا نیشانهکانمان نههاته لاتان که بهسهرتاندا بخوینریتهوه، جابه دروتان دهخستنهوهو باوهپرتان پی نهدههینا؟

١١١ وتیان بهلی: وایه، نهی پهرووردگارمان، نهگبهتی روی تیگردین و بهدبهختی زالیو بهسهرماندا، وه نیمه گهلیکی لاری و سهر لی شیواو بوین.

١١٢ نهی پهرووردگارمان لهم سزایه دهرمان بکهو بمانگهپینهوه بو دنیا نینجا نهگهر نیمه جاریکی تر گهپانهوه بو نهو نیشه خراپانهی پیشو، نهوسا بیگومان نیمه ستهمکارین.

١١٣ الله دهفهرموی: ده برؤن دورکهونهوهو دهنگتان دهرنهیهتو هیچ قسم لهگهلدا مهکهن. جا ئابهم شیوهیه الله دهمکوتی نهو تاوانبارانه دهکاتو له گهپانهوه بو دنیاو لاجونی سزا لهسهریان نائومییدیان دهکات. نینجا ههندی لهوکاره ناپهسهندانهیان دهدهتاهوه بهرویانداو دهفهرموی:

١١٤ بیگومان تاقمیک له بهنده راستهقیینهکانم بون که یادی منیان دهکردو دهیان وت: نهی پهرووردگارم باوهپرمان هیناوه،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُورَةُ النُّورِ وَأَنْزَلْنَاهَا فَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ لِّبَنَاتٍ لِّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 ۱) الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ
 بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ
 عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۲) الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ
 مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرْمٌ ذَلِكَ عَلَى
 الْمُؤْمِنِينَ ۳) وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
 فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا يَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةٌ أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ ۴) إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
 رَّحِيمٌ ۵) وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ
 فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۶)
 وَالْخَمْسَةَ أَنْ لَعْنَتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۷) وَيَدْرَأُ
 عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ۸)
 وَالْخَمْسَةَ أَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۹) وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ۱۰)

دهسا تۆيش لیمان خوشبهو رحمان پی بکه، وه تۆ له هه مو
 خاوهن بهزه یهه کان به بهزه ی وبه ره حمه تری.

۱۱۰) خۆ ئیوه ئهوانتان به نهزانو ساویلکه دادهناو گالته تان
 پی ده کردن و ئه وهنده بهو گه مهو گالته وه خۆتان سه رگه رم کردبو
 تا یادی منیان له بیرتان برده وه، له حالیکدا که ئیوه بهوان
 پی ده گه نین، جا ئه مرۆ ته ماشای بارو دۆخی خۆتان بکهن و
 چا ویش له خۆشی و ژیا نی ئه وان بکهن،
 ۱۱۱) بیگومان منیش به هو ی خۆ گرتنیان له سه ر به ندایه تی و
 ئیش و نازاری که ئیوه بۆتان دروست کرد بون ئه مرۆ پاداشیان
 ده ده مه وه، بیگومان هه ر ئه وانن سه رکه وه ت و زرگار بو له سزا و
 توله ی من.

۱۱۲) اللّٰه پئی فه رمون: چه ند سال له زه ویدا ژیا وون؟

۱۱۳) وتیان: روژی که یان تافیک له زه ویدا بوین جا پرسیار له
 حیسابگه ران بکه، چونکه ئیمه هه ر ئه وهنده ده زانیین.

۱۱۴) اللّٰه ده فه رموی: ئیوه جگه له ماوه یه کی که م له دنیا دا
 نه بوون، ئای ئیوه ئه م راستیه تان بزانیایه، به لام ئیوه ئه و ژیا نه
 که متانه به لا وه زۆر بوو له بیر ی ئه م ژیا نه ی دوا روژدا نه بوون تا
 ئه مرۆ به و ژیا نه ناله باره گه یشتن.

۱۱۵) ئایا ئیوه به لاتانه وه و ابو که ئیمه هه روا به بی سو دو
 بی مه به ست ئیوه مان دروست کرد وه؟ خۆ ئیوه دنیا بوون که
 ناهینرینه وه بۆلای ئیمه بۆ حیساب و کیتاب و پاداشت و سزا؟

۱۱۶) جا ئه و (اللّٰه) یه ی که پاشای راسته قینه یه دووره له وه ی که
 کاری بیهوده ی ناوا بکات و ئیوه ی بۆ گالته و گه مه دروست کرد
 بی ت، جگه له و زاته ی که پهروه رنده و خاوه نی ته ختی به ریژه که
 اللّٰه یه هیج په رستراویکی راسته قینه ی تر نیه.

۱۱۷) ته وسا هه ر که سی که له گه ل (اللّٰه) دا هانا بۆ که سیکی تر بیات
 هیج به لگه یه کی له سه ر راستی ئه و ئیشه ی نیه، جا ئه وه حیسابی
 هه ر له لای پهروه ردگاری خۆیه تی، بیگومان بریار ئه وه یه که به و
 ئیشه ی کافر ده بی و کافرانیش له سزا زرگار نابن.

۱۱۸) جا بلّی: ئه ی پهروه ردگارم لیم خوشبهو رحمم پی بکه
 چونکه تۆ له هه مو خاوهن بهزه یه کان به بهزه ی و به ره حم تری.
 پیغه مبه ری خوا ﷻ ده فه رموی: }

ئهوانه ی که ره حم و سو زیان هه یه خوا ره حمیان پی ده کات، ره حم
 بکهن بهوانه ی که له سه ر زه ویدان ئه وه ی که له ئاسمانه ره حمتان
 پی ده کات، ره حم تیکه لا وه له وه سفی ره حمان جا هه ر که سی که
 په یوه ندی خزمایه تی بداته سه ر خوا ییش سو زی خۆی بۆ ده باته
 سه ر، وه هه ر که سی که ییش بیچرینیت خوا ییش ئه و له ره حمی خۆی
 ده بچرینیت. }

۶۴

سورته نور

۲۴

سورته نور سورته بیست و چواره می قورئانه، شه ست و چوار
 ئایه ته، له مه دینه دا هاتوته خواره وه، له م سورته دا باسی
 روداوی () هاتوه که له سالی چواره می کۆچی پاش غه زای
 به نی موسته لبق رویدا ههروه ها و تراوه ئایه تی (وَالَّذِينَ يَرْمُونَ

أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ

لَمِنَ الصَّادِقِينَ) النور: ۶

له سالی نو ی کۆچی پاش غه زای ته بوک دابه زیوه که واته ئه م
 سورته ماوه یه کی دریزی برده تا به ته واوی دابه زیوه به
 ئاماژه ی پیغه مبه ر ئایه ته کانی له شوینی خۆیاندا دانراون.
 وشه ی () حه وت جار له م سورته دا هاتوه.

به ناوی اللّٰه ی زۆر به سو زو بئینیهایه ت میه ره بان

۱) ئه مه سو په تیکه و ره وانمان کردوه، جا بریاره کانی ناوی ئه م
 سورته مان دیاری و پیو یست کرد وه و چه ندین نیشانه ی رو شمان
 تیدا ناردۆته خواره وه به لگو ئیوه بیر بکه نه وه و په ندی
 لیوه ریگرن. ئینجا اللّٰه بریاره کانی باسه دکا و ده فه رموی:

۲) ئافه رته ی داوین پیسو و پیای داوین پیس هه ر کاتی ئه و
 ئیشه ناپه سه نده یان ئه نجام دا. ئه گه ر له پش ئه مه دا هاوسه ری
 حه لایان نه بو بی ت. ئه وه له هه ری هک له و دووانه سه د شه لاق

٩ پینجهمین جار نافرتهکه بلیت: نهگهر نهو پیاوه له راستگویمان بی نهوه بهر رقوقینی خوا کهوم. بهم شیویه ههردوو لهسزای دنیا رزگار دهبین و بو ههمیشه لهیهک حهرام دهبین جا نهگهر دوگیانیش بی مندالهکه هی نهو پیاوه نیه و به نافرتهکه دهدریت، ئینجا الله نهفهرموی:

١٠ نهگهر چاکهی الله نهبوایه بو ئیوه و رحمی بی نهکردنایه، راستیهکههی دهردهخست و ههر له دنیا دا شهرمهزاری نهکردن بهلام لهگهل نهو ههمو تاوانانهی که بهنده دهیکات هیشتا الله نایهوی ئابرویان بیات، وه به راستی الله به زوری پهشیمانی وهر دهگریت و زور دانایه له ئیشهکانیدا، جا نهو پیاوه دهمکوتیکیشه بو نهوانههی که دهئین دادگای ئیسلامی مافی به نافرته نهداوه، چونکه لیهدا ههر وهک پیاو بوی بو که به چوار سویندو نهفرینیک له خوی، له سزای بوختان رزگار بییت نافرتهش به ههمان شیوه به چوار سویندو نهفرینیک له خوی، له سزای زینا رزگار دهبییت.

له ئیبنوعهباسهوه هاتوه که هلالی کوری ئومهیه لهلای پیغهمبهردا داوین بیسی زنهکههی خوی لهگهل شهریکی کوری سهحمادا باسکرد }

ﷺ

ﷺ

ﷺ

ﷺ

ﷺ

/ / جا پیغهمبهری خوا فهرموی: یا شایهت بیینه یان تازیانهت لی دهدریت، واته: ههشتا تازیانهی بوختان، نهوسا نهویش وتی: نهی پیغهمبهری خوا ههرکاتی کهسیک له ئیمه یهکیکی دی لهسهر زنهکههی، جا دهبی بجیت به شوین شایهت دا بگهریت؟! جا پیغهمبهر ههر دهیقهرمو: شایهت یان تازیانه. ئینجا هلال وتی: بهو کهسههی که توی به راستی ناردوه من راستگووم و دلنیام که الله شتیک دهنبری که پشتم بیاریزی لهم دارلیدانه. نهوسا نهو ئایهتانه دابهزین نهوانههی که بوختان بو

بدن نهگهر باوهردان به الله و به روژی قیامته ههیه، وه بو به جی هیئانی بریاری الله بهزهیتان بهوانه دا نهیهتهوه، جا با کومهئیک له باوهرداران ئامادهی سزا دانی نهو دوانه بییت بو نهوهی سام لهو کرداره خرابه بگریت و نهوانیش زیاتر شهرمهزارو تهمی ببین و بریارهکههی الله یش به بی زیادو کهم جی به جی بگریت.

٢ به زوری پیاوی زیناکار جگه له نافرتهی زیناکار و موشریک ناخواریت، وه نافرتهی زیناکاریش ههر پیاوی زیناکار یان موشریک دهی خواریت، وه نهو نیکاحه لهسهر باوهرداران قهدهغه کراوه. کهوابو نهگهر نافرتهتیکی داوین پاک به پیاویکی زیناکار رازی بییت بو نیکاح نهوه یان موشریکه و باوهری به بریاری الله نیه یان زیناکاره نهگینا چۆن رازییه به پیاویکی زیناکار، وه ههروهها به پیچهوانه هیشهوه. ههندیکیش وتویانه مه بهست له **وَحَرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ** زینا قهدهغه کراوه لهسهر باوهرداران.

٤ جا نهو کهسانههی که بو نافرتهانی پاک داوین بوختان دهکهن، پاشان لهسهر راستی نهو قسهیان چوار شایهت یان نههینا، نهوسا نهبی ههشتا شهلاقیان لی بدن، وه ههرگیز شایهت یان لی وهر نهگرن. چونکه نهوانه خویمان بهورهوشته ناپهسهندهیان له سنوری متمانه پیکردن تیپهریون.

٥ مهگهر نهو کهسانههی که پهشیمان ببهوه لهدوای نهو بوختانهو خویمان به کرداری چاگ و دروست باش بکه نهوه نهوسا بییشک الله چاوپوشیکهرو دلوفانه بو بهندهکانی. الله لهم بریاره دا کیشهی زن و میرد جیا دهکاتهوه و دهفهرموی:

٦ نهوانههی که بوختان بو زنی خویمان دهکهن و جگه له خویمان هیچ شایهت یکی تریان نیه، نهوسا پیویسته بو شایهتی، ههر یهک لهوانه چوار جار خوا به شایهت بگری و بلی خوا شایهت بی که به بی درو نهو له راستگویمانوه نهو قسهیهم دروی تیدا نیه، جاههر بهمهش کار کوتایی نایهت، وهک دهفهرموی:

٧ دهبی بو پینجهمین جار بلیت: که نهفرینی الله لهسهر بی نهگهر لهم قسهیه دا نهو له دروژنان بوییت. بهم شیویه پیاوهکه له ههشتا شهلاقی بوختان رزگاری دهبی و زنهکه تاوانبار دهگریت، جا نهگهر دانی پیدا نا یان قسهی نهکرد نهوه سهنگسار دهگریت، بهلام نهگهر دانی پیدا نهنا نهوه مافی پاریزگاری له خوی پیده دریت وهک دهفهرموی:

٨ چوار جار خوا به شایهتی گرتی نافرتهکه لهسهر نهوهی که نهو پیاوه له دروژنانه سزا لهسهر نافرتهکهش لا دهبات و سهنگسار ناگریت بهو مهرجهی که:

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْآيَاتِ عَصَبَةٌ مِنْكَ لَا تَخْسَبُهُمْ شُرُكُكُمْ بَلْ هُوَ
 خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ أَمْرٍ مِنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
 كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ تَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
 وَالْمُؤْمِنَاتُ بِنَفْسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ تَوْلَا
 جَاءَ وَعَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ فَأَوَّلَيْتِكَ
 عِنْدَ اللَّهِ هُمْ الْكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ تَوْلَا فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
 إِذْ تَلَقَوْهُ، بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
 وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ تَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ
 قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ
 ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمْ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾
 وَبَيْنَ اللَّهِ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ تَوْلَا
 فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ، وَإِنَّ اللَّهَ رءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

به هوی دوا که وتتم، وه نهو تاقمه ی که که ژاوه که بیان سوار ده کرد
 که ژاوه که ی منیان سوار کرد له سهر نهو وشتره ی که سواری
 ده بووم، وه نهوان وایان زانی بو که منی تیدایه- ژنان نهو کاته
 سوکبون و زبه لاجو گوشتن نهبون، چونکه شتی که میان له
 خواردن ده خوارد، له بهر نهوه نهو تاقمه ش کاتی که که ژاوه که بیان
 بار کرد بو له قورسیه که ی نه که وتبونه شکه وه و منیش کچیکی
 تازه پیگه یشتو بوم، جا نیتر وشتریان هه لساند بوو رویشتبون،
 منیش پاش رویشتنی سوپاکه گهردن به نه که م دوزیه وه وه هاتمه وه
 جیگه که بیان و که سی تیدا نه بو، جا چوومه وه نهو جیگایه ی که
 تیدا بوم چونکه ده زمانی نهو خه لکه بهم زوانه ده زمانن که
 منیان ون کردوه ده گه پینه وه بولام، جا له کاتی که من له
 شوینی خومدا دانیشتبوم، خه و زوری بو هی نام و خه وتم سه فوانی
 کوری موعه ته له پاش سوپاکه ده هات، جا که هاته لای
 جیگه که م و تاپوی که سیکی خه وتوی دی، هاته لامو دیمی و
 ناسیمی، چونکه نهو پیش نهوه ی که نایه تی په رده بیّت منی دی
 بو، جا منیش به وشه ی ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ ی نهو خه بهرم
 بوویه وه به سهر پو شه که م دم و چاوی خومم داپوشی، سویند به
 الله یه که قسه ی له گه لدا نه کردم و یه که قسه یشم لی نه بیست
 بیجگه له وتنی: ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ تا وشتره که ی بو بیخ
 کردم و منیش سوار بوم، نینجا ره شو ی وشتره که ی به ده سته وه بو
 تا گه یشتینه سوپاکه که له گه رمای نزیک نیوه رۇدا خستبویان،

زنی خویان ده که ن و جگه له خویان هیچ شایه تیکی تریان نیه -
 جا خویندییه وه هه تا گه یشته- نه گهر له راستگویان بیّت
 خونیتر پیغه مبه رة وازی له قسه ی پیشو هی ناو ناردی به شوین
 هه ردووکیان دا نینجا هلال هه ستاو شایه تی خوی- به و شیوه ی که
 له نایه ته که دا هاتوه- داو پیغه مبه رة فهرموی: به راستی الله
 ده زانی که یه کیکتان درو ده که ن، جا کامتان په شیمان ده بنه وه؟
 پاشان نافرته که ش هه ستاو به و جوړه شایه تی داو کاتی گه یشته
 پینجه م وه ستانندیان و تیان: به راستی نهو نه فرینه ده بیّت به
 هوی سزا، نیبوعه باس ده لیّت: نهو نافرته له گو که وتو
 پاشه و پاش هاتوه تا وامن گومان برد که له قسه ی خوی
 په شیمان ده بیته وه، پاشان وتی: هوزی خوم بو هه مو کاتی نابرو
 نابم جا له سهر قسه ی خوی روی، نینجا پیغه مبه رة فهرموی:
 ته ماشا بکه ن جا نه گهر منالیکی چاوره شی سمت قه له وی قول لاری
 بو نه وه له شهریکی کوری سه حمایه، خو پاشان منالیکی به هه مان
 شیوه ی بو، نینجا پیغه مبه رة فهرموی: نه گهر نه وه ی له
 په رواکه ی خوادا بوو پیش نه که وتایه نه وه بریاری من له گه ل
 نه ودا جوریکی تر ده بو.

﴿١١﴾ به راستی نهوانه ی که نهو درو بوختانه یان کرد تاقمیک
 بوون له خو تان نه وه بو خو تان به خرابی مه زانن، به لگو نه وه
 چاکه بو تان و هوی تافی کردنه وه ی راستو ناراستانه و جیا
 که ره وه ی پهیره وانی سوننه ت و دژ به سوننه تانه، بو هه مو
 که سی که له وانه نه وه ی که کردویه تی له تاوانی نه م بوختانه ی بو
 هه یه، وه نهو که سه ی که به شی گه وره ی نهو تاوانه ی هه لگرت
 له ناو نه واندایه سزایه کی گه وره ی بو هه یه. نه م شانزه نایه ته
 ده برهاری دایکی باوه رداران عایشه (خو لئی رازی بیّت) هاتوته
 خواره وه که رودا وه که بهم شیوه بووه که دایکمان عایشه خوی
 بو مان باس ده کات و ده لی: پیغه مبه ری خوادا هه ر کاتی بیویستایه
 بجیّت بو کاروانیه ک تیر و پیشکی ده کرد له نیوان خیزانه کانیدا هه ر
 کامیان ده رچونایه ده ی برد له گه ل خویدا، عایشه ده لیّت: له م
 غه زایه دا تیر و پیشکی کردو من ده رچوم، جا منیش له خزمه تی
 پیغه مبه ری خوادا ده رچوم که نه م رودا وه پاش دابه زینی
 نایه تی په رده (الحجاب) بو، جا من له که ژاوه یه کدا سوار ده کرامو
 له رویشتندا له ناویا ده بوم جا کاتی که پیغه مبه رة له و
 غه زایه لی بوویه وه و گه راپیه وه و نزی که بونه وه له مه دینه شه ویک
 بریاری رویشتنی کاروانه که ی دا، جا کاتی که بریاری رویشتنیان
 درامیش بو ده ست گه یانندن به ناو رویشتم تا له سوپاکه دور
 که وتمه وه، نه وسا کاتی که هاتمه وه لای بنه و بارگه ی خوم دستم
 له سینگه م دا دیم که گه ر دنبه نه که م له مل دا نه ماوه له بهر نه وه
 گه رامه وه بو دوزینه وه ی گه ردن به نه که م و به دوا دا گه رانی که بو

جا لهبارهی منهوه تیا چو نهوهی که تیا چو، بوختان دستى پئى کرد. وه نهوهی که بهشى گهورهی لهو بوختانهی هه لگرت عهبدو لای کورپی ئوبهیی کورپی سه لولی دوورو بو، جا کاتیک که گهیشتمه وه مه دینه و مانگیك نخوشبوم هه ره له گهل گهیشتمه وه مدا - خه لکیش لهبارهی قسهی تاقمی درۆزنه وه باسیان ده کرد، به لام من هیچ شتیکم ههست پئى نه کرد بو، نهوهی به لامه وه جیگه ی گومان بو نه وه بو که پیغه مبهری خواصه وه کو جارانی تر که نخوشبوم لهو نخوشییه مه دا زۆر به له وزو مۆت نه بو، پیغه مبهری خواصه وه تنها دهاته لام و سه لامی ده کردو دهیوت چۆنی؟ جا نه وه دهیختمه گومانه وه ههستم به هیچ خراپه یه که نه ده کرد، تا پاش نه وهی که به ره و چاکی ده رویشتم، جاریک که بو دست به ئاو بو ناوچهی (مه ناسیع) نه چووم و دایکی (میستح) م له گهل دابو - دهر نه نه چوین مه گهر شه واوشه و نه ویش پئیش نه وهی که ئاودهست له نزیك ماله کانه مه وه دروست بکهین، ئیشمان ئیشی عه ره به کانی پئیشبوو پیمان ناخوشبو که ئاودهست له ناو مالمندا بیئت، جا من و دایکی میستح چوین که کچی نه بو روهمی کورپی موله لیبی کورپی عهبدو مه ناف بو دایکی کچی سه خری کورپی عامر خوشکی دایکی نه بوبه کری سدیق بو کوره که میسته حی کورپی نه ساسه ی کورپی عه بادی کورپی موله لیبه - جا من و کچی نه بوروهم کاتی له ئیشی خومان بوینه وه و به روه مال هاتینه وه، دایکی میسته ح پئیی له عه باکه ی گراو که وتو و تی : بمریت نه ی میسته ح، جا پیم وت: قسه یه کی خراپت کرد: قسه به پیاویک ده ئییت که ناماده ی به در بو؟ و تی: نه ی نه زان، نه ی تو نهت بیستوه که نه و چی وتوه؟ وتم: نه و چی وتوه؟ جا دهنگو باسی درۆزنانی بو باس کردم ئینجا نه خوشیه که م زیاتری کرد، جا کاتی گه رامه وه مال پیغه مبهری خواصه وه هاته لام و سه لامی کردو پاشان فرموی چۆنییت؟

و تم: ریم پئى ده دهیت بجمه وه لای باوک و دایکم چونکه من نه م ویست له وانه وه له م دهنگو باسه باش تی بگه م - جا پیغه مبهری خواصه وه ری پیدام - ئینجا هاتمه وه لای باوک و دایکم، و تم به دایکم نه ی دایکی خۆم: خه لک چی ده لئین؟

و تی : نه ی کچی خۆم، هیواشو له سه ره خۆت به، به الله که م بوه ئافره تیکی شوخ و شهنگ له لای پیاویکدا بیئت که هه ویی هه بی و خوشی بویت مه گهر زۆر قسه ی پر و پوچیان وت بیئت له باره یه وه و تی: پاکو بیگهردی بو خوا؟ نایا خه لک نه م قسه یه ده کات؟! جا و تی: نه و شه وه تا به یانی نه خه م لئى که وت و نه فرمیسکم وشک بو یه وه هه ره ده گریام پاشان نه و روژه یشم هه ره به گریان برده سه ره، ئینجا پیغه مبهری خواصه وه له و کاته دا وه حی بو نه هات و عه لی و ئوسامه ی کورپی زهیدی بانگ کردو له باره ی جیا بونه وه ی

خیزانیه وه پرس و رای پئیکردن، و تی: ئوسامه ی کورپی زهید به وه ی که دهیزانی له دوری خیزانی له و بوختانه و نه و خوشه ویسته ی که هه بیبو بو یان و تی: نه ی پیغه مبهری خواصه وه نه وان خا و خیزانی تۆن جگه له چا که هه یچی تر نازانین له باره یانه وه، به لام عه لی کورپی نه بوتالب و تی: خوا ته نگانه ی دانه ناوه بو تۆو جگه له و ژنان زۆرن و نه گهر پرسیار له و که نیه بکه ی راستیت پئى ده لئیت، و تی: جا پیغه مبهری خواصه وه به ریره ی بانگ کردو فه رموی: نه ی به ریره ئایا له عایشه وه شتیکت دیوه که بتخاته گومانه وه؟ به ریره ی پئیی وت: به و که سه ی که تۆی به راستی ره وانه کردوه هه رگیز هیچ عه بییکم لئى نه دیوه زیاد له وه ی که کچیکی مندالله و له کاتی هه ویر شیلاندا خه وی لئى ده که وت و کاره سا و مریشک و شت ده هاتن و هه ویره که یان ده خوارد، جا پیغه مبهری خواصه وه هه ستاو له ناو یاره کانیدا له سه ره مینه بردا فه رموی: کئ داوای لئى بوردنم لئى ده کات له باره ی پیاویکه وه - عهبدو لای کورپی ئوبه ی - که له باره ی خا و خیزانه وه ئازاری داوم؟ به خوا جگه له چا که له باره ی خیزانه وه شتیکی تر نازانم و پیاویکیان باس کرده جگه له چا که له ویش شتی تر شک نابم و له گهل خۆمدا نه بی نه هاتۆته ناو خیزانی من، ئینجا سه عدی کورپی مه عازی یاریده ره هه ستاو و تی: من داوای چا و پۆشی له تۆ نه که م له باره ی نه وه وه نه ی پیغه مبهری خواصه وه، نه گهر له تیره ی نه وس بوایه له گهر دهمان ده دا وله برا خه زره جیه کانه مه وه نه گهر به فرمویت وای له گهلدا نه کهین، و تی: جا سه عدی کورپی عوباده که گه وره ی خه زره جیه کان بو هه ستاو هه رچه ند پیاویکی چا کبو به لام ده مارگیری هه لئینا له سه ره نه وه و به سه عدی کورپی مه عازی وت: به خوا نایکوژیته و ناتوانی بیکوژیته، ئینجا ئوسه یدی کورپی حوزه ر که نامۆزای سه عدی کورپی مه عاز بو هه ستاو به سه عدی کورپی عوباده ی وت : درۆ نه که یته، به خوا ده یکوژین، تۆ مونا فقیته و پاریزگاری له مونا فقان ده که یته، به خوا ده یکوژین جا نه و دوو تیره ی نه وس و خه زره جیه له یه که هه ستان و خه ریک بو له یه که تر بدن و پیغه مبهری خواصه وه له سه ره مینه بر بو هه ره خه ریکی هیواش کردنه وه یان بوو به دهم و به ئیشاره تی ده ست تا بیده نگبون و پیغه مبه ریش بیده نگ بو، و تی: نه و روژه ش تا شه وو نه و شه وه ی دووه میش تارۆژ بو یه وه نه خه وتم و فرمیسکم وشک نه بو یه وه وه هه ره ده گریام و باوک و دایکم پئیان وابو که نه و گریانه دلّم له ت ده کات، و تی: له کاتیکدا که هه ردوو کیان له لام دانیشتون و من ده گریام، ئافره تیکی یاریده ره (الانصاریه) ماوه ی لئى خواستم که بیته لام منیش ریم پئیداو جا دانیشته له گه لا ده گریا، له و کاته دا که ئیمه ئاوا بوین پیغه مبهری خواصه وه هاته لامان و سه لامی کردو پاشان دانیشته، له و کاته ی که

ئەو قەسەم لە بارهوه کرابو لەلام دانەنیشتبو مانگیکی پێچو
لەبارەى منەوه وەحى بۆ نەهات، وتى: پيغەمبەرى خواﷺ کاتى
دانىشت حەمدو سوپاسى خواى کردو شايەتى راستەقىنەى بۆ
لیداو پاشان پاش سەلام تەحىبەبۆ اللّٰه وتى: }

/واته: ئەى عايشه من لەبارەى تۆوه ئەوهو ئەوهو
پيگەيشتووہ جا ئەگەر تۆ بىتاوان بى بەم زوانە اللّٰه پاکانەييت
بۆ ئەنيرى و بىتاوانيت دەرنەخات. وە ئەگەر تاوانیکيشت کردوہ
داواى ليخوشبون لە اللّٰه بکەو پەشيمان بەرەوه، چونکە بە راستى
بەندە هەرکاتى دانىنا بە تاوانيداو پاشان پەشيمان بويەوه اللّٰه
ئەو پەشيمان بونەوهى ليۆمەردەگریت. عايشه وتى: کاتى
پيغەمبەرى خواﷺ لەقەسەکەى بويەوه فرميسکم ئەما تەنەنت
هەستى دلۆپەپەکيشم نەکرد جا بە باوکمەم وت: لە باتى مندا
وہلامى پيغەمبەرى خواﷺ بەدەرەوه، وتى: بەخوا نازانم چى بلييم
بە پيغەمبەر، جا بەدايکەم وت: وەلامى پيغەمبەرى خواﷺ
بەدەرەوه ئەويش وتى: بەخوا نازانم چى بلييم بە پيغەمبەرى
خواﷺ، وتى: منيش وتم من کچيکى تازە پيگەيشتوم زۆر
لەقورئان شارەزا نيم، سويند بە اللّٰه من دەزانم کە ئيوە ئەمەتان
بيستووہ لە دلتاندا جيگير بوہو باوەرتان پيگروہ. وە ئەگەر من
بلييم پاکم لەوقەسەى کە اللّٰه دەزانى من پاکم، باوەرم پيپناکەن وە
ئەگەر دان بنيم بە شتيکدا کە خواى گەورەو بەشکو ناگادارە کە
من دورم لەوه باوەرم پيپنەکەن، بە اللّٰه من بۆ خۆم و بۆ ئيوە
ويپنەيەک نابينم جگە لەوهى کە باوکى يوسف وتى: ﴿ئيشم
خوگرتنيكى جوانە هەرخوا يارمەتى دەره لەسەر ئەوهى کە ئيوە
باسى دەکەن﴾ يوسف: ۱۸. عايشه وتى: پاشان پشتم
هەلچەرخاندو لەسەر جيگەکەى خۆم راکشام، وتى: بە خوا من
ئەو کاتە دەمرانى کە بىتاوانم و دلتيا بووم کە اللّٰه بىتاوانيم
دەردەخات بەلام سويندبە اللّٰه گومانم نەدەکرد لەبارەى منەوه
وەحى بىت و بخوینريتەوه، خۆم لەوه کەمتر دەگرت کە اللّٰه
لەبارەى منەوه بە شيۆهيهک بدوئى کە بخوینريتەوه. بەلام من
چاوەروانبوم کە پيغەمبەرى خواﷺ خەويک ببينى کە اللّٰه
بىتاوانى منى بۆ دەربخات، سويند بە اللّٰه هيشتا پيغەمبەرى
خواﷺ نەيوستبو لەجيگەى خۆيى هەلسى و هيچ کەسيش
لەخەلکى ئەم مائە نەچونە دەروە تا اللّٰه پەيامى ناردە لای
پيغەمبەردەکەى و نارەحەتى و قورسى هاتنى وەحى، پيغەمبەرى
داگرت کە زۆر توندو بەهيز بو تارادەيهک کە لە ساردترین رۆژدا
نارەق لە نيۆچاوانى وەک مروارى دەهاتە خواروہ، جا کاتيک
وەحىکە لەسەر پيغەمبەرىﷺ تەواو بو لەو حالەدا کە

پيپدەکەنى، يەکەم قەسەى ئەوهبو کە وتى: }
/ مژدەت لى بى ئەى عايشه و سوپاسى اللّٰه بکە
بيگومان کە اللّٰه بى تاوانى تويى راگەياندا { جا دايکەم پيى وتم :
هەلسە بچۆ لای پيغەمبەرو سوپاسى بکە، جا وتم: بە اللّٰه ناچمە
لای و سوپاسى جگە لە اللّٰه يش ناکەم. جا دە نايەتى سەبارت بە
پاک و خاويى من رەوانە کرد {

﴿۱۲﴾ ئينجا پەرورەدگار دەفەرموى: ئەوه بۆ کاتيک کە ئەو
هەوالە پيسەتان بيست پياوانى باوەردارو ئافەرەتانى باوەردار
گومانى چاکیان بە براو خوشكى خويان نەبردو نەيان وت : ئەمە
درۆيهكى رونو نابى باس بکريت؟!

﴿۱۳﴾ دەى ئەگەر راست ئەکەن با چوار شايەتيان هەبوايه، جا
چونکە راستيان نەکردو شايەتيان نەهينا بو، خو بيانەوى يان
نەيانەوى لەلای اللّٰه هەر ئەوانەن درۆزن.

﴿۱۴﴾ ئەوسا ئەگەر چاکەى اللّٰه نەبوايه بۆ ئيوەو لە دنياو قيامەتا
رەحمى پي نەکردنايه و بەزەيى پيپتاندا نەهاتايەوه، چاک بزەن
لەبەر ئەو درۆيهى کە دەمەودەمتان پيپدەکرد سزايەکى گەورەتان
پيپدەگەيشت.

﴿۱۵﴾ ئەوکاتەى کە ئەم درۆتانە لەيەکتر و مەردەگرت و بە زمان و
دەمتان دەتان و تەوه بە بى ئەوهى کە شتيكى لى بزەن، جا بە
شتيکى سوک و ناسانان دەزانى و پيپتان وايە وتنى ئەو درۆ
نارەوايه ناسانە لە کاتيکدا ئەو بوختانە لەلای اللّٰه زۆر گەورەيه.

﴿۱۶﴾ ئەوه بۆ کاتى ئەوەتان بيست نەتان وت: بۆ ئيمە رەوا نيه
لە بارەى ئەم بوختانەدا قەسەى ئاوا بکەين؟ ئەى اللّٰه ئاوا
بوختانيک بە مالى هەلزاردەو نوينەرى زمان پاک و رەوشت
بەرزت بکريت نيشانەى تانەو تەشەردانە لەو نوينەرى کە هەلت
بژاردوہو رەوانەت کردوہو رەخنەيه لە کارى تۆ بەلام تۆ لە
هەمو بريارو کردارتا پاک و بى عەيبى و نا بى ئەو مائە
هەلزاردەى تۆ ئاوا عەيبىک روى تىبکات، وە ئەمە بوختانيکى
زۆر گەورەيه سەبارت بەونافەرەتە پاک و بەريزەو ئەوبنەمائە
گەورەو بەنرخە.

﴿۱۷﴾ اللّٰه نامۆزگاريتان دەکات کە ئيتەر هەرگيز قەسەى ئاوهە
نەکەن و نەگەريپنەوه بۆ تاوانى ئاوهە ئەگەر ئيوە باوەردارن،
ئاشکرايه نەوهکانى (عەبدولای کورى سەبە) ئەم مەرجهيان تيدا
نیهو گوپيان بە ئەم نامۆزگارى اللّٰه نەداوهو ئيستاش هەر
بەردەوامن لە سەر ئەو بوختانە گەورەيه، بەلکو لەويش خراپتر
زانای! شيعە (رجب البرسى) لە کتیبى (مشارق انوار اليقين)دا
باس دەکات و دەلى:) /

دهکردن، به لّام باش بزنان که بیگومان الله میهره بانو دلوفانه بویه ناوهارا چاوپوشی لیکردن.

۲۱) نهی نهوانه‌ی که باوهرتان هیناوه دواى ههنگاوه‌کانی شهیتان مه‌که‌ون و په‌یره‌وی لی نه‌که‌ن، چونکه ههر که‌سیک په‌یره‌وی ههنگاوه‌کانی شهیتان بکات و به شوینیا بروت نه‌وسا نه‌و رحمی پی‌ناکات، به‌لگو بیگومان نه‌و فه‌رمانی داوینپسی و کاری خرابی به‌سهدا دهدات و سه‌رئه‌نجام شه‌رمنده‌و رسواى دنیاو قیامه‌تی ده‌کات و تۆله‌ی باوه‌ گه‌وره‌ی لی‌ده‌کاته‌وه، خو نه‌گه‌ر چاکه‌و به‌زه‌ی الله نه‌بوايه بوتان هه‌رگیز هه‌یج که‌سیک له ئیوه پاک نه‌ده‌بووه‌و به‌لام الله هه‌رکه‌سیکی ئاره‌زو لی بیت له تاوان پاکى ده‌کاته‌وه و ده‌یبه‌خشیت، نه‌وسا الله بیسه‌ری هه‌مو قسه‌کانتانه، جا ناشکرا بیت یان په‌نامه‌کی، وه زانه‌ره به هه‌مو هه‌ئس و که‌وتیکتان.

۲۲) با نه‌وانه‌ی که خاوه‌ن چاکه‌ن له‌ناو ئیوه‌داو خوا پییداوون و هه‌یانه، سویند نه‌خون له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که‌شت نه‌ده‌ن به‌خزمان و بی نه‌وايان و کوچه‌رانی ریگای الله، با چاوپوشی بکه‌ن و له هه‌له‌کانیان ببورن و باسیان نه‌که‌ن نایا پی‌تان خوش نیه که الله لی‌تان خوش‌بیت؟ به‌دنیاییه‌وه که الله زور چاوپوشیکه‌ره‌و بینه‌یاهیت میهره‌بانه. هوی دابه‌زینی ئه‌م نایه‌ته نه‌وه بوکه نه‌بویه‌گر- خوالیی رازی بیت - یارمه‌تی (میسته‌ح)ی خزمی که کوچه‌ری و که‌مده‌ست بو دهدا، جا چونکه له بلاوکرده‌وه‌ی بوختان بو عایشه‌ی دایکی باوهرداراندا - خوالیی رازی بیت - (میسته‌ح)یش یه‌کیک بو له‌وانه، بویه نه‌بویه‌کریش - خوالیی رازی بیت - سویندی خوارد که ئیتر یارمه‌تی نه‌دات، به‌لام الله ئه‌م نایه‌ته‌ی نارد، ئینجا نه‌بویه‌گر وتی : به‌ری وده‌للاهی لی خوشبونى خوام پی‌خوشه، مه‌رج بیت هه‌روه‌کو پی‌شو یارمه‌تی بده‌مو هه‌رگیز لیی نه‌برم.

۲۳) بیگومان نه‌وانه‌ی که بوختان ده‌که‌ن بو ئافره‌تانی پاک داوینى بی ناگای باوهردار، نه‌وانه دور کراون له رحمه‌تی الله له‌دنیاو له‌دوا روژداو سزایه‌کی یه‌کجار گه‌وره‌یان بو هه‌یه.

۲۴) له نه‌و روژدا که زمانیان و ده‌ستیان و پی‌کانیان له سه‌ر نه‌وه‌ی که ده‌یکه‌ن شایه‌تیان لی دده‌ن، جا نه‌و روژه هه‌رحییان کردوه ناشکرا ده‌بیت.

۲۵) له‌و روژدا الله جه‌زایه‌کی دادپه‌روه‌رانه‌یان پی‌ده‌دات، وه نه‌و کاته ده‌زانن به بیگومان که الله هه‌ر خوی راسته‌و روژنه‌که‌روه‌ی راست و ناراسته‌و به‌هانه بری تاوانبارانه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوبَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْتِلْ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا يُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعْنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَ يُؤْقِرُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ أَنَّهُمْ خَالِفُوا طَعْنَهُمْ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْقَائِمُ ﴿٢٥﴾ الْحَيِّثُ لِلْحَيِّثِينَ وَالْحَيْثُورُ لِلْحَيْثِثِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

عایشه‌ی خیزانی پیغه‌مبه‌ر به زینا چل دیناری کوکرده‌ته‌وه (ئیمه‌ش ده‌لین: ﴿سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَنٌ عَظِيْمٌ﴾ النور: ۱۶ / تۆ له هه‌مو بریارو کردارتا پاک و بن‌عه‌یبی، نه‌مه بوختانیکی زور گه‌وره‌یه) وه‌به‌لگه‌ی خاوه‌ناسی بوختانکه‌رانه.

۱۸) جا الله نیشانه‌کانی روشن ده‌کاته‌وه بوتان تا بیزانو په‌یره‌وی بکه‌ن و نه‌که‌ونه ناو تاوانی ناوهارا گه‌وره‌وه، خو الله زور زانایه به کاره‌کانتان و دانایه به‌و شتانه‌ی که بوتان دیاری ده‌کات و به‌جییه بریاره‌کانی.

۱۹) ئینجا الله هه‌ره‌شه له‌و که‌سانه ده‌کات که ده‌یانه‌وی کو‌مه‌لگای ئیسلامی ناشیرین و عه‌یداریکه‌ن و ده‌فه‌رموی: به بیگومان نه‌و که‌سانه‌ی که پی‌یان خوشه‌ کاری داوینپسی له‌ناو باوهرداراندا بلاو بیته‌وه، نه‌وانه سزایه‌کی ده‌ردناکیان له دنیاو له پاشه‌روژدا بو هه‌یه، خو الله ده‌زانن که نه‌وتوانه چه‌نده گه‌وره‌یه، له‌کاتیکه‌دا ئیوه نازانن، جا نه‌م سزاو هه‌ره‌شه تونده بو نه‌وانه‌یه که پی‌یان خوشه‌ کاری داوینپسی بلاو بیته‌وه نه‌ی نه‌بئ سزای نه‌و که‌سانه چون بیت که خوی خه‌ریکی بلاوکرده‌وه‌ی بیت؟!

۲۰) نه‌وسا نه‌گه‌ر چاکه‌و سوژی الله به‌سه‌ر ئیوه‌دا نه‌بوايه له سه‌ر نه‌و تاوانه سزای توندی دهدان و رسواى دنیاو دوا روژی

فَإِنْ لَمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ آرْجِعُوا فَآرْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَحَفْظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلَا يَضْرِبْنَ بِمَخْرِمِهِنَّ عَلَىٰ جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْأَرْبَابَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

﴿٢٨﴾ جا ئەگەر کەستان تێدا نەبینی و چۆن بو نەگەن بچنە ناویەو هەتا ریگەتان پێنەدری، بە راستی سەر بەخۆچونە ژورەوێ ئەم جۆرە جیگایانە نایندە چاک ناییت، جا ئەگەر پێتان وترا بگەرپنەو ئەوسا ئیوەیش بگەرپنەو بە بیئەوێ کە دلگران ببن، چونکە ئەو چاک و پاکترە بۆتان لە قسە و قسەلۆک هەلبەستن بۆ یەگەر، خۆ اللّٰه زۆر زانیە بەوێ کە ئیوە ئەیکەن.

﴿٢٩﴾ هیچ تاوانیکتان لەسەر نیە کە بچنە مایکەو کە کەسی تێدا نەبییت و کەل و پەلی خۆتان تێدا بییت ئەوسا اللّٰه دەزانی بەئەوێ کە ئیوە ناشکرای دەگەن و ئەوێش کە دەیشارنەوێ هێچی لێ ون نابی و دەزانییت کە بەج نیهت و مەبەستیگ دەچنە ناو ئەو مالانەو.

﴿٣٠﴾ ئەی پیغەمبەر ﷺ تۆ بە پیاوانی باوەردار بلی: با چاویان لە ناستی نامەحرەم داخەن و شەرمگای خۆیان بپاریزن لە داوین پیسی و خراپە ئەوێ خاوینتر و پاکترە بۆ خۆیان و کۆمەلگایان، بیگومان اللّٰه زۆر ناگادارە بەوێ کە دەیکەن.

﴿٣١﴾ جا بە نافرەتانی باوەرداریش بلی: چاویان لە ناستی پیاوانی نامەحرەمدا داخەن و شەرمگای خۆیان بپاریزن لە داوین پیسی و خراپە، وەبا خشی خۆیان دەرنەخەن مەگەر ئەو خشیانە ی کە بە دەروەییە با بە سەرپۆشیان سەر و یەخەو سنیگیان داپۆشن، وە با خشی خۆیان دەرنەخەن مەگەر بۆ مێردیان یان لای

﴿٢٨﴾ هەر چی نافرەتی پیسە بۆ پیاوانی پیسە و هەرچی پیاوانی پیسە بۆ نافرەتانی پیسە و هەرچی نافرەتی پاکە بۆ پیاوانی پاکە و هەرچی پیاوانی پاکیشە بۆ نافرەتانی پاکە، خۆ خانەوادە پیغەمبەر ﷺ و ئەبوەکر پاکن و دوورن لەو بوختانە ی کە ئەوان دەلین بەلکو بۆ ئەوان لیخۆشبوونی اللّٰه و رۆزییەکی بەریز هەبە. دیارە سەرورەری پاکان پیغەمبەری خواپە ﷺ و خیزانەکانیشی پاکترینی نافرەتان، جا تەماشای بکەن و بزانی کە شیعیە چەند تاوانبار و بیباوەرن بەم قورنانه ئەوان ئەو نیفتراو بوختانە ی عەبدوولای کورێ ئوبە ی موئافق بۆ عایشە بە راست و دروست دادەنن بەلام باوەردیان بە پاکانە ی اللّٰه نیە، جا ئەگەر عایشە بە قسە ی ئەوان داوین پیسە دەبی بلین پیغەمبەریش ﷺ وایە یان پیغەمبەر لەم نایەتە تێ نەگەیشتوێ یان لەم بارەو بەگوێی خۆی نەکردوێ؟ جا کامیان دەلین با بلین یەکیکیان بەسە بۆ کافر بوون و دەرچون لە ئیسلام، جا یان اللّٰه ژیریان کات و رینمای ریگای راستیان بکات ئەگەر نەزانی و بەتەمای خراپە و دزاییەتی نایین نین ئەگینا اللّٰه وەک عەبدوولای مامۆستایان رسوایان بکات و لەناویان ببات، بەراستی ئەمانە بەدریژای میژوی ئیسلام دوژمنی ریگای راست بوون و خەنجەرێکی ژەرراوی وکوشندە بوون لە پشتەو بۆ موسلمانان، قازی ئەبو یەعلا دەلیت: " / الصارم
السول / هەرکەسیگ بوختان بکات بۆ عایشە - خوالی رازی بییت - بەوێ کە اللّٰه پاکانە ی بۆ کردوێ بە بی هیج ناکووییە کافر بوێ" وە هەر وەها ئیبنو حەجەری هەیتەمی دەلیت: "

" / واته: لە حەدیسی ئیفکەوێ دەزانییت کە بیگومان هەرکەسێ کاری خراپ و داوین پیسی پال بداتە لای عایشە، ئەو کەسە کافرە. وە پێشەوایانی ئیمەو جگە لەوانیش ئەمەیان بە راشکاوی وتووێ چونکە لەوێدا بە درۆ خستەوێ دەفەکانی قورنانه. خۆ هەر کەسیش دەفەکان بەدرۆ بختەوێ بەکوێ دەنگی موسلمانان (الجماع) کافرە."

﴿٢٩﴾ ئەی ئەوانە ی کە باوەردان هیناوە جگە لەمالی خۆتان نەچنە هیج مایکی ترەوێ تا خۆتان دەناسین و ئیجازە دەگرن و سەلام دەگەن لە خەلگی ئەو مالە، ئەوێ چاکە بۆ ئیوە بەشکم ئیوەیش دەرس و ناموزگاری لێ وەرگیرن، نەگەن هەر وایە لە خۆتانەوێ خۆتان بکەن بە ژوردا ئەوێ کاریکی ناپەسەندەو ژۆر جاریش دە بی بەهوی شەرمەندەیی و خەمیکی هەمیشەیی.

بهیننو لهوه زیاتر شتیکی وایان نیه، بهلام بؤ ئهوانه‌ی که
ههرهیچیان نه‌بی ددفرموی:

﴿۳۳﴾ با ئهوانه‌ی که توانای مالیان نیه بؤزن هیئان خویمان بگرن
تا الله له چاکه‌ی خو‌ی بینیا‌زیان دهکات، وه ئه‌و بهنده‌و که‌نیزانه
که داوای کرپنه‌وه‌ی خو‌یان دهکهن، جا ئیوه‌ش نه‌گهر زانیتان مان
په‌یدا دهکهن و لییان ده‌وشیتته‌وه بؤ خو کرپنیان ماوه‌یان بؤ
دیاری بکه‌ن و بؤیان بنوسن، وه ئه‌ی باوهرداران له‌و ماله‌ی که الله
پییداوون پییان بدن، واته: یان له‌وه‌ی بؤتان داناون که‌می
بکه‌نه‌وه یان مالیان پیبده‌ن تا بتوانن خو‌یان نازاد بکه‌ن، ههر
وه‌ک ده‌زانن که زه‌کاتدان واجبه‌و به‌شیکی بؤ نازاد کردنی ئه‌و
به‌نده‌و که‌نیزانه دانراوه. له‌ فهرموده‌دا هاتوه که پیغه‌مبه‌ری
خوالله فهرمویه‌تی: {

۱. / واته: سی که‌س ههن که
الله پیویستی کردوه له‌سه‌ر خو‌ی که یارمه‌تیان بدات: ئه‌و به‌نده‌و
که‌نیزه‌یه که له‌گهل خاوه‌نه‌که‌یدا ریگ ده‌که‌ویت که خو‌ی
بکرپته‌وه، وه ئه‌و که‌سه‌ی که ژن ده‌هینی و مه‌به‌ستی پاکداوینییه،
مادام توانایی ماره‌بیه‌که‌ی هه‌بیت، با له‌ ژبانی ناینده‌ی نه‌ترسیت
چونکه الله یارمه‌تی ده‌ریه‌تی. وه ئه‌وه‌ی که له‌ ریگای الله‌دا
ده‌جه‌نگیت. {

ئینجا الله ریگه به‌و نه‌فس نزمانه نادات که ئه‌و که‌نیزانه
له‌داوین پیسیدا به‌ کار بهینن بؤ به‌ده‌ست هیئانی سه‌روه‌تو
سامان و ددفرموی: نه‌که‌ن که زور بکه‌ن له‌ که‌نیزه‌کانتان بؤ
داوین پیسی له‌ کاتیکدا که ئه‌وان خو‌یان به‌ ناره‌زو‌ی خو‌یان خو
ده‌پاریزن له‌و کاره پیسه، نه‌گهر چی نافرته‌و کوپله‌ی‌شن به‌لام تو
پیاوی و نازادی که‌چی ده‌ته‌ویت به‌و ئیشه پیسه سه‌روه‌تو
سامانی دنیا‌یت ده‌سکه‌ویت؟! جا ههر که‌سیک زور له‌وان بکاتو
توشی زینایان بکات با ئه‌و که‌نیزانه له‌سو‌زی الله نائومید نه‌بن،
بیگومان که الله پاش ئه‌وه‌ی که ناچاریان کردوون زور لیخوشبوو
بینی‌هایه‌ت میهره‌بانه‌و له‌ تاوان و خراپه‌کانیان خو‌شده‌بی‌و
تاوانیان ههرله‌ سه‌ر ئه‌ وکه‌سانه‌یه که زوریان لی کردوون.

﴿۳۴﴾ جا به‌حه‌قیقه‌ت ئیمه‌ نیشانه‌ گهلکی روشنکه‌ره‌وه‌مان
ناردوته لاتان که قورئانه، وه به‌سه‌ره‌ات و وینه‌ گهلکی زور له‌و
که‌سانه‌ی که له‌پیش ئیوه‌دا رویشتونوون با‌سامان کردوه بؤتان. وه
بؤ ئه‌وانه‌ی که پاریزکارن و خو‌یان له‌ دژایه‌تی فه‌رمانی خواو
پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی پارس‌توه ناموژگاری گرنگمان ره‌وانه‌ کردوه،
ناشکرایه که قورئان ناموژگاری و دهرسه بؤ هه‌مو که‌سیک، به‌لام

وَأَنكحُوا الْأَيْمَنَ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِن
يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَسِعَ عِلْمُهُ ﴿٣٣﴾
وَلَسْتَ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَحِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ الْكِنَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَمَكِّبُوهُمْ إِن
عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَعَاثُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا
تُكْرَهُوا فَنِيَّتِكُمْ عَلَى الْإِغْيَاءِ إِن أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِنَبْتِغُوا عَرْضَ الْحَيَوةِ
الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَيْسُكُوفٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ
الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبْرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ
نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ
لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ إِذِنَ اللَّهُ أَن تَرْفَعَ
وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾

باوکیان یان باوکی می‌ردیان یان لای کورانیان یان کورانی می‌ردیان
یان لای براکانیان، یان کورانی براکانیان یان کورانی خوشکیان
یان لای ژنانی هاو باوهری خو‌یان یان غولامانیک که‌بوون
به‌موئکیان، یان ئه‌و پیاوانه‌ی که هه‌میشه له‌و ماله‌دان و هیچ
نیازیکیان به‌ ژن نیه، جا له‌به‌ر ههر هوپه‌ک ببی یان لای ئه‌و
منالانه‌ی که نه‌گه‌یشتونه ئه‌و ته‌مه‌نه‌ی که ناره‌زو‌ی ژن بکه‌ن و
ناگایان له‌ شه‌رمگه‌ی ژنان نییه، وه ژنان له‌کاتی رویشتندا به
جوړیک پی به‌ زه‌ویدا نه‌ده‌ن که خشی شاراوه‌یان وه‌ک: خرخال و
پاوه‌ن بزرنگیته‌وه‌و پی بزانی‌ت، ئه‌ی باوهرداران به‌ره‌و لای الله
بگه‌رپنه‌وه‌و له‌ هه‌له‌و تاوان په‌شیمان بینه‌وه‌و ته‌وبه‌ بکه‌ن، به‌لکو
سه‌رکه‌وتو رزگاری‌بن. ئه‌وه‌یه ئه‌رکی نافرته‌انی خاوه‌ن باوهر و
لادان له‌و خو‌چواندنه‌ به‌ کافرو خاوه‌ناسانه‌وه، پیغه‌مبه‌ری خوا
ددفرموی: {

ههرکه‌سیک خو‌ی بچوینی به‌گه‌لیکه‌وه له‌گهل ئه‌ودا حیسابی
بؤده‌کریت {

﴿۳۳﴾ هاوسه‌ر بؤ پیاوانی بی‌ژن و ژنانی بی‌میردی ناوخوتان په‌یدا
بکه‌ن، هه‌روه‌ها بؤ چاکان له‌ به‌نده‌کانتان و که‌نیزه‌کانتان. واته: با
که‌س به‌ بی‌ هاوسه‌رو ره‌به‌ن نه‌می‌نیتته‌وه، جا نه‌گهر
که‌مه‌دستبون الله به‌ چاکه‌ی خو‌ی بینیا‌زیان دهکات، وه به‌خشی
الله فره‌وانه له‌ بؤ به‌نده‌کانی و الله زور زانایه به‌ بارودوخی
ژیانیان، ئه‌مه بؤ ئه‌و که‌سانه‌یه که ههر ئه‌وه‌نده‌یان هه‌یه که ژن

چونکه هەر خواناسانی راست سودی لئ وهردهگرن وهك ئه وه وایه كه ههر بۆ ئه وان هات بیټ.

﴿۳۵﴾ **اللَّهُ** روناکی ئاسمانان و زهوییه، وینهی نوری ئه وه وهك تافیکه كه هه مو لای گیراوه جگه له یهك لا نه بیټ كه ئه وه تافه چرایهکی تیدا بیټ و ئه وه چرایهش له شوشهیهك دابیت و ئه وه شوشهیهش له پاك و خاویندادوهك ئه ستیرهیهکی زۆر روناك بدرهوشیته وه، به رۆنیک هه لگرتی كه له درهختهی پر بیټ و بهر دهكته بی، درهختهی زهیتونیک كه بهر دهوام تیشکی خۆر لئی بدات كه رۆنهكهی بی ئه وهی ناگری بی بگات ئه وهنده پاك و پالفتیه كه نزیکه خۆی روناکی بدات، روناکی له سه ر روناکی، جا **اللَّهُ** کئی ئاره زۆ لئ بیټ رینمایي دهكات بۆ ئه وه روناکی و نورهی خۆی. جا **اللَّهُ** وینهکان دههینیهته وه بۆ خه لک بۆ ئه وهی په ندو نامۆزگاری لئ بگرن و بیته مایه ی خۆشبه ختی ههر دوو دنیا یان، خۆ **اللَّهُ** زانیاری ههیه به سه ر هه مو شتیکدا و نه گه وره نه بچوک هه یچی لئ ون نابیت. جا ئه م نمونه ی كه **اللَّهُ** له م وینه دا باسی دهكات تیمان دهگه یه نیټ كه نوری **اللَّهُ** روناکیه کی و اتاییه و به چاوی سه ر هه ستی بی ناگریت، شیوهی ئه م وینه وهك لا بیټکی شوشه یی پاك و شه وفته كه روناکیه كه ی به بی بلا و بونه وهی بی سه رو بهر به یهك لایه نی راستدا دهروات و ههر كه س له و راستایه بیټ با دوریش بی لئی ئه وه روناکیه ی پی دهگات، به لام نه گه ر له و راستایه دا نه بیټ به ملا و به ولادا بلا و بوو بیته وه ئه وه روناکیه هه ست بی ناکات، نه گه ر چی زۆر نزیکیش بیټ له و لایته روناکه وه، جا واتیدهگه م كه ئه وه نورهی **اللَّهُ** بۆ مرۆفیش ههر ئاوه هایه، خۆ ئه وه كه سه ی كه روبه روی ئه وه نوره بوه ستیت دهیدوزیته وه نه گه رچی لییشی دور بیټ كه م و زۆر تام و چیژی ئه وه روناکیه دهكات، جا ئه م خه لکه هیش سه بارهت به نوری **اللَّهُ** هه ربه و شیوهیه ن ئه گه ر له راستای نوری ئه ودا وه ستان هه رچه ند له په یه کی زۆر نرمیشدا بن له به ندایه تیدا، ئه وه نوورو روناکیه وهردهگریټ جائه و هیله راسته ی كه روبه رومان نه کاته وه له و نورهی **اللَّهُ** پهیره ی قورنان و سونه تی پیغه مبه ره **ﷺ** و لادان له و دووانه کهوتنه ناو تاریکی و ری لئ ونبوونه، بۆیه ده بینین ئه وانیه ی كه گه یشتن به مانگ به و عیلم و زانستییه له خۆیان با ی بون له و نورو روناکی ئیمان به به ره بون به لام شوانیک ههر به بیر کردنه وه له ناشه وانیک تیدهگا كه ئه م بونه وهره به دیهینه ریکی هه یه كه تاك و ته نیایه. جا هه ندیک و تو یانه ئه وه تافه، دئی باوه رداره كه به نووری ئیمان ده درهوشیته وه. والله اعلم، جا **اللَّهُ** له وه سفی ئه وه كه سانه ی كه ئه م روناکیه ده دۆزنه وه ده فه رموی:

رَجَالٌ لَا نُلَيْهِمْ جَنَّةٌ وَلَا يَبِيعُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَلَا أَبْصَارٌ ﴿۳۷﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَاقًّا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا
وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿۳۹﴾
أَوْ كَظُلْمٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ ۖ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
فَوْقَهُ ۖ سَحَابٌ طُلُمْتُ بِبَعْضِهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَكُدُّهُ لَمْ
يَكْدِرْ بِهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ نُورٌ ﴿۴۰﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن تَوَدَعَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ
عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿۴۱﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿۴۲﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهِ ۗ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ
وَيَصْرِفُهُ عَن مَّن يَشَاءُ ۗ يَكَادُ سَنَاقِرٌ بِهِ ۖ يَذُوبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿۴۳﴾

﴿۳۷﴾ له ناو مال گه لیکدا كه **اللَّهُ** ری داوه كه بهرز بگریته وه و ریژی لئ بگریټ و تیدا یادی ناوی ئه وه بگریټ كه مزگه وته کانه، به به یانیان و به نیواران ناوی **اللَّهُ** به پاکی ده بهن و له ده ریایی یادی **اللَّهُ** دا مه له وانیه ده که ن ومه له وان ئاسا وچان نادهن.

﴿۳۷﴾ كه پیاوانیکن كه بازرگانی و مامه له له یادی **اللَّهُ** و نوێژ کردن و زهکات دان بی ناگیان ناکات و ده ترسن له رۆژیک كه دله کان و چاوه کان له و رۆژدا ده گۆرین و دله کان له رزیان لئ دهنیشیت و چاوه کان به م لا ولادا ده روانن تا بزنان چییان بو دئ و به ره و کوی ده برین.

﴿۳۸﴾ تا **اللَّهُ** به جوانتر له وهی كه خۆیان کردویانه پاداشیان بی بداته وه و له چاکه ی خۆی بۆیشیان زیاد بکات، خۆ **اللَّهُ** بۆ ئه وه كه سانه ی كه ئاره زۆی لئ بی بی ژماره پاداشیان ده داته وه. ئه مه باسو پاداشتی ئه وه كه سانه بو كه دلایان به نوری **اللَّهُ** روناك بووته وه،

﴿۳۹﴾ ئینجا باسی بیباوه رانی كه بییان وایه ئیش و کرداره کانیان ده بیټ به هۆی خه یرو بهر ژه ون دیان، ده کات و ده فه رموی: ئه وسا ئه وانیه ی كه بیباوه ر بوون کرداره کانیان وهك تراویلکه یه له دوره وه تینو به ناوی ده زانیټ و بۆی ده چیټ كه پیی ده گات هه یچی ده ست ناکه ویت، هه روه ها کافریش کاتیک كه به خوا ی خۆی ده گات هه یج شتیکی چاکی نیه كه سودی لئ وهرگریټ. جا **اللَّهُ** به

خرابه كانت لى وهرگريت و پاداشى چاگه كانت بداته وه، ئينجا الله باسى به شيكى تر لهو شتانه دهكات كه به لگه تونايى و هيزى نهو زاتهيه و دهفرموى:

٤٣) ئەى بينەر ئايا نابىنى كه الله جۆن پال به هه وروه دهنيت كاتى كه پارچهى بچوك بچوكه، پاشان دهيان داته دهمى يهكو پاشان ته په بيان ددهاته سه ريهكو و دهيانكات به هه وريكى نهستور، نهوسا دهبينى كه دلۆپهى باران له نيوانيه وه دهردهجيت، وه لهو هه ورايهى كه وهكو چياوان لهو سهروه ته رزه دهباريئى، نهوسا نهو ته رزه نهدا به سهر نهو كه سهى كه ئاره زوى لى بى دوچارى زيانى دهكات و دهبى به به لايهك بوى و لاي ددهات لهو كه سهيش كه ئاره زوى لايه وهكو به زهيو سۆزيك بوى، يان ههردوو به پيچه وانه وه، خهريكه روناكى بيزكه كهى چاوهكان كوئر بكات نه وهنده به په لهو روناكه، به راستى هه ر نهو ئاو راگرته لهو به رزاييه و دلۆپه دلۆپه كردنى لهكاره زور گرنگو سه رسوره ينه رهكانه بو كه سيك كه تو زيك عه قلى هه بى.

٤٤) الله شه وورؤز به دواى يه كدا ديئى، جا بو به رزه وهندى مروف هه ندئ جار يه كسان و هه ندئ جار يه كهم و زياديان پي دهكات، بيگومان له وهى كه باسكرا ناموزگارى و وانه يهكى كه ورهى تيدياه بو نه وانهى كه خاوهنى ده رك و فامن.

٤٥) خو الله هه مو جانه وه ريكى له ئاو دروستكردوه، جا هه نديكيان وهك مار له سه ر سكو و هه نديكيان وهك مروف و بالنده له سه ر دو قاچ و هه نديكيان وهكو مه روماتا له سه ر چوار پى ده رۆن، كه الله هه رچيه كى ويست دروستى دهكات، به دلنياهيه وه الله زور به تونايه به سه ر هه مو شتيكدا.

٤٦) به حه قيقهت ئيمه چه ندين نيشانهى روشنكهره وه مان ناردوه بو رينمايى ئيوه ئەى نه وهى ئادم تا ريگاي خوشبه ختى بدؤزنه وه و په يره وى بكه ن و به سه ر ياب رۆن، جا الله ويستى له سه ر هه ر كه سيك ببيت رينماي دهكات بو ريگاي راست و ده يگه يه نى به خوشبه ختى هه ر دوو دنيا، به لى الله هه ر خوئى خاوه نه و هه رچى بكات له مولكى خويدا راست و ره وايه و كه س ناتوانى نه ريگاي لى بگريت و نه ره خنه، به لام الله نه به زور كه س ده خاته سه ر ئايين و نه به زور لاي ددهات، مروف خوئى به ئاره زوى خوئى لايهك هه لده بزيئى به لام الله يارمه تى ددهات چونكه هه ر نه و په روه ردا گريه تى و بى نه و هيجى پى ناكري كه وابو له لايه ن هه لئى اردنه وه ته ماشا بكه ين (الاختيار، الكسب) ده لئين: مروف خوئى چاگه دهكات يان خراپه، به لام له لايه ن هيزو تونايى و ره خساندنه وه ته ماشاى بكه ين كه به ده ست الله يه، ده لئين: الله چاكي بؤكردوه يان خراپى بؤكردوه. به راستى الله يه كه

يَقْلِبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾
 وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ تَوَلَّى فِرْقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْيِفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ أَلَّا يَكُونَ لَهُمُ الْآيَاتُ الْمُبِينَاتُ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا نَفْسٌ مَطَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

تيرو ته سه لى حيسابى كرداره خراپه كانى بو دهكات ئينجا ده زانى جى كردوه. خو الله زوويش حيساب ته وادهكات.

٤٠) يان وهك نهو تاريكايانه كه له ده رياهه كى بى بندا كه شه پۆل له سه ر شه پۆل داي پۆشيوه و له سه ر يشه وه هه وريكى نهستور و تاريك بيت كه تاريكايه كان هه نديكيان له سه ر هه نديكيان و به شيويهك تاريك بيت كه نه گه ر ده ستى خوئى ده ربه يئى و ده خته نه ييبنيته وه، جا نه م مروفه دواكه و توه نه زانه ناوايه و نازانى جى پى ده كه ن و بو كوئى ده بن هه موى له لا تاريكه. به راستى هه ر كه سيك كه الله روناكى پى نه دات و ريگاي راستى نه گرتبى هيج روناكيه كى نيه و دؤراو له ناوچوه نه وهش سه ر نه نجام و پاشه رۆزى بيباوه ران و په يره وانيانه.

٤١) ئەى بينەر ئايا تو نابىنى نه وهى كه له ئاسمانان و زه ويدا يه پاكو بيگه ردى الله نيشان ددهات و نه و بالندهى كه له حه واهه راده وه ستن و باله كانيان دريژ ده كه نه وه، به راستى هه مويان ده زانن چۆن له الله بپاريئنه وه و پاكو خاوينى نه و زاته پيشان بدن و ته سبيحاتى بكه ن خو الله يش ده زانى كه نه وان جى ده كه ن.

٤٢) جا هه ر بو خوايه خاوه نداريئى ئاسمانان و زه وى و هيج هاوبه شيكى نيه، نهوسا گه رانه وهش هه ر بو لاي الله يه. ئەى مروف هه رچى ببى و هه رچى بكه يت به خوئى و كردارته وه ده بى بچيته وه به رده م خواى گه وروه خاوه ن ده سه لات تا تو له ي

خوتانی دروستکردوه و نهووش که دهیکه سافات/۹۶. نهمه شتیکی گرنگه و بیزانه و له ورته ورتی شهیتان و شهیتانسیفه تان دورت دهخاته وه.

۴۷ جا دهلین: باوهرمان به الله و به پیغمبره هیناوه و پهیرهویش دهکین پاشان تاقمیک لهوان پاش نهو قسهیهی که دهلین پشت له نایین دهکهن و گوی به فهرانهکانی نادن، نهوسا نهمانه ههر باوهردار نین. ههر نهوهی که به دم بلین نیماندارین و گوپرایه لی نایینین نا بی به بهلگه لهسه ر نیماندار بونیان به لکو پیویسته کردار نهو راستیهدهری بخت، وه که نهمانه که دهلین نیماندارین که چی الله حوکمی بیباوهرپیان بهسهردا ددات، بیریکهروه هانهوانه چون لهدهمیان درایه وه، چونکه به کردهوه نهیان سهملاندوه و رازی به حوکم و برپاری الله و پیغمبره که ی نهبون.

۴۸ جا ههر کاتی نهوان بو لای یاسای الله و پیغمبره که ی بانگ بکرین بو نهوهی که پیغمبره برپاریان له نیواندا بدات و راستو ناراستیان له یهک بو جیا بکاتهوه ههر زور به زوی تاقمیکیان خویانی لیگیل دهکهن و به لای دا نایه چونکه خویان دهران که ناحقن و نهگهر روبهرو بینهوه دهیدورپین.

۴۹ خو نهگهر مافیشیان هه بی و بزنان له لای پیغمبره و شرعهوه دهستیان دهکهن و پتهوه به گهردن که چیهوه دین بو لای و دهلین: نیمه به شهره دهیکه یین و دهستی شهره برپای خویانی نیه و خویان به باوهرداریکی راستو دروست نیشان ددهن!

۵۰ جا الله رقو برپاری خوئی سهبارت بهو تاقمه و وینهکانی باسه دکات و دهفرموی: نایا نهمانه له دلیندا نخوشی ههیه واته بیباوهر و دوورون؟ یان گومانیان هه بوه له پیغمبره یه پیغمبره دهی؟ یان دترسن لهوهی که الله و پیغمبره که ی ناههقیان بی بکهن؟ نه خیر وانیه که نهوان بوئی دهچن به لکو نهوان ههر خویانن ستهمکار، هه لویستی دووروو دل نخوشهکان سهبارت به برپاردانی شهره بهو شیویه بو به لام هه لویستی باوهرداران گهردنکه چی و متمانه بونه به خواو به پیغمبره که ی.

۵۱ قسهی باوهرداران ههر کاتی بانگ بکرین بولای برپاری الله و پیغمبره که ی بو نهوهی برپار بدات له نیوانیاندا تنها ههر نهوهیه که دهلین: بیستان و به گویمان کرد، جا ههر نهوانه که رزگارن، بیگومان رزگار بون له سزاو گه یشتن بهمه بهست تنها بو نهوانهیه که رازین به شهره ی الله.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا أُوذِيهِمُ النَّارُ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَسْتُمْ عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِلَّا الصَّخْرَةَ أَتَىٰ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا سُبُلَهُمْ لِيَسْتَذِينَهُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظُّهْرِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُوتٌ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

۵۴ خو نهو کهسهی که پهیرهوی الله و پیغمبره که ی بکات و گوپرایه لی فهرانیان بیو له الله برسی و خوئی برپاری لهو شتانهی که دهنه هوئی روقینی الله، نهوسا ههر نهوانه بههرمه ندو دورن له هه مو خرابه یهک و هه مو خوشیه کیان بو ههیه.

۵۵ الله وه سفیکی تری نهو بیباوهر و دووروانه باس دهکات و دهفرموی: جا سویندی سهختیان به الله خوارد که نهگهر هاتو تو فهرانیان بی بکهیت که دهریچن بو غهزا هیچ خو ماتهل ناکهن و نهو فهرانیهی تو جی به جی دهکهن، نهی محمد بلن: سویند مهخون چونکه پهیرهوی کردنتان زانراوه له لای نیمه شارهوه نیه جگه له دروو فیل و تهلهکه شتیکیتر نیه، نیوه ههرگیز قسه و کردارتان یهک نه بوه و دروزنن یان بلن: سویندی ناوی نهگهر راست دهکهن له مهودوا پهیرهویه کی چاک بکهن، بیگومان الله ناگاداره بهوهی که نیوه دهیکه، پاشان کردهوه کانتان بهلگهیه لهسه رتان.

۵۶ بلن: پهیرهوی الله و پهیرهوی پیغمبره بکهن، جا نهگهر خو دهبوین و پشت له فهرانبهرداریان نهکهن، نهوسا پیغمبره تنها نهکی گه یاندنی په یامه که ی الله ی لهسه ره و نیوه ش تاوانی سه ریچی خوتانتان لهسه ره، جا نهگهر پهیرهوی بکهن نهوه نیوه ریگای هیدایه تان گرتوته بهرو سودی بو

بدأت اللّٰهُ رحمتى پیدهکات وهك له سورتهى تهوبه دا دهفرموى: ﴿نهوانه بهم زوانه اللّٰهُ رحمیان پیدهکات﴾. نوپژو زهکات که دوو بهشى بنهپهتى ئیسلا من زۆر جار به یهکهوه له قورئاندا باسکراون، چونکه وهك وتمان **یهکه میان** په یوهندى بهندهیه به خواوهو **دووهمیان** په یوهندى بهندهیه به بهندهکانهوه جا ئهم دووانه بۆ ریکو پیک کردنى ژيانى ئاده میزاد زۆر پیویسته و گرنگن و دهی ههروا به گرنگی له ناو باوه داراندا بمینینهوه.

٥٧) ئەى محمد ﷺ به هیچ جوړیک واگومان مهکه که ئەوانه ی باوهریان نه هیناوه و دزایهتى تۆ دهکەن دتوانن لهم زهویدا له دست اللّٰهُ رابکەن و به تۆلهى تاوانهکانیان نهگەن، جا ئەوانه جیگایان ناگرى دۆزهخه به راستى ئەوهش سهرنوشتیکى خراپه بۆ ئەو تاوانبارانه، کافران ههرحههه به هیزو بهدهسهلاتبن بهلام ناتوانن لهو زاته راکەن که ئەو هیزو بهدهسهلاته ی پیداون. جاخوا باسى جۆنیهتى شیوهى چونه مالهوى ناوخوى عائيلهکان دهکات و دهفرموى:

٥٨) ئەى ئەو کهسانه ی که باوهرتان هیناوه با ئەوانه ی که غولام و کهنیزهتانب و ئەوانه ی که هیشتا بالغ نهبوون له خۆتان بۆهاتنه ژورهوه له سى کاتدا داواى ئیزن بکەن و ههروا خویان نهکەن به ژوردا، چونکه ههم خۆتان نارام نابن و ههم لهوانهیه ئەوانیش به جوړیک چاویان به ئیوهدا ههلهتەقى که ههر دوولا توشى شهرمو تهریقى بین، ئەو سى کاتهش ئەمانه **یهکه م:** له پیش نوپژى بهیانیدا، **دووهم:** کاتى نیوهپۆ که پۆشاکى زیاده له خۆتان دهکەنهوه بۆ کهسانهوه، **سیهه م:** له داواى نوپژى عیشادا ئەم سى کاته جیگای شهرمه بۆتان و پیویسته لهسهرتان که پیش هاتنه ژورهوه بۆ لاتان ئیزن بخوازن، پاش ئەو سى کاته نه ئیوه ونه ئەوان تاوانتان لهسهر نیه که به بى ئیزن بین به ناو یهکتردا و ههندیکتان به سهر ههندیکتاندا بچن، چونکه جگه لهو سى کاتهدا ئەوانه ی که مندال نابالغ و خزمهتکارو غولامو کهنیزهیان هه بى زۆر به ناویهکدا دین و دهرۆن جا خاوهن مالیش نابى به شیویهک بیته که بى به هوى شهرمه نه دی. خو ههر وهکو چۆن ئەو هاتوچویهى ناوخۆتانى بۆرۆشکردنهوه ههروهها اللّٰهُ نیشانهکانى خوى بۆ ئیوه رۆشن دهکاتهوه، ئەوسا اللّٰهُ زۆر زانایه به ههمو کارو ههلس و کهوتیکى ئیوهو زۆر دانایه له دانانى بریارو فهرمانهکانى داو هیچ شتیکی بى سود نیه، ئەم دوو سیفهته چهندی جار لهم سورتهدا هاتوه، چونکه باسهکانى ههموى بریارو فهرمانى اللّٰهُ به تا دلنیا بین که هیچ بریاریکى گۆتره کارى تیدا نیهو تا به چاکى وهرى بگرین و پهپهروى

خۆتانه. فرستاده ی اللّٰهُ که پیغه مبهرمان ﷺ و ههمو پیغه مبهرانى تریشه جگه له گه یاندنیکى رۆشکه رهوانه هیچیکى تریان لهسهر نیه، ئیتر حیسابو کیتابیان به دهست اللّٰهُ یه. پیغه مبهرمان ﷺ فهرمویهتى: }

/ / یهکریزی
موسلمانان خۆشبهختیه و بهشبهشبو نیشى نهگبهتى و سزایه، جا ئەبو ئومامه ی باهیلی وتى: پیویسته له سهرتان بلکین به تاپۆ گه ورهترهوه، جا پیاویک بانگی کردو وتى: تاپۆ گه ورهتر کامهیه؟ ئەبو ئو مامه به دهنگى بهرز وهلامى دایه وهو ئەم ئایهتهى سهروهى خویندهوه { واته: جهماعهت و تاپۆ گه ورهتر بریتیه له پهپهرویکردنى فهرمانهکانى اللّٰهُ و پیغه مبهرکهى ﷺ } با له ژمارهیش دا کهم بن.

٥٩) اللّٰهُ به ئینى داوه بهوانه ی که باوهریان هیناوه له ناو ئیوهداو نیشى چاکیان ئەنجام داوه که لهم زهوییهدا بیانکات به جینشین ههروهکو چۆن ئەوانى پیش ئەمانى کردبوو به جینشین، جا سهقامگیرى کات بۆیان ئەو ناینه یان که اللّٰهُ بۆ ههله ژاردون و رازیه پى که ئاینى ئیسلامه، تا پاش ئەو ترسو له رزه یان زبانیان بۆ بگۆریت به هیمنى و ناسایش، وهدهفرموى: من بپه رستن، هیچ شتیک نهکەن به هاویهشى من، که ئەمه خوى هویهکه بۆ هاتنه دى ئەم به ئینه، خو ههر که سیک پاش ئەوهى که اللّٰهُ ئەم نیعمهتى سهرکهوتن و ناسایشه ی پیدا سپهلو بى وهفا بو بهرانبهر به اللّٰهُ ئەوسا ئەوانه فاسقن و دهرچوون له یاسای اللّٰهُ. لیرهدا اللّٰهُ به ئینى سهقامگیرى بونى بهدهسهلاتى باوهردارانى بهستوه بهدوو مهرجهوه، **یهکه م:** بهندایهتى کردنیهتى به گۆیره ی شهریهتهکهى. **دووهم:** هیچ هاوهل و هاوبه شیکى بۆ دانه نریت. جا باوهرداران له کام مهرجیان کۆتا هاتن نابى چاوهروانى هاتنه دى ئەو به ئینه ی اللّٰهُ بین.

٥٦) جانوپژ بکەن، چونکه بهندایهتى خواى تاكو تهناهیه و میعراجى ئەم ئوممه تهیه و ریکای په یوهندى راسته و خوى بهندهیه لهگهله پهروهردگارى تاكو تهناهى خۆیدا، خو زهکاتیش بدەن، بۆ پاك کردنهوى خۆتان له رهزیلی و رزگار کردنى براو خوشکانى نیازمهندى خۆتان و بلاو بونهوى خۆشه و یستى له نیوان چینی دهوله مهندهوه هه ژارانداو سهر ئەنجام به دهست هیئانى رهامهندى ئەو خوایهى که ئەو سهروهت و سامانه ی پیداون، دهى پهپهروى ئەو پیغه مبهره ی خوا بکەن به شکم رحمتان پى بکریت. به ئى بیگومان ههرکه سیک ئەوانه ئەنجام

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَضُوا كَمَا اسْتَضَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْفَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ ثِيَابِكُمْ أَوْ ثِيَابِ آبَائِكُمْ أَوْ ثِيَابِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ ثِيَابِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ ثِيَابِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ ثِيَابِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ ثِيَابِ عَمَتِكُمْ أَوْ ثِيَابِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ ثِيَابِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ أَيْمَانُهُمْ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

وه ئهه رى پيداىنكه نهگينا به يهكهوه خواردن چاكره وهك پيغه مبهرده فرموى: }

/ / بيكهوه بخون و جياجيا مهبن بهراستى كه بهر كهت له گهل كودايه { ئينجا هر كاتى چونه مالى خوتانهوه، يان مائيك كه كهسى تيدا نهبو سهلام بكن له خيزان و منالان سهلاميك كه لايهن خواوه فيركراون كه مايه ي فهره و دلخوشكهره. خو نهگهر هيچكهسى تيدا نهبو بلئ:)

/ سهلام له ئيمه و له هه مو بهنده چاكه كانى خودا بيت) هر ئاوهها چون هم برپارانه ي روشنكردهوه هر و ايش الله نيشانه كانى خويتان يهك له دواى يهك بو روشنده كاتهوه و هه مو راستو ناراستيكتان بو شى دهكاتهوه بهلكو ئيوه بيش فام بكنه وه و راستى هه لئيرن و دوور بكنه وه له چه وتى.

﴿٦٢﴾ باوه داران به الله و به پيغه مبهرده كى ته نها نهو كه سانهن كه هر كاتيك له گهل پيغه مبهردا ﷺ بن له سهر كاريكى كو كهروه وهك نوپزى جومعه و جهامعت و غهزا ناچن به هيچ لايهك دا هه تا داواى ئيزنى لئ نهكهن، بيگومان نهوانه ي كه داواى ئيزن له تو دهكهن لهو كاتانه داو له خويانه وه ناچن نهوانه كه سانين كه باوه رپان هه يه به الله و به پيغه مبهرده كى ﷺ، جا هر كاتى كه نهوان داواى ئيزن يان له تو كرد بو هه ندى كارو باريان تو خوت سهرپشكى نهوسا هر كهس لهوان كه نارده وت

بكهين، جا هر كه سيك باوه رى به عه ليم و هه كيمى الله هه بن دهبن به دل و به گيان فه رمانه كانى و هر گريت و نه يانگور يته وه به برپارى هيچ كه سيكى تر چونكه هيچ كه سيك نه به نه نده زه ي الله زانايه و نه به نه نده زه ي نهو دانايه، لادان له وه گومراهى و نه فاميه و خو يه كسان كرده له گهل خودا كه كوفرو خوانه ناسيه.

﴿٥٩﴾ جا هر كاتيك نهو مندالنه تان بالقبون، نهوسا دهبن وهك خه لكه بيگانه كه كه له پيشدا باسگران نه مانيش له هه مو كاته كاند بو هاتنه ژوره وه ئيزن بخوازن، هر وهك نه وهى چون روشنكردهوه هر ئاوهها الله نيشانه كانى خويتان بو روشن دهكاته وه، خو الله زور زانوا دانايه.

﴿٦٠﴾ جا نهوانه ي كه دانيشتون و درو مال ناكهن لهو ژنانه ي كه له بهر پيرى هيو ايان نه ماوه به شوكردن نهوانه نه گهر پوشاكي سهروه وي خويان لايهن تاوانيان ناگات بهو مهرجه ي كه به خشله كانيان خويان نه رازيننه وه، خو نه گهر خويشيان داپوشن نه وه چاكره بويان، چونكه و تراوه " بو هه مو كه وتويهك هه لگريك هه يه " لهوانه يه كه سيك هه بيت لهو ته مه نه ي نه ودا چه زى بجيته سهرى له بهر نه وه خوياراستنه كه ي چاكره، جا الله بيه سرى هه مو قسه يه كه به هر شيويهك بكرت، زور زانه ريشه به هه مو كارو كوشنيك.

﴿٦١﴾ كوپرو شهل و نخوش نه له سهر وازه ينان له جيهاد ونه له تيكه ئاو بونيان له كاتى خواردن دا به كه سانى ساغو سه ليم، وه نه له چونيان بو خواردن بو مالى نهوانه ي كه باسيان ديت گونا هيان له سهر نيه، نهوسا هيچ گونا هيك تان له سهر نيه كه له مالى خوتان - له مالى كوران و كچانتان بخون چونكه پيغه مبهردى ﷺ له وه لامى كورپكدا كه وتى باوكم ماله كه ي داغير كردم فهرموى: }

/ / خوتو ماله كه شت مولكى باوكتى و پيغه مبهردى ﷺ فهرموى: بيگومان كه منداله كانتان له پاكترينى كاسبه كانتانه جاله ماله كانيان بخون { يان خواردن - له ماله كانى باوكانتان يان ماله كانى دايكانتان يان ماله كانى براكانتان يان ماله كانى خوشكانتان يان ماله كانى ماموكانتان يان له ماله كانى پوره كانتان (خوشكانى باوكى) يان له ماله كانى خالوكانتان يان له ماله كانى پوره كانتان (خوشكانى دايقى) يان نهو ماله ي كه كليلى به دهست ئيوه يه يان له مالى دوستو ناسياوتان خواردن بخون هيچ تاوانيك تان له سهر نيه. دياره نه مه وه ختيكه كه به رهامه ندى خويان بيت، هيچ تاوانيك تان له سهر نيه كه نه گهر به يه كه وه بخون يان به جياجيا،

هموی مولکی اللہیہ، بہ راستی اللہ بہو کردارو گوفتارو بہرنامہ و
 ھہ لوئیستی کہ نیوہی لہ سہرہ دہزانی و لہو رۆژدا کہ بۆ
 حیسابو کیتاب دہگہرینرینہوہ بۆلای پیتان دہلئیت کہ چیتان
 کردوہو پاداش یان سزای و ہر دہگرنہوہ. خو اللہ زانیاری بہ سہر
 ھہمو شتیکیا ھہیہ.

۷۷

سورہتی فورقان

۲۵

سورہتی فورقان سورہتی بیست و پینجہمی فورقاناہ، لہ مہکدہا
 ہاتوہتہ خواریوہ، حہفتاوحہوت نایہتہ، وتراوہ بہگویری
 دابہزین سورہتی جل و دووہمہو پاش سورہتی (یس) و پیش
 (فاطر) دابہزیوہ. وشہی (الفرقان) چوار جار لہ فورقاناہ ہاتوہ.

بہناوی اللہ ی زۆر بہسۆزو بینہیہات میہرہیان

۱ گہورہو بہ فہرو خاوہنی خہیری زۆرہ ئہو کہسہی کہ
 فورقانی ناردوہتہ سہر بہندہکہی کہ محمدہ ﷺ بۆ ئہوہی
 ترسینہر بی بۆ ھہموچیہانیان.

۲ ئہو خواہیہی کہ ھہر بۆ ئہوہ مولکیتی ئاسمانان و زہوی و
 کہسی بہ منداال بۆ خوئی دانہناوہو لہو مولگہی دا ہیج
 شہریکیکی نہبوہو ھہمو شتیکی دروستکردوہ، جا ئہاندازہیشی
 گرتوہ بہئہاندازہ گیرہکی تیرو تہواوو ہیچی بہ گوترہو بی
 سہرو بہر دروست نہکردوہ، بہلکو ماوہی زبانی و کاتی
 لہناوچونی دیاری کردوہو ہیج پاش و پیشی لہودا نابی

۳ ئہوان جگہ لہ اللہ چہندین خواہیان بۆ خوہیان داناوہ کہ
 ہیج شتیکی دروست ناکہن بہلکو ئہوان خوہیان دروستکراون و بۆ
 خوشیان خاوہنی ہیج زیان و سوڈیک نین، خو نہ مردن و نہ
 زیان و نہ زیندو بونہوہیشیان بہدہست نیہ، جا ئہوانہ چاودرانی
 چ خہیرو بہیریکی لہو شتہ بی دہسہلاتانہ دہکەن؟!

۴ جا ئہوانہی کہ بیباوہربون وتیان: ئہمہ ھہر درۆیہکەو
 ھہلی بہستوہوہ کہسانی تر لہسہر ئہو درۆو ھہلبہستہ
 یارمہتیان داوہ، بہراستی ئہوانہ لہم قسانہیاندا ھہر ناھہقی و
 درۆیان کردوہو ہیج شتیکی راستیان بہدہستہوہنیہ.

۵ دہلئین: ئہم فورقاناہ ئہفسانہ گہلیکی پیشوانہو داوا دہکات
 بۆی بنوسریتہوہ، جا بہ بہیانیان و ئیواران بہسہریدا
 دہخوینریتہوہ تا لہبہری بکات و پاشان بیخوینیتہوہ بۆ خہلک.

۶ جا خوا دہمکوتیان دہکاتو دہفہرموی: بلئی: وانہیہ کہ نیوہ
 دہلئین بہلکو ئہم فورقاناہ ئہو زاتہ ناردویہتی کہ نہینہکانی ناو
 ئاسمانان و زہوی ئہزانیت، دہی با واز لہو قسہ پریوچانہ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ
 عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوا إِنْ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ
 أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذِنُوكَ
 لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ
 اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ
 بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
 يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلِيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ
 أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٦﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
 مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
 يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٧﴾

۷۷

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِينَ نَذِيرًا
 ۱ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَخْذَ وَلَدًا وَلَمْ
 يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ مَقْدِيرًا ﴿٢٦﴾

لیبو ئیزنی پیندہ، وہ لہ اللہ داوا لیخوشبونیشیان بۆ بکہ.
 بیگومان اللہ گوناح بہخشوہ بینہیہات میہرہبانہ بۆ بہندہکانی.

۲۶ بانگکردنی نیوہ بۆ پیغہمبہر ﷺ وەك بانگکردنی ھہندیکتان
 بۆ ھہندیك نہبی، واتہ: بہو جوڑہ کہ بانگ لہ یہکتر دہکەن و
 ناوی یہکتر دہبەن بہو شیوہیہ لہ گہل پیغہمبہردا ﷺ رہفتار
 نہکەن، جا نابی بانگی پیغہمبہریش ﷺ بۆ نیوہ وەك بانگی نیو
 خوتان تہماشای بکہن چونکہ وەلام دانہوہی پیغہمبہر ﷺ
 پیویستہ، ھہروہا نابی دوعاو نزای پیغہمبہر ﷺ وەك نزای
 ھہندیکتان لہ ھہندیکتان تہماشای بکریت، چونکہ بہرورہدگار
 نزای پیغہمبہر ﷺ وەری دہگری، بہراستی اللہ ناگای لہو
 کہسانہیہ کہ لہو کاتانہ دا خوہیان دہدزنہوہ، ئہوسا با ئہوانہی
 کہ لہ فہرمانی پیغہمبہر ﷺ دہردہچن بترسن لہوہی کہ توشی
 کوفرو شیری ببن یان گرفتاری سزایہکی پری نیش و ژان ببن، ھہر
 وەك لہ فہمودہدا ہاتوہوہ: { مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرًا فَهُوَ
 رَدٌّ / متفق علیہ/ ھہر کہسیک ئیشیک بکات کہ فہرمانی ئیہمی لہسہر
 نہبی ئہوسا ئہو ئیشہی بہ سہردا دہدریتہوہو لپی وەرناگریت } .
 ۲۶ ھا بزانتن کہ بیگومان ئہوہی کہ لہناو ئاسمانہکان و زہویداہیہ

بهین و بگه پینه وه بو لای الله بیگومان که نهو زاته تاوان بهخش و بهرحمه.

۷ خۆ وتویشیانه: نهمه چون نیردراویکه که خواردن دهخوات و بو به دست هیئانی بزوی به ناو بازاردا دهروات؟ دبا بو لای نهو فریشتهیهک رهوانه بکرایه نهوسا لهگهل نهودا ترسینهر بووایا که خهلکیان بترساندایه تا باوهرمان بیبکرایه. بهئی، کافرانه پیمان وایه پیغه مبهرده بی فریشته بی و نیازی به خواردن و نیشکردن نه بیئت، خۆ نهگهر پیغه مبهریش له مرؤف بیئت لای کهم دهبوایه فریشتهیهکی لهگهل دا بوایه، به یهقین نهگهر وایش بوایه نهیانوت نهوه فریشتهیهو نئیمه چون وهکو نهومان پیده کریت؟ بیباوهران له بهر ناههقی و راکردن له حهق و راستی له سهر چلیک ناوهستن و وهک دوخه پیره ههر دهرپسن و ههرده بیئنه وه:

۸ یان گهنجینهیهکی بو حهواله بکرایه تا دهوله مهندو بینباز بوایه یان باغیکی ببوایه که لیی بخواردایه، جا سته مکاران به باوهردارانیان دهوت: نئیه دوای پیاوئیک کهوتون که ههر جادی لیکراوه، بهئی تاوانباران نهو ههمو قسه پرو پوج ودهم دیریزییهی خوئیانیان به لاوه جوانه، به لام نهو قسه چاک و پر له زانیاری و فهرو خهیره ی پیغه مبهریان ﷺ به لاوه جادی جادوکه رانه؟! نخوش ناوی شیرینی له لا تاله!

۹ ئینجا خوا دهفه رموی: ته ماشا بکه چ نمونه و وینه گهلکیان بو تو هیناوه! نهوسا نهوان سهریان لی تیک چوهو حهق و راستییان لی ون بوه، جا ئیتر ناتوانن ریگایهک بدوزنه وه بو ناسینی راستی.

۱۰ خاوهنی خهیری زوره نهو زاتهی که نهگهر بیهوی چاکتر له وهی که نهوان دهیلین پیت دهدات که باغاتیکت هه بیئت چهن دین جوگهی به ناودا بروات و چهن دین کوشتک پیده دهدات، به راستی نهم تاوانبارانه لهم قسه پوجانه یان مبهستیان نهوه نه بو که راستیان بو دهرکه ویت،

۱۱ بهلگو نهوان باوهریان به قیامهت نه بو، جا ئیمهش بو نهو کهسهی که باوهری نه هینا بی به قیامهت ناگری سوتینه ری دوزه خمان بو ناماده کردوه.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ضُرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا آيَاتُكَ أَفْتَرْتَهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٤﴾ وَقَالُوا اسْتَطِيرَ الْأُولَىٰ أَكْتَبْنَا فِيهَا نَمْلًا عَلَيْهِ بُعْرَةٌ وَأَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَفُوًّا رَحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَسُولٌ بَأْسَ كُلِّ الطَّعَامِ وَمِشَىٰ فِي الْأَسْوَاقِ ﴿٧﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ إِلَيْنَا مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُقَالُ إِلَيْنَا كُنَّا أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٨﴾ انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ فُصُورًا ﴿١٠﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

۱۲ نهو ناگری که ههر کاتئ نهو تاوانبارانه له شوینیکی دوروه دییان گوئیان له دهنگی تورهی و پینگ خواردنه وهیهتی له داخی نهو بیباوهرانه و خهریکه پارچه پارچه بیئت.

۱۳ خوهره کاتیکیش دهستو بی بهستراو دهواویزینه جیگایهکی تهنگی ناو نهو دوزه خهوه، جا لهو کاته دا بانگیان لی بی شهرم ده بی و له ویدا داوای له ناوچون و مردن بوخویان دهکن.

۱۴ نهوسا له لایه فریشته کانه وه پیمان دهوتری: نه مرؤ هاواری یهک جار مردن مهکن، دهردتان گرانتره و بارتان زور قورسه بهلگو داوای مردنی زور بکهن! به لام نه وهلامیان دهریته وه ونه دهرمن تییداو نه دهژین به ژیانیکی ناسوده، جا نهو هاوارو دادهشیان هیچ سودیکیان پی ناگه یه نیئت.

۱۵ نایا نهوه چاکه یان نهو باغی هه تاهه تاییهی که به ئین دراوه بو له خوا ترسان و پاریزکاران؟ که نهوه بو پاریزکاران پاداش و ئاینده یانه،

۱۶ ههرجییان بوئ له ویدا بوئیان ههیه و بو هه میسهش دهمینه وه نهوه به ئینیکه له لایه پهرومردگارتیه وه که له لایه بنده کانیه وه داواکراو ده بیئت، چونکه به ئینی خوابه و به ئینی خوایش راسته و دیتیه دی.

ئەزمون و تاقى كۆردنەو و تا پاداڭستان وەرگرن يان خۇ ناگرن تا زياتر داخوخەم بخون؟ ئەوسا خۇاى تۆ بينەرى ھەمو ھەلسو كەوتو كۆردارىكە و گەردىلەيەكىشى لىون نابى.

﴿٢١﴾ خۇ ئەوانەى كە ھىواى گەيشتن بە ئىمەيان نىە و باوەرپان بە دوا رۆژ نىە وتيان: دەبا فرىشتەمان بۆبەتايە؟ يان خوامان ببىنايە ، بەراستى خۇيان زۆر بە زلزانى و نافرمانيان كۆرد بە نافرمانىەكى زۆر گەورە.

﴿٢٢﴾ بەئى: ببىباوەرپان بەشيك لە رەخنەكانيان نەھاتنى فرىشتە بو، جا خوا دەفەرموى: ئەو رۆژەى كە ئەوان چاويان بە فرىشتەكان دەكەوتت بارودۇخى تاوانباران لەو رۆژەدا جىگى كەيفىيەتتەن مژدە نىە، جا ئەمە ج لەكاتى سەرمەرگدا بى ج لە ناو گۆرۈ پاشان كۆكۆردنەو دەبا بى لە ھەمو كاتىكدا چا و پى كەوتنى فرىشتە بۆ ئەوان ھەر لۇمەو سەرزەنشتە بە پىچەوانەى باوەرپاران كە چا و پى كەوتنى فرىشتە دلدانەو دە مژدە پىدانىانە بە بەھەشت و رەزامەندى خۇاى مېھەربان، جا دەئىن: ئاوا بەو شىوہىە سزامان مەدەن، ئەشگونجى قەسى فرىشتەكان بىت واتە: ئەمپرۇ مژدەو قەسى خۇش بۆ ئىوہ نىەو ئەبى ئەوہ بەشتان بىت.

﴿٢٣﴾ خۇ ئەوھىش كە كۆردبويان لە كۆردار ھىچ نرخیكمان بۆ دانەناو كۆردمان بە تۆزىكى با بردوو، چونكە مەرجهكانى وەرگەرتنى تىدا نەبوہ. كۆردارى چاك لەپاش باوەرپون كاتىك وەرئەگىرى كە دوو مەرجه تىدا بىتە جى،

يەكەم: پالفتەى لە ھەر شتىك كە كۆردەو بەتال بكتەوہ وەكو ھەمو جۆرەكانى شىرك و لاملى بۆ نەنجامدانى،
دووھەم: پەپەرەويكۆردنى شەرىعەت لەئەنجامدانى عىبادەتدا، جا نەمانى يەككىك لەم دوومەرچانە كۆردەوہى چاكى مرفۇ ھەل دەوہشىئىتەوہ خۇ ئاشكرائىشە لە لای ببىباوەرپان ھىچكاميان نىە.

﴿٢٤﴾ خەلكانى بەھەشتى لەو رۆژەدا باشترىن جىگا و جوانترىن شوىنى ھەسانەوہى نىوەرپويان ھەبە، بە ھوى كۆردارو رەفتارو كۆفتارى چاك و شەرى پەسەندىان.

﴿٢٥﴾ خۇ ئەو رۆژەى كە ئاسمان بە ھور لەت دەبى و فرىشتەكان بە رىكۆردن رى دەكرىن بۆ سەر زەوى. جا ئەو فرىشتانە گەمارۆى ھەموخەلك ئەدەن لەسەراى مەحشەردا و پەرورەدگارى عالەمىش دىت بۆ حىسابى ھەموان، ئەمە يەككىكە لە روداوە گرنەگەكانى ھاتنى پاشە رۆژ.

إِذْ أَرَأَيْتُمْ مَنِ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ أَلْقَوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَبِيحًا مُّقْرِنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَأَنْدَعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَجِدًا وَاَدْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَتْ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُورًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَعَآبَاءَ هُمْ حَتَّى نَسُوا اللَّهَ كَرًّا وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا نَعُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يظْلِم مِّنْكُمْ نُدِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢١﴾

﴿١٧﴾ ئەو رۆژەى كە اللہ ئەوان و ئەوانەش كە پەرستويانن جگە لە اللہ كۆ دەكەتەوہ، جا ببىيان دەفەرموى: ئاىا ئىوہ ئەو بەندانەى منتان گومرا كۆردە يان ئەوان ھەر خۇيان لەو رىگە راستە لايانداوہ؟

﴿١٨﴾ وتيان: پاك و بىگەردى بۆ تۆ، شتى وانابى و لەئىمە ناوہشىئەوہ كە جگە لە تۆ ھىچ دۆستىك بۆ خۇمان بگرىن بەلام تۆ گوزەرانت بۆ ئەوان و باو باپىرانيان ئەوہندە خۇش كۆردە – كە بە مشە خوارديان و خوارديانەوہ – تا يادى تۆيان لەبىر نەما، جا ئەوان گەلىكى فەوتاون.

﴿١٩﴾ ئىنجا اللہ بەو بى باوەرپانە دەفەرموى: بەراستى ئاوا ئەوان بە درۆتان دەخەنەوہ كە خۇدايانى ئىوہ بن، جا چى دەكەن خۇ نە تواناى لادانى سزاتان ھەبە ونە يارمەتتەكتان بۆ ھەبە نە لە خۇتانەوہ ونە لە خوا دەستكۆردەكانتانەوہ، جا ھەر كەسىك لە ئىوہ ستەم بكت بە تاوان و ھاوبەشى دانان، دەبى چاك بزائن كە سزايەكى زۆر گەورەى پى دەچەزىن بە مانەوہى ھەتاهەتاي لە دۆزەخدا.

﴿٢٠﴾ ھىچ كەسىكمان نەناردە لە پىش تۆدا لە پىغەمبەران مەگەر ئەوانىش ھەرەك تۆ خوارديان دەخواردو بە بازارانىشدا دەگەرپان، جا ئىمە ھەندى لەخۇتانەمان كۆردە بە ھوى تاقىكۆردنەوہى ھەندىكى تارتان، ئاىا خۇ رادەگرن لەسەر ئەو

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَكُ
 أَوْ نُرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا
 ٢١ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
 حِجْرًا مَّحْجُورًا ٢٢ وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
 هَبَاءً مَنْثُورًا ٢٣ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
 وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ٢٤ وَيَوْمَ تَشَقُّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمِّمِ وَزُلَّ الْمَلَكُتِ
 تَنْزِيلًا ٢٥ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
 الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ٢٦ وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
 بَلِّغْتَنِي أَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ٢٧ يَوْمَئِذٍ لِّتَنِي لِمَ أَخَذْتُ
 فَلَنَا خَلِيلًا ٢٨ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
 وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ خَذُولًا ٢٩ وَقَالَ الرَّسُولُ
 يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ٣٠ وَكَذَلِكَ
 جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا
 وَنَصِيرًا ٣١ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
 وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ٣٢

سەقامگیر بکەین و باشت بۆ روۆشن دەکەینەوه و چاکت بۆ بهیان دەکەین.

٣٣ جا ئەوان هیچ نمونە و پەند گەلیگت بۆ باس ناکەن بۆبەر پەرجدانەوهت خۆ ئێمە راسترت بۆ دینین و جوانترت بۆ لێکدەدەینەوه و تییان دەکەینەنین که کام راستە و کام ناراست.

٣٤ لەپاشان خوا باسی خراپی دوا روۆزی ببیاوهپان دەکات و دەفەرموێ: ئەوانە لەسەر دەم و چاوانیان بەرەو دۆزەخ پال دەنرین، ئەوانە خراپترین جیگایان هەیه، چونکە لەدنیا دا لارترین ریگایان هەلزاردبو.

لە ئەنەسەوه هاتوه که پیاویک وتی: ئەی پیغەمبەری خوا ﷺ ببیاوهپان لە روۆزی قیامەتدا چۆن لەسەر دەم و چاویان کۆ دەکرێنەوه؟ جا فەرموی: بیگومان ئەو کەسە که لەسەر هەر دووقاچی بردوویەتی بە رێدا دەتوانیت روۆزی قیامەتیش بە سەردەم و چاویدا بیبات بەرێدا.

٣٥ جاخوای بالادەست هەرەشه لە دوژمنانی ئایین و پیغەمبەرمان ﷺ دەکات و دەیانترسینیت لەو کارەساتانە که بۆ دوژمنانی پیغەمبەرانی پیشو بو، جا لە موساوه دەست پێدەکات و دەفەرموێ: بە راستی ئێمە پەراوماندا بە موسا و هارونی برایشمان کرد بە وهزیری.

٢٦ ئەو روۆزه دەسهلاتی راستەقینە هەر تاییبەتی اللّٰهیه وکەس هیچی لە دەست نایەت هەتا خودا ریی پینەدا، جا ئەو کاتە روۆزیکی زۆر تەنگە لەسەر کافران.

٢٧ لەو روۆهدا سەمکار لەداخا قەپ ئەکات بە هەردوو دەستی خۆیدا و دەلیت: خۆزگە بە ریگە پیغەمبەردا ﷺ بجومایه .

٢٨ وای بۆ من خۆزگە فلانم نەکردایە بە دوستی خۆم.

٢٩ بەراستی ئەو دوسته شەیتان سیفەته، منی لادا لە فورقان پاش ئەوهی که هاته لام و ئەم توانی تییبگەم و پەیرەوی بکەم. خۆ شەیتان هەمیشە لادەری مرۆفە لە ریی راست و خواناسی. خۆ ئەم روداو ئەوهندە راستە وهک ئەوه رویدایی و دەفەرموێ:

٣٠ جا پیغەمبەریش ﷺ وتی: ئەی پەروەردگارم بە راستی ئەم گەلهی من وازیان لەم فورقانه هینا، جا چ روۆزیک تەنگترە لەو روۆزه که پیغەمبەر ﷺ ئاوا شایەتیەک بدات لە پیشگای خوادا؟ ئەی خەلکینە بافریای خۆمان بکەوین و هەرچی زووترە با ناشتەوایی لەگەل خوا و پەیمامەکهیدا بکەین، ئەگینا دنیایا بن که ئەو روۆزه دیتە پیشەوه و پەنجە پیشمانی دەگەزین و پیغەمبەر ﷺ لیمان عاجز دەبی و شەفاعەتمان بۆناکات.

ئینجا اللّٰه دلتەوایی پیغەمبەرمان ﷺ دەکات و دەفەرموێ:

٣١ هەر وهکو بۆ تۆ دوژمنانیکی دلرەق و سەرسەخت هەیه بۆ هەمو پیغەمبەریکی پیش تۆیش دوژمنانیکمان لە تاوانباران بۆ داناوه که بانگی خەلک بکەن بۆ سەر لیشیواوی و ببیاوهپری، جا تۆ ناوئەمید مەبه چونکە پەروەردگارت بەسە بۆت که ری پیشاندەرو یارمەتی دەرت بیئت.

٣٢ جا ئەوانە که باوهپان نەهینا بو وتیان: دەی با ئەم فورقانه بە یەکجار بەهاتایە خوارەوه . وهک تەورات و ئینجیل و زەبور و ئەوانیتریش، پەروەردگاریش دەمکتیان دەکات و دەفەرموێ: - هەر ئاوهها بە گوێرە پیویست رهوانە ئەکەین بۆت تا دلتی پین سەقامگیر بکەین.

لە راستیدا ئەگەر فورقان یەکجار بەهاتایە خوارەوه لەو ماوه دورو درێژە ژیاپی پیغەمبەرایەتی پیغەمبەرماندا ﷺ لەگەل بونی ئەو هەمو تەنگو چلەمه و سەختیە پیغەمبەر ﷺ و یارانیدا لەوانەبو زۆرجار ناوئەمیدی رووی تی بکردنایە و ترسی ئەوهیان بوایه که خوا تۆرەو بیزارە لێیان بەلام هاتنی بە بەش بەشی و بەگوێرە پیویست زیاتر گەرم و گوێرە پێدەدان و دنیایا دەبون که خوا لەگەلئاندا یەو بە تەنها لە گوێرەپانی بانگەوازی و خەبات و جیهاددا بەجی نەهیشتون - ئەوه بو فەرموێ: وا دەکەین تا دلت

٤٠ به راستی ئەم گەلهی که نیستا دزایهتی تو ئەکهەن ئەی محمد ﷺ رویشتون بەناو ئەو دێهاتانەیی که رهیلەیی بارانی بەردیان بەسەرداباری - گەلی لوت- نایا نەیانبینیون؟ نەخیر ئەوان وانازانن که زیندو دەکرینەوه.

٤١ خۆ هەر کاتیک که تو دەبینن هەر گائەت پێ ئەکهەن و دەلێن: ئەمەیه که خوا کردویەتی بە پیغەمبەر؟!

٤٢ خۆ ئەگەر نێمە خوگر نەبوینیایە خەریک بو لە بەندایەتی خواکامان لامان بدات، واتە: شانازی ئەکهەن بە دزایەتی پیغەمبەر ﷺ و خوگرترینان لەسەر بت پەرسی بۆیە خوا هەرەشەیان لێ ئەکات و دەفەرموی: بەم زوانە کاتی که سزایان دی ئەزانن که کێ گومراو سەر لێتیکچو.

٤٣ پێم بلێ ئەو کەسەیی که ئارەزوی خۆی کردو بە خۆی خۆی و هەرچی بە ئارەزوی خۆی چاک و جوان بێت پەپرەوی ئەکات و هەرئەوه ئابین و ریبازی و پشت لە ئابین و ریبازی نیسلام دەکات نایا تو چاودێرو پاسەوانی ئەویت که نەیه لیت گومراو سەرلێشیواو بێت؟ واتە: کەسیک که خوا بەدبەخت و سەرلێشیواوی بکات نە بە تو و نە بە هیچکەسی تر خۆشبەخت و هیدایەت دراو نابێت تو تەنھا رێنماییت لەسەر.

٤٤ یان تو وا ئەزانیت که زۆرەیی ئەوان ئەبیسن یان تێدەگەن؟ نەخیر ئەوان هەر وەکو ئازەل وان بەلگو سەرلێشیواو نەزانتر و لاری ترن، چونکه ئەوان ئازەل و بۆچی دروستکارون و بەو شیواییە لەم ژیانەدا ئەژین، بەلام ئەم مەرقە لاری بوانە نازانن بۆچیش دروستکارون، جا کەسیک که هاتنی بۆ دنیای بە دەست خۆی نەبوو و لە دنیا دەرچونیشی بە دەست خۆی نیو و پاشان زیندوکردنەوهیشی بۆ حیساب و پاداش و سزا بە دەست خۆی نەبێت ئەی نابێ بێر بکاتەوه و بزانی بۆچی دروستکارو؟ ﷻ دەفەرموی: جنۆکە و ئینسانم تەنھا بۆ بەندایەتی دروستکردو.

٤٥ ئینجا ﷻ چەندین نیشانەیی بوون و دەسەلاتی خۆیمان بۆ بەسەکات و دەفەرموی: نایا نەت دیووە که پەرورەدگارت چۆن سێبەری درێژ کردووەتەوه ئەگەر خۆی حەزی بکرایە رای دەوهستان، پاشان خۆرمان کردووەتە بەلگە لەسەری خۆ ئەگەر خۆر نەبواوە سێبەر نەدەبینرا.

٤٦ پاشان هیواش هیواش ئەو سێبەرە لا دەبین بەهۆی هەلئەتانی خۆرەوه. لێرەدا پێنج بەلگە لەسەر بون و دەسەلاتی خۆی پیشان ئەدات که ئەمە یەکیک بوو لەوانە.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ نَفْسِيرًا ۚ
الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ سُورُ
مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ۚ ٢٤
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ
وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ۚ ٢٥
فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَى
الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ۚ ٢٦
وَقَوْمِ
نُوحٍ لِّمَا كَذَّبُوا الرَّسُولَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ
آيَةً ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۚ ٢٧
وَعَادًا وَثَمُودًا
وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ۚ ٢٨
وَكُلًّا ضَرَبْنَا
لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْمِيرًا ۚ ٢٩
وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَىٰ الْقَرْيَةِ
الَّتِي أَمْطَرْنَا مَطَرًا سَوِيًّا أَفَكُم يَكْفُرُونَ ۚ ٣٠
بَلْ
كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ۚ ٣١
وَإِذْ أَرَأَوْكَ أَنَّ بَنَخْدُونَكَ
إِلَّا هُزُؤًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ۚ ٣٢
إِنْ كَادَ
لِيُضِلَّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حَيْثُ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۚ ٣٣
أَرَأَيْتَ
مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هُونَهُ فَآفَأَنَّتْ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا ۚ ٣٤

٣٦ جا پیمان وتن: بچن بۆ لای ئەو گەلهی که بیباوەر بون بە نیشانەکانی نێمە، ئەوسا ئەوانیش چون و پەیمای ﷻ یان پێ گەیاندن بەلام ئەوان زیاتر لەخوا پەرسی دوورکەوتنەوه و دزایەتی موسا و هارونیان کرد، خۆ نێمەیش لە ناومان بردن چۆن لەناوبردنی.

٣٧ جا گەلی نوحیش کاتی باوەریان نەکرد بە پیغەمبەران نوقمی ناو دەریامان کردن و کردومانن بە پەند بۆ ژیر کردنی خەلکی پاش ئەوان - گەلی نوح تەنھا یەک پیغەمبەریان بوو که نوح و نۆسەدو پەنجا سال لە ناویاندا ژیاوو بەره و ئابین و یەکخواپەرسی بانگی کردون بەلام ئەوان بە گوێیان نەکردو خوا بە تۆفان ئەوانی ختکاندو نوح و پەپرەوانی رزگار کرد، بەلام باوەر نەبون بە یەک پیغەمبەر باوەر نەبوون بە هەمو پیغەمبەران بۆیە لێرەدا فەرموی: بیباوەر بون بە پیغەمبەران. جائەم سزاو تۆلەییە تەنھا بۆ یەک و دووگەل نیو بەلگو نامادەمان کردو بۆ ستمکاران سزایەکی بە نازار.

٣٨ خۆ عادو سەمودو یارانی بێر و گەلانی زۆری تریش لەو نیوانە دا هەر بەو دەردەیی ئەوان چون. (الرس) واتە بێر.

٣٩ بۆ هەمویان باسو رێنمایمان کرد، بەلام ئەوان هیچکامیان لە هیچیان پەندیان وەرنەگرتو هەمویانمان لە ناو بردن چۆن لەناو بردنیک مەگەر هەر خۆیان بزانی چیان بەسەر هاتنی.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
 كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
 الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
 ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
 لَكُمْ اللَّيْلَ لِيَأْسَوا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنَحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ
 مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْأَسَىٰ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيهِمْ
 لِيَذَكَّرُوا فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطِيعُ الْكٰفِرِينَ
 وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَّ
 الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
 وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
 نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
 مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

ئيشه بکات جگه له الله؟ وه سوڊيکي نهو سوڊرييهش نهوهيه که نايه لئيت دهر ياکان بۆگه ن بکهن و هه واپش خوشر دهکات.

﴿٥٤﴾ بهلگه **بينجهم:** جا الله، نهو زاتهيه که لهو ناوه کهمو بي هيزو بي نر خه مروفي دروستکردوهو کردويهتي به دوو به شهوه، نيرو مي و لهو ريگاوه دووباره خه لک نه گاته وه به يهک به نه زادو به زن و زنخو زاي، خو په روهردگارت زور به توانايه، که چي نهوان سپله و خوانه ناسن، نه له هيزو دهسه لاتي دهر ترسن، وه نه سوپاسي نيعمه ته کاني دهکهن.

﴿٥٥﴾ جا نهوان به نديا به تي دهکهن بۆ شتانيک جگه له الله، که نه سوڊيان پيڊه داتو نه زيان، خو خوانه ناس بۆ دزايه تي په روهردگاري خو ي پشت فاي مکه ري به کترن، به لام سه رنه نجام به شيان تيکشکان و له ناو جوونه.

﴿٥٦﴾ جا تۆمان ته نها بۆ نهوه ناردوه که مژده در بيت به به ههشت له پاشه رۆژداو سه رکه وتن له دنيا دا بۆ چاکه کاران و ترسي نه ر بيت بۆ خوانه ناسان به دۆزه خ له دوار رۆژداو به له ناو چون و نه مان له دنيا دا.

﴿٥٧﴾ بلي: له سه ر گه يان دني نه م قورنانه به نيوه من داواي هيچتان لئنا کهم جگه له وه ي که کي دهيه وي با نه م ري بازه به ره و په روهردگاري خو ي بگري ته به ر، جا ئي تر با مال و دهسه لاتي به ويست و نار ه زوي خو ي له م ريگا به نر خه دا به خشي ت.

﴿٤٧﴾ **دوهه ميان:** خو هه ر نهو زاتهيه که شهوي بۆ کردون به پۆشاک و نه تان شاري ته وه و خه وي کردوه به هوي حه سانه وه تان و رۆژيشي کردوه به کاتي هه ستانه وه و بلا و بونه وه تان به زه ويدا بۆ په يدا کردني بزيويتان.

﴿٤٨﴾ بهلگه **سيهه م** دهفه رموي: جا الله، نهو زاتهيه که باي وهکو مژده دريک پيش باران و ره وانه کردني رحمه تي خو ي ناردوه تا دلخوشتان بکات به نزيک بونه وه ي باران بارين، وه له ناسمانه وه ناويکي پاک و خاوينمان بۆ ناردون.

﴿٤٩﴾ تا به و ناوه و لاتي مردوي بي گزو گيا زيندو بکهنه وه و نه وه يش که دروستمان کردوه له ناژه ل و خه لگيکي زور ناوي بي بدهين.

﴿٥٠﴾ به راستي نه م ناوه شمان به شيوه ي جيا جيا به هه ندي شوين زور و به هه ندي که مو به هه نديکيش هه ر هيچ، جا به شمان کرد له ناوياندا تا بير بکهنه وه و توانايي و هيزي په روهردگاريان بۆ ده رکه وي ت و باوه ري پي بکهن که چي زور به ي خه لک هه ر بي باوه ر پييان ده وي ت!

﴿٥١﴾ نه گه ر حه زمان لي بوايه بۆ هه مو شارو ديها تيک پيغه مبه ريکمان ده نارد که به ره و خوا په رستي و ريگاي راست بانگيان بکات به لام ني مه نه ي محمد ﷺ ته نها تۆمان هه لئ بزاردوه بۆ هه مو خه لک بۆ گه يان دني نه م قورنانه، هه ر وه کو خو ي ده فه رموي: { كَانِ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَىٰ قَوْمِهِ خَاصَّةً وَيُبعَثُ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً/ البخاري/ هه ر پيغه مبه ريک ره وانه کراوه بۆ گه لي خو ي و من بۆ هه مو خه لک ره وانه کراوم }

﴿٥٢﴾ جا تۆ گوي مه ده قسه ي کافران و به و شيوه ي که نه و قورنانه داوا دهکات کوشش و جيهاديکي گه وره يان له گه لدا بکه تا ملکه چ ده ين بۆ فه رماني الله. جا نه وه ي که به لگه يه له سه ر نه و خه لکه ته نها نه م قورنانه يه که فه رموده کاني پيغه مبه ريش ﷺ مانا و رۆشکه ره وه يه تي.

﴿٥٣﴾ له بهلگه **چوا ره مياندا** ده فه رموي ت: خو الله، نهو زاتهيه که دوو ده ري اي به يه ک گه يان دوه، نه ميان ناوي زور شيرين و تينوشکينه نه مي تريان ناوي زور سوپرو تاله، جا له نيوانياندا له مبه ريکي زور به هيزي داناوه که ريگريکي زور به وه و نايه لئيت تيکه لا و بين و نه و له مبه رو ريگره يش ني مه به چا و ناي بينين و ريگري هاتو چوي که شتيه کانيش ناکات به لام نايه لئيت نه و دوو ناوه تيکه ل بن! ده ي ج هيزيک ده تواني ت نه و

خۆرهو مانگی روناک که رهوهی داناوه، جا ئەو کۆشکانه بریتی بن لهو ئەستیره گهواره یان ههر کوشک بن و هیشتا زانیاری له باره یانهوه شتیکی نه زانی بیته دور نیه.

٦٢ خۆههر ئەو زاتهیه که شهوورۆژ دینیت به دوا یه کداو به گویره پیوستی مرۆف له یهکیکیان که مدهکاتهوه و دهیداته دم نهو ویران که گهوره ترین بهلگهیه بۆ ئەو کهسهی که دهیهویت بیر بکاتهوه یان سوپاسی خوا بکات.

٦٣ ئینجا پهروهردگاری جیهان ههندی له سیفته بهرزو به نرخهکانی بهنده شایستهکانی خۆیمان بۆ باس نهکات و نهفهرموی: جا بهنده راست و چاکهکانی رحمان ئەو کهسانه که به نارامی و بیفیز له سهر زهویدا دهرۆن و ههر کاتیکی نه زانان قسهی خرابیان لهگهلا بکهن قسهی چاک و بیزیان دهلین و به ناشیرینی وهلامیان نادهنهوه، چونکه دئی باوهرداری راستهقینه پریهتی له سۆزو خۆشهویستی و چاکهخواری و " کاسهیش چی تیدا بیته ههر ئەوهی لی دهرۆژیت".

٦٤ جا ئەوانه کهسانیکن که شهوان بۆ پهروهردگاریان لهسوجدو له وهستاندان.

٦٥ وه ئەو کهسانه که دهلین: ئەهی پهروهردگاران له سزای دۆزهخ لامان بده که بیگومان سزای ئەو ئەچهسپیت به مرۆفهوهو لئی جیا نابیتهوه.

٦٦ بیگومان که دۆزهخ خرابترین نارامگا و جیگایه.

٦٧ جا ئەوانه کهسانیکن ههر کاتیکی شتیان بهخشی نه زیادهرهوی دهکن و نه رهزلی بهلگو مام ناوهندن لهو نیوانه دا.

٦٨ وه بهنده چاکهکانی رحمان ئەو کهسانه که لهگهلا ٱللہدا په رهستراویکی تر ناپه رستن و هاوارو پهنا بۆ هیچ شتیکی تر نابهن، جا ئەو گیانهیش که خوا قهدهغهی کردوه لییان نایکوژن، مهگهر لهسهر حهق. وهک ئەو کهسهی که کهسیکی به ناحهق کوشت بی یان له نایین پاشگهز بو بیتهوه یان هاوسهری حهلالی بوو بیته و زینا بکات که ئەوه به حهق دهکوژریت، خۆ زینایش ناکهن. جا ههر کهسیک شتیکی لهوانه ئەنجام بدات دهکات به تۆلهی تاوانی خوی.

له عهبدو لای کوری مهسعودهوه هاتوه که وتویهتی: { سَأَلْتُ أَوْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَيُّ الذَّنْبِ عِنْدَ اللَّهِ أَكْبَرُ قَالَ أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلْقَكَ فَلَمْ تُمِّمْ أَيُّ قَالَ ثُمَّ أَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ خَشِيَةً أَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ فَلَمْ تُمِّمْ أَيُّ قَالَ أَنْ تُزَانِيَ بِحَلِيلَةِ جَارِكَ قَالَ وَنَزَلَتْ هَذِهِ آيَةٌ تُصَدِّقُهَا لِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَأَلْ بِهِ خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ نَبَارِكُ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

٥٨ جا تۆ پشت بهسته بهو زاته زیندوهی که نامریت، وهلهگهل سوپاس کردنیدا یادی ئەو بکه، خۆ بهسه که ئەو زۆر به ناگایه له گوناهی بهندهکانی و هیچی لیون نابیت.

٥٩ ئەو زاتهی که ناسمانان و زهوی و ئەوهی که له نیوانیاندایه له شهبش رۆژدا دروستکردوه، پاشان بهو شیوهی که شایانی ئەو زاتهیه لهسهر تهختی فرمانهروای وهستاو ئیشهکانی جی بهجی دهکات و حهق و راستیهکان بریار ددهات، وهههر ئەوه چاکترین جیاکه رهوه که به سۆزو میهره بانه بۆ ههمو دروستکراوهکانی، جا ئەگهر تۆ ئەمه نازانیت دهی لهو کهسهی که زۆر چاک دهرانیت بپرسه، واته: لهم بارهوه تهنها له ٱللہ خوی بپرسه و ههر ئەوهی که ئەو به تۆ دهلیت راسته.

٦٠ خۆ ههر کاتیکی بهوان بوتریت سهردانهوینن و گهردنکه جین بۆ رحمان دهلین: رحمان کییه؟ ئایا سوجده بههین و گهردنکه چ بکهین بۆ ئەوهی که تۆ پیمان دهلیت؟ وه ئەم بانگ کردنه بۆ بهندایهتی بۆ رحمان شتیکی له ئەوان زیاد نه کرد جگه له دور بونهوهیان له حهق و راستی، ئەوان باوهردیان به وهسفی رحمان نیه بۆ ٱللہ ئەوه بو له ناشتهوایی حودهییبهشدا رازی نهبون که بنوسریت و وتیان: ئیمه رحمان و رحیم نانسین.

٦١ بیگهردهو خاوهنی فهرو چاکهی زۆره ئەو زاتهی که له ناسماندا چهن دین کۆشک و له ناویدا چرایهکی گهرمو روشن که

حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ﴿٦٦﴾ / متفق عليه / له پیغمه مبهری خوا ﷺ

پرسیارم کرد یان پرسپاری لیکرا: کام گوناهاه گه وره تره؟ فه رموی: نه وهیه که تو هاوبهش بو ﷻ دابنیت له کاتیکدا که نه و توی دروست کرده، وتم: پاش نه وه چی تر؟ فه رموی: نه وهیه که تو مندالی خوٚت بکوژیت له ترسی نه وهی که خواردنت له گه لدا بخوات، وتم: پاش نه وه چی تر؟ فه رموی: نه وهیه که زینا له گه ل زنی دهراوسی که تدا بکهیت، عهدولا وتی: جا بو دان پیدانان بو راستی نه وه فه رمودهیه ﷻ، نه م نایه ته ی دابه زاندا جا بهنده چاکه کانی رحمان نه وه که سانهن که له گه ل ﷻ دا په ره ستر اوئیکی تر ناپه رستن و هاوارو په نا بو هیچ شتیکی تر نابهن، وه نه وه گیانه ی که خوا فه دهغه ی کرده لییان نابکوژن مه گهر له سه ر حه ق، وه زینا ناکهن ﴿

﴿٦٦﴾ له روژی قیامه تیشدا سزای نه و خراپه کاره چهنده به رانه بر ده کریت و له ناو نه و سزایه دا بو هه میسه به بی نرخی و سوکی ده مینیت ه وه. له عهدولا ی کوری عهد باسه وه بوخاری و موسلم هیناویانه که خه لکیکی موشریک خه لکیان زور کوشتبوو زینایان کرد بو، پاشان هاتنه خزمه تی پیغمه مبه ر ﷻ و وتیان: به راستی نه وه ی که تو ده لیلیت و بانگ ده کهیت بو لای زور جوانه، نای هه والت پی بداینه که نایا که فاره تی نه وه ی که کردمانه هه یه؟ جا نه م نایه ته وه نایه تی په نجوسی سورته ی (زومه ر) دابه زین.

﴿٧٠﴾ به لئ هه ر که سیك یه کیك له وسی تاوانه گه وره نه نجام بدات نه وه سزایه تی که و ترا مه گهر په شیمان بیته وه و کار بکات به کار کردنیکی چاک جا نه گهر وای کرد ﷻ خراپه کانی بو ده گوژپته وه به چاکه، نه وهش لای خوا دور نیه چونکه نه وه زاته زور لیبوردو به سوزه بو بهنده کانی. پیغمه مبه ر ﷻ باسی پیایوئیک ده کات که ناخر کهس له ناو ناگری دوزه خ دهرده ی نریت و نه خریته به هه شته وه، جا له کاتی حیسابی کرده وه کانیدا ﷻ ده فه رموی: باسی تاوانه گه وره کانی مه که نه و ته نها پرسپاری بجوکه کانی لی بکه ن، جا پیغمه مبه ری خوا ﷻ ده فه رموی: ﴿فَيَقَالُ لَهُ عَمِلْتَ كَذَا وَكَذَا يَوْمَ كَذَا وَكَذَا عَمِلْتَ كَذَا وَكَذَا فِي يَوْمٍ كَذَا وَكَذَا قَالَ فَيَقَالُ لَهُ فَإِنَّ لَكَ مَكَانَ كُلِّ سَيِّئَةٍ حَسَنَةً قَالَ فَيَقُولُ يَا رَبِّ لَقَدْ عَمِلْتُ أَشْيَاءَ مَا أَرَاهَا هَا هُنَا قَالَ فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷻ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِدُهُ/مسلم وغيره/ پیی ده وتریت : نه وه گوناهاه و نه وه گوناهاهت له فلان و فلان روژدا کرده، نه وه گوناهاه و نه وه گوناهاهت له فلان و فلان روژدا کرده، پیغمه مبه ری خوا ﷻ فه رموی: جا بیگومان پیی ده وتریت له حیاتی هه مو خراپه یه کدا چاکه یه کت بو حیساب ده کریت نینجا کابرا ده لیت: نه ی په روه ردگارم به راستی گوناها نیکم کرده که لیرده نا یان بینم، نه بو زهر وتی:

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضْعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِعَائِبٍ مِنْهُمْ لَمْ يُحِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

۲۲۷

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

۲۶

جا پیغمه مبه رم ﷻ دی که نه وهنده پیکه نی تا دانه پیروژدانی پیشوی دهر که وتن {

به لئ په روه ردگار نه وهنده لیبوردو میهره بانه ته نانه ت هه ندی کهس له وانه ی که نه ک هه ر تاوانه کانی بو گوژیون به چاکه به لکو به هوی میهربانی نه وه زاته وه ته ماع دهیانگریت و ناوات دهخوازن که گوناھی زورتریان بگردایه وه ک له م فه رموده دا هاتوه: ﴿لَيَمُنَّيْنِ أَقْوَامٌ لَوْ أَكْثَرُوا مِنَ السَّيِّئَاتِ فَأُولَئِكَ يَارَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ الَّذِينَ بَدَّلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ / السلسلة الصحيحة / به راستی گه لانیک ناوات دهخوازن که گوناحی زوریان بگردایه، وتیان: له به رچی نه ی پیغمه مبه ری خوا ﷻ؟ فه رموی: چونکه که سانیکن که خوی به دهسه لاتی به شکو خراپه کانی بو گوژیون به چاکه {

﴿٧١﴾ جا هه ر که سیك په شیمان بویه وه له تاوان و نیسی چاکی کرد بیگومان نه وهیه که ده گه ریته وه بو لای ﷻ و په شیمانیه که ی لی وهرده گریت.

﴿٧٢﴾ جا نه وانه که سانیکن که شایه تی درو نادن، خو هه ر کاتیکیش به لای شتیکی خراپا برؤن زور به به ریزانه تی ده په رن و خویان به و شته خراپانه ناشیرین و له که دار ناکهن.

﴿٧٣﴾ خو نه وانه که سانیکن که هه ر کاتی ناموژگاری کران به نایه ته کانی په روه ردگاریان هه روا که رو کویرانه به سه ریا تی ناپه رن، به لکو لی ورد ده بنه وه و سدی لیوهر ده گرن.

داوایشی بکات و دستکاری ئەم نایه‌تەشیان کردوه وهک نایه‌تەکانی تری ئەم قورئانه پیرۆزه ده‌ئین: نایه‌تەکه گۆراوهو درۆیهک له ئیمامی سادقه‌وه ده‌هینن که گوایه لهم باره‌وه له‌ویان پرسیهوه ئه‌ویش وتویهتی: (قد سألو الله عظيماً أن يجعلهم للمتقين أئمة، فقيل له: كيف هذا يا ابن رسول الله؟ قال: إنما أنزل الله "واجعل لنا من المؤمنين إماماً" [تفسير القمي] سورة الفرقان] واته: داوای شتیکی گه‌وره ده‌که‌ن له **اللَّهُ** که بییان کات به ئیمام بو پارێزکاران، واته: ئەم ئیمامه‌ته له‌وه گه‌وره‌تره که که‌سیک بیه‌وێت له **اللَّهُ** ده‌وای ئەو پله‌یه بکات وتیان: ئەی کورێ پیغه‌مبه‌ری خوا ئەی چۆن دابه‌زیوه، وتی: **اللَّهُ** ته‌نها به‌م شیوه‌یه ره‌وانه‌ی کردوه "له‌ناو پارێزکاراندا ئیمامی‌کمان بو‌دا بنی"!، ئینجا خوی گه‌وره‌و میهره‌بان له پاداشتی ئەو به‌نده چاکانه‌ی خۆیدا که خاوه‌نی ئەو سیفه‌تانه بن ده‌فه‌رموی:

٧٥) ئەوانه به هوی خو راکرتیان له‌سه‌ر ئەو ره‌وش‌تو سیفه‌ته جوانانه‌یان هۆده‌کانی به‌هه‌شتیان پیده‌دریت و له ناویاندا له لایه‌ن په‌روه‌ردگاری جیهانیان و فریسته‌کانه‌وه پێشوازی و سه‌لامیان لی ده‌کریت،

٧٦) که بو هه‌میشه ده‌مینی‌نه‌وه له ناویدا، جوان نارامگاو جی‌گایه‌که ئەو به‌هه‌شته.

٧٧) ئینجا **اللَّهُ** ده‌فه‌رموی: ئەی محمد ﷺ بییان بلی: ئەگه‌ر له‌به‌ر به‌ندایه‌تیتان نه‌بی‌ت په‌روه‌ردگارم هیچ گویتان پی نادات، چونکه ئیوه‌ی بو به‌ندایه‌تی دروست‌کردوه، جا به راستی ئیوه ئەی بی‌باوه‌ران ئەم په‌یام‌وپیغه‌مبه‌ره‌تان به درۆ خسته‌وه‌و ده‌ستتان له کوفر و تاوان هه‌لنه‌گرت، به‌م زوانه سزای ئەوت‌اوانانه ده‌چه‌سپیت پیتانه‌وه‌ولیتان جی‌انابیته‌وه.

٢٢٧

سورته‌ی شوعه‌را

٢٦

سورته‌ی شوعه‌را که سورته‌ی بیست و شه‌شه‌می قورئانه، له مه‌که‌دا هاتوته خواره‌وه، دووسه‌دووبیست و هه‌وت نایه‌ته، وتراوه به‌گویره‌ی دابه‌زین سورته‌ی چل و هه‌وته‌مه‌و پاش سورته‌ی (الواقعة) و پێش (النمل) دابه‌زیوه. وشه‌ی (الشعراء) یه‌کجار له قورئاندا ئه‌ویش له نایه‌تی دووسه‌دووبیست و چواری ئەم سورته‌دا هاتوه.

به‌ناوی **اللَّهُ** ی زۆر به‌سۆزو بێنیه‌یه‌ت میهره‌بان

١) تا، سین، میم.

٢) ئەمانه که لهم سورته‌دا دین به‌لگه‌کانی ئەم په‌راوه رۆشنکه‌ره‌ویه که حه‌ق و به‌تال و چاک و خراب له‌یه‌ک جیا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢) لَعَلَّكَ بَلِغٌ فَمَسَّكَ
أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ٣) إِن نَّشَأ نَزَّلَ عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ
أَعْنَاقَهُمْ لَهَا خُضَعِينَ ٤) وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحَدِّثٍ
إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٥) فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ٦) أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَأْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ ٧) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ٨) وَإِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٩) وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنِ أَنْتَ الْقَوْمُ
الظَّالِمِينَ ١٠) قَوْمٌ فَرَعُونَ إِلَّا يَنْفُونَ ١١) قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُكَذِّبُونِ ١٢) وَيَضْمُقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ
إِلَيَّ هَرُونَ ١٣) وَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ١٤) قَالَ
كَلَّا فَادْهَبْ بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ١٥) فَأَتَا فِرْعَوْنَ
فَقَوْلًا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٦) أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
١٧) قَالَ أَلَمْ تُرَبِّبْنَا وَلِيدًا وَلِئِذَا فِينَا مِّنْ عَمْرِكِ سِنِينَ ١٨)
وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكَ الْآتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ١٩)

٧٤) جا ئەوانه‌یشن که ده‌ئین: ئەی په‌روه‌ردگارمان هاوسه‌ران و ده‌چه‌یه‌کمان پی به‌خشه که چاک و پاک و چارووشن که‌روه‌ه بن بو‌مان و وامان لی‌بکه‌یت که بو پارێزکاران پێشه‌واو چاو لی‌کراو بین. به‌ئێ، به‌نده راسته‌کانی ره‌حمان پێیان خو‌شه‌ه‌اوسه‌رو ده‌چه‌و نه‌وه‌کانیشیان چاک و پاک بن تا پاداشتی گه‌وره‌تریان ده‌ست بکه‌وێت ئەوه‌ته پیغه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: { إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ / مسلم / هه‌ر کاتیک مرو‌ف مرد کرداری دوایی دیت مه‌گه‌ر له‌سێ ریگه‌وه **یه‌که‌میان**: چاکه‌یه‌ک که پاش خوی بمینی‌ته‌وه وهک مزگه‌وت و پردو بیرو نخو‌شخانه، **دوهه‌میان**: زانیاریه‌ک که پاش خوی سو‌دی لی‌وه‌ر بگیری‌ت. **سێهه‌میان**: مندالی چاک که دو‌عای بو بکات }

وه ئەم نایه‌ته به‌لگه‌یه‌ه له سه‌ر ئەوه‌ی که ئیمامه‌ت و پێشه‌وایه‌تی شتیکی که‌سه‌به. وه مرو‌ف به پارێزکاری و ع‌لیم و کوشش به‌گویره‌ی شه‌ریعه‌ت ده‌گات به پله‌ی ئیمامه‌ته به‌لام ئەگه‌ر ئەمریکی ته‌وقیفی و دیاریکراو له لای **اللَّهُ** وه بوایه ئەم دو‌عایه‌یه‌ی که **اللَّهُ** وه‌سفی خاوه‌نه‌که‌ی ده‌کات بی‌مانا وه‌فه‌وم ده‌بی‌ت که‌ئه‌مه به‌لگه‌یه‌که له‌سه‌ر ئەو بو‌چونه هه‌له‌و بی سه‌روه‌ره‌ی که ئیمامه‌ت به پله‌یه‌کی گه‌وره‌تر له‌پله‌ی پیغه‌مبه‌رایه‌تی و دیاری کراو به‌بنه‌ماله‌یکی تاییه‌ت ده‌زانئ و پی‌ی وایه که که‌سی تر جگه له‌وان ناگه‌یه‌ت به‌و پله‌یه‌و ناتوانی‌ت

۱۰) بۆ گەلەكەت باس بکه وهبیریان بینهوه ئهو کاتهی که پهروهردگارت بانگی موسای کرد که بجیت بۆ لای ئهو گهله ستهمکاره.

۱۱) واته: گهلی فیرعهون و پیمان بلئ: ئایا ئیوه ناترسن له الله و واز له تاوان و ستم بهینن و تهنه الله بپهرستن؟!

۱۲) موسا وتی: ئهی پهروهردگارم بهراستی من دترسم به درۆم بخه نهوه و باوهرم پی نهکن.

۱۳) جا منیش بهوه دلّم تهنگ بییت و قسم بۆ نهیهت، دهی راسپیری بکه بۆ لای هارون، بۆ ئهوهی پشتیوان و یارمهتیدرم بییت.

۱۴) جا ئهوان رقیکی کۆنیان له منهوه دترسم لهسه رئهوه بمکوژن.

۱۵) الله فهرموی: نهخیر ئهوهیان پی ناکریت، جا ههردووکتان به بهلگهکانی ئیمهوه برۆن بۆ لای فیرعهون که ئیمه به یارمهتی و جاودیری لهگهتانیان، بیگومان ئهوهی که ئیوه و ئهوان دهیلین دهیبیسین.

۱۶) ههردووکتان بچنه لای فیرعهون و پی بلین: ئیمه فرستادهی پهروهردگاری جیهانیانین.

۱۷) نهوهی ئیسرائیلیمان لهگهله بجه. بهئێ ئهمانیش ههردوکیان چوون و ئهم پهیامهیان گهیانده فیرعهون.

۱۸) فیرعهونیش وتی: ئایا ئیمه تۆمان بهمندالی گهوره نهکرد، ئهوسا چهند سالی تهمه نیشته لهناو ئیمه دا مایتهوه؟

۱۹) جا کردت ئهو کارهی که کردت، که پیاویکی قیبتی له دست کوژرا که "إن شاء الله" له سورتهی قهصص دا باسی دیت، وا دیاره که تۆ ئهی موسا له ریزی تمهك نهناسانی؟!

۲۰) موسا علیه السلام وتی: من ئهو کاته ئهوهم کردو منیش له ریزی ری ئی ونبواندا بووم.

۲۱) ئهوسا منیش ئهو کاته له ترسی ئیوه رام کردو ولاتم بهجی هیشت، جا پاش ده سال ناواری گهپامهوه ئینجا الله له کۆی (تور) حوکم و دانایی پیبهخشیم و له ریزی پهوانهکراوانی خۆیدا داینام.

۲۲) جا ئایا ئهوه نیعمهتیکی وایه که تۆ منتهی بخهیهته سهرم له کاتیکیدا که تۆ نهوهی ئیسرائیلت کرد بو به بهندهی خۆت و له

دهکاتهوه، بهلام سهر ئیشیواوو ههواو ههوهس پهستان بهراستی نازانو دژایهتی دهکن، جا پیغه مبهری نازیمان بهمه زۆر خهمی دهخوارد، بۆیه پهروهردگاری میهرهبان دلنهوایی دهکات و دهفهرموی:

۲) به خهمو پهژاره تۆ دتهویت خۆت بکوژیت لهسهر ئهوهی که ئهوان باوهرم بهم پهراوه ناکهن!

۴) ئهگهر ئیمه ئارهزۆمان ئی بیت له ئاسمانهوه نیشانهیهکیان بۆ دهنیرین که نهتوانن هیچ ملهجه ریهک بکهن، جا گهردن بۆ کهچ بکهن، بهلام ئیمه باوهری به زۆرهملیمان ناویت بهلکو باوهریکمان دهویت که به کهیفی خۆی ههلبیژریت، جا تۆ خۆت نارحمت مهکهو تهنه پهیامهکهت رابگهیهنه، ئیمه ئاگاداری ئهوانین و لهسهر ههلوپستی ئهوان سهبارت بهو پهیامه پاداشت و سزایان ددهین. ئینجا الله باسی ههلوپستی زۆربهی خهلك بهرامبه بهو پهیامه دهکات و دهفهرموی:

۵) ئهوان ههمیشه پشت دهکنه ههموو قسه و باسیکی تازه که له لای رحمانهوه بۆیان بییت.

۶) بهراستی ئهوان باوهریان نهکرد بهم پهیامه، جا بهم زوانه پیمان دهکات ههوالی ئهوهی که گالتهیان پیدهکرد، واته: الله له دنیا دا دوجاری به لایان دهکات و له قیامهتیشدا به ناگری دۆزهخ سزایان ددهت.

۷) له پاشان الله بۆ ئهوهی بیر بکه نهوه و دست له خوانه ناسی هه لگرن هه ندیک له بهلگه ی دهسلات و گه ورهیی و توانایی خۆی باس دهکات و دهفهرموی: ئایا خوا نه ناسان ته ماشای زهوی ناکهن که ئهو هه مو گژوگیای جووته و لهیه کچووانه مان تییدا پوواندوه که سوود و که لکی جوان و چاکیان ئی وهردهگرن؟

۸) بیگومان لهو هه مو گژوگیای رهنگا ورهنگ و به که لکانه بهلگه یهکی گهوره ههیه بۆ خاوهن هۆشان، بهلام زۆربهی ئهوان باوهر دارنین.

۹) بیگومان پهروهردگارت دهسلاتداره و به توانایه بۆ تۆ له سهندن له سته مکاران و به بهزمی و میهره بانه سهبارت به چا که کارانی خوا ناس. ئهم دوو نایه ته ههشت جار له م سورته دا هاتوه. ئینجا ههر له م سورته دا به سه رهاتی حهوت پیغه مبه رمان که له موساوه دست پی دهکات بۆ باس دهکات و دهفهرموی:

قَالَ فَلَنُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الصَّالِينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خَفَّتُمْ
 فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنَّهَا
 عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ
 ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ
 ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمْ
 الْأُولَى ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾
 قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ
 لَنْ أَخَذتَّ إِلَهًا غَيْرِي لِأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُورِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ
 أُولُو جِنَّتِكَ بَشِيءٌ مُبِينٌ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
 الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْفَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ
 فَإِذَا هِيَ بِيضَاءٌ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَدْحٌ
 عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا
 تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ
 ﴿٣٦﴾ يَا تَوَكُّبْ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجَمَعَ السَّحَرَةُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

ترسی تو من که وتومه ته لای تو، جا نهو چاکه یه له به رامبه ر
 نهو هه مو تاوانانه وه که تو له گهل نه وهی نیسرا نیلدا کردو ته چ
 نرخیکی هه یه!؟

﴿٢٢﴾ نینجا فیرعه ون که وه ته پرسار کردن له موسا و تی: کی
 پهروه ردگاری جیهانیانه؟ چونکه نهو گه له که هی خوی وا حالی
 کرد بو که جگه لهو خودایه کی تر نه ناسنو ته نها به ندایه تی
 نهو بکه ن، جا هه ر به یه که م قسه ی موسا نهو به درو که وه ته وه،
 خو به م پرساره مه بهستی نهو وه بو که موسا بترسی و بلی تویت،
 به لام موسا هه لگری په یامی الله یه و له و تنی راستی له که س
 ناترسیت.

﴿٢٤﴾ و تی پهروه ردگاری جیهانیان نهو زاته یه که ناسمانانو
 زهوی و نه وهی که له نیوانیاندا یه دروستی کردوه، نه گه ر نیوه
 دلئیکی سه لمینه رو دیدیکی تیژتان هه بیت.

﴿٢٥﴾ جا فیرعه ون به وانهی که له چواردهوری بوون و تی: نایا
 گوئی ناگرن بزانی چی ده لیت!

﴿٣٦﴾ جا موسا علیه السلام دریزهی به قسه کانی خوی داو و تی:
 پهروه ردگاری نیوه و پهروه ردگاری باو باپیرانتانه.

﴿٣٧﴾ فیرعه ون و تی: نهو پیغه مبه ره ی که نیرواوه بولاتان
 بیگومان شیته و نازانی چی ده لی.

﴿٢٨﴾ موسا علیه السلام و تی: پهروه ردگاری جیهانیان به دیهینه ری
 روژهلآت و روژئاواو نه وهی که له نیوانیاندا یه نه گه ر نیوه
 ژیریتان کار بکاتو نه زانانه بیرنه که نه وه، خو نه گه ر فیرعه ون
 راست ده کاتو پهروه ردگاره باه وانه پیچه وانه بکاته وه، جا
 فیرعه ون کاتی که له قسه دا شکستی خوارد، ههروه ک نه ری تی
 هه مو سته مکارانی ملهور که وه ته به کارهینانی زور تا به باوه ری
 خوی بهو شیوه کاری موسا به سوودی خوی یه که سه ره بکاته وه.

﴿٢٩﴾ فیرعه ون و تی: نه گه ر جگه له من خودایه کی تر بیه رستیت
 دلنیا به که له ناو به ند کر اوه کاند ا خوت ده بی نیته وه، و اته
 زیندانت ده که م.

﴿٣٠﴾ موسا علیه السلام و تی: نایا هه ر زیندانت ده که یه نه گه ر له سه ر
 پیغه مبه رایه تیم به لگه ی روژشت بو بهینم؟

﴿٣١﴾ فیرعه ون و تی: نه گه ر تو له راستگو یانیت ده ی بهینه؟.

﴿٣٢﴾ جا موسا علیه السلام و تی: موسا که ی فرده ا گورج بو به ماریکی
 راسته قینه.

﴿٣٣﴾ خو دهستی له باخه لی دهرهینا که چی نهویش بو ته ماشا
 چیان زور سپی بوو نزیک بوو ناوی چاویان ببات، به لام خوا
 نه ناسی سته مکار زور دووره وابه زووی خوی به دهستی حق و
 راستیه وه بدات، نه وه ته فیرعه ون له جیاتی باوه رهینان دهستی
 دایه پیلانیکی تر بو گومان په یداکردن له پیغه مبه رایه تی
 موسادا.

﴿٣٤﴾ به پیوا ماقولانی دهوروبه ری خوی و تی: به راستی نه مه
 ساحیریکی زور زانه.

﴿٣٥﴾ پاشان خوی به خه مخوری نهوان داده نییت و ده لیت: موسا
 دهیه ویت که له م زهوی خوتاندا بهو سیجره ی دهرتان بکات، جا
 نیوه له مباره وه برپارتان چیه؟ به لی تاغوت و سته مکاران تا
 خویان نیشیان بو بچیته سه ر پرس به که س ناکه ن به لام کاتیک
 که و تنه لیژی وه، نینجا په نا بو دهوروبه ریان ده بن و پرس و
 رایان پیده که ن که گوایه نیمه برپاری سه ر به خو ناده بن و به
 پرس و را نیش ده که بن! تا که میک پیش نیستا فیرعه ون هه ر
 خوی خودا بوو که سی تر مافی را دهر برین و ره خنه گرتنی نه بو
 و نیستا به ده ست موسا وه داماو وه ناچار دهیه ویت به جولاندنی
 ویژدان دهوروبه ره که ی به گز موسادا بکات.

﴿٣٦﴾ نهوانیش و تی: خوی و برا که ی لی ره گیر بده و بو
 کوکرنه وهی جادو و گه ران نوینه ر بنیره بو هه مو شاره کان.

لَعَلَّآ نَتَّبِعَ السَّحْرَةَ إِن كَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحْرَةُ
 قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِن لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
 وَإِنكُم إِذًا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلقُونَ
 ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
 الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْفَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
 ﴿٤٥﴾ فَأَلْفَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا ءَأَمَّا رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾
 رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَأَمْسِرُ لَهُمْ قَبْلَ أَن ءَأَذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
 لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ نَعْمُونَ ؕ لَأُقَطِّعَنَّ أَيَدِيكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَلَا أَصْلَابَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَآضِرُّ لَنَا
 إِلَهٌ رَبَّنَا مُتَقَلِّبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا أَن كُنَّا
 أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ﴿٥٢﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَن أَسْرِ بِعِيَادِي إِنَّكُم
 مُّتَّبِعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِن هَؤُلَاءِ
 لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حٰذِرُونَ
 ﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّن جَنَّتِ وَعِمُونِ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزِ وَمَقَامِ كَرِيمِ ﴿٥٨﴾
 كَذٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرٰءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتَبٰهُمُ مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

﴿٣٧﴾ كه نهوان ههرجی جادووگه‌ری زور زانایه بۆت دههینن تا نهوان به گژیدا بچن و تۆ به سه‌رکه‌وتویی بمینیتته‌وه، جا فیرعه‌ونیش به قسه‌ی کردن و خه‌لکی نارد،

﴿٣٨﴾ نهوسا هه‌مو ساحیران کۆکرانه‌وه له‌کاتی رۆژی دیاریکراودا.

﴿٣٩﴾ جا به خه‌لکیش وترا: ئایا ئیوه‌ش کۆده‌بنه‌وه.

﴿٤٠﴾ به‌لگو دوی جادووگه‌ره‌کان بکه‌وین نه‌گه‌ر نه‌وان سه‌رکه‌وتن. به‌ئێ خه‌لکی هاتن و له جیگا و رۆژی دیاریکراودا له‌گه‌ل هه‌مو جادووگه‌رانی زۆرلیزان دا کۆبونه‌وه.

﴿٤١﴾ خو کاتیك جادووگه‌ره‌کان هاتن، به فیرعه‌ونیان وت: ئایا پاداشتی‌کمان هه‌یه نه‌گه‌ر ئیمه سه‌رکه‌وتین؟

﴿٤٢﴾ وتی: به‌ئێ پاداشتان هه‌یه و بیگومانیش نه‌وه کاته ئیوه له‌ناو نزیکانی ده‌رباردا ده‌بن، واته: خه‌لاتتان ده‌که‌م و له خو‌متان نزیك ده‌که‌مه‌وه،

﴿٤٣﴾ جا موساش عليه السلام هات و چاوی به جادووگه‌ران کهوت و پئی وتن: فره‌یی بدن، نه‌وه‌ی که فره‌ی ده‌دن واته: چیتان له‌ده‌ست دیت بیکه‌ن بی منه‌ت بن.

﴿٤٤﴾ جا نه‌وانیش په‌ت و دارده‌سته‌کانیان فره‌ دا و وتیان سویند به‌گه‌وره‌یی فیرعه‌ون: هه‌ر ئیمه سه‌رده‌که‌وین. جا نه‌وه جیگایه هه‌موی له‌به‌ر چاوی خه‌لک پر بوو له ماری جو‌راو جو‌رو هه‌مویشیان ده‌جولان، ته‌نانه‌ت موسا ترسی نه‌وه‌ی بو په‌یدا بو که نه‌گه‌ر له‌لایه‌ن خوداوه وه‌لام نه‌دریته‌وه چی بکات، به‌لام په‌روه‌ردگار هات به هانایه‌وه و فره‌موی: موسا دارده‌سته کهت فره‌ی بده.

﴿٤٥﴾ جا موسایش عليه السلام دار ده‌سته‌که‌ی فره‌ی دا، نه‌وسا نه‌ویش نه‌وه‌ی که نه‌وه جادووگه‌رانه کردبویان هه‌موی هه‌ل‌لوشی و گۆرهبانه‌که‌ی خاوی‌نکرده‌وه له‌و شته‌ پرپو‌چان جا جادووگه‌ران زانیان به‌راستی نه‌وه‌ی موسا جادوو نیه، چونکه نه‌وان چاک سیحرو جادوو‌یان ده‌ناسی و باش شاره‌زای سیحربون،

﴿٤٦﴾ بۆیه هه‌مویان سه‌ری گه‌وره‌ی و ریزیان بو موسا نزم کرد.

﴿٤٧﴾ وتیان: وا ئیمه به په‌روه‌ردگاری جیهانیان باوه‌رمان هی‌نا.

﴿٤٨﴾ که په‌روه‌ردگاری موسا هارونه، ئینجا ته‌ختی خواپه‌تی فیرعه‌ون که‌وته مه‌ترسیه‌وه بۆیه که‌وته هه‌ره‌شه‌وه گۆره‌شه‌کردن له‌و جادووگه‌رانه‌ی که پشتی پیه‌ستبون.

﴿٤٩﴾ فیرعه‌ون وتی: پئی‌ش نه‌وه‌ی که من ماوه‌تان پئی‌ده‌م باوه‌رتان پیکرد؟ بیگومان نه‌وه نه‌وه گه‌وره‌یه‌تانه که ئیوه‌ی فیری جادو کردبوو، بۆیه وا نه‌مرۆ له قسه‌ی ده‌رنه‌چوون جا به‌م زوانه‌ ده‌زانن چیتان به‌سه‌ردیت. ده‌ست و قاچتان به‌ پیچه‌وانه‌ی یه‌که‌تر ده‌برمو هه‌موتان به‌ داردا هه‌ل‌ده‌وه‌سم، به‌لام نه‌وه جادووگه‌رانه‌ی که‌چه‌ند کاتژمیر پئی‌ش ئیستا گه‌وره‌ترین پاداشتیان نزیك بونه‌وه بو له فیرعه‌ون وا ئیستا روناکی ئیمان چوو‌ته ناو دلیانه‌وه، جا نه‌ک نزیکی له فیرعه‌ون به‌لگو کوشتن و دورکه‌وتنه‌وه‌یان له فیرعه‌ون به‌چاکترین خه‌لات ده‌زانن.

﴿٥٠﴾ وتیان: بی منه‌ت به، هه‌رجی ده‌که‌یت بیکه ئیمه بو لای په‌روه‌ردگاری خو‌مان ده‌گه‌رپینه‌وه.

﴿٥١﴾ بیگومان ئیمه هی‌وامان وایه که په‌روه‌ردگارمان له‌و تاوانانه‌ی که کردومانه‌وه له‌و جادوانه‌ی که تۆ زۆرت لی کردوین چاوپۆشی بکات و لی‌مان ببوریت، چونکه ئیمه یه‌که‌م باوه‌ردارین له ناو گه‌لی خو‌ماندا. جا ته‌ماشای بکه‌ن باوه‌ری راست و دروست چه‌نده مرۆف نازاو چاو نه‌ترس ده‌کات پئی‌شه‌کی چونکه خوانه‌ناسبون چۆن له فیرعه‌ون ده‌ترسان و له فره‌مانی ده‌ر نه‌ده‌چوون به‌لام وا ئیستا که‌باوه‌رپان هی‌نا به‌ الله و دانیان ناوه، به‌راستی پئی‌غه‌مبه‌راهه‌تی موسادا عليه السلام، هیج باکیان له فیرعه‌ون نیه و بی‌ترسانه‌ روه‌روی وه‌ستا‌ون و بی منه‌تیشی ده‌که‌ن له

فَلَمَّا تَرَاهُ الْجَمْعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
 كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَضْرِبْ
 بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
 وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
 ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ
 نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا
 نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظُلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
 تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا
 كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ
 وَعَابَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾
 الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يُهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾
 وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ
 يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾
 رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِفْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

هه‌رچی که دزیان بی‌کات، ئینجا پاش نه‌ودی که موسا چه‌ندین سال له میسردها په‌یامی به‌و خه‌لکه گه‌یاند به‌لام نه‌وان هه‌ر زیاتر دزایه‌تیاں ده‌کرد، نه‌وسا په‌روه‌ردگار فه‌رموی:

٥٢ به موسامان راگه‌یاند که شه‌و به‌نده باوه‌رداره‌کانم بیه به‌روه نه‌و حیگایه‌ی که بؤت دیاری کراوه، بیگومان فه‌رعه‌ون و سوپاکه‌ی به شوین ئیوه‌دا دین.

٥٣ جا موسا علیه‌السلام و گه‌له‌که‌ی به فه‌رمانی الله رؤیشتن هه‌تا گه‌یشتنه سهر ده‌ریای نیل، نه‌وسا فه‌رعه‌ونیش که‌سانیک‌ی نارد بؤ شاره‌کان بؤ کو‌کردنه‌ودی هیز‌ی چه‌کدار، بؤ له‌ناو بردنی موسا په‌یره‌وانی، جابه خه‌لکیش بلین:

٥٤ بیگومان نه‌وانه تاقمیک‌ی که‌من. به‌م قسه‌یه ده‌یه‌وی نه‌ترسن به‌لکوسوپایه‌کی زؤری بؤ‌گو‌بیته‌وه ، بؤیه ده‌لی:

٥٥ بیگومان رقی ئیمه‌یان هه‌لساندوه‌وتوره‌یان‌کردوین.

٥٦ بیگومان ئیمه هه‌مومان وریاو ناماده باشین و نابیت له‌وه زیاتر ماوه‌یان پیدیریت و ده‌بیت له ریشه‌یان به‌ینین، به‌لام په‌روه‌ردگاری جیهانیان به پیچه‌وانه‌ی مه‌به‌ستی نه‌وانی کردو نه‌وه‌نده جوولان تا سهری خو‌یانیان تیدابرد، هه‌روه‌ک ده‌فه‌رموی:

٥٧ جا ئیمه نه‌وانمان له‌ناو باخچه‌و چاوه‌گه‌کاندا ده‌رکرد.

٥٨ خو خه‌زینه‌کان و حیگا چاکه‌کانیشمان پی به‌جی هیشتن.

٥٩ هه‌رئاوه‌ها له‌وانمان سه‌نده‌وه‌و دامان به نه‌وه‌ی ئیسرائیل،

٦٠ جا فه‌رعه‌ون و په‌یره‌وانی هه‌ر له‌گه‌ل ده‌رکه‌وتنی رؤزدا دوا‌ی موسا و په‌یره‌وانی که‌وتن و رؤیشتن تا گه‌یشتن پی‌یان.

٦١ جا کاتیک هه‌ردوو تاقم چاویان به‌یه‌ک که‌وت په‌یره‌وانی موسا وتیان: به‌راستی پی‌یمان گه‌یشتن و خراپمان لی قه‌وما.

٦٢ موسا علیه‌السلام وتی: وانیه‌و گومانی خراپ مه‌به‌ن به‌راستی من په‌روه‌ردگارم له‌گه‌لدایه‌و به‌م زوانه رینمایم ده‌کات که چی بکه‌م.

٦٣ جا به موسامان راگه‌یاند که عه‌ساکه‌ی له‌و ده‌ریایه‌ بدات، موسایش عه‌ساکه‌ی لیداو ده‌ریا له‌تیبو بوبه دوانزه به‌شه‌وه هه‌ر به‌شیک‌ی وه‌کو چیا‌یه‌کی گه‌وره و ابوو، په‌روه‌ردگار زؤر به زووی قوری سهر ری نه‌وانی وا بته‌و کرده‌وه که موسا و په‌یره‌وانی به‌ناسانی به سهریدا تیببپه‌رن.

٦٤ جا له‌ویدا نه‌وانی ترمان له‌وه‌ده‌ریایه‌ نزیک کرده‌وه.

٦٥ نه‌وسا موسا علیه‌السلام و نه‌وانه‌ی له‌گه‌لیدا بون هه‌مویانمان رزگار کردو له‌و ده‌ریایه‌ په‌رینه‌وه.

٦٦ له پاشان نه‌وانی ترمان خنکاند، واته: فه‌رعه‌ون و په‌یره‌وانی هه‌مویان له‌و ده‌ریایه‌دا بن ئاو بوون، پاشان الله بؤ په‌ند وه‌رگرتن فه‌رعه‌ونی خسته سهر ده‌ریاو لاشه‌که‌ی وه‌کو خوی هیشته‌وه‌و تا ئیستایش هه‌ر ماوه. به‌راستی جیا‌بونه‌ودی نه‌و ئاوه‌و وه‌ستانی وه‌ک چیا گه‌وره‌کان و وشک کردنه‌ودی نیوانیان و رزگار‌بون‌ی موسا و په‌یره‌وانی و خنکانی فه‌رعه‌ون و په‌یره‌وانی بؤ په‌ند وه‌رگرتن رپوداویکی زؤر گه‌وره‌و گرنگه بویه الله ده‌فه‌رموی:

٦٧ بیگومان له‌م رپوداوه‌دا به‌لگه‌یه‌کی گه‌وره هه‌یه بؤ باوه‌ر هینان به‌لام زؤربه‌یان باوه‌ر ناهینن.

٦٨ خو به‌راستی په‌روه‌ردگارت زؤر به‌ توانایه بؤ توله‌ سه‌ندن له خوانه‌ناسان و زؤر به‌سؤزه به‌رامبه‌ر باوه‌رداران. هه‌روه‌کو بینیمان فه‌رعه‌ون و په‌یره‌وانی خوانه‌ناسی چؤن خنکاند و موسا په‌یره‌وانی چؤن رزگار کرد. جا دیته سهر باسی ئیبراهیم علیه‌السلام ده‌فه‌رموی:

٦٩ ده‌ی هه‌والی ئیبراهیم‌شیاں بؤ بخوینه‌ره‌وه.

٧٠ نه‌و کاته‌ی که به‌ باوکی و به‌ گه‌له‌که‌ی وت: نه‌مه چیه‌ که

ئیوه ده‌په‌رستن؟

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَأَغْفِرْ لِأَيِّئِنَّهُ كَانَ مِنَ الصَّالِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزِلَّتِ الْجَنَّةُ لِلْمُنْفِقِينَ ﴿٩٠﴾ وَوَرِثَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ آيَنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْصُرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُفُّوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَخُودُوا إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ سَأَلْتُمْ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْأُمُجِرُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صِدِّيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَبَتْ قَوْمٌ نُوْحَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

۷۰) وتیان: ئەمە بت گەلیکن که دەیانپەرستین و بە قسەى کەسەش وازیان ئی ناهینین و هەرودها دەمیننەوه لەسەر بەندایەتی بۆکردنیا. جا ئیبراهیم دەیهوئیت بە بەلگە بۆیان بەسەلمینتت که ئەو بتانە هیچ نین و ئەوان لەسەر هەلەن.

۷۲) ئیبراهیم ﷺ وتی: ئایا هەر کاتیک بانگیان بکەن وهانیاں بۆ ببەن ئەوان ئەو بانگەى ئیوه دەبیسن و دین بەدەمتانەوه؟

۷۳) نەخیر پیم بلین، ئەگەر بەندایەتیان بۆ بکەن هیچ سوودیکتان پى دەگەیهنن؟ یان ئەگەر دزایەتیان بکەن هیچ زیانیکتان ئی دەدەن؟ ناشکرایە بۆ ئەم سى پرسیارە هیچ وهلامیكى ژیرانەیان نەبوه بۆیە،

۷۴) وتیان: نەخیر، تەنھا ئەوویە که باو باپیرانمان کاتی خوی هەر ئاوهایان دەکرد، جا ئیبراهیم بەهانەى بۆ خویشبو،

۷۵) وتی: پیم بلین ئەووە چیه که دەپەرستن؟

۷۶) خوتان و باو باپیرانی پيشووتان؟

۷۷) ئەوسا هەمو ئەوانەى که دەیانپەرستن دوژمنی منن جگە لە پەرودردگاری جیهانیان.

۷۸) ئەو زاتەى که منى درستکردوه، خو هەر خویشیتی رینمایم دەگات.

۷۹) جا ئەو زاتەى که هەرخوی خواردن و خواردنەو دەم پیدەدات.

۸۰) خو هەر کاتیکیش نخۆش بکەوم هەرخویەتی چاکم دەکاتەوه. واتە شیفای هەر لای خودایە نەکەسى تر.

۸۱) جا ئەو هەرخویشیەتی که دەم مرینى و زیندویشم دەکاتەوه، واتە: مەرگ و ژیانم هەر بەدست ئەوه.

۸۲) وه هەر ئەوه که هیوام پىی هەیه لە پاشە رۆژدا چاوپۆشی لە تاوانەکانم بکات. ئینجا ئیبراهیم دەست بە نزاو پارانەوه دەگات و دەلى:

۸۳) ئەى پەرودردگارم داناییم پىبەخشەو بمخەرە ریزی پیاو چاکانەوه.

۸۴) جا وام بۆ بکەیت که لەناو خەلکانى دوايشدا ناوم بە چاک بپریت.

۸۵) خو بمکە بە بەشەرى باخچەى پر لە خوشى بەهەشتیش، واتە: لە دنیادا ناوی خوشم هەبیت و لە دواورۆژيشدا بمخەرە بەهەشتەوه.

۸۶) جا لە باوکم خویش ببە بەراستی ئەو لە لاییانە. ئەم

پارنەوانەى ئیبراهیمه ﷺ بۆ باوکى لەسەر بەلینتیک بو که پیدابو بەلام کاتیک که زانی که باوهر ناهینتت ئیتر دوعای بۆ نەکرد که ئەمە لە سورتهى تەوبەدا رۆشن کراوتەوه.

۸۷) وه لەو رۆژەى که خەلک زیندو دەکرینەوه شەرمنەندەم مەکە.

پىغەمبەر ﷺ فەرمویهتى: {يَلْقَى إِبْرَاهِيمَ أَبَاهُ، فَيَقُولُ يَا رَبِّ، إِنَّكَ وَعَدْتَنِي أَنْ لَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ، فَيَقُولُ اللَّهُ، إِنِّي حَرَمْتُ الْجَنَّةَ عَلَى

الْكَافِرِينَ/البخاري/ ئیبراهیم ﷺ لە رۆژی دوايشدا دەگات بە باوکى و دەزانیت که دۆزەخیه بۆیە دەفەرموئى: ئەى پەرودردگارم، بەراستی تۆ بەلینت پیداووم که لە رۆژی قیامەتدا شەرمنەندەم نەکەیت، جا چ شەرمنەندەیهک لەوه گەورەتره که من باوکى خویم لەناو ناگردا ببینم؟ واتە داواى رزگاربونى باوکى دەگات، بەلام اللّە دەفەرموئى: بەراستی من بەهەشتەم لە کافران قەدەغە کردوه، واتە: باوکیشت کافره و ناى بەخشم {

۸۸) ئەو رۆژه رۆژیکه که نە مال و نە مندان سوودیان نیه و بەکار نایەن، بەلکو لەسەر مال دوو پرسيارت ئی دەکریت چونت دەرھیناو چونت خەرج کردو پرسيارى کورانیس لە باوک و باوکیش لە کوران دەگات، هەمو کەسیک لەورۆژەدا تەنھا خوی

قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ حَسَابَهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوَ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَنْ لِنَّا تَنْتَه يَنْنُوحَ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَأَفْنَعُ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحَا وَيَجْنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَجْحِنُهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا رَبَّكُمْ وَأَسْأَلْكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَأَيَّةٌ تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا رَبَّكُمْ وَأَتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعظتْ أَمْ لَمْ تُكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

مەبەستەو تەنھا بیرو باوەرپی راستە کە لەو رۆژەدا سوودی دەبێت وەك دەفەرموی:

﴿٨٩﴾ جگە لەو کەسە ی کە بە دلیکی سافەو دەگات بە اللّٰه، دلیکی ساف وا کە خالی بێت لە تاوان و شێرک و بیدعەو بە ئارام بێت لەسەر سوننەتی پیغمبەر ﷺ.

﴿٩٠﴾ جا ئەو رۆژە بەهەشت لە پارێزکارانەو نزیك دەکرێتەو.

﴿٩١﴾ ئەوسا دۆزەخیش بۆ گومرپیان ناشکرا دەکریت و دەیبینن.

﴿٩٢﴾ وە لەو رۆژەدا پێیان دەوتریت لە کوین ئەوانە ی دەتان پەرست؟

﴿٩٣﴾ ئەوانە ی جگە لە اللّٰه، ئایا یارمەتیتان دەدەن؟ یان ئەوان دەتوانن یارمەتی خۆیشان بدەن؟ واتە: نە دین بە هاوارتانەو و نە پارێزگاری خۆیشان پێدەکریت. ﴿صَمْعَكَ الْطَالِبِ وَالْمَطْلُوبِ / پەرستندەو پەرستراو هەردووکیان لەو رۆژەدا لاوازن﴾

﴿٩٤﴾ جا ئەو پەرەستراوانە و ئەو گومرپیانە ی کە ئەوانیان دەپەرست هەردووکیان توور دەدرێنە ناویەو.

﴿٩٥﴾ خۆ سەرجمی سەربازانی شەیتانیش دەخرێنە ناویەو.

﴿٩٦﴾ جا لەحالیگدا کە ئەوان لەناوئەو دۆزەخدایدا لەدژی یەکتەر دەدون و دەلێن:

﴿٩٧﴾ بە اللّٰه قەسەم ئیمە لە گومرپییەکی ناشکرادا بووین ،

﴿٩٨﴾ ئەو کاتە ی کە ئیوهمان لەگەل پەروردگاری جیهانیاندا بە

یەکسان دادەناو فورمانی ئیوهمان وەکو فەرمانی اللّٰه جی بەجی دەکرد.

﴿٩٩﴾ خۆ هەر تاوانباران بون کە ئیمەیان هەلدیروا گومرپیان کردین.

﴿١٠٠﴾ جا وا ئیستا نە تکاکارانیکمان هەیه تکایەکمان بۆبکەن.

﴿١٠١﴾ وە نە دۆستیکی دلسۆزمان هەیه کە بێن بە هانامانەو و لەم ناگرە ی دۆزەخ پزگارمان بکەن، ئاویە سەرئەنجامی ملهوپان و شوینکەوتوانیان کە لەناو ئەو سزایە بەگژ یەکدا دەچن هەریەکە ی ئەویتر تاوانبار دەکات و لەویدا پەشیمان دەبنەو و دەلێن :

﴿١٠٢﴾ خۆ ئەگەر جاریکیتر بگەرپاینەو بۆ دنیا ئەوسا ئیتر لە باوەرداران دەبین، بەلام اللّٰه دەزانیت کە ئەگەر بگەرپاینەو بۆ دنیا دیسان دەگەرپاینەو سەر بەزمی پیشویان.

﴿١٠٣﴾ بیگومان لەم رووداوەدا بەلگە یەکی گەورە هەیه بۆ باوەر هێنان بەلام زۆربەیان باوەر ناهینن.

﴿١٠٤﴾ وە بیگومان پەروردگارت زۆر بە توانایە بۆ تۆلە سەندن لە کافران و زۆر بە سۆزە بەرامبەر بە باوەرداران. ئینجا دەچیتە سەر باسی گەلی نوح ﷺ و دەفەرموی:

﴿١٠٥﴾ گەلی نوح باوەریان نەکرد بە پیغمبەران. گەلی نوح یەك پیغمبەریان بوو کە نوحەو نۆ سەدو پەنجا سال لەناویاندا بوو و جگە لە چەند کەسیکی زۆر کەم باوەریان پێ نەکرد، جا چونکە باوەر نەکردن بە پیغمبەریک بە مانای باوەر نەکردن بە هەمو پیغمبەرانە، بۆیە لەم داستانانەدا بیباوەر ی هەمو گەلیک بە پیغمبەرەکی بە بیباوەرپون بە هەمو پیغمبەران دادەنێ.

﴿١٠٦﴾ جا بیریان بخەرەو ئەو کاتە ی کە (نوح) ی برابیان ﷺ پێی وتن: ئەو بۆ لە اللّٰه ناترسن؟

﴿١٠٧﴾ بیگومان من بۆ ئیو پیغمبەریکی دەست و دەم پاک و ئەمینم.

﴿١٠٨﴾ دە ی لە اللّٰه بترسن و پەیرەوی من بکەن.

﴿١٠٩﴾ خۆ من داوا ی هیچ پاداشتیکی لە ئیو ناکەم لەسەر گەیانندی ئەم پەيامە، بەلکو پاداشتی من هەر لە ی پەروردگاری جیهانیانە.

۱۳۷. وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ۱۳۸. فَكَذَّبُوهُ
 فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۱۳۹. وَإِنَّ
 رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۱۴۰. كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ۱۴۱. إِذْ قَالَ
 لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۱۴۲. إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۱۴۳.
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۱۴۴. وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ
 إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۴۵. أَتَتَّكِرُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ ۱۴۶.
 فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۱۴۷. وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلَعَتْ هَيْهَامُ هَضِيمٌ ۱۴۸.
 وَتَجْنِبُونَ مِنَ الْجِبَالِ يُبُوتًا فَرِهِينَ ۱۴۹. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
 ۱۵۰. وَلَا تَطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ۱۵۱. الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 وَلَا يَصْلِحُونَ ۱۵۲. قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۱۵۳. مَا أَنْتَ
 إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۱۵۴. قَالَ
 هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۱۵۵. وَلَا تَسْهَوْا
 بِسُوءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۱۵۶. فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا
 نَدِمِينَ ۱۵۷. فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ۱۵۸. وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۱۵۹.

۱۳۷. بیگومان من بؤ ئیوه پیغه مبهریکی دست و دم پاك و نه مینم.

۱۳۸. ددی له الله بترسن و پهیرهوی من بکهن.

۱۳۹. خو من داوای هیچ پاداشتیکی له ئیوه ناکهه لهسهه گه یاندنی نهه په یامه، به لکو پاداشتی من له لای په روه ردگاری جیهانیانه

۱۴۰. نایا ئیوه له هممو جیگای بهرز کوشک و ته لاری دیار و گه وره دروست دهکهن بؤ گائته کردن به و که سانهی که به لاتاندا گوزره بکهن .

۱۴۱. وه ئیوه به نداوی گه وره و گرنگ دروست دهکهن، هیوادارن بؤ همیشه له زویدا بمیننه وه؟ شتی وانیه و دهبی بمرن.

۱۴۲. خو هر کاتیکی شهر بکهن دست دوه شینن به دست و هساندنیکی ملهورانه، که هیچ سوزو نه ریتیکی چاک له بهرچاو ناگرن.

۱۴۳. ددی له الله بترسن و پهیرهوی من بکهن.

۱۴۴. دسا بترسن له و که سهی که نهه هممو شانهای پیداون که خوتان دوزانن.

۱۴۵. که مپرو مالات و کورانی زوری پیداون.

۱۱۰. ددی له الله بترسن و پهیرهوی من بکهن.

۱۱۱. وتیان: نایا باوهرت پیبکهین له کاتیکدا تو هر مروفانی ساده و ساویلکته له گهلدان و تو دته ویت ئیمهش بکهیت به هاوشانی نهوان؟

۱۱۲. نوح علیه السلام و تی: من نازانم نهوان چیان دهکردو له ناو دلایندا نیم و من رواله تم له سه ره مادام نهوان به روالهت باوهرپیان به من هیناوه بهسه.

۱۱۳. نه گه ره هستان هه بی حیساییان ته نها له لای په روه ردگارمه نهک له لای من.

۱۱۴. وه من باوهرداران ناتوری نیم و دهریان ناکهه.

۱۱۵. چونکه من جگه له ترسینه ریکی روون شتیکی تر نیم.

۱۱۶. وتیان: نه گه واز لهم بانگه وازمت نه هیئیت نهی نوح دلنایه که تو له سهنگسار کراوان ده بیت، واته، بهرد بارانت دهکهن تا ده تکوژین،

۱۱۷. ئینجا نوح علیه السلام به ته وای له باوهرپیانانی گه له که ی ناومید بو، جا سکالای خوی له لای الله کردو و تی: نهی په روه ردگارم بیگومان گه له که م به درویان خسته موه و هره شهی کوشتم ئی دهکهن.

۱۱۸. سا تو له نیوان من و نهواندا بریاری خوت بدو من و نهوانه ی که باوهرپیان هیناوه له گه لم دا رزگار بکه، الله یش دوعایه که ی لیوهرگرت.

۱۱۹. نهوسا ئیمه نوح علیه السلام و نهوانهش که له گه لیدا بون له ناو نهو که شتی پر له گیانه و هرو مروفانه دا، رزگارمان کردن.

۱۲۰. پاشان نهوانی ترمان نوقمی دهریا کرد.

۱۲۱. بیگومان لهم روودا ودا به لگه یه کی گه وره هه یه بؤ باوهر هینان به لام زوری به یان باوهر ناهینن.

۱۲۲. جا بیگومان په روه ردگارت زور به توانیه بؤ توله سندن له کافران و زور به سوزه به رامبه ر باوهرداران. ئینجا ده چیته سه ر داستانی هوزی عاد که گه له هود پیغه مبه ر بون و ده فرموی:

۱۲۳. گه له عاده مو پیغه مبه رانیان به درو خسته نهوه.

۱۲۴. نهو کاته ی که (هود) ی بریایان علیه السلام پیی وتن: نهوه بؤله الله ناترسن؟

۱۳۴) وه باخچه گهل و كانى ئاوانى زۇرىش.

۱۳۵) ئەگەر هەر ئاوهها بن بېگومان من دترسم لیتان له سزای رۇژیکی گهوره، جا کافران نهک گوپیان له ئامۇزگاریه کانی نهگرت بهلکو گالته شیان پیده کرد.

۱۳۶) وتیان: تۆ ئامۇزگاری بکهیت یان له ئامۇزگاری کهران نهبیت و بیدهنگ بیت لای ئیمه یهکسانه و گویت بۆ ناگرین.

۱۳۷) ئەمەى که تۆ باسی دهکهیت جگه له درۆو دهلهسهی پیشوان هېچی تر نیه، یان ئەوهی که ئیمه دهی کهین شتیک جگه لهوه نیه که پیشوانی ئیمه کردویانه و ئیمش به شوپن ئەواندا دەرۆین. وشهی ﴿حَلَقُ الْأَوْلَیْنِ﴾ که بهمانای ئەخلاق و ههلسوکوتی پیشوانه به ﴿حَلَقُ الْأَوْلَیْنِ﴾ دروستکراوی پیشوان دهخوینریتهوه و ههردوویشیان سهحیجن.

۱۳۸) خۆ ئیمه ههرگیزسا نادرین.

۱۳۹) جا ئەوان (هود) یان عَلِيٍّ بهدرۆ خستهوه، ئەوسا ئیمش لهناومان بردن بېگومان لهم رووداوهدا بهلگهیهکی گهوره ههیه بۆ باومر هینان بهلام زۆربهیان باومر ناهینن.

۱۴۰) جا بېگومان پهروهردگارت زۆر به توانایه بۆ تۆله سهندن له کافران و زۆر بهسۆزه بهرامبهر به باومر داران. ئینجا دیته سهر باسی گهلی (سهمود) که هۆزی (سالح) پیغهمبهره عَلِيٍّ و دهفهرموی:

۱۴۱) گهلی سهمود پیغهمبهرانیان بهدرۆ خستهوه.

۱۴۲) ئەو کاتهی که براکهیان سالج پپی وتن: ئەوه بۆ له اللَّهِ ناترسن؟

۱۴۳) بېگومان من بۆ ئیوه پیغهمبهریکی دهست و دم پاک و ئەمینم.

۱۴۴) دهی له اللَّهِ بترسن و پهیرهوی من بکهن.

۱۴۵) خۆ من لهسهر گهپاندنی ئەم پهيامه داواى هېچ پاداشتیک له ئیوه ناکه، بهلکو پاداشتی من لهلای پهروهردگاری جیهانیانه.

۱۴۶) ئایا وازتان ئی دههینریت لیرهدا وا به بترسو بهخۆشی بژین لهگهل ئەو ههمو لاساری و تاواناندا کهدهیکهن؟

۱۴۷) له ناو باخچه گهل و كانى ئاواندا،

۱۴۸) وه لهناو کیلگهکان و دارخورماگه لیک که هیشوه کانی وهک گۆزهى بچوک و نهروم نۆلن.

۱۴۹) وه لهناو چیاکاندا زۆر به لیزانی مالانى گهوره و فرهوان

دروست دهکهن تا ئیتر بومه لهرزه کار لهمالهکانتان نهکات و نهپروخین. خۆ ئەوان لهبهر تهمهن دریزیان مالی قور و بهرد بهرگهی نهدهگرتن، جا دووباره پیپوتنهوه:

۱۵۰) دهی ئیتر له اللَّهِ بترسن و پهیرهوی له من بکهن،

۱۵۱) پهیرهوی فهرمانی ههلهکارانی زیادهوه مکهن.

۱۵۲) ئەوانهى که له زهویدا خراپه بلاو دهکهنهوه و ئیشی چاک ناکهن، واته: سهروک و گهورهکانیان که بانگیان دهکهن بۆ شيرک و کوفرو دزایهتی ئایین، جا ئەوان لهجیاتی وریا بونهوه و پروگردنه خواناسی و پهیرهوی کردنی پیغهمبهرهکیان،

۱۵۳) وتیان: تۆ تهنها لهوانهیت که زۆر جادویان لیکراوه و هۆشو و عهقلیان لهدهست داوه، تۆ عهقل و هۆشت نهماوه.

۱۵۴) تۆش ههر مرؤفیکی وهک ئیمه، جا ئەگەر له راستگوپیانیت دهی بهلگهیهکمان بۆ بهینه لهسهر پیغهمبهرایهتی خۆت.

۱۵۵) سالج عَلِيٍّ وتی: ئەمه حوشتریکه که لهسهر داخوازی خۆتان وهکو موعجزیهیک اللَّهِ به منی داوه، جا ئەو ئاوهی که ههتانه رۇژیکی بۆ ئەوه و رۇژیکی دیاریشی بۆ ئیوهیه، جا ئەو رۇزهیش بۆ ئەوه ئیوه له شیرى ئەو حوشتره دهخۆن.

۱۵۶) به خراپه دهستی بۆ دریز مهکهن، چونکه اللَّهِ بۆ تافیکردنهوهی ئیوه دروستی کردوه، جا ئەگەر دهست دریزتان کرده سهری سزای رۇژیکی گهوره دهتان گریتهوه، بهلام ئەو گهله لاساره ئەم قسهیشیان وهکو باقی قسهکانی تری گوئ پی نهدا.

۱۵۷) ئەوسا خراپترین کهسیان به برپاری ههمویان ههلی کوتایه سهری و سهری بری ئینجا زانیان که ئیشهکهیان خراپ بووه پهشیمان بونهوه، بهلام پاش چی؟ پاش ئەوهی که دنلیابون تۆلهیان لیوهردهگیریت، چونکه سالج عَلِيٍّ پاش سهبرپینی وتی: پاش سى رۇزی تر سزا دهدرین جا دهلین، رۇزی **یهکهم** دم و چاویان زهرد بو، رۇزی **دووهم** سور بو، رۇزی **سیههم** رهش بو.

۱۵۸) جا سزا گرتنیهوه که دهنگیک بو ههمویان له ترسا زهندهقیان چو ومردن بېگومان لهم رووداوهدا بهلگهیهکی گهوره ههیه بۆ باومر هینان بهلام زۆربهیان باومر ناهینن.

۱۵۹) خۆ بېگومان پهروهردگارت زۆر به توانایه بۆ تۆله سهندن له کافران و زۆر بهسۆزه بهرامبهر باومر داران.

۱۶۰) ئینجا دهچیته سهر داستانی گهلی لوت و دهفهرموی: گهلی لوت ههمو پیغهمبهرانیان بهدرۆ خستهوه

كَذَبَتْ قَوْمٌ لوطِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لوطُ أَلَا تَتَّقُونَ
 ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿١٦٣﴾ وَمَا
 أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾
 أَتَأْتُونَ الذَّكَرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ
 مِنْ أَرْوَاحِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ
 لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَخْرُجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
 رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَجَنَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
 إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
 مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ
 لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا
 تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
 وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

﴿١٦١﴾ ئەو كاتەى كە (لووت) ی برايان ﷺ پێی وتن: ئەووە بۆ لە
 اللّٰه ناترسن؟ لووت كە برازای ئیبراهیمە و كلدانی یان كوردەو
 گەلەكەى عەرەب بون، واتە: نە بە نەسەب و نە بە ئایین یەك
 نەبون كەچی بە برايانى ناو دەبات؟ واتە: مەرووف لە بنەپەتدا
 هەموى بەرەى یەك باوك و دایكن، بەم بۆنەووە وشەى برا
 بەكارهێنان بۆ یەكترى دروستە، واتە: براپەتەى یان نەسەبە یان
 ئایینە یان مەروفاپەتە، بەكارهێنانى وشەى برا بە هەر كام لەم
 مەبەستانە بێت باشە و كێشەپەكەى ئایینى نەه.

﴿١٦٢﴾ بێگومان من بۆ ئیووە پێغەمبەریكى دەست و دەم پاك و
 ئەمینەم.

﴿١٦٣﴾ دەى لە اللّٰه بترسن و پەپەروەى من بكەن.

﴿١٦٤﴾ خۆ من داواى هیچ پاداشتێك لە ئیووە ناكەم لەسەر
 گەياندىنى ئەم پەيامە، بەلكو پاداشتى من لەلای پەروەردگارى
 جیهانیانە.

﴿١٦٥﴾ بۆچی ئیووە لەناو ئەم خەلكەى جیهاندا پەلامارى نێرینە
 دەدەن بۆ ئیشى ناپەسەندى نێرپازى؟

﴿١٦٦﴾ جا واز لە هاوسەرانێك دەهێنن كە پەروەردگار بۆ ئیووە
 دروستكردون؟ بەراستى ئیووە گەلێكن هەمو سنورێكتان بەزاندووە
 غیرەت و مەرداپەتەتان لەدەست داوە، جا بەم قسانەى لووت ﷺ
 لەجیاتى پەشیمان بونەووە بەخۆدا چوونەووە، بەرامبەرى
 وەستان،

﴿١٦٧﴾ وتیان: ئەى لووت بێگومان ئەگەر واز لەو قسەویاسانە
 نەهێنیت تۆ لە دەركراوان دەبیت واتە لە وڵاتى خۆمان دەرت
 دەكەین، جا لووتیش ﷺ بێزارى خۆى لەو كردارە ناشیرینەى
 ئەوان دەربەرى،

﴿١٦٨﴾ وتى: بێشك من لەوانەم كە رقی لەو كردارانەى ئیووەیه.

﴿١٦٩﴾ ئەى پەروەردگارم من و خاوخیزانم رزگار بكە لە سزای ئەو
 كارەپەسەى كە ئەوان دەيكەن، پەروەردگارىش نزاكەى وەرگرتو
 فەرموى:

﴿١٧٠﴾ ئەوسا ئیمەش خۆى و هەمو خاوخیزانى و شوپنكەوتوانیمان
 رزگار كرد.

﴿١٧١﴾ جگە لە پیرەژنەكەى كە لەناو ئەوانەدا بۆچەشتنى سزا
 هێشتمانەووە چونكە لایەنگرى ئەو خراپەكارانەى دەكرد.

﴿١٧٢﴾ لە پاشان ئەوانى ترمەن لەناوبرد.

﴿١٧٣﴾ جا بارانى بەردمان بە سەردا باراندن ئای چەند خراپە
 بارانى ترسێنراوان.

﴿١٧٤﴾ بێگومان لەم رۆوداوەدا بەلگەپەكەى گەورە هەپە بۆ باوەر
 هێنان بەلام زۆر بەیان باوەر ناهێنن.

﴿١٧٥﴾ خۆ بێگومان پەروەردگارت زۆر بە توانایە بۆ تۆلە سەندن
 لە كافران و زۆر بەسۆزە بەرامبەر بە باوەرداران.

﴿١٧٦﴾ پاشان باسى داستانى خاوەنانى دارستان كە گەلى شوعەیب
 پێغەمبەرە ﷺ دەكات و دەفەرموى: خاوەنى دارستانەكان هەمو
 پێغەمبەرانیان بەدروختنەووە.

﴿١٧٧﴾ ئەو كاتەى كە (شوعەیب) ﷺ پێی وتن: ئەووە بۆ لە اللّٰه
 ناترسن؟

﴿١٧٨﴾ بێگومان من بۆ ئیووە پێغەمبەریكى دەست و دەم پاك و
 ئەمینەم.

﴿١٧٩﴾ دەى لە خوا بترسن و پەپەروەى من بكەن.

﴿١٨٠﴾ خۆ من داواى هیچ پاداشتێك لە ئیووە ناكەم لەسەر
 گەياندىنى ئەم پەيامە، بەلكو پاداشتى من لەلای پەروەردگارى
 جیهانیانە.

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِلَّةَ الْأُولَىٰ (١٨٤) قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ (١٨٥) وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ (١٨٦) فَاسْقُطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (١٨٧) قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (١٨٨) فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يُّومِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ (١٨٩) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ (١٩٠) وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (١٩١) وَإِنَّهُ لَنَزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٩٢) نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (١٩٣) عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ (١٩٤) بِلسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ (١٩٥) وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأُولَىٰ (١٩٦) أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ (١٩٧) وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ (١٩٨) فَفَرَّاهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ (١٩٩) كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ (٢٠٠) لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (٢٠١) فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (٢٠٢) فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ (٢٠٣) أَفِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ (٢٠٤) أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ (٢٠٥) ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ (٢٠٦)

١٨١ وا دیاره ئەو گەلە سەرەرای خرابی تاوانیان لە کێشانه و پێوانه‌شدا زۆر خراب بوون بۆیه بهو شیوهیه ناویان دهبات و دهفه‌رموی: شوعه‌یب علیه السلام پێی وتن: به تیرو ته‌واوی پێوانه بکه‌ن و له‌وکه‌سانه مه‌بن که زیان گه‌یه‌نه‌رن به خه‌لك، بۆ خۆیان به‌مه‌نی گه‌وره وهرده‌رگرن و به مه‌نی بچوک به خه‌لك ده‌فه‌رۆشن.

١٨٢ ئەوسا به میزانیك شت بکێشن چ بۆ کرپن و چ بۆ فرۆشتن راست بێت و گزی له خه‌لك مه‌که‌ن. که‌ل و په‌ل و سامانی خه‌لك که‌م مه‌که‌نه‌وه به گزیکردن له ریگای پێوانه و کێشانه‌وه . پیغه‌مه‌به‌ر صلی الله علیه و آله ده‌فه‌رموی: {مَنْ عَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا / متفق علیه / هه‌رکه‌سیك گزیمان لی بکات له‌ئیمه‌نیه‌}

١٨٣ جا له زه‌ویشدا خراپه بلاومه‌که‌نه‌وه.

١٨٤ ده‌ی بترسن له‌و زاته‌ی که ئیوه‌و خه‌لكانی پێش ئیوه‌یشی دروستکردوه، به‌لام ئەو گه‌له له جیاتی وهرگرتنی فه‌رمانه‌کانی و په‌یره‌وی کردنی.

١٨٥ وتیان: تۆ هه‌ر له‌وکه‌سانه‌ی که جادویان لیکراوه‌و نازانی چی ده‌لێیت و ناگات له‌خۆت نیه.

١٨٦ خۆ تۆیش هه‌ر مرۆفیک‌ی وه‌کو ئیمه‌و هیچت له ئیمه‌ زیاد نیه.

١٨٧ جا بیگومان ئیمه‌ وا گومانت پێده‌به‌ین که تۆ له‌ درۆزنانیت. جا نه‌گه‌ر وا نیه ده‌ی چه‌ند پارچه‌یه‌که‌مان له‌ ئاسمانه‌وه بۆ به‌رده‌وه نه‌گه‌ر تۆله‌ راستگۆیانیت،

١٨٨ وتی: په‌روه‌ردگارم له هه‌مو که‌س چاکتر ده‌زانیت به‌وه‌ی که ئیوه‌ ده‌یکه‌ن، جا نه‌گه‌ر شایسته‌ی سزا بن سزاتان ده‌دات و سته‌متان لی ناگات، هه‌روایش بو الله تۆله‌یه‌کی رپکی کرده‌وه‌کانیانی لی سه‌ندن.

١٨٩ جا ئەوان شوعه‌یبیان علیه السلام به‌درۆ خسته‌وه ئەوسا سزای رۆژی سیبه‌ر فۆستنیه‌وه. بیگومان ئەوه‌ سزای رۆژیکی زۆر گه‌وره بو. موفه‌سیرین لێرده‌ا ده‌لێن: پاش ئەوه‌ی که ئەوان به‌و ئامۆزگاریه‌ی شوعه‌یب له‌تاوان و گزی له‌پێوانه‌و کێشانه‌دا وازیان نه‌هێنا دوچارى گه‌رماییه‌کی زۆربون بۆماوه‌ی هه‌فته‌یه‌ک پاشان هه‌وریک هات و سیبه‌ری کردو هه‌مویان چونه‌ ژیر سیبه‌ره‌که‌وه جا زه‌وی هاته‌ جموجول و ده‌نگیک‌ی گه‌وره‌ گرتنیه‌وه‌و سیبه‌ره‌که‌ش بو به‌یه‌ک پارچه‌ ناگرو هه‌مویانى سوتاند.

١٩٠ بیگومان له‌م رووداوه‌دا به‌لگه‌یه‌کی گه‌وره هه‌یه‌ بۆ باوه‌ر هێنان به‌لام زۆربه‌یان باوه‌ر ناهێنن.

١٩١ خۆ بیگومان په‌روه‌ردگارت زۆر به‌ توانایه‌ بۆ تۆله‌ سه‌ندن له‌ کافران و زۆر به‌سۆزه‌ به‌رامبه‌ر به‌ باوه‌رداران. به‌م شیوه‌یه‌ ئەم چه‌وت داستانه‌ کۆتای پێ هات ئینجا دیته‌ سه‌ر باسی ئەم قورئانه‌ گه‌وره‌و پر فه‌رو خیره‌و ده‌فه‌رموی:

١٩٢ ئەوه‌ی که له سه‌ره‌تای ئەم سوهرته‌وه‌ باسی هات، ئەوه‌ ره‌وانه‌کراوی په‌روه‌ردگاری جیهانیانه‌.

١٩٣ که‌بۆ گه‌یاندنی ئەم په‌یامه‌ جه‌رائیل هاتوه‌.

١٩٤ تابیه‌گه‌یه‌نیی‌ت به‌ دل‌ی تۆ، تا تۆیش بۆ ئەم گه‌له‌ی خۆت له‌ ترسینه‌ران بی‌ت به‌ سزای دنیا و تۆله‌ی دۆزه‌خ بۆ سته‌مکاران.

١٩٥ به‌ زمانیک‌ی عه‌ره‌بی پاراوو روونکه‌ره‌وه‌و ئاسان، تا هیج که‌سیك به‌ هانه‌ی نه‌می‌نی‌ت بۆ پاشه‌روژ.

١٩٦ ئەوسا بیگومان ئەم قورئانه‌ له په‌رتوکه‌کانی پێشودا وه‌ک ته‌ورات و ئینجیل باسیکراوه‌.

١٩٧ ده‌ی ئایا هه‌روا له‌سه‌ر لاساری و دزایه‌تی ئەم قورئانه‌ ده‌رۆن مه‌گه‌ر ئەمه‌ بۆ ئەوان به‌لگه‌یه‌کی زانیاری گه‌وره‌ی نیه‌ که نه‌وه‌ی ئیسرائیل ده‌زانن که ئەم پیغه‌مه‌به‌ره‌ صلی الله علیه و آله راسته‌و ته‌نانه‌ت جیگای هاتنیشی ده‌زانن؟ له‌وانه‌ عه‌بدو‌لای کوری سه‌لام که‌یه‌ک‌یک

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَعُونَ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَهْلَكَ مِنْ قَرَبَةٍ إِلَّا
 لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٨﴾ ذِكْرِي وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا نَزَّلَتْ بِهِ
 الشَّيَاطِينُ ﴿٣٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٣١﴾ إِنَّهُمْ
 عَنِ السَّمْعِ لَمَعْرُوُونَ ﴿٣٢﴾ فَلَا تَنْدِعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ
 مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٣٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٣٤﴾ وَأَخْفِضْ
 جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَإِنْ عَصَاكَ فَقُلْ إِنِّي
 بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٣٧﴾ الَّذِي
 يَرُدُّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٣٨﴾ وَتَقَلِّبُكَ فِي السَّجْدِ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْعَلِيمُ ﴿٤٠﴾ هَلْ أَتَيْتُكُمْ عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيَاطِينُ ﴿٤١﴾ نَزَّلَ عَلَىٰ
 كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٤٢﴾ يُلقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتَهُمْ كَذِبُوتٌ ﴿٤٣﴾
 وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ
 يَهِيمُونَ ﴿٤٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانصَرَفُوا مِنْ
 بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٤٧﴾

۹۳

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

۲۷

بو له زانا گه وره گانی نه وسهرده مهی جوه گانی مه دینه و شایه تی
 له سهر راستی پیغه مبه ر ﷺ داو موسلمان بو نینجا راستیه
 شاروه گانی ناوته وراثیشی سه بارهت به پیغه مبه راپه تی
 پیغه مبه ری ﷺ ناشکر اکر د، خوالیی رازی بی . دیسان قورئان باسی
 که لله رهقی و کوفری ناقولای قوره یش ده کات و ده فهرموی:

﴿۱۹۸﴾ نه گهر نیمه هم قورئانه عه ره بیه مان ره وانه ی لای هندی
 کهس بکر دایه که له عه ره بیدا هیچ شاره زایه کی نه بوایه،

﴿۱۹۹﴾ جا نه ویش به سهر نه و کافرانه ی قوره یشی بیخویندایه وه
 باوه رپان به و قورئانه نه ده هینا، واته: خوا نه ناسان له بهر تو نیه
 ناوا دزایه تی ده کهن به لگو ههر خویمان سروشتیان وایه و دزی
 راستی و خوا ناسی راسته قینه ن.

﴿۲۰۰﴾ ههر ناوه ها به هو ی لاساری و که لله رهقی خو یانه وه کوفرو
 سه ره که شی و دزایه تی هم قورئانه و نایمان خسته ناو دلایانه وه.

﴿۲۰۱﴾ که باوهر به و قورئانه ناکه ن هتا نه و سزا به نیس و نازاره
 به جاوی خویمان نه بینن.

﴿۲۰۲﴾ دهی سا چاک بزائن که نه و سزا به نیسه یان له ناکا و که هیچ
 ههستی بی ناکه ن بو دیت و ده یانگریت.

﴿۲۰۳﴾ نه وسا که سزا هت ده لئین: نایا مؤله تمان پیده دریت؟ به لئ
 له پیسه وه گالته یان به هه ره شه کان ده کردو ده یانوت کوا؟ نه گهر
 راست ده که هیت با سزا بیت، وایستاش که ده یبین داوای
 ماوه پیدان ده کهن!

﴿۲۰۴﴾ دهی نیتر بوچی په له ی هاتنی سزا ی نیمه ده کهن ؟
 به راستی خوانه ناسان نه زان و گیل و گه مژهن.

﴿۲۰۵﴾ پیم بلئ: نه گهر چه ندین سالیس به خوشیش بیانژنین،

﴿۲۰۶﴾ له پاشان نه و سزایه ی که نه وانی بی ترسینراوه هاته
 سه رپان،

﴿۲۰۷﴾ چ سوو دیکیان پیده گه یه نیب نه و خوشی و رپاوردنانه یان؟
 نینجا په روه ردگار تیمان ده گه یه نیب که سته م له کهس ناکات و
 توله ی له کهس نه سه ندوه هتا په یامی بی نه گه یشت بیت و
 ده فهرموی:

﴿۲۰۸﴾ هیچ شاریکمان له ناو نه بر دوه مه گهر ترسینه رانپان بو
 هاتیبیت و نه وانی په یامی اللہ یان بی گه یاند بن، جا نه وانیس
 دزایه تیان کردبیت.

﴿۲۰۹﴾ نه مه ی باسما ن کرد په ندو ناموژگاریه و نیمه سته مکار نین و
 ههر کهس و گهل و هوژیک به گویره ی کرداری خو ی ره فطاری
 له گهل دا ده که ین.

﴿۲۱۰﴾ جا شه ی تانه کان هم قورئانه یان دانه به زان دوه،

﴿۲۱۱﴾ خو بو یشیان نیه که نه م کاره بکه ن و نایشتوانن چونکه
 سروشتی نه وانی کوفرو فه سادو گومراییه و هم قورئانه پرپه تی
 له ره وشت به رزی و فه رمان به چاکه و به رگری له خراپه، جا
 نه وانی چون شتی واده کهن؟

﴿۲۱۲﴾ بیگومان که نه وانی له بیستنی قسه ی فریشته کان بیبه ش
 کراون و هیچ هه وائیکی ته وای ناسما ن نابیسن نیتر چون ده توانن
 په یامیکی گرنگ و موعجیزه ی ناوه ها بهینن؟. جانهم
 بوچونه یشتان هه روه کو بوچونه گانی ترتان بی سه رویه ره و ته نها
 خو خه له تان دانه و بو فریودانی گه مژهو ساویله که گانی ژیر
 ده ستانن.

﴿۲۱۳﴾ نه وسا له گهل په رستنی اللہ دا که سیکی تر نه په رستیت،
 چونکه به و به ندایه تیه له ریزی سزادراندا ده بیت.

﴿۲۱۴﴾ جا خزمانی نزیکترت بترسینه له سزای سه ختی هه ردوو
 ژیان نه گهر حه ق و راستی و هرنه گرن، به لئ به راستی پیغه مبه ری
 نازیز ﷺ هم په یامه ی پیسه کی به گوئی خزمانی نزیکی خویدا

﴿٢١٧﴾ جا خۆت به خاوهن دهسه لات و بی نهایت میهره بان بسپیروه و باکت له کهس نه بیت، به لئ، ههر خوی به سه.

﴿٢١٨﴾ نهو زاتهی که جاوی لیته ههر کاتیک هه لده ستیت بو ئیشیک، واته: جاویدیرو پارێزه رته له هه مو کاتیکدا.

﴿٢١٩﴾ خو جاوی له هه لئس و کهوتته له ناو سوچه به رانی شدا.

﴿٢٢٠﴾ چونکه بیگومان نهو خوی بیسه ری هه مو قسه و گفتوگویی هه و زانه ری هه مو رهفتاری که.

﴿٢٢١﴾ جا دهفه رموی: پیتان بلیم: شهیتانه کان بو سه رکی دینه خوا رهوه و قسه بو کئ دینن؟

﴿٢٢٢﴾ بو سه ره هه مو درۆزنیکی تاوانبار داده بن، جاخو ئه ی قوره بش هه موتان شایه تن له سه ره راستگویی و ئه مینی محمد ﷺ.

﴿٢٢٣﴾ که ئه وان گوئ له فریشته کان راده گرن تا شتیکیان دست بکه ویت و بیده ن به گوئی درۆزن و تاوانبار کاندایه واته فالچی و جادووگه ران، که له سه د قسه قسه یه کی راسته. که واته محمدی راستگو ﷺ ناگونجی بلییت شهیتانه کان دینه لای، هه روه ها ناگونجی بلییت ئه م قورئانه ریک و رهوان و پر له ژیری و دانایه قسه ی شاعیرانه.

﴿٢٢٤﴾ چونکه شاعیران لاری و گومرپان پهیره بیان ده که ن هه مروفی ژیره و دانا.

﴿٢٢٥﴾ مه گه ره نه ت بینون سه ره گه ران و سه ره لیشیواوان و به هه مو شیویکدا ده چن و له هه مو راست و ناراستی دده ون؟

﴿٢٢٦﴾ خو بیگومان ئه وان شتی که ده لئین که خویان نایکه ن.

﴿٢٢٧﴾ مه گه ره ئه وان هه ی که باوه رپان هیناوه و کرداری چاکیان کردوه و له قسه و شیعره کانیاندا زور یادی اللّٰه ده که ن، پاش ئه وه ی که سته میان لیکراوه ئه وانیش به شیعره کانیان تو له ی خویان وهرده گرنه وه و سته م ناکه ن. وه به م زوانه ئه وان هه ی که سته میان کردوه چ به هونراوه و چ به غهیری هونراوه ده زانن به ره و کوئ ده چن، به لئ له و شاعیرانه ی که اللّٰه به چاکی باسیان ده کات ئه وان هه بون که له خزمه تی پیغه مبه ری نازیزماندا ﷺ به هونراوه کانیان پارێزگاریان له پیغه مبه ره ﷺ و ئایینی ئیسلام ده کرد و هه کو سه سانی کوری سابیت و عه بدولای کوری ره واحه و که عبی کوری مالیک، خوا پاداشتی خیری هه مویان بداته وه.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْفُرْقَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ
وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخَسِرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَللْقَى الْفُرْقَانِ مِنَ
لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَاءَتِ كُفْرًا
مِنْهَا بَخْرٌ أَوْ آتِيكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
جَاءَهَا نُورٌ أَنْ بُورِكَ مِنَ الْفَارِغِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسَبَّحَ اللَّهُ رَبَّ
الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمْسُحُ بِإِذْنِهِ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ
فَلَمَّارًا هَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْسُحُ بِالْخَفِّ
إِنِّي لَا يُخَافُ لَدَى الْمَرْسُولِ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَلْ حُسْبًا بَعْدَ
سُوءٍ فَإِنِّي عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضًا
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ
﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

دا، ئینجا به م لاو ئه ولادا، له عه بدولای کوری عه باسه وه هاتوه که کاتیک پیغه مبه رمان ﷺ چوه ته سه ره ته پۆلکه ی (سه فا) و به دهنگیکی بهرز بانگی له خزمانی کرد که قوریشه و ئه وانیش هه مویان یان خویان یان که سیکیان نارد که کۆبونه وه له دهوری و فه رموی: نه ی کورانی عه بدولوته لیب نه ی کورانی فه ره نه ی کورانی لوئه ی، پیم بلین: نه گه ره پیتان بلیم که له پشت نه م جیا به کۆمه له سواریک ده یانه ویت له ناکاو بده ن به سه رتاندا باوه رم پئ ده که ن؟ وتیان: به لئ، فه رموی: ده ی من ترسینه ری که م بو تان پیش هاتنی سزایه کی توند. جا ئه بو له هه بی مامی وتی: له ناو بچیت و له مرۆ به دوا نه ژیت، ههر بو ئه مه بانگت کردین، پیغه مبه ره وه لامی نه دایه وه به لام اللّٰه ﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ﴾

..الی قوله.. ﴿مَسَدٍ﴾ ﴿٥﴾ مه سه د: ١ - ٥ له وه لامی (ئه بوله هه ب) دا نارد. تادوارۆژ ئه م جنیوه روژانه سه دان وه هزاران جار به ئه بو له هه ب دهوتریت. خوا به لوتفت له توره یی خۆت بمان پاریزی. ئینجا په ره وردگار ده فه رموی:

﴿٢١٥﴾ بائی سوژو میهره بانیت دانه وینه بو پهیره وانی باوه ردارت و نه رمونیان به له ناویاندا.

﴿٢١٦﴾ نه وسا نه گه ره ئه وان دزایه تی تو یان کرد، سا تویش بلئ: به راستی من بیزارم له و کردار و قسه ناپه سه ندانه ی که ئیوه ده یکه ن.

سورته نهمل که سورته " سلیمان " یسی پیدهوتریت، سورته بیست و ههوتهمی قورئانه، له مهکهدا هاتوته خواروه، نهوهدو سئ نایهته و تراوه بهگویره دابهزین سورته چل و ههشتمه و پاش سورته (الشعراء) و پیش (القصص) دابهزیوه،

وشه (الْتَمَلُ / میورله) دووجارو (نَمَلَةٌ) یهکجار له قورئاندا هاتون ئه ویش تهنها له نایهته ههژدهی ئهم سورته دایه. بهناوی الله ی زور بهسوزو بینیهایهت میهره بان

۱ تا سین. ههر خوا خوی دهرزانیته مانای چیه. ئهمه نیشانهکانی ئهم قورئانهیه و پهراوی دهرخه ری راست و ناراسته.

۲ رینمونیکهرو مؤژدهدهره بۆ باوهرداران به نازو نیعمهتی بهردهوامی بهههشت.

۳ نهوانه ی که نویژهکانیان به ریک و پیکی دهکن و زهکات ددهن، خو ئهوان دلنیا به هاتنی دواروژو زیندوبونهوو حساب.

۴ بیگومان نهوانه ی که باوهریان به دواروژو نیه کرداره خراپهکانیانمان بۆ جوان کردون و به ههسوکهوتی نا لهباری خویمان شادمانن، جا ئهوان بهراستی بی ئاگاو سهرگهردانن.

۵ نهوانه کهسانیکن له دنیا دا خراپترین سزایان بۆ ههیه و له دواروژیشدا ههر ئهوان زیان لیکهوتوترو رهنجهرپوترن.

۶ جا بیگومان که تو له لایهن زاتیکی داناو زور زاناوه ئهم قورئانهت پیگهیشته. ئینجا بۆ دلدانهوهی پیغه مبه رمان ﷺ، الله به کورتی باسی له پیغه مبه رایهتی موسا ﷺ دهکات و دهفه رموی:

۷ بیر بکهروه له و کاته ی که موسا ﷺ کاتیکی شه و بهخوی و خیزانی دهرپوشتن و رپیان ئی ههله بو، جا له و کاته دا موسا ﷺ ناگریکی بینی و به خاو خیزانی وت: من ناگریک دهبینم ئیوه لیره دا بوهستن تا من بچم بۆ لای ئه و ناگره به لکو لهوی که سیک هه بیته ههوالی ریکای ئی وهر بگرم یان دهسته واریهک ناگر بهینم به لکو ناگریکی پی بکه نهوه و خو تانی پی گهرم بکه نهوه.

۸ جا کاتیکی که لئی نزیک بوویه وه بانگ کراو پیی و ترا: به پیت و پیروژه نهوه ی که له ناو ئهم ناگره دایه و نهوه ی

دهور و به ریشی. واته: موسا فریشتهکان یان به پیچه وانه وه، یان موسا جیای تور، جا پاکو و بیگهردی بۆ الله یه که پهروه ردگاری جیهانیانه.

۹ ئینجا الله بانگی موسای کردو فه رموی: ئه ی موسا ئه وه منم الله ی به دهسه لات و کار به جی.

۱۰ عه ساکهت فره بده موساش ﷺ وای کرد جا کاتیکی بینی نه گهر چی به جهسته ش گه وره بو، به لام ههروه کو ماریکی بچوک دهجو لیت، له ترسان پشتی تی کردو ئاوری ئی نه دایه وه، پهروه ردگار بانگی موسای کردو فه رموی: ئه ی موسا له و ماره مه ترسه بیگومان پیغه مبه ران کاتیکی که له لای من له هیح شتیکی نا بی بترسن.

۱۱ مه گهر ئه و که سه ی که سته می کرد بیته و توشی خراپه بوو بیته، ئه وه ده بیته بترسیت له تو له ی ئیمه به لام ئه ویش نه گهر له پاشان ئه و خراپه یه ی گوپی بیته به چاکه، خو ئه ویش با بزانیته بیگومان که من لیبوره و میهره بانم.

۱۲ جا ده ستیشته بخهره باخه لته وه، که دهر دیت سپیه به بی نه وه ی عه بی بیکی تی دا بیته، ئهمه دوو به لگه و نیشانن له و نو به لگانه ی که پیته راوه بۆ لای فیرعه ون و گه له که ی، بیگومان ئه وان گه لیکن له خراپه و تاواندا له سنور دهر جوون.

۱۳ جا کاتیکی نیشانه روونکه ره وکانی ئیمه بیان پیگه یشت، له جیاتی گوپی رایه لی و گه ر دنکه چی وتیان: ئهمه جادوو یه کی روونه.

۱۴ له رواله تدا دانیا به راستی ئه و نیشانانه دا نه ناو نکولیا ن لی کرد به لام دلنیا بون که حه ق و راستن ته نها به هو ی سته م و لوت به رزیه وه ئاوا دزایه تی موسایان ده کرد، ده سا ته ماشا بکه سه رئه نجامی خراپه کاران چی لی هات، که هه مویان به نیوه روژیکی خنکان و له ناو چون، جا بابترسن له دزایه تی کردنی محمد ﷺ که ئه و گه وره ی پیغه مبه رانه و په راوه که یسی گه وره ی په راوانه، که وا بو دزایه تی کردنی شی تاوانیکی گه وره تره له تاوانی فیرعه ون و گه له که ی ده ی ده بیته چاوه روانی سزای گه وره تر بکریته بۆ تاو نبارانی ئهم گه له.

ئینجا پهروه ردگار باسی هه ندی له و چاکانه ی خوی دهکات که داویه تی به و دوو بهنده چاکه ی خوی که داوود و سلیمان کورپه تی و دهفه رموی:

بانگه‌وازه‌کە‌ی بیست و نیگه‌ران بو له‌وه‌ی که ئەو می‌روله‌یه ئەوانی به بی هه‌ست ناوبردوه.

١٩ ئەوسا سلیمان عليه السلام به قسه‌کە‌ی بزە‌ی پیکه‌نینی هات و نه‌یویست سه‌رزهنشت یان تۆله‌ی قسه‌کە‌ی ئی وه‌ربگریت، به‌لکو روی له‌ په‌روه‌ردگاری کردو وتی: ئە‌ی په‌روه‌ردگارم رامم بکه‌و بۆم برده‌خسینه‌ بۆ ئە‌وه‌ی بتوانم سوپاسی ئە‌و نیعمه‌ته‌ گه‌وره‌یه‌ت بکه‌م که داوته به‌ من و به‌ باوک و دایکم، وه‌ وام ئی بکه‌ کرداری چاک‌ی وا بکه‌م که تۆ پێ‌ی رازی بیت، وه‌ به‌ سوۆز به‌زه‌یی خۆت بمخه‌ره‌ ناو به‌نده‌ چاکه‌کانته‌وه‌.

٢٠ جاسه‌ردانی بالنده‌کانی کردو وتی: ئە‌وه‌ چیه‌ بۆ په‌پو سلیمانە‌ نابینم یان ئە‌و لی‌ره‌ نیه‌؟ جا کاتیک بۆ‌ی ده‌رکه‌وت که له‌وئ نیه‌ هه‌ره‌شه‌ی ئی کردو وتی:

٢١ ده‌بی‌ت سزایه‌کی زۆر توندی بده‌م یان سه‌ری بپر‌م، یان ده‌بی‌ت به‌لگه‌یه‌کی رۆشنم بۆ بی‌نی‌ت که بی‌تاوانی لی‌ره‌نه‌بون‌ی بسه‌لینیت.

٢٢ زۆری پێ‌ نه‌چوو که په‌پو سلیمانە‌ هاته‌وه‌ خزمه‌تی سلیمان عليه السلام جا وتی: من شتی‌کم ده‌ستکه‌وتوه‌ که ده‌ستی تۆ نه‌که‌وتوه‌وپیت نه‌زانیه‌و، خو من له‌ (سه‌به‌ئه‌) وه‌ هه‌وائیکی راست و دروستم بۆ هیناوی.

٢٣ بی‌گومان من ژنی‌کم بینی که پاشایه‌تی ئە‌و گه‌له‌ ده‌کات و هه‌مو شتی‌کی پیدراوه‌و ته‌ختیکی زۆر گه‌وره‌ی هه‌یه‌.

٢٤ بینیم که خۆیشی و گه‌له‌کە‌یشی سو‌جده‌ بۆ خۆر ده‌به‌ن نه‌ بۆ‌ الله، جا شه‌یتان کرداره‌ خراپه‌کانی بۆ جوان کردون و پێ‌یان وایه‌ له‌سه‌ر حه‌قن، خو به‌وشیوه‌یه‌ شه‌یتان ری‌گای راستی ئی گرتون، ئە‌وسا ئە‌وانیش ری‌گای راستیان ئی ون بووه‌. جاپه‌پو بۆ ئە‌وه‌ی گومانی خراپی پێ‌ نه‌بری‌ت لۆمه‌ی ئە‌و گه‌له‌ ده‌کات و ده‌ئێ‌:

٢٥ بۆ ئە‌وانه‌ سو‌جده‌ نابهن بۆ ئە‌و الله یه‌ی که شاراهه‌کانی ناو ئاسمانان و زه‌وی ده‌رده‌هی‌نی‌ت، وه‌به‌ وه‌ی که ده‌یشارنه‌وه‌و ئە‌وه‌یش که ناشکرای ده‌که‌ن ده‌زانیت و هه‌یج شتی‌ک له‌لای ئە‌و شاراهه‌ نیه‌، چونکه هه‌موی دروستکراوی خۆیه‌تی؟!!

٢٦ ئە‌و الله یه‌ی که هه‌یج په‌رستراویکی راسته‌قینه‌تر جگه‌ له‌و نیه‌و ئە‌و په‌روه‌ردگاری ته‌ختی گه‌وره‌یه‌، دیاره‌ ئە‌مانه‌ قسه‌ی په‌پو سلیمانە‌ بوون.

وَحَدِّثُوا بِهَا وَأَسْتَفِثْتَهَا أَنْفُسَهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ وَوَرِّثْ سُلَيْمَانَ دَاوُدَ وَقَالَ يَتَاءْتِيهَا النَّاسُ عُلْمَنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأَوْتِنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّا هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا اتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّعْمِ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَتَاءْتِيهَا النَّعْمُ لَأَدْخُلُوا مَسَكِنَكُم لَأَيْحَطَّ بِكُمْ سُلَيْمَانَ وَجُنُودُهُ، وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَنَبَّسَهُ صَاحِبَاكَ مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَأَرَىٰ الْهُدُودَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأَعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لِيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطَّتْ بِمَا لَمْ يُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَاٍ يُقِينِ ﴿٢٢﴾

١٤ به‌راستی ئی‌مه‌ زانیاریه‌کی گه‌وره‌مان دابو به‌ داود و سلیمان جا ئە‌وانیش وتیان: سوپاس هه‌ر بۆ‌ الله یه‌ ئە‌و زاته‌ی که ئی‌مه‌ی به‌رپزتر کردوه‌ به‌سه‌ر زۆری‌ک له‌ به‌نده‌ باوه‌رداره‌کانیدا.

١٥ ئە‌وسا سلیمان بو به‌ جی‌ نشینی داوودی باوکی و زانست و پی‌غه‌مه‌برایه‌تی له‌و به‌ ئیرس برد، جا وتی: ئە‌ی خه‌لکینه‌ ئی‌مه‌ فی‌ری قسه‌ی بالنده‌ کراوین و وتووێ‌ریان له‌گه‌لدا ده‌که‌ین و لی‌یان تێ‌ده‌گه‌یین، خو هه‌مو شتی‌کی‌شمان پیدراوه‌ به‌راستی ئە‌مه‌ هه‌ر خۆی ری‌زیکی ناشکرایه‌.

١٦ جا بۆ‌ سلیمان سه‌ربازه‌کانی له‌ جنۆکه‌و مرؤف و بالنده‌ کۆکرایه‌وه‌، ئە‌وسا ئە‌وان به‌ ری‌کوپییکی ریزکران و له‌ به‌رده‌م سلیماندا که سوپایه‌کی گه‌وره‌و ری‌کوپییک بون ده‌بران.

١٧ هه‌تا گه‌یشتنه‌ شیوی می‌روله‌، جا له‌و کاته‌دا می‌روله‌یه‌ک بانگی له‌ می‌روله‌کان کردو وتی: ئە‌ی می‌روله‌کان بچه‌ ناو کونه‌کانتانه‌وه‌ تا سلیمان و سه‌ربازه‌کانی به‌ بی‌ ئە‌وه‌ی هه‌ست بکه‌ن نه‌تان شکینن به‌یه‌که‌داو له‌ناوتان نه‌به‌ن.

١٨ به‌ئێ‌ ئە‌م می‌روله‌یه‌ دلسۆزی بۆ‌ هاوشیوه‌کانی خۆی ده‌ربری‌و نه‌یده‌زانی سلیمان پێ‌یان ده‌زانیت، به‌لام سلیمان عليه السلام

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمَلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا
عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنْظُرُ
أَصْدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾ أَذْهَبَ بِكِتَابِي هَذَا
فَأَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا
الْمَلَأُ إِلَى أَلْفِي إِلَى كِتَابِ كَرِيمٍ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ
اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَا تَعْلَمُونَ عَلِيُّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى
تَشْهَدُونَ ﴿٣٢﴾ قَالُوا لَنْ نُؤَلِّقُوهُ وَأُولُوا أَبْأَسْ شِدِيدًا وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ
فَأَنْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَاجَ أَهْلِهَا آذِلَّةً وَكَذَلِكَ بَفَعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

﴿٢٥﴾ جا من خه لاتیکي گه وره یان بؤ دهنیرم، نهوسا چاوه ری
دهکمه بزانه نیرواوه کان چون دهگه رینه وه، جا په پو سلیمان ه
نهم پرسو رایه ی بیستو باسی خه لاته که ی زانی به په له
گه رایه وه بؤ لای سلیمان.

﴿٢٦﴾ جا کاتیک گه بیسته سلیمان و باسه که ی کردو خه لاته که
گه بیسته سلیمان علیه السلام وتی: به مال و سامان ده تانه ویت له گهل مندا
بجولینه وه له سهر نه وه ی که من واز له نیوه بهینم که هروا
له سهر شیرک و کوفری خوتان بمیننه وه؟ خو نه وه ی که الله به
منی داوه له پیغه مبه رایه تی و سهر ووت و سامان و سهر بازو هیز
زور چاکتره له وه ی که به نیوه ی داوه له مالی دنیا، به لکو نیوه ن
که بهو خه لاته ی خوتان ده نازن و پیتان وایه شتیکی گه وره یه
نیمه له و جوره خه لاتانه بینیا زین.

﴿٢٧﴾ بگه ریره وه بؤ لایان و پیتان بلی: نهوا نیمه سهر باز گه لیکي
وا دهینینه سهر یان که توانای رووبه روو بونه وه یان نه بیت،
بیگومان له ولاته که یان به سهر شو ری دهر یان ده که یان له کاتیکدا
که سوک و زه لیل بن، جا کاتیک نهم هه لو یسته ی سلیمان گه بیسته وه
پاشای (سه به)، بریاری دا که خو ی و گه له که ی ملکه چ و گو پرایه لی
سلیمان بن و پهیره ی فه رمانه کانی بکه ن.

جا جیگای خو یه تی که کوشتنی نهم بالنده یه فه دهغه کراو بیت
ههروه کو نیببو عه باس دهگیره ته وه که: ﴿نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ
قَتْلِ أَرْبَعٍ مِنَ الدَّوَابِّ الثَّمَلَةِ وَالنَّحْلِ وَالْهُدْهِدِ وَالصُّرْدِ﴾ ابوداود. صححه
الالبانی / که پیغه مبه ر علیه السلام کوشتنی چوار جانه وه ری فه دهغه کردوه
میروله و میش ههنگو په پو سلیمان ه و سورده که چوله که یه کی
سهر و دنوک گه وره یه {پاش خویندنه وه ی نهم نایه ته
سوجه بردن سوننه ته.

﴿٢٧﴾ سلیمان علیه السلام وتی: جاوا ته ماشا ده که یان بزانه یانیا تو راست
ده که یان له دروزنانی؟

﴿٢٨﴾ نهم نامه یی من ببه و بیگه یه نه بهوان پاشان که میکی لهوان
دوور بکه وه، جا ته ماشا بکه بزانه چ راویژیک ده که ن. جا نه ویش
نامه که ی بردو فره یی دایه لای پاشا که یان و کاتیک نامه که ی
خویندنه وه

﴿٢٩﴾ وتی: نه ی پیوا ماقولانی دهر بار بیگومان من نامه یه کی
به ریزم بؤ هاویژراوه.

﴿٣٠﴾ که نه و نامه ش له سلیمان ه وه یه، که نوسراوه به ناوی الله یه
که زور به سو زو بینیا هیاهت میهره بانه.

﴿٣١﴾ قسم نه وه یه که ناییت خوتان به سهر مندا بهرز بکه نه وه،
جا به گه ردنکه چی و باوه ر داری ودرنه لام، نهوسا پاش
خویندنه وه ی دهقی نه و نامه یه،

﴿٣٢﴾ وتی: نه ی پیوا به ریزو ماقوله کان له باره ی نهم نیشه ی
منه وه بریارم بؤ بدن، چونکه خوتان دهزان باوی من و ابوه که
بریاری ته وای هیچ شتیکی نادم تا نیوه له لام ناماده نه بن و
پرسو راتان پی نه که م، نه وه کو ری راویژ یان په رله مانی نه و زنه
پاشایه بو نه مرپوش و دهزان ههر خو یان لیزان و پیسکه ووتون
چونکه په رله مانیان هه یه؟!

﴿٣٣﴾ به لی په رله مانه که ی نه و نافرته یه کدهنگ و تیان: نیمه
خاوه نی هی زین و خاوه ن زات و زوری تون دین و ناماده یان بؤ شهر
کردن به لام هه رچی بکه یان بریار ههر به ده ست خوته، جا
ته ماشا بکه و بزانه چ بریاریک ده ده یته؟

﴿٣٤﴾ وتی: بیگومان که پادشایان ههر کاتیک به زور چونه ههر
ولاتیکه وه نه و ولاته تیک و پیک ده دهن و به ریزه کانی سهر شو ری
ده که ن، خو نه وانیش ههر ناوه ها ده که ن.

خوبهتی و خوی پاداشتی نهو سوپاسه ودرده‌گریته‌وهو هه
که‌سیکیش سپله‌یی و نا سوپاسی بکات و چاکه‌ی له‌به‌ر چاو نه‌بیٔت،
نه‌ویش هه‌روه‌ها خوی زیان لی که‌وتو ده‌بیٔت چونکه به‌راستی
په‌روه‌ردگارم بینیا‌زو سه‌خا‌و‌تمه‌نده.

۴۱) نینجا سلیمان علیه‌السلام وتی: ته‌خته‌که‌ی بو بگورن تا تهماشا
بکه‌ین بزانی‌ن ده‌یناسیٔته‌وه یان له‌وانه‌یه که‌سه‌ری له‌به‌ر
ده‌رناکات و نایناسیٔته‌وه.

۴۲) نه‌وسا که نهو پاشا ئا‌فرته‌هات پئی و‌ترا: ئایا ته‌خته‌که‌ی
تویش ئا‌وایه؟ وتی: نه‌ئیی هه‌ر نه‌وه، وه نه‌مه‌ش له‌ژی‌ری نه‌م
ئا‌فرته‌ه بو نه‌ی وت: به‌ئیی، نه‌وه‌یه چونکه گورانکاری تیدا کرابو،
نه‌یوت نه‌وه‌ش نیه چونکه ناسیٔته‌وه، بویه وه‌لامیکی دایه‌وه که
له‌هه‌ر دوو لاره‌ه راسته، جا سلیمان کاتی‌ک ژیری و زیره‌کی نه‌و
پاشا ئا‌فرته‌هی بو ده‌رکه‌وت وتی: ئیمه ناسینی هی‌زو ده‌سه‌لاتی
په‌روه‌ردگارمان و ری‌زی پی‌غه‌مبه‌رایه‌تیمان پیدراوه پی‌ش نه‌مه‌و
ئیمه موسلمان‌بوین.

۴۳) به‌لام به‌ندا‌یه‌تی نه‌و ئا‌فرته‌ه بو جگه له‌الله نه‌وی له‌و
حه‌قیقه‌ت و راستیه به‌رگری کرد بو، بی‌گومان که نه‌و له‌گرو‌ی
خا‌ونه‌ناسان بو.

۴۴) پئی و‌ترا بچو ناو نه‌م کوشکه‌وه جا کاتی‌ک چاوی به‌ری‌گی‌ا
چونه ناو کوشکه‌که که‌وت وای زانی نه‌وه ئا‌وه و قاچی هه‌ل‌کرد،
سلیمان وتی: نه‌مه کوشکیکی سافه له‌شوشه دروست‌کراوه، جا نه‌و
ئا‌فرته‌ه که نه‌م ده‌سه‌لات و هی‌زه‌ی دی سه‌ری سو‌رما و جگه له‌وه‌ی
که سه‌ری به‌ندا‌یه‌تی بو الله نه‌وی بکات هیچی تری به‌ده‌سته‌وه
نه‌ما و وتی: نه‌ی په‌روه‌ردگارم به‌راستی من ستم‌م له‌خوم کرده
به‌په‌رستنی جگه له‌تو، وا ئیستا من له‌گه‌ل سلیماندا ملکه‌چی
په‌روه‌ردگاری جیهانیانم.

نینجا باسی گه‌لی صالحان بو ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

۴۵) به‌راستی بو گه‌لی (سه‌مود) صالحی بری‌انمان علیهم‌السلام بو ناردن
که پئی‌ان بلیت: الله بپه‌رستن و واز له‌شیرک به‌ینن، که‌چی نه‌وان
بوون به‌ دوو ده‌سته‌وه دزایه‌تی یه‌ک‌تریان ده‌کرد هه‌ندیکیان
با‌وه‌ریان پیکرد و هه‌ندیکیان به‌ درو‌یان ده‌خسته‌وه.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ أُمِدُّونَنِي بِمَالٍ فَمَا آتَنِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا
آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَهُمْ
بِجُنُودٍ لَّا يَفْلَحُ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ
يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾
قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي
عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ
بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا
مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ
لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ عَنِّي كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكُرُوا هَٰؤُلَاءِ عَرْشَهَا
نَنْظُرْ أَن هَدَيْتُمْ أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ
أَهَٰذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوَيْدَا الْعَالَمِينَ لَنِيَّاهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ
﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ
﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكشفت عَنْ
سَاقِهَا قَالَتْ إِنَّهُ صَرْحٌ مَّرْدٌ مِّن قَوَارِيرٍ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي
ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

۳۸) جا سلیمانیش علیه‌السلام کاتی که‌نه‌م هه‌واله‌ی زانی، وتی: نه‌ی
به‌ری‌زانی ده‌ربار کامتان ده‌توانن پی‌ش نه‌وه‌ی که نه‌و خوی به
گه‌ردنکه‌چی بیٔته لام ته‌ختی پاشایه‌که‌یی‌م بو به‌ینن؟ سلیمان
له‌و کاته‌دا له (فودس) بو‌وه نه‌و ژنه‌ش له سه‌به‌ئیی یه‌مه‌ندا بوه.

۳۹) جنوکه‌یه‌کی گه‌وره‌ی به‌هیز وتی: من بؤت ده‌هینم پی‌ش
نه‌وه‌ی له‌م جی‌گی‌یه‌ی خؤت هه‌ئسیت و کو‌ره‌که‌ت به‌جی به‌ئییٔت،
جا بی‌گومان من زور به‌توانام و ده‌ست پاکم له‌سه‌ر به‌جی
هاوردنی نه‌م نه‌رکه، به‌لام سلیمان علیه‌السلام ده‌یویست زووتر بگاته
ده‌ستی،

۴۰) بویه نه‌و که‌سه‌ی که هه‌ندی‌ک له‌زانیاری نه‌و په‌راوه ره‌وانه
کراوه‌ی له‌لا بو سنگی ده‌رپه‌راندو وتی: من پی‌ش نه‌وه‌ی چاوت
ب‌تروکیٔت بؤت ده‌هینم، به‌ئیی نه‌و که‌سه که هه‌ندی‌ک ده‌ئین:
ئاسه‌فی کو‌ری به‌رخیا، نوسه‌ری سلیمان بو به‌چاو تروکانی‌ک نه‌و
ته‌ختی پاشایه‌تی‌یه‌ی هی‌ئا، جا کاتی‌ک که سلیمان بینی له‌لای
دانراوه وتی: نه‌مه به‌شیکه له‌ری‌زه‌کانی په‌روه‌ردگارم بو من بو
نه‌وه‌ی تاقیم بکاته‌وه که ئایا سوپاسی ده‌که‌م یان سپله‌و نه‌مه‌ک
نه‌ناسم، خو هه‌ر که‌سی‌ک سوپاسی بکات سوپاسه‌که‌ی هه‌ر بو

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَاقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَطِيزْنَا بِكَ وَيَمُنُّ بِكَ مَعَكَ قَالَ طَئِرِكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بِلَّ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ بَسْعَةٌ رَهَطٌ يُقْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دَمَرْنَاهُمْ وَاقْتُلْنَاهُمْ وَجَمَعْنَا آيَاتِنَا فِي بَيْتِكَ يَا آيَةُ الْقَوْمِ يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَنْقُوتُونَ ﴿٥٢﴾ وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٣﴾ أَيْنَكُمْ لَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ جَاهِلُونَ ﴿٥٤﴾

﴿٤٥﴾ ئەو ماله‌کانی ئەوانە چۆل و هۆل و روخاون بە هۆی ئەو ستمەمی که کردیان، بیگومان لەمەدا بەلگه‌یه‌کی گه‌وره هه‌یه بۆ گه‌لیک که دەسه‌لات و هیزی ئی‌مه بزانی و په‌ندی لی‌وده‌ر بگرن.

﴿٤٦﴾ خۆ ئەوانە‌ی که باوه‌ریان هینا بوو پارێزگار بون له‌و سزایه‌ رزگارمان کردن.

﴿٤٧﴾ ئینجا به‌ کورتی داستانی (لوت) عليه السلام باس‌ده‌کات و ده‌فه‌رموی: خۆلووتیشمان عليه السلام نارد بۆ گه‌له‌که‌ی، جا باس بکه‌ ئەو کاته‌ی که به‌ گه‌له‌که‌ی وت: ئایا ئی‌وه ئەو ئیشه‌ قیزه‌ون و به‌ده‌رپه‌وشتیه‌ ئەنجام ده‌دن له‌ حالیکه‌دا خۆیشتان به‌ رۆش‌نبیر ده‌زانن؟!

﴿٤٨﴾ ئایا ئی‌وه ده‌چنه‌ لای پیاوان و واز له‌ ژنان ده‌هینن و مه‌به‌ستان ته‌نها ئاره‌زۆ بازیه‌ و هه‌چی تر؟ نه‌ک هه‌ر ئاره‌زۆ بازن به‌لگو ئی‌وه گه‌لیکی نه‌زانن.

﴿٤٩﴾ جا وه‌لامی ئەو گه‌له‌ی لووت عليه السلام ته‌نه‌ ئەوه‌ بو که به‌ یه‌کتریان ده‌وت: لووت و په‌یره‌وانی له‌ شاری خۆتان ده‌ریکه‌ن، چونکه‌ بیگومان که ئەوان خه‌لگیکن پاک و خاوینیان ده‌ویت، واته‌: هه‌ر خۆیان ئەم ئیشه‌ی خۆیان به‌ ناپه‌خت ده‌زانن، جا پاش

﴿٤٦﴾ وتی: ئە‌ی گه‌له‌که‌م بۆ له‌باتی داوای ره‌حمه‌ت و سۆزی اللهم به‌په‌له‌ن بۆ هاتنی سزای؟ ده‌ی داوای لی‌خۆشبوون بکه‌ن له‌ اللهم به‌لگو به‌زه‌یی پیتاندا بی‌ته‌وه‌.

﴿٤٧﴾ وتیان: نه‌گه‌به‌تی ئی‌مه به‌هۆی تۆو ئەوانه‌ن له‌گه‌ل تۆدان وتی: ئەوه‌ی که دووچار‌تان ده‌بی‌ت له‌ چاک و خراپ هه‌موی به‌ فه‌رمانی خاویه‌ و ده‌ستی هه‌یج که‌سی تیدا نیه‌، ئەوسا هه‌ر خۆتان به‌رپرسیارن له‌و بارو‌دۆخه‌ی هه‌تانه‌، به‌لگو ئی‌وه گه‌لیکن که به‌ چاک و به‌ خراپ تاقی ده‌کرین‌ه‌وه‌.

﴿٤٨﴾ له‌ناو شاری (سه‌مود) دا نۆ پی‌رو تاقه‌م هه‌بون که هه‌ر خه‌ریکی خراپه‌کردنی‌ون له‌زه‌ویدا و هه‌یج چاکه‌یه‌کیان نه‌ده‌کرد، تا گه‌یشتنه‌ ئەو ئاسته‌ی که برپاری کوشتنی سالح عليه السلام به‌دن.

﴿٤٩﴾ به‌یه‌کتریان وت: وه‌رن سویند بخۆین به‌ اللهم که شه‌و به‌یه‌که‌وه هه‌مومان به‌دین به‌سه‌ر سالح خۆی و خا و خیزانی‌دا و بیانکوژین له‌ پاشان بۆ خاوه‌ن خۆینی سالح سویند بخۆین که ئی‌مه له‌ کوشتنی ئەواندا ده‌ستمان نیه‌و ئاگادارین، خۆ ئی‌مه بیگومان راست ده‌که‌ین . به‌ئێ ئه‌و تاوانبارانه‌ ئەو برپاره‌ پر مه‌ترسییه‌یان دژی سالح عليه السلام و خا و خیزانی داو و پیاوان و ابو که‌ئه‌و بونه‌وه‌ره‌ بی‌خاوه‌نه‌و هه‌رچی ئاره‌زۆی لی‌ بکه‌ن وا ده‌بی‌ت؟! له‌راستیدا ئەوه‌ ره‌هوشتی ستمکارانه‌ له‌ هه‌مو سه‌رده‌می‌کدا و ده‌یانه‌وی‌ت هه‌مو شت هه‌ر به‌ ده‌ست و فه‌رمانی ئەوان بی‌ت و پی‌چه‌وانه‌ی ئاره‌زۆی ئەوان نابیت، جا ئەو نۆ پی‌ره‌ ستمکاره‌یش پاش کوشتنی وش‌ره‌که‌ ئەم برپاره‌یان دا به‌لام خوا شتیکی کرد که ئەوان به‌ خه‌یالیاندا نه‌ده‌هات، ده‌فه‌رموی:

﴿٥٠﴾ خه‌ریک بو که‌تنیکی گه‌وره‌ بکه‌ن، ئەوسا ئی‌مه‌ش کاری خۆمانمان له‌گه‌لدا کردن، ویستیان که‌س نه‌زانی‌ت ئەو ئیشه‌ بکه‌ن ئی‌مه‌ش به‌ شی‌وه‌یه‌ک بۆ ئەوان هاتین که ئەوان ئاگایان له‌ خۆیان نه‌بو، جا به‌ ده‌نگیک له‌ناومان بردن و وه‌ک دارو به‌رد چه‌ن و مل که‌وتن.

﴿٥١﴾ جا ته‌ماشای بکه‌ن و بزانیان سه‌ره‌نه‌جامی که‌ته‌نه‌که‌یان بو به‌ چی بیگومان ئی‌مه‌ خۆیان و گه‌له‌که‌یانمان تیک‌را تارومار کردو له‌ناومان بردن.

فَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ أَلْ لُوطٍ مِنْ قَرِيْبَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْسٌ بَطَّطَهُرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَجَبْتَهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا مِنْ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطْرًا فِسَاءً مَطْرَ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اللَّهُ خَيْرُ مَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حُدَابًا يُغْرِقُ بِهِمْ مِمَّا كَانَتْ لَكُمْ أَنْ تَسْتَوْشَجِرَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بِشْرًا بِيَدِي رَحْمَتِهِ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

ئەوێ ئەم گەلەى لووت عليه السلام وازیان لەو تاوانە پێسو گەورەییە نەهیتا، خۆی زاناو کاربەجێ بە سەرۆبێ کردو دەنگی گەورەو بەرد باران کردنیان لەناوی بردن وەك دەفەر موی:

﴿٥٧﴾ ئەوسا ئیمە لووت عليه السلام و خاوی خیزانیانم پرگار کرد جگە لە ژنەکەى کە بپاریمان دا بو بەهۆی پالپشتی کردنی لە ئەو خراپکارانە، لەناو ئەواندا بئینیتەهەو رزگاری نەبیت.

﴿٥٨﴾ جا بارانمان باراند بەسەریناندا چ بارانیک، بارانی بەردو سزا، ئای بارانی ترسینراوان چەندە خراپە،

﴿٥٩﴾ بئێ: سوپاس هەر بۆ الله و سەلام لەو بەندانەى کە هەلبژیراون، ئایا الله چاکە یان ئەوێ کە ئیو دەیکەن بە هاوبەشی؟

﴿٦٠﴾ یان ئەو کەسەى کە ئاسمانان و زەوی دروست کردووە لە ئاسمانەوێ ناوی ناردۆتە خوارەو؟ جا باخچە گەلیکی خاوەن جوانی و بە رەونەقمان بەو ئاوە رواندووە کە ئیو ناتوانن دارەکانیشی برۆینن، ئایا خودایەکی تر هەییە لەگەل الله؟ نەخیر، ئەوان گەلیکن لە ڕینگای و بەرنامەى راست لایان داوەو هاوتا بۆ الله دادەنن.

﴿٦١﴾ یان ئەو کەسەى کە زەوی راگیرکردووە و پووبارەکانی لەناو دا ناوەو چیاکانی بۆ راگیرکردنی زەوی داناوەو لەنیوان ئەو دوو دەریا سوپرو شیرینەیشدا بەردەى داناوە کە تیکەلاو نابن دەى ئایا خودایەکی تر هەییە لەگەل الله؟ کە دەستی لە دروستکردنی یەکیک لەو شانەدا هەبیت؟ نەخیر نیه بەلام زۆربەى ئەوان ئەم راستیانە نازانن.

﴿٦٢﴾ کێیە دیت بە هاواری پەك کەوتەیه کەووە هەر کاتیک بانگی بکات و ئەو ناخۆشیەى کە بەسەر یەوێهە لای بیات، وەبتانکات بە جینشین لەم زەویەدا؟ ئایا خودایەکی تر هەییە لەگەل الله؟ کە یەکیک لەو شانەتان بۆ بکات؟ ئەمانە کەم نامۆژگاری وەردەگرن، جا ئایا ئەو کەسەى کە ئەوان دەپێهستن چاکە یان ئەم زاتە فریادەرس و بە شکۆیە؟

﴿٦٣﴾ یان کێیە ئەو کەسەى کە لەناو تاریکییەکانی و شکانی و دەریادا رینماییتان دەکات؟ وە یان ئەو کەسەى کە با رەوانە دەکات کە موژدەى بارانبارین پێش هاتنی باران دەدات؟ ئایا خودایەکی تر هەییە لەگەل الله؟ کە کاریک لەو کارانە بکات؟ الله زۆر بئینیاو بەرزترە لەو هاوبەشیەى کە ئەوان بۆی دادەنن.

﴿٦٤﴾ ئایا ئەوێ کە ئەوان دەپێهستن چاکە یان ئەو زاتەى کە لە سەرەتادا دروستکراوەکانی دروستکردووە لە پاش مردنیش دووبارە زیندویان دەکاتەو؟ جا یان ئەو کەسەى کە لە ئاسمان و زەویدا رۆزیتان پێ دەدات؟ ئایا خودایەکی تر هەییە لەگەل الله؟

بئێ: ئەگەر راست دەکەن دەى بەلگەتان بەینن؟

﴿٦٥﴾ بئێ: جگە لە الله لە ئاسمانان و زەویدا هیچ کەسیکی تر نیه کە نەینیی وشاراوە بزانییت؟ خۆ هەستیش ناکەن کە کەى زیندوو دەکرینەو.

﴿٦٦﴾ بەلگو ئەوان وا قسەلە قیامەت دەکەن کە گوایه خۆیان لەو بارەو گەبشتون بەو پەرى زانیاری و پێویستیان بە پێغەمبەران نیه، نەخیر ئەوان لە بارەى قیامەتەوێ لە گومانان، بەلگو ئەوان لەو رۆژە زۆر بێ ناگان و چاوی بئینیی ئەو رۆژەیان نیه.

﴿٦٧﴾ خۆ ئەوانەى کە بپاوەرپون، وتیان: ئایا ئیمەو باوایانمان کە بوین بە خاک جاریکی تر بە زیندوی دەردەهینریینەو؟

أَمَّنْ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ، وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قُلُوبٌ هَاكُنَا بَرَهْنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾
 قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا شَعُرُوا
 أَنَّهُمْ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ أَدْرَكَ عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ
 فِي شَكٍّ مِّنْهَا بَلْ هُمْ مَنهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا وَّأَبَآؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا
 هَذَا لَكُمْ وَإِنَّا لَكَاذِبُونَ ﴿٦٨﴾
 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ
 ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَى
 أَنْ يَكُونَ رِذْفٌ لَّكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ
 رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ
 يَشْرَحُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

۶۸) بهراستی له پيشهوه باوبايرانمان و ئيمهيش نهم بهئينهمان پيدرا كه پاش مردن زيندو دهكريينهوه كه نهمه جگه له داستانی ههلبه سراوی پيشوان شتيكى تر نيه.

۶۹) بلى: به زهويدا بگهريين، جا تهماشا بگهن و بزنان سه رنهنجامى تاوانباران چون بووه و جيبان بهسه هاتوه؟ ئينجا الله دلى پيغه مبهري نازيزمان ﷺ دهداتهوه و دهفهرموى:

۷۰) جا خهم مهخو لهسهه خراپه و تاوانى نهوان و خووت دل تهنگ مهكه له بهر نه و فرو فيلهى كه نهنجامى ددهن.

۷۱) خو دهئين: نهگهر راست دهكهه كهى نه و بهئينه ديته دى؟ كه سزامان بو بيت؟

۷۲) بلى: لهوانهيه ههنديك له و سزايهى كه ئيوه پهلهى بو دهكهه لىتان نزيك بو بيتهوه.

۷۳) خو بيگومان كه پهروهردگارت خاوهن چاكهيه بهسهه خه لكدا بهلام زوريهى نهوان سوپاسى الله ناكهن.

۷۴) نهوسا بيگومان پهروهردگارت بهوهى كه له دلياندا شاردويانه تهوه دهزانييت و نهوهيش كه ناشكرائى دهكهه. واته: پهنهانى و ناشكرائى له لاي الله يه كسانه و وهك يهك دهيانزانييت.

۷۵) هيچ شاراوهيهك له ناسمان و زهويدا نيه مهگهر له پهراوى روشنكه ره ودا تو مار كرا بيت، واته: الله زانيارى بهسهه ههمو شتيكى نهينيديا ههيه و پيش بونيشى له (له و حوله حفوز) يشدا تو ماري كردوه، جا نهگهر سزاتان بو نه هاتوه تا ئيستا ماناي بى ناگايى الله نيه بهلكو لاي نه و كاتى نه هاتوه.

۷۶) بيگومان نهم قورنانه بو نهوهى ئيسرائيل زوريهى نه و شتانهى كه ناكوكيان تيذا ههيه باسدهكات. وهك عيسا كه جولهكه بختياني بو دهكهه و گاويريش زياده پروى تيذا دهكهه و به كورى خودا يان خوداى سييه مى داده نيين.

۷۷) جا بيگومان نهم قورنانه رينماييكهرو هوى سووزو خهيره بو باوهرداران.

۷۸) بيگومان پهروهردگارت به دادپهروهى خوئى له نيوانياندا برپار دهدات، خو نه و ههر خو بهتى به توانايه و كهس ناتوانييت

دزايهتى بكاتو له دهستى دهرجييت، ههر خو يشيهتى زور زاناو ناگادار بهو شتانهى كه ناكوكيان تييدا هه بووه.

۷۹) سا تو پشت به الله بهسته بيگومان تو لهسهه حهق و راستيهكى ناشكرائيت.

۸۰) بيگومان كه تو ناتوانييت قسه به مردوو ببيسيئى و ناتوانييت به كهه ههر كاتييك پشتت تى بگهن و برؤن قسه ببيسيئى.

۸۱) خو تو ناتوانييت بو كويران رينمونيكهه بيت تا له گومرايى رزگاريان بگهيت و بيانخه يته سهه ريگاي راست، تو تهنها بهو كهسانه دهتوانييت ببيسيئى كه باوهه دههين به نيشانه كانمان، نهوسا نه وانيش موسلمانن.

نهم كافرانه كه دليان مردوهه گوپيان بو بيستنى حهق كه ره و چاوى ببينيئى نه و ههمو بهلگه روئنه يان نيه، جا ريگاي حهق و راستيان و لى و ن بوه كه كهس ناتوانييت بيانخاته سهه ريگاي راست. ئينجا پهروهردگار باسى يهكيك له نيشانه كانى دوارؤز دهكات و دهفهرموى:

کوتای نهوانه ئاگریکه له لاختاروی (یهمه نه) وه دهرده چیت که بهرهو مهحشره خه لک پال دهنیتو کویان دهکاته وه {

۸۳} جا باسی رۆژیک بکه که ئیمه له هه مو گه لیک پیریک کۆ دهکینه وه لهوانه که بیباوه رن به نیشانهکانی ئیمه جا نهوان دواو بهریان دهرینه یهک و پاشان پال دهرین.

۸۴} تا نهو کاتهی که دینه جیگای پرسیارو وهلام الله بهوان دهفرموی: نایا نکولیتان کرد له نیشانهکانی ئیمه و باوه رتان پی نه کرد له کاتی که که ئیوه هیجتان ئی نه دهرانین؟ نایا ئیوه سهبارت بهو فره مانانهی که دامان به سه رتاندایا چیتان کرد؟

۸۵} خو بههوی سته مکردنیانه وه نهو سزایه که به ئینیان پیدرابو هاته سهریان وگرتنی، جا ئیتر نهوان نهقیان ئی براوه و دهنگیان لیوه نایهت و ناتوانن هیچ بلین.

۸۶} نایا نابینن که ئیمه شهومان داناهه بویان تا له ناویدا به سهینه وه و رۆژیشمان کردوه به رۆشنگهروه بو کارو کۆشش؟ بیگومان له مه دا چه ندین نیشانه ههیه له سه ر دهسه لات و سۆزو به زیمی الله بو گه ئی که باوه ر دهکهن به راست و دروستی نه م به یامه.

ئینجا پهروه ر دگار باسی چۆنیه تی هاتنی قیامهت به کورتی دهکات و دهفرموی:

۸۷} نهو رۆژدی که له لایه ن ئیسرافیله وه فوو به که له شاخدا دهکریت، جا نهوهی له ناو ئاسمانان و نهوهی له ناو زهویدا به هه مویان ترسان و مردن، جگه له وهی که الله ویستی له سه ر زایانی بو وهکو جبره ئیل و میکانیل و ئیسرافیل و فریشتهی مهئموری مراندن،

ئینبو عهباس ده لیت: نهوانه ی که نامرن شه هیدانن که له لای پهروه ر دگاری خویان زیندون و رۆزیان پید ده ریت. نهوسا هه مو زینده وه ریک له پاش زیندوبونه وهی له رۆژی قیامهت دا دینه بهردهم دادگای الله به ترسو له رزه وه، به چاک و خراپه وه.

۸۸} جا تو له و کاته دا چیاکان ده بینی پیت وایه که نهوان وه ستاون و هیچ جو له یه کیان نیه له کاتی که که نهوان ههروه کو هه ور هاتو چۆ دهکهن تا به ریزال ریزالی دهکونه سه ر زهوی، پاشان وهکو خوری شیکراوه بیان ئی دیت و دواتریش ده بن به تو زو بلاو ده بنه وه و هه مو چال و جو له یه کان ی زهویان پی ساف دهکریت. نه مه یه دروستکراوی الله نهو زاته ی که هه مو شتیکی

وَأَنَّهُ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتِينَ وَلَا تَسْمَعُ الدُّعَاءَ إِذَا وَلُوا مَدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعَمَىٰ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مَّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَقَّ إِذَا جَاءَ وَقَالَ أَكْذَبْتُمْ بَيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِيَّاكَ فِي ذَلِكَ لَيْلَتِ الْغُورِ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ نَبْفَخُ فِي الصُّورِ فَنُزِعُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَوَةٍ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَمَادًا وَهِيَ تَمْرٌ مَّرُّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الْإِنْفَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

۸۲} جا هه ر کاتی که نهو به ئینه به سه ر نهواندا هاته جی، له م زهویدا زینده وه ریکیان بو دهرده ئینن که قسه یان له گه لدا بکات و بلی: به راستی خه لک یه قینیان نیه به نیشانهکانی ئیمه.

هاتنی نه م زینده وه ره یه کی که له نیشانهکانی هاتنی قیامهت، حوزه یه ی کوری نه سید وتی: پیغه مبه ر هاته زوریک که ئیمه له ویدا بووین و باسی هاتنی قیامهت مان ده کرد، پیغه مبه ر هه رموی: إِنَّهَا لَن تَقُومَ حَتَّىٰ تَرَوْنَ قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ فَذَكَرَ الدُّخَانَ وَالدَّجَالَ وَالدَّابَّةَ وَطُلُوعَ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَنُزُولَ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ وَثَلَاثَةَ خُسُوفٍ خَسْفٍ بِالْمَشْرِقِ وَخَسْفٍ بِالْمَغْرِبِ وَخَسْفٍ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَآخِرُ ذَلِكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ الْيَمَنِ تَطْرُدُ النَّاسَ إِلَىٰ مَحْشَرِهِمْ / الطبرانی، صححه الالبانی / قیامهت نایهت هه تا ده

نیشانه نه بینن دو که ل، دهجال، زینده وه ریک، نهوهی که لیره دا باسی هاتوه، رۆژ هه له اتن له رۆژئاواوه، دهر جوونی عیسا ی کوری مه ریه م، دهر جوونی یا جوج و مأجوج، سی به ناخدا چونی زهوی، به ناخدا چوونیک له رۆژه لاته وه و به ناخدا چوونیک له رۆژئاواوه، وه به ناخدا چوونیک له نیوه دوورگی عه ره بدا، وه

تہاوو ریك و پیک کردوه، بیگومان ئەو زاتہ زۆر بہ ناگاہیہ بہوہی کہ ئیوہ دەیکەن.

۸۸ هەر کەسیک چاکەییەک بکات ئەوسا لە لای پەروردگاری پاداشتی باشتر لەوہی بۆ ھەییە، جا ئەوان لە مەترسی ئەو پۆژەش بی ترسن.

۹۰ خۆ ھەر کەسیکیش بە باری خرابەوہ بێتہ بەردەم دادگای اللہ، ئەوسا بە سەر دەم و چاویدا دەخوێتہ ناو ئاگرەوہ، واتە: ھەمو لەشی، بەلام بۆیہ ناوی دەم و چاوا براوہ، چونکہ بەرپۆزترین ئەندامی مرفوہو ھەر پینچ ھەستکەرەکی بیستن و بینین و بۆنکردن و چەشتن و ھەست بەساردی و گەرمی و زبری نەرمی کردنی پێوہیہ، جا پێیان دەوتریت ئایا تۆلەئەھی ھیچ شتیکتان لێ وەردەگیریت جگہ لە تۆلەئەھی ئەوکردارہ خرابانەئەھی کە کردوتانہ؟ واتە: ستەمیان لێ ناکریت و ھەموکەس بەگوێرہی کردەئەھی خۆی رەفتاری لەگەل دا دەکریت.

ئینجا پەروردگار بە پیغەمبەرەکی ﷺ فەرمان دەدات کە بلیت:

۹۱ من تەنھا فەرمانم بەوہ پیکراوہ کە پەروردگاری ئەم شاری کە ھەمو خرابەییەکی تێدا قەدەغە کردوہ، بپەرستم، خۆ ھەمو شتیکی ھەر موگی ئەوہو خۆی خاوەنی راستەقینەییەتی و فەرمانم پیکراوہ کە من لە موسلمانان بپم.

۹۲ خۆ فەرمانیشم پیکراوہ کە ئەم قورئانہ بخوینمەوہ، جا ھەر کەسیک رینمایی وەرگرت، ئەوہ تەنھا سوودی ئەو رینماییہی بۆ خویتی، وە ھەرکەسیکیش گومرا ببیت ئەویش ھەر زیانی لە خۆی داوہ، جا پێیان بلی: من تەنھا ترسینەرێکم بۆ ھەمو خەلک جا ھەر کەس باوہر دەکات خۆی قازانج دەکات و ھەرکەسیکیش کە باوہر ناکات ھەر خۆی رەنجەر پۆ دەبیت.

۹۳ ئینجا بلی: سوپاس بۆ اللہ کە ھیچ کەسیک سزا نادات تا بەھانەئەھی نەبپیت، بەم زوانەش بەلگەکانی خویتان پیشان دەدات، جا ئەو کاتہ دەیانناسن خۆ پەروردگارت بی ناگا نیہ لەوہی کە ئیوہ دەیکەن.

سورته قهصص سورته بیست و ھەشتەمی قورئانہ، لە مەکەدا ھاتوہتە خواریوہ، ھەشتاو ھەشت ئایەتہ، و تراوہ بەگوێرہی دابەزین سورتهی چل و نۆھەمەو پاش سورتهی (النمل) و پێش (الإسراء) دابەزیوہ.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَرَجٍ بَوْمِذِءَامِنُونَ ﴿٨٨﴾
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كَسَبَتْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ
الْبَلَدِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُو الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلْ الْحَمْدُ
لِلَّهِ سِيرِيكُمْ أَيْنَهُ فَعَرَفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طَسَمَ ﴿١﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُو عَلَيْكَ
مِنْ نَّبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ
طَائِفَةً مِّنْهُمْ يَدِيحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا
فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُم الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

بەناوی اللہ ی زۆر بەسوێز و بیننەییەت میهرەبان

۱) تا، سین، میم. اللہ ھەر خۆی دەزانێ چی مەبەستە.

۲) ئەمە نیشانەکانی ئەم پەرتوکە رۆشنگەرەوہیہ بۆ ھەمو ئەوشتانەئەھی کە بەندەکان پێویستیانە.

۳) ھەندیک لە بەسەرھاتی موسا و فیرعەون بۆ مەبەستیکی راست و دروست بەسەر تا دەخویننەوہ تا ببیت بەپەندو ئامۆژگاری بۆ گەلیک کە باوہر دەھینیت.

۴) داستانەکەشی بەم شیوہیہ کە: بیگومان فیرعەون زانیو بەسەر ناوچەئەھی میسرداو لە خۆ بایو ببوو خەلکی ئەو و لاتەئەھی کرد بە چەند بەشەوہ. کە تاقمیک لەوان کە نەوہی ئیسرائیل بوون لاواز دەکات، کە کورەکانیان سەر دەبپیت و واز لە کچەکانیان دەھینیت بۆ خزمەت پیکردن و پێ رابواردنیان بەراستی ئەو لە خرابە کێلان بو.

بەئێ بەش بەشی ھەر گەل و ھۆزو مائیک ھۆی لەناوچونی ئەو گەل و ھۆزو مائەییو ستەمکاران لە کۆنەوہ ئەو سیاسەتەیان پەیرەو کردوہ، چونکہ وانەبێ توانای زالبونیان بەسەر خەلکدا نیہ و ناتوانن خۆیان بسەپینن و خەیر و بەیری و لاتیان لە دەس دەربھینن، دیکتاتۆری بەناو دیموکراتیان بۆ ناچیتە سەر! قسەییکی بەناوبانگیانە کە "فَرَّقْ تَسُدْ" واتە: بەش بەشی دروست

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا
 مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ
 أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خَفِيَ عَلَيْهِ فَاَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَحْزَنِي
 وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
 فَالْقَطْعَةُ ۚ ءَأَل فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ
 فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
 وَقَالَتْ أُمَّرَأْتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنَ لِي وَلَكَّ لَا نَقْتُلُوهُ عَسَىٰ
 أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَسْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ
 قُودًا أُمِّ مُوسَىٰ فَرِغًا إِنَّ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ
 رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
 لِأُخْتِهِ ۖ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَسْعُرُونَ ﴿١١﴾
 وَحَرَمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
 عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ﴿١٢﴾
 فَرَدَدْنَاهُ لِمَا آتَاهُ ۚ كَىٰ نَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِنَعْلَمَ
 أَنَّكَ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

بکه دهبيت به گهوره" ههر بویه ئيسلامييش به پيچهوانهوه بؤ بههيز بونی گهل و نهتهوه داواى يهك دهستی و يهك دلی و يهك پارچهی دهکات و بيزاره له دووبه رهکی و بهش بهشی و خو سه بانندن.

﴿٥﴾ جا ئيمه دهمانه وپت منهت بخهينه سهر نهو كهسانه ی كه لهناو زهويدا بيدهست و لاوازكران، واته: نهوهی ئيسرائيل، وه بيانكهين به پيشهواو بيانكهين به جئ نشینی نهو گهله ستهمكاره تا دهرکه وپت كه نهوانيش چؤن رهفتار دهكهن.

﴿٦﴾ نهوسا لهو زهوى ميسردا جيگيرو بههيزيان بکهين، جا پيشانی فيرعهون و هامان و سهربازهكانيا بدهين نهوهی كه نهوان ليی دهرسان كه له ناوچونيان بو به دهستی پياويك له نهوهی ئيسرائيل. جا دايکی موسامان تيگهياند كه شیری بدهرئ و ههر کاتيک ليی ترساييت كه پيی بزنان نهو کاته فرهبي بده ناو دهریای نيلهوه.

﴿٧﴾ جا هيچ مهترسهو خه ميسه مهخؤ چونكه بهراستی ئيمه دهیگه رنينهوه بو لای خؤت و دهیكهين به يهکيک له پيغه مبهران، جا دايکی موسا کاتيک ترسی بو پهيدا بو کؤرپه و جگه رگؤشه کهی خؤی هاويشته ناو دهریای (نيل)هوه. نهوسا ئالی فيرعهونيش له ناو دهریای نيلدا دؤزيانهوهو هه لئيان گرتهوه، تا سهره نجام بيبيت به دوزمن و هؤی داخ و مهينه تيان.

﴿٨﴾ بویه ناوا تؤلهيان لي دهکهينهوه، چونكه بيگومان فيرعهون و هامان و سهربازهكانيان تاوانبار بون، سهر نه نجام لهسهر دهستی نهو مناله هه مويان لهناوچون.

﴿٩﴾ وا دياره کاتي لهناو دهریادا دؤزيانهوه فيرعهون برپاری کوشتنی داوه، بهلام زنی فيرعهون وتی: چاو رؤشنکهره وهيهکه بو من و بو تو، مهیكوزن به لکو سووديکمان پييدات يان بيکهين به کورپ خؤمان، خؤ نهوان نه يانندهزانی که کپيه و سهرئه نجامی نهوان له گهل نهودا چي دهبيت.

﴿١٠﴾ جا دايکی موسا پاش فرهدانی نهو کؤرپه يه هؤشی لا نهماو ههر له بیری موسای کورپدا بو بهراستی نزيکبو نه م بهسهرهاته بدرکينيت نه گهر ئيمه دلان بتهوو سه قامگير نه کردايه، تا به م شيويه بييت به يهکيک له باوهرداران به هاتندهی به لئينهکانی الله، تهنانهت نهوهنده بي تافهتی بو کچيکی نارد که دوور به دووری بروات و ناگای لي بيت.

﴿١١﴾ جا بهو خوشکهی موسای وت: پي به پي به داويدا برؤو چاوت ليی بيت له دوورهوه به شيويه که نهوان ههستت پي نهکهن، جا الله چؤنيهتی گهرا نهوه که يمان بو باسدهکات و دهفه رموی:

﴿١٢﴾ نهوسا مه مکی هه مو شيرده ريكمان لهو منداله قهدهغه کرد پيش نهوهی بيتهوه لای دايکی، جا خوشکه کهی ليی چوه پيشهوهو به دهست و پيونهندی فيرعهونی وت: ئايا دهتانه وپت مائيکتان پي نشان بدهم که بهخيوی بکات بو تان و چاوديري که ريکی باشيشي بؤی؟ جا نهوانيش پاش ليکؤلئينه وهيهک نارديان به شوين نهو شيرده رهدا که دايکی خؤی بو، نهوسا نهو يش هات و کاتيک گرتيه باوهشی و مه مکی پيدا مه مکه کهی گرت، دياره پاش ليکؤلئينه وهيه کهيش لهو رازی بوون که له مائی فيرعهوندا مه مکی پي بدات بهلام نهو ئافرته رازی نهبو ميرو مائی خؤی به جئ بهلايت و وتی: پيم خو شه له مائی خؤمدا مه مکی پي بدهم نهوانيش چونکه که سيکی تريان دهست نهکوت که نهو منداله مه مکی بگريت دايه نه دهستی.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ، وَأَسْتَوَىٰ ءَأَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْرِي
 الْمَحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
 فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَةِ هَذَا وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ
 فَاسْتَعْتَبَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ مُوسَىٰ
 فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ
 ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ
 الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَن أَكُونَ
 ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
 الَّذِي آسَنَصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصِرُّهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيٌّ
 مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَن آرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ
 يَمْوَسَىٰ أَرِيدُ أَنْ نَقْتُلَنَّكَ كَمَا قَتَلْنَا نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تَرِيدُ إِلَّا
 أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تَرِيدُ أَنْ نَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾
 وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَمْوَسَىٰ إِنَّكَ أَلَمَلًا
 يَا تَمْرُونَ بِكَ لَيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾
 فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

ئەى موسا تۆ دەتەوئى بمکوژیت وەکو دوینی کەسیکی تەرت
 کوشت؟ تۆ دەتەوئیت ملهوپرک بیت لەم زەویەداو ناتەوئى لە
 ناشتیخوازان بیت، جا ئەم هەواله گەشتەو هەیرەوون کە
 کوژرانی پیاووەکەى دوینی بە دەست موسا بوە، بۆیە زۆر رقی
 هەستاو بریاری کوشتنی داو ناردی بە شوینیدا.

﴿٢٠﴾ جا پیاویک لەو سەرى شارهو بە هەلەدهوان هاتو وتی: ئەى
 موسا بەراستی پیاوانی دەربار خەریکی پیلان نانهو و راوژن بو
 ئەوئى کە بتکوژن، جا زوو لیڕە دەرچو بەیگومان کە من
 نامۆژگاریکەریکی دلسۆزم بوئ.

﴿٢١﴾ جا ئەوئیش لەو شارە بە ترسەو بەویریاییهوە کە نەک
 دوچارى شتی ببیت دەرچوو، ئەوسا وتی: ئەى پەروردگارم لەم
 گەلە ستەمکارە رزگارم بکە.

﴿٢٢﴾ خو لە کاتیکیشدا کە رووی کردە (هەدیەن) وتی: نزیکە کە
 پەروردگارم رینماییم بکات بو سەر رینگای راست. واتە: لە
 رحەم و میهرەبانى خوا ناومید نەبو.

﴿١٣﴾ جا ئیئە گەرانمانهوە بو لای دایکی تا چاوی بەو روشن
 ببیتەو هەوخەم نەخوات، وە تا بیشزانیت کە بیگومان بەئینی اللہ
 راستەو دیتە دی بەلام زۆریەى ئەوان نازانن کە حەق و راستی
 کامەیه، ئەو مندالە تا گەورە بو لەناو ئاسایش و خوئشى لە لای
 مالى خوئى ژيانى بە سەر برد، جا کاتیکی لە شیر برایەو هاتەو
 ناو خیزانی فیرەوون و بە خوئشى و شادمانی دەژیا.

﴿١٤﴾ جا کاتیکی بەهیز بو، وەبۆبە گەنجیکی تەواو ئیئە دانایی و
 زاناییمان پیدایا، خو هەر ناوہا پاداشتی چاکەکاران دەدەینەو.

﴿١٥﴾ جا لەو کاتەى کە شار قەرەبالغ نەبوە چوووتە ناو شارەو
 بینی لەناو شاردا دوو پیاو شەپیانە یەکیکیان لە رەگەزی خوئى و
 ئەوئى تریان لە رەگەزی دوژمنەکانی بو، جا ئەوئى کە لە
 رەگەزی خوئى بو داوای یارمەتی لە موسا کرد دژى ئەوئى کە لە
 دوژمنانی بو، ئەوسا موسایش مشتە کۆلەیهکی پیدایا کیشا و
 کابرای کوشت بە بئ ئەوئى مەبەستی کوشتنی هەبیت، موسا
 وتی: ئەمە لە کرداری شەیتان بو بیگومان ئەو دوژمنیکی
 گومراکەری ئاشکرایە.

﴿١٦﴾ وتی: ئەى پەروردگارم بەراستی من ستەمم لە خوئم کرد
 دەسا لیم ببورە جا پەروردگاری چاویوئشى لیکرد، بەراستی ئەو
 زۆر لیبوردهو بە بەزەییە.

﴿١٧﴾ وتی: ئەى پەروردگارم لە بەرامبەر ئەو نیعمەتەى بە منت
 داو بەئین بیت منیش هەرگیز نەبم بە پالپشتی تاوانبار.

﴿١٨﴾ ئیتر لەناو شاردا دەرساو چاوپرپی روودانی شتی دەکرد
 لەسەر کابرای کوژراو، جا لەو کاتەى کە بەناو شاردا دەگەرا
 کەچی ئەو پیاوئى کە دوینی یارمەتی داو لەسەر ئەو، ئەو
 پیاوئى کوشت دیسان هاواری بو هیئایهوە کە لەگەل یەکیکی تردا
 بە دەمەقالە هاتبو موسایش پئی وت: بەراستی تۆ شەر فرۆشیکی
 ئاشکرای.

﴿١٩﴾ جا کاتیکی کە ویستی لەو کەسە بدات کە دوژمنی
 هەردووکیان بو، کابرای شەر فرۆش وای زانی موسا دەپهویت لەو
 بدات بەهوئى قسەکەیهوە کە پئی وتبو: تۆ شەر فرۆشى. وتی:

٢٦) يهكئك لهو دوو ئافرهته وتی: ئەى باوکی خۆم بهكړی بگره بهراستی باشرین كهسئك كه تۆ بهكړی بیگریت ئەم پیاوه بههیزو دهستو دهم پاكهیه.

٢٧) وتی: بیگومان من دهمهویت یهكئك لهو دوو كچانه ماره بېرم لیت لهسهر ئهوهی كه ههشت سال شوانیم بۆ بكهیت، جا ئهوسا ئهگهر ویستت ده سال تهواو بكهیت پیاوهتییهكهو خۆت دهیكهیت و ئهگهر خوا ئارهزوی لى بیټ من نامهویت ئهزیهتت بدهم كه بهم زوانهش بۆت دهردهكهویت كه من لهسهر راستانم له گهلتا وهیج برهویانویهكت پى ناگرم.

٢٨) موسا وتی: ئهوه بریاریکه لهنیوان من و تۆدا ئهوسا کامیانم لهو دوو ماوهیه تهواوکرد با ناحهقیم پى نهكړیت، ئهوسا اللهیش شایهته لهسهر ئهوهی كه دهیلئین.

٢٩) جا موسا ئهوه ماوهیهی كه بریاریان له سهر دابو تهواوکرد، ئهوه كاته به شهو لهگهڵ خیزان و دهست و پیاوهندی بهردو میسر رویشتن لهریگا له كیوی (تور) دوه ئاگریکی بینی و پى وتن: لیردا بوهستن من ئاگریكم بهرچاو كهوت بهو هیوایهوه كه له لای ئهوه ئاگره ههوائیکی ریگاتان بۆ بهینم یان دهستهوارهیهك لهو ئاگرهتان بۆ بهینم بهلكو خۆتانى پى گهرم بكهنهوه.

٣٠) جا كاتئك هاته لای ئهوه ئاگرهی كه بینیبوی، لهلای راستی شیوهكهدا لهو پارچه پیرۆزهدا لهو درهختهوه بانگ كرا كه ئەى موسا بهراستی من اللهم پهروهردگاری جیهانیان.

٣١) دەى عهساكهت فرهبده جا كه فرهیدا دی كه عهساكهى وهك مار دهجوولئیت موسا پشتی تیكردو رای كردو هیج ئاورپى بۆ نهدايهوه جا بانگ كرا: ئەى موسا بگهزیهوه بۆلای و مهترسه بهراستی تۆ لهو بى ترسانهیت كه هیج زیانیان پى ناگات.

٣٢) دهستت بخهره باخهئتهوه كه دهرت هیئا سپیهكى بیگهرده، وه بۆ نهمانى ئهوه ترسه دهستی خۆت بخه سهر سینگت، جا فهرموی: ئهوه دوو بهلگهن لهلایهن پهروهردگارتوهوه بۆ

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ٢٢) وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ٢٣) فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ٢٤) فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّكِ ابْنِي يَدْعُوكَ لِجَزِيكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ ٢٥) قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَأْتِيكِ اسْتِجْرَاءُ ابْنِكِ خَيْرٌ مِنْ اسْتِجْرَاءِ الْقَوِيِّ الْأَمِينِ ٢٦) قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَمْلِكَ إِحْدَى ابْنَتَيْ هَتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرِنِي ثَمَنِي حَبِيبٌ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَسْأَلَكَ سِتْرًا إِن شَاءَ اللَّهُ مِنْ الصَّالِحِينَ ٢٧) قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجْلِينَ فَضَيَّتْ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ٢٨)

٢٢) جا لهو كاتهدا كه گهشته ئاوى مهديهن بینی كه كۆمهئيك لهو خهئكه ئاو دهردههینن بۆ ئاودانى مهرو مالاتهكانیان و دوو ئافرهتیشی بینی كه مهرو مالاتی خویان دور دهخهنهوه لهو خهئكه، جا موسا پى وتن: ئهوه چیه ئیوه نایههه ناوهوه خهئكهوهوه مهرو مالاتی خۆتان ئاو بدهن؟ وتیان: ئیمه مهرو مالاتمان ئاو نادهین تا ئەم شوانانه لهسهر ئاوهكه دهرنهچن و نهروئن، وه باوکی ئیمه پیریکی گهورهیهو خۆی توانای ئەم ئیشهی نیه بۆیه ئیمهی ئافرت ههستاوین بهئهنجامدانى ئەم ئیشه.

٢٤) جا موسا مهرو مالاتهكهى بۆ ئاودان و پاشان پشتی تیكردن و چوو زير سبیرهئيك و دهستی به رازو نیاز كرد لهگهڵ پهروهردگاری خۆی داو وتی: ئەى پهروهردگارم بیگومان من نیازمندی هه چاكهیهكم كه بۆم بنیریت.

٢٥) جا یهكئك لهو دوو ئافرهته به حهیاو شهرمهوه ریی دهكرد هاته لای و وتی: باوكم بانگت دهكات تا پاداشتی ئهوه ئاودانهت بدانهوه، جا كاتئك هاته لای و داستانهكهى خۆی بۆ باسكرد، پى وت: مهترسه تۆ ئیتر لهو گهله ستهمكاره رزگارت بووه.

فیرعهون و نه شرافینی دهوروبه ری بیگومان نهوان له خراپه و تاواندا گه لیکی له سنور دهرچوون.

۳۲) موسا وتی: ئەی پهروهردگارم بهراستی من یه کیکم لهوان کوشتوه و دهرسم له باتی نهودا بمکوژنهوه،

۳۴) خو هارونی برام له من زمانی پاراوتره سا نهویش له گهله مندا رهوانه بکه که پالپشتم بیت و قسه کانم بسهلمینیت چونکه بیگومان من دهرسم که نهوان به درۆم بخه نهوه و بواوهرم پی نه کهن، جا کاتیک ئەم داوایی کرد پهروهردگار وهلامی دایهوه،

۳۵) فهرموی: بهم زوانه به هوی براکه تهوه بههیزت دهکهین و هیزیکی بتهوی واتان پیده دهین که توانایان نه بیت دست دریزی بکه نه سهرتان، برۆن بو لای فیرعهون به به لگه کانی نیمه، به دلنیاییه وه نیوه نهوانه ی که پهیره ویتان ده کهن سهرده کهون.

۳۶) جا له کاتیکدا که موسا به به لگه رهوشنه کانی نیمه هاته لایان وتیان: ئەمه جگه له جادویه کی هه لبه ستراو شتیکی تر نیه، خو نیمه شتی ومان له ناو باو باپیرانی پیشوماندا نه بیستوه.

۳۷) ئەوسا موسا وتی: پهروهردگارم باشتر دهرزانیته بهو کهسه ی که به رینمایی له لایهن نهوه وه هاتوه، وه دهرزانیته سهر نهنجامی نهو ماله خو شیه ی قیامهت بو کییه بیگومان برپاریش ههرئه وهیه که سته مکاران سه رکه وتو نابن.

۳۸) جا فیرعهون وتی: ئەی بهریرانی دهر بار جگه له خو م هیچ خوایه کی تر شک نابهم بو نیوه جا ناده ی هامان که ریوچم بو دروست بکه، جا باله خانه یه کی بهرزم بو ساز بکه به لکو له ویوه هه والیکی خوی موسا بزانه! خو بیگومان من پی م وایه که موسا له درۆزانه.

۳۹) ئەو خو ی و سه رباره کانی به ناحق لهم زهوییه دا خو یان به گهوره دهرزانی و وایان گومان دهر برد که ناگه رینرینه وه بو لای نیمه.

۴۰) جا نیمه خو ی و سه رباره کانیمان گرت و فریماندا نه ناو دهریاوه ته نه له نیو رهۆژدا هه مویان خنکینران. جا نا لیره دا ته ماشا بکهن و وردببنه وه که سه رنهنجامی سته مکاران چۆن بو؟

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوِسْ يَا مُوسَى إِنِّي آنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رآهَا هَاتِرًا كَأَنَّهُ جَانٌّ وَلِي مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوِسْ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾ أَسْأَلُكَ بِذِكْرِ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَأَضْمُكَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَنَّكَ بِرُهْنَانٍ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَنَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِي هَارُونَ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنُنْذِرُ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَجَعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيٰتِنَا آنْتُمَا وَمَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

۴۱) ئەوسا نهوانمان کرد به پیشهوا که بانگ بکهن نهو کهسانه ی که دوايان ده کهون بو لای ناگر، جا رهۆزی قیامهتیش یارمهتی نادرین. ئای لهو گالته پیکردنه، تو له دنیا دا پیشهوا بیت بو بانگ کردنی خه لک بو ناو ناگر که چی له قیامهتیشدا کاتیک سزا دهرین هیچکس به هانانانه وه نهیهت! ئەی کوا گه وره و پیشهوا کهت که گیان و مالی خو نت بو فیدا ده کرد؟

۴۲) خو ههر لهم دنیا دا نه فریمان به شوین خستن و له رهۆزی قیامهتیشدا له خوینتال و رهوره شانن. ئینجا پهروهردگار باسی نهو نیعمه ته گه وره ی خو ی دهکات که دای به موسا پاش له ناو بردنی فیرعهون و دهفه رموی:

۴۳) پاش نهوه ی که خه لکانی پیش نهوانمان له ناو بردن نیمه ته وراتمان به موسا دا که چاو رهوشنه ره وه بیت بو خه لک و رینمایکه رو به ره که تیک بئ تا به لکو نهوانیش بیریکه نه وه و بهو هویه وه خو شبه خت و چاوساغانه بژین. دیاره پیغه مبه ری ئازیمان لله لهم ره وداوو به سهر هاتانه که باسکرا له پیشدا شتیکی نه دهرزانی، بو یه دهفه رموی:

٤٧) جا نه‌گهر له‌بهر ئه‌وه نه‌بوايه كه نه‌گهر دوچارى سزايه‌ك به‌هوى به‌د ره‌فتارى خۆيانه‌وه ببونايه ئه‌وسا بَلَيْن: ئه‌ى په‌روه‌ردگارمان ئه‌ى تۆ بۆچى پيغه‌مبه‌ريكت بۆ ئيمه‌ نه‌نارد تا په‌يره‌وى نيشانه‌كانت بكه‌ين و له‌و كه‌سانه‌ بين كه باوه‌ردارن، سزيمان زوو بۆده‌ناردن؟

٤٨) جا كاتيك له‌لايه‌ن ئيمه‌وه به‌ ناردنى تۆ حه‌ق و راستيان پيگه‌يشت وتيان: ده‌با وه‌كو ئه‌وه‌ى كه‌درا به‌ موسا بدرايه به‌ ئيمه‌ش، جا په‌روه‌ردگار له‌ ده‌ميان ده‌داو ده‌فه‌رموى: ئايا له‌ پيش ئه‌م قورئانه‌يشدا بيباوه‌ر نه‌بون به‌وه‌ى كه‌ درا بو به‌ موسا، ده‌يان وت: موسا و هارون دوو جادووگه‌رن و پالپشتى يه‌كترن و وتيان: ئيمه‌ بيباوه‌رين به‌ هه‌مويان.

ئيبنو كه‌سير ده‌لييت: بى‌ مله‌جه‌ره له‌لاى هه‌مو خاوه‌ن عه‌قله‌كان زانراوه كه الله له ئاسمانه‌وه له ناو ئه‌و په‌راوانه‌ى كه ناردوو به‌تى بۆ پيغه‌مبه‌ران ته‌واوترو هه‌مه لايه‌نه ترو ره‌وانترو گه‌وره‌ترو به‌ريزترى له‌و په‌راوه‌ى كه ناردويه‌تى بۆ محمد ﷺ كه قورئانه نه‌ناردوه، وه پاش ئه‌و له ريزو گه‌وره‌يه‌تيدا ئه‌و په‌راويه‌يه كه ناردويه‌تى بۆ موساى كورپ عيمران عليه السلام كه ته‌وراته، خۆ ئينجىلى ره‌وانه كراوى لاي عيسايش عليه السلام ته‌واكه‌رى ته‌وراته و هه‌لاكه‌رى هه‌نديك له‌وانه‌يه كه له‌سه‌ر نه‌وه‌ى ئيسرائيل (يه‌عقوب) حه‌رام كرا بو. بۆيه ده‌فه‌رموى:

٤٩) بَلَى: ئه‌گه‌ر راست ده‌كهن له‌لايه‌ن الله وه په‌راويكهم بۆ به‌ين كه چاكت له‌م دووانه (ته‌ورات و قورئان) رى پيشانده‌تر بي‌ت منيش دواى ده‌كه‌وم و په‌يره‌وى ده‌كهم.

٥٠) ئه‌وسا نه‌گه‌ر وه‌لاميان نه‌دايه‌وه و په‌يره‌وييان نه‌كردىت، ده‌ى چاكت بزانه كه ئه‌وان هه‌ر په‌يره‌وى ئاره‌زوى خۆيان ده‌كهن و هيج به‌لگه‌يه‌كيان نه‌يه، جا كىيه گومراو سه‌ر ليشيووتر له‌و كه‌سه‌ى كه به‌بى رينمايى له‌لايه‌ن الله وه په‌يره‌وى له ئاره‌زوى خۆى بكات؟ ئه‌وانه به‌راستى سته‌ميان له خۆيان كردوه، بيگومان كه الله گه‌لانى سته‌مكار ناگه‌يه‌نى به‌سه‌ره‌رازى و به‌خته‌ومرى.

٥١) جا به‌راستى ئيمه بى‌ پسانه‌وه ئه‌م په‌ندو ئاموژگاريانه‌مان بى‌ وتن به‌لگو بير بكه‌نه‌وه. ئينجا په‌روه‌ردگار باسى ئه‌و زانا و

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرٍ وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَىٰ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمَنَ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَأَسْتَكَبرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَاظْهَرُ كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى التَّكْوِينِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

٤٤) خۆ تۆ له‌ ته‌نیشتى چه‌پى ئه‌و شيوه نه‌بويت كه ئيمه له‌لاى راستيه‌وه وه‌حيمان كرده لاي موسا و له‌ویش ناماده نه‌بويت كه ئيستا ئه‌و به‌سه‌ر هاتانه‌يان بۆ بگيرپه‌ته‌وه.

٤٥) به‌لگو ئيمه خه‌لكى زۆرمان هينايه سه‌ر زه‌وى و ته‌مه‌نيشيان زۆر بو، جا كاتيك كه ئيمه تۆمان كرد به پيغه‌مبه‌ر خه‌لك له‌م باسو و خواسه شتيكيان نه‌ده‌زانی جا تۆ له ناو خه‌لكى (مه‌ديه‌ن) يشدا نه‌بويت كه موسا چه‌و ناويان و شوانى كردو ژنى هينا و گه‌رايه‌وه، كه‌چى نيشانه‌كانى ئيمه‌يان به‌ سه‌ردا ده‌خوينيته‌وه و باسى ئه‌و ره‌واوانه‌يان بۆ ده‌گيرپه‌ته‌وه به‌لگو ئيمه‌ين ره‌وانه‌كه‌رى پيغه‌مبه‌ران و تيگه‌يه‌نه‌رو پيگه‌يه‌نه‌ريان. كه ئه‌مه خۆى له خۆيدا به‌لگه‌يه‌كى گرنگه له‌سه‌ر راستى پيغه‌مبه‌رايه‌تى محمدى نه‌خوينده‌وار ﷺ.

٤٦) جا تۆ له‌لاى كىوى (تور) يش نه‌بويت كاتيك كه موسا هاتو ته‌وراتى وه‌رگرت به‌لام ئه‌مه به‌زه‌يى و سۆزيكه له‌لايه‌ن په‌روه‌ردگار ته‌وه تا تۆ گه‌لييك كه پيش تۆ هيج ترسيه‌نريكيان بۆ نه‌هاتوه له سزاي دواړوژ بترسينى به‌لگو بير بكه‌نه‌وه و په‌ندو ئاموژگارى وه‌ريگرن.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِيِّ إِذْ قَضَيْتَ إِلَىٰ مُوسَىٰ الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلُ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ تَأْوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتَلَوُا عَلَيْهِمْ ءَابِنَاتًا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِن رَّحِمَةً مِّن رَّبِّكَ لِنُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا أَن نُّصِيبَهُمْ مُّصِيبَةً بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَابِنِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أَوْفَىٰ مِثْلُ مَا أَوْفَىٰ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أَوْفَىٰ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأَتُوا بِكِنْبٍ مِّن عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِمَّا اتَّبَعُهُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

له بهر خزمایه تی نه که له بهر بیرو باوهر، جا کاتیک نزدیکی مردن بوویه وه پیغهمبه رمان ﷺ بانگی کرد بو ودرگرتنی نهم نایینه پیروزه، به لام نهم له بهر لومه ی بت په رستان شایه تومانی نه هیناو به موشریکی مرد که نهمهش زور سخت بو له لای پیغهمبه رمان ﷺ جا خوا نهم نایه ته ی بو نارد. نینجا په روه ردگار هندی که به هانه ی نهم و بت په رستانه ی مه که باسده کات و دده فرموی:

﴿٥٧﴾ جا نهم و تیان: نه گهر نهمه دوای نهم و رینماییه بکه وین له گهل تودا ههر له م زهویه خوماندا پارچه پارچه ده کرین! په روه ردگار دده فرموی: نهم و نهم نایه، نهمی مه گهر نهمه نهمان له شوینیکی نهم و ناسایشدا دانه مه زرانده که به رومومی ههمو شتیکیان بو دهریت که نهمهش روزه که بو یان له لایه نهمه وه؟ به لام زوربه ی نهم و نهم راستیانه نازان و ههنگای کویرانه هه لده گرن وکو نهمه ی که نهم و نهم خویان نهم و ریزو پله یه یان بو خویان دابین کرد بیت!

﴿٥٨﴾ خو زور ولاتیشمان له ناو برد که خه لکه که ی به هوی رباوردن و ژبانی خوشیانه وه سرکه شو له خویایی بون، جا نهمه و جیگاکانیانه ببینن که له پاش نهم و نهم جگه له که می که له ویدا

پیاو چاکانه ی نه هلی کیتاب که باوهر پیاو هینا بهم قورن ان ده کات و دده فرموی:

﴿٥٢﴾ نهم و که سانه ی که له پیش نهم قورنانه دا په رومان پیداون نهم و نهم قورنانه باوهر ده یین.

﴿٥٣﴾ جا ههر کاتیک نهم و قورنانه به سه ریاندا بخوینریته وه ده لاین: باوهر پیاو پیه تی بیگومان نهمه و راسته و له لایه نهم په روه ردگار مانه وه یه، بیگومان نهمه پیش نهم قورنانه یه ههر موسلمان بوین. نهمهش روشترین به لگه یه له سه ر نهمه ی که نایینی پیغهمبه ران له شته بنچینه یه کاندایه کن و له یه که سه ر چا وه هه لقا وون، نینجا په روه ردگار دده فرموی:

﴿٥٤﴾ نهم و نهم به هوی خوگرتنیان له سه ر نایینی پیشوی خویان و پاشان باوهر پیه نانی راسته قینه یان بهم قورنانه دوو به رامبه ر پاداشت دهرینه وه، وه نهم و نهم به چاکه خراپه لاده بن و وه لامی خراپه به خراپه ناده نهمه وه، که نهمهش پله یه کی ههره به رزه بو مروقی خاوه ن باوهر و ههمو که س به و پله یه ناگات، وه له و سه ر و مت و سامانه ش که پیمان داون به خرم و بیگانه دبه خشن چ به شیوه ی زه کات چ به شیوه ی چاکه ی تر.

﴿٥٥﴾ خو ههر کاتیک شتی بی سوودو بی که لک ببینن پشتی تیده که نهم و ده لاین: کرداری خومان بو خومان و کرداری خوتان بو خوتان، له نهمه وه تووشی زیان نابین، نهمه نامانه ویت سه ر و که لله له گهل نه فام و نه زاناندا بدین. دلی باوهر دار ههمیشه له یادی په روه ردگاری خویدایه و نایه وئی خوی به شتی بی سوودو پرو پوچه وه سه ر گهرم بکات. نینجا په روه ردگار روو ده کاته پیغهمبه ر ﷺ و دده فرموی:

﴿٥٦﴾ بیگومان که تو ناتوانیت ههر که سبکت خوشویست بیخه یته سه ر راسته ریگای نایین به لام الله ههر خویه تی که نهم و که سه ی که نارمزوی لی بیت ده یخاته سه ر ریگای راست، چونکه ههر نهم و زاته ده زانیت کی شایسته ی رینماییه و کییش شایسته ی گومرایی. له فرموده ی راستدا هاتوه که نهم نایه ته سه باره ت به نهم و تالیبی مامی پیغهمبه رمان ﷺ دابه زیوه که ههمیشه چاودیری پیغهمبه ری ﷺ ده کردو خوشی ده ویست و له ریزی نهمه بو به لام

﴿٥١﴾ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ أَيْنَأْنَى عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَأَمْنَابِهِ ة إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ ة مُّسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَئِكَ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَّرْتِينَ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرُءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْنِئُ الْجَهْلِيلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَئِن كَانَ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ؕ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِن نَّبِيعٌ أَهْدَىٰ مَعَكَ نَنخطفُ مِن أَرْضِنَا أَوْ لَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا ؕ إِنَّمَا يَجْعَلُ إِلَٰهِي ثَمَرَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَئِن أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرَبٍ مِّن بَطِرْت مَعِيشَتَهَا فَبَلَكَ مَسْكَنَهُمْ لَم نَتَّسِكْ مِن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ أَسُولًا يَلْأُو عَلَيْهِم ؕ إِنَّا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ ؕ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

نيشته جي نه بون نه وسا نيمه هر خومانين دهمينييهوه وه خه لك هموي دهمريت.

﴿٥٩﴾ خؤ په روه ردگاري تؤ هيچ شاريكي له ناو نه بر دوه هه تا په يامبهري خؤي نه نارديتته ناو سه رهي ترين جيگايانه وه كه نيشانه كاني نيمه يان به سه ردا خويندبنه وه تا هيچ به هانه يه كيان نه بيت بؤ رؤزي قيامت، جا نيمه هيچ ولا تيكي شمان له ناو نه بر دوه، مه گهر له بهر نه وه بوه كه خه لکه كه ي سته مكار بون.

﴿٦٠﴾ جا نه وه ي كه پيتاندر او ه له ههر شتيك تنها له زه تيكي ژياني دنيايه و جوانيه كه يه تي و پاش ماويه كي كه م يان نيوه له وه دهر ده چن يان نه وه له ده ست نيوه دهر ده چيت، خؤ نه وه ي كه له لاي الله يه چا كتر و زور تر دهمينييه وه، واته: نه م ژيانه فريودره و جيگاي دنيايي و پشت پي به ستنى نيه، ده ي ناياهر تينا گنه؟

﴿٦١﴾ نايان نه وه كه سه ي كه نيمه به لينيكي جوانمان پيدا بيت، جا نه وه به و به ليني ش بگات وه كه نه و كه سه وايه كه نيمه رابوارد نيكي ژياني دنيا مان پيدا بيت و زور نه بات له ناو بجيت و پاشان نه وه له رؤزي قيامه تدا له وه كه سانه بيت له ناو ناگر دا ناماده ده كرين؟ نه خير وه كو يه ك نين.

﴿٦٢﴾ جا باس بکه بؤيان نه و رؤزه كه الله بانگيان دهكاتو نه وسا ده فهرموي: له كو ين نه و هاوبه شانه ي من كه نيوه واتان گومان ده برد كه نه وانه هاوبه شي من و ده تانن يارمه تيتان بدهن و تكاتان بؤ بکه ن؟

﴿٦٣﴾ نه و كه سانه ي كه برياري نيمه به سه رياندا هاته دى و جوونه ناو ناگر وه ده لئين: نه مانه نه و كه سانه ن كه نيمه سه رمان ليتيكدان، سه رمان ليتيكدان هه روه كو چؤن خؤمان سه رمان لي شيوايو له پيشگاي تؤدا بي زاري خؤمان له وان دهر ده برين، نه وان نيمه يان نه په رسته وه به لكو هه واو نارم زؤو به رزه وه ندى خؤيانيان ويستوه، نائه وه يه سه رنه نجامى عابيدان و مه عبودانى ساخته يي.

﴿٦٤﴾ جا به په پره وان و ترا بانگ بکه نه نه و هاوبه شانه ي كه بؤ الله تان دانا بو با بين به دهمتانه وه و پاريزگاريتان لي بکه ن، جا نه وانيش بانگيان كردن به لام وه لاميان نه دانه وه، جا نه ك له بهر شه هاهمه ت و ليه اتويي به لكو له بهر تر سنؤكي و سه رگه رمى به سزاي خؤيانه وه، جا چاويان به سزا ده كه وي ت، بيگومان نه گهر نه وان ريگاي هيدا يه تيان بگرتايه خؤ نيستا نه و سزايه يان نه ده دى.

﴿٦٥﴾ جا باس بکه بؤيان نه و رؤزه كه الله بانگيان دهكاتو ده فهرموي: چؤن وه لامى پيغه مبه ران تان دايه وه؟

﴿٦٦﴾ جا له وه رؤزه دا هه مو هه واليكيان له بير ده چي ته وه وه هيچ به لگه يه كي راست و دروستيان نيه بؤ وه لامدانه وه، جگه له شهرمه زاري و سه رشؤري، نه وسا پرسيار له يه كتر ناكه ن بؤ وه لام دانه وه ي نه م پرسياره، جا له ترسى روداوي پر مه ترسى نه و رؤزه سه خته پاش زه مان نيكي دريژ دينه قسه و سويندى درؤ ده خؤن وه ك له نايه تي بيست وسيي سوره تي نه نامدا هاتوه ده لئين: ﴿به الله قه سه م ، به په روه ردگار مان نيمه موشريك نه بو وين﴾

نه گهر به جوانى له رؤزي قيامت و پرسيار و وه لامى نه و رؤزه له قورئاندا ورد بيينه وه له وان يه هه نديك جيگاي به دؤي هه نديكي تر بزاني ت، تا وانباران له لايه ك قسه ناكه ن، له لايه ك نه فرين له

وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّا لَهَا وَمَا عِنْدَ
 اللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدَّا حَسَنًا
 فَهُوَ لَنَقِيبِهِ كَمَنْ مَنَعْنَاهُ مَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ
 كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
 الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا
 يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا
 لَهُمْ وَرَأَوْا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
 فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَحَمِيتَ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ
 يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ
 صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ
 يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ
 اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
 صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
 الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

یهکتر دهکهن، له لایهک وهکو نیره وهلامیان نیه وه لایهکی ترهوه
 وهکو نهوهی سورتهی نهعام سویند دهخون و دهلین موشریک
 نهبووین و چهنلین جیگای تری لهه بابته بهلام نهگهر بزانی
 که نهو ماوه بههزاران ساله نینجا مانای نهه نایهتانه به چاکی
 دهزانیت، چونکه دهگونجیت دهیان سال بیدهنگو دهیان سالی تر
 جنیو به یهکتردان و چاو له یهک سوورکردنهوه و دهیان سال
 بهلیندان به الله که نهگهر بگهپینهوه بو دنیا نیتر جگه له الله
 بهندایهتی بو شتیکی تر ناکهن. نینجا پهروهردگار دهفهرموی:

﴿٦٧﴾ نهوسا نهو کهسهی که بگهپیتهوه بو لای پهروهردگارو له
 تاوان پهشیمان بووبیتهوه و باوهپی هینا بیت و کرداری چاکی
 کردبیت نزیکه نهوه له روژی قیامتهدا له ریزی رزگاربواندا بیت،
 وشهی (عسی) به لای عهبدو لای کوری عهباسهوه له لای خوا بو
 (وحوب) ه، منیش دهلیم: قسهی ناوا له لای الله ی بینیهایهت
 میهرهبانهوهههر چاوهپی نهوهی لیدهکریت نهگهرچی هیچ
 شتیکی له سهر خوا واجب نیه.

﴿٦٨﴾ خو ههر پهروهردگارت ه نهوهی که نارموزی لبیت دروستی
 دهکات و هه لیده بزی ریت، هه لیزاردن بو نهوان نیه، الله پاک و بی
 عهیبه و بهرزه و بی نیازه لهوهی که نهوان دهیکهن به هاوهل و
 هاویه شی. لیره بهرونی نهوه دهگه یه نیت که مرؤف بو نیه
 ریگاوریباز به که یفی خو ی هه لیزریت به لکو ته نهها خالیق مافی
 هه لیزاردنی هه یه و مه خلوق نه و مافه ی نیه.

﴿٦٩﴾ نهوسا پهروهردگارت دهزانیت نهوهی که له ناو دلیندا
 شاردویانه ته وه و نهوهش که ناشکرای دهکهن، واته: له لای الله
 ناشکراو شراوه یه کسانه.

﴿٧٠﴾ خو نهوه الله یه و هیچ په رستراویکی راسته قینهی تر جگه
 له و زاته نیه، ههر بو نهوه و ههر خو ی شایسته ی سوپاسه له
 دنیا و له قیامتهدا، وه بریارو یاسا دانان ههر بو خو یه تی و که سی
 تر مافی نهوهی نیه، وه ههر بو لای نهو دهگه رپنینه وه. دهی
 موسلمان چاو له فهرموده کانی خواکته بکهولیی بترسه سبهین
 دهچپته وه بهردهم دادگای نهوزاته. نینجا پهروهردگار باسی دوو
 نیعمه تی گه وره ی خو ی دهکات و دهفهرموی:

﴿٧١﴾ بلی: پیم بلین نهگهر الله ههتا قیامته بیکات به شهو جگه
 له الله کام خودای تر هه یه که رووناکیان بو بهینیت؟ نایا نیوه
 ههر نابیستن و فامی هیچتان نیه؟

﴿٧٢﴾ بلی: پیم بلین نهگهر الله ههتا قیامته دنیا تان بو بکات به
 روژ جگه له الله کام په رستراویکی تر هه یه که شهوتان بو
 بهینیت تا نارامی تیدا بگرن و بجه سینه وه؟ نایا نیوه ههر چاو
 ناکه نهوه که نهه راستیانه ببینن؟

﴿٧٣﴾ جا به شیک له سوژو چاکی الله، نهوه یه که نهو شهوو
 روژه ی بو داناون به شیوه یه کی ریکوپیک تا له شهودا نیسراحت
 بکهن و بجه سینه وه و له روژیشدا بو به دهست هینانی خه یرو
 بهیره فره وانه کانی نهو کارو کوشش بکهن، بهو نومیده ی که
 نیوه یس سوپاسی بکهن و نههک نهاس نهبن، جا نهوانه ی که
 جگه له الله دهیان په رستن ههر وهک له دنیا دا هیچ دهسه لاتیکیان
 له سهر هانتی شهوو روژ نیه که هو ی نهو هه مو خه یرو به یرن
 بوتان، ههر ناوا له قیامته تیشدا هیچ چاکی یه کیان له دهست نایهت
 بوتان دهی بیری نهو روژه بکهنه وه.

له جياتی سوپاسی الله ناسوپاسی کردو زور لوت بهرزو خو بهزلزان بو، جا باس بکه بویمان نه وکاتهی که خه لکی تیره کهی پییان وت: لوت بهرزو خو بهزلزان مه به، بهراستی الله خو بهزلزانانی خوش ناویت.

﴿۷۷﴾ جا بهو سامانه زوردهی که الله پیی به خشوی مالی دواروژی پیی به دست بهینه و بهشی ژبانی دنیاى خو تیشیت له بیر نه چیت، جا چاکه بکه هر وهك الله چاکه له گه لتا کردوه و نهو همو سهروهت و سامانهی پیداویت، وه له سهر زهویدا خراپه نه که هیت چونکه بیگومان که الله خراپه کارانی خوش ناوی.

﴿۷۸﴾ قارون وتی: نهوهی که به من دراوه به هوی زانیاری خو مه وه به هیچ منتهی تیدا نیه و خو شایستهی نه مال و سامانه که پییم دراوه، پهروه ردگاریش به دمیددا ددهاته وه و دده فرموی: نایا نازانیت که بهراستی الله پیش نهو گه لانیکی زوری له ناوبردوه که لهو به تواناترو سهروته مندر بوون؟ جا

پرسیار له تاوانی تاوانباران ناکریت بو چاوپوشی لیکردنیان چونکه الله دیناسیت و دهمزانی چیان کردوه، نهوانه تنها پرسیریان بو سه رهنشت و لومه لیده کریت، جا بهم شیوه مانایه نه نایه ته له گه ل نهو نایه تانهی پرسیری کافران وه کو نایه تی ﴿فَوَرَبِّكَ لَسَأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ﴾ ﴿حیجر: ۹۲/ واته: سویند به

پهروه ردگار پرسیار له هموتان دهمریت یه که دهمریت وه. به لی قارون گوپی به ناموزگاری پیاو باشانی گه له کهی نه داو هر به باشی و بو شی خو یه وه خه ریک بو.

﴿۷۹﴾ جا لهو کاته دا بهو بهرگه رازاوه و دست و پیوه نده زوره وه هاته ناو تیره کهی، خو نهوانه که ژبانی دنیا یان دهویست وتیان: نای خو زگه وهك نهوهی که به قارون دراوه به نیمه ش بدرایه بیگومان نهوه به شیکی زور گه وره به که بهو دراوه له مالی دنیا، دیاره نه مه هه لو یستی دنیا ویستانه به لام نهوانه که به چاکی دنیا دهناسن و بهو سهروهت و سامانه فریو ناخون هه لو یستیشان جیاوازه وهك دده فرموی:

﴿۸۰﴾ جا نهوانه که زانیاری راسته قینه یان پیدا بو که به کخاوپه رستی و خو ناماده کرنه بو مالی خوشتر و هه تاهه تای بهو

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿۷۸﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهَا أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿۷۹﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۸۰﴾ وَيَوْمَ يَنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿۸۱﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۸۲﴾ إِنَّ قُرُونًا كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآيَنَّا لَهُمْ مِنَ الْكُفْرِ مَا إِن مَفَاتِحَهُ لِنُنزِلُ بِالْعَصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿۸۳﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِئِينَ ﴿۸۴﴾

﴿۷۸﴾ جا باس بکه بویمان نهو زورهی که الله بانگیان دهکات و دده فرموی: کوان نهوانه که نیوه گومانتان دهمرد که نهوانه هاوبه شی من و ده توان یارمه تیتان بدهن و تکاتان بو بکه ن؟ هاوبه شی دانان بو الله تاوانیکی زور گه وره به و الله به بی پشهیمان بونه وه و تهوبه لیکردنی پیش مردن چاوپوشی لی ناکات و موشریکان بو هه همیشه جیگیان ناگری داخی دوزه خه .

﴿۷۹﴾ له هه مو گه ل و تاقمیک شایه تیک که پیغه مبهری نهو گه له و پیاو چاک و راستگو یانی هر تاقم و تیره و عه شیره تیکه ن دهمده یین، نینجا له بیباوه رانی نهو تاقم و گه ل و عه شیره ت و تیره پرسیار دهمریت لهو کارو کوشه شی که له دنیا دا کردویانه، جا پیمان وتن نادهی به لگه کانتان بهینن نینجا دهمزان که حه ق و راستی هر له لای الله یه و نهو دروو قسه پوچ و بی که لکانه ی که هه لیان به ستوه له دنیا دا له بیران نامینیت، به لگوده بی به هوی شه رمه زاری و سه رشوری قیامه تیان.

﴿۸۰﴾ بیگومان که قارون له گه لی موسا و له خزمانی بو، مام یان ناموزای بو که چی به ناحه ق دهمدریژی کرده سه ریان، که نهونده گه نجینه مان بهو دابو که هه لگرتنی کلپه کانی به تنه پای تاقمیک خاوهن هیزی ماندوو شه که ت دهمرد، جا بهم هوی وه

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۗ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ
 مِن قَبْلِهِ مِن قُرُونٍ مِّنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا
 وَلَا يُسْئَلُ عَنْ دُونِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا إِنَّا لِلَّهِ
 كَمَا أَنتَ لِلَّهِ ۖ لَئِن كُنَّا لَمَجْرُمِينَ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ تَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَن ءَامَنَ
 وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا
 بِهِمْ وَبَدَارَهُ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ فِتْنَةٍ يَبْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَمَا كَانَتْ مِنَ الْمُتَصَرِّينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا
 مَكَانَهُ بِأَلْمَاسٍ يَقُولُونَ وَيَكُنَّ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن
 يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَيَقْدِرُ لَوْ أَنَّ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا
 وَيَكُنَّا لَهُ لَا يَفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا
 لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُنْقِذِينَ
 ﴿٨٣﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
 يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

هر بؤ په رهيژکارانه، خو به زلزلې او لوت بهرزی سيفه تېکي
 ناپه سڼو بېزراوه له لای الله.

هر بؤيه پېغه مېرمان ﷺ دهغه رموي: { إِنَّ اللَّهَ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّ

تَوَاضَعُوا حَتَّىٰ لَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَىٰ أَحَدٍ وَلَا يَبْغِ أَحَدٌ عَلَىٰ أَحَدٍ / متفق عليه /

بېگومان الله نېگای کراوته لامل که نه وښه خوتان نرم بکه نه وه
 تا هيچ که سيک به سهر که سيکی تر دا خوئی هه ټنه کيشيت، وه هيچ
 که سيکيش دهست دريژی نه کاته سهر که سيکی تر {

هر که سيک چاکه يه کات زياتر له و چاکه يه بؤ هه يه،
 که لای خواروی ده بهرام بهره، وه هر که سيکيش کاری خراب
 نه نجام بدات نه وسا نه وانهی که نه و کردارگه له خرابه يان کردوه
 جگه له و کارانهی که کردويانه ټوله يان لې و درناگيريت.

بېگومان نه و زاتهی که قورناني بؤ تو ناردوه ده تگه رېنيت هه
 بؤ قيامت و حيسابو و پرسياری کارو کوششی خوټو هه ټويستی
 که له که ت ليدده کريت، به و که سانهی که باوه رت پي ناکه ن بلې:
 په روه ردگارم زانتره به و که سهی که له سهر رېنمايي و هيدايه ته و
 نه و که سهش که له ناو گومراهی ناشکرادايه.

تاقمه دنيا ويسته يان وت: هه ی سهر ليښيو او و مال ويرانان دهک
 له ناوچن نه وه چی دهلین؟ نه و پاداشته ی که الله دايانو وه بؤ نه و
 که سهی که باوه رې هينا بيت و کرداری چاکي کرد بيت که بریتيه
 له به هه شت و نازو نيعمه ته کانی زور چاکتره له وهی که دراوه به
 قارون له دنيا دا، نه وسا جگه له خوگران به که سیتر نه م نازو
 نيعمه تی گه وره و هه تاهه تاييه نادریت.

له فهرموده دا هاتوه که الله به بنده کانی دهغه رموي: { أَعَدَدْتُ
 لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ، وَلَا خَطَرَ عَلَيَّ قَلْبٍ
 نَبَشٍ / احمد صححه الاباني / نه وهی که چاو نه بېيني وه و گوي نه بېيستوه و
 نه هاتوه به دلی هيچ که سيکدا ناماده م کردوه بؤ بنده
 چاکه کانه {

جا کاتيک په روه ردگار باسی لوت بهرزی قارون و شانازی کردنی
 به سهر که له که يداو خو پازانده وهی کرد باسی سهر نه نجامی نه و
 هه لس و که وه يشی دهکات و دهغه رموي:

جا نه ومان به ماله که يشيه وه برد به ناخی زهويدا نه وسا
 هيچ دهسته يه کيش نه بو له سزای الله بېپاريزيت، وه خویشی
 له وانه نه بو که سهر که وتن به دهست به ينيت و ټوله ی خوئی
 بکاته وه.

نه وسا نه و که سانهی که دوینی ناواتی جیگای نه و يان
 دهخواست، وا نیستا پاش به ناخی زهويدا چوونی قارون و
 ماله که يشی له و ناواته ی خو یان په شيمانن و دهلین: وای خووا
 درده که ویت که به راستی الله بؤ هر که سيک له بنده کانی که
 نارموزی لیبیت رۆزی فرهوان دهکات و بؤ هر که سيکيش که
 نارموزی لې بيت دهگريته وه و که م دهستی دهکات، جا دهلین:
 نه گهر الله منه تی نه خستايه سرمان نيمه يشی به ناخی زهويدا
 دهبرده خواره وه، وای به راستی بېباوه ران رزگار نابن.

وشه ی { وَيَكُنَّ } هه ندیک به لايانه وه (وَيَلِكْ اِعْلَمُ اَنْ ... واته:
 وای بؤ تو بزانه به راستی... که وشه ی (اِعْلَمُ) وپيتی (ل) له [وَيَلِكْ]
 لا براون. والله اعلم.

نه وه مالی دوا رۆزه و نيمه هر به و که سانه دهدهين که له م
 زهويه دا نايانه ویت لوت بهرزه و خرابه کيل بن، وه پاشه رۆژيش

به گویدری دابه زین سورتهی ههشتاو پینجه مه و پاش سورتهی (الروم) و بییش (الموتفقین) دابه زیوه. وشهی (العنكبوت): جالجاؤکه له فورئاندا تهنها دووجار ئه ویش له ئایهتی چل ویه که می ئهم سورتهدا هاتوه.

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیهایهت میهره بان

١) ئه لیف، لام، میم. هه رخوا ده زانی مه به ست چیه.

٢) ئایا خه لگی وا ده زانن که وازیان ئی ده هیئریت که وتیان باوهرمان هیئاوه و ئه وان تا قی نا کرینه وه؟

٣) له کاتی که ئه وان هی ئه وانی پێش ئه وانمان تا قی کرده ته وه تا الله ئه وان هی که راستیان کرده له بیرو باوهرپاندا، ئه وان هه ش که درؤزن دهریان بخاتو له یه کیان جیا بکاته وه.

٤) ئایا ئه وان هی که خراپه کیلن وا ده زانن له ده ست ئیمه دهرده جن؟ ئای چهنه خراپ برپار دهن، چۆن ده گونجیت که ئه وان له ده ستی پهروهردگاری به توانا دهریجن؟

٥) هه ر که سیک به هیوا ی گه یشتن به الله بیت له پاشه رؤژداو له دنیا دا ئی شی چاکی کرد بیت، ئه وسا به بیگومان ئه و ماوه یه ی که الله دایناوه دیت و به پهروهردگار شادمان ده بیت، خو ئه و زاته بیسه ری هه مو قسه و زانه ری هه مو شتی که ناشکرا بیت یان په نهان.

٦) جا هه ر که سیک خو ی زه حمه ت بدات بو ئه نه جامدانی ئی شی چا ک ئه وه ئه و ئی شه چا که ی هه ر به سو ودی خو یه تی، بیگومان که الله بی نیازه له هه مو جیهانیان.

٧) ئه وسا ئه و که سانه ی که باوهرپان هیئاوه و ئی شی باشیان کرده به دنیاییه وه ئیمه تاوانه گانیان داده پو شین و نا یخه نه رو، وه به چا کتر له وه یش که کردویانه پاداشتیان دهنه وه.

٨) فه رماناندا به سه ر مرؤفدا که چا که بکا له گه ل باوک و دایکید، جا ئه گه ر ئه وان هه لیان پینچایت له سه ر ئه وه ی که تو هاویه شم بو دابنییت به شتی که تو هیج زانیاریه کت به و شته نیه ئه وسا له مباره وه به گو ییان مه که، گه رانه وه تان هه ر بو لای منه، جا تیتان ده گه یهنم که چیتان کرده.

ئهم ئایه ته له باره ی سه عدی کو ری ئه بو وه قاسه وه هاتوه که وتویه تی چوار ئایه ت له باره ی منه وه دابه زیون جا باس ده کات و ده لئ: دایکی پی و ت: ئایا الله فه رمانی نه کرده که به گو یی باوک و دایکت بکه ی ت؟ به الله قه سه م هیج خواردن و خواردنه وه یه ک ناخو م هه تا دهمرم یان تو کافر نه بیته وه، سه عد ده لئ: جا هه ر کاتی که بیان ویستایه که خواردنی پییدن به دار

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَأَنْتَ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ ٢٩ ٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ١) أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَبْرُكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْفُتُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَاتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

٨٦) خو تو به و هیوا یه نه بویت که ئهم فورئانه ت بو بیت به لام ئه و فورئانه ت بو هات که به زه یی و سو زیک بو له لایه ن پهروهردگارت ه وه، جا تو ش هه رگیز پشتیوانی له خوانه ناسان نه که ی ت، به لکو لییان جیا ببه ره وه و له خو ت دوریان بخه ره وه و به پینچه وان هیا نه وه بجو ئی ره وه.

٨٧) ئه وسا پاش ئه وه ی که نی شان ه کانی الله هاته لات نابیت ئه وان تو له وه لایه ن و له بلا و کردنه وه ی نی شان ه کانی الله ری گات ئی بگرن، جا تو خه لگی به ره و ئاینی پهروهردگارت بانگ بکه و تو له مو شریکان نه بیت، ئه مه رو ی له پیغه مبه ره و مه به ست ئوممه ته که یه تی، هه ره وها ئهم ئایه ته یش که ده فه رمو ی:

٨٨) له گه ل الله دا هیج په رستراویکی تر مه په رسته، چونکه هیج په رستراویکی راسته قینه ی تر جگه له و نیه، هه مو شتی که له نا و ده چیت بیجگه له زاتی خو ی، هه ر بو ئه وه برپار و فه رمان و هه ر بو لای ئه ویش ده گه رپنرینه وه بو حیسا ب و کیتا ب و هه ر ئه ویشه پاداشتان دهنه وه چا که به چا ک و خرا په یش به خرا پ.

سورتهی عه نکه بوت ٢٩ ٦٩

سورتهی عه نکه بوت که سورتهی بیست و نۆه می فورئانه، شه ست و نۆ ئایه ته، له دو اترین سورته تانی که له مه که دا هاتوته خواره وه و هه ندیکش وتویانه که له مه دینه دا دابه زیوه، وتراوه

دهمیان دهمردوه جا ئەم نایه‌ته دابه‌زی‌وسه‌عد به‌دایکی وت:
دایه چه‌ندین گیانت هه‌بۆ و هه‌مویان ده‌رچن من وازله‌نایین
ناهیتم خواردن ده‌خوی یان ناخوی ئاره‌زوی خۆته جا دایکی
دئنیابو که په‌شیمان نایه‌ته‌وه ده‌ستی کرده‌وه به‌خواردن،
سه‌عدیش بووبه‌و خه‌باتگێره‌ موجاهیدو قاره‌مانه‌ی که
ئیمبه‌راتۆری فارسی به‌ چۆکدا هه‌ینا(خوا لێی رازی بی).

۹ جا ئەوانه‌ی که باوه‌ریان هه‌یناوه و کرداری چاکیان کرده
به‌راستی ئەوانه ده‌خه‌ینه ناو پیاو چاکانه‌وه که پیغه‌مبه‌ران و
دۆستانی خوداو شه‌هیدان و راستگۆیانن و له‌گه‌ل ئەواندا کۆ
ده‌کرینه‌وه.

۱۰ خۆ هه‌ندیک له‌ خه‌لکیش هه‌ن که ده‌لێن باوه‌ریان هه‌یناوه
به‌ الله، جا ئەوانه هه‌ر کاتیک له‌به‌ر الله و له‌سه‌ر رێبازی ئەو
نازار بدرین ئەو ئیش و نازاره‌ی خه‌لک لایان وه‌کو سزای الله
وایه‌و ده‌ترسن و په‌یره‌ویان ده‌که‌ن و واز له‌ رێبازی الله ده‌هینن،
له‌ کاتیکدا ئەگه‌ر له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگاره‌وه سه‌ره‌که‌وتنیک به
ده‌ست به‌ینی، به‌راستی ده‌لێن ئیمه‌ش له‌گه‌ل ئیوه‌دا بووین و
داوای ده‌سته‌که‌وتت لێ ده‌که‌ن، مه‌گه‌ر الله ئاگادارتر نیه‌ به‌وه‌ی که
له‌ ناو دلی خه‌لکدا یه‌؛

۱۱ تا‌کو الله ده‌ریخات ئەو که‌سانه‌ی که به‌راستی باوه‌ریان
هه‌یناوه ئەو که‌سانه‌ش که مو‌نافق و دو‌وروون.

۱۲ جا کافره‌کان ده‌لێن به‌و که‌سانه‌ی که باوه‌ریان هه‌یناوه وه‌رن
دوای رێبازی ئیمه‌ بکه‌ون و به‌ گوێی ئیمه‌ بکه‌ن، هه‌فتان نه‌بیت
ئیمه‌ له‌ رۆژی قیامه‌تدا تا‌وانه‌کانی ئیوه‌ هه‌لده‌گرین و گونا‌هتان
له‌سه‌ر ئیمه‌. له‌ کاتیکدا ئەوان هه‌یج شتیک له‌ تا‌وانه‌کانی ئەوان
هه‌لناگرن، بی‌گومان که ئەوان درۆزن.

۱۳ جا ئەوانه‌ی که خه‌لک بو‌ کوفرو بی‌دینی بانگ ده‌که‌ن باری
گرانی خویان هه‌لده‌گرن، وه‌ له‌گه‌ل باری گرانی خویاندا باری
گرانی خه‌لکی تریش که‌به‌قه‌سه‌ی ئەوان فریویان خواردوه
هه‌لده‌گرن و به‌دئنیابیه‌وه له‌ رۆژی قیامه‌تدا له‌ باره‌ی ئەو درۆ و
ده‌له‌سانه‌ی که ده‌یان کرد، پرسیاریان لێ‌ده‌کریت.

پیغه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فرموی: { وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ
الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا / مسلم } هه‌ر
که‌س خه‌لکی بانگ بکات بو‌ گومرایی به‌ ئەندازه‌ی تا‌وانی ئەو
که‌سانه‌ی که په‌یره‌وی ده‌که‌ن تا رۆژی قیامه‌ت تا‌وانی له‌سه‌ره‌ به‌

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكَ فَآتَيْتُكَ بِمَا كُنتَ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ
﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْلَىٰ آلَ اللَّهِ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ
﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ
﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلَ خَطَايَكُمْ وَمَا هُم بِحَامِلِينَ ﴿١٢﴾ مِن خَطَايَاهُمْ مِّن
شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنْتَا لَا
مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿١٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٥﴾

بۆ ئەوه‌ی که هه‌یج شتیک له‌ تا‌وانی ئەو شوینکه‌وتوانه‌ش که‌م
ببیته‌وه}

وه هه‌روه‌ها وتراوه: که له‌ رۆژی قیامه‌تدا پیاوی وا ده‌هینن که
چاکه‌ی زۆره‌ جا ئەوه‌نده تۆله‌ی لێ‌وه‌رده‌گیریته‌وه بو‌ خه‌لک هه‌تا
چاکه‌کانی ته‌واو ده‌بیت پاشان هه‌م داوای لێ‌ده‌کریت، جا الله
ده‌فه‌رموی: تۆله‌ وه‌رگرن له‌ به‌نده‌م ئەوسا فریسته‌کان ده‌لێن:
هه‌یج چاکه‌ی نه‌ماوه ده‌فه‌رموی: له‌ خراپه‌ی سته‌م لێ‌کراو
هه‌لگرن و بیخه‌نه سه‌ر شانی ئەوو باری گونا‌هی ئەوانیش
هه‌لده‌گریت. ئیجا په‌روه‌ردگار بو‌ دلدا‌نه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌رمان ﷺ
به‌ کورتی باسی چه‌ند پیغه‌مبه‌ریک ده‌کات له‌وانه‌ نوح
پیغه‌مبه‌ره ﷺ و ده‌فه‌رموی:

۱۴ به‌راستی ئیمه‌ نوح پیغه‌مبه‌رمان ﷺ نارد بو‌ لای گه‌له‌که‌ی
بو‌ ئەوه‌ی ده‌ست له‌ بت په‌رستی هه‌لگرن و روبکه‌نه په‌روه‌ردگاری
تا‌کو ته‌نیا، جا ئەویش له‌ ناو ئەو گه‌له‌ی خۆیدا نۆ سه‌دو په‌نجا
سال مایه‌وه‌و به‌به‌رده‌وامی به‌ره‌و یه‌کخواپه‌رستی بانگی کردن،
به‌لام ئەوان جگه‌ له‌ ژماره‌یه‌کی زۆر که‌م باوه‌ریان بی‌ نه‌هینا‌و
گالته‌یان پێ‌ده‌کرد، جا لێ‌زمه‌ بارانی ئاسمان و ئاوی ناو زه‌وی

فَأَجْنِبْنَهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ
 ١٥ وَإِذْ هَبْنَا دُخَانًا مِنْ أَنْوَابِ الْمَسَانِدِ فَأَغْوَيْنَا فِرْعَوْنَ وَحَافِظِيهَا وَمَسِيحَ بْنَ كَعْبٍ وَمَنْ جَاؤُنَا مِنْ قَبْلِهِمْ لَمْ نُعَمِّرْكُم مِمَّا كَفَرْتُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ
 ١٦ وَإِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ يَتَعَبَّدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَيْمَلِكُونَ لَهُمْ رِزْقٌ مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ تَكْفُرُونَ
 ١٧ وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ
 ١٨ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ
 ١٩ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 ٢٠ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ
 ٢١ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
 ٢٢ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ
 ٢٣

گرتنی و هیچیان دهر باز نه بون، له کاتی کدا که نه وان سته مکار بون.

١٥ نهوسا نیمه خوئی و نهوانه ی که له ناو که شتی ه که پیدا بوون رزگارمان کردن، جا نه م رووداوه مان کردوه به نیشانه یه که بو په ندو ناموژگاری جیهانیان.

١٦ جا باسی ئیبراهیمیش علیه السلام بکه نهو کاته ی که به گه له که ی وت: به ندایه تی الله بکه و خو تان بیاریزن له و شتانه ی که دهنه هو ی سزای الله بو تان، هه رنه وه چاکه بو تان نه گهر بزنان.

١٧ نهوانه ی که جگه له الله دهیان په رستن بت گه لیکن، وه دروو بوختانی که که دروستان کردوه بیگومان نهوانه ی که نیوه جگه له الله به ندایه تی بو ده که ن خاوه نی هیچ روزه کی ش نین بو تان، جا که وابو هه ر له الله داوا ی روزه ی بکه ن و هه ر به ندایه تی بو نهو بکه ن و هه ر نهو بیه رستن و سوپاسی نهو بکه ن که هه ر بو لای نهو ده گه رینه نهو.

١٨ جا نه گهر نیوه به دروم ده خه نه وه و باوه رم پی نا که ن به راستی گه لانیکی زوریش پیش نیوه باوه ریان نه کرد به

پیغه مبه رانی خو یان، وه له سه ر نه م ره وانه کراوه جگه له گه یان دنی په یامه که ی به رونی و ناشکرای شتیکی تر نیه. جا باوه ر دهینن قازانج ده که ن و نایهینن هه ر خو تان زیان ده که ن.

١٩ نایا نازانن که الله چون سه ر هتا دروست کردنی ده ست پی کرد؟ ده ی باش بزنانن که پاشان زیندویشی ده کاته وه، بیگومان نه وه له لای الله زور ناسانه.

٢٠ بلن: به ناو نه م زهویه دا بگه رین جا ته ماشا بکه ن و وردبینه وه بزنانن چون له سه ر هتا دا دروست کردنی ده ست پی کرد؟ پاشان الله جاریکی تر زیندوتان ده کاته وه بو لیبرسینه وه، بیگومان الله به توانایه به سه ر هه مو شتی کدا.

٢١ جا نهو کاته که زیندوی کردنه وه نهو که سه ی که نارزه وی لی بیت سزای ده دات له سه ر نهو خراپانه ی که کردویه تی و نهو که سه ی ش که نارزه وی لی بیت به زهی پی دا دیته وه و سزای نادات، خو هه ر بو لای نهو ده تان هیینه وه.

٢٢ جا نیوه نه له زهوی و نه له ناسماندا ناتوانن خو تان رزگار بکه ن و له ده ستی الله دره یجن، نهوسا بو نیوه جگه له الله هیچ دوست و یارمه تیدریک نیه.

٢٣ خو نهو که سانه ی که به نایه ته کانی الله و به گه یشتن به و زاته بیباوه رن، نهوانه ناومید بوون له به زهی من، نهوسا بو نهوانه سزای به ژان هیه. ئینجا ده گه ریته وه سه ر چیرۆکی ئیبراهیم پیغه مبه ر علیه السلام و ده فهرمو ی:

٢٤ جا نهو گه له ی جگه له وه ی که وتیان: بیکوژن یان بیسوتینن هیچ وه لامیکی تریان بو ی نه بو، جا ناگریان بو کو کرده وه و خستیانه ناویه وه به لام الله لهو ناگره رزگاری کرد، بیگومان لهو باسو داستانه دا چه ندین به لگه هه یه بو گه لیک که باوه ر دهینن.

٢٥ جا وتی: نهوه ی که جگه له الله کردوتانن به خودای خو تان بت گه لیکن که هو ی خو شه ویستی و دوستایه تی نیوانتانه له دنیا دا، پاشان له روزه ی قیامه تا باوه ر به یه کتر

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ لِّمَّا كَفَرْتُمْ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٥﴾ * فَأَمَّا لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ الْأَبْنَاءَ وَالْكَنَبَ وَآيَاتَهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَأْتُونَ الْفَحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَيْنَكُمْ لَمَّا تَوَاتَمَّ الرِّجَالُ وَتَقَطَّعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَأَتَيْنَا بَعْدَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

﴿٢٩﴾ بیگومان نیوه نیبرازی دهکهن و ریگری دهکهن و لهناو کوره کانتاندا نیسی خراب به بهرچاوی یه کتره وه دهکهن، جا وهلامی گهله کهی جگه له وهی که به گالته وه پیمان وت: تو سزای الله مان بو بهینه نه گهر راست دهکهنیت، شتیکی تر نه بو.

﴿٣٠﴾ نهویش پرووی له پهروهردگاری کردو وتی: نهی پهروهردگارم یارمه تیم بدهو سهرم بجه بهسهر نه م گهله خراپه کارهدا، دیاره پهروهردگار نزا کهی لی وهرگرت، جا راسپاردهکانی الله دابهزین و پیشه کی پرویان کرده لای نیبراهیم.

﴿٣١﴾ جا لهو کاتهی که نیبروانی نیمه هاتنه لای نیبراهیم و موژدهی کورپان پیدا، وتیان: نیمه خه لکی نهو گونده لهناو دهبهین چونکه خه لکه کهی سته مکارن.

ناکهن، به لکو نه فرین و له عنته له یه کتر دهکهن، به لام تازه نهو بیزاری و نه فرین له یه کتر کردنه هیچ سوودیکتان پینادات، نهوسا جیگاتان ناگروه هیچ یارمه تیده ریگیشان نیه.

﴿٣١﴾ نهوسا لووت ی برازی ﷺ باوهری پی هیناو نیبراهیم وتی: بهراستی من بو لای پهروهردگاری خووم کوچ دهکهن واته: له ولاتی خووم که خه لکه کهی دزایه تیم دهکهن و باوهرم پی ناهین کوچ دهکهن بو جیگایه کی تر له بهر گه یاندنی په یامه کهم و پاریزگاری له بیرو باوهرم بهراستی هر خوویه تی به هیزو کار به جی و دانا.

دهلین نیبراهیم ﷺ یه کهم کهس بووه که له بهر الله له ولات و کهس و کاری خووی دهستی شوژد بیت و بهروه ههندهران چوو بیت که لوت ی برازی و ساره خاتونی خیزانی له گه لدا بووه له عیراقه وه بو شامو بو فهله ستین، نه گهر چی هندی له تهفسیر زنان نه م قسه یان به قسه ی لووت زانیوه، جا به هو ی راستی و لی برانی بو الله، پهروهردگار خه لاتی کردو مندالی پیدا وهکو دهفه رموی:

﴿٢٧﴾ نهوسا نیمه ش نیسحاق و لهویش یه عقوبمان پیبه خشی و زیاد له وهویش لهناو نه وهی نهودا پیغه مبه رایه تی و رهوانه کردنی پهراومان دانا، وه له دنیا دا پاداشتی چا کهی خویمان پیدا و بیگومان له روژی دواشدا لهناو پیاوچا کاندایه. له موساوه ﷺ ههتا پیغه مبه رمان ﷺ هه موی نه وهی نهو پیغه مبه ره گه ورو به ریزه یه ﷺ، بهراستی ههروهک چون تاکه کهسبو که بو الله هه مو شت فیدا کات، ههروا تاکه کهسبیکشه که له لایهن هه مو خاوهن نایینه کانه وه ریژی هه بی. نینجا پهروهردگار باسی لووت پیغه مبه ر ﷺ دهکات و دهفه رموی:

﴿٢٨﴾ باسی لووت بکه بو گهله کهت نهو کاتهی که به گهله کهی وت: بهراستی نیوه کاریکی قیزه ونی وا دهکهن که له م جیهانهدا هیچ کهس لی تان پیش نه کهه وتوه.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلَنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
 أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنْ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾
 قَالَ إِنَّكَ فِيهَا لَوْطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهٗ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا
 أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِوَىٰ بِهِمْ وَضَافَكَ بِهِمْ ذَرْعًا
 وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُونَكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أُمَّرَأَتَكَ
 كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُزِلُّونَ عَلَىٰ أَهْلِ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ
 ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
 ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ أَعْبُدُوا
 اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
 ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّحْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
 دَارِهِمْ جَنِّمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ
 لَكُمْ مِّنْ مَّسْكِنِهِمْ زَيْتٌ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
 أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمُ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

﴿٣٥﴾ خۆ بهراستی نئیمه لهو جیگادا بهلگهیهکی گهوره و
 رۆشمنان بهجی هیشت بو ئه و گهلهی که تیدهگه و له شت
 ورد دهنه وه. ئینجا دهچیته سهر باسی شوعهیب پیغه مبهبر
 ﷺ دهفه رموی:

﴿٣٦﴾ خۆ بو لای خه لگی مه دیه نیش شوعه ییبی برایانمان
 رهوانه کرد، جا ئه ویش به گه له که ی وت: ﷻ بپه رستن و له
 هاتنی رۆژی دوایی بترسن و خراپه کارانه له زه ویدا خراپه
 بلا و مه که نه وه.

﴿٣٧﴾ نهوسا نهوان باوه رپان پی نه کرد، جا له رزه یه کی وا
 گرتنی که له ناو مائی خویاندا چه ن و مل که وتن وهه ست و
 خوستیان لی برا و که سیان دهر نه چون. ئینجا دئته سهر باسی
 عادو سه مود به کورتی و دهفه رموی:

﴿٣٨﴾ خۆ عادی گه لی هود و سه مودی گه لی صالحی شمان له ناو
 برد بهراستی جیگاو ریگای نهوان که به ناویاندا هاتو چۆ
 ده که ن نه وراستی ه ی بو رۆشن کردونه ته وه و به چاوی خۆتان
 ده ی بینن، شه ی تان کرداره خراپ و نا له باره کانیانی بو
 جوانکردبون و ریگای راستی لی گرتبون، خۆحه ق و
 ناحه قیشیان به باشی دهناسی به لام دوای هه وا و ئاره زۆ
 که وتن تا به و رۆژه ره شه گه یشتن.

﴿٣٩﴾ جا قارون و فیرعه ون و هامانیشمان له ناو برد، بهراستی
 موسا به چه ندین به لگه ی رۆشن هاتبوه لایان که چی نهوان
 له م زه ویه دا خویان به گهوره گرت و نه یشیان توانی له
 دهستان دهر بچن، به لگو هه مویان به ناچاری گه رانه وه لای
 ﷻ جا نهوان له دنیا دا ههر یه که ی به شیوه سزایه ک
 له ناو بران وه کو دهفه رموی:

﴿٤٠﴾ نهوسا هه ریه ک له وانمان به تاوانی خۆی گرت، جا
 هه ندیکمان به رد باران کرد وه ک گه لی لووت و هه ندیکیان به
 دهنگیکی توند که ره گی دلی پارچه پارچه کردن له ناو چوون
 وه ک گه لی سه مود و هه ندیکی تریان به ناخی زه ویدا

﴿٣٢﴾ ئیبراهیم ﷺ پاش نه وه ی که زانی داوای مؤلته بو
 کردنیان بیسووده وتی: بیگومان نه و گونده لووتیشی
 تیدایه؟! وتیان: نئیمه چاکتر ده زانین به و که سه ی که
 له ویدایه بهراستی نه وو ده ست و پیوه ندیشی رزگار ده که ی
 جگه له خیزانی که نه و له ناو نه واندا ده مینیتته وه.

﴿٣٣﴾ جا له و کاته دا که نیرواوه کانی نئیمه هاتنه لای لووت
 ﷺ ههر به بینیان نیگه ران و دل ته نگ بو وتیان:
 مه ترسه و خه م مه خۆ بهراستی نئیمه خۆت و ده ست و
 پیوه ندیشت رزگار ده که ی جگه له خیزانت که له ناو نه واندا
 بو تامکردنی نه و سزایه ده مینیتته وه.

﴿٣٤﴾ بهراستی نئیمه بو خه لگی نه م جیگه یه له ناسمانه وه
 سزایان بو داده ب زینین چونکه نهوان له خراپه کاری و بی
 رهوشتیدا له سنور تیپه ریون.

وَقَرُّوْكَ وَفِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَكَانُوا سَاقِطِينَ
 بِالْبَنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ
 ﴿٢٩﴾ فَكَلَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
 الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ
 وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مِثْلَ الَّذِينَ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمِثْلِ الْعِنكَبُوتِ
 اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَرَهَا السُّبُوتِ لَبَيْتٌ الْعِنكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ
 ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ إِنْ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَنْتُمْ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقْرَبَ الصَّلَاةِ إِنْ الصَّلَاةُ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

بردماننه خوارهوه وهكو قارون و هندیکی ترمان به ناو
 خنکاند وهك گهلی نوح و فیرعهون و دست و پیوهندهکهی، جا
 الله ستهمی لهوان نهکرد بهلام نهوان خویمان ستهمیان له
 خویمان کرد.

﴿٤١﴾ وینهی نهو کهسانهی که جگه له الله دوستانیک دهگرن
 که یارمهتیاں بدات و له سزای الله پرزگاریان بکات، وهك نهو
 جالجالوکهیه که مالیک بو پاراستنی خوئی دروست دهکات که
 بیگومان لاوازترین مال مالی جالجالوکهیه نهگهر بزائن. واته
 وینهی نهوان لههیچ و پوچی و لاوازیدا وینهی نهو
 جالجالوکهیه.

﴿٤٢﴾ بهبیگومان که الله دهرانی بهو شتهی که جگه لهخوئی
 دهپیهرستن، وه ههر خوویهتی تواناو کار بهجی.

لهناو کوومه لیکندا یادم بکات من لهناو کوومه لیکی چاکتر لهوان
 یادی دهکهم) نینجا پهروهردگار دهفرموی:

﴿٤٦﴾ به شیوهیهکی جوانتر نه بییت لهگهل نههلی کیتابدا
 وتویژ مهکه جگه لهوانهیاں که ستهمیان کردوه، وه بلین
 نیمه بهوهی که رهوانهکراوه بو لامان و نهوهیش که
 رهوانهکراوه بولای نیوه باوهردمان هیناوهو پهراستراوی نیمه و
 پهراستراوی نیوه یهکه و نیمه ههر بو نهو گهرندنکهچین.

﴿٤٧﴾ ههر بهو شیوهی که پهراومان ناروده بو گهلانی پیشوو
 ههرواش نههم قورنانهمان نارده لای تو، جا نهوانهی که
 پهراومان پیدابون بهم قورنانه باوهردهینن، چونکه دهرانن
 راسته و لهلایهن الله وه هاتوه. وهکو زانای پایه بهرزی
 جولهکه عهبدو لای کوری سهلام و ناواری ناسراو سهلمانی
 فارسی و وینهکانیاں خو لهناو نههم گلهی توشدا کهسانیک
 ههن که باوهری پیدهکن، نهوساجگه له خوا نهناسان هیچ
 کهسیکی تر نکولی له نایهتهکانی نیمه ناکات.

﴿٤٣﴾ جا نهوانه وینه گهلین که نیمه دهپهینینهوه بو
 خه لک و جگه له زانیاں لییان تیناگهن.

﴿٤٤﴾ الله ناسمانان و زهوی بو مهبهستیکی راست
 دروستکردوه، بهراستی لهودا بهلگهیهکی گهوره ههیه بو
 باوهرداران.

﴿٤٥﴾ نهوهی بو ت هاتوهو لهم پهراودا بیخوینهوهو به
 خه لکی رابگهیهنهو ههسته به داخوازیهکانی نویژ و نهجامی
 بده، بهراستی نویژ بهرگری دهکات له داوین بیسی و نیسی
 ناردهوا، جا به دننیاپیهوه یادی الله له هه مو شت گهورهتره،
 خو الله دهرانیت که چ کارو پیشهیهک نهجام ددهن.

له فهرمودهیکی قودسیدا هاتوه که پهروهردگار فهرمودیهتی:
 { إِنَّ دَكْرَنِي فِي نَفْسِهِ دَكْرَتُهُ فِي نَفْسِي وَإِنْ دَكْرَنِي فِي مَلٍّ دَكْرَتُهُ فِي
 مَلٍّ هُمْ خَيْرٌ مِنْهُمْ / متفق عليه / ههر کهسیک له دلی خویدا یادم
 بکات منیش له دلی خوئدا یادی دهکهم، وه ههر کهسیکیش

وَلَا تَجْعَلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ إِلَيْكُمُ وَاللَّهُنَا وَاللَّهُكُمْ وَحْدٌ وَمَعْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾
 وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِآرْتَابِ الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ مُبِينَةٌ فِي صُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتٌ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةٌ وَذِكْرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَطْلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

﴿٥١﴾ نایا ئەو بەس نیه بۆیان کە ئیمە ئەم قورئانە پر لە زانایی و داناییەمان ناردوووتە لای تۆی نەخویندەوار کە دەخوینریتەو بەسەریاندا؟ بیگومان لەم قورئانەدا خەپرو بەزەیی و پەندو نامۆزگاری هەیه بۆ ئەوانەى کە باوەر دەهینن.

﴿٥٢﴾ بلی: اللّٰه بەسە کە لە نیوان من و ئیوودا شایەت بیّت لەسەر راستی من و ئەو قورئانە، ئەو بەوہی کە لە ئاسمانان و زویدا هەیه دەزانیت، جا ئەوانەى کە بە شتی پر و پوچ باوەریان هیناوو بە اللّٰه بیباوەرن هەر ئەوانەن دۆراو و رەنجەرۆ.

﴿٥٣﴾ جا ئەوان داوات ئی دەکەن کە ئەو سزاو تۆلەیهی کە باسی دەکەیت بە پەلە بیته سەریان خۆ ئەگەر ماوہی دیاری نەبوايه بە دئیاییهوه ئەو سزایان بۆ دەهات، وەبەدئیاییهوه بەشیوہیهک کە ئەوان هەست پی نەکەن ئەو سزایه یان بۆ دیت.

﴿٥٤﴾ داوات ئی دەکەن با بەپەلە ئەو سزایه بیّت لەحالیکدا کە دۆزەخ گەمارۆی خوانەناسانی داوہ. بەبیگومان دەکەونە ناویهوه، جا ئەگەر ژیربن چۆن داوای شتی وادەکەن.

﴿٥٥﴾ لە رۆژیکدا کە ئەو سزایه لەسەریانەووە لەژیریانەوہ دایان دەپۆشیت، جا پییان دەفەرموی: دەسا بچەژن سزای ئەوہی کە کردو تانە.

ئینجا اللّٰه روو لەو بەندانەى کە ناتوانن لە جیگا و ریگای خۆیاندا ئایینهکەیان ببەن بەرپۆه دەکات و دەفەرموی:

﴿٥٦﴾ ئەى ئەوبەندانەم کە باوەرپتان هیناوو بەراستی زەوی من فرەوانە ئەوسا تەنھا بەندایەتی بۆمن بکەن و بە جگە لەریبازی من رازی مەبن جا ئەگەر لە جیو ریی خۆتاندا بۆتان نەکرا کۆچ بکەن و لە مردن مەترسن چونکە،

﴿٤٨﴾ تۆ لە پێش ئەم قورئانەدا هیچ پەراویکت نەخویندووتەو، وە بە دەستت هیچ شتیکیشت نەنوسیو، ئەگەر تۆخویندەوار بویتایه و نوسینت بزانیایه بیهودەکارو ساختهچییان لەم قورئانەدا دەکەوتنە گومانەو، بەلام نیستا سەبارەت بەراستی و دروستی ئەم قورئانە جیی هیچ گومانیک بۆ مروفی ژیرو زانا نەماو.

﴿٤٩﴾ نەخیر ئەوانە لەسەر بیروپرایهکی هەلەن ئەم قورئانە نایەت گەلیکی رۆشنن لە دئی ئەوانەى کە خاوەنی زانست و زانیارین، وە جگە لە ستمکاران هیچ کەسیکی تر نیه کە نکولی لە نایەتەکانی ئیمەدا بکات.

﴿٥٠﴾ وە بی برویان دەیان وت: دەبا چەند موعجیزهیهک لە پەرورەدگاریهوه دابەزیتە سەری، بلی: موعجیزهکان لەلایەن اللّٰهیه و بە دەست ئەووە من تەنھا ترسینەریکی ئاشکرامو ئیشی من هەر ئەوہیه.

وَسَتَجِدُنَا بِالْعَذَابِ لَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لِّجَاءِ هُرِّ الْعَذَابِ
 وَلِيَأْتِيَنَّهُمْ بَعْتَهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ
 وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَعَشُوهُمْ الْعَذَابُ
 مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
 ﴿٥٥﴾ يَعْبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ
 ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا يُجْرَى
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ
 صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ
 رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِنْ
 سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 لَيَقُولَنَّ اللَّهُ فَإِنِّي يُوَفِّكُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
 عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
 مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
 لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِّ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

۵۷) هه مو گيان له بهر يك ده بئيت بمريت پاشان ههر بولاي
 خو مان ده تانه يينه وه.

۵۸) جا نه وه كه سانه ي كه باوه ريان هيناوه و كردار گه لي
 چا كيان نه نجام داوه، به راستي له چهند ژور يكي ناو
 به هه شتدا كه له ژديراندا چهندين رويار تيده په ريت
 جيگه يان ده كه يينه وه له حال كيدا بو هه ميشه له ناويدا
 ده ميننه وه، ناي چهند چا كه پاداشتي خه باتكار و تيكوشه ران.
 جا نه وانه كين؟

۵۹) نه وه كه سانه ن كه له سهر نايين و به نديا هتي و نئيش و
 نازار دكاني خو يان گرتوه ههر به په روه رد گاريان پشتيان
 به ستوه، نا بو نه وانه يه نه وه خه لات هه به ريزه.

۶۰) خو زور يك له وه جان ه وهرانه ي كه به سهر زهويدا
 ده گه ريت روزي خو ي هه نئا گريت، الله روزي به نه وه به
 نيوهش ددات، جا ههر نه وه بي سه ري هه مو قسه و زانه ري
 هه مو كردار تانه. واته: نه كهن له ترسي مردن و روزي كوچ
 نه كهن چونكه هه مو كه س ده بئيت له كاتي ديار ي خو يدا
 بمريت، وه روزه دريش ههر الله يه و بيناگا نيه
 له دروستكاره دكاني له هه ركويدا ببن.

۶۱) خو نه گه ر پرسياريان لي بكه يت كه كي ناسمانان و
 زهوي دروستكردوه و كي خو رو مانگي بو به رزه و هندی مرو ف
 ملكه چ كردوه؟ به دنيا ييه وه ده نئين: الله، دسا چون نه وان
 له وه راستيه لاده درين و هاوه ل بو الله داده نين؟!

۶۲) الله يه كه روزي فره وان ده كات بو كه سيك كه نار ه زوي
 لي بيت له به نده دكاني و ههر نه ويشه ته نكي ده كات ه وه لي،
 به راستي الله زاناري ورد ي هه يه له سه ره هه مو شتيك.

۶۳) جا نه گه ر پرسياريان لي بكه يت كه كي له ناسمانه وه
 باران ده بار ي نيت، جا به هو ي نه وه بارانه وه زهوي پاش نه وه ي

و شك و بي گزو گيايه زيندو و ده كات ه وه؟ به دنيا ييه وه ده نئين:
 الله، بلي: ته واوي سو پاس هه ربو الله يه، به لام زور به يان شت
 فيرنا بن و به م هه مو به لگه يه له وه تينا گهن كه نه بي ههر
 نه و زاته به رستن، چونكه سه ردارو سه ر په رشتي هه مو شت
 ههر نه وه.

۶۴) نه م زيانه ي دنيا جگه له گالته و گه مه شتيكي تر نيه،
 به راستي ههر مالي دوا روزه كه جي ي زيانه نه گه ر نه وان
 بزنان، چونكه نه و مالي دوا روزه به پيچه وانه ي مال و زيان ي
 دنيا يه زيان يكي هه ميشه ييه و نه داري و نخوشي و مردني تيدا
 نيه.

۶۵) جا ههر كاتي ك كه سواري كه شتي ده بن به پالفته ي و بي
 غه ل و غه ش له الله ده پار ي نه وه و خو يان بوي يه كلا ده كه نه وه،
 خو كاتي كيش كه رزگاري ده بن و ده گه نه و شكاني كتوپر
 هاويه ش بو الله داده نين؟!

پیغمبر ﷺ له پیناسه‌ی نیحسان دا ده‌فهرموی: { أَنْ تَعْبُدَ
اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ / متفق علیه / نیحسان
ئه‌وه‌یه که به شیوه‌یه‌ک به‌نادی‌ه‌تی الله بکه‌یت وه‌ک ئه‌وه‌ی
بی‌بیت، جا ئه‌گه‌ر تو ئه‌و نابینیت ئه‌و تو ده‌بینیت }

سورته‌ی روم ۳۰

ئهم سورته که سورته‌ی سیه‌می قورئانه، شه‌ست نایه‌ته،
له‌مه‌که‌دا هاتوته‌خواره‌وه، وتراوه به‌گویره‌ی دابه‌زین سورته‌ی
هه‌شتا و چواره‌مه‌و پاش سورته‌ی (الانشقاق) و پیش (العنکبوت)
دابه‌زیوه. ئهم سورته هه‌روه‌ک سورته‌ی پیشوی که سورته‌ی
عه‌نکه‌بوته به { الم } ده‌ست پی‌ده‌کات به‌لام له هه‌مو
سورته‌کاندا که به بیته جی‌اجیاکان (الحروف المقطعة) ده‌ست
پی‌ده‌که‌ن پاش ئهم بیتانه باسی قورئان هاتوه جگه له‌م سورته‌و
سورته‌ی پیشوی، وه هه‌روه‌ها سورته‌ی قه‌له‌م، ئهم سورته هه‌ر له
سه‌رده‌می پیغمبر ﷺ و هاوه‌لانی به سورته‌ی روم ناویره‌وه،
وشه‌ی (الروم) له قورئاندا ته‌نها یه‌کجار ئه‌ویش له‌م سورته‌دا
هاتوه، وتراوه له سالی شه‌شه‌دوبیستی زاینی له نیوان روم
وفارسه‌کاندا که دوو زله‌یزی ئه‌و سه‌رده‌مه بون شه‌رو
له‌یه‌کدانیکی وا روی دا که رومی به‌ره‌و نه‌مان برد، جا که‌سیک
گومانی نه‌ده‌کرد که بو جاریکی تر رومیه‌کان بتوانن ده‌سه‌لاتی
خویان به ده‌ست به‌ینن به‌لام هه‌رله‌و سه‌رده‌مه‌دا قورئان باسی
ئهم روداوه‌ی کردو پیش بینی ئه‌وه‌یشی کرد که پاش چه‌ند
سالیک رومیه‌کان زال ده‌بنه‌وه به سه‌ر فارسه‌کاندا دیا‌ره له‌دوای
ئو و تی‌کشانه گه‌وره‌ی رومیه‌کان، هیج که‌س گومانی ئه‌مه‌ی
نه‌ده‌کرد، جا بویه بی‌باوه‌رانی مه‌که ده‌ستیان کرد به‌گه‌مه‌و گائته
پیکردنی قورئان به‌لام له دوا‌ی چه‌وت سال له‌و روداوه ئه‌وه‌ی که
قورئان باسی لیکردبو هاته‌ د‌ی و رومه‌کان توانیان به‌سه‌ر
فارسه‌کاندا سه‌رکه‌ون و ئه‌وه‌ی که بی‌باوه‌ران به هه‌لیکیان ده‌زانی
بو ره‌خنه‌گرتن له قورئان بو به به‌لگه‌یه‌کی تر له سه‌ر راستی
ئهم قورئانه‌و زیادبونی نیمان له نیو دلی باوه‌رداراندا.

به‌ناوی الله ی زور به‌سوز و بینیه‌یه‌ت میهره‌بان

۱ ۲ ایف، لام، میم. رومه‌کان شکی‌نران

۳ له نزمترین زه‌ویدا، به‌لام به‌م زوانه سه‌رده‌که‌ونه‌وه.
رومه‌کان خاوه‌نی په‌راو بون به‌لام فارسه‌کان بت په‌رست بون
بویه بت په‌رستانی مه‌که شادمان بون و وتیان: ئیمه‌یش به‌سه‌ر
ئیوه‌دا زال ده‌بین جا ئهم نایه‌ته که‌باس له سه‌رکه‌وتنی رومه‌کان
ده‌کات دابه‌زی و موژده‌یه‌ک بو بو باوه‌رداران.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُمُ وَلِيبٌ وَإِلَى الدَّارِ الْآخِرَةِ
لَهُمُ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي
الْفُلِكِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا بَجَحْتُهُمْ إِلَى الدَّرِ إِذَا
هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَهُمْ وَلِيَتَمَنَّوْا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُخَاطَفُ
النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفِئَابِلِطِلٍ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ ؕ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ ۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الم ۱ غَلِبَتِ الرُّومُ ﴿١﴾ فِي آدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ
غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٢﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفِرُّ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾
يَنْصُرِ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾

۱۱ تا سه‌ر ئه‌نجام بی‌باوه‌رو ناسوپاس بن به‌وه‌ی که‌پی‌مان دا‌ون،
سا با له‌م دنیا‌یه‌دا رابویره‌ن به‌م زوانه ده‌زانن جی‌یان کردوه‌و
جیان لی ده‌کریت

۱۲ نایا نابینن که (مه‌که) مان کردوه به جی‌گای ئه‌من و ناسایش
له حالیکدا که خه‌لگی له چواره‌دو‌ری ئه‌وان ده‌فرینرین وهیج
ئه‌من و ناسایشیکیان نیه، ده‌ی نایا به شتی پرپوچ باوه‌ر
ده‌هینن و به نیعه‌ته‌ی الله بی‌باوه‌رو ناسوپاسن؟

۱۳ جا کی سته‌مکارتره له‌و که‌سه‌ی که دروی به‌ ده‌می الله‌وه
کرد بی‌یان باوه‌ری به‌و راستیه نه‌کرد بی‌ت کاتی که هاتوته‌ لای؟
نایا له دۆزه‌خدا جی‌گای کافران نیه؟ واته: بو کوی ده‌چن مادام
باوه‌ر نه‌هینن جیی ئه‌وان هه‌ر دۆزه‌خه.

۱۴ جا ئه‌و که‌سانه‌ی که خه‌باتیان له‌پینا و ئیمه‌دا کردوه
به‌راستی ئیمه‌یش شاره‌زای هه‌مو به‌شه‌کانی ئهم نایینه‌ی خۆمانی
ده‌که‌ین، چونکه چاکه‌کاره‌و الله‌یش له‌گه‌ل چاکه‌کاراندا‌یه و
یارمه‌تیا‌ن ده‌دات و کرداره‌کانیا‌ن لی وه‌رده‌گریت.

وه ئه‌مه به‌لگه‌یه له سه‌ر ئه‌وه‌ی که ئه‌هلی جیهاد و تیکوشان
شایسته‌ترین که‌سانیکن به‌م هیدا‌یه‌ت و رینماییه له لایان
الله‌ه‌وه.

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 ٦ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ
 ٧ أَوَلَمْ يَنْفَكُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
 بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ٨ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
 وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ
 رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُظْلَمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا
 أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٩ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَوُوا السُّوْءَى
 أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ١٠ اللَّهُ
 يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ١١ وَيَوْمَ تَقُومُ
 السَّاعَةُ يُبْسِئُ الْمُجْرِمُونَ ١٢ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ
 شُفَعَاءُ أَوْ كَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كٰفِرِينَ ١٣ وَيَوْمَ
 تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِّدُ يُنْفِرُونَ ١٤ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ١٥

پاشان تۆلهيان ئى سهندرا، جا خۇللاڭ ھىچ ستمىكى ئى نەکردن
 بەلام ئەوان خۇيان ستميان لە خۇيان کردبو، واتە: ژیر بن و
 لەوانە پەند وەرگرن با وەك ئەوانتان بەسەر نەپەت.

١٠ پاشان سەرئەنجامى ئەو كەسانەى كە خراپە كىل بون
 دوچارى سزای خراپتر لەو بون كە کردیان، چونكە ئەوان
 بیباوەر بون بە نایەتەكانى اللہ و گائەیان پیدەکرد.

١١ ھەر اللہیە لەسەرەتاوہ خەلك دروست دەكات، پاشان پاش
 مەرگ زیندویان دەكاتەوہ و پاشان ھەر بۆ لای ئەویش دەتان
 گێرپنەوہ.

١٢ جا كاتىك كەقیامەت ھات تاوانباران ناومید و مەئوس
 دەبن و ھىچ بەلگەپەکیان بۆ وتن پى نامینیت و سەرشۆر و
 داماو دەبن.

١٣ خۆ لەناو ئەو شەرىكانەى كە کردویان بە ھاوبەش بۆ اللہ و
 چاوەروانى شەفاعەتیان لیدەکردن ھىچ شەفاعەتکەر و
 تەكارتىکیان بۆ نىە بەلگو لە ھاوبەش بونیشیان نكۆلى دەكەن،
 ئەوھىە سەر ئەنجامى ئەوانەى كە پەپرەوى جگە لە اللہ دەكەن.

١٤ جا كاتىك كەقیامەت ھات ھەر لەو رۆژدا بەش بەش
 دەبن و چاكەكاران و خراپەكاران لەپەك جیا دەبنەوہ.

٤ لە ماوہى كەمتر لە دە سالدسا سەردەكەون، وە ھەر بە دەست
 اللہ یە ھەمو كاروبار لە پىش سەركەوتنى رۆمەكان و لە پاش
 سەركەوتنىشياندا، ھەموى بەئەرزوو وىستى اللہ بوہ.

وشەى ﴿بِضْع﴾ لە سىوہیە تاكو دە. جا كاتىك كە ئەم نایەتە
 دابەزى ئەبویەكەر دەرچوو دەگەرپا بەدەورى مەكەدا و ھاواری
 دەكرد بە خویندەنەوہى ئەم نایەتە، ھەندىك لە بت پەرستان بە
 ئەبویەكریان وت: جائەمە با لەنىوان ئیەم و ئیوہدا بیئ،
 رەفیعەكەتان وا گومان دەبات كە رۆم لە ماوہى چەند سالىكى
 تردا بەسەر فارسەكاندا سەردەكەون! نایا نایەت كە گرەوىك
 بكەین لەسەرى؟ وتى: بەئى: نامادەم جا ئەمە پىش قەدەغە بونى
 قومار بوہ، ئینجا لەگەل ئەبویەكەردا گرەویان كرد و تیان:

﴿بِضْع﴾ لە سىوہیە تا نو سال با لەنىوان ئەوہدا شتىك دیارى
 بكەین جا شەش سالیان دانا، شەش سال رۆی پىش ئەوہى كە
 سەرىكەون و بت پەرستەكان گرەوہكەیان لە ئەبویەكەر وەرگرت و
 سالى حەوتەم رۆمەكان سەركەوتن، جا موسلمانەكان رەخنەیان
 لە ئەبویەكەر گرت لەسەر ناویردنى شەش سال، وتیان: چونكە اللہ
 فەرمویەتى ﴿فِي بِضْع سِنِينَ﴾ / الترمذى، حسنه الألبانى / لەنىوان
 چەند سالىكدا) دەئى: لەو كاتەدا خەلكىكى زۆر موسلمان بون،
 پەرەردگار دەفەرموى: جا ئەو رۆژە باوەر داران شادمان دەبن،

٥ بەو یارمەتیەى اللہ، كە ئارەزوى یارمەتى ھەر كەسى ببیت
 دەيكات و سەرى دەخات.

٦ ئەمە بەئىنى اللہیە و اللہ بەئىنى خۆى دەباتە سەر بەلام
 زۆر بەى خەلك ئەم راستیە نازان.

٧ لە روالەتى ژيانى دنيا ئاگادارن بەلام ئەوان لە ژيانى دوارۆژ
 بى ئاگان.

٨ نایا بىر لە خۇيان ناكەنەوہ كە چۆن دروستكارون؟ اللہ
 ئاسمانان و زەوى و ئەوہى نىوانیانى تەنھا بۆ مەبەستىكى
 راست و بۆ ماوہیەكى دیارىكار و دروستكردوہ، بەراستى زۆر بەى
 خەلك بە گەشتن بە پەرەردگاریان و حیساب و كىتاب بیباوەرپن،
 بەلام ئەم بیباوەرپە ھىچ گۆرانكارىەك بەسەر برپارى اللہدا
 ناھىنیت و ھەمو برپارىكى لەجیگا و كاتى خۇیدا دیتە دى.

٩ نایا نەگەرپاون بە ناو ئەم زەویدا و ورد ببەنەوہ و بزائن سەر
 ئەنجامى ئەوانەى پىش ئەوان چۆن بوہ و چىیان بەسەر ھاتوہ؟
 كە ئەوان لە توانایدا لەوان بەھىزتر بون و زەویان كىلاوہ و
 زیاتر لەوانیش ئاوەدانیان كردوہتەوہ و پىغەمبەرانیان بە بەلگە
 گەلىكى رۆنەوہ ھاتبونە لایان، جا ئەوان بە درۆیان خستەوہ و

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ
 فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحٰنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
 وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
 وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
 الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُمِجِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾
 وَمِنْ آيٰتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
 تَنْشُرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيٰتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
 أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
 إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيٰتِهِ خَلَقَ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَأَخْلَفَ الْأَسْبَابَ وَالْوٰجِدَ إِذَا
 فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّلْعٰلَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيٰتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ وَابْتِعَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ
 لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيٰتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ
 حَوَافًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَآءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ
 بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

﴿٢١﴾ هم له نيشانه کانی زانایی و دسه لاتی اللہ، نه وديه که له خوتان هاوسه رى بؤ دروستکردون تا به هوى نه وانه وه بجه سيئنه وه، وه له نيوانتانا خوشه ويستی و سوزى داناوه تا بيکه وه به خوشى و کامه رانى ژيان ببه نه سهر، به راستى له وه دا چه ندين به لگه هه يه بؤ گه ليگ که بيرکاته وه.

﴿٢٢﴾ وه له نيشانه کانی اللہ دروستکردنى ناسمانان و زهوى و جياوازى زمان و رهنگانه، به راستى له وه دا چه ندين به لگه هه يه بؤ گه ليگ که زانا بن.

﴿٢٣﴾ وه ههر له نيشانه کانی دسه لاتو هيزو زانایی اللہ چونيتهى خه وه کانی شهوو رۆژتانه که ده بئ به هوى ناسوده يى و حه سانه وه تان و هه و ل و کوشستان بؤ به ده ست هيتانى خيرو به ره که تى نهو، به راستى له وه دا چه ندين به لگه هه يه بؤ نهو که له ي که گوئ ده گرن و ده بيسن و وه رده گرن.

﴿٢٤﴾ خو ههر له نيشانه کانی دسه لاتو قودرتهى نه وه که بروسکه تان پيشان ده دات که ترسى سزای لئ ده که ن و چاوه رپى خيرو به ره که تيشن، وه له ناسمانه وه ناوتان بؤ دنيريت جا به و ناوه زهوى پاش مردنى به گز و گياو و روبا و کانيا وه کان زيندو ده کاته وه، به راستى له وه شدا چه ندين به لگه هه يه بؤ گه ليگ که تيده گهن و ژيبرى خويان پشتگوئ ناخن.

﴿٢٥﴾ وه له نيشانه کانی ترى دسه لاتو گه وره يى و دانایی اللہ يه که ناسمان و زهوى به فه رمانى نهو وه ستاون، نيتر پاش بينينى نه م نيشانانه به چاوى خوتان جا بزنان که ههر نهو زاته ده توانيت ههر کاتيک له ناو زهويدا يه کجار بانگتان بکات بؤ زيندو بونه وه پاش مردن به کتوپرى زيندو ده بنه وه وه له گوړه کانتان دينه دهره وه بؤ مهيدانى مه حشه ر.

﴿٢٦﴾ جا نه وه ي له ناسمانان و زهويدايه هه موى هه رمولكى نه وه وه همويشيان رام و گهر دنکه چى برپارى نه ون و ناتوانن له ده ستى حيساب و کيتابى نهو دهر بچن.

﴿٢٧﴾ خو نهو ههر خويه تى که له سه ره تا وه مروف دروست ده کات و پاشان پاش مردن يش زيندوى ده کاته وه، جا نهو زيندو کردنه وه ناسانتره له لای له دروستکردنى سه ره تايى، سا ويئنه وه وسفى به رزتر له ناسمانان و زهويدا ههر بؤ نه وه و ههر نهو خويه تى به دسه لاتو دانا.

﴿٢٨﴾ اللہ له نه فسى خوتاندا ويئنه يه که تان بؤ ده هيتيه وه تا بيرى لئ بکه نه وه وه پهن دو ناموزگارى لئ وه ربگرن، نه و يش نه وه يه که نهو به ندانه ي که خوتان به ده ستان هيتا وه ناي ا ده يانکه ن به

﴿١٥﴾ جا نه وانه ي که باوه رپان هيتا وه و کردارى چا کيان کردوه تا نه وانه له ناو باخچه ي به هه شتدا شادمان و که ي فخوش ده کرين.

﴿١٦﴾ جا نه وانه يش که کافر بون و باوه رپان به نايه ته کانى ني مه و که يشتن به دوا رۆژيان نه بوه نه وسا نه وانه له ناو سزای توندو به زاندا ناماده ده کرين.

﴿١٧﴾ سا پاک و بيگه ردى بؤ اللہ يه نهو کاته ي که ئيواره ده که نه وه و کاتيک که به يانى ده که نه وه. واته هه موکات، ده ي نيوه ش ته سبيحاتى اللہ بکه ن به تاي به ت له و دوو کاته دا و به پاکی ناوى ببه ن.

﴿١٨﴾ جا ته واوى سوپاس ههر بؤ نهو زاته يه له ناو ناسمانان و زهويدا و ئيواران و کاتى نيوه روانتان. جا له وه کاتانه دا زيکرى (سبحان الله و الحمد لله) به زمان چا که و پاداشتى زوره.

﴿١٩﴾ ههر نهو زاته يه زيندو له مردو دروست ده کات و مردو يش له زيندو دروست ده کات و زهوى پاش وشکى و بئ گز و گياى به ناوو گز و گيا زيندو ده کاته وه، ههر ناوايش نيوه له گوړه کانتان دهر ده هيترين و زيندو ده کرينه وه.

﴿٢٠﴾ جا هه نديک له به لگه کانى دسه لاتو هيزى اللہ نه وه يه که نيوه ي له سه ره تا دا له خاک دروست کرد که ناده مى باپره تانه و پاشان نيوه نم مرو فنه که له م جيهانه دا په رتو بلا و ده بنه وه.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ نَقُومَ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهٌ قَنُونٌ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَتُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْتَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ مُبِينٌ إِلَيْهِ وَاقْتُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

مندالانہی کہ بہ دوروبہریدا بون ہہمو ئہو مندالانہ بون کہ لہسہر فیترت لہ دایک بون. وترا: ئہی پیغہمبہر مندالانی موشریکہکانیش؟ پیغہمبہر ﷺ فہرموی: { وَأَوْلَادُ الْمُشْرِكِينَ / بہلئ، مندالانی موشریکہکانیش } ئہم فہرمودہیہ بہلگہیہ لہسہر ئہوہی کہ مندالی موشریکانیش دہچنہ بہہشتہوہو لپیرسینہوہی لہسہر دایک و باوکی لی ناکریت، بہلام مہبہست بہ (فکل مؤلود) ہہمویان نیہ واتہ: (کل) لیردہا عموم و تکرابی ناگہیہنیٹ بہلکو زورینہ دہگہیہنیٹ، واتہ: دہگونجیت ہہندی لہ مندالہکان بہہشتی نہبن و ہک چوں اللہ باس لہ ئہو بایہ دہکات کہ بو لہناوبردنی گہلی عاد ناردویہتی و دہفہرموی: ﴿ تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ ﴾ / ئہو بایہ ہہموشتیکی لہ ناوبرد

دیارہ ہہمو ئہوانہی لہناو بردوہ کہ اللہ ویستویہتی لہناوچن و مہبہست بہ (کل) ہہموشتیکی بہتیکرا نہبوہ، بہلگو(گشتیہکی تاییہتکراوہ/ عموم مخصوص) وہ لہلایہکی تردوہ لہ بہسہرہاتی خدر لہ گہل موسادا کہ لہ سورہتی(الکھف) دا ہاتوہ کہ خدر مندالیکی کوشت و لہ بیباوہرانی دانا لہکاتیکی دایک و باوکی باوہردار بون خو ہہروہا عایشہ دہلیٹ: پیغہمبہریان بو لای جہنازہی مندالکی ئہنساریہکان بانگ کرد منیش وتم خوژگہم پیی، چولہکہیہکہ لہ چولہکہکانی بہہشت پیغہمبہر ﷺ فہرموی: { أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ يَا عَائِشَةُ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ لِلْجَنَّةِ أَهْلًا خَلَقَهُمْ هَا وَهُمْ فِي أَصْلَابِ آبَائِهِمْ، وَخَلَقَ لِلنَّارِ أَهْلًا خَلَقَهُمْ هَا وَهُمْ فِي أَصْلَابِ

ہاوبہشی خوٹان لہو مالہی کہ نیمہ پیمان داو، جا نیوہو ئہوان لہوہدا یہکسان بن، وہ نایا ہہر و ہک چوں لہناو خوٹاندا لہ یہکتر دہترسن ناوا لہوانیش دہترسن؟ دیارہ ئہوان چونکہ مولکی نیوہن نایان کہن بہ شہریکی خوٹان ئہی کہی رہوایہ لہمولکی اللہ شتانیک بکہن بہ ہاوہل و ہاوبہش بو اللہ و بہنادیہتیاں بو بکہن و فہرمانہکانیاں جی بہجی بکہن؟ ئینجا دہفہرموی: ہہر ناوہا نیمہ نیشانہکانی خوٹان روشن دہکہینہوہ بو ئہو گہلی کہ تی بگات و ژیریان بہکار بہینن.

﴿٢٩﴾ بہلام ئہوانہی کہ ستمکارن پہیرہوی ہہواو ہہوہسی خوٹان دہکہن بہ بی ئہوہی کہ ہیچیش بزائن، جا کی ہہیہ کہ رینمایہی ئہو کہسہ بکات کہ بہوہی خرابہی خوہیوہ اللہ سہری لی تیکداوہ لہ حالیکدا بو ئہوان ہیچ یارمہتیدہریکیش نیہ؟

﴿٣٠﴾ ئینجا ئہی پیغہمبہر ﷺ تو ہہمیشہ ہہر روو لہم نایین بکہو روو لہ ہہمو نایینہکانی تر ودرچہرخینہو پہیرہوی ئہونایینہی اللہ بکہ کہ مروفی لہ بنہرہتدا لہسہر ئہو بیرو باوہرہ دروستکردوہو بو ئہو نایینہشی دروستکردون و ہیچ گورانکاریہکیش بہ سہر دروستکردنی اللہ دا نایہت کہ ہہر ئہوہیشہ ریبارو نایینی راست بہلام زوربہی خہلک نازائن، پیغہمبہری خوا ﷺ فہرمویہتی: { مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يمجِسَانِهِ كَمَا تَنْتَجِ الْبَهِيمَةُ بَهِيمَةً جَدْعَاءَ هَلْ تُحْسِنُونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ فِي رِوَايَةٍ (حَتَّى تَكُونُوا أَنْتُمْ تَجِدَعُونَهَا / متفق عليه / ہیچ کہسٹیک لہ دایک نا بی مہگہر لہسہر فیترت، جا باوک و دایکی دہیکہن بہ جولہکہ یان بہ گاور یان بہ ناگرپہرست، ہہروہکو لہ گیانداران بہچکہکانیاں بہ بیگہرد لہدایک دہبن نایا دہبینن لہ ناو ئہواندا لوت و گوئی ہہلجراویکیان تیدا بیٹ؟ ہہتا نیوہ لہ پاشدا لوت و گوئیان دہبرن }

وتیان: ئہی پیغہمبہر ﷺ ئہی ئہو کہسہی ہہر بہ مندالی دہمریت چونہ؟ فہرموی { اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا عَامِلِينَ / ابوداود. صححہ الابانی / اللہ دہزانیت کہ چی دہکن } دیارہ ئہو مندالانہ کہ دہچنہ بہہشت بیگومان دہبی باوہردار بن چونکہ لہ فہرمودہدا ہاتوہکہ: { لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا نَفْسٌ مُّؤْمِنَةٌ / النسائي. صححہ الابانی / جگہ لہباوہردارہیچ کہس ناچیتہ بہہشتہوہ } .

وہ ئہمہ بہ گویری باوہرداربن یان نہبونی دایک و باوک نیہ چونکہ پیغہمبہر ﷺ لہ باسی ئہو خہونہی کہ بینویہتی دہفہرموی: { وَأَمَّا الرَّجُلُ الطَّوِيلُ الَّذِي فِي الرُّوضَةِ فَإِنَّهُ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَأَمَّا الْوُلْدَانُ الَّذِينَ حَوْلَهُ فَكُلُّ مَوْلُودٍ مَاتَ عَلَى الْفِطْرَةِ / البخاري / ئہو پیاوہ بہرزہ کہ لہ ناو میرگوزارہکدا ببینت ئیبراہیم بو، وہ ئہو

یهك بحرین، ئەمە بۆچونی ئەوانەییە که بەهەشتی یان دۆزەخی بونی مندالان هەرله عیلمی خۆای دە زانن و بریاری له سەر نادەن، بەلام زۆریەى ئەهلی سونەت مندالی باوەرداران و هەروەها بباوەرانیس که پیش له بالقبون دەمرن بە بەهەشتیان دەزانن.

﴿٣١﴾ گەرانهوهتان هەر بۆ لای ئەو زاتە دەبیّت و لیبی بترسن و نوێژ بکەن و له لەموشریکان مەبن.

﴿٣٢﴾ لەو کەسانەى که ئایینه‌کەى خۆیان بەش بەشکردو بون بە دەستە دەستەى جیاجیا، هەمو دەستە و پێرێکیش هەر بەهەدی که لای خۆیەتی که یفخۆشە. اللّٰه داوا له باوەرداران دەکات که بە ناکۆکی و بەش بەشی له ئایین، خویان نەکەن موشریک، چونکه ئەوه وا دەکات که هەر کەس بەس حزب و دەستەى خۆی بەحەق بزانیّت و ئەوهی که له لای حزبەکەى حق و راست بیّت هەر ئەوه بەحەق دەزانیت، وه ئەوهی که حزبەکەى بە خرابی بزانیّت بە خرابی دەزانیت، ئیتر ئەوه رهوا بیّت یان نارهوا، جا ئەمەش مانای هاوهدانانە بۆ اللّٰه، خوا دەفهرموی: موسلمان برای یه‌کترن تۆده‌لیت: له ئیّمه نیه، چونکه سه‌ریه حیزبه‌کەت نیه دهی پیم بلێ لیره به‌گویی خوات کرد یان به‌گویی حیزبه‌کەت؟ دهی تاکه‌ی کوپرانه هه‌نگاو هه‌لده‌گریت؟ خو هه‌رکاتى‌مردیت تازه ناگه‌رپیته‌وه، موسلمان هه‌موى یه‌ک حیزبه‌و خاوه‌نى یه‌ک به‌نامه‌یه که‌قورئانه‌وده‌بێ یه‌کده‌ستبن دژ به‌دین دوژمنان نه‌گه‌ر له‌و ریگایه‌ لاتدا له‌ ئیسلامه‌تى ده‌رده‌چیت جا ناوی خوّت جی ده‌نیی بنی خوا ده‌تناسی.

﴿٣٣﴾ هەر کاتیك تهن‌گو چه‌له‌مه‌یه‌ک هات به‌ سه‌ر ئەم خه‌لکه‌دا ئەو کاته به‌ گه‌ردنکه‌جی و له‌ ناخی دلّه‌وه هاوار ده‌کەنه‌ په‌روه‌ردگاری خۆیان چونکه‌ ده‌زانن له‌و کاته‌دا ئەو بتانه‌ هه‌یجان پیناکریت، پاشان هه‌ر کاتیک سو‌زو نيعمه‌تى اللّٰه یان بۆ هات و له‌و ته‌نگانه‌ رزگاریان بو کتوپر هه‌ندیکیان هاوبه‌ش داده‌نین بۆ په‌روه‌ردگاریان.

﴿٣٤﴾ ئیّمه ئەو نيعمه‌تانەمان پیدان که‌ ناوا ئیوه‌ بباوه‌رو ناسوپاس بن؟! سا رابویرن به‌م زوانه‌ ده‌زانن سه‌ر ئەنجامی کردار و ره‌فتاره‌ ناپه‌سه‌نده‌کانتان به‌ کوئی ده‌گات.

﴿٣٥﴾ ئایا ئیّمه‌ هه‌یج به‌لگه‌یه‌که‌مان به‌وان داوه‌ که‌ له‌بارەى ئەو شانەى که‌ ئەوان ده‌یکه‌ن به‌ هاوبه‌شمان قسه‌ بکات، واته‌ نه‌خیر، به‌لکو ئەوان ناحەق و درۆزن.

﴿٣٦﴾ جا هه‌ر کاتیک ئیّمه‌ نيعمه‌ته‌کانی خو‌مان له‌ سه‌روه‌ت و سامان و باران و ته‌ندروستی به‌م خه‌لکه‌ ببه‌خشین شادمان و که‌یفخۆشن و به‌و نيعمه‌تانەى که‌ پیمان به‌خشیون له‌خو‌بایی

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يِمَّا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَكَانَ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّذَٰلِكَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ رَّبٍّ لَّيْرَبُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرِيدُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ زَكَاةٍ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضَعِفُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُعِيْبِكُمْ ثُمَّ يُعِيْبِكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَٰلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

آبائهم /مسلّم/ ئایا هه‌روا بو‌یده‌چیت و جگه‌ له‌وه شتیکیتر نازانیّت؟ ئەه‌ی عایشه‌ اللّٰه خه‌لکیکی داناوه‌ بۆ به‌هەشت و هه‌ندیکیکی داناوه‌ بۆ ناگری دۆزەخ له‌کاتیکیدا ئەوان هەر له‌ پشتی باوکیاندا بون، واته‌: پیش به‌دنیا هاتنیان

جا ئەم فه‌رموده‌یه‌ به‌لگه‌یه‌ له‌سه‌ر ئەوه‌ی به‌هەشتی یان دۆزەخی مندالانیک که‌ هه‌ر به‌مندالی دەمرن به‌پیی باوەردار بون یان باوەردار نه‌بونی دایک و باوکیان نیه‌و ده‌گونجیت که‌ مندالی باوەردارانیس بجیته‌ ناو دۆزەخه‌وه، ئیستا پرسیار ئەوه‌یه‌ که‌ به‌هەشتی یان دۆزەخی بونی ئەم مندالانە له‌سه‌ر چیه‌؟ له‌و فه‌رموده‌ به‌ناوبانگه‌ی که‌ ئیمامی ئەحمه‌دو بیجگه‌ له‌ویش ده‌یگپرنه‌وه هاتوه‌: که‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ له‌باسی ئەه‌لی فه‌ترت (اهل الفتره‌) واته‌: ئایینی هه‌یج کام له‌ پیغه‌مبه‌ره‌کانیان پێ نه‌گه‌یشتوه‌ و هه‌روه‌ها ئەو کەسانه‌ی که‌ له‌ دنیادا شیت بون و عه‌قل و دهرکی ناسینی چاک و خرابیان نه‌بوه‌ یان ئەو کەسانه‌ی که‌ کاتی ئایینیان پیگه‌یشتوه‌ ئەوه‌نده‌ پیر بوون تیگه‌یشتنی هه‌یجان نه‌بوه‌ که‌ اللّٰه له‌ قیامه‌تدا تاقیان ده‌کاته‌وه، جا هه‌ر کام له‌و تاقی کردنه‌وه‌یه‌ سه‌رکه‌وتن ده‌چنه‌ ناو به‌هەشته‌وه‌و ئەوانه‌ی تر که‌ فه‌رمانی (اللّٰه) یان جی‌به‌جی نه‌کرد ده‌چنه‌ ناو دۆزەخه‌وه‌. وه‌ (اللّٰه اعلم) ده‌گونجیت مندالانیکیش که‌ به‌ مندالی مردون هه‌روه‌ک ئەمانه‌ له‌ قیامه‌تدا تاقی بکریته‌وه، جا هه‌ر اللّٰه ده‌زانیت که‌ کێ رزگاری ده‌بیّت و کێ توشی ناگری دۆزەخ ده‌بیّت، جا ئابه‌م شیوه‌یه‌ سوپاس بۆ اللّٰه ده‌توانریت هه‌مو فه‌رموده‌کان و ئایه‌ته‌کان له‌گه‌ل یه‌کدا

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ
 كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقْرَرْنَا وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِن
 قَبْلُ أَن يَأْتِيَنِي يَوْمَ لَا مَرَدَ لَهُ، مِن اللَّهِ يَوْمَئِذٍ بَصَدْعُونَ ﴿٤٣﴾ مِن
 كَفَرٍ فَلِعَلِّيهِ كُفْرَهُ، وَمَن عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَهُ يَمَّهْدُونَ ﴿٤٤﴾
 لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ ؕ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
 الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَن ءَايَنتهُ أَن يُرْسِلَ الرِّيحَ مِشْرَتٍ وَلْيَذِيقْكُم
 مِن رَّحْمَتِهِ ؕ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ؕ وَلِتَبْغُوا مِن فَضْلِهِ ؕ وَلَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ وَأَوَّكْنَا حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ
 فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَرَىٰ الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِن
 خِلَالِهِ ؕ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ، مَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبِشِرُونَ
 ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنزَلَ عَلَيْهِمْ مِنَ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ
 ﴿٤٩﴾ فَانظُرْ إِلَىٰ ءَأَثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
 مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

دهیان و سەدان کارەساتی تر. وه به پیچەوانەیشەوه بهرپۆهبردنی
 نایین و دادپەرورەری و رەوشت بەرزى دەبیت بەهۆی خیرو
 بەرەهەتی زەوی و دابەزینی سۆزو نیعمەتی اللّٰه بۆ خەلک. له
 فەرمودەدا هاتووە کە پاش کوشتنی دەجال و یەنجوج و مەئجوج و
 بەرپۆهبردنی یاسای اللّٰه و چەسپاندنی فەرمانەکانی، به زەوی
 دەوتریت {أَخْرِجِي بَرَكَاتِكَ. فَيَأْكُلُ مِنَ الرِّمَانَةِ ۖ الْفَنَامُ مِنَ النَّاسِ،
 وَيَسْتَظِلُّونَ بِقِحْفِهَا، وَيَكْفِي لِبَنِي اللَّحْمَةِ الْجَمَاعَةَ مِنَ النَّاسِ/رواه الترمذی.
 صححه الالبانی / به زەوی دەوتریت فەرپو بەرەهەتەکانی خۆت دەرەد،
 جا ئەو کاتە یەك هەنار ئەوندە گەورە دەبیت کە له یەك هەنار
 تیرەیه لهخەلک دەخوات و به توێکڵەکەى سێبەر دەکەن بۆ
 خۆیان، وه ئازەلەکان ئەوندە بەشیر دەبن کە شیرى یەك حەییوان
 بۆ کۆمەلێک خەلک بەسە}.

وه هەرودها له فەرمودەیه کدا هاتووە: {أَنَّ الْفَاجِرَ إِذَا مَاتَ
 تَسْرِيحُ الْعِبَادِ وَالْبِلَادِ، وَالشَّجَرُ وَالذُّوَابُ/النسائي، صححه الالبانی /
 بەبێگومان هەر کاتێک خراپەکار دەمریت بەندەکان و شارەکان و
 درەختەکان و ئازەلانیش پشووێک دەدەن و هەناسەیهکی
 ئاسودەیی دەکێشن} ئێنجا پەرورەدگار دەفەرەمۆی:

﴿٤٢﴾ بلى: با بەناو زەویدا بگەرێن، جا تەماشای بکەن بزانی
 ئەوانەى پێش ئەوان چییان بەسەرھات کە زۆرەبیان ھاوبەشیان
 بۆ اللّٰه دادەنا؟

دەبن ، ئەوسا ئەگەر دوچارى بەلایەك ببین بەهۆی خراپى
 خۆیانەوه کتوپر ناومید دەبن واتە: کەم کەسانێک هەن کە
 پەرورەدگارى خۆیان بە چاکى بناسن و بزانی کە زیان بە
 خۆشیی و ناخۆشیەوه دەوایى دیت وچ خۆشیی و ناخۆشى هەردوو
 بۆ تاقى کردنەوهى مرۆفەو دەبى له کاتى خۆشى و ناخۆشى
 زیاندا ناگای له خۆى بىت، نه به خۆشى لهخۆبای ببیت و له
 سنور دەرچیت، وهنه به ناخۆشیش بپسیت و زمان درێژى بکات
 بەرامبەر به پەرورەدگارى، جا بزانیت کە هەموى بەویستی اللّٰهیه
 هەرودەکو دەفەرەمۆی:

﴿٢٧﴾ ئایا نازانی کە اللّٰه پۆزى خۆى به لێشاوی دەدات به کەسیک
 ئارەزۆى لى بىت و دەیگریتەوه له کەسیک کە ئارەزۆى لى بىت،
 بەراستی لەمەدا چەندین بەلگە هەیه بۆ گەلێک کە باوەر دەکەن.

﴿٢٨﴾ جا روو لهو نیعمەت پێدراوانە دەکات و دەفەرەمۆی: سا
 بەهوى کە خزمە مافی خۆى بدە، هەرودها بەبى نهوایان و به
 رێبواران، هەر ئەوه چاکە بوئەو کەسانەى کە مەبەستیان
 رەزامەندى اللّٰهیه خۆ هەر ئەوانیش پزگار له سزاو تۆلەى
 پاشەرۆژ، نهکەن مەبەستیان هەر کۆکردنەوهى سەرودت و سامان
 بىت به نەدانى ماف به خاوەن مافان و پارە به سوو دان،

﴿٢٩﴾ ئەوهى کە به سوو دەیدەن به خەلک بۆ ئەوهى سەرودت و
 سامانتانى بى زیاد بکەن ئەوه لهلای اللّٰه زیاد ناکات و ئەوهى کە
 به زەکات دەیدەن و مەبەستان رەزامەندى اللّٰهیه بەراستی نا
 ئەوانەن کە مال و سامانى خۆیان زیاد دەکەن، چونکە هەم له
 دنیاى اللّٰه پۆزبان بۆ زیاد دەکات و هەم له پۆزى قیامەتیشدا
 پاداشتى چەند بەرانبەریان پێدەداتەوه کەواتە: ئەوانە به مال
 بەخشین و زەکات دان سەرودت و سامانى خۆیان فرەوانتر کرد هەر
 وەك لهفەرمودەدا هاتووە کە: {مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ/مسلم/ مال
 بهخشین هېچ له مال کەم ناکاتەوه}.

﴿٤٠﴾ اللّٰه ئەو زاتەیه کە ئیوهى دروستکردووە پاشان رزق و رۆزى
 پێدان پاشان دەتان مرینیت دیسان زیندوتان دەکاتەوه، دەى ئایا
 هېچ کام له شەریکەکانتان هېچ شتێک لهوانەتان بۆ دەکات، ئەو
 زاتە بى عەیب و پاك و بەرزتره لهوهى کە ئیوه دەیانکەن به
 ھاوبەشى.

﴿٤١﴾ بەلاو تەنگانەو ویرانى له وشکایی و له دەریادا دەرکەوت به
 هۆى ئەو ئیشه خراپانەى کە به دەستی ئەم خەلکە ئەنجامدراوه
 تا سزای هەندیک لهوانەى کە کردویانە بچەژن بەلکو بیر
 بکەنەوه و لهو تاوانانە بگەرێنەوه. خراپەو تاوانى مرۆف دەبیت
 بەهۆى بەلاو تەنگانەو وەشکە سالی و نخوشى جوړاو جوړو

كەسانەى كە تاوانيان كەردبو تۆلەمان سەند، وە ئەوانەيش كە باوەرپان هەينا بو رزگارمان كردن، چونكە يارمەتيدانى باوەردارانمان لەسەر خۆمان پيوست كردو.

﴿٤٨﴾ **اللَّهُ** ئەو زاتەيه كە با رەوانە دەكات، جا ئەویش هەور جموجۆل پێدەكات ئەوسا لە ئاسماندا چۆنى ئارەزوى لى بېت ئەو هەورە پان و بلاو دەكاتەووە پارچە پارچەيشيان دەكات، ئەوسا دەبينى لەنيوان ئەو هەورەدا دۆپ دۆپ باران دێتە دەرەو، جا هەر كاتىك ئەو بارانە بدات لە هەر كەسيك لە بەندەكانى خۆى كە ويستى لە سەر بى كتوپر ئەوان موزدەى خۆشى بە يەكتر دەدەن و شادمان دەبن.

﴿٤٩﴾ ئەگەر چى ئەوان پيش ئەوەى كە ئەو بارانەيان بۆ بياريت پيش ئەووە زۆر ناووميد ببون.

﴿٥٠﴾ دەى تەماشاي شوپنەوارى سۆزى **اللَّهُ** بكە و بزانه چۆن ئەو زەويهى پاش وشكى و بى گزوكيائى و مردويى زيندوى كردهو كە ئەمە هەميشە لەبەر چاوتاندايه و دەبينن بيگومان ئەو زاتەى كە ئەوانە دەكات مردويش زيندو دەكاتەووە. خۆ ئەو بەسەر هەمو شتيكدا زۆر بەتوانايە.

﴿٥١﴾ جا بەدلتيايهووە ئەگەر ئيمە بايهك بنيرين كە زۆر سارد يان زۆر گەرم بېت كە ئەو دەغلهيان زەرد هەلبگەرپينيت و بيگەنييت و وشكى بكات، بەراستى بە دواى ئەودا دەست بە گلهيى و زمان دريژى و ناسزاي دەكەن. وەك ئەوەى كە هيج چاكەپەكيان لە گەلدا نەكراييت، بەراستى ئەم جۆرە كەسانە مردون و زيندوكردنەويان ئەستەمە. بۆيه پەروردگار دەفەرموئ:

﴿٥٢﴾ بەراستى تۆ ناتوانيت بەم مردوووانە ببستينى و ناتوانى ئەم بانگە بە كەر بگهيهنيت، هەر كاتىك كە ئەوان گوپت پينەدەن و پشتت تيبكەن.

﴿٥٣﴾ جا تۆ ناتوانيت رى نمونيكەرى كوڤر بيت بۆ رزگارى كردنيان لە گومرايى، تۆ تەنھا بەو كەسانە دەتوانى ببستينى كە باوەر بە نيشانەكانى ئيمە دەكەن ئەوسا خۆ هەر ئەوانن گەردنكەچى فەرمانەكانمان دەبن.

﴿٥٤﴾ **اللَّهُ** ئەو زاتەيه كە ئيوەى لە سەرەتادا لە لاوازيهوە دروستكردو پاشان ئەو لاوازيه گۆرى بە هيزو توانا كردنى بە مرقفى تەواو پاشانيش دواى بەهيز بونتان لاوازي كردنەو بە هوى پيريهو، جا ئەو زاتە هەرچى ئارەزۆ بكات دروستى دەكات

وَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْكَلِمَاتِ لَئِن لَّمْ يَكُنِ الْإِنسَانُ لَشَاقِئًا ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعَمِّيَّ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعِفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ نَقُومُ السَّاعَةَ يُفَسِّمُ الْأَجْرِمُونَ مَا لَيْشُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكُمْ كِتَابٌ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ يَقُولنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٤٣﴾ جا بەرپىك و راستى ڕوو بكەرە ئەم ئايينه بەنرخه پيش ئەوەى كە رۆژىك بيت كە هيج بەرپەرچ دەرەوہيەك بۆ ئەو رۆژە لە لايان **اللَّهُ** وە نيه، كە لەو رۆژەدا بەش بەش دەبن

﴿٤٤﴾ جا هەر كەسيك كافر بيت ئەووە زيانى بيباوەرپيهكەى تەنھا لەسەر خۆيەتى، وە هەر كەسيكيش كارى چاكي كردبى، ئەوسا ئەوانە جيگاي حەسانەوہى چاكيان بۆ خويان نامادەكردو.

﴿٤٥﴾ تا **اللَّهُ** لە كەرەمو چاكەى خۆى پاداشتى ئەو كەسانە بداتەووە كە باوەرپان هيناووە نيشى چاكيان كردو، بەراستى ئەو بيباوەرپانى خۆش ناوى، جا هەر كەسى خوا خۆشى نەويت دە بى ئەو زيانەيان چۆن بيت؟

﴿٤٦﴾ جا هەندىك لە نيشانەى سۆزو نعيمەتى ئەو زاتە ئەوہيه كە باى موزدەدەر بە باران رەوانە دەكات تا لەسۆزو ميهرەبانى خويتان پى تام بكات، وە تا بەهوى ئەو بايه كەشتيهكان بە فەرمانى **اللَّهُ** بەناو دەريادا هاتوچۆ بكەن، جا تا ئيوەيش فەرپو خيىر ئەو بە دەست بەينن و بەو ئوميدە كە ئيوە سوپاسى بكەن و سپلەو نمەك نەناس نەبن.

﴿٤٧﴾ جا بەراستى پيش تۆ پيغەمبەرانىكى زۆرمان بۆ لاي گەلەكانيان روانە كردو، جا ئەوانيش بە بەلگە گەليكى ڕوونەووە چوونەتە لايان و پەيامى خويان پيگەياندون بەلام گەلەكەيان باوەرپان پى نەهيناون، جگە لە ژمارەيهكى كەم ئينجا لەو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۱) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۲) هُدًى وَرَحْمَةً
 لِلْمُحْسِنِينَ ۳) الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
 بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۴) أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
 هُمُ الْمَفْلُحُونَ ۵) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ
 لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ
 عَذَابٌ مُهِينٌ ۶) وَإِذَا نُنزِلُ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى مُسْتَكْبِرًا
 كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أُذُنِهِ قُورًا فَنُفِثَهُ بِعَذَابِ آلِيمٍ ۷)
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ دُونِ النَّارِ الْخَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۸) خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْأَرْضَ رَوْسًا أَنْ تَمِيدَ
 بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۹) هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا
 خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۱۰) بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۱۱)

دانایی و هسف کراوه و ههندیکیش پییان وایه یهکیکه له پیغه مبهران.

بهناوی اللہ ی زور بهسوزو بیئیهایهت میهره بان

۱) ئهلیف، لام، میم.

۲) ئه مانه ئایهت گهلینک لهم پهراوه پر له ژیری و داناییه دا.

۳) که رینمونیکهرو خهیر و خوشبهختی دنیا و دواروژده بو چاکه کاران.

۴) ئه و کهسانه ی که نوپژ دهکن و زکات ددهن له حالیکدا که ههر ئهوانه که یهقینیان به روژی قیامهت ههیه.

۵) ئهوانن که لهسه رینمایین له لایه ن پهروردگاری خوئیانه وه ههر ئهوانیشن پرگار بووان.

۶) له حالیکدا ههندیك له خهلك قسه ی پروپوچ دهکرن تا به وه خهلك له ریگای اللہ لا بدن به بی ئه وه ی بزانی که به و بازارگانیه ی چ زبانیکی له خو ی و له خهلك داوه تا به م شیوهیه گالته به ریگای اللہ بکات، بوها ئهوانه ههیه سزای زه بونکهر و گالته پییکه ر، چونکه ئهوانه گالته به ئاینی ئیسلام و قورنن دهکن.

خو ههر ئه و خوئیته ی زاناو به توانیه بو ئه نجامدان وهیئانه دی هه مو ویسته گانی.

۵۵) جا ئه و روژده ی که قیامهت هات تاوانباران سویند دهخون که له دنیا دا ساتیکی که ماونه ته وه، دهیان ه ویئت به م سوینده خو یان پرگار بکن که گوایه ئه وه نده له دنیا دا نه زیاوین تا له ئایین تیبگه ین، کهواته: بی تاوانین جا وهك لیرده ناوا درو دهکن له دنیا ییدا ههر ناو ها به درو و دهلهسه له ریگای راست لادران.

۵۶) خو ئه و کهسانه ی که زانست و ئیمانین پیدراوه دهئین: به راستی ئیوه به و ئه نده زه ی که له لایه ن اللہ وه بو تان دانراوه له دنیا دا ماونه وه که ده تان تونی بو به خته وه ری ئه م روژده که لکتان لی وهر بگرتایه، به لام ئه وه تان نه کرد تا گه یشتن به م روژی زیندو بو نه وه، جا ئه م روژی زیندو بو ونه وه یه به لام ئیوه نه تان ده زانی. واته ئه گهر ده تانن با زیندو نه بنه وه تا حیسان تان له گه لدا نه که ین.

۵۷) ئه وسنا ئه مرؤ ئهوانه ی که سته میان کردوه، به هانه گانیان هیچ سوو دیان پیئاگه یه نیئت، خو داوای گه رانه وه و په شیمان بونه وه شیمان لیتا کریت و ریگایشیان بی نادریت بو گه رانه وه بو دنیا.

۵۸) جا به راستی له م قورنانه دا بو خهلك وینه ی جو را و جو رمان هیئایه وه، به لام ئه وان هیچ سوو دیکیان لی وهر نه گرت. وه به راستی ههر به لگه یه کیان بو بهینی، ئه و خوانه ناسانه به ئیوه دهئین: ئیوه ههر ساخته چین و جگه له قسه ی پرو پوچ شتیکی تر تان لایه.

۵۹) ههر ناو ها اللہ دلی ئه و کهسانه ی که نایانه ویئت راستی بزانی مؤر دهکات، جا ئیتر چاک و خراب له یهک جیا ناکه نه وه.

۶۰) جا نارامت بی و دان به خو تا بگره چونکه زور نابات که ئه وان له ناو دهچن بیگومان ئه وه به ئینی اللہ یه، جا با ئهوانه ی که یهقینیان به روژی قیامهت نیه له ریگای راست لات نه دهن و سوکت نه که ن.

سورته لوقمان که سورته سی ویه که می قورنانه، سی و چوار نایه ته، له مکه دا هاتوته خواره وه، و تراوه به گویره ی دابه زین سورته په نجا و حه وته م و پاش سورته (الصفات) و پیش (سبأ) دابه زیوه. وشه ی (لقمان) دوو جار له قورنانه دا هاتوه ئه ویش ته نها له م سورته دایه که ناوی یه کیك له بیوا چاکان بوه که به زانی و

حرامه، لهبارى شتى وهك ئهوهوه ئهم ئايهته دابهزيوه له حاليكدا ههنديك له خهك قسهى پروپوچ دهكرن تا بهوه خهك له ريگاي الله لا بدن... تاكو تايبى ئايتهكه { جا ئهمهش تهفسيرى بيغه مبهى بو بو ئهم ئايهته، وردبه رهوه گو له بهر ژه كان نه تخه لتيين .

7 جا هه كاتي ك ئايهت و نيشانه كانى ئيمهى به سهردا بخوينرته وه به لوت بهر زى و فيزه وه پشتي تيدهكات، وهكو ئه وهى كه نه بيبستبىت، جا هه ر وهك ئه وهى كه له ناو گو يى دا بارى كى گران هه بىت، سا تو مو زدهى بدهرى به سزايه كى پر ئيش و ژان، چونكه له دنيا دا به بيبستنى قورئان گو يى ژانى ده كرده پشتي تيده كرده سهر گه رمبو به گالته و گه مه و گو يدان به قسهى پروپوچه وه جا ئه مرؤش به وشيوهيه سزا دهرىت.

8 بيگومان ئه وانى كه باوه ريان هينا وه كردارى چاكيان كرده وه، بو ئه وانه باخچه گه لى پر خيرو بىر هه يه

9 كه هه ميشه تييدا دهمينه وه، به ئينى الله يه و راسته و دىته دى و هه ر خۆبه تى زور به توانا و كار به جييه .

10 الله ئاسمانى به بى كۆله كه يه كه بيبينن دروست كرده و چياكانى تييدا دانا وه تا به هوى ئه وانه وه زه وى جموجولتان بى نه كات، خو هه مو جانه ور يكي شى تييدا بلا و كرده ته وه، جا له ئاسمانه وه ئاومان نار دوه ته خواره وه، ئه وسا له هه مو جوتى كى زه ريفمان تييدا رواندوه. ئه مانه هه موى بو ئيمهى مروفه تابينا سين و به ندايه تى بكه ين، به داخه وه زور بهى مروف سپله و نه ك نه ناسه .

11 ئه مه دروست كراوى الله يه، جا ئادهى پيشانم بدن بزانه په ره ستروانى جگه له و چيان دروست كرده؟ به لكو سته مكاران له گومرا ييه كى ئاشكرادان. ئينجا خوا باسى لوقمان ده كات و ده فهرموى:

12 به راستى دانايان به خشى به لوقمان كه وتان: سوپاسى الله بكه و هه ر كهس سوپاسى بكات سوودى بو خۆبه تى و هه ر كه سى كيش سپله بيت ئه و يش هه ر زيانى له خو ي دا وه چونكه به راستى الله بى نياز و سوپاس كرا وه چى تو سوپاسى بكه يت يان نه يكه يت.

13 باس بكه بو يان ئه و كاتهى كه لوقمان ناموز گارى كور كهى كرده پى و ت: ئه ي كوره بچكۆله كه م هاوه ل دانه نييت بو الله به راستى هاوه ل دانان سته مي كى گه وره يه .

وَلَقَدْ ءَانِبْنَا لِقَمَنَ الْحَكِمَةَ اَنْ اَشْكُرَ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَنِّي حَمِيدٌ ﴿١٣﴾ وَاِذْ قَالَ لِقَمَنُ لِابْنِهِ ۗ وَهُوَ يَعِظُهُ ۗ يَبْنٰى لِاَشْرِكِ بِاللّٰهِ اِنَّكَ اَشْرِكٌ لَطَمٌ عَظِيْمٌ ﴿١٤﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ ۗ وَهَنًا عَلٰى وَهْنٍ وَفِصْلَهُ ۗ فِى عَامٍ اِنْ اَشْكُرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْكَ اِلَى الْمَصِيْرِ ﴿١٥﴾ وَاِنْ جَهَدَاكَ عَلٰى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِى الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنْابَ اِلَىٰ تَمُرَّ اِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَاُنذِرْكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾ بِنَبِيٍّ اِنَّمَا اِنْ تَكُ مَثَقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِى صَخْرَةٍ اَوْ فِى السَّمٰوٰتِ اَوْ فِى الْاَرْضِ يَآتِ بِهَا اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿١٧﴾ يَبْنٰى اَقْرَمَ الصَّلٰوَةِ وَاَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَاَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاَصْبَرَ عَلٰى مَا اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِّنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿١٨﴾ وَلَا تَصْعَرَ خَدَكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمَسْ فِى الْاَرْضِ مَرْحًا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ﴿١٩﴾ وَاَقْصِدْ فِى مَشِيْكَ وَاغْضُضْ مِّنْ صَوْتِكَ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوٰتِ لَصَوْتُ الْحَمِيْرِ ﴿٢٠﴾

ئيبنو مه سعود سه بارت به { **لَهُوَ الْحَدِيثُ** } ده لىت: { **الغناء والله الذي لا إله إلا هو، يُرَدِّدُهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ/ ابن أبي شيبة، والحاكم البيهقي وقال الحاكم: " صحيح الإسناد " ووافقه الذهبي وقال الاباني: هو كما قالا وصححه ابن القيم / سو يند به و زاتهى كه هيج په رستر او يكى به حق جگه له و نيه ئه وه گورانىه، وه سى جارىش ئه مهى دووباره كرده وه. } وه ئيبنو عباس و جابر و عيكره مه و سه عىدى كورى جوبه يرو مجاهيد و مه كحول و عه مرى كورى شوعه يبو و سه سنى به صرى خوا لىيان رازى بيت هه روا ده لىن. خو بيغه مبهى خواش بي مان راده گه يه نييت كه له ئاخ زه ماندا گه لانىك به كار هينانى ناميره كانى مؤسقا به حه لال ده زانن و ده فهرموى: { **لِيَكُوْنَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَجِلُّوْنَ الْحِرَّ وَالْحَرِيْرَ وَالْحُمْرَ وَالْمَعَارِفَ** } / البخارى/ له ئومه تى من گه لانىك ده بن كه زينا و هه ور يشم و شه راب و گورانى و ناميره كانى مؤسقا حه لال ده كهن { راستت فه رموه ئه ي بيغه مبهى خوا } و ئه مرؤ ئيمه به چاو و گو يى خو مان ده بيبينن و ده بيبينن.**

له فه رموده يه كى تر دا ها توه كه بيغه مبهى ده فهرموى: { **لَا تَبِعُوا الْقَيْنَاتِ وَلَا تَشْتَرُوهُنَّ وَلَا تُعَلِّمُوهُنَّ وَلَا خَيْرَ فِى تِجَارَةٍ فِيْهِنَّ وَمَنْهُنَّ حَرَامٌ فِى مِثْلِ هٰذَا اُنزِلَتْ هٰذِهِ الْاٰيَةُ وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِيْ هٰؤُلَاءِ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيْلِ اللّٰهِ اِلَىٰ اٰخِرِ الْاٰبَةِ / الترمذى. حسنه الاباني/ نافرته گورانى بيژه كان نه بفرؤشن و نه بكرن و نه فيرى گورانيان بكه ن، جا بازرگانى به وانه هيج سو دي كى تي دا نيه و پاره كه يان**

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْعَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ وَمَن يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزَنكَ كُفْرُہٗٓ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ نَمْنَعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلَقْنَاكُمْ إِلَّا عَبَثًا وَإِنَّكُمْ لِرِجْسٍ لَّعَنَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَوْمَ الدَّعْوَىٰ وَلَئِن لَّمْ يَكُفَّ عَنَّا لَوَارِثُكُمْ مَا كُنَّا بِأَعْيُنِنَا وَإِن لَّمْ يَرْجِعِ الْإِنسَانَ إِلَىٰ هُدًى لَّيُجْزَىٰ ﴿٢٨﴾

﴿٢٠﴾ نایا نہتان بینوہ کہ اللہ نے وہی کہ لہناو ناسمانہ کاندایہ و نہوش کہ لہناو زہویدایہ ہموی رامو گہردنکچ کردوہ بؤتان و خیرو بہرہکەتی ناشکراو نہینی خوی بہ لیشاو پیداون، کہ چی ہیشتا ہندیک لہ خہلک ہہن کہ لہ بارہی زاتی اللہ وہ بہبی زانیاری و بہبی رینمای، وہ بہ بیئ نہوش کہ بہراویکی رۆشنگرہوی بہ دستہوہ بیئ دەمدەمە دەکات و دزایەتی نایین دەکات.

﴿٢١﴾ خو ہہر کاتیکیش بہوان بوتریئ: بہرہوی نہوہ بکہن کہ اللہ ناروویہتی، دلئین نہخیر، ئیمہ ہہر بہرہوی لہوہ دکہین کہ باوباہیرانمان لہسہری بون، نایا ہہر ناوہا گیل و گہمژہ دەبن با شہیتانیش بانگیان بکات بو سزای ناگر؟!

﴿٢٢﴾ نہوسا ہہر کہسیک بہ تہواوی روو بکاتہ اللہ لہحالیکیا نہو چاکہکار بیئ بہراستی نہوہ دستہی گرتوہ بہ دستہیہکی زور بتہوومحکمہوہوہ سہرئہنجامی ہہمو کاروباریکیش ہہر بو لای اللہ یہ.

﴿٢٣﴾ جا ہہر کہسیکیش بیباوہرو خوانہناس بو با نہو کوفرو خوانہناسی نہوہ خہمبارت نہکات، گہرانہوہیان ہہر بو لای ئیمہیہ، نہوسا ہہوالیان پیدہدہین بہوہی کہ کردویانہ، بہراستی اللہ زور زانہرہ بہوہی کہ لہناو دلہکاندایہو ہیچی لئ ون نابیت.

﴿١٤﴾ نہوسا نامؤژگاری مروقمان کردوہ کہ لہگہل باوک و داکیدا چاک بی و دلیان نہشکینیت بہتابیہت دایک کہ نہوی ہہلگرتوہلہ سکیدا، جا بہو حملہوہ لاوازی و سہختی یہک بہدوای یہکی بہسہردا ہاتوہ. وہ برانہوہیشی لہ شیر لہ دوای دوو سالدا، جا پیمان وت: سوپاسی من بکہو سوپاسی باوک و دایکیشت، سہرئہنجام ہہر دینہوہ بولای من. وەک لیروہ لہ چہند نایہتیکی تری قورئان دا ہاتوہ پاش فہرمان بہ سوپاسی بہرورہدگار، فہرمان دەدات کہ سوپاسی دایک و باوک بکریئ. دەی ئەمە ماف پیدانہ یان لہسالیکیا روژیکی ہہبی؟

﴿١٥﴾ جا ئەگەر ہہولیاندا لہسہر نہوہی کہ تو بیکہیت بہ ہاوبہشی من نہوہی کہ ہیچ زانیاریہکت لہبارہویہوہ نیہ بہ گوئیان مہکہو لہ ژیانی دنیاا بہ چاک لہگہلیندا رەفتار بکہ، جا لہسہرپیگہی نہو کہسہ بہ کہ بو لای من دەگہرپیئہوہ، پاشان گہرانہوہتان بو لای منہو نہوسا پیئان دلئیم نہوہی کہ کردوتانہ، تو لہسہر چاکہی خوت و نہوانیش لہسہر خراپہی خویان ہہر یہکەتان مافی خوی وەرہدگریئ، چاک بہچاک و خراب بہخراب.

﴿١٦﴾ نہی کورہ بچکولہکہم ئەگەر نہو کردارہ خراپہ بہ ئەندازہی توئی خہرتہلہیہک بیئ، جا لہناو بہردیکیا شارداپیئہوہ یان لہناو ناسمانہکان یان لہناو ئەم زہویدہا بیئ اللہ دہیئیتہ روو، بیگومان کہ اللہ وردبین و زور بہ ناگاہی.

﴿١٧﴾ نہی کورہ بچکولہکہم نوپژ بکہو فہرمان بہ چاکہو بہرگری لہ خراپہ بکہو خوہگرہ لہسہر نہوہی کہ دوچارت دہبیئ بہ ہوی ئەنجامدانی ئەم نەرکہ پیرۆزتہوہ بیگومان نہو خوہگریہ لہکارہ پیویست و گرنگہکانہ.

﴿١٨﴾ جا بہ فیزہوہ رووت لہ خہلک وەرہمہگپروہ بہ لوت بہرزیہوہ بہسہر زہویدا مہرؤ بیگومان کہ اللہ نہوانہی خوہ ناویئ کہ بہ ری دا بہ لارہو لہنچہوہ دہرؤن و لہخو رازین.

﴿١٩﴾ لہ رویشتندا میانرہوہوہ لہ قسہ کردنیشدا ہیواش بہ و دہنگت لہ ئەندازہی پیویست بہرز مہکەرہوہ، چونکہ ناشیرینترین دہنگ دہنگی گویدریژہ. پیغہمبہر ﴿إِذَا سَمِعْتُمْ صِيْحَ الدِّيْكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهْيَ الْحَمِيرِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ فَإِنَّمَا رَأَتْ شَيْطَانًا مُّثَقًّا عَلَيْهِ﴾ ہہر کاتیکی گویتان لہ دہنگی کہلہشیر بو داوی خیرو بہرہکەت لہ اللہ بکہن، وہ ہہر کاتیکیش گویتان لہ دہنگی گویدریژ بو پەنا بگرن بہ اللہ لہ شہری شہیتان و بلین: اعوذ باللہ من الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ چونکہ نہو شہیتانی بینوہ بویہ سہراندویتی).

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
 وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ
 بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْ مَا يُدْعُونَ
 مِنْ دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
 الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ
 كَالظَّلِيلِ دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
 فَمِنْهُمْ مُّقْنَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ
 ﴿٣٢﴾ يَتَأْتِيَ النَّاسُ أَتْقَارَ بَنِيكُمْ وَأَخْشَوُا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ
 عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
 الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
 وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
 وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ التَّوْحِيدِ ٣٢ ٣٠

﴿٢٩﴾ بۇ اللہ دروستکردن و زیندو کردنهوی ههموتان وهك يهك
 كهس وايه، بهراستی اللہ بیسهری ههمو رازو نیازهكانتانهو
 بینهری ههمو کیشه و کارهكانتانه.

﴿٣٠﴾ نایا نعت بینویه كه اللہ شهو دهخاته ناو رۆژهوهو و رۆژیش
 دهخاته ناو شهوهوهو و خۆرو مانگی رامکردوه كه ههمویان هاتوچۆ
 دهكهن ههتا ماوهیهکی دیاریکراو، خۆبیگومان كه اللہ زۆر ناگاداره
 بهوهی كه دهیکهن.

﴿٣١﴾ ههمو ئەوانه بههوی ئەوهیه كه بیگومان ههر زاتی اللہیه كه
 راسته و ئەوانهیه كه دهیانپهرستن جگه لهو شتانی پوچ و بی
 كهلكن، جابیشك كه اللہ ههر خۆیهتی بلنډ مهقام و گهوره.

﴿٣٢﴾ نایا نعت بینویه كه لهناو دهريادا كهشتی هاتوچۆ دهكات
 بههوی نیعمهتی اللہ وه تا ههنديك له بهلگهكانی دهسهلاتو
 زانایی خۆیتان پيشان بدات، بهراستی لهوهدا چهندين بهلگه
 ههیه بۆ پهندو نامۆزگاری ئی وهرگرتن بۆ ههمو زۆر خۆراگری
 فرهسوپاسگوزار. جا ههر کاتيک شهپۆلی دهريا وهكو جياکان بدات
 به سهرياندا زۆر به پالفتهی و دور لهشیركهوه هاوار دهكهنه اللہ
 بۆ ئەوهی رزگاریان بکات.

﴿٣٣﴾ جا ههر کاتيکیش اللہ رزگاری کردن و گهياندنيه وشکايی،
 ئەوسا ههنديکیان له نیوان باوهرو بیباوهرپیدان و ههنديکی تریان
 ههر لهسهر بیباوهری و ناسوپاسی دهمیینهوه، ئەوسا جگه له
 ههمو خیانهتکاریکی بیباوهری سپله كهسیکی تر نکولی له
 نیشانهکانی ئیمه ناکات.

﴿٣٤﴾ ئەهی خهلكینه خۆتان له تورهبی و رقی پهروهردگارتان
 بپاریزنو له رۆژیک بترسن كه نه ههچ باوكیك باری تاوانی
 فهزهندی ههئدهگریت و نه ههچ فهزرنديكیش تۆلهدهروهیه
 لهجیاتی باوكیدا، بهلگو ههر كهس ههلگری باری تاوانی
 خۆیهتی و كهس له جیاتی كهسدا سزا نادریت، بیگومان كه
 بهئینی اللہ دیتهجي، جا با ژيانی دنیا فریوتان نهداث، وه ئاواتی
 نابهجهی و نادروستی شهیتان به بهخشندهی اللہ فریوتان نهداث
 كه به چاوهروانی بهخشینی اللہ دهست بدنه گوناح و تاوان.

﴿٣٥﴾ بهراستی زانینی کاتی هاتنی قیامت ههر لهلای اللہیهو
 كهسی تر ههچی ئی نازانیت، وه عیلم و زانستی نارندنه خوارهوی
 باران و وردکرنهوهی بهتنوک تنوکی و بون به مایهی بهرهکته یان
 بهلا بۆ خهلك ههر لای ئەوه، وه ئەو دهزانیت له ناو مندالانداندا
 چی ههیهو چۆن مندالیکی لی دهگیرسیت، تهواو یان كهم ئەندام،
 چاك یان خراب، بهههشتی یان دوزهخی، فهقیر یان دهولههمهندن،

﴿٢٩﴾ كهمیك خۆشییان بی ددهدین لهدنیا، پاشان ناچاریان
 دهكهن بۆ سزایهکی دژوارو سهخت.

﴿٣٠﴾ خو ئەگهر لهوان بپرسیت كه كی ناسمانان و زهوی
 دروستکردوه؟ به بی دوودلی دهئین: اللہ، تۆیش بلی: سوپاس بۆ
 اللہ، بهلگو زۆربهیان راستی نازانن.

﴿٣١﴾ خو ئەوهی له ناسمانان و زهویدایه مولکی اللہیه، بهبیگومان
 اللہ ههر خۆیهتی بی نیازو سوپاسکراو.

﴿٣٢﴾ جا ئەگهر ئەوهی لهناو زهویدایه له دارو درهخت
 ههرههموی قهلهم بیته و ئەم دهريایهیه كهدهیناسن ئەگهر چهوت
 دهريای تری لهگهلدا بیته ههموی موردهكهب بیته بۆ نوسینی
 وشهکانی اللہ هیشتا ههر وشهکانی اللہ تهواو نابیت، بهراستی اللہ
 به تواناو کارزانه. ئەمه تیمان دهگهیهنیت كهناسینی بهتهواوی و
 حهقیقهتی زاتو سیفتههکانی اللہ لهسنوری عهقلی مرؤف
 بهدهرهو لهبهر ئەوه ده بی پهیرهوی لهرئینماییهکانی زاتی خووی و
 پیغهمهبرهکهی بکهین بۆ ناسینیان ئەوهته باشرینی بهندهکان
 كه پیغهمهبرمانه ﷺ لهدوعایهکیدا دهفهرموی: {لَا أَحْصِي ثَنَاءً
 عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ / النسائي وغيره، صححه الالباني / بهو
 شیوهی كهخۆت ستایش و سهناى خۆتت کردوه ناتوانم ستایشت
 بکهم}

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرَّ ۱) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَأُرِيَبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 ۲) أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَيْنَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
 مَّا أُنذِرُهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مَن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۳) اللَّهُ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
 ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا سَفِيحٍ أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ۴) يُدَبِّرُ الْأُمُورَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ
 إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۵) ذَلِكَ
 عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۶) الَّذِي أَحْسَنَ
 كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ، وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِن طِينٍ ۷) ثُمَّ جَعَلَ
 نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ۸) ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ
 مِنْ رُّوحِهِ ۹) وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا
 مَّا تَشْكُرُونَ ۱۰) وَقَالُوا أَءِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَءِذَا نَأْتِي
 خَلْقَ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ۱۱) قُلْ بَنُوا فَنُفُوكُمْ
 مَلَكَ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۱۲)

۴) الله، ئەو زاتەيە كە ئاسمانان و زەوى و ئەودى كە لە نىوانياندا ھەيە لە شەش رۆژدا دروستيكرود، پاشان لەسەر تەختى فرمانرەوايەتى خۆى بەو شىوئى كە شايانى ئەو زاتە بىت وەستا، كە جگە لەو زاتەش ھىچ يارمەتيدەرو تەكاريكتان نىە كە لە سزاي ئەورۆژەى كە پىي دەگەن رزگارتان بكات، ئايھەروا لاسارو دژ بە خوا دەبن و بەم پەراوہ تەمى نابن و بىر ناكەنەوہ و سوودى لى وەر بگرن!

۵) الله، ئەو زاتەيە كە ھەمو كاروبارەكان لە ئاسمانەوہ بو زەوى بەرپۆھ دەبات، پاشان لە رۆژيكدە كە بە گوێرەى ژمارەى ئىوہ ھەزار سائە جبرەئيل و فريشتەكانى تر كە لەگەليدان بەرز دەبنەوہ بو لای ئەو جيگا و مەقامەى كە دياريكراوہ بويان.

تەيبىنى: لە ئايەتى چواری سورتهى (مەعارج) دا دەفەر موئى: ﴿ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴾ واتە لە رۆژيكدە كە ئەندازەى پەنجە ھەزار سائە دەگونجيت رۆژەكانى ھاتنى قيامەت و مانەوہ لەو كاتانەدا ھەندى رۆژى ھەزارو ھەندىكى تری پەنجە ھەزار سائ بىت، يان جوړى سزاي بىباوہران پەنجە جوړ بىت و لەھەر جوړيكدەدا ھەزار سائ بىنيتەوہ. والله أعلم.

۶) ئەو مەزاتىكە زانەرى ناديارو ديارەكانەو زۆر بە تواناي بىنپھايەت مېھربانە.

وہەمو ئەو شتانەى كە جگە لە الله كەسى تر ھىچ ناگايەكى لى نىە. خو ھىچ كەسيكىش نازانيت بەيانى چى دەكات و چى ديتە رىگاي و چى بەسەر ديت لە خووشى و ناخوشىەكان و كەسيش نازانيت كە لە چ زەويەكدە دەمرىت، بەبىگومان الله زۆر زاناو ئاگادارە بەھەمو نھىنيەكان.

بىغەمبەرى خوا ﷺ ئەم بىنجانەى بە كليلى نھىنيەكان داناوہ كە دەفەر موئى: ﴿ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ حَسْبُ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴾ ماناكەى ھەمان ماناي ئايەتەكەيە و پىويست بە نوسىنى دووبارەناكاتەوہ.

سورتهى سەجدە

۳۰

۳۲

سورتهى سەجدە كە سورتهى سى و دووھەمى قورئانە، سى ئايەتەو لە مەكەدا ھاتووتە خواریو، ھەندىك و توويانە جگە لە سى ئايەتى و ھەندىكى تر و توويانە پىنج ئايەت لە ﴿ تَجَافَىٰ جُنُوبِهِمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ ... تَاكُو... وَقِيلَ لَهُمْ دُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي

كُنْتُمْ بِهَا تُكذَّبُونَ ﴾، و تراوہ بەگوێرەى دابەزىن سورتهى ھەفتا و سىھەمەو پاش سورتهى (النحل) و پيش (نوح) دابەزيوہ. لە سەحىدا ھاتووە كە بىغەمبەر ﷺ : ﴿ كَانَ يَقْرَأُ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ﴾ ﴿ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَأُرِيَبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ وە ﴿ هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ ... ﴾ / واتە: لە نوێژى بەيانى رۆژى جومعەدا سورتهى سەجدە و سورتهى ئىنسانى خویندوہ { لەم سورتەدا لەو شتە نھىنيانە ﴿ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ ﴾ كە تەنھا لە عىلمى پەرورەدگارن باس دەكات كە لە كوئاي سورتهى پيش و واتە سورتهى لوقمان دا بە كورتى ناو براون.

بەناوى الله ى زۆر بەسوۆز و بىنپھايەت مېھربان

۱) ئەلييف، لام، ميم.

۲) ھىچ گومانى تىدا نىە كە دابەزىنى ئەم قورئانە لەلايەن پەرورەدگارى جىھانپانەوہيە.

۳) بەلكو ئەوان دەلێن: ئەوہ درۆيەو خۆى ھەلى بەستوہ، نەخىر ئەو پەراوہ راستەو لەلايەن پەرورەدگار تەوہيە تا بەھوى ئەوہوہ گەليك بترسىنيت كە لە پيش تۇدا ھىچ ترسىنەريك نەھاتووتە لايان بەلكو ئەوان رىگاي راست بدۆزنەوہ.

چونکه بهراستی نایم به زیندو بوونهوهو حساب یه قینمان پهیدا کرد، جا دت زانی که نهوان بهدهستی خویمان چون زانی ههمیشهیی خویمان بهباد داوهو بویه همیشهش شهرمندهو رسوان.

۱۳) نه گهر چه زمان لیووایه ههمو کهسمان دهخسته سهر ریگی ریاست، (بهلام نهوه ناکهین چونکه خه لکمان بو تاقیکردنهوه دروست کردوهو ده بیت خویمان سهر پشک بکرین تا به که یفی خویمان چاکه یان خرابه هه لبرین) نهوسا برپاری نایم دیته دی که وتومانه: بیگومان دوزخ پر دهکین له تهوای جنوکهو مروف.

۱۴) جا بههوی نهوهی که گه یشتن بهمرؤذتان له بیر چوبو، نهوسا نایمیش نهمرؤ لهوسزایه دا نیوه له بیرخومان ده بهینهوه جاپییان دهوتریت: ده بجهژن سزای ههمیشهیی بههوی نهو کرداری که کردوتانه. نینجا پهروردگار تیمان دهگه به نیت که چ کهسانیک باوهر بهم قورئانه دهینین و دهفرموی:

۱۵) ههر نهوانه باوهر به نیشانه کانی نایم دهینین که ههر کاتیک بهو نیشانهی نایم نامؤزگاری بکرین سهریان دهخنه سهر زوی به سوجه بردن، خو له گهل سوپاسکردنی پهروردگاریان به پاکو بی عهیی یادی دهکن، جا نهوان خویمان به زل ناگرنو له بهندایه تی کردن بوخوا شهرم ناکه.

۱۶) نهو کهسانه که بو بهندایه تی الله له شهودا له پیخه فهکانیان دینه دروهوه له پهروردگاریان دهپارینهوه له کاتیکدا که ترسیان ههیه له سزاو جاوهروانی بهههشتیش دهکن، وه لهوهی که پییمان داون ده بهخشن لهفرموده دا هاتوه که موعاز دهلی لهسه فریکدا له خرمهت پیغه مبهری خدا کرداریکم نریک بومو درویشترین وتم: نهی پیغه مبهری خوا کرداریکم پی بلی که بمخاته بهههشتهوه دورم بختهوه له ناگر، فرموی:

{لَقَدْ سَأَلْتَنِي عَنْ عَظِيمٍ وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ عَلَىٰ مَنْ يَسْرُهُ اللَّهُ عَلَيْهِ تَعَدُّ اللَّهُ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَتَقِيمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ وَتَصُومُ رَمَضَانَ وَتَحُجُّ الْبَيْتَ ثُمَّ قَالَ أَلَا أَدُلُّكَ عَلَىٰ أَبْوَابِ الْخَيْرِ الصَّوْمُ جُنَّةٌ وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ وَصَلَاةَ الرَّجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ قَالَ ثُمَّ تَلَا تَتَجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ حَتَّىٰ بَلَغَ يَوْمَهُمْ ثُمَّ قَالَ أَلَا أُخْبِرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ كُلِّهِ وَعَمُودِهِ وَذُرْوَةِ سَنَامِهِ قُلْتُ بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ ثُمَّ قَالَ أَلَا أُخْبِرُكَ بِمَلَاكٍ ذَلِكَ كُلِّهِ قُلْتُ بَلَىٰ يَا نَبِيَّ اللَّهِ فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ قَالَ كُفَّ عَلَيْكَ هَذَا فَقُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَإِنَّا لَمُؤَاخِدُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ فَقَالَ تُكَلِّمُكَ أُمَّكَ يَا مُعَاذُ وَهَلْ يَكُفُّ النَّاسَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ أَوْ عَلَىٰ مَنَاحِرِهِمْ إِلَّا حَصَانِدَ أَلْسِنَتِهِمْ / الترمذی وغیره. صححه الالبانی / بهراستی لهباردی شتیکی گه ورهوه

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا يَمَّا نَسِبْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا حُرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾ أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تَكذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

۷) نهو زاته کهسیکه ههمو شتیکی به جوانی دروستکردوه، خو لهسه رتاشدا مروفی له قور دروستکرد.

۸) پاشان نهوهی نهوی له درهینراو له ناویکی سوکی بی نرخ دروستکرد.

۹) پاشان ریگ و پیکی کرد، وه له گیانی خوئی فووی بهو له شهدا کردو مادهی بیستن و بینین و دلی پیدا، نیوه به کهمی سوپاسگوزارن و زورترتان سپله و خوانه ناسن.

۱۰) جا دهلین: نایا نایم نه گهر له ناوی زهویدا پتوتراکینو شوینه وارمان نهما، تازه دهینهوه به دروستکراویکی نوی؟! نهک ههر نهوه به لکو نهوان باوهریان به گه یشتن به پهروردگارو زیندو بوونهوه نیه، جا الله ده مکوتیان دهکات و دهفرموی:

۱۱) نهی محمد پییان بلی: نهو فریشتهی که نیوهی پی سپیراوه بو مراندنتان ههر نهوه به فرمانی الله دهتان مرینیت پاشان دهبرینهوه بو لای پهروردگاری خوتان و توله و پاداشتی کردار کانتان ده داتهوه.

۱۲) جا نه گهر تو دت دی نهو کاتهی که تاوانباران داماوو سهرشورن له خرمهت پهروردگاریانداو دهیان وت: نهی په روهردگارمان وا نیستا نایم فرمودهی تومان به چاکی بینو بیستمان دهی بمانخهروه سهر زوی، نیرت کاری باش دهکین،

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَلْوَنِ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
 لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ رَبِّهِ ثُمَّ
 أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ
 هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ
 بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا وَكَانُوا بَيِّنَاتٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
 ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ
 يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ
 ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا سَوَّيْنَا الْأَرْضَ الْأَجْرَزَ فَنَخْرِجُ
 بِهَا زُرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
 قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
 ﴿٢٩﴾ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَانظُرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

۷۳

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

۳۳

نایا رازی دهبیت که به نه اندازی سامانی پاشایک له پاشاکانی
 دنیات هه بیت؟ نه ویش ده لی: نهی په روردرگام رازیم، جا
 په روردرگار پیی دده فرموی: نه وه بو توو نه وه نده و نه وه نده
 تریشی له گهل بیت نه وه نده نه وه نه وه نده نه وه نه وه نده
 نه وه نه وه نده نه وه، نه وس له جاری پی نجه مدها وتی: نهی
 په روردرگار رازیم، جا پیی دده فرمی: نه مه بو توو ده نه وه نده
 نه ویش و هه رچیش نارمزوی ده که بیت و چاوت پیی خوشه بو ت
 ههیه، جا ده لیت: نهی په روردرگار رازیم، موسا وتی: نهی
 په روردرگار نهی لازوورترین جیگاکامهیه؟ فرموی: نه واندهی که
 هه لمبزاردوون که به دهستی خووم که رهم و ریزم بو چاندوون و
 سهرم مؤرکردوه که هیچ چاویک نه بیینیوه و هیچ گوئییه که
 نه بییستوه و نه هاتوه به دلی هیچ مرؤقیکیشدا) پیغهمبر ﷺ
 فرموی: نه وهی که نه م راستیهش دسه لینی له په راوی اللهدایه
 ﴿ نه وس هیچ مرؤقیکی چاک نازانی که چپی بو په نهان کراوه
 له واندهی که دل خوشکهر و چا و روشنکهره ون بوی که پاداشتیکی
 که ورهیه به وهی نه و کرداره چاکانهی که دهیکه ﴾ {

﴿ ۱۸ ﴾ نایا نه و کهسهی که باوهری هیناوه وکو نه و کهسهیه که له
 ریگای اللهدای داوه؟ (نه خیر) وکو یهک نین. نینجا
 جیاوازیه کانیاں باس دهکات و دده فرموی:

پرسیارت کرد، خو نه وه ناسانیسه له سهر نه و کهسهی که خوا
 بوی ناسان بکات، خودا بپه رسته و هیچ هاو به شیکی بو دامه نی
 ونویژ بکه و زهکات بده و روژوی رهمه زان بگرده و حه جی بهیت
 بکه، پاشان فرموی: نایا هه مو درگاگانی چاکهت پیشان بدهم؟
 روژو فه لغانه وچاکه تاوانه کان ده کوژی نیته وه هه روهک چون ناو
 ناگر ده کوژی نیته وه، وه نوژی پیوا له ناوی شه ودا . وتی:
 پاشان ﴿ نه وکه سانهن که بو به نده ایته تی اللهدای له شه ودا له
 پیخه فه کانیاں دینه دهره وه . تا گه شته . کرداره ی که
 کردوویان ی خوینده وه، پاشان فرموی: نایا پی ت بلیم به سهری
 نه م کاره و کو لکه و سهنگه ری هه ره به رزی؟ وتم: به لی نهی
 پیغهمبره ی خوا ﷺ فرموی: سهری نه م کاره نیسلامه و
 کوله که که ی نوژی سهنگه ری هه ره به رزی جیهاده، پاشان
 فرموی: نایا پی ت بلیم نه وهی که نه مانه هه موی بته و به هیژ
 دهکات؟ وتم به لی: نهی پیغهمبره ی خوا ﷺ جازمانی خو ی گرت،
 فرموی: نه مه بگره، جا وتم: نهی پیغهمبره ی خوا ﷺ نایا نیمه
 تو له مان لیوهره دگریت له سهر نه و قسانه ی که به و دهیکه یین؟ جا
 فرموی: له باری دایکت جی نهی موعاز نهی خه لکی جگه له سهر
 قسه گانی زمانیاں جی تره که به دهمو چاویان یان به سهر لوتیا نده
 دهیا نخته ناو ناگره وه؟ { نینجا دده فرموی:

﴿ ۱۷ ﴾ نه وس هیچ مرؤقیکی چاک نازانی که چپی بو په نهان
 کراوه له واندهی که دل خوشکهر و چا و روشنکهره ون بوی
 که پاداشتیکی که ورهیه به وهی نه و کرداره چاکانهی که دهیکه ن.
 له پیغهمبره وه ﷺ هاتوه که موسا علیه السلام پرساری له په روردرگاری
 کردو وتی: ﴿ يَا رَبِّ مَا أَدْنَىٰ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنزِلَةً قَالَ: هُوَ رَجُلٌ يَأْتِي بَعْدَ
 مَا يَدْخُلُ أَهْلَ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ فَيَقَالُ لَهُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ فَيَقُولُ: أَي رَبِّ كَيْفَ
 وَقَدْ نَزَلَ النَّاسُ مَنَازِلَهُمْ وَأَخَذُوا أَخْدَانَهُمْ فَيَقَالُ لَهُ أَتَرْضَىٰ أَنْ يَكُونَ لَكَ
 مِثْلُ مَلِكٍ مَلِكٍ مِنْ مُلُوكِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ: رَضِيْتُ رَبِّ فَيَقُولُ: لَكَ ذَلِكَ
 وَمِثْلَهُ وَمِثْلَهُ مَعَهُ وَمِثْلَهُ وَمِثْلَهُ وَمِثْلَهُ وَمِثْلَهُ فَقَالَ: فِي الْخَامِسَةِ رَضِيْتُ رَبِّ
 فَيَقَالُ هَذَا لَكَ وَعَشْرَةٌ أَمْثَالِهِ وَلَكَ مَا اشْتَهَتْ نَفْسُكَ وَلَدَّتْ عَيْنُكَ
 فَيَقُولُ: رَضِيْتُ رَبِّ قَالَ: رَبِّ فَأَعْلَاهَا مَنزِلَةً؟ قَالَ: أَوْلَيْكَ الَّذِينَ أَرَدْتُ
 عَرَسْتُ كَرَامَتَهُمْ بِيَدِي وَخَتَمْتُ عَلَيْهَا فَلَمْ تَرَ عَيْنٌ وَلَمْ تَسْمَعْ أُذُنٌ وَلَمْ
 يَخْطُرْ عَلَىٰ قَلْبِ بَشَرٍ - قَالَ وَمَصْدَاقُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿ فَلَا
 تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ ... ﴾ / مسلم/ نهی په روردرگار لاخوار ترین

جیگای خه لکی به ههشت کامهیه؟ فرموی: پیوا یکه پاش نه وهی
 که خه لکی به ههشت چوونه به ههشته وه و هه که س جیگای
 خو ی گرت، دیت و پیی دوتریت: بجوره به ههشته وه، جا نه ویش
 ده لیت: نهی په روردرگار چون بجه به ههشته وه به راستی خه لک
 جیگای خو یان گرتوه و به شی خو یان وهر گرتوه، جا پیی دوتریت:

۱۹ جا ئەوانەى كە باوەرپان هێناوە و کردارى چاكیان كردوه ئەوسا بە بەباخچەكانى جىگای دانىشتن و مانەو وە حەسانەو و ئەوانە پێشوازيان لى دەكرىت و ريزيان لىدەگىریت ئەو هەش بەهوى ئەو كردارەى كە كرديان.

۲۰ بەلام ئەوانەى كە لە دزايەتى كردنى اللّٰه و پيغەمبەر ﷺ و ئىسلامدا لە سنوور دەرچوون جىگايان ئاگرە و هەر كاتىك بىيانەوئىت لەو دەرچن دووبارە دەيانگيرنەو بۆ ناوى و پييان دەوترى: بچەژن سزای ئەو ئاگرەى كە ئيوە باوەرپان پيى نەبو.

۲۱ جا بىگومان پييان دەچەژنين لە سزای ئەم دنيايە پيى هاتنى سزای گەورەى دواروژ بەلكو بگەرپنەو و بۆ سەر رىگای راست. واتە: سزای دنيا بۆ ئەو هەيه كە خەلكى پەندى ليوەبرگىت و پيى خۆشەخت ببىت.

۲۲ جا كى هەيه ستمكارتر لەو كەسەى كە بە نيشانەكانى پەروردگارى ناموژگارى بكرىت پاشان ئەو پششى تىبكات؟ بەبىگومان كە ئيمە تۆلە لە ستمكاران و مردەگىرین و لەيرمان ناچن.

۲۳ بەراستى تەوراتمان دا بە موسا جا تۆ گومان تە نەبىت لە پىگەيشتن و بىنينى ئەو (مەبەست پىگەيشتنى پىغەمبەرمان ﷺ بە موسا ﷺ لە شەوى ميعراجدايە، يان پىگەيشتنى تەورات بۆ موسا يان پىگەيشتنى تۆ بۆ ئەم قورئانە) خۆ ئەومان كردوه بە رىنمونىكەرى نەوى ئىسرائىل. لەفەرمودەدا هاتوه كە پىغەمبەر ﷺ فەرمويەتى: { مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي عَلِيٍّ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ } رَجُلٌ آدَمٌ طَوَّالٌ جَفَدَ كَأَنَّهُ مِنْ رَجَالِ شَنْوَةَ / مسلم / ئەو شەوى كە شەورەوئىم پىكرا دام بەلاى موساى كورپى عىمراندا سەلامى خوى لىبىت پىاوئىكى گەنم رەنگى دريژى فز كرژ بو هەرودكو پىاوانى شەنوئە وابو.

۲۴ جا لەناو ئەواندا بەهوى ئەو هەى كە خويان گرت لەسەر ئيش و نازارو بەردەوامبون لەسەر گەياندى تەورات و بەجى هينانى فەرمانەكانى، پيشەوا گەليكمەن دانا جا ئەوان دلتىابون بە نيشانەكانى يەكخواپەستى و توانا هيزى ئيمە.

۲۵ بەراستى پەروردگارت هەر خويەتى لە رۆژى قىامەتدا لە يەكيان جيا دەكاتەو بە هەر كەسك بەرهمى كردارى خوى پىدەدات و تىيان دەگەيهئىت كە كاميان راستبون لەو شتانەى كە نارىك بون تىيدا لەسەر دنيايدا.

۲۶ ئايا ئەو هەمو خەلكەى پيش ئەمان كە بە جىگا و رىگای ئەواندا هاتوچۆ دەكەن و بە جواى خويان دەبينن كە چۆن

لەناومان بردن نابن بەهوى رىنمايى و زىربونى ئەمان؟ بەراستى لەودا چەندىن بەلگە هەيه لەسەر هيزو دەسەلاتى ئيمە ئايا داستانى بەسەرھاتى گەلان و پەيامى ئەم پىغەمبەرەى ﷺ ئاخىر زەمان نابىسن؟ واتە زىربون و بانگەوازي ئەم پەيامە بىيسن و بەچاكى وەرى گرن تا دوچارى سزاکانى وەك ئەوان نەبن.

۲۷ ئايا نابىنن كە ئيمە ئا و دەنيرىن بۆ ئەو زەويانەى كە وشك و بى گزوكياو بى ئاون، ئەوسا بەو شىنايى و كشتوكال دەروئينن كە خويان و مالاتەكانىيان لى دەخون، ئايا ئەمە بە جواى خويان نابىنن؟ دەى چا و بگەنەو و راستىەكان بىينن تالەپاشەروژدا گرفتار نەبن.

۲۸ خۆ دەئين: ئەگەر راست دەكەن كەى كاتى ئەم جيا كردنەوى ئيمە و ئيوە دىت؟

۲۹ بلى: رۆژى جياكردنەو كە هات تازە باوەر هينانى خاوەناسان هىچ سوودىكيان پىنادات و ماوەشيان پىنادرىت بۆ بەشىمان بوونەو و بەهانە هينانەو.

۳۰ جا تۆ پششىان تى بكو و چاوەروانبە بۆ فەرمانى پەروردگارت بىگومان كە ئەوانيش چاوەروانى مردنى تۆ دەكەن و دەزانن بەمردنى تۆ كۆتاي بەم پەيامە دىت. سا با دلتيا بن كە سەر ئەنجامى چاك هەر بۆ پارىزكارانە و خاوەناسان بەشيان هەر لەناوچون و نەمانە جا با هەر دوو لا چاوەروانبن.

۷۳

سورتهى ئەحزاب

۳۳

سورتهى ئەحزاب كە سورتهى سى و سىهەمى قورئانە، لە مەدينەدا هاتوئە خوارو، حەفتا و سى ئايەتە، و تراو بەگوئەرى دابەزىن سورتهى نەو دەو پاش سورتهى (الأَنْفَال) و پيش (المائدة) دابەزىو. مەبەست لە وشەى (الأَحْزَاب) لەم سورتهدا هەمو ئەو پارت و حىزبانەيه كە لەگەل قورەيشدا بۆ لەناوبردى پىغەمبەر ﷺ و موئلمانان سوپايەكى دەهزار كەسيان پىكەيناو هيرشيان كرده سەر موئلمانان، ئەم روداو لە سالى پىنچەمى كۆچيدا رويداو و بە غەزاي ئەحزاب يان خەندەق بەناوبانگە و ئەم سورتهش باسى ئەو روداو بەرونى و هەلوئىستى هەمو لايانەكانى دەكات، جا پىغەمبەر ﷺ بە يەكك لە ناو پىرۆزدەكانى پەروردگار كە (هَازِمُ الأَحْزَاب) لە دوعاى بۆ لەناو بردنى ئەم حىزبانە كردو و فەرمويەتى: { اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيعَ الْحِسَابِ هَازِمَ الأَحْزَابِ اللَّهُمَّ اهْزِمُهُمْ وَزَلْزِمُهُمْ / مسلم وغيره / ئەى خودايە كە دابەزىنەرى ئەم پەرودەيت، كە بەپەلەى لە حىسابدا، تىكشكىنەرى حىزبەكانى، ئەى خودايە تىكيان بشكىنە و چان و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَأْتِيهَا النَّبِيُّ آتَى اللَّهِ وَلَا تَطِيعُ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ اِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيْمًا حٰكِيْمًا ۱) وَاتَّبَعَ مَا يُوحَىٰ اِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ اِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۲) وَتَوَكَّلْ عَلٰى اللَّهِ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۳) مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ
جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمْ اَلَّتِي تَظٰهَرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهَاتِكُمْ
وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَاءَكُمْ اَبْنَاءَكُمْ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ
يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ ۴) اَدْعُوهُمْ لِاَبَائِهِمْ
هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ اِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْا اَبَاءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ
فِي الدِّيْنِ وَمَوٰلِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا اَخْطَاْتُمْ
بِهٖ ۚ وَلٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا
۵) اَلَّتِي اُوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجَهُنَّ اُمَّهَاتُهُمْ
وَاُوْلُو الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِى كِتٰبِ اللَّهِ
مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّا اَنْ تَفْعَلُوْا اِلَى اَوْلِيَآئِكُمْ
مَعْرُوْفًا كَانَ ذٰلِكَ فِى الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۶)

دهبیت ودهکو دایکی} و تراوه که نهم نایهته لهم بارهوه دابه زیوه.
والله أعلم.

۵) جا نیوه به ناوی باوکی خوینانهوه بانگیان بکهن، له لای الله
هر نهوهیه دادپهروهرا نه جا نهگهر باوکیانانان نهدهزانی نهوسا
نهوان برای نایینیتانن و خزمه تکارو دوستانن، لهوهی که به
ههله بهوناوه ناویان دهبه تانانان لهسه ر نیه، بهلام نهگهر به
دل و به نهنقهست و ا بلین تانانبارن، وه الله زور لیبوردهو به
سۆزه بو بندهکانی.

۶) پیغهمبهر ﷺ دلسۆزتره و خهمخۆزتره و پیشره بو باوهرداران
له خوینان بو خوینان. وه خیزانهکانی دایکیانن له قهدهغه بونی
نکاحیان و ریز لی گرتنیاندا، وه له برپاری الله ﷻ خزمان له میراتدا
ههندیکیان له پیشرن له ههندیکیان لهپه یوهندی دوستایهتی و
برایهتی نیوان یارمهتیدهران و کوچکهراندا مهگهر خوئان
بتانهوی چاکهیهک لهگهل دوستانانان بکهن. ههرلهکونهوه نهمه
له (لوح المحفوظ) دا تۆمار کراوه. وهلهفهرمودهدا هاتوه که
پیغهمبهر ﷺ دهفهرموی: { مَا مِنْ مُؤْمِنٍ اِلَّا وَاَنَا اَوَّلِيْ بِهٖ فِى الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ اَقْرَبُوْا اِنْ شِئْتُمْ النَّبِيَّ اَوَّلِيْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ فَاَيُّهَا مُؤْمِن
مَاتَ وَتَرَكَ مَالًا فَلْيَرِّثْهُ عَصَبَتُهُ مَنْ كَانُوْا وَمَنْ تَرَكَ دِيْنًا اَوْ ضِيَاعًا
فَلْيَاتِيْنِيْ فَاَنَا مَوْلَاهُ / البخاری / هیچ باوهرداریک نیه کهمن له پیشر
نهبم بوی له دنیاو دوارؤزدا. نهگهر نارمزوتان ههیهه پیغهمبهر
ﷺ دلسۆزتره و خهمخۆزتره و پیشره بو باوهرداران له خوینان بو

ورونگیان پی نهدهیت } جا پهورهردگاریش دوعاکهی وهرگرتو
نهو حیزبانهی تیک و پیک دا. دیاره له کوئای سورتهی پیشودا
پهروهردگار فهردان ددهات به پیغهمبهر ﷺ که پشت له بیباوهردان
بکات، جا له سهرهتای نهم سورتههیش فهردانی پیدهدهات که له
الله بترسیت و گویرایهلی بیباوهردان و دوورویان نهکات.

به ناوی الله ی زور بهسۆزو بینیهیهته میهرهبان

۱) نهی پیغهمبهر ﷺ بهردهوام به لهسه ر پاریزکاری و ترسان
له الله، وه پهیرهوی خوانهسانان و دووروووان مهکه بهراستی الله
زانو دانایه.

۲) جا پهیرهوی لهو قورئانه بکه که له لایه ن پهروهردگارتیهوه
بوت دیت به بیگومان الله زور به ناگیه لهوهی که نیوه دهیکه ن

۳) جا له ههمو کاروبارتدا پشت ببهسته به الله خو بهسه که
الله پشتیوانت بیت، جا نهوهی که الله پشتیوانی بیت کی دهتوانی
پشتی لهزهوی بدات؟

۴) الله بو هیچکس له ناوسینگیا دوو دلی دانهناوه واته کهس
ناتوانیت دوو بیرو بوچوونی جیا له یهک له دلدا دانیت. وهک
پیغهمبهرمان دهفهرموی: { لَا يَجْتَمِعُ الْاِيْمَانُ وَالْكَفْرُ فِي قَلْبٍ

اِمْرِيٍّ / السلسله الصحيحة / نیمان و کوفر لهدلی کهسدا بهیهکهوه
کونابنهوه } نهگهر کهسیک موسلمان بیت ناتوانیت ریگاو
ریبازیکی تر بخاته ناو دلیهوه خو نهگهر خستیه دلیهوه درؤ
دهکات موسلمان نیه. وهئو هاوسهرا نهی که الله پییداون و پییان
دهلین: نیوه وهکو پشتی دایکمان وان و دهیچوینن بهوانهوه،
الله دای نهانن به دایکتان و قسهیهکی پوچه و دهبیت تولهی
بدن. وه نهو کهسانهی به دهمی خوئان به کوری خوئانی
دادهنن، کورتان نین، نهوه قسهیهکهو به دهمی خوئان داتانانوهو
هر الله یه راست دهفهرموی و هر خویشی ریئومونی دهکات بو
ریگای راست، له عهبدو لای کوری عومرهوه ﷺ هاتوه که دهلیت:
زهیدی کوری حاریسهی خزمهتکاری پیغهمبهرمان ﷺ به زهیدی
کوری محمد بانگ دهکرد تا نهم نایهته دابهزی. له خاتون
عائیشهوه هاتوه که سههلهی کچی سوهیل که خیزانی نهبو
حوزهیفهی کوری عوتبه بو هاته خزمهتی پیغهمبهری خوا ﷺ و
وتی: نهی پیغهمبهری خوا ﷺ نیمه له پیشدا سالمان به کوری
خومان بانگ دهکرد جا الله لهو بارهوه رهوانهی کردوه نهوهی که
رهوانهی کردوه، وه نهو دیت بو لام من ههست دهکهم که نهبو
حوزهیفه لهبهر دلی گرانه، جا پیغهمبهر ﷺ فهرموی: { اَرْضِعِيْهِ
تَحْرِيْمًا عَلَيْهِ / النسائي. صححه الالباني / شیری بدمری نیتر تو لی مهحره

۱۰) ئەو كاتەى كە لە لای سەرەوهو لە خوارەوتان هاتن بۆتان و ئەو كاتەى كە چاوهكان ئەبەلق بون و گیانهكان گەيشتنه گەروو گومانتان دەبرد بە اللّٰه چۆن گومانىك، واتە: وایان دەزانى كە تازە سەرکەوتن قەسەیهكى نەگونجاوه. لە فەرمووه دا هاتوه كە پێغەمبەر ﷺ فەرمویهتی: { نُصِرْتُ بِالْغَبَا، وَأَهْلِكْتُ عَادُ بِالْبُورِ / متفق عليه / من بە باى سەبا كە لە رۆژەهلاتەوه دیتو خوشوفینكە یارمەتى درام، وه عادیش بە دەبور كە بایهكە لە رۆژئاواوه دیت لەناوبران }.

۱۱) ئا لەویدا تاقیكردنهوى باوهرداران هاته كایهوهو لەرزینران بە لەرزاندیكى توند، چونكە كهوتنه تەنگانهیهكى زۆر سەخت و دژواروه كە نزیكبو باوهریان نەمینیت بە سەرکەوتن،

۱۲) جا بەبیر بهینهوه ئەو كاتەى كە دوورپوهكان و ئەوانەى كە لە ناو دلایندا نخۆشى دوور لە اللّٰهیان تیدا بو دەیان وت: اللّٰه و پێغەمبەرەكەى ﷺ جگه لە دەستخەرە كردنمان هیچ بەئینىكى تریان پینهداوین، وه ئەو بەئینى سەرکەوتنه فریودانىك زیاتر نەبو، ئەمە لە لایهكهوهو لە لایهكى ترهوه خەرىكى ساردكرنهوى باوهرداران بون تا گۆرەپانى جیهاد چۆل بكەن.

۱۳) جا دیسان بە بیر بهینهوه ئەو كاتەى كە كۆمهلىك لەو دوورپوو دل نخۆشانه بانگیان لە خەلكى مەدینه كردو وتیان: ئەى خەلكى یەسریب ئەمە جیگای وهستانتان نیه و ناتوانن خۆبگرن سا بگهڕینهوه بۆ ناو شار، جا هەندىكیان داواى گهراڤهوهیان لە پێغەمبەر ﷺ دەكردو دەیان وت: بیگومان كە مالهكانمان بى سەرپهسته و كەسمان نیه چاوى لئیان بىت، لەراستیدا مالىان بى سەرپهست نەبو ئەمە جگه لە بەهانەیهك بۆ راکردن و چۆلكردنى گۆرەپانى جیهاد شتىكى تریان مەبهست نەبو، جا دووروهكان ئەوهنده دژ بە پێغەمبەر ﷺ و باوهرداران بون كە زمانیان هەل نەدههات بلین: مەدینه بەلكودەیان وت: یەسریب تا بەم شیوهیهش دل پێغەمبەر ﷺ و باوهرداران زیاتر نازار بدەن.

۱۴) جا ئەگەر لە هەمو لایهكهوه هیرش بهاتایه سەریان، پاشان داوايان لى بکرایه كە ببهوه بە موشرىك زۆریان پى نەدهچوو وایان دەكردو خۆیان دەخسته ریزی موشرىكانهوه.

۱۵) جا بەراستی ئەوان پيش غەزای خەندهق كە ریزو نرخى غەزاكەرانى بەدریان بیستبو پهیمانیان بە اللّٰهدا كە ئەگەر بىت و ئەم جارە غەزایهكى تر بىت چالاكانه هاوكارى تیدا بكەن و پشت نەكەنه بەرهى جیهاد بەلام وا غەزای خەندهق دەستی پیکردو مەردانى راست و دروست بە فەرمانى پێغەمبەر ﷺ خەرىكى هەلگەندنى خەندهقن كەچى ئەوانیش وا خەرىكى

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۗ

۸) يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۙ

۹) إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ۚ هٰذَا لِكِ ابْتِلَى الْمُؤْمِنُونَ وَزَلَّلُوا زَلًّا لَاسْتَبِيدًا ۗ

۱۱) وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۗ

۱۲) وَإِذْ قَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ يٰٓأَهْلَ يَرْبِ لَا مَقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَعِذُّنَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ۗ

۱۳) وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوَّاهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ۗ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلَّفُونَ إِلَّا ذَبْرًا وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ۗ

خۆیان بخۆینهوه، جا هەر باوهردارىك مردو مالى لى بهجیما باخرمهكانى هەرکەس هەن ببیەن، خۆ ئەگەر قەرزىكى بەلاوه بو یان مالى لى بهجیما بو، ئەوسا با بىت بۆ لای من چونكە هەر منم دۆست و یارمەتى دەر بۆ ئەو {

۷) بیخهروهو بیریان ئەو كاتەى كە پهیمانمان وەرگرت لە تهواوى پێغەمبەران و لە تۆو لە نوح و ئیبراهیم و موسا و عیساى كورپى مەریهەم كە بەندایهتى اللّٰه بکەن و خەلكى بانگ بکەن بۆ بەندایهتى، وه پهیمانى بتهوو بههیزمان لى وەرگرتن.

۸) تا اللّٰه پرسیار بکات لە راستگۆیان سەبارەت بە راستیان لە بەجیهینانى ئەو پهیمانه، ئەوسا سزای بەنازارىشى ئاماده کردوه بۆ خوا نەناسان.

۹) ئەى ئەو كەسانەى كە باوهردان هیناوه بیر بکەنهوه لەو نیعمەته گەورهى اللّٰه كە رزاندی بە سەرتاندا ئەو كاتەى كە سەرباز گەلىكى زۆر هاتنه سەرتان لە رۆژى (خەندهق)دا، ئەوسا ئیمه بە باوو بە سەرباز گەلىك كە ئیوه نەتانىبونیون دامان بە سەریاندا كە چادەرەكانیانى لە بن هینان و ئاگرەكانى كوژاندنهوهو دیزهكانى سەرنخون كردن و بەردو زىخ و لمبارانى كردن و لەوانیش تى نەدهپەرى، وهبەراستى اللّٰه بینەرى ئەو كارانهیه كە ئیوه دەیکەن.

ساردکردنه وهی موسلمانان و دابه زاندنی وره یانن و هه مو به ئینیکیان له بیر خویمان برده وه ته وه، وهك نه وهی كه ههچ نه وترابیت، به لام به ئیندان به الله لی پرسینه وهی ههیه.

۱۶ جا په روهردگار دهه رموی: پییان بلی: راکردن له مردن یان له کوشتن ههچ سوودیکتان پینادات، چونکه نه گهر له مهیدانیش دا هه ل بین هه ر ته نه ا نه و ماوه که مه ده زین که بو تان دانراوه، چونکه کاتی دیاری کراوبه ههچکس ناگوریت.

۱۷ ده بلی: کبیه که له الله ده تان پاریزیت نه گهر الله بیه ویت توشی به لایه کتان بکات یان چاکه یه کتان له گه لدا بکات؟ وه نه وان جگه له الله ههچ دۆست و یاره مه تیده ریکی تریان ده ست ناکه ویت.

۱۸ به راستی الله خوی ده زانیت که چ که سیک له نیوه خه لک سارد ده کاته وه و به براکانی ده لیت: بینه وه بو لامان و واز له غه زا بهینن، وه هه ر که میکیان له و شه رده ا به شداریبون نه ویش بو چاوبه سترکردنی باوه رداران و بو خوناندن بو. چاوجنۆکن و پییان ناخۆشه که نیوه خیریکتان ده سته کویت، جا هه ر کاتی ک ترس رووبدات تو ده بینیت نه وان که ته ماشات ده که ن چاویان له ترسا به م لاو به ولادا ده سو رپته وه وهك نه و که سه ی که له سه ره مه رگدا بیت به لام که ترس نه ما و سوودتان ده ست که وت به زمانیکی تیژه وه ناو یزانتان ده بن و زور سوورن له سه ر به شداریبونیان له و ماله ی که ده ستان که وتوه.

۱۹ به راستی نه وان باوه ری راسته قینه یان نه بوه له به ر نه وه الله کرداره چاکه کانیانی لی هه لوه شانده وه و نه مه هیش له لای الله شتیکی ناسانه.

۲۰ نه م دوو پرووانه وا ده زانن که حیزبه کان (قوره هیش و غه ته فان و جوله که) که بو له ناو بردنی باوه رداران بون به یه ک تا هه مو یان له ناونه بن، ناچنه وه، جا نه گهر جاریکیتر

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفَرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تَمْنَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ عَلِمَ اللَّهُ الْمُعَوقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هُمْ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشْحَاةٌ عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَفُوكُمْ بِاللَّيْنَةِ جَدَادِ أَشْحَاةٌ عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسِبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُوا فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

نه و حیزبانه بینه وه نه م دوو پرووانه ئاوات ده خوازان که له ناو عه ره به ده شتیه کاندای بوونایه و هه ر له دووره هه والی نیوه یان پرسیار بگردایه که چیتان به سه ر هاتوه؟ خو نه گهر نه وان له ناو نیوه شدا بوونایه هه ر ته نه ا که میکیان شه ریان ده کرد، نه ویش له به ر عه یبه و خوناندن جا به راستی بونی نائهم جو ره که سانه له ناو ریزی موسلمانانان ههچ خه یریکی پیوه نیه و باموسلمان ئاواتی که می و پوخته یی بخوازیت نه ک زوری و بو ری.

۲۱ به حه قیقه ت له وتارو کرداری پیغه مبه ری خوادا سهرمه شقییه کی جوان هه یه بو نیوه، وه بو هه ر که سیکیش که له الله ده ترسی و باوه ری به دوارو ژ هه یه و زور یادی الله ده کات.

۲۲ جا کاتی ک که باوه رداران حیزبه کانیان بینی که هیرشیان بو هیناون وتیان: نه مه نه و به ئینه ی الله و پیغه مبه ره که یه تی سهر تاقیکردنه وه و یارمه تی دانی باوه ردارانه و الله و پیغه مبه ره که ی سهر تاقیکردنه وه و یارمه تی دانی

کردنده و هو **اللَّهُ** به توانایه بؤ نه جامدانی هر کاریک و زاله به سهر ته و او بی بونه و وردا.

۳۶ **جَا اللَّهُ** نهو زاته یه که نهو که سانه له جوله که و گاور که بؤ له ناو بردنی باو و بردارن یارمه تی بت په رستانی مه که یان دابو له قه لاکانیانی هینایه خواره و هو ترسی خسته ناو دلیانه و هو خو یان پی رانه گیرا، که نیو هس کومه لیکتان لی کوشتن و کومه لیکتی تر تان لی به دیل گرتن له خیلی به نی قوره یزه.

۳۷ **نَهْوَسَا** زهویه کانیان و سامانه کانیان و ماله کانیان و نهو زهویه ش که پی تان له سهری دانه نابو هه موی به نیو به خشی و **اللَّهُ** به توانایه به سهر هه مو شتی کدا.

۳۸ **نَهَى** پیغه مبه ر **سَمِعَ** به خیرانه کانت بلی: نه گهر نیو ه خو شی ژیان و جوانی دنیاتان ده ویت سا و هرن تا مافی خو تانتان پی بدهم و به بی گله یی و ناخو شی نازادتان بکه م و له یه ک جیا ببینه وه.

۳۹ **خَوْ** نه گهر نیو ه **اللَّهُ** و پیغه مبه ره که ی و ژیان دوار و ژرتان ده ویت ده بمینه و هو بهم ژیانه رازی بین، جا **اللَّهُ** بؤ هه ر چاکه کاریکتان پاداشتیکی گه وره ی دانا وه. نینجا رو و له ها و سه رانی پیغه مبه ر **سَمِعَ** ده کات و ده فهر موی:

۴۰ **نَهَى** ها و سه رانی پیغه مبه ر **سَمِعَ** هر کام له نیو ه تا و انیکتی نا شکرا بکات نه وه سزای بؤ دو به رامبه ر ده کری ته وه، جا نه وه له لای **اللَّهُ** کاریکتی ناسانه.

۴۱ **نَهْوَسَا** هر کام له نیو هس گهر دنکه چ بی ت بؤ فهرمانه کانی **اللَّهُ** و پیغه مبه ره که ی **سَمِعَ** و کرداری چاک نه انجام بدات پاداشتی چاکه کانی دوو به رامبه ر ده دینه وه، وه له به هه شتدا پاداشتیکی به ری زمان بؤ دانا وه.

مَنْ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ وَمَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا ﴿٣٣﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنْفِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ عَافُوًّا رَحِيمًا ﴿٣٤﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمَنَّا لَأُوخَيْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٣٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٣٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَوَدَيْرَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطْعُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٣٧﴾ يَتَأْتِيَ النَّبِيَّ قُلٌّ لِأَزْوَاجِك إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَرَبُّنَهَا فَتَعَالَىٰ لِيكُ أُمَّتَكُنَّ وَأُسْرَحُكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٣٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللِّدَارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٩﴾ يَنْسَاءَ النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُمْ بِفَحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ يُضَعَّفُ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٤٠﴾

نه م رودا وه ته نها باو و ری زیاد کردن و نه و انیش چاکر خو یان دا به ده ست خودا وه و فهرمانه کانی نه و یان به گهر دنکه چیه وه نه انجام ده دا.

۳۳ **لَهْنَاو** باو و بردارندا پیوا نیک بون که راستیان کرد له گهل نهو به لینه ی که به **اللَّهُ** یان دابو، جا هه ندیکیان مردن یان کوژران له سهر نهو به لینه ی خو یان و هه ندیکتی تریان چاو و ری نهو مردنه یان نه و کوشتنه ن و له و په یمانه که داویانه به **اللَّهُ** هیچ گوژران کاریکتی تیدا ناکه ن.

۳۴ **تَا اللَّهُ** پاداشتی راستگو یان بداته وه به هو ی راستیانه وه و نه گهر بیه ویت دو و رو و ده کانی ش سزا بدات یان په شیمان بوونه و هیان لی و هریگری ت، به راستی **اللَّهُ** زور چاو و پوشیکه ره له و که سه ی که په شیمان ده بی ته وه و زور به سو زه بو ی.

۳۵ **خَوَانَه** ناسان له گهل نهو هه مو رق و قینه ی که هه یان بو له مو سلمانان هیچ سو و دیکیان ده ست نه که و ت و **اللَّهُ** نه وانی سه ر شو رانه گه رانده وه بؤ مه که و **اللَّهُ** خو ی له جیاتی باو و بردارندا به باو و به فریشته شه ری کافرانی له کو ل

۳۲) نهی هاوسهرانی پیغهمبهر ﷺ نیوه وهکو هیج نافرهتیکی تر نین نهگهر خوٲان بپاریزن، چونکه نیوه زور گهورهن، جا به خهمزهونازهوه قسه مهکهن لهگهال پیاواندا چونکه نهو کهسهی که دلی نخوشه تهماع دهیگریٲ و چاو له شوینتان دهیٲ، جا به شیوهیهکی گونجاوو ریٲ و پیٲ و بیٲ خهمزهوناز قسه بکهن.

۳۳) له مالهکانی خوٲاندا نُوقره بگرن و دهرمهچن بوٲ هیج لایهک و خوٲان دهرمهخهن وهکو خوٲدهرخستنی سهردهمی نهزانی پیشو، نهوسا نویژهکانتان بکهن و زهکات بدن و پهیروهی الله و پیغهمبهرهکی ﷺ بکهن، نهی خاوخیزانی ناو مالی پیغهمبهر ﷺ، اللهدهیهویٲ هه مو پیسیهکتان لیٲ بکاتهوه و له خوورهوشتانداندا به تهواوی پاک و خاویٲتان بکاتهوه.

۳۴) جا بخویٲنهوهو باس بکهن نهوهی که له مالهکانٲاندا دهخویٲنریٲتهوه له نیشانهکانی الله که (فورئانه) و له دانایی که فهرمودهکانی پیغهمبهرهکی ﷺ، بیگومان که الله وردبین و زور بهئاگابه.

نوم سهلهمه دهلیٲ وتم: نهی پیغهمبهری خوا ﷺ نهوه چیه من ههر پیاوان دهبیستم که له فورئاندا باسکراون باسی نافرهتان نهکراوه؟ جا الله، نه م نایهتهی دابهزاندا که دهفهرموی:

۳۵) بهبیگومان پیاوانی موسلمان و ژنانی موسلمان و پیاوانی باوهردار و ژنانی باوهردار و پیاوانی فهرمانبهردار و ژنانی فهرمانبهردار و پیاوانی راستگو و ژنانی راستگو و پیاوانی بیٲ دهعیه و بیٲ فیزو ژنانی بیٲ دهعیه و بیٲ فیزو پیاوانی چاکهکار و ژنانی چاکهکار و پیاوانی رُوژوگرو ژنانی رُوژوگرو و پیاوانیٲ که عهیبهی خوٲان له حهرام دهپاریزن و ژنانیٲ که داویٲنی خوٲان له حهرام دهپاریزن و داویٲن پاکن و پیاوانیٲ که یادی الله به زوری دهکهن و ژنانیٲ که یادی الله دهکهن بوٲ نهوانه الله لیٲخوشبون و پاداشتی گهورهی بوٲ ناماده کردوون.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلَ صَالِحًا تُوْتَهَا
أَجْرًا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ اِنْ اٰتٰقِيَّتْنِ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
فِيْ طَمَعِ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولٰٓئِ وَاقْمِنَّ
الصَّلٰوةَ وَءَاتَيْنَا الزَّكٰوةَ وَاَطَعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ اِنَّمَا
يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ
آيٰتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا خَبِيْرًا ﴿٣٤﴾
اِنَّ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ
وَالْقٰنِنِيْنَ وَالْقٰنِنٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ
وَالصّٰدِقٰتِ وَالْخٰشِعِيْنَ وَالْخٰشِعٰتِ وَالْمُتَصَدِّقِيْنَ
وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصّٰتِمِيْنَ وَالصّٰتِمٰتِ وَالْحٰفِظِيْنَ
فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْرًا
وَالذّٰكِرٰتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٣٥﴾

۳۶) ههر کاتیٲك الله و پیغهمبهرهکی ﷺ بپاریٲك بدن بوٲ هیج پیاو و ژنیکی باوهردار نیه خوٲان به سهرپشک بزنان، جا ههر کهسیٲك سهرپیٲچی له فهرمانی الله و پیغهمبهرهکی ﷺ بکات بهراستی ههلهی کردوه ههلهیهکی ئاشکرا.

۳۷) جائه و کاتهی که توٲ وتت بهو کهسهی که الله به هوٲی ئاشنای کردنی به دین و به پیغهمبهرهکی بههردی خوٲی بهسهر یا رشتبو و پیشرٲ توٲیش ﷺ به نازاد کردنی چاکهت لهگهلدا کردبو دهتوت: له خوا بترسهو به چاکی لهگهل هاوسهرهکهٲاندا رهفتار بکهو لهگهل یهکتردا بگونجین، وه نهوهی ناو دلی خوتت دهشاردهو خوا ههر دهری دهخات، وه توٲ له تانهو تهشهری خهٲك دهترسی کهبلین: محمد زنی کورپهکی خوٲی خواستوه لهکاتیٲکندا ههر خوا شایسته تره که لیٲی بترسی و نهوه کوری توٲ نیه. جا که زهید پیویستی خوٲی لهو تهواوکردو تهلاقی دا ئیٲمه نهومان (زهینهب) لیٲت ماره کرد، جا نهوهمان کرد تا لهسهر باوهرداران هیج تاوانیٲك نهنوسریٲت له ماره کردنی هاوسهرانی نهوانهی که به کوری

﴿٣٨﴾ له سهر پیغمبر ﷺ هیچ خرابیهک نیه له باره ی نهجامدانی نهو شتانه ی که الله بوی دانوه، نه مه رهوشتی الله یه له ناو نهوانه ی که له پیشدا رهوانه ی کردون و فه رمانی الله جی به جی کراو ده بی و هیچ کهس ته نانه ت پیغمبر انیش بویان نیه له بریاری نهو دهر بجن و بریاری هر بو الله یه.

﴿٣٩﴾ نهو کهسانه ی په یامه کانی الله ده گه یه نن جگه له الله له هیچ کهسیکی تر ناترسن، نهوسا جاودیری و پاراستنی الله بهسه بو بنده چاکه کانی.

پیغمبره ی خوا ﷺ چن دین بیلانیان له دژی سازدا ته نانه ت بریاری کوشتنیان دا که ده کوری گهنج به شمشیره وه شهو هاتنه سه ری و گه ماروی مائیان دا به لام خوا نهوی به ناویاندا شهو دهر کردو له نه شکه وتی سه وردا نه یان بی نی و له ریگادا سورافه نه ی توانی پی بی بگات، به راستی نهو کهسه ی که خوا بپاریزیت کهس ناتوانی هیچی له گهل بگات.

﴿٤٠﴾ محمد ﷺ باوکی هیچ کهس له پیوانی نیوه نیه، به لام نهو پیغمبره ی خواجه ﷺ، وه کوتایی پیغمبرانه و هیچ پیغمبره یکی تر پاش نهو نایه ت، خو الله به هه مو شتیک دزانی، واته: پیغمبر ﷺ باوکی زهید نیه و خیزانی زهیدیش به ته لاقدانی زهید حه لاله بو پیغمبر ﷺ. نه م چند نایه ته دهر باره ی زهینه بی کچی جه حشو و زهیدی کوری حاریسه دابه زیوه که وهک و تمان پیشه کی زهینه بو کهس و کاری له سهر قسه ی پیغمبر ﷺ به زهیدی کوری حاریسه که خزمه تکارو نازاد کراوی پیغمبر ﷺ بو رازی بون، جا پاش ماوه یهک له گهل یه کدا نه گونجان و په روه ردگار پیغمبره ی ﷺ ناگادار کردبو که ناگونجین و زهینه ب هاوسه ری تو ده بیت، به لام پیغمبرمان ﷺ هر ناموزگاری هه ردو کیانی ده کرد که له گهل یه کدا بگونجین، جا دهر سا که خه لک بلین: محمد ﷺ زنی کوری خو ی خواستوه، چونکه تا نهو کاته نهو جوړه شیوازی به کور کردنه باوبوه، خو خه لگیش تا دابه زینی نه م سورته زهیدیان به زهیدی کوری محمد بانگ ده کرد، به لام په روه ردگار نه م بیرو بو چونانه ی به ناردنی نه م نایه تانه بو جه ل کرده و. ئینجا ده فهرموی:

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا ﴿٣٨﴾ وَإِذْ نَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَخُفِيَ فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَخَشِيَ النَّاسُ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مَنَّا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدْرًا مَقْدُورًا ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ يَبْلُغُونَ رَسُولَ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكُنْ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٤١﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أذكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤٣﴾ وَسِيحُوا بِكُرُوهِ وَأَصِيلًا ﴿٤٤﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٥﴾

خویان داده نا نهو کاته ی که ته لاقیان داو عیده یان ته واوبو.

نهوسا فه رمانی الله جی به جی کراوه.

خاتون زهینه ب هه میسه به م ماره برینه خو ی هه لده کی شا به سهر خیزانه کانی تر داو ده بوت نیوه کهس و کارتان ماره ی کردون من خوا ماره ی کردوم له پیغمبر ﷺ، له راستیدا نه مه هه ندیک له پاداشتی په پرهوی کردنی بو له خواو له پیغمبر ﷺ له سه ره تادا، چونکه نه م پورزای پیغمبره بو ﷺ، وهیه کیک بو له خه لگی ناوداری قوره یش و زهید به نده یه کی نازاد کراوبو که له و سه رده مه دا له پله یه کی زور خواردا بو، به لام زهینه بو خانه واده کی له بهر گوپرایه لی بو فه رمانی خواو پیغمبره کی ﷺ به زهید رازی بون و به م شیوه یه لوت به رزی نیوان خه لگی نهو سه رده مه ی پی هه لوه شانده وه و پاشانیش له گهل یه کدا نه گونجان و خوا دایه وه به پیغمبر ﷺ و باویکی سه خت تر له باوی پیشوی پی هه لوه شانده وه و تیگیه یان دن که زنی به کور کراو وهک زنی کوری خو ی نیه و ناییت به مه حره می. ئینجا ده فهرموی:

تَحِيَّتِهِمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَأْتِيهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَيَشْرِي الْمُؤْمِنِينَ إِنَّ لَهُمْ
مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تَطْعَمُ الْكُفْرِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَدَعَّ أَدْبَانَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا
فَمَتَّعُوهُنَّ وَسِرَّحُوهُنَّ سِرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا
أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ أَجْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
بِيَمِينِكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِكَ وَبَنَاتِ عَمَتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَلَّتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً
مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

به حجی نیکاحیان بکهن، جا با خه لاتیکیان پیبدن و به
جوانی دهستیان لی به ربدن و سته میان لی نه گهن.

﴿٥٠﴾ نهی پیغه مبه ر ۱۱ به راستی نیمه حه لآمان کردوه بؤت
نهو ژنانه ی که ماره بییت پیداون و نهوانه یش که دست
که وتوون له وهی که الله ۱۱ خستویه تیه دستت، وه کچانی
مامت و کچانی پوری باوکت و کچانی پوری دایکت و کچانی
خالت و کچانی نهو پوره دایکیانهت که له گهل تودا کؤچیان
کردوه و نهو نافرته تانه ی که نه گهر خوی به خشی به
پیغه مبه ر ۱۱ و پیغه مبه ریش ۱۱ ویستی نیکاحی بکات که
نه مه یان تابهت به تویه نهک به باوهر داران، به راستی نیمه
دهزانین بهو فرمانانه ی که له سه ر باوهر دارانمان داناون
سه بارت به چهنیه تی و چونیته ی هاوسه ران و که نیزه کانیان
به لام نه مانه مان له سه ر تودا دانه ناوه تا بهم شیویه
ناره حته ی له سه ر تودا نه مینیت، خو الله ۱۱ لیبوردیه له تاوانی
به نده گانی و زؤربه سؤزه بؤیان.

﴿٥١﴾ جا نهی محمد ۱۱ له چوونه لای خیزانه کانت
سه رپشکیت سه ره ی هه ر کام له خیزانه کانت که ویستت دوا ی

﴿٤١﴾ نهی نهو که سانه ی که باوهر تان هی ناوه یاد ی الله ۱۱ بکهن
به یاد کردنیکی زؤر. جا خو تان به قسه ی بینرخ و لاوه کییه وه
خه ریک مه که ن وکاتی خو تان به هه وانته له دهس مه دن
وتراوه "کات له چاقو تیژ تره گهر نه تبری ده تبری".

﴿٤٢﴾ هه مو به یانی و نیواره یه ک باس له پاکی و بی بیگه ردی
الله ۱۱ بکهن. واته، تانه و ته شه ر له فرمانه گانی نه دن،
بیگومان نه وه ی که خوا ده یزانی نیوه نایزانن،

﴿٤٣﴾ الله ۱۱ نهو زاته یه که نازو نیعمه تی خوی ده رژی نیت
به سه ر نیوه داو له ناو فریشته گاندا باستان ده کات و نه وانیش
داوا ی لی خو شبوونتان بؤ ده که ن بؤ نه وه ی له تاریکیه گانی
خوپه رستی و ناروه زؤ په رستی و دنیا په رستی رزگارتان بکات و
بتانخاته ناو رووناک ی بیرو باوهر ی پاکه وه، جا نهو زؤر به
سؤزه بؤ باوهر داران.

﴿٤٤﴾ به خیر هی نانیان لهو رؤزه ی که ده گهنه پیشگای زاتی
حقه سه لام کردنی الله ۱۱ یه لییان، نه وسا پاداشتیکی گه وره و
به ریزی بی بؤ داناون.

﴿٤٥﴾ نهی پیغه مبه ر ۱۱ به راستی نیمه تومان ناروده که
شایهت و موژده دهرو ترسینه ر بیت.

﴿٤٦﴾ جا به نیزنی الله ۱۱ بانگخواز بیت بؤ ریگای نهو و
چرایه کی رووناک که ره وه بیت بؤ خه لک و ریگای راستیان بؤ
رون بکه یته وه.

﴿٤٧﴾ جا به باوهر داران موژده بده که له لای الله ۱۱ بؤ نهوان
خیرو به خششیک ی گه وره هه یه.

﴿٤٨﴾ نه وسا تودا پهیره یی خوا نه ناس و دوور ووه کان مه که و
گو ی مه ده بهو نیش و نازاره ی که بؤت دروست ده که ن و پشت
به الله ۱۱ ببه سته، خو الله ۱۱ خوی به سه که پشتیوان بی.

﴿٤٩﴾ نهی نهوانه ی که باوهر تان هی ناوه هه ر کاتیک که
نافرته تانیکی باوهر داران نیکاح کردو پاشان پیش نه وه ی که
به یه که وه کؤببنه وه ته لآقتان دان، نه وسا بؤتان نیه که
عیدده یان بؤ هه لژ میرن. واته: که سانیکی تر ده توانن دست

ئەو كەنیزانەى كە بە مولى دەستت كەوتت، ئەوسا **اللَّهُ** بەسەر ھەمو شتیکدا جاودیرەو ھیچی ئى ون نابى.

٥٣ ئەى ئەو كەسانەى كە باوەرتان ھیناوە مەچنە مالاھەکانى پىغەمبەرەو **ﷺ** مەگەر بۆ خواردن ماوەتان پىبدریئەو بۆ ئەو خواردنەيش نەچن ھەتا پىدەگات بەلام ھەر كاتیک دەعوەت کران بچنە ژوورەو، جا ھەر كاتیک نانتان خوارد ئەوسا بىنە دەرەو و دامەنیشن بۆ قسەکردن، چونكە ئەو دەبیت بە ھوى ئازاردانى پىغەمبەر **ﷺ** و ئەویش شەرمەتان ئى دەكات كە جوابتان بکات بۆ دەرچون، بەلام **اللَّهُ** شەرم لە فەرمانى راست ناکات كە واتە: بەبى رىگادان نەچنە ژوورەو وە كە چویشن زیاتر لە پىووست دانەنیشن. جاھەر كاتیک داواى شتیکتان لە خیزانانى پىغەمبەر **ﷺ** کرد لە پشت پەردەو داوايان ئى بکەن ئەمە پاكتە بۆ دلى ئیو و ئەوانیش، ئەوسا بۆتان نیه ئازارى پىغەمبەرى خوا **ﷺ** بدن و ھەرگیز نابیت پاش ئەو خیزانەکانى بخوازن بەراستى ئەو لەلای **اللَّهُ** تاوانىكى گەورەیه.

٥٤ ئەگەر ھەر شتیک لەو بارەو بە ئاشكرا بلین یان بىشارنەو چاك بزنان كە **اللَّهُ** بە ھەمو شتیک دەزانیت و تۆلەتان ئى دەسینیت.

٥٥ ژنانى پىغەمبەر **ﷺ** ئەگەر رۆوبەرۆو قسەیان کرد لەگەل باوكیانداو لەگەل كورپانداو لەگەل برايانداو لەگەل كورپانى برايانداو لەگەل كورپانى خوشكانيانداو لەگەل ئاھەرتانى موسلماندا و لەگەل كەنیزەكانياندا ھىچ تاوانىكيان لە سەر نیه و پىووستى بە پشتى پەردە نیه، جا لە **اللَّهُ** بترسن بەبىگومان كە **اللَّهُ** بە سەر ھەمو شتیکدا ئاگادارە.

٥٦ بەراستى **اللَّهُ** و فریشتەکانى سەلاوات لە پىغەمبەر **ﷺ** دەدن، ئەى خاوەنى باوەران ئیووش سەلاواتى لەسەر بدن و سەلامى ئى بکەن چۆن سەلامىك، و تراو سەلاواتى **اللَّهُ** واتە: سۆزو رەزامەندى و سەلاواتى فریشتە واتە دوعا و داواى

تُرْجَى مِنْ نَشَاءِ مَنْهَنْ وَتُعْوَى إِلَيْكَ مِنْ نَشَاءِ وَمِنْ أَنْعَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقْرَ أَعْيُنَهُنَّ وَلَا تَحْزَنْ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آيْتَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ٥١ لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ مِنْ أَنْزَلْتَ وَلَوْ أَعَجَبَكَ حَسَنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ٥٢ يَأْتِيهَا الذِّبْرُ ءَأَمْنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرَ نَظِيرٍ لِأَنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا إِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَسِينِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكَ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسَأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنْكِحُوا زُوجَهُ مِنْ بَعْدِهِ ءَأَبْدًا إِنَّ ذَلِكَ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ٥٣ إِنْ تَبَدَّلُوا شَيْئًا أَوْ خَفَوْهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ٥٤

خە، وە ھەر کامیانت ویست بیهینە لای خۆت، وە کامیانت كە واز لیھیناوە دەتوانیت بیهینیتەو وە ھىچ تاوانىكت لەسەر نیه ئەو نزیكتە بۆ ئەوئى كە ئەوانە دلخۆش ببن و خەم نەخۆن و رازى بن بەوئى كە بە ھەمویانت داو، جا بىگومان **اللَّهُ** دەزانیت بەوئى كە لەناو دلەكانتاندا، وە **اللَّهُ** زۆر زاناو لەسەر خویە (بەم ئایەتە پىغەمبەر **ﷺ** بەشكردى شەو لەنیوان خیزانەكانیدا لەسەر پىووست نەماو كەوتە دەست خۆى بەلام ئەو ھەر بە شىوئى یەكسانى ھاتوچۆى دەکردن تا دلیان باشتر راگیر بکات و ئەوانیش بزنان كە ئەمە پىووست نیه لەسەرى، ھەر خوايش زانایە.

لەخاتون عائیشەو (خوا لىی خوشبیت) ھاتوو كەوتى: من پىم ناخۆش بو كە ئاھەرت خۆى ببەخشیت بە پىغەمبەر **ﷺ** و دەم وت: ئایا ئاھەرت خۆى دەبەخشیت؟! جا كاتیک **اللَّهُ** ئەم ئایەتەى ناردە خواریو بۆ پىغەمبەر **ﷺ** وتە: پەرورەدگارت ھەر زۆر پەلە دەكات بۆ ئەنجامدانى ئارەزوكانت/مسلم). ئینجا دەفەرموى:

٥٣ پاش ئەم ژنانەى كە ھەتن نابیت ژنى تر بەھینیت و نابیت ئەو ژنانەى كە ھەتن بە ژنى تر بىگۆریتەو ئەگەر جى جوانى ژنانى تر سرنجت بۆ لای خویان راكیشیت مەگەر

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَ فِيْءِ آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا مَمْلُوكَاتٍ
 إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ أَخْوَاتِهِنَّ وَلَا إِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ
 أَيْمَانُهُنَّ وَأَتَقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَاتِبٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٥﴾
 إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
 مُّهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ أَحْمَلُوا بُهْتَانًا وَإِنَّمَا مَثَبُهَا
 يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ
 عَلَيْهِنَ مِنْ جَلْبَدِهِنَّ ذَلِكَ آدْنَى أَنْ يَعْرِفَ قُلُوبُ الْيُودِينَ وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٨﴾ لَيْنٌ لَمْ يَبْنِهِ الْمُتَنَفِقُونَ وَالَّذِينَ
 فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَعْنَتِكَ
 بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَلْعُونِينَ
 أَيِنَّمَا تَقْفُوا أَخَذُوا وَقَتَّلُوا تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللَّهِ فِي
 الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجْدِلَ سُنَّةَ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

﴿٦١﴾ ئەمانە دەکران لەرەحمەتی خوا دەبن و لە ھەر کۆیادا
 توشبون دەستگیر دەکرین و دەکوژرین چون کوشتنیک. ئەمە
 دیمەنی مەدینەییە لە سەرھتای دامەزراندنی حکومەتی
 ئیسلامە و لەوایشە و سێ تیرەدی جۆلەکی تێدابو، بەلام
 پێغەمبەر ﷺ بە خۆگری خۆی و یارە پەرورەدەگراوەکانی
 پاش ماوەییەکی کەم کردی بە جیگای بتەوی ئەو حکومەتە و
 ھەرچی تێدابو یەگدەست و یەك قسە و یەك بەرنامە بون،
 ئەوسا بۆ چەندین سەدەیش پاش پێغەمبەرمان ﷺ ھەر بەم
 شیوہیە مایە وە.

﴿٦٢﴾ ئەمە باوو نەریتی اللہیە لەناو ئەو کەسانەدا کە لە
 پێش ئەمانە وە بوون، کە بە بۆنەدی سەرپێچی و دزاییەتی
 ئایین و پێغەمبەرەکانی خۆیان لەناوبران و قەرکران، جا ئەمە
 باوی اللہیە با ئەوانیش بەسەر خۆیاندا بینە وە کە ئەگەر
 ھەر ئاوا بێنە وە چارەنوسیان ھەر وەکو ئەوان دەبێت
 چونکە سونەت و باوی اللہ ناگۆرێت.

لێخۆشبون بۆ کردنی و سەلاواتی ئوممەتی دیسان دوعا بۆ
 کردنی و گەورە و پێزی ئی گرتنی فەرمانەکانیەتی، جا بەراستی
 کەسێک خوا خۆی پێزی بۆ دانا بێت پێویستی بە سەلاواتی
 ئیمە و تەنانەت فریشتەکانیش نیە بە لکو پێزی ئی گرتن و
 دوعا بۆ کردنی سوودەکی بۆ خۆمان دەگەرێتە وە چونکە
 دەبێت بە مایە سۆزی اللہ و پزاندنی رەحمەتی بە
 سەرماندا، پێغەمبەرمان ﷺ دەفەرموی: { مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا / مسلم } ھەر کەس سەلاواتیکم لەسەر بدات،
 اللہ دە جار ناوی بە چاکە دەبات.

﴿٥٧﴾ بەراستی ئەو کەسانە کە اللہ و پێغەمبەرەکی ﷺ
 نازار دەدەن لە دنیا و لە دواڕۆژدا بەر نەفرینی اللہ کەوتون و
 سزایەکی زەبونکەریان بۆ نامادە گراوە.

﴿٥٨﴾ جا ئەو کەسانەش کە پیاوان و ژنانی باوەردار نازار
 دەدەن بە بێ ئەوەی کە تاوانیکیان کردبێت بەراستی بارێک
 بوختان و تاوانی ئاشکریان لەسەر خۆیان بار کردو بۆ
 قیامەتی خۆیان.

﴿٥٩﴾ ئەو پێغەمبەر ﷺ بە ژنانت و کچانت و ژنانی باوەرداران
 بلی با بە سەرپۆشەکانیان یەخە و سینگیان داپۆشن ئەو
 چاکترە بۆ ئەوەی بناسرێنە وە کە پاک داوینن و نازار نەدرین،
 خۆ اللہ لیبورده و بەسۆزە بۆ بەندەکانی، ئەمە داب و
 نەریتیکی جوانە بۆ خواناسان. ئەوسا سەبارەت بە
 خراپانیش دەفەرموی:

﴿٦٠﴾ بەراستی دوور و وەکان و ئەوانە کە لەناو دلیاندا نخۆشی
 بپیاوهری ھەبە و ئەوانەش کە دژی موسلمانان لەناو شاری
 مەدینەدا پروپاگەندە بلأو دەکەنە وە، ئەوانە ئەگەر واز
 نەھێنن بەراستی تۆیان ئی ھەلدەنن کە دژیان بوەستیت،
 جا زالت دەکەین بەسەریاندا پاشان کەمێک لەوان نەبێت لەو
 شاردە ناتوانن بین بە ھاوسیت یان پاش ماوەییەکی کەم
 دەردەکرین یان دەکوژرین.

زۆر، خو الله سزای هه مویان دوو بهرامبهر دهکات بهلام
ئهوان نه زانن. **کبیرا** / به **کثیرا** / زۆر ده خوینریته وه.

٦٩ ئەهی ئەو کهسانهی که باوهرتان هیناوه و دکو ئەو
کهسانه مهین که موسایان ئازار دا، جا الله به دروی خستنه وه
له وهی که دهیان وت: (موسا بویه خوئی ناشوریت له گهه
ئیمه دا چونکه قۆره بهلام کاتیک له دووری گه له کههی پۆشاک
خوئی له سههر بهردیک داناو خهریکی خوشوردن بوو بییان
زانی به پهله هاتن تا موسا ببینن، بهلام بهردهکه رای کرد تا
گه یشته ناو خه لکه که ئینجا موسا پییگه یشت و لیباسه کههی
پۆشی و بویان ده رکهوت که موسا قۆر نیه). به لکو ئەو له لای
الله پایه به رزه.

له سه حیحی بوخاریدا هاتوه که: {پیغه مبهر ﷺ جاریک
هه ندیک شتی دابهشکرد به سههر کۆمه لیک له خه لکداو
پیاویک وتی: ئەم بهشکردنه مه بهستی خوی تیدا نه بوه، جا
پیغه مبهر ﷺ له مه تووره بوو پاشان فه رموی: رحمه تی خوا
له موسا به راستی به زۆرتر له مه ئازار درا به لام ئەو ههر
خوئی گرت}.

٧٠ ئەهی ئەوانهی که باوهرتان هیناوه له الله بترسن و قسه
بکهن به قسه یه کی راست و دروست.

٧١ که کرداره کانتان ئی و مرده گریت و چاوپۆشی له
تاوانه کانتان دهکات، ئەوسا ههر که سییک گوپرایه ئی الله و
پیغه مبهر کههی بیت ﷺ بیگومان خوشبهخت بووه به
خوشبهختیه کی گه وره.

٧٢ به بیگومان خویمان ئەم ئەمانه ته مان رانواند به سههر
ئاسمانه کان و زهوی و چیاکاندا (به لکو بتوانن شان بدهنه
بهری به لام ئەوان) خویمان لادا ئیی و ترسان له هه لگرتنی و
مرۆف هه لیگرت به راستی ئەو به مکاره ی ستهمی له خوئی
کردو نه زان بو به سه ره نهنجامی کاره کهی.

٧٣ تا سه ره نهنجام الله سزای پیاوان و ژنانی دوور و
موشریک بدات و الله تهویه له پیاوان و ژنانی باوهردار
و مربرگریت، خو الله زۆر لیبووردهیه له بهنده کانی و زۆر
به سوژه بویان.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خٰلِدِينَ فِيهَا أَلَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يٰلَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكِبْرَاءَنَا
فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يٰأَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِيْنَ
ءَادُوا مُوسَىٰ قَبْرًا ءَاللهُ مِمَّا قَالُوْا وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيْهًا ﴿٦٩﴾
يٰأَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ
لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٧١﴾ اِنَّا عَرَضْنَا الْاٰمَانَ عَلٰى السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْاِنْسَانُ اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوْمًا جَهُوْلًا ﴿٧٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ
وَالْمُنٰفِقَتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ
عَلٰى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧٣﴾

٦٣ له باره ی کاتی هاتنی قیامه ته وه پرسیارت لیده کهن بلئی
زانباری ئەوه ته نها له لای الله یه، وه تو نازانیت له وانیه ئەو
کاته نزیک بیت.

٦٤ به بیگومان که الله نه فرینی له کافران کردوه له
دۆزه خیشدا ئاگریکی به نازاری بو داناون.

٦٥ که بو هه میسه تییدا ده میننه وه، که هیچ دۆست و
یارمه تیده ریکیشیان ده ست ناکه ویت که بیت به ده میانه وه و
یارمه تیان بدات و له و سزایه زرگاریان بکات.

٦٦ جا ئەوهش له رۆژی کدایه که ده م و چاویان له ناو ئاگردا
ئەم دیو دیوی پیده کریت، ده ئین: وای بو ئیمه خوژگه به
گوئی فه رمانی الله و پیغه مبهر که هیمان ﷺ بگردایه، تا ئیستا
له م سزایه زرگار بوینایه.

٦٧ جاوتیان: ئەهی په ره و مرده گارمان به راستی ئیمه گوپرایه ئی
ئاغاکان و گه وره کانی خویمان بوین جا ئەوانیش ئیمه یان له
رپیگای راست لادا و گومریان کردین.

٦٨ جا ئەهی په ره و مرده گارمان له سزای سهختی دۆزه دوو
به رامبهریان پیده وه له عنه تیان ئی بکه له عنه تیکی گه وره و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ
 وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
 الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مَقَالٌ
 ذَرَّةٌ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ
 وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
 يُبَيِّنُ لَكُمْ إِذَا مَرَّ قَوْمٌ كُلٌّ مِّمَّنْ لَمَّا كَفَرْنَا لَنُدْلِكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ

سورته سبه که په نجاو جوار ناپهته، سورته سی و
 چواره می قورنانه، له مه که دا هاتوته خواره وه جگه له
 ناپهته ﴿ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ
 الْحَقُّ ﴾، به لام وتویانه مه به ست له ناپهته ش نه هلی کیتاب
 نیه، به لکو مه به ست هاوه لانی پیغه مبهرن و نه ناپهته ش
 هر مه که ییه. و تراوه به گویره دی دابه زین سورته په نجاو
 هه شته مه و پاش سورته (لقمان) و پیش (الزمر) دابه زیوه.
 وشه ی (سبا) په کجار له سورته نه مل و په کجاریش له
 سورته دا هاتوه که ناوی ده وله تیکی پیشکه وتوی کونه له
 ولاتی یه مه نداو پایته خته که ی شاری "سبا" یان "مأرب" بوه.

به ناوی الله ی زور به سوز و بینیه هیات میهره بان

﴿١﴾ ته وای سوپاس بو الله یه نه و زاته ی که نه وه ی له ناو
 ناسمانان و زه ویدایه مولکی نه وه و خو ی دروستیکردون و هر
 بو نه وه سوپاس له دواړو ژدا ههروه که له دنیا دا و هر خو ی
 شایسته ی سوپاسه، جا هر خویشی تی کار به جی و زور
 به ناگا.

﴿٢﴾ نه وه ی که ده چیته ناو زه و ی و نه وه ش که لی
 درده چیته و نه وه ی که له ناسمانه وه دپته خواره وه و نه وه ش
 که لی یه وه سه رده که ویت نه و پی دوزانیت و هر نه و
 خویشی به سوزه بو بهنده کانی و چاوپویشی دهکا له
 تاوانه کانیان.

﴿٣﴾ جا نه و که سانه ی که خوا نه ناسن وتیان: قیامهت
 ناپهت و کاتی که مردین زیندو نابینه وه بل: وانیه سویند
 به په روه ردگارم قیامهتتان دیت که خو ی زانه ری ته وای
 نهینیه کانه و به نه ندازه ی که ردیله یه ک و بچو کتر له ویش یان
 گهوره تر له ناو ناسمانان و له ناو زه ویدا له و زاته ون نابیت،
 به لکو هه موی له ناو په راوی رو شنه که ره وه دایه، بیگومان
 که روژی حیساب و لی کو لینه وه دیت.

﴿٤﴾ تا به و که سانه ی که باوه رپان هی ناوه و کرداری چاکیان
 کرده پاداشتیان بداته وه، که نه وانه لی بوردنیان بو هه یه و
 روژی یه کی زور و پاک و خاوپینیش.

﴿٥﴾ جا نه و که سانه ی که هه و لیان داوه که به لگه کانی نیمه
 هه لوه شیننه وه و وایان دزانی که له ده ست نیمه پرگار دهب
 بو نه وانه هه یه سزایه که له سزای زور به ژان.

﴿٦﴾ خو نه وانه ی که زانیاریان پیدراوه چاک دزانی که
 نه وه ی نیردراوه بو لای تو هر نه وه راسته و رینمونی دهکات
 بو ریگی زاتی به دهسه لاتی سوپاسکراو، واته: دزایه تیه که بیان
 ته نها خو به زل زانین و له خو بایی بوونه و هیچی تر.

﴿٧﴾ جا خوا نه ناسن وتیان: نایا پیاو یکتان بو ده ست نیشان
 بکه ین که ده لیت: هر کاتی که نیسقانه کانتان به ته وای
 رزی و پتورکا به راستی جاریکی تر سه ر له نو ی دهبه وه وه کو
 خوتان!؟

﴿٨﴾ نایا نه م که سه درو به دهم الله وه دهکات یان شیته؟
 نه خیر نه و که سانه ی که باوه رپان به روژی دواپی نیه له و
 روژدها وان له ناو سزاو گومراییه کی زور دوور له راستی،
 نیجا په روه ردگار باسی هه ندیک له و شتانه دهکات که
 ناشکرا که ری دهسه لاتی زانی و دانایی الله یه و ده فرموی:

له بوخاریدا هاتوه که پیغمبر ﷺ شهو گوئی له قورئان خویندنی نهبو موسای نه شعهری بو، جا پیغمبر ﷺ وهستاو گوئی لی راگرتو فهرموی: {لَقَدْ آتَيْنَا هَذَا مِزْمَارًا مِنْ مِزَامِيرِ آلِ دَاوُدَ} بهراستی ئه مه ئاوازیکی خوشی پیداره له ئاوازهکانه بهری داود}.

۱۲ خۆ به سلیمانیش بایه کمان دابو که به تاقی بهیانی رینگای یهک مانگی دهبری و به تاقی نیوارهش رینگای یهک مانگو جاوگهی مزیشمان بو توندهوه وههندی له جنوکهکانیش به فرمانی الله له بهر دهستی سلیمان دا نیشیان بو دهکردو ههر کام له وان به سه ریچی کردن له بریاری سلیمان فرمانی نیمه یان بشکاندایه نیمه سزای ناگرمان پی دهچه ژاند

۱۳ جا ههرچی بویستایه له کوشک و تهلاری بهرزو په یکه رهکان و چهوزی گه وره ناوو مه نهجه لی گه وره و گران بو یان دروست ده کرد. دیاره که له ئایینی نهودا دروستکردنی په یکه ره گیان له بهران حهرام نه بو، یان وتراوه که نهوانه په یکه ره گیان له بهران نه بوون. جا وتمان: ئه ی خیل و بنه ماله ی داود سوپاسگوزاربن که بهراستی که میک له بهنده کانم سوپاسگوزارن!؟

۱۴ جا ئه و کاته ی که بریاری مردنی سلیمانمان دا هیج کهس به مردنه که ی نه زانی. وتراوه که سلیمان خوی دابو به سه ره عه ساکه یدا جا له و کاته دا گیانی دهرچوو بو ههر به و شیوه هیشه مابوو تا جنوکهکانی ئه و کاره ی که پی سپاردبوون ته وایان کرد، ئینجا خورکه له بنه وه عه ساکه ی خواردو که وت ئینجا زانیان که سلیمان مردوه، جا کاتی که که وت ئیتر جنوکهکان زانیان که ئه وان نهینی نازانن چونکه ئه گهر نه وان نهینیان بزانیایه و له مردنی سلیمان ناگیان ببوویه له و سزا گالته پیکه ره دا نه ده مانه وه به لگو زووتر بلاوه یان لیده کردو ئه و کاره قورسانه یان نه ده کرد، به م شیوه یه پهروه ردگار ههم جنوکه وه ههم مروقی تیگه یاند که کهستان نهینیان نازانن. ئینجا پهروه ردگار به سه رهاتی گه لیکی خاوهن جیگا و باغو بیستانی زورو خوش به لام

أَفَرَأَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنْ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِن نَّشَاءُ نَحْصِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نَسُفُطْ عَلَيْهِم كَسَفَاءِ مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَنجِبَالِ أَوَّي مَعَهُ، وَالطَّيْرِ وَالنَّالِ الْحَدِيدِ ﴿١٠﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَبِغْتِ وَقَدَّرِ فِي السَّرْدِ وَأَعْمَلُوا أَصْلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾ وَلَسَلِمْنَا مِنَ الرِّيحِ غُدُوها شَهْرًا وَرَوْحًا شَهْرًا وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَل بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَبْغِ مِنْهُمْ عَنَ أَمْرًا نَّذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ، مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحْرِبٍ وَتَمَثِيلٍ إِفْحَانٍ كَلِجْوَابٍ وَقُدُورٍ رَّاسِيَتٍ أَعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِن سَائِهِ، فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَن لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

۹ ئایا ته ماشا ناکه ن بو بهرده می خو یان و بو دوایان که له هه مو لایه که وه ئاسمان و زهوی ده بینن ئه گهر نیمه بمانه ویت به ناخی زه ویدا ده یان بهینه خواره وه یان پارچه یه که له ئاسمان ده خه یان به سه ریاند او ئه وان هیج بهر گریه کیان پی نا کریت، بیگومان که له وه دا نیشانه یه کی گه وره هه یه بو هه مو بهنده یه که که بگه ریته وه بو لای الله.

پاشان پهروه ردگار باسی هه ندیک له و نیعمه تانه ی خوی ده کات که داوئی به داود و پاشان سلیمانی کوری و ده فهرموی: ۱۰ بهراستی له لایه ن خو مانه وه به شیکی چاکمان دا به داود که وتمان: ئه ی جیاکان له گه ل نهودا زیکه رهکانی بلینه وه و بالنده کانیش، وه ئاسمان له دهستی نهودا نه رم کرد که بتوانی به ناره زوی خوی ههرچی مهیل بکات دروستی بکات.

۱۱ جا به داوودمان وت: پو شاک ی زری دروست بکه و با حه لقه کانی وه کو یه که بیت تا تیر و شیر نه توانیت به ناویدا بروات، جا کرداری چاکیش بکه بهراستی من بینه ری نهوانه م که نیوه ده یکه ن.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جِئَانِ عَن يَمِينٍ وَشَمَالٍ
 كَلُوا مِن رَّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ، بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
 ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِم سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
 جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ مِن شَجَرٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ
 ﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ يُجْزَىٰ إِلَّا الْكُفُورُ ﴿١٧﴾
 وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم وَبَيْنَ الْقُرَىٰ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
 وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَأَيَّامًا آمِنِينَ ﴿١٨﴾
 فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
 أَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
 شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمُ إِيلَيسُ ظَنَّهُ، فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
 فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ
 إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَوْمَئِذٍ بِالْآخِرَةِ مِمَّن هُوَ مِنهَا فِي شَكٍّ وَرَبِّكَ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّن دُونِ
 اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
 الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِّنْهُمْ مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

شەیتان بو که ئەوان ئاوا سەریان لێشیواو کردبونی بە مروفیکی
 سیلەو ناشوکر، بۆیە پەروردگار دەفەر موی:

﴿٢٠﴾ بەراستی شەیتان گومانەکی خۆی که هەنخە لە تاندنی ئەو
 خەلگە بو هینایە دی و فریوی دان و ئەوانیش پەیرەوییان ئی کرد
 بیجگە لە کەمیک لە باوەرداران.

﴿٢١﴾ خۆ شەیتانیش هیچ تونایەکی بەسەر ئەواندا نەبو بەلکو
 ئیمە ماوەمان پێدا تا دەرکەوئیت بۆمان که چ کەسێک باوەری بە
 دواڕۆژ دەهینئیت و چ کەسیکیش لەبارە ئی و رۆژەو لە
 گوماندا، ئەمە تەنھا بۆ خۆیانە تا لە دواڕۆژدا هەر کەس
 بەوێ که کردووەتی لێرسینەوێ لەگەڵدا بکریت و خۆشی
 نەتوانئیت نکولی ئی بکات ئەگینا ﷻ پێش دروستکردنمان سەر
 ئەنجامی زانیوین وەکو دەفەر موی: خۆ پەروردگار بەسەر
 هەمو شتیکیدا جاودیرەو ئەو توانای هەیه که ماوە بە شەیتان
 نەدات بەلام دنیا بۆ تاقیکردنەوێ و پێویستە هۆیکانی
 تاقیکردنەوێ هەبێت. جا لەپاش باسکردنی بەسەرھاتی ئەم
 قەومانە دەفەر موی:

﴿٢٢﴾ ئەوی محمد بە موشریکان بلی: بانگ بکەنە ئەو کەسانە کی که
 بیجگە لە ﷻ دەیانپرستن بابین بە هاوارتانهو که بەراستی
 ئەوانە لەم بونەوێدا خاوەنی ئەندازە کی گەردیلەیکیش نین لە
 ناو ئاسمانان و نە لەناو زەویدا، جا لە ناویاندا هیچ هابەش و

ناسوپاس بەناو (سەبە) که لە یەمەن دا نیشتە جیبون
 باس دەکات و دەفەر موی:

﴿١٥﴾ بەراستی لە بەسەرھاتی جیگا و ریگای (سەبە) دا
 نمونەیکە گرنگ هەیه لەسەر دەسەلات و هیزی ﷻ. لەلای
 راست و چەپی ئەو شیوەی ئەوانەو دوو باخچە کی چرو پەرو
 بەروبوومدار بو. جا پێیان وترا: لە رۆزی پەروردگار تان بخۆن و
 سوپاسی بکەن، جا بەم شیوەیکە شاریکی پاک و پەروردگاریکی
 لێبوردە.

﴿١٦﴾ کەچی ئەوان پشیمان لە خواناسی و سوپاسکردنی کرد، جا
 ئیمەش لافاویکی داپلۆسینەرمان بۆ ناردن که زەوی و باغو
 بپستانێ راملین و لەجیاتی ئەو دوو باخچە بەنرخەیان دوو
 باخچەمان پێدان که خاوەنی میوەی تال و گەزەچارو بەشیکی کەم
 لە سیدر بو.

﴿١٧﴾ ئا ئەو تۆلە ئیمە بو که لیمان سەندن، چونکە زۆر
 ناشوکر بو، ئایا ئیمە سزای ئاوا بە بیجگە لە ناسوپاسان
 دەچەژینین؟

﴿١٨﴾ جا لە نیوان ئەوان و ئەو ولاتە کی شام که خەیر و بیتمان
 تیخستبو شارو و دیهاتی فرەوان و یەک بەدوایی یەکمان دانا بو،
 جا جیگای هاتوچۆو شوینی حەوانەوێمان بۆ دیاری کرد بون که
 ئەگەر لە شاریکیدا بە رۆژ بەسەنایەو لە یەکیکی تر شەویان
 دەکردەو تا دەچوون و دەهاتنەوێ که پیمان وتن: بە شەوان و بە
 رۆژان بە ناویاندا بەی ترس بین و بیچن. جا لەباتی سوپاسی ﷻ و
 شادمان بونیان بەو بارو دۆخەچاکە کی کەبۆی رەخساندبون
 ناشوکریان کردو بیمنەت بون.

﴿١٩﴾ ئەوسا وتیان: ئەوی پەروردگارمان ئەم دیهات و شارە لە یەک
 نزیکانە کی سەر ریگامان لەناو ببەو جیگای حەسانەوێمان دوور
 بخەرەوێ. تا فەقیر و هەزار که وشتر و هۆکاری ئازوگوییازی چاکیان
 نیە، نەتوانن بۆ کاسبی و کار هاتوچۆ بکەن، ئەم دەولەمەندو
 سەرمایه دارانە و بیستیان بەم شیوەیکە خۆیان لە فەقیر و کەم
 دەرامەت جیا بکەنەوێ و سوودیکی زیاتریان دەست بکەوئیت، جا
 داواکانیان زوو وەرگیرا و دیهات و شارە نزیکەکانی سەر ریگا
 لەناوچون، جا بەم رەفتار و وتارە نابەجیی و سەپەلەیانەیان -
 ستمیان لە خۆیان کرد، ئەوسا ئیمەش وا پەرت و بلاومان
 کردنەوێ که بون بە داستان و چیرۆکی دەمی خەلک و بە تەواوی
 پارچە پارچەمان کردن، بەراستی لەوێدا چەندین بەلگە هەیه بۆ
 هەمو خۆگریکی سوپاسگوزار. بەلئ لە راستیدا ئەمە فیتی

به‌لام بۆ ئەوەی که بیانکیشت بۆناو باسو لیکۆلینه‌وه به‌م وشه نهرمه له گه‌لێاندا ددهویت، له راستیدا ئەمه وانه‌یه‌کی گرنگه بۆ بانگه‌وازکاران.

٢٥ بلی: له‌باره‌ی ئەو تاوانانه‌ی که ئیمه ده‌یکه‌ین پرسیار له ئیوه ناکریت و له ئیمه‌ش ناپرسنه‌وه له‌باره‌ی ئەوه‌ی که ئیوه ده‌یکه‌ن و هه‌رکەس باری خۆی هه‌له‌ده‌گریت. ته‌ماشای میهره‌بانی بانگه‌وازکارانی راسته‌قینه‌ بکه که بۆ خۆیان وشه‌ی تاوان ده‌لێت بۆ ئەوان کردار ده‌لێت ناوایه بانگه‌وازی هه‌کیمانه که له‌م سورته مه‌که‌بیانه‌دا هاتوه، ئای خۆزگه بانگه‌وازکارانی ئیسلامی ئەم سه‌رده‌مه‌یش ده‌گه‌رانه‌وه به‌خۆیانداو پله‌و پایه‌ی خۆیان و په‌یامه‌که‌یان و به‌نده‌کانی الله یان بزانیایه‌وه بۆ هه‌ر کامیکیان مافی خۆیان پێبدایه‌وه بانگه‌وازیان بۆ لای الله بووایه نه‌ک بۆ لای پارت و حیزب و خۆپه‌رستی و دنیاپه‌رستی؛

٢٦ بلی: په‌روه‌ردگارمان له‌ رۆژی قیامه‌تدا کۆمان ده‌کاته‌و پاشان به‌راستی له‌ نیوانماندا بریار ده‌دات، چاکان بۆ به‌هه‌شت و خراپان بۆ ناگر، جا هه‌ر خۆیه‌تی بریارده‌رو زانه‌ر به‌راستی و دروستی هه‌مو شتی‌ک.

٢٧ بلی: پێشانم بدن ئەوانه‌ی که کردوتانن به‌ هاوبه‌شی الله، کوان و له‌کوین؟ که‌له راستیدا هه‌ج هاوبه‌شیکی نیه به‌لکو ئەو په‌روه‌ردگاری به‌ تواناو کار به‌جییه‌.

٢٨ خۆ تۆمان ره‌وانه نه‌کردوه مه‌گه‌ر بۆ هه‌مو خه‌لك به‌بێ جیاوازی زمان و نه‌ژادو ره‌نگ که موژده‌در بیت به‌ به‌هه‌شت و پاداشتی و هه‌رگیز دوانه‌هاتو بۆ چاکان و ترسینه‌ری بیت به‌ دۆزخ و سزای سه‌خت و به‌ ژان و هه‌رگیز نه‌براو به‌ خراپانی خوانه‌ناس. به‌لام زۆربه‌ی خه‌لك ئەمه نازانن و خۆیانی ئی لاده‌دن.

٢٩ جا ده‌لێن: که‌ی ئەم به‌لینه‌ دیته جی ئەگه‌ر راست ده‌که‌ن. واته: له‌ باتی په‌شیمان بوونه‌وه‌و داوا‌ی لی‌بوردن گالته به‌ هاتنی ئەو رۆژه ده‌که‌ن و به‌په‌له‌ن بۆی؟! جا په‌روه‌ردگاریش ده‌فه‌رموی:

٣٠ پێیان بلی: بۆ ئیوه رۆژیکی دیاریکراو هه‌یه که ئەگه‌ر ئەو رۆژه هات ئیتر ئەگه‌ر داواش بکه‌ن تاویک له‌و رۆژه نه‌ داوا ده‌که‌ون و نه‌ پێشیش ده‌که‌ون

٣١ ئەو خوانه‌ناسانه وتیان: نه‌ باوه‌ر به‌م قورئانه ده‌که‌ین و نه‌ باوه‌ر به‌وانه‌ی پێش نه‌ویش. که هه‌مویان به‌لگه‌ن له‌سه‌ر زیندو بوونه‌وه‌و هه‌شو حساب، جا خۆ‌ی گه‌وره ده‌فه‌رموی: ئەگه‌ر تۆ دت بینی که ئەم سه‌تمکارانه له‌ به‌رامبه‌ر

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَلَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَدْرَكَ لَهُ، حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ وَإِنَّا أَوْلِيَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نَسْتَعِلُّ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعْرِفُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَفْتِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

شه‌ریکیکی خویان نیه، خۆ بۆ الله یش له‌ ناو ئەوان دا هه‌ج وه‌زیرو یارمه‌تیده‌ریک نیه که یارمه‌تی بدات نه‌ له‌ دروستکردنداو نه‌ له‌ به‌ریوه‌بردنی کاروباری بونه‌وه‌ردا. که‌وابو ئەی نه‌فامان ئەو خوا بی که‌لکانه‌تان چۆن ده‌توانن بێن به‌هاوارتانه‌وه که‌خواه‌نی خۆیشیان نین؟!

٢٣ هه‌ج تکا کردنی‌ک له‌لای ئەو سوودی نیه مه‌گه‌ر بۆ که‌سی‌ک که‌ الله ماوه‌ی پێدا‌بیت، واته: نه‌ تکا کاریک ده‌توانیت تکا بۆ که‌س بکات و نه‌ تکا بۆ‌کاروایک تکای بۆ ده‌کریت هه‌تا الله ماوه‌یان پێنه‌دات، جا له‌و کاته‌ی که‌ شه‌فاعه‌ت رێگای پێدروا و ترس له‌سه‌ر دلێان لاچوو هه‌ندیکیان ده‌لێن: په‌روه‌ردگارتان چی وت؟ هه‌ندیکی تریان وه‌لامیان ده‌ده‌نه‌وه‌و ده‌لێن: راستی وتو به‌لینه‌که‌ی هاته‌دی و هه‌ر خۆیه‌تی بلند مه‌قامو گه‌وره‌.

جا ئەوانه‌ی که‌ موشریکان ده‌یانپه‌رستن خاوه‌نی هه‌ج سوودو زیانی‌ک نین و له‌ گه‌ل ئەو زاته‌ی که‌ خاوه‌نی هه‌مو سوودو زیانی‌که‌ هاوبه‌ش نین و ئەو زاته‌یش هه‌چی به‌ئه‌وان نه‌سه‌پاردوه‌و تکا کردنی‌ش به‌ بێ وستی ئەو ناکریت، که‌وابو بۆ ده‌بیت له‌ بێجگه‌ له‌و زاته‌ بترسین و چاوه‌ری‌ سوود یان زیان بکه‌ین؟!

٢٤ بلی: له‌ ئاسمانان و له‌ زه‌ویدا کێ رۆزیتان پێده‌دات؟ بلی: هه‌ر الله یه‌ رۆزیتان پێده‌دات. جا بێگومان یه‌کی‌کمان، من یان ئیوه له‌سه‌ر رێگای راسته‌و ئه‌و‌یتر له‌ناو گوهرایی ئاشکرادیه‌؟ ئەمه‌ قسه‌ی که‌سی‌که‌ که‌ له‌ راستی و دروستی رێگای خۆی دلنیا‌یه‌،

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا اَنْحُنُّ صَدَدَكُمْ
 عَنْ اَلْهُدَىٰ بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِالْكِتَابِ مُبْحَرَمِينَ ﴿۳۲﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
 اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَيْلِ وَالنَّهَارِ اِذْ
 تَأْمُرُونَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اَنْدَادًا وَاَسْرُوْا اَلنَّدَامَةَ
 لَمَّا رَاُوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَلَ فِيْ اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوْا
 هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ
 مِنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالُ مَتْرُفُوْهَا اِنَّا بِلَمَّا اَرْسَلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۳۴﴾
 وَقَالُوْا اَنْحُنُّ اَكْثَرُ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِيْنَ ﴿۳۵﴾
 قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُفَرِّقُكُمْ عِنْدَنَا
 زُلْفٰى اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صٰلِحًا وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَاءٌ اَضْعَفُ
 بِمَا عَمِلُوْا وَهُمْ فِي الْعُرْفَةِ اٰمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَالَّذِيْنَ يَسْعَوْنَ فِيْ
 اٰبِنَاتِنَا مُعْجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحَضَّرُوْنَ ﴿۳۸﴾ قُلْ
 اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا
 اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهٗ وَهُوَ خَيْرُ الرَّٰزِقِيْنَ ﴿۳۹﴾

لهناو هۆدهکانی ناو کۆشکهکانیان له بهههشتدا بیترسانه زیان به
 خوشیهکی بهردهوامهوه دهبنه سهه.

﴿۳۸﴾ جا ئەوانه‌ی که بۆ دژایه‌تی نیشانه‌کانی ئیمه و ناشیرین
 کردنیان ههول ددهن ناتوانن له دهست ئیمه دهریچن، ئەوانه
 ههمویان لهناو سزای دۆزهخ دا ناماده دهکرین.

﴿۳۹﴾ بلی: بهراستی پهروهردگارم به لیشاوی رۆزی ددهات بهو
 کهسانه‌ی که نارەزۆی لی بیت له بهنده‌کانی و دهیگریتهوه لیشی،
 جا ئەوه‌ی که دهیبه‌خشن ههه شتی که هه‌بیت بهراستی
 پهروهردگار جیگای پر دهکاتهوه، وههه وچاکترینی رۆزیده‌رانه.

بیغه‌مبه‌ری خوا ﷻ دهه‌رموی: ﴿مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيْهِ اِلَّا
 مَلَكًا يَنْزِلَانِ فَيَقُولُ اٰحَدُهُمَا اللّٰهُمَّ اَعْطِ مُنْفِقًا خَلْفًا وَيَقُولُ الْاٰخَرُ اللّٰهُمَّ
 اَعْطِ مُنْسِكًا تَلْفًا / متفق عليه / ههه رۆزیک له‌به‌نده‌کان نابیته‌وه
 مه‌گهه دوو فریشته داده‌به‌زن جا یه‌کیکیان ده‌لی: ئەه‌ی اللّٰه
 به‌خسه به‌وه‌ی که ده‌به‌خشیت، وه ئەوه‌ی تریان ده‌لی: ئەه‌ی اللّٰه
 بگهروه له‌وه‌ی که ده‌گه‌ریته‌وه و نابه‌خشیت}.

پهروهردگاری خۆپانه‌وه چۆن وه‌ستی‌نراون که هه‌ندیکیان له
 ده‌می هه‌ندیکیان دده‌نه‌وه و ئەوانه‌ی که شوینکه‌وتون به‌وانه‌ی
 که لوت به‌رزو ناغایان بون ده‌لین: ئەگهه هه‌له‌ی ئیوه نه‌بوویه
 ئیمه باوه‌رمان ده‌هینا و ئەمه‌رۆ ناوا گه‌رفه‌ر نه‌ده‌بوین.

﴿۳۲﴾ لوتبه‌رزان به‌وانه‌ی که ژێرده‌سته بوون ده‌لین: ئایا ئیمه
 بوین که ئیوه‌مان به‌ زۆر له‌ ریگای راست لادا پاش ئەوه‌ی که
 پیغه‌مبه‌رتان هاته‌ لا؟ نه‌خیر، ئیوه‌ خۆتان تاوانبارن و سه‌مه‌تان
 له‌ خۆتان کردوه.

﴿۳۳﴾ جا ژێرده‌ستانیش به‌ لوت به‌رزانیان ده‌لین: نه‌خیر وانیه
 که ئیوه‌ ده‌لین به‌لگو شه‌وو رۆزتان له‌ئیمه‌ هه‌رام‌کردو به‌ فاتو
 فه‌یتو وازتان له‌ ئیمه‌ نه‌هینا و ئیمه‌تان هه‌لخه‌له‌تان‌دو له‌ ریگای
 راست لاتان داین ئەو کاته‌ی که فه‌رمانتان پیکردین که به‌ اللّٰه
 باوه‌ر نه‌که‌ین و هاوبه‌شانیکیشی بۆ دابننن، جا ئەو کاته‌ی که
 سزایان بینی به‌م شیوه‌یه‌ په‌شیمانی خۆیان دهر‌دبرن. خۆ ئیمه
 زنجیر ده‌که‌ینه‌ ملی ئەو که‌سانه‌ی که خوا نه‌ناسن، ئایا تۆله‌مان لی
 سه‌ندن بیجگه‌ له‌سه‌ر ئەو که‌دارانه‌ی که له‌ دنیا‌دا کردویانه؟
 واته‌: هه‌هه‌ که‌س سزای هه‌هه‌ ئەوه‌ ده‌چه‌ژیت که کردویه‌تی
 وسته‌می لی نا‌کریت.

﴿۳۴﴾ هه‌هه‌ پیغه‌مبه‌ریکی ترسینه‌رمان ره‌وانه‌ نه‌کردوه بۆ هه‌هه
 که‌لیک مه‌گهه‌ سه‌رمایه‌دار و نا‌گا‌کانیان به‌و پیغه‌مبه‌رانه‌یان وتوووه‌:
 ئیمه‌ به‌ ئەوه‌ی که ئیوه‌ بۆی ره‌وانه‌‌که‌راون بی‌باوه‌رین. جا حال‌ی
 ئەوانه‌ی که ئەمه‌رۆ باوه‌ر به‌تۆ ناهینن هه‌هه‌ وه‌ک ئەوان وایه‌و
 ئەنه‌جامیشیان هه‌هه‌ وه‌ک ئەوان ده‌بیت.

﴿۳۵﴾ جا وتیان: ئیمه‌ سه‌روه‌ت و سامان و مندالی زۆرت‌رمان هه‌یه‌و
 ئیمه‌ سزا نا‌درین. چونکه‌ واده‌زانن ئەگهه‌ له‌لای اللّٰه‌ خۆشه‌ویست
 نه‌بو‌نایه‌ ئەوانه‌یان پی‌نه‌ده‌درا.

﴿۳۶﴾ بلی: به‌راستی پهروهردگارم به‌ لیشاوی رۆزی ددهات به
 که‌سیک که خۆی مه‌یلی لی بیت و هه‌هه‌ وه‌ه‌ایش ده‌یگریته‌وه
 له‌که‌سیک که خۆی مه‌یلی لی بی، به‌لام زۆربه‌ی خه‌لک ئەو
 راستیه‌ نا‌زانن.

﴿۳۷﴾ پی‌ویسته‌ ئەوه‌ش بزائن که نه‌سه‌روه‌ت و سامانتان و نه
 مندالانتان نابن به‌هۆی ئەوه‌ی که له‌ ئیمه‌وه‌ نزیکتان که‌نه‌وه
 به‌لام ئەو که‌سانه‌ی که باوه‌ریان هینا بیت و کرداری چاکیان کرد
 بیت ئەوانه‌ له‌ ئیمه‌وه‌ نزیکن، جا ئەوانه‌ به‌ هۆی ئەو که‌دارانه‌ی
 که کردویانه‌ پاداشتی چه‌ند به‌رامبه‌ریان بۆ هه‌یه‌، خۆ ئەوان

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكِ كَةِ أَهْلُوا لِي إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلَيْسَ مِنَّا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَأَلَيْكُمُ الْيَوْمَ لَأَبْلَأُكُمْ بِعَذَابِكُمْ لِبَعْضِ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ وَلَا صِرَافًا وَقَوْلٍ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكذِبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا نَتَلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا يَتَّبِعُونَ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُونَ أَبَاؤَكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرٍ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُنُفٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مَعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَحْدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِيَ وَفَرْدِي ثُمَّ نَنْفِكُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْدُءُ بِالْحَقِّ عِلْمَ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

﴿٤٠﴾ به نهوانی که وا دهلین هیج پهراویکمان نه دابو که بیخویننه وه و پپیش توهیج پیغه مبه ریکیشمان بو نه ناردون که بیانترسینی. جا نیتر له سره ج بنه مایه کی زانستی دوزانن که تو راست ناکه بیت و به لگه یان جگه له نه فامی چی تره؟

﴿٤١﴾ خو نه و که سانه ی که له پپیش نهوانه وه بوون ههروه کو نه مانه ی سرده می تو بیباوه ربون به پیغه مبه ره کانیان له حالیکدا که دهیه کی نه و شتانه ی که به نهوا نمان دابو له هیزو سهرودت و سامان و تهمهن دریژی به م کافرانه ی نه م سرده مه مان نه داوه، جا که نهوان کاتی خو ی باوه ربان به پیغه مبه رانی نیمه نه کردو به درو یان خستنه وه له ناومان بردن، سا بزانه توله و سزای نیمه بو نهوان ده بی چون بووبیت؟ جا په ندو ناموزگاری وهرگرن و لاسایی نهوان مه که نه وه با دوچار ی سزایه کی وده کو سزای نهوان نه بن، نه مهش یه کیکه له میهره بان ی پهروه ردگار که چند به جوانی ناموزگاری بهنده کانی دهکات و چند به په روه وه یه بو یان.

﴿٤٦﴾ بلی: من ناموزگاریتان هه ر به یه ک شت ده کم نه ویش نه وه یه که له بهر زاتی الله بو په پروه ی کردنی راستی و گه یان دنی په یامی الله به دوودو به تا ک تا ک راپه رن، پاشان نه ی بت په رستان بیریکه نه وه له و په یامه و له و پیغه مبه ره. که نه و رهنقیه تان هیج جو ره شیتیه کی پیوه نیه و به چاکیش نه مه دوزانن جا نه و قسه پرو پوچانه تان له چیی؟ نه و تهنه ا ترسینه ریکه بو نیوه پپیش نه وه ی بگهن به سزای سهختی قیامهت.

﴿٤٧﴾ بلی: من له سره گه یان دنی نه م په یامه به نیوه داوا ی هه ر چیتان لی بکه م تهنه ا بو سوودو خو ش به ختی خو تانه، هیج پاداشتی کم له نیوه ناویت پاداشتی من هه ر له لای الله یه و نه و خو ی به سره هه مو شتی کدا ناگاداره و دوزانیت که من راست ده کمه و نیوه چو نم له گه لدا ده کنه و پاداشتی شم چنده؟

﴿٤٨﴾ بلی: بیگومان پهروه ردگار به حق و راستی به تال تهنه و تونا دهکات، هه ر نه ویشه که زور چاک زانه ری تهنه وای شاروه کانه.

﴿٤٠﴾ وه له و روزه دا هه مو موشریکان کو دهکات وه نینجا به فریشته کان دهفه رموی: نایا نه مانه به ندایه تی نیوه یان کردوه؟ وه نیوه پیتان وتوون که ناوا بکه ن.

﴿٤١﴾ نهوانیش وتیان: پاک و بی عه یی هه ر بو تویه و هیج هاوه لیکت نیه، تو دوستی نیمه ییت نه نهوان به لگو نهوانه جنوکه یان ده په رستو په پیره ویان لهوان ده کردو زوربه یان باوه ربان بهوان بو.

﴿٤٢﴾ جا پهروه ردگار دهفه رموی: ده ی بزانه که نه مرؤ هیچ کام له نیوه بو نه وی ترتان خاوه نی هیج سوودو زیانیک نیه، جا به و که سانه ی که سته میان کردوه دهلین: بجه ژن سزای نه و ناگره ی که نیوه باوه ربان پی نه بو. جا با نیستا هه ر هاوار بکه ن و بلین که نه مه راست نیه، وه نه مه ناگر نیه و ناسوتین!

﴿٤٣﴾ هه ر کاتیک که نیشانه رو شنه که ره وه کانی نیمه یان به سه ردا بخوینریته وه دهلین: نه وه هه ر پیاویکه و دهیه ویت نیوه بهرگری بکات له په رستنی نه وه ی که باو باپیرانتان په رستوویانه. جا دهلین: نه وه هه ر درویه که که هه لبه ستراره و هیج بنه مایه کی راستی نیه، خوا نه ناسانیش به و په یامه راسته که کاتیک هاته لایان دهلین: نه مه جگه له سیحرو جادوویه کی ناشکرا شتیکی تر نیه.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُدْعِي الْبَطْلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤١﴾ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ
فَأِنَّمَا ضَلُّتُ عَلَىٰ نَفْسِي وَإِنِّي أَهْتَدِيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرَغْنَا فَلَا قُوَّةَ وَأُخْذًا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤٣﴾ وَقَالُوا ءَأَمَّنَّا بِهِ ءَأَنَّىٰ هُمْ التَّنَاقُشُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٥﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فَعَلْنَا بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿٤٦﴾

۴۵

سُورَةُ فَاطِرٍ

۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي
أَجْنِحَةٍ مَثْنٍ وَثُلَاثٍ وَرُبْعٍ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنْ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَا أَيُّهَا
النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآذَنُوا تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

۴۵

سورته فاتير

۳۵

سورته فاتير كه سي و پينجه مين سورته قورئانه، له مه كه دا
هاتوته خواره وه، چلو پينج نايه ته، و تراوه به گو پيره دي دابه زين
سورته چلو سيه مه وه و پاش سورته (الفرقان) و پيش (مريم)
دابه زيوه سورته (الملائكة) يسي پيده وترتت.

به ناوي الله ي زور به سوزو بينه يايه ت ميه ربان

١ ته واي سو پاس بو الله، زاتي الله له سهرتاي پينج سورته دا
به م وشه سو پاسي زاتي خوي كردوه و نه مهش تنها شاياني نه و
زاتيه و ههر و هكو زاتي بيويته يه له سيفاتي شدا بيويته يه، ههر
نه و ده توانيت و هسفو سه ناي خوي بكات، چونكه بو جگه له
زاتي نه و ههر كهس سو پاسي خوي بكات ناشرينه، به لام بو الله
زور به جيبه چونكه هه مو چا كه يه ك له ههر كه سي كه وه بيت به
مهيلي الله يه و نه گهر نه و نيعمه تي خوي به و كه سه نه دا يه و
يارمه تي و رينمايي نه كرده يه نه و چاكانه ي نه ده كرد، كه واته
هه مو چا كه يه ك سه رچاوه كه ي الله يه، له بهر نه وه ههر خوي
شاياني سو پاسه چ خه لك بيكات يان نه يكات، نه مه بو چوار جيجا
كه ي تر بزانه كه له سهرتاي سورته (فاتيجه و نه نعم و كه هف و
سه به نه) و ده يه.

نه و الله يه ي كه به ديه يته ري ناسمانان و زه ويه به بي نه وه ي
كه له پيشدا وينه ي بوبيت. فريشته كاني كردوه به نيردراو بو لاي

٤١ بلئ: نه وه په يامي حق و راستي هات كه نيسلامه و تازه
بيباوه ري ده ست بي ناكاته وه و جاريكي تريش ناگه رپته وه. له
راستيدا نه گهر چي كوفر زوره و په ري سه ندوه به لام تازه نه و
هيزو توانايه ي پيش نيسلامي نيه چونكه له هه مو جيجا يه ك
به شيكي زور له خه لك موسلمانه و كه م و زور پاريزگاري له و
نايينه ده كه نه و دوژمن تازه ناتوانيت گه ماروي نيسلام بدات
به ناوي نيسلامه وه، نه وه تا نه مرؤ جه ندين ناوي جوړاو جوړ
داده نين بو موسلمانان تا به وه دوو نيشانه بپيكن:

يه كه م: له رواه تا بلين نيمه دزي ناييني نيسلام نين به لام تنه نا
دزي نه وانه ين كه له نيسلامي لايان داوه؟!

دو وه م: ده يانه و يت دوو بهر كه ي له نيوان موسلماناندا دروست
بكه ن كه نه مهش به لگه يه له سه ر ده سه لات و هيزي نيسلام كه
كوفر ههر چه ند زور و خاوه ن هيز بيت ناتوانيت راسته و خو دزي
ناييني پاكي نيسلام راوه ست يت.

٥٠ بلئ: نه گهر من له راستي لامداوه نه وه تنه نا تاواني بو
خومه و نه گهر ريجاكي راستيشم گرتوه نه وهش به هوي نه وه يه كه
په روه ردگارم و ده ي كردوته لام و كردومي به پيغه مبه ري خوي
به راستي نه و بيسه ري هه مو سه سه كانمانه و نزيكه لي مانه وه.

٥١ ئاي چاوت پييان بكه و تايه نه و كاته ي كه به بينيني نه و
سزا گه ورانه ترسان، جا نيتر هيچ ريگه ي دهر چونيان نيه، ههر
كه دهر چون له گو ره كانيانه وه گيران و رزگاريان ناي يت.

٥٢ جا له و حاله دا و تيان: باوه رمان به و هيناوه، جا چون ده بيت
به ده ست هيناني نيمان له شويني كدا كه زور دورن له و شوينه ي
كه ده بوايه باوه ربه ينن؟ واته: نه و دنيا يه ي كه نيستا زور دوورن
ليي شويني باوه ربه ينان بو نه ك ني ره.

٥٣ جا چون دهن به باوه ردار له كاتي كدا نه وان پيش نيستا
له دنيا دا به قورئان و به لئنه كان بيباوه ربون، وه دوور له هه مو
راسته يه ك ده ميان له شتانيك ده كوتا كه هيچ عيلم و زانستي كان له و
باروه بي نه بو.

٥٤ تازه له نيوان نه وان و نه و شته ي كه ناره زوي ده كه نه و پييان
خوشه - وه ك: ته وبه ليوه رگرتيان و باوه ر هينان له دوارؤژ داو و
چونه ناو به هه شته وه - به ربه ست دانرا هه روه ك نه وه ي كه كرا
به هاوشيوه كانيان له پيش نه واندا. به راستي نه وه ي كه نه مرؤ
ده لئين باوه رمان پي هيناوه له دنيا دا زور به گومانبون تييدا و
گالته يان پيده كرد، جا وا نه مرؤ توله ي به ره مه ي كرداره
چه وته كاني خويان و هره دگر نه وه.

وَأَنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ رُسِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾
يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَلَا تَعْرَنَكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا
يَعْرَنَكُمُ بِاللَّهِ الْعُرُودُ ﴿٥﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُفْرٌ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَمَنْ زَيْنَ لَهُ سَوْءُ عَمَلِهِ فَرَأَاهُ حَسَنًا
فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ
عَلَيْهِمْ حَسْرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ
الرِّيحَ فَتُفِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّورَى ﴿٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا
إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ
يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبْورُ
﴿١٠﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ
وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

پیغمبرمهران که نهو فریشتانه خاوهنی دوو بال و سى بال و چوار
بالن، وه زیاد نهکات لهو بالانهیش ههر جهندیك نارهزوی لی
بیت، جا بهراستی الله دهسه لاتداره بهسه هه مو شتی کدا.

الله ههر کاتیک دهرگای خیر له خه لک بکاته وه هیچ کهس
ناتوانیت ریگای لی بگریت خو نهویش گرتیه وه له پاش خوئی
کهس ناتوانیت نهو خیره رهوانه بکات وه ههر نهو به دهسه لات و
کاربه جی.

له فهرموده ها تو که پیغمبر ﷺ فهرمویه تی: {اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ
لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَفْعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ/متفق علیه/
نهی پهروهردگار هیچ ریگریک نیه بو نهوهی که تو بیدهیت و
هیچ کهسیکیش ناتوانیت بیدات نهو شتهی که تو بهرگری
بکهیت، وه هیچ خاوهن دهسه لاتیک له جیاتی تو دا دهسه لات هکهی
سوودی پینادات}

نهی خه لکینه بیر لهو خه یرو بهره که ته زورهی الله
بکه نه وه که رزاندویه تی بهسه رتاند، نایا له ناسمانان و زهویدا
جگه له الله دروستکه ریکی تر هه یه که روزیتان پینادات؟ هیچ
په رستراویکی راسته قینه نیه جگه لهو، دهی بو ناوا لا ددهن له
ریگای راست!؟

خو نه گهر تو به درو دهخه نه وه و باوه رت پیناکه ن، جا تو
خه مه خو و دلته نگ مه به چونکه بهراستی پیغمبرمهرانی پیش

تویش به درو خرا نه وه وه سه ره نه نجامی رستان و ناراستانیشت بو
باسکراوه، جاتو ته نها راگه یاندنت له سه ره وه هیچی ترو
سه ره نه نجامی هه مو کاره کانیش ههر ته نها بو لای الله
ده گهر پینرینه وه.

نهی خه لکینه بهراستی به لینی الله بو هاتنی روزهی دوا یی و
حیسا بو دوزه خ و به هه شت راسته، جا با نه م ژیا نه ی دنیا سه ر
گهر متان نه کات و شهیتانیشت به به خشندهی الله فریوتان نه دات.
جا ههر له سه ر تاوان و سته م بر و ن و بلین خوا به ره حمه راسته
خوا به ره حمه به لام تو له یشی سه خته.

بهراستی شهیتان دوزمنتانه سا نیوهیش نهو به دوزمنی
خوتان بزنان، نهو پیرو تاقمی خوئی بانگ دهکات تا ببین به
یارانی ناگری کلپه دار و بیان خاته دوزه خه وه.

نهو که سانهی که خوا نه ناسن و به گوئی شهیتانیان کردوه
سزایه کی توندیان بو هه یه و نهوانه ش که باوه ریان هینا وه
کرداری چاکیان کردوه بو نهوانه لیبوردنی خوا و پاداشتی گه وره
هه یه. به لی نه وهی که باسکرا سه ره نه نجامی پهیره وانی شهیتان و
پهیره وانی الله بو، جا بزانه کام لهو دوو سه ره نه نجامه بو خو ت
هه لده بزیریت؟

نایا نهو که سهی که کرداره خرابه که ی بو جوانکرا وه و
خویشی به جوانی دوزانیت وه کو نهو که سه وایه که وا نه بیت؟
بیگومان زاتی الله ههر کهس حه ز بکات گومرای دهکات و ههر
کهسیکیش حه ز بکات شاره زای دهکات، به لام الله نه م کاره به زور
ناکات به کهس به لکو خه لکی خوئی سه رپشکه له هه لبراردنی
ریگا، چونکه هینانه دنیا مان ههر بو تاقی کردنه وه یه، به لام بو یه
نه مه دهفه رمویت تا دلنه وایی پیغمبر ﷺ بکات و تی
بگه یه نیت که تو ته نها راگه یاندنت له سه ره، جا نه که بیت که خو ت
له ناو بیهیت به خه فهت و داخ له سه ره نه وهی که نهوان خرابه یان
بو جوان کرا وه پهیره وای له راستی ناکه ن؟ بیگومان الله دوزانیت
به وهی که نهوان دهیکه ن.

نهو زاته یه که با رهوانه دهکات، جا نهویش هه ور
دهخاته جموجول نهوسا دهینیرین بو نهو ولاته ی که مردوه له
بی ناویدا نهوسا بهو ناوه نهو زهویه پاش مردنی به کانیا و و
به گزوغیا زیندوی دهکه ینه وه، زیندو کر نه وهی نیوهیش پاش
مردن ههر به م شیویه. جا چون نه وه به چاوی خوتان
دهیینن و گومانان تیدا نیه ده بیت ههر به م شیویه ش
گومانان له زیندو کردنه وهی خو تاندان نه بیت.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذَبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ، وَهَذَا
 مِلْحٌ أجاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
 حَيْلَهُ تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرُ لَبَنًا مِنْ فُضْلِهِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ
 النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
 لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ فِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ
 تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَا وَسِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ
 وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشْرِكِكُمْ وَلَا يَنْبُتُكَ مِثْلَ خَيْرٍ
 ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ
 الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
 وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ
 تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمَلِهَا لَا يُحْمَلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
 إِنَّمَا نُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
 وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

سهرنه نجامی همو کاریک نازانیت، جا که واته گوی له نیمه بگره راستیه کان تهنه له نیمه ودرگره.

﴿١٥﴾ ئەی خه لکینه ههر ئیوهن نیازمهندن به الله و الله ههر خویهتی بینیاو سوپاسکراو. جا چی ئیوه سوپاسی بکهن یان نه.

﴿١٦﴾ ئەگەر ئەو زاته چهز بکات ئیوه لا دهبات و دروستکراویکی تازه دهینییت.

﴿١٧﴾ خو ئەمه له لای الله شتیکی گران نیه به لگو ئەمه له لای ئەو ناسانه.

﴿١٨﴾ هیچکس باری تاوانی که سیکی تر هه ئناگریت و ههر کهس تاوانی خوی له گهردی خویدایه جا ئەگەر که سیکیس که باری تاوانی زور گرانه له سهری بانگ بکاته که سیکی تر که بوی هه لگریت هیج لهو تاوانه ی ئی هه ئناگریت ئەگهرچی بانگ کراوه کهش خزمی نزیکی خوی بییت (وهکو باوک و مندالی خوی) به لگو همو کهس له ترسی نهویتر هه لدیت نهوهکو لهوی داواوی شتی ئی بکات، تو ههر نهوهندهت له سهر پیویسته که ئەو کهسانه ی له په نامه کیدا له په روهردگاری خویان دهترسن و نویتز دهکهن بترسینیت و ههر که سیکی خوی پاک بکاته وه ئەوه تهنه سوودی خوی پاک کردنه وه که ی بو خویهتی، وه سهره نجامی همومان ههر بو لای الله یه، جا له ویدا ههر کهس به شیوهی کاری خوی پاداشت و سزا و مردهگریت. له فهرموده دا هاتوه که باوک و

﴿١٠﴾ ههر که سیکی دهسه لات و هیزی دهویت با بزانییت که ته وای دهسه لات هی الله یه، قسه ی باش ههر بو لای ئەو سهر دهکه ویت و کرداری چاک به رزی دهکاته وه و په سهند کراوی لای الله دهبییت، جا ئەو کهسانه ی که فروفیله خراپه کان دهکهن سزای توندیان بو ههیه و فروفیلی ئەوان ههر بو خوی له ناوده چی.

﴿١١﴾ خو الله ئەو زاتهیه که سهره تا راسته وخو له خاک دروستیکردون که ئادهمه الله له راستیدا هه مو مروفتیک ناراسته وخو له خاک دروست دهبییت، پاشان دروستیکردون له دلۆپهیه ک ئاو پاشان کردنی به نیرو می و هیج میینهیه ک باردار نابییت و ئەو بارهیش دانانیت مهگهر به زانیاری ئەو زاته بییت و هیج ته مه ندریک ته مه نی پینادریت و هیچیش لهو ته مه نه کهم ناکریته وه مهگهر بهو شیوهی که له (لوح اغفوظ) دایه، به راستی ئەمه له لای الله ناسانه. چونکه ههر خویهتی به دیهینه ری ئەم بونه وهره.

﴿١٢﴾ ئەو دوو ده ریا که هه ن وهکو یه ک نین ئەمیان شرینه و سازگاره و چاک له گهر و ده چیته خواره وه و ئەوی تریان سوپره و له سویریدا تاله و له هه ر دووکیان گوشتی تهرچک و ناسک دهخون و شتی به نرخ لیده ردهینن وهکو دوپو یاقوت و سه دهفو خوتانی پی جوان دهکهن، خو تو ده بیینی که شتی به ناویدا دین و دهرون بو ئەوهی له نازو نیعمه تی ئەو به هه رمه مند بین، جا به لگو نیوهش سوپاسی ئەو زاته بکه ن.

﴿١٣﴾ الله شه و دهخاته ناو رۆژه وه و رۆزیش دهخاته ناو شه وه وه (به کهم و زیاد کردنیان له که شه کانی سالدا ههر جارهی یه کیکیان زیاد دهکات به گوپره ی پیویستی خه لک) و رۆزو مانگی رامکردوه که هه مویان دین و دهچن بو کاتیکی دیاریکرا واته: هاتوچویان بو ته وای کردنی ئەو ماوهیه تا بگهین بهو کاته ی که ناوبراوه که هاتنی قیامهت و حیسابه، جا ئەوهی ئەو کاره دهکات الله یه که په روهردگارتانه و ته وای مولک ههر مولکی ئەو زاتهیه و ئەو کهسانه ی که ئیوه دهیان په رستن بیجگه له الله خاوهنی کفنه سپیه که ی پۆشاکی تووی خورمایه کیش نین.

﴿١٤﴾ ئەگەر بانگیان بکهن و بیان په رستن ئەوان هیج داواو به ندادیه تی و بانگیکی ئیوه نابیسن، وه ئەگەر بیشی بیسن هیج وه لامکیکتان ناده نه وه و له رۆزی قیامه تیشدا نکولی دهکهن له وهی که ئیوه ئەوانتان کرد بییت به هاوبه شی الله و به ندادیه تیتان بو کردبن، جا بزانه وهک ئەو زاته زور ناگاداره که الله یه هیج که سیکی تر ناوا هه واییکی ئەم دوو زیانهت پینادات و ناوا

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١١﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْعُرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يَكذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدُدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَعَرَبِيٌّ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَأَلْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ، كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوفِيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

كۆرۈڭ ھاتنە خزمەتى پېغەمبەر ﷺ زۆر لەيەك دەچون، جا پېغەمبەر ﷺ بەكابراى فەرمو: {إِنَّكَ هَذَا قَالَ إِي وَرَبِّ الْكُفْبَةِ قَالَ حَقًّا قَالَ أَشْهَدُ بِهِ قَالَ فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ صَاحِحًا مِّن تَبْتِ شَبْهِي فِي أَبِي وَمِن خَلْفِ أَبِي عَلَيَّ ثُمَّ قَالَ أَمَا إِنَّهُ لَا يَجِي عَلَيْكَ وَلَا تَجِي عَلَيْهِ وَقَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ / ابوداود. صححه الالباني/ ئەمە كۆرتە؟ وتى: ئەرى بە پەرورەدگارى كەعبە. فەرموى: بەراستى؟ وتى: شايەتى دەدەم كەكۆرەمە، جاكۆرەكە كە فەرمودەكەى ھىناو دەلى: جا پېغەمبەرى خوا ﷺ پېكەنى لەبونى شېوہى من لەباوكەمداو لەوسویندەى باوكەم لەسەرمن پاشان فەرموى: ئاگادار بە، بېگومان ھەر تاوانى كە ئەو بېكات لەسەر تۆ نىوہ تاوانىكىش كە تۆ بېكەيت لەسەر ئەونىوہ، وە پېغەمبەرى خوا ﷺ ھىچ كەس بارى تاوانى كەسىكى تر ھەلناگرى ﷻ ى خویندەوہ؟

﴿١١﴾ خۆ كۆپرو چاوساغ وەكو يەك نىن. واتە: كافرو موسلمان.

﴿٢٠﴾ خۆ تارىكەكان و رووناكىش وەكو يەك نىن. واتە: كوفرو ئيمان.

﴿٢١﴾ خۆسىبەرو گەرمائش وەكو يەك نىن. واتە: بەھەشتو دۆزەخ.

﴿٢٢﴾ زىندوھكان و مردوھكان وەك يەك نىن. واتە: باوھردارو خوا نەناس، بېگومان ﷻ دەبىسىنىت و رېنمونى دەكات ئەو كەسەى ھەز بكات بۆ باوھر ھىنانو بەنداىەتى ﷻ بەلام تۆ ناتوانىت

ببىسىنى و رېنمونى بكەيت ئەو كەسەى كە لەناو گۆردايە. واتە خوا نەناس وەك مردوى ناوگۆرە چەند دوورە كەتۆ قسە بەمردوى ناوگۆر بىسىنى كەشتىكى محالە ئەوئەندە دوورە كە ھىداىەتى بەدەيت چونكە ھىداىەت بەدەست تۆ نىوہ.

﴿٢٣﴾ تۆ ھەر ترسىنەرىت بە سەرئەنجامى كوفرو خوانەناسى.

﴿٢٤﴾ بەراستى ئىمە تۆمان بە پەيامىكى راستەوہ ناردوہ كە موژدەدەر بىت بە بەھەشت بەو كەسانەى كە باوھر دەھىنن و ترسىنەر بىت بەو كەسانەى كە باوھر ناھىنن، ئەوسا ھىچ كەلىكىش نەبوہ كە ترسىنەريان بۆ نەھات بىت.

﴿٢٥﴾ جا ئەگەر ئەوان باوھر بە تۆ نەكەن و بەدروژنت بزائن (تۆ دلتەنگ مەبەو خەم مەخۆ چونكە) بەراستى ئەو كەسانەى پىش ئەوانىش كە پىغەمبەريان بە بەلگەى ئاشكراو سپارەو پەراوى رووناك كەرەوہ ھاتە لاىان باوھريان نەھىنا.

﴿٢٦﴾ پاشان ئەوانەى كە خوانەناس بون تۆلەمان لى سەندن، جا بزائە تۆلەى من بۆيان چۆن بو؟ واتە با ئەم گەلەى تۆيش بترسن ئەگەر باوھرت پى نەكەن كە ﷻ وەبەر غەزەبىيان بخت و تۆلەيان لىوہر بگريت.

﴿٢٧﴾ ئايا تۆ نەتبىنىوہ كە ﷻ لە ئاسمانەوہ ئاوى ناردوہتە خوارەوہ، ئەوسا بەو ئاوہ بەروبوومىكى زۆر كە رەنگيان لە يەك جىابو سەوزو سوور زەردمان وەبەر ھىنا، وە لە چىكانىش رېگىيانىكى جۆراوچۆر لە رەنگدا سىو و سوور كە رەنگيان لە يەك جىابو، سوورى تۆخ و سوورى كال و سىو و سىو تۆزاوى و زەردو زەردى كال و رەش و رەشى زۆر تۆخىش.

﴿٢٨﴾ جا لەناو خەلك و لە گىانەوہران و مەرو مالايدا جىاوازيان ھەيە لەجۆرو شىوہ رەنگياندا ھەروەكو چۆن لە بەروبووم و چىكاندا رەنگى جۆراو جۆريان بو. ئەوسا لەناو بەندەكاندا ھەر زانايان كە لە ﷻ دەترسن چونكە ھەرئەوانن كە ﷻ بە جوانى دەناسن، بەراستى ﷻ دەسەلاتدارو چاوپۆشكەرە لە تاوانى بەندەكانى. و تراوہ كە زانا سى جۆرە: جۆرىكيان ھەم ﷻ دەناسىت و ھەم فەرمانەكانى. وە جۆرىكى تريان زانيارى ھەيە لەسەر فەرمانەكانى بەلام ﷻ نانسىت. وە جۆرىكيان زانيارى ھەيە لەبارەى ﷻ بەلام فەرمانەكانى نازانىت، جا ئەو كەسەى كە ﷻ دەناسىت و فەرمانەكانىشى دەزانىت ئەوہ ئەو زانايانەن كە لە خوا دەترسن بەلام ئەو كەسەى كە فەرمانەكانى دەناسىت و زاتى ﷻ نانسىت ئەوہ ئەو كەسەيە كە سنورەكان و پىوستىيەكان دەزانىت بەلام لە خوا ناترسىت، جا ئەوانە زۆر پرمەترسىن بۆ فرىودانى خەلك و لارى كردنيان، ئەوہش كە زاتى ﷻ دەناسىت و

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا غُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيمَوْتُهَا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا تَذَكَّرُونَ فِيهِ مَن تَذَكَّرْ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ اللَّهُ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

کسانیکے تریان ہے ہبہ کہ بہ ہوی چاکہ کانیانہ وہ بہ یارمہ تی اللہ لہا وہ لانیان پیشدہ کہ و تن، نا ئہ وہیہ ریڑو چاکہ ی گہ ورہ کہ خوا داویہ تی بہو بہندہیہ کہ پیشہ کی دکات لہ چاکہ کردند۔ لہ فہر موددا ہاتوہ کہ پیغہ مہری خوا ﷺ لہ بارہی ئہم ئایہ تہ وہ فہر مویہ تی: { هُوَ لَا كُفْرًا مِّنْهُ وَاحِدَةً وَكُلُّهُمْ فِي الْجَنَّةِ / الترمذی. صححہ الابانی / ئہ مانہ ہمویان لہ یہ کہ ئاستدان لہ وہی کہ ئومہ تی پیغہ مہرن ﷺ و ہمویان دہ چنہ بہ ہشتہ وہ } بہ لام جیگیان لہ بہ ہشتدا بہ گو پری کردارہ کانی خویانہ۔

﴿٣٢﴾ کہ ئہو ریڑہ گہ ورہش بریتہیہ لہ وہی کہ دہ چنہ ناو باخچہ کانی دانیشتنہ وہ کہ لہ ناویدا بہ دست بہندانیک کہ لہ ئالتونہو بہ مرواریش دہنہ خشینرین، وہ پو شاکیشیان لہ ناویدا ہہوریشمہ۔

﴿٣٤﴾ ئہوسا دہلین: سوپاس بو ئہو زاتہی کہ تہواوی نارہ چہ تہیہ کانی لہ سہر ئیمہ لابرہ، بیگومان کہ پەرورہ دگارمان زور لیبوردہیہو بہ چاکہ ی بہندہ کانی دہزانیٹ و پاداشتیان دہداتہ وہ۔

﴿٣٥﴾ ئہو کہ سہی کہ لہ مائی دانیشتنو ہمیشہ بییدا لہ چاکہ ی خوی جیگی کردینہ وہ نہ ہیچ رنج و نارہ چہ تی تییدا ہست دہکینو نہ دو چاری ہیچ ماندوبونیک دہبین تییدا۔ جا بہم

فہرمانہ کانی نانا سیٹ ئہوہ ئہو کہ سہیہ کہ لہ خوا دہترسیٹ بہ لام سنورو پیویستیہ کانی نازانیٹ، جا ئہ مانہش لہ بہندایہ تی کردندا دو چاری گہ لیک بیعدہو خہرافیات دہبن۔

ہہر لہ بارہی پلہی زاناو زانستہ وہ پیغہ مہری خوا دہ فہر موی: { مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ عِلْمًا سَلَكَ اللَّهُ بِهِ طَرِيقًا مِنْ طُرُقِ الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا رِضًا لِطَالِبِ الْعِلْمِ وَإِنَّ الْعَالَمَ لَيَسْتَعْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالْحَيَاتَانِ فِي جَوْفِ الْمَاءِ وَإِنَّ فَضْلَ الْعَالَمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ وَإِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورَثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا وَرَثُوا الْعِلْمَ فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بِحِطِّ وَافِرٍ / ابوداود و صححہ الابانی / ہہر کہ سیک ریگیاہک بگریٹ کہ بیہوی لہم ریگاوہ زانستی دہست بکہ ویٹ خوا دہیخاتہ سہر ریگیاہک لہ ریگای بہ ہشت، بیگومان کہ فریشتہ کان بالیان رادہ خنہ بو زانستخوزان بہ نیشانہ ی رازی بونیان لہ زاناو زانستخوزان، جا بیگومان کہ زانستخوزان ئہ وہی کہ لہ ناسمانان و زہویدایہ تہ نانہت ماسیہ کان لہ ناودہ ریادا داوی لیخوشبونی بو دہکین، خو بیگومان کہ ریڑی زانا بہ سہر خواناسدا و ہک ریڑی مانگی چوار دہیہ بہ سہر ہہمو ئہ ستیرہ کاند، جابیگومان کہ زانیان کہ لہ پور بہری پیغہ مہرانن و بیگومانیش کہ پیغہ مہران (سہلامی خویان لی بی) ہیچ دینار و درہ میکیان لی بہ جی نہ ماوہ، ئہوان زانیاریان لی بہ جی ماوہ - کہ بہ یامہ کہ ی خویہ - جا ہہر کہ سیک ئہ وہی دہستہ و تہیٹ بہ شیکی فرہوانی دہستہ و تہوہ }۔

﴿٣١﴾ بیگومان ئہو کہ سانہی کہ پہراوی اللہ دہخویننہ وہو بہر دہوامن لہ سہر نو یڑہ کانیان و لہ وہی کہ پیمان داون بہ پهنانی و بہ ئاشکرا دہیہ خشن، ئہوانہ بہ ہیوا ی بازرگانیہ کن کہ رزمہندی خواو بہ ہشتی پر نازو نیعمہ تہیہ کہ ہہر گیز لہ ناو ناچیت۔

﴿٣٠﴾ تا اللہ پاداشتیان بداتہ وہو لہ چاکہ ی خویشی بویشیان زیاد بکات، بہ راستی ئہو لیبوردہیہ لہ تاوانی بہندہ کانی و بہ چاکہ ی بہندہ کانی دہزانیٹ و پاداشتیان دہداتہ وہ۔

﴿٣١﴾ جا ئہ وہی کہ نیگامان کردہ تہ لای تو لہو پہراوہ کہ قورنہ ہہر ئہوہ راستہ و دان دہنیٹ بہو پہراوانہ ی کہ لہ پیش خویدا ہاتون، بیگومان کہ اللہ زور ئاگادارہ بہ ہہلس و کہوتی بہندہ کانی، بینہرو جاو دی ریکاری کوشہ کانیانہ۔

﴿٣٢﴾ لہ پاشان بہو کہ سانہی کہ ہہ لمان بژاردوون لہ بہندہ کانیان ئہو پہراوہ مان پیدان، جا لہ ناو ئہواندا کہ سانیک ہہبون کہ ستہ میان لہ خویان کردو کہ سانیک تر لہوان مامناوہند بوون و

خراب و هیچ له و ن نابیت، چونکه زانا و وردبینه و هر خوی خهتهراتی دل دروست دهکات، جا چون ده بی پی نه زانی.

۴۰) الله، نه و زاتهیه که کردونی به حی نشینی به کتر لهم زهویهدا، نهوسا هر کهس خوا نهناس بیت نهوه زیانی خوا نهناسیه کهی هه ربو خویهتی و کوفری کافران زیاتر هر رفی په رومردگاریان زیاد دهکات و کافران به و کوفرهیان هر زیاتر رهنجه رۆ دهن.

۴۱) بلئ: پیم بلین نهوانه ی که جگه له الله به ندایه تیتان بو ده کهن پیشانم بدن نایا جییان لهم زهویهدا دروستکردوه؟ نهک هر نهوه، دهی پیم بلین: نایا نهوان هاو به شیکیان ههیه لهناو ناسمانه کاندو شتیکی بو به دیهینابن؟ نهک هر نهوهش، نهی نایا نیمه په راویکمان پیداون له باره ی نه و خوانه ناسیه وه که نهوان له سر چاو روشنی بن؟ نه خیر سته مکاران هه ندیکیان به هه ندیکیان جگه له فریودان و هه لئه له تاندن هیچ به لینیکی تریان نه داوه به پهیره وانیان. به لام پهیره وانیان نه زان و گیل و که مژنه تا به دادگای الله نه گهن به ناگا نایهن، جا نه و کاته په نجه ی په شیمانی ده گهن به لام بی سووده.

۴۲) به راستی الله، یه که ناسمانان و زهوی راگرتوه نه گهر بکه ون جگه له و هبجکه سی تر ناتوانیت راگریان بکات به راستی نه و به حه وسه له یه له دواخستی سزا، زورخه تا پوشیشه بو به ندهکانی.

۴۳) خوانه ناسان به توندی سویندیان به الله ده خوارد که - دهیان وت - نه گهر بیت و ترسینه ریگمان بو بهاتبایه نه و کاته نیمه له و دوو گهله (جوله که و گاور) چاکتر ریگای راستمان دهگرت، جا کاتیک که پیغه مبهریان بو هات به وه زیاتر له نایین و له راستی دوور که وتنه وه.

۴۴) هر له بهر لوت به رزی و خویه زلگرتنیان له ناو زهویدا و فروفیلی خراب، خو زیانی فروفیلی خرابیش هر بو خاوه نه که ی ده گهر پته وه، و تراوه "چال هه لکه نه له بیخ چالدایه" نایا بیجگه له چاره نویسی پیشوده کان چاوه پروانی شتیکی تر ههن؟ نهوسا تو نابینی هبجگورانیک بو باوی الله، خو باوی الله جیگورکهش ناکات و الله هه رچی ویست بو هر گه لیک پیی دهکات و هبجکه سیش ناتوانیت بهر په رچی بداته وه.

۴۵) نایا نهوان لهم سر زهویهدا نه گهراون تا ببینن و بزنان نهوانه ی پیش نهوان که لهوانیش به هیتر بوون جیان به سر هاتوه؟ نهوسا هیچ شتیکی نه لهناو ناسمانان و لهناو زهویدا نیه که بتوانی زورله دهستی الله بسینیت، بیگومان نه و زانیه به هه مو ناشکرا و په نهانیهکانی ناو ناسمانان و زهوی و دل و دهر وونی

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ، وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ إِلَّا خُسْرًا ﴿٣٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ نَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْهُ بَلْ إِنَّمَا نَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا بِالْآعْرُورِ ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنَ الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَأْزَاهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٣﴾ اسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ نَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأُولَىٰ فَلَنْ نَجْدِلَنَّ اللَّهُ تَبْدِيلًا وَلَنْ نَجْدِلَنَّ اللَّهَ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

شویه په رومردگار پاداشتی خواناسان و پاریزکاران ده داته وه، نیجا باسی پاشه رۆزی خوا نه ناسانیش ده کاو ده فهرموی:

۳۶) نهوسا ناگری دۆزه بو نه و که سانه یه که خوا نه ناسن که هیچ بریاریک له و شوینه دا نادریت به سه ریاندا تا بمرن و هبجیش له و سزایه سوک ناکریت که له سه ریانه به هه مان شیوه نیمه سزای هه مو خوانه ناسان ده دهن.

۳۷) جا نهوان لهناو نه و ناگرده هاوار ده کهن و ده لین: نهی په رومردگاران لهم ناگره دهرمان بهینه، نیتر نیسی چاک ده کهین نه نه و نیسه ی که له پیشدا کردوومانه، واته: له و کاته دا په شیمان ده بنه وه له کاره خرابهکانی دنیا و داوی گهراوه له خوا ده کهن به لام بیسووده و پینان ده فهرموی: نایا نه وهنده ته مه نم پینه دان که بیری تیدا بکه نه وه و چاکه و خرابه بزنان؟ خو ترسینه ریشتان بو رهوانه کرا، سا سزای خوتان بچه زن چونکه بو سته مکاران هیچ یارمه تیده ریگ نیه. پیغه مبهری خوا لله فهرمویه تی: {أَعَدَّ اللَّهُ عَذَابًا لِكُلِّ قَوْمٍ} سنه/ النسائي، صححه الالباني/ الله ی دهسه لاتدارو گه وره به هانه ی نه هیشتوه بو که سیک که ماوه ی پیدات تا ته مه نی ده گاته شه ست سال.

۳۸) به راستی الله، زانه ری شاره وکانی ناسمانان و زهویه، به راستی نه و زانه ره به وهی که لهناو دله کاندو هه یه له نیه تی چاک و

مرؤفه‌کان و به توانایه بؤ تۆله سهندن و پاداشت دانه‌وه‌یان. به‌ئۆ
 نهو زانایه و سه‌رنه‌نجامیان ده‌زانۆ و به په‌له نیه له‌تۆله
 سهندنه‌ودا به‌لام نه‌زان و نه‌فامه‌کان له‌م ماوه‌دانه ی الله به
 خراپی سوود و مرده‌گرن، ئینجاده‌فرموی:

۴۵) جا نه‌گهر الله ههر که‌سیک به‌و کاره خراپه‌ی که ده‌یکات
 به‌په‌له تۆله‌ی ئۆ وهر‌گرتایه هیچ جموجۆلکه‌ریکی له‌سه‌ر نه‌م
 زه‌وییه‌دا نه‌ده‌هیشت، به‌لام نه‌و زاته ماوه‌یان پیده‌دات و دوایان
 ده‌خات بؤ کاتی دیاریکراو، نه‌وسا ههر کاتیک کاتی نه‌مانیان هات
 له‌ناویان ده‌بات، به‌راستی الله بینه‌ری کاروباری به‌نده‌کانیه‌تی،
 پاشان چاکان به‌ چاکه‌ی خۆی به‌ چاک پاداشت ده‌داته‌وه‌و
 خراپانیش تۆله‌ی ره‌فتاره‌کانیان به‌ دادپه‌روه‌رانه ئۆ
 و مرده‌گریته‌وه‌و. واته ستم له‌که‌س ناکات و که‌سیشی له‌بیر نا‌چیت.

سورته یاسین ۳۶ ۸۳

سورته یاسین که سورته‌ی سی و شه‌شمی قورئانه، له‌ مه‌که‌دا
 هاتوته‌ خواره‌وه‌و هه‌شتا و سی نایه‌ته، و تراوه‌ به‌گویره‌ی دابه‌زین
 سورته‌ی چل و یه‌که‌مه‌و پاش سورته‌ی (الجن) و پێش (الفرقان)
 دابه‌زیوه‌.

به‌ناوی الله ی زۆر به‌سوۆز و بینیه‌یه‌یه‌ت میه‌ره‌بان

۱) یاسین. له‌و پیتانه‌ن که له‌ سه‌ره‌تای هه‌ندیک له
 سورته‌که‌نه‌وه‌ هاتوه‌و ههر الله خۆی ده‌زانیت مه‌به‌ست چیه
 ۲) سویند به‌م قورئانه که هه‌موی داناییه‌.

۳) به‌بیگومان تۆ یه‌کیکی له‌ پێغه‌مبه‌رانی خودا.

۴) که له‌سه‌ر رێگای راستیت که‌ئایینی ئیسلامه‌.

۵) که‌دا به‌زیوه‌ له‌لایه‌ن خاوه‌ن ده‌سه‌لاتی زۆر به‌ سوۆزه‌وه‌.

۶) بؤ نه‌وه‌ی تۆ که‌لێک بترسینی له‌ سزای الله که‌ باو باپیرانیان
 نه‌ترسینه‌راون و پێغه‌مبه‌ریان بؤ نه‌هاتوه‌و بیئاگان له‌ ئایین و له
 راستی.

۷) به‌راستی به‌ئینی سزای (الله) زۆرینه‌یانی گرتوه‌ته‌وه‌، سا
 ئیتر نه‌وان باوه‌ر نا‌هینن؟

۸) بیگومان که‌ ئیمه‌ زنجیریکمان له‌ ملیان کرده‌وه‌ که‌ نه‌و
 زنجیره‌ تا چه‌ناکه‌یان شه‌ته‌کی داون و نه‌اتوان سهریان
 دانه‌وین و چاوشۆرن. واته نه‌و کافرا نه‌وه‌نده‌ دزی ئایین وه‌ک
 نه‌وه‌ی که‌ ته‌ته‌ر پێچ کرابن له‌ سه‌ر کوفرو نه‌توانن لێی ده‌ربچن.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكُوا عَلَى
 ظَهْرِهِمَا مِنْ ذَنْبَةٍ وَلَا كُنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
 فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَأَبَتْ أَلْفَاظُ اللَّهِ أَنَّ يَبْعَادَهُ بِصِرًا ۴۵

سورته یاسین ۳۶ ۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۱) يَسْ وَالْقُرْآنَ الْحَكِيمِ ۲) إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۳) عَلَىٰ
 صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۴) نَزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۵) لِنُنذِرَ قَوْمًا مَّا
 أُنذِرُوا أَبَاؤَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۶) لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ
 فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۷) إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَىٰ
 الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ۸) وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا
 وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۹) وَسَوَاءٌ
 عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۱۰) إِنَّمَا نُنذِرُ
 مَنْ أَتَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ ۱۱) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
 مَا قَدَّمُوا وَآخَرَهُمْ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۱۲

۱) جا له‌ به‌رده‌میانه‌وه‌و له‌ پشتیانه‌وه‌ به‌ره‌رچیکی گه‌وره‌مان
 داناوه‌ که‌ توانای ده‌رجونیان نه‌بیت نه‌وسا ره‌شاویشمان هیناوه
 به‌سه‌رچاویانداو حه‌ق نا‌بینن.

۱۰) جا له‌لای نه‌وان یه‌کسانه‌ ج بیانترسینیت و ج نه‌یانترسینیت
 نه‌وان هه‌ر باوه‌ر نا‌هینن و گوئ له‌ حه‌ق نا‌گرن.

۱۱) ترساندن تهنه‌ا بؤ که‌سیکه‌ که‌ په‌یره‌وی له‌م قورئانه
 بکات و له‌ په‌نامه‌کید له‌ ره‌حمان بترسیت، جا به‌و که‌سه‌ موژده‌ی
 لی‌بودن و پاداشتی چاکیش بده‌. له‌راستیدا ترساندن بؤ هه‌مو
 مرؤفه‌ به‌لام هه‌ر خواناسان سوودی لی‌وه‌رئه‌گرن بۆیه‌ ئاوا
 ده‌فه‌رموی.

۱۲) بیگومان ئیمه‌ ته‌واوی مرده‌وان زیندوو ده‌که‌ینه‌وه‌
 بۆلی‌پرسینه‌وه‌ و نه‌وه‌ی که‌ له‌ پێشه‌وه‌ کردویانه‌ له‌ دنیا‌داو
 نه‌وه‌ی که‌ پاش خۆیان په‌یره‌وی لی‌وه‌ده‌کریت له‌ چاک و خراب
 بۆیان ده‌نوسین و هه‌مو شتی‌کمان له‌ په‌راوی رۆشکه‌ره‌وه‌دا که
 (لوح‌ المحفوظ) به‌ ژماردن دیاری کرده‌وه‌ هیچ شتی‌ک ون نا‌بیت.

له‌ فه‌رموده‌ی سه‌حیح‌دا هاتوه‌ که‌ تیره‌ی به‌نی سه‌لیمه‌ دووری
 مزگه‌وتیون و ویستیان بێن له‌ نزیک‌ی مزگه‌وته‌وه‌ ماڵ دروست
 بکه‌ن و نه‌و به‌ریاره‌یان گه‌یشته‌ پێغه‌مبه‌ر ﷺ جاپیی فه‌رمون: { يَا
 بَنِي سَلَمَةَ دِيَارِكُمْ تُكْتَبُ آثَارِكُمْ، دِيَارِكُمْ تُكْتَبُ آثَارِكُمْ / ئه‌ی به‌نی
 سه‌لیمه‌ له‌ ماڵه‌کانی خۆتاندا به‌میننه‌وه‌ نه‌و هاتوچۆتانه‌ بؤ

وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اتْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِشَالِكٍ فَقَالُوا إِنَّا
 إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ
 الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا
 إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾
 قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ
 مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ
 بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ
 يَسْعَى قَالَ يَنْفَوْرُ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَنْ
 لَا يَسْتَلِكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي
 فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ
 يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا
 يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنْ أَمْسَتْ
 رَبِّيَكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

دهنوسریت، له مالہکانی خوتاندا بمیننہوہ ئہو ہاتوچوتانہ بو
 دهنوسریت { جا وشہی (آثار) چ ئہوہ بیت کہ لہ پاش خویان
 خہلکی لہسہر ہروات وکو مانامان کرد یان ئہو ہاتوچویہ بو
 بہندیہتی بی یان بوتوان ہیچ جیاوازی نیہو ہہردووک
 دهنوسریت بو مروؤف.

﴿١٣﴾ ئہی محمد ﷺ باس بکہ بہ نمونہ بو گہلہکہت خہلکی ئہو
 ناواییہی(ئہنتاکیہ) کہ کاتیک کہ نیرداوہکان ہاتنہ لایان.

﴿١٤﴾ سہرہتا باسکہ ئہو کاتہی کہ دوو نیرداوہمان ناردہ لایان و
 ئہوانیش بہ درویان خستنہوہ ئہوسا ئہوانمان بہ یہکیکی تر
 بہہیز کرد کہ بوون بہ سئ کہس بو ئہوہی یارمہتی ئہو
 دووانہیان بدات، جا وتیان: بیگومان ئیمہ بو لای ئیوہ رہوانہ
 کراوین کہ بہندیہتی اللہ بکہن و ہاوبہشی بو دانہنن.

﴿١٥﴾ وتیان: ئیوہش ہہر مروؤفیکن وکو ئیمہو رھمان ہیچ
 شتیکی نہناردوہو ئیوہ ہہر درؤ دہکن.

﴿١٦﴾ وتیان: پەرورہدگارمان دہزانیٹ کہ بیگومان ئیمہ بو لای
 ئیوہ رہوانہ کراوین.

﴿١٧﴾ خو ئیمہ ہہر گہیانہنی روونمان لہسہرہو ئیوہ خوتان
 بہرپرسن لہ رہفتارو قسہی خوتان.

﴿١٨﴾ وتیان: ئیمہ نہگبہتی و روؤ رھشی خویمان لہ ئیوہی دہزانین
 ئہگہر واز لہم راگہیانہنہ نہہینن بہرستی سہنگسارتان دہکہین و
 لہ ئیمہوہ سزایہکی دہردناکتان پیڈہگات.

﴿١٩﴾ نیرداوہکان وتیان: نہگبہتیتان بہووی خرابی خوتانہوہیہ
 نایا ئہگہر ئیوہ نامؤژگاری بکرین ہہروا دہبن؟ بہلکو ئیوہ
 گہلیکن لہ سنور تیپہرپون.

﴿٢٠﴾ جا لہلای سہروی شارہکہوہ پیوئیک بہ پلہ ہاتو وتی:
 ئہی گہلی من بہ قسہی ئہو نیرداوانہ باوہر بکہن و پہرہوویان
 بکہن.

﴿٢١﴾ دواۓ کہسیک بکہون کہ داواۓ ہیچ مووچہو پاداشیکتان لی
 ناکاتو ئہوان رینمایۓ کراون و ئیوہش رینمایۓ دہکن بو ریگی
 راستو دروست، ئینجا ئہو پیاوہ بو ئہوہی زیاتر قسہکہی لہواندا
 کار بکات روی قسہی دہکاتہ خوۓ و دہلی:

﴿٢٢﴾ دہی ئہوہ چیہ کہ من بہندیہتی ئہو زاتہ ناکہم کہ
 دروستی کردووم و گہرانہوہی ئیوہش ہہر بو لای ئہوہ؟

﴿٢٣﴾ نایا جگہ لہو من خودایانیکۓ تر بکہم بہ خودای خویم کہ
 ئہگہر رھمان نارہزوۓ زیانیک بکات بویم ئہو کاتہ تکای ئہوان بو
 من بہکہلکی ہیچ نایہتو لہ سزای اللہ رزگارم ناکات.

﴿٢٤﴾ جا بیگومان من ئہو کاتہ بہ ئاشکرا سہر لیشیواوم.

﴿٢٥﴾ بیگومان من باوہرہم ہیئاوہ بہ پەرورہدگارتان، سا گویتان لی
 بیت، بہلی ئہو پیاوہ پاش ئہو بانگہوازی کافرانی خزمی
 ہیرشیان بو کردو شہیدیان کرد، جا اللہ خستہی ناو بہہشتی
 خوہوہو بہ زمانی ئہویش بہ گہلہکہی و بہ ئیمہی راگہیانہ کہ،
 ﴿٢٦﴾ پیی وترا: بچوہرہ بہہشتہوہ، ئہویش وتی: ئای خوؤزگہ
 خزمانم بہم دہستکہوتہ بہنرخہی منیان بزانیایہ.

﴿٢٧﴾ بہوہی کہ پەرورہدگارم بہخشیومی و لہنیو بہرپڑہکاندا
 دایناوم. دہلین: ئہو پیاوہ ناوی (حہیبی نہجار) بوہ. ئینجا
 پەرورہدگار دہفہرموی:

﴿٢٨﴾ جا ئیمہ پاش ئہوہ ہیچ یہک لہ سہربازہکانمان لہ ئاسمانہوہ
 نہناردہ سہریان کہ تۆلہیان لیوہرگرنہوہو ئہوہیشمان لہگہل
 ہیچ کہسیکی تردا نہکردوہ کہ فریشتہ بنیرین بو تۆلہ
 سہندنہوہ، تہنہا بو تۆبہ ئہی محمد ﷺ کہ فریشتہ دہنیرین بو
 یارمہتیدانت. ئہی ئہوان چییان لی کرا؟

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا
 كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَمِدُونَ
 ﴿٢٩﴾ يَحْسُرَةَ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
 يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ
 أَنَّهُم إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلُّ لَمَامٍ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ
 ﴿٣٢﴾ وَعَايَةُ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا
 فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن تَجِيلٍ
 وَأَعْنَابٍ وَفَجْرَانًا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
 وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحٰنَ الَّذِي
 خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنَ أَنْفُسِهِمْ
 وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَعَايَةُ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
 فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا
 ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
 عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْعِي لَهَا أَن تَدْرِكَ
 الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

۲۸) بۆ ئەوان تەنھا يەك نرگە و ھاوار بوە ئیتر ئەو كاتە
 ھەمویان چەن و مل كەوتون و لەناو براون.

۲۹) وای بۆ ئەو بەندانە چیان كرد بە خۆیان ھیچ
 پیغەمبەریکیان بۆ نەھاتوہ مەگەر ئەوان گائتەیان پی كرد بیٲ.

۳۰) ئایا ئەم خەلكەى كە باوەر بە تۆ ناكەن ئەى محمد ﷺ
 نەیانبینوہ كە ئیمە چەندین پیرو تاقیمان پیش ئەوان لەناو
 برد كە ئەوان تازە ناگەرپینەوہ بۆ لایان و بۆ ناو مال و خزم و
 كەس و کاریان.

۳۱) بیگومان ھەمویشیان ھەر لەلای خۆمان نامادە دەكەین بۆ
 لیپرسینەوہ و پاداشت و سزا.

۳۲) جا بەلگەيەكى گرنگ ھەيە بۆ ئەوان لەسەر دەسەلاتى اللہ
 بۆ زیندوو كرنەو ھەیان ئەویش ئەم زەویە مردوہ وشك و بى
 گز و گیایە كە زیندومان كرنەوہ بە ئاو و دانەو پلەى وەك گەنەو
 جوو برنج و شتانى تریشمان لەو زەویە دەرھیناوہ كە خۆیان و
 مەر و مالاتیان لەو دەخۆن و سوودى لى وەر دەگرن.

۳۳) خو لەناو ئەم زەویدا باخاتمان بۆ روواندون لە خورماو لە
 تری و چاوە گەلیكى ناویشمان بۆ ھەلقولاندون بۆ خواردنەوہى
 خۆیان و مەر و مالەتیان و ئاودانى كشتوكال و شیناییەكانیان.

۳۴) تا بەروبوومی میوہ باسكراوہكان بچۆن، وە لە بەروبوومی
 ئەوہش كە بەدەستى خۆیان روواندویانە ئایا ئەوان سوپاسى
 بەدەيپینەرى ئەم فەر و خەیرە ناكەن؟ واتە با سپلە نەبن و ئەو
 ھەمو چاكانەیان لەبیر نەچیتەوہو سوپاسى بكەن.

۳۵) پاك و بیگەردى بۆ ئەو زاتەى كە بە جووت (نیرو مى)
 ھەمو شتیكى دروستكردوہ لەوانەى كە زەوى سەوزى دەكاو لە
 خۆشیان و لەوانەیش كە نایزان، تەنانەت لە ئاسن و بەردیشدا
 نیرو مئی داناوہ.

۳۶) جا بەلگەيەكى تر لەسەر دەسەلات و ھیزی اللہ لەسەر
 زیندوو كرنەوہو حیساب و بەھەشت و دۆزخ ئەو شەوہیە كە
 ھەمیشە لەبەر چاویاندایە كە پۆزى لى دادەپنن، ئەوسا ئەوان
 لەناو تاریکیدان، كى ئەم گۆرپانكارییەدەكات؟ جا بۆ بیری لى
 ناكەنەوہ؟

۳۷) جا بەلگەيەكى تر لەسەر دەسەلاتى پەرورەدگار لەسەر
 زیندوو كرنەوہ ئەو خۆرەبە كە دەروات بۆ جیگای ئارامگرتنى،
 ئەو ھاتوچۆیەش ئەندازە گیراو و دیاریكردنیكە لەلایەن زاتیكى
 دەسەلاتدارى زاناوہ كە (اللہ) یە.

۲۸) وە یەكیكى تر لە بەلگەى دەسەلاتى پەرورەدگار لەسەر
 زیندو كرنەوہ ئەم مانگەيە كە چەند قوناغیكمان بۆ داناوہ (كە
 بیست و ھەشت قوناغە لە بیست و ھەشت شەودا و دوو شەو
 لەبەر چاوى ئیمە گوم دەبیٲ ئەگەر مانگ سی تەواو بیٲ و یەك
 شەو ون دەبیٲ، ئەگەر مانگ بیست و نۆ پۆز بیٲ) ھەتا لە ناخەر
 قوناغدا ئەم مانگەى ئاسمان وەكو لقی ھیشوى كۆنى خورما، زەرد
 رەنگو چەماوہ و لاواز دەبیٲ.

۲۹) جا نە خۆر بۆى ھەيە لە شەودا لەگەل مانگدا كۆ بیٲتەوہو
 نە بۆ شەویش ھەيە پیشى پۆز بكەویت و پیش ئەوہى كە كاتى
 خۆى تەواو بیٲ بەدات بەسەر روژداو ھەمویان لەناو بویشى
 نیوان ئاسمان و زەویدا بەو شیوہى كە بۆیان دیاریكراوہبەبى
 ئەوہى كە سنور بشكینن مەلەوانى دەكەن. واتە وەك مەلەوانى
 ناودەریا بیپسانەوہ دین و دەچن.

۳۰) جا بەلگەيەكى گەرورە گرنگتر لەسەر دەسەلات و ھیزی اللہ
 ئەوہیە كە بەراستى ئیمە لە سەردمى نوح ﷺ دا باو باپیرانى
 ئەوانمان لەناو كەشتیەكى پەردا ھەلگرت، چونكە پاش نوح ﷺ
 ھەمو خەلك لە نەوہى ئەون كەوا بو رزگار بونى ئەوان منەتیكى
 گەرورە (اللہ) یە بەسەر ھەمو خەلكەوہ، چونكە ئەگەر ئەوان

وَءَايَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تُأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا لَلَّذِينَ آمَنُوا انْفِعُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَيُفِيخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا إِنَّا نَبِينَا مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقِدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تظَلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

رزگار نه بونايه همر نهو کاته مروّف کوتايی پیددهات. وشه ی

﴿ ذَرِيَّةٌ ﴾ هم به مانای نهوهکان و هم به مانای باوکانیش به کار دیت.

﴿ ٤٢ ﴾ خو وینهی نهو که شتیه شمان بو نهوان دروستکرد نهوهی که سواری دهبین وهک ته یاره وسه یاره که بهم لاو نه ولادا دهرؤن و که یفو سهیرانی خو یانی لی دهکنه و بزوی خو یانی پیدداین دهکن. سهرچاوهی نه مانه هموی ژیریه که نیعمه تیکی گه وری الله یه.

﴿ ٤٣ ﴾ جا نه گهر نیمه حمز بکهین لهناو دمریادا نغرؤیان دهکهن، نهوسا هیچکس به دهمیانوه نایهت و نهوان رزگار ناکرین. واته با به همیشهی ترسی خوا له دلینادا بن ولیی بی ناگا نه بن.

﴿ ٤٤ ﴾ به لام نیمه به به زهی خو مان دهمانپاریزین و شادی و خوشیان پیددهدین هتا کاتی دیاریکروی لای الله نهو کاته ئیتر ده بیت بمرن و بچن بو دنیا یه کی تر بو بگره و بهرده و پاداشت و سزا.

﴿ ٤٥ ﴾ جا همر کاتیکی پنیان بوتریت بترسن لهو روداونهی که روداوه بو گهلانی پیش نیوه و نهوهی که له دوارؤژدا یه خهتان دهگریت به لکو رحمتان پی بگریت، به داخه وه نهوان گو ییان به وه نه دا.

﴿ ٤٦ ﴾ خو هیج به لگه یه که له به لگه کانی په روهردگاریان نه هاتوته لا مه گهر نهوان پشتیان تیگردبی و گو ییان به هیج نیشانه یه که نه دابی. که نه مهش رهوشتی همیشهی کافرو بیباوه پانه.

﴿ ٤٧ ﴾ جا همر کاتیکیش بهوان بوتریت: له وهی که الله پیدداون به خشن به فقیران، خوانه ناسان به باوهرداران ده لین: نایا نیمه خواردن بدین به که سیکی که نه گهر الله خو ی حهزبکات خواردنی پی ددهات. جا دهمان ویست که بهو شیوه یه دستگرتنه وهی خو یان له چاکه به شتیکی نایینی و په سه ند له قه له م بدن چونکه دهمان ویست بلین: که سیکی که خوا خواردنی لی بگریته وه و که مدهستی بکات چون ده بیت نیمه خواردنی پیددین و دزایه تی الله بکهین؟! ههروهک دهمان وت: نه وهی که خو مان سه ری برین حه لاله نهی نه وهی خوا سه ری بریت (مردارؤبوو) چون ده بیت حه لال نه بیت؟ ئیتر نهو هه مو نایه ته ی (الله) و فه رموده ی پیغه مبه ره که یان ده خسته پشتگوی، لیره ش الله بهر په رچیان ددهاته وه و ده فهرموی: به راستی نیوه همر له گومراییه کی ناقولای ناشکرادان.

﴿ ٤٨ ﴾ جا ده لین: نه گهر نیوه راست دهکن نهو به ئینه که ی دیت که نیمه بمرین و زیندو بگرینه وه؟ جاخوا ده فهرموی:

﴿ ٤٩ ﴾ نهوانه چاوه ری ناکهن مه گهر په پیدابونی یه که دهنگ که کاتیکی خهریکی بگره و بهرده ی ناو خو یانن دهمانگریت و له م جیهانه وه دهمان بات بو جیهانیکی تر،

﴿ ٥٠ ﴾ نهوسا نهوان توانای وه سیه تگردنیان نابیت و ئیتر بو لای خاوخیزانی خو یشیان ناگه پرینه وه.

﴿ ٥١ ﴾ خو همر فوو به که له شاخدا کرا نهوسا نهوان کتوپر به پروت و قووتی و به پیخواوسی له ناو گوړه کانیاندا دینه دهره وه و به ره و گوړه پانی مه حشه رو دادگای په روهردگاری خو یان به ترس وله رزه وه دهکونه ری. جا نه وهی که باوهریان پی نه بو به جاوی خو یان دهمینن.

﴿ ٥٢ ﴾ جا نه لین: هاوار بو نیمه کی له م جیگای خه ومانه دا خه بهری گردینه وه؟! نه مه نه وه بو که رحمان به ئینی هاتنی دابو پیغه مبه رانیش (سهلامی خو یان له سه ر بیت) راستیان کرد. به لی: نه زانان و هه لئه تئیراوان له وییدا دان به هه مو راستیه کاندان دهنین به لام هیج سوودیکیان پینادات.

﴿ ٥٣ ﴾ نهو روداوو کارساتانه ش ته نها یه که دهنگه جا ئیتر کتوپر هه مویان له لای نیمه ناماده ده کرین بو لیپرسینه وه.

۵۴ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ ﴿۵۵﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
 فِي ظِلِّلٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِونَ ﴿۵۶﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَهُمْ
 مَا يَدْعُونَ ﴿۵۷﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿۵۸﴾ وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ
 أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿۵۹﴾ أَلَمْ نَعْهَدْ إِلَيْكُمْ بِنَبِيِّ أَدَمَ أَنْ لَا
 تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿۶۰﴾ وَإِنْ أَعْبُدُونِي
 هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿۶۱﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا
 أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿۶۲﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ
 ﴿۶۳﴾ أَصَلُّوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۶۴﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ
 عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيَهُمْ وَنَشْهَدُ أَرْجُلَهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿۶۵﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا
 الصِّرَاطَ فَأَنْتُمْ بُصُرُونَ ﴿۶۶﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
 عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿۶۷﴾
 وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿۶۸﴾
 وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ
 ﴿۶۹﴾ لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿۷۰﴾

دهلیت: تهنات نه زوی چپی پیش، همو شت دیته قسه. جا
 پاش نهودی که سهفه ریکی نهو دنیا پیکردین دیسان الله دیته وه
 سهر باسی نهو زیانه و مروف له دهسه لات و هیزی خوی
 دترسینیت، به لگو بیر بکاته وه و دو چاری نهو روزه ره شه
 نه بییت و دهفه رموی:

۶۱ خۆ نه گهر چه زمان لی بییت چاویان کویر ده کهین، نهوسا
 کیبه رکی ده کهن بو ریگا جا چون ده بین، واته: نهو کاته کویرن و
 هیچ شتیک نابین.

۶۷ جا نه گهر چه زیش بکهین ههر لهو پله و مه قام و شوینهی
 خویاندا دهیانگوپین به دارو بهردو جانهورانی تر، جا نهو کاته
 توانای رویشتیان نیه و نایشگه رینه وه نه بو شیوهی پیشوی
 خویان و نه بو ناو خاوخیزانی خویان. دهی نیتر بوچی ده بییت
 نافرمانی بکهن و گوئی به پیغه مبهر کهیان ښ نه دهن؟!

۶۸ جا ههر که سیکی که تهمه نی دریز بکهین له نه سلی
 ساختمانی له شی کهم ده کهینه وه وه کو توش بوون به کویری و
 کهری و کهم عه قلی و نخوشی و لاوازی و دهیان عه بیی تر، دهی نایا
 زیری ناخنه کاره وه بو نهودی لهم راستیه تیبگه ن و بزنان که
 نهو زاتهی که نهوان والیده کات ده توانییت له پاش مردنیش
 زیندیوان بکاته وه؟

۵۴ نهوسا لهو روزه دا هیچ که سیکی سته می لی ناکریت و
 پاداشتیش نادرینه وه مه گهر به گویری نهو شتهی که کردویانه.

۵۵ بیگومان نهوانه ی که به هه شتین لهم روزه دا سهر گهر می
 خوشگوزهرانین و راده بویرن.

۵۶ خویان و هاوسه ره کانیشیان له ناو سیبه ره کاندان له سهر
 ته خته کانن و به خوشیه وه شانیان داناوه.

۵۷ بو نهوان هه یه لهو به هه شته دا میوهی چاک، وه بو یان
 هه یه ههر چیش داوا بکهن.

۵۸ له پهروه ردگاری به سوزه وه به قسه سه لامیان لیده کریت.
 نهوه یه سهره نجامی باوهرداران. به لام به تاوانباران دهوتریت:

۵۹ نه مرؤ نهی تاوانباران جیابنه وه، پاداشتی نیوه نه فرین و
 سزای دوزه خ و رق و قینی (الله) یه.

۶۰ نهی نهودی نادم نهی من له پیشه وه پهیمانم له گه ل
 نه به ستن که شهیتان نه په رستن که به راستی نهو دوزمنیکی
 روونه بو نیوه و سویندی خواردوه که هه موتان جگه له بهنده
 چاکه کان له ری بترزینیت و بتان خاته ناودوزه خه وه، دهی بو
 نیوه ناواخوتان دابه دهستی؟!

۶۱ خۆ پیشم وتن: که به ندایه تی راست و دروست بو من بکهن
 که نه مه یه ریگای راست؟

۶۲ به راستی نهو خه لکانیکی زوری له نیوه گومراو سهر لی شیواو
 کرد نایا نیوه ههر قام ناکه نه وه و زیر نابن که دؤست و دوزمنی
 خوتان بناسن و چاک و خراب له یه ک جیابکه نه وه، جا لهو روزه دا
 پییان دهوتریت:

۶۳ نه مه نهو دوزه خه یه که به لیتان پیده درا.

۶۴ جا به هوئی نهودی که نیوه باوهردان پی نه ده کرد نه مرؤ
 بچه ناویه وه، نینجا خوانه ناسان ده که ونه به هانه هینانه وه و
 درؤ کردن و دهیانه ویت خویان در باز بکهن له دوزه خ، به لام نه وه
 له ویدا به دردیان ناخوات چونکه الله به توندی تییان
 ده خوریت و دهفه رموی:

۶۵ نه مرؤ ده میان له گو ده خهین و مؤزی پی داده نیین و
 دهسته کانیان و پییه کانیان قسه مان له گه لدا ده کهن و شایه تی
 ده دن له سهر تاوان و خراپه کاریه کانیان به هوئی نهو کاره
 خراپانه ی که کردویانن، به لی هه مو پارچه کانی له شی مروف لهو
 کاته دا دیته قسه و ههر چی له گه ل کراوه و چی پی نه نجامدراوه

﴿٧٣﴾ جا لهو مهرو مالاته سوویدیکی زور و مرده رگرن و خوار دنده وه گه لیکی همه جهوره له شیرو ماستو کهره و په نیرو خوری وموو و پیست، تهنانت له میزی هه نندیکیان بو چاره سهری هندیکی نخوشی. دهی نایا نهوان سوپاسی پهروه رگاری خویمان ناکه؟ واته: پیویسته له سهریان سوپاسگوزار بن و سپله ونمهک نهناس نه بن.

﴿٧٤﴾ خوئنهوان جگه له الله خودایانیکی تر دهکهن به خوی خویمان تا به لگو یارمه تی بدرین!

﴿٧٥﴾ له حالیکدا نهوانه ناتوانن یارمه تیان بدن به لگو نهوان سهر بازانیکی گوی له مشتو ناماده کراون بو خوا بی دسه لاته کانیان و پاسه وانیان دهکهن و له دوژمن دهیان پاریزن که چی نهو خوا گه له هیچ چاکه یه کیان نیه بوئنهوان وناشتوانن هیچ خرابه یه کیان له سهر لابه ن. ﴿صَعْفُ الظَّالِمِ وَالْمَطْلُوبِ﴾

اح:ج: ٧٣ / لاوازه به نندایه تی کهره و به نندایه تی بوکراو

﴿٧٦﴾ جا باتو خهفه تبار نهکات قسه کانیان که باوه رت پیناکهن و تانه و ته شهرت لی ددهن و باوه به الله ناکهن بیگومان نیمه نهوهی که دهیشارنه وه و نهوهیش که ناشکرای دهکهن دهیزانین، جا تولهی خرابه کانیان به دادپهروهرانه لیده سینین، سا تو نهی محمد ﷺ نیتر نارامبه و بهرنامهی خوت رابگه یه نه و خهفه ت مه خو.

﴿٧٧﴾ نایا مرؤف ههر و لوت بهرزه و بیر له خوی ناکاته وه و نازانیت که نیمه له دلویه یهک توئی نیرو می دروستمان کردوه که چی نهو و انیستا دوژمنیکی ناشکرای نیمه یه؟!

﴿٧٨﴾ جا بو نیمه نمونه دهینیته وه و دروستبونی خوی له بیر چوه ته وه و نیسقانه بتورکایهک هه لدهگریت و دهلیت: کی نهو نیسقانهی که بتورکاوه زیندوو دهکاته وه؟ الله بهرپه رچیان ده داته وه و دهفرموی:

﴿٧٩﴾ بلئی: نهو کهسهی که سهره تا له هیچ دروستیکردوه ههر نهوه زیندویشی دهکاته وه و ههر خویتی زانیاری هه یه به سهر هه مو دروستکراویکیدا به کورتی و به دریزی و له پاش و له پیش دروستکردنیدا، بیگومان که زوی ناتوانیت هج به شیک نه گه وره و نه بچوک له لهشی دروستکراوه کانی الله بشاریته وه و روژی دواپی هه موی دهینیته وه بو بهردهم دادگای الله بو پرسیارو پاداشت و سزا به لگو دروستکردنه وهی دووهه م له دروستکردنی یه که م ناسانتره، جا بو دهلیت مرؤف به چاک بی له مه نهکاته وه و پهروه رگاری خوی نه ناسیت؟! نایا چاوی کویره و راستی نابینیت

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيئَانَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَلَائِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُمْ فِيهَا مِنْ مَنَافِعٍ وَمِنْهَا يَشَارِبُونَ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَأَتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُنْحَضُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَخْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّآ نَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾ أَوْلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنآ خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبْنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُعِى الْعَظْمُ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ نُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَيَّ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُوْرَةُ الصَّافَاتِ

١٨٢

٣٧

﴿٦١﴾ وه نیمه نهو پیغه مبه رهمان فیبری شیعر نه کرد بو هیچ پیویستی هکشی بهو نیه و نا بی شیعریش بلئی، نه م قورنانه جگه له ناموزگاری و خویندنه وهیه کی بهرپزو روون شتیکی تر نیه.

﴿٧٠﴾ تا به سزای پاشه روژ بترسینیت نهو که سانهی که زیندون که باوه ردارانن و تا نهو برپارهی (الله) یش که داویه تی بو سزادانی بیباوه ران بیته دی. به راستی نهوان وهکو مردو وان له وهی که له هیچ تیناگهن و بو شتیکی زور که م و دواها توو ژیانیکی هه میسه یی له خویمان زایه دهکهن.

﴿٧١﴾ نایا هه روهها دریزه به خوانه ناسی خویمان ددهن و نابینن و نازانن که هندیکی لهوانه ی که به دهستی خویمان کردومانن که مهرو بز و وشتر و گایه نیمه بو نهوانمان دروستکردوه، نهوسا نهوان خاوه نیانن و سویدیان لی وهر دهگرن؟

﴿٧٢﴾ جا نهوانمان رام و دهسته مو کردوه بویمان جا هندیکیان بو سواری سویدیان لی وهر دهگرن و له هندیکیشیان دهخون. بهراستی نهگهر پهروه رگار نهسپ یان وشتری رام نه کردایه مرؤف نهیده توانی سویدیان لی وهر گریت، مرؤف ناتوانیت بی ترس له گهل پلنگیک یان ورجیکدا هه لسوکه وت بکات که زور بچوکتان له نهسپ و وشتر چونکه الله نهوانی رام نه کردوه بو سودی مرؤف، جا ژیر بن و وردببنه وه.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَاتِ صَفًا ﴿١﴾ فَالْزَجْرَتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَالْتَلِيَّتِ ذِكْرًا ﴿٣﴾
 إِنَّ إِلَهَهُمْ لَوَاحِدٌ ﴿٤﴾ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
 الْمَشْرِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا زَيْنَةً الْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحَفَظًا
 مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ﴿٧﴾ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْأَمَلَا الْأَعْلَى وَيُقَدِّفُونَ
 مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿٩﴾ إِلَّا مَنْ خَطِفَ
 الْخِطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ، شِهَابٌ تَاقِبٌ ﴿١٠﴾ فَاسْتَفِينَهُمْ أَهْمٌ أَشَدُّ حَلَقًا
 أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿١١﴾ بَلْ عَجِبْتَ
 وَيَسْحُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ذُكِرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْحِرُونَ
 ﴿١٤﴾ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نَأْتِ بِكُلِّ آيَةٍ وَعِظْمًا
 إِيَّاكَ لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٦﴾ أَوَلَمْ نَأْتِ الْآلُونَ ﴿١٧﴾ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ
 ﴿١٨﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا يَا بُولَاقًا هَذَا
 يَوْمُ الْآلِينَ ﴿٢٠﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾
 أَحْسَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٣﴾ وَقَفُّوهُمْ أَيْتَهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾

﴿٢﴾ ئەوسا سویند بەوانەى كە رېگىرى دەكەن لە خراپە كارى و خراپە كردن يان ئەو فریشتانەى كە پال بە هەورەكانەوه دەنێن و بەملاو بەولایدا دەبەن بۆ باران بارین.

﴿٣﴾ ئینجا سویند بەوانەى قورئان دەخوینن. جا لیڕەدا دەگونجیت لە هەر سى نایەتەكەدامەبەست فریشتە بیټ هەرودەكو دەگونجیت خودى مرؤف مەبەست بیټ، جا دەفەرموی:

﴿٤﴾ بەراستی خوداتان یەكەو هاوبەشى نیە نە لە زاتیداو نە لە سىفاتیداو نە لە كردارىدا، كە ئەو زاتە

﴿٥﴾ پەرورەدگارى ئاسمانان و زهوى و ئەوهى كە لەنیوانیاندا هەیه و پەرورەدگارى جیگای رۆژەلاتە كانە. رۆژ هەلاتى خۆرومانگو ئەستێرەكان، ئەوانیش هەریەكەیان لەسالدا چەندین جیگای لەیەك جیايان هەیه.

﴿٦﴾ بیگومان ئیە ئاسمانى نزیك لەم زهوییهمان بە ئەستێرەكان جوان و رەنگین كردووە.

﴿٧﴾ جا كردمان بە پارێزگارىكەر لە هەموو شەیتانیكى سەرگەش و نەگرس،

﴿٨﴾ جا ئیتر ئەوان گوى لە مەقامە بلند پایەكانى ئاسمانان ناگرن، چونكە لە هەموو لایەكەوه ناگرباران دەكرین،

یان شەیتان فریوى داوه؟ بەئى لاى الله هەموو شت ئاسانە. تیببىنى: دەلێن: عاسى كورپى وانیل لەناو بەردەلانىەكانى مەكەدا ئیسقانىكى رزىوى هیناو بە پەنجەكانى وردى كردو، بە پیغەمبەر ﷺ وت: ئایا الله ئەم ئیسكە پاش ئەوهى كە ئاوا بتوركاو ریزال ریزال بووه زیندوى دەكاتەوه؟! پیغەمبەر ﷺ فەرموى: {نَعَمْ يُمِثُّكَ اللَّهُ ثُمَّ يُحْيِيكَ ثُمَّ يَدْخُلُكَ جَهَنَّمَ/ بهئى: الله دەتمرینیت و زیندوت دەكاتەوه، پاشان دەتخاتە دۆزەخەوه} جا ئەم نایەتانی كۆتایى سورتهى یاسین بۆ بەرپەرچدانەوهى ئەم خوانەناسە دابەزیون.

﴿٨٠﴾ ئەو زاتە زیندوتان دەكاتەوه كە لەناو درەختى سهوزدا ناگرى داناوە بۆ ئیوه تا لە مال و لەسەفەردا سودى لیوهربگرن، ئەوهتە كە ئیوه لەو درەختە ناگر پۆشن دەكەن، بەئى: بەراستی ئەو زاتە زاناو بەتوانایەى كە ناگرو درەختى شین و ئاو بەیەكەوه كۆ دەكاتەوه نە ئاو ناگرەكە دەكوژینیتەوه و نە ناگرەكە درەختەكە دەسوونیت، زۆر ئاسانە لەلای زیندو كردنەوهى گیانلەبەرانیس، جا ئەى مرؤف بىر بکەرەوه و خۆت بناسە و بەراستی بەندا یەتى پەرورەدگارت بکە و خۆت گیل مەكە، چونكە بەگیلى بۆت ناچیتە سەر، هەرچى بکەیت و هەرچى بیټ هەردە بى رۆژىك بیټ كە دادگایى بكریټ.

﴿٨١﴾ ئایا ئەو زاتەى كە ئاسمانان و زهوى دروستكردووە توانایى ئەوهى نیە كە وینەى ئەوان دروست بكاتەوه؟ بەئى، لە توانایدا هەیه و هەر خۆى دروستكەر و زانەر بە هەموو شتێك.

﴿٨٢﴾ برپارى ئەو هەركاتیك كە ببیوهیت شتێك بكات هەر ئەوهندەى پیدەجیت كەبفەرموی: ببە. كوتوپر بەبى دواكەوتن دەبیټ.

﴿٨٣﴾ سا پاكى و بى عەیبى بۆ ئەو زاتەى كە هەموو شتێك بە دەست ئەوه و خواونى هەمووشتێكەو هەر بۆ لای ئەویش دەگەرینینەوه بۆ بگەرە بەردەو پاداشت و سزا .

سورتهى سافات ٣٧

سورتهى سافات كە سورتهى سى و حەوتەمى قورئانە، لە مەكەدا هاتووتە خوارەوه، سەدووهشتاو دوو نایەتە، وتراوه بەگوێرەى دابەزین سورتهى پەنجاووشەشمەو پاش سورتهى (الانعام) و پيش (لقمان) دابەزیوه.

بەناوى الله ی زۆر بەسۆز و بېنیهایەت میهرەبان

﴿١﴾ سویند بەوانەى كە ریز دەبەستن بە ریزبەستن.

مَا لَكُمْ لَا تَنصُرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسَامُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَل بَعْضُهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْنٌ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّم تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
 قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
 بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَأَذِيقُونَ ﴿٣١﴾
 فَأَعْوَيْنَكُمْ إِنَّا كُنَّا عَلَوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
 ﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَنَارِكُوا آلَ الْهَيْبَتِ
 لَشَاعِرٍ يُحْجُونَ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
 لَذَاقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُحْزِنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
 ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾
 فَوَٰكِهِ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُنْقَلَبِينَ
 يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ ﴿٤٤﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّرْبِِينَ
 ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْفَرُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
 الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَل بَعْضُهُمْ عَلَى
 بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْنٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

١٤ خۆ هەر کاتیک نیشانهیهک له راستی و دروستی ئەم په یامه
 ببینن گائتهی پێ دهکهن .

١٥ ئەوسا دەلێن ئەمه جگه له جادویهکی روون و ناشکرا
 شتیکی تر نیه .

١٦ نایا هەر کاتیک مردین و بووین به خاک و ئیسقان نایا
 به راستی ئیمه زیندو ده کریینه وه؟

١٧ نایا ههروا خۆمان و باو باپیرانی پێشویشمان زیندوو
 ده کریینه وه؟

١٨ بلی : به ئی زیندو ده کریینه وه له حالیکدا که ئیوه
 شهرمه نده و چاوشۆرن .

١٩ ئینجا تهنها یهک دنگه و دیت و هه مو زیندو دهنه وه ،
 ئەوسا ته ماشا دهکهن و ده بینن چون و هه مو خه لک زیندو
 بونه ته وه له گوڤه کانیان به روت و قوتی و به پێخاوسی هه ستاون .

٢٠ ئەوسا دەلێن: وای بۆ ئیمه جیمان به خۆمان کرد، خۆئهمه
 رۆژی جهزایه . جا پێیان دهوتری:

٢١ ئا ئەمه یه رۆژی جیا کردنه وهی چاک و خراپ که ئیوه
 باوه رتان پێی نه بو، جا له ویدا ئیتر قسه یان له دم ده برن و به
 فریشته کانی مه ئمور ده دریت که پێیان دهوتری:

٢٢ ئا ئەوانه ی که به شیرک و تاوان سته میان له خۆ کردوه و
 ئەوانه ش که ههروهک ئەوان بون کو یان بکه نه وه و ئەوانه یه ش که
 په رستویانن،

٢٣ جگه له الله ئەوسا به ره و رێگای دۆزهخ رینمایان بکهن .

٢٤ جا له سه ر پدی سه ره روی دۆزهخ رایانگرن به راستی ئەوان
 پرسیار لیگراون له کار و کوششی دنیان، جا زیاتر شه رمه زار
 ده کرین و پێیان دهوتری:

٢٥ ئەوه چیتانه بۆ لیڤه دا یارمه تی یه کتر نادهن وهک له دنیا دا
 له سه ر یه کتر تان ده کرده وه؟

٢٦ نه خیر یارمه تیدان نیه به لکو ئەمه رۆ ئەمان خۆیان داوه
 به دهسته وه و هیچ توانای قسه و بریاریان نیه، جا جوانتر بۆمان
 رۆشنتر ده کاته وه و ده فه رموی:

٢٧ ئەوسا هه ندیکیان روو له هه ندیکێ تریان دهکهن و پرسیار
 له یه کتر دهکهن و مقو مقویانه .

٢٨ په پیره وی که ران به په پیره وی ئی کراوان ده لێن: به بیگومان
 که ئیوه بون له دنیا دا به رێگایه کی و ده هاتن و قسه تان له گه ل

٩ ئەوه شه ییتانه پالپیه نراون و سزایه کی دیاریان هه میشه بۆ
 هه یه و ئەوه وه و الا نه ی که له پێش هاتنی پێغه مبه ردا ﷺ به گو یی
 جادووگه رو فالگرنیان ده دا، ئیتر ده ستیان نا که وه یت چونکه به و
 جو ره ئاسمان پارێزرا وه و رێگه له وان گیرا وه،

١٠ مه گه ر ئەوه شه ییتانه ی که له په ر شتیکی له دنگ و باس
 وه به ر گو یی بکه وه یت و بیفرینیت ، ئەوسا ئەوه یه ش پارچه ناگریکی
 کونکه ری بۆ ده فریت ، جا هه ندیک جار به ری ده که وه یت و
 ده یسو تی نیت و هه ندی جار یه ش بۆی ده رده چیت ئەمه ش هه مو ی
 به ناره زوی (الله) یه جا ئەوه چون هه ز بکات ناوه ها ده بییت .

١١ جا پرسیاریان ئی بکه و بلی: نایا دروستکردنی ئەوان
 سه ختره یان ئەوانه ی که دروستمان کردوون له فریشته کان و
 ناسمانه کان زه وی؟ به راستی ئیمه ئەوانمان له قورپکی مچ که
 ده لکا به ده سه ته وه دروستکردوه، ئیتر بۆچی و له خۆبایی ده بن و
 په روهردگاری خۆیان ناسن و به ندایه تی بۆ نا که ن؟!

١٢ نهک هه ر ئەوه نده به لکو تۆ سه رت سوڤما وه له په له و ریزی
 ئەم قورنانه له حالیکدا که ئەوان گائته ی پیده که ن .

١٣ جا هه ر کاتیکیش که نامۆژگاری بکرین بیر نا که نه وه و سو د
 وه رنا گرن .

ئیمه‌دا ده‌کرد که ئیمه دئلیا بوین لیتان به‌لام ئیوه‌فریوتان داین‌وله‌خشته‌تان بریدین.

۳۹) په‌پره‌وی لیکراوان به ژیر ده‌سته‌کانیان ده‌لین: نه‌خیر به‌قسه‌ی ئیمه‌تان نه‌کردوه به‌لکو ئیوه ههر خوتان باوه‌پردار نه‌بون.

۳۰) خو ئیمه هیچ ده‌سه‌لاتیکمان به‌سه‌ر ئیوه‌دا نه‌بوه که به‌زور له باوه‌ره‌ئینان لاتان بده‌ین ، به‌لکو ئیوه گه‌لیکی سه‌رکه‌ش بون به نه‌فامی خوتان له باوه‌ر وازتان هی‌ناوه.

۳۱) نه‌وسا قسه‌ی په‌روه‌ردگارمان که خسته‌نه‌ ناو دوزه‌خی سته‌مکارانه راست هاته دی له‌سه‌رمان، بیگومان ئیمه ده‌یچه‌ژین سزای کرداره‌کانمان.

۳۲) جا بیگومان ئیمه ئیوه‌مان سه‌ر لیشیواند چونکه ئیمه سه‌رلیشیوی‌ینه‌رین و سه‌رلیشیواو واته: گله‌بیتان لیمان بیسوده چونکه ئیمه‌ش ههر له سزادین وه‌ک ئیوه و حالمان له‌ئیوه جا‌کتر نیه.

۳۳) جا بیگومان له‌و روزه‌دا نه‌وان له‌و سزایه‌دا هاوبه‌شن ، چونکه له سه‌رلیشیواوی دنیا‌دا هه‌ردوو هاوبه‌شی یه‌ک بوون ، ئینجا په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموی:

۳۴) بیگومان ئیمه ههر ئاوه‌ها ده‌که‌ین به تاوانباران .

۳۵) بیگومان نه‌وانه ههر کاتیک بییان بوترايه-بَلِّين- لا اله الا الله" واته هیچ په‌رستراویکی راسته‌قینه نیه جگه له‌الله خویان به گه‌وره ده‌گرتو دانیان به‌و راستیه‌دا نه‌ده‌نا.

۳۶) جاده‌شلین: ئایا ئیمه واز به‌ئین له خواکانمان له‌به‌ر قسه‌ی شاعیریکی شیت؟ په‌روه‌ردگاریش به‌ده‌میان دا ده‌داتو ده‌فه‌رموی:

۳۷) نه‌خیر نه‌و نه شاعیره‌و نه شیت به‌لکو به‌راستی هاتوه‌و باوه‌ری به‌ته‌واوی پیغه‌مبه‌ران هه‌یه. ئینجا په‌روه‌ردگار روویان تیده‌کاتو ده‌فه‌رموی:

۳۸) بیگومان ئیوه سزای به‌ژان ده‌چه‌ژن له‌سه‌ر نه‌و بیباوه‌ری و وتارو کرداره ناپه‌سندانه تان.

۳۹) خو ههر تۆله‌ی نه‌وه‌تان لیوه‌رده‌گیری‌ت که کردوتانه .

۴۰) بیجگه له‌به‌نده شایسته‌کان چونکه نه‌وان به‌هوی کرداری چاکی خویانه‌وه له‌و سزا به‌ژانه دوورن به‌لکو نه‌مان له نازو نیعه‌تدان وه‌ک ده‌فه‌رموی:

۴۱) بۆ نه‌وان رۆزییه‌کی دیاری هه‌یه. به‌به‌یانیان و ئیواران.

یَقُولُ أَهْلًا نَكَّ لِمَنْ الْمَصْدَقِينَ ﴿٥٢﴾ أَهْ دَا مَنَا وَكَمَا تَرَابًا وَعَظْمًا أَهْنَا
لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَأَطْلَعُ قَرَأَهُ فِي سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي
لَكُنْتُ مِنَ الْمَحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَمَا تَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَنَا
الْأُولَىٰ وَمَا تَحْنُ بِمُعَدِّيْنَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا لَهَوُ الْفُورِ الْعَظِيمِ ﴿٦٠﴾
لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ لَّوَلَا أَمْ شَجَرَةُ
الزَّقُومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ
تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ
﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ مِنْهَا فَمَا لَوْنٌ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبَانًا مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنْ مَرَّجَعَهُمْ لِإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَاؤُا أَبَاءَ هُمْضَالِينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُرْعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأُولِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ
مُذْرِبِينَ ﴿٧٢﴾ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُذْرِبِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْنِعْمَ
الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

۴۲) که میوه‌های زوره و نه‌وان ریز لیگیراویشن،

۴۳) له‌ناو باخچه‌گه‌لی پر خیر و بی‌ردان.

۴۴) که له‌سه‌ر ته‌خته‌کان رووبه‌روی یه‌کتر داده‌نیشن .

۴۵) به‌ناویاندا ده‌خولئیریت‌ه‌وه پیاله‌ی پر له شه‌راب له سه‌رچاوه‌ی هه‌میشه ره‌وان.

۴۶) که سپیه و به‌تامه بۆ نوشنکه‌رانی.

۴۷) له‌و شوینه‌دا نه‌ عه‌قل له‌ ده‌ست دان هه‌یه و نه سه‌رخوش ده‌بن.

۴۸) خو له لایاندا یه نافرته‌تانیکیش که هه‌میشه چاویان له می‌ردیانه و چاوه‌وره‌ن.

۴۹) سپی و تۆز لی نه‌که‌وتون وه‌کو هی‌لکه‌ی شاراوه‌ن ، جا له‌ویدا داده‌نیشن و باسی دنیا‌ی خویان ده‌که‌ن و هه‌رکه‌س هاوری دنیا‌ی خوی ده‌که‌ویته بیر.

۵۰) نه‌وسا هه‌ندیکیان روو له هه‌ندیکیان ده‌که‌ن و له یه‌کتر نه‌پرسن،

۵۱) یه‌کیک له‌وان ده‌لی: من دۆستی‌کم بو له دنیا‌دا باوه‌ری به زیندوکرده‌وه نه‌بو.

وَجَعَلْنَا دُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِنِّ مِنْ شَيْعِنَهُ لِأَثَرِهِمْ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَيُّهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَيُّكَآءَ إِلَهَةٌ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَتَنظَرُ نَظْرَةً فِي النَّجْمِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَنَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهِنَّهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْتَا كُؤُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَأَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ صَرْبًا بِأَيْمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفُونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ ﴿٩٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا أَبْنَاؤُا لَنَا، بَنِينَا، فَالْقُوهُ فِي الْجَبْرِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيِّدِينَ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَبَسَّرْنَاهُ بِعِلْمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَمَا بَلَغَ مَعَهُ السَّعَىٰ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي آرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ﴿١٠٢﴾ يَتَابَعْتُ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٣﴾

٦٢) نایا نهوه میوانداریهکی چاکه یان پیشوازیی به درهختی زهفتهموت؟

٦٣) بهراستی نئیمه نهو درهختهمان کردوه به هوی تافی کردنهوهیهک بو ستهمکاران.

٦٤) چونکه نهوه درهختیکه و لهناو ناگری دوزهخهوه دهردیت.

٦٥) هیشوهکهی ههروهکو سهری شهیتانان روو ناشیرین و ترسناکه، جا خوانهناسان گالته بهمه دهکهن و دهلئین: درهختی شین و ناگری سوتینهر؟! بهراستی نهوان هیشتا خویان نهناسیوهو هیزو دانایی نهو زاتهیان نهزانیوه.

٦٦) جا نهوان لهو درهخته دهخون و سکیانی لی پر دهکهن.

٦٧) پاشان لهسهه نهو خواردنهیش زوخاویکی زور داخیان بو ههیه و دهیخونهوه،

٦٨) پاشان بیگومان جیگهیان ههر گهپانهوهیه بودوزهخ.

٦٩) بیگومان نهوان لهدنیاابه شوین باو باپیرانیاندا که لاری و گومرا بون دهچون.

٧٠) نهوسا نهوان به شوین نهواندا رادهکهن واته: نهوهنده چهسپاون به خرابهوه نهفامیهوه وهک نهوهی که رابکهن به شوین نهو بهرنامه ناریک و ناپهسهندهدا .

٧١) بهحهقیقهت زوربهی خهلکانی پیش نهوانیش گومرا بون،

٧٢) وه بهراستی نئیمه پیغهمبهراهمان بو رهوانه کردوون و پهیامی (الله) یان پیگهیانندوون، بهلام زوربهی نهوان دزایهتیان کردون و گومرا بون.

٧٣) جا تهماشا بکهن و بزائن سهه نهنجامی بیباوهپان جی بو، واته، بزائن که نهوهش بو نئیه ههیه نهگهر دزایهتی پیغهمبهرهکهی خوتان بکهن.

٧٤) جگه لهو بهندانهی که به دلسوزییهوه (الله) یان پهستهوه بهراستی نهوانه لهناو هههرگهلدابن سههبرهرزو رزگارن.

٧٥) بهراستی نوح هاواری بو هیئاین وئیمهش وهلاممان دایهوه خو نئیمه باشرین وهلام دهرهوهین،

٧٦) نهوساخوی و خاو خیزان و پهیرهوانیمان لهو تهنگانه گهورهیه رزگارکرد.

٧٧) جا دامان نا که ههر نهوهی نهو بمیننهوه، نهوه بوالله بهولافاوه ههمو مروفی قپرکرد جگه لهنهوهی نهوو کومهلیکی

٥٢) دهی وت به من: نایا تو له باوهپردارانی به روژی زیندوبونهوهو به راستی دهزانی؟

٥٣) نایا نئیمه که مردین و بوین به نیسقان تازه حیسابمان لیوهردهگرنهوه؟

٥٤) دهلی: نایا نئیه ههچ ههوالیکتان لهورهقیقهی من ههیه؟

٥٥) نهوسا خویشی دهست به ههوال زانینی دهکات کهچی دهبینی وا له ناوهراستی دوزهخدایه،

٥٦) وتی: بهخوا وهختو منیش لهناو ببیهت،

٥٧) خوئهگهر سوژی پهروهردگارم نهبوایهه و منی دوور نهخستایهوه له تو نیستا منیش له گهل سزادراواندا لهگهل تودا دهبوم، جا به نهو دهلی:

٥٨) نایا وانیه که نئیر نئیمه هههرگیز نامرین،

٥٩) مهگهر نهو مردنه سهههتایهی دنیاو نهویش تهواو بو ، بهلکو بو ههمیشه لهناو نازو نیعمهتداین و هههرگیز نئیمه سزا نادرین؟

٦٠) بیگومان نهو نازونیعمهتهی خهلیکی بهههشت بههرمهندی و سههکهوتنیکی گهورهیه.

٦١) جا با بو دستکهوتی ناوهها نیشکهران نیش بکهن.

۹۳ کہم کہ باوہردار بون پاشان ہر لہنہوہی ۽و خہلگی سہرلہنوئ پہرہی سہندہوہ ، واتہ: تہواوی مرؤف لہ دوو پیغہمبہرہوہ ہاتون **یہکہم**، ئادہم، **دووہم**، نوح ﷺ ، جا ہر کہسیک لاف پہیرہوی باوہر پیری خوی لیدہدات دہبی خواناس وموسلمان بیٹ ئہگینا شہیتان فریوی داوہ درؤ دہکات لہگہل باوک وباپیرانی خؤیشیدا.

۷۸ ئہوسا لہناو خہلکانی پاش خؤیشی ناوی خؤشمان بو ہیشتہوہ، ئہوہتا ئیستا ہہمو گہلیک ریزی نوح دہگریٹو بہ باپیری خوی دہزانیت کہ لہراستیشدا وایہ ، چونکہ وک وتمان پاش نوح ہر چی خہلگی تر بوہو دہبن ہر لہ نہوہی نوحن بؤیہ بہو وتراوہ ئادہمی دووہم.

۷۹ لہناو جیہانیاندا درود بو نوح.

۸۰ بیگومان ئیمہ ہر ئاوہا پاداشتی چاکہکاران دہدہینہوہ.

۸۱ بیگومان ئہو لہ بہندہ باوہردارہکانی ئیمہ بو رزگارکرا.

۸۲ پاشان ئہوانی ترمان لہناو ئاودا خنکاند.

۸۳ بیگومان ئیبراہیم لہ دہستہ و دایرہی ئہو بوہ.

۸۴ ئہو کاتہی کہ ہات بہرہو رمزای پہروردگاری خوی بہ دلئیکی پاکہوہ.

۸۵ ئہو کاتہی کہ بہ باوکی و بہ گہلہکھی خوی وت : ئہوہ جیہ دہپہرستن؟!

۸۶ نایا بیجگہ لہ اللہ بہناحق خودایانئیکی ترتان دہوئت؟

۸۷ سا ئیوہ سہبارت بہ پہروردگاری جیہانیان چی دہلین و بیرو باوہرتان چؤنہو دہتانہوئت چؤن حیسابتان لہگہلدا بکات کاتیک کہ دہگہرینہوہ بؤلای؟

۸۸ جا ئیبراہیم بو خؤ دزینہوہ لہ گہلہکھی و شکاندنی بتہکان چونکہ کاتی دہرچونیان بو بو جہزنیان بہ تہماشا کردنیکی سہیر تہماشای ہہسارہکانی کرد وک ئہوہی کہمرؤفیکی لہسہر حال نہبیٹ.

۸۹ ئہوسا وتی: بیگومان من نخؤشم ، نہچو بؤجہز نہکھیان.

۹۰ ئیتر ئہوانیش گوئیان پینہدا و پشتیان تیگردو چوون بو دہرہوہ بؤ جہز نوسہیرانی خویان.

۹۱ ئینجا ئہویش لہو کاتہ ہہلی ودرگرتو خوی کیشایہ لای خواکانیان کہ بو پیرؤزی خواردنیان لہپیشدا بؤ دانا بون تا کاتئ گہرہنہوہ پیرؤز بیو بیخؤن جا پیی وتن: بؤ نان ناخؤن؟!

۹۲ خؤ وہلامیان نہبو جاپیی وتن بؤچی قسہ ناکہن؟

۹۳ جا بہ دہستی راستو بہ ہہمو ہیزیہوہ تیی سرہواندنو

جگہ لہ بتہ گہورہکھیان ئہوانی تری ہہمو شکاند. بیگومانم کہ ئہم فہریکہ موسلمانانہی ئہم سہردمہ لہو کاتہی ئیبراہیم دا بونایہ ہہمویان کافر دہبون چونکہ ئہو بت شکاندنہیان بہ شتیکی بیسوود دہزانی؟! ہہی فہوتوان تا لہژیاندان بیر بکہنہوہ! بہسیہتی ئارہزؤ پہرستی بہناو خوا پہرستیہوہ، ئہم کارہی ئیبراہیم ﷺ بی کہسو بی پارتو بی یارمہتی دہری روالہتی بیئہ بہر چاوتان و بزائن بہو بؤچونہی ئہمرؤتان چ برپاریکی بہسہردا دہن؟ پاشان بزائن پہروردگاری جیہانیان چ برپاریکی بہسہردا داوہ جا بزائہ تؤ دانایت یان اللہ.

۹۴ ئہوسا ئہوان بہ پہلہ روویان تیگرد کاتیک کہ بینیان

بتہکانیان شکاوہو پاش پرسو راو ہینانی ئیبراہیم و بؤیان دہرکہوت کہ ئہو بوہ ، جا دہستیان کرد بہ سہرزنشت کردنی کہ ئہمہ لہ سورہتی (ئہنبیا)دا بہ دریژی باسکراوہ.

۹۵ ئیبراہیم وتی: ئیوہ شتانیک دہپہرستن کہ خؤتان

دہیانتاشن و جوانیان دہکہن و دہیانکہن بہ خوی خؤتان؟

۹۶ لہ حالیکدا کہ اللہ ئیوہی دروستکردوہ و ئہوہیش کہ

دہیکہن، ہہردو دروستکراوی ئہو زاتہن ، دہی زبیر بن تہنہا ئہو پہرستن، جا ئہو نہزائانہ لہ جیاتی بیر کردنہوہ و گہرہنہوہ لہو ہہلہ گہورہیہ ہہرہشہی سوتانیان لیگردوہ. وتیان: بیناو ساختمان گہلیک دروست بکہن و پریکہن لہ دارو ناگری بدن جا کاتیک گری گرتو ناگر تیزبو،

۹۷ ئہوسا ئہو فرہبدنہ ئہو ناگرہوہ

۹۸ جا ئہوان ویستیان بہو فرؤفیئہ لہناوی ببہن بہلام اللہ

دہفہرموی: ئیمہ ئہوانمان سوک و شہرمہندہ کردو بہ فہرمانی اللہ ناگر ئیبراہیمی نہسوتاند.

۹۹ ئہوسا ئیبراہیم ﷺ وتی: بیگومان من لیئرہ کؤچ دہکہم بو

ئہنجامدانی برپارہکانی پہروردگارم کہ بہم زوانہ رینمایم دہکات کہ بو کوئ بچم. بہئی لہ ولاتی خوی کہ عیرافہ دہرچوو بہرہو شام ، جا کاتیک کہ گہیشتہ زہوی بہ پیتو فہر، داوای لہ پہروردگاری کردو وتی:

۱۰۰ ئہی پہروردگارم کوپیکم پیبده لہ پیاوچاکانبئ،

پہروردگاریش دہفہرموی:

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٢﴾ وَنَدَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّيَا يَا إِنْكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَذَا لَمَوْءَأْتَلَتْوُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرْكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَّمْ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَتَرْكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُمِيتٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَّآ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ وَهَكَرُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكْفَرُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرْكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَّمْ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَأَنْتُمْ أَكْفَرُونَ ﴿١٢٤﴾ أَنْذَعُونَ بَعْلًا وَاْتَدْرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

١٠١) ئەوسا ئىمەش موزدەمان پىدا بە كورپكى لەسەر خۆو بە حەوسە ئە.

١٠٢) جا كاتىك ئەو كورە گەورە بو تواناي ئىشكردى پەيدا كرد لەگەل باوكى دا، ئىبراهيم خەونى بينى كە لەو خەونەدا فەرمانى پىكرا كە كورەكەى سەر بېرىت. باوكىك چەندىن سالا مەندالى نىو لەو سەر دەمەى تەمەنىدا لە اللّ پاپاىو كە كورپ پىبىدات و ئەوئىش كورپ پىدا كەچى وا ئىستا گەورە بوو تواناي كارى هەيه لەگەلىدا كەچى فەرمانى پىدەكرىت كە ئەو كورپى بكات بە قوربانى، جا ئەوئىش وتى: ئەى كورپ خۆشەويستىم من لە خەونم دا بىنيومە كە تۆ سەر دەبېرم جا تۆئىش تەماشى بكەو بزانه چ بېرىارىك دەدەيت و ئەم خەونە بەچى دەزانىت، كورپەئىش وتى: ئەى باوكى خۆشەويستىم ئەوئى كە تۆ ئەمەرت پىكراو بىكە إن شاء اللّ تۆ منت لەناو خۆگراندا دەست دەكەوئىت، واتە: خۆ دەگرم بۆ ئەو سەر بېرىنە، بەئى ئەوئىه باوك و فەرزنەدى راست و خواناس، كام لە ئىمە ئاوا ئامادەين كە خۆشەويستىم كەسمان فەيداي اللّ بكەين و كام لە فەرزانان ئاوا گوپراپەل و فەرمانبەردارى باوكى خۆى دەكات بۆئەنجامدانى فەرمان اللّ؟

١٠٣) جا كاتىك هەردوو كيان خۆيان دا بەدەست بېرىارى (اللّ) هەو و لەسەر ناوچاوان راپىكشا بۆ سەر بېرىن و كىردى لە مى نا.

١٠٤) لەو كاتەدا ئىمە بانگمان كرد كە ئەى ئىبراهيم اللّ.

١٠٥) بىگومان تۆ خەونى خۆتت هەنايه دى جا ئىمەش هاتىن بە هاورانانەو و لەو تەنگانە پزگارمان كردن، خۆ بىگومان هەر ئاوها ئىمە پاداشتى چاكەكاران دەدەينەو.

١٠٦) بىگومان كە ئەمە تاقى كردنەوئىهەكى رپون بو بۆ ئەو دوو پىغەمبەرە سەلامى خوايان لىين.

١٠٧) جا ئىسماعىلمان اللّ دايەو بە ئىبراهيم اللّ و بەرانبىكى گەورەمان لەجىباتى ئەودا بۆنارد كە بىكات بە قوربانى. قوربانى ئەم ئومەتەئىش لەوئىو سەرچاوە دەگرىت.

١٠٨) جا لەناو بەردى ئابىنەدا و امان لىكرد كە بەچاكى ناوى بىەن.

١٠٩) درود بۆ ئىبراهيم كە بەچاكى فەرمانى ئىمەى ئەنجامدا.

١١٠) ئىمە هەر ئاوها پاداشتى چاكەكاران دەدەينەو،

١١١) بەبىگومان ئەو لە بەندە باوەردارەكانى ئىمە بو.

١١٢) ئەوسا موزدەشمان پىدا بە ئىسحاق كە پىغەمبەرىكە لەناو پىاواچاكان. وە ئەمەش بەلگەئىه لەسەر ئەوئى كە ئەو كورپى ئامادەى سەر بېرىن بو ئىسحاق نەبوو وەك هەندىك و توىانە. ئىنجا پەرورەدگار دەفەر موى:

١١٣) خەيرو فەرمان رزانە بەسەر خۆى و بەسەر ئىسحاقدا جا لەناو ئەوئەكانىاندا چاكەكارو بەرپونى ستمكار لە خۆ، دەبى.

١١٤) خۆ بەراستى مەتەئىشمان نايە سەر موسا و هارون.

١١٥) جاخۆيان و گەلەكەئىانمان پزگار كرد لەو تەنگانە گەورەئىهە كە تىيدا بون بەدەست فەرەونەو.

١١٦) جا يارمەتيمان دان ئەوسا ئەوان زالبون بەسەر دوژمنانىاندا كە فەرەون و دەست و دايرەى بو.

١١٧) خۆ پەرپراوى رۆشكەرەوئەمان كە تەورات بو پىدان.

١١٨) ئەوسا رپىگاي راستمان پىشانان.

١١٩) جا و امان لىكردن كە پاش خۆيان بە چاكە ناويان بىەن.

١٢٠) درود بۆ موسا و هارون.

١٢١) بىگومان ئىمە هەر ئاوها پاداشتى چاكەكاران دەدەينەو.

١٢٢) بىگومان ئەو دووانە هەردوو كيان لە بەندە باوەردارەكانى ئىمە بون. ئىنجا پەرورەدگار باسى ئىلياس اللّ دەكات و دەفەر موى:

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿۱۳۷﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۱۳۸﴾
 وَتَرْكَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿۱۳۹﴾ سَلَّمَ عَلَيْهِ آلُ يَاسِينَ ﴿۱۴۰﴾ إِنَّا كَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۴۱﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۴۲﴾ وَإِنَّ لُوطًا
 لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۴۳﴾ إِذْ جَاءَتْهُ وَاهِلُهُ أَجْمَعِينَ ﴿۱۴۴﴾ إِلَّا عَجُوزًا
 فِي الْغَدِيرِينَ ﴿۱۴۵﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿۱۴۶﴾ وَإِنَّا لَنُرَوِّعُونَ عَلَيْهِمْ
 مُصِيبَاتٍ ﴿۱۴۷﴾ وَبِالْبَيْتِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۱۴۸﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۴۹﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿۱۵۰﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ
 مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿۱۵۱﴾ فَالْقَمْعَةُ الْخَوْتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿۱۵۲﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ
 كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿۱۵۳﴾ لَلَيْتَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۱۵۴﴾
 فَبَدَّدَهُ بِالْعُرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿۱۵۵﴾ وَأَبْتَنَّا عَلَيْهِ شَجَرَةً
 مِّنْ يَّقُوطٍ ﴿۱۵۶﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿۱۵۷﴾
 فَتَأَمَّنُوا فَمَرَّعْتَهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿۱۵۸﴾ فَاسْتَفْتَاهُمُ الرَّبُّكَ الْبَنَاتُ
 وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿۱۵۹﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ
 شَاهِدُونَ ﴿۱۶۰﴾ إِلَّا أَنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿۱۶۱﴾ وَوَلَدَ
 اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۱۶۲﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿۱۶۳﴾

ئەم پیغەمبەرەش وەکو لە سورەتی (ئەنبیاء شوعەرەو ئەعراف) و چەند جیگای تردا هاتووە زۆر زەحمەتی کێشاوە لەگەڵ گەلەکەیی خۆیدا بەلام باوەرپیان پێ نەکرد و ئەویش بەبێ ئەوێ فەرمانی خۆی بۆ بێت ئەو گەلەیی بەجێ هێشتووە وای بیر نەدەکردووە دوچاری تەنگانە بکەیت، جا لێردا هەندێ لەو سەفەرەیمان بۆ باس دەکات و دەفەرەمۆی:

﴿۱۴۰﴾ وەبیرپیان بەینەرەووە ئەو کاتەیی کەرایی کردو چووە لای کەشتیەکی پڕو ئەوانیش هەلیان گرت، بەلام لە دەریادا لەبەر زۆری بارەکەیی نزیک بو کە هەمویان نوقمی دەریا ببن لەبەر ئەووە ناچار بون کە کەسیکی ئی بێخەنە ناو دەریاووە تا بەلکو باقی تریان رزگاریان ببیت.

﴿۱۴۱﴾ جا تیروپشکیان کرد کەچی ئەو لەوانە بو کە وەبەر فەردان کەوت و خستیانە ناو دەریاووە.

﴿۱۴۲﴾ ئەوسا ماسیەکی گەورە قووتی دا لە حاییکدا کە خۆی سەرزەنشتی خۆی دەکرد لەسەر ئەو کارەیی کە کردی و پاراپیووە لە پەرورەدگاری و دانی نا بە هەلەیی خۆیدا و خۆی بە ستمکار ناوبرد جا پەرورەدگار هات بەهاواریەووە و لەو تەنگانە گەورەیی رزگاری کرد.

﴿۱۴۳﴾ جا ئەگەر ئەو لەو کەسانە نەبواوە کە بە پاکیی تەسبیحاتی پەرورەدگاری خویان دەکەن و دانی بە هەلەیی خۆیدا نەنایە،

﴿۱۳۳﴾ بەراستی ئیلیاس عليه السلام یەکیکە لە پیغەمبەران.

﴿۱۳۴﴾ جا وەبیرپیان بەینەرەووە ئەو کاتەیی کە بە گەلەکەیی و ت: نایا ئیووە خۆتان نا پاریزن لەو شتانەیی کە بەلای (اللہ) دەو ناردوایە؟! واتە: خۆتان بباریزن و لە پەرورەدگار بترسن.

﴿۱۳۵﴾ نایا ئیووە ئەو بێتەیی کە ناوی بەعەلە دەپەرستن و واز لە چاکترینی دروستەکەران دەهینن کە (اللہ) یە؟

﴿۱۳۶﴾ کە پەرورەدگارتانەو پەرورەدگاری باو باپیرانتانە؟

﴿۱۳۷﴾ ئەوسا ئەوان باوەرپیان پێ نەکرد، ئینجا ئەوان بەراستی نامادە دەکرین بۆ لێپرسینەرەووە و حساب و تۆلە.

﴿۱۳۸﴾ جگە لە بەندە چاکەکانی اللہ، کە ئەوان بە چاکە پاداشت دەدرینەرەووە.

﴿۱۳۹﴾ وە لەپاش خۆی ناوی چاکمان بۆ هێشتەرەووە،

﴿۱۴۰﴾ وەدرودیش لە ئیلیاس،

﴿۱۴۱﴾ بیگومان ئیمە هەر بەم شیوہیی پاداشتی چاکەکاران دەدەینەرەووە.

﴿۱۴۲﴾ بەراستی ئەو یەکیکە لە بەندە باوەرپدارەکانی ئیمە. ئینجا پەرورەدگار بە کورتی باسی لووت عليه السلام و پاشان باسی یونس عليه السلام دەکات و دەفەرەمۆی:

﴿۱۴۳﴾ جا بیگومان کە لووت عليه السلام لە پیغەمبەرانە، پەرورەدگار ناردی بۆ سەر گەلیکی رەوشت نزم بەلام هەرچەند نامۆزگاری کردن سودی نەبو پاشان اللہ ئەو گەلەیی لەناوبرد بە سەرۆبن کردنی خۆیان و دیهاتەکانیان و لووتی رزگار کرد، وەک دەفەرەمۆی:

﴿۱۴۴﴾ باس بکە ئەو کاتەیی کە ئیمە خۆی و دەست و دایرەکەیمان هەموو رزگار کرد،

﴿۱۴۵﴾ جگە لە پیرەژنەکەیی خیزانی کە لەناو لەناوچواندا مایەرەووە چونکە ئەویش بە بیرو بۆچون یارمەتی ئەو گەلەیی دەدا.

﴿۱۴۶﴾ پاشان ئەوانی ترمان لەناو بردن.

﴿۱۴۷﴾ جا بەراستی ئیووە لەکاتی سەفەرتان دا بە رۆژ دەدەن بەلای ئەواندا،

﴿۱۴۸﴾ وەبەشەویش و هەمیشە شوینەرەواری ئەوان دەبینن دەی نایا ژبیر نابن و لەوان پەند و نامۆزگاری وەرناگرن؟ واتە، دزایەتی پیغەمبەرەکەتان نەکەن، نەک وەک ئەوان تۆلەتان لێوەرگرتیت؟

﴿۱۴۹﴾ خۆ بیگومان یونس عليه السلام لە پیغەمبەرانە.

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَاتُوا بِكِنَايِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسْبًا وَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاعِلِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مَنَّا إِلَّا لَهُ بِمَقَامٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوَإِنْ عِنْدَنَا ذِكْرُ مَنْ آلَاؤِلَيْنِ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصَرْتُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَعِدَّائِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحِبِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصَرْتُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

١٥١) باش بزنان بیگومان هر به شیعه له دروگانیان که دهلین:

١٥٢) الله مندالی بوهوبیگومان که نهوان لهو قسه و باسانه دا دروزنن

١٥٣) نایا نهو لهباتی کوردا کچی ههلبزاردوه بو خوی؟!

١٥٤) نهوه چیتانه؟ چون ناوا بریاریک ددهن؟

١٥٥) نایا بیر ناکه نهوه؟ واته: زبیربن و چاک بیر بکه نهوه و چیت نهو قسه پرپوچانه مه کهن و خوتان و خه لکیش فریو مه دهن.

١٥٦) یان نایا به لگه یه کی روشنتان هه یه له سه ر نه م بریارانه تان؟

١٥٧) جا نه گهر راست ده کهن له م قسه نه تاندا ناده ی کتیبی خوتان بیینن؟ ناشکرایه که هیه کتیبیکیان نیه چونکه دروو بوختان هه لده بستن و هیه چی تریان لا نیه.

١٥٨) نهوان له نیوان په روه ردگار و له نیوان جنوکه کاندای خزمایه تی داده نین، به راستی جنوکه خویان ده زانن که له روژی قیامه تدا نهوانیش ناماده ده کرین له دادگای په روه ردگاردا و هیه جوره په یوه ندیه کیان جگه له به ندایه تی له گه ل (الله) دا نیه ، هه روه کو په روه ردگار خوی ده فه رموی:

١٥٩) پاک و بی عه یبه (الله) و نیازی به مندال و خزم نیه و دووره لهو وه سفهی که نهوان ده یکه ن، به لئ جنوکه و مروف ناوا نمه ک نهانسن و دروی گه وره ی ناوه ها ده کهن سه باره ت به زاتی الله و سیفه ت و کرداره کانی.

١٦٠) جگه له به نده پاکه کانی الله که به راستی وبه بی عه یبی ده یناسن و به پاک و خاوی نیش به ندایه تی بو ده کهن.

١٦١) نهوسا به راستی نیوه و نهوه ی که ده یبه رستن،

١٦٢) نیوه ناتوانن دزایه تی الله بکه ن و له دهستی توله و سزای دهرجن، که سیستان له دزی بو فریو نادریت بو بت په رستی.

١٦٣) به لئ کهستان پی ناخه له تیت جگه له وه ی که ده چیته ناو دوزه خه وه، واته: هه ر دوزه خیتان بو ده خه له تیت. جا فریشته کان ده لین:

١٦٤) له ناو نیمه دا که سیك نیه مه گهر پله و جیگایه کی ناشکرا و تابه تی خوی هه یه و ناتوانی لهو پله و جیگایه ی خوی تی په ریت.

١٦٥) خو نیمه هه میشه ریزین له پیشگای په روه ردگار مانداو ناماده ی به ندایه تین.

١٤٤) بیگومان له ناو سکی نهو ماسیه دا ده مایه وه هه تا نهو روژی که خه لک زیندو ده کرانه وه، واته: هه تا قیامه ت له ویدا ده بو.

١٤٥) جا نیمه به ده کردنی فه رمانمان بو نهو ماسیه و هینانه وه ی بو که ناری دهریا و هه له یانانه وه ی خسته مانه نهو چو لاییه وه له حالیکدا که له شی کوترا و نخوشبو و توانای هیه جموجوئی نه بو، میس و مه گه زیش لی کوه ده بو ونه و نازاریان ده دا، به لام په روه ردگار خسته ی به ر ره مه تی خوی و ده فه رموی:

١٤٦) نهوسا نیمه دره ختی کوله که مان بو روواند که په لکه کانی بدا به خویدا تا میس و مه گه ز لی نزیک نه بنه وه و نازاری نه دهن.

١٤٧) جا باش چاک بونه وه ی ناردمان بو گه لیک که سه د هه زار کهس و زیاتریش ده بوون.

١٤٨) نهوسا نهوانیش باوه رپان هینا و تا ماوه یه ک زیانی خو شمان پیدان، نینجا الله به شیوه ی پرسیری سه رزه نشتی روله و گه ل هوزو که سانه ده کات که ده لین فریشته کان کچی خودان و ده فه رموی:

١٤٩) دهسا لیان به رسه نایا په روه ردگاری تو کچی هه یه و نهوان کو رپان هه یه؟

١٥٠) یان نایا نهوان له وی بوون که نیمه فریشته کانمان میینه دروست کرده؟

۱۳۱) جا بیگومان نئمه هر خهریکی تهسیحاتی پهروهردگارین. له سهحیحی موسلم دا هاتوو که حوزهیغه له پیغهمبهروه ﷺ هیناویهتی که فهرمویهتی: { فَضَّلْنَا عَلَى النَّاسِ بِثَلَاثٍ جَعَلْتُمْ صُفُوفَنَا كَصُفُوفِ الْمَلَائِكَةِ وَجَعَلْتُمْ لَنَا الْأَرْضَ كُلَّهَا مَسْجِدًا وَجَعَلْتُمْ ثُرْبَهَا لَنَا طَهُورًا إِذَا لَمْ نَجِدِ الْمَاءَ/نئمه به سی شت ریزمان لئراوهوجیاکراوینهوه له خهک: ریزهکانی نوپزهکهمان وهکو ریزی فریشتهکانه و زویمان بو کراوه به مزگهوت و خاکهکهیشی پاکوکهروه ههرکاتی کهئومان دهست نهکهویتی }.

۱۳۲) جائهگرچی ئهوان له پیش هاتنی پیغهمبهردا ﷺ دهیان وت:

۱۳۳) بیگومان نهگهر کهسیک بیته لامان و فهرمانی خوامان بو باس بکات و روداوهکانی گهلانی پیشومان بو بلیت، نئمهش بهخواماندا دهچینهوه.

۱۳۴) بهدلنیاپییهوه نئمه دهبووین به بهنده پاکهکانی ﷻ، کهچی لهم بریارهیشیاندا درویان کرد.

۱۳۵) جا کاتیک که پیغهمبهریان بو هات ئهوان بیباوهربون پیی جا بهم زووانه دهزانن چییان بهسهر دیت.

۱۳۶) بهراستی بریاری نئمه سهبارت بهیارمهتی دانی بهندهو پیغهمبهرانمان ههر لهکونهوهیه که فهرمویهتی: خووم پیغهمبهرانم سهردهکهوین و دوژمنی نئمه و پیغهمبهرانمان لهناودهچیت.

۱۳۷) کهوابو بابیگومان بن که پیغهمبهرانن یارمهتی دراوان.

۱۳۸) جا بیگومان که ههر سهربازهکانی نئمه سهردهکهون له دنیاو له دواوژدا ، نهگهر لهم دنیاش شکست بخون له دواوژدا ههر ئهوانن سهرکهوتو.

ئهوهبو که قورهش بهسهرکردایهتی نهبوجههل و نهبوسوفیان دزایهتی پیغهمبهردا ﷺ و یارهکانیان کرد تا هاتنه سهر ئهوهیش که بریاری کوشتنیانداو ناچار بهفهرمانی خوا پاش سیانزه سال بانگه وازی یهکخوا پهستی کوچی کرد بو مهدینه و پاشان چهندين جهنگی خویناویشیان لهدزی کرد تا سهرهناجم لهسالی ههشتهمی کوچیدا ﷻ زالی کرد بهسهریاندا، بهلام ئه و پاش زالبونی ههمویانی بهخشی.

۱۳۹) جا تونهی محمد ﷺ گوئیان تی مهده ههتا ماوهیهک که کاتی هاتنی سزایانه به لهناو چون و کوشتن و دهستگیر کردن،

۱۳۰) وهبیریان بینهوهو بویان روشن بکهروه ، ئهوسا بهم زوانه ئهوانیش سزاو تولهی خراپهکاری خویان دهبینن.

۱۳۱) نایا بو سزاو تولهیهک که بویمان داناون پهله دهکهن؟! وادهزانن که درویه؟ با پهله نهکهن دلنیا بن که دیت.

۱۳۲) ئهوسا که سزای نئمه هاته ناو شارو مالهکانیان و یهخهی گرتن ئای چ خراپ بهیانیهکه بهیانی هاتنی سزای ترسینراوان. له فهرموده هاتوه که نههس وتویهتی: بهیانی زوو پیغهمبهردا ﷺ دای بهسهر خهیهردا جا کاتیک هاتنه دهرهوه به تهوشی و زنگن و بیلهوه بو ناو باخ و کیلگهکانیان و چاویان بهو سوپایه کهوت گهرانهوهو وتیان: بهخوا محمه، محمدم سوپایهکی گهره! جا پیغهمبهردا ﷺ فهرموی: { اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ خَرَبَتْ خَيْبَرُ إِنَّا إِذَا نَزَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمِ فَسَاءَ صَبَاحَ الْمُتَدْرِبِينَ / البخاری/ ﷻ له ههموشت گهرهتره، ﷻ له ههموشت گهرهتره، خهیهردا ویران بو، بیگومان نئمه ههر کاتیک بو تهمی و زیرکردنی گهلکی سهرهرو بچینه ناو مالهکانیانوهو ئه و کاته خراپترین بهیانیه بهیانی ترسینراوان { جاریکی تر پهروهردگار لهم ههلوهمهرجهی دابهزینی ئه م نایهتانهدا که جهاد لهسهر موسلمانان پیویست نهکراوه دهفهرموی:

۱۳۳) تا ماوهیهک وازیان تی بهینه.

۱۳۴) وه بینه و بزانه چی دهکن، بهم زوانه ئهوانیش بو خویان دهبینن که چییان کردوهو چییان هاتوته ری ،وتراوه"چی بچینی ههر ئهوه دهر وینهدهکهی"

۱۳۵) پاک و بی عهیه پهروهردگاری به دهسهلاتت لهو وهسهفی که مشریکان دهیکه کهخوا مندالی ههیه و نیازی به کهسانیک ههیه که ههوالی بهندهکان و دوعاو وتارو کردارهکانیان پیبگهیهنیت و لهروی کهسانیک دادهمینسی و تاکاریان لیوردهگریت ودهیان شتی تر که تهنها له توانای خوا دایه.

۱۳۶) سا درود لهسهر تهواوی پیغهمبهران.

۱۳۷) ئهوسا تهواوی سوپاسیش ههر بو ﷻ یه که پهروهردگاری جیهانیا نه.

سورتهی صاد که سورتهی سی و ههشتهمی قورئانه ، له مهکهدا هاتوته خوارهوهو ههشتا و ههشت نایهته ، وتراوه بهگویره دابهزین سورتهی سی و ههشتهمیشه و پاش سورتهی (القمر) و پیش (الأعراف) دابهزیوه، ئه م سورتهوه سورتهی ئینفتارو لهسهر

٤) به لایانه وه سهیر بوو که له خوږیان ترسینه ریان بۆ هات بو جا بیباوهران دهیان وت: نهمه جادوگره وه زور دروژنه.

٥) دهیان وت: نایا وایه که نه وه له حیاتی نه وه هممو بتانه دهلی: تنهنا یهک خودا ههیه که شایسته ی پهرستن بیت که ناوی (الله) یه؟ بهراستی نهمه شتیکی سهیره که چه نندین خودا نه توانن نیازی نیمه بهراورد بکهن ، بهلام یهک خودا بتوانیت نیازی جیهانیان بهراورد بکات؟!

٦) جا پیاو ماقولانیان بهوانی تریان وت: برؤون گوئی بهم فسانه مهدهن و خوگرن له سههر پهرستنی خواکانتان بهراستی ههر نهمهیه ویست و نارزهوئی خوازاولیتان.

٧) نیمه نهمه مان نه بیستوه له نایینه که ی تردا، که نایینی عیسیایه به لکو نهوان دهلین: خودا سیانن ئیتر چون باوهر بهم بکهین که دهلیت خوا یه که وه هاوبهشی نیه؟ بهراستی نهمه ههردهست هه لبهست و دروستکراوه.

٨) نایا له نیوان نیمه دا له گه ل نه وه هممو سهروهت و سامان و دهسه لاته ماندا نهم قورئانه بۆ سههر نه و کابرای که مدهست و بیهیزه رهوانه کراوه؟! نه خیر نهمانه ته نانهت له م قورئانه یشدا ههر له گوماندا بون به لکو نهوان هیشتا سزای منیان نه چه شتوه، نه گهر بیچه ژن جا نهوسا دهزانن که نهمه پیغه مبهروه نهم قورئانه راسته بهلام نه و زانینه له و کاته دا هیج سو دیک بهوان ناگه یه نییت.

٩) به لکو نایا نهوان گه نجینه ی به زهیی و نیعمه تی پهروه ردگاری به دهسه لات و به خشنده ی تو یان له لایه؟ تا به که یفی خو یان بدن به و که سه ی نارزهو یان لییه تی و بهرگری بکهن له وه ی که نارزهو یان لی نیه؟

١٠) یان نه خیر (پیان بلی) نایا ههر هی نهوانه خاوه نیه تی ناسمانان و زهوی و نه وه یش که له نیوانیاندا یه؟ ده ی نه گهر وایه سا به په یزه سهرکه ون بۆ ناسمان و له وی نیگا بهینن بۆ ههر که سیك که خو یان دهیان ه وی ت، ناشکرایه که نهمه یان له دهست نایهت.

١١) به لکو نهوان سه رباز گه لیکی سوک و بی نرخن له ناو نه و کومه لانه داو له و شوین و کاته دا (که بو یان دیاری کراوه) و تیشکا ون.

١٢) له پیش نهوان یشدا گه لی نوح و عاد و فیرعه ونی خاوه ن میخه کان باوهریان نه هی نا به پیغه مبه رانیان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ١) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَذَابٍ وَشِقَاقٍ ٢) كَرَاهِلْكَانًا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَ أَوْلَاتٍ حِينَ مَنَاصٍ ٣) وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ ٤) وَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ٥) أَجْعَلِ لِلْأَلِهَةِ إِلَهًا وَاحِدًا إِنْ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ٥) وَأَنْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ آمَسُوا وَأَصْبَرُوا عَلَىٰ الْعَهْكِهْ إِنْ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ٦) مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آلِمَلَةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ ٧) أَمْ نَزَلِ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي سَكِّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يذُوقُوا عَذَابِ ٨) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ٩) أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ١٠) جُنْدًا مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ١١) كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْنَادِ ١٢) وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ ١٣) أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ١٣) إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ١٤) وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صِخْرَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقِ ١٥) وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ١٦)

رای هندیکیش سوره تی نوح سی سوره تی قورئانن که ژماره ی سورهت و ژماره ی دابه زینیان یه کیکه.

به ناوی الله ی زور به سوژو و بی نیهایهت میه رهبان

١) صاد. پیتی که له و پیتانه ی که له پیش چه ند سوره تیکی تری قورئاندا هاتون و راستترین بۆ چون نه وه یه که زانیاری مانای نه و وشانه ههر له لای (الله) یه. سویند به م قورئانه ی که خاوه نی بیرو یاد کردنه وه یه. به خویندنه وه ی سو دی لیوهرگرن و به پهیره و کردنیسی الله له خو تان رازی بکهن. وه نه و قورئانه مایه ی شهرف و ریزه بو ههر که سیك که پهیره وی بکات.

٢) به لام نه و که سانه ی که خوا نه ناسن وان له ناو گیژاوی خو په سه ندی و لوت به رزی دا و ناریکن له دزایه تی نه و قورئانه دا ههر یه که و به شتیکی داده نین. نینجا پهروه ردگار دوژمنانی نهم قورئانه ده ترسینی و ده فیرمو ی:

٣) زور گه ل و ولاتانمان له پیش نه و اندا به هو ی دزایه تیانه وه بۆ پیغه مبه رکیان له ناو برده و، جا نه و کاته که سزایان بۆ دههات هاواریان ده کردو په شیمان ده بونه وه له و هه لئس و که وته ناره وایانه یان به لام تازه کاتی په شیمان بونه وه و رزگار بون له دهست ده رجو بو، جا نیوهش ژیربن با وه کو نه وانه تان به سه ر نه یهت.

۱۷ أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿۱۷﴾
 ۱۸ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿۱۸﴾ وَالطَّيْرَ
 مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ﴿۱۹﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَوَأَيَّتْنَاهُ الْحِكْمَةَ
 وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿۲۰﴾ وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ سَوَّرُوا
 الْمِحْرَابَ ﴿۲۱﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
 خَصْمَانِ بَعِيَ بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
 وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿۲۲﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَجْمَةً
 وَلِي نَجْمَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿۲۳﴾ قَالَ
 لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجْمِكَ إِلَىٰ نَجْمِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي
 بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ
 مَا هُمْ ۖ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ
 ﴿۲۴﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّعَابٍ
 ﴿۲۵﴾ يٰدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ
 بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ
 عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿۲۶﴾

۱۷ جا سهمودو گهلی لووتو گهلی شوعهیب (که خاوهنی باختی
 چروپر بون) نه وانهش کومه له خه لکیک بون همویان باوهریان
 نه کرد به پیغه مبهری سهردمی خویان.

۱۸ نه وانه هر همویان پیغه مبهرانی خویان به درو خستوه
 نهوسا نهو توله یه ی که بوم دانابون هاته دی بویان.

۱۹ نهوان هر چاوهروانن تا یه که فیژه یان به سهردا دهکریت
 نیتر به نه ندازهی دوشینی و شتریک ماوهیان پینادریت.

۲۰ جا نهوان به گالتهوه وتیان: نهی پهروهردگارمان پیش
 هاتنی رۆزی حیساب نامه ی کرداری خوامانمان پییده. جا بویه
 وایان دهوت چونکه حیسابو کیتابیان به لاهه درو بو، نینجا
 پهروهردگار دلته وایی پیغه مبهرمان دهکاتو دهفهرموی:

۲۱ نهی محمد ﷺ خو بگره له سهر نهو دهمه دهمه و قسه
 ناشرینانه یان و باسی داوودی خاوهن دسه لاتی بهنده ی نیمه
 الهی بکه و بیری لیبکه ره وه که نهو له هه مو تهنگو چه له مبهیه کدا
 هر روی له نیمه دهکردو و چاوی له یارمه تی نیمه بو.

۲۲ بیگومان نیمهش چیاگانمان بوی مۆتی کرد بو، جا به
 نیواران و به به یانیان له گهل نهودا ته سببجاتیان دهکرد.

۲۳ خو بالنده یشمان بوی مۆتی کردو هه مویان له لای کو
 ده بونه وه و به یادو ته سببجاتیان ﷻ رویان ههرله و زاته بو.

۲۴ جا دسه لاتی چاک و به هیزمان پیداو پیغه مبهریمان پی
 به خشی و تیمان گه یاند که چوئن قسه ی راست و ناراست له یهک
 جیا بکاته وه و چوئن قسه گانی خویشی وایی که خه لکی به جوانی
 له مبهستی تیبتگات، پیغه مبهرمان ﷻ له باره ی داووده وه ﷻ

دهفهرموی: { أَحَبَّ الصَّلَاةَ إِلَى اللَّهِ صَلَاةُ دَاوُدَ وَأَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ
 صِيَامُ دَاوُدَ، كَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ وَيَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَنَامُ سُدُسَهُ وَكَانَ يَصُومُ
 يَوْمًا وَ يَفْطِرُ يَوْمًا) وَلَا يَفِرُّ إِذَا لاقَى) / متفق علیه / واته :

خوشه ویسترین نویژ له لای ﷻ نویژی داووده و خوشه ویسترین
 رۆزیش به لایه وه هر رۆزی داووده که نهو تا نیوهی شهو
 دهخهوت و سی یهکی شهو به ندایه تی و نویژی دهکردو شهش
 یهکی شهو دهخهوت وه و رۆزی رۆزی نهگرت و رۆزیکی نهدهگرت
 (وهکاتی له گهل دوژمندا روبهرو ببوایه وه هه رگیز پشتی
 تیینه دهکرد) / نهوهی نیو دوو که وانه که له لای ترمزیه و نه لبانیس
 به سه حیحی داناوه. نینجا پهروهردگار دهفهرموی:

۲۵ نایا هه والی نهو خاوهن کیشانهت پینه گه یوه کاتی که به بی
 تهقه وره فه له دیواری میحراوبه وه سه رکه وتن ،

۲۳ نهو کاته ی که چونه لای داوود جا نهو ترسا لییان که چوئن
 نه مانه توانیویانه به ناو نهو هه مو یاساوانه دا له دیواره وه
 سه رکه ون و بینه لای، جا نه وانیس که هه ستیان به مه کرد وتیان:
 مه ترسه و دوو که سین کیشه مان هه یه که هه ندیگمان سته ممان
 له هه ندیگمان کردوه ، جا توش به راستی له نیوانماندا بریار بدهو
 سته م له که سمان مه که و راسته ریگامان پیشان بده
 ۲۴ بیگومان نه مه برامه و نه وه دو نو سهر مه ری هه یه و من
 یهک تاکه مه رم هه یه جا نهو وتی: نهو دانه یس بده به من و له
 قسه دا به سه ر مندا زالبوو تاکه مه رکه کیشمی برد.

۲۵ داوود ﷻ وتی: به راستی به داواکردنی نهو تاکه مه ری تۆو
 لکاندن ی به مه رگانی خو یه وه سته می لیگردویت و بیگومان
 زۆریک له هاوبه شه کان هه ندیکیان له هه ندیکیان سته م دهکن
 جگه له و که سانه ی که باوهریان هیناوه و کرداری چاکیان کردوه و
 نه مانه ش که من، جا داوود دلنیا بو که نیمه تاقیمان کردوته وه
 له بهر نه وه داوای لی بوردنی کرد له پهروهردگاری و
 به گهر دنکه چیه وه سه ری نایه سهر خاک (سوجه دی برد) و
 په شیمان بو یه وه له و بریاره به په له یه ی که له گهل نهو دوو
 خاوهن کیشه دا دای چونکه ده بوو قسه یس له وی تریان
 وه برگر تابه ، نینجا بریاری بدایه، لیره دا شتی زۆر له م باره وه
 و تراوه به لام له رۆحی نایین و رواله تی نایه ته کان من ناوه های بو
 دهچم والله اعلم.

عَنْ سَبِيلٍ ﴿٢٧﴾ نینجا پهروهردگارمان تیمان دهگه یه نیبت که ئەم جیهانه به بیهوده دروست نهکراوه به لکو حسابو کتاب ههیه و دهفهرموی:

﴿٢٧﴾ جا خو ئیمه ئاسمان و زهوی و ئهوهی که له نیوانیاندا به بیهوده دروستمان نهکردوه، ئهوه گومانی ئهوه که سانهیه که خوا نهانسن، وای بو ئهوه که سانهی که خوا نهانسن بو ئهوه ناگرهه که تیی دهخرین،

﴿٢٨﴾ ئایا لای ئیمه وهکو یهکن ئهوه که سانهی که باوهریان هیناوه کرداری چاکیان کردوه و ئهوه که سانهش که لهم زهویدا خراپهکارن؟ ئایا پاریزکارو گهنه کیل وهکو یهک حساب دهکهن؟ نه خیر شتی وانیه و بو ههر کامیان جیگاو پاداشتیکی تایبته به کردارهکانی خویان ههیه، نینجا جاریکی تر سرنجمان بهره و ئەم پهراوه بهنرخه رادهکیشیت و دهفهرموی:

﴿٢٩﴾ ئەمه پهراویکه بهفهره پیرۆزه که ئیمه دامان بهزاندوه بو لای تو تا له نیشانهکانی ورد ببنهوه و تا خاوهن عهقلهکان پهندو نامۆزگاری لیوهربگرن، نینجا پهروهردگار ئەمان باتهوه بو داستانی داوود و سلیمانی کوری و دهفهرموی:

﴿٣٠﴾ بهخهلات سلیمانمان به داود بهخشی بیگومان سلیمان باشترین بهندهبو بیگومان ئهوه ههمیشه به زمان و به دل لهگهله ئیمه دابو.

﴿٣١﴾ باس بکه ئهوه کاتهی ئیواره که ئهسپانی رهسه و چاک له بهر چاوی سلیمان راگیرا و به تهماشا کردنیان روژی بردهسه.

﴿٣٢﴾ جا وتی: خو شه ویستی ئەم ئهسپو مالم لایدام له یادی پهروهردگار تا روژم لی ئاوابو.

﴿٣٣﴾ بیانیهینهوه بویم جا به شم شیر هات به قاج و ملیاندا ههموی سه ربهرین و کردی به خیر له تولهی ئهوه چهند ساتهه که خهریکیو بهوانهوه و یادی (الله) ی له بیر چوبویهوه. (لیردها چهندین مانای تر باسکراوه ئیمه ئهوه مان هه لئزارد که به نزیکترمان زانی، والله اعلم).

﴿٣٤﴾ به حهقیقهت ئیمه سلیمانمان تافی کردهوه و لاشهیهکی بیگیانمان خسته سهر کورسیه که یهوه، پاشان ئهوه ههر رووی له ئیمه کردوو ههر بو لای ئیمه گهراپهوه. له فهرمودهه سه حیحدا هاتوه که پیغه مبهری خواﷺ فهرمویهتی: سلیمان وتی: ئەم شه و ئەجمه لای ههر نهوه خیزانم و ههر یه کههه کوریکی ئه بیته

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ جَعَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ جَعَلَ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كَتَبَ آتْرَافَهُ إِلَيْكَ مَبْرُكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِداوود سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّفِيْنَتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَّتْ بِالْحَبَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوْهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِإِخْدِ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيْطَانِ كُلِّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخِرِينَ مُفْرَبِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحَسَنَ مَعَابٍ ﴿٤٠﴾ وَادْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا غُغْسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

﴿٣٥﴾ جا له و بارهوه لیخوشبوین به بیگومان ئهوه له نزیکهکانی ئیمهیه و جوانترین پله و مهقامی ههیه له روژی دواییدا. لیردها سوچه بردن باشه بهلام زور داوکی له سهه نهکراوه بو یه زانیان به لایانهوه وایه له نوێژدا لهم جیگایه دا سوچه نابریته. نینجا پهروهردگارمان ئهوه باسهی داوود (عليه السلام) دینیته بهرچاوو رووی تیدهکات و دهفهرموی:

﴿٣٦﴾ ئەهه داوود بیگومان ئیمه لهم زهویهدا تویمان پاش خه لکانی تر داناهوه هیزو دهسه لاتمان پیداویت، جا تو ش له نیوان خه لکدا به راستی بریار بده و پهیرهوی ههوا و ئاره زوات نه کههت ئهوسا ئهوه له ریگای الله لات ددهات بیگومان ئهوه که سانهی که له ریگای الله لادهدن سزایهکی توندیان بو ههیه چونکه روژی حسابیان له بیر چوهتهوه. و تراوه که وه لیدی کوری عهبدوله لیک به ئیراهیم ی ئه بو زورعهی وتوه: که تو پهراوهکانی ترت خویندوتهوه و قورنانش ئایا دهکریته که خه لیفه لی کولینهوهی لهگه لدا بکریته؟ ده لیت وتم: ئەهه پی شه وای باوهرداران قسه بکه م بیترس: وتی: بل و مه ترسه، وتم ئەهه پی شه وای باوهرداران ئایا تو له لای الله به ریترتی له داود؟ که الله پیغه مبهراهیهتی و خه لافهتی پیدابوو پاشانیش هه ره شهی لیدهکات و له پهراوهکهی خویدا ئەم داستانهی تو مار کردوه نینجا ئەم ئایهتهی خویندوهوه ﴿يٰدَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْاَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرًا لِأُولَى الْأَلْبَابِ
 ﴿٤٣﴾ وَحَذِّبْكَ ضَعْفًا فَأَصْرَبْ بِهِ وَلَا تَحْتَسِبْ أَنَا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا
 نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَأَذْكُرْ عِدَانًا إِزْهَبُوا وَسِحْقًا وَيَعْقُوبَ
 أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى
 الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّمُمْ عِدْنَا لِمَنْ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَأَذْكُرْ
 إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَذَا ذِكْرٌ
 وَإِنَ الْمُتَّقِينَ لِحَسَنٍ مَثَابٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ مَفْنَحَةٌ لَهُمُ الْأَنْتُوبُ
 ﴿٥٠﴾ مُتَّكِنِينَ فِيهَا يُدْعَوْنَ فِيهَا بِفَنَكِهِمْ كَثِيرٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾
 وَعِنْدَهُمْ قَصْرَاتٌ مُطَّرَبَاتٌ وَأَنْبَاءٌ ﴿٥٢﴾ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ
 الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَذَا لِرِزْقِنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَذَا وَإِنَّا
 لِلطَّغْيَانِ لَشَرَّ مَثَابٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا فَمِنَ السَّمَاءِ هَذَا
 فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقُ ﴿٥٦﴾ وَعَاخِرُ مِنْ شَكْلِهِ أَرْوَاحٌ ﴿٥٨﴾
 هَذَا فَوْجٌ مُقْتَضٍ مَعَكُمْ لَا مَرْجَأَ لَهُمْ إِتْمَانُهُمْ صَلَّوْا النَّارَ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَمَرْجَبَاتِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَتَّمْتُمُوهُ لَنَا فَيَسِّرْ لَنَا الْقَرَارَ ﴿٦٠﴾
 قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرَدُّهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾

﴿٤٠﴾ جا بیگومان نهو له لای نئمه پلهو پایهی بهرزو جیگای جوانی هیهه، ئینجا پهروهردگار باسی نهیوب عليه السلام بهکورتی دهکات و دهفرموی:

﴿٤١﴾ باسی بهندهی نئمه نهیوب عليه السلام بکه بو گهلهکته نهو کاتهی که بانگی کرده پهروهردگاری و وتی: بهپرستی من شهیتان دوچارى نارحهتی و سزای کردوم.

﴿٤٢﴾ نئمهیش پیمان وت: پیی خوت بکوته به زهویدا، نهویش پیی خوی به زهویدا کوتی و کانیویک پهیدا بو، جا وتمان: نهمه بو خو شوردن دست دهدات و ساردهو بو خوارندهوش دهبیت، که خوتی پیبشورهو لیثی بخورهو . بهلئ به خوارندهودی نهو ناوهو خو شوردن لیئ نهیوب لهو نهخوشیه چاک بویهوه.

﴿٤٣﴾ نهوسا نئمه ههمو خاوخیزانی و لهگهلا نهوانیشدا نهوندهی تریشمان پیببخشی که نهمه سوزیکی نئمه بو بوی لهسهر نهو خوگریه و ناموزگاریشه بو نهوانه که خاوهنی زیرین، جا نهیوب عليه السلام له ماوه زورهی که دوچارى نخوشی ببو ههر تنهنا خیزانی بو مایهوهو خزمهتی دهکرد، نهوهبو روظنیک که بههوی ههر شتیکهوهبو لیئ توره بو وتی: نهگهر الله شیقام بدات سهد

و جیهاد نهکهن لهریگای خوادا، جا هاورپیکه ی پیی وت: بلئ ان شاءالله، جا نهویش نهو زیکره ی له بیری کردو نهیوت ئینجا بهسهر ههمو ژنهکانیدا گهرا بهلام تنهنا یهک ژنی سکی پهیدا کردکه نهویش ناتهواو بو، سویند بهو کهسهی که گیانی محمدی بهدهسته نهگهر ان شاءالله ی بگردایه نهوهو مندالی نهبوو لهریگای خودایشدا جیهادیان دهکرد.

﴿٣٥﴾ سلیمان وتی: نهی پهروهردگارم لیئم ببورهو دهسهلاتیکی وهام پیببخشه که نهشی به کهسی تری بدهیت لهپاش من، بیگومان که تو ههر خوتیت بهخشنده.

له فرمودهیهکدا هاتوهو که پیغهمبهر عليه السلام فرمویهتی: {إِنَّ عَفْرِيًّا مِنَ الْجِنِّ تَفَلَّتْ عَلَيَّ الْبَارِحَةُ—أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا— لِيَقْطَعَ عَلَيَّ الصَّلَاةَ، فَأَمَكَّنِي اللَّهُ مِنْهُ، وَأَرَدْتُ أَنْ أَرْبِطَهُ إِلَى سَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ حَتَّى تُصْبِحُوا وَتَنْظُرُوا إِلَيْهِ كُلُّكُمْ، فَذَكَرْتُ قَوْلَ أَخِي سُلَيْمَانَ:

﴿ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴾

﴿ فَرَدَّهُ اللَّهُ خَاسِنًا /الجامع الصغير صححه الالباني/ واته: بیگومان جنوکهیهکی زهبلح کتوپر نهم نیواره هیرشی بو هینام(یان وشهیهکی وهکو نهوه) بو نهوهی نویژدهکم لی بریت، بهلام الله زالی کردم بهسهریداو گرتم و ویستم بیبهستم به کولهکهیهک له کولهکهکانی نهم مزگهوتهوه تا روظر دهکهنهوهو ههموتان بیبینن جا قسهی سلیمانی برام کهوتهوه بیر که وتی ﴿نهی پهروهردگارم دهسهلاتیکی وام پیببخشه که نهشی به کهسی تری پاش من ببخشیت﴾ لهبهرتهوه نهو جنوکهیه بی نهوهی شتیکی دست کهویت خوا گهراندیهوه}. جا پهروهردگار دهفرموی:

﴿٣٦﴾ ئینجا نئمه بامان بوی رام کرد که به فرمانی نهو بهنهرمی دهرویشت بو ههر جیگایهک که مهبهستی بوايه.

﴿٣٧﴾ جا نهو شهیتانانهیشمان بو رامکرد که ههمویان بینا دروستکهر و مهلهوان بون بو نهجامدانی فرمانهکانی.

﴿٣٨﴾ نهوسا نهوانی تر کهفرمانهبرداریان بو نهدهکرد پیکهوه به زنجیر بهندکراو بون و لهژیر دهستی نهودا بون.

﴿٣٩﴾ پیمان وت: نهمه بهخششی نئمهیه بوت، جا وتمان: تو به کهیفی خوت بکه دهی بهخششی یان بو خوتی هلهدهگریت بی حیسابه.

ئەم قورئانەو باسی بەهەشتو دۆزەخو کێشەى چاکەو خراپان
وبەگورتى و دەفەرموى:

٤١ ئەمە ئامۆزگارىيەو بېگومان جىگای جوان هەيە بۆ
پارێزکاران.

٥٠ باخچە گەلى دانىشتن کە دەرگاكانى كراوھيە بۆيان.

٥١ لەناويدا شانيان داداوەو تىيدا ميوەى زۆر بانگ دەكەنو
خواردنەوہى زۆريش. ھەرشى ئارەزۆ بکەن بۆيان ھەيە.

٥٢ جا لەلايان ئافەرتانىكى قەشەنگ و زۆر کە ھەميشە
چاويان لە ميريديانەو ھاوتەمەنيان.

٥٣ ئەمە ئەوھيە کە بەئىنتان پيەدەدريت بۆ رۆزى حيسابو
کيتاب.

٥٤ بېگومان ئەمە رۆزى ئيمەيە بۆتان و ھەرگيز دوا ھاتنى بۆ
نيە.

٥٥ ئەمە بزائە بۆچاکانو بېگومان بۆ ياخى وسەرکەشانيش
خراپترين جىگا ھەيە،

٥٦ دۆزەخە کە دەچنە ناويەوہ ئاى کە خراپترين جىگايە
دۆزەخ،

٥٧ ئەمەش بزائەو ئەوسا با بچيژن ئاوى داخو خويىن و زوخى
دۆزەخيان.

٥٨ وەسزاي تريش لە وئىنەى ئەو کە چەندين جۆرە.

٥٩ ئەميشە تاقمىكى ترن وەکو خۆتان وبەزۆر لەگەل
ئيوەدەخريئە ناوانگر جا پييان دەئين: بەخير نەيەن بېگومان
ئەوان خويشيان دەچنە ناو ئاگرەوہ،

٦٠ بە زۆر لەگەلخراوانيش وەلاميان دەدەنەوہو دەئين: نە،
ئيوە بەخير نەيەن چونکە ھەر ئيوە بون کە سەرتان لە ئيمە
تيکداو ئەم خوا نەناسيەتان کرد بە پيشە بۆمان ئاى بەرپاستى
ئەم جىگايە خراپترين ئارامگايە بۆ ھەمومان.

٦١ دەئين: ئەى پەرورەدگارم ھەر کەسيک ئەم بيدينى و خوا
نەناسيەى گەياند بە ئيمەو ئيمەى بەم رۆژە رەشە گەياند ، سا
تۆ سزاي بۆ چەند قات کەرەوہ لەناو ئاگرەدا. بەئى بەرپاستى سزا
بۆ ھەمويان چەند قات دەکريئەوہ، ئەمانە لە دنيايدا دزايەتى
پەرورەدگاريان دەکردو ھەر کەس ناوى دەبرد بەسوک تەماشايان
دەکرد بەلام وا ئيستا بەقسەو گوفتاريان ھەر (ربنا ،ربنا)يانەو
دەيانەويئە لەويئدا بەم وشە جوانە خويان پيش بخەن و فرتو

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رَجُلًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَخَذْنَاهُمْ
سَخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقُّ تَخَاصُمِ أَهْلِ
النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبْوًا
عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَى
إِذْ يُخَصِّمُونَ ﴿٦٩﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا آتَمًّا أَنَا أَنْذِرُ مُبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ
لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِقُ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ، وَنَفَخْتُ فِيهِ
مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ، سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ
يَبْنَئِيسَ مَا مَعَكَ أَنْ سَجَدَ لِمَا خَلَقْتُ يَدَيَّ اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ
مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ
﴿٧٦﴾ قَالَ فَأَخْرِجْهَا مِنْهَا فَإِنَّكَ رَاجِعٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ
الَّذِينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
الْمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فِعِزَّنَاكَ
لَأَعُوذَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُحْصِينَ ﴿٨٣﴾

دارت ليئەدەم ، جا پەرورەدگارى ميهەربان ھەر بۆ خۆى لەسەر
ئەو ئافەرتە ھاتە جواب و بە ئەيوبى پاش چاک بونەوہ فەرمو:

٤٤ جا بەدەستى خۆت چەپکيک گيا بگرە، جا بەوہ لە
خيزانەکەت بەدو سويئدى خۆت مەخەو ئازاريش بەو مەگەيەنە
بەراستى ئەيوبمان دى کە خۆگرو بە ھەوسەئەو باشتري
بەندەمان بو ، بېگومان ئەو ھەميشە رپوى لە ئيمە بو ديسان
پەرورەدگارمان. بەگورتى باسى چەندين پيغەمبەرى تر دەکاتو
دەفەرموى:

٤٥ جا باسى بەندەکانى ئيمە ئيراهيم و ئيسحاق و
يعقوب(سەلامى خويان ليبيى) بکە کە خاوەن دەسەلاتو رۆشن
بيربون.

٤٦ بەراستى ئيمە ئەوانمان ھەلئيزاردبو بە ھەلئيزردنيک بۆ
وہير ھيانەوہى رۆزى دوايى واتە ھەميشە ئامۆزگارى کەرى
خەلگبون و دوارۆزيان دەخستە بيرى خەلگەوہ.

٤٧ جايبېگومان ئەوانە لەلای ئيمە لە ھەلئيزيرراوہ زۆر چاکەکان
بون، چونگە ھەمويان پيغەمبەرو پەيام رەسيئى اللہ بون.

٤٨ ئەوسا ئيسماعيل و يەسوع و زولکيفليش(سەلامى خويان
ليبيى) باس بکە بۆ گەلەکەت تاسويديان ليوەرگرن خۆ ئەوان
ھەمويان لە مەرؤفە ھەرە چاکەکانمان بون. ئينجا دەچيئەوہ سەر

فَيْلَيْكَ لَهَ اللَّهُ بَكهن! دلنیا بن که ئەم فرت و فیل و وشه شیرینه لهویدا به که لکیان نایهت، به لئی، خوا نه ناسان له دنیا دا خویمان به پیاو چاک و ناشتی خا زو و مروؤف دۆست و ماف پاریز ده زانن، به لام موسلمانان به خراپه کار و تۆقینه رو دژ به مروؤف له قه له م ددهن، ئەوه تا چاوه رین که له رۆژی قیامه تیشدا هه روا بی که خویمان دایانناوه، جا ته ماشا بکه ن و بزانی چي ده لین.

۶۲ خۆ ده لین: ئەوه چیمان به بۆ ئیمه له ناو ئەم دۆزه خه دا ئەو پیاوانه نابینین که ئیمه له دنیا دا به خراپه کارمان ده ژماردن؟!

۶۳ ئایا ئیمه گائته و درۆمان له گه ل ده کردن یان ئەوانیش هه ر لیره له ناو دۆزه خدان به لام به چا و نایان بینین؟ جا به م شیوه یه دلخۆشی خویمان ده که ن به لام زۆر ناخایه نیته که ده زانن ئەوان وان له ناو به هه شت و خۆشی و شادمانیدا و ئەپارینه وه لییان که که می خواردن یان قومه ئاویکیان بۆ ره وانه بکه ن به لام ئەوان وه لامیان دده نه وه و ده لین: بیگومان الله ئەم خواردن و ئاوه ی قه ده غه کردوه له خوانه ناسان، لیره ش الله ده فه رموی:

۶۴ بیگومان ئەوه راسته و کی شه ی خه لکی ناو ناگری دۆزه خه .

۶۵ ئەه ی محمد ﷺ بلی: من هه ر ترسینه ری کم بۆ ئیوه نه هیدایهت و نه سزا و نه لیخۆشبون هیچ کام به ده ست من نیه، وه هیج په رستراویکی راسته قینه ش نیه بیجگه له الله، که یه که وه هاویشی نیه و زاله به سه ر هه مو شتی کدا.

۶۶ که ئەو زاته په ره رددگاری ئاسمان و زهوی و ئەوه ی که له نیوانیاندا یه، که ده سه لاتن دارو لی بو رده یه.

۶۷ ئەه ی محمد ﷺ بلی: ئەم ناردنه ی من و په یامه که م که قورنانه هه واییکی زۆر گه ورده یه،

۶۸ به لام ئیوه پشتی تیده که ن و ناتانه و ئی خۆتان خۆش به خت بکه ن!

من هیج زانیاریه کم نیه به و کی شه گه ورانه ی که له سه ری سه ره وه سه بارهت به ئاده م و شه ی تان و دۆزه خی و به هه شتی یان رپویدا وه. واته پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی من غه یبزان نیم.

۶۹ وهی نه گرا وه ته لای من مه گه ر بۆ ئەوه ی که من ترسینه ریکی ناشکرا بم بۆ تان راست و ناراستان بۆ جیا بکه مه وه و سه ره نجامی هه ر دو وتان پی بلیم. جاریکی تر په ره رددگار به سه رهاتی ئاده م (سه لامی خوا ی لی بی) و شه ی تانی نه فرین لی کرا ومان بۆ با سه دکات و ده فه رموی:

۷۱ باس بکه ئەو کاته ی که په ره رددگاری تۆ وتی: به فری شته کان من ده مه ویت به شه ری ک له قور دروست بکه م

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَنُعَلِّمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

۷۵

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

۳۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٤﴾ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحٰنَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٥﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ يُكْوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكْوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٥﴾

۷۲ جا هه رکاتی ک ریک و پیکم کردو له و گیانه ی که خۆم ده زانم چیه و چۆنه فوم پيدا کرد ئەو کاته ئیوه ش سوجدی ری زو که ورده یی بۆ به بن.

۷۳ به لئی په ره رددگار ئاده می له قور دروست کردو گیانی تیکرد، جا هه مو فری شته کان سوجدیان بو برد

۷۴ جگه له ئیبلیس که خۆی به زلانی و له خوا نه ناسان بو سوجدی بۆ ئاده م نه برده فه رمانی خوا ی بالا ده ستی شکاند.

۷۵ فه رموی: ئەه ی شه ی تان چی وای لی کردی که تۆ سوجه نه به ی بۆ ئەوه ی که به ده ستی خۆم دروستم کردوه، خۆت به گه وره زانی یان تۆ له پایه به رزان بویت و پی ت شه رمه سوجدی بۆ به یهت؟

۷۶ وتی: من چاکترم له ئەو، منت له ناگر دروست کردوه و ئەوت له قور دروست کردوه.

۷۷ فه رموی: ده ی ده رچوه له به هه شتدا ئەوسا ئیترتۆ تارینا و دور خرا وهیت له ناز و نیعمه تی به هه شتی من بۆ هه می شه.

۷۸ بیگومان نه فرینی من له سه ر تۆ یه هه تا رۆژی قیامهت که رۆژی به رنامه و ئایینه، خۆ هه مو که سیش به گو پیره ی ئەو به رنامه و ئایینه ی که دوا ی که وتوه حیسابی له گه لدا ده کری.

له قورئاندا ئەویش له نایهتی هفتاویهک و هفتاوی سیی ئەم سورتهدا هاتوه.

بهناوی الله ی زۆربه سۆز و بئینیهایهت میهربان

۱) دابهزینی ئەم قورئانه له لایهن (الله)ی، به دسهلات و داناویه.

۲) بیگومان ئیمه ئەم پهراوه مان بۆ مه بهستیکی راست ناردوته لات ، جا به چاکی ههر بۆ زاتی الله بهندیایهتی بکهو وههر بۆ ریبازی ئەو خۆت یه کلا بکهروه.

۳) ناگاداربه ئایینی پاک ههر هی (الله)یهو ئەو زاته تهنها کرداری پاک له شیرک وهردهگریت، جا ئەو کهسانه ی که جگه له ئەو دهکن به دۆست بۆ خویان ودهلین: ئیمه بهندیایهتی ئەمانه ناکهین مهگهر بۆئهووی که له خواوه نزیکمان بکهنهوه واته، موشریکان ئەو شیرکه ی که دهیکه ن بهتاوان و شیرکی نازانن به لگو به عیبادهت و نزیک بونهوه له الله ناوی دهبن کهواته بت پهستان باوهریان به بون و دسهلاتی الله هه بوه بهلام له پهستندا هاوهلی بۆ دادهنن بویه الله رفی لییانهو لییان خوش نابیت مهگهر پهشیمان ببهوه ، بیگومان الله له باره ی ئەوهی کهتیدا ناکۆکن لهناویاندا بریار دهوات، بیگومانیش که الله رینمایی کهسی ناکات که ئەو کهسه درۆزن و خوا نهناس بیت واته: هاوهل دانهران بۆ خوا به کافریش ناو دهبرین ، چونکه راستی دهشارنهوهو ناراستی دهلین.

۴) ئەگهر الله ئارهزوی لی بیت که مندالی هه بی به راستی ههلی دهبرارد لهوهی که دروستیکردوه ئەوهی که خوی بیویستایه، ئەو پاک و بی هاوهل و بی هاوتایه، ئەو (الله)یه که خاوهنی هه مو و هسهفه جوانهکانه و خالیه له هه مو و هسفیکی نارپک و نه گونجاوو پهست، یه کهو هاوسهرو باوک دایک و مندالی نیه و بههیزه بهسهر هه مو دروستکراوهکانیدا.

۵) ناسمانان و زهوی بۆ مه بهستیکی راست دروستکردوه شهو دهپچیت بهسهر رۆژداو رۆزیش دهپچیت بهسهر شهوداو بهدوای یه کدا دهیانسورپینیهوهو بهگویره ی پیوستی مرؤف زیادو کهمیان لهسهر حیسابی یه کتر پیدهکات.

جا خۆرو مانگیشی گهردنگه چ کردوه بۆ خزمهتی مرؤف و هه مویان دین و دهجن تا کۆتایی به ژیا نی ئەم بونهوه ره بینن که کاتیکی ناوبراوه به تیپه ربونی ئەم شهوو رۆژه کۆتای بهم جیهانه دیت واته: ههر چرکه یهک که دهچیت له ته مه نی ئەم جیهانه کهم دهپیتهوه، ناگادار بن ههر ئەو زاته دسهلاتداره بهسهر تهواوی ئەم بونهوه رهداو چاو پۆشیکاره له گوناهی

۷۹) وتی: ئەی پهروهردگارم سا مؤلتهم بدهو مه مکوژه ههتا رۆژی زیندوکرنهوه و هقیامهت.

۸۰) فه رموی: ئەوسا تۆ لهوانه ی که که ماوهیان پیدهدری.

۸۱) بهلام ئەو ماوهیه که پیت دهدری بۆرۆژی زیندوبونهوه نیه به لگو ههتا کاتی زانراوه که کاتی کۆتای هاتنی ئەم ژیا نه ی مرؤفه له م جیهانهدا.

۸۲) وتی: سا به گه ورهیت فه سه م هه مویان سه رلیده شوپینم و له بهندیایهتیت لایان ددهم.

۸۳) جگه لهو بهندانهت که به پاکی بهندیایهتیت دهکنه و راست و دلسۆزن لهئه نجامدانی فه رمانه کانتا. جائه ی باوهردار ناگاداری کارو کۆششی خۆت به چونکه ئەگهر له بهندیایهتیدا خۆت یهک لانه که یتهوه بۆ خوا ئەو کردارانهت لیوه رناگریت وله فرۆفیلی شهیتان پاریزراو نیت.

۸۴) فه رموی: ئەوسا ئەمه راسته ههر راستیش دهلیم.

۸۵) بیگومان دۆزهخ پر دهکه م له تۆو له ئەوانه ی که په پرهوی تۆ دهکن ههر هه موتان .

۸۶) ئەی محمد ﷺ بلی: له سه ر گه یانندی ئەم په یامه من داوی هه یچ پاداشتیکی له ئیوه ناکه م و لهوانه ش نیم که درۆ بهدم الله وه دهکن.

۸۷) بیگومان ئەم قورئانه ههر په نندو نامۆزگارییه بۆ جیهانیان.

۸۸) جا به دلنیاییهوه پاش که میکی ئەم هه واله دهزانن ،واته: پاش مردن هه موشستان بۆ دهردهکه ویت. جا له ویدا بیر ئەکه نهوه که بیرکرنه وهیش لهو کاته دا هه یچ سویدیکی نابی، جا تۆ ئەی مرؤفی خواناس و ژیری کاتی خۆت به فیرۆ له دهست مه دهو ئەم ژیا نه که کیلگه ی پاشه رۆژه تۆیه کی چاکی تیدا برۆینه تا به ره مه یکی چاک به دهست بهینی .

سورتهی زومه ر ۳۹

سورتهی زومه ر که سورتهی سی و نۆهه می قورئانه، له مه که دا هاتۆته خوارهوه و هفتاوی پینچ نایهته و وتراره به گویره ی دابه زین سورتهی په نجا و نۆهه مه و پاش سورتهی (سبأ) و پیش (غافر) دابه زیوه. دایکی باوهرداران عایشه ده لیت: {كَانَ النَّبِيُّ ﷺ لَا يَنَامُ حَتَّى يَفْرَأَ الرُّمْرَ وَيَبِي إِسْرَائِيلَ / الترمذي، صححه الالباني / پیغه مبه ر نه ده خهوت تا سورتهی زومه رو به نی ئیسرا ئیلی نه خویندایه { وشه ی (الرؤمر) که به مانای کۆمه ل، پیپر ، تاقمه تهنها دوو جار

بهندهکانی هەر کاتی بهراستی روی تیبکه‌ن و داوی لیبوردرنی لیبکه‌ن.

① له یه‌ک که‌س دروستیکردون، پاشان له‌و که‌سه‌ش هاوسه‌ری بۆ دروستکردوه و له مه‌رو مالاتی‌ش هه‌شت جووتی بۆ ناردن، بزن و مه‌رو وشتر و مانگاو نی‌رو می، له سکی دایکتاندا دروستیکردون به دروستکردن پاش دروستکردن، دلۆپه‌یه‌ک ناو پاشان گوشتپاره، پاشان ئیسقان و پاشان ئیسقانی به گوشت داپۆشراو، ئینجا هاتنه دنیاوه به‌م چه‌شنه‌ی که خۆمان به چاوی خۆمان ده‌یبینین ئەمه‌ش له جیهانی‌کدایه که خاوه‌نی سی تاریکیه: تاریکی له‌ش و تاریکی په‌حم و تاریکی مندالدان و له‌و جیگا ته‌نگ و بیدهره‌تانه‌دا په‌روهردگار چۆن به‌و سه‌رو چاوو ده‌م و لوت و گوئی و مل و لاشه‌و لاق و په‌نجه‌ی ده‌ست و پی و سیماجوانه رازاندویه‌تی‌ه‌وه، به‌لی، ئەوه (الله) یه که په‌روهردگار تانه ده‌سه‌لات و فه‌رمان هه‌ر بۆ ئەوه‌و جگه له‌و که‌سی تر شایسته‌ی په‌رستن نیه ئیتر بۆچی له‌م راستیه لاده‌درین؟!

② ئەگه‌ر ئەم هه‌مو چاکه‌ی (الله) تان له‌به‌ر چا و نیه سپله‌و خاوه‌نناسن ئەوسا به‌بی شک که‌الله بێنیازه له ئیوه‌و کوفرو ناسوایی ئیوه هه‌یج شتی‌ک له ده‌سه‌لات و هه‌یزی ئەو که‌م ناکاته‌وه به‌لام ئەو به‌و بی ئەمه‌کی و خاوه‌نناسیه‌ی ئیوه‌رازی نیه و په‌قیه‌تی له‌و سپله‌یی و بی خاویه‌تان به‌لام ئەگه‌ر سوپاسی بکه‌ن رازی ده‌بی‌ت لی‌تان، وه هه‌یج که‌سی‌کی تاوانبار تاوانی که‌سی‌کی تر هه‌لناگریت، هه‌ر که‌س باری خۆی له ملی خۆیه‌تی، پاشانی‌ش گه‌رانه‌وه‌تان هه‌ر بۆ لای منه، ئەوسا ئەوه‌ی که کردوتانه پیتان ده‌لیم، بێگومان بزانی که ئەو زانه‌ری ئەوه‌یه که له‌ناو ده‌له‌کاندایه‌و هه‌یج لی ون نابیت نه چاک و نه خراپ. له فه‌رموده‌دا هاتوه که الله ده‌فه‌رموی: (يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَجْتُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَتَقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَجْتُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا / مسلم)

ئهی به‌نده‌کانم بێگومان ئەگه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه تا کۆتایی‌تان به‌ مرۆفو جنۆکه‌وه هه‌موتان وه‌ک په‌ره‌یزکارترین دلی پیاویکتان بی هه‌یج شتی‌ک له‌مولکی من زیاد ناکات، ئەهی به‌نده‌کانم بێگومان ئەگه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه تا کۆتایی‌تان به‌ مرۆفو جنۆکه‌وه هه‌موتان وه‌ک خراپترین دلی که‌سی‌ک له ئیوه بی‌ت ئەوه هه‌یج شتی‌ک له‌ مولکی من که‌م ناکاته‌وه. ئینجا په‌روهردگار باسی بی وه‌فایی مرۆف ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

③ مرۆف هه‌رکاتی‌ک دوچار ی زانی‌ک ببیت حالی وایه ده‌گه‌رپه‌ته‌وه لای په‌روهردگاری و ده‌پارپه‌ته‌وه لی‌ی بۆ ئەوه‌ی که ئەو

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنْ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآفِي تُصَرِّفُونَ ① إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّي عَنكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ② وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ③ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكُمْ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ④ أَمْ نَهْوُ قَبِيلَ أَهْلِ الْأَيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةً رَّبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْمَلُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْمَلُونَ إِنَّمَا يَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ⑤ قُلْ يَعْبَادِ الَّذِينَ ءَأَمِنُوا أَنْقَارِبَكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَأَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ⑥ إِنَّمَا يُوفِي الصَّادِقِينَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ⑦

باری له‌سه‌ر لابه‌ری‌ت پاشان هه‌ر کاتی چاکه‌ی له‌گه‌لدا بکات زوو خۆی لی ده‌گۆرئ و کوردواته‌نی "ده‌لییت نه‌بای دیوه‌و نه‌باران" و له‌بیری ده‌جپه‌ته‌وه که له‌په‌شدا لی‌ی پاراوه‌ته‌وه تا ئەو باره‌ی له‌سه‌ر لابه‌ردوه‌که‌چی ئەو هاوه‌ل بۆ الله داده‌نی‌ت تا به‌و شیوه‌یه خه‌لکیش له‌رێگای الله لابه‌دات، ئەهی محمد ﷺ به‌و که‌سه‌ بلئ: به‌و سپله‌یی و بیاوه‌رپه‌ته‌وه که‌می‌ک رابویره، دلنیا به‌ که‌ تۆ له‌ یارانی ناگریت، به‌لی ئەوه‌یه سه‌ر ئەنجامی سپله‌یی و بیدینی، به‌لام پیاوانی چاک و به‌نده‌یانی راسته‌قیه‌نی‌ی الله هه‌م کاریان جیا به‌هه‌م یاداشتی‌ش، وه‌ک ده‌فه‌رموی:

① نایا ئەو که‌سه‌ی که له‌کاته‌کانی شه‌ودا مل که‌چن و له‌ کاتی سوچه‌و وه‌ستاندان و ده‌ترسن له‌ رۆزی دوابی و هیوا‌ی به‌زه‌بی په‌روهردگاریان هه‌یه وه‌ک ئەو که‌سه وایه که سپله‌و نه‌مه‌ک نه‌ناس و بیاوه‌ره‌و له‌بیری گیران په‌ردن و سک په‌کردنایه‌؟ بلئ: نایا ئەوانه‌ی ده‌زانن وه‌کو ئەوانه‌ن که نازانی بێگومان هه‌ر ئەوه‌ی که خاوه‌نی ژیری به‌ بیر ده‌کاته‌وه‌و به‌هره‌مه‌ند ده‌بی‌ت، که‌سانی تر مه‌گه‌ر به‌رن ئەوسا بیر بکه‌نه‌وه مه‌خابن له‌و بیرکردنه‌وه‌یه‌ش.

② ئەهی محمد ﷺ بلئ: په‌روهردگارم به‌نده‌کانی بانگ ده‌کات و ده‌فه‌رموی: ئەهی ئەو به‌ندانه‌م که باوه‌رتان هه‌ی‌ناوه له‌ په‌روهردگاری خۆتان به‌ترسن، بۆ ئەو که‌سانه‌ی که له‌م دنیا‌دا چاکه‌یان کردوه له‌ رۆزی دوا‌ییدا چاکه‌یان بۆ هه‌یه که به‌هه‌شته‌،

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
 أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣﴾ قُلْ اللَّهُ أَعْبَدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ
 قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا
 ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ
 وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ، يَعْبَادُوا فَاتَّقُونَ ﴿١٦﴾
 وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى
 فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
 أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْأَوْلَىٰ ﴿١٨﴾
 أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾
 لَكِنَّ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مَالَهُمْ هُمْ عَرَفُوا مِنْ فَوْقِهَا عَرُفٌ مَبِينَةٌ تُجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ
 أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
 يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
 يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

جا له دنيا دا خوتان زه بونی به ردهستی خوا نه ناسان مهکن زهویه که ی الله فرهوانه و کوچ بکن بؤ نه و جیگایه ی که ده توانن به نازادی به نادیه تی (الله) ی تیدابکن و خوتان پراگرن له سهر ئیش و نازاریک که له سهر خوداپه رستی دوجاری ده بن چونکه خوگران ههر پاداشتیکی بی ژماره و مرده گرن.

﴿١١﴾ نهی محمد ﷺ بلی: بیگومان من فرمانم پیکراوه که به نادیه تی الله بکه م و نایینم خاوین بکه مه وه بوی.

﴿١٢﴾ جا فرمانم پیکراوه تا من یه که م که سی نه م که له بم بؤ ملکه چی فرمانی په رورددگارم.

﴿١٣﴾ بلی: بیگومان نه گهر من سهر پیچی فرمانی په رورددگار بکه م دترسم له سزای روژیکی گه وره.

﴿١٤﴾ بلی: ههر الله دپه رستم که بؤ نه و نایینم پاک ده که مه وه و جگه له وی تیکه ل ناکه م.

﴿١٥﴾ نه وس نیر ئیوه جگه له الله ههر جیتان نه ویت بیپه رستن. نه مه هه رده شهیه نه سهر به خوی له په رستن دا. بلی: بیگومان په نجه رؤ نه و که سانه ن که خویان و که سو کاریان له رؤزی قیامه تدا دؤراندوه، بزانه به راستی ههر نه مه یه په نجه رؤبونی ناشکرا.

﴿١٦﴾ له رؤزی قیامه تدا سیبهری سهریان و پیخه خه فی ژیریان ناگره. نه مه نه وه یه که الله به نده کانی پیده ترسینی تا ده ست له خوا نه ناسی و خراپه و تاوان بکیشنه وه، جا بویه ده فه رموی: نه ی به نده کانه له من بترسن.

﴿١٧﴾ جا نه و که سانه ی که له په رستی سهر که ش و یاخی بوان دوور ده که ونه وه و ده گه رینه وه بؤ لای الله مزگینی ههر بؤ نه وانه ، سا تؤ موژده بده به و به نده انه م.

﴿١٨﴾ نه و که سانه ی که گوئی له هه مو قسه یه که ده گرن نه وس له وه یان که چاکتره په پرده ی ده کن که قورنان و فه رموده به نرخه کانی پیغه مبه رمانه ﷺ نه مانه نه و که سانه ن که الله رینمای ی کردون، نا نه وانه ن که خویان خاوه نی ژیرین و شاره زایی و تیگه یشتیان راست و ره وانه .

﴿١٩﴾ نایا نه وانه ی که باسکران و نه و که سه ی که برپاری سزا به سه ریدا چه سپیوه و هکو یه کن؟ نه ی نایا تؤ ده توانیت که سی که له ناو ناگردا بیّت پرگاری بکه یه ت؟ نه خیر.

﴿٢٠﴾ به لآم نه و که سانه ی که له په رورددگاری خویان دترسن و دزایه تی ناکه ن ، به لگو فه رمانه کانی به چاکی جی به جی ده کن بؤ نه وان هؤده گه لیک هه یه که له سه ریانه و هؤده گه ل تر دروستکراوه و له ژیریا نه وه چه ن دین روویار فرکه ی دیت. نه مه به ئینی (الله) یه که داویتی به و پاریزکارانه. که (الله) یش پیچه وانه ی به ئینی خوی ناکات و نه م به خششه جوان و به نرخانه یان پیده دات.

﴿٢١﴾ نه ی بینر مه گهر تؤ نه تبینی که الله له ناسمانه وه ئاوی دابه زاند نه وس له ناو زه ویدا کردی به چاوه گی گه وره و بچوک به گویره ی پیویستی خه لک و پاشان به و ئاوه باخ و بیستان و کشتوکالی په نگاو په نگی سه وز کرد ، پاشان پیگه یان د نه وس تؤ ده بینی زه رده و پاشان ده یکات به پل و پوش ، به راستی نا له مه دا ئاموژگاری و په ند هه یه بؤ خاوه ن عه قلان، ئینجا په رورددگار پاش نه وه ی که په راوی بونه وه ری به گورتی خسته پیش چاومان، پیناسه ی نه م نایین و په راوه به نرخه مان بؤ ده کات و ده فه رموی:

﴿٢٢﴾ نایا نه و که سه ی که الله دئی فره وان کردوه بؤ ئیسلام ، جا نه و له لایه ن په رورددگاریه وه له سهر روناکی بیت وه ک نه و که سه وایه که سهر لیثیواو گو مر ا بیّت؟ وای بؤ نه و که سانه ی که دلایان ره فه له یادی الله نه وانه له گو مرایی ناشکران.

﴿٢٣﴾ زاتی الله جوانترین قسه ی نارده و که په راوی که و سوره ته کانی له یه ک ده چن و دو باره کراوه یه و به خویندنه وه ی

أَمَّنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۗ قَوْلٌ
 لِّلْقَسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أَوْلَيْكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾
 اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كُنْبًا مُّشَدِّهَا مَثَانِي نَفْسَهُ مِنْهُ
 جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
 إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ ۚ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ
 يُضَلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَمَّنْ يَنْقِي بَوَاجِهِ سُوءَ
 الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ
 ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَاَتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِن حَيْثُ
 لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَآذَاهُمُ اللَّهُ الْعَزْزَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْعَذَابِ
 الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَقَدْ صَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
 هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانَا عَرَبِيًّا
 غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ
 شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
 الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مِيتٌ وَإِنَّهُمْ مِّتُونَ
 ﴿٣٠﴾ ثُمَّ آتَاكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

له ژیر فرمانی یهك پیاودا بیټ و یهك جوړ فرمانی
 بهسردادات نایا بارو حالی نهم دوو وینه وهکو یهکه؟
مروقی یهکه نمونهی نهوانه که بیجگا له الله . یان
 مهبهسته و هر جار له ژیر فرمان و بهرژوندی لایه کدان و
 بو رازی کردنیان ههمو ههولیک ددن سهرنجام هندیکیانی
 لیدرهنجی.

وه **مروقی دووهه** نمونهی نههلی تهوحیده که جگه له الله
 مهبهستی تریان نیه و رازی کردنی (الله) یش زور ناسانه. جا
 سوپاس هرر بو (الله) یه چونکه هرر نهوه تواناو داناو
 خاوهن بهخشش و نیعمهته بهلام زوربهیان نهم راستیه
 نازان.

﴿٣٠﴾ بیگومان تو دهمریت، چونکه هاتن بو دنیا تنها بو
 تاقی کردنه وهیه و زور به پهله دواپی دیت، خو نهوانیش
 هرر دهمرن.

﴿٣١﴾ پاشان بهراستی له رژی قیامهتدا له لای بهروردگارتان
 کیسه تان ده بیټ و له بهر سهختی سزای نهو رژه هرر کهس
 نهو یتر تاوانبار دهکات، وه بریاری راست لهسهر ههموتان
 لهویدا دهریت ، نهوسا راستان بههشتین وناحه قانیس
 بهرهو دوزهخ بهری دهکرین.

پیستی لهشی نهو کهسانه ی که له بهروردگاریان دهرترسن
 موچرکه ی پیدا دیت ، پاشان پیستیان و دلیان نهرم ده بیټ
 بو یادی الله، نه مهیه رینمای الله بو هرر کهسیک که
 نارهوژی لی بیټ رینمای دهکات و هررکه سیکیس که الله
 ریگای لی ون بکات نیتر هیچ کهسیکی تری نیه که رینمای
 بکات. قه تاده (رحهتی خوی لی بیټ) نهم نایه ته ی
 خوینده وه و تی: نهمه وه سفی دوسته گانی (الله) یه. الله
 وه سفیان دهکات که نه مانه به خوینده وه ی قورئان موچرکه
 دههات به لهشیانداو چاویان دهگریاو دلیان نارام ده بو ، خو
 وه سفیان نکات به وهی که هوشیان نه ده ماو له خو دهچوون
 به لکو نهم جوړه رهفتارو بوچونه هرر له ناو خه لکی
 بیدعه چی دایه. جا بیگومان نهمه له شهیتانه وه یه و خه لک
 بهرهو ریای ده بات و کرداره چاکه گانیان هه لده وه شینیته وه .

﴿٢٤﴾ نایا نهو کهسه ی که له ناو نازو نیعمهت و سیبه ری
 چروپرو کانیاوو ژیانی خوش دایه ، وهک نهو کهسه یه که له
 ناو ناگردایه و دهیه ویټ به دم و جاوی، خو ی له سزای رژی
 قیامهت بپاریزیټ و ناچاوانی کردوه به سپر بو پاراستنی
 خو ی له ناگر؟ جا بهو سته مکارانه دهوتریت سزای نهو کاره
 ناپه سندنانه ی که کردوتانه بچه ژن.

﴿٢٥﴾ نهوانه ی پیش نه مانه یش پیغمبه رانیان به درو
 خسته وه جا به هو ی نهو تاوانه وه سزایان بو هات له
 جیگایه که وه که ههستیان پی نه کرد تا دای بهسهریاندا.

﴿٢٦﴾ جا الله هرر له دنیا د تالوی سهر شو ری پی چه ژاندن
 بهراستی نه گهر بزائن سزای رژی دوی گه وره تره لم سزای
 دنیا یه.

﴿٢٧﴾ سا بهراستی نهمه بو خه لکی له قورئانه دا له ههمو
 نمونه یه که پیویست بیټ هی ناومانه به لکو بیر بکه نه وه.

﴿٢٨﴾ که نهمه قورئانیکی عه ره بیه و هیچ ناته وایه کی تیدا
 نیه ، به لکو نهوان بیر له دهسه لاتی الله بکه نه وه و لی
 بترسن و پهیره وی فرمانه گانی بکه ن.

﴿٢٩﴾ الله نمونه یه کتان بو باس دهکات: پیاویک که چند
 کهسی دز به یهک سهرپه رشتی بن و هرر کام بو خو ی
 بریاریکی به سهر دا بدات و نهویش نه زانیټ به گو ی کامیان
 بکات و کامیان له خو ی رازی بکات. وه پیاویکیس تایبهت

﴿۳۲﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿۳۳﴾ وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿۳۴﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿۳۵﴾ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۳۶﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿۳۷﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْفِقَارٍ ﴿۳۸﴾ وَلَٰئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هِيَ مُمْسِكَةٌ بِرَحْمَتِهِ ۗ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۳۹﴾ قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلْتُ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿۴۰﴾ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

﴿۳۲﴾ جا کي ستمکارتره لهو کهسهی که درو بهدم الله - وه بکاتو بلی: الله هاوهل یان هاوسهر یان مندالی ههیه، وه بیباوهر بو بیت بهم راستیه که قورئانه کاتیک که هاتووته لای و بیستویهتی، نایا دۆزهخ جیگای خوانهناسان نیه؟ دهی بو به باوهر هینان بهم قورئانه خویمان لهو دۆزهخه ناپاریزن؟

﴿۳۳﴾ جا نهو کهسهی که نهو قورئانهی هیناوه که محمده ﷺ ، وه نهو کهسهی که باوهری پیگردوه ههر نهوانن پاریزکار، که سهر قافللهی باوهرداران نهوبهگری سدیهقه(خوالیی رازی بی).

﴿۳۴﴾ لهلای پهرووردگاری خویمان نهوهی که بیانوهیت بویمان ههیه، نا نهوهیه پاداشتی چاکهکاران.

﴿۳۵﴾ تا له عاقیبهت دا الله له خراپترین کاریک که کردویانه چاوپۆشی بکاتو پاداشتیان به چاکتریش لهوهی که کردویانه بداتهوه.

﴿۳۶﴾ نایا الله بهس نیه بو به هانا هاتن و یارمهتیدانی بهندهکانی؟ کهچی نهوان تو دوترسینن به کهسانی تری

جگه لهو زاته! خو ههرکهسیک که خوا سهری لیتهکیدا کهسیکی تر نیه رینمایی بکات.

﴿۳۷﴾ خو ههر کهسیکیش که الله رینمایی بکات هیج گومراکهریک ناتوانیت که سهری لیتهکیدا و گومراهی بکات. نایا الله بهدهسهلات و تولهسین نیه؟ جا کهواته کهسی له دهست دهر ناچیت و توله له ههمو ستمکاریک وهردهگریت.

﴿۳۸﴾ جا نهگهر پرسیاریان لیتهکیت کی ناسمانان و زهوی دروستکردوه بهدلتیایهوه دهلین: الله ، بییان بلی: پیم بلین نهگهر الله ویستی زیانیکم لیبدات نایا نهوانهی که جگه له الله دهیانپهستن دتوانن نهو زیانه لابهرن؟ یان نهگهر ویستی بهزهیی پییدا بیتهوه نایا نهوانه دتوانن بهرگری لهو بهزهیی بهکن؟ بلی: الله بهسه بوم، جا نهوانهی کهدهیانوهیت پشتی خویمان جیگرو پتهو بهکن با ههر بهو پشت بههستن.

﴿۳۹﴾ بلی: نهی گهلی من چون بوتان دهگریت ئیشی خوتان بکهن و منیش چونم بو نهلویت ئیش دهکم جا بهم زوانه دهرانن چیتان کردوه.

﴿۴۰﴾ ههر کهسیک سزای بو بیت نهوا سهرشوری دهکاتو نهو سزایه له سهری ههمیشهیی دهبیت.

﴿۴۱﴾ بیگومان نیمه نهو قورئانهمان بهراستی و بو مهبهستیکی رهوا نارده لات، نهوسا ههر کهسیک که رینمایی وهرگریت خوئی سودمهندهو ههر کهسیکیش که گومرا بیبت نهوه ههر بهخوئی زیانی گهیاندوهو تو زامنی نهوان نیت. نهمش دلدانهوهیهکه بو پیغهمبهرمان ﷺ تا بهو دزایهتیهی موشریکان زور خه مبارو دلتهنگ نهبی. ئینجا پهروهردگار تیمان دهگهیهنیت که تنها خوویهتی ئالوگور لهم بونهوهردها دهکاتو دهفهرموئ:

﴿۴۲﴾ (الله) یه که گیانهکان وهردهگریت لهکاتی مردنیدا ، ههروهها نهو گیانهش که هیشتا کاتی مردنی نههاتوه لهکاتی خهوتندا وهری دهگریت ، جا نهو گیانهی که برپاری مردنی دراوه لهلای خوئی وهری دهگریت و نایگه رینیتتهوه بو لهشی و دهیمرینیت. نهو ویتریان بهره لا دهکاتهوه که دیتتهوه لهشی ههتا کاتی دیاری کراوی دیت. بیگومان نا لهوهدا چهندنین بهلگه ههیه بو نهو گهلهی که ورد دهنهوهوتی نهفکرین.

ئەبو ھورەيرە دەلئیت پيغەمبەرى ﷺ ڦەرمويەتى: { إِذَا
 أَوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ فَلْيَنْفُضْ فِرَاشَهُ بِدَاحِلَةِ إِزَارِهِ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي
 مَا خَلْفَهُ عَلَيْهِ ثُمَّ يَقُولُ بِاسْمِكَ رَبِّ وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ
 أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا حَفَظْتَ بِهِ عِبَادَكَ
 الصَّالِحِينَ / البخارى / واته: ھەر کاتیک يەکیک لە ئیوھ جوو بو
 سەر جیگای خەوتنى با بە دامینی خوئی ئەو جیگایە
 بتهکینی، چونکە نازانی پاش خوئی چى ھاتووتە جیگاکی
 پاشان با بلئیت: ئەى پەروردگارم بەناوی تووھ شانم دادەدەم،
 ھەر بەناوی تویشەوھ بەرزى دەکەمەوھ، ئەگەر گیانم
 وەردەگريت دەى رەحمى پى بکەو ئەگەر بەرەلایشى دەکەیت
 سا ببپاریزە بەو شیوہیەى کە بەندە چاکەکانت دەپاریزیت {
 ئینجا پەروردگار لۆمەى بت پەرست و ھاوول دانەران
 دەکات و دەفەرموئ:

﴿٤٣﴾ نایا بیجگە لە ﷻ شتانى تر دەکەن بە تکاکار بو
 خوټان، پێیان بلئ: نایا ئاوا نەزانانە رەفتار دەکەن و ئەو
 بتانە بەشت دەزانن ئەگەر چى ئەوانە خاوەنى ھىچ شتىک
 نین و ھىچيش نایان؟

﴿٤٤﴾ بلئ: تکاکارى و شەفاعەت ھەر ھەموى تەنھا بەدەست
 (ﷻ) یە کە ئاسمانان و زەویش مۆلکیتی، پاشان ھەر بو لای
 ئەو خویشى دەبرینەوھ.

﴿٤٥﴾ جا ھەرکاتیک یادی ﷻ بە تەنھایى بکرى و ھاوار بو
 کەسى تر نەبریت دلى ئەو کەسانەى کە بە رۆژى دوایی
 باوەر نەھینن دەشیوئیت و کۆرەکەیان بەلاوھ ساردەو کەم
 بایەخە! بەلام ھەر کاتیک یادی کەسانى تری جگە لەو
 بکريت کتوپر شادو کەیفخۆش دەبن و بەیەکتر موزدە دەدەن.
 بەداخەوھ ئەمرو ھەرکەس و گرؤو تاقەم و پیرپک ئەوھندەى
 بە باسى گەورەو شیخ و سەرؤک حیزبەکەیان شادمان و
 کەیفخۆش ئەوھندە بە باسى تاك و تەنیاى ﷻ
 کەیفخۆشین، وە ئەوھندە بەرگری لەوان دەکەن ئەوھندە
 بەرگری لە خواو پيغەمبەرەکەى ناکەن لەھەر کامیش
 بپرسیت دەئى: خواناس و موسلمانەم. خو ئەم نایەتە
 ھەردوونای تەرازوھەکەى دیارە، جا بو خۆت تەماشای بکەو
 بزائە تو لە کامیانى و خۆت مەخەلەتینە، مردیت گەرانەوھت
 نیە بو ئیشکردن و پەشیمانى ئەوکاتەش بپسوودە .

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى
 فَلِنَفْسِهِ. وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
 بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي
 لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ
 وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
 لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَوْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ
 قُلْ أَوْلُواكَ أَنْتُمْ لَا تَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾
 قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ
 إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
 قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ
 دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ عَلِيمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
 فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا
 مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَأَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

﴿٤٦﴾ بلئ: پەروردگارم، ئەى دروستکەرى ئاسمانان و زەوى و
 زانەرى شاروھو ئاشکراکان ھەر خوئی کە لەروژى دواییدا
 لەنیوان بەندەکانتا لەو شتەى کە نارپکن تئیدا برپار
 دەدەیت.

﴿٤٧﴾ بەراستی ئەگەر ئەوھى لەناوی زەویدا بە ھەموى و
 ئەوھندەى تریشى لەسەر بئیت مۆلکی ئەو کەسانە بئیت کە
 ستەمیان کردوھ نامادەن لە حیاتی سزای خرابى رۆژى
 قیامەتدا بیدەن. دیارە ئەوھیان نیەو ئەگەر ئەوھیشیان
 ببوا بە لییان وەرنەدەگیرا و ستەمکاران ھەر دەبى ئەو سزایە
 بچەژن، جا بیرکەنەوھ پيش ئەوھى بەو رۆژە بگەن. بەئى،
 لەو رۆژەدا ئەوھى کە ھىچ حیسابیان بو نەدەکردو نەھاتوھ
 بە خەیاڵیاندا ھەموى لەلای ﷻ ئاشکرا دەبیت.

﴿٤٨﴾ جا لەو رۆژەدا خرابى ئەو کردارانەى کە کردویانە
 بویان دەرکەوتو دای بەسەریاندا سزای ئەوھى کە گائتەیانە
 پى دەکرد.

﴿٤٩﴾ ئەوسا ئەو مرؤفەى کە باسى تەوھیدی (ﷻ) ی بو
 دەکرا دلى بەیەکدا دەھات، ھەر کاتیک ھەستى بە زيانیک
 بکردایە ھاواری بو دەھینانین پاشان ھەر کاتیک لەلایەن

(اللَّهُ) دا، دهوله مهندي وهزاری تهنه بؤ تافیکردنه وهیه و بهدهست (اللَّهُ) یه، به بیگومان له وهدا چه ندين به لگه ههیه بؤ گه لیک که باوه ر دهینیت، ئینجا پهروه ردگاری میهره بان درگای میهره بانی خوی دهکاته وهو گرنگترین موژده به مروف به تاییهت تاوانباران ده دات و ده فهرموی:

۵۳ نئی محمد ﷺ بلی: پهروه ردگاری میهره بان بانگتان دهکات و ده فهرموی: نئی نهو به ندهانی که به کوفرو تاوان خراپه کاری زیاده روه ویتان کردوه له سهر نه فسی خوتان نائومید مه بن له سوزی اللّٰه، بیگومان که اللّٰه له ته وای گونا هانتان خوشده بیت نه گهر له هاویهش دانان بؤ اللّٰه په شیمان ببنه وه، بیگومان نهو ههر خویته لی بورده وه به سوزه بؤ به ندهکانی.

ئای چند بانگه وازیکی خوشه وای چند به دبه خته نهو که سهی که به دم نه بانگه وازییه وه نه روات، پیغه مبه رمان ده فهرموی: { لَوْلَا اَنْتُمْ تَذُنُّونَ خَلَقَ اللهُ خَلْقًا يُذُنُّونَ يَغْفِرُ لَهُمْ / مسلم وغيره } نه گهر ئیوه گونا هانتان نه کردایه اللّٰه دروستکراویکی تری دروستده کرد که گوناح بکه جا لیان خوش بی { دیاره مه بهست نه وهیه که مروف ههر توشی تاوان ده بیت، جا گرنگ نه وهیه له سوزی پهروه ردگاری نائومید نه بیت و به باشی بگه ریته وه بؤ لای اللّٰه .

۵۴ سا بگه ریته وه بؤ لای پهروه ردگاری خوتان و خوتان به و بسپیرن پیش نه وهی سزاتان بؤ بیت، پاشان که س به ده متانه وه نه یهت.

۵۵ جا دوی جوانترینی نه وانه بکه ون که له لایه ن پهروه ردگارتانه وه بؤ تان ره وانه کراوه که قورنانه پیش نه وهی به کتو پری سزاتان بؤ بیت و ئیوه ههستی پی نه که ن.

۵۶ نه وسا نهو که سه بلی وای بؤ من له سهر نهو کوتایی و که مکاریه م که له به رامبه ر فه رمانی (اللّٰه) دا کردم و بیگومان من لهو که سانهش بوم که گالته یان به م قورنانه و په یامبه ر ده کرد.

۵۷ جا یان بلییت نه گهر اللّٰه ریتمایی بکردمایه به راستی له پاریزکاران ده بوم.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَاِذَا مَسَّ الْاِلْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَاثِمًا اِذَا حَوَّلَتْهُ نِعْمَةٌ مِّنَّا قَالًا اِنَّمَا اُوْتِيْتُهُ، عَلٰى عَلِيمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ فَذَقَالِمَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا اَعْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُوْنَ ﴿٥٠﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا كَسَبُوا وَالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا كَسَبُوْا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥١﴾ اَوْلَمْ يَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٢﴾

﴿٥٣﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٤﴾ وَاٰنِيْبُوْا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلَمُوْا لَهٗ، مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصِرُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَاَتَّبِعُوْا اَحْسَنَ مَا اُنزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ بَعْتَةً وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ بِحَسْرَتٍ عَلٰى مَا قَرَّرْتُ فِيْ جَنبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لِمِنَ السَّٰخِرِيْنَ ﴿٥٦﴾

خومانه وه منه تان بخستایه سهری و بکه وتایه خوشیه وه دهیوت: نه م خوشی و نیعمه ته بویه پیمدراوه چونکه باش زانراوه که من شایسته ی نه م م ، نه خیر وانیه نه مه پیوا چاک تۆ ناگه یه نیت به لکو تافیکردنه وه به که تا درکه ویت ئایا سوپاسی اللّٰه ده کریت یان کوفرو سپله ی و بینمه کی له گه لدا ده کریت به لام زوربه یان نه م راستیه نازان.

۵۰ به راستی که سانی تر پیش نه وانیس نه م قسه یان کردوه به لام نه وهی که کرد بویان و نه وهش که کویان کرد بویه وه سودی به نه وان نه گه یاند.

۵۱ ئینجا دوچاری سزای نهو خراپانه بون که کرد بویان، له ناو نه مانه ی نومه تی تۆدا نهو که سانه ی که سته میان کردبو به م زوانه دوچاری سزای نهو ئیشه خراپانه ده بن که کردویانه و ناشتوانن ریگا له و سزایه بگرن.

۵۲ ئایا دهوله مهندي به نیشانه ی خوش به ختی و هه زاری به نیشانه ی بهد به ختی ده زانن و نازانن که به راستی (اللّٰه) یه که رۆزی فره وان دهکات بؤ ههر که سیك که نارهرۆی لیبیت و دهیگریته وه له ههر که سیکیش که نارهرۆی لیبیت و هیچکه سو هیچشت نابی به به رپه رچ له ریگای ویستی

أَوْ تَقُولُ لَوَأَنَّهُ اللَّهُ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾
 أَوْ تَقُولُ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوَأَنَّهُ لِي كَرَّةٌ فَأَكُونُ
 مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَاءَ تَكَءَايَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا
 وَأَسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ
 تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي
 جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا
 بِمِقَاتٍ تَهِمُّ لَا يَمْسُهُمُ السُّوْءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ
 خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِعٰيٰتِ اللَّهِ أُولٰٓئِكَ
 هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ تَأْمُرُوٓفِيْ أَعْبُدُ أَيُّهَا
 الْجٰنِهُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِن
 أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهُ
 فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ
 مَطْوِيٰتٌ بِيَمِيْنِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٧﴾

﴿٦٧﴾ وهك پيويست ريزيان له الله نه گرتوووه به چاكي
 نايانسن، خو هه رهوت زهويهكان هه مويان له ناو مشتي
 نه ودان، له روژي قيامه تيشدا به دهستي راستي ناسمانهكان
 ده پيچيته وهه. پاك و بيعه يبه و بهر زتره له وهى كه هاوبه شى
 بو دابنين. ده لئين: جاريكيان حوله كه يه كه هاته خزمه تي
 پيغه مبه ر ﷺ و وتي: نهى محمد بيگومان كه الله
 ناسمانهكان ده خاته سهر په نجه يه كي و هه مو دروستكراوه كاني
 تريش ده خاته سهر په نجه يه كي تري و پاشان ده فهر موي: من
 پادشام، جا پيغه مبه ر ﷺ بيكه ني تا دداني پيش خري
 ده كه هوت، پاشان فهر موي: ﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾ وه له
 فهر موده يه كي تر دا هاتوه كه عائشه (خوالي رازي
 بي) پرسيارى نه م نايه ته ي له پيغه مبه ر ﷺ كردو ده لئ: وتم
 نهى پيغه مبه رى خوا ﷺ نهى نه و كاته خه لك له كوئ ده بن؟
 فهر موي: {عَلَىٰ جِسْرِ جَهَنَّمَ / وَفِي رَوَايَةٍ / عَلَى الصَّرَاطِ يَا
 عَائِشَةُ / مَسْلَم} واته: له سهر پردى دوزه خن، له رپوايه تي تر دا
 هاتوه: نهى عائشه له سهر نه و ريگاي پردى دوزه خن {

﴿٦٨﴾ جا به فهرمانى الله، كه فووكره به كه له شاخدا له لايه ن
 نيسرافيله وه نه و كاته هه رچي گيانله بهر هه يه له ناو
 ناسمانهكان و له ناو زهويدا بي هوش ده بن وده مرن جگه له وانه ي

واته نه وانه ي كه له دنيا دا زمانيان دريژ ده كه ن وده لئين ني مه
 نازادين و نايي په تي نايين له ملماندا بي له وئ ده لئين ني مه بي
 ده سه لا تبويين؟!

﴿٥٨﴾ يان كاتيك كه سزا ده بيني ده لئيت نه گهر جاريكي تر
 بگه رپمه وه بو دنيا نه وسا له بياو چاكان ده يم. به راستي
 په روه ر دگار چاك به نده ي خوئ ده ناسي ت بو يه له وه لامى
 نه وانه دا ده فهر موي: ﴿نه گر جاريكي تر بگه رپنرينه وه بو
 دنيا دووباره ده گه رپنرينه وه بو سهر نه و كاره خراپانه ي كه
 بهر گري كراوه لييان ﷻ نه نعام/ ٢٨. لي رهش ده فهر موي:

﴿٥٩﴾ وانيه و تويش راست ناكه يت به راستي نيشانه كاني من
 هاته لات جا تو باوه رت پي نه كردو له خوا نه ناسان بو يت.

﴿٦٠﴾ جا له روژي قيامه تدا نه وانه ي كه درويان به دم
 (الله) وه كروه روويان ره شه، ناي جياكي لوت به رزان
 له دوزه خدا نيه؟

﴿٦١﴾ خو الله نه و كه سانه ي كه لي تير ساون به هوئ نه و
 خوشبه ختيه وه كه به هوئ پاريزكاري خو يانه وه پييان دراوه
 له تهنگ و چه له مه و سزاي قيامه ت رزگاريان ده كات و توشى
 هيج ناخوشى و خراپه يه كه نابن و نه وان ئير غه مگين نابن.

﴿٦٢﴾ الله به ديه ينه رى هه مو شتيكه و هه ر زاتي نه وه كه
 جا وديره به سهر هه مو شتيكدا.

﴿٦٣﴾ كليلى ناسمانان و زهوى هه ربه ده ست نه وه و نه و
 كه سانه ي كه به نيشانه كاني الله بي باوه رن نه وه هه ر نه وانن
 ره نجه رو.

﴿٦٤﴾ پييان بلي: ناي پاش رون بونه وه ي نه و هه مو راستيانه
 ئيوه پيم يه زن كه من جگه له الله بيه رستم نهى نه زانان؟

﴿٦٥﴾ نه وسا به راستي وه حى كراوه لاي تو نهى محمد ﷺ و
 لاي نه و پيغه مبه رانه يش كه له پيش تو دا بون كه: نه گهر
 هاوبه ش بو الله بگريت دنيا به كه هه مو كروه و چا كه كانت
 هه لده و شتيه وه نه وسا تويش له ره نجه رو يان ده بيت.

﴿٦٦﴾ به لكو به س الله بيه رسته و له گه ل سوپاسگوزاراندا به.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نَفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالتَّيِّبَاتِ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧٠﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَّهُ وَأَوْثَقْنَا الْأَرْضَ نَدَبًا مِّنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

که **اللَّهُ** ویستی له سهرمانیانه ، پاشان جاریکی تر فووی پیدایا دهکریت ، نهوسا دست بهجی هه لدهسنهوه که به چاوی خویمان دهیبینن.

نهبو هورهیره له پیغه مبهروهه **ﷺ** هیناویهتی که هفرمویهتی: { مَا بَيْنَ النَّفْخَتَيْنِ اَرْبَعُونَ / البخاري } که نیوانی نهو دوو فوو پیدایا کردنه چله { بهلام نهو چله رون نهکراوتهوه که روزه یان مانگه یان سال.

﴿٦٨﴾ نهوسا زهوی به روناکی پهروهردگاری شهوق دهاداتهوهو نامه ی کرهوهکان دادهنریتو پیغه مبهران (درودی خویان لی بیت) دهینرین بو نهوهی شایهتی بدنو بلین که نیمه پهیامی **(اللَّهُ)** مان بهوان گه یاندوهو شایهتهکانیش دهینرین که فریشته ی نوسهری چاک و خرابی بهندهکانه، جا بهراستو دادپهروهرا نه نیوانیاندایا بریار دهدریتو نهوان ستمیان لی ناکریت.

﴿٧٠﴾ نهوسا هه مو کهسیک پاداشتی نهوهی پیدهدریت که کردویهتی، جا خوا خووی لههه مو کهس زانتره که چی دهکهن.

﴿٧١﴾ جا نهو کهسانه ی که خوانه ناس بون بهروهو دوزهخ دهدرینه بهر پؤل پؤل تا دهچنه لای، دهراکانی دهکریتهوهو دهراکانی دوزهخ پییان دهلیت: نایا پیغه مبهرانیک له خوتان نههاتنه لاتان که نیشانهگهلی پهروهردگارتانی بهسهرتاندا خویندبیتهوهو له گهیشتن بهم روزهی ترساندین؟ وتیان: بهلی هاته لامان، بهلام وشه ی سزا لهسهر خوانه ناسان هاتهدی و جیگای خو ی گرت، مبههست نهو بریاره ی **(اللَّهُ)** یه که به شهیتانی هفرمو: **﴿بهراستی دوزهخ پر دهکهم له توو لهوانهش که پهیرهوی له تو دهکهن هه موتان﴾** ص/٨٥.

﴿٧٢﴾ وترا له دهراکانی دوزهخهوهو بچنه ژورهوه که بو ههمیشه تییدا بن ، جا چهند خرابه جیگای خو بهزلزانان. نیجا قورئان وهک باوی خو ی پاش باسی خرابان باسی چاکان دهکاتو دهفرموی:

﴿٧٣﴾ جا نهو کهسانه ی که خویمان پاراست بو له سهریپیچی هفرمانی پهروهردگاریان پؤل پؤل بهسوار ی بهروهو بهههشت دهبرین تا نهو کاته ی که پیی دهگهنو دهراکانی دهکریتهوهو دهراکانی بهههشت پیشوازیان لیدهکاتو پییان دهلی: درود بو نیوه، پاک کرانهوهو هیچ ناپوختهکتان پیوه نهماوه ، جا بچنه ناو بهههشتهوهو بو ههمیشه تییدا بن.

﴿٧٤﴾ نهوانیش دهلین: تهواوی سوپاس ههر شایسته ی **(اللَّهُ)** یه نهو زاته ی که بهلین خوی هینایه دی بو مان، وه نه م زهویه ی پیداین که له ههر کویدا نارزهومان لی بیت تییدا دادهنیشین، وای چهند چاکه پاداشتی نیشکه رانی راستهقینه. له هفرموده دا هاتوه که: { اَنَّ مَا بَيْنَ مِصْرَاعَيْنِ مِنْ مِصْرَاعِ الْجَنَّةِ مَسِيرَةُ اَرْبَعِينَ سَنَةً وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَيْهَا يَوْمٌ وَهُوَ كَطِيطٍ مِنَ الزَّحَامِ / مسلم } پانای ی ههر دهراگایه که له دهراکانی بهههشت چل سال ریگایه و روزهی دیت که له بهر زوری خه لک هه ربانغ دهبی.

﴿٧٥﴾ جا فریشتهکانیش دهبنیت که له چواردهوری ههرشدا دهخولینهوهو لهگهل سوپاسی پهروهردگاریان به پاک و بی عهیبی یادی دهکهن نهوسا له نیوانیاندایا بهراستی هفرمان

دراو و بیژرا ته اوای سوپاس شایسته ی (الله) یه که په روهردگاری حیهانیه.

سورته غافر

۴۰

۸۵

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۷۵﴾

۸۵

سُورَةُ الْغَافِرِ

۴۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿۱﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۲﴾ غَافِرٍ
الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿۳﴾ مَا يَجِدُلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَلَا يَعْرُوكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْيَلْدِ ﴿۴﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ
لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ
فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿۵﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿۶﴾ الَّذِينَ يَمْجَلُونَ الْعَرْشَ
وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا
فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿۷﴾

سورته غافر که سورته چل هه می قورثانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، هه شتاو پینج نایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین سورته شسته مه و پاش سورته ی (الزمر) و پیش (فصلت) دابه زیوه، که واته پیش هه مو سورته "حا میم" له کان دابه زیوه. وشه ی ﴿غافر﴾ واته داپوشه رو لیبوره له گونا، به کی که له ناوه به رزه کانی په روهردگار که به م کیشه له قورثاندا به کجار له نایه تی سپه می ئه م سورته دا هاتوه، هه روه ها ئه م سورته به م ناوانه ش دهناسریت: (المؤمن، الطول)

به ناوی الله ی زوره سوژ و بینیه ایه ت میهره بان

۱) حا، میم.

۲) دابه زینی ئه م په راوه که قورثانه له لایه ن (الله) ی دسه لاتداری زور زاناویه که خاونه ی ئه م وه سفانه یه،

۳) چاوپوشی کاره له گونا و وهرگری ته و به و په شیمانیه و توله ی سه خته و خاوه ن به خشش و که رهمی زوره و جگه له و هیچ په رستراویکی تری راسته فینه نیه، سه ر ئه نجام گه رانه وش هر بو لای ئه وه.

۴) جگه له و که سانه ی که خوا نه ناسن که سی تر له باره ی نیشانه کانی (الله) وه دمه قاله ناکات، جا هاتوچویان بو ولاتان با تو نه خه له تینی، چونکه ئه مه شتیکی که مه و سه رئه نجامیان نه مان و چونه ناو ناگره.

۵) پیش ئه م گه له ی تو گهل نوح و پارته کانی تری پاش نه وانیش باوه رپان نه کرد به پیغه مبه ره کانیان و هه مو گه لیکیش نیه ت و هه لوپستی خراپیان هه بوه له گهل پیغه مبه ری خویاندا به گرتن و کوشتن و به قسه ی پوچیش کی شه یان له گه لدا کردون بو نه وه ی راستی بشکینن، نه وسا من گرتومن و توله م لی سه ندون، جا بزانه چون بوه توله ی من بو نه و گه له ناپه سه نده؟

۶) خو به لینی په روهردگاری تو هه ر ئاوه ها له سه ر خاونه ناسان هاته دی، بیگومان نه وانه یارانی ناگرن و دوزه خیین.

۷) نه و فریستانه ی که عه رشیان هه لگرتوه و نه وانه ش که له چواره و وریدان په روهردگاری خویان به پاک و بی عه یب وه سف ده که ن له گهل سوپاس کردنیدا و باوه رپان به و هه یه و داوی لیبوردن ده که ن بو نه و که سانه ی که باوه رپان هی ناوه و. ده لئین - نه ی په روهردگارمان به زه یی تو هه مو شتیکی گرتوته وه و زانیاریه که یشت زوره و هه مو شت دهناسریت، سا ببوره له و که سانه ی که په شیمان بونه ته وه له تاوان و شوین ریگا که ی تو که وتون، وده له سزای دوزه خ بیانپاریزه.

۸) نه ی په روهردگارمان هه روه کو لئیان دهبوریت بیانخه ره ناو نه و باخاته هه می شه یه ی که به لئینت پیداون و نه و که سانه ی که چاکه کار بون له باو باپیران و هاوسه ران و مندال و نه وه کانیانیشیان به راستی تو خوتیت دسه لاتدار به سه ر هه مو شتیکی داو لیزانیت له کاروباریان.

۹) سا له خراپه بیانپاریزه و چاوپوشیان لی بکه، خو هه ر که سی که له و روزه دا له توله ی خراپه پاراستت به راستی به زه ییت به ودا هاتوته وه و رحمت پیگروه، وه نه وش هر خوی سه رکه و تنیکی گه وره یه بو نه وان. جا ته ماشا بکه ن که فریشته کان بو نیمه ی باوه ردار ده پارینه وه و داوی لیبوردن و به هه شتمان بو ده که ن و ده پارینه وه له خوا له ناگری دوزه خ

هاوهلی بؤ دابنریت باومر دهکن، جا برپار هر بؤ(الله)ی بالادهست و گهرهیه.

۱۳) الله، نهو زاتهیه که نیشانهکانی خویتان نیشان دهدات و له ناسمانهوه رۆزیتان بؤ دهنریت بههوی بارانهوه ، به لام بیر ناکاتهوهو سود لهم راستیانه وهرناگریت جگه لهو کهسهی که بهرهو الله بگهپرتهوهو ههر رهمانهندی نهوی مهبهستی.

۱۴) دهی نیوهش به دنپاکیهوه الله، بیهرستن وخوتان یهکلا بکهنهوه بؤی ههرچهند خوانهناسانیش پییان ناخوش بیت. له فهرمودها هاتوه که پیغهمبهری خوا ﷺ پاش ههمو نویره فهزدهکان دهیفرهمو: {لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَ لَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ/ مسلم، احمد/ جگه له الله، هیچ پهراستراویکی راستهقیینه نیه و تهنهایه و هاوبهشی نیه، دهسهلات و هیز ههرهی نهو زاتهیه و ههر بؤ نهوه سوپاس و بهسهر ههمو شتیگدا توانای ههیه و هیچ گورینهریک و هیچ توانایهک نیه مهگهر به الله، هیچ پهراستراویکی راستهقیینه نیه جگه له (الله) و ههر نهو دهپهراستین نیعمهت و ریز ههر مولگی نهوه و ههر بؤ نهوه سوپاسی جوان، هیچ پهراستراویکی راستهقیینه نیه جگه له الله، وه ههر بؤ نهویشه نایینی بی غهل و غهش ههر چهند خوانهناسانیش پییان ناخوشبیت}

۱۵) پلهو مهقامی زۆربهزده، خاوهنی عهرشه ههندیگ لهفهرمانی خوئی که مایهی ژیانی سهربهستانهی دنیا و قیامهته دهنریت بؤ کهسیک که نارهزوی لی بیت له بهندهکانی بوئهوهی خهک بترسینی لهو رۆژهی که رۆژی بهیهک گهیشتنه، مرؤف و کردارهکانی، خهنگی ناسمان و زهوی، عابیدو معبود، راست و ناراست، ستهم لیکراو و ستهمکار.

۱۶) نهو رۆژهی که نهوان دینهدهروهو ناشکرا دهن و ههچیان له الله، ناشاریتهوه، جارچی جار دهدات و دهلیت: نهمرؤ دهسهلات بهدهست کییه؟ وهلام دهنریتهوه، دهسهلات تنها بهدهست (الله)ی تاک و زال بهسهر ههمو شتیگدایه و کهسی تر ههچی له دهستانیه.

لهفهرمودها هاتوهکه لهرۆژی قیامهتدا خوای بالادهست دهفهرموی: {أَنَا الْمَلِكُ أَيْنَ مَلُوكِ الْأَرْضِ/ البخاری/ ههرمنم پاشا کوا پاشاکانی زهوی؟}.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَرْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۸ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ، وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝۹ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ۝۱۰ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا آتَيْنِي وَأَحْيَيْتَنَا أَتَدَّتْ فَاَعْرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ۝۱۱ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ، كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكُ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۝۱۲ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّل لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا تَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ۝۱۳ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝۱۴ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۝۱۵ يَوْمَ هُمْ بَرْزُورُونَ لَا يُخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝۱۶

دورمان بختهوه ، نهی بؤ نیمه خویمان نهوهندهی نهوان ناپارپینهوهو خهمی خویمان ناخوین؟! له فهرمودها هاتوهکه پیغهمبهر ﷺ فهرمویهتی: {إِذَا دَعَا الْمُسْلِمَ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ قَالَ الْمَلِكُ: آمِينَ، وَلَكَ بِمِثْلِهِ/ مسلم/ ههر کاتیک موسلمانیک لهپاش مله دوعای کرد بؤ برای نایینی خوئی نهو فریشتهی که مهنموره دهلیت: خودایه لئی وهرگروه بؤ توش نهی موسلمانهکه ههر به وینهی نهو بیت}.

۱۰) بیگومان نهو کهسانهی که خویان نهناسیوه لهلایه ن فریشتهکانهوه بانگ دهکرین و پییان دهلین: بهراستی تورهبی الله له مرۆژدها گهورهتره بؤ نیوه له تورهبی خویمان له نایین و پیغهمبهر ﷺ نهو کاتهی که بانگ دهکران بؤ باومر کهچی نیوه سپلهو نمهک نهناس و بیباومرپون.

۱۱) جا نهوکاته بیباومرپان دهلین: پهروهردگارمان تۆ دووجار نیمهت مراندوهو دوو جاریش زیندوت کردینهوه ، جا دان به گوناهی خویماندا دهنیین دهسا هیچ ریگایهک ههیه بؤ دهرچون لهم ناگروه گهراوهوه بؤ دنیا؟ وهلامیان: نهخیر، تازه گهراوهوه نیه.

۱۲) نهو سزایهی که نهمرؤ تییدان بههوی نهویه که ههر کاتیک الله، بهتهنهایی بانگ بکریت نیوه بیباومر دهن بیی، خو نهگهر

الْيَوْمَ نُحْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ
 لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظْمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِمِيمٍ وَلَا شَفِيعَ
 يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾
 وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
 شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي
 الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
 كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
 بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَاكْفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ
 قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا
 وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَمَزَانٍ وَقُرُونٍ
 فَقَالُوا اسْحِرْ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ
 عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
 نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

بکوژن وکچانیان دست لی مه دهن ، نهویش بوخزمهت پیکردن و
 داوین پیسی وسهرشورکردنی نهوهی ئیسرائیل، جا پهروهردگار
 دهفه رموی: فروفیلی خوا نهانسان جگه له سهر لیشیواوی شتیکی
 تر نیه و سهر نهنجامی سته مکاران و خوا نهانسان ههر تیشکان و
 تیاچونه.

﴿٢٦﴾ جا فیرعه ون وتی: وازم لی بینن با موسا بکوژم ، جا با بانگ
 بکاته پهروهردگاری خوئی! بیگومان من دهرترسم که موسا
 دینه کاتان بگوژیپت یان له م زهویدا خراپه بلا و بکاته وه، به لی
 نهوه قسه ی پیاو خراپان و سته مکارانه له هه مو سهرده می کدا
 ته ماشا بکه ن فیرعه ون خوئی سهرتپای لوت به رزی و خوین مژی و
 خراپه کارییه وا ئیستا فرمیسیکی تیمساحی دهرژیننی بو خه یرو
 خوئی گه له که ی و نایینه که یان، نالی کورسیم له مه ترسیدایه،
 ده لیت گه له مه ترسیدایه، نایینتان له مه ترسیدایه؟!
 و تراوه "چهند سهیره له یه کچونی نه مرپو و دوینی"

﴿٢٧﴾ جا موسایس ﷺ وتی: بیگومان من به پهروهردگاری خووم
 ئیوه په نا ده گرم له شه ری هه مو خو به زلزانیك که باوه ری به
 روژی قیامهت و حساب نه بییت.

﴿٢٨﴾ جا پیاویکی باوه ردار له نالی فیرعه ن که له ترسی سته می
 فیرعه ون باوه رداری خوئی دهرنه خست بو، ناتوانی له م سته مه
 گه وره ی فیرعه ون بیدهنگ بییت و وتی: پیاویك ده کوژن که ده لیت:

﴿١٧﴾ ههر نه مرپو هه مو که سیك پاداشت دهریته وه به گویره ی نه و
 کارو کو شسه ی که کردویه تی چاك به چاك و خراپیش به خراب،
 وه نه مرپو هیج جوړه سته میك نیه، بیگومان که الله له حسابدا
 به په له یه.

﴿١٨﴾ جا له و روژه نزیکه که قیامه ته بیانترسینه ، نه و کاته ی که
 دلته کان دینه قورگ له ترساو هه مویان ههر پیش ده خو نه وه له
 داخ و خه مدا، جا بو سته مکاران له و روژهدا نه خزم و دوستیک
 هه یه و نه تکا کاریکی به گو ییکراو.

﴿١٩﴾ الله دهرزانیت به خیانه تی چاوه خیانه تکاره کان و به نه وه پیش
 که دلته کاندایه و نه یاندرکاندوه و که س پیی نه زانیوه.

﴿٢٠﴾ خو الله به راستی بریار دهدات و نه و که سانه ی که
 ده یانپه رستن بیجگه له نه و هیج شتیکیان له ده ست نایه ت، به بی
 شك که الله بیسه ری هه مو قسه و گو فتاریکه و بینه ری هه مو
 کرداریکه. بیربکه ره وه که هه میسه ناوا چاودیریك له سه ره.

﴿٢١﴾ نایا هه روا بی ناگان و به ناو نه م زهویدا نه گه پراون، جا
 ته ماشا بکه ن و بزنان که پاشه روژی نه و که سانه ی که له پیش
 نه واندا بووه چونی به سه ره اته وه که نه وان له م موشریکانه ی
 ئیستایش به هیتر بوون و شوینه واریشیان له م زهویدا له مان
 زیاترو بته وتر بووه ، جا الله به هوئی گونا هه کانیه انه وه تو له ی لی
 سه ندن و هیچ که سیکیان نه بو که له تو له ی الله زرگاریان بکات،
 ده ی ئیوه ش نه ی نوممه تی محمد ﷺ جا تا ناوا روژیك یه خه ی
 نه گرتون با به ره و پهروه رداری خو تان بگه ری نه وه وه خو تان له
 خو په رستی و دنیا په رستی زرگار بکه ن.

﴿٢٢﴾ نه و سزایه ش له بهر نه وه بو که نه وان پیغه مبه رانیان به
 به لگه ی رو شنه وه بو هات ، به لام نه وان باوه ریان پی نه کردن ،
 نه وسا ئیمه ش تو لمان لی سه ندن به راستی نه و زاته به هیزه و
 تو له ی تونده. ئینجا پهروه ردار هه ندی له به سه ره اته ی موسا
 ﷺ له گه ل فیرعه ون و دارو ده سه ته که ی بو نه م گه له باس ده کات
 تا زیاتر خووره وشتی دوژمنانی نایین بناسن و فیری نه ترسی و
 حه ق ویزیمان بکات و ده فه رموی:

﴿٢٣﴾ به راستی ئیمه موسامان به نیشانه گه لی خو مان و به لگه ی
 رو شنه وه ره وانه کرد،

﴿٢٤﴾ بو لای فیرعه ون و هامان و فارون، جا کاتیک که قسه ی
 له گه لدا کردن وتیان: جادو گه ریکی زور دروژنه.

﴿٢٥﴾ جا کاتیک به و راستیه ی که له لایه ن ئیمه وه پییگه یشتبو
 هاته لایان وتیان: کورانی نه و که سانه ی که باوه ریان پیی نه اوه

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذُرِّيَّتِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾
 وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ
 لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ
 فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ
 اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَذِبًا
 فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي
 يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾ يَفْعَلُ
 لَكُمْ أَلْمَلِكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ
 بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا
 أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَفْعَلُ إِنِّي
 أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ
 وَعَادٍ وَثَمُودَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾
 وَيَفْعَلُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ النَّارِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُؤَلَّفُونَ مَدْرِينَ
 مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

پەروەردگارم (اللہ) یەو بەلگەى رۆشنى لە پەروەردگارتانەوہ بۆ هیناون؟! ئەگەر ئەو درۆزنىش بێت خو ئەوہ سزای درۆکەى ھەر بۆ خوێتەو ئەگەر راستیش بکات ھەندى لەو شتانەى کە ھەرپەشەى پێدەکات لێتان دوچارتان دەبێت، بەراستى اللہ ئەو کەسەى کە زیادەرپەوہو درۆزنە رینمونى ناکات بۆ رینگای راست و ھەرگیز خوشبەخت نابێت.

لە فەرمودەدا ھاتوہ لەعورەى کورى زوبەیرەوہکەوتى: لەبارەى سەخت ترين شتیک کە بت پەرستان بە پیغەمبەرى خویان ﷺ کردبیت لە عەبدوলাى کورى عەمرم پرسى وتى: { رَأَيْتُ عُقْبَةَ بْنَ أَبِي مُعْبِطٍ جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ يُصَلِّي فَوَضَعَ رِدَاءَهُ فِي عُنُقِهِ فَخَنَقَهُ بِهِ خَنْقًا شَدِيدًا فَجَاءَ أَبُو بَكْرٍ حَتَّى دَفَعَهُ عَنْهُ فَقَالَ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ/ البخارى } ديم کە عوقبەى کورى ئەبو موعمەيت ھات بۆلاى پیغەمبەرﷺ کە نوێژى دەکرد جا بەرمالگەى خستە ملی و تاساندی بەتاساندنیکی زۆرتوند، جا ئەبو بکەر ھات و پالی پیوہ ناوو لەسەرى لای برد، ئینجا وتى: پیاویک دەکوژن کە دەلێت: پەروەردگارم (اللہ) یەو بەلگەى رۆشنى لە پەروەردگارتانەوہ بۆ هیناون! .

٢٦ ئەى گەلى من ئەمەرو دەسەلات ھى ئیوہیەو زالن لەسەر ئەو زەویەدا ، جا ئەگەر سزای اللہ ھات کى یارمەتیمان دەدات بۆ رزگاربونمان؟ فیرعەون وتى: ھىج شتیک پيشانى ئیوہ نادەم مەگەر ئەوہى کە خووم بەچاکى دەزانەم و رینمونیتان ناکەم مەگەر بۆ رینگای چاک و راست.

٢٧ جا ئەو کەسەى کە خواناس بو وتى: ئەى گەلى من بەراستى من لیتان دەترسم لە ویئەى رۆژى پارتنەکان.

٢٨ وەکو نەریتى گەلى نوح و عادو سەمودو ئەو کەسانەش کە لە پاش ئەواندا ھاتن، چییان بەسەرھات ئەوہش بەسەر ئیئەدا بێت، بەراستى اللہ نایەویت ھىج جوڑە ستەمیک لە ھىج بەندەبەھەى خوى بکات.

٢٩ ئەى گەلى من بەراستى لیتان دەترسم لەو رۆژەى کە رۆژى ھاوار ھاوارە لە یەکترو کەس بەدەم کەسەوہ نایەت و کەس لەبەر گرفتارى خوى لە بیری کەسى تردا نیە.

٣٠ ئەو رۆژەى کە پشت لەبەھە دەکەن و راو راوانەو بى مەبەست دین و دەچن، ھىج پاریزەریکتان نیە لەو رۆژەدا لە اللہ پەناتان بدات و رزگارتان بکات و ھەر کەسیکیش کە اللہ رپی لى گوم بکات ، ئەوسا ئیتر ھىج رپی پيشاندەریکی تری نیە.

٣١ بەراستى لە پيشدا یوسف ﷺ ھاتە لاتان بە بەلگە گەلى رپون ، بەلام ئیوہ ھەر لە گوماندا بون لەوہى کە بوی ھینا بون تا وەفاتى کرد، ئەوہبو و تتان: ھەرگیز اللہ پاش ئەو پیغەمبەریکی تر رەوانە ناکات، واتە تا مابو باوەرپیان نەبو کە پیغەمبەرە بەلام کاتیک کە وەفاتى کرد دەیان وت: پیغەمبەرى تری وەکو ئەو نایەت! ھەر ئاوەھا اللہ ئەو کەسەى کە زیادەرپەوہ لە تاوانداو بە گومانە لە ئایین و پیغەمبەرانى، رینمایى ناکات و نایگەبەنیئ بە خوشبەختى پاشەرۆژ.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكِّ
 وَمَا جَاءَكُمْ بِهِ حَقٌّ إِذَا هَلَكَ قَلْتُمْ لَنْ نَبْعَثَ اللَّهُ
 مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
 مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَنٍ
 أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ
 يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
 يَهْمَنُنْ آيِنُ لِي صِرْحًا لَعَلِّي أَجْلُعُ ٱلْأَسْبَاطَ ﴿٣٦﴾ ٱسْبَبْ
 ٱلسَّمَوَاتِ فَٱطَّلِعْ إِلَىٰ ٱللَّهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَذِبًا
 وَكَذَلِكَ زَيْنُ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
 وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِي
 ءَامَنَ يَقَوْمِ ٱتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٣٨﴾
 يَقَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ ٱلْحَيَوَةُ ٱلدُّنْيَا مَتَعٌ وَإِنَّ ٱلْآخِرَةَ هِيَ
 دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا ٱلْمِثْلَهَا
 وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ نَسِيَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
 فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ يُرْفَعُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

ھاوبەشىكى ھەبىت، ۋەمىن ئىپوھ بانگ دەكەم بۇ لای ئەو دەسەلاتدارە گەورەپە كە ئەم بونە ۋەردى ھىناۋەتە دى ۋە لەگەل ئە ۋەھىز ۋ دەسەلاتە گەورەپەشدا زۆر لىبوردەپە لە تاۋانى بەندەكانى.

﴿٣٤﴾ بىگومان ئەۋدى كە ئىپوھ منى بۇ بانگ دەكەن كە بەندايەتى بۇ بكەم تۋانای ھىچى نىپو نايەت بەدەم كەسەۋە نە لە دنىدادو نە لە دۋارپۇژدا بىشك گەرەنەۋدى ھەمومانىش ھەر بۇ لای (اللہ) پەو بىگومان كە زىادەپەرەوان لە تاۋان ۋ ستەمدا ھەر بۇ خۇيان دۆزەخىن، بەلى باۋەردارەكەى ئالى فیرعەون درىژرە بە قسەو ئامۇژگارپەكانى دەدات ۋ دەلى:

﴿٣٥﴾ سا بەم زوانە كاتىك كە سزاتان بۇ ھات ئەو كاتە دەزانن من چىم بى ۋتون ۋ ئىشى خۇم دەسپىرم بە اللہ بىگومان كە اللہ بىنەرى بەندەكانىپەتى ۋ ئەۋدى شایستەى رېنمای بىت رېنمای دەكات ۋ ئەۋەش كە شایستەى سەر لىشپوان بىت سەرى لىتتىك دەدات، ئەم پىاۋە باۋەردارە دلسۆزە بۇ خۇى ۋ گەلەكەى لە ئامۇژگارى ۋ بانگەۋازى پەكخۋاپەستى ۋ دزایەتى ملھورىكى ۋەكو فیرعەون كۇتایى نەكردو لە كاتى پىۋىستدا خۇى ئاشكرا كرددو ھەلۋىستى مەردانەى خۇى گرت، لەمەۋە بەلای كەمەۋە ئەۋە فیر دەبىن ئەگەر بە

﴿٣٥﴾ ئەو كەسانەى كە لەبارەى نىشانەكانى (اللہ) ۋە كىشە دەكەن بەبى ئەۋدى ھىچ بەلگەپەكەيان بۇ ھاتى، رېق ۋ كىنى گەورە ھەپە لەلایەن (اللہ) ۋە لەلایەن باۋەردارانىشەۋە، جا چۇن سەرى لىتتىكدان ھەر ئاۋەھاش اللہ مۇر دەنەت بەسەر دلى ھەمو خۇ بەزلانپكى زۆردارەۋە. قەتادە دەلەت: (نىشانەى مروفى ستەمكار كوشتنى خەلكە بە ناحەق).

﴿٣٦﴾ جا فیرعەون ۋتى: ئەى ھامان قەلایەكەم بۇ دروست بكە بەلكو بگەم بە رىگاۋھۇگەلىك.

﴿٣٧﴾ رىگاكانى سەرکەۋتن بۇ ئاسمانەكان ، سا بەلكو لەۋپوھ ھەۋالپك لە خۋای موسا بزەنم، ۋە بى شك من ۋا گومان دەبەم كە ئەو درۇ دەكات، فیرعەون كرددە ناشىرپەكانى بۇ جۋانكرۋا رىگای راستى لىگىراۋ فرۋفلى فیرعەونىش جگە لە تىاچۋنى خۇى شتىكى ترى بەدۋاۋە نەبو.

﴿٣٨﴾ جا ئەو كەسەى باۋەرى ھىنابو ۋتى: ئەى گەلى من دوام بكەون من رىگای باشتان نىشان دەدەم كە رىگای پەكخۋاپەستپە.

﴿٣٩﴾ ئەى گەلى خۇم ئەم دنىاپە ھەر تەنھا خۇشپەكەۋ دەبىرپتەۋە، بىگومان دۋارپۇژ ھەر خۇپەتى مالى ئارامگرتن بە پەكجارى ۋ ھەرگىز كۇتایى ناپەت، جا يان نازو نىعمەت ۋ رابۋاردنى ھەمىشەپە، يان دۇزەخ ۋ كىم ۋ ئاگرى ھەمىشەپە جا ئەم زىانە كىلگەپەكە بۇ ئەو زىانە ۋ چى بكەپت ئەۋە درۋپنە دەكەپت ۋەكو دەفەرمۋى:

﴿٤٠﴾ ھەر كەسپك ئىشپكى خراب بكات ھەر تەنھا بە پەك خرابە لە شپۋەى خۇى تۆلەى لىۋەردەگىرپت ۋ ھەر كەسپكىش ئىشى چاك بكات نىر بى يان مى بى ۋ ئەو باۋەردار بىت ئەۋە ئەۋانە دەچنە ناۋ بەھەشتەۋە، جا لەۋىدا بەبى ژمارە رۇزىان پىدەدرپت.

﴿٤١﴾ ئەى گەلى خۇم ئەۋە چىمە من ئىپوھ بانگ دەكەم كە رزگارتان بكەم لە ئاگر كەچى ئىپوھ من بانگ دەكەن بۇ لای ئاگر!

﴿٤٢﴾ بانگم دەكەن تا بىباۋەرپەم بە (اللہ) ۋ ھاۋبەشى بۇ دانپم كە من بچۋكتىن زانىارپم نپە لەسەر ئەۋدى كە اللہ ھىچ

گورهو سهروکه کانتان چیتان بو دهکنه و چونتان وهلام ددهنه وه.

۴۸) ئەو که سانهی که خۆبه زلزان بوون دهلین: بیگومان هه مومان له ناو ئەم ئاگره داین (کهس هیچی بو کهس پی ناکریت) بیگومان که الله به دادگه رانه له نیوان بهنده کانیدا بریاری داوه و تازه دۆزه خین و هیج کاریک له دهستان نایهت، جا ئینجا هه مویان روو له دهرگاوانی دۆزهخ دهکنه که به لکو به زهیی پیناندا بیته وه و شتیکیان بو بکات. وهک دهفه رموی:

۴۹) جا ئەوانه ی که له ناو ئاگردان به دهرگاوانی ئەو ئاگره دهلین: له پهروهردگارتان داوا بکهن به لکو ئەم سزایه مان رۆژی که له سه ر سوک بکات، داوا ی سوک بوونی رۆژی سزا دهکنه، جا گو ی له وهلامی دهرگاوانی ئاگر بگره ئە ی مرو فی نه قام تا که ی به هوش نایه یهت و هه تا که ی ههنگای کو ی رانه ده نیی ت تا دنیای له ده ست نه چوه زوو بگه رپه وه وه بو هه می شه خۆت له و ئاگره رزگار بکه.

۵۰) ئەوانیش دهلین: ئایا پیغه مبه رانتان به به لگه ی روونه وه نه هاتنه لاتان و ئەم راستیانه یان به نیوه نه گه یاندوه؟ دهلین: به لئ هاتنه لامان. دهلین: ده ی مادام وایه خۆتان داوا بکهن ئیمه نه گو ی تان بو ده گرین و نه داوا یشتان بو ده که ین و نه پیمان خۆشیشه رزگارین و دنیایش بن که وه لامیشتان نادریته وه وه سزایشان له سه ر سوک ناکریت و پارانه وه ی خوانه ناسان هه روا به زایه ده چی ت نه وه ر ده گیریت و نه وه لام ده دریته وه.

۵۱) بیگومان ئیمه به دهم نیروا وهکانی خۆمانه وه وه ئەوانه ش که باوه رپان هی ناوه دین له م ژبانیه ی دنیا داو له م رۆزه ش که شایه ته کان بو شایه تیدان راست ده بنه وه له ئەندامی له شی خۆیان وه بگره تا فریشته کان و پیغه مبه ران و پیاوچا کان.

۵۲) ئەو رۆزه ی که سته مکاران پا کانه کان یان سوودی نابو و بو ئەوان له عنهت و نه فرین هه یه، وه بو ئەوان خراپترین مال هه یه. جا قورئان پاشان دیته وه سه ر با سی موسا علیه السلام و ده فه رموی:

وَنَقَوْمٍ مَّا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَىٰ وَتَدْعُونِي إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾ تَدْعُونِي لِأَكْفُرُ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْعَلِيِّ ﴿٤٢﴾ لَا جُرْمَ أَنَّمَا تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدْنَا إِلَى اللَّهِ وَآتَى الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسْتَذَكِّرُونَ مَا أَقُولَ لَكُمْ وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَّا مَكَّرُوا وَحَاقَ بِعَالِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ تَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَبَرُونَ عَمَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدِ حَكَّمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

جوانی سرنج له نایه ته کان بده ین که خۆگرتن و بیدهنگی و خۆ شه شاردان ناگو نیجیت له گه ل بیرو باوه رپکی راست و دروستدا ، ئەو پیاوه به ئەو هه لو یسته مه زنه ی گه یشته ئەو پله یه ی که الله ده فه رموی:

۴۱) جا به هوی ئەو ده عوهت و بانگه وازییه ی که له دزی فیرعه ن و ده ست و دایره که ی کردی الله له تهنگ و چه له مه و سه ختیه کانی ئەو فروفیله ی که دزی ده کرا پاراستی و فیرعه ون و ده ست و دایره که یشی خراپترین سزای چه سپاند به سه ریاندا،

۴۲) که ئاگر بو که هه مو رۆژی که به یانیان و به نیوان ئەوان ده برینه سه ر ئەو ئاگره له رۆزی قیامه تیشدا (ده وتریت) فیرعه ون و ده ست و دایره ی بخره نه ناو توندترین سزا وه. ئەمه ش سه ملینه ری سزای گو ره.

۴۳) وه بر به ینه ره وه ئەو کاته ی که له ناو ئاگر دا له گه ل یه کتر دا ده مه قاله یانه، جا ژیره ده سته و لاوزه کانی دنیا به لوت به رزان ده لین: بیگومان ئیمه په یه روهانی نیوه بووین ئایا نیوه ده توان له حیاتی ئیمه به شیک له م ئاگره ی ئیمه لابه ن؟ به لئ ئەمه یه داخواری نیوه ی دوا که وتو، جا بزانی

قَالُوا أَوْلَم تَكُنْ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دَعَا الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ۝۵۰
 إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَادُ ۝۵۱
 يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّٰلِمِينَ مَعٰذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ ٱلدَّارِ ۝۵۲
 وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْهُدَىٰ وَأَوْثِنَا بَنِي إِسْرٰءِيلَ ٱلْكِتٰبَ ۝۵۳
 وَذَكَرْنَا لَأُولِي ٱلْأَلْبٰبِ ۝۵۴ فَاصْبِرْ إِن وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِٱلْعَشِيِّ وَٱلْإِبْكَارِ ۝۵۵
 إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجٰدِلُونَ فِي ءَايٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ ءَاتٰهُمْ إِن فِي صُدُورِهِمْ ٱلْإِكْبَارُ ۝۵۶
 مَا هُمْ بِبٰلِغِيهِ فٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ إِنَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ۝۵۷
 لَخَلْقُ ٱلسَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ ٱلتَّٰسِ وَلٰكِن أَكْثَرَ ٱلتَّٰسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝۵۸
 وَمَا يَسْتَوِي ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا ٱلصَّٰلِحٰتِ وَلَا ٱلْمُسِيءَةَ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝۵۹

دهگرن له پارانه ووه به نديايتي نيمه، بهم زوانه سه رشورانه ده خرينه ناو دوزده خه وه.

پيويسته بزانيه كه وه لامدانه وهى الله بؤ نيمه چهند مه رجى ههيه يه كيك له وانه نه وهيه كه نيمه ش به گوپى نه وه بكهين. له فخرموده دا هاتوه كه {إِنَّ ٱلْدُّعَا هُوَ ٱلْعِبَادَةُ/ ابوداود وصححه الابياني/ بيگومان پارانه وه ههر خوى به نديايتيه}

۶۱ (الله) نه وه زاتهيه كه شهوى داناوه بؤ نه وهى تييدا بجه سينه وه وه رويشى كردوه به روناك كه ره وه تا نيش وه كارى تييدا نه نجام بدن، بيگومان الله چاكه ي زورى ههيه به سه ر خه كه وه ، به لام زوربه ي خه كه سپله وه نمه كه نه ناسن وه سوياسى نه وه زاته ناكهن.

۶۲ نه وه (الله) يه كه پهروه ردگارى نيويه وه دروستكهرى هه مو شتيكيشه وه جگه له وه هيچ په رستراويكى راسته قينه ي تر نيه، ده ي بؤ نيوه ده خه له تين وه له ريگاي نه وه لاده درين؟!

۶۳ جا ههروه كه چؤن نه وان له ريگاي الله لادران ههر به وه شيوه ش نه وه كه سانه ي كه به نيشانه كانى الله باوه ر ناهينن له ريگاي راست لاده درين.

۵۳ جا به راستى نيمه رينمونيمان دا به موسا كه ته ورت بو، نه وه په راره شمان به كه له پور دا به نه وه ي يه عقوب،

۵۴ بؤ نه وهى رينمايى وه په روه رييه كه بيت بؤ خاوه ن عه قلان.

۵۵ جا توش نارامگره بيگومان به ليني الله راسته وه ديته جى وه داواى لي بوردن بكه بؤ تا وانه كانت به نيواره وه به به يانى له گهل سوياسى پهروه ردگار تا پاكي وه بى عه يبي نه وه بلى وه نويژى بؤ بكه تا خه لكيش چاو له تو بكه ن.

۵۶ به بيگومان نه وه كه سانه ي كه له باره ي نيشانه كانى (الله) وه به بى نه وهى به لگه يه كيان بؤ هاتبى كي شه وه ده مه قاله ده كه ن ، جگه له ده عيه وه لوت به رزى شتيكى تر له ناو دلياندا نيه وه نا واته ش ناگهن، جا تو به الله په نا بگره له شهرو ناشوبى نه وان بيگومان نه وه ههر خويه تى بيسه رى هه مو قسه وه گفتوگويه كه وه بينه رى هه مو ته لاش وه كرده وه يه كه.

۵۷ بيگومان دروستكردنى نه م ناسمانان وه زويه گه و ره تره له دروستكردنى خه لك، به لام زوربه ي خه لك نه م شته گرنگ وه له به رچاوه نازانيت، نينجا پهروه ردگار به نمونه باوه ردار وه بيباوه رمان بؤ باسده كات وه ده فه رموى:

۵۸ چاوساغ وه كوپر وه كو يه ك نين وه نه وه كه سانه ي كه باوه رپان هينا وه كردارى چاكيان كردوه وه كو خراپه كيل نين بيگومان نه وانه ي كه بير ده كه نه وه وه سود له نيشانه كانى الله وه رده گرن وه له كويران خويان جيا ده كه نه وه كه من.

۵۹ بيگومان قيامه ت ديته كه هيچ گومان يكي تييدا نيه ، به لام زوربه ي خه لك باوه ر ناهينن، نه مه ش به درو خه ره وهى قسه ي نه وه كه سانه يه كه ده لين: ده بيت زوربه ي خه لك باوه ر به ينن نينجا به رنامه ي نيسلام كارى پي بكرت، جا با بير بكه نه وه نه گهر خاوه ن زي ريين.

۶۰ جا پهروه ردگار تان ده فه رموى: بانگم بكه ن وه لام تان ده ده مه وه، به راستى نه وه كه سانه ي كه خويان به گه و ره

﴿٦٦﴾ بَلَىٰ كَاتِبُكَ كَمَا مِنْ لَهْلَاهِيْنَ پەروردگارمه‌وه به‌لگه‌ی
رُوشنم بۆ هات ئیتز به‌رگری کرام له‌وه‌ی که به‌ندایه‌تی بکه‌م
بۆ نه‌وانه‌ی که ئیوه جگه له الله به‌ندایه‌تی بۆ ده‌که‌ن،
سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش فه‌رمانم پیکراوه که بۆ پەروردگاری
جیهانیان گه‌ردنکه‌ج بکه‌م چونکه جگه له‌وه پهرستراویکی
راسته‌قینه‌ی تر نیه.

﴿٦٧﴾ خَوَىٰ نَهْوَ زَاتِهِ يَهْ كَهْ ئِيْوَه‌ی له خاك و پاشان له دلۆپه
ئاویك و پاشان له خوینیکی ره‌شی مه‌یو دروستی كردون ،
ئینجا كردونی به مندال و له ره‌حمی دایکه‌وه هیناونه‌یه دهر
پاشان ماوه‌تان دهدات تا نه‌گه‌ن به هیزو توانایی و پاشان
پیرده‌بن و به‌ر له‌وه هه‌ندیکتان دهمرینین و هه‌ندیکتان
ماوه پیده‌درین تا ده‌گات به‌وه ماوه‌ی که بۆی دانراوه و به‌وه
هیواییه له خوتان بیر بکه‌نه‌وه، بیر له‌وه هه‌مو خولانه‌ی که
به‌سه‌رتان هاتوه و هه‌چیشی به‌ده‌ست خوتان نه‌بوه ، سا به‌لگو
بینه‌وه سه‌ره‌وش و له‌وه خوا نه‌ناسی و سه‌ره ره‌ویتانه ده‌ست
بکیشنه‌وه.

﴿٦٨﴾ كَهْ خَوَا نَهْوَ زَاتِهِ يَهْ كَهْ دَهْزَيْنِيَّتْ وَ دَهْمَرِيْنِيَّتْ هَهْر كَاتِيْكَ
شتیکی بویت هه‌رکه پیی وت: ببه ده‌بیئت و رینگری و
به‌ره‌رچه‌ده‌وه‌یه‌کی نیه.

﴿٦٩﴾ نَايَا تَهْمَاشَاي نَهْوَ كَهْ سَا نَهْ نَا كَهَيْتْ كَهْ لَهْ بَا رَه‌ی
نیشانه‌کانی (الله) وه کیشه ده‌که‌ن و باوه‌ری پی ناهینن، چون
ئه‌وانه ئاوا لا دهرین له باوه‌ره‌هینان به‌م قورئانه!

﴿٧٠﴾ نَهْوَ كَهْ سَا نَه‌ی كَهْ بَهْم قُورْئَا نَهْوَ بَه‌وه‌ی كَهْ رَه‌وَا نَه‌مَان
کردوته لای ته‌واوی پیغه‌مبه‌ران که یه‌کخواپه‌رسته‌یه بی
باوه‌ربون ، ئه‌وسا ئه‌وانه به‌م زوانه ده‌زانن چپیان کردوه.

﴿٧١﴾ نَهْوَ كَاتَه‌ی كَهْ زَنْجِيْر نَالَا لَهْ مَلِيَان وَ پِيْوَنْ كِرَان وَ
راکیشران.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأَنبِيَّةٌ لَّأَرِيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْيَلَّ لَيْسَ كُنُؤًا
فِيهِ وَاللَّهُ هَارِمُصْرًا إِنَّ رَبَّكَ اللَّهُ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ كُمْ
اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَى تَوْفُكُونَ
﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ
﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ
الطَّيْبَاتِ ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ
إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

واته مروفت خوی ده‌بی سوربی له‌سه‌ر گرتنی رینگی راست
ئه‌گینا لاده‌دریئت و رینگی راستی لی ون ده‌بیئت و خو‌شبه‌ختی
هه‌تا هه‌تایی له‌ده‌ست دهدات.

﴿٦٤﴾ اللهُ نَهْوَ زَاتِهِ يَهْ كَهْ زَهْوَی بۆ كردون به ئارامگاو
ناسمانی بۆ كردون به بان ، ئه‌وسا به جوانترین شیوه وینه‌ی
کیشاون و له‌وه شتانه‌ش که پاکه روژی پیداون، ئه‌وه زاته‌ی که
ئهم شتانه‌ی بۆ كردون (الله) یه که پهروردگار تانه، ئای
چه‌ند پاک و بی عه‌یبه و خاوه‌نی خیری زوره پهروردگاری
جیهانیان.

﴿٦٥﴾ هَهْر خَوِيَه‌تِي زِينْدُو وَ هَه‌مُو زِينْدُو هَا نِي تَرِيْشْ بَه
فه‌رمانی ئه‌وه زیندوون و جگه له‌ویش پهرستراویکی
راسته‌قینه‌ی تر نیه ، ده‌سا بیپه‌رستن و ئایینتان هه‌ر بۆ ئه‌وه
پاک بکه‌نه‌وه، ته‌واوی سوپاس هه‌ر شایسته‌ی زاتی (الله) یه که
پهروردگاری جیهانیان.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِيَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُنَوِّقُ مِنْ قَبْلِ وَلِنَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا فَضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُحَدِّثُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى صَرَفُونَهُ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَتَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَكَيْمَا نُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعْلَمُ أَوْ تَوَفِّيْنَاكَ فَإِلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

ترمان بۆ باس نه کردویت، وه بۆ هیچ پیغهمبه ریگیش نیه که به بی ماوه پیدان له لایهن (الله) وه هیچ نیشانه یهک بهینی، جا هه کاتیک فهرمانی الله بۆ سزادانیان هات به دادگه رانه و راست کار جی به جی ده کریت و سزاو تاوانی خویان و مرده گرن، جا نا له و کاته دا ره نجه رپوو شهرمه نندن بیهوده کاران.

له قورئاندا ناوی بیستو پینج پیغهمبه ر هاتوه که نه مانهن:

"آدم، إدريس، نوح، هود، صالح، إبراهيم، لوط، إسماعیل، إسحاق، یعقوب، یوسف، ایوب، شعيب، موسی، هارون، یونس، داود، سلیمان، إلیاس، الیسع، زکریا، یحیی، عیسی" وه ههروهه "ذو الکفل" لای زوریک له رافه کاران وه دوایین پیغهمبه ریش که سهروه ری هه مویانه "محمد ﷺ"

به لام لای زوریهی زانیان نه وه فهرمودانهی که باسی ژماره ی هه مو پیغهمبه ران دهکن لاوازن وه پیمان وایه ههروهک نایه ته که فهرموی "ههندیکی ترمان بۆ باس نه کردویت"

﴿٧٢﴾ به ناو ناوی داخدا پاشان خرا نه ناو ناگرو هه لگی سینران.

﴿٧٣﴾ پاشان پیمان ویژرا له کوین نهوانه ی که نیوه دهتان کردن به شهریک و به ندهایه تیان بۆ دهکردن؟

﴿٧٤﴾ جگه له الله دهلین: نهوانه مان لی ون بوون، جا هه ر زوو له و فسه هیهش په شیمان ده بنه وه وه دهلین: نه خیر نیمه له پیدسا هیچ شتیگمان نه په رستوه هه ر ناوه ها چۆن له دنیا دا سه ریان لی تیکچوه وه به جوانی (الله) یان نه ناسیوه هه رئاوایش الله خوانه ناسان سه ر لی تیک ده دات و نازان له وه رۆژهدا چی بلین وچی بکه ن. نهی عاقل بیربکه ره وه پیش نه وه ی که به ورۆژه بگه بیته و کهس به هاناته وه نه یه ته. و تراوه "هه له له هه رکویدا لی بگه ریته وه قازانجه".

﴿٧٥﴾ نه وهش له به ره وه یه که نیوه به ناحه ق له سه ره نه م زه ویدا به ده ده عیه و فیزه وه خۆتان ده نواندو به لوت به رزی و سه یرو سه ماوه سه رگه رم بون، جا پیتان ده و تریته:

﴿٧٦﴾ له ده رگایانی دۆزه خه وه بچه ژووره وه که هه میسه تییدا ده بن، جا چه ند پیسه نارامگا و جیگای خۆ به زلزانان.

﴿٧٧﴾ سا تو نارام بگه ره له سه ر نه و نیشو نازارانه ی که له سه ر نه م بانگه وازه دو چارت هاتوه ودیته، بیگومان به لی نی خوا که سه رکه وتنی راستیه، دیته دی جا نه گه ر هه ندی له وه ی که به لی نمان پیداون پیشانت بده یان یان تو بمرینین وه یچ له وه لی نانه نه بی نی خۆنه وان هه ر بۆ لای نی مه ده هی نرینه وه بۆ لی پرسینه وه، واته: نهوانه هه ر به تو له ی خراپه ی خویان نه گه ن چ له زه مان ی تو دابیته یان پاش مه رگی تو، هه ر ده بی بی نه وه به ر ده ستان و ناتوانن له ده ست تو له وسزای نی مه رپا بکه ن.

﴿٧٨﴾ به راستی پیغهمبه رانیکی زورمان پیش تو ره وانه کرده له وانه هه ندیکیانمان بۆ باس کردویت و هه ندیکی

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
 وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
 بِشَايَءٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ
 هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَمَ
 لَتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا
 مَنَافِعٌ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
 الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ
 اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
 قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا آغَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
 ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ
 مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا
 رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا أَمْ نَأْتِيكُم بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ
 مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسًا سَنَّتْ
 اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

پيغمبهریش له ژماری هه مو پيغمبهران ناگادار نه و بووه.
 والله اعلم.

ئینجا پهروهردگار پاش باسی نیعمهتی هیدایه تو
 رهوانه کردنی پيغمبهران هه ندی له و چاكانه ی خوئی بو
 بهنده گانی باسده کات و دهفه رموی:

﴿٧٨﴾ اللَّهُ، نهو زاته یه که چوار پییانی دروست کردوه بو تان تا
 سورای هه ندیکیان ببن له هات و چوداو گوشتی هه ندیکیان
 بیخون.

﴿٨٠﴾ خو له واندا زور سودی ترتان دهست دهکه ویت وهکو
 شیر و ماست و که ره و خوری و مو و کورک که هه ندیکیان بو
 خواردن و هه ندیکیان بو پوشاک تا به هوئی نهوانه وه بگهن
 به نامانجه گانی ناو دهر و نتان، هه رئاوه ها ئیوه له سه ره که شتی و
 له سه ره نهوان هه لده گیرین و نازو گویازتان پیده کریت بو
 بزئیوی و خوئی و سهیران.

﴿٨١﴾ جا نیشانه گانی خوئی تان پیشان ده دات له م بونه و مره و له
 خودی خوئی تاندا ، سا ئیوه حاشا له کام نیشانه گانی الله
 ده که ن و کامتان به لاوه راست نیه؟

﴿٨٢﴾ ئایا نهوان به م زهویه دا نه که پراون جا ته ماشا بکه ن که
 سه ره نه نامی نهو که سانه ی که له پیش نهوانه وه بووه
 له وانیش زورتر و به هیترتربوون له سه ره نه م زهوی دا چیان
 به سه ره ات له سه ره خوانه ناسی و دزایه تیان بو ئایین و
 پیغمبهره که یان؟ نهوسا نهو دی که په ی دیان کرد بو له
 سهروه ت و سامان و مندال و هیزو دهسه لاتی زور هیچ سودی
 پی نه دان، جا پیویسته نه م که له ش بیر بکه نه وه و له دزایه تی
 ئایین و پیغمبهره دهست بکیشنه وه و له پیشوان په ند
 و مرگرن نه که ر ژیر بن.

﴿٨٣﴾ جا کاتیک که پیغمبهره گانیان (درودی خویان لیی)
 به نیشانه گه لی روونه وه هاتنه لایان نهوان به و زانینه ی
 خوئیان هه یان بو ده یان نازی و گائته یان به پیغمبهران
 ده کردو گویان پی نه دان ، جا تو له ی نهو گوئی پی نه دان و
 گائته کردنه یه خه ی گرتن و دو چاری سزابون.

﴿٨٤﴾ جا کاتیک که سزای ئیمه یان دی وتیان: باوهرمان
 هی ناوه به تا ک و ته نیایی (الله) و باوهرمان نیه به وه دی که
 کردومانن به هاوبه شی الله ، به ئی نه م کاتی لی قه ومانه و
 تازه نه م په شیمان بوونه وه یه بیسوده بو یه دهفه رموی:

﴿٨٥﴾ جا نهو باوهر هی نانه یان له کاتیکدا که سزای ئیمه
 ده بینن هیچ سودیان پی نادات و نهو باوهره وهر ناگیریت نه م
 داب و نه ریتی (الله) یه که له ناو بهنده گانیدا تی په رپوه،
 به راستی له و کاته دا خوانه ناسان ره نجه رپوو زهره رمه ندن،
 لی ره دا نه وه مان بو روون ده بیته وه که الله ته وه یی نهو
 که سانه وهر ناگیریت که تاوان ده که ن تا سزا یه خه یان ده گریت
 جا ده زانن رزگار نابن نه و کاته دان به تاوانی خوئیاندا
 ده نی و له کار و کرداری پیشوی خوئیان په شیمانن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حَمْدٌ ۱) تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۲) كِتَابٌ فُصِّلَتْ
 آيَاتُهُ، قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۳) بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ
 أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۴) وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْتَةٍ
 مِمَّا نَدْعُونَآ إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِن بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ
 فَأَعْمَلْ إِنَّا عَمِلُونَ ۵) قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَىٰ
 أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَاَسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۖ وَوَيْلٌ
 لِلْمُشْرِكِينَ ۶) الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ
 هُمْ كَافِرُونَ ۷) إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۸) قُلْ أَيُّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ
 الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ ۚ أَنْدَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۹)
 وَجَعَلَ فِيهَا رُوسِي ۖ مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي
 أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّآبِلِينَ ۱۰) ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ
 فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۱۱)

سورته فوسيلهت که سورته چل و يهکه می قورئانه، له مهکه دا
 هاتوته خواروده، په نجاو چوار نايه ته و سورته (حم السجدة) و
 سورته (المصايح) يشى پيډه و تريت. و تراوه به گوږه دابه زين
 سورته شهست و يهکه مه و پاش سورته (غافر) و پيش
 (الزخرف) دابه زيوه.

به ناوی الله ی زوربه سوز و بينيهايهت ميهره بان

۱) حاميم. هر الله خوی مه بهستی نهم پيته جيا جيا يانه ی
 سه رتهای نهم سورته انه ی قورئان ده زانیت، وه نهمه ش راسترين
 بوجونه له باره ی نهم پيتانه وه.
 ۲) نهم قورئانه له لايه ن زور به سوزو بينيهايهت ميهره بانه وه
 دابه زيوه، له بهر نهمه ده بيت باوه رمان هه بيت که بريارو
 ياساکانی هه موی مایه ی خيرو خوشي مروقه چونکه دانراوی
 زاتيکی به سوزو ميهره بانه.

۳) نهمه په راويکه که نيشانه کانی جيا کراوته وه و رؤشنه،
 خوښراويه کی عه ربه يه بؤ گه ليک که بزائن. واته نهم رؤشنه
 که سيک دهيزانیت که زانياری قول و چاکي هه بيت و خوی گیل
 نه کات.

۴) موزده دهره به رهمه نندی (الله) و به به هه شتی هه تاهه تایی
 به و که سانه ی که باوه ری پيسده که ن و ترسينه ره بؤ نهمه که سانه ش
 که باوه ری پينا که ن، نهمه سوزوبه ی نهمه پشست له راستی ده که ن
 جا هه روه که ر نهمه قسه ی راست و چاک نابيسن.

۵) جا نهمه و تيان: دلمان له ناو چه ندين بهر گدایه و له باره ی
 نهمه ی که تۆ بانگمان ده که يت بؤ لای و تينا گه ين و وه ری ناگرين و
 باری گران له ناو گوچکه که انمان دایه و که رپين و هيج نابيسين و
 له نيوان نيمه و تودا په رده هه يه، جا تۆ چی ده که يت بؤ خوت
 بيکه، نيمه ش نهمه ی که ده مانه و يت ده يکه ين "دینی خوت بؤ
 خوت و دینی خومان بؤ خومان".

۶) نهمه محمد ﷺ بلی: من هر مرؤفيکم وه کو نيوه، په يامم
 بؤ هاتوه که په رستراوی راسته فينه ی نيوه هر په رستراويکی
 ته نهايه، جا به به رده و امی روی تيبکه ن و داوی ليبوردي لی
 بکه ن، وای بؤ موشريکان که الله به ته نيا نانس (موشريک به و
 که سه ده و تريت که باوه ری به الله ببي و به خالق و رازيقي خوی
 بزانی به لام په پرهوی جگه له ویش بکات چ بت بيت يان مرؤف
 يان ناره زؤ يان پله و پایه به شيويه که له گه ل برياری (الله) دا
 يه که نه که ون و پي و ابی لهم به شانده د ده بيت دابو نه ريت و

واقيع و بهرزه وه ندی و... هتد په پره و بکريت، نهم جوړه که سانه
 دوچار ی گونا هه يک بوون که به ته و به نه بيت الله چاوپوشيان لی
 ناکات و هه ر کردار و گو فتار و بهر نامه يه کی تری چاکيشيان نه نجام
 داييت و نه نجام بدن هه لوه ش او هيه و هيج پاداشتيکیان دست
 ناکه و يت، هه روه که ده فهرموی: نهمه ی باوه رداران په پرهوی خواو
 په پرهوی پيغه مبه ر بکه ن و کرداری خوتان هه لمه وه شيپنه وه
 محمد: ۲۳.

۷) موشريک نهمه که سانه ن که زه کات نادن و نهمه هه ر بی
 باوه رپيش به رؤزی دوايی، يان هه رکاتيک زه کات پيويست بکريت
 له سه ريان نايده ن.

نهم نايه ته له مه که دا هاتوه و له و کاته دا زه کات واجب نه بوه
 به لکو له سال دووه می کوچيدا زه کات واجب بوه، له سه ر
 ليکدانه وهی دوايی ده گونجيت وه کو هه واليکی شاره و بيت و الله
 ده زانی که نهم موشريکانه له پاشدا زه کاتيش نادن. هه روه ها وريا
 کردنه وهی نهمه باوردارانه ی نهمه سه رده مه بووه که خويان ناماده
 بکه ن بؤ نه نجامدانی نهمه نه رکه ش هه ر کات فهرزکرا وه هندي
 و تويانه مه به ست له زه کات مانای زاره و هيه که يتي واته موشريک
 نهمه که سانه ن که خويان به يه که تاپه رسته له پيسی و چه په لی
 شريک خاوي ن ناکه نه وه.

فَقَضَيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
 وَزَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
 الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْزَلْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ
 عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ
 خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً
 فَأِنَّا بِنَا أَرْسَلْنَا بِهِمُ كُفْرُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي
 الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
 ﴿١٥﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنَدِيَهِمْ
 عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
 لَا يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
 الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
 ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا فِي الشُّكِّ وَالْيَوْمِ يُخَسَّرُونَ
 أَعْدَاءَ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهُمْ هَاشِدٌ
 عَلَيْهِمْ سَمِعَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ وَجَلُّودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٢٠﴾

٨ بیگومان نهو کهسانه‌ی که باوهریان هیناو کرداری چاکیان کرد پاداشتیکی نهبراوهریان بؤ هه‌یه که بههستی هه‌تاهه‌تایی و نازو نیعمه‌ته‌کانیه‌تی.

٩ بییان بلئی: نایا نیوه بهو زاته‌ی که له دوو رۆژدا نهو زهوییه‌ی دروستکردوه باوهر ناکهن و هاوتای بؤ داده‌نین؟ که نهوه په‌روه‌ردگاری جیهانیانه به گه‌روهو بچوک و به گیاندارو بیگیانیه‌وه.

١٠ جا له‌ناودلی نهو زهوییه‌دا چیا گه‌لیکی گه‌روهو بچوک و به‌رزو نزم که له‌سه‌ریه‌وه دهرکه‌وتوه دروستکردوه تا وهک میخیک زهوی رابگریت و فهرو پیتی له‌ناویدا داناهو له‌ماوه‌ی چوار رۆژی ته‌واودا که‌ره‌سه‌ی نهوه‌ی که بؤ ژیان لهم زهوییه‌دا پیویست بی‌ت تییدا دانا، یان نهو پیویستی‌ه‌که دایناوه له‌ناویدا یه‌کسانه بؤ نیازم‌ندان.

١١ پاش دروستکردنی زهوی و که‌ره‌سه پیویستی‌ه‌کانی برپاری الله بؤ دروستکردنی ناسمان دهرچو له حالیکدا که دووکه‌ل بون، جا به ناسمانان و زهوی فه‌رمو: وهرن، پیتان خوش بی‌ت یان پیتان ناخوش بی‌ت نه‌وانیش وتیان: به خوشی خو‌مان هاتین و ناماده‌ی گوئی رایه‌لین بؤ هه‌مو فه‌رمانه‌کانت.

١٢ نهوسا حهوت ناسمانی ته‌واوکرد له دوو رۆژدا که رۆژی پینج شه‌مه‌وه جومعه‌به‌وه، وه ههر ناسمانیکیش چی پیویست بوه

له به‌رنامه و نیس تیدا کردن و چه‌ندو چونیته‌تی هه‌موی بی گه‌یانده‌وه ناسمانی نهو زهویه‌ش که نیمه له‌سه‌ری ده‌ژین به نه‌ستیره‌کان که وهکو چرا رونکی دده‌ن و دده‌روه‌شینه‌وه رازانده‌وته‌وه‌وه‌کردونی به پاریزگاری ناسمانگ له شه‌یتانه‌کان، نهوه‌ی که‌باسکرا به دریزی هه‌موی نه‌ندازه‌گیری نهو ده‌سه‌لاتدارو زانایه که هیچی لی ون نابیت.

١٣ جا نه‌گه‌ر پشتیان له‌قه‌سه‌کانت کردوگوییان پینه‌دایت نهوسا به‌وان بلئی: ده‌تان ترسینم به ده‌نگیکی توقینه‌ر هه‌روه‌وه‌وه نه‌وده‌نگه توقینه‌ره‌ی که عادو سه‌مودی له‌ناوهر.

١٤ نهو کاته‌ی که ههر گه‌لیک له سه‌رده‌می خویدا پیغه‌مبه‌ریان بؤ ره‌وان ده‌کراو پیش نه‌وانیش بؤ گه‌لانی تریش هاتبون هه‌مویان یه‌ک ده‌نگبون له‌سه‌ر نهوه‌ی که‌جگه له الله که‌سیکی تر مه‌په‌رستن، به‌لام نه‌وان له وه‌لامی پیغه‌مبه‌ره‌کانی‌اندا وتیان: نه‌گه‌ر په‌روه‌ردگارمان نارده‌وی لی‌بوویه فریشته‌ی ده‌نارد، جا نیمه بهوه‌ی که نیوه‌ی بؤ ره‌وانه کراوه باوهرمان نیه‌وه دواتان ناکه‌وین.

١٥ خو هۆزی عاد به‌ناره‌وا خو‌یان به زلگرت لهم زهویه‌دا وتیان: کی هه‌یه له نیمه به‌هی‌زتره؟ نایا نابینو نازانن که بیگومان نه‌وه (الله) یه‌ی که نه‌وانی دروستکردوه نهو له‌وان گه‌لیک به‌هی‌زتره، جا نه‌وان به نیشانه‌کانی نیمه باوهر ناکهن و حاشای لی‌ده‌که‌ن.

١٦ نهوسا نیمه‌ش بایه‌کی ساردی به نرکه‌وه ناله‌مان په‌وانه‌کرد بۆیان له‌چه‌ند رۆژیکی نه‌گه‌به‌تدا که‌حه‌وت شه‌وه و هه‌شت رۆژیو به‌بی پسانه‌وه، تا لهم ژیان‌ه‌ی دنیا‌دا سزای سه‌رشۆرکه‌ریان پی‌بچه‌ژین و پاشه‌رۆژیش سزای له‌وه به‌هی‌زتره سه‌رشۆرکه‌رتریان بؤ هه‌یه‌وه نه‌وان بؤ لابرندی نهو سزایه له‌لایهن هیچ که‌سیکه‌وه یارمه‌تی نادرین تا له‌سه‌ریان لابریت.

١٧ خو نیمه‌گه‌لی سه‌مودیشمان به‌ره‌وه خو‌مان رینمونی کرد به‌لام نه‌وان گو‌مراهیان هه‌لبزارد له‌باتی ریگی راست نهوسا ده‌نگی سزایه‌کی سه‌رشۆرکه‌ر گرتنی نه‌وه‌ش به‌هۆی نهو که‌سب و کاره ناشرینانه‌ی خو‌یان بو، واته په‌روه‌ردگار سته‌می لی نه‌کردون.

١٨ جا نه‌وانه‌یان که باوهریان هی‌نابوو خو‌یشیان لهو کارانه پاراستبوو که ر‌قمان لی‌یان هه‌ستیت ر‌زگارمان کردن و هیچ بی‌تاوانیکمان وه‌به‌ر سزا نه‌خست.

وَقَالُوا لِمُؤَدِّهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
 وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَرْوُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ يَصَّبِرُوا قَالُوا فَالْتَأَمُوا لِيَوْمِ لَمْ يَأْتِ سَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَعْتَبُونَ فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ وَقِيضْنَا لَهُمْ قُرْآنًا فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْحَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا هَذَا الْقُرْآنَ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنْدِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنْجِزِيَنَّهُمْ أَثْوَابًا الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ هُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ مَا كَانُوا يَأْتِينَ بِمُحَدَّثُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضِلْنَا مِنْ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

﴿٢١﴾ جا خوانه ناسان به يه كترين وت: گوی لهم قسانه مه گرن و هر كاتيك ئەم قورئانه خوینرایه وه قسهی بیسود و بی كهلكی خوتانی تیکه ل بکهن تاكو نیوه سه ركهون به سه ریداو قسهی بېرن و نهیه لئ خه لك لی تیبگات.

﴿٢٧﴾ جا نیمهش سزای توندمان پیچه زانندن و بیگومان به خراپترین له و کردارو رهفتاره پیسانه ی که کردویانه توله یان لی ودره گرین.

﴿٢٨﴾ نهو توله خراپه ی که باسکرا بو دوژمنانی الله، ناگره و دوژرخ که هر له ویدا ههیه بو نهوان له ناو نهو ناگره دا مالی هه می شه بیان، جا ئەم توله خراپ و سهخته به هوی نهو هبو که نهوان دانیان به نیشانه کانی نیمه دا نه دهنه.

﴿٢٩﴾ جا نهو که سانه ی که خوانه ناسن له قیامه تدا ده لئین: نهی بهر و دره دگارمان نهو دوانه ی که سهریان له نیمه شیواندو گومرپان کردین له جنوکه و له مرؤف پیشانمان بده تا نیستا بو نهوی بیئرخ و سه رشورپان بکهین، بیانخهینه ژیر پیی خومان و پی پرنه یان بکهین. به لئ، نه زانان لهوی نهو قسه گوره یه ده کهن و له دنیا یاشدا بهنده یانن و خو یان فی دایان ده کهن و کهس و کارو مال و سامانیان له ریگایاندا داده نئین؟! نای نیمه مرؤف چهنده نه زان و بی شهرمین. ئینجا به دوی باسی خراپاندا بهر و دره دگار باسی چاکان ده کات و ده فهر موی:

﴿١٩﴾ وه بیران بهینه ره وه نهو رۆزه ی که دوژمنانی الله به ره و ناگر کو ده کربنه وه جا نهوسا دهسته دهسته پال دهنرین.

﴿٢٠﴾ تا نهو کاته ی که ده گهن بهو ناگره، ئینجا ههر کاریکیان کردوه گویچکه یان و چاویان و لهشیان شایه تیان له سه ر دهنه و هیچیان بو دانا پو شریت.

﴿٢١﴾ جا به گله یی و سه ره مزاریه وه به لهشیان ده لئین: بوچی شایه تیان له دژمان دا؟ نهوانیش له وه لامیاندا ده لئین: الله نیمه ی هینایه قسه کردن، نهو زاته ی که هه مو شتیک دینیته قسه کردن و ههر خو یه تی یه که م جار دروستی کردون و ههر بو لای نهویش ده هینرینه وه.

﴿٢٢﴾ خو نیوه له وه ی که شایه تی بدات لیتان که گویچکه تان و چاوتان و پیستانه هیچتان نه ده شارده وه، چونکه باوه رتان به زیندوبونه وه نه بو به لکو گومانتان و ابو که الله به زوریک لهو شانیه ی که نیوه ده یکه ن بی ناگایه. له چهنه ریگایه که وه که هه ندیکیان جوانه (حسن) هاتوه که ده لئیت: تاقمیک له نه یارانی پیغه مبه رمان هه ندیکیان به هه ندیکیان وت: نایا الله هه مو قسه یه کی نیمه ده بیسیت؟ هه ندیکیان وتیان: نه گهر دهن گمان بهرز نه که هینه وه نایبسیت، هه ندیکی تریان وتیان: نه گهر شتیک ببیسیت هه موی ده بیسیت نائهم قسه یه باسکرا بو پیغه مبه ر هه موی الله ئەم نایه ته ی دابه زانندو تیگیه یانندن که نه گهر به ناو دلش یاندا بییت ههر ده یزانی و شایه تی له سه ر ده دات خو نه وه ی ناو دلش ههر الله خو ی دروستی ده کات ده ی نایا ده گونجیت که سی شتی دروست بکات و پی نه زانی له حالیکدا که زور و ردبین و به ناگایه؟ مولک/ ۱۴.

﴿٢٣﴾ به لئ نهو گومانه نار هواتانه بو که واتان گومان ده کرد که بهر و دره دگارتان به کارو کو ششتان نازانیت جا نهو بو چونه هه له یه له ناوی بردن، نهوسا چونه ریزی ره نجه رۆیانه وه.

﴿٢٤﴾ جا نیتر نه گهر خو یان بگرن نهوسا ههر ناگر جیگایانه و نه گهر داوای لیبور دنیش بکهن، نهوسا نهوان لهوانه نین که لیبور دنیان لیوهره ده گریت. واته جگه له ناگری دوژه خ باچاوه ریی هیچی تر نه کهن.

﴿٢٥﴾ جا به هوی لاساری خو یانه وه دوستانی وامان بو په یدا کردن که هه مو کارو کو ششیکی خراپی پیش و پاشی خو یانی بو جوان کردن و بپریاری (الله) یش که پرکردنی دوژه خه هاته دی له سه ر نهوان و چونه ریزی نهو گه له خراپانه ی پیش خو یانه وه له جنوکه و ئینسان، که بیگومان نهوان له ره نجه رۆیان بون.

چاپوؤشى رامكردوه، ديسان ناگهن بهو پلهيه مهگهر خاوهنى بهشيكي گهورهبن.

۳۱) جا ههر كاتيک له شهيتانهوه دوجارى ختورهو خهيايک بوى كه له رهوشتي بهرزو جوان لات بدات، نهوسا بهپهله پهنا بهره بؤ الله بؤ نهوهى لهو ختورهو خهياله خراپه پاكِت بكاتهوه كه بيگومان نهو ههر خوڤيهتى بيسهرى هممو قسهو ختورهى بهندهكانى و زانهرى هممو كرداريكى، ئينجاالله بهشيكي تر له نيشانه گرنهكانى خويمان بؤ باسدهكات و دهفهرموى:

۳۲) خو ههنديك له نيشانهكانى بوونى(الله) و هيژو دهسهلات و زانبارى و دانايى نهو زاته شهو و رۆژو خوړو مانگه كه چوڤنى دروستكردون و هممويانى رامكردوه بؤ نهجمادانى نهو شتانهى كه بهسودى مروفن، جا نه سوجده بؤ رۆژ ببهن و نه بؤ مانگ، نهگهر ئيوه تنهها نهو زاته دهپرستن سوجده تنهها بؤ الله ببهن نهوهى كه نهوانى دروست و رامكردوه.

۳۳) نهوسا نهگهر نهوان خوڤيان به زلگرت و بهندايهتى (الله)يان نهكرد ههر خوڤيان زيان ليكهوتو دهن، چونكه نهوانهى كه له لاي پهروهردگارى تون به شهوو به رۆژ تهسيبجاتى نهو دهكهن و نهوان ههرگيز بى تافهت نابن له بهندايهتى و پهپرستنى نهو زاتهدا.

۳۴) جا ههنديكى تر له نيشانهى بوون و دهسهلاتى نهو زاته نهوهيه كه بيگومان تۆ نهو زهويه دهبينى كه وشك و بى ههست و خوسته، جا ئيمه بارانى بؤ دهبارينين كه دهجوئييت و بهرز دهبيتهوهو دانهويلاه و رووهكى ليشين دهبيت، بيگومان نهو كهسهى كه نهو زهويهى زيندوو كردهوه ههروا مردوانيش زيندوو دهكاتهوه، بيگومان نهو تواناى بهسهر هممو شتيكدا ههيه.

۳۵) بيگومان نهو كهسانهى كه نيشانهكانى ئيمه دهگورن به لادانى له ماناى خوڤى بؤ مهبهستى تايبهتى خوڤيان له ئيمه ناشارئينهوهو سزايان ددهين به ناگر، جا ئايا نهو كهسهى كه فرى ددرپته ناو ناگرهوه چاكه يان نهو كهسهى كه له رۆژى قيامهتا به ناسودهى بهرهو سهراى مهحشر دپت؟ دهى ههرچى ئارهزوتان لييهتى له چاكهو خراپه بيكهن بيگومان نهو زاته بينهره بهو شتهى كه دهيكهن.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا نَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقُهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقُهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٣٨﴾

۳۰) بهبيگومان نهو كهسانهى كه دهئين: پهروهردگارمان (الله) يهو پاشان لهسهر نهو قسهيهى خوڤيان لانادهن تا دهگهنه سهره مهرگ نا لهو كاتهدا فريشتهكان دادهبهزنه لايان و دلخوشيان دهكهن و دهئين: مهترسو و خهم مهخون و موزده بدن بهو بههشتهى كه بهئينتان پيدرابو.

۳۱) ئيمه دوستانانين له زيانى دنياو له رۆژى دوايشدا، خو بوټان ههيه لهناو نهو بهههشتهدا نهوهى كه نهفستان پيى خوشه و ههرچى داواى بكهن لهناويدا دهستان دهكوييت.

۳۲) نهمه ميوانداريبهكه لهلايهن زاتيكي لیبوردهو چاپوؤشى كهر له تاوان و ميهرهبانهوهكه (الله) يه.

۳۳) جا كى ههيه قسهى جوانتر بيت لهو كهسهى كه بانگى خهلك دهكات بهرهو (الله) و كردارى چاك دهكات و دهلييت: بيگومان من له موسلمانانم؟

۳۴) چاك و خراپ يهكسان نين جا با بهو رهوش و نهخلاقهى كه جوانه پال بى به خراپهوه، نهوسا نهو كهسهى كه لهنيوان تۆو نهودا دوژمنابهتى بوه ههروهكو دوستيكي نزيك دهبيى بوټ.

۳۵) خو ناوا كاريك ناكهن وناگهن بهم پلهيه مهگهر نهو كهسانهى كهخوڤيان راگرتوهو نهفسى خوڤيان لهسهر لیبوردن و

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
 اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَحْفَظُونَ عَلَيْهَا فَمَنْ
 قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَحْفَظُونَ عَلَيْهَا فَمَنْ
 يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرًا مِّنْ يَأْتِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
 وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبٌ عَرِيزٌ ﴿٤١﴾ لَا يَأْتِيهِمُ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
 خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
 لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾
 وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَجْمِيًّا
 وَعَرَبِيًّا قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقُرْءَانُهُمْ وَعَمَىٰ أُولِيَّتِكَ
 يَتَذَكَّرُونَ مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 فَأَخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ
 بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مِّنْ عَمَلٍ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلْمٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

قورئانهی که هاتوه بو تو ئهی محمد ﷺ (جا نهگه ربپاری
 پهروهردگارت به دواختنی سزاو لیقولینهوه له هه مو
 خه لکان پیش نه که وتایه ده میک بو ههر له دنیا دا برپاریان
 به سهردا نه نجام دهدرا له باره ی ئه و نارپکیه ی که هه یانه
 سه باره ت به نایین و به پیغه مبه ر ﷺ بیگومان نه وان
 گومانیان هه یه له م قورئانه و زور لیی دوو دنن.

ئهمه ش دل نه واییه که بو پیغه مبه رمان ﷺ واته: ههر تو
 نه بویت که ناوا گه له که ت رپگی نایین و بلا و کردنه وه ی ئه و
 قورئانه ت لیبگرن و به دروت بخه نه وه، ته ماشای موسا و
 گه له که ی بکه و بزانه چییان کردوه له گه لیدا.

﴿٤٦﴾ ههر که سیک ئیشی چاک بکات بو خو ی ده کات و خو ی
 سودی لیوهرده گریت و ههر که سیکی ش خرابه بکات تاوانی
 نه و خرابه یه ههر به مل خو یه تی و پهروهردگارت سته م له
 هیج بهنده یه کی ناکات.

﴿٤٧﴾ زانینی کاتی هاتنی روژی قیامه ت ههر بو لای زاتی خو ی
 ده گه رپته وه و که س هیچی لی نازانیت، هیج میوه یه ک له ناو
 کالانی نایه ته ده رو هیج میینه یه ک ئاوس نابو و نه و باره ی

﴿٤١﴾ به بیگومان نه و که سانه ی که باوه رپان به م قورئانه
 نه کرد نه و کاته ی که هاته لایان، تو له یان لیوهرده گرین. وه به
 بیگومان که نه وه په راپو یکی نایاب و به رپزه.

﴿٤٢﴾ که نه له نیستایدا و نه له داهاتویدا شتی پرپوچ
 ناتوانیت رووی تی بکات و شتیکی بیسودی تیدا به دی نه کراوه و
 ناکریت، چونکه ره وانه کراوی نه و زاته یه که زور دانا و
 سوپاسکراوه.

﴿٤٣﴾ جگه له و قسه خراب و نابه چییانه ی که به هه مو
 پیغه مبه رانی پیش تو و تراوه، شتیکی تازه تر به تو ناوتریت،
 که وابو ئارامگره ههروه کو چون نه وان ئارامیان گرت دلنیا به
 نه و خوا نه ناسانه سزا دهدرین ههروه کو چون نه وانیه ی پیشو
 سزادران، بیگومان په رده رگارت خاوه نی چاوپوشیه بو نه و
 که سانه ی راست و دروستن و له هه له کانیان په شیمان
 ده بنه وه و خاوه نی تو له ی به ژانیشه بو نه و که سانه ی له سه ر
 دزایه تی نایین و شیرک دهمرن.

﴿٤٤﴾ نه گه ر نه م قورئانه مان به زمانی غهیره عه ره بی ره وانه
 بکر دایه بیگومان ده یان وت: چون وا ده بیت ده بوایه
 نیشانه کانی روشن بکرایه وه ئایا چون وا ده بیت که نه م
 قورئانه عه ره بی نه بیت و پیغه مبه ر عه ره ب؟! واته شتی وا
 نابیت و ناگونجیت، بلئ نه و قورئانه رینمای و چاره سه ری
 نه خوشیه لاشه یی و ده رونه کانه بو نه و که سانه ی که
 باوه رپان پی هی ناوه، وه نه و که سانه ش که باوه ری پیناکه ن
 له ناو گو یچکه یاندا باری قورس هه یه و که رن و هیچی لی حالی
 نابه و نه وان کو یرن و جگه له به دبه ختی سو دیکی تری لی
 وه رناگرن، به لی نه وه نده بی ئاگا و دورن له راستیه وه هیج
 له و قورئانه تیناگن وه کو نه وه که له شو نیکی دوره وه
 بانگ بکرین و جگه له ده نکه که شتیکی تر حالی نه بن.

﴿٤٥﴾ جا به راستی ئیمه نه و په راپاوه مان (ته ورات) دا به
 موسا ﷺ جا یه ک قسه نه بون تییدا هه ندیک باوه ری
 پیکردو هه ندیکیش به درویان خسته وه (ههروه کو نه م

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا
 وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ
 شُرَكَاءِي قَالُوا أءَازِنَاكَ مَا مَنَا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَصَلَّ
 عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٨﴾
 لَا يَسْتَمُ الْأِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْتَوْسُّ
 قَنُوطًا ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَدْقَنْتَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتَهُ
 لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى
 رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْبَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
 وَلَنُدَبِّقُنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
 أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ
 ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ
 بِهِ مِّنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقِ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَأُرِيهِمْ
 عَذَابَنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ
 أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
 فِي مَرِيضَةٍ مِّنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَّا يَهْتَفُوا بِكُلِّ شَيْءٍ مَُّحِيطًا ﴿٥٤﴾

دانانیت مهگەر به گوپرهی زانیاری ئەو زاتە بیټ، جا ئەو رۆژه بانگیان دەکات و دەفهرموی: له کوپین هاوبه شهکانه؟ دهلین: پیمان راگه یاندویت که له ناو ئیمه دا شایه تیهک نیه که بلیت: تۆ هاوبهشت ههیه و دان به ههلهی خویندا دهنیین، چونکه ئەوه قیامهته و هه مو شتیکیان بۆ روشن بوتهوه.

﴿٤٨﴾ جا ئەوانه ی که له پێشدا هاواریان لیدهکردن و دهیان په رستن و ئیستا لییان گوم بوون و دلنیا بوون که هیچ په ناگایه کیان نیه و بیچاره و بیدمرتائن. جا پیم بلین: ئەوانه ی که تهوله دنیا دا په نایان بۆده بهیت و پیټ وایه دهتوانن له دواروژدا بین به هاوارتانه وه ئەوانه هه رخویا خودان یان غهیری خودان؟ ئەگەر دهلین: ئەوانیش هه رخودان ئەوه ئیتر قسه مان له گه لئان نیه ئەوه نده کوفره که تان گه وره و ئاشکرایه، وه ئەگەر ده شلین: غهیری خودان ده ی به وه ده بیټ به موشریک و هاوهل دانهر بۆخودا و به بی ته و به کردن و په شیمان بونه وه له و تاوانه خوا عه قوت ناکات، ده ی ژیر به و به درۆ و ده له سه ی دنیا به دینخۆزان خۆت شه رمه نده ی خوا و پاشه رۆژت مه که .

﴿٤٩﴾ مرؤف له داواکردنی مال و تهندروستی و شتی چاک وهرس نابیت خۆ ئەگەر زیانیکی توش هات ئەوسا و نا ئومید و دامو ده بیټ که به سه رو سیمایدا درده که ویت.

﴿٥٠﴾ جا ئەگەر پاش ئەو زیانه ی که توشی هاتوه تامی خوشیمان پێچهشت و بارودۆخی ژیانمان بۆچاک کرد به دلنیا بیه وه ده لیت: ئەمه بۆ منه، واته: خۆم شایسته ی ئەمه م و وا ده زانم که قیامهت نایهت، خۆ ئەگەر وه کو پێغه مبه ران ده لئین راست بو گه پینرامه وه بۆ لای په روه ردگارم ئەوه له ویش هه ر چاکترم بۆ هه یه، ئەم مرؤفه نه زان و خۆ په سه نده، و ده زانی چۆن له دنیا دا چاکه ی له گه لدا کراوه هه روه ها پاشه رۆژیش و ده بیټ، بی ناگایه له وه ی که چاکه ی ژیا نی دنیا ته نها بۆ تافیکردنه وه یه و هیچی تر جا کی له م تافیکردنه وه دا درچو ئەوه له قیامه تیشدا سه رفه رازه و کیش ده رنه چو ریسوا و شه رمه نده یه، ئەوه ته که په روه ردگار له وه لامي ئەو بۆچونه هه له دا ده فهرموی: ئەوسا به دلنیا بیه وه به و که سانه ی که خوانه ناسبون هه والی ئەو کرداره یان پیده ده یین که کردویانن و سزای چرو پرو توندیان پیده چه ژین.

﴿٥١﴾ خۆ هه ر کاتی که فه رو به ره که ته ی خو مان به سه ر مرؤفا بریژین له جیاتی سوپاس کردن دا له خو ی بای ده بیټ و گو ی به ئایین نادات و به لوت به رزیه وه لای تیده کات، ئەوسا هه ر کاتیکیش دو چاری زیان و ناخۆشی ببیت خاوه نی پارانه وه ی پان و به رینه.

﴿٥٢﴾ بلی: پیم بیژن ئەگەر ئەم قورئانه له لایه ن په روه ردگار وه بیټ و پاشان ئیوه باوه ری پینه که ن، کی گومراره له و که سه ی که له باره ی ئەم قورئانه وه له ناریکی و دلاره وکیه کی زۆر دوور له راستی دابیت؟ هیچ که س. ئینجا په روه ردگار ده فهرموی:

﴿٥٣﴾ به م زوانه له م بونه وه ره و له ناو خودی خویندا نیشه انه کانی خو مانیان پیشان ده ده یین تا رۆشن ببیته وه بۆیان که بیگومان ئەو زاته راسته و تاک و ته نیایه و هاوه لی نیه، نایا هه روا دزایه تیت ده که ن؟ ئەه ی په روه ردگار ت به س نیه بۆ تۆ له حالیکدا که هیچ گومانی تیدا نیه که خو ی ناگاداره به سه ر هه مو شتیکیا؟

﴿٥٤﴾ بزائن که بیگومان ئەوانه له گه یشتن به په روه ردگاری خۆیان بۆ حیساب و پا داشت و سزا له گومان دان، بزائن که بیگومان ئەو گه مارۆی هه مو شتیکی داوه به جوړیک که هیچ شتی که له ده روه ی بازنه ی زانیاری و ده سه لاتی ئەودا نیه. ده لین: عومه ری کور ی عه بدوله زیز چه سه ر دوانگه و سوپاس و ستایشی (الله) ی کرد و وتی: له پاشدا، ئەه ی خه لکینه من ئیوه م کۆ نه کرد وه ته وه بۆ ئەوه ی باسی رودا ویکتان بۆ بکه م به لام بیرم له هاتنی قیامهت و حیساب و کیتابی که کرد وه که ئیوه بۆی ده چن، جا زانیم ئەوه ی باوه ری به مه هه یه ساویلکه و که م عه قله، ئەوه ییش که باوه ری پیناکات له ناوچه و، چونکه ئەوه ی که باوه ری پی هه یه

پالى لىداۋەتەۋو بەگوپىردى پىۋىست بۆى ھەول نادات كەۋاتە كەم عەقلە، ئەۋەيش كە باۋەرى پىۋى نەبى ئاشكرىيە كە لەناو چوہ.

سورته شورى ۴۲

سورته شورى بە ئەلفولامەۋە كە سورته چلو دوۋەھمى قورنانه، لە مەكەدا ھاتوتە خواروۋە، پەنجاو سى ئايەتە، ھەندىك دەلئىن ئايەتى ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ بە سى ئايەتى ترەۋە لە مەدەينەدا ھاتوتە خواروۋە بە سورته حم عسق، سورته عسق، سورته حم سقو سورته شورى بەبى ئەلف لام ناو دەبىرت. وتراۋە بەگوپىردى دابەزىن سورته شەستونۋەھمەۋ پاش سورته (الكهف) و پىش (ابراهيم) دابەزىوہ.

بەناۋى اللہى زۆر بەسۆز و بىئىھايەت مېھربان

﴿۱﴾ ﴿۲﴾ ھا، مېم، عىن، سىن، قاف، ھەر خوا خۇى دەزانىت مەبەست جىە لەم بېتانه.

﴿۳﴾ ھەر ناۋايە بۆ لای تۆۋ لای ئەۋ كەسانەش كە لە پىش تۆدابون (اللہى) بە دەسلەتو دانا ۋەحى كىردوۋە پەيامى خۇى بۆ ناردون.

ھارىسى كورى ھىشام پىرسىارى لە پىغەمبەرى خوا ﷺ كىرد كە چۆن ۋەحىت بۆ دىت فەرموى: {أَحْيَانًا يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمَّا كَانَتْ أُمَّةٌ نَّصِيحَةٌ لَكُمْ وَأَحْيَانًا لِيَغْلِبَ عَلَيْكُمُ الضُّلُمَاتُ أَن لَوْ رَدُّوا عَنْكُمْ قَالُوا إِنَّ الْبَشَرِ لَكَاذِبُونَ} ۋەھۇ أشدہ علي فيفصم عني وقد وعيت عنه ما قال وأحياناً يتمثل لي الملك رجلاً فيكلمني فأعي ما يقول قالت عائشة رضي الله عنها ولقد رأيتني ينزل علي الوحى في اليوم الشديد البرد فيفصم عنه وإن جبينه ليترقق عرفاً /متفق عليه/ ھەندى جار ۋەھىم بۆ دىت ۋەكو دەنگى جەرەس كە ئەۋە زۆر سەختە لەلام جا كە جىا دەبىتەۋە لىم لە كاتىكدا كە ئەۋەى كە وتوئەتى لەبەرم كىردوۋە، ۋە ھەندى جارىش ئەۋە فرىشتەيە (جبرئىل) ۋەكو پىاۋىك دىتە لام قەسم لەگەلدا دەكات، جا لەبەرى دەكەم ئەۋەى كە دەپلىت، عائىشە دەبوت: بەراستى دىومە كە ۋەحى بۆ ھاتوۋە ﷺ لە پۇژىكى زۆر ساردا كاتىك كە لىي جىا دەبويەۋە عارەق بەناۋ جاۋانىدا دەھاتە خواروۋە}. ئىنجا دەفەرموى:

﴿۴﴾ ئەۋەى لە ناو ئاسمانان و لەناۋ زەۋىدايە ھەموى ھەرمولكى ئەۋە زاتەيەۋە ھەر خۇى پايە بەرزو گەۋرەيە.

﴿۵﴾ ئاسمانان لە ترسى اللہى خەرىكە بەسەريەكدا شەق و پەق بىت و فرىشتەكانىش لەگەل سوپاسى پەروەردگارباندا پاك و خاۋىنى و بى عەبىبى ئەۋە باس دەكەن و بۆ ئەۋانەش كە لەسەر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿۱﴾ عَسَىٰ ۙ أَن يَأْتِيَكُمُ الْغَوَامُ مِنَ الْبَحْرِ فَيَكْبِتُنَّ عَلَيْكُمْ فَذَرُوا لَهُمْ مَذَاجَهُمْ فِي الْيَوْمِ لَا قُوَّةَ لَهُمْ وَلَا يُسْمِعُكَ بِهَدْمِهِمْ جُنُودَ اللَّهِ لَوْ أَنَّ الْبَشَرَ لَفَاهِقُونَ
 ﴿۲﴾ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ
 ﴿۳﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ لَئِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ
 ﴿۴﴾ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ
 ﴿۵﴾ وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ
 ﴿۶﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يَدْخُلُ مِنَ الْأَشْجَارِ أَفْئِدَةٌ مِّنْ دُونِهَا وَيَسْمَعُ بِالْإِنسَانِ إِذَا يُلَاقِي أَهْلَهُ بِمِطْرٍ مِّنَ الْمَاءِ
 ﴿۷﴾ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ
 ﴿۸﴾ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ زُلْفَىٰ نَارًا فَاجْتَمَعَتْ عَلَيْهَا نَارُ الْبَشَرِ لَئِنْ أُنزِلَتْ لَفِي ضُحَاهِ أَكْبَرُ
 ﴿۹﴾ وَمَا أَخْلَقْنَاهُ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 ﴿۱۰﴾ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

زەۋىدان، داۋى ئى بوردىنان بۆ دەكەن، جا بزىن بىگومان كە اللہى ھەر خۇيەتى لىبوردە لە تاۋانى بەندەكانى و بە بەزەيشە بۇيان.

﴿۱﴾ جا ئەۋ كەسانەى كە جگە لە ئەۋ زاتە بۆ خۇيان دۆستانىكى تر دەگرن و دەيان پەرسىن، اللہى ئاگای لىيانەۋ تۆ زامىنان نىت. ۋە ئۇبالى كىردارى ناپەسندى خۇيان لەسەر شانى خۇيانەۋ تۆ ھەر ترسىنەرىكى بۆ ئەۋان و اللہى بەسەرياندا زالەۋ دەزانى جى دەكەن.

﴿۲﴾ جا ھەرنائوۋەھا قورئانىكى عەرەبىشمان ناردە لات تا تۆ خەلكى مەكەۋ ئەۋ كەسانەى جواردەۋرى لە سزای اللہى بترسىنى، ۋە ھەروەھا خەلك لە پۇژى كۆكردنەۋەى ھەمو دروستكراۋەكان كە پۇژى حىسابو پردو دۆزەخە بترسىنى كە ھىچگومان لە ھاتنى ئەۋ پۇژەدا نىە، جا خەلك جىا دەكرىنەۋە ھەندىك بۆ بەھەشت و تاقمىكىش بۆ ناۋ دۆزەخ و ناگرى داخ و سوتىنەر.

﴿۳﴾ جا ئەگەر اللہى ئارەزۆى ئى بوۋايە دەكىردن بە يەك گەل و لەسەر يەك ئايىن كە ئىسلامە بەلام اللہى خەلكى سەرىشك كىردوۋە لە ھەلبىزاردنى رىگای باش و خراب تا چاكان بەھۆى كارى چاكيانەۋە بختە ناۋ بەھەشتەۋە خراپانىش بۆ دۆزەخ، ئەۋسا ستەمكاران ھىچ دۆست و يارمەتى دەرييەكيان نىە نە لە دنىاداۋ نە لە دۋارۋۇدا.

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرْكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾
﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ
يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا
نُفِرُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾
فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
وَقُلْ ءَأَمِنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْتُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

﴿١٣﴾ اللّٰهُ ئاييىنىكى بۇداناون كه هەر ئهوهيه بهنوحىشى را سپاردوه، وه ئهوهى كه ئىمه ناردومانه لاي تو و ئهوهى كه ئاموژگارى ئىبراهيم و موسا عيسامان پىكردوه ئهوهيه كه: ئهم ئايينهى كه بوم ناردوون دهستى پيوه بگرن و بهش بهش مهبىن تييدا، واته ئايىنى پيغه مبهران هەر له ئادمه وه هتا خاتهم له بنه رها يهكن و هيچ حياوازيهكى تييدانيه و تنها له لق و پۇيدا حياوازيان ههيه و به په رپهوانى ههمويشيان و تراوه بهش بهش مهبىن، چونكه ئه وه بهش بهشيه سه رهراى لاوازيون و سه رشوړى له دنيا دا دهن به حيزبو و پيړو شهخس په رستو دهچنه رپىزى موشرىكانه وه، بۇيه به داوى ئه وه فه دهغه كردنى بهش بهشيه دا دهفه رموى: ئه وهى كه تو بانگيان ده كه يت بۇ لاي كه دهست گرتن به ئايىن و بهش بهش نه بونه سهخته له لاي هاوبهش دانهران؟! اللّٰهُ ئاره زوى له ههر كه سيك هه بيئ هه ليده بزي ريت و ههر كه سيكيش به دل بگه رپته وه بۇ لاي ئه وه رينمايى دهكات و ده يگه يه نيئ به خو شبه ختى هه تاهه تايى.

﴿١٤﴾ جا ئه مانه پارچه پارچه نه بون مه گهر پاش ئه وهى كه زانيارى باشيان هاتبوه لا كه ئايىنى ئيسلامه ئه مهش تنها له بهر ئيره يى وحه سادعت و دوژمنايه تى ئهم دينه بوه نه شتيكى تر، چونكه ههمويان له پيشدا يهك دهنگ بون كه ئه گهر پيغه مبهرو ئايىنى تازه هات به دل و به گيان وه رى ده گرين به لام كاتي ك كه هات له بهر ئيره يى ئاوايان به خو يان كرد، خو ئه گهر بريارى په روه ردگارت پيش نه كه وتايه به دواخستنى سزا، ههر زور زوو كاريان به سزادان يه كسه ر ده كرايه وه، بيگومان ئه وان هى كه په راوى خودايان بۇ به جيما تييدا كه وتنه دوو دل بون لىى.

﴿١٥﴾ جا له بهر ئه مه توش بانگى خه لك بكه بۇ ئهم ئايينه و راست و دروست له سه رى بوهسته و ئهم لاو ئه ولا مه كه وه كو چون فه رمانت پي كراوه، وه په رپه وى له ئاره زوى ئه وان مه كه و بلئ: باوه رم هه يه به و په راوانه ي كه اللّٰهُ ره وان هى كردون و فه رمانم پي كراوه كه به داد په روه رانه هه لس و كه وتان له نيواندا بكه م، اللّٰهُ په روه ردگارمانه و په روه ردگارتانه، كردارى خو مان ههر بۇ خو مان و كردارى خو تان ههر بۇ خو تان، له نيوان ئيمه و ئيوه دا هيچ به لگه يه ك نيه كه باس نه كرابيئ، اللّٰهُ له گه ل يه كدا له

﴿٩﴾ ئايا جگه له و زاته كه سيكى تر دهكهن به دوست بوختان له حاليئدا كه اللّٰهُ خو ي يارمه تى ده رى باوه ردارانه و ههر خو يه تى كه مردوان زيندو ده كاته وه و ههر ئه وه زاته يه توانا ي به سه ر هه مو شتيكدا هه يه؟

﴿١٠﴾ جا له سه ر ههر شتيك ريك نه كه وتن و ناكوكى كه وته نيوانتانه وه ئه وسا بريارى يه كلا كردنه وهى ئه وه ههر له لاي (اللّٰهُ) يه و نابى به ره و جيگا و كه سى تر برؤن، ئه وه (اللّٰهُ) يه ي كه باسى ئه كه م په روه رده گارمه، ههر به و زاته ش پشت ده به ستم و ههر بۇ لاي ئه ويش ده گه رپمه وه و هه مو بريارىك ههر له وه و مرده گرم.

﴿١١﴾ ئه وه زاته دروستكه رى هه مو ئاسمانان و زه وييه و له خو تان هاوسه رانى بۇ دروستكردون و له چوار پييانيش نيرو ميى داناوه، تا به هو ي ئه وه جوته وه زورتان بكات، هيچ شتيك وي نه ي ئه وه نيه و ههر خو ي بي سه رى هه مو گو فتاريكه و بي نه رى هه مو ره فتاريك.

﴿١٢﴾ كليلى هه مو كاروباره كانى ئاسمانان و زه وى ههر به ده ست ئه وه كه بۇ ههر كه سيك ئاره زوى لى بيت رۇزى فره وان دهكات و ده يشيگرپته وه له و كه سه يش كه ئاره زوى لى بيت، بيگومان كه ئه وه به سه ر هه مو شتيكدا زانيارى زوره. جا ئه و زيادو كه مييه ي نيوانى خه لك هه مو ي داد په روه رانه و دانا يانه يه و له سه ر بناغه ي ئه وه زانياره يه زوره ي خو يه تى.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُ، مَجْنُهُمْ
 دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
 ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ
 لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِهَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مُسْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ
 أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾
 اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ
 ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَتْ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزَدَلَهُ، فِي حَرْثِهِ، وَمَنْ
 كَانَتْ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ، فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
 مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
 وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ
 مُسْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْحَاتٍ الْجَنَّاتِ
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

به زوویی تۆله یان لی ودرناگیریت با دلخوش نه بن به
 کارهکانیان وله خویمان بای نه بن، الله ماوه دهدات به همو
 مروفتیک جا به چاکه وه خه ریک بیت یان به خراپه وه تا کاتی
 دیاریکراوی دیت جا ئه وکاته چاکه به چاکه پاداشت دهداته وه
 خراپه ییش به سزاو ناگری دۆزه خ جا به راستی ئه وه که سانه ی که
 ئه م جوړه بهرنامه وه یاسایانه دادنه یین و په پیره وی لیوه دهکن
 پییشه کی ستم له خویمان و پاشان له خه لکیش بویه په روهردگار
 به ستمکار ناویان دهدات و دهفه رموی: بیگومان سزای به ژان
 هه یه بو ستمکاران.

﴿٢٢﴾ ئه ی بینر له رۆژی دوا پیدا تۆ ده بینی ستمکاران له سزای
 کاری خوگرده یان دترسن خو ئه وه سزایه ش تازه هاتوته
 سه ریان و درجونیان نیه، وه له ولایشه وه ده بینی، ئه وه که سانه ی
 که باوه رپان هیناوه و کرداری چاکیان کردوه له ناو شوینه
 سهیرانگانکی باخچه کاندان و نه وه ی که خو شیه له نازو نیعمه ت
 له لایه ن په روهردگاریانه وه هه یانه، نه وه ههر خو ی به خششیک
 که وره یه به خه لات په روهردگاریان به وانی ده به خشیت. جا بیر
 بکه روه به بزانه تۆ له کامیانی، رپیازی خوی گه وره و میهره بان ت
 هه لبراردوه و جگه له وه به هیچ یاسایه کی تر رازی نابی یان به
 پیچه وانه خو تت داوه به ده ست واقعی ناله باره وه وه ههر رۆژیک
 له سه ر په تیک یاری ده که هیت و خو یش ت به موسلمان ده زانی؟!

قیامه تدا کو مان ده کاته وه، خو سه ره نه جام ههر بو لای نه ویشه
 گه رانه وه مان.

﴿١٦﴾ جا ئه وه که سانه ی که ده مه ده مه ده که ن له زاتی (الله) دا دوا ی
 نه وه ی که وه لایمی دراوته وه وه که سانی ک به و باوه رپان هیناوه
 به لکه کانیان پوچ و هه لوه شاوه یه و رق و تورپی په روهردگاریان
 وه کو چادریک له سه ره و سزایه کی سه ختیان بو هه یه له سه ر نه وه
 ده مه ده مه و دزایه تی کردنه یان.

﴿١٧﴾ الله ئه و زاته یه که ته وای په راوه کانی ره وانه کردوه که
 سه راپا حق وراستن و میزانی شی نارده و تا خه لکی فی ری
 دادبه روه ری بب ن له که شانه و پیوانه و ته وای برپار و کاروباریاندا،
 وه تۆ نازانیت؟ له وانه یه کاتی هاتنی رۆژی دوا یی نریک بیت.

﴿١٨﴾ جا ئه وه که سانه ی که باوه رپان به و رۆزه نیه به په له ن بو
 هاتنی و به گالته وه چونکه به راستی نازان دا وای هاتنی ده کن
 به لام نه وه که سانه ی که باوه رپان به و رۆزه هه یه لییده ترسن و
 ده زانن که نه و رۆزه راسته و دیت به سه ر ئه م مرو ف و
 بونه ورده دا، بزانی بیگومان نه وه که سانه ی که له باره ی هاتنی
 قیامه ته وه گومانیان هه یه وان له سه ر لی شی و او ییه کی دوور له
 راستیداو زور نابات په شیمان ده بنه وه، به لام نه وه کاته په شیمانی
 بیسوده بو یان.

﴿١٩﴾ الله به لوتف و به سوژه بو بنده کانی، نه و رۆزی دهدات
 به وه ی که نارده زوی لییه تی، جا ههر خو ی به توانا و ده سه لاتداره و
 ههر شتی نارده زوی لی بیت ده یکتا و هیچ به ربه رستی ک ناتوانی
 ریگای پیبگری ت.

﴿٢٠﴾ ههر که سیک به و کارو ته لاشه ی دنیای خو ی ده سه که وتی
 رۆژی دوا یی مه به ست بیت نی مه نه و نائومی د ناکه یین و به شی
 ده ده یین و بو یی زیاد ده که یین، وه ههر که سیکیش ههر ده سه که وتی
 دنیای مه به ست بیت هه ندیکی له وه پیده ده یین و له رۆزی دوا پیدا
 هیچ به شیک تری نیه.

﴿٢١﴾ ئایا نه وان هاو به شانیکیان هه یه که ئایینیان بو دانابن و
 په پیره وی لیبکن له حالیکدا که الله ماوه ی به وه نه داوه که جگه
 له بهرنامه ی خو ی بهرنامه یه کی تر هه لبریزن و په پیره وی بکن،
 نه وسه نه گه ر دوا خستی برپاری جیا که ره وه ی حق و ناحق
 زووتر له لایه ن (الله) وه نه درایه که ماوه یان پیبدریت تا ده گن
 به کاتی خو ی به بی شک ده می ک بو له نیوانیاندا به سزاو تۆله لی
 سه ندنیان نی ش کوتایی پی هاتبو. که واته نه وانه ی که نه مپرو
 یاسا و بهرنامه بو خو یان دادنه یین به ههر ناویکه وه بیت نه گه ر

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا
 أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْرَفْ حَسَنَةً نَّزِدْ
 لَهُ فِيهَا حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَأَىٰ عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا فَإِن يَدشَأِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحْيِي الْحَيَّ
 بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
 عَن عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾
 وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ
 وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ سَظَّ اللَّهُ الرِّزْقَ
 لِعِبَادِهِ لَبَعَثَ فِي الْأَرْضِ وَلَكِن يُنزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ
 خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنزِلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَنَطُوا
 وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمَن ءَايَنَّهُ خَلْقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ
 إِذِ ابْتِءَاءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصْبَحْكُمْ مِّن مَّصِيبَةٍ فِيمَا
 كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
 فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

نهمه قسهی خواجه و له خوا بترسه و دنیا فریودهره و بؤ کهس نامینی.

﴿٢٣﴾ نهوه نهو مؤزدهیه که الله دهیدات بهو بهندانیه که باورپیان هیئاوه کرداری چاکیان نهنجام داوه، نهی محمد ﷺ بلئی: من داوی هیچ پاداشتیکتان لی ناکم لهسر نهام بانگهوازه، بهلام نهمهویت دژایهتیم نهکنه و نهو پهیوهندیه خزمایهتیهی که له نیوانماندایه نهیبچرینن، خو ههر کهسیکیس چاکهیهک بکات نیمه چاکهکی به زیاتروه پاداشت ددهینهوه، بیگومان الله چاوپوشیکاره له تاوانی بهندهکانی و پاداشت دهرهویه به زیادهوه لهسر چاکهکانیان و چاکهیان ناخاته پشتگویی و هیچکسسیسی لهبیر ناچیتهوه. سهبارت بهمهبهستی ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾ له عهبدولای کوری عهباس پرسیار کرا سعید کوری جوبهیر پیش نهو وهلامی داوه و تی:مهبهست خوشهویستی خزمهکانی پیغهمبهره ﷺ ، عهبدولای کوری عهباس و تی: پهلهت کرد چونکه هیچ هوزیکی قورهیش نیه که خزمایهتی لهگهل پیغهمبهردا ﷺ نهبوییت، بهلام مهبهست نهوهیه که: ﴿فَنَزَلَتْ عَلَيْهِ إِلَّا أَن تَصِلُوا قَرَابَةَ بَنِي وَبَيْنَكُمْ / البخاری﴾ نهو نایهته دابهزیوته سهری واته: نهگهر باورپیشم پیناکهن، من ههر نهوهم دهویت که پهیوهندی خزمایهتی نیوانمان نهیبچرینن}.

﴿٢٤﴾ نایا نهمانه دهلین پیغهمبهر ﷺ درؤ بهدهم (الله) وه دهکات، جا نهگهر الله ناردهزوی لیبیت دلت مؤر دهکات که هیچ ودرنهگریت و له هیچ حالی نهبییت، خو الله به فهرمانی خوئی شتی پروپووج لهناو دهبات و راستی دهچهسپینن، بهراستی نهو ههرچی لهناو دلهکاندایه دهیزانییت. واته: محمد ﷺ هیچی لی ناکریت لهسر نهام قسانیه که بهلای نیوهوه راست نیه، بهلگو بهراست و رهوان نهام پهیامه دهگهیهنیت چاک بزانن و دلتیابن که محمد پیغهمبهری خواجه و پهیامهکی راست و دروسته و لهلایهن بهرومردگارتانهوه بوی رهوانه کراوه.

﴿٢٥﴾ جا ههر نهو زاتهیه که پهشیمانی له بهندهکانی خوئی قهبول دهکات و له خرابهکان چاوپوشی دهکات و دوزانی بهوهی که دهیلین و دهیکهن.

سهبارت به پهشیمان بونهوه و تهویه پیغهمبهرمان ﷺ دهفهرموی: ﴿لِلَّهِ أَشَدُّ فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِّنْ أَحَدِكُمْ إِحْدُ ضَالَّتْ فِي الْمَكَانِ الَّذِي يَخَافُ أَنْ يَقْتُلَهُ فِيهِ الْعَطَشُ / مسلم﴾ بیگومان که الله زور کهیفخوشره به پهشیمان بونهوهی بهندهی خوئی لهو کهسهی نیوه که وشتی ونبوی خوئی بهناو و خواردنهوه دستکهویتهوه له جیگایهکدا که ترسی نهوهی ههبییت که له تینیویهتیدا بمرییت، نهگهر نهوبنهوبارگهی خوئییه دستی نهکهوتایهوه}.

﴿٢٦﴾ خو نهو کهسانیه که باورپیان هیئاوه کرداری چاکیان نهنجام داوه الله نزیان لیوردهگریت و به هانایانهوه دییت و له چاکهی خویشیان زیاتر پاداشتیان پیدهواتهوه، وه بؤ نهو کهسانیه که خوانهاسن سزای توند ههیه.

﴿٢٧﴾ دهلین: نهو کومهله هاوهله ههزارانهی کهبهناو (اصحاب الصفه) بهناوبانگ بون ناوتیان دهخواست که نهگهر خوا مالی پیبداینایه ناواو ناوامان دهکرد، جا نهام نایهته دابهزی. واته: نهگهر الله بزوی بهبی سهروبهر بدایه به بهندهکانی لهم سهر زهویدا ههمو له خوئییهی دهبون و ستمیان دهکرد و ههرگیز تیر نهدهبون، بهلام نهو بهو نهاندازی که خوئی دهیهوییت و بهسودی بهندهکانیهتی رهوانیهی دهکات، بیگومان که نهو زور بهناگایه بهناو دهرونی مرؤفهکان و بینهری کردارهکانیانه.

﴿٢٨﴾ جا ههر نهوه که لهپاش ناومید بونی خهک لهباران، باران رهوانه دهکات و خهیر و فهپی خوئی بلاودهکاتهوه، وهههر خوئییهتی که بهدلسوزیهوه سهرپهرشتی مرؤف دهکات، کهزور سوپاس بؤ کراوه.

﴿٢٩﴾ خو ههندیکی تر له بهلگهکانی دهسهلات و هیزو زانایی و ناگایی نهو زاته دروستکردنی ناسمانان و زهوییه، وهنهو ههمو

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ إِنَّ يَسْأَلُ يُسْكَرِ الْرِيحِ
 فَيُظَلِّلَنَّ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
 ﴿٣٣﴾ أَوْ يُوقِفَهُنَّ يَمَّا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمُ الَّذِينَ
 يَجِدُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٣٥﴾ هَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمُنِّعٌ
 لِّحَيَوَاتِهِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
 يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا
 عَضِبُوا لَهُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
 وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ
 الْبَغْيُ هُمْ يَنْصَبُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا
 وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ أَنْصَرَ
 بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ
 يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنِ صَبَرَ وَعَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ
 ﴿٤٣﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَرْدٍ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ
 لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

هاتهى قورئان ههروا ساده ناسان نيه بهلكو موعجزيههكى
 گورهيهو پيويسته زياتر به دهقهكانى باومرمان جوش بدين،
 نينجا دهفهرموى: بيگومان چهندين بهلگه له وهدا ههيه بؤ ههمو
 مروفيكى خوگرو سوپاسگوزار.

﴿٣٤﴾ يان به هوى كوششى خراپى خويانهوه نهو كهشتيانه لهناو
 ببات، كى دهنوانى ريگاي ليبيگريت؟ خو له زور تاوانيش
 چاوپوشى دهكاتو مروف سزا نادات چونكه خاوهنى سوزو
 ميهرهبانیه بؤ ههمو دروستكراوهكانى كه مروف له زوربهيان
 بهريز تره.

﴿٣٥﴾ جا تا نهو كهسانهى كه كيشه دهكهن دربارهى نيشانهكانى
 نيمه برانن كه هيچ ريگايهكى درجونيان نيه لهو سزايهى كه له
 سهر تاوانهكانيان يهخهيان دهگريت.

﴿٣٦﴾ نهو شتهى كه به ئيوه دراوه ههر خوشيهكى زيانى دنيايهو
 نهو شتهى كه لهلاى (الله) يههر نهوه چاكهو به پيتهو
 دمينيتهوه، جا نهوه بؤ نهو كهسانهيه كه باومرمان هيناوهو ههر
 به پهروردگارى خويان پشت دهبهستن.

﴿٣٧﴾ جا بؤنهو كهسانهيه كه له تاوانه گورهكانو داوين پيسى
 دوور دهكهنهوهو ههر كاتيكيش رقيان ههستين، رقى خويان
 دهخونهوهو عهفووه دهكهن.

جانهمرانهيش كه لهناوياندا بلاوى كردونهتهوه، نهوسا ههر
 خويشى ههر كاتى ويستى دهسهلاتى ههيه بهسهر
 كوكردنهوهياندا.

﴿٣٠﴾ جا ههر تنگ و چهلمهيههكتان دووچار بوبيت ههر به
 هوى تاوانى خوتانهويهو له زوريك له تاوانهكانتان چاوپوشى
 دهكات. كهواته پهروردگار له زوريك له تاوانهكان كه مروف
 دهيكهن چاوپوشى دهكات بهلام ههنديكيتر دهبين بههوى دوچار
 بونى بهلاو كوسپ بؤ مروف، وه نهم بهلاو تهنگانه له راستيدا
 خوى جوريكه له ليبوردى پهروردگار تاكو به وهرگرتنى توله له
 بهندهكانى لهم دنياى تولهى نهو دنيايان لهسهر نهمينى، وهك
 پيغهمبرمان ﷺ دهفهرموى: {مَا مِنْ شَيْءٍ يُصِيبُ الْمُؤْمِنَ حَتَّى
 الشُّوْكَةِ تُصِيبُهُ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً أَوْ حُطَّتْ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ / مسلم/
 باومردار هيچ گرفتاريهكى توش نابيت تهنانهت دريك
 كهبهلهشيدا بجيت مهگهر الله چاكهيهكى بؤ تومار بكات يان
 خراپهيهكى لهسهر لابدات} كهواته گرفتاريهكانى دنيا بؤ
 باومرداران ههر خهيرو چاكهيه ههر چهند له روالهتا بارىكى
 سهختو گران بيت.

﴿٣١﴾ خو ئيوه ناتوانن لهم سهر زويهدا خوتان له دهست الله
 رزگار بكنو خوتان هشار بدن، نهوسا جگه له (الله) يش
 هيچدوستو يارمهتى دهرىكتان نيه، واته: زبير بنو لهو بترسو
 دهست به ريبازى نهوزاتهوهبگرن تا يارمهتبتان بداتو بيت به
 هانانتهوه.

﴿٣٢﴾ جا ههنديكى تر له نيشانهكانى هيرو دهسهلاتى نهوزاته
 نهو كهشتيه گورهو گرانهن كه وهكو چيا له دورهو ديارنو به
 ناو دهرىكاندا دينو دهرؤن بؤ نازو گوياز كردن و هينان و بردنى
 كهل و پهلى پيويست له ولاتيكهوه بؤ ولاتيكى تر.

﴿٣٣﴾ نهگهر خوا نارمزوى ليبيت (با) دهوهستينى، نهوسا نهو
 كهشتيانه لهسهر نهو ناوهى دهرىا دهوهستن. پيم خوشه نهمه
 كهمى روشنتر بكهمهوه، كاتى خوى و نهو سهردهمهى كه نهم
 قورنانهى تييدا دابهزيوه نهو كهشتيه گورهوه بههوى باوه
 گهشتو گهرانيان پيكراوه كه ناگرو بهنزين و گازو شتى تر نهبوه
 نيستا لهوانهيه كه كهشتيهكان زور زور گورهوه گرانت
 دروستكراونو بهو شتانه كار دهكاتو با نهم لاو نهولاي پى ناكات
 بهلام نهوهى راستى بيت نهگهر جوان سرنجى نايهتهكه بدين
 دهبينين دهفهرموى: نهگهر نارمزوى لى بيت نهو بايه دهوهستينى،
 جا نهو كاته كهشتيهكانيش ديسان ناتوانن هاتوچؤ بكن، چونكه
 نهگهر با بوهستيت نهك ناگرهكان هيچيان روشن نابن بهلكو
 ههموگيان لهبهرانيش كه ههناسه دهنن دهخنيكىن؟ كهوابو پيك

٤٢ تاوان هەر لهسه ر ئه و كهسانهيه كه لهم زهويداو به ملهوپرى و به ناحق ستهم له خهلك دهكهن ، بۆ ئهوانه له رۆزى قيامهتدا سزايهكى بهزان ههيه.

٤٣ خو بهراستی ئه و كهسهى كه خوى دهگريت و چاو پۆشى دهكات لهو خراپانهى كه بهرامبهرى دهگريت لهحالتىكدا كه دهتوانى تۆله وهرگريت ئهوه بهشيكه له ئاكارو رهفتاره گرنگو بهسهندهكان.

٤٤ خو هەر كهسيكيش الله سهرى لييتيك بدات، ئهوسا لهپاش ئه و هيج دۆستىكى ترى نيه ريئمايى بكات، جا تۆ دهبينى ستهمكاران كاتيك كه چاويان به سزا دهكهويت هاواريان ليههلهدستيت و دهئين: ئايا هيج ريگا و چارهيهكمان ههيه بۆ رزگاربون لهم سزايه؟ نهخير تازه پهشيمانى و دان به تاواندا نان هيج سوودىكى نيه بۆيان.

٤٥ جا كه دهيانبنه سهر ئه و ئاگره تۆ دهيان بينى له شهرمهزاريدا چاوشورن و به دزيهوه لهزيرهوه چاوه و چاويانه تا بهلگو دهرهتانيك بدۆزنهوه بۆ رزگاربونيان بهلام تازه ههمو شتيان لهدهست داوه و ئه و كهسانهش كه باوهريان هيئاوه دهئين: بيگومان له رۆزى قيامهتدا رهنجهرۆ ئه و كهسهيه كه خوئيشى و كهس و كاريشى لهدهست داوه، بزانن كه بيگومان ستهمكاران لهناو سزاي ههميشهبيدان و ههرگيز رزگاريان نابيت.

٤٦ جا بۆ ئهوان جگه له الله هيج دۆستىكى تريان نيه كه يارمهتيان بدات و ههر كهسيكيش كه الله گومراهى كرد، ئهوسا هيج چاره و ريگايهكى ترى نيه بۆ رزگارى و خوشبهختى.

٤٧ وهلامى پهروهردگارى خۆتان بدنهوه و پهپرهوى فهرمانهكانى بكهن بهر لهوهى كه رۆزى بيت لهلايهن (الله) وه كه گهپانهوى نيه، جا ئه و كاته هيج پهناگايهكتان نيه و ناشتوانن نهحاشاي لى بكهن و نه خۆتان بگۆرن تا نهناسرينهوه.

٤٨ جا ئهگه ر پشتيان لهم ئايينه كرد، با بيكهن چونكه تۆمان رهوانه نهكردوه كه چاوديريان بيت، بيگومان ئيمه ههر كاتيك لهلايهن خۆمانهوه خهپرو خوئيشى بددين به مروف بهوه شادمان دهبيت، خو ئهگه ر به تهنگ و چهلهمهيهكيش گرفتار بين بههوى كار و تهلاشى خراپى خۆيانهوه، ئهوسا بيگومان ئه و مروفه زۆر سپله و نمهك نهناسه و ههمو خوشيهكانى له بير دهچيتهوه.

٤٩ ناسمانان و زهوى ههر مولكى (الله) يه كهئهوهى ئارهزوى لى بيت دروستى دهكات، به كهسى كه ئارهزوى لى بيت كج ديدات و به كهسيكيش كهئارهزوى لى بيت كور دهبهخشى،

وَتَرْتَهُمْ يَبْعَرُونَ عَلَيْهَا حَشِيعِينَ مِنَ الَّذِينَ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَتْ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ أَسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِلَّا أَلْبَلَغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَحَرَحَ بِهَا وَإِنْ نُضِيبُهُمْ سَيْئَةً يُمَا قَدَمَتْ أَيْدِيَهُمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلَّهِ مَلَأْتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنِئْنَا وَنَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الْذُكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يَرُوجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنِئْنَا وَبَجَعَلُ مِنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ لِشَيْءٍ أَنْ يُلْحَمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَائِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآذَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ مُّبِينٍ ﴿٥١﴾

٣٨ خو بۆ ئه و كهسانهيشه كه وهلامى پهروهردگارى خۆيانيان داوتهوه و نويز دهكهن و لهنيوان خۆياندا كاروباريان به پرس و راي يهكتره و لهوهيش كه پيمان داون لهسهروهت و سامان دهبهخشن.

٣٩ ئهوسا ئه و نيعمهته ههتا ههتاييه بۆ ئه و كهسانهيه كه ههر كاتيك دهست دريژيبهكيان بكرينه سهر تۆله دهسيننهوه.

٤٠ وه تۆلهى خراپه ههر خراپهيهكه وهكو خوئى و نابى زياتر بكرت، ئهوسا ههر كهسيكيش چاو پۆشى بكات لهو كهسهى كه ستهمى ليكردوه و ههولئى ناشتى بدات ئهوه پاداشتهكهى لهلاى (الله) يه، بيگومان كه ئه و زاته ستهمكارانى خوئيش ناويت. له فهرمودهدا هاتوه كه {وما زاد الله عبداً بغفٍ الا عزاً / مسلم / الله} بهندهى خوئى به چاوپۆشى ههر بهرز دهكاتوه.

جا الله دادگهري و تۆله سهندهنهوى داناوه لهناو بهندهكانيدا بهلام ناشتى و چاو پۆشى و چاكهى بهلاوه خوشهويست تره بۆ ناو بهندهكانى.

٤١ جا ئه و كهسهى كه پاش ئهوهى كهستهمى ليكراو تۆلهى سهندهوه ئهوسا ئهوانه هيج تاوانىكيان لهسهر نيه، چونكه مافى خۆيان وهرگرتوهتهوه. ئهى كئى تاوانباره؟

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
وَإِنَّا لَنَهْدِيكَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

۸۹

سُورَةُ الزُّحُرُفِ

۴۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَمْدٌ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُمِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّا فِي أَمْرِ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلِّي حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيِّ فِي
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ
﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ
﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُم فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

بارهان سهرئه نجام بؤ لای ئەو دهگه رینه وه چ له سهره تاوه و ج
له کو تاییدا، وه تهنه خویه تی بریاریان تییدا ددهات.

۸۹

سورته زوخورف

۴۳

سورته زوخورف که سورته چلوسی ههمی قورنانه، له
مه که دا هانوته خواره وه، هه شتاو نؤ نایه ته، و تراوه به گویره ی
دابزه زین سورته شهست و دووه مه و پاش سورته (فصلت) و
پیش (الدخان) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زور به سوژ و بی نیهایه ت میهره بان

﴿١﴾ حامیم، سویند بهم پهراوهی که رۆشنکه رو هی راست و
ناراست و چاک و خراپه.

﴿٢﴾ به راستی ئیمه ئەو پهراوه مان به زمانی عهره بی دانا،
به لگو ئیوه تی بی بگهن و سودی لیوه رگرن.

﴿٤﴾ سا بیگومان ئەو قورنانه له لای ئیمه له له و حوله حفوزدا
تۆمار کراوه، پله ی بهرزه به سهر ههمو پهراوه کانی تر داو پرپه تی
له دانایی و لیزانی بؤ ئیوه تا په پره وی بگهن و بگهن به
خۆشبه ختی دنیا و دوا رۆژ، به لām ئیوه خۆتانی لی گیل ده که ن و
حه زتان له و پهراوه نیه و نرمی و بی نرخیتان بۆ خۆتان ده ویت
به لām په رومردگارتان له خۆتان دلسۆزتره پیتان و به گوئی ئیوه
ناکات، وه ک ده فهرموی:

﴿٥٠﴾ یان کورپو کچیان پیده دات و نه و هیش که ناره زوی لیبیت
نه زۆکی ده کات و هیچی پینادات، بیگومان که ئەو زۆر زانه ره و
زۆر به ده سه لاته، واته: خه لکی کردوه به جوار به شه وه به شیک
ههر کورپی پیده دات و به شیک ههر کچی پیده دات و به شیکیش
کورپو کچی پیده دات و به شیکیش هیچی پینادات ههر وه کو چۆن
مروقی به جوار شیوه دروست کردوه به شیک بی باب و دایک وه کو
ئاهم الصلوات، وه به شیک سهری لای بابی هه یه و بی دایکه وه کو
حه وا، به شیک دایکی هه یه و بی باب وه کو عیسی الصلوات
به شه که ی تری له باب و دایک دروست بون وه کو باقی خه لکی تر،
که و ابو پیویسته ههر خوی بناسین و ههر بۆنه و به ندایه تی
بکه ین و ههر له و داوای مال و مندال بکه ین، چونکه هیچ که سی
تر له م باره وه هیچی پینا کریت.

ئینجا له کوتای سورته که دا دهمان باته وه بؤ باسی سهره تای
سورته که، که باسی وه حیه و جو ره کانی و ده فهرموی:

﴿٥١﴾ ئەوسا هیچ مروقیک نیه که الله له دنیا دا روه ره و قسه ی
له گه لدا کرد بی ت مه گه ر شتیکی خستیته دلیه وه یان له پشتی
په رده وه وه کو له گه ل موسادا قسه کرا یان نی در او ی نارده وه ئەوسا
نه ویش به ئیزنی الله ئەو شته ی که ناره زوی لیبه پییگه یانده و،
بیگومان ئەوزاته پایه به رزو دانیه.

﴿٥٢﴾ جا ههر ناوه ها وه حیمان کرده لای تۆ به شیک له
فه رمانه کانی خۆمان، ههر وه کو رۆح چۆن پیویسته بؤ له ش ههر
ناوه ها ئەم قورنانه ش پیویسته بؤ پاک و خاوینی و بؤ بوژانه وه ی
رۆح جا ههر وه کو چۆن مروقی به بی رۆح به مروقی نامینیت،
ههر وه ها مروقیش به بی ئەم قورنانه وه کو مروقی نامینیت به لگو
وه کو نازه له کانی تری لی دیت ههر وه کو ئەمرۆ ئیمه به چاوی
خۆمان ده بینین، تۆ ئەی محمد ﷺ له پیشدا نه ت ده زانی په راو
کامه یه و بر وا چیه به لām ئیمه ئەم پهراوه مان کرد به روناکی تا
به ئەم قورنانه ئەو که سه ی که ناره زۆمان لیبیت له به نده کانه مان
رینمای بیگه یه نینه خۆشبه ختی ئەگه ر خوی گیل
نه کات، بیگومان تۆ خه لکی رینمای ده که یه ت بؤ ریگای راست. جا
ئەو ریگا راسته مان بؤ ناشکرا ده کات و ده فهرموی:

﴿٥٣﴾ ریگای راست ریگای (الله) یه ئەو زاته ی که ئەوه ی له
ئاسمانان و زه ویدایه هه موی مولگی ئەوه، بزانه که هه مو کارو

پيغمبره که ی خویان له ناومان بردن، داستانی پیشوه کانیش تیپه ری، جا نه مانیش نه گهر هر ناوها رهفتار بکه ن دوچار ی هه مان چاره نوس ده بن چونکه دابی خودا ناگوریت.

۹ خۆ نه گهر لییان بپرسیت که کئ ئەم ناسمانان و زهویه ی دروستکردوه بیگومان ده لئین: ئەو زاته به ده سه لاته زۆر زانایه دروستیکردوه که اللّٰه یه .

۱۰ ئەو زاته ی که ئەم زهویه ی بۆ کردون به بیسکه و حیگای ئارامگرتنتان و له ناویدا چه ن دین ریگای دروستکردوه بۆ هاتوچۆ کردنتان ، به لکو ئیوه ش به ئەو ریگایانه ری دهریکه ن و به حیگای مه به ستی خۆتان بگهن، ئینجا به لکو ئیوه ش به وردبونه وه له و ریگاو بانه جوړاو جوړانه خوی خۆتان بدۆزنه زوه و ریگای راست بگرن.

۱۱ جا ئەو زاته ی که له ناسمانه وه به ئەندازه ی پبویستی مرؤف ئاو ده نی ریته خواره وه ، ئەوسا به و ناوه ولاتی وشک و بی گزوگیا ئاودارو پر له شینایی ده که ی ن، جا ههروه گو ئەو زهوی و گیا مردوه زیندوده که ی نه وه هه ربه م شیوه یه ئیوه ش له گۆره کانتانه وه دهرده هیئیرین و جاریکی تر زیندو ده کری نه وه بۆ حساب و پاداشت و سزا، پیتان خوش بی ت یان نا.

۱۲ خۆ ئەو زاته ی که ئەم هه مو جوتانه ی دروستکردوه و به شیک له که شتی و چوار پبیینیشی دروستکردوه بۆتان تا سواریان ببن بۆ ئازو گویازو هاتوچۆ کردنتان.

۱۳ ئەوانه مان رامکردوه بۆتان بۆ ئەوه ی بتوانن بوهستن له سه ر پشتیان ، پاشان یادی چاکه ی پهروه ردگارتان بکه ن هه ر کاتی که به ته وای وه ستان له سه ر یان و بلین: پاک و بی عه بیی بۆ ئەو زاته ی که ئەمه ی بۆ رامکردوین، خۆ ئیمه توانای رامکردنی ئەمانه مان نه بو نه گهر ئەو زاته رامی نه کردنایه بۆمان.

۱۴ جا بیگومان ئیمه هه ر بۆ لای پهروه ردگارمان ده گه ری نه وه. به راستی ئەم شیوه سواری به سه ر ولاخ و که شتی وه وه که هه لگرتنه مانه به دارمه ی ت بۆ گۆرستان و ئەوه مان ده خاته وه بیر، له فه رموده هاته وه که مسلم و جگه له ویش هی ناویانه که پیغمبر ﷺ هه ر کاتی که سواری ولاخیکی سواری بپوایه سی جار ده یفه رمو: { اللّٰه اکبر، پاشان ده یفه رمو: } ﴿سُبْحٰنَ

الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ پاشان ده یفه رمو: اللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ اللّٰهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ اللّٰهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَقْدَرُ فَأَنْشَرَنَا بِهِ بَلَدَهُ مَيْتًا كَذَلِكَ نُخْرِجُوكَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفَلَاحِ وَالْآعْتَمِ مَاتَرَكُمُونَ ﴿١٢﴾ لَسْتُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ يُرَكَّبُ أُولَٰئِكَ لِيُزَيِّنَ لَكُم مَّا تَشَاءُونَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ مِن عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّا لِلْإِنسَانِ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمْ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوْ مَن يُدَشِّرُ فِي الْآلِحِيَّةِ ۗ وَهُوَ فِي الْحِصَامِ غَيْرَ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا أَلَمَتِكُمْ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنِنَّمَا أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكُنَبَ شُهَدَائِهِمْ وَيَسْتَلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَّا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ أَنبِئْتَهُم كِتَابًا مِن قَبْلِهِ فَمُهِمَّ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

۵ هه ر له به ر ئەوه ی که ئیوه گه لیکی زیاده روه ن و سود و زیانی دواری خۆتان نازانن ، ئیمه واز له و یاده وریه ی ئیوه به ی نین و پشتگویتان بجه ی ن که به ئاره زوی خۆتان بچولینه وه و زیان و زینگی خۆتان خراب بکه ن؟ نه خیر ئیوه دروستکراوی ئیمه ن و وه کو ئیمه ده تان ناسین ئاوا ئیوه خۆتان ناسن ، له به ر ئەوه ئەو به رپاره نادهینه ده ست ئیوه و ئەو نه رکه به ئیوه ناسپیرین ، چونکه ئیوه نازانن و ناتوانن یاسا و به رنامه یه کی دادپه روه رو یه کسان بۆ هه مو مرؤفه کان دانین و دروستکراوی خۆمانن و خۆمان ده تان ناسین، جا ده بی ته نها له ئیمه به رنامه ی ژیا نتان وه رگرن، نه گینان لی تان رازی نابین، هه ر که سی که هه ر به رنامه یه که هه لبریزی بۆ خوی بیجگه له به رنامه ی اللّٰه لی وهر ناگی ری ت و له دواری ژدا له ریزی زیان لی که وتوو ره نه ره ویانه.

۶ خۆ له ناو گه لانی پیشودا ئیمه زۆری که له پیغمبره مان ره وانه کردوه.

۷ جا هیج پیغمبره ری کیش نه هاته وته لایان مه گه ر ئەوان گالته یان پیکردبی ت و باوه ریان پی نه هی نابی. واته : له بیباوه ری ئەم گه له ت خه م مه خو هه مو گه لان هه روه که ئەمان بوون، به لام سه ره نه نجام هه ر راستی سه رکه وتوه و ناراستی هه ر تر وودۆراو بوه.

۸ ئەوسا که سانیک که له م گه له ی تۆ زۆردارتر بون به هوی سه ره پیچیان له به رنامه ی اللّٰه و باوه ری نه کردنیان به

فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةِ فِي الْأَهْلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَإِذَا رَجَعَ قَاهُنَّ وَزَادَ فِيهِنَّ أَيُّونَ تَائِيُونَ غَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ/ئهی پهروهردگارم داوای چاکه و تهفوات لیده کهم لهم سهفه رمداو له کرداریش نهو دی که رازیبی لی، ئهی پهروهردگارم ئەم سهفه رمدان له سهه ناسان بکه و جیگا دوره کانتان بو نزیک بکه رهوه، ئهی پهروهردگارم ههر خوتیت هاوړئ لهم سهفه رمداو جئ نشینی له کس و کار و خانه وادهما ئهی پهروهردگارم یارمه تی دهرمان به لهم سهفه رمدانداو جئ نشینمانبه له ناو خاوخیزانماندا، ئهی پهروهردگارم په ناده گرم بهتو له سهختی سهفهرو له دیمه نی خه موکیی و له خرابی گه پرا نه وه بو ناو مال و که سوکار. جا ههر کاتی کیش ده گه پرا نه وه بو لای خاوخیزانی و چاوی ده که وت به شاره که ی ئه و وشانه ی دهفه رموو ئەمه ییشی لی زیاد ده کرد: ده گه پری نه وه و ته و به ده که یین **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** ، به رده و امین له سهه به نندایه تی، ههر بو پهروهردگاریشمان سوپاسگوزارین}.

۱۵) جا ههر له به نده کانی خو ی هه ندیکیان ده کرد به هاوبه شی **اللَّهُ**، بیگومان مرو ف به ناشکرا زور سپله و نمه ک نه ناسه. به تی، ئەوان بو خو یان میینه یان لا په ست بو نی ری نه یان له لا چاک بو که چی بو خوا به پیچه وانه وه رهفتاریان ده کرد بو به **اللَّهُ** به ده میاندا ده دات و دهفه رموی:

۱۶) نایا له نهو دی که دروستی ده کات کچان بو خو ی هه لده بزی ریت و کوران به ئیوه ده دات؟! ده ی جا هیج مرو فیک ی ژیر ناوا بریاریک ده دات؟

۱۷) خو ههر کاتی کیش به یه کیک له ئەوان مرده بدریت بهو دی که بو رحمانی به نمونه دین نه وه که کچه، له داخ و خه مدا دم و چاوی رهش هه لده گه ری ت و پینگ ده خواته وه و بیر ده کاته وه که چی له و کچه بکات؟ به هی لیته وه به شه رمه زاری یان زینده به چالی بکات؟

۱۸) نایا ئەو که سه ی که له ناو خشلدا په ره و مرده کرا بیت و له کیش و دمه قاله دا توانای به جوانی رو شن کرد نه و دی مه به سه ته کانی خو ی نه بیت، نا ئەوه داده نیین به مندالی **اللَّهُ**؟! نای چه ند گیل و نه فامن.

۱۹) ئەو فری شتانه ی که به نده ی رحمان به میینه یان داده نیین، نایا له وئ بون کاتی دروست کرد نیان؟! ده ی چو ن بریاری واده دن، ئەوسا ئەم شایه تی نه ناحه قه یان ههر به زوی تو مار ده کری ت و لی شیان پر سیار ده کری ت و هه روا به خو رای له سه ری ان نا چیت.

وَكذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ آثَمَةٍ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ مَقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾
 ﴿٢٤﴾ قَالُوا لَوْ جِئْتُمْكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَنْقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأبيه وَقَوْمهٗ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٧﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيهْدِينِ ﴿٢٨﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٣٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣١﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نَزَّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْفَرِيقَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾ أَهَرَّ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سِحْرًا وَرَحْمَةً رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٤﴾

۲۰) خو ده شلین: ئەگه ره حمان ئاره زوی لی بووا به ئەوانه مان نه ده په رستن، ئەوان له و باره وه هیج زانیاریه کیان نیه، به لکو ئەوان ههر له خو وه و به خه ملاندن ئەم بریارانه ده دن و درو هه لده به ستن. به تی خوا نه ناسان ده یانه وئ بلین: ئیمه تاوانبار نین لهم په رسته ندا، چونکه ئەگه خوا مه یلی له په رستنیان نه بوایه ماوه ی به ئیمه نه ده دا، وه لای ئەم جو ره که سانه یه ک زلله یه له بن گو ییان، جا ئەو کاته ده زانن که نایا مافی لی پرسینه وه هیه یان نه ، خو ئەگه ئەوان بیده نگ ده بن و وه لای زلله و هشین ناده نه وه و ده لین خوا مه یلی لی بوه ، بو به ئەو زلله یه ی لی داوم ، ئەم ره خنه یان ری تی ده چی ت، ئەگینا با خو یان بو تو له ناماده بکه ن، چونکه مرو ف خو ی سهه رشک کراوه له هه لباردن.

۲۱) نایا ئیمه پی ش ئەم قورئانه په راوی کمان به وان داوه، جا ئەوان ده ست به و په راوه بگرن و بی که ن به به لگه له سهه راستی و دروستی قسه و کرداره نا په سه نده کانیان؟

۲۲) نه خیر شتی وایان لانیه، به لکو ده لین: با و با پرانمان له سهه نایینیک بون و بیگومان ئیمه ش به شو یین پیی ئەواندا ده رو یین، ئی تر گو ییان له وه نیه که راستی یان ناراست.

۲۳) جا ههر به م شیوه یه بوه که هیج تر سینه ری کمان نه نارده و پی ش تو بو سهه رشک گون دیک که ئەو خه لگه بر سینی ت له

وَلْيُسْئِرْهُمْ أَزْوَاجًا وَسُرْرًا عَلَيْهَا يُتَكَوَّنُونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا وَإِنْ
كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نَقِصٌ لَهُ شَيْطٰنًا
فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصَّدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ نَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُ الْفَرِيقَ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَتْكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ
الْصَمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْىَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾
فَأَمَّا نَذْرٌ هَبَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي
وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسَلِّ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

تۆلهی اللہ! ئەگەر پەڕپەری راستی نەكەن ، مەگەر وتبیتیان بیگومان ئیئە لە باوباپیرانی خۆمان زانیومانە کە پەڕپەری ئایینیک بوون و ئیئەش بیگومان هەر لەوان پەڕپەری دەکەین و لێی لا نادەین و باوەریش بە کەسی تر ناکەین.

﴿٢٤﴾ بلی: ئایا هەر ئەو پەڕپەری کۆپرانە هەڵدەبژێرن ، ئەگەر شتیکیشتان بۆ بەهینم چاکتر بێت لەوەی باوباپیرانتان؟ دەلێن: بیگومان ئیئە باوەرمان نیە بەوەی کە تۆی بۆ پەوانە کراوە بە راستی نازانین.

﴿٢٥﴾ ئەوسا ئیئە تۆلەمان لێ سەندن ، جا تەماشای بکە و بزانی سەر ئەنجامی ببایوەرمان چۆن بوە، واتە ئەم گەلە تۆش ئەگەر باوەرپێنەکەن با بزانی کە هەمان سەر نووشت یەخە ی ئەمانیش دەگریت.

﴿٢٦﴾ جاوەبیر بێنەرەو ئەو کاتە ی کە ئیبراهیم بە باوکی و بە گەلەکە ی وت: بیگومان من بیزارم لەوەی کە ئیئە بەندایەتی بۆ دەکەن و بە راستی نازانم.

﴿٢٧﴾ جگە لەو زاتە ی کە دروستیکردوم ، جا بە راستی ئەو بەم زوانە رێنمایم دەکات بۆ دۆزینەوێ ریگای راست، واتە پەڕپەری جگە لەو زاتە ی کە دروستیکردوم ناکەم کە ئەمە مانای (لا إله إلا الله) یە.

﴿٢٨﴾ جا پەڕوەردگاریش ئەو قەسە ی کرد بە وشە یە کە تا لە پاش ئەودا بە مینیتە وەواتە (لا إله إلا الله) ، بە لکو ئەوانیش لەو تاوانانە ی کە پەڕستنی جگە لە اللہ یە واز بەهین و لەو سەرەرپۆییە بگەرپێنەو بە سەر ریگای راست.

﴿٢٩﴾ بە لکو من ژیا نی خوێشم دا بە ئەوان و بە باو باپیرانیان هەتا فەرمانی راست و دروستیان پێگە یشت و پێغە مبه ریکی رۆشنگەرەو ی ریگای راست و ناراستیان هاتە لا.

﴿٣٠﴾ بە لام کاتی کە ئەو راستیە هاتە لایان و پێغە مبه ر ﷺ ئایینی بۆ باسکردن و راست و ناراستی بۆ حیا کردنەو دەو قەسە کانی کاری گەری بوو تییاندا لە جیاتی بیرکردنەو لە هەلە ی خویان و باوەرپێنان، وتیان: ئەمە جادوو بیگومان کە ئیئە بەو بی باوەرین.

﴿٣١﴾ جا دەیان وت : ئەگەر ئەمە راستە با ئەم پە یامە بۆ یە کیک لە دوو و پیاو گەورە ی ئەم دوو شارە بەهاتیە ، واتە : شاری مەکە و تائیف و ئەو دوو پیاو ش مە بە ستیان وە لیدی کوری موغیرە بو لە مەکە و عوروی کوری مە سعودی سە قە فی بو لە تائیف کە دوو پیاوی گەورە و ناسراوی ئەو سەر دە مە ی هاتی پێغە مبه ر ﷺ بون. جا اللہ بەرپەرچیان دەداتە و دە فەر موی:

﴿٣٢﴾ ئایا ئەوان رەحمەتی پەڕوەردگاری تۆ دابەش دەکەن و بە دەست ئەوانە ئەو دابەش کردنە؟ هەر ئیئە یین کە لە ژیا نی دنیا دا بژیویمان لە نیوانیاندا بە شکر دەو و هەندیکیانمان چەندین پلە بەرز کردووەتەو لە مال و دەسە لاتدا بە سەر هەندیکیاندا، تا هەندیکیان بە کاربەهین لە ئیش و کاردا. لە راستیدا ئەگەر هەمویان یە کسان بوونایە کاروباری ئەم ژیا نە بە تەواوی تیک دەچو، پێویستە ئەو ش بزانی کە پەڕوەردگاری دانا وای کردو کە هەمو مروفیک لە هەر ئاستیکدا بێت پێویستی بە کەسی تر هە یە، بۆ نمونە ئەگەر سەرۆکی ولاتانیش بێت پێویستی بە کەسانی کە هە یە کە کەرەسە کانی ژیا ن دروست دەکەن لە دەرزی خە یاتیەو بە گەر تا سە یارە و فرۆکە لە دروستکردنی بلوکیکەو تا بینا بەرزولە هەو رده رکان پێویستی بە پەسپۆر و لیزان و ئەندازیارە هەتا کریکاریکی سادەش، هەروەها باقی پێویستە کانی تری، ئیتر کەسانی خواری ئەویش تەماشای بکە و دەبینی مروف بە تەنھا هەرگیز ناتوانیت تەواوی پێویستی و نیازو خوێشە کانی ئەم دنیا یە ی خوی دابین بکات، ناشکرایشە لە روانگی ئایینەو ئەو کەسە ی کە خەز مە تکارە گەورە ی خە لکە کە واتە با کریکاران بزانی کە ئەوان خاوەنی پلە یەکی گەورەن لە روانگی ئایینی ئیسلامەو

۳۹) جا بېيان دەوترىت: ئىتر ھەرگىز ئەم ئاوات و خەم و بىزارىيەتان لەم رۇژدە سودىكتان پىنادات ، چونكە بىگومان ئىوہ لە دنيادا ستەمتان لە خۇتان كردوہ چونكە باوہرتان نەھىناوہ ستەمىشتا لە خەلكى تر كردوہ كە سەرتان لىتتىكداون بە ھۆى قسەى پروپوچ و بىنرخ و راگەياندن و بلاوكراوہكانتانهوہ لەبەرئەوہ ئەمروھ ھەموتان ھاوبەشن لەم سزايەدا، ئىنجا پەروردگار دلنەوايى پىغەمبەرى نازىزمان ﷺ دەكات و دەفەرئەمروى:

۴۰) ئايا تۆ دەتوانىت بەمرؤفى كەر شت بىيسىنى يان كویر رىنمايى رىگاي راستى بكەيت و بىانگەيەنيت بەخۇشى بەھەشتى ھەتاهەتاي؟ وە ئايا تۆ دەتوانىت ئەو كەسەى كە كەوتوہتە ناو گومرايىەكى رۈنەوہ رىنمايى بكەيت و بىخەيتە سەر راستە رىگا؟ واتە تۆ ئەو ئەركەت لەسەر نىبە بەلكو تەنھا گەياندنئە و پەيامەت لەسەرە كە بۆمان ناردويت .

۴۱) جا ئەگەر ئىمە تۆيش بېھىنەوہ و بمرىت خۇ ئەوان پىشتگوى ناخرىن، ئەوسا بەبىگومان ئىمە تۆلە لەوان وەردەگرىن.

۴۲) يان ئەگەر ئەوہى كە بەئىنمان داوہ بەوان لە سزا لەسەردەمى ژيانى تۆيشدابىت ئەوسا بەراستى ئىمە دەسەلاتمان ھەيە بەسەريانداوہتوانىن ئەوہ بكەين و ئەوان ناتوانن لەو سزايە خۇيان رزگار بكەن.

۴۳) جا تۆ دەست بگرە بەوہى كە ناردومانە لات كە قورئانە و بىباكانە رايگەيەنە بەوان كە بىگومان تۆ لەسەر رىگاي راستى.

۴۴) خۇ بىگومان كە ئەم قورئانە مايەى شەرەفو رىزە بۇ خۇت و بۇ نەتەوہكەت، وەبەم زوانەش كۆچ دەكەن و دىنەوہ بەردەستمان و لەو بارەوہ پىرسىارتان لىدەكرىت كە چۈن جولانەوہ لەگەل ئەم قورئانەداو چىتان لەگەل پىغەمبەردا ﷺ كىرد؟

۴۵) جا لەو خەلكە لەبارەى پىغەمبەرانى كەلە پىش تۇدا ناردومانە بىرسە ئايا ئىمە جگە لە رحمان پەرسراويكى تىرمان داناوہ كە خەلك بىپەرسىت؟ واتە: پىغەمبەرانمان تەنھا بەوہ رەوانە كردوہ كە تۆ باسى دەكەيت بۇيان، كە تەنھا ﷻ بپەرسىتن و جگە لەو كەسى تر نەپەرسىتن.

۴۶) خۇ بە راستى موسامان ﷺ بە نىشانەكانى خۇمانەوہ رەوانەى لاي فىرەون و پىاو ماقولانى گەلەكەى كىرد، جا وتى: بەراستى من نىردراوى پەروردگارى جىھانىانە و بانگى كىردن بۇ

ئەوانن گەورەى خەلك و زۆر بەرپىزشن ، ئەوہتەپىشەواى مرؤفايەتى كاتى ﷺ چاوى بەدستى كرىكارىك دەكەويت كەپى شەرەمە لەبەرزىرى دەستى، تەوہە لەگەل پىغەمبەردا ﷺ دا بكات پىي دەفەرئەمروى: {ئەوہ دەستىكە كە خاوا پىغەمبەرى خوا خۇشيان دەويت } .

۳۳) پەروردگار ئەوہندە دنياى لەلا بىنرخە، دەفەرئەمروى: ئەگەر خەلك ھەموى يەك جۆر بىباوہرو خوانەناس بونايە بەراستى ئىمە بۇ ئەو كەسانەى كە باوہريان بە رحمان نىبە بانى مائەكانىان لەرووى ناوہوہيمان بۇ دەكردن بە زىو كە بەسەر پلەكانى زۆرى زىوين دا سەردەبكەوتنايە بۇ خانوہ بەرزەكانىان.

۳۴) جا بۇ مائەكانىان دەرگاينىك و تەخت گەلىكى زىوينمان پىدەدان كە لەسەرياندا شان دابىن.

۳۵) ئەوسا لە زىرپىش ھەروہا شتى ھەمەرەنگمان پىدەدان، جا ئەمانەى كە باسگران ھەمويان جگە لە خۇشگوزەرانىەكى ژيانى دنيا شتىكى تر نىن. ئەوسا خۇشى و شادمانى پاشەرؤز لەلاى پەروردگار ت ھەر بۇ پارىزكارانە.

۳۶) جا ئەو كەسەى لە راست يادكرنى رحماندا خۇى ناپىنا دەكات و پىشتى لە ئابىن دەكات، ئەوہ شەيتانىكى بۇ نامادە دەكەين ، ئەوسا ئەو دەبىت بە رەفىقى و چۈن خرابى بۇى ئاواى لىدەكات و شەرمەندەى دنياو دوارؤزى دەكات چونكە شەيتان دوزمنى مرؤفە كە زالبو بەسەريا ھەرچى خرابە پىي دەكات و لەدوارؤزىشدا دەلى: بە گوى منت نەكردايە برؤ سەرزەنشتى خۇت بكە و باسى من مەكە.

۳۷) جا ئەو رەفىقانەيشيان بىگومان لە رىگاي راست لايان دەدەن كەچى وا گومانىش دەكەن كە ھەر خۇيانن راستە رىگايان دىوہتەوہو خەلكى راست بە ھەلە دەزانن و گالئەيان پىدەكەن و دەيان ناوو ناتۆرەى نارەوايان پىدەلئىن: ساويلكە، توندرەو، نەگونجاو، تۆقىنەر..و..ھتد!

۳۸) تا ئەو كاتەى كە دىتە لامان و خرابى و مايەى سەرشۆرى خۇى بەھۆى ئەو رەفىقە خرابەيەوہ دەبىننى كاتى كە لە دنيادا بوہ ، جا لەو كاتەدا بەو رەفىقەى دەلئىت: خۇزگە نىوان من و نىوان تۆ بە ئەندازەى دورى رۇژھەلات و رۇژئاوا بووايە، ئاي چ خراب برادەر و رەفىقىك بوى بۆم كەئاوا منت دوچارى ئەم رۇژە رەشە كىرد، جا ئەو كاتە دەزانى راست و ناراست كامەيە ، بەلام تازە ئەوزانىنەى بىسودە.

٥١ جا فیرعهون بانگی گهلهکهی کردو وتی: نهی گهلی من نایا ولاتی میسرو نهو روبرانهی که به بهره‌دهمی مندا دهرؤن مولگی من نیه؟ نایا خوتان نه‌مه نابینن؟

٥٢ دهی نایا من چاکترینیم لهو کهسهی که لاوازو سوکهو ناتوانی به باشیش قسه‌کانی خوی بکات؟ ده‌لین: موسا ﷺ له‌قسه‌کردندا زمانی ده‌گرتو به‌باشی قسهی بؤ نه‌ده‌کرا، ده‌لین به‌هوی نه‌وه بوه که به مندالی ده‌می له پشکویهک داوه، جا فیرعهون نه‌وهی به‌عهیب داده‌نا بوی و خوی به‌خاوه‌ن هیزو نه‌وهی بینرخ ته‌ماشا ده‌کردو ده‌یوت:

٥٣ سا با چهند ده‌ست به‌ندیکی نالتونی بؤ ره‌وانه بکرایه یان چهن‌دین فریشته‌ی له‌گه‌لدا بویه تا باوه‌رمان پی‌بکرایه. به‌لن دنیا په‌رستان هر بیر له خواردن و مال و سامان ده‌که‌نه‌وهو هر نه‌وهش به پی‌وه‌ری چاک و ناچکی پی‌اوجاگان دادنه‌ین که نه‌وسه‌روهت و سامانه له روانگی نایینه‌وه ته‌نها به‌لگه‌ی تافی کردنه‌وه‌یه و هیچی تر.

٥٤ نه‌وسا گه‌له‌که‌ی خوی سوک کرد جا نه‌وانیش له ترسا په‌یره‌ویان کرد بی‌گومان که نه‌وان گه‌لیکبون له ترسی فیرعهون بیران له راستی موسا ﷺ و موعجیزه‌کانی نه‌ده‌کرده‌وهو به‌مکاره‌یان له‌دزایه‌تی خودا له سنور درجو بون. خوا ده‌فه‌رموی:

٥٥ جا کاتیک که ئیمه‌یان رق هه‌ستان تۆله‌مان لی سهندنه‌وه، نه‌وسا لهو روبره‌ی که پی‌وه‌ی دننازی هر هه‌موایانمان خنکاند. فیرعهون و گه‌له‌که‌ی بؤ هه‌میشه به‌رهو دۆزه‌خ به‌پیکران و موسا ﷺ و گه‌له‌که‌ی له‌شه‌ری نه‌و خراپه‌کارانه بؤ هه‌میشه رزگاریان بو.

٥٦ نه‌وسا کردنمان به پی‌شیننه‌و نمونه بۆخه‌لگی پاش خویان، تا خه‌لگی پاش خویان له‌وان نامۆزگاری بگرن و خویان له‌دزایه‌تی خواو نایینه‌که‌ی دوربگرن تا دوچاره‌ی سه‌رنویشتی خراپی وهک نه‌وان نه‌بن.

٥٧ خۆ له کاتیکدا که کورپی مه‌ریه‌م به نمونه هی‌نرایه‌وه لهو کاته‌دا گه‌له‌که‌ت به‌وه پی‌ده‌که‌نین و پی‌یان وابو که به‌مه به‌هانه‌یه‌کی باشو به‌هی‌زیان په‌یدا‌کرده بؤ دزایه‌تی تۆ که گوایه: نه‌گه‌ر محمد ﷺ ده‌لایت هه‌رجی په‌رستراو هه‌یه جگه له الله ﷻ هه‌موی تاغوته‌و خۆراگی دۆزه‌خن خۆ عیسا‌یش هه‌ندی له به‌ناو مه‌سیحیه‌کان ده‌په‌رستن، که‌وابو یان محمد درؤ ده‌کات یان

وَمَا تُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أَلْقَى عَلَيْهِ آسُورَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا يَا إِلَهِنَا خَيْرًا أَمْ هُوَ مَا ضَرَبْنَاهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

یه‌کخواپه‌رستی و عه‌ساکه‌ی و سپیه‌تی ناوده‌ستی دوو نایه‌تی گه‌وره‌بون که پیشانی فیرعهون و که‌سانی ده‌وروبه‌ری دا.

٤٧ جا کاتیک که به نیشانه‌کانی ئیمه هاته لایان وه‌کو عه‌ساو ده‌سته‌که‌ی که‌چی نه‌وان هر زوو به‌و نیشانه‌ پی‌ده‌که‌نین و به‌ گالته‌وه ته‌ماشایان ده‌کردن، بۆیه په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموی:

٤٨ خۆ ئیمه هیچ نیشانه‌یه‌که‌مان به‌وان نیشان نه‌ده‌دا مه‌گه‌ر نه‌وه‌یان گه‌وره‌تر بیت له پی‌شیان، جا ئیمه به‌و سزا سه‌ختانه تۆله‌مان لی سهندن به‌لکو لهو خاوه‌ناسیه بگه‌رینه‌وه، جا نه‌وان له جیاتی گه‌رانه‌وه به‌لکو تا ده‌هات زیاتر دزایه‌تی موسایان ﷺ ده‌کرد.

٤٩ ئیتر خوا هر جارئ به جوړیک له‌سزا تۆله‌ی ده‌دان، جا لهو کاته‌دا ده‌یان وت: نه‌ی جادوگه‌ر داوا بکه له په‌روه‌ردگار به‌و به‌لینه‌ی که داویتی بیت، با ئەم سزایه‌مان له‌سه‌ر لابات، به‌راستی ئیتر ئیمه ریگای راسته‌قینه‌ ده‌گرین و فه‌رمانت ناشکینین.

٥٠ جا هه‌رکه نه‌و سزایه‌مان له‌سه‌رلا بردنایه کتوپر به‌لینه‌کانی خویان ده‌شکاندو دزایه‌تی موسا ﷺ و ری‌بازه‌که‌یان ده‌کرد.

عیسایش دۆزه خیه؟ بهم بهرداشتهی خوین پیده که نین و وایان دزمانی به لگه یه کی گوره دیان دۆزیوه توه دزی پیغه مبه ری.

۵۸ جا وتیان: نایا خودا کانی نیمه چاکه یان عیسا؟ ئەم وینیه به یۆ تو باس ناکه ن مه گهر ههر بۆ دمه قاله و مشتومر نهک تهنه ا نه وه، به لکو نه وان گه لیکی چه نه بازو شهر فرۆشن. پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فرموی: { مَا صَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوا عَلَيْهِ إِلَّا أُوتُوا الْجَدَلَ ثُمَّ تَلَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ هَذِهِ آيَةٌ ﴿ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصْمُونَ ﴾ / الترمذی، صححه الالبانی / هیچ گه لیک پاش ری نومونی و گه یشتن به ریگی راست گومر نه بوون هه تا ده ستیان کردوه به دمه دمه و مشتو مر له باره ی نایینه وه، پاشان پیغه مبه ری خوا ﷺ ئەم نایه ته ی خوینده وه { مَا ضَرَبُوهُ ... آيَةٌ } {

۵۹ جاخوا به روویاندا ده داته وه ده فرموی: ئەو ههر به نده یه که له به نده کانه مان و ته وحیدو یه کخوایه رستی به گه له که ی وتوه دزی په رستی بیجگه له الله بوه، چونکه نیمه نیعمه تی گوره ی خویمان که پیغه مبه رایه تی به ودابو، جا له روژی قیامه تیشدا نهک سزا نادریت به لکو دهنگی ناگریش نابیستی، وه کردمان به نمونه یه کیش بۆ نه وه ی یعقوب علیه السلام چونکه به بی باوک دروستمان کرد.

۶۰ خو ئەگه ر ئاره زومان لیبویه له حیاتی نیوه فریشته کانه مان داده نا که جینشینی پیشویانی خویمان بوونایه له م سه ر زه ویه دا، واته: نیمه بینیا زین له نیوه ئەگه ر بمانه ویت لاتان به رین لاتان ده به یین نه شتیکی گرانه له سه رمان و نه هیچ شتیکی له مو لکی نیمه دا که م ده بیته وه. به راستی ئەمه هه ره شه یه کی زور تونده ئەگه ر ژیری هه بیته بۆ هه مو مرؤفه لاسارو سیله و خوانه ناسه کان.

۶۱ جا به راستی عیسا (یان قورنان) یه کی که له نیشانه کانی قیامهت نه وسه نه که ونه گومانه وه تییدا ساتۆ نه ی محمد ﷺ بلی: پهیره ی له من بکه ن، چونکه ههر ئەمه یه ریگی راست. پاش راستیش هه موی گومراهیه.

۶۲ سا با شه یان ریگی راستان لی نه گریته و به فیتی ئەو نه خه له تین چونکه به راستی ئەو دوژمنیکی ناشکر اتانه و هیچ هه لیکی بۆ فریودانتان له ده ست نادات وله هیچ خراپه یه کیش سل ناکات.

۶۳ جا له کاتی که عیسا به به لگه گه لیکی رو شنه وه هات، وتی: به راستی من به داناییه وه هاتوم بۆ لاتان تا هه ندی

وَإِنَّهُ لَعَلَّمُ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرْتِ بِهَا وَأَتَّبِعُونَ هَذَا صِرْطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأَيِّنْ لَكُمْ كَيْفَ بَعْضُ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَوْيَاكُمْ ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرْطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَأَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَعْبَادُونَ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورَثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

له وستانه ی که نار یکن تییدا بو تان روون بکه مه وه، جا نیوهش له الله بترسن و پهیره ی من بکه ن، تا سه رفه رازو خوشه خت بین.

۶۴ بیگومان الله ههر خو یه تی په ره ردگاری نیوه سا نیوهش ئەو به رستن، ئەمه یه ریگی راست که په رستی په ره ردگاری جیهانیانه به ته نهای و هیچ هاوبه شیکی بۆ دانه نریته نه له زاتیوا نه له سیفاتیا و نه له کرداریدا.

۶۵ جا ئەو کو مه لانه، واته: گا ورو جوله که له نیوان خو یاندا نار یکیان تی که وت ته نانه ت گا وره کان بوون به چوار به شه وه: نه ستوری که عیسا به کوری خوا ده زن، مه لکیه که به خوی سیه می ده زن، ویه عقوبی که ههر ئەو به خوا ده زن، هه ندیکیشیان یه کخوایه رستی چاک بون، جا وای بۆ ئەو که سانه ی که سته میان کرده له سزای به زانی ئەو روژه ی که پیی ده گه ن که روژی زیندو بونه وه و حیسابه، پاشان پردی سیرات و ناگری دۆزه خه.

۶۶ نایا جگه له هاتنی روژی قیامهت که به کتوپری بدات به سه ریاندا و نه وان هه ست به هیچ نه که ن چا وهر وانی چی تر ده که ن؟ جا ئەو کاته به ته وای په شیمان ده بنه وه به لام ئەو په شیمان بو نه وه له و کاته دا هیچ سو دیکیان پی نا گه یه نی.

همیشه دهمیننوه، جا په رورددگار بو زیاتر دلخوشرکردنیان بییان ددغه رموی:

﴿٧٢﴾ نه وه نهو بهه شته یه که به هو ی کارو ته لاشی خو تانه وه به که له پور پیماون، پیغه مبهری ﷺ خوا ددغه رموی: { **يُنَادِي مُنَادٍ إِنَّ لَكُمْ أَنْ تَحْيُوا فَلَا تَمُوتُوا أَبَدًا وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَصْحُوا فَلَا تَسْقُمُوا أَبَدًا وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَسْبُوا فَلَا تَهْرَمُوا أَبَدًا وَإِنَّ لَكُمْ أَنْ تَنْعَمُوا فَلَا تَبْأَسُوا أَبَدًا** فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ/الترمذی و صححه الالبانی/ جارچیك جار ددات كه: بیگومان ده زین نه وسا نیتر نامرن، جا بیگومان ساق و سه لیم دهن و نیتر هه رگیز نخوش ناکه ون، وه بیگومان که گهنج دهنه وه و هه رگیز پیر نابن، خو بیگومان که له که یضو خو شیدا دهن، سا نیتر بو هه همیشه که مدهست و نانو مید نابن، جا نا نه مه یه مانای فهرموده ی خوی بالادهست: ﴿نه وه نهو بهه شته یه که به هو ی کارو ته لاشی خو تانه وه به که له پور پیماون﴾ {

﴿٧٣﴾ که له ناویدا میوه ی زورتان بو هه یه و لهو ده خون به بی بی تاقهت بون و به بی پرانه وه ی میوه کانی، به لی خواردن و خواردنه وه و باسی میوه کانی شی بو کردین تا زیاتر نارده زوی بکه ی و چاک بو ی هه ول بدین، له فهرموده دا هاتوه که پیغه مبهری ﷺ فهرمو یه تی: { **إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَأْكُلُونَ فِيهَا وَتَشْرَبُونَ وَلَا يَنْفَلُونَ وَلَا يَبُولُونَ وَلَا يَتَغَوَّطُونَ وَلَا يَمْتَسِحُونَ قَالُوا فَمَا بَالُ الطَّعَامِ قَالَ جُشَاءً وَرَشْحٌ كَرِشْحِ الْمَسْكِ يَلْهَمُونَ التَّسْبِيحَ وَالتَّحْمِيدَ كَمَا تُلْهَمُونَ النَّفْسَ / مسلم/** بیگومان خه لگی بهه شتی به نارده زوی خو یان ده خون و ده خون وه، جا نه تف نه که ون نه میزو پیسی و نه چلمیان هه یه. وتیان: نه ی نهو خواردنه چی لی دیت؟ فهرمو ی: فرپینه یه و نارده قیکه بو نی وه کو میسکه و سبحان الله والحمد لله و الله اکبر، نه خریته ناو دلپانه وه و هه ر نه وه ده لپینه وه- له ریوایه تیکی ترده اتوه- که نه م زیکرانه وه کو هه ناسه دانی لی دیت بو یان و هه ست به مانندوبون ناکه ن { نیجا باسی سته مکاران و سزاکانیان ده کات و ددغه رموی:

﴿٧٤﴾ بیگومان سته مکاران له ناو سزای دوزخه خدان بو هه همیشه. ﴿٧٥﴾ که هه رگیز نه وان سزایان لی نابچریت، جا له ناویدا نانو میدن و هه چ دهره فته کیان نیه بو رزگار بون، جا په رورددگار ددغه رموی: ﴿٧٦﴾ خو نیمه هه چ سته میکان له وان نه کردوه به لگو نه وان خو یان سته میان له خو یان کردوه بهه لباردنی ریبازی هه له و دزی نابین و دزی مرو فایه تی.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَفْتَرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادُوا يَمْنَانَ كُفِّصَ عَلَيْنَا رَبِّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِيدُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أُنزِلُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرَمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرَهُمْ مَبْرُوحًا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَبَارِكُ الَّذِي لَهُ مَمْلَكَةُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ إِنَّ هَذَا قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَأَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلِّمْ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

﴿٧٧﴾ نهو روزه دوسه کان هه ندیکیان دوزمنی هه ندیکیان و هه ریه که یان نهو ی تریان تاوانبارده کات و داوای سزای توند بو یه کتر ده که ون جنیو به یه کتر ددهن جگه له پاریزکاران که لهو ی دوسه تیه تیه کانیان خو شتر و به تامتره و پاش دهرجونی فهرمانی شه فاعه تکرده به هانای یه کتره وه دین و تکا بو یه کتریش ده که ون دهنه هو ی رزگار کردنی یه کتر له ناگری دوزخ. جا له ورزه دا په رورددگار بانگ ده کات و ددغه رموی:

﴿٧٨﴾ نه ی به نده راسته کانه نه مړو هه چ مه ترسیه ک بو نیوه نیه و نیوه نیتر خه م ناخون و دلته نگ نابن به هو ی نهو هه مو چاکه یه که له گه لتان ده کریت له لایه ن منه وه. جائه و به نده ری ز لیگی روانه مان بو باسده کات و ددغه رموی:

﴿٧٩﴾ نهو که سانه ن که باوه رپان هه ناوه به تاک و ته نهایی خاو په یه روه ی پیغه مبهرو نابینی خو یان کردوه به چاکه گهردنه چی فهرمانه کانی الله بوون. جا بییان دهرت ری ت: ﴿٧٠﴾ خو تان و هاوسه ره کانتان بچه ناو نهو سه یرانگای بهه شته وه و بو خو تان خو ش رابویرن.

﴿٧١﴾ که فایه زی پینه کانی پر له میوه به ناویاندا ده خو لپرنه وه و نه وه ش که نارده زویان لی بیت و چاوه کانیان پی گه شو و شادمان بیت له ویدا هه یه بو یان، نه وسا نیوه له ناو نهو نازو نیعمه ته یشدا بو

۷۷) جا ئەوان لەویدا ئەوەندە ئىش و نازاریان زۆرە بانگی دەرگاوانى دۆزەخ دەکەن و دەلێن: ئەى مالک با پەروردگار تى بریارمان بەسەردا بدات و لەم ژینە خراپە دەرمان بکات .

۷۸) جا ئەویش لەوەلامیاندا دەلێت: بېگومان هەر دەمێنەوه لێرە و دەرچونتان نیه، جا بۆیە ئەم کارە ساتەتان بەسەر هاتووە چونکە بەراستی ئیمە بەرنامەى راست و دروستمان بۆ ناردون بەلام زۆر بەتان خۆشتان لە راستى نەبو بەلکو دژايتیتان کرد جا وا ئەمڕۆ بە بەرھەمى کارە ناپەسەندەکانى خۆتان گەشتون . ئینجا ئەمانهينیتەوه بۆ دنیا و دەفەرمۆی:

۷۹) بەلکو ئەگەر ئەوان دەیانەویت فرۆفیلێكى بتهو و بەهیز دژی پېغەمبەر ﷺ و ئایینەكەى ئەنجام بدن ، سا چاك بزائن كە ئیمەيش لەوان توندتر و سەختتر رەفتاریان لەگەڵدا دەکەین .

۸۰) ئەخیر، ئەوان وا دەزانن كە ئیمە شتە شاراوەكانیان و چفەكانیان نابیسین؟ وانیه، بۆچونەكەیان زۆر هەلەیه و نێردراوەكانى ئیمە وان لەگەل ئەواندا و دەینوسن ئەو شتانەى كە دەلێن چ بە زمان دەرى بخەن یان بیشارنەوه .

۸۱) ئەى محمد ﷺ بلى: ئەگەر رحمان مندالى بوايه ئەوسا من يەكەم كەس دەبووم بۆ پەرستنى، چونکە من لەئێوه چاکتر خوا دەناسم و زیاتر لى دەترسم ئاشکرایە كە مندالى نیه كەواتە تەنها هەر زاتى خۆى دەپەرستم و ئیوهش بۆ ئەوه بانگ دەكەم . هەندىكيش وشەى {إِنْ} بەحەرفى نەفى دەزانن واتە، رحمان كەزاتى اللّٰه يە منالى نیه و من يەكەم كەسى خەلكى مەكەم لەم سەردەمەدا كە اللّٰه بەتاك و تەنھایی دەپەرستم . مانای تریش كراوەبەلام من يەكەمیانم بەلاوەنزیکترە .

۸۲) بى عەببى بۆ پەروردگارى ئاسمانان و زەوى، پەروردگارى عەرش لەو وەسفە نارەوايهى كە بۆ اللّٰه دادەنێن و دەلێن اللّٰه مندالى هەيه .

۸۳) سا تۆ لىيان گەپى با هەر قسەى پرۆپوچ و گالته بکەن تا ئەگەن بەو پرۆزەيان كە بەلێنيان پێدراوه، جا ئەو كاتە دەزانن كى سەرکەوتووه و كىيش دۆراوه .

۸۴) خۆ هەر ئەو زاتەيه كە شایستەى پەرستنه لە ئاسماندا، وه هەر ئەویشە شایستەى پەرستن لە زەویدا، خۆ هەر ئەوه دانایه لە كاروباریدا و زۆر زانایه بە هەمو نیهت و قسە و کرداریك كەم یان زۆر، ئاشکرا یان شاراووه هەمویشى تۆمار دەکړیت و هیچى لى ون نابیت .

۸۵) جا بى عەببەو خاوەنى خیرى زۆرە ئەو زاتەى كە ئاسمانان و زەوى و ئەوهى كە لە نىوانیاندايه مولكى ئەوه، ئەوسا زانینی كاتى هاتنى قیامت تەنها لەلای ئەوه و كەسى تر هیچى لى نازانیت و هەر بۆلای ئەو دەبرینەوه .

۸۶) خۆ ئەو كەسانەى كە جگە لەو دەیان پەرستن خاوەنى تكاو پالپشت نین بۆ كەس، مەگەر ئەو كەسەى بەراستى شایهتى دايت و وتبیتى (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) و بە دلێش باوهرى پى هەبویت ، ئەمانە پاش رەزامەندى اللّٰه دەتوانن تكاو شەفاعەت بکەن وەكو عیسا و عوزەيرو پېغەمبەرانى تریش (سەلامى خوايان لەسەر بى) و پیاوچاكان و شەهیدان ئەگەر چى خەلكى جاهیل و نەفامیش ئەوانە بپەرستن ، چونکە ئەوان تاوانیكیان نیه لەو بارەوه و لە پەلەى ئەوان كەم نابیتەوه چونکە ئەوان خەلگیان بۆ یەكخوایهستى بانگ كردوه و لە پیناوى ئەوهشدا لە دنیا ئازار دراون .

۸۷) جا ئەگەر لىيان بپرسیت، كە كى دروستیكردون دەلێن: اللّٰه دەى چۆن لەو راستیه لادراون؟

۸۸) وەلەلای اللّٰه يە قسەى پېغەمبەرەكەى كە دەدیوت: ئەى پەروردگارم بېگومان ئەمانە گەلێكن كە باوهر ناهینن بەم قورئانە، جا پەروردگار بە پېغەمبەرمان ﷺ دەفەرمۆی:

۸۹) جا تۆ وازیان لى بینه و بلى: لە منەوه هەر ناشتى و بى زيانى بۆ ئیوه هەيه و بە خراپەى ئەوان وەلامیان مەدەرەوه، بەم زوانە دەزانن چیان كردوه و بەرھەمى کردار و رەفتارى خۆیان وەردەگرن، دیارە ئەمە بەر لە فەرمانى جیهاد بوه، جا ئەگەر مەبەست خۆگرتن بیت لە شەرپ كردن لەگەلیاندا ئەمە مەنسوخە بە ئایهتى فەرمان بەغەزاو شەرپ كردن و ئەگەر مەبەستیش وەلام نەدانەوهى خراپە بە خراپە بیت ئەوه یەكێكە لە رەوشتە بەرزەكان و نەسخى تپدا نیه .

کراوته خوارهوه که جیاکه رهودی هه مو حه رام و حه لال و راستی و ناراستیه که.

⑤ که فه رمانیکی گه ورهیه له لایه ن ئیمه وه به راستی ئیمه یه ن که پیغه مبه رانمان ره وانه کردوه و توش ئه ی محمد یه کیکی له و پیغه مبه رانه، جا خه لک بیی خوش بیی یان نه، چونکه ئیمه خه لکمان بو تافیکردنه وه هیناوه ته ئه م دنیا یه و له تافیکردنه وه چون در جو به و شیوه له قیامه تدا ره فترایان له گه لدا ده کریت.

⑥ ئه مه سو زو میهره بانیه که له لایه ن په روه ردگارتیه وه بو خه لک بیگومان که ئه و خو ی چاک قسان ده بیسی و زور زانایه به سه ر کاروباری خه لکدا و ه یج شتی ک له بازنه ی زانیاری ئه و ده ر ناچیت.

⑦ ئه گه ر یه قینتان هه یه ئه و زاته په روه ردگاری ته واوی ئاسمانان و زه وی و ئه وه یه که له نیوانیاندا یه و هه موی ئه و دروستیکردون و په روه ردیه یان ده کات.

⑧ ه یج په رستر او یکی راسته قینه ی تر نیه جگه له و زاته ی که هه مو مردویه ک زیندو ده کاته وه و هه ر خویشی ده می رینی، په روه ردگارتانه و په روه ردگاری با و با پیرانی پیشویش تانه.

⑨ به لکو ئه وان له م ئایینه دا له گوماندان و گالته ده که ن به پیغه مبه ر ﷺ و په ی ره وان ی و به رنامه که ی، جا خوا هه ره شه یان لی ده کات و ده فه رموی:

⑩ ئه وسا تو چاوه ری ری رۆژیک به که ئاسمان دو که لئیکی ئاشکرای لئیه ی داده بیی ت.

⑪ که خه لکی داده بو شی جا ئه و کاته ده لئین: ئه مه سزایه کی به زانه.

⑫ دا واده که ن له خوا و ده لئین: ئه ی په روه ردگار مان ئه م سزایه مان له سه ر لابه بیگومان ئیمه باوه ر ده که یه ن به وه ی که پیغه مبه ره که ت راست ده کات، له عه بدولای کوری عه با سه وه هاتوه که وتی: پیغه مبه ری خوا کاتی دی که خه لکی مه که پشت له خو ی و په یامه که ی ده که ن فه رموی: { اللَّهُمَّ سَنِعْ كَسْبِ يُوسُفَ فَأَخَذْتَهُمْ سَنَةً حَصَّتْ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى أَكَلُوا الْجُلُودَ وَالْمَيْتَةَ وَالْجِيفَ وَيَنْظُرُ أَحَدُهُمْ إِلَى السَّمَاءِ فَيَرَى الدُّخَانَ مِنَ الْجُوعِ فَأَتَاهُ أَبُو سُفْيَانَ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ إِنَّكَ تَأْمُرُ بِطَاعَةِ اللَّهِ وَبِصَلَةِ الرَّحِمِ وَإِنَّ قَوْلَكَ قَدْ هَلَكُوا فَادْعُ اللَّهَ هُمْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ إِلَى قَوْلِهِ إِنَّكُمْ عَائِدُونَ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ فَالْبَطْشَةُ

٥٩

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

٤٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ① حَمِّ ② وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ③ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَّكَةٍ ④ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ⑤ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ⑥ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا ⑦ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ⑧ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑨ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ⑩ إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ⑪ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمْ الْأَوَّلِينَ ⑫ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ⑬ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ⑭ يَعْشى النَّاسُ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑮ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ⑯ أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ⑰ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مِثْلُنَا ⑱ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا ⑲ إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ⑳ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ㉑ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ㉒ أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ㉓

٥٩

سورتهی دوخان

٤٤

سورتهی دوخان که سورتهی چل و چواره هه می قورنانه، له مه که دا هاتوه ته خواره وه، په نجا و نو ئایه ته. و تراوه به گویره ی دابه زین سورتهی شه ست و سی هه مه و پاش سورتهی (الزخرف) و پیش (الحاثیه) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زوره سو زو بینیه ایه ت میهره بان

① حامیم. الله هه ر خو ی ده زانی مه به ست له م دوو پیته چیه.

② سویند به م په راوه که قورنانه و رۆشنکه ره وه ی حه لال و حه رام و راست و ناراست و چاک و خراپه.

③ به بیگومان ئیمه ترسینه ری خراپه کارانین پیش نه وه ی که به دادگا و سزای ئیمه بگن، به لکو بیر بکه نه وه و واز له تاوان و خراپه به یینن.

④ هه ر له و شه وه شدا هه مو بریاریکی بته و که ناگو ری ت له باره ی ژیان و مردن و رزق و رۆزییه وه له لایه ن الله وه یان له {له و حوله حفوزه وه} ره وانه ی لای فریشه تکانی مه نمور ده کریت، ئه و شه وه ش ئه گه ر چی و تراوه پانزه ی مانگی شه عبانه به لام راسته ر نه وه یه که شه وی فه دره که قورنانی تیدا ره وانه

يَوْمَ بَدْرٍ وَقَدْ مَضَتْ الدُّخَانُ وَالْبَطْشَةُ وَاللِّزَامُ وَآيَةُ الرُّومِ/ البخاري: خواجه
 كهوت سال گرانى و هك گرانیه كانی سه رده می یوسف علیه السلام
 بدهیت به سهر نهم خه لکه دا، جا خوا نزا که ی لیوهر گرت و ساله
 گرانیه کی وا گرتنی که هه مو شتیکی له ناو برد، تا وایان لی هات
 که له برسا پیسته کان و مرداره بوو که لاشه بوگه نیوه کانیان
 ده خوارد، جاهه رکام له وان ته ماشای ناسمانی بگردایه له برسا ههر
 دو که لی ده بینی، جا نه بو سو فیان هات بولای پیغه مبه ر ﷺ و وتی:
 نهی محمد تو فه رمان به به ندادیه تی خواو به تینگردنی په یوه ندی
 خزمایه تی دده دیت له حالیکدا خزمه کانت خه ریکه له ناوده چن
 له بهر ساله گرانى، جا داوا بکه له خوا بو یان بو نه مانى نه و
 قاتوقریه، خواى بالاد هست فه رموی: ﴿ نه وسا تو چا وهر پی روژیك
 به که ناسمان دوو که لیکی ناشکرای لی په یه داده بییت/هه تا/
 بیگومان نیمه نه و سزایه که میك لاده به یین به لام نه وان به
 بیگومان ده گهرینه وه سهر به رنامه خراپه که ی پیشوی خو یان. جا
 باس بکه بو یان نه و روژه ی که زله ی گه وره تریان لی دده دین
 به بیگومان که نیمه تو له وهر ده گرین ﷺ که بریتی بو له ناو چونی
 سه رانی قوره ییش له به دردا، به راستی دو که ل و لی دانی گه وره و
 لیزام ونیشانه ی رو م تى په رین } جا پییان ده وتریت:

۱۳) نه و کاته تازه چ سو دیکی هه یه بیر کردنه وه؟ وه به راستی
 پیغه مبه ریک که رو شنک ره وه ی راست و ناراسته هاته لایان و
 په یامی الله ی پیگه یان دن.

۱۴) به لام نه وان نه ک با وهر پان پی نه کرد، به لگو نه وان پاش
 نه و رو شنک رده وه یه پشتیان تیکرد و وتیان: نه مه فی رکا رو یکی
 شیته. به لام وا نیستا سزا ده بینن ده لین: با وهر پان هه یه؟! جا
 په روه ردا گار ده فه رموی:

۱۵) بیگومان نیمه نه و سزایه که میك لاده به یین، به لام نه وان به
 بیگومان دیسان ده گهرینه وه سهر به رنامه خراپه که ی خو یان،

۱۶) جا باس بکه بو یان نه و روژه ی که زله ی گه وره تریان
 لی ده دین. وه کو روژی بدر که حه فتا که س له سه رانی قوره ییش
 کو ژران له وان نه بو جه هل و شه یبه و عوتبه و وه لید و حه فتا
 که سیشیان به دیلی که وتنه دست پیغه مبه روه ﷺ که
 له پیشیدا به بیبارانی و گرانى رو و به روو بونه وه تا پارانه وه له
 پیغه مبه ر که دوعایان بو بکات بو نه وه ی له و سه ختیه رزگارین،
 پیغه مبه ری میهر بان و به سو زیش ﷺ پارا وه بو یان و نه و
 بیبارانی و گرانیه نه ما له ناویاندا، به لام هه روه کو په روه ردا گار
 فه رموی: نه وان دیسان ده ستیان دایه وه دزایه تی پیغه مبه ر ﷺ و

وَأَنْ لَاتَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتَيْتُكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۱۹) وَإِنِّي عُدْتُ
 بِرَبِّي وَإِيَّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونَ ۲۰) وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَأَعْرِضُوا ۲۱) فَدَعَا
 رَبَّهُ أَنْ هُوَ لَأَيُّ قَوْمٍ تُجْرِمُونَ ۲۲) فَأَسْرِعُوا بِيْئَاتِي لِيَلَّا إِنِّي لَمَكْرٌ
 مُتَّبَعُونَ ۲۳) وَأَتْرِكُ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّعْرِضُونَ ۲۴) كَمْ
 تَرَكُوا مِنْ جَنَّةٍ وَعَيْونَ ۲۵) وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۲۶) وَنِعْمَ
 كَانُوا فِيهَا فَكِهِينَ ۲۷) كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ۲۸)
 فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ۲۹) وَلَقَدْ
 بَعَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۳۰) مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ
 كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ۳۱) وَلَقَدْ أَخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلٰى
 الْعَالَمِينَ ۳۲) وَعَايَنْنَاهُمْ مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاغٌ مُّبِينٌ ۳۳)
 إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ۳۴) إِن هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا
 نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ۳۵) فَأَتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۳۶) أَهْمٌ
 خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبَعِّعُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
 ۳۷) وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادِكُمْ ۳۸)
 مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۳۹)

نایینه که ی و خواش ناوا هه ره شه یه کی لی کردن که له به دردا هاته
 دی.

۱۷) جا به راستی پیش نه وانیش هوزی فه رعه ونیشمان
 تافیکر ده وه و پیغه مبه ریکی به ریزمان بو ناردن که موسا ﷺ بو.

۱۸) که پیی وتن: به نده کانی الله م به ره ده ست وسته میان لی
 مه که بیگومان که من پیغه مبه ریکی ده ست و دم پاکم بو نیوه و
 هه رگیز به خراپه تان رازای نیم و پیم خو شه به خو شی و
 سه رفه رازای بزین و فه رمانی الله جی به جی بکه ن.

۱۹) سا له راست الله دا خو تان به زل مه زانن، بیگومان من به
 به لگه یه کی رو شنک ره وه هاتومه ته لاتان، به لگه کانیشم که
 ده ست و عه سا که مه سه لمینه ری راستی و دروستی پیغه مبه ری تی
 منن، به لام نه وان هه ره شه یان لی کرد، جا نه و پیغه مبه ره به ری زه
 وتی:

۲۰) بیگومان من په نا ده گرم به په روه ردا گارم و په روه ردا گارتان
 له وه ی که به رد بارانم بکه ن و نیس و نازارم بو دروست بکه ن.

۲۱) جا نه گه ر با وهر پش پینا که ن، سا وازم لی بینن، به لام نه وان
 له سزادانی وازیان نه هی نا.

٤٠ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَتُهُمْ أَجْمَعِينَ ٤٠ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى
 عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ٤١ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
 إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٤٢ إِنَّ شَجَرَةَ الزُّقُوفِ ٤٣
 طَعَامٌ الْأَثِيمِ ٤٤ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ٤٥ كَعَلَى
 الْحَمِيمِ ٤٦ خُذُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ٤٧ ثُمَّ
 صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ٤٨ ذُقْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ٤٩ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ
 ٥٠ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ٥١ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
 ٥٢ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ٥٣
 كَذَلِكَ وَرَوَّجْتُهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ٥٤ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
 فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ٥٥ لَا يَذُقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ
 إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّهْمُ عَذَابَ الْجَحِيمِ ٥٦ فَضَلًا
 مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ٥٧ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ
 لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ٥٨ فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ٥٩

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

٣٧

٤٥

٢٤ جَاءَ اللَّهُ فَرْمُوى: موسى واز لهو دهریا بهینه با هروا
 بمینیتته وه، بیگومان نهوانه سهرباز گه لیکن لهناویدا
 دهخنکینرین، بهئی وا سته مکاران لهناو نهو دهریا بهیدا خنکینران و
 هیچیان دهرنه چون، چونکه دهریا که کاتیک که نهوان به تهواوی
 هاتنه ناویه وه یهکی گرت وه هومیان که وتنه بن دهریا که وه

٢٥ زُورِکِ له باچه و کانیاوان،

٢٦ له شینایی و حیگی به پریزان.

٢٧ وه له نازو نیعمه تیک که لهناویدا که یفیان دهکرد، هومیان
 به حیپشتو نهوان ههر به خنکاندنیا چونه ناو ناگروه.

٢٨ جا پهروهردگار دهفرموی: بریاری نیمه ههر ناویه و
 نهگوره وه بو سته مکاران، خو نیمه گه لیکی ترمان دانا له
 حیگاناندا.

٢٩ نهوسا کاتی هاتنی سزایان نه ناسمان بویان گریا و نه
 زهوی و نیتر هیچ ماوهیشیان پینه درا بو زیان، واته هیچکس
 خه می نه خواردن.

٣٠ جا به راستی نهوهی نیسرائیلیمان لهو سزا سوک که ربه
 رزگار کرد.

٣١ لهو فرعه ونه ی که به راستی نهو لهو که سانه بو که له
 تاوان و خرابه کاریدا له سنور تیپه ریبون.

٣٢ جا به راستی نیمه نهوانمان هه لباردبو به سهر خه لکی
 جیهانیانی سهرده می خویاندا له سهر زانیاریه که بومان
 دهریاره یان.

٣٣ جا له نیشانه گه لیک بهوانمان دابو وهک دهستی موسا و
 عساکه ی و له تکردنی دهریا و شتی تریش تافیکردنه وهیه کی
 رپونی تیدابو بو ههر که سیک که مه بهستی ریگی راستی بوایه،
 به لام فرعه ون و دست و پیونده گانی باوهریان پینه کرد تا به و
 روزه ره شه گه یشتن و نهوش سهر نه نجامی هه مو خوا نه ناسیکی
 تاوانباره، بهئی نه مانه باوهریان به زیندوبونه وه نه بوه.

٣٤ به بیگومان نهوانه ده لئین:

٢٢ نهوسا روی کرده پهروهردگاری و داوا ی لیکرد و وتی:
 بیگومان که نه مانه گه لیکی تاوانبارن، جا پهروهردگاری هات
 به دهمیه وه و نزا که ی لیوه رگرت و بریاری سزادانیانی دا.

٢٣ جا فرموی: دهی شه و بهنده گانی من، نهوانه ی که
 باوهریان بیت هیناوه بیه ره دهره وه و راکه و له دهستی فرعه ون
 خوت دهر بکه، بیگومان که نهوانیش به دواتاندا دین که نه مه
 داویکه بو فرعه ون که الله هه رخوی دهرانیت که چون نه خسه ی
 بو ده کی شیت، بهئی موسا دهر جو تا گه یشته لیواری دهریا نیل له
 میسو روژ بویه وه و فرعه ون به له شکره که یه وه که بوی کوکرا
 بویه وه گه یشته لایان و گه له که ی موسا وتیان: نهی موسا نه وه
 فرعه ون هات و به رده می شمان دهریا به و چی بکه یین؟ ترسیکی وا
 دای گرتن مه گهر ههر خوی بزانی، موسا وتی: بیگومان من الله م
 له گه لدایه.

جا الله به موسای فرمو: عساکه ت لهو دهریا به بده و موسایش
 عساکه ی لیدا و دهریا له ت بو ههر یه که ی به نه اندازه ی چیا به ک
 به رزبو و پهروهردگار نهو ریگی به ی زور به زوی وشکی کرده وه
 بویان، جا موسا به خوی و پهیره وانیه وه لهو دهریا به دهر چون و
 فرعه ونیش به له شکره که یه وه گه یشته لیواری دهریا که،

۳۵ جگہ لہ مردنی سہرہتا کہ مہنی بووین و پاشان گیانمان
تیکراوہ تازہ پاش مردن نئمہ زیندو ناکرینہوہ بو لپرسینہوہ و
ژیانیکی تر نیہ.

۳۶ سا ئەگەر راست دہکەن و زیندو کردنہوہ ہہیہ دەی باو
باپیرانمان بو بہیننہوہ بہ زیندوی.

۳۷ خواش دەفہرموئ: ئایا ئەوان چاکترن یان گہلی توبع لہ
سہبەئدابوون پاشان اللہ ولاتی ویران کردن و خۆیشیانی پارچہ
پارچہ کرد لہ ولاتانداو ئەو کہسانہش کہ لہ پیش ئەواندا
بوون کہ لەناومان بردن؟ بہراستی ئەوانیش گہلیکی تاوانبار
بون.

۳۸ خۆ نئمہ ئاسمانان و زہوی و ئەوہی کہ لەنیواندایہ بہ
گالتہو بیسودو ببہہرنامہ دروست نہکردوہ و گہمہکەرنین.

۳۹ ئەو دوانہمان تہنہا بو مہبہستیکی راست دروست کردن،
بہلام زۆربہیان نازانن و راست و ناراست لہیہک جیا ناکہنہوہ.

۴۰ بیگومان رۆژی جیاکردنہوہ کہ رۆژی قیامتہ کاتی
ہہمویانہو دەبی بہ یہکسانی ہہمویان بگریتہوہ،

۴۱ رۆژیکہ کہ ہہچ دۆستیک ہہچ کاریکی پیناکریت بو
دۆستی خۆی و ئەوان یارمہتی نادریں.

۴۲ جگہ لہو کہسہی کہ اللہ بہزہیی پیدا ہاتووہتہوہ کہ
باوہردارانی راستہقینہن و بہ فرمانی اللہ توانای بہدہمہوہ
ہاتن و تکا کردنیان ہہیہ بو ئەو کہسانہی کہ اللہ رازی بیت
بہو تکاکردنہ بوی، بیگومان کہ ئەو ہەر خۆیہتی دەسەلاتدارو
میہربان.

۴۳ بیگومان ئەو درہختی ژہفتنہموتہ،

۴۴ خواردنی گوناہبارانہ،

۴۵ گہوہکو مزی تاوہ لەناو سکیاندا دہکوئیت،

۴۶ ہەرہوہکو چۆن ئاوی گہرم لەسەر ئاگر دہکوئیت.

۴۷ جا فەرمان دہدریت کہ بیگرن، جا بہ توندی راپیکیشن بو
ناوہراستی دۆزەخ.

۴۸ پاشان لہو ئاوہ کوئیوہ داخہ بکہن بەسہریدا، بو سزادان.

۴۹ دہبخو بیگومان تو لہ دنیادا بہدہسەلاتو بہرپز بوویت.
(نہمہ گالتہ پیکردنیہتی).

۵۰ بیگومان ئەوہ ئەو سزایہ بو کہ ئیوہ گومانتان لئی بو. جا
پاش باسی خراپہکارو سزاکانیان، ئینجا باسی چاکہکاران و
نیعمہتہکانیان دہکاتو دہفہرموئ:

۵۱ بیگومان پاریزکاران لہ رۆژی قیامتہدا لہ جیگای ہیمندان
نہترسیان لہ مردنہو نہترسیان لہ دەرچوونہو ہہچ
خہمیکیان نیہو لہ فروفیلی شہیتان و شہیتان سیفہتان
رزگارن و ہہچ دہردو بہلایہکیان نیہ.

۵۲ لەناو باخچہگہلی چرپو پرو کانیانی ناودان.

۵۳ کہ لہ ہہوریشمی تہنک و قایم دہپۆشن، ہہمویان
رہوہپرہوی یہکترن و ہاو سن و سالن.

۵۴ ہەر ئاوہا کہ ئەو جیگا ہیمن و باخچہو کانیاو و پۆشاکہ
جوانانہمان پیداون لہ ئافرہتہ جوان و چاو گہورہکانیشمان
پیداون کہ پیش خۆیان نہ جنۆکہو نہ مرؤف توخنیان
نہکەوتوون.

۵۵ لەناویدا داوای ہہمو میوہیہک دہکەن و دننایشان کہ
دہستیان دہکەوئیت و بویان دینن.

۵۶ تازہ لەناویدا مردن تام ناکەن مہگەر تامی مردنی پیشو
کہ ہیشتا لہ بیریان مابیت، وەخوا لہ سزای دۆزەخ
دہیانپاریزیت.

۵۷ ئەمہ چاکہیہکە لەلایەن پەرورہدگارتہوہ بو پاریزکاران،
ئەوہش ہەر خۆی سہرکەوتنیکی گہورہیہ بو پاریزکاران،
چونکہ ئەوان لہ دنیادا چاکہیان کردوہ پەرورہدگاریش
پاداشتی چاکہیان بہ چہندین بہرامبەر دہداتہوہ، جا ژیر ئەو
کہسہیہ کہ ئاوا جوان رەفتار بکات تا بہم سہرکەوتنہ گہروہیہ
بگات.

۵۸ جا ئەم قورئانہمان ہەر بہ زمانی تو کہ عہرہبیہ بہ
ئاسان کراوی ناردہ لات، بہ لکو ئەوانیش تیبیگەن و بیرکەنہوہ،
جا لہ تاوان و خوانہناسی بگہرپنہوہو دہست بہم قورئانہوہ
بگرن تا لہ ہەردوو ژیاندا سہرفہرازین.

۵۹ سا تو چاوہرپی ہاتنی بہ لینی پەرورہدگارت بکہو بیگومان
ئەوانیش چاوہرپی نہمانی تو دہکەن و بہم زوانہ دہزانن کی
سہرکەوتو خۆشبہختہو کپیش دۆراوو شہرمہندہو
بہدبہختہ.

جۆراوجۆرانه، به لگه گه لی زۆرن بۆ گه لیک که دنیان له بیروباوهری خۆیاندا.

٥ خۆ له گۆرانی شهوو و پۆزو له وهی که الله په روانه کردوه له ئاسمانه وه که بارانه وهی پۆزی گیانله بهرانه، ئهوسا بهو ناوه ئهم زهویه پاش مردنی زیندو کردوته وه به کانیوو شینایی، وه له گۆرانی با ههر جاریک له لایه که وه وه هندیک بهسودو ههندیکیش دهکات بههوی سزا، له ههمو ئهمانه دا چه ندين به لگه ههیه بۆ گه لیک که تیدهگه و ژیری خۆیان دهخه نه کاره وه وه له ههمو به لگانه سود وهرده گرن.

٦ ئهوه نیشانه کانی الله په بۆ مه بهستیکی راسته قینه دهیخوینینه وه بهسه رتا، جا ئه گهر بهو باوه رناکه ن ئه ی پاش الله به قسه و به نیشانه کانی کئی تر باوه ر ده که ن؟! له پاشدا دهفه رموی:

٧ وای بۆ ههمو خیانه تکارو گونا بهاریک که تانه له پیغه مبه ر و په یامه که ی ده دات و به جادوو و به قسه ی پرپوچی ناو ده بات.

٨ ههر کاتیک نیشانه کانی الله په بۆ بخوینرته وه ده یبسیت، پاشان ههر سور ده بیت له سه ر خۆ به زلگرتن و لادان له راستی و ده کو ئه وه ی ههر نه یبسیتیت، سا تۆ به و که سه موژده بده به سزایه کی به ژان. چونکه ئه و که سه مروقیکی دلنخوش و لاساره.

٩ خۆ ههر کاتیک له نیشانه کانی ئیمه شتیک بزانی له جیاتی گوپرایه لی و باوه ر پیکردنی گالته ی پیده کات، بۆ ئه وانه سزایه کی سه ر شوپکه ره هه یه که له رۆزی قیامه تدا له ناو ناگردا یاری پیده کات.

١٠ له پیش ده میاندا دۆزه خ هه یه نه ئه و کارو کۆشسه ی که کردویانه هه یج سویدیکیان پیده دات، وه نه ئه وانه ی که جگه له الله کردویان به دۆست بۆ خۆیان دین به هانا یانه وه، وه نه هه یج سویدیان پیده گه یه نن، ئه و سزایه کی گه وره شیان بۆ هه یه له سه ر ئه و په فتارو گوفتاره ناپه سه نده و نابه جیه ی که ده یکه ن له دنیا دا.

١١ ئه م قورئانه رینمونی که ره بۆ ریگای راست، جا ئه و که سانه ی که نیشانه کانی په روه ردا گریان نانس ن به شیکی گه وره یان بۆ هه یه له سزای به ژان.

١٢ الله ئه و زاته یه که ده ریای رامکردوه بۆ تان تا که شتی به فه رمانی ئه و هاتوچۆی تیدا بکات، وه تا به و هاتوچۆیه ش فه ر و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ١ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ٢ اِنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْاَرْضِ لَا اَيَاتٍ لِّمُؤْمِنِيْنَ ٣ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ اٰيٰتٌ
 لِّقَوْمٍ يُوقِنُوْنَ ٤ وَاخْتَلَفَ اَيْلٌ وَالتَّهَارِ وَمَا اَنْزَلَ اللهُ مِنَ السَّمَاءِ
 مِنْ رِّزْقٍ فَاحْيَا بِهٖ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ
 يَعْقِلُوْنَ ٥ تِلْكَ اٰيٰتُ اللهِ تَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَاِتَىٰ حَدِيْثٌ بَعْدَ
 اللهِ وَاٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ٦ وَيَلْ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اٰثِمٍ ٧ يَسْمَعُ اٰيٰتِ
 اللهِ تُنٰثِلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ
 ٨ وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
 مُّهِينٌ ٩ مِنْ وَّرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَخْرُجُ عَنْهُمْ مَّا كَسَبُوْا شَيْئًا
 وَلَا مَّا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللهِ اَوْلِيَاءَ ١٠ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ١١ هٰذَا
 هُدًى وَالتَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِآيٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٍ ١٢
 اللهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِيَجْرِيَ الْفَلَكَ فِيْهِ بِاَمْرٍ وَّالْبَلْبَعُوْا مِنْ
 فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ١٣ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى
 الْاَرْضِ جَمِيْعًا مِّنْهُ اِنْ فِىْ ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَنْفَكُرُوْنَ ١٤

٤٥ سورهتی جاسیه ٣٧

وشه ی (جاثیه) تهنه له سورته دا هاتوه، جا ئه م سورته به سورته جاسیه ناسراوه، سورته چل وپینجه می قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، سی و سئ نایه ته، و تراوه به گوپره ی دابه زین سورته شه ست و چواره مه و پاش سورته (الدخان) و پیش (الأحقاف) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زۆر به سوژ و بپنیهایه ت میه ربه ان

١ ح، میم. الله ههر خۆی ده زانی مه به ست له م دوو پیته جیه.

٢ دابه زینی ئه م په راوه که قورئانه له لایه ن الله ی ده سه لاتداری داناوه یه.

٣ بیگومان له ئاسمانان و له م زه ویدا نیشانه ی زۆر هه یه بۆ په ندو ئامۆژگاری و ناسینی الله (بۆ ههمو کهس به لام چونکه ههر باوه رداران سویدی لی وهرده گرن له به ره ئه وه فه رموی) بۆ باوه رداران.

٤ خۆ له دروستکردنی ئیوه شدا به و شیوازه جوانو ریگ وپیکه و ئه وه ی که بلاوی ده کاته وه له وه ههمو جانه وره

خیری ئەو زاتەتان دەست بکەوێت بەلکو ئیوەش شوکرانە بژیرین و سەپلە و ئەمەک ئەناس نەبن، جا وانەزانن کە ئەو بەهوی نازیی و لێهاتویی خۆتانە، چونکە سەرچاوەی ئەو هەموو شتانە ژیریە کە گەورەترین نیعمەتە و ئەویش **اللَّهُ** بە مەرفی بەخشیوە و بە هەر کەسیکی نەبەخشی ئەو کەسە شیتە و هیچ نازانیت و هیچ نیشیکی بەکەلک و بەسودی لێ چاوەرێ ناکریت، کەواتە سوپاسی خوا بکەن بەو عەقلەیی کەپیی بەخشیون کە بتوانن بە جوانی سود لەنیعمەتە فرەوانەکانی وەرگیرن.

۱۳ ئەوسا ئەووی کە لەناو ئاسمانان و زەویدایە هەمووی موئکی ئەو و سەرچەم رامیکردووە بۆتان، بیگومان لەویدا چەندین بەلگە هەیە بۆ گەلێک کە بیر بکاتەووە لەم بونەووەرە گەرەبە کە بە هەزاران یاسای رێک و پێکی تێدایە هەر یەکیک لەوانە بەسە بۆ مەرفی ژیر کە خۆی خۆی پێدۆزیتەووە.

۱۴ ئەو محمد ﷺ تۆ بەو کەسانە کە باوەریان هێناوە بۆ: با چاوەرێ بکەن لەو کەسانە کە باوەریان بەکارهەست و پووداوە کتوپرو دڵ تەزینەکانی **اللَّهُ** نیە و ناترسن لەو زاتە، بۆ ئەووی هەر گەلێک پاداشت بەداتەووە بە گوێرە کارد و کۆششیک کە خۆیان دەیکەن.

۱۵ هەر کەسێک ئیشی چاک بکات سودەکە بۆ خۆیەتی، وە هەر کەسێکی ئیشی خراب بکات زیانەکە لەسەر خۆیەتی لەپاشان بۆلای پەرەردگارتان دەبرینەووە بۆ پاداشت و سزا، چاک بەچاک و خراب بە خراب.

۱۶ جا بە راستی ئێمە پەراو و کارزان و پیغمبەرانیمان دا بە ئەووی یەعقوب **عليه السلام** کە موسا و هارون سەرقالەیان بون، وە لە شتە پاکەکان و هەژو و شیلایەمان کرد بە رۆزیان و بەسەر خەلکی زەمانی خۆیاندا بەرزمان کردنەووە.

۱۷ خۆ ئێمە لە فەرمانی ئەم ئایینە بەلگە رۆشمان پێدان، حەرەم و حەلالمان بۆبەسکردبون و مەزەدی هاتنی ئەم پیغمبەرە ئاخەر زەمانان **ﷺ** پێدایون، جا ناریک نەبون لەووی کە ئەگەر پیغمبەرێک بەم ناو و نیشانانە هات باوەرێ پێکەن، بەلام پاش ئەووی کە ئەو زانیاریە راستە کە هاتنی پیغمبەر بو **ﷺ** هاتەلایان هەر لەبەر ئیرەیی لەنیوانی خۆیاندا ناریک بون، هەندیکیان باوەریان هێناو هەندیکیشیان دزایەتیان کرد، بیگومان پەرەردگارت لە رۆژی قیامەتدا لەنیوانیاندا لەبارە ئەو شتەووە کە تێیدا ناریک بوون بپار ددات پاداشتی باوەردارانیان بە چاکە دداتەووە و خراپەکارانیان بە ناگری گەورە و ناوی داخ و زۆخ و

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلِمَ أَنَّهُ إِلَىٰ رَبِّكَ رُحُومٌ ﴿١٥﴾ وَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَعَايَنَّا لَهُم مِّنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبِّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَبَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصِيرَتُنَا لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُم كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّا جَاءَهُمْ وَمِمَّا تَهُم سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

کیمی دۆزەخیان سزا دەدات، ئینجا پەرەردگار رۆو بە پیغمبەرمان **ﷺ** دەکات و دەفەرموی:

۱۸ پاش ئەووی کە هەلس و کەوتی ئەووی یەعقوب زانی، بزانه کە ئێمە تۆمان لەم فەرمانە خۆماندا لەسەر یاسایەکان داناو کە رێک راست و تەواو، جا تۆش پەیرەوی بکە و ئەکە دوا نەرۆی ئەو کەسانە بکەوێت کە چاک و خراب لێک جیا ناکەنەووە بە نەزانانە هەنگاو هەلەدەگرن.

۱۹ دنیایە کە ئەوانە لەباتی **اللَّهُ** دا هیچ سودیکت پێناگەن و بیگومان کە ستمکاران هەندیکیان لایەنگر و یارمەتی دەری هەندیکیان و **اللَّهُ** یش یارمەتیدەر و دوستی پارێزکارانە.

۲۰ ئەم قورئانە چا و رۆنەکەرەوویە بۆ خەلک و رێنمای کەرو بەزەییە بۆ گەلێک کە باوەرێ تەواو و خالی لە گومانیان هەبێت بە **اللَّهُ** و بەرۆزی دواوی بە پیغمبەر **ﷺ** و بە بەرنامەکە.

۲۱ ئایا و دەزانن کە ئەو کەسانە کە خراپیان کردووە و هەژو و کەسانەیان هەژمار دەکەین کە باوەریان هێناووە و ئیشی چاکیان کردووە؟! زانیان و مردنیان و هەکو یەکە؟! چ خراب بپاریک دەدەن، کە یە رەوایە بۆ زانیکی و ئاوا بپاریکی بۆ بدریت ئەمە گەمە کردنە یان باوەر نەبونه بە دادگری **اللَّهُ** پاک و بێ عەیبی هەر بۆ ئەو.

أَفْرَعَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوْنَهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَمَّ عَلَى سَمْعِهِ
 وَقَلْبِهِ. وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ عَشْرَةَ فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا
 إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا نُنزِلَ
 عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا يَنْسَوْنَ مَا كَانُوا حُجَّتْهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتُوتُونَا بِآيَاتِنَا أَنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُ يُخَيِّبُكُمْ ثُمَّ يُمَسِّكُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِضُ يُحْسِرُ الْمُبْطِلُونَ
 ﴿٢٧﴾ وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلَّ أُمَّةٍ نَدْعِي إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُحْزَنُ مَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَذَا كِتَابُنَا يُنطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنْ كُنْتُمْ تَسْتَنسِحُونَ
 مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تُنزلُ عَلَيْهِمْ فَأَسْتَكَبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا
 مُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ
 مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نُنظَرُ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُستَقِينَ ﴿٣٢﴾

﴿٢٤﴾ جا ئەوانە دەلێن: ئەم ژيانە هەر ئەم ژينەيه كه له دنيا دا ههيه و دەمړين و دەژين و هەر گەردوون لە ناومان دەبات، مړينه رو زیندوو کەرەوه يه کی ترمان نیه و ئەوان لەم باره شهوه هيج زانیاریه کیان نیه، بە لگو ئەوان هەر به خەم لاندن قسه و بریار ددهن و هيجی تریان بە دەستهوه نیه.

﴿٢٥﴾ ئەوسا هەر کاتیک نیشانه ئاشکراکانی ئیهمه یان بۆ بخوینریتهوه هيج بە لگه يه کیان نیه بۆ بەر په رچدانه وهی جگه له وهی كه دەلێن: ئەگەر راست دهكهن و زیندوو یون ههيه به يه باو باپیرانمان بۆ بهیننهوه.

﴿٢٦﴾ بلی: اللّٰه یه زیندوتان دهکاته وهو پاشان دهتان مړینیت و پاشان له رۆژی قیامهت كه هيجگومان له هاتن و بوونیدا نیه کۆتان دهکاته وه بۆ حساب و پاداشت و سزا هەر كهس به گویره ی ئیشی خو ی، به لّام زۆر بهی خه لک ئەم راستیه نازانن، بۆیه دان به زیندوو کړدنه وهو حساب دا نانین به لّام ئەم نه زانینه ی ئەوان هيج له مه سه له که ناگوړیت و باری ئەوان سوک ناکات، راسته ئەوان ماوه ددرین به لّام له بیر نابرينه وه.

﴿٢٧﴾ وه ئاسمانان و زهوی مو لکی اللّٰه یه و هەر کاتیک كه قیامهت هات ئیتر ئەو رۆژه بیهوده کاران رهنجه رۆ دهن. چونکه ئەو رۆژه جگه له شیوه و زاری و نوکه و نالین و سزای ناگرو ئاوی داخ شتیکی تریان بۆ نامینیته وه.

﴿٢٨﴾ ئەوسا تۆ ده بینیت لهو رۆژهدا هه مو گه لیک به ئەژنودا كه وتوه و هه مو گه لیک بانگ ده کړین بۆ لای په روه نده ی خو ی، جا (پێیان دهوتری) ئەم رۆ پاداشتی کردوه کانتان ددریته وه. ئینجا خوا ده فهرموی:

﴿٢٩﴾ ئەمه په پراوی ئیهمه يه كه کردار و گو فتاری ئیوه ی تیدا تۆمار کراوه كه به راستی قسه له گه ل ئیوه دا ده کات نه زیاد و نه کهمی له سه رتان نه وتوه، بیگومان كه ئیهمه وینهمان گرتوه له ئەو کردارانه ی كه کردوتانه.

﴿٣٠﴾ جا ئەو كه سانه ی كه باوه رپیان هی ناوه و کرده وهی چاکیان کردوه، ئەوسا په روه ر دگاریان ده یان خاته ناو ناز و نیعمهت و سۆزی خو یه وه، ئەوه هەر خو ی به خته وه ر یبه کی ئاشکرایه بۆ ئەو باوه ردارانه.

﴿٣١﴾ به لّام ئەو كه سانه ی كه باوه رپیان نه هی ناوه، ئینجا رپیان تیده کات و ده فهرموی: ئایا نیشانه کانی ئیهمه بۆ ئیوه نه هات و نه خویندرايه وه به سه رتاندا؟ جا ئیوه خو تان به زلگرت و گویتان

﴿٢٣﴾ سا اللّٰه ئەم ئاسمانان و زهویه ی به راستی دروست کردوه تا هه مو که سیک به شیوه ی کوششیک که خو ی کردویه تی پاداشت بداته وه، خو ئەوان هيج سته می کیشیان لای نا کریت، چاکه ده بیت به چاکی پاداشتی بدریته وهو خراپه ییش به خراب تۆ له ی لیوه رگریت.

﴿٢٤﴾ ئایا تۆ نه تبینی ئەو که سه ی كه ئاره زۆی خو ی کردوه به خودای خو ی، واته: به گویره ی ئاره زۆی خو ی ر هفتاری کردوه كه ئەمه په رسته، جا پێویسته باوه رداران چاک له م جوړه ئایه تانه بیر بکه نه وه و وانه زانن په رستن هەر ئەوه يه كه نویتزی بۆ بکه بیت یان سو جده ی بۆ ببه بیت، نه خیر پهیره ی کردنی هەر شتیك له روانگه ی ئیسلامه وه عیبادته، جا ئەگەر بۆ خوا و پینغه مبه رو فورئان بو ئەوه جیگای خو یه تی و به هره مه ندو سه رفه رازه، به لّام ئەگەر بۆ جگه له وان بو سه رشوړ و سه رمه نده و رهنجه رۆیه، به لّی اللّٰه ئاگای له م جوړه که سانه هه يه بۆیه ده فهرموی: اللّٰه به گویره ی زانیاریه ك كه هه يه تی له باری ئەو که سه وه، سه ری لیتیکدا وه و گو یچکه و دلی مۆر کرده و لیلای هی ناوه به سه ر چا ویدا و ئیتر نه هيج حه قیک ده بیسیت و نه هيج راستیه ك ده چیته دلپه وه و نه هيج به لگه يه کی چا و رۆشنگه ره وه ده بینیت. ده ی ئیتر پاش اللّٰه کی هه يه كه ئەو که سه رینمایی بکات؟ ئایا بیر نا که نه وه؟!

بهو نیشانانه نه‌دا، جا ئیوه گه‌لیکی تاوانبارن به هوی کرداری ناپه‌سهندتانه‌وه. جا ئیوه سه‌ره‌رای بیباوه‌ری و رقبونه‌وهی ناو دهرونتان له‌م پیغه‌مبه‌ره ﷺ و په‌یامه به نرخه‌که‌ی که هاتووه‌ته لاتان.

۳۳ حۆ ههر کاتیکیش پیتان بوتریت که بیگومان به‌ئینی الله راسته و هیچ گومانیک له هاتنی قیامه‌تدا نیه، ئیوه ده‌ئین: ئیمه نازانین قیامه‌ت چیه؟ جگه له گومان به هاتنی ئه و رۆژه باوه‌رمان به هیچی تر نیه و ئیمه بهم قسانه دلمان ناو ناخواته‌وه و باوه‌رت پیناکه‌ین. جا قورئان دهمان باته‌وه بۆ قیامه‌ت و ده‌فه‌رموی:

۳۳ جاکاتیك هات ناشکرا ده‌بیت بۆیان ئه و کاره خراپانه‌ی که کردویانه، جا ئه و ژیانه‌ی که ئه‌وان به گالته‌یان ده‌زانی و باوه‌ریان به هاتنی نه‌بو، وا هات و په‌خه‌ی گرتن. جا ئه و کاته ناتوان نه‌ خۆیان چه‌شار بدن و نه کرداره‌کانیشیان بشارنه‌وه.

۳۴ وه ده‌وتریت: جا ئه‌م‌رۆ پش‌ت‌گ‌و‌ی‌ت‌ان ده‌خه‌ین له‌ناو ئه‌و سزایه‌داو بۆخۆتان ده‌می‌ننه‌وه و که‌س لی‌تان نا‌پ‌رس‌ی‌ته‌وه هه‌روه‌ک چۆن ئیوه وازتان له کرداری چاک هینا و خۆتان ناماده نه‌کرد بۆ گه‌یشتنتان به‌م رۆژه‌تان و جیگاستان ناگه‌وه هیچ یارمه‌تیده‌ریکتان نیه.

له‌ فه‌رموده‌دا هاتوه که په‌روه‌ردگار له‌ رۆژی قیامه‌تدا به‌ هه‌ندئ له‌ به‌نده‌کانی ده‌فه‌رموی: { أَلَمْ أَجْعَلْ لَكَ سَمْعًا وَبَصَرًا وَمَالًا وَوَلَدًا وَسَخَّرْتُ لَكَ الْأَنْعَامَ وَالْحَرْثَ وَتَرَكْتُكَ تَرَأْسُ وَتَرْبُوعٌ فَكُنْتَ تَطُنُّ أَنَّكَ مُلَاقِي يَوْمِكَ هَذَا قَالَ فَيَقُولُ لَا فَيَقُولُ لَهُ الْيَوْمَ أَنْسَاكَ كَمَا نَسِيتَنِي

/الترمذي. وصححه الاباني/ ئایا گوئ و چاوو سامان منالم پینه‌دایت؟ ئایا چاره‌وئ و وش‌ترو مه‌رو مالاتم بۆ رام نه‌کردیت؟ وه وازم ئی نه‌هینایت تا بویت به‌ سه‌ردار و په‌له و پایه به‌رز که چوار یه‌کی غه‌نیمه‌ت بۆخۆت وهر‌بگریت؟ جا ئایا تۆ وات ده‌زانی که ده‌گه‌بیت به‌م رۆژه‌ت؟ فه‌رموی: یه‌زئ: نه‌خیر، جا اللّٰه‌ی بالاده‌ستیش پیی ده‌فه‌رموی: ئه‌وسا ئه‌م‌رۆ ئیمه‌یش تۆ له‌بیر خۆمان ده‌به‌ینه‌وه و پش‌ت‌گ‌و‌ی‌ت ده‌خه‌ین له‌ناو سزادا هه‌روه‌کو چۆن تۆ فه‌رمانه‌کانی ئیمه‌ت له‌بیر خۆت بردنه‌وه و پش‌ت‌گ‌و‌ی‌ت خستن }

۳۵ ئه‌م سزاو له‌بیر بردنه‌وه‌تان به‌هۆی ئه‌وه‌بووه که بیگومان ئیوه گالته‌تان به‌ نیشانه‌کانی الله ده‌کردو ژیانی دنیا

وَبَدَلْتُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٣﴾
وَقِيلَ الْيَوْمَ نَسْنَاكُمْ كَمَا نَسَيْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمْ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكُمْ بِأَنكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَعَرَّضْتُمْ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا قَالِيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْعَبُونَ ﴿٣٥﴾
فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ
الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

۴۶ سُورَةُ الْأَحْقَافِ ۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
أَتُنْفِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾

هه‌لیخه‌له‌تان‌دیون، ئه‌وسا ئه‌م‌رۆ له‌و سزایه‌ ده‌رنا‌هین‌رین و په‌شیمان‌بو‌نه‌وه‌وه داوای لی‌بوردنتان لی‌وه‌رنا‌گریت به‌لکو سزاتان بی ژماره‌یه، جا کاتیکی په‌روه‌ردگار برپاری خۆی باس‌کرد سه‌باره‌ت به‌ باوه‌رداران و بیباوه‌ران، بۆرینمای کردنی به‌نده‌کانی ده‌فه‌رموی:

۳۶ جا ته‌واوی سوپاس ههر شایسته‌ی اللّٰه‌یه، که په‌روه‌ردگاری ئاسمانان و په‌روه‌ردگاری زه‌وییه، که په‌روه‌ردگاری جیهانیانه.

۳۷ ئه‌وسا له‌ ئاسمانان و زه‌ویشدا گه‌وره‌یه‌تی هه‌ر بۆ ئه‌وه‌وه هه‌ر خۆیه‌تی ده‌سه‌لاتدارو کارزان. که‌واته، که‌س شایانی خۆ به‌زل‌گرتن و گه‌وره‌یه‌تی نیه‌وه هه‌ر که‌س به‌ نا‌ه‌وا خۆی به‌زل بزانی‌ت شه‌ر له‌گه‌ل اللّٰه‌دا ده‌کات و دنیا‌بیت که به‌ زووی سه‌رشۆرو شه‌رمه‌نده‌ ده‌بیت هه‌ر له‌ دنیا‌داو سزای دوا‌رۆ‌زیش هه‌ر اللّٰه‌ خۆی ده‌زانی‌ت چی له‌گه‌ل ده‌کات،

له‌ فه‌رموده‌دا هاتوه که اللّٰه‌ فه‌رمویه‌تی: { الْعِظْمَةُ إِزَارِي وَالْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي، فَمَنْ نَازَعَنِي وَاجِدًا مِنْهُمَا أَسْكَنْتُهُ نَارِي /مسلم/ واته: گه‌وره‌یی کراسمه‌وه شو‌م‌ه‌ندی‌ش عه‌بامه، ئه‌وسا هه‌رکه‌سینک کیشه‌ی یه‌ک‌یک له‌م دووانه‌م له‌گه‌لدا بکات و بیه‌و‌ی‌ت خۆ به‌زل بگریت یان به‌با شو‌ی‌ی ته‌ماشای خۆی بکات ده‌یخه‌مه‌ ناو نا‌گره‌مه‌وه }.

نهانسان له هەر چی بترسیرن پستی تیدهکهن و نایانهویت که راستی بزائن و پهیرهوی بکهن .

٤) ئەوی محمد ﷺ بلی پيشانم بدن ئەووی که جگه له الله دەپهیرستن، پيشانم بدن لهم زهویهدا چپیان دروستکردوه؟ یان بلی: نایا بوئنهوان له ئاسماناندا هاوبهشیك ههیه؟ ئادهی پیش ئەم پهراوه با پهراویکم بو بهین؟ یان پاشماوهیهک له زانیاری که له کۆنهوه دەستیان کهوت بیئ و نوسرابی لهسەر راستی و دروستی خویان بابیهینن ئەگەر راست دهکن، ئاشکرایه که ههچکام لهوانه یان نیه کهواته درۆزنن و له راستی خو دەبویرن، ئەم کارهشیان له نرخی راستی کهم ناکاتهوه تهنه خویان په نهچهپروو ریسوا دهبن.

٥) جا کئ ههیه گومراتر لهو کهسهی که بیجگه له الله شتی بهیرستیت که ههتا قیامهت وهلامیکی نه داتهوه، به لکو ئەو په رستراوانه له بهیرستنی ئەم بهنده نه قامانهی خویان بیئاگایشن!؟

٤) جا هەر کاتیك ههمو خهلك كو بکریتهوه ئەو په رستراوانه دوژمنی ئەوانه که په رستراوانن و پهیرهوییان لیکردون، خو باوه ریشیان نیه بهو بهندایهتییه که بویان کردون. چونکه سزای ئەوانیشیان زیاد کردوه و لهو جیگایه دا ناشتوانن له خویاشیان پاریزگاری بکهن چ جای پاریزگاری له پهیرهوانیان، ﴿ ضَعْفَ اَطْلَابٍ وَالْمَطْلُوبِ ﴾ حج: ٧٣ / عابیدو مهعبود ههردوکیان لاوازن.

٧) خو هەر کاتیك نیشانه ئاشکراکانی ئیمه یان بو بخوینریتهوه، جا ئەو کهسانه ی که خوا نهانسان کاتیك که ئەو راستیه هاته لایان و نه یانتوانی به به لگه بچنهوه بگزی دهلین: ئەمه جادویهکی ئاشکراو پروونه.

٨) یان دهلین: ئەمه درۆیه کهو بو خوی ههلی بهستوه، بلی: ئەمه ئەگەر - وهک وای دادهین - ههلبه سترای خویم بیئ ئەوسا خو ئیوه خاوهنی ههچ شتیك نین بو من له لای الله و ههچتان بیئاکریت، ئەو زانتره له ههمو کس بهو پرو پاگه ندهیهی که رۆچوون تیدا سهبارت به قورئان، بهسه که ئەو زاته خوی شایهت بیئ له نیوان من و ئیوهدا، خو ئەو زاته جاوپوشیکه ره بو ئەو کهسهی که په شیمان ده بیتهوه و روو دهکاتهوه لای و بهسۆزه په له ناکات له تۆله لیسه نندنه و ههتان به لکو په شیمان ببنهوه و بگه پینهوه بۆلای.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا نُتِيَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ أَفْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا نُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنتُ بِدَعَا مِن الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَان مِن عِنْدِ اللَّهِ وَكُفِّرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَقَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كُنَّا خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكَ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِن قَبْلِهِ كُتِبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كُتِبَ مُصَدِّقًا لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُولَٰئِكَ أَحْسَبُ أَن لَّنْجَنَّهُ خَالِدِينَ فِيهَا جزاء بما كانوا يعملون ﴿١٤﴾

سورتهی ئەحقاف

٣٥

٤٦

وشه ی (الاحقاف) تهنه لهم سورتهدا هاتوه، جا ئەم سورته که سوو پینج نایهته به سورتهی ئەحقاف ناسراوه، سورتهی چل وشهش ههمی قورئانه، له مه کهدا هاتوته خوارهوه، وتراوه جگه له نایهتی دهیهم ﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَان مِن عِنْدِ اللَّهِ ... ﴾ وه نایهتی سیو پینجهم ﴿ قَاصِرًا كَمَا صَبَّ أُولُوا الْعَرَبِ مِنَ الرُّسُلِ ﴾. وه جگه له نایهتی پانزدهیهم تا نایهتی ههفدهیهم ﴿ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ... ﴾ که سئ نایهته. وههروهها وتراوه بهگویرهی دابهزین سورتهی شهست و پینجهمه و پاش سورتهی (الجناتیه) و پیش (الذاریات) دابهزیوه.

بهناوی اللهی زور بهسۆز و بیئیهیهت میهره بان

١) حامیم. الله هەر خوی دزانئ مه بهست لهم دوو پیهته جیه

٢) دابهزینی ئەم قورئانه له لایه (الله)ی دهسه لاتداری داناویهه.

٣) ئەم ئاسمانان و زهویه و ئەووی که له نیوانیاندا به هەر بو مه بهستیکی راست که به لگه له سه رهیزو زانیی و تهنه یی ئیمه و بو کاتیکی ناوبراو که کاتی کاولبونی ئەم جیهانه یه و کاتی هاتنی قیامهته دروستمان کردون، جا ئەو کهسانه ی که خوا

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
 كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَوَفَصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
 أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
 عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي
 ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
 نَقَبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ
 الْجَنَّةِ وَعَدَّ الصَّدَقَاتُ الَّذِينَ كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ
 لِرَبِّهِ أَفَىٰ لَكُمْ مَا وَعَدَنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِن
 قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَفِثَانِ اللَّهَ وَإِلَيْكَ يَا أَمِينٌ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
 مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
 الْقَوْلُ فِي أُمْرِ قَدْ خَلَتِ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا
 خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مَّا عَمِلُوا وَلِيُوقِفَهُمْ أَعْمَلَهُمْ وَهُمْ
 لَا يَظْلُمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ طِينَكُمْ
 فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ يُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ
 بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمَا كُنتُمْ تَفْهَمُونَ ﴿٢٠﴾

۱۵) نهی محمد ﷺ: بلئی: پیّم بلین نه گهر نهّم قورنانه له لایه ن
 (الله) وه بیّت و نیوه باوهرتان پینه کردو یه کیک له نه وهی
 یه عقوب که عهبدو لای کوری سه لام بو شایه تیدا له سه ر راستی و
 دروستی نهّم قورنانه به گویره ی نه وه دیاری کردنه ی تهورات جا
 نه وه خوی باوهری هی نابیت، نیوه ههر خوتان به زلگرت جگه له
 خو خه له تانندن ج شتیکی ترتان دست ده که ویت، به راستی نیوه
 بهم هه لس و که و ته تان سته مکارن، بیگومان که (الله) یش رینمای
 گه لی سته مکار ناکات،

۱۱) جا نه وه که سانه ی که خوا نه ناسن بوون به و مرؤفه هه ژارو
 که مده ست و بیده سه لاتانه ی که باوهریان هی نابو، وه کو بیلال و نالی
 یاسرو چه ند که سیکی تر له و شیوانه یان دهوت: نه گهر نهّم نایینه
 شتیکی چاک بووایه نه وانه پیشی نیمه نه ده که و تن بو
 باوهره یان، جا کاتیک که ریگای راستیان په یدا نه کردو به
 هه له دا رویشتن، نه وسا زور به زووی ده لئین: نهّم قورنانه
 هه له سه ر اوو درؤیه کی کونه؟!

۱۲) خو له پیش نهّم قورنانه دا په راوی موسایه که پیشه و او
 خیربو بو خه لکی سه رده می خو ی، نهّم قورنانه په راویکه راسته و
 دان دهنیت به هه مو په راوه کانی پیش خویدا و هه مویان به راست
 ده زانیت و به زمانی عه ره بیه تا نه وه که سانه ی که سته م ده کن

۱) بلئی له ناو نه وه پیغه مبه رانه دا من که سیکی بیوینه و تازه نیم
 تا نیوه بکه ونه گو مانه وه و باوهرم پی نه که ن خو من نازانم
 له دوا ی نه مه ج به سه ر من یان نیوه دا دیت؟ نازانم من له م شاره م
 ده رده کریم یان ده کو ژریم وه کو له گه ل پیغه مبه رانی پیشووی
 مندا کراوه، یان به رد باران ده کریم یان نیوه به ناخی زه ویدا
 ده برینه خواره وه وه کو بیباوهرانی پیش خوتان، عه و فی کوری
 مالیک ده لیت: روژیک له خزمه تی پیغه مبه ردا ﷺ له مه دینه
 جووینه که نیسه یه کی جوله که وه که کاتی جه ژنیکیبو له
 جه ژنه کانیان، جا نه وان پییان ناخوشبو که نیمه جوینه ناویان،
 نینجا پیغه مبه ر ﷺ پیی فه رمون: نه ی پیری جوله که دوانزه
 پیوا له خوتانم بو به یینن که شایه تی بدات جگه له الله هیچ
 په رستراویکی راسته قینه نیه و بیگومان محمد پیغه مبه ری خواجه
 ﷺ و الله له ته وای نه وه جوله کانه ی که له ژیر ناسماندایه نه وه
 توره یه ی که داویتی به سه ر یاندا لای ده بات. ده لیت: بیده نگبون و
 هیه که سیکی له وان وه لامیان نه دایه وه، پاشان جاریکی تر
 دوو باره ی کرده وه بو یان نینجا هیچ وه لامیان نه دایه وه بو سته م
 جار فه رمویه وه وه لامیان نه دایه وه، نینجا فه رموی: {أَتَيْتُمْ قَوْلَ اللَّهِ
 إِنِّي لَأَنَا الْحَاشِرُ وَ أَنَا الْعَاقِبُ وَأَنَا النَّبِيُّ الْمُصْطَفَى ائْتَمْتُمْ أَوْ كَذَّبْتُمْ/احمد،
 صححه الألبانی/ نیوه نه وه تان نه کرد، نه وسا به خوا بیگومان که من
 کو که ره ودم و من کوتایی پیغه مبه رانم و من پیغه مبه روم
 هه له بزیراوم، جا باوهرم پیبکه ن یان باوهرم پینه که ن} پاشان که
 گه راپه وه و من له خزمه تیا بوم تا خه ریکیبو ده رچین له ناو
 کو زه که یان له دواوه پیواویک بانگی کرد: نه ی محمد بوسته، جا
 روی کرده لایان وتی: به پیواویکی چوئم ده زانن نه ی پیری
 جوله که وتیان: به خوا که سیکی شک نابه یین که له تو زانتر بیت
 به په راوه که ی خوا (تهورات) و له تو شاره زاترو له باوکت له پیش
 تو داو له باوانت له پیش باوکتدا، جا وتی: من شایه تی دده م که
 نه مه نه وه پیغه مبه ریه له تهوراتدا دیوتانه، وتیان: درؤ ده که ییت
 جا نه ک نه و قسه یان لیوهر نه گرت به لکوقسه ی خراپیشیان پی
 وت، پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموی: {به دروتان خسته وه، به لام
 هه رگیز نه وه قسه تان لیوهر ناگیریت، نه ی نه وه نه بو نیستا
 سوپاستان کردو به چاکی باستان کرد به لام کاتیک باوهری هی نا
 به دروتان خسته وه و وتان پیی نه وه ی که وتان، نه وسا قسه تان
 هه رگیز لیوهر ناگیریت} ده لئ جا له وئ ده رچوین که سی
 که سبوین، پیغه مبه ری خوا ﷺ و من و عه بدو لای کوری سه لام،
 جا (الله) ی ده سه لاتدارو به شکو نهّم نایه ته ی دابه زانده له باره ی نه وه
 داو ده فه رموی:

به شانازیه وه خوئی به یه کیك له موسلمانان دابنیت، جا په روهردگار به مانه دهفه رموی:

۱۶) نه وانه که سانیکن که هرچی ئیشی باشیان کردوه لییان و مرده گرین و چاوپووشی دهکین له و خراپانهی که کردویانه و له رۆزی قیامه تیشدا له ناو بهه شتدا دهبین که نه مه به ئینه، به ئینیکی راستی وا که به ئینیان پیدراوه و بویان دیته چی، جا په روهردگار کاتیک که باسی مندالی چاک و چاکه کار له گهل باوک و دایکیدا و پاداشته کی کرد، ئینجا باسی مندالی ناپه سندا و ناله بار له گهل باوک و دایکیدا دهکات و دهفه رموی:

۱۷) جا نه و که سهی که به باوک و دایکی وت: وای بو ئیوه، نایا به ئینی نه ودم پیده دهن که من پاش مردن جاریکی تر زیندو ده کریمه وه بو لیپرسینه وه، له حالیکدا چهن دین گهل له پیش مندا هاتوو و مردون و هیچیان نه هاتونه ته وه؟! باسی چیم بو ده که نه؟! وه دایک و باوکیش هر ده پارانه وه له الله که رینمایي بکات. وده بیان وت: وای بو تو له ناو بجیت له م قسه بهت په شیمان به روه و باوه بکه به زیندو بوونه وه، بیگومان به ئینی (الله) یه و راسته، جا دهیوت نه م قسه به هه داستان په پوچه کانی کونه.

له فه رمو ده داهاتوه که یه زیدی کوری معاویه باسکرا له لایهن مه روانه وه بوئه وهی په یمانی پیدری، جا عه بدوره حمانی کوری نه بو به کر قسه به کی پی وت: { فَقَالَ خُذُوهُ فَذَلْخَلَّ بَيْتَ عَائِشَةَ فَلَمْ يَقْدِرُوا فَقَالَ مَرَوَانُ إِنَّ هَذَا الَّذِي أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَالَّذِي قَالَ لَوْلَا دِيهِ أَفِي لَكُمْ أَتَمَدَانِي فَقَالَتْ عَائِشَةُ مِنْ وَرَاءِ الْحِجَابِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِينَا شَيْئًا مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ عُذْرِي/البخاري/ وتی: بیگرن، نه ویش چوه مالی خاتون عائیشه ی خوشکیه وه و نه یان توانی بیگرن، جا مه روان وتی: به راستی نه مه نه و که سهی که به باوک و دایکی وت: وای بو ئیوه، نایا به ئینی نه ودم پیده دهن که من پاش مردن جاریکی تر زیندو ده کریمه وه بو لیپرسینه وه ...؟! جا خاتون عائیشه له پشت په رده وه وتی: خوا له قورئاندا له باره ی ئیمه هیچی نه نارده بیجگه له وهی که خوا پاکانه ی منی دابه زاند { په روهردگاریش له وه لای نه م جوړه که سه و هاوشیوه کانیدا دهفه رموی:

۱۸) نه وانه که سانیکن که بریاری الله که دوزخ پرکرنه لییان، به وهی لاساری خو یانه وه چه سپاوه پی یانه وه و له ناو تاقم و پیرو گهلانیکن له مرؤفو جنوکه ی له ناو چوی پیش خو یانندان که بیگومان هه مویان رهنجه رۆو زیان لیکه وتوو.

۱۹) جا بو هه مویان له جنوکه و مرؤف پله ی جیا جیا هه یه و هه که سه ی به گویره ی کرداری خوئی که م و زور چاک و خراپ،

وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوا أَجِئْنَا لِنُؤْمِنَ بِكُنَّا عَنْ آهْتِنَا فَإِنَّا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتِ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا أَلِمْ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرْتِكُمْ قَوْمًا جَاهِلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُطِيرٌ نَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنْتَهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ لَتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكِ إِفْكَهُمُ وَمَا كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٢٨﴾

بترسینیت له سه ر نه نجامی نه و رهفتاره پیسه بیان و مؤزدهش بدات به چاکه کاران به سه ر به زری هه ر دوو زیان.

۱۳) بیگومان نه و که سانه ی که وتویانه الله په روهردگار مانه و پاشان له سه ر نه و بیرو باوه و قسه به ی خو یان ماون، نه وسا هیچ ترسیک بو نه وان نیه و له نایینده شدا خه م ناخون.

۱۴) نه وانه بهه شتین و هه میسه تیدا دهمینه وه، نه مه پاداشتیکه به وان دهریت به وهی نه و کارو کوششه به رخانه ی که له دنیا دا کردویانه. جا نامؤزگاری مرؤف دهکات که سپله نه بیت و له گهل باوک و دایکیدا به چاک رهفتار بکات و دهفه رموی:

۱۵) جا فه رمانمان دا به سه ر مرؤفا که له گهل دایک و باوکیدا چاکه بکات به تایبهت دایک، چونکه دایکی له سکیدا به زحمهت هه لیگرتوه، وه به زحمهت بوویه تی، جا به زحمهت و ئیش و زانی و هه لگرتنی و بونی و له مه مک برینه وه شی سی مانگی خایاندوه - که نه مانه هه موی به زحمهت و به ئیش و زان و شه ونخونی بو دایک ته و او بوه - تا بوو به مرؤفیکی به هیزو گه یشته چل سال، وتی: نه ی په روهردگارم وام لییکه که سوپاسی نه و چاکه بهت بکه م که داوته به خوم و به باوک و دایکم و ئیشی و ابکه م که تو رازی بکات و مندالم بو چاک بکه، بیگومان من بو لای تو گه رامه وه و بیگومان له موسلمانانم، واته مسولمانی راسته قینه ده بیت ناوا چاک بیت له گهل باوک و دایکیداو دوعای خیر بو نه وان و نه وهی خویشی بکات و هه میسه رو له خوا بیت و

بهره‌می نه و کارانه‌ی که کردویان و هرده‌گر، خو نه‌وان ستمیان لی ناکریت نه بی‌اومر توله‌ی زیاتر له تاوانی خو‌ی لی‌وهرده‌گیریت و نه باوهردار له چاکه‌کانی که م ده‌کریت‌وه.

۲۰) نه‌وسا باس بکه نه‌و رۆژهی که نه‌وانه‌ی خوا نه‌ناس بوون به‌سهر ناگریاندا دینن و پیشانیان ده‌دریت، جا بی‌یان ده‌وتریت: له زیانی دنیا دا خوشیه‌کانی خو‌تانتان به‌سهر بر دوو به باشی سودی خو‌تانتان لی‌وهر دگرت، جا نه‌مرو به سزایه‌کی ناشیرین و سووک سزا ده‌درین به‌هوی نه‌وه‌ی که نی‌وه له‌سهر زه‌ویدا به ناحق خو‌تان به‌زل ده‌گرت، وه‌به‌هوی نه‌وه‌ی که له گاتان بگاردبوو له خراپه و خراپه‌کاریدا.

۲۱) به‌سهرهاتی برای عاد که هوده الطیلة باسبکه بو گه‌له‌که‌ت، به‌لکو په‌ندی لی‌وهر بگرن نه‌و کاته‌ی که گه‌له‌که‌ی خو‌ی له نه‌حقافدا ترساند به سزای په‌روهر دگرت نه‌گه‌ر به‌گویی نه‌که‌ن و چه‌ندین ترسینه‌ری تریش پیش و پاش نه‌ویش بوون که هه‌مویان وتویانه جگه له الله هیچ شتیکی تر مه‌په‌رستن به‌بی‌گومان من له سزایه‌کی گه‌وره ده‌ترسم که له ناکاودا بدات به‌سهر تاندا، جا نه‌وان له‌باتی بیرکردنه‌وه و په‌پر هوی کردنی هود زیاتر له‌سهر خراپه‌ی خو‌یان سووتر ده‌بوون و باوهریان به هود الطیلة نه‌کرد.

۲۲) وتیان: نایا بو‌یه هاتویته لامان که له به‌ندایه‌تی خودا کائمان لامان بدیت؟ جا تو نه‌گه‌ر له راستگوییانی ده‌ی بی‌هینه نه‌و سزایه‌ی که هه‌ره‌شه‌ت پیکردوه لی‌مان.

۲۳) نه‌ویش فه‌رموی: زانینی کاتی هاتنی نه‌و سزایه هه‌ر له‌لای (الله) یه‌و من هیچی لی نازانم، وه نه‌وه‌ی که بو‌ی ره‌وانه کراوم من به‌نی‌وه‌م گه‌یانده‌و، به‌لام من نی‌وه به گه‌لیکی نه‌زان ده‌بینم و فامی هیچ شتیکی باشتان نیه.

۲۴) جا کاتیک که بینیان هه‌وریک رووی کردوته شیوه‌کانیان به خوشیه‌وه وتیان: نه‌مه هه‌وریکه و بارانمان بو ده‌بارینی، نه‌خیر نه‌وه نه‌و شته‌بو که په‌له‌تان بو‌ی ده‌کرد که (بایه) و سزای به‌زانی تی‌دایه بو‌تان.

به‌لی نه‌و بایه به‌بی‌پسانه‌وه حموت شه‌وو هه‌شت رۆژ لی‌یدان، له فه‌رموده‌دا هاتوه‌که خاتون عائیشه وتویه‌تی: { مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ضَاحِكًا حَتَّى أَرَى مِنْهُ هَوَاتِهِ إِنَّمَا كَانَ يَتَبَسَّمُ قَالَتْ وَكَانَ إِذَا رَأَى غَيْمًا أَوْ رَجًا عَرَفَ فِي وَجْهِهِ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْغَيْمَ فَرَحُوا رَجَاءً أَنْ يَكُونَ فِيهِ الْمَطَرُ وَأَرَاكَ إِذَا رَأَيْتَهُ عَرَفَ فِي وَجْهِكَ الْكَرَاهِيَةَ فَقَالَ يَا عَائِشَةُ مَا يُؤْمِنِي أَنْ يَكُونَ فِيهِ عَذَابٌ عَذَبَ قَوْمٌ

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفْرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٣﴾ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٤﴾ أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْزُبْ عَنْهُنَّ بِقَدْرِ عَلِيٍّ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٦﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرْنَا وَأُولُوا الْعُرْسِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَتْهُمْ يُومُ بِرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَّغْ فَهَلْ يَهْتَكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾

۳۸

سُورَةُ الْحَجِّ

۴۷

بِالرَّيْحِ وَقَدْ رَأَى قَوْمَ الْعَذَابِ فَقَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا/البحاري/ پی‌غه‌مبه‌ری خوا الطیلة نه‌دیوه که پیکه‌نی‌بی‌ت ناسمانگه‌ی ده‌می ده‌رکه وتی‌ت نه‌وه‌ر زه‌رده‌خه‌نه‌ی بو، وتی: هه‌رکاتیک هه‌وریک یان بایه‌کی بی‌نیایه پی‌ناخو‌شی به‌ناو‌چا‌ویدا هه‌ست پی‌ده‌کرا وتم: نه‌ی پی‌غه‌مبه‌ری خوا الطیلة بی‌گومان خه‌لکی که هه‌وره‌ده‌بینن که یفخو‌ش ده‌بن، هیوای نه‌وه‌ی لی‌ده‌که‌ن که بارانی پی‌ی، جا تو ده‌بینم هه‌ر کاتی ده‌بینی پی‌ناخو‌شی به‌نا‌چا‌وته‌وه ده‌زانریت؟ جافه‌رموی: نه‌ی عائیشه ج شتیک دل‌نیای کردوم که سزای تی‌دا نیه؟ گه‌لیک به‌با سزادان، وه‌گه‌لیکیش سزایان دی، جا وتیان: نه‌مه هه‌وریکه و بارانمان بو‌ده‌بارینی }.

۲۵) نه‌و بایه به فه‌رمانی په‌روهر دگاری خو‌ی نه‌و شته‌ی که بریاربو له‌ناوی ببات هه‌موی له‌ناوی برد، جا نه‌ پیاو و نه‌ ژن و نه‌ گه‌وره و نه‌ بچوک و نه‌ سه‌روه‌ت و سامان هیچی نه‌هیشته‌وه ته‌نها هود الطیلة و نه‌و که‌سانه‌ی که باوهریان پی‌ هی‌نابو مانه‌وه. نه‌وسا وایان لی‌هات ته‌نها جی‌گای ماله‌کانیان ده‌بینرا، هه‌ر ناوه‌ها توله له سته‌مکاران و هرده‌گرین.

۲۶) به راستی له‌و شوینه‌دا ده‌زگاو دوکان و هی‌زیکی وامان به‌وان دابو که به نی‌وه‌مان نه‌داوه‌و گو‌یچکه‌و چاوو عه‌قلمان پی‌دان، نه‌وسا نه‌ گو‌یچکه‌یان و نه‌ چاوایان و نه‌ عه‌قلیان هیچ سو‌دیکی به‌وان نه‌دا چونکه نه‌وان گالته‌یان به نیشانه‌کانی الله

دهکرد، جا ئیتر سزای ئهوهی که گالتهیان پیده کرد دای بهسه ریاندو ئاوا له ناوی بردن و کردنی به پهندی رۆژگار (خوا به لوتفی خوی له سزای دنیا و ناخیرت بمانپاریزیت) جا ههر کهسیک الله سهرشۆری بکات کئی ده توانیت بههیزی بکات؟ ئهم باسانه ههمویان بۆ ئهم ئوممهتهیه تاواز بینن له دژایهتی قورئان و بهرنامه راسته کهی ئیسلام و بگهڕینهوه بۆلای الله ههتا دهراگی تهوبهیی لیدانه خراوه.

به راستی له چواردهوری ئیوه گهلیک ولاتمان له ناوبردو نیشانهکانی خومانمان زۆر گوپی بۆیان به لکو له تاوان و خراپه کاری بگهڕینهوه، بهلام ههر لهسه خراپهیی خۆیان سوربوون تا وایان بهسه رها.

سا ئه و کهسانهیی که ئهوان جگه له الله دهیانپه رستن تا بهوهوئیهوه له الله نزیك ببنهوه دهی با بهدهمیانهوه بهاتنایه و یارمهتیا ن بدانیاه! به لکو ههر لییشیا ن ونبون، وهئوهش له و درۆیا نه ن که بۆ خۆیا ن هه لیا ن بهستوه، که گوایه دهگه نه فریاما ن و تکاما ن بۆ دهکه ن له لای الله؟! زۆر باوه ردار هه یه ههر به م شیوه یه له رێگا ی راست ترازاو و چاوه روانی که سانی ترن جگه له پیغه مبه ر پیغه مبه ر بکات و نه یه ئیبت بچنه ناودۆزه خه وه له پردی سیرا ت دهستیان بگریت، به راستی گه لیکی نه زان و نه فامن و بیر له م قورئا نه ناکه نه وه و خۆیا نی لیگیل دهکه ن. بیرکه نه وه تا که ی له نا و نه فامیدا ده خولینه وه هه ی نه زانا ن؟! پیغه مبه ری ئازیزمان پیغه مبه ری ئه وه ی که له مه که دا دنیا ی ئی ته نگ بو چوو بۆ تانیف به لکو جیگایه ک په یدا بکات بۆ خوی و یاره کانی و بتوانیت ئازادانه ئه م بانگه پیروزی ئیسلام به خه لک بگه یه نیبت، به لام پاش قسه و گه فگوگۆیه کی زۆر له گه ل سی سهر په رشته که ی تانیفدا نه ک ههر وه لایمی باشیا ن نه دایه وه به لکو له کاتی گه رانه وه یدا مندالانیان ئی هاندا و دایانه بهر بهردو برینداریان کرد، به لام ئه و زاته دل گه وره و به رحمه نه ک ههر دوعا ی شه ری ئی نه کردن به لکو پاکانه ی بۆ کردن له نزا به ناوبانگه که یدا و فه رموی: نازان من پیغه مبه رم بۆیه وام لیده که ن که سیره ت نویسا ن به دریزی ئه م باسه یا ن نویسه و لیره دا نامانه ویبت زیاتر دریزی پییده ن به لکو ده مانه ویبت بلین: که کاتیک گه راره له رێگادا له (به تنونه خله) قورئا نی ده خویند کۆمه لیک له جنۆکه هاتنه لای و به خۆیا نیا ن وت: پیده نگ بن که نۆ که س بوون و یه کیکیان زه ویبعه ناویک بو

جا پهروه ردا گار ئه م ئایه تانه ی دابه زاند و پیغه مبه ری له روداو هه که ئاگادا ر کرده وه و فه رموی:

وه بیریا ن بهینه وه ئه و کاته ی که هه ندیک له جنۆکه کا نما ن نارده لات که گوئی له م قورئا نه بگرن، جا کاتیک که ناماده ی لای تۆ بون له ناو خۆیا ندا وتیا ن: پیده نگ بن جا کاتیک له خویندنه وه ی بویته وه ئه وان گه رانه وه بۆلای گه له که ی خۆیا ن که ترسینه ر بون بۆیا ن به سزای الله ئه گه ر باوه ر به م قورئا نه نه که ن. جا به م شیوه یه الله دلی پیغه مبه ری دایه وه، واته ئه گه ر له وه سه فه ردا خه لکیک نارحه تیا ن کردیت و باوه ریا ن پینه هینا یبت وا ئیمه کۆمه لیک له جنۆکه ما ن نارده لات و باوه ریا ن هینا و بون به بانگه واز که ر بۆ په رپه وی کردن له خۆت و له بهرنامه که ت. جاده فه رموی:

وتیا ن: ئه ی خزما ن به راستی ئیمه په راویک که پاش موسا ره وانه کرا وه دان ده نیبت به وه ی که له پیش خۆیدا هاتوه بیستما ن که رینمونی ده کات بۆ هه موشتیکی ره وا و بۆ رێگا ی راست،

ئه ی خزما ن وه لایمی بانگه واز که ره که ی الله بده نه وه و باوه ری پیبکه ن الله له تاوانبارا ن خۆش ده بیبت و له سزای به ژا ن رزگارتا ن ده کات.

خۆهه ر که سیکیش وه لایمی بانگه واز که ره که ی الله نه داته وه، ئه وسا ئه و له م زه ویه دا بۆ خۆ رزگا ر کردن هیچ ده رفه تیکی ده ست ناکه ویبت، وه جگه له و زاته ش هیچ یارمه تی ده رو دۆستیکی نیه ئا ئه وانه له گو مراهیبه کی ئاشکرا دان.

ئایا ئه وان هه روا له سه ر دژایه تی ئایین و پیغه مبه ر سورن و نه یانزانیوه که بیگوما ن ئه و (الله) یه ی که ئاسما نا ن و زه وی دروست کرده که بۆ دروست کردنیشیا ن ماندو نه بو ه ده توانیت که مردوا ن زیندو بکاته وه؟ وایه که ئه وان بیری لیده که نه وه، بیگوما ن که ئه و زاته تا وای به سه ر هه مو شتیکیدا هه یه. جا ریکی تر قورئا ن ده مانبا ته وه بۆ قیامه ت و ده فه رموی:

ئه وسا ئه و رۆژه ی که ئه و که سانه ی خا نه نا س بوون له سه ر ئاگر راده گیری ن و بییا ن ده وت ریت: ئایا ئه مه راست نیه؟ ده لئین: راسته، سویند به پهروه ردا گار ما ن جا ههروه کو له دنیا دا قسه ی بی جییا ن ده کرد له ویش ئه م سویند بۆ جییه ش ده خۆن چونکه دا وای سویندیا ن ئی نه کرا وه گوایه ده یانه ویبت به زه یی الله بۆخۆیا ن ببزوینن؟! پهروه ردا گار ده فه رموی: سا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ
 اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّى
 إِذَا اتَّخَذْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَمَا مَنَّا بَعْدُ وَإِنَّمَا فِدَاءٌ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ
 أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَأُنصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِن لِّبَلَاؤِ بَعْضِكُمْ
 بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ فُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيِّدِيهِمْ
 وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا هُمْ ﴿٦﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا أَن نُّنصِرُوا اللَّهُ يَضْرِبُكُمْ وَيُلَيِّتُ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 فَتَعَسَّاهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 فَأَحْطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ﴿١٠﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

پهیرهوی ئه و راستیانه کردوه که له لایهن پهروهردگاری خوئیانه وه
 بؤیان هاتوه، هه ناوهها **اللَّهُ** بؤ ئهه خه لکه چه نیدن نمونه یان بؤ
 باسد هکات به لکو ژبیر بن و پهیرهوی ریگی راست و دروست بکهن.

٤) ئهوسا هه کاتیک توشی ئه و خوا نهسانه بون له ملیان
 دهن، تا ئه و کاتهی که تیکیان دهشکینن و له دهستیان دهخن، جا
 نیتر دیلهکانیان توند ببهستنه وه و پاشان یا به منهتان و بی
 بهرامبهه نازادیان بکهن یان بهرامبهریان لیوهرگرن چ گهراو به
 گهراو یان به پاره ئهههش ده بیته دریزهههه بیته تا کاتیک شهه
 کوئیایی دیت واته: ئیسلام شهه بویه دهکات که شهه نه مینی،
 ئه وهیه بهرنامهی **اللَّهُ** بؤ مروف، خواناس بی یان خوانه ناس،
 نه گهه **اللَّهُ** ناره زوی لی بیته خوی توله له خوا نهسان
 و مرده گریت به لام ئه وه ناکات تا هه ندیکتان به هه ندیکتان تافی
 بکاته وه تا دهرکه بیته باوهرداران چه نده راست دهکهن له گهه
 ئایینی خوئیاندو چی بؤ دهکهن و خوا نهسانانیش چه نده
 دزاییه تی ئایینی **اللَّهُ** دهکهن و خه لکی باوهردار سزا ددهن بؤ
 پشه ره ژژ تا ههه کس بؤ خوی شایهه بیته له سههه کردارهکانی
 خوی و هیچکس نه لی نه مزانی یان نه متوانی، جا ئه و که سانهی
 که له ریگی خوادا کوژراون ئه وسا هه رگیز ئیسهه کانیان لی ون
 نا کریت و پاداشتی کار و کوژشی خوئیان پیده دریته وه.

٥) که بهم زوانه ریگی راستیان پیشان ددهت که بیانگه یه نیته
 بهههشت و کاروباری ئهه ژیانه شیان بؤ سامان ددهت.

بههوی ئه وهی که خوانه ناسبون ئهه سزایه بههژن که سزای
 ناگهه (خوا په نامان بدات). ئینجا پهروهردگار روو له
 پیغه مبهه رمان **ﷺ** دهکات و دهفه رموی:

٣٥) توش ههروهه کو پیغه مبهه ره خاوهن عهزم و جهزم و
 کوئنه دهه رکان خوت رابگره وهکو چوئ ئهوان خوئیان راکرت و
 په لهی سزا مه کهه بؤیان، چونکه ئهوان ئه و ره ژههی که ئه و سزا
 به ئین پیدراوه دیان چا و بی کهوت وهکو ئه وه وان که جگه له
 کاتیکی زور که می ره ژژیک لهه ژیانه دا نه بوون، نا ئه مه
 راکه یه نه راویکه ده بوایه په نده و ناموژگاریان لیوهه رگرتایه، ئه وسا
 ئایا جگه له وه گه لهی که له سنور دهرچوون له خراپه و تاواندا
 که سیکی تر له ناو ده چیته؟ واته ههه تاوانبار له ناو چوو
 ره نه ره ره ده بیته، ئه مههش به لگهه دادگهه ری **(اللَّهُ)** ی بالادهسته،
 نه گهه که سیکی شایسته ی سزا نه بیته سزا نادریت.

سورتهى محمد ﷺ ٤٧ ٣٨

سورتهی (محمد) **ﷺ** که سورتهی چلو و هه وه ته می قورئانه، له
 مه دینه دا هاتوه ته خواره وه جگه له ئایه تی **{ وَكَانَ مِنْ قَرَابَةِ هِي**
أَشَدُّ قُوَّةً ... } مُحَمَّد: ١٣. وه ئهه سورتهه سی و ههشت ئایه ته وه
 به سورتهی **(القتال)** یش ناو دهر بیته. و تراوه به گویره ی دابه زین
 سورتهی نه وه دو شهه هه مینه و پاش سورتهی **(الحديد)** و پیش
(الرعد) دابه زیوه. ناوی پیغه مبهه رمان **ﷺ** به (محمد) ته نها
 چوار جار هاتوه، که لهه سورتهه و له سورتهی **(ئه حزاب)** و **(نالی**
عیمران) و **(فه تح)** دایه.

به ناوی **اللَّهُ** زور به سوژو بینه یه اهت میه رهبان

١) ئه و که سانهی که خوانه ناس بوون و ریگی بلا بوونه وهی
 ری بازای **اللَّهُ** یان دهگرت و بیوون به به ره ره ره چو دیواریک له ریگی
 گه یاندنی ئایینی ئیسلامدا خوا کرده وه کانیان پوجه ل کرده وه.
 واته هه موئیشه خراپه کانیان به زینانی خوئیان ته واوو.

٢) جا ئه و که سانههش که باوهردیان هی ناو کرداری چاکیان کردو
 باوهردیان هی ناوه به وهی که ره وانه کراوه بؤ محمد **ﷺ** که قورئانه،
 که ههه ئه وهش تاکه ره ری بازی راسته که له لایهن پهروهردگاریانه وه
 بؤیان هاتوه. خوا خراپهکانی له سههه لابردهن و کاروباریشی بؤ
 ره یکخستن، ئینجا هوی هه لوهه شان دهن وهی کاری خوا نهسان و
 وهرگرتنی کاری باوهرداران باس دهکات و دهفه رموی:

٣) ئه وهش بیگومان له سههه ئه وه بو چونکه خوا نهسان
 پهیرهوی شتی پر و پوچیان کرده وه بیگومانیش باوهرداران

بوو و جیيان به سهر هاتوه؟ كه الله ته فروتو نای كردون و فهوتاندونی، خۆدهش فهرموی: بۆ هه مو كافر یكى خوا نه ناس له هه مو كاتدا وینه ی نه و سزایانه هه یه و چاوه روانیان ده كات.

11) نه وهش له بهر نه وهیه چونكه بیگومان الله دوست و یارمه تیدهری باوه ردارانه و بیگومان خوا نه ناسان دوست و لایه نگریان نیه له لایه ن خوداوه.

12) بیگومان كه الله جل جلاله، نه و كه سانه ی كه باوه رپیان هیناوه و كرداری چاكیان كردوه ده خاته ناو باخچه گه لیکه وه كه به ناویاندا چه نندین جوگای پیدا ده روات. وه نه و كه سانهش كه كافرو سیله و نمك نه ناس بوون راده بویرن و كه یف و خۆشی ده كهن له دنیا دا هه روه كو چوار پیانیش ده خون و وا ده زانن هه ر بۆ خه و و خواردن دروست بوون، نه وسا نه وانه ناگر جیگایانه. له فه رموده دا هاتوه كه: { الْمُؤْمِنُ يَأْكُلُ فِي مَعَى وَاحِدٍ، وَالْكَافِرُ يَأْكُلُ فِي سَبْعَةٍ مَعَاةٍ / متفق علیه / باوه ردار له یه ك ریخۆله وه خواردن ده خوات، وه خوانه ناس له حه وت ریخۆله وه ده خوات }.

13) زۆر ولات هه بوه كه زۆر به هیتر بوون له و ولاته ی كه تۆیان ده ركرد، جا ئیمه له ناومان بردن نه وسا هه یج یارمه تیدهر یكیان نه بو كه له ده ست تۆله ی ئیمه رزگاریان بكات واته: تۆش خه م مه خو هه مان چاره نووس چاوه روانی نه م گه له یه كه تۆیان ده ركردوه له مه كه. به ئی له راستیدا زۆری پی نه چوا الله سه رانی كوفری هینایه به رده ستی مو سلمانان و دروینه كران و زۆریه ی سه ركرده كانیان له غه زای به دردا كوژران، یان به دیل گیران. جا به م شیوهیه الله هه ر له م دنیا دا پیش سزای دوارۆزیان سزای بچوكی دان و سه ر شوړی كردن.

14) نایا نه و كه سه ی كه له لایه ن په روه ردگاری خۆیه وه له سه ر چا و روشنی بی ت وه كو نه و كه سه وایه كه كرداره خراپه كانی بۆ جوان كرابی ت و په ی ره وی له ناره زۆی خۆیان بكهن؟ ناشكرا په كه نه م دووانه وه ك یه ك نین **یه كه میان**: نمونه ی باوه ردارانه و **دووه میان**: نمونه ی خودا نه ناسانه.

15) وینه ی نه و به هه شته ی كه به پاریزكاران به ئین دراوه نا به م شیوهیه كه له ناویدا چه نندین جوگای ناوی تیدایه كه نه گوړا وون و چه نندین جوگای شیر ی تیدایه كه نه وانیش تامیان نه گوړا وه و چه نندین جوگای شه رابی تیدایه كه پر تامه بۆ نه وانه ی كه ده یخۆنه وه و چه نندین جوگای هه نگوینی پالفته ی تیدایه سه ره رای نه وهش له هه مو به روه یو میكیان بۆ هه یه و چا وپۆشی په روه ردگاری خۆیشیان ده یانگری ته وه، نایا نه و كه سه ی

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَنَّوْنَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرِيْبَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرِيْبِكَ الَّتِي أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ يَدَيْهِ مِنَ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَعْفَرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَفَأَبْأُ أَنْ أُوتِيكَ الَّذِينَ طَبِعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِينَ أَهْتَدُوا زَادَهُمْ هُدًى وَءَانَّهُمْ يَقُولُهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿١٨﴾ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

6) نه وسا ده یانباته نه و به هه شته ی كه له دنیا دا بو ی باسكردوون، جا كاتیك كه چونه ناویه وه هه ر چو نیك له دنیا دا جیگای خۆیان ده ناسنه وه هه ر ناوه ها له ویش هه ر كه سیك جیگای خۆی ده ناسی ته وه.

7) نه ی نه و كه سانه ی كه باوه رتان هیناوه نه گه ر نیوه به راستی یارمه تی ئایینی خودا بدن خوداش یارمه تی نیوه ده دات و پی تان له سه ر ریگای راست و خودا په رستی راسته قینه بته و ده كات. نه گه ر نه مرۆ یارمه تی نادریین له به رنه وهیه كه ئیمه یارمه تی حیزب و ده سته و گرو ه ده ده ین نه ك الله جل جلاله، باوه ردار بیر كه ره وه به سیه تی خۆ و خه لك فریودان.

8) جا نه و كه سانه ی كه خوا نه ناس بو ن نه وسا هه ر له ناو چوون و رۆژ ره شی به شیانه و خودا كرداره كانیان پو چه ل كرده نه ته وه،

9) نه وهش له بهر نه وه بو چونكه به بیگومان نه وان خۆشیان نه ده هات له وه ی كه خوا ره وانه ی كردبو نه وسا (الله) یش كرداره كانیان لیه له و هه شانده وه و ده ستیان له هه مانه ی خالیه وه ده رچوو.

10) نایا نه وان به م زه ویه دا نه گه راون جا ته ماشا بكهن و بزنان سه ره نه نجامی خراپه كاران و گه نه كیانی گه لانی پیش خۆیان چو ن

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُنظَرُونَ إِلَيْكَ فَظَنُّوا الْمَغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنْ الْمَوْتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوَّ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّىٰ أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرَاتِ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ آذَنُوا عَلَىٰ آذَانِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا نَبَّأْنَاهُمْ أَنَّهُمُ الْهَادِي الشَّيْطَانِ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْبَرَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا آسَخَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾

شانیدا له جیگای جموجولی شانی چهپی بو که وهک هیلکهی کهو که چه ندین خالی وهک بالوکهی له سه ربو {

﴿٢٠﴾ خۆ باوهرداران دهلین نای سورتهیک بهاتایه خوارهوه فهرمانی غهزای تیدا بویه، جا ههر کاتیک سورتهیکی بتهو بهاتایه و باسی غهزای بگردایه تۆ ده بیینی نهو که سانهی که نخوشی دوو پرووییی له ناو دلینادیه وهکو که سیک که له ترسی مردن بیهوش بوبیت ناوا ته ماشات ده که نه وهنده ده ترسن له جیهادو غهزا له ریگای الله دا، خۆ چاکتر بو نهوان نه وهبو،

﴿٢١﴾ که بییان وتایه: گوپرایه لاین وقسهی چاکیان بوتایه، جا ههر کاتی فهرمانی غهزاش بدری جا با راست بکهن له گهه الله دا له باوهرو گوپرایه لیدا که ههر نه وه چاکه بویان و به سودی خویانه و بههره ی باشیان ده ست ده که ویت.

﴿٢٢﴾ دهی به راستی نه گهر دهسه لاتتان دهسته که وت، لهم زهویه دا خراپه بلاو ده که نه وهو په یوهندی خزمایه تی ده بچرینن؟ له فهرموده دا هاتوه که: {لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ / مسلم} نهو که سهی که په یوهندی خزمایه تی بیچرینیت ناچیته بهه شه وه {.

﴿٢٣﴾ نهوانه که سانیکن که الله نه فرینی لیگردون نهوسا که پروکویر کردوون نه راستی ده بیستن و نه ریگای راست ددهوزنه وه.

نا لهم ژبانهدا بیت وهکو نهو که سه وایه که هه میسه له ناو ناگردا بیت و ناوی داخی وایان پییدریت که ریخوله کانیان پارچه پارچه بکات؟ له فهرموده دا هاتوه که: (نهو ههنگوینه میس نایکات) ههروهها له فهرموده یه کی تر دا هاتوه که: { سَيَحَانٌ وَجِيحَانٌ وَالتَّيْلُ وَالْفُرَاتُ مِنْ أَهَارِ الْجَنَّةِ / مسلم وغيره} سهیحان و جهیحان و نیل و فورات له روباره گانی بهه شتن {.

﴿٢٤﴾ جا له ناو نهوان دا که سانیک ههه که گویت لیده گرن تا له لای تۆ ده چنه دهره وه، جا چونکه ههر به رواله ت گو بیان گرتبو هیچ حالی نه بوون بویه که دهر چون به خوینده وارانیان وت: نه وه نیستا محمد چی وت؟ نا نهوانه الله مؤری ناوه به سه ر دلینا داو هیچ شتیکی راست و دروست و هرنه گرن و پهیره وی له نارده زوگانی خویان ده کهن نه تیگه یشتنیان چاکه و نه نیه تیان باشه.

﴿٢٥﴾ خۆ نهو که سانهی که ریگای راستیان گرتوه الله زیاتر ری نیمایان ده کات و ترسی خوی زیاتر ده خاته ناو دلینا وهو نه وانیش چاکتر ریگای به خته وهری خویان ده گرن،

﴿٢٦﴾ نهوسا نایا نهوان جگه له هاتنی قیامه تیک که به کتوپری دپته لایان چی تر چاوه ری ده کهن؟ نه وهش به راستی نیشانه گانی هاتوه که هاتنی پیغه مبه رمان ﷺ یه کیکه له نیشانه گانی و پاش نهو پیغه مبه ریکی تر نایه ت و جیهان به سه ر نه م گه له دا ویران ده بیت، دهی چ سودیکی هه یه بویان بیر کردنه ویان کاتیک که قیامه ت هات و سزای کرداره گانیان یه خه ی گرتن؟

﴿٢٧﴾ جا بزانه جگه له الله هیچ شتیکی تر شایسته ی په رستن نیه و بو گوناھی خۆت و بو باوهردارانیس چ پیاو و چ ژن داوای لیخوش بوون بکه، نهوسا الله به هه مو جموجولیکی شه و و روژتان ده زانی و هیچی لی ناشارد ریته وه. له فهرموده دا که عاسم له عه بدولای کوری سه رحیسه وه یناو یه تی که: { قَالَ رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ وَأَكَلْتُ مَعَهُ خُبْرًا وَحَمًا أَوْ قَالَ تَرِيدًا قَالَ فَقُلْتُ لَهُ أَسْتَغْفِرُ لَكَ النَّبِيُّ ﷺ قَالَ نَعَمْ وَلَكُ ثُمَّ تَلَا هَذِهِ آيَةٌ ﴿وَأَسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ قَالَ ثُمَّ ذُرْتُ خَلْفَهُ فَانظَرْتُ إِلَىٰ خَاتَمِ النَّبُوءَةِ بَيْنَ كَتِفَيْهِ عِنْدَ نَاحِيَةِ كَتِفَيْهِ الْيُسْرَىٰ جُمُعًا عَلَيْهِ خَيْلَانٌ كَأَمْتَالِ النَّالِيلِ / مسلم} وتویه تی:

پیغه مبه ری خوام ﷺ بیینی و له خزمه تیدا نان و گوشت یان وتی: تریتم خوارد، عاسم ده لی وتی: پیغه مبه ر ﷺ داوای لیخوش بوونی بو کردیت؟ وتی: به لی، وه بو تویس، پاشان نه م نایه ته ی خوینده وه { بو گوناھی خۆت و بو باوهردارانیس چ پیاو و چ ژن داوای لیخوش بوون بکه } وتی: پاشان به ده وریدا سورامه وه نیجا ته ماشای مؤری پیغه مبه رایه تیم کرد له نیوانی هه ردو

له ئیسلامهتی دهردهچیته و هه مو کرداریکی چاکیشی هه لدهدهشیته وه .

۳۴ بیگومان نه و کهسانه ی که کافرو دژ به خودان و ریگری دهکهن له بلا و بونه وه ی نایینی الله ، له پاشان ههر به و کافر ییه دهمرن ههرگیز الله لییان خوش ناییت. ئینجا پهروهردگار روو له باوهرداران دهکات و دهفه رموی:

۳۵ نهوسا که تووشی برینداریی و شهادهت و تهنگ و چله مه بون لهسه ر نه م نایینه ی الله لاواز مهبن و داوای شه ر وهستاندن مهکهن ، له کاتیکیدا که ههر ئیوه سه رکه وتون ، چونکه باوهردتان به الله هه یه و الله یش له گه ئاندا یه به یارمه تیدان و به هیژکردنتان، خو ههرگیز الله کرداره کانتان که مناکاته وه ، به لکو زیاتر پیروزو به پیتی دهکات و جیگای خو ی به باشی دهگریت.

۳۶ ژبانی دنیا ههر گه مه و گالته و سه رگه رمیه که و زور نابات له ناو دهچیته، نه گهر باوه ر به یین و له خوا بترسن پادا شان دهداته وه و داوای مالتان ئی ناکات،

۳۷ چونکه نه گهر داواتان ئی بکات و بیدابگریته لهسه ر مال ئیسه ندنتان ئیوه رژی دهکهن و مال نابه خشن و رقو کینه تان سه باره ت به نایینی ئیسلام دهرده خات. به ئی: مرؤف ئاوا یه سه باره ت به خو شه ویستی مال و سامان و که سیکی خوش ناویته که مالی ئی که مباته وه له دنیا دا مه گهر تاک تاک که سانیک که خوا دل و دهرونی فره وان کردبن.

۳۸ با هه مووتان چاک بزائن که ئیوه بانگ دهگرین بو نه وه ی مال له ریگای بلا و کردنه وه ی نایینی الله دا ببه خشن، جا له ناو ئیوه دا هه ندیکتان رژی دهکهن و مال نابه خشن ، نهوسا ههر که سیکیش رژی بکات خراپه ی نه و رژییه ی ههر خو ی دهگریته وه و الله دهوله مهنده و ئیوه ن هه زارو نیازمه ند به الله جا نه گهر ئیوه پشت له و نایینه بکه ن الله ده تان گوژیته وه به گه لیکی تری جگه له ئیوه، پاشان نه وان وه کو ئیوه رژدو خوانه ناس نابن.

جا پیویسته که باوهرداران به چاک له م نایه ته پیروژه تیبگه ن و بو خزمه تی نایینی الله که مایه ی خوشبه ختی مرؤفه له سه رو مال دریغی نهکهن نه گینا ههر وامان به سه ردیته که نه مرؤ به سه رمان هاتوه و هه تا هه یه هه میسه خوژگه به پاره ده بین.

اللَّهُمَّ ارِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ آمِينَ.

۴۹

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۱ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۲ وَيُضْرِكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ۳ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزِدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ۴ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۵ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۶ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۷ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمَاتِ بِاللَّهِ ظَلَمَ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۸ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۹ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۱۰ لِيَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَنُعَزِّرُوهُ وَنُقِرُّوهُ وَسَيِّئُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۱۱

۴۹

سورتهی ففتح

۴۸

سورتهی ففتح که سورتهی چله وهه شته می قورنانه، بیست و نۆ نایه ته، له سورته مه دینه ییه کانه و له سالی شه شه می کوچی شه و له کاتی گه رانه وه له ناشته وایی حوده ییبه دا به یه کجار هاتوته خواره وه، و تراوه به گویره ی دابه زین سورتهی سه دوسیانه هه مینه که پاش سورتهی (الصف) پیش سورتهی (التوبة) دابه زیوه.

سالی شه شه می کوچی که پیغه مبه رمان خه ونی بینی بو چونته ناو مه که وه وه هه ندیک سه ریان تاشی و هه ندیکیان کورتیان کرده وه و بیترسبون، خه ونی پیغه مبه رانیش له سه ری ده رۆن مادام له لایه ن الله وه به رگری نه کریته، جا بو نه و مه به سه خوی و هه زارو چواره سد کهس له یاره کانی بو عومه به ره و مه که دهرچوون و ئیجرامی عومره یان به سه ت و پیغه مبه رمان حه فتا وشتری به هه دیه به ره و مه که هی ناو یاره کانی شی حه وت وشتریان هی نا بو، جا کاتیک گه یشته (حوده ییبه) که گوندیکه یه ک قوناغی ده مینیت بو گه یشته مه که بت په رستانی مه که پیمان زانین و ریگیان لیگرتن و له وی ناشته وایه ک کرا له سه ر چند خالیک یه کیکیان نه وه بوو که نه مسال بگه ری نه وه و سالی نایینه بینه وه بو عومه کردن ، جا بت په رستانیش نه و کاته تا سی رۆژ دهوری مه که چۆل بکه ن و نه وانیش له و سی رۆژده دا عومه ی خویان بکه ن و به سیننه وه و پاشان مه که چۆل بکه ن، جا نه وه بو له و شوینه دا ئیجرامیان

به و سرکه‌وتنه دزمانین چونکه له‌ویوه سرکه‌وتن دهستی
پیکرد، به‌ئی په‌روه‌ردگاری ئه‌مه‌ی بو کرد

۲ تا الله له هه‌له‌کانی پېشوووت و له‌وه‌لانه‌یش که
له‌مه‌ودواش توست ده‌بیت چا‌وپو‌شی بکات و خیر و چاکه‌ی
خوبیت بو ته‌واو بکات و ریگای راست پیشان بدات. له‌فه‌رموده‌دا
هاتوه که موعه‌یره ده‌ئی: پیغه‌مبه‌ری خوا ئه‌وه‌نده به‌شه‌و
نو‌یزه‌وه خه‌ریک ده‌بو تا هه‌ردوو پېیه‌کانی ئاوسا بو جا عه‌رزى
کرا که: ئه‌ی خوا له کوناحی پېش وپاشت خو‌ش نه‌بو‌ه؟
فه‌رموی: { أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا / البخاري } ده‌ی ئیتر نابئ منیش
به‌نده‌یه‌کی سوپاس‌گوزاریم؟

۳ جا تا الله یارمه‌تیت بدات به یارمه‌تیدانیکی وا که ببیت
به خاوه‌ن ده‌سه‌لات و سه‌رت بخت به سه‌رکه‌وتنیکی گه‌وره‌و
شه‌رافه‌تمه‌نده‌انه.

۴ الله ئه‌و زاته‌یه که ئارامی خسته ناو دئی باوه‌ردارانه‌وه تا
له‌گه‌ل ئه‌و باوه‌رپی که هه‌یانه باوه‌رپان زیاترو به‌هیزتر
بکات. وه‌سه‌ربازه‌کانی ناسمانان و زه‌وی مولکی الله‌یه، وه‌الله زاناو
کار به‌جییه‌و هه‌مو برپاره‌کانی پر خیر و چاکه‌یه بو خه‌لک.

۵ جا تا ئه‌و سه‌رکه‌وتنه بکات به‌هوی ئه‌وه‌ی که پیاوانی
باوه‌ردار و ئافه‌ره‌تانی باوه‌ردار بخته ناو باخچه‌گه‌لیکه‌وه که
به‌ناویدا چه‌ندین جوگا تیده‌په‌ریت، که‌بو هه‌میشه تییدان و
خراپه‌کانیان بو داده‌پو‌شیت و هه‌چیان ئاشکرا نه‌کات و ئا‌برویان
نه‌بات که ئه‌وه له‌لایه‌ن الله جل جلاله بو ئه‌وان سه‌رکه‌وتن و
خو‌شبه‌ختیه‌کی گه‌وره‌یه.

۶ جا تا به‌و سه‌رکه‌وتنه ئاشکرایه پیاوانی دو‌ورو و ئافه‌ره‌تانی
دو‌ورو، وه پیاوانی هاوه‌ل دانه‌رو ئافه‌ره‌تانی هاوه‌ل دانه‌ر سزا
بدات، ئه‌وانه‌ی که گومان ده‌به‌ن به الله به گومان‌یکی خراپ و
واده‌زانن که محمد ﷺ هه‌رگیز سه‌رناکه‌ویت و ئه‌و موژده‌و
دل‌خو‌شیانه‌ی ده‌یکات راست ده‌رناچیت، بی‌گومان خراپیان به‌سه‌ر
هاتوه‌و روژگاری خراپ هه‌ر به‌سه‌ر ئه‌واندا ده‌سو‌رپه‌ته‌وه‌و الله
رقی هه‌ستاوه لییان و نه‌فرینی کردون و دۆزه‌خیشی ناماده‌کردوه
بو‌یان، ئه‌وسا چاره‌نوسیکی ره‌ش و خراپیان هه‌یه.

۷ خو‌سه‌ربازانی ناسمانان و زه‌وی هه‌رمولکی خودان و خودایش
ده‌سه‌لاتدارو کار به‌جییه.

۸ بی‌گومان ئیمه تو‌مان نارده‌وه که له‌ روژی قیامه‌تدا شایه‌ت
بیت له‌سه‌ر ئومه‌ته‌که‌ت و له‌ دنیا‌دا موژده‌ی به‌هه‌شت به‌ده‌یت به
چاکه‌کارانیان و خراپه‌کارانیان به‌سزای دۆزه‌خ بترسینی،

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ
اللَّهُ فَمَسْئُورِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ
بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ
أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَرَبِّتَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنًّا سَوِيًّا
وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ
مَغَانِمَ لِنَا أَخَذُواهَا ذُرُونًا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا
كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَكُمُ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْسَدُونَكَ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

لابرد و هه‌ديه‌کانیان سه‌ربری و سه‌ریان تاشی و پاشان به‌ داخ و
خه‌میکی زۆره‌وه به‌ره‌و مه‌دینه گه‌رانه‌وه ، ئه‌وسا په‌روه‌ردگار
ویستی دلنه‌واویی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی بکات و ئه‌و دلته‌نگی و
په‌ژاره‌یه‌یان له‌سه‌ر لایه‌تات، شه‌و له‌ شیوێک له‌ به‌رده‌م (عوسفان)
له‌نیوان (مه‌که‌) و (مه‌دینه‌)دا ئه‌م سو‌رته هه‌تا کو‌تاییه‌که‌ی
دابه‌زی، پیغه‌مبه‌رمانی ﷺ شادمان کردو ئه‌ویش موژده‌ی به
یاره‌کانی داو فه‌رموی: ئه‌م‌شه‌و سو‌رته‌یکی قورئانم بو‌ هاتوه که
خو‌شتره له‌لام له‌ هه‌مو شتێک و پاشان خو‌یندییه‌وه: ﴿ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ
فَتْحًا مَبِينًا ﴾ بی‌گومان ئیمه سه‌رکه‌وتن چ سه‌رکه‌وتنیکی ئاشکرمان
به‌ تو‌دا. جا یاره‌کانی فه‌رمویان عافیه‌ت و نو‌شی گیانت بیت نه‌ی
پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌ حه‌قیقه‌ت الله رو‌شنی کرده‌وه که‌چی بو‌
تو ده‌کات، ئه‌ی چی بو‌ ئیمه ده‌کات؟ جا ئایه‌تی ﴿ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾ ی بو‌خو‌یندنه‌وه تا گه‌یشه ﴿ قَوْمًا عَظِيمًا ﴾. جا با
له‌گه‌ل ئایه‌ته‌کانی ئه‌م سو‌رته به‌تامة‌دا هی‌واش هی‌واش هه‌نگاو
هه‌لگرین وله‌تام و چێزه‌که‌ی بچه‌زین:

به‌ناوی الله ی زۆربه‌سو‌زو بینیه‌یه‌ت میه‌ره‌بان

۱ بی‌گومان ئیمه سه‌رکه‌وتنمان پیدایه‌ت به‌سه‌رکه‌وتنیکی
ئاشکرا. عه‌بدو‌لای کوری مه‌سعود ده‌لێت: خه‌لک سه‌رکه‌وتنی
مه‌که به‌و سه‌رکه‌وتنه داده‌نین به‌لام ئیمه ناشته‌واویی خوده‌ییه‌

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ
 تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ فَإِنْ تَطَيَعُوا لِيُؤْتِكُمْ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا
 وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ
 عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ
 وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ
 الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
 فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
 كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَّكُمْ اللَّهُ
 مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ
 النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَتَلْتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا
 لَوَلَّوْا الْأَدْبُرَ لَكُمْ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
 اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلدِّينِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

ئەوان دەلێن: اللّٰه زۆر لێزانە بەو شتەى كە ئێوه دەيكەن و ناتوانن
 هیچى ئى بشارنەوهو بە قسەى بى ناوەرۆكتان فيلى ئى ناكريت.

﴿١٦﴾ بەلكو ئێوه واتان گومان دەبرد كە پيغەمبەر ﷺ و
 باوەردارانێك كە لەگەلى دەرچون هەرگيز ناگەرینەوه بۆ ناو مال و
 خيزانى خويان و هەمويان دەكوژين و شەيتان ئەو هەلويستە
 چەپەلەى بۆ جوان كردن و گومانان دەبرد بە گومان بردنيكى
 خراب كە يان هەمويان دەكوژين يان گومانيان دەبرد كە
 پيغەمبەر ﷺ راست ناكات و دەيان قسەى پرپوچى تر كە
 ناوبەناو لە قورئاندا قسەكانيان باسكراوه، وەئێوه گەليكى فەوتاو
 و لەناوچوون بەهۆى ئەو گومانە خراپانەتانەوه.

﴿١٧﴾ ئەوسا هەر كەسيك باوەرى بە خواو پيغەمبەرەكەى ﷺ
 نەهياناييت ئەوه كافرو خوانەناسەو بيگومان ئيمەيش بۆ
 خوانەناسان ئاگرى بلېسەدارمان ئامادەكردوه.

﴿١٨﴾ خوئاسمانانو زەوى هەمويان مولكى اللّٰهى بالادەستە،
 كەچاوپۆشى دەكات لەو كەسەى كە ئارەزوى ئى بيت ئەگەر
 باوەردار بيت و سزاي ئەو كەسەيش دەكات كە ئارەزوى ئى بيت كە
 سەرچەم هەموكافرانەو ئەو باوەردارانەيشە كە شايستەى
 چاوپۆشى اللّٰه نەبن، جا اللّٰه ليبوردهو بينهيانەت ميهرەبانە
 سەبارەت بە بەندەكانى.

﴿١٩﴾ ئەو كەسانەى كە بەبۆنەى دنيا پەرستى و ترسان لە مردن
 دواخران هەركاتيك ئێوه برۆن بۆ ئەوهى دەستكەوتيك

﴿٩﴾ تا باوەرپكەن بە بوون و دەسهلات و يەكتاى اللّٰه و راستى
 پيغەمبەرەكەى ﷺ و يارمەتى بدن و ريزى بۆ دابنين و
 بەيانيان و ئيواران يادى اللّٰه بكەن بە (سبحان الله).

﴿١٠﴾ بەراستى ئەو كەسانەى كە پەيمانەت لەگەل دەبەستن ئەوه
 هەر وهكو ئەوه وايە كە پەيمان لەگەل اللّٰه دا بپەستن دەستى اللّٰه
 بە بەهيز كردن و خوگريان لەسەر دەستى ئەواندايە، جا هەر
 كەسيك ئەو پەيمانە بشكينييت، زيانى ئەو پەيمانە شكاندنە هەر
 بۆ خويەتى و هەر كەسيكيش ئەو پەيمانە بباتەسەر بەو شيوهى
 كە لەگەل خوادا بەستويهى بەم زوانە خودا پاداشتى گەورەى
 پيەدەدات، بەئى: ئەو رۆژەى كە ئەم پەيمانە بەسترا لەگەل
 پيغەمبەرمان ﷺ يارەكانى هەزارو چوارسەد كەس بون، هۆى
 بەستنى ئەم پەيمانە ئەوه بو كە كاتيك بت پەرستانى مەكە
 ريگيان بە پيغەمبەر ﷺ و يارەكانى گرت لە (هودەيبىه)
 پيغەمبەرى خوا ﷺ عوسمانى كورى عەفانى (خەليفەى سيەم
 پاش وەفاتى خوشهويست) نارد بۆ مەكە بۆ ريك كەوتن، عوسمان
 لە هاتنەوهكەيدا بەهۆى دريژى و توويژهكەوه دواكەوت و
 پرپوچاگەندەش بلاوبويهوه كە گوايە عوسمانيان شەهيد كردوه،
 پيغەمبەريش ﷺ يارەكانى كوكدەوهو فەرموى: كى پەيمانم
 پيەدەدات لەسەر مردن؟ جا يارەكانى هەمويان هاتن و پەيمانيان
 پيدا لەژير درەختيكدا كە لەپاشدا باسى ديت جا پيغەمبەرمان ﷺ
 فەرموى: ئەى خودايە بيگومان عوسمان لە ئەنجامدانى ئەركيكي
 پيويستى اللّٰه و پيغەمبەرەكەيدا، جا دەستيكي خوى دا بە
 دەستەكەى ترى لەجياتى عوسمانداو پەيمانى عوسمانيشى
 بەوشيوه وەرگرت، ئاشكرايە كە دەستى پيغەمبەر ﷺ بۆ عوسمان
 باشترە لە دەستى ئەوان بۆ خويان، بەئى ئەوه پەيمانك بو لەسەر
 مردن و راستيان كرد بۆيە پەروردگار لەپاشدا شايەتى راستى و
 باوەريان بۆ دەدات.

﴿١١﴾ ئەو عەرەبە كوچەرەيانەى كە دوا كەوتبون لە دەرچون بۆ
 غەزا لەگەل پيغەمبەرەدا ﷺ و لە ناو مال و خيزانى خويان
 دانيشتن و خو خەريك كردن بە كارو كووشش و ژيانيان هەلبارد
 بەسەر دەرچوون بۆ عومرە بەم زوانە دەلێن: سەر وەت و سامان و
 خاو خيزانمان خەريكى كردين و دەستى ئيمەى گرت لە دەرچون
 بۆ عومرە، جا تۆ داواى ليخوشبونمان بۆ بكە كە ئەمانە بە زمان
 شتيك دەلێن كە لەناو دلياندا وانپە بەلكو خو بواردن و ترس لە
 مردن و ئيسراحت و ويستن وای ليكردن كە دەرئەچن، جا بلى:
 ئەگەر اللّٰه بپهوييت زيانك يان سوديك بە ئێوه بگەيه نييت چ
 كەسيك هەيه كە تواناي شتيكى هەبى بۆتان؟ نەخير وانپە كە

۱۷) به راستی تاوان نه له سهر کوپرو نه له سهر شهل و نه له سهر نخوش نیه له سهر به شدار نه یونیان له غهزادا چونکه توانایان نیه، نهوسا ههرکه سیک په پیرهوی له خواو پیغه مبه ره که ی پیغه مبه ره که ی بکات، خوا دهیخته ناو باغاتیکه وه که به ناویدا چه نیدن جوگا دهروات و ههر که سیکیش پشت بکات له فهرمانی خواو پیغه مبه ره که ی سزای ددهات به سزایه کی به ژان.

۱۸) به حقیقت الله لهو باوهردارانه رازی بو که له ژیر درخته که دا په یمانیان به تودا که شهر له گهل بت په رستانی قورپه شیدا بکه، جا الله زانی که نه وانه چی له ناو دلئاندا به له راستی و نه نجامدانی په یمانه کانیان، نهوسا نیر نارامی پیدان و هیوری کردنه وه به سهرکه و تنیکی نزیکی که سهرکه و تنی خه یبه ر بو پاداشتی نهو سه فهره و نهو خه م و خه فته ی دانه وه. جا نه بوبه کرو عومهر لهو په یماندانه دا ناماده بون و پیغه مبه ره که ی دهستی خوی دانا له جیاتی عوسماندا و دهقی نه م نابه ته رونترین به لگه یه له سهر راستی و دروستی نهو موسلمانانه به گشتی و نهو سی هاوه له به تایبه تی، به لام دست په روره دکانی جوله که بو توله سهندنه وه له نایینی نیسلام له مالی پیغه مبه ره که ی و یاره به ریزه کانبه وه. خوا له هه مویان رازی بیت - دستیان داووته دوژمنایه تی کردن و بختیان و قسه ی ناروا و تن به وان و به ناو نایینه وه شه وو روژ نه فرینیان لیده که که به راستی نه م کاره ناپه سنده یان دزایه تی دهقی قورنانه و به لگه ی بیبا و پر یونیا نه به پیغه مبه ره که ی و به قورنانه و به نایینی نیسلام.

۱۹) جا دستکه و تنیکی زور که دستیان ده که ویت و الله دهسه لاتدار و کار به جیبه و نه وسوده چاکه تان پیده دات.

۲۰) خو الله به لئینی دستکه و تنیکی زوری پیداون که دستیان ده که ویت، جا نه مه تان بو پیش ده خات که خه یبه ره و دهستی خه لکتان لیده گریت که دست دریزی بکه نه سهرتان، تا نه مهش ببیت به نیشانه یه کی مه زن بو باوهرداران و رینماییتان بکات بو ریگی راست به هو ی گوپرایه لیتان بو فهرمانی خواو پیغه مبه ره که ی.

۲۱) نهوسا دستکه و تنی تریشان پیده دات که نیوه هیج توانایه کتان نه بوه به سهریدا له حالیکدا خوا چواردهوری داوه و خوایش به سهر هه مو شتیکدا توانایی هه یه.

۲۲) جا نه وانه ی که خوا نه ناسبون نه گهر شه ریشیان له دژتان بکر دایه، چاک بزنان که نه وان پشتیان تیده کردو رایان ده کرد

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِطَنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعَكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ حِمْلَهُ وَلَوْلَا رَجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيْبِكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ بِالْحَقِّ لِنُدْخُلَنَ السَّجْدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَامِنِينَ مُخْلِفينَ رُءُوسِكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

وهرگر نه وه له خوانه ناسان به زوی ده لئین: لیمان گه رین نیمه شیس دین له گه لئاندا، ده یانه ویت قسه ی الله بگوړن که فهرمویه تی: نه یانبه له گهل خوتاندا مادام له سهره تاوه خویان بواردوه له هاتنه دهره و نیستایش بیان دهره موی: بلئ ههر گیز له گهل نیمه دا نایه، چونکه الله وای بریار داوه له پیندا نهوسا به زوی ده لئین: نه خیر قسه ی الله نیه، به لکو نیوه نیره یمان پیده به و چه ز ناکه ن نیمه سودیکمان دست که ویت، نه خیر وانبه که نه وان ده لئین، به لکو نه وان ههر که م تیده گهن.

۱۱) نه ی محمد ﷺ بلئ: به و عهره به کوچه ریانه ی که خویان له و دهرچونه به پاشدا به م زوانه بانگ ده کرین بولای گه لیکی جهنگا وری به هیز که یان ههر شه ریان له گهلدا ده که یان خویان به دهسته وه ددهن، جا نه گهر په پیره ویتان کرد له و فهرمانه و به ره و نهو گه له جهنگا وره به هیزه رویشتن نه وه الله پاداشتیکی جوانان پیده دات، نه گهر دیسانیش پشتیان تی کرد وه کو له پیشه وه پشتیان - له فهرمانی دهرچون بو عومره - کرد نه وه سزاتان ددهات به سزایه کی پر ژان. به لئ په روره دگار له بریاره کانیدا که سی له بیر ناچیت و تاوانبار و بیتاوانی له لایه کسان نیه، لیرهدا که سانیک هه ن که دهرنه چوون بو عومره یان لیرمش ناتوان بو نه م جهنگه شیس دهرچن به لام به هانه ی شه رعیان هه یه نه وانه ی لهو سزایه حیا کردو ته وه و دهره موی:

پاشان هیچ دۆست و یارمه تیدهریکیان دهست ناکه ویت که لایه نگریان ئی بکات و یارمه تیان بدات.

۲۳) ئەمه باوی خودایه که سه رئه نجام سته مکاران له ناو ببات و پارێزکاران سه ریخت و کافرو خوا نه ناسانیش ته فروتونا بکات که باویکی کۆنه و ههر وابوه له مه ولش هه روا ده بیته هه رگیز نابینیت که ئەم باوهی خوا بگۆریت. به راستی ئەمه مژده یه کی دل فینک که ره وه یه بۆ باوه پداران که خۆگرو به نارامین له کار و کوششی خۆیانداو له زه برو زۆری دوژمن نه ترسن سه رئه نجام خوا نه ناس له ناو ده چیت و ده فه وتیت و پارێزکار سه رکه وتوو به هره مه ند ده بیته.

۲۴) جا الله ئەو زاته یه که ئیوهی له دهستی ئەوان پاراست و نه وانیشی له دهست ئیوه پاراست و نه یه یشت هیچ جهنگ و لیکنانیک رووبدات له شیوی مه که دا پاش ئه وهی که ئیوهی زالگرد به سه ر ئەواندا، ده لئین: له کاتی (خوده بییه) دا هه فتا، یان هه شتا کهس به چه که وه له (ته نعیم) هیرشیان هیئا بۆ سه ر پیغه مبه ر ﷺ و موسلمانان، به لام پیش ئه وهی دهست بکه نه وه ده ستگیر کران و پاشانیش نازادیان کردن، ئینجا ئەم ئایه ته دابه زی و پاشان فه رموی: الله جل جلاله، بینه ری ئەو کردارانه یه که ئیوه ده یکه ن، به لئێ ئه وه یه لیبوردنی ئایینی خودا له خوا نه ناسان به لام ئەگه ر موسلمانان دهست ئەوان بکه وتنا یه چییان پیده کردن؟ ئینجا ده فه رموی:

۲۷) به لئێ که ناشته وای (خوده بییه) کراو گه رانه وه و خه ونه که ی پیغه مبه رمان ﷺ ئەوسا له نه هاته دی باوه پداران زۆر دلته نگ و ناره حهت بوون، ناشکرایه که دوو رووه کانییش ئەم هه له یان وه کو کاته کانی تر قۆستوه ته وه و له دزی پیغه مبه ر ﷺ و ئایینه به نرخه که ی ئیسلام ده ستیان داوه یه پر و پاگه نده ی ژاراوی، خواش به م ئایه ته له ده می ئەوانی داوه و باوه پدارانیشی دلخۆش کرده که ده فه رموی: به راستی خودا ئەو خه ونه ی پیغه مبه ری ﷺ هیئا یه دی، که هیشتا نه بوه الله به رابردوو باسی ده کات چونکه ئەوه منده راسته و دیته دی، وه ده فه رموی: بیگومان ده چنه مزگه وتی هه رامه وه که به یته ئەگه ر خوا ئاره زۆی ئی بیت (ئەم وشه لیردها بۆ به ستنه وه نیه به لگو بۆ فی رکردنی ئیمه یه له به کار هیئانی ئەم وشه پیرو زه داو بۆ پیروزی لیردها هیئراوه) چونکه ئەو چونه ئەوه منده مسۆگه ره پیشه کی به (لام) و پاشان به (نون) ی دووپات کرده ته وه و دا کوکی له سه ر چوونه ناو مه که کرده که بیترس ده بن، جا هه ندیکتان سه رتان ده تاشن و هه ندیکی ترتان کورتی ده که نه وه، هه رگیز ناترسن له و شوینه دا، خۆ ئەو زاته شتانیک ده زانیت له م ناشته واییه دا که ئیوه نایزانن جا له باتی ئەوه خه م و ناره حه ته یه دا سه رکه وتنیکی نزیک بۆ داناون که سه رکه وتنی خه بیه ربو، به لئێ ئەم خه ونه له سالی حه وته می کۆچی (پاش سالیکی) ریک و راست هاته دی.

۲۸) هه ر ئەو زاته یه که پیغه مبه ری خۆی ﷺ به رینمونیی که رو به ئایینی راست ناردوه تا سه ری بخت به سه ر ته واوی ئایین و به رنامه ی تردا، وه خوا به سه که شایهت بیته بۆیان، ئینجا به روه ردگار له وه سفی پیغه مبه ر ﷺ و یاره کانی دا ده فه رموی:

۲۵) هه ر ئەوان بون که له ئایینی خودا لایاندا رییان به ئیوه نه دا که بچه که عبه وه و قوربانیه کانیشتان راگیران و نه گه یشتنه شوینی خۆیان که هه ره می مه که یه جائه گه ر له به ر پیاوانی باوه پدارو نافرتهانی باوه پداری ناوشاری مه که نه بوا یه که نه تان ده ناسین و پێ پرنه تان بکردنایه و به بی زانیاری دو چاری گونا ه بونایه، ماوه مان پیده دان بچه ناو شاره وه و دژیان جهنگ بکه ن به لام له به ر ئەو مه به سه ته گه وره یه ریگامان پینه دان بچه ناو شاره وه و دژیان جهنگ بکه ن، تا الله هه ر که سیکی ئاره زۆی ئی بیت بیخاته ناو خیر و چاکه ی خۆیه وه، جا ئەگه ر ئەوان جیا بوونایه وه له و خوا نه ناسانه بیگومان ئیمه ئەو دین دوژمنانه ی ئەوانمان سزا ده دا به سزایه کی پر ئیش و ژان.

۲۶) ئەو کاته ی که خاوه ناسان له ناو دلایاندا ده مارگیری هه بو ده مارگیرییه کی نه زانانه و ریگای چوونه مه که یان له پیغه مبه ر ﷺ و یاره کانیان له (خوده بییه) گرت، ئەوسا الله نارامی و هیواشی

نُهَسْحَابَ بِهَ كَافِرٍ وَهَسَفَ دَهَكَاتٍ. بِيَغْهَمِبَهُرَ ﷺ سَهَبَارَتَ بِهَ يَارَانِي دَهْفَهَرْمُوئِي: { لَا تَسْبُوا أَصْحَابِي فَلَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُخْدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مُدًّا أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ / البخاري/ جنیو نه‌دهن به‌یاره‌کانه نه‌وسا سویند به‌و که‌سه‌ی که‌گیانی منی به‌دهسته هه‌ر کام له‌نیوه به‌نه‌ندازه‌ی چیای (نوح‌د) چاکه بکات هیشتا ناگات به‌نه‌ندازه‌ی نیو مشتی نه‌و { به‌لام دوژمنانی نایین که‌داخ له‌دلن بو یارانی بیغهمبه‌رمان ﷺ سه‌بارت به‌و که‌له پیاو به‌پریزانه قسه‌ی نا ماقول ده‌کهن له‌کاتی‌کدا که‌خوا خوی شایه‌تی چاکترین که‌سیان بو دهدات له‌ناوئهم نومه‌ته‌دا (کُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ..الایة) آل عمران: ۱۱۰.

سورته‌ی حوجورات ۴۹

سورته‌ی حوجورات که‌سورته‌ی چل‌ونوهه‌می قورئانه، له‌مه‌دینه‌دا هاتوته‌ خواره‌وه، هه‌ژده‌ نایه‌ته. وتراوه به‌گویره‌ی دابه‌زین سورته‌ی سه‌دوهه‌شته‌مه‌و پاش سورته‌ی (المجادله) و پیش (التحریم) دابه‌زیوه.

به‌ناوی‌الله ی زور به‌سوز و بی‌نیهات میهره‌بان

۱) ئە‌ی ئە‌و که‌سانه‌ی که‌باوه‌رتان هیناوه به‌خواو به‌بیغهمبه‌رمان ﷺ نه‌به‌قسه‌و نه‌به‌کردار پیش‌برپاری خوداو بیغهمبه‌رمان ﷺ نه‌که‌هون و له‌خوا بترسن بیگومان خودا بیسه‌ری هه‌مو قسه‌کانتانه‌و زانه‌ری هه‌مو کردارو نیه‌ته‌کانتانه. له‌فه‌رموده‌دا هاتوه‌که: { أَنَّهُ قَدِمَ رَكْبٌ مِنْ بَنِي قَمِيصٍ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ أَمْرٌ الْقَعْفَاعِ بْنِ مَعْبِدِ بْنِ زُرَّارَةَ قَالَ عُمَرُ بَلْ أَمْرٌ الْأَقْرَعِ بْنِ حَابِسٍ قَالَ أَبُو بَكْرٍ مَا أَرَدْتُ إِلَّا خِلَافِي قَالَ عُمَرُ مَا أَرَدْتُ خِلَافَكَ فَتَمَارًا حَتَّى ارْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمَا فَتَنَزَلَ فِي ذَلِكَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا حَتَّى انْقَضَتْ / البخاري/ وتراوه که‌وه‌فدیکی (به‌نی ته‌میم) هاتنه‌خزمه‌تی بیغهمبه‌رمان ﷺ و نه‌بویه‌کر وتی: فه‌عقاعی کوری مه‌عبه‌دی کوری زوراره‌بکه به‌سه‌ره‌رشتیان، عومه‌ر وتی: نه‌با نه‌قرمه‌عی کوری حاریس بی، نه‌بویه‌کر وتی: مه‌به‌ستت دزایه‌تی منه، نه‌ویش وتی: نه‌خیره‌و جا قسه‌یان تیگگیرا تا دهنگیان به‌رزبویه‌وه جا له‌وباره‌وه ﷺ ئە‌ی ئە‌و که‌سانه‌ی که‌باوه‌رتان هیناوه نه‌به‌قسه‌و نه‌به‌کردار پیش‌برپاری خوداو بیغهمبه‌رمان ﷺ نه‌که‌هون... تا‌کو‌تای نایه‌ته‌که ﷺ دابه‌زی.

۲) ئە‌ی ئە‌و که‌سانه‌ی که‌باوه‌رتان هیناوه دهنگتان به‌سه‌ر دهنگی بیغهمبه‌ردا ﷺ به‌رز مه‌که‌نه‌وه‌وه به‌ده‌نگی به‌رز وه‌کو هه‌ندیکتان له‌گه‌ل هه‌ندیکتاندا قسه‌ده‌کهن ناوا قسه‌له‌گه‌ل ئە‌ودا مه‌که‌ن نه‌وه‌کو هه‌مو کرداره‌کانتان هه‌لوه‌شیتیه‌وه‌وه نیوه‌هه‌ستی پی‌نه‌که‌ن، پوچه‌ل کردن و هه‌لوه‌شان‌ده‌وه‌ی کرده‌وه چاکه‌کان

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رِحْمَاءٌ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مِثْلَهُمْ فِي التَّوْبَةِ وَمِثْلَهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَرَزِعٍ أُخْرِجَ سُطْحَهُ فَتَارَزَهُ فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٩﴾

سُورَةُ الْمُحْجَرَاتِ

١٨

٤٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلنَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

۴۹) محمد ﷺ بیغهمبه‌ری خودایه‌و ئە‌و که‌سانه‌ی که‌له‌گه‌لیدان زور توندو تیژن به‌رامبه‌ر به‌کافرانی دین دشمن و میهره‌بان له‌ناو خویندا، تو دهبینیت که‌زور رکوع و سوچه‌ده‌بن و نویزی زور ده‌کهن و چاکه‌و په‌زامه‌ندی خودایان ده‌ویت. به‌هوی زوری سوچه‌بردنیانه‌وه، نه‌رم و نیانی و خو به‌که‌مگرتن له‌دنیا‌و سپیتی و روناکی له‌قیامتدا به‌ناو چاوانیانه‌وه دیاره، ئە‌مه‌وینه‌ی ئە‌وانه له‌ته‌وراتدا، خو له‌ئینجیلیشدا نمونه‌یان وه‌کو کشتوکالیکه که‌سه‌وز بووبییت و جا به‌هیزی بووبییت، نه‌وسا نه‌ستور بووبییت و له‌سه‌ر لاسک و بنجی خوی وه‌ستا بییت که‌جوتیاره‌کان له‌جوانی و شینایی ئە‌و کاته سه‌ریان لی سوور بمی‌نییت. وه‌به‌م شیوه‌یه‌ کافره‌خوانه‌ناسه‌کان خه‌مبارتر ده‌کات. خودا به‌و که‌سانه‌ی که‌باوه‌ریان هیناوه‌و کرداری چاکیان کردوه به‌ئینی لی‌بوردن و پاداشتی گه‌وره‌ی داوه‌که‌به‌هستی هه‌تا هه‌تاییه. ﷺ نابه‌م شیوه‌یه‌ وه‌سفی یارانی بیغهمبه‌ر خو‌شه‌ویستمان ﷺ ده‌کات. که‌خوی زه‌رعه‌که‌یه‌و یاره‌کانی لق‌وپۆبه‌که‌یه‌که‌سه‌ره‌تا له‌که‌می و لاوازیه‌وه‌ ده‌ستیان پی‌کرد پاشان زوربوون پاشان به‌جوانترین شیوه‌به‌هیز بون و بوون به‌باشترین یارمه‌تیده‌ری ئە‌م نایینه. جا ﷺ کافرانی پیداخدار کرد. ئیمامی مالیک ئە‌م نایه‌ته‌ی خویندوه‌وه‌ جا فه‌رموئ: هه‌رکه‌س له‌دلی دا به‌رامبه‌ر به‌یه‌کیک له‌یارانی بیغهمبه‌ر رق وکینه‌یه‌کی هه‌بییت به‌ری ئە‌م نایه‌ته‌ده‌که‌ویت که‌ﷺ نا‌حه‌زانی

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنِيٍّ فَصَبِّرُوا ۚ أَن تَصِيدُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْحِرُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾ وَأَعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاغِبُونَ ﴿٧﴾ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغْت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرَنَّ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّغَابِ بِسَاسٍ ۚ إِنَّمَا السُّبُوحُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَتَّبِعْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

تہنگو چلہ مہو دہر دہسہری دہن بہ لآم خودا باوہر ہینانی لہ لاتان خوشہ ویست کردو لہ دلتاندا جوانی کردو کفر و فاسقی و تاوانی لہ لاتان ناشرین کرد، جا نا نہوانہن شارہزاو تیگہ یشتو۔ جا بہ گوئی کردنی پیغہ مہبر ﷺ بؤ نہو کہلہ پیوانہی کہ پیشہ وایانی ہہمو ئومہ تن لہو سہر دہمدا موسلمانانی دو چاری زہمت دہکرد، دہتو بلیی بہ گوئی کردنی خہ لکانی نہمپو وگوئی نہدان بہ فہر مودہکانی پیغہ مہبری نازیزمان ﷺ حالان خوشتر بیٹ لہ نہمپو؟ زورن بہناو نایینہوہ لہم روژگارہی نیمہدا دژی سہدان فہر مودہی پیغہ مہبری نازیزمان ﷺ بہناو زانینی فیکھی واقیعہوہ رفتار دہکن؟! ہہندیگ لہدین بہ دنیا فرؤشان وتویانہ و دہلین: زانیانی راست تیگولی نایین دہزانن بہ لآم شیخانی نیمہ ناوہرؤکی دہزانن؟! وائہمپو کہسانی تر بہناو فیکھی واقیعہوہ بیترسانہ دزایہتی فہر مودہکانی پیغہ مہبری نازیزمان ﷺ دہکن و ہہندیگیش بؤ خو زگارکردن لہ نایین وتیگدانی بیروباوہری خہ لک ہہرلہ فہر مودہ رادہ کہن و دہلین: قورنن بہسہ، قسہیہکی راستہ و مہبہستیگی خراب، چونکہ بہی فہر مودہی پیغہ مہبر ﷺ ہیج بہندایہ تیک ناتواری نہنجام بدری۔ سہر جہمی نہم بؤ چونانہ ہہ لہیہ و لادانہ لہو نایینہی کہ خوا بؤ نہم گہلہی نارودہ و تابیع و مہتبوع سہر لیشیواو گو مپراہن، خواہہ مومان رینمایا بکات بوریگای راست، بؤ زیاتر رونبونہوہ تہ ماشای نایہتی چل و چواری (نہ حل) بکہ۔

سزای نہو کہسہیہ کہ بہس دہنگی بہسہر دہنگی پیغہ مہبردا ﷺ بہرز دہکاتہوہ، جا سزای نہو کہسہ دہبی چون بیٹ کہ بیرو بؤ چونی خوی بہ سہر فہر مودہی پیغہ مہبردا ﷺ بہرز دہکاتہوہ؟ پاشان پہروردگار نہو کہسانہ وک نہبویہ کرو عومہر کہ لہ پاش ہاتنی نہم نایہ تانہوہ دہنگیان لہ خزمہتی پیغہ مہبردا ﷺ زور نزم دہکردہوہ مہدح دہکات و دہفہرموی:

﴿٢﴾ بیگومان نہو کہسانہی کہ لہلای پیغہ مہبری خواوہا ﷺ دہنگی خویان نزم دہکہنہوہ، نہوانہ کہسانیکن کہ خوا دلی نہوانی تاقیکردہوہوہ لہ خواترسی و پاریزکاری پیداون، بؤ نہوان لیبوردن و پاداشتی گہورہ ہہیہ۔ جا سہبارت بہو کہسانہیش کہ نہزنانہ و دہکو چون لہ دہرہوی ہؤدہکانہوہ بانگی یہکتریان دہکرد ناوہا بانگی پیغہ مہبریان ﷺ دہکرد دہفہرموی:

﴿٤﴾ بیگومان نہو کہسانہی کہ لہ دہرہوی ہؤدہکانہوہ بانگی پیغہ مہبر ﷺ دہکن و دہلین: ہؤ محمد، نہوانہ زوربہیان ہہست بہ چاک و خراب ناکن۔

لہ فہر مودہدا لہبارہی نہم نایہ تہوہ لہ بہرائی کوری عازیبہوہ ہاتوہ کہوتویہتی: { فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ حَمْدِي زَيْنٌ وَإِنَّ ذَمِّي شَيْنٌ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ ذَاكَ اللَّهُ / الترمذی. صححہ الابانی / پیاوئیک ہہستاو وتی: نہی پیغہ مہبری خواوہا ﷺ بیگومان سوپاسکردنم بؤ خہ لک جوانہو بیگومان لؤمہ کردنیشم خرابہ۔ جا پیغہ مہبر ﷺ فہر موی: نہوہ تہنہا ئیشی خودایہ {

﴿٥﴾ جا نہگہر نہوان خویان بگرتایہ تا پیغہ مہبر ﷺ دہر دہچوو بؤ ناویان، نہوسا قسہیان لہگہل بگردایہ بیگومان نہوہ زور چاکتربو بؤیان، بہ لآم نہوان وایان نہکردو نہزنانہ بانگی پیغہ مہبریان ﷺ دہکرد، لہگہل نہوہشدا دوو سیفہتی خوی باس نہکات تا ہیواداریان بکات و لہرہحمی نہو زاتہ ناومید نہبن، دہفہرموی: اللَّهُ لیبوردیہ لہ تاوانی بہندہکانی و بینہایہت میہربانہ۔ جا باواز لہو جوہرہ لہسو کہوتہ نابہ جییانہ بہینن و داوای لیبوردن لہو پہروردگارہ میہربانہیان بکہن۔

﴿٦﴾ نہی نہو کہسانہی کہ باوہرتان ہیناوہ نہگہر فاسقیگ ہہوالئیک بؤ ہینان زوو باوہری پی مہکن، بہ لکو ہہولی روژن بوونہوی نہو ہہوالہ بدن نہوہک بہ ہہلویستیگی نہزنانہ تاقمیک توشی بہلا بکہن، نہوسا لہ سہر نہو ہہلویستہی کہ بہ قسہی نہو فاسقہتان کردوہ پہشیمان ببنہوہ۔

﴿٧﴾ جا بزنان بیگومان پیغہ مہبری خواتان ﷺ لہناو دایہ، نہگہر لہ زور شتیگدا بہ گوئی ئیوہ بکات بیگومان دو چاری

۸) نه مهش ریزگرتن و چاکه یه که له لایهن الله هوه که ماوه نادات مروؤف به که یفی خوئی بهرنامه ی زیان بو خوئی دابنیت. وه الله زور زانایه بهو که سانه ی که شایسته ی رینمای یان گومرایین و دانایه له فهرموده و کرداره کانیداو له نه ندازه گیری و بهرنامه که یداو هموی به سودی مروؤفه نه گهر به چاکه په پردهوی بکات.

۹) نهوسا ههر کاتیک دوو تاقم له باوه پرداران به گزیه کدا چوون نهو کاته نیوه ناشته وایی له نیوانیاندا بکهن ، جا نه گهر یه که کیان ده ستریزئی کرده سهر نه ویتریان نهو کاته نیوهش به گز نهو تاقمه دا بچن که ده ستریزئی ده کهن هه تا ده گهر پیته وه بو بریاری الله و ناماده ی ناشته وایی و ملکه چی حهق ده بییت، جا نه گهر ملکه چی فهرمانی الله بو نهوسا نیوهش به دادپهروهرانه له نیوانیاندا ناشته وایی بکهن و دادپهروهر بن به بیگومان خودا دادپهروهرانی خوش ده ویت. جا ته ماشا بکهن که الله چه نده دزی نا کوکی وشه ری نیوان باوه پرداران وه رازی نیه که نه و جوړه رهفتاره له ناوموسلماناندا دریزئی هه بییت و فهرمانی داوه که له گهل دریزه پیده راندا شه پرکریت تا لهو کرداره خراپه ی خوئیان ده ست هه لده گرن، چونکه بهو نا کوکی و شهرو هه رایه لاوازه دهن و دوژمن به سه ریاندا زال ده بییت.

نه نهس ده لی: { قِيلَ لِلنَّبِيِّ ﷺ لَوْ أَتَيْتَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ أَبِي فَاظَلِقَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ وَرَكِبَ حِمَارًا فَانطَلِقَ الْمُسْلِمُونَ يَمْشُونَ مَعَهُ وَهِيَ أَرْضٌ سَبِيحَةٌ فَلَمَّا أَنَاهُ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ إِلَيْكَ عَنِّي وَاللَّهِ لَقَدْ آذَانِي نَتَقَ حِمَارُكَ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ مِنْهُمْ وَاللَّهِ حِمَارُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَطْيَبُ رِيحًا مِنْكَ فَغَضِبَ لِعَبْدِ اللَّهِ رَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ فَشَتَمَهُ فَغَضِبَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا أَصْحَابُهُ فَكَانَ بَيْنَهُمَا صَرْبٌ بِالْجُرَيْدِ وَالْأَيْدِي وَالْتِعَالِ فَلَبَغْنَا أَنَّهَا أَنْزَلَتْ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ افْتَنَلُوا فَاصِلُخُوا بَيْنَهُمَا/ البخاري/ به پیغه مبهه ر ﷺ و ترا خوژگه سه ریکی لای عه بدولای کوری ثوبه بیت بدایه، جا پیغه مبهه ر ﷺ سواری گویریژئی بو جو بو لای و کو مه لئیک له یارانی له گهلدا ده رویشتن و زهوییه کی به رده لان بو، جا کاتئ پیغه مبهه ر ﷺ هاته لای وتی: دور بکه وهرو لیم به خوابونی گویریژه کهت نازاری دام ، جا پیاویک له وان له یاریده ده رکهان وتی: به خوا گویریژئی پیغه مبهه ری خوا ﷺ بوئی له تو خوشتره ، جا پیاویک له خرمانی عه بدولای له سه ر عه بدولای رقی هه ستاو قسه ی پی وت، نینجا بو هه ریبه کی له وان یاره کانیان رقیان جوو جا له نیوانیاندا لیدان به دارو ده ستو نه عمل روی دا ، جا نه وهی که پیمان گه شتوه نه م نایه ته له باره ی نهو دوو تاقمه وه دابه زیوه { بزانه که هوئی دابه زین، نایهت تایبهت ناکات.

۱۰) بیگومان باوه پرداران ههر برای یه کن جا ناشته وایی له نیوان براکانتاندا بکهن و ماوه به شهیتان و شهیتان سیفه تان مه دهن که دوورتان بخاته وه له یه که وه خوا بترسن به لگو رحمتان پیبکات. له فهرموده دا هاتوه که { الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ/ متفق علیه/ باوه پردار بو باوه پردار وه کو بیناو ساختمان هه ندیکیان هه ندیکتریان بته و به هیتر ده کات و دهن به هوئی به هیزبونی یه کتر (جا پیغه مبهه ر ﷺ بو پیشاندانی چون پشتگیری کردن له یه که) په نجه کانی به ناویه کدا کرد { وه ههروه ها ده فهرموی: { أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ كَثِيرٍ مِنَ الصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ قَالُوا بَلَى قَالَ إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ وَإِيَّاكُمْ وَالْبُغْضَةَ فَإِنَّهَا هِيَ الْحَالِقَةُ/ ابوداود، صححه الالبانی/ نایا ناگادارتان نه که مه وه به چاکه یه که له زورکردنی نوئیژی سونهت و سه ده قه؟ وتمان به لئ، فهرموی: ناشته وای دروستکردن له نیوان خو تاندا، جا خو تان بیاریزن له رق و قین که بیگومان نه وه لابه ری بیروباوه رو کاره چاکه کانتانه { ته نانهت پیغه مبهه رمان ﷺ ده فهرموی: { لَيْسَ الْكُذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا، أَوْ يَقُولُ خَيْرًا/ متفق علیه/ به دروژن ناژمی دردیته نهو که سه ی که ناوبژی بکات له نیوان خه لگدا، قسه ی چاک بگوازیته وه یان قسه ی چاک بکات که راست نه بو بیته، به مه به سستی ناشتکرده وه { ،

جا الله هه ندئ له وه هه ل سوکه و تانه مان که ده بی به هوئی به هیزبونی بریبه تی له نیوان کومه لگای نیسلامیدا ده خاته پیش چاو تا خو مانی لی دور بگرین و ده فهرموی:

۱۱) نهی نهو که سانه ی که باوه پرتان هیناوه با تاقمیک له پیاونتان گاتته به تاقمیک تراتن نه کات، چونکه له وانیه نهو گاتته پیکراونه چاکتر بن لهو گاتته که رانه، وه هیچ نافره تیکیش گاتته نه کات به نافره تیکي تر نزیکه که نهو گاتته پیکراونه چاکتر بن لهو گاتته که رانه. وه به هیمای چاوو برو تانه وته شه ر له یه که نه دهن و ناوو ناتوره بو یه کتر دانه نی، پاش باوه ره یان ناوی فاسقی خراپترین ناوه که دابنریته بو باوه پردار، یان به هوئی نه م نیشه خراپانه وه باوه پردار خوئی بکات به فاسق. نهوسا هه ر که سیک له م نیشه خراپانه په شیمان نه بیته وه نه وه سته مکاره و خوایش سته مکارانی خوش ناویته.

له فهرموده دا هاتوه که نه بو جه بیره ی کوری زه حاک وتویه تی: { فِينَا نَزَلَتْ فِي بَنِي سَلَمَةَ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ قَالَ قَدِيمٌ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمَدِينَةَ وَلَيْسَ مِنَّا رَجُلٌ إِلَّا وَلَهُ اسْمَانِ أَوْ ثَلَاثَةٌ فَكَانَ إِذَا دُعِيَ أَحَدٌ مِنْهُمْ بِاسْمٍ مِنْ تِلْكَ الْأَسْمَاءِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ يَغْضَبُ مِنْ هَذَا قَالَ فَنَزَلَتْ { وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ } الحجرات: ۱۱ / ابوداود وغیره. صححه الالبانی/

سهبارت بهئیمه له بهنی سهلیمه نایهتی ﴿وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ﴾
دابهزی وتی: پیغه مبهری خوا ﷺ هاته مه دینه هیچ کهس نه بو
لهئیمه که دوو ناویان سی ناوی نه بییت، جا هرکاتی به کیکی
له وان به یه کیکی له و ناوانه بانگ بکرایه دهیان وت: ئه ی
پیغه مبهری خوا ﷺ به راستی ئه و رقیه تی له و ناوه، وتی: ئه و سا
نایه تی و ه ناو و ناتوره بو یه کتر دانه نین ﴿دابهزی﴾

﴿۱۲﴾ ئه ی ئه و که سانه ی که باوهرتان هیناوه له زوریک له
گومانه کان خوتان بپاریزن، بیگومان هندیکی له گومان تاوانه
چونکه هیچ بنه مایه کی راستی نیه، سیخوری و جاسوسی مه که و
هندیکتان له پاش مله باسی هندیکتان به خرابی مه که و، نایا
هیچ کهس له ئیوه پیی خوشه گوشتی برای خوی به مردویی
بخوات؟ ناشکرایه که قیزتان لئی ده بیته وه، جا له الله بترسن
بیگومان که الله په شیمانی ورده گریت و میهره بانه سهبارت به
به نده کانی. له م باره وه فه رموده زوره له وانه ئه م فه رموده یه که
ده فه رموی: ﴿لَا تَقَاطَعُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا،
وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، وَلَا يَحِلُّ لِلْمُسْلِمِ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ﴾

ابوداود. صححه الالبانی/ په یوه ندی خزمایه تی نه بچرن، پشت له یه کتر
نه که و، رقتان له یه کتر نه بییت، ئیره یی به یه کتر مه به و، به نده ی
خودا بن و برای یه کتر بن. وه بو هیچ موسلمانیک دروست نیه
زیاتر له سی روزه دنگ له برای خوی و هر بگریت و قسه ی له گه لدا
نه کات { وئهم فه رموده یه ش که ده فه رموی: ﴿ أَنْتَدْرُونَ مَا الْعِيبَةُ قَالُوا
اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ قِيلَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي
مَا أَقُولُ قَالَ إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبَيْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهْتَهُ
/مسلم/ نایا دزمان غه بیته چییه؟ وتیان خواو پیغه مبه ره که ی ﷺ
زاناترن، فه رموی: باسی براه ته له پاش مله به وه ی که پیی
ناخوشه، بیژرا: ئه ی بیته چونه ئه گهر له براه مه دا بیی ئه وه ی که
ده لیم؟ فه رموی: ئه گهر تییدا بیته غه بیته ئه گینا بختیانت
کرده و دروت بو هله به ستوه }.

﴿۱۳﴾ ئه ی خه لکینه بیگومان ئیمه ئیوه مان له نیرو مییه ک
دروست کرده و کردومان به چه ندین گه ل و هوزده بو ئه وه ی
یه کتر بناسن و چاکه له گه ل یه کتر باکهن بیگومان به ریزتان له
لای خوا پاریزکاران تانه بیشک که خوا زور زانو به ناگایه.
پیغه مبهری خوا ﷺ فه رمویه تی: ﴿ إِنْ اللَّهُ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَ
أَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ؛ /السلسلة الصحيحة /
بیگومان که خوا سهیری دیمه و سامانی ئیوه ناکات به لام
ته ماشای دلتان و کرداره کانتان ده کات { ههروه ها پیغه مبهری خوا
ﷺ له روزه ی فه ته چی مه که هدا خوتبه ی بوخه لک
خوینده وه فه رموی: ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَذْهَبَ عَنْكُمْ عُبْيَةَ

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
وَلَا يَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَّ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ ﴿۱۲﴾ يَتَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَاهُ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿۱۳﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمَّنَّا قُلْ لَمْ نُؤْمِنُوا وَلَكِنْ
قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِسْلَامُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿۱۴﴾
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ ﴿۱۵﴾ قُلْ أَعْلَمُونَا اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿۱۶﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُم بِلِ اللَّهِ
يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُكُمْ لِلْإِسْلَامِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۷﴾ إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾

الجاهليَّة و تَعَاظَمَهَا بِأَبَائِهَا فَالْتَأَسُ رَجُلَانِ بَرٍّ تَقِيٍّ كَرِيمٍ عَلَى اللَّهِ وَفَاجِرٍ
شَقِيٍّ هَيِّنٍ عَلَى اللَّهِ وَالنَّاسُ بَنُو آدَمَ وَخَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ تُرَابٍ قَالَ اللَّهُ

﴿ يَتَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ... الآية ﴾ /الترمذي. حسنه الالبانی/

ئه ی خه لکینه بیگومان ﷺ لوت به رزی و نه فامی و خوه لکیشان
به باو بپیرانی له ناو ئیوه دا لبردوه، چونکه خه لک دوو جوړه،
چاکی پاریزکاری به ریز له لای خوا، وه تاوانباری خرابی سوک
له لای خوا، خه لک هه موی کوری ناده من، وه خوا ناده می له خاک
دروست کرده، خوا ده فه رموی: ﴿ ئه ی خه لکینه بیگومان ئیمه
ئیوه مان له نیرو مییه ک دروست کرده و کردومان به چه ندین
گه ل و هوزده بو ئه وه ی یه کتر بناسن و چاکه له گه ل یه کتر باکهن
بیگومان به ریزتان له لای خوا پاریزکاران تانه بیگومان که خوا
زور زانو به ناگایه }.

﴿۱۴﴾ عه ره به ده شته کییه کان هاتنه خزمه تی پیغه مبه ر ﷺ و
وتیان: باوهرمان هیناوه، خوا ده فه رموی: بللی، باوهرتان نه هیناوه
به لکو راست وایه بلین: خو مان به ده ستوه داوه چونکه هیشتا
باوهری نیسلامه تی نه چوته ناو دلتانه وه. جا ئه گهر په پیره ی
خواو پیغه مبه ره که ی ﷺ بکه ن الله هیچ شتیکی له کارو کوششه
چاکه کانتان که م ناکاته وه، بیگومان که خوا چاوپوشیکه ره له
تاوانی به نده کانی و بینبهایه ت میهره بانه.

﴿۱۵﴾ باوهرداران هه ر ئه و که سانه ن که باوهرپان به خواو به
پیغه مبه ره که ی ﷺ هیناوه، پاشان نه که وتونه ته گومانه وه له

بیش (البلد) دابه زیوه. پیغه مبهبر ﷺ له نویزی جه ژندا (قاف) و
(اقتربت) ی دخوینده وه و هروهها بهردهوام له وتاری جومعه دا
سورته قافی دخوینده وه.

به ناوی الله ی زور به سوژو بینیه ایته میهره بان

۱ قاف، هه الله مه بهستی ئەم بیتانه دزمانیت، سویند بهم
قورئانه به شکوو به پریره

۲ نهک هه باوه ریان بهم قورئانه نه کرد به لگو له وهی که
ترسینه ریک له خویمان هاتووته لایان سه ریان سو پامبو، جا
خوانه ناسان وتیان: ئەمه شتیکی سه رسو رهینه ره.

۳ نایا کاتیکی که مردین و بووین به خاک سه رهله نوئی زیندو
دهگریینه وه، ئەمه گه راندنه وه یه کی دورله راستی وله عهقله و
ناگونجیت؟! جا پهروه رده گاریش دهفه رموی: بوچی بیتان دوره
ئهو گه رانه وه، وا دزمان که وردو هه پرون هه پرون بون نازانین
چه ندیکن و چیتان لیها توه و نهو ریزالانه له کوین؟

۴ به راستی نیمه زانیومانه که زهوی چه ندیک له وان
که مده کاته وه و چون پاش مردنیش لاشه یان دهرزینیت، خو
په راوی چاودیریکه رمان له هه مو ئەندامه کانی ئەوانمان له لایه و
هه موی تیدا تو مارکراوه چه ندو له کوئی هه و هیچی لای نیمه
شاروه و بز نیه.

۵ به لگو ئەوان له کاتیکی که ئەم په راوه راسته یان هاته لا
باوه ریان پی نه کرد، جا ئەوان له بارودوخیکی ئالوژدا بون،
هه رده مه و به شتیکی ناویان دهربرد، جاریک جادوو گهرو جادوو،
جاریکی تر شاعیر و شیعو هه ندی جاری تریش فالچی و
فالگرته وه، ئەوسا پهروه رده گار دهفه رموی:

۶ نایا ئەوانه بو ئەو ناسمانه کی که له سه ریانه وه یه ناروان و
لیی ورد نه بونه ته وه که چۆنمان دروست کردوه و چۆنمان
رازانده ته وه له حالیکی که هیج کون و که لی نیکی تیدا نیه؟ بو
ئه وه کی په ندو ئاموژگاری لی وهر بگرن.

۷ جا نایا ته ماشای زهوی ناکه که چۆنمان راخستوه و چیا
بتهومان کوتاوه به ناویدا که رای بگریته و له هه مو دارو
درخت و گول و گیایه کی جووت و جوانمان تیدا سه وز کردوه؟

۸ تا چاوی دل روشن بکاته وه و ببیت به ئاموژگاریکه رو په ند
لیوه رگرتن بو هه مو به نده یه کی که بیه ویت بو لای پهروه رده گاری
بگه ریته وه.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ۱ بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ
فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ۲ أَمْ ذٰمِنًا وَكٰنُرَابًا ذٰلِكَ
رَجْعٌ بَعِيدٌ ۳ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ
حَفِیْظٌ ۴ بَلْ كَذَبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهَمُّ فِيْ اَمْرِ مَّرِیْجٍ
۵ اَفَاَمْرٌ یَنْظُرُوْا اِلَى السَّمٰوٰتِ فَوْقَهُمْ كِیْفَ بَنٰیْنٰهَا وَرَبِّنٰهَا
وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۶ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَالْقِیْنََا فِیْهَا رَوٰسِیَ
وَاَنْبَتْنٰ فِیْهَا مِنْ كُلِّ رَوْیْحٍ بِهَیْجٍ ۷ تَبَصَّرُوْا وَذٰكِرٰی لِكُلِّ عَبْدٍ
مُّنِیْبٍ ۸ وَنَزَلْنَا مِنَ السَّمٰوٰتِ مَآءً مُّبْرَكًا فَاَنْبَتْنَا بِهٖ جَنٰتٍ
وَحَبَّ الْحَصِیْدِ ۹ وَالنَّخْلَ بِاسْقٰتٍ لَّمَّا طَلَعَتْ نَضِیْدٌ ۱۰
رَرَقًا لِلْعِبَادِ وَاَحِیْنَا بِهٖ بَلَدَةً مِیْتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ۱۱ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَاَصْحَابُ الرَّیْسِ وَثَمُوْدُ ۱۲ وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ
لُوطٍ ۱۳ وَاَصْحَابُ الْاَیْكَةِ وَقَوْمِ تُبٰعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِیْدِ
۱۴ اَفَعِیْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ هُمْ فِی لَبِیْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِیْدٍ ۱۵

خوا و پیغه مبهبر ﷺ و نایینه وه، جا به مالیان و به گیانیان له ریگی
به رزگردنه وی ئالای ئیسلامدا غه زایان کردوه، هه ره ئەمانه
راستگویان له بیروباوه و هه لسوکه وتیاندا.

۱۱ بلی: نایا ده تانه ویت به ئەم قسه یه خوا له و نایینه کی که
هه تانه ناگادار بکه نه وه له حالیکی که خوا به وهی که له ناو
ئاسمانان و له ناو زهویدا هه یه دزمانیت؟ وه خوا زانیه به هه مو
شتیک که ئیوه ده لیئن و ده یکه ن.

۱۷ ئەوان منهت به سه ره توذا ده که ن که موسلمان بوون ، بلی:
منهت مه خه نه سه ره من به موسلمان بوونتان به لگو ئەگه ره
راستگوبن و راستبن له بیروباوه ره کانتاندا هه ره خوا یه منهت
ده خاته سه ره ئیوه که ریگی باوه ره یانی پیشانداون.

۱۸ بیگومان الله نهینی ئاسمانان و زهوی دزمانیت، وه الله بینه ری
ئهو کارانه یه که ئیوه ده یکه ن.

سورته قاف که به سورته (الباسقات) یش ناوبراوه، په نجاهه مین
سورته قورئانه، له مه که دا هاتووته خواره وه جگه له نایه تی
﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِی سِتَّةِ اَیَّامٍ وَمَا
مَسَّنَا مِنْ لَّغْوٍ ۳۸ ﴾ ، وه چلو پینج نایه ته، وتراوه به گویره ی
دابه زین سورته سی و چواره مه و پاش سورته (المسالات) و

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَهُ مَا تَوَسَّوَسُ بِهِ نَفْسَهُ. وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
 مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَنْفَعِي الْمَتَلَقِينَ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ
 ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ
 الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ
 يَوْمَ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ
 كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ
 ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ
 عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيدٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ﴿٢٧﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَمْتَهُ
 وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيْهِ وَقَدْ قَدَّمْتُمُ
 الْيَكْرَ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يَبْدُلُ الْقَوْلَ لَدَىٰ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾
 يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأَزْلَفَتْ
 الْجَنَّةُ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرَ يَبْعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَذَا مَا توعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيفٍ
 ﴿٣٢﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ادْخُلُوهَا
 بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ هُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

۹) ئەوسا لە ئاسمانەوه ناویکی بە پیتمان نارده خوارەوه، جا بهو
 ئاوه باغاتییکی زۆرمان تیدا پرواندو ئەو دانەویڵەش که درەو
 دەکریت.

۱۰) جا دارخورمای بهرز یش به هیشوی لهسه‌ریه‌ک کۆکراوه.

۱۱) ئەمانه هه‌مویان رۆزیه‌کی فره‌وانن بۆ به‌نده‌کان و به‌و ئاوه‌ش
 چه‌ندین ولاتی وشکو و بی ناومان به ناوو گزۆگیا زیندوکرده‌وه
 (ئەمانه چۆن ده‌بینن به چاوی خۆتان به‌دلتیاییه‌وه) ههر
 ئاوه‌هاش ده‌رچوون له گۆره‌کان و زیندووبونه‌وه‌ی به‌نده‌کان بۆ
 حیساب پرووده‌دات.

۱۲) له‌پیش ئەواندا گه‌لی نوح و یاره‌کانی بیره‌که‌و سه‌مود باوه‌ریان
 نه‌کرد به پیغه‌مبه‌ره‌که‌یان.

۱۳) جا عادو فیره‌هون و براییانی لوتیش.

۱۴) جاگه‌لی شوعه‌یبو گه‌لی توبه‌عیش ئەمانه ههر هه‌مویان
 باوه‌ریان نه‌کرد به پیغه‌مبه‌ره‌کان، جا ئیتر هه‌ره‌شه‌ی ئیمه‌ش
 سه‌ری گرت بۆیان. ئەوسا هه‌ریه‌که‌یان وه‌کو له شوینیانی تری
 قورئاندا باسکراوه به جوړیک سزاداران له دنیا‌داو سزای
 پاشه‌پۆزیش ههر خوا خۆی له چه‌ندو چۆنی ده‌زانیت. جا ئەوه‌ی
 که پیغه‌مبه‌ریک به‌درۆ بخته‌وه‌و باوه‌ری پێ نه‌کات وه‌ک ئەوه
 وایه که هه‌مو پیغه‌مبه‌ریکی به‌درۆ خستبیته‌وه، وه‌ک چۆن‌الله
 له‌بارە‌ی گه‌لی نوح ده‌فه‌رموی: ﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ / الشعراء:
 ۱۰۵ / واته گه‌لی نوح هه‌مو پیغه‌مبه‌رانیان به‌درۆ خسته‌وه ﴿
 ئەمه له‌حالی‌که‌یا به‌که ئەوان ته‌نها یه‌ک پیغه‌مبه‌ریان بۆهاتوه که
 نوح بو.

۱۵) ئایا ئیمه له دروستکردنی سه‌ره‌تا که یه‌که‌م جار ئەوانمان
 دروستکردماندوو ببوین و گرفتمان هاته‌ری؟ نه‌خیر نه‌ک ماندو
 نه‌بوین، به‌لکو ئیوه به‌چاوی خۆتان ده‌بینن که به‌رده‌وام ئەو
 هه‌مو بونه‌وه‌رو نیعه‌تانه دروست ده‌که‌ین، به‌لی ئەوان له‌مه‌دا
 گومانیان نیه به‌لکو ئەوان له دروستکردنی تازه‌و دووباره له
 گوماندا، ده‌ی ئایا ئەمه جگه له گیلی شتیکی تره؟! چونکه
 دووباره دروستکردن زۆر ئاسانه‌تره له‌دروستکردنی له‌سه‌ره‌تادا، له
 فه‌رموده‌یه‌کی قودسیدا په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموی: ﴿كَذَّبِي ابْنُ آدَمَ
 وَمَا يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ وَشَتَمَنِي وَمَا يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ فَأَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ لَنْ
 يُعِيدَنِي كَمَا بَدَأَنِي وَلَيْسَ أَوَّلُ الْخَلْقِ بِأَهْوَنَ عَلَيَّ مِنْ إِعَادَتِهِ / البخاري/
 ناده‌میزاد من به‌درۆم ده‌خاته‌وه که ئەوه بۆ ئەو ره‌وانیه وه
 جنیوم پیده‌دات له‌حالی‌که‌دا ئەوه بۆ ئەو نیه، جا ئەوه‌ی که من
 به‌درۆ ده‌خاته‌وه ئەوه‌یه که ده‌لیت: هه‌رگیز نامگه‌رینیته‌وه وه‌ک

له‌سه‌ره‌تادا دروستیکردوم له‌حالی‌که‌دا دروستکردنی یه‌که‌م جارم لا
 ئاسانه‌تره له هینانه‌وه‌ی سه‌ره‌له‌نوی!

۱۶) جا به‌راستی ئیمه مرۆفمان دروستکردوه و ده‌زانین به‌و
 خه‌یالانه‌شی که به‌دل و ده‌رونی دا دیت، ئیمه له شاده‌ماری دلی
 نزیکترین له‌و، ئەگه‌ر مرۆف به‌مردن له‌شی هه‌چی به‌سه‌ر هه‌یچه‌وه
 نامینیت، به‌لام پاش ئه‌ویش هه‌مو ریزاله‌کانی له‌زیر چاودیری
 الله دایه‌و فریشته‌ی چاودیری‌که‌ری له‌سه‌ر داناوه و له‌کاتی
 زیندوکردنه‌وه‌یدا به‌چا و تروکانیک ده‌یه‌ینینه‌وه‌و زیندو
 ده‌بیته‌وه، جا شاده‌ماری دل له‌کو‌ی و زانیاری و سه‌ربازانی خوا
 له‌سه‌ر ئەو به‌نده له‌کو‌ی!

۱۷) ئەو کاته‌ی که دوو فریشته‌کان گه‌پشته‌یه‌ک له‌سه‌ر شانی
 راست و چه‌پی دانیشتن بۆ تۆمارکردنی کردار و گوفتاره‌کانی،

۱۸) جا هه‌یج قسه‌یه‌ک به‌ده‌میدا نایه‌ت مه‌گه‌ر فریشته‌ی
 چاودیر و ناماده له‌لای بن و تۆماری بکه‌ن.

۱۹) جا بیه‌هۆشی و نازاره‌کانی سه‌ره‌مه‌رگ هینای ئەو حه‌قیقه‌ت‌و
 راستیه که مردنه، جا له‌و کاته‌ی سه‌ره‌مه‌رگدا پێی ده‌وتریت:
 ئەوه ئەو شته‌یه که تۆ ناتوانیت خۆتی لێ دووربخه‌یته‌وه یان
 ئەوه‌یه که رات ده‌کرد که‌پیت نه‌گات، که‌واته مردن حه‌قیقه‌ت‌یه‌که
 که ئیمه ئەگه‌رچی لێی راده‌که‌ین، به‌لام له‌کاتی دیاری کراری
 خۆیدا پیمان ده‌گات، پرسیار کرا له پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ که کام

باوردار له هه مو كهس ژبیرو عاقلتره؟ فهرموی: { أَكْثَرُهُمْ لِلْمَوْتِ
دُكْرًا وَأَحْسَنُهُمْ لِمَا بَعْدَهُ اسْتِعْدَادًا أَوْلَيْكَ الْأَكْبَاسُ/ابن ماجه، حسنه الألباني/
ئهوه بیان که زۆرتر یادی مردن دهکاتهوه و باشر له هه مویان خوی
بۆ دواى مردن ناماده دهکات ئانهوانه عاقلترین }

۲۰ جا فووگرا به که له شایه که ئهوه رۆژی ئهوه هه ره شهیه که
چه ندين جار دوویات بوو تهوه، که قیامهت و باقی
به سه رهاتهکانی تری تیدا دیته جی که پهروهردگار به ئینی پیداه
که دهیه ئینیت و تۆله له بباهوهران ده سینیت، پیغه مبه رمان ﷺ
ده فه رموی: { كَيْفَ أَنْعَمَ وَصَاحِبِ الْقُرْنِ قَدْ التَّقَمَ الْقُرْنِ وَاسْتَمَعَ الْإِدْنَ
مَنْ يُؤْمَرُ بِالْفَنُحِ فَيَنْفُحُ فَكَأَنَّ ذَلِكَ ثَقُلَ عَلَى أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ
هُمْ قُولُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا/الترمذي، صححه الألباني/
چۆن له زهت له ژبان بهرم له حالیکدا ئهوه فریشتهیه که
که له شایه به دهسته دهمی پیوه ناوه و گوئی راگرتوه بۆ ئه وهی که
ئیجازه ی پیبدریت، جا که ی فه رمانی پیکرا که فوی کات ئه وسای
فوی دهکات، جا واده رکهوت که ئه م فه رمایشه ی پیغه مبه ر ﷺ
له سه ر یاران ی قورس بو، جا بۆیه پیی فه رمون: بلین، به سه بۆ
ئیمه الله که باشرین پاریزه ره، وهه ر پشت به الله یش
ده به ستین }

۲۱ ئه وسای هه ر که سیکیش که دیت پال نه ریک پالی ده نی تو
شایه تیکی له گه له دایه.

۲۲ جا پیی ده ئین: به حه قیقه ت تۆ له مه بی ئاگابویت، ئه وسای
ئیمه ئه و په رده ی که به سه ر چاوته وهیه لای ده به ی ن ئینجا چاوی
تۆ هه روه کو ئاسن بۆ هه ر لایه کی بگپیت ده بی نی ت و هیج شتیکی
نابیت به به ر په رچ له رپگایدایه.

۲۳ جا فریشته ی هاوړی و چاودیری وتی: ئه مه هه م خوی و هه م
کرده ره تۆمارکراوهکانی که له لای من نامادهیه.

۲۴ ئینجا به مالیکی به رپرسی ئاگر دهوتریت: ده ی فرهیده ن،
فرهیده نه ناو دۆزه خ هه مو سپله و خاونه ناسیکی سه رکه ش.

۲۵ به رگریکه ر له چاکه و ده ستدریژیکه ر له سه ر مافی
پهروهردگار و پیشیلکه ری مافی خه لکه، ئه وه ی که خوی به گومانه
له پاشه رۆژ و خه لکی ده خسته گومانه وه.

۲۶ ئه و که سه ی که له گه ل الله دا شتانیکی تری په رسته، ئه وسای
ده ی فره ی بدن، فره ی بدن بۆ ناو سزایه کی توند. پیغه مبه ر ی
خوا ﷺ ده فه رموی: { يَخْرُجُ عُنُقٌ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهُ عَيْنَانِ يُبْصِرُ
بِهِمَا وَأُذُنَانِ يَسْمَعُ بِهِمَا وَلِسَانٌ يَنْطَلِقُ بِهِ فَيَقُولُ إِنِّي وَكَلْتُ بِإِلَآئَةِ بَكْلِ
جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَبَكْلِ مَنْ ادَّعَى مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَالْمُصَوِّرِينَ/أحمد، صححه

الألباني/ پیغه مبه ر ی خوا ﷺ فه رموی: له رۆژی قیامه تدا گه ر دنیکی
له ناگر به رز ده بیته وه که دوو چاوی ههیه پییان ده بی نی و دوو گوئی
ههیه پییان ده بی سی و زمانیکی ههیه قسه ی پیده کات جا ده لی من
سزای سی که سه م دراوته ده ست، هه مو مله ورپیکی سه ر که ش و
هه مو که سی که بللی له گه ل خوا دا په رسته راویکی تر ههیه و هه مو
وینه گران. ئه م رپوداوانه هه مو یان به شیوه ی رابردو هاتوون،
به لام هیشتا رپویان نه داوه مه به ست ئه وهیه: که هه والهکانی
قورئان بۆ ئاینده ئه وهنده راسته هه روه کو ئه وه وایه که رپوی
دابیت ئیمه ش هه تا ئیره به شیوه ی رابردو مانامان کردن. چاک
وردبینه وه و بزانی هه مو هه والهکانی ناو قورئان و فه رمودهکانی
پیغه مبه رمان ﷺ هه روه کو رابرو چۆن هیچگومانی تیدا نه ماوه
ئاوه ها هیچ گومانیک له رپودانی ئه وانیشدا نیه. جا خاونه ناسان
ده لین: ئیمه هاوړیکه مان سه ری لی تیکداین که شه ی تانه و رپگای
راستی لی ون کردین.

۲۷ هاوړیکه ی شیان ده لیت: ئه ی پهروهردگاری هه مومان من سه رم
له و نه شیواندوه به لام ئه و خوی له و په ری گومرپیدا بووه، جا
پهروهردگاریش ده مکو تی ده کات،

۲۸ ده فه رموی: هیج ده مه قه له یه ک له لای من سوودی نیه و به
راستی له دنیا دا هه ره شه ی ئه م سزایه م پیگه یان دن و پیم وتن:
ئه گه ر باوړ نه هی ن رپوه رپوی رۆژگاریکی ئاوا سه خت و دزوار
ده بن،

۲۹ تازه ئه و قسه م ناگۆریم و من هیج سه م یکی له هیج
به نده یه کم ناکه م. وشه ی (ظلام) به واتای (الظلم) واته سه مکار
دیت بۆ مبالغه نیه وردبهره وه وه (تمار، نجار/خورمافرۆش،
دارتاش) وایه.

۳۰ ئه و رۆژه به دۆزه خ ده لین: ئایا پر بوویت؟ ده لیت: ئایا
زیاتریش ههیه؟ واته: هه مو دۆزه خیان ده خرینه ناو دۆزه خه وه
هیشتا دۆزه خ پر نابیت، له فه رموده دا که ئیمامی أحمد و ئیمامی
مسلم هی ناویانه هاتوه له ئه نه سه وه که پیغه مبه ر ی خوا ﷺ
فه رمویه تی: { لا تَزَالُ جَهَنَّمُ يُلْقَى فِيهَا وَتَقُولُ: هَلْ مِنْ مَزِيدٍ؟ حَتَّى يَضَعُ
رَبُّ الْعِزَّةِ فِيهَا قَدَمَهُ فَيَنْزَوِي بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ وَتَقُولُ: قَطُّ، قَطُّ،
وَعَزَّتْ وَكَلَّمَكَ. وَلَا يَزَالُ فِي الْجَنَّةِ فَضْلٌ حَتَّى يُشِيَءَ اللَّهُ لَهَا خَلْقًا
آخَرَ فَيُسْكِنُهُمْ فِي فَضُولِ الْجَنَّةِ/متفق عليه/ دۆزه خ هه ر له به ره وه
خراپه کارانی تیده خریت و ئه و هه ر ده لیت هه ر ماوه؟ تا
خراپه کار نامینیت و دۆزه خ هیشتا پر نه بوه ئینجا پهروهردگاری
ده سه لاتدار پیی خوی به و شیوه یه که شایسته ی ئه و زاته یه
ده خاته ناویه وه، ئه وسای هه ندیکی ده خاته ناو هه ندیکیه وه و
دۆزه خ هاواری لی به رز ده بیته وه و ده لیت: به سه، به سه، به لام

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي
 الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ
 لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا
 مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
 قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ
 وَأَدْبَرَ الشُّجُورِ ﴿٤٠﴾ وَاسْمَعْ يَوْمَ ينادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ
 ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا
 نَحْنُ نَحْيِي ۖ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ نَسْفَعُ الْأَرْضُ
 عَنْهُمْ سِرَاعًا ۗ ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا لَيْسَ بِيَسِيرٍ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ
 وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مِنَ يَحْأَفُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

۵۱ سُورَةُ الدَّارِ الْاٰتِيَةِ ۶۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالذَّارِيَةِ ذُرُوءًا ﴿١﴾ فَالْحَمَلَاتِ وَقَرَأًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَةِ سِرًّا ﴿٣﴾
 فَالْمُقَسَّمَتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تَوَعَّدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّا لَلَّذِينَ لَوْعَةُ ﴿٦﴾

حساوتهوه، جا پهروردگار بو به درو خستنهوهيان هم نايهتهی نارو دهفهرموئ:

﴿٣٨﴾ به راستی نيمه ناسمانان و زهوی و نهوهی که له نیوانياندايه له شهب رۇژدا دروستمان کردوون و هيچ ماندویش نه بوین تا پیوستمان به حسانهوه و پشودان بیت.

﴿٣٩﴾ جا تو خوت بگره له سهر نهو قسه ناشیرینانهی که دهیلین و پاک و بی عهیبی پهروردگاری خوت بلئ له گهل سوپاسکردنیدا بیس خوره لهاتن و پاش ناوابون.

﴿٤٠﴾ جا به شیکیس له شهو دیسان پاکو و بی عهیبی نهو بلئ و پاش نوپژدهکانیش هر یادی پهروردگارت بکه، و تراوه مهبهست پینج فهزیه له گهل سونهتهکانیادا جا نهو زیکرانهی که دهکریت له نوپژدا هر ته سببجات و سوپاس و ستایشی خودایه. نینجا دهفهرموئ:

﴿٤١﴾ نهو رۇژدی که بانگه ریك له جیگابه کی نریکه وه بانگ دهکات گوئی بو بگره.

﴿٤٢﴾ نهو رۇژدی که نه عرته راسته که ده بیستن، که بانگ دهکریت نهی نیسک و پروسکه رزیوهکان، نهی جومگه پارچه پارچه بووهکان، بیگومان که خودا فه رمان ددات که راست ببنهوه و یهک بگرن بو جیاکردنهوهی برپارهکان و وهرگرتنهوهی تولهی کارو کوشه کانتان چاکه به چاکه و خرابهیش به سزاو نه شکهنجه، جا

به هشت پاش نهوهی که همو به هشتیان چونه ناو به ههشتهوه جیگای خالی ده مینیت تا خوا دروستکراویکی تر دروست دهکات، نینجا لهو شوینه خالیه به ههشتدا دایان دهنیت.

﴿٣٦﴾ نهوسا به ههشتیش له پاریزکارانهوه نریک خراوتهوه و دورو نیه، پیمان دهوتریت:

﴿٣٧﴾ نهمه نهو به لینه چاکه بو که به لیمان دابو به همو بهندهیه کی روو له خواو خو پاریز له خرابه و تاوان و خو پاریز له سهر پیچی له فه رمانی خودا، نهوانه کی؟

﴿٣٨﴾ نهو که سهی که له په نامه کیدا له ره حمان ده ترسیت و به دلکی پاکه وه هاتووته لامان.

﴿٣٩﴾ پیمان دهوتریت بیترسو و هیمنانه به سلوو ریزی پهروردگارو فریشتهکان بچنه ناو به ههشتهوه، نهوه رۇژی نه مری و نه بر اویدی نیعمه ته کانه و بو همیشه سه قامیگر بون له ناو به ههشتهدایه.

﴿٤٠﴾ نهوهی که نار هزوی بکه له ناویدا هر بو نهوانه شتی زیاتریشان لایه. لهوانه دهوهتی پهروردگاره بو بینینی خوی که له همو خو شیه کانی به ههشت خو شتره که له همو شهویکی جومعهدا لهو ماله بهرزو به ریزدا به دیداری شاد دهن پیغه مبه رمان فه رمویه تی: ﴿إِذَا دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى تَرِيدُونَ شَيْئًا أَزِيدُكُمْ فَيَقُولُونَ أَلَمْ تُبَيِّضْ وُجُوهَنَا أَمْ نُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ وَنُتَجِّنَا مِنَ النَّارِ قَالَ فَيَكْشِفُ الْحِجَابَ فَمَا أُعْطُوا شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنَ النَّظَرِ إِلَى رَبِّهِمْ عَزَّ وَجَلَّ/مسلم وغيره/ کاتیک به ههشتهکان دهچنه ناو به ههشتهوه وتی: پهروردگار دهفهرموئ: نایا شتیکتان دهویت بوتان زیاد بکه، جا دهلین: نایا دمو چاوت سپی و روشن نه کردین نایا نیمه نه خسته ناو به ههشتهوه و له ناگر رزگارت نه کردین، وتی: جا پهروردگار حجاب لادهبات نهوسا هیچ شتیکی خو شتر له ته ماشا کردنی پهروردگاریان به شکو و گوره پینه دراوه}

﴿٣٦﴾ زور خه لکو و لاتمان له پیش نهواندا که لهوان به هیزترو لیدرتر بون له ناو بردهوه، جا برؤن به ولاتاندا بگرپین و بزنان هیچ په ناگه و دهره تانیکیان بو پهیدا بوه. نیت نیوه بو بیرناکه نهوه؟

﴿٣٧﴾ بیگومان له م باسهدا په ندو ناموژگاری هیه بو نهو که سهی که دلکی وریای هه بیت یان به باشی گوئی لی بیت و دللی له لای بیت. جوله که دهیان وت: خودا ناسمانان و زهوی له شهب رۇژدا دروست کرده پاشان له رۇژی حه وته مده که رۇژی شه ممهیه

وَأَسَاءَ ذَاتَ الْحَبِيبِ ﴿٧﴾ إِنَّكَ لَنِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤَفِّكُ عَنْهُ مَنَ
 أُولَئِكَ ﴿٩﴾ قِيلَ الْخَرِصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرٍو سَاهُونَ ﴿١١﴾
 يَسْتَلُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الْيَوْمِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُقْنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا
 فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تَسْتَعِجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ
 وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ آخِذِينَ مَاءً أَنْهَمَ رِيحُهُمْ فِيهِمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾
 كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَلَا سَعَارٍ لَهُمْ يَسْتَعْفِرُونَ ﴿١٨﴾
 وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
 وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ قُرْبَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
 نَبْطِئُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أُنثِقُ حَدِيثَ صَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِ ﴿٢٤﴾
 إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلِّمًا قَالَ سَلِّمٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ إِلَيْكَ
 أَهْلِيهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾
 فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشِّرُوهُ بِعَلْمِهِ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾
 فَأَقْبَلَتْ أَمْرَاتُهُ فِي صَرْقِ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾
 قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

ئەو ڕۆژدەهە ڕۆژی ھاتنەدەر لە گۆرەکان و زیندوونەوێی مەرۆف و زیندووەرانی تر بۆ ھیساب.

﴿٤٣﴾ بیگومان کە ئیلمەین زیندو دەکەینەوێ و دەمرینین و ھەر بۆ لای ئیلمەیشە گەرانەوێ.

﴿٤٤﴾ ئەو ڕۆژدە کە زەوی لەسەریان لەت دەبێت و ئەوان زیندو دەکەینەوێ کە ئەوێش کۆکردنەوێیەکی ئاسانە لەلای ئیلمە. پیغمبەر دەفەرموێ: {كُلُّ ابْنِ آدَمَ تَأْكُلُهُ الْأَرْضُ إِلَّا عَجَبَ الدَّائِبِ مِنْهُ يَنْبُتُ وَيُرْسَلُ اللَّهُ مَاءَ الْحَيَاةِ فَيَنْبُتُونَ فِيهِ نَبَاتُ الْخَضِرِ حَتَّى إِذَا أُخْرِجَتِ الْأَجْسَادُ أَرْسَلَ اللَّهُ الْأَرْوَاحَ وَكَانَ كُلُّ رُوحٍ أَسْرَعَ إِلَى صَاحِبِهِ مِنَ الطَّرْفِ ثُمَّ يَنْفَخُ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ. / النسائي، صححه الالباني/ زەوی ھەمو جەستەى بینامیك دەخواتو دەپرزینیت جگە لە ئیسکی کلینچک نەبیت کە دوبارە لەو سەوز دەبیتەوێ گەشە دەکات کاتیک الله ئاوی ژیانەوێ دەنیریت جا گەشەدەکەنو جا ئەوکاتەى کە جەستەکان دینەدەر الله رۆحەکانیان دەنیریت جا ھەر رۆحیک بە خیریای چاوتروکانیک دەگاتە لای خاوەنەکەى پاشان فو دەکریت لە سوردە جا لەپردا ھەلدەستن و دەنوارن و چاوەروانی دەکەن کە چیان بەسەر دیت. }

لە فەرمودەدا ھاتوێ کە پیغمبەر ﷺ فەرموویەتی: {أَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ / متفق عليه/ من یەکەم کەسەم کە زەویم لەسەر لەت دەبیت بۆ ھاتنەدەرەوێ}

﴿٤٥﴾ ئیلمە زانترین بەو شتانەى کە دەیلین، وە تۆ خاوەنى زۆر نیت بەسەر ئەواندا کە باوەریان پێبھێنیت، ئەوێش داوانەکرانوێ لە تۆ، جا تۆ ئەو کەسەى کە لە ھەرپەشەى ئیلمە دەترسیت بەم قورئانە بە بیری بھێنەرەوێ، ئەگەر بیری کردەوێ و ڕیگای راستی گرت خۆشەخت دەبیت و ئەگەر ھەر خەریکی کەیف و سەیران و خۆشى ئەم ژیانە بوو ئاوپرکی لە پاشەرۆژی خۆى نەدایەوێ بیگومان مەرۆفیکی دۆراوێ و پاشەرۆژ خراوێ.

٥١ سورەتى زاریات ٦٠

سورەتى زاریات کە سورەتى پەنجاوێیەکەمى قورئانە، لە مەکەدا ھاتووەتە خواروێ، بە کۆى دەنگ شەست ئایەتە. وتراوێ بەگۆیەرى دابەزین سورەتى شەست و شەشەمە و پاش سورەتى (الأحقاف) و پێش (الغاشية) دابەزیوێ.

بەناوێ اللہى زۆر بەسۆزو بێنیھایەت میھەربان

﴿١﴾ سویند بەو بایانەى کە بلاو کەرەوێ.

﴿٢﴾ سویند بەو ھەورانەى کە ھەلگری بارى قورسى ئاون.

﴿٣﴾ ئەوسا سویند بەو کەشتیانەى کە بە ئاسانى لە ناو دەریا کاندە ھاتوچۆ دەکەن.

﴿٤﴾ ئەوسا سویند بەو فریشتانەى کە دابەشکەرى کاروبارەکانى مەرۆقن ئەوانەى کە پەيوەندیان بە مەرۆقەوێ ھەبە وەک مەئموورەکانى نوسەرى کردارەکان و ڕۆزى و باران و شتى تر.

﴿٥﴾ بیگومان ئەوێ کە بەئینتان پیدراوێ راستەو ھەر بەو چەشنەى کە وتراوێ روودەدات.

﴿٦﴾ بەراستى ئەو قیامەتەى کە ھیساب و تۆلەو پاداشتى تیدایە راستەو دیتەدى.

﴿٧﴾ سویند بەو ئاسمانەى کە جوانەو خاوەنى ڕیگای زۆرە کە وەک قزى لول دەردەکەوێت، ئەگەر لە جیگای نزیکەوێ تەماشای بکریت

﴿٨﴾ بیگومان ئیوێ قسەتان یەک ناگریتەوێ، ھەر یەکەى قسەبەک دەکەن سەبارەت بەم قورئانەو بە پیغمبەر ﷺ .

﴿٩﴾ لادەدرئى لەو قورئانە ئەو کەسەى کە لەعیلمى خوادا لادراوێ.

﴿١٠﴾ دەک لەناو بچن ئەو کەسانەى کە بە گۆترە قسەو بپاری دەدەن و دەلین زیندوونەوێ نێ. جا ئەوانە کین؟

۱۱ ئەو كەسانەن كە كەوتونەتە گىژاوى نەزانينەو وەو لە قىيامەت بى ئاگان.

۱۲ كە دەپرسن و دەلئىن: رۆژى قىيامەت كەى دىت؟ بلى:

۱۳ ئەو رۆژە دىت كە ئەوان لەسەر ئاگر رايان دەگرن و سزا دەدرىن.

۱۴ جا پىيان دەوترىت بچەژن سزاي ئەو كردارە خراپانەى خوتان ئەو و رۆژمە كە لە پىشدا زۆر بوى بەپەلە بون و ھەر دەتان وت: كەى دىت ئەو رۆژە و گالتەتان پىي دەھات؟

۱۵ بىگومان ئەو رۆژە كە ھات پارىزكاران لەناو باخچەيان و كانى ئاوانى زۆردان.

۱۶ جا ئەو وى كە پەرورەدگارى خويان بوى داناون ھەموى وەردەگرن بىگومان كە ئەوان پىش ئەو وى بچنە ئەو بەھەشتەو ھە دنيادا چاكە كاربون .

۱۷ ئەوان كەمىك لە شەو دەخەوتن و زۆرتەر بە نوپۆ و بەندايتەو خەرىك دەبون. پىغەمبەرمان ﷺ ھەرموئەتى: { يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعُمُوا الطَّعَامَ وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ. / الترمذى، الألبانى: صححه / ئەى خەلىكەنە زۆر سەلام بکەن و خواردن بەدەن و شەونوپۆز بکەن لە کاتىکدا كەخەلکى خەوتو، بەئەمن و ئەمانەو دەچنە بەھەشتەو }

۱۸ جا بەرەبەيانيان داواى لىبوردنيان لە خوا دەکرد، لە ھەرمودەدا ھاتوو ھە پىغەمبەرمان ﷺ ھەرموئەتى: { إِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْأَخِيرِ، فَيَقُولُ: هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَأَتُوبُ عَلَيْهِ؟ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرُ لَهُ؟ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطَى سُؤْلُهُ؟ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ / مشق عليه / بىگومان ھەمو شەويك كاتىك كە بەشى سىھەمى دەمىنىت ﷻ دادەبەزىت بۆ ئاسمانى دنيا بەو شىو وى كە شايستە بەو و دەفەرموئەتى: ئايا كەسىك ھەبە تەوبە بکات تا تەوبەى لىو بەرگرم؟ ئايا كەسىك ھەبە كە داواى لىبوردن بکات تا لىي ببورم؟ ئايا كەسىك ھەبە داواى شتم لى بکات تا داواكارىەكەى پى بدرىت؟ ھەتا رۆژ دەبىتەو ھە كاتى بانگى بەيانىە { جا سىفەتلىكى ترى پەرھىزكاران باس دەکات و دەفەرموئەتى:

۱۹ خۆ لەناو مال و سامانىاندا بەشىكىش ھەبە بۆ داواكاران و بى بەشان. كە ھەمىشە نزاى خىرى فرىشتەى چارچى دەيانگريتەو . ئىنجا ﷻ سرنجى مروؤ بۆ چەند نىشانەبەكى گرنكى دەسلەتى خۆى رادەكيشى و دەفەرموئەتى:

۲۰ خۆ لەو زەوېەدا چەندىن نىشانە ھەبە لەسەر تەنھايى و دەسلەت و زانايى و كارىبەجىي ﷻ بۆ ئەو كەسانەى كە ھىچ گومانىك نىبە لە بىرو باوھەپياندا. بەلئى بەراستى ھەر ئەوان سوودى لى وەردەگرن ئەگىنا ئەو بەلگانە بۆ ھەمو خەلگە،

۲۱ جا لەناو خويشياندا ديسان چەندىن بەلگەى گەورە و بچوك، ديارو ناديار ھەبە، دەى ئايا چا و نادرنەو و بەجوانى تەماشاي خويان و پىكھاتەى لەشى خويان بکەن و گەورەى و عەزمەتى ﷻ يان بۆدەرکەوئەتى؟

۲۲ رۆژىتان و ھەر بەلئىنىكتان پىدەدرىت ھەر لە ئاسمانەو ھەبە بەدەست خويەو كەس لەو بارو ھىچى پى ناکرىت، بەراستى ئەم تاكە ئايەتە بەسە بۆ باوھەپدار كە سەر بۆ كەس شوپ نەكات و ترسى لە كەس نەبىت، چونكە ئەو وى كە مروؤ لە دنيادا لىي دەترسىت كە لە دەستى بدات رۆژى و تەمەنىەتى كە ئەم دووانەش ھەر لە دەست ﷻ دان و كەس زىاد و كەمى پى ناکرىت، پىغەمبەرمان ﷺ دەفەرموئەتى: { لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَفَعْنَا كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ أَلَّا تَرَوْنَ أَنَّهَا تَعْدُو حِمَاصًا وَتَرْوُحُ بِطَانًا / أحمد، صححه الألبانى / بىگومان ئەگەر ئىو ېشت بېستەن بەخوا بە ېشت بەستنىكى راست بەدئىيايەو رۆژىتان پىدەدات ھەر وەك چۆن كە رۆژى دەدات بە بالئە، ئايا نابىن كەبەيانى دەردەچىت بەسكى خالى و ئىوارە دەگەرپتەو بەسكى پىر؟ } دەى ئىتر ترس لە جگە لە ﷻ بۆچى؟! ئەى باوھەپداران بىر بکەنەو و بىروباوھەپتان چاك بکەن و پەرورەدگارتان باش بناسن و يەقىنقان بەنىشانەكانى ھەبى.

۲۳ سا سوئىد بە پەرورەدگارى ئاسمان و زەوى ئەو وى كە بەلئىنتان پىدراو و ئەم قورئانە راستە و ھەر وەكو چۆن ئىو ېشت خوتاندا قسە دەكەن و دەزانن خوتانن قسە دەكەن ھەر ئاوەھا ئەم قورئانە و ئەو بەلئىنانەى كە پىتان دراو ېستەو گومانى تىدانىە.

۲۴ ئايا قسەى مېوانە بەرپزەكانى ئىبراھىم پىگەبىشتوو،

۲۵ ئەو كاتەى كە ھاتنە لای و وتيان: سەلام، ئەو ېش بەباشتر لە وان وەلامى دانەو و وتى: سەلام، واتە سەلاميان لىكردو، ئەو ېش بە سەلام لىكردنيان وەلامى دانەو و ئىبراھىم ﷻ وتى: گەلىكى نەناسراون.

۲۶ جابەھىوئەشى و بەدزىو ھەبە خۆى گەياندە خاوخىزانى و باسى مېوانەكانى بۆكردو خواردنىكى چاكيان بۆ ئامادە كردن كە گوپرەكەبەكى قەلەوى برزاو بو بوى ھىنان.

۳۱ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۚ ۳۱ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ
 مُّجْرِمِينَ ۚ ۳۲ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ۚ ۳۳ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
 لِلْمُسْرِفِينَ ۚ ۳۴ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ ۳۵ فَمَا وَجَدْنَا
 فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۚ ۳۶ وَتَرَكَهَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
 الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۚ ۳۷ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَنِ
 مُّبِينٍ ۚ ۳۸ فَتَوَلَّىٰ بَرْكِيئَهُ وَقَالَ سَحِرًا وَمَجْنُونٌ ۚ ۳۹ فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ
 فَنَبَذْنَاهُ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ۚ ۴۰ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ
 الْعَقِيمَ ۚ ۴۱ مَا نَذُرُ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْتَهُ كَالرَّمِيمِ ۚ ۴۲
 وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَنَّوْا حَتَّىٰ حِينٍ ۚ ۴۳ فَتَعْتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
 فَأَخَذْتَهُمُ الصَّخْرَةَ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۚ ۴۴ فَمَا اسْتَطَعُوا مِنْ قِيَامٍ
 وَمَا كَانُوا مِنْصُرِينَ ۚ ۴۵ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ إِيْتِمَانِهِمْ كَانُوا قَوْمًا
 فَتِسْفِينَ ۚ ۴۶ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ۚ ۴۷ وَالْأَرْضَ
 فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهْدُونَ ۚ ۴۸ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
 لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۚ ۴۹ فَفَرُّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۚ ۵۰
 وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۚ ۵۱

۳۱ که له لایهن په روه ردگارته وه دیاریکراوه بو ئه وانهی که له
 سنور تیپه ریون و گوئی له هیج ناموزگاریکه ریکن ناگرن.
 ۳۲ نهوسا ئیمهش ئه وهی که باوه رددار بو له و شوینه دا دهرمان
 کردن.
 ۳۳ خو جگه له مالئیکی موسلمانیش که سی ترمان له و شوینه دا
 دهست نه که هوت که لوت و دوو که که کی بون که به باوه رددار و
 موسلمان (المؤمن و المسلم) خودا ناوی هیئاون واته: خاوه نی
 بیروباوه ریکی راست و دروست و کردار گه لیکی پاکیان هه بوه.
 ۳۴ جا له ویدا نیشانه یه کی گه ورده مان دانا بو ئه و که سانه ی که له
 سزای به ژان دهرسن. تابیر له به سهرهاتی ئه و گه له بکه نه وه.
 ۳۵ خو له داستانی موساییدا علیه السلام په ندو ناموزگاری هه یه بو
 خه لکی له خواترس ئه و کاته ی که ناردمان بو لای فیرعه ون به
 به لگه ی ناشکراوه، که دهست و عه ساکه ی بو.
 ۳۶ جا ئه و نه ک باوه ری نه کرد، به لکو پشتی کرده راستی و
 باوه ری نه هیئا له گه ل هه مو هیزو پالپشته کانیدا و وتیان:
 جادووگه ره یان شیته، جا خوا رقی لی هه ستان و دهره رموی:
 ۳۷ نهوسا ئیمهش خوئی و سهر بازه کانیمان به توندی گرت و
 فرهماندانه ناو دهریاوه له حالئیکدا که ئه و سهر زه نشت ده کری.
 ۳۸ جا هه روه ها له داستانی گه لی عادیشدا به لگه ی گه وره هه یه
 بو په ندو ناموزگاری دل زیندووان ئه و کاته ی که بایه کی بی
 خیرمان بو ناردن.
 ۳۹ که نهیدا به سهر هیج که سیکی بیباوه ردا مه گه ر کرد بییتی به
 پی شه ی رزیو .
 ۴۰ خو هه روه هایش له داستانی گه لی سه موددا به لگه ی گه وره
 هه یه بو په ند لی ودرگرتن ئه و کاته ی که وشتره که یان کوشت و
 پییان و ترا رابویرن تا کاتی هاتنی سزا پاش سی رۆژ.
 ۴۱ جا ئه وان له فرهمانی په روه ردگاری خو یان لایان دا، نهوسا
 نه عهره ته یه ک گرتنی له حالئیکدا ته ماشایان ده کرد، جا نه توانای
 لادانی ئه و سزایان هه بو نه توانای خوگوریزدان لیی.
 ۴۲ جا نه یان توانی راست ببه وه و دزایه تی بکه ن و نه شیان توانی
 توله ی خو یان وهر بگره وه، له راستیدا ئه وه گائته کردنه پییان
 چونکه له دنیا دا زور به توانا وه یزی خو یاندا دهنازین.
 ۴۳ خو گه لی نوحیش له پی شدا سزادران و کران به په ند بو پاش
 خو یان چونکه بیگومان ئه وانیش گه لیک بون له سنور تیپه ری

۲۷ جانزیکی کرده وه لیان به لام ئه وان دهستیان بو نه برد و
 نه یان خوارد ئیبراهیم علیه السلام وتی: ئه وه بو ناخون؟!
 ۲۸ ترسا که نیه تیان باش نه بییت (چونکه نان نه خواردن له ناو
 عهره بدا به لگه ی یه ک نه ویستنه و به ته مای که تنن سه بارت به و
 خاوه ن ماله) جا که ئه وانیش ههستیان به ناره حه تی ئیبراهیم
 علیه السلام کرد، وتیان: مه ترسه و مزده یان پیدا به کورپکی زانا، چونکه
 ئیبراهیم علیه السلام تا ئه و کاته منالیان نه بو بو خویشی و خیزانه که یشی
 ته مه نیکی باشیان کردبو.
 ۲۹ جا ژنه که ی به هاواره وه هات و دای به ناو رومه تی خویدا و
 وتی: من پیره ژنیکی بی سک و زام مندالم چون ده بییت؟ جا ئه و
 میوانه به ریزانه و له امیان دایه وه.
 ۳۰ وتیان: به لی هه ر ناوه هایه و مندالت ده بییت که په روه ردگار
 فرهمویه تی، بیگومان که ئه و هه ر خو یه تی دانا و زانا.
 ۳۱ ئیبراهیم که ترسی نه ما و مزده ی کورپشیان پیدا، خو ئه و
 هه ر مرو فیکی دلسوزه و ده به ویت بزانیت کاری ئه وان هه چی تره؟
 فرهموی: ئه ی نیرواوه کان ئه ی بو ج کاریکی گه وره ی تر هاتوون؟
 ۳۲ وتیان: بیگومان ئیمه ره وان هه کراوین بو سهر گه لیکی تاوانبار
 که گه لی لوته.
 ۳۳ تا بده ین به سه ره یاندا به به ردی له قور دروستکراو.

بون. جاریکی تر سرنجمن بهرودهسه لاتی خوئی راده کیشی و دهفه رموی:

۴۷ جا ئەم ئاسمانانەمان کرد به بان بۆتان و دروستمان کرد به هیزو قوهتی خویمان و کەس تێیدا بەشدار نەبوه و بیگومان پەرهیسی پێدەدەین و فرەوانتری دەکەین.

۴۸ خو ئەم زەویەشمان راخست بۆ دروستکراوەکانمان ئای ئیمە چەند پێک و پێک کارو راخەریکی چاک و باشین.

۴۹ ئەوسا لە هەموو شتیکیشدا ئیمە جووتمان دروستکردووە بۆ ئەووی بیربەکنە وەو و اللّٰه بە چاکی بناسن و پێگای راست بگرن .

۵۰ دەوی بەرەو اللّٰه رابکەن بیگومان من بۆ ئیوه لەلایەنی خوێهوه ترسینەریکی ناشکرام.

۵۱ لەگەڵ اللّٰه دا هیچ خودایهکی تر مەپەرستن بیگومان من بۆ ئیوه لەلایەن خوێهوه ترسینەریکی ناشکرام.

۵۲ هەرودەکو لەگەڵ تۆدا ئەم گەله رەفتاری خراپ دەکەن هەرودها هیچ پیغەمبەرێکیش نەهاتووە بۆخەلکانی پێش خویمان مەگەر پێیان وت بێت: جادووگەرە یان شیئ. واتە تۆش ناپەرەحت مەبەو ئەم قسانە تازە نین کە بە تۆ دەوتریت بەلکو خوا نەناسان تازە و کوئیان قسەیان یەکە و وەک دوخەرئیسە هەردەرئیس و شەرمیان لەوتنی درۆ و دەلهسەنیە. جا دەفه رموی:

۵۳ ئایا ئەوانە پشت بە پشت نامۆژگاریان کردووە بەیەک کە بەم جوړە قسە بکەن (نەخیر وانیه) بەلکو ئەوان هەر بۆ خویمان گەلیکی سەرکەش بوون و هەرئەوسەرکەشیهش کردوونی بەبرای یەک و لەیەک دەچن.

۵۴ سا تۆ پشتیان تێبکەو خۆتیاں ئی هەلە بکە و هیچ کەسیش گلەیی و گازانده لە تۆ ناکات، واتە: ئیمە تۆ بە تاوانبار نازانین و لۆمە پشت ناکەین لەسەر ئەو هەلوێستە خراپانەیی ئەوان و لەو پشت تێکردنەت.

۵۵ بەبیر بەهینەرەوه و باسیان بۆ بکە بیگومان بەبیر هیئانەوه سودی هەیه بۆ باوەردران، بەلام بیباوەردان هەر لەبازاری بی ناگایی خوێاندان و هیچسودیک وەرناگرن. ئینجا دەفه رموی:

۵۶ ئەوسا من جنۆکە و مروّفم هەر بۆئەوه دروستکردووە کە بمپەرستن. واتە هاتنی دنیا مان بۆ پەرستنی اللّٰه یە و بۆ تاقی کردنەوهی پەری و ئینسانە هەتا لەدواروژدا هیچکام لەئیمە نەیبیت بەهانه. ئینجا اللّٰه دەفه رموی:

كذلك ما أتى الذين من قبلهم من رسولٍ إلا قالوا ساحرٌ أو مجنونٌ ﴿٥٢﴾ أتواصوا به. بل هم قوم طاعون ﴿٥٣﴾ فنولّ عنهم فما أنت بملومٍ ﴿٥٤﴾ وذكّر فإن الذّكرى نفع المؤمنین ﴿٥٥﴾ وما خلقت الجنّ والإنس إلا ليعبدون ﴿٥٦﴾ ما أريد منهم من رزقٍ وما أريد أن يطعمون ﴿٥٧﴾ إن الله هو الرزاق ذو القوّة المتین ﴿٥٨﴾ فإن للذين ظلموا ذنوباً مثل ذنوب أصحابهم فلا يستعجلون ﴿٥٩﴾ فويل للذين كفروا من يومهم الذي يوعدون ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الْجُزْأِ ٥٣ ٤٩

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَأَطْوَرٍ ﴿١﴾ وَكُنِبٍ مَسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍ مَسْشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَورًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَدْعُوكَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً ﴿١٣﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكذِّبُونَ ﴿١٤﴾

۵۲ من لەوان رۆزیم ناوێت و نامەوێت کە خواردنم بەدەنی، تا بلێن خوا نیازی بەئیمە هەیه، نەخیر ئەو خوئی نیازی ئیمە دینیته جی و بژیویمان پێدەدات.

۵۳ بیگومان کە خودا هەر خوێهتی رۆزیدەر و خاوهنی هیزی بته و وتوند.

۵۴ سا بیگومان بۆ ئەو کەسانە کە سەستە میان کردووە بەشیکیان بۆ هەیه لە سزا هەرودەکو بەشی هاوڕێی لەناوچووە پێشوەکانیان جا با پەله نەکەن؛ دڵنیابن پێی دەگەن و سزای کرداری ناپەسەندی خویمان وەر دەگرن.

۵۵ سا واویلا بۆ ئەو کەسانە کە خاوهناس بون لەو رۆژی کە بەلێنیان پێدراوه کە قیامەت و باقی بەسەرھات و روداوه گەورەوسەختە کانیهتی.

سورتهی تور ٥٣ ٤٩

سورتهی تور کە سورتهی پەنجاو دووھەمی قورئانە، لە مەکەدا هاتۆتە خوارووه و چل و نۆ ئایەتە. و تراوه بەگوێرە دابەزین سورتهی حەفتا و پینجەمە و پاش سورتهی (نوح) و پێش (المؤمنین) دابەزیو، و تراوه کە ناسخ و مەنسوخێ تێدا نیە جگە لە ئایەتی ﴿واصبر لحکم ربک فإنک بأعیننا... الآية﴾ کە بە ئایەتی "شمشیر"

٦ وه سویند بهو دهریایه کی لیوان لیوه، سویند بهو پینج شتانه.

٧ بیگومان سزای پهروردگار ت بو سته مکاران دپته دی.

٨ هیج پالنه ریکی شی نیه که لای بدات له سهر نه وان.

٩ نهو روژدی که ناسمان ده جوئی ت جا چو ن جولاندنیک و جیاکان دهر و ن چ رویشتنیک.

١١ نهوسا ووهیلا لهو روژدها بو نهو که سانه کی پیغه مبه رانیان به در و خسیته وه و باوه ریان پی نه هی نابیت.

١٢ نهو که سانه کی له دهریای بی ناگی و شتی پرو و چوچدا یاری دهکن.

١٣ نهو روژدی که به پالنن بهرو ناگری دوزخ پالده نرین،

١٤ جا پییان دهوتریت: نه مه نهو ناگریه که نیوه باوه رتان پیی نه بو.

١٥ نایا نه مه جادوه یان نیوه چاوتان نابینیت؟ به م شیوه یه له و روژدها گالته یان پیده کری ت.

١٦ جاپیان دهوتریت: بچنه ناویه وه، سا نی تر له سهر نهو ناگره خو تان بگرن یان خو تان نه گرن یه کسانه بو تان؛ چونکه نهو خو گرتنه تان هیج سوو دیکتان پی نادات، نه وه ههر تو له ی نه وه دیه که کردو تانه و خوا سته م له که س ناکات.

١٧ بیگومان پاریزکاران له ناو باخچه گهل و نازو نیعمه تدان.

١٨ راده بویرن و شادمانن به وهی که پهروردگاریان پیی به خشیون و پهروردگاریان له سزای دوزخ پاراستوونی. نهوسا پییان دهوتریت:

١٩ بخو ن و بخو نه وه له باتی نه وهی که کردو تانه و نو شی گیانتان بیت.

٢٠ له سهر ته ختی ریزکراو پال دده نه وه و کچی سپی و چاو که وره مان پیداون.

٢١ نهوسا نهو که سانه کی که باوه ریان هی ناوه و نه وان هس که پهیره ویان کردوون له رو له کانیا ن به بیرو باوه ر نه وه رو له کانیا ن پیده گه یه نین له به هه شتدا و هیج شتیکیش له چاکه ی نه وان که م ناگری ته وه و هه مو که سیکیش له بارمه ته ی کرده وهی خو یدایه.

پیغه مبه ر ﷻ ده فرموی: { إِنَّ اللَّهَ لَيَرْفَعُ دَرَجَةَ الْمُؤْمِنِ إِلَيْهِ فِي دَرَجَتِهِ وَإِنْ كَانُوا ذُوْنَهُ فِي الْعَمَلِ لَتَقَرَّرَ بِهِمْ عَيْنُهُ ثُمَّ قَرَأَ ﴿ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ

أَفْسَحَ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ أَصْلُوهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُحْزَنُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَكَهَيْنَ بِمَاءٍ أَنَّهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَفَهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفِكَهٍ وَلِحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَنْزِعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيهِنَّ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وُعْدَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لَوْلَى مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنْ أَلَّهَ عَلَيْنَا وَوَقَفَنَا عَذَابَ السَّعِيرِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكَرْنَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ يَكَاهِنُ وَلَا يَحْجُونَ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ تَتَّبِصُّ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرِصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرِصِينَ ﴿٣١﴾

نه سخ بوته وه، پیغه مبه ر ﷻ له نویری مه غریبا سورته ی توری خویندوه.

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیه یه ت میه ربه ان

١ سویند به کیوی تور نهو چیا به ی که خوی بالاده ست له گهل موسادا گف تو گو ی کرده و.

٢ وه سویند به پهروای دیر دیر نوسراو.

٣ له ناو پیست و کاغه زو شتی تر که بلا وده کری ته وه بو خویندنه وه که فورانه، وده شو گونجی هه مو پهراوه کانی خوابی.

٤ جا سویندیش به ومله ناوه دانه (بیت العمور) که له ناسمانی حه و ته مدایه و فریشته کان ته وافی دهکن ههروه ک له زه ویدا خه لکی ته وافی که عبه دهکن.

له فه رموده دا هاتو وه که شهوی میعراج پیغه مبه رمان ﷻ فه رمویه تی: پاش نه وهی که له ناسمانی حه و ته مدا تی په ریم { ثُمَّ رُفِعَ إِلَى الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَإِذَا هُوَ يَدْخُلُهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفًا لَا يَعُودُونَ إِلَيْهِ آخِرٌ مَا عَلَيْهِمْ / متفق عليه / پاشان بهر زکراوه ته وه بو (بیت العمور) که چی دی هه مو روژیک هه فتا هه زار فریشته ده چنه ناویه وه بو ته وافو جاریکی تر ناگره پی نه وه بو ته وافکردنی، دوا جاره له سه ریان، واته: هه ریه ک جاریان بهر ده که ویت }.

٥ سا سویند بهو بانه ی که بهر زکراوه ته وه که ناسمانه.

ذُرِّيَّتَهُمْ يَأْمُرِينَ...الايه ﴿ ثُمَّ قَالَ وَمَا نَقَصْنَا الْآبَاءَ بِمَا أَعْطَيْنَا الْبَنِينَ /السلسلة

الصحيحة/ بيگومان كه الله نهوى باوهردار بهرز دهكاتوه بو لای ههرچهند له کرداری چاکیشدا له پلهی نهودا نه بیئت تا چاوی بهوان روشن بکاتهوه، له پاشان ئەم نایه تهی خویندهوه ﴿ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنْبَغَنَهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ يَأْمُرِينَ...الايه ﴾ پاشان فهرموی: خوا فهرموی: ئیمه له پاداشتی باوکانمان کهم نه کردوتهوه بههوی نهو بهخششی که داوامانه به مناله کانیان { بهائی منالی باوهرداران مادام باوهردیان هیئابیئت دهگهیه نریئت به پلهی بهرزی باوکانیان له بهههشتدا.

﴿۲۲﴾ جا میوهی فرهوان و ههر گوشتیک که ناردهزوی بکهن پیمان داون.

﴿۲۳﴾ لهویدا پیالهی شهرباب بهیهکتر دهگورنهوه، جا نه قسهی پرو بوچی تیدایه و نهگوناهباریش دهبن تیدایا. به لگو ههر که یفو سهیران و سهلام سهلامه

﴿۲۴﴾ جا خزمهتکاری تازه پیگه یشتوی کورانیان ههیه که به خزمهتکردنیان سههرگهرمن نهوهنده سپین سهروهکو دانهی مروارین له ناو توپیکلداو ههرگیز توژی لی نهکهوتبیئت.

﴿۲۵﴾ پرودهکه نه یهکتر و له یهکتر دهپرسن لهو نازو نیعمه تهی که خودا پیی داون چوئن نهو خیره گه وره یان دهستکه وتوه؟

﴿۲۶﴾ دهلین: بویه ئەمه مان پیدراوه چونکه بیگومان ئیمه له دنیا دا له ناو خاوخیزانی خو ماندا له خودا دهترساین و خو مان لهو شتانه دهپاراست که خودا لیمان توره ببیئت.

﴿۲۷﴾ جا خوا ئەم چاکه بهی له گهل ئیمه دا کردو لهو سزا زهراویه پر ژانهی پاراستین.

﴿۲۸﴾ بیگومان ئیمه له دنیا دا ههر ئەومان دهپهرست چونکه نهو بیگومان چاکه کاره له گهل بهنده کانیداو زور میهره بانه.

﴿۲۹﴾ سا تو بیریان بخهروهوه و ناموژگاریان بکه و گوئ مهده قسهی ئەوان که دهلین: کولینانیه یان شیته چونکه تو نه کولینانیت نه شیئتیت.

﴿۳۰﴾ یان دهلین: شاعیره و چاوه ری دهکهین تا دهمریئت و پاشان دهنگوباسی نامیئیت.

﴿۳۱﴾ توئش بلی: چاوه ری بکهن ئەوسا منیش له گهلئاندا له چاوه ری کهرانین.

﴿۲۲﴾ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ ﴿۲۳﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَقُولُ لَهُ بَلْ لَا يَأْمُرُونَ ﴿۲۴﴾ أَمْ خَلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿۲۵﴾ أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُؤْقِنُونَ ﴿۲۶﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيِّرُونَ ﴿۲۷﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿۲۸﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿۲۹﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَعْرَمٍ مُمْقِلُونَ ﴿۳۰﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿۳۱﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿۳۲﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۳۳﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿۳۴﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّى يَلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿۳۵﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿۳۶﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۷﴾ وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿۳۸﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ الْجُورِ ﴿۳۹﴾

۶۳

سُورَةُ التَّوْحِيدِ

۵۳

﴿۳۲﴾ نایا خهونه کانیان فهرمانیان پیدهکات بهمه که بلین نهو کولینانیه یان شیته یان شاعیره؟ یان ئەوان ههر بو خویمان که لیکی یاخی وسهرکه شن؟

﴿۳۳﴾ یان دهلین ئەمه قسه یه که وخوی له سینهی خوئی هه لیده بهستیت؟ نه خیر هیچ کام له وانه نیه به لگو ئەوان باوهر ناهینن،

﴿۳۴﴾ ئەگه راست دهکهن و ئەمه دهست هه لبهسته دهی با قسه یه کی وهک ئەوهم بو بهینن.

﴿۳۵﴾ نایا ههر له خوینانه وه به بی دروستکه ریگ دروستبوون؟ یان ئەوان خویمان دروستکه رن؟

﴿۳۶﴾ یان نایا ئەوان ئاسمانان و زهوییان دروستکروه؟ نه خیر، به لگو ئەوان ئەم راستیه ناسه لیمین و له گومانان.

﴿۳۷﴾ یان نایا له لای ئەوانه گهنجینهی پهروهردگارت تا به که یفی خویمان کی دهکهن به پیغه مبهرو چی به کهس ددهن به مهیلی ئەوان بیئت؟ یان نایا ههر ئەوانن دهسه لاتدار و زالن و ده بیئت به گویرهی داخوزی ئەوان ئیش بکریئت؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ
عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾
ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾
فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾
مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١١﴾ أَفَتَمْرُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ
نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِنْدَ هَاجِنَةِ الْمُأْوَىٰ ﴿١٥﴾
إِذِغَشَّى السِّدْرَةَ مَا يَعْشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَأَىٰ
مِنَ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ﴿١٨﴾ أَفَرَأَيْتُمْ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنْوَةَ
الَّتِي لِلْأُخْرَىٰ ﴿٢٠﴾ أَلَكُمُ الذِّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ
ضِيزَىٰ ﴿٢٢﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيئُومًا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَبْعَثُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ ﴿٢٣﴾ أَمْ لِلإِنْسَانِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾ فَلِلَّهِ
الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُعْنَىٰ
شَفَعْنَهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ﴿٢٦﴾

﴿٢٨﴾ يان نایا پهیزهه کیان نیه که بهسه ریدا سه رکهون بو
ناسمان و گوئی بگرن له فریشته کان جا نهوسا نهو بیسه رهیان
بهلگهی پړوشیان بو بهینیټ؟

﴿٢٩﴾ یان نایا کچ بو نهوه (دهیانووت فریشته کان کچی خودان) و
کور بو نهوانه؟ واته نهوهی که بو خویان بییان ناخوشه که کچه
دایده نین بو خودا!؟

﴿٤٠﴾ یان نایا تو لهسه ر گه یاندنی نه م په یامه داوای کریان
لیده که یت، جا نهوانیش بهو بو نهوه توشی زیان ببن و باریان
قورس ببیت و نه توانن نه م په یامه وهرگرن؟

﴿٤١﴾ یان نایا نهینی لای خویانه، جا نهوسا نهوانیش بو خویان
دهنوسن و دزایه تی پیغه مبهری ﷺ پیده کهن؟

﴿٤٢﴾ یان نایا نهوان دهیانه ویت فیلیک بکهن و نایینی پیغه مبه
به درو بخنه وه؟ جا بادلتیابن نهو که سانهی که خوانه ناسن هر
خویانن فیل لی کراو.

﴿٤٣﴾ یان نایا جگه له خودا په رستراویکی تری راستیان ههیه که
بیت به دهمیانه وه له کاتی تنگانده او له رۆزی دواشدا له سزای
خوا رزگاریان بکات؟ پاکو و بی عهیبی بو خودا له وهی که نهوان
دهیکه به هاوبه شی خودا.

﴿٤٤﴾ خو نه گهر بیینن پارچه یه که له م ناسمانه وه بکه ویته
خواره وه ده لئین: هه ورکی زور قایم و پشتداره و دان به سزاوتوله ی
خودا دا نانین تانه که ونه ناویه وه، جا نهو کاته داوای رزگار بون
ده کهن و کهس نایهت به هانا یانه وه و ده بی توله ی سزای خویان
وهر بگرن.

﴿٤٥﴾ سا تو وازیان لی بهینه تا ده گن بهو پړۆزه ی که تییدا بیهوش
ده کهن له بهر شه رمه زاری و سه ختی سزایان،

﴿٤٦﴾ نهو پړۆزه ی که نهو فیله یان هیچ سوودیکیان پینادات و نهوان
یارمه تی نادرین و هیچ که سیش ناوریان لی ناداته وه.

﴿٤٧﴾ جا بی درو بو نهو که سانه ی که سته میان کردوه سزایه کی
که وهی تر جگه له مه ی دنیا ههیه، به لام زوره ی نهوان نازان
که نهو پړۆزه ره شه دیته بهر وه بو یان به لگو کاته به
باسکه رانیسی ده کهن.

﴿٤٨﴾ سا تو دان به خوتدا بگره بو هاتنی فه رمانی
په روه رداگارت، جا تو بیگومان له ژیر چاودیری نیمه دایهت و
ده تبینین و ده تپاریزین، سا تو ته سیب حاتی په روه رداگارت بکه
له گه ل سوپاسگوزاریدا نهو کاته ی راست ده بیته وه چ له خه و یان
ههستان بو هر کاریکی چاک.

﴿٤٩﴾ جا له به شیکی شه ویشدا ته سیب حاتی بکه به شه ونویژ
کردن و پاش ناو ابونی نه ستیره کانیش ته سیب حاتی بکه به کردنی
دوو رکات سوننه تی پیش نویژی به یانی. له پیغه مبه روه ﷺ
هاتوه که فه رمویه تی: {رَكَعَتَا الْفَجْرِ حَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا/مَسْلَمٌ وَغَيْرُهُ/
دوو رکاتی نویژی سوننه تی پیش نویژی به یانی چاکتره له دنیاو
له وهی که تییدا یه }.

سورتهی (النجم) یان (والنجم) که سورتهی په نجاو سی هه می
قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه و شه ست و دوو نایه ته، و تراوه
به گویره ی دابه زین سورتهی بیست و سی هه مه و پاش سورتهی
(الإخلاص) و پیش (عبس) دابه زیوه.

عه بدولای کوری مه سعود ده لئیت: {أَوَّلُ سُورَةٍ أَنْزَلْتُ فِيهَا سَجْدَةً
وَالنَّجْمِ قَالَ فَسَجَدَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَسَجَدَ مَنْ خَلْفَهُ إِلَّا رَجُلًا رَأَيْتُهُ أَخَذَ
كَفًّا مِنْ تُرَابٍ فَسَجَدَ عَلَيْهِ فَرَأَيْتُهُ بَعْدَ ذَلِكَ قَتِلَ كَافِرًا وَهُوَ أُمِيَّةُ بْنُ
خَلْفٍ/متفق عليه/ یه که م سورته یک که هاتیته خواره وه و
سوجه دی تییدا بیت سورتهی (والنجم) بو، وتی: پیغه مبه ری خوا
ﷺ سوجه دی بردو نه وهی له پشتیه وه بون سوجه دیان برد، جگه
له یه کهس که هه ندیک له خاکی هه لگرت و سوجه دی برد

به سهریدا، دهلیت نهووم بینی له پاشدا به کافری گوژرا، نهویش
نومهیهی کوری خه له ف بو.

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیهیهت میهره بان

۱ سویند بهو نهستیروی که به رهو ناوابون دهچیت.

۲ نهو هاوړیتانه که زور به چاکی دهیناسن واته محمد ﷺ نه
گومرپاوهو نه له ری پی راست لای داوه.

۳ نهو له خوویهوه قسه له باره ی نه م نایینهوه ناکات.

۴ نهو قورنانه جگه له وهحیهک که بوی رهوانهکراوه شتیکی
تر نییه. نه مه هندیک دهیکه به به لگه له سهر نهوه که
سونه تی پیغه مبهری ﷺ وهحیهو له لایهن په روهردگار موهیه. به لئ
پیغه مبهران بو یان بوه که نیجتههاد بکهن، جا نه گهر له
نیجتههاد که یاندا نه یان پیکابیت خوا ناگاداری کردونه ته وه، دهی
که واته له ههر قسه یه کیان ناگادار نه کراونه ته وه دیاره پیکاو یانه و
خودا نهوه ی مه بهسته، جا دمر دهکویت که پیغه مبهران له باره ی
نایینه وه هیچ قسه یه کی نارمزوکاریان نه کردوه، چونکه نیردراوی
خودان و ده بی نهو چونی دهویت ناوابلین به بی که م زیاد خو
نه گهر به نیجتههادیش شتیکیان نه انجام داییت و راستیان نه
پیکابی وهک وتمان خوا ناگاداری کردونه ته وه و راستیه که ی
پیگه یان دون. نینجا دهفه رموی:

۵ فریشته یه کی زور به توانا که جبرئیله ﷺ نهو وهحیه یی
له لایه نی خوداوه هی ناوهو به پیغه مبهری ﷺ گه یان دوهو شاره زای
کردوه.

۶ خاوه نی توانایی زور و سهر و سیما جوان و ریک و پیکه، جا
نهو له لای سهریه وهی وهستا.

۷ جا نهو له پرووی روزه لاته وه له سهری سهره وه بو
پیغه مبهران ﷺ له نه شکه وتی حیرادا له روزه لاتی ناسمانه وه
جبرئیلی بینی له سهر شیوهی خو ی که به ههر کویدا تهماشای
ده کرد پری کردبو که شش سهد بالی هه بوه.

۸ پاشان نزیکبویه وه نهوسا نزیکت که وته وه.

۹ به نه ندازه ی دوو که وان و نزیکتیش.

۱۰ نهوسا په روهردگار به هو ی جبرئیله وه وهحی کرده لای
به نده ی خو ی که محمده ﷺ نهوه ی که ویستی پی پی بگات پی پی
گه یاندا.

۱۱ دلای محمد ﷺ دروی نه کرد له وهی به چاوی بینیبوی.
نیبنوعه باسو که عب پیمان وایه مه بهست بینینی الله یه به لام

دایکمان عایشه و نه بو هورهیره و نیبنو مه سعود رایان له سهر
نهوه یه که مه بهست بینینی "جبرئیل" ه.

مه سروق دهلیت دایکمان عایشه وتی: ههر که س گومانی و ابیت

که محمد ﷺ ی بینیهو به راستی درو یه کی گه وهی به دهم ﷺ وه
درست کردوه، جا منیش وتم: نایا ﷺ ناهه رموی: ﴿وَلَقَدْ رَأَهُ بِالْأَفْقِ

الْمُبِينِ / به راستی له راسه ریه وه له لای روزه لاته وه بهرونی بینی ﴿
﴿وَلَقَدْ رَأَهُ نَزْلَةً أُخْرَى / به راستی جاریکی تر بینی ﴿

جا نهویش وتی: أَنَا أَوَّلُ هَذِهِ الْأُمَّةِ سَأَلَ عَنْ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ
إِنَّمَا هُوَ جِبْرِيْلٌ لَمْ أَرَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خُلِقَ عَلَيْهَا غَيْرَ هَاتَيْنِ الْمَرَّتَيْنِ
رَأَيْتُهُ مُنْهَبِطًا مِنَ السَّمَاءِ سَادًّا عِظْمَ خَلْقِهِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ / متفق
عليه / من یه که م که سی نه م نومه ته م که نهو پرسیا رهی
له پیغه مبهری خوا ﷺ کرد بیت، جا فه رموی: نهوه جبرئیل بوه
بینیومه که نه مدیوه له سهر نهو وینه یه که دروستکراوه، جگه
لهو دوو جار که دیم له ناسمانه وه دهاته خوار که گه وره یه که ی
نیوان ناسمان و زهوی پر کردبو {

۱۲ نایا گومان تان هه یه له وهی که نهو دهیبینیت و کیشه ی له گهن
دهکه ن؟

۱۳ سویند بیت جاریکی تر جبرئیلی له سهر شیوهی خو ی
بینیهو. نیبنو مه سعود دهلیت: { قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَأَيْتُ جِبْرِيْلَ عَلَيَّ
سِدْرَةَ الْمُنْتَهَى وَلَهُ سِتُّ مِائَةِ جَنَاحٍ / احمد، حسنه الابان / پیغه مبهری
خوا ﷺ فه رمویه تی: له سهر (که نار) ی نهوپه ردا جبرئیلیم دی که
شش سه دبالی هه بو { پیغه مبهری ﷺ دوو جار جبرئیلی بهو
شیوهی که دروستکراوه بینیهو جاریک له به یی زهوی و ناسمانداو
جاریکیش له شهوی میعراجدا.

۱۴ له لای (سیدره المنتهی) دا واته داری که ناری نهوپه ر،

پیغه مبهری ﷺ له باسی شهوی میعراجدا فه رموی: { ثُمَّ رَفَعَتْ اِلَيَّ
سِدْرَةَ الْمُنْتَهَى فَاِذَا نَبْقُهَا مِثْلُ قِلَابٍ هَجَرَ وَاِذَا وَرَقُهَا مِثْلُ اَذَانِ الْفَيْلَةِ
قَالَ هَذِهِ سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى وَاِذَا اُرْبَعَةُ اَنْهَارٍ / متفق عليه / پاشان
سیدره تولونته ها به زرکرایه وه بولام که به ره که ی وهکو گوژه نه
بچوکه کانی هه جهر بوو که لاکانی شی وهک گوپی فیلان و ابو،
فه رموی نهوه یه سیدره تولونته ها ولهوی جوار روباریش بو {

۱۵ له لای نهو دار که ناربه باخچه ی حیگی گه پرانه وهی
فریشته کان و رچی شه هیدان و پاریزکاران.

۱۶ نهو کاته ی که نهو که نارهی داپوشی نهوه ی که داپوشی له
فریشته کان و بالنده و نوری په روهردگار و شتانی تر.

۱۷ چاوی لای لانه داو سهیری ده کرد، به لکو راست چاوی پی
که وتو له سنوری خو ی دهر نه چوو.

٢٧ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونَ أُمَّةً سَمِيَةً الْأُنثَى
 وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ الظَّنُّ لَا يَغْنَى مِنَ
 الْحَقِّ شَيْئًا ٢٨ فَأَعْرَضَ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ٢٩ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
 سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ أَهْتَدَى ٣٠ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
 بِالْحُسْنَى ٣١ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْأَثْمِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا اللَّعْمَ
 إِنَّ رَبَّكَ وَسِعَ الْمَغْفِرَةَ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ
 بِمَنْ أَتَقَى ٣٢ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ٣٣ وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى
 ٣٤ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ٣٥ أَمْ لَمْ يَبْتَأْ بِمَا فِي صُحُفِ
 مُوسَى ٣٦ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ٣٧ أَلَمْ نَزِرْ مِنْ رِزْقِهِ زُرَّ الْأَرْضِ
 ٣٨ وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ٣٩ وَأَنْ سَعِيَهُ سَوْفَ
 يُرَى ٤٠ ثُمَّ يُجْرِبُهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ٤١ وَأَنْ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى
 ٤٢ وَأَنْهُ هُوَ أَضْحَكُ وَأَبْكَى ٤٣ وَأَنْهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا ٤٤

١٨ به راستی زوریک له نیشانه گه وره کانی په روه ردگاری بینووه.

١٩ نایا لات و عوزات بینووه.

٢٠ جا مه ناتی سیهمی تریشان بینووه که به خویان ده زانن پاش نهو هه مو نیشانه گه وره و بته وانیه که باسکران سه بارهت به تنهایی و دهسه لات و زانایی خودا!؟

٢١ نایا کور دهبی بؤ نیوه بیت کج بؤ الله!؟

٢٢ نه گهر و ابیت نهوه بهشکردنیکی سته مکارانه یه، شتی که بؤ خوتان پیتان ناخوشبیت بؤ خودای دابنن!

٢٣ نه وانیه تنهنا چهند ناویکن که خوتان و باو باپیرانتان ناوتان بؤ دانان هیج به لگه یه کی به هیز نه هاتوه له لایه ن خوداوه تا نهوان به دهستیوه بگرن، به لگو نهوان ههر په پرهوی له گومان دهکن و نهوهی که نهفس نارزهوی دهکات، به راستی نهوان له لایه ن په روه ردگاریانه وه رینماییان بؤ هاتبو لهسه زمانی پیغه مبهری خودا به لام پشتگوئیان خست.

٢٤ نایا مروف ههرچی نارزهو بکات بوی دهبیت؟

٢٥ نهوسا ههر بؤ خودایه دوارزوو دنیایش مولکی خویتی و چون نارزهو بکات دهبکات و هیج شتیکی نه م بوونه ودره ریگیای پی ناگرییت و ناتوانییت گیره شوینی له هاتنه دی بریاره کانی دهبکات.

٢٦ لهو ناسمانه دا فریشته گه لیکی زور هه ن که شه فاعهت و تکای نهوان هیج سوودی نابیت، مه گهر پاش نهوهی که خودا خوئی ماوه بده بؤ که سیک که نارزهوی لی بیت و رازی بیت لیی. جا نه مه سه بارهت بهو فریشتانه بیت که هیج تاوانیک ناکه ن، نیتر چون چاوه ری دهکن له شتانیکی که خاوه نی هیج نین شه فاعهتتان بؤ بکه ن نهی نه زانینه!؟

٢٧ بیگومان نه وانیه که باوه ریپان به روژی دواپی نیه فریشته کان به ناوی کچان ناو دهبه ن و ده لئین کچی خودان!

٢٨ نهوان هیج زانیاریه کیان له لایه نیه لهسه ر نه م قسه ی خوئیانه، به لگو ههر دواپی گومانی پړو پوچ که وتون و گومانیس له بازارپی راستیدا هیج رهواجیکی نیه و ناتوانییت جیگیای راستی پربکاته وه.

٢٩ سا تووش گوئی بهو که سه مه ده که له باسی نیمه لای داوه مه بهستی ههر تنه نا ژبانی دنیا بووه. پیغه مبه رمان به له دوعایه کیدا فرمویه تی: {اللهم لا تجعل الدنيا اكبر همنا ولا مبلغ علمنا/ نهی خودایه دنیا مه که به گه وره ترین مه به ستمان و نیهایه تی زانستان}

٣٠ نه ویه نه وپه ری ناواتیان له زانیاری که خوشی و ژبانی دنیایان ده سته کویت، بیگومان په روه ردگارت ههر خوئی زاناره بهو که سه ی که له ریپی نهو لای داوه و ههر نه ویشه زاناره بهو که سه ی که ریگیای نهوی گرتوه.

٣١ نهوسا ههر بؤ خودایه و مولکی نهوه نهوهی که له ناو ناسمانان و له ناوی زه ویدایه تا توئه ودرگریت لهو که سانه ی که خراپه یان کرده به هوئی نهو کاره خراپانه ی که کردویانن و بهو که سانه یس که چاکه یان کرده به هه شتی خوئیان پیبدا که زور چاکتره له کرداره چاکه کانیان، نهو که سانه چونن که خودا نهو چاکه گه وره یان له گهل دهکات؟ دهفرموی:

٣٢ نهو که سانه ن که له گونا هه گه وره کان خوئیان ده پاریزن و تاوان ناکه ن، جگه له تاوانه بچوکه کان که بیگومان په روه ردگارت لیپوردنی فره وانه.

نیبنو عه باس ده لی: {مَا رَأَيْتُ شَيْئًا أَشْبَهَ بِاللَّهِ مِمَّا قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ حَظَّهُ مِنَ الرِّزْقِ أَذْرَكَ ذَلِكَ لَا مَحَالَةَ فَرَزْنَا الْعَيْنَ النَّظْرُ وَرَزْنَا اللِّسَانَ الْمَنْطِقُ وَالنَّفْسُ مَتَى وَتَشْتَهِي وَالْفَرْجُ يُصَدِّقُ ذَلِكَ كُلَّهُ وَيُكَذِّبُهُ/ متفق عليه/ نه م دیوه هیج شتیکی زیاتر له له م م بجیت، جگه له وهی که نه بوهوره ریه له پیغه مبه ره وه به هی ناویه تی که: بیگومان خوا لهسه ر هه مو بنیامیک به شی خوئی له زینا داناهه که بیگومان پیی دهگات، جا زینای چاوه

ته ماشاگردنی نامه حرمه و زینای زمان قسه‌ی نابه‌جیکردنه له‌گه‌ل نامه حرمداد و نه‌فس ناواتی خراپه ده‌خوازیت و نارهمزوی ده‌کات و عه‌وره‌تیش یان نه‌وانه هه‌مو دینیتنه دی یان به‌دروی ده‌خاته‌وه}.

هه‌ر خو‌ی زاناره به‌نیوه نه‌و کاته‌ی که له‌م زه‌ویه دروستیکردن و هه‌ر نه‌و زاناره به‌نیوه نه‌و کاته‌ی که نیوه کورپه‌له‌بون له‌ناو سکی دایکتاندا، جا که‌واته نیوه خو‌تان پاکانه بو‌ خو‌تان مه‌که‌ن هه‌ر نه‌و خو‌ی زاناره به‌و که‌سه‌ی که لئی ده‌ترسیت، پاداشتی هه‌مو بیان به‌گویره‌ی کرداری خو‌یان ده‌داته‌وه چاکه به‌ چاکه و خراپه به‌ خراپه.

نه‌بویه‌کره ده‌لئیت: پیاویک له‌لای پیغه‌مبه‌ردا ﷺ هات به‌باس و سه‌نای پیاویکی تردا، جا پیغه‌مبه‌ر فه‌رموی: {وَبَلَّغْ عَنِّي صَاحِبِكَ فَطَعْت عُنُقَ صَاحِبِكَ فَطَعْتُ عُنُقَ صَاحِبِكَ مَرَارًا ثُمَّ قَالَ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَادِحًا أَخَاهُ لَا مَحَالَةَ فَلْيُقْلُ أَحْسِبُ فَلَانًا وَاللَّهِ حَسِيْبُهُ وَلَا أُرْكَبِي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا أَحْسِبُهُ كَذَا وَكَذَا إِنْ كَانَ يَغْلُمُ ذَلِكَ مِنْهُ. /متفق عليه/ وای بو‌ تو‌ ملی ره‌فیه‌که‌تت شکاند، ملی هاوری‌که‌تت شکاند، چه‌ند جاریکی فه‌رموده، پاشان فه‌رموی: هه‌ر کام له‌نیوه هه‌رنا‌چاره و ده‌یه‌وی تاریفی برابه‌کی خو‌ی بکات، سابا بلئیت: وا گومانه‌که‌م فلان که‌س که‌خوا وای بو‌ حیساب بکات و پاکانه‌ی که‌س ناکه‌م بو‌ خوا من ناوا و ناوا دزمانم نه‌گه‌ر شتیکی لی دزانی}.

۳۳} نایا تو‌ نه‌و که‌سه‌ت بینی که‌ پشتی له‌ نایین کرد.

۳۴} که‌می‌ک له‌ مائی ده‌به‌خشی و نیتر ده‌ست ده‌گریته‌وه له‌و به‌خشینه، وه‌کو نه‌و که‌سه‌ی که‌ بیریک هه‌لکه‌نیت، پاشان بکات به‌ به‌ردیکی سه‌خت و واز له‌ بیره‌که به‌ینیت. یان که‌م ده‌به‌خشی‌ت و زور کؤده‌کاته‌وه.

۳۵} نایا نه‌و زانیاری شاره‌وی له‌لایه نه‌وسا نه‌و بو‌ خو‌ی شت بزانی‌ت و ببینی‌ت و بریاربدات؟ نه‌وه به‌ریه‌رچدانه‌وه‌ی نه‌و که‌سانه‌یه که‌ ده‌لئین فلانه که‌س شه‌فاعه‌تمان بو‌ ده‌کات یان له‌ قیامه‌تدا نه‌گه‌ر راست بی‌ت نی‌مه وه‌زعمان باش ده‌بی‌ت.

۳۶} یان نایا له‌وه ناگادار نه‌کراون که‌ له‌ناو په‌ره‌کانی موسادا چی نوسراوه.

۳۷} وه‌ له‌ په‌ره‌کانی نه‌و نی‌راهیمه‌ی که‌ زور نه‌مه‌کناس و به‌وه‌فابوه؟ که‌ نه‌ویش نه‌مه‌یه.

۳۸} که‌ هه‌ج که‌سیکی تاوانبار تاوانی که‌سیکی تر هه‌لناگری‌ت.

۳۹} جا بو‌ مرو‌ف جگه له‌وه‌ی که‌ کوششی بو‌ بکات شتیکی تری ده‌ست ناکه‌وئیت.

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِنْ نُطْفَةٍ إِذْ أَنْتَنِي ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيْهِ الشَّأَةَ الْآخِرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَعْيَنُ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَتَمُودًا آخِرَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطَىٰ ﴿٥٢﴾ وَالْمَوْنِقَةَ آهْرَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّهَا مَا غَشَّى ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ نَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾ أَرَفَتِ الْأَرِيفَةَ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنْتُمْ سَمِيدُونَ ﴿٦١﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٢﴾

٥٥

سُورَةُ الْفَتَنِ

٥٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَتِ السَّاعَةُ وَأَشَقُّ الْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌ بَلِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النَّذِرُ ﴿٥﴾ قَتُولَ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعُ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ﴿٦﴾

۴۵} سا بیگومان ره‌نج و زه‌مه‌تی نه‌و ده‌بینریت و پاداشتی خو‌ی ده‌ست ده‌که‌وئیت. وتراوه نه‌مه بو‌ بیباوه‌رانه و مرو‌فی باوه‌ردار له‌ چاکه و دوعاو شه‌فاعه‌تی دواروژ سود به‌یکتر ده‌گه‌یه‌نن، پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموی: {إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْفَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَالدِّ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ /مسلم وغيره/ هه‌رکاتی مرو‌ف مرد کرداره‌کی ده‌بچریت مه‌گه‌ر له‌سی لاوه مه‌گه‌ر له‌ چاکه‌یه‌کی به‌رده‌وامدا یان زانیاریه‌ک که‌پاش خو‌ی سودی هه‌بی‌ت یان منالیکی چاکی که‌ دوعای خیری بو‌ بکات} جا نه‌وه‌ی که‌ له‌م فه‌رموده‌دا هاتوه له‌ راستی دا له‌ هه‌ول و تیکوشانی مردوه‌که‌یه وه‌ک پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموی: {إِنَّ أَطْيَبَ مَا أَكَلَ الرَّجُلُ مِنْ كَسْبِهِ وَإِنَّ وُلْدَهُ مِنْ كَسْبِهِ /النسائي، صححه‌الالباني/ بیگومان پاکترین خواردن که‌ پیاو ده‌یخوات نه‌و خواردنه‌یه که‌به‌ کارو ته‌لاشی خو‌ی به‌ده‌ستی هی‌ناوه و بیگومان مناله‌که‌ی له‌کارو ته‌لاشی خو‌یه‌تی}.

۴۱} به‌ پاداشتیکی تیرو ته‌واوتر پاداشتی ده‌دریته‌وه.

۴۲} جا بیگومان گه‌رانه‌وه‌یش هه‌ر بو‌ لای په‌روه‌دگارته.

۴۳} خو‌ بیگومان که‌ هه‌ر نه‌وه شتی وات بو‌ ده‌کات که‌ پیبکه‌نیت و هه‌ر نه‌ویشه ده‌تگری‌نیت. واته نه‌و هویانه که‌ شادمانت بکه‌ن و پیبکه‌نیت و نه‌وه‌ش که‌ بتگری‌نیت هه‌ر به‌ده‌ستی نه‌وه و که‌سی

تر شتی پی نا کریت لهو بارهوه نه گهر نارمزوی خودای لهسه ر نه بیئت.

۴۴ سا بیگومان ههر خوځه تی دهرینیت و زیندویش دهکاته وه.

۴۵ خو بیگومان ههر نه وه که جووته کان که نیرو مییه دروست دهکات،

۴۶ له ئاویک نه وکاته ی که فری ددریته ناو ره حمه وه. نه م نایه ته نامازه به وه دهکات ناوی پیاوه که نیرو می بونی مندال دیاری دهکات و زانستی نه مپوش نه وه ی زانیوه.

۴۷ جا بیگومان ههر لهسه ر خوځه تی جاریکی تر دروستی بکاته وه بو حسابو پاداشت و توله.

۴۸ خو بیگومان که ههر نه ویشه دهوله مهند دهکات و سه رمایه ی زوریش دهکات.

۴۹ سا بیگومان نه وه ههر خوځه تی په روه ردگاری گه لاویژ،

۵۰ خو بیگومان که ههر نه ویشه که عادی یه که می له ناوبردوه.

۵۱ جا سه مودیشی له ناوبرد و هیچی نه هیشته وه لییان و هموی ته فروتوناو فرکردن.

۵۲ خو له پشدا گه لی نوحیشی له ناوبرد که به راستی نه وان ستمکارتر و سه رکه شتر بون له مانی پاش خو یان.

۵۳ نه وسا ناواییه کانی گه لی لووتیشی سه روین کرد.

۵۴ جا دایپوشی نه وه ی که بشی بو داپوشین. له به رد باران و پاشان سزای پاش مه رگیان که ههر خودا بو خو ی دهنایت چیان پیکرابیت.

۵۵ سا تو نه ی بیسه ر به کام یه کی له چاکه کانی په روه ردگارت گومانته هیه؟

۵۶ نه وه ترسینه ریکه له ریزی ترسینه رانی پشوو گومانته ان له راستی و دروستی خو ی و په یامه که یدا نه بیئت.

۵۷ روژی زیندو بونه وه نزیک بویه وه.

۵۸ بیجگه له الله کهس ناتوانیت په رده له سه رزانیی نه وه کاته لادات و کاتی هاتنی به وردی دیاری بکات،

۵۹ نایا نیوه له وه قسه یه که قورنانه سه رتان سو رده می نیت،

۶۰ جا پیده که نن و گالته ی پیده که نن و ناگرین؟!

۶۱ نه وسا نیوه بی ناگان و پشت له و قورنانه ده که نن و به شتی پرو پوچی وه ک گورانی و هه لپه رکه و چه پله ریزان خو تان خه ریک ده که نن؟!

۶۲ ده سا سو جده بیهن بو الله نه وه زاته ی که دروستی کردون و ههر به ندایه تی نه وه بکه نن و واز له بت و شهیتان و شهیتان سیفه تان به یینن.

۵۵

سورته ی قه مه ر

۵۴

سورته ی قه مه ر یان (اَفْتَرَبْتَ) که سورته ی په نجا و چواره مه ی قورنانه له مه که دا هاتووته خواره وه، و تراوه جگه له نایه تی **{ سَبَّحْمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبُرُ ... }** به لام دایکی باوهر داران عایشه ده لیت: **{ نَزَلَتْ بِمَكَّةَ وَأَنَا جَارِيَةٌ أَلْعَبُ: { بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ } الْآيَةُ .** و تراوه به گویره ی دابه زین سورته ی سی و حه وته مه و پاش سورته ی (الطارق) و پیش (ص) دابه زیوه. نه م سورته په نجا و پینج نایه ته.

نیمامی بوخاری هی ناویه تی له نه نه سه وه که خه لکی مه که داوایان کرد له پیغه مبه ر که موعجیزه یه کیان پیشان بدات، جا نه ویش هیمای بو مانگ کردو کردی به دوو به شه وه و بینیان که چیا ی حیرا که وتوته نیوانی نه وه دوو له ته وه.

به ناوی الله ی زور به سوژو بینیه یه یه ت میهره بان

۱ قیامته نزیک بوته وه و مانگ بو به دوو له ته وه،

له فه رموده دا هاتوه که پیغه مبه رمان **{ بُعِثْتُ وَالسَّاعَةُ هَكَذَا مُتَّفِقٌ عَلَيْهِ / ره وانه کراوم و له گه ل هاتنی قیامته تا ناواین هیمای کرد به دوو په نجه ی ناوه راست و شایه تمان } وه هه روه ها ده فه رموی: { اَفْتَرَبْتَ السَّاعَةَ وَلَا يَزِدَادُ النَّاسُ عَلَى الدُّنْيَا إِلَّا حِرْصًا وَلَا يَزِدَادُونَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا بَعْدًا / السَّلْسَلَةُ الصَّحِيحَةُ / قیامته نزیک بویه وه که چی خه لکی هه رسوره له سه ر ژیا نی دنیا و ههر له خوا دوره که ونه وه }**

۲ خو ههر به لگه یه ک ده بین له سه ر راستی و دروستی نه م په یامه و پیغه مبه رمان **{ پشتی تیده که نن و ده ست به هه لبه ستنی دروو قسه ی پرو پوچ ده که نن سه بارت به و زاته و په یامه که ی و ده لین: جادوویه کی به هیژو بته وه و به رده واهه. یان گوئی پیمه دهن جادوویه که و ده روات و نامینیت.**

۳ وه به درو یان خسته وه و دوا ی نارمه زو کانی خو یان که وتن و هه موو کاریکیش کاتی دیاری خو ی هیه. یان هه موو کاریک نارمگره به خاونه که ی له به هشتدا یان له دوزه خ.

خُشَعًا أَبْصَرَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾
 مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَبَتْ
 قَلْبَهُمْ قَوْمٌ نُّوحٌ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
 رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَنْصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ
 ﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدَرٍ ﴿١٢﴾
 وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَن كَانَ
 كُفِرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مَّدَكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ
 عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مَّدَكِرٍ
 ﴿١٧﴾ كَذَبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ نَزِعُ النَّاسُ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ
 نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ سَرَّنا الْقُرْءَانَ
 لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مَّدَكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا أَبَشْرًا
 مِّمَّا وَجَدْنَا نَدْبَعُهُ إِنْ آذَانُ لِفَى ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ يَلْقَ الْذِّكْرَ عَلَيْهِ
 مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ﴿٢٥﴾ سَيَعْمُونَ عَدَا مِنَ الْكَذَّابِ
 الْأَشْرِ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مَرَّسَلُوا النَّاقَةَ فَنَنَّةً لَهُمْ فَارْتَفَبَهُمْ وَأَصْطَبِرُ ﴿٢٧﴾

﴿٤﴾ جا به راستی نه وهنده ههوال و دهنگوباسی پیشویان پیگه بشتوه و بیستویانه که بهس بو بو نه وهی له تاوان و دزایه تی پیغه مبهر ﷺ و په یامه که ی و از بهینن.

﴿٥﴾ که نه مه نه و په ری دانایی و کار به جییه و دهگات به جیگای مه بهست، به لام نه م ترسینه رانه سوودیان پینه دان چونکه به گوئیان نه کردن.

﴿٦﴾ سا توش گوئیان پیمه ده، نه و روزه ی که بانگه ر بانگ دهگات بو شتیک که به دلایان نیه، که زیند و بونه وه و هرگرتنی نامه ی کردار و حه شو و حیسابه، به لکو تاوات ده خوازن که نه نامه یان پیبدرایه و نه زیندو بونایه وه.

﴿٧﴾ کزو چاوشورن که له گوستان دینه دهره وه، به راستی ههروه کو کولله وان که بلا و بویته وه به ودهشت و دهره دا، هه مو مرؤف به ره و زهوی مه حه شر دین.

﴿٨﴾ به په له ملیان به رزده که نه وه به ره و بانگه ره که، جا خوانه ناسان ده لئین: نه مه روزه یکی سه خته.

﴿٩﴾ پیش نه وانیش گه لی نوح باوه ریان نه بو، جا باوه ریان به بهنده ی نئمه نه کردو وتیان: شیتته و به رگریان لیکرد له بلا و کردنه وه ی په یامه که ی.

﴿١٠﴾ جا نه ویش هانای برد بو په روه ردگاری و وتی: به راستی من شکستم خوارد له هیزو توانادا نه ک له قسه و به لگه دا، داوات لیده که م توله م بو بستینه له و گه له خوانه ناسه، به لی په روه ردگار نزا که ی و هرگرت و فه رمانی سزادانی دان.

﴿١١﴾ نه وسا بو هاتنه خواره وه ی ناویکی زور و به لیزمه دهرگا کانی ناسمانمان خسته سه رپشت و ناومان رژانده خواره وه.

﴿١٢﴾ چا وگه ناوه کانی زه ویشمان هه لقلولاند، ئینجا ناو گه ینه یه ک به گویره ی نه وه ی که برپاری بو درا بو روی زهوی هه موی بو به دهریا.

﴿١٣﴾ جا نوح ﷺ و په پره وانیمان له سه ر که شتی به بزمار دروستکرا و هه لگرت.

﴿١٤﴾ که له زیر چاودیری خوماندا دهر پویشته و خوانه ناسانمان به وناوه بن ناو کردو له ناومان بردن که نه وه توله یه ک بو و هرگرا بو نه و که سه ی که سوپاسی نه کرا که الله یه. واته خوانه ناسان منه تی الله یان نه زانی و په پره وه ی پیغه مبه ره که یان نه کرد بو یه ناوه ها بنا و کران.

﴿١٥﴾ جا به راستی نه و روودا وه مان هیشته وه که نیشانه یه ک بیته بو خه لکی پاش خوی ناخو که سیک هه یه بیر له م رودا وه بکاته وه و سودی لی و هر بگریته؟

﴿١٦﴾ ده سا سزا و ترساندنه کانه چون بو، هاته دی یان قسه یه کی نه زوک بو؟ جا کی سه رکه وتو کی له ناو چوو؟

﴿١٧﴾ خو به راستی نه م قورئانه ناسان ده که ین به شیوه یه ک که هه مو که سیکی زیر ده توائت لی تی بگات، جا نایا که سیک هه یه که بیر بکاته وه و سوود له م قورئانه و هر بگریته؟ واته با په ندی لیوهرگرن هه تا دو چاری سه ختی و به لا نه بوون.

﴿١٨﴾ گه لی عادیسه باوه ریان نه هیئا به هود ﷺ سا چون بو سزا و ترساندنی من بو یان؟

﴿١٩﴾ بیگومان نئمه بایه کی دهنگ گه وره ی ساردمان بو ره وانه کردن له کاتیکی شوومدا به به رده و امی له ماوه ی حه وت شه وو هه شت روزه دا.

﴿٢٠﴾ که خه لکی له ناو که ندر و چاله کانیاندا هه لده که ندو ده یکوشتن ده توت لاسکی داری خورمان هه لکه ندر اون به ریشه وه، نه وه نده بالا به رزوبه زن دریز بوون.

﴿٢١﴾ سا بزانه سزا و ترساندنی من چون بو بو یان، سه رکه وتن له و دزایه تی هه دا یان ته فروتونا کران و له ناو چووون؟

وَنَبِّئَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قَسَمَهُ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُّحَضَّرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ
فَعَاطَى فَعَقَّرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْحَضَرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالَّذِي إِذْ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَّجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
كَذَلِكَ نَجْرِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالَّذِي نَذَرُوا ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ صَيفِيهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَحَهمُ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقَرٌّ ﴿٣٨﴾
فَذُوقُوا عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ
﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِيرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَذَّبَتْكُمْ
أَخَذَ عَزِيزٌ مُّقَدِّرٌ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارًا كَرِهَ مَنْ أُولِي بُرَاهِنٍ أُمُورًا لَكُمْ بَرَاءَةٌ
فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنصِرُونَ ﴿٤٤﴾ سَيُهْرَمُ الْجَمْعُ
وَيُؤْتُونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدهَى وَأَمْرٌ
﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ
عَلَى وُجُوهِهمُ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ بِعَدْرِ ﴿٤٩﴾

﴿٢٨﴾ جا بهراستی ئەم قورئانه ئاسان دەکەین بە شیوهیهک که
هەمو کەسیکی ژیر دەتوانیت لیبی تیبگات، جا ئایا کەسیک هەیه
کە بیربکاتەوهو سود لەم قورئانه وەربرگرت؟ واتە با پەندی
لیوەرگرن هەتا دوچارى سهختی و بەلا نەبوون.

﴿٢٩﴾ گەلی سەموودیش باوەریان نەکرد بەترسینەرەکان کە سالح
الکلیلا: پیغەمبەریان بو.

﴿٣٠﴾ جا وتیان: ئایا شوین تاکە مرۆفیکى خۆمان بکەوین؟ ئەگەر
ئاوهە کاریک بکەین، بیگومان ئیمە لە گومرایی و شیتیداین.

﴿٣١﴾ ئایا لەناو ئەم هەمو خەلکەى ئیمەدا فەرمانى خودا بەو
دەدریت؟ نەخیر باوەرناکەین بەلکو ئەو درۆزنە لەو قسەیهى کە
دەیکات و خۆبەزلانە. جا پەروردگار بەدەمیاندا دەداتەوه
ودەفەرموی:

﴿٣٢﴾ سبەینى دەزانن کى درۆزن و خۆبەزلانە، واتە پاش مەرگ،
بەلام لەلای خودا ئەوهەندەنزیکە بەبەیانى ناوی دەبات.

﴿٣٣﴾ بیگومان ئیمە ئەو و شترەى کە ئەوان داوایان کرد وەکو
موعجیزەیهک لە بەردیک کە خۆیان چاویان لیبو دەرمانهیناو
بۆیان رەوانە دەکەین تا تاقى کردنەوهیهک بیت بۆیان سا تۆ
جاودیریان بەو خۆتبگرە.

﴿٢٨﴾ جا هەواییان پێبە کە ئەو ئاوهى هەیانە لەناویاندا
بەشکراوه، رۆژیک بۆ ئەوان و رۆژیکیش بۆ و شترەکەیه بەلام
ئەوان لە هەردوو جارەکەدا نامادەدەبن لەوئى ئەو رۆژەى بەشە
ئاوى خۆیانە ئەوه هیچ و ئەو رۆژەیش کە بەشە ئاوى و شترەکەیه
ئەوان لەوئى دەبن بۆ دۆشینى و شترەکەو دابەشکردنى شیرەکەى
بەسەر خۆیاندا، کەچى بەمەش هەر رازی نەبون بەلکو بیریان
لەناوبردنى و شترەکە کردەوهو سەرەنجام برپاری لەناو بردنیان دا
وەک دەفەرموی:

﴿٢٩﴾ جا ئەوان هاوڕیکەى خۆیانیان بانگ کردو رایان سپارد بۆ
کوشتنى ئەو و شترە، سا ئەویش بە برپاری ئەوان دەستیدایە شیر و
سەرى برى!

﴿٣٠﴾ سا بزانه سزاو ترساندنى من چۆن بو بۆیان، سەرکەوتن لەو
دژایەتیهدا یان تەفروتونا کران و لەناوچون؟

﴿٣١﴾ بیگومان یەک نەعەرتمان لیدان، ئەوسا هەمویان چەنومل
کەوتن وەک دارى وردکراوى پەچەکەر چۆن کابرای پەچەکەر
دارەکان لەنۆیان تیلکاندا دەچەمبێنیتەوه بەم دیو بەو دیوادو
ئەوى بى کەلکى دەکەوئى و لەژیرپى دا ورد دەبیت ئاویان لى
هات.

﴿٣٢﴾ جا بهراستی ئەم قورئانه ئاسان دەکەین بە شیوهیهک کە
هەمو کەسیکی ژیر دەتوانیت لیبی تیبگات، جا ئایا کەسیک هەیه
کە بیر بکاتەوهو سوود لەم قورئانه وەربرگرت؟ واتە با پەندی
لیوەرگرن هەتا دوچارى سهختی و بەلا نەبوون.

﴿٣٣﴾ گەلی لووتیش باوەریان بە ترسینەرەکان نەکرد کە لووت الکلیلا
پیغەمبەریان بو، جا خوا دەفەرموی:

﴿٣٤﴾ بیگومان ئیمە بەرد بارانمان کردن جگە لە ئالى لووت کە لە
پیش رۆژبوونەوهدا رزگارمان کردن لەو بەلایە،

﴿٣٥﴾ ئەمەش چاکەیهک بو لەلایەن ئیمەوه، هەر ئاوههائش
پاداشتى سوپاسگوزاران دەدەینەوه.

﴿٣٦﴾ بە راستى ترساندنى لە زەبرى لیدانى ئیمە کەچى
ئەوان گومانیان بوو لە ترسینەرەکان و باوەریان پى نەکردن.

﴿٣٧﴾ خۆ بەراستى لەبارەى میوانەکانیهوه زۆر بگرەو
بەردەیان لەگەلدا کرد، جا چاوهکانیانمان لى سەندنەوه،
چونکە دەیانویست کە خراپە لەگەل میوانەکانیدا بکەن، جا
پێیان وترا: دەسا بچەژن سزای من و تۆلەى ترساندنهکانم
چونکە باوەرتان نەبوپى.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
 أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَّذْكَرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ
 فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 فِي جَنَّتِ وَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقَدِّرٍ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ ٥٥

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْءَانَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
 وَالشَّجَرُ سُّجَّدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾
 اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَاَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْاَرْضُ وَضَعَهَا لِلْاِنْسَانِ ﴿١٠﴾
 فِيهَا فَكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْعَبُّ ذُو الْعَصْفِ
 وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِآيِءِ الْاٰءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
 الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَاَنَّ
 مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ﴿١٥﴾ فَبِآيِءِ الْاٰءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

سه قهر. له فەرموده ی سه حیدجا که ئیمای بوخاری و نه سائی هیناویانه که کاتیك ئایه تی **﴿ سِهْرَمُ الْجَمْعُ ... ﴾** دابه زی، عومەر وتی: کام کۆمه له ده شکیت؟ کام کۆمه له له ناو ده جیت؟ عومەر وتی: کاتیك له سهر کانیاوه کانی "به در" بووین و ههردوو سوپا روهه روی یهک وهستابوین پیغه مبهری خوام ﷺ بینی که له ناو زیریکی خویدا ده جولایه وهو دهیقه رمو: **﴿ سِهْرَمُ الْجَمْعُ ... ﴾** جا نهو کاته منیش زانیم مه بهستی نه م ئایه ته چیه. واته نه م ئایه ته پیشر دابه زیوهو وه عده ی تیکشکاندن بیباوه پانی داوه به لام هه مو شت کاتیکی دیاری کراوی خوی هه یه تا نه وکاته نه یه ت هه ج نا کریت. وهک ده فهرموئ:

﴿٤٩﴾ بیگومان ئیمه هه مو شتمان به نه ندازه دروست کرده. له فهرموده یه کدا که نه بو هوریره ﷺ هیناویه تی وتویه تی: **﴿جَاءَ مُشْرِكُو قُرَيْشٍ يَخَاصِمُونَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي الْقَدْرِ فَنَزَلَتْ: ﴿يَوْمَ يُسْجَوْنَ فِي النَّارِ ... اِلَى قَوْلِهِ... خَلَقْتَهُ بِقَدْرِ﴾ / مسلم** وغیره/ بت په رسته کانی مه که هاتنه خزمه ت پیغه مبهری خوا ﷺ له باره ی (قه دهر) هوه کیشه یان له گه لدا کرد جا نه م دوونایه ته **﴿يَوْمَ يُسْجَوْنَ فِي النَّارِ ... اِلَى قَوْلِهِ... خَلَقْتَهُ بِقَدْرِ﴾** هاته خواره وه. ئینجا خوا ده فهرموئ:

﴿٣٨﴾ سا به راستی له کاتی به یانیه کی زوودا سزای به رده وامیان بو هات که نه م سزایه به رده وام بو تا گه یاندنی به سزای قه برو پاشان حیسابو پاشان دۆزهخ، جا پییان وترا:

﴿٣٩﴾ ده ی سا بچه ژن سزای من و تو له ی گوئ نه دان به ترساننده کانم.

﴿٤٠﴾ جا به راستی نه م قورئانه ناسان ده که یین به شیوه یه ک که هه مو که سیکی ژیر ده توانیت لیی تی بگات، جا ئایا که سیکی هه یه که بیرکاته وهو سود له م قورئانه وه برگریت؟ واته با په ندی ئی وه رگرن هه تا دو چاری سه ختو به لا نه بوون.

﴿٤١﴾ جا بیگومان که ترسینه ران هاتنه لای فیره ون وه دستو دایره که ی.

﴿٤٢﴾ که باوه پریان نه کرد به هه مو نیشانه کانی ئیمه، سا ئیمه ش له تو له ی نهو لاساری و خو به زلانی و تاوانانه یاندا گرتمان به گرتنی ده سه لاتداریکی به توانای وا که هه ج شتیکی له ده ست دهر نه جیت، که به ئاوی نیل خنکاندن پاش رزگار کردنی موسا علیه السلام و په پیره وانی، ئینجا رو به کافرانی نه م ئومه ته ده کاتو ده فهرموئ:

﴿٤٣﴾ ئایا خوانه ناسانی ئیوه چاکترن له وانه؟ یان ئایا ئیوه له په راوه کاندای بریاری بی تاوانیتان بو هاتوه وا نه وه ندیه له خو تان بایین؟

﴿٤٤﴾ یان ئایا ئیوه ده لئین: که ئیمه کۆمه لئیکی زوری یه کده ستو به تواناین و سه رکه وتوو ده بین به سه ر محمد ﷺ و په پیره وانیدا؟ به راستی هه ج کام له وانه نین.

﴿٤٥﴾ به م زوانه نه م کۆمه له ی ئیوه تیکده شکیت و پشت تی ده که ن و راده که ن،

﴿٤٦﴾ نه ک هه ر نه وه به لکو قیامه تیش به ئینگایانه و به راستی بارودوخیان له قیامه ت گه وره ترو تالتره له م تیکشکانه ی دنیا یان.

﴿٤٧﴾ به بیگومان تاوانباران له گومرایی و شیتیدان له دنیا دو له ناو ناگری بلیسه دارو توندان له پاشه رۆژدا،

﴿٤٨﴾ نه و رۆژه ی که له سه ر ده مو چاویاندا به ناو ناگردا راده کیشرین و پییان ده وتریت: بچه ژن ناگری گه یشتن به

٥٠) نهوسا فهرمانى ئىمه تهنها يهك جاره وهك چاوكلاكردن ههر وتمان ببه: دهبيت.

٥١) جا بهراستى ئىمه خهلكانى زورى وهك ئيوهمان لهناوبردوه، دهى نايا كهسيك ههيه كه بير بكاتهوهو له رابردوو پهندو ناموزگارى ومريگرىت؟

٥٢) خو ههر شتيكيان كردهبيت ههموى لهناو پهراوهكاندا تومار كراوه پيش كردنى له (لوح المحفوظ) و پاش كردنشى له نامهى كردارهكانياندا

٥٣) جا ههرچى گهورهو بچوك ههيهلهتاوانو لهكردار ههر ههموى به ديپر نوسراوه بى زيادو كهه. ئينجا پهرومردگار پاش خراپهكارانو سزايان باسى چاكهكارانو پاداشتيان به كورتى دهكاتو دهفهرموى:

٥٤) بيگومان پاريزكاران لهناو باخچه گهل و روباردان.

٥٥) له جيگاي بهريزي پر خيروبيردا لهلاى پادشاي به دهسلاتن كهههمو داخوازيهكانيان بو دينيته دى. پيغههمبهرى خوا ﷺ فهرمويهتى: {الْمُقْسُطُونَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَى مَنَابِرٍ مِنْ نُورٍ، عَنِ يَمِينِ الرَّحْمَنِ، وَكَلَّمَا يَدِيهِ يَمِينٍ، الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَاؤُلُوا / مسلم وغيره/ دادپهروهران لهلاى خودا لهسهر مينبهرهكانى نورن، لهلاى دهستى راستى رحمانهوهن، كه ههردوو دهستى ههر راسته و خاوهنى فهره، نهو كهسانهه كه له برپارياندا لهناو خاوخيزانياندا لهناو نهو كهسانهى كه سهريهريشتيان دهكهه دادپهروهرانه رهفتار دهكهه}.

سورتهى رحمان كه سورتهى پهنجاو پينجههمى قورئانه، ههشتاو چهوت ئايهته، له مهكه هاتووته خوارهوه، ههنديك وتويانه له مهدينه دابهزيوه، وتراوه بهگويرهى دابهزين سورتهى چلوسى ههمه و پاش سورتهى (الفرقان) و پيش (فاطر) دابهزيوه. ناسخو مهنسوخيشى تيدا نيه.

بهناوى اللهى زور بهسوزو بينيهياهت ميهرهبان

١) نهو خودا زور به بهزهبيه كه بهو سوزو ميهرهبانىه فرهوانهى ههمو بونهوهرى داپوشيوهو مروفيش لهسايهى دا چهساوتهوهو نيعمهتهكانى لهژماردها نايهتو گهورهترين نيعمهتى هيدايهتو قورئانه.

٢) كه نهو قورئانهى لهريگاي پيغههمبهرهوه ﷺ بهم ئومهتهى كهياندوه.

٣) مروفي درووستكردوه.

٤) فيرى قسهكردنى كردوه كه دهتوانى بهزمانى شته ناودهرونيهكانو ئاوات و خواستهكانى خوى باس بكات.

٥) خوورو مانگيش دينو دهچن به پيى حيسابىكى ديارى و ريكوپيك كه به هوى نهو هاتوچويهوه شهوو روزو حياوازى كهشو ههوا بهدى ديتو دهتوانن كاتهكانيان بوديارى بكهن ههر به هوى نهو حيسابه ديارى و ريكوپيكهيه كه دهتوانريت بزانييت چ كاتيک خوورو مانگ له يهك ناراستهه دهبن خوور گيران و مانگ گيران رودههاتو ههر بهو هاتوچوى شهوو روزهيه كه دهكات بهتهواو بونى تاكى گيانلهبهر و پاشان تهواوبونى تهمهنى نهو جيهانه بهديارى كردنيكى پيشى لهلايهن خوداوه.

٦) خو گزوكياو درهختيش بو پهرومردگاريان سوچه دهبنو تهسليمى فهرمانهكانى نهونو به نهندازهى گهرديلهيهكيش له فهرمانى لانادهن.

٧) ناسمانى بهرز كردوتهوهو تهرازويشى داناوه بو دادپهروهرى، تامروفيش فيرى دادپهروهرى بكات.

٨) بو نهوهى كه ئيهوش له نهندازه دهرنهچن له سهنگو كيئشانهههوه سهر راست بن و له برپارتاندا دادپهروهرين.

٩) با ههلسهنگانهكانتان دادپهروهرانه بيتو زيان له كهس نهدهن لهتهرازوو كيئشانههه.

١٠) جا نهو زهويهيشى بو مهردوم دانا تا لهسهرى بزين.

١١) كه ميوهى زورى تيدايهو دارخورماى خاوهن شكوفهپيش.

١٢) دانهى خاوهن كاوو گياى بوخوشيشى تيدايه.

١٣) دهى سا ئيوه نهى جنوكهوه مروفا به كام چاكهى پهرومردگارتان باوهر ناكهن؟ جابر دهليت: پيغههمبهر ﷺ هات بولاى يارهكانى و سورتهى رحمانى له سهرهتاوه تا كوتايى بو خويندن، جا نهوانيش بيدهنگبون و هيچيان نهوت، ئينجا پيغههمبهر ﷺ فهرموى: {لَقَدْ قَرَأْتُهَا عَلَى الْجِنِّ لَيْلَةَ الْجِنِّ فَكَانُوا

أَحْسَنَ مَرْدُودًا مِنْكُمْ كُنْتُ كُلَّمَا أَتَيْتُ عَلَى قَوْلِهِ ﴿فَأَيُّ آيَةٍ رَبِّكُمْ﴾ تَكَذَّبَانِ ﴿ قَالُوا لَا بَشِيءٍ مِنْ نَعْمِكَ رَبَّنَا نَكِدْبُ فَلَكَ الْحَمْدُ / الترمذى،

حسنه الألبانى/ بهراستى شهوى جنوكه نههمه خويند بهسهر جنوكه كاندا لهئيوه جوانتر وهلاميان دايهوه، ههر وهختى دهچوم بهسهرنهه فهرمودهى خوايه ﴿ دهى سا ئيوه نهى جنوكهوه مروفا به كام چاكهى پهرومردگارتان باوهر ناكهن؟ ﴿ دهيان وت: بههيچ

نیعمه تییکی پهروهردگارمان بیباوهرنین جاهه ربوتویه سوپاس { بهم شیویه دهردهکه ویت که پیغمه مبر ﷺ قسهی لهگهل جنوکه دا کردوه بانگی کردون بو نایین و قورنای بو خویندونه ته وه، واته: پیغمه مبری ئینسان و جنوکه یه.

۱۴) سهرتا مروفی له فورپیکی وشکبوی وای دروستکرد وهک گوزدی به ناگر سوره وهکراو دهستت لیبدایه زرنگهی دههات.

۱۵) وه جنوکه ی له پوخته ی ناگر دروستکرد. پیغمه مبر ﷺ فه رموی: { خُلِقْتَ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ وَخُلِقَ آدَمُ بِمَا وُصِفَ لَكُمْ/مسلّم وغیره/ فریشته دروستکراون له رونای و جنوکه دروستکراوه له پوخته ی ناگر و ناده می له وهی که بو تان باسکراوه دروستکراوه { واته له خاک دروستکراوه.

۱۶) دهی سا نیوه به کام چاکه ی پهروهردگارتان باوه ر ناکه ن؟

۱۷) پهروهردگاری دوو رۆژه لاتی هاوین و رۆژه لاتی زستان یان رۆژه لاتی خۆرو رۆژه لاتی مانگو پهروهردگاری دوو رۆژئاوایشه. له قورئاندا وشه ی رۆژه لات (المشرق) وه وشه ی رۆژئاوا (المغرب) به گویره ی باسه کان به شیوه ی تاک و جوت و کو هاتوه: له نایه تی بیست و ههشتی سورته ی شوعه رادا هاتوه: ﴿ رَبُّ

الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ﴾ ۲۸) وه له سورته ی معاریجدا به کو هاتون: ﴿ فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ﴾ ۴۰) وه له سورته دا به جوت باسکراون: ﴿ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴾ کاتیکی به تاک هاتون مه بهست ناحیه ی رۆژئاوا و رۆژه لات، دیاره خۆر هه ر رۆژی که هه لدیته جیگایه کی تایبه تی هه یه له سالداو رۆژئاوایشی ههروه هایه مانگیش هه ر ئاوه هایه، جا له مپروهه رۆژئاواو رۆژه لهاته کان زۆرن، وه ئه سته ره کان زۆرن که ئه وانیش خاوه نی رۆژئاواو رۆژه له لاتن، جا له ویدا که به کو هاتوه دهگونجیت مه بهست ئه وانیه بیته، وه له سورته دا که یه ک له داوی یه ک باسی جوته کان دهکات وهک دروستکردن و فیڕ کردن، خۆرو مانگ، ناسمان و زهوی، جنوکه و ئینسان، به هه شت و دۆزهخ، زیان و مردن... هه تاداوی. دهگونجیت دوو رۆژه لات و دوو رۆژئاوا، که رۆژئاواو ورۆژه له لاتی دریزترین و کورترین رۆژی سال مه بهست بیته، له راستیدا له هه مویاندا توانایی و زانایی و دانایی خوادهرده که ویت.

۱۸) دهی سا نیوه به کام چاکه ی پهروهردگارتان باوه ر ناکه ن؟

۱۹) دوو ده ریای سه ربه خو کردوه دهگه ن به یه ک.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿ ۱۷﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۱۸﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿ ۱۹﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿ ۲۰﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۲۱﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿ ۲۲﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۲۳﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿ ۲۴﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۲۵﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿ ۲۶﴾ وَيَبْعَثُ وَجْهَهُ رَبُّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿ ۲۷﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۲۸﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿ ۲۹﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۳۰﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهُ الثَّقَلَانِ ﴿ ۳۱﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۳۲﴾ يَمْعَشَرِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَسْتَعْثَمْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِإِذْنِ رَبِّكُمْ ﴿ ۳۳﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۳۴﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ وَمَحَاسٌ فَلَا تَنْصِرَانِ ﴿ ۳۵﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۳۶﴾ فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿ ۳۷﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۳۸﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْئَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿ ۳۹﴾ فَيَأْتِيءَ آلاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿ ۴۰﴾

۴۰) به لām له نیوانیاندا په رده هه یه و هه یه کامیان زیاده رموی ناکات به سه ر ئه ویتریاندا تا هه ر دوو کیان خراب ببن. زانایانی ئه مپروی فیزیای ده لئین: به هو ی هیژیک که پیی دهوتریت "انشداد السطحي" که به هو ی جیاوازی چری و خهستی دوو ده ریادا دروست ده بیته ئه و دوو ده ریایه کاتیکی که به یه ک دهگه ن تیکه لاوی یه کتر نابن و تامو رهنگی یه کتر ناگۆرن ئه م حه قیقه ته زانسته یه که ئه مپرو زانایان وهک دۆزینه وه یه کی زانسته یه باسی لیوه دهکهن، که قورئانی پیرو ز زیاتر له هه زارو چوارسه د سال پیش نیستا باسی لی کرده، ئایا دهگونجیت ئه مه قسه ی پیاویکی نه خوینته وار بیته که له هه مو ژیانیدا له ده ریاهه دور بوه؟

۴۱) دهی سا نیوه به کام چاکه ی پهروهردگارتان باوه ر ناکه ن؟

۴۲) له هه ر دوو کیان مرواری و مه رجان ده ردیته.

۴۳) دهی سا نیوه به کام چاکه ی پهروهردگارتان باوه ر ناکه ن؟

۴۴) له بهر هیژو توانای و کاربه جیی خو به تی که ئه و که شتی هه گه ورانه ی وهک چیا به ناو ئه و ده ریا گه ورانه دا دین و ده رۆن .

۴۵) دهی سا نیوه به کام چاکه ی پهروهردگارتان باوه ر ناکه ن؟

۴۶) ئه وهی که له سه ر ئه م زهویه دایه هه موی له ناوده چی.

يَعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِمَتِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوْصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَيَأْتِي
 ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ
 ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ فِيهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ اِنَّ ﴿٤٤﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٤٥﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّانٍ ﴿٤٦﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٤٧﴾ ذُرَاةَ اَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فَيَسْمَعَيْنَانِ
 تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ
 زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِعِينَ عَلَى فُرُشٍ
 بَطَّائِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَصَصَتُ الطَّرْفُ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ
 وَلَا جَانٌ ﴿٥٦﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَاْتِهِنَّ اَلْيَاقُوتُ
 وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ
 الْاِحْسَنِ اِلَّا الْاِحْسَنُ ﴿٦٠﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَانٍ ﴿٦٢﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٦٣﴾ مُدْهَمَمَتَانِ ﴿٦٤﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا
 عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَيَأْتِي ءَالَآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

٢٧) نهوسا تنهنا پهرومردگاری خاوهن شکوی بهرزو بهرپریت
 دهمنییت .

٢٨) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٢٩) نهوهی له ناسمانان و زهویدایه ههمویان داوا له وه دهکهن و بی
 نهو هیچ کاریکیان بو ناکریت، نهو ههمو روژیک به نیشیکهوه
 خهریکه. پیغهمبهر ﷺ له بارهی نهه نایهتهوه دهفهرموی: {مَنْ شَأْنُهُ
 أَنْ يَغْفِرَ ذُنْبًا وَيَفْرَجَ كَرْبًا وَيَرْفَعَ قَوْمًا وَيُخْفِضَ آخَرِينَ/ ابن ماجه، حسنه
 الابن/ وه لهو نیشانهی پهرومردگار نهوهیه که له تاوانیک
 خوشدهبییت و گرفتاریهك لادهبات و گهلیك بهرزدهکاتهوهو
 ههندیکی تر نزم دهکاتهوه} .

٣٠) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٣١) بهم زووانه رو له کارو کردارتان دهکهن نهی جنوکه و مروف،
 جادهستمان خالی دهبییت بو حیساب و کیتاب له گهل نیوهش دا،
 دیاره الله هیچ کات سهرفال نیه تا له پاشدا دهستی خالی ببییت
 بو توله وهرگرتن لیمان، بهلگو نهه ههرهشهیهکی زور توندهو
 بهگویرهی عهقلی خویمان لهگهلان ددهویت.

٣٢) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٣٣) نهی دهستهی جنوکه و مروف نهگهر دهنوان به ههمو گوشه و
 بهشهکانی ناسمانان و زهویدا تیپهپرن، جا تیپهپرن ناتوان تییدا

تیپهپرن مهگهر به هیزیکی گهوره، و تراوه کاتیک که جنوکه و
 نینسان کو دهکاتهوه، نینجا پییان دهوریت نهگهر دهنوان
 ههلیین و خوتان رزگار بکهن و ابکهن، ناشکرایه که نهههتان
 پیانکریت مهگهر به هیزیکی گهوره که لهو روژهدشا هیچکس
 هیچ هیزو دهسهلاتیکی له دهستدا نیه و ههمو هیز ههر بهدهست
 الله ﷻ. جا نهگهر مهبهست دنیا بییت لیردها نهه نایهته مروف
 ههلدهنییت بو پهیداکردنی زانیاری و دهسهلات تا بتوانییت بهم
 جیهانهدا بگهریت و زیاتر ریکوپیکی نهه بوونهوهرو و سوودهکانی
 بو دهرکهوییت و بزانییت که خالیقی نهه بوونهوهرو زور به
 دهسهلات و زاناو دانیوه و تاکه و هاوبهشی نیه و کهسیش نهوهی که
 نهو کردویهتی پیی ناکریت.

٣٤) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٣٥) جا نهگهر بتانهویت ههلیین دادهباریت بهسهرتاندا گری
 ناگری تهواوی بیووهکهلو و به دووکهلهوه نهوساش یارمهتی
 نادرین بو رزگاربوونتان،

٣٦) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٣٧) جا نهو کاتهی که ناسمان لهتیبو، بو به گولی سورو وهک
 چهرمی سوری لیهاوت و شیوهی روئی داخرکراوی لینیشت له
 سهختیداو توایهوه که کاتی قیامهته، جا نهو کاته دهران چیتان
 کیلاوه،

٣٨) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٣٩) جا لهو روژهدا نه مروف و نه جنوکه پرسیار له تاوانی
 ناکریت، لهو روژهدا ههمو کهس خوی بوخوی دهنانییت چی
 کردوه ههر به شیوازیس دهناسرینهوه بو مههموران.

٤٠) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٤١) تاوانباران ههر به سهرو سیمایاندا دهناسرین، نهوسا
 ناوچاوانیان لهگهل پیکانیاندا دهگرییت و بو ناو دوزخ فره
 دهرین،

٤٢) دهی سا نیوه به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

٤٣) نههه نهو دوزخهیه که تاوانباران باوهریان پیی نهبو.

٤٤) جا نهمرپو لهنیوان نهو دوزخهوه لهنیوان ناوی گهرمی داخدا
 دهخولینهوه لهم بو نهوو لهو بو نهه، نهوهیه سهرنهنجامی
 تاوانبارانی خوانهناس،

٤٥) دهی سا به کام چاکهی پهرومردگارتان باوهر ناکهن؟

۴۶) ئەوسا ھەر كەسك كە لە دنيايدا لە پەروردگارى خۆى ترسا بىت لە رۆزى قيامەتدا دوو باخى بۆھەيه.

بېغەمبەرى خوا ﷺ ڤەرمويهى: {إِنَّ فِي الْجَنَّةِ جَنَّاتٍ آيْنُهُمَا وَمَا فِيهَما مِنْ فِصَّةٍ وَجَنَّاتٍ آيْنُهُمَا وَمَا فِيهَما مِنْ ذَهَبٍ وَمَا بَيْنَ الْقَوْمِ وَبَيْنَ أَنْ يَنْظُرُوا إِلَى رَبِّهِمْ إِلَّا رِداً الْكِبْرِيَاءِ عَلَى وَجْهِهِ فِي جَنَّةِ عَدْنٍ /مِسلم وغيره/ بېگومان لەناو بەھەشتى گەورەدا دوو باخچە ھەيه كەزەرڤەكانى و ھەرچى تیدا ھەيه لەزىوہ و دوو باخچەى تر كە زەرڤەكانى و ھەرچى تیدا ھەيه لەزىرہ و لەنيوان ئەو گەلەو لەنيوان ئەودى كەپروران بۆ پەروردگارى خويان تەنھا عەباى گەورايەتيە لە سەر روى ئەوزاتە، لەناو باخچەى ھەميشەيى حەسانەوھدان}.

۴۷) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۴۸) ھەردوو باخەكە خاوەنى درەختى جروپرو بە پەلك و پۆن،

۴۹) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۵۰) لەناو ئەو دوو باخچەدا دوو جۆگەى ئاوى تىدايە كە ھەميشە دەروات.

۵۱) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۵۲) لەناو ئەو دوو باخچەدا ھەمو ميوەيەكى تىدايە و لى يەكن و لەيەك دەچن.

۵۳) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۵۴) لەسەر رايەخ گەليك كەتەنەكانيان لە ھەوريشمى ئەستورە پاليانداوئەوہ و ميوەى گەيشتوى ئەو دوو باخە نزيكە لىيانەوہ و بە ھەر شىوہيەك بن دەستيان پىي دەگات.

۵۵) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۵۶) جا لەسەر ئەو رايەخانە ئافرەتانيكى لەسەرە كە ھەر جاويان لە ھاوسەرەكەى خويانە و كەس لەو بە جوانتر نازانو ھەمويان كچن و پيش ئەو مېردەى خويان نە جنۆكە و نەمرؤفى تر نزيكيان نەكەوتون.

۵۷) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۵۸) ئەو ئافرەتانە ئەوھندە پاك و سىو و جوان ھەر دەليى مروارى گەورە و بچوكن.

۵۹) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟ لەم بارەوہ دەيان ڤەرموودە ھەيه، بەلام ئىمە لىرەدا يەكيك لەو ڤەرمودانە دەھينين كە دەڤەرموى: {إِنَّ أَوْلَ زُمْرَةٍ تَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَلَى

فِيهَما فَكِيهَةٌ وَمَخْلٌ وَرَمَانٌ ۝ ۲۸ ۝ فَيَأْتِيءُ آلَاءَ رَبِّكُما تُكذِّبانِ ۝ ۲۹ ۝ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسانٌ ۝ ۳۰ ۝ فَيَأْتِيءُ آلَاءَ رَبِّكُما تُكذِّبانِ ۝ ۳۱ ۝ حورٌ مَّقْصُوراتٌ فِي الْخِيامِ ۝ ۳۲ ۝ فَيَأْتِيءُ آلَاءَ رَبِّكُما تُكذِّبانِ ۝ ۳۳ ۝ لَمْ يَطْمِئَنَّنَّ إِسْنٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ۝ ۳۴ ۝ فَيَأْتِيءُ آلَاءَ رَبِّكُما تُكذِّبانِ ۝ ۳۵ ۝ مُتَكِينِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسانٍ ۝ ۳۶ ۝ فَيَأْتِيءُ آلَاءَ رَبِّكُما تُكذِّبانِ ۝ ۳۷ ۝ نَبْرَكٌ أَسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝ ۳۸

۵۶ سُورَةُ الْوَاقِعَاتِ ۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ ۱ ۝ لَيْسَ لَوْعِنِها كاذِبَةٌ ۝ ۲ ۝ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۝ ۳ ۝ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝ ۴ ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝ ۵ ۝ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۝ ۶ ۝ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝ ۷ ۝ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝ ۸ ۝ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمِ ۝ ۹ ۝ وَالسَّاعِقُونَ السَّاعِقُونَ ۝ ۱۰ ۝ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ ۱۱ ۝ فِي جَنَّتِ الْعِيعِ ۝ ۱۲ ۝ ثَلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۝ ۱۳ ۝ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝ ۱۴ ۝ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ۝ ۱۵ ۝ مُتَكِينِينَ عَلَيْها مُتَقَلِّبِينَ ۝ ۱۶

سُورَةُ الْقَمَرِ لَيْلَةُ الْبَدْرِ، وَالَّتِي تَلِيها عَلَى أَضْوا كوكبِ ذُرِّي فِي السَّمَاءِ، لِكُلِّ امْرِئٍ زَوْجَتانِ اثْنانِ، يُرى مُخٌ سَوْفِهما مِنْ وِراءِ اللَّحْمِ، وَمَا فِي الْجَنَّةِ أَعْرَبُ /مِسلم وغيره/ بېگومان يەكەم دەستە كە دەچنە بەھەشتەوہ لەسەر وینەى مانگى چواردەن و ئەوھش پاش ئەوان دەچىت لەسەر شىوہى روناكترين ئەستىرەى ئاسمانە، ھەر بياويكى بەھەشتى دوو ھاوسەرى ھەيه كە مۆخى قاچيان لەژىر گۆشتەوہ ديارە، ئەوسا لەناو بەھەشتدا ھىچكەس بى ھاوسەر نىە {

۶۰) ئايا پاداشتى چاكە و خودا پەرستى و يەكخواپەرستى جگە لە چاكە كە بەھەشت و نازو نىعمەتەكانىەتى شتىكى تر ھەيه؟ واتە ئەوان منيان پەرستوہ و منيش بەھەشتيان پىدەدەم.

۶۱) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۶۲) جگە لەو دووانە دوو باخچەى تريس ھەن كە پەليان كەمترە لە دوو باخچەكەى پيشوو.

۶۳) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

۶۴) ئەو دوو باخچە ئەوھندە سەوزو تىرئاو و بە ڤەونەقن لە دوورەوہ ڤەش دەنوینن،

۶۵) دەى سا ئىوہ بە كام چاكەى پەروردگارتان باوہر ناكەن؟

دهیفرمو: {اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ/} ئەى خودایه تو هەر خۆت سهلامی و هەر لهتۆیشه وهیه هیمنی و ناشتی، خاوهنی فهروخیری زۆری ئەى خاوهن شکۆو زۆر بهپێز.

٩٦

سورتهی واقیعه

٥٦

سورتهی واقیعه که سورتهی پهنجاشه شه می قورتانه، نه وه دو شهش ئایه ته و له مه که دا هاتوته خواره وه، هه ندیک ده لێن جگه له ئایه تهی {أَمِنَ هَذَا الْحَدِيثَ تَعَجُّبُونَ ٥٩} وه ئایه تهی {ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوْلِيَاءِ ٣٩} وَثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ٤٠} ئەم سورته ناسخ و مه نسوخی تیدا نیه. وتراوه به گوێره دیابه زین سورتهی چل وشه شه مه و پاش سورتهی (طه) و پێش (الشعراء) دابه زیوه.

ئەم سورته له گه ل سورتهی پێشودا که سورتهی "الرحمن" ه هه مانا و ته واوکهری یه کترن که باس له هاتنی قیامهت و باسی به هه شت و دۆزه خ ده کهن، جا له سورتهی رحماندا ته نها باس له له تبونی ئاسمان ده کات، وه له م سورته دا باس له جولان و بومه له زه ی زه ی ده کات وه ک ئەوه وایه که یه ک سورته بن، ئیبنوعه باس ده لیت: ئەبو به کر به پێغه مبه ر ﷺ ی وت: ئەى پێغه مبه رى خوا ﷺ پیربویت، پێغه مبه ر ﷺ فه رموی: {شَبَّيْتَنِي هُوَذَا وَالْوَأَقِعَةُ وَالْمُرْسَلَاتُ وَعَمَّ يَتَسَاءَلُونَ وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ/ الترمذی، صححه الألبانی/ واته پیری کردم سورتهی هود و واقیعه و مورسه لات و عه مه و ته کویر} چونکه داوای خوگری و رووداوه کانی هاتنی قیامه تیان تیدا یه.

به ناوی الله ی زۆر به سوۆز و بێنیه ایهت میهره بان

١ هه ر کاتیک قیامهت هات.

٢ هیه چکهس ناتوانیت له و رووداوه نکولی بکات و هه مو دانی پێدا ده نین به لام هیه چ سوودیک له و دان پێدا نه انه یان وه رنا گرن.

٣ که ئەو رۆژه نزم که ره وه ی خاوه نه ناس و له و روو خو به زل زانانه و به رز که ره وه ی خاواناس و پارێز کارانه.

٤ هه ر کاتیک زه ی جو لێنرا به جولان دن.

٥ وه چیاکان پێزال پێزال بون.

٦ ئەوسا بون به توۆز و بلا و بوونه وه، له پاش ئەو کاته ی که ئەوانه رو یان داو خه لک هه موی مردن و پاشان زین دو کرانه وه و خه لک دادگایی کرا،

٦٦ له ناو ئەو دوو باخچه دا دوو چاوه ی ناوی تیدا یه که هه لده قولین.

٦٧ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟

٦٨ له ناو یان دایه میوه ی زۆرو دار خو رما و هه نار.

٦٩ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟

٧٠ له ناو ئەو باخچه نه دا ئا فره تانی چاک و جوانی تیدا یه،

٧١ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟

٧٢ ئا فره تانی چا و گه و ره و ره ش هه ر له ناو ئەو خێوه تانه دان،

٧٣ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟ له

فه رموده دا که ئیما می بوخاری و مسلم هینا ویا نه هاتوه که پێغه مبه رى خدا ﷺ فه رمویه تی {إِنَّ فِي الْجَنَّةِ حَيْمَةً مِنْ لَوْلَاءِ مَجُوفَةٍ عَرْضُهَا سِتُونَ مِثْلًا (طولها ستون مثلاً. مسلم) فِي كُلِّ زَاوِيَةٍ مِنْهَا أَهْلٌ مَابِرُونَ الْآخِرِينَ، يَطُوفُ عَلَيْهِمُ الْمُؤْمِنُونَ/ مسلم / بێگومان له ناو به هه شتدا خێوه تی مرورای ناو بو شی تیدا یه پاناییه که ی شه ست میله (و درێژیه که شی شه ست میله) له هه مو گو شه یه کی ئەو خێوه ته دا خیزانی باوه ر دارانی تیدا یه که ئەوانی تر نایبین، که باوه ر داران به سه ر یان دا ده سو پێ نه وه}. جا په روه ر دگا ر ده فه رموی:

٧٤ که ئەو ئا فره تانه پێش ئەو هاوسه ره ی خو یان نه مرؤف و نه

جنۆکه نزیکیان نه که وتون و هه می شه کچن، پێغه مبه ر ﷺ ده فه رموی: {وَلَوْ اطَّلَعَتْ امْرَأَةٌ مِنْ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ إِلَى الْأَرْضِ لَمَلَأَتْ مَا بَيْنَهُمَا رِيحًا وَلَطَابًا مَا بَيْنَهُمَا وَلَنْ نَصِفَ لَهَا عَلَى رَأْسِهَا خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا / أحمد، صححه الألبانی/} نه گه ر ئا فره تیک له ئا فره تانی خه لکی به هه شت بێنه سه ر زه ی نیوانی ئاسمان و زه ی پر ده کهن له بو نی خو ش و نیوانیان پاک و خو ش ده بی ت و به راستی ئەوسه ر پۆ شه ی که له سه ر سه ریه تی چاک تره له دنیا و له وه ی که تیدا یه {

٧٥ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟

٧٦ شانیان داناوه له سه ر رایه خ و پالپشتی به رزو به پارچه ی سه وزو نایاب و جوان دا پۆشرا و.

٧٧ ده ی سا ئیوه به کام چاکه ی په روه ر دگارتان باوه ر نا کهن؟

٧٨ خاوه نی فه رو چاکه ی زۆره ناوی په روه ر دگا رت که خاوه ن شکۆو زۆر به ریزه. له فه رموده دا که مسلم و خاوه نانی سونه ت هینا ویا نه که پێغه مبه رمان ﷺ پاش سه لام دانه وه ی نو یژ هه ر به و ئەندا زه ی داد نه نیشت که سی جار (استغفر الله) ی ده کرد و

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ يَا كُوفٍ وَابْرِيْقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿١٨﴾ لَا يَصُدُّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَكَهْفَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَحْرِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٍ عِينٍ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَلِ اللَّوْلِيِّ الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهِنَّ ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيْلًا سَلْمًا سَلْمًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِي سِدْرٍ مَحْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَبْضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَكَهْفَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنشَأْنَهُمْ إِنْشَاءً ﴿٣٥﴾ جَعَلْنَاهُمْ أَجْرَارًا ﴿٣٦﴾ عُرِيًّا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ الْيَمِينِ ﴿٤١﴾ فِي سُمْرٍ وَحَمِيرٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلِّ مِّنْ يَّحْمُورٍ ﴿٤٣﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَيُّدَا مِنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا ءِءَا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوْءَا بَاؤُنَا الْأَوْلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّتِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

بیست ریزه که هشتا ریزی نومهتی منه و چله کهیشی خه لکی تره.

۱۵ له سهر ته ختگه لیکی چنراو له زیپرن.

۱۶ شانیان داناه له سهریان که روبه پوی یه گترن.

۱۷ مندالانی همهیشه مندال همهیشه هاتوچو دهکن به ناویانداو خزمه تیان دهکن.

۱۸ به گوزه یانی بی دست و لوله و مهسینه گهل و په رداخی پر له شه رابه وه،

۱۹ که دهیخونه وه نه سهریان لی تیگده دات و نه له خوده چن.

۲۰ جا دهگه رپن به ناویاندا به میوهی زور له وهی که خویان هه لی ده بیژرن.

۲۱ نهوسا گوشتی بالندهش له وانهی که نارده زوی دهکن.

۲۲ جا له ویندا بویان ههیه کچانی سپی و چاوپرهش.

۲۳ ههروهک مرواری تازهی شاراه که توژ لیی نه دابن و دهستی که سیشیان لی نه که وتبیت.

۲۴ نه مانه هه موی له پاداشتی نه و کرداره چاکانهی که له دنیا دا کردویانه.

۷ نیوه له و کاته دا به گویره ی کرداره کانتان ده کرین به سی به شه وه، که به شه کانیش نه مانه ن:

۸ نهوسا به شیکیان یارانی دهسته راستین، چ پیوانیکی بهرزو به ریزن یارانی دهسته راستی. نه وانهی که به دهستی راستیان نامه ی کرداری خویان وهرده گرنه وه و به شانازییه وه هاوار دهکن: ها وهرن نامه کانمان بخویننه وه.

۹ جا به شیکی تریان یارانی دهسته چه پین چ پیوانیکی چاوشور و شهرمندن یارانی دهسته چه پی نه وانهی که به دهستی چه پین نامه ی کرداری خویان وهرده گرنه وه و هاواری مردنی هه همیشه یی دهکن بوخویان.

۱۰ جا به شی سیهه میان نه و که سانن پیشکه وتون له چاکه کاریدا، که هه همیشه وده پیگده که ون له پله و مه قامدا،

۱۱ ناهه وانن نزیکانی په روه ردگاری خویان.

۱۲ له ناو باخچه گهل نازو نیعمه تدان،

۱۳ نه وانه کوومه لیکن له گهلانی پیشو،

۱۴ وه که میکیش له وانهی دواپین. پیغه مبه ر

دهفه رموی: {نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ / متفق علیه / نیهمین کوتایی و پیشکه وتوین} و تراوه: مه به ست له م نایه تانه نومه تی محمده واته پیشکه وتوان زور به یان له وانن که له سه رته ای نه م نومه ته وه بوون و که میکیشیان له وانن که دواتر دین که نه مهش گوره ی و به رزی باوه ردارانی سه رته تا پیشان دده ات، وهک پیغه مبه ر فه رمویه تی: {حَبِیرُ النَّاسِ

قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ / متفق علیه / باشت رینی خه لک نه مانه ی هاوچه رخی منن، پاشان نه وانهی که پاش نه مانه دین، پاشان نه وانهی که پاش نه وانن دین} ناشکرایه له هه مو نومه تیگدا باوه ردارانی سه رته تاییان باشت رین که سی نه و نومه ته بوون، هه ربویه دژمنانی نایین هه همیشه نه وان به نیشانه دهگرن و به نزمکردنه وهی نه وانن وه شه ووروز خه ریک دهن، خواله ناویانبات و خه یالیان خاوه و تراوه "ده ریایش به ده می سهگ گلاونابی". جا

زورترینی نه هلی به هه شتیش نومه تی محمده و، وهک خوی دهفه رموی: {أَهْلُ الْجَنَّةِ عِشْرُونَ وَمِائَةٌ صَفِّ ثَمَانُونَ مِنْهَا أُمَّتِي وَأَرْبَعُونَ سَائِرُ النَّاسِ / احمد، صحه الابان / نه هلی به هه شت سه دو

ثُمَّ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنْكَذِبِينَ ﴿٥١﴾ لَا كُفُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُفُورٍ ﴿٥٢﴾
 فَالْتَوَى مِنْهَا الْبَطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُوا مِنْهُ مِنْ الْعَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُوا
 شُرْبَ الْهَيْبِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نَزَمُهُ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا
 نُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ
 الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
 عَلَيَّ أَنْ بَدَّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنِشَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
 عَامَرْنَا النِّشَاءَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا نَذَرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ
 ﴿٦٣﴾ أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ
 حُطًا مَّا فَطَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمَعْرُومُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ
 ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ أَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ
 أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ أَجَاغًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ
 ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ أَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَهَا أَمْ
 نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَرَمَعًا لِلْمُقْوِينَ
 ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ﴿فَلَا أَقْسِمُ
 بِمَوْجِعِ التَّجْوِمِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَفَسُّهُ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

﴿٥٥﴾ نه هیچ قسه‌یه‌کی پروپوچ و هه‌زه‌یانه ده‌بیستن و نه گونا
 و تاوانیک.

﴿٦٦﴾ تهنه‌ها هه‌ر سه‌لام کردنه و قسه‌ی به که‌لک و بی زیانه، جا بو
 به‌شی سیبه‌میش ده‌فه‌رموی:

﴿٢٧﴾ جا یارانی ده‌سته راست ج پیاوانیکی به‌رزو به‌ریزن پیاوانی
 ده‌سته راست،

﴿٢٨﴾ له‌ناو باخی که‌ناری بی‌دیرکدان. عامر ده‌لئیت: پیاویکی
 نه‌عرا‌بی‌هاته خزمه‌تی پیغه‌مبه‌رو ﷺ و‌تی: نه‌ی پیغه‌مبه‌ر ﷺ
 خوا باس له‌ دره‌ختیک ده‌کات له‌ به‌هه‌شتدا که‌ نه‌و دره‌خته به
 هوی درکه‌کانی ئیش و نازار دروست ده‌کات؟ پیغه‌مبه‌ر ﷺ
 فه‌رموی: نه‌وه کامه‌یه؟ و‌تی: داری که‌نار پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی:

{ أَلَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ: ﴿فِي سِدْرٍ مَحْضُودٍ﴾ خضد الله شوکه فجعل مكان كل
 شوكه ثمرة فإنها لتنبئ ثمرا ثمقت الثمرة منها عن اثنين وسبعين لونا من
 طعام ما فيها لون يشبه الآخر / ابن أبي الدنيا، الألباني: صحيح لغيره / نه‌ی الله

ناه‌فه‌رموی: ﴿له‌ناو‌باخی که‌ناری بی‌دیرکدان؟﴾ الله درکه‌کانی لی
 لابرده‌ه‌جا له‌ جیگای هه‌ردیرکی‌کدا میوه‌یه‌کی لی رواندوه، نه‌وسا
 میوه‌یه‌که سه‌وز ده‌کات که‌ دانه‌یه‌کی لی له‌ت ده‌کری‌ت حه‌فتاودوو
 ره‌نگ له‌خواردنی تی‌دایه‌ه‌یج ره‌نگیکی تی‌دانیه‌ه‌که‌له‌وی تر
 بجیت {

﴿٢٩﴾ سا له‌ناو باخچه‌ی مؤزی له‌سه‌ر یه‌که سه‌فته‌که‌راودان.

﴿٣٠﴾ جا له‌زیر سیبه‌ری پان و پورو دریزدان. ئیمامی بوخاری له
 نه‌بو هوره‌یره‌وه هیناویه‌تی که‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمویه‌تی: {إِنَّ فِي
 الْجَنَّةِ شَجْرَةً يَسِيرُ الرَّابُّ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لَا يَقْطَعُهَا، إِقْرُوا إِنْ شِئْتُمْ
 ﴿و‌ظِلِّ مَمْدُودٍ﴾ / بیگومان له‌ناو به‌هه‌شتدا دره‌ختی وا هه‌یه که‌ سه‌د
 سال سوار له‌زیریدا پروات هیشتا له‌زیرسیبه‌ری ده‌رناجیت، نه‌گه‌ر
 ناره‌زوتان لی‌ی هه‌یه با‌ئیه‌تی ﴿و‌ظِلِّ مَمْدُودٍ / سیبه‌ری دریز {
 بخویننه‌وه}.

﴿٣١﴾ خو تی‌دایه‌ه‌ ناوی هه‌میشه رویش‌تویش.

﴿٣٢﴾ سا تی‌دایه‌ه‌ میوه‌ی زوری جو‌راو جو‌ر.

﴿٣٣﴾ نه‌ دوا‌بی‌ دیت و نه‌ فه‌ده‌غه ده‌کری‌ت. پیغه‌مبه‌رمان ﷺ
 جاریکیان له‌ نو‌یزدا جموجو‌لیکی کرد پاشان یاره‌کانی نه‌و
 جموجو‌له‌یان لی‌ی پرسی فه‌رموی: {إِنِّي أُرَيْتُ الْجَنَّةَ فَتَنَاوَلْتُ مِنْهَا
 عُثْقُودًا وَلَوْ أَخَذْتُهُ لَأَكَلْتُمْ مِنْهُ مَا بَقِيَتْ الدُّنْيَا/متفق عليه / بیگومان
 به‌هه‌شتم بی‌نی و ده‌ستم برد بو هی‌شو‌یه‌که، جا نه‌گه‌ر به‌مهی‌نایه
 به‌ستان بو هه‌تا دنیا هه‌یه}.

﴿٣٤﴾ جا فه‌رش و رایه‌خگه‌لی نه‌رم‌وبه‌رز یان ناه‌ره‌تانی بالآ به‌رز.
 له‌راستیدا هه‌ردووکیانی تی‌دایه‌ه‌.

﴿٣٥﴾ بیگومان ئیمه له‌ویدا ناه‌ره‌تانی‌کمان سه‌ره‌له‌نوی دروستکرد
 چون دروستکردنی‌ک.

﴿٣٦﴾ نه‌وسا برپارماندا که‌ نه‌وانه هه‌میشه کچین. هه‌رچه‌ند جار
 که‌می‌رده‌کانیان ده‌چنه لایان ده‌بنه‌وه به‌کچ و بی نازارن.

﴿٣٧﴾ نه‌وان می‌ردی خو‌یان خو‌ش ده‌ویت و هاوسن و سالی یه‌کترن.
 پیغه‌مبه‌رمان ﷺ باس له‌ ته‌مه‌نی نه‌هلی به‌هه‌شت ده‌کات و
 ده‌فه‌رموی: {يَدْخُلُ أَهْلُ الْجَنَّةِ الْجَنَّةَ جُرْذًا مُرْدًا كَأَنَّهُمْ مُكْحَلُونَ أَبْنَاءُ
 ثَلَاثٍ وَثَلَاثِينَ سَنَةً/ الترمذي، صححه الألباني / به‌هه‌شتیان ده‌چنه
 به‌هه‌شته‌وه له‌حالی‌کدا بی‌توک و بی‌سمیل و ریش و چاو ره‌شن،
 وه‌ک نه‌وه‌ی که‌ چاویان ره‌شتبی که‌ کورانی سی‌وسه‌ ساله‌ن { نه‌م
 هه‌مو نی‌عمه‌ته به‌رزو به‌نرخه بو‌کن؟

﴿٣٨﴾ بو یارانی ده‌سته راستین.

﴿٣٩﴾ که‌تاقمیکی گه‌لانی پیشون. تاقمیکی گه‌لانی دوا‌بین واته
 به‌شیکی نه‌وانه هی‌ ئوممه‌تانی پیش ئیمه‌یه‌وه به‌شه‌که‌ی تریان
 له‌م ئوممه‌ته‌ی ئیمه‌یه‌ه‌، ولله‌ الحمد.

- ۴۱) جا یارانی دسته چهپی چ خراب کهسانیکن یارانی دسته چهپی، نه مانه:
- ۴۲) له ناوی گرہ بای زور گهرمو خواردنه وهی ناوی داخان.
- ۴۳) وه له ژیر سیبهری چره دووکه لی گهرمدان.
- ۴۴) نه فیئکی تیدا یه وه نه هه ناسه یه کی نارامی تیدا ددهن.
- ۴۵) چونکه نهوانه له پشدا نه هلی سهیرو سهفاو خوشگوزهرانی بوون.
- ۴۶) جا نهوان سوربون له سهر گوناھی گهروره که هاوبه ش دانان بو پهروردگارو نه ناسینی نه و زاته گهریه بو.
- ۴۷) خو نهوان دهیان وت: نایا ئیمه کاتی که مردین و بوین به خاک و به ئیسکه پرزاو تازه نایا زیندو ده کرینه وه؟
- ۴۸) نایا نهو زیندو کردنه وه بو ئیمه هه یه بو باو باپیرانشمان ده بی و نهوانیش ههر زیندو ده کرینه وه؟!
- ۴۹) بل: بیگومان نهوانه ی که له پشدا بوون و نهوانه ی ش که له پاشدا هاتون.
- ۵۰) به دنلیا یه وه هه مویان کو ده کرینه وه بو کاتی رژی زانراو که رژی قیامت و حساب،
- ۵۱) پاشان بیگومان نیوه نهی ری لیگومبوانی خوانه ناس پاش زیندو کردنه وه تان و پاش حساب و فرهدانتان بو ناو ناگری دوزه خ.
- ۵۲) بیگومان ده بی له بهری داری زه قنه موت بخون که تالترین و بون ناخوشتین دره خته . پیغه مبه ر ﷺ له باره یه وه ده فهرموی:
 {لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنْ الرُّقُومِ قَطَرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لَأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ فَكَيْفَ بَمَنْ يَكُونُ طَعَامَهُ/ التَّمْذِي، صححه الالبانی/ بیگومان نه گهر یه که تکه له ناوی نهو زه قنه موت به تکیته نه م دنیا به ژیا نی خه لگی نه م دنیا به خراب ده کات، سا ده بی ژیا نی نهو که سه چون بیته که نه مه خواردنی بیته؟!}
- ۵۳) جا سکی خو یانی لی پر ده کهن.
- ۵۴) نهوسا به سه ریدا ناوی داخ ده خونه وه.
- ۵۵) جا ههر ده خونه وه ده خونه وه به لام ههر تینوه تیان ناشکیته، وه که نهو وشتره ی که دو چاری نه خو شی تیرئاونه بون ده بیته.
- ۵۶) نه مه یه سه رتهای پی شوازی لی کردنیان بو میوانداری! ناخو ده بی له پاشدا چیا نی لی بکریته؟
- ۵۷) ئیمه نیوه مان دروست کردوه ده ی بو ده بی باوهر نه که ن به زیندو بونه وه.
- ۵۸) نایا نیوه ناوی شه هوه تان بینوه نه و کاته ی که ده پرژینن؟
- ۵۹) نایا نیوه نهو شه هوه ته دروست ده کهن یان ئیمه یان دروستی ده که یین؟ بو بیر له دروستبونی خو تان ناکه نه وه تا له دووباره زیندو بونه وه تان گومان تان نه می نیته؟
- ۶۰) ئیمه مردنمان داناوه بو تان و ئیمه به پاش نادریین و که س ناتوانیته دست بخته ناو کاروبار مانه وه.
- ۶۱) له سهر نه وه ی که نه گهر نیوه بگورینه وه به وینه که لیکی وه کو خو تان و سهر له نوئی دروست تان بکه ینه وه له شیوه یه که دا که خو تان نازانن.
- ۶۲) جا به راستی خو تان ده زانن به دروستبونی یه که متان، سا نیتر ده بوا یه بیر بکه نه وه؟
- ۶۳) نایا ده بینن نه وه ی که زهوی بو ده کیلن؟
- ۶۴) نایا نیوه سه وزی ده کهن یان ئیمه یان سه وزی ده که یین؟
- ۶۵) نه گهر ناره زومان لی بیته هه موی وشک ده که یین خو نیتر نیوه له و رو داوه سه خته کتوپریه سه رتان سورده می نیته،
- ۶۶) نهوسا ده لین به راستی ئیمه زیانمان لی که وت،
- ۶۷) به لکو ئیمه بی به شکراین.
- ۶۸) نایا ده بینن نهو ناوه ی که ده بخونه وه؟
- ۶۹) نایا نیوه له هه وره کانه وه رهوانه ی ده کهن یان ئیمه یان ده یبارینن؟
- ۷۰) نه گهر ناره زومان لی بیته ده یکه یین به ناویکی تال که که س نه توانیته بیخواته وه، ده ی حه ق وا بو نیوه سو پاسگوزارین.
- ۷۱) نایا ده بینن نهو ناگری که خو تان هه لیده گرینن؟
- ۷۲) نایا نیوه دره ختی نهو ناگریه تان دروست کردوه یان ئیمه دروستکاری نهو دره خته یین؟ دره ختیکی ته ره و په لکی خو ی له یه که ده ده یته ناگریه کاته وه.
- ۷۳) ئیمه نهو دره خته مان کردوه به بیره وه ری ناگری دوزه خ و سود لیوهرگرتن بو ریواران و دانیش تانیش چاکتر. پیغه مبه رمان

إِنَّهُ لَقُرْءٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا
 الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ
 أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْتُمْ تُكْذِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا
 إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ نَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
 إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ
 ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِينَ
 ﴿٨٨﴾ فَرُوحٌ وَرِيحَانٌ وَجَنَّتْ نَجِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ
 الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَّمَ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ
 الْمَكْذِبِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنَزَّلُ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةٌ جَمِيمٍ
 ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَذَا لَمَوْحٌ أُقْيَبِينَ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الْحَجَرِ

٢٩

٥٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُ الْمُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾
 هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

لهباری ئەم ناگری دنیاماندا کەناسنی پێدەتاوینینەو
 دەفەرەموی: {نَارُكُمْ هَذِهِ الَّتِي تُوْقِدُونَ جُزْءًا وَاحِدًا مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنْ
 حَرِّ جَهَنَّمَ قَالُوا وَاللَّهِ إِنَّ كَانَتْ لَكَافِيَةً يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ فَإِنَّهَا فَضِلْتُ
 بَسِغَةً وَسِتِّينَ جُزْءًا كُلُّهُنَّ مِثْلُ حَرِّهَا/ الترمذی، صححه الألبانی/ ئەم
 ناگرتان کەئێوە هەلیدەگرسینن یەك بەشە لەحەفتا بەشی
 گەرمایی دۆزەخ، وتیان: بەخوا هەر ئەمەش بێت بەسە ئەی
 پێغەمبەری خوا ﷺ فەرەموی: جا بەراستی ئەو شەست و نۆ پەلی
 بەسەرئەمدا زیاده کە هەریەکیان گەرماکەیی وەك ئەمە { وتراوه
 لەناو نیووەدوورگەیی عەرەبدا دوو درەخت هەییە کە یەکیکیان
 ناوی (مەرەخە) و ئەوی تریان ناوی (عەفارە) ئەگەر دوو لقی لە
 یەك بەدەیت ناگر دەکاتەو، جا داری تەرۆ ناگری سوتینەر
 پەرورەدگار لەناو یەكدا کۆی کردووەتەو (سبحان الله، لە هیزو
 دەسەلاتت ئەی پەرورەدگار). جا هەر دوا بەدوای ئەویدا
 دەفەرەموی:

﴿٧٤﴾ سا بەرزو بەرپیزی بگرە ناوی پەرورەدگاری گەورەت.

﴿٧٥﴾ جا سویند بەو جیگایانەیی کە ئەستیرەکانی ئی هەلیدیوت
 لێی ئاوا دەبن. ئەمەسویندی خواپە کەگەورەیی دەسەلاتی خۆی
 پیشان دەدات، بۆکەسیتزنیە سویند بە جگە لە خواپخوات، وریابە
 قیاسی خەلک نەکەیتە سەرخوا.

﴿٧٦﴾ جا بیگومان ئەگەر بزانی ئەو سویندیکی گەورەیی.

﴿٧٧﴾ بیگومان ئەو قورئانیکی بەرپزە.

﴿٧٨﴾ لەناوپەراییکی پارێزراو شاروویە کە لەحوڵەحەفوزە.

﴿٧٩﴾ کەبیجگە لە فریشتەکان هیچ کەسیکی تر لێی نزیک
 نەبووەتەو. واتە بیباوهران درۆ دەکەن کە دەلێن: ئەم قورئانە
 جادووە یان قسەیی پەرپووجی کۆنە یان شەیتانەکان بەگویندا
 دەچینن،وانیە بەلکو ئەم قورئانە،

﴿٨٠﴾ رەوانەکراویکە لەلایەن پەرورەدگاری جیهانیانەو.

﴿٨١﴾ دەی ئایا ئێوە بەم قورئانە گائتە دەکەن.

﴿٨٢﴾ جا ئێوە باران کە سەرچاوەی رۆزیتانە و دایدەنێن کە
 بەهۆی برجی فلانی یان ئەستیرەیی فلانی باریوەو دەیکەن بە
 هاوپیەیی خودا بیگومان کە ئێوە بیباوهران ئەگینا شتی وا ناکەن،
 واتە بەهۆی ئەو نیعمەتەیی کە پیمان دان پێویستبو سوپاسی
 پەرورەدگار بکەن، کەچی ئێوە ئەو نیعمەتانەتان کرد بە هۆیەك
 بۆ نا سوپاسی ئەو زاتە. لەم بارەو پێغەمبەرمان ﷺ شەویك لە
 خودەیییە بون کە باران باری بو فەرەموی: دەزانن پەرورەدگارتان
 چی فەرەمۆ؟ وتیان: خواو پێغەمبەرەکەیی دەزانن، فەرەموی: {قَالَ
 أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ
 وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوَاكِبِ. وَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِبَنِي كَذَا
 وَكَذَا كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوَاكِبِ/ متفق عليه/ فەرەموی: ئەم بەیانە
 هەندیک لە بەندەکانم باوهریان بە من هیناو هەندیکیش
 بیباوهریون. جا ئەوانەیی کە وتیان: بەهۆی خیرۆ چاکەیی خوداوه
 بارانمان بۆ باری ئەوانە باوهریان بە من هیناو کافرین بە
 ئەستیرەکان، وە ئەوانەیی کەوتیان: بەهۆی ئەستیرەیی فلانی و
 فلانیەو بارانمان بۆ باری ئەوانە کافر بون بە من و باوهریان هینا
 بە ئەستیرەکان.}

﴿٨٣﴾ جا با ئەو کاتەیی کە گیان دەگات بە قورقوراکو و بەشان
 هەناسە دەدات و کاتی گیان دەرچونی نزیک بوووەتەو.

﴿٨٤﴾ خۆ ئێوە لەو کاتەدا تەماشای دەکەن و لە چوارەدووری
 کۆبونەتەو و نەرەحەتن بۆی.

﴿٨٥﴾ لە حالیکدا کە ئێمە لەو نزیکترین تا ئێوە، بەلام
 ئێوەنابینن،

﴿٨٦﴾ سا ئەگەر پیتان وایە کە پرسینەو و پاداشت و سزایەك نیە
 بۆتان،

﴿٨٧﴾ ئەگەر راست دەکەن ئەو گیانە بگەرپینەو بۆ ئەو لەشە،
 چونکە ئێمە بۆ پرسینەو دەبین، ناشکرایە کە کەس ئەووی

که ژماره‌ی نه‌زانیّت. و تراوه مه‌به‌ست له **(الْأُولَیْنِ)** که لانی پی‌شوه له‌نادمه‌وه تاخاتم **ﷺ**.

۲۹

سورتي حديد

۵۷

سورتي حديد که سورتي په‌نجاو حه‌وته‌می قورنانه، له مه‌دینه‌دا هاتوته خواره‌وه ئه‌مه‌ش بیرو‌رای زۆربه‌ی رافه‌کارانه و بیست و نو ئایه‌ته، ناسخ و مه‌نسخی تیدا نیه.

ئهم سورته په‌کێک له‌و سورته‌نه‌یه که پێیان ده‌وتریت: **"الْمُسَبِّحَات"** واته ئه‌و سورته‌نه‌ی که باس له ته‌سبیحاتی

په‌روه‌ردگار یان فه‌رمان به‌و ده‌ست پیده‌کهن که ئهم حه‌وت سورته‌ن: **(الْإِسْرَاءِ، الْحَدِيدِ، الْحَشْرِ، الصَّفِّ، الْجُمُعَةِ، التَّغَابُنِ، الْأَعْلَى)**

عیربازی کورپی ساریه ده‌لێت: **{أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقْرَأُ الْمُسَبِّحَاتِ قَبْلَ أَنْ يَرْفُقَ وَيَقُولَ إِنَّ فِيهِنَّ آيَةً خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ آيَةٍ/ الترمذي، حسنه الألباني/**

بیگومان پیغه‌مبه‌ر پێش ئه‌وه‌ی که بخه‌ویت **(الْمُسَبِّحَاتِ)** ده‌خویندو ده‌یفه‌رمو: بیگومان ئایه‌تیکیان له‌ناوایه‌ چاک‌تره

له‌هه‌زار ئایه‌ت { و تراوه ئه‌و ئایه‌ته ئایه‌تی سیه‌می ئهم سورته‌یه، هه‌ندیکیش وتویانه ئایه‌تی بیست‌ویه‌کی سورتي

حه‌شره، له کۆتای سورتي پی‌شودا که سورتي **(الواقعه)** بو، فه‌رمانی به ته‌سبیحی په‌روه‌ردگار دا له‌سه‌رده‌تای ئهم سورته‌شدا

هۆکه‌ی رون ده‌کاته‌وه واته: **{ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ }** خودای خۆت

ته‌سبیحات بکه‌و ناوی به پاک و بی عه‌یب رابگره چونکه **{ سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ }**.

به‌ناوی **اللَّهُ** زۆر به‌سۆزو بینیه‌یه‌ت میه‌رهبان

١ ته‌سبیحاتی **اللَّهُ** ده‌کات ئه‌وه‌ی که له‌ناو ئاسمانان و زه‌ویدایه و هه‌ر خۆی ده‌سه‌لانداری کاربه‌جییه.

(السَّبَّاحَةِ) واته مه‌له‌وانی، که مه‌له‌وان ده‌بیّت هه‌میشه له‌جوله‌دا بیّت و نابیّت بی ئاگاو که‌مه‌تر خه‌م بیّت ئه‌گینا ده‌خنکیت، جا

ئیمه‌ش داوای ته‌سبیحاتمان لیکراوه واته: ده‌بی مرۆفی موسلمان هه‌میشه له‌جموجوله‌دا بیّت بوخواو له‌یاد کردنی بی‌تاگا نه‌بیّت،

ئه‌گینا شه‌یتان و شه‌یتان سیفه‌تان زال دهبین به سه‌ریداو فریوی ده‌دن و داماوای دنیاو قیامه‌ت ده‌بیّت.

٢ هه‌ر مولکی ئه‌وه ئاسمانان و زه‌وی، زیندو ده‌کاته‌وه‌و ده‌مرنیّت و هه‌ر خۆیه‌تی توانای به‌سه‌ر هه‌مو شتی‌کدا هه‌یه‌و هه‌ج شتی‌ک له‌ده‌ستی ئه‌و ده‌رناچیت.

٣ هه‌ر خۆی له ئه‌وه‌له‌وه بووه‌و هه‌ج شت پێش ئه‌و نه‌بووه‌و، دوايش هه‌ر ئه‌وه‌و هه‌ج شت پاش ئه‌و نیه‌و ئاشکراو زال هه‌ر

ئه‌وه‌و هه‌ج شت له‌و ئاشکراو زالتر نیه‌و په‌نه‌ان هه‌ر ئه‌وه‌و هه‌ج

پیناکریت ده‌ی تا که‌ی ئه‌وه‌نده گیل و گه‌مزه‌ن و باوه‌ر به زیندو بوونه‌وه و پاداشت و سزا ناکهن؟ ئینجا په‌روه‌ردگار ده‌مانباته‌وه بو سه‌رده‌تای سورته‌که‌و هه‌روه‌کو له‌وی مرۆفی کرد به سی به‌شه‌وه لی‌ره‌ش دووباره به سی به‌ش کۆتایی به سورته‌که‌ ده‌ی‌نیّت و ده‌فه‌رموی:

٨٨ ئه‌وسا ئه‌گه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی که گیانی ده‌رچو له‌وانه بیّت که نزیکن له‌خواوه،

٨٩ ئه‌وه ئیسراحه‌ته‌وله‌ناو بونی خۆش و باخچه‌ی نازو نیعمه‌ت و له‌که‌یف و سه‌فادایه .

٩٠ جا ئه‌گه‌ر له یارانی ده‌سته راستیش بن،

٩١ ئه‌و کاته‌ی که خه‌ریکه گیان ده‌رده‌چیت فریشته‌کان دینه لای و سه‌لامی لیده‌کهن و ده‌لین: مه‌ترسه‌و خه‌مگین مه‌به ئهم

سه‌لامه‌یش هی فریشته ده‌سته راسته‌کانن که نوسه‌ری چاکه‌ی به‌نده‌کانن.

٩٢ خو ئه‌گه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی که گیانی ده‌رده‌چیت له‌و خه‌وانه‌ناس و گومرپایانه بیّت.

٩٣ ئه‌وه میوانداری ده‌کریت به‌ئوی داخ،

٩٤ ئه‌وسا فره ده‌دریته دۆزه‌خه‌وه. جا ئیتر ئاگر له هه‌ر چوارلایه‌وه ده‌یسوتینیّت و هه‌ج ده‌رفه‌تیکی نیه‌ چ خۆبگریّت یان

خۆنه‌گریّت هه‌ر ئه‌وه‌یه جیگای.

٩٥ بیگومان ئهم باسه هه‌رخۆی راستیه‌کی دان پیدانراوه.

٩٦ سا پاکي رابگره و یادی بکه‌و به ناوی په‌روه‌ردگاری گه‌وره‌ته‌وه ده‌ست به‌کاربه بو گه‌یاندنی په‌یامه‌که‌ت و وشه‌ی

سبحان الله بلی. ئه‌بو هوره‌یره له پیغه‌مبه‌ر ی خواوه **ﷺ** هیناویه‌تی که فه‌رمویه‌تی: **{كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ/**

البخاری/ دوو وشه‌ی سوکن له‌سه‌ر زمان، قورسن له کیشانه‌ی چاکه‌ی به‌نده‌دا، خۆشه‌ویستن له‌لای ره‌حمان ئه‌مانه‌ن: **(سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ)** واته: پاک و بی عه‌یبی بو خوا له‌گه‌ل

سوپاسکردنیدا، پاک و بی عه‌یبی بو خواي گه‌وره‌و. ته‌سبیحات واته: به بیرو باوه‌رو قسه‌و کردار شتی‌ک نه‌که‌یت که‌شایانی زاتی

خودا نه‌بیّت و ببیّت به‌هۆی سوک راکرتنی، به‌لکو پیویسته موسلمان هه‌میشه به شیوه‌یه‌ک ره‌فتار بکات که گه‌وره‌یه‌تی

خودای پیوه دیاربیّت، وه‌ک ده‌فه‌رموی: **{ په‌روه‌ردگارت ئه‌وسا گه‌وره بکه‌ موده‌سیر/٣.. }** **{ ثَلَاثَةٌ }** واته به‌ش، پارچه، کۆمه‌لیک

٥ هەر بۆ ئەوه خاوهنیهتی ئاسمانان و زهوی و هه‌مو کاروباریکیش هەر به دەست ئەوه و چۆنی ئارمژۆ ئی بێت ئاوا له نیوان بهندهکانیدا بپاریار دهدات.

٦ شه‌و ده‌خاته ناو رۆژو رۆژی‌ش ده‌خاته ناو شه‌و و به‌گوێردی پێویستی مرۆف هه‌رده‌م له یه‌کیکیان که‌م ده‌کاته‌وه بۆ ئەوی تریان و ئەو زانه‌ره به‌وهی که له‌ناو ده‌له‌کاندا یه، هه‌موی ده‌زانیت به‌گه‌وره‌و بچوکیه‌وه، جا چۆن ده‌بی نه‌یزانی که‌خۆی دروستکه‌ریه‌تی؟ نینجا ده‌فه‌رموی:

٧ باوهر به‌ین به‌خاوه به‌په‌یغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ و له‌و ماله‌ی که‌ ئیوه‌ی کرده‌ به‌جینشین تییدا ببه‌خشن، جا ئەو که‌سانه‌ی له‌ ئیوه‌ که‌ باوهریان هه‌تاوه‌و مالیان به‌خشیوه‌ پاداشتیکی گه‌وره‌یان بۆ هه‌یه‌ له‌ ده‌ به‌رامبه‌ره‌وه بۆ چه‌وت سه‌دو زیاتریش.

٨ ئەوه‌ چیتانه‌ و باوهر به‌خاوه‌ ناھین له‌ حالیکدا ئەم پێغه‌مبه‌ره‌ ﷺ له‌ناواتاندا یه‌و بانگتان ده‌کات تا باوهر به‌ین به‌ په‌روه‌رگارتان. وه‌ به‌ راستی ئەگه‌ر ئیوه‌ باوهردارین په‌یمانی لێوهرگرتون بۆ باوهره‌ینان و په‌یره‌وی کردنی په‌یامی ئیسلام، بونی پێغه‌مبه‌ر خوا ﷺ له‌ نیوان خه‌لکدا نیعمه‌ت و به‌لگه‌یه‌کی رونه‌ له‌ سه‌ر راستی ئەو په‌یامه‌، چونکه‌ ئەوان به‌چاوی خۆیان موعجیزه‌کان و هه‌لسوکه‌وتی ئەو پێغه‌مبه‌ره‌یان ﷺ ده‌بینی هه‌ندیك به‌س به‌ بینینی ده‌م و چاوی ئەو پێغه‌مبه‌ره‌ ﷺ راستی ئەوه‌ بانگه‌وازه‌یان بۆ ده‌رده‌که‌وت، وه‌ک عه‌بدو‌لای کوری سه‌لام ده‌لیت: کاتیک پێغه‌مبه‌ر ﷺ هات بۆ مه‌دینه: { فَجِئْتُ فِي النَّاسِ لِأَنْظُرَ إِلَيْهِ فَلَمَّا اسْتَبْتُ وَجْهَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَرَفْتُ أَنَّ وَجْهَهُ لَيْسَ بِوَجْهِ كَذَّابٍ / الترمذی، صححه‌ الابانی/ جا ئەو کاته له‌ناو خه‌لکدا هاتم بۆ ئەوه‌ی ته‌ماشای بکه‌م جا له‌ کاتیکدا چاک وردبومه‌وه لێ زانیم به‌راستی ئەو ده‌موچاوه‌، ده‌موچاوی درۆزن نیه‌ }.

خۆ ئەو په‌یمانه‌ که‌ له‌م ئایه‌ته‌دا باسکراوه‌ ده‌گونجیت ئەو په‌یمانه‌ بێت که‌ په‌روه‌رگار له‌کاتی ئاده‌مدا په‌یمانی له‌هه‌مو رۆله‌کانی ئاده‌م وهرگرتوه‌ که‌ ته‌نها ﷻ په‌روه‌رگاریانه‌ یان ئەو په‌یمانه‌ بێت که‌ پێشه‌کی پێغه‌مبه‌ره‌مان ﷺ وهرگرتوه‌ له‌ خه‌لک و پاشان ده‌یخاته‌وه‌ بێر ئەوان ، ئەوانیش هه‌تا کۆتایی دنیا دیت ده‌بی ئەو په‌یمانه‌ بته‌ و رابگرن.

٩ هەر ئەوه‌ که‌ چه‌ندین به‌لگه‌ی رۆشنی ناره‌ده‌ سه‌ر به‌نده‌ی خۆی که‌ محمه‌د ﷺ بۆ ئەوه‌ی ئیوه‌ له‌ تاریکیه‌کانی نه‌زانی و گوهرایی و هه‌وا و هه‌وس په‌رستی رزگار بکات و بتانبات بۆ روناکی ئایینی پیرۆزی ئیسلام و بێگومان که‌ خوا سه‌بارته‌ به‌ ئیوه‌

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٥﴾ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ءَأَنفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلِفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ ءَأَمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنفَقُوا هُمُ الْآخِرُ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءَايَاتٍ يَبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّتِكِ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتَلُوا وَكَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يَفْرِضُ اللَّهُ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَعِّفُهُ لَهُ ءَوَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

شتیکیش له‌و په‌نهان ترنیه و هه‌ر خۆیه‌تی ناگای له‌هه‌مو شت هه‌یه.

به‌شیک له‌ دوعای پێغه‌مبه‌ره‌مان ﷺ له‌ کاتی خه‌وتندا ئەوه‌ بو‌ که‌ ده‌یفه‌رمو: { اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ أَفْضِلْ عَنَّا الدِّينَ وَأَعِينَا مِنَ الْفَقْرِ / مسلم و غیره/ ئە‌ی خوایه هه‌ر خۆتیت له‌ ئەوه‌له‌وه‌ بو‌یت و هه‌ی شت بێش خۆت نه‌بو‌وه‌ دوا‌یش هه‌ر خۆتیت و هه‌ی شت پاش خۆت نیه‌و ناشکراو زال هه‌ر خۆت و هه‌ی شت له‌ خۆت ناشکراو زالتر نیه‌و په‌نهان هه‌ر خۆت و هه‌ی شت له‌ خۆت په‌نهان ترنیه‌، قه‌رزه‌کانمان بۆ ده‌ره‌وه‌وه‌ له‌ که‌مه‌ده‌ستی بێنیازمان بکه‌ }.

٤ خۆی ئەو زاته‌یه‌ که‌ ئاسمانان و زه‌وی له‌ شه‌ش رۆژدا دروستکرده‌، پاشان به‌و شیوه‌ که‌ شایسته‌ی ئەو زاته‌یه‌ له‌سه‌ر عه‌رش وه‌ستاوه‌ زانیاریشی هه‌یه‌ به‌سه‌ر ئەوه‌دا که‌ ده‌چیته‌ ناو زه‌وی و ئەوه‌ی که‌ له‌ زه‌وی دیته‌ ده‌ره‌وه‌وه‌ ئەوه‌ی دیته‌ خواره‌وه‌ له‌ ئاسمان و ئەوه‌ی به‌رزه‌بیته‌وه‌ بۆ ئاسمان و ئەو له‌گه‌له‌تاندایه‌ به‌ زانیاری و چاودێری و پاراستنتان له‌ هه‌ر کوێداین و خوا بینه‌ری ئەو کردارانه‌یه‌ که‌ ئیوه‌ ده‌یکه‌ن، له‌ فه‌رموده‌دا هاتوه‌ که‌ { أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِن لَّمْ يَكُن تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ / متفق علیه‌/ به‌ندایه‌تی خودا بکه‌ وه‌ک ئەوه‌ی که‌ له‌به‌ر چاوت بێ، جا ئەگه‌ر تۆ ئەو نابینیت بێگومان ئەو تۆ ده‌بینیت }.

دلسۆزو میهره‌بانه‌و ئه‌م هه‌مو به‌لگه‌ روناکیانه‌ی بۆ ناردوون تا سه‌رتان لێ نه‌شوییت و گومرا نه‌بن.

۱۰ ئەوه چیتانه که نابه‌خشن له‌رینگای بلاوکردنه‌وه‌ی ئاینی خوادا؟ له‌ که‌مه‌ده‌ستی و نه‌داری مه‌ترسن خودا ئیوه به‌و ماله‌ تا‌قی ده‌کاته‌وه، ئه‌گینا خۆی ده‌توانیت هه‌مو باوه‌رداریک سه‌روه‌تمه‌ند بکات، چونکه ئه‌وه‌ی له‌ ئاسمانان و زه‌ویدایه هه‌ر بۆ خوا ده‌مینیته‌وه‌و ئیوه به‌جیی ده‌هیلن، ئه‌وه‌ش بزانی که ئه‌و که‌سانه‌ی که له‌ پێش سه‌رکه‌وتنی مه‌که‌دا شتیان به‌خشیوه له‌رینگای بلاوکردنه‌وه‌ی په‌یامه‌که‌ی خوادا و شه‌ریان کردوه له‌سه‌ری له‌گه‌ل باقی باوه‌رداران‌ی دوایدا وه‌ک یه‌ک نین ئه‌وانه‌ پله‌یان گه‌وره‌تره‌ له‌و که‌سانه‌ی که له‌پاشدا شتیان به‌خشیوه‌و شه‌ریان کردوه. جا هه‌مویان خودا به‌لێنی به‌هه‌شتی پێداون و خوا ناگاداره به‌وه‌ی که ئیوه ده‌یکه‌ن و به‌ هه‌ر که‌سیک پادا‌ستی خۆی ده‌داته‌وه‌ له‌ چاک و له‌ خراب، له‌ زۆرو له‌ که‌م. ئه‌م ئایه‌ته‌ ریزو گه‌وره‌ی یارانی پێغه‌مبه‌ر ﷺ به‌گه‌شتی و به‌ تابه‌ت ئه‌وانه‌ی که له‌ پێش فه‌ت‌حی مه‌که‌دا ئیمانیان هێناوه‌و به‌ گیان‌وبه‌ مال له‌ خزمه‌ت ئه‌و بانگه‌وازه‌ پیرۆزدا بوون. ئیبنو حه‌زم ئه‌م ئایه‌ته‌ ده‌کات به‌ به‌لگه‌ له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی که یارانی پێغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌مو‌یانی به‌ بێشک به‌هه‌شتین به‌لام ئه‌وانه‌ی که پێش که‌وتن **اللَّهُ** وده‌ده‌ی پله‌ی به‌رزتری پێداون. خالید کوری وه‌لید له‌ گه‌ل عه‌بدوره‌حمانی کوری عه‌وف دا ده‌مه‌قاله‌یه‌کیان بوو کاتیک پێغه‌مبه‌ر ﷺ ئه‌مه‌ی بیست به‌ خالیدی فه‌رمو: **{ دَعُوا لِي أَصْحَابِي فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنْفَقْتُمْ مِثْلَ نَخْلٍ أَوْ مِثْلَ الْجِبَالِ ذَهَبًا مَا بَلَغْتُمْ أَعْمَالَهُمْ / متفق عليه** / واز له‌ یارانی من به‌ینن سویند به‌وه‌ی که گیانی منی به‌ده‌سته‌ ئه‌گه‌ر وه‌ک کئوی ئوحوود یان وه‌ک کئوه‌کان زێر بیه‌خشن به‌ کرداری ئه‌وان ناگه‌ن} واته‌ ئه‌و یارانه‌م که دواتر ئیمانی هێناوه‌ با قسه‌ به‌و یارانه‌ی من که پێشتر ئیمانیان هێناوه نه‌لین و بزانی که به‌ پله‌ی ئه‌وان ناگه‌ن. جا ئه‌وانه‌ی که به‌ پله‌و پایه‌ی خالید ناگه‌ن ده‌بیت چۆن ریز له‌ پێشکه‌وتوانی ئه‌سحاب بگرن و پله‌و پایه‌یان به‌رز بنرخینن؟ پێغه‌مبه‌ر ﷺ سه‌باره‌ت به‌ پله‌کانی به‌هه‌شت ده‌فه‌رموئ: **{ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةً دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِهِ كُلُّ دَرَجَتَيْنِ مَا بَيْنَهُمَا كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ / متفق عليه** / بێگومان له‌ناو به‌هه‌شتدا سه‌د پله‌ هه‌یه که خوا دایناوه بۆ غه‌زا که‌رانی رینگای ئه‌و که هه‌ر دوو پله‌یه‌ک نیوانیان وه‌کو نیوانی ئاسمان و زه‌وییه‌ {

ئهمه جیاوازی پله‌ی غه‌زا که‌رانه‌ له‌ ناو خۆیاندا، جا جیاوازی پله‌ی غه‌زا که‌ران و دانیشه‌توان ده‌بیت چهند بیت؟

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بِشْرِكِكُمْ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُتَفَقِّهُونَ وَالْمُتَفَقِّهَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظرونا نقبئس من نوركم قيل أرجعوا وآراءكم فالتمسوا نوراً فضرب بينهم بسور له باب باطنه فيه الرحمة وظاهره من قبله العذاب ﴿١٣﴾ ينادونهم ألم نكن معكم قالوا بلى ولكنكم فتنتم أنفسكم وتربصتم وازبلتم وعزركم الأمانى حتى جاء أمر الله وعزركم بالله الغرور ﴿١٤﴾ فالיום لا يوخذ منكم فدية ولا من الذين كفروا ماؤنكم النار هي مؤنكم وبئس المصير ﴿١٥﴾ ألم يأن للذين آمنوا أن تخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق ولا يكونوا كالذين أوتوا الكتاب من قبل فطال عليهم الأمد فقست قلوبهم وكثير منهم فاسقون ﴿١٦﴾ أعلموا أن الله يحيى الأرض بعد موتها قد بينا لكم الآيات لعلكم تعقلون ﴿١٧﴾ إن المصدقين والمصدقات وأقرضوا الله قرضاً حسناً يضاعف لهم ولهم أجر كريم ﴿١٨﴾

۱۱ کئیه ئه‌و که‌سه‌ی که قه‌رزی جوان به‌خوا بدات؟ ئه‌وسا چه‌ندقاتی ده‌کاته‌وه‌ بۆی و پادا‌ستی به‌ریزیشی بۆ هه‌یه. جا له‌ ده‌ به‌رامبه‌روه‌ بۆ حه‌وت سه‌د به‌رامبه‌رو زیاتریش ده‌روات.

۱۲ ئەو رۆژی که تۆ ده‌بینیت پیاوان و ئافه‌ره‌تان‌ی باوه‌ردار روناکی کرداره‌ چاکه‌کانیان له‌لای راستیانه‌وه‌و له‌پێش ده‌میان‌ه‌وه‌ ده‌روات، خۆشی و شادمانی ئیوه له‌مه‌رۆدا باخچه‌یانیکه‌ که چه‌ند جوگه‌ی به‌ناو‌دا ده‌روات، بۆ هه‌میشه‌یش تێیدا ده‌مینه‌وه‌، ئه‌وه هه‌ر خۆیه‌تی شادمانی و به‌هره‌ی گه‌وره‌. کاتیک که هه‌ر که‌س هه‌رچی په‌رسته‌و له‌ دنیا‌دا شوینی ئه‌وه ده‌که‌ویت و به‌ره‌و دۆزه‌خ ده‌روات ئه‌وه‌کاته‌ ته‌نها باوه‌رداران و مونا‌فکان ده‌مینه‌وه‌، جا ئه‌و کاته‌ باوه‌ردان **اللَّهُ** روناکیان پێده‌به‌خشیت که به‌سه‌ر پردی سیرادا تێپه‌رن، وه‌ک پێغه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموئ: **{ فَيُعْطِيهِمْ نُورَهُمْ عَلَى أَعْمَالِهِمْ فَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى نُورَهُ مِثْلَ الْجِبَلِ الْعَظِيمِ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى نُورَهُ أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى مِثْلَ النَّخْلَةِ بِيَدِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ حَتَّى يَكُونَ آخِرُهُمْ رَجُلًا يُعْطَى نُورَهُ عَلَى إِبْهَامِ قَدَمِهِ يَضِيءُ مَرَّةً وَيَطْفَأُ مَرَّةً فَإِذَا أَضَاءَ قَدَمَهُ قَدِمَ وَإِذَا أَطْفَأَ قَامَ قَالَ وَالرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَمَامَهُمْ حَتَّى يَمُرَّ بِهِمِ إِلَى النَّارِ فَيَبْقَى أَثَرُهُ كَحَدِ السِّيفِ دَحْضَ مَزَلَةٍ قَالَ فَيَقُولُ مُرُوا فَيَمُرُونَ عَلَى قَدَرِ نُورِهِمْ مِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَطَرْفَةِ الْعَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالْبُرْقِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالسَّحَابِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَانْقِضِ الْكَوَاكِبِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَالرَّيْحِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَشَدِّ الْفَرَسِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ كَشَدِّ الرَّجُلِ حَتَّى يَمُرَّ الَّذِي**

تا به لگه يهك بيت له سهر زيندو كرده وهی ئيوهش) به راستی ئيمه نيشانه كانی خويمان بو ئيوه روشن كرده وه، به لگو ئيوهيش تيببگه و له بیری زيندو كرده وهی خوئاندا بن و بزنان چيتان بو ئاماده كرده.

۱۸) بيگومان نه و پياو و ئافره تانهی كه چاكه دهكهن و قهرزی چاك به خودا ددهن، واته: چاكهی بی منته، ناشكرايه كه خودا نیازی به پارو و مالی كهس نيه، به لام نه و زاته ههر چاكه يهك بكریت له گه ل گيانله به ريكدا مروف يان جگه له مروف بيت به چاكه له گه ل خویدا دادنه يت و خوئی پاداشتی چاكهی چاكه كاره كه دده تاهه، نه مه بزانه بو هه مو شوينه كانی تر شايهت له شوینیکی تردا نه م قسه ت به بهر چاو نه كه ویت، جا خوا به و باوهر دارانه له ده بهرام بهر بو حهوت سه د بهرام به روزياتریش پاداشت دده تاهه، به راستی پاداشتیکی به ریزی سه خا و تمه ندانه يان بو هه يه.

۱۹) جا نه و كه سانه ی كه باوهر يان هیناوه به خواو به پیغه مبه رانی نه وانه ن راستگو یان و شايه تان له لای په روه ردگاری خو یان به سهر باقی خه لگانی تردا، نه وانه له لای خودا پاداشتیان هه يه و رووناكیش، جا نه و كه سانه ی كه خاونه ناسبون و باوهر يان به نيشانه كانی ئيمه نه كرده نه وانه يارانی دوزه خن (خودا په نامان بدات له دوزه و نه هه له كه ی).

۲۰) چاك بزنان كه ژبانی دنيا گه مه و گالته و سه رگه رمی و خو جوان كرن و خو هه لگيشانه له نيوان خوئاندا و فره بوونی مال و منداله هه روهك بارانیك وایه كه دانه ويله سه وز دهكات و جوتياران سهريان سوپماوه له و گه شه و پیگه ياندنه پاشان پیده گات و به ره به ره زهرد ده بیت پاشان وشك و ورد ده بیت، له رۆزی دوايشدا سزای توند هه يه بو تاوانباران و له لایه ن خوداوه ليخوشبون و رازی بونیش هه يه له چاكه كاران، نه وسا ژبانی دنيا ههر خو شيه کی فریودره و هه چی تر، مه گه ر بو نه و كه سانه ی كه ژیربن و بيكه ن به كيلگه ی باش بو دوارو ژيان. له فره موده دا هاتوه كه پیغه مبه ری خوا ﷻ فره مويه تی: {لَلْجَنَّةِ اقْرَبُ اِلَى اَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ، وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ} / متفق عليه / بيگومان كه به هه شت بو ههر يه كيك له ئيوه نزیکتره له فه يتانی پیلاره كه ی و ئاگریش هه روهك نه وه { جا ده فره موی: كامیانت ده ویت ههر به زویی پیی ده گه يیت، ﷻ ده فره موی:

۲۱) دهی كیبرکی بكه ن بو ليخوشبون له لایه ن په روه ردگار تانه وه و به هه شتیك كه پانایيه كه ی وهك پانایی ئاسمانان و زهویییه ئاماده كراوه بو نه و كه سانه ی كه باوهر يان

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ اَعْلَمُوا أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ فِيهَا مَرْغَبٌ لَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَترُهُ مُضْغَرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَتَعٌ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلُ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَافَاتِكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِأَمْوَالِهِمُ النَّاسَ بِالْبِخْلِ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

هیناوه به خواو به پیغه مبه ره كانی، نه وه چاكهی خودایه ده يدات به و كه سه ی كه ئاره زوی لیبیت و خودا خاوه نی چاكهی گه وره يه.

۲۲) ههر به لایهك له م زهويه دا رووده دات و ههر به لایهك به سه ر خوئاندا دیت ههر هه موی نوسراوه له (له و حوله حفوز) دا پیش نه وهی نه و خه لگه دروست بكه ين يان نه و به لایه بجهينه روو بيگومان نه وهش له لای خودا ئيشیکی ئاسانه، له فره موده دا كه ئيمامی مسلم له نه بو هوره يروه كه له پیغه مبه روه ﷻ هیناويه تی هاتوه كه فره مويه تی: {قَدَّرَ اللَّهُ الْمَقَادِيرَ قَبْلُ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِخَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ} / متفق عليه / خودا نه ندازه ی هه مو شتیکی دیاری كرده په نجا هه زار سال پیش نه وهی كه ئاسمانان و زهوی دروست بكات}.

۲۳) بو نه وهی كه ئيوه شتیك كه له ده ستان ده چیت خه م نه خو ن و له خوئانیش بایی نه بن به و سه روه ت و سامان و ته ندروستی و شو رته ت و په يه ی كه پیی داو ن، چونكه يه كه ميان تازه بو ت ناگه رپته وه و دو هه ميشيان تا قی ده كرپته وه، جا به م زوانه يان نه و له ده ست تودا نامینیت يان تو بو به كار هینانی نه و نامینیت و ده رپیت. نه وسا خودا مروفی به ده عبه و فيزو خو به زلزانی خو ش ناویت، نه وانه كین؟ به م ئايه ته وه لاممان دده تاهه وه كه ده فره موی:

خوشبختیان گرتو زوریشیان له سنوری خوداپه‌رستی لایانداو لاری بون.

۲۷ پاشان به شوین ئەوانیشدا پیغه‌مبه‌رانی‌کمان ره‌وانه کردو عیسی کوری مه‌ریه‌میشمان به دواي ئەواندا ناردو ئینجیلمان پیداو به‌زه‌یی و سۆزمان له‌ناو دلی ئەو که‌سانه‌دا دانا که به‌په‌ره‌وی ئەویان کرد، جا خۆته‌رخان کردن بۆ خوایشیان داهینا که ئیمه پیویستمان نه‌کردبو له‌سه‌ریان ئەوان گوايه هەر له‌به‌ر ره‌زامه‌ندی خودا ئەو کاره‌یان کردبو، به‌لام به‌شیوه‌ی گونجاو راست ئەو به‌ندایه‌تیه‌یان نه‌برده‌ سه‌ر، ئەوسا به‌و که‌سانه‌ی که باوه‌ری هینابو پاداشتی خۆیانمان پیدان و ئیشه‌که‌یان به‌ به‌لاش نه‌چوو، جا زۆربه‌ی ئەوانیش له‌سنوری راستی و خوداپه‌رستی تیپه‌ریبون.

۲۸ ئەو ئەو که‌سانه‌ی که باوه‌رتان هیناوه له‌ خوا بترسن و باوه‌ر به‌ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی که محمد ﷺ بکه‌ن خوا له‌ سۆزو چاکه‌ی خۆی پاداشتی دوو به‌رامبه‌رتان پیده‌دات و رووناکیه‌کتان پیده‌دات که رینگای پی بېرن له‌ دنیاو له‌سه‌ر پردی سیراتیشداو لی‌تان خۆشه‌بیت و خودا لی‌بوردو مه‌هره‌بانه بۆ به‌نده‌کانی. هه‌ندی

له‌زانیان پی‌یان وایه ئەم ئایه‌ته‌ رو له‌ ئەهلی کیتاب ده‌کات که با باوه‌ر به‌ین به‌ محمد، ئەوسا پاداشتی دوو به‌رامبه‌ریان بۆ هه‌یه وه‌ک پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموی: {ثَلَاثَةٌ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ رَجُلٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنَ بِنَبِيِّهِ وَأَدْرَكَ النَّبِيَّ ﷺ فَأَمَّنَ بِهِ وَاتَّبَعَهُ وَصَدَّقَهُ فَلَهُ أَجْرَانِ وَعَبْدٌ مِّمْلُوكٌ أَدَّى حَقَّ اللَّهِ تَعَالَى وَحَقَّ سَيِّدِهِ فَلَهُ أَجْرَانِ وَرَجُلٌ كَانَتْ لَهُ أُمَّةٌ فَغَدَاَهَا فَأَحْسَنَ غَدَاَهَا ثُمَّ أَدْبَهَا فَأَحْسَنَ أَدْبَهَا ثُمَّ أَعْتَقَهَا وَتَزَوَّجَهَا فَلَهُ أَجْرَانِ /متفق عليه/ سی که‌س هه‌ن که‌پاداشتی دوو به‌رامبه‌ریان بۆ هه‌یه، پی‌اوێک له‌ئه‌هلی کیتاب که‌باوه‌ری به‌پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی خۆی هینابیت و گه‌یشته‌بیت به‌م پیغه‌مبه‌ره ﷺ، جا باوه‌ری پی‌کردبیت و دواي که‌وتبیت و به‌راستی زانیبیت ئەوسا ئەوه پاداشتی دوو به‌رامبه‌ری بۆه‌یه، به‌نده‌یه‌ک که‌به‌نده‌ی که‌سیک بیت که‌ مافه‌کانی ﷻ حی به‌حی بکات و مافی خاوه‌نه‌که‌شی ئەوه‌ش پاداشتی دوو به‌رامبه‌ری بۆ هه‌یه، وه‌ که‌سیکیش که‌ که‌نیزه‌یه‌کی هه‌بیت جا خواردنی پی‌دات به‌خواردنیکی باش، جا به‌شیوه‌کی جوانیش په‌روه‌رده‌ی بکات و پاشان ئازادی بکات و ئینجا بیدات به‌شو، ئەوسا ئەویش پاداشتی دوو به‌رامبه‌ری بۆه‌یه { جا ده‌گونجیت ئەمه‌ تایبه‌ت به‌ ئەهلی کیتاب نه‌بیت، به‌لکو به‌گشتی هه‌مو ئەوانه‌ی که له‌خوا ده‌ترسن و

به‌ پیغه‌مبه‌رایه‌تی محمدی ﷺ کوری عبد‌الله ﷻ باوه‌ریان هیناوه، له‌م ئایه‌ته‌دا په‌روه‌ردگار به‌سۆزو چاکه‌ی خۆی به‌لینی پاداشتی

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مِنْ نَبِيِّهِ وَرَسُولِهِ. بِالْعَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَنَةٌ آتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ تِلْكَ آيَاتُ أَهْلِ الْكِتَابِ الَّذِينَ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

۲۹ ئەو که‌سانه‌ن که خۆیان رژی ده‌که‌ن له‌ په‌په‌وه‌کردنی نایین و به‌خشینی مال‌داو فه‌رمانیش به‌ خه‌لکی ده‌که‌ن که ئەوانیش هه‌مان رینگای ئەوان بگرنه به‌رو هه‌ر که‌سیک پشت له‌و نایینه بکات هه‌ر خۆی زیانی پیده‌کات، ئەوسا بیگومان که‌ خوا هه‌ر خۆی بی‌نیازو ستایشکراوه له‌ ناسمانان و له‌ زه‌ویداو نیازی به‌ خشین و به‌ندایه‌تی ئیمه‌ نیه، به‌لکو ئیمه‌ نیازمان به‌وه‌یه.

۳۰ به‌ راستی ئیمه‌ نی‌دره‌وه‌کانی خۆمان نارد، به‌ به‌لگه‌گه‌لیکی رۆشنه‌وه‌و په‌راو و ترازومان پیدان تا خه‌لکی به‌ دادپه‌روه‌رانه له‌ناو خۆیاندا به‌ یه‌کسانی ره‌فتار بکه‌ن و ناسن که‌ هیزیکی به‌توو خاوه‌نی سزای تونده‌و سوودیشی هه‌یه بۆ خه‌لک پیمان داوان تا ده‌ریکه‌ویت به‌ روونی که‌ کئ یارمه‌تی نایینی خودا و پیغه‌مبه‌رانی ده‌دات و له‌گه‌یانندی په‌یامه‌که‌یدا له‌و هیزه‌ سوتینه‌رو تونده‌ ناسله‌و‌یته‌وه‌و پشت به‌ خوا ده‌به‌ستیت که‌ بیگومان خودا به‌ هیزو به‌ ده‌سه‌لاته‌و که‌س سه‌رناکه‌ویت به‌سه‌ریدا له‌ مملانی کردنیدا. ئینجا ده‌فه‌رموی:

۳۱ به‌ راستی ئیمه‌ نوح و ئیبراهیمیشمان ناردو له‌ناو نه‌وه‌کانیاندا پیغه‌مبه‌رایه‌تی و په‌راومان پیدان واته: ئەو چوار په‌راوه: ته‌ورات و ئینجیل و زه‌بور و قورئان که‌ ئەوانه‌ به‌ نه‌وه‌ی ئیبراهیم دران جا هه‌ندیک له‌و خه‌لکه‌ی ئەوانیش رینگای

دوو بهرامبهریان پیدهدات چونکه نهوان هم باوهرپان به محمدو قورئان هیئاوه و هم به پیغهمبهرائی پیشویش.

۲۹ تا نهلی کتاب وا نهزانن لهو چاکهی که لهلای خودایه نهوان هیچیان بهدهسته، خو بیگومان هرچی هیه ههر به دهستی خودایه، دهیدات بهو کهسهی که نارزوئی لی بیت و الله ﷻ خاوهنی خیر و چاکهی گهورهیه.

سورته موحدهله

۲۲

۵۸

سورته موحدهله که سورته په نجا و ههشتهمی قورئانه، له مه دینه دا هاتوته خوارهوه، بیست و دوو نایه ته.

ههروه ها به سورته (قَدْ سَمِعَ) و (الظَّهَارِ) یش ناوبراوه، نایه تی سیانزه هه مینی ناسخی نایه تی دوانزه هه میه تی، ئەم سورته سه رته ای نیوهی دووه می قورئانه به گویره ی ژماره ی سورته کان چونکه سورته په نجا و هه شته مینه، وه سه رته ای به شی دهیه می قورئانه به گویره ی جوزنه کانی قورئان و هیچ نایه تی کی ئەم سورته نیه مه گهر ناوی خوی به وشه ی به رزی (الله) ی جار ی ک یان دوو یان سی جاری تیدا هاتبیت.

له سورته پیشودا باس له سیفه ته به رزه کانی الله ﷻ کرا که له وانه زانیاری و ناگاداری په روه ردگار به بنده کانی، ههروه ها باس له وه کرا که له هه ر کویدا بن له گه لیا ندایه جا له م سورته دا به باسکردنی چند روداو ی ک راستی ئەو سیفه تانه ده چه سپینیت مانا کنیان له (علم الیقین) هوه ده کات به (عین الیقین).

به ناوی الله ﷻ ی زور به سوژو بینیه ای هت میهره بان خاتون عائیشه ی دایکی باوهر داران (خوا لیی رازی بی) ده لیت: { الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَسِعَ سَمْعُهُ الْأَصْوَاتَ لَقَدْ جَاءَتْ الْمُجَادِلَةُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ وَأَنَا فِي نَاحِيَةِ الْبَيْتِ تَشْكُو زَوْجَهَا وَمَا أَسْمَعُ مَا تَقُولُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ قَدْ

سَمِعَ اللَّهُ إِلَىٰ وَاللَّكْفِرِينَ عَذَابَ أَلِيمٍ ﴿٤﴾ / احمد، صححه الألبانی / سوپاس بو ئەو خوی به که هه مو دهنگ ی ک ده بیستیت، به راستی ئەو نافرته کیشه ی خوی له خزمهت پیغه مبه ری خوادا ﷻ باسکرد من له گوشه یه کی ئەو ژوره دا بوم له زور قسه ی حالی نه بوم به لام په روه ردگار ئەمه ی نارده خواره وه به راستی خودا بیستی قسه ی ئەو نافرته ی که بو تو ی ده کرد له باره ی میرده که یه وه }

۱ به راستی خودا بیستی قسه ی ئەو نافرته که ناوی خهوله ی کچی سهعله به بو له گه ل تو دا له باره ی میرده که یه وه که ناوی ئەوسی کوری سامیت بو قسه ی ده کرد و شکاتی خوی هی نایه لات (وتی: ئەی پیغه مبه ری خوا ﷻ لاوی خواردم و سکم بو ی ته کاند تا پیریوم و له مندالکردن که وتم، که چی نیستا زیهاری

۲۲

سُورَةُ الْحَجَّاتِ

۵۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مَنْ نَسَاءَهُمْ مَا هِيَ أُمَّهَتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نَسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا ذَلِكَ تَوْعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ مَسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَمَا كُتِبَ عَلَيْهِ مِنَ الْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنَّا نَعْلَمُ أَنَّ إِلَهُ الْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

له گه ل مندا کرده واته وتبوی: (أَنْتَ عَلَيَّ كَظْهَرٍ أُمِّي / تَوَلَّى مِنْ وَدَكَو پشتی دایکم وایت) ئەمه ش له پیشدا وهک ته لاق بو، جا هه رچه نده میرده که ی ویستبوی له گه لیدا هاو جی بیت نه یه یشتبو وتبوی: ناییت نزیکم بکه ویته وه هه تا خواو پیغه مبه ره که ی له مباره وه بریار نه دهن، جا ئەمه ی به پیغه مبه ر ﷻ، وت: پیغه مبه ریش ﷻ هه ر ده یفه رمو: ئەی خه وله ناموزاته و پیره له خوا بترسه سه بارهت بهو، ده لیت: به خوا لهو جی گادا نه جو لا بوم قورئان دهر باره ی من هاته خواره وه، جا پیغه مبه ره ﷻ دایپوشی ئەوه ی که دایپوشی له کاتی هاتنی وحیددا، پاشان ئەوه ی له سه ر نه ماو پیی فه رموم: (ئەی خه وله خوا سه بارهت به خوت و به هاوسه ره که ت قورئانی نارده وه پاشان ئەم نایه تانه ی به سه رمدا

خوینده وه ﴿قَدْ سَمِعَ اللَّهُ... إِلَى... وَاللَّكْفِرِينَ عَذَابَ أَلِيمٍ﴾

به لی: به راستی خوا بیسه ری هه مو قسه یه که و بینه ری هه مو هه لسه وکه وتیکه، جا ئەگه ر ناگایی و زانیاری به هه مو شتیک نیه چون ئەو رودا وه بیست له هودده یه کدا که خاتون عائیشه له گوشه یه کیدایه و ده لیت: ئەو نافرته ئەوه نده به هیواش قسه ی ده کرد من له زور قسه ی تی نه ده گه یشتم؟ جا ده فه رموی:

۲ ئەو که سانه ی که به ژنانی خو یان ده لین: تو وه کو پشتی دایکم یان وه کو دایکم یان شتیکی لهو شیوه یه ئەوانه بهو قسه یه نابن به دایکیان و حه رام نابن له سه ریان و داکیان ته نه ا ئەو نافرته انهن که ئەوان لیی په یادبون، بیگومان ئەوانه قسه یه کی

له گه لدا کرد، نینجا چوه خزمهت پیغه مبهری خوا ﷺ و روداو دهکی بو باسکرد، نهوسا پیغه مبهری خوا ﷺ پیی فهرمو: {أَعْقِبْ رَقَبَةً قَالَ لَا أَجِدُهَا قَالَ فَصُمِّ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ قَالَ لَا أَسْتَطِيعُ قَالَ أَطْعَمْ سِتِّينَ مَسْكِينًا قَالَ لَا أَجِدُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِفِرْوَةَ بْنِ عَمْرٍو أَعْطِهِ ذَلِكَ الْعَرَقَ وَهُوَ مِثْلُ مَا يَأْخُذُ خَمْسَةَ عَشَرَ صَاعًا أَوْ سِتَّةَ عَشَرَ صَاعًا إِطْعَامَ سِتِّينَ مَسْكِينًا / الترمذی، صححه الألبانی/ بهندهیهک نازاد بکه وتی: دهستم ناکه ویت، فهرمو: دهی دوومانگ لهسه ریهک رۆزو بگره وتی: ناتوانم، فهرمو: خواردنی شهست ههزار بده وتی: دهستم ناکه ویت، جا پیغه مبهری خوا ﷺ به فهرودی کوری عمری فهرمو: نهو سهبه تهی بدری که زهمبیلهیهک بو پانزه یان شانزه مهن خورمای تیدا بو که خواردنی شهست ههزار بو {بؤته و دی لهباتی نهو قسه یه دا بیدات به شهست ههزار. نه م باسه پیی دهوتریت (الظهار) و نه وهش که فارته که ی بو، لیره وه درده که ویت که مهنیک به شی جوار ههزاره له که فارته زیهاردا، که دهکاته نه ندازهی سه رفیتردی سه ری یهک که سه.

5 بیگومان نهو که سانهی که دزایه تی خواو پیغه مبهره که ی ﷺ ده که ن رسواو سه رشو پ کران ههروه کو چون نهو که سانهی پیش نهوان سه رشو پ زه بونکران، جا به راستی نیمه نیشانه کانی روناک که ره وه مان نارد بو نه وهی که خه لگی ریگای راست بگریت و بو خوانه ناسانیش سزای وامان داناوه که سزاکه خو ی گائته یان پیده کات، له ناو ناگری دۆزه خداو هه لبه زو دابه زو یاریان پیده کات.

6 نهو رۆزه ی که خوا هه مویان زیندو دهکاته وه نهوسا پییان ده فهرمویت چییان کرده، خودا هه مو قسه و کرداری نهوانی ژماردوه و خو یان له بریان چوه ته وه و ﷻ ناگای له هه مو شتی که هه یه.

7 نایا نازانی که بیگومان ﷻ ده زانیت به وهی که له ناو ناسمانان و له ناو زه ویدایه هیج سی که سی که قسه ناکه ن مه گهر خودا چواره میان بیت (به و شیوهی که شایسته ی مه قامی خو یه تیه)، وه هیج پینج که سی که نیه مه گهر خودا شه شه میان بیت، و نه که متر له وه و نه زیاتر له وهش نیه مه گهر خودایان له گه لدا بیت له هه رکویدا بن، واته که س نیه که ﷻ به و نه زانیت به لگو به و شیوهی که شیوا ی نهو زاته یه له گه لیدایه، که پاشان له رۆزی قیامه تدا پییان ده لیت: که چیان کرده، بیگومان که خوا زانیاری به سه ر هه مو شتی که هه یه، نه م نایه ته ههروه که به عیلم دهستی پی کردو به عیلمیش کوتای پیهات به لگه یسه له سه ر که مالی عیلمی ﷻ.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا آدْفَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْآثَرِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصَلَوْنَهَا فِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَنَجَّوْا بِالْآثَرِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَتَنَجَّوْا بِالْبَيْرِ وَالنَّفْوَى وَأَنْفَعُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَانشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

خوینتال و درۆ ده که ن، پیویسته لیی په شیمان ببنه وه به راستی خوا دهبوریت و چاپوشی له تاوان دهکات. نینجا په روه ردگار باسی فیدییهی نهو قسه ناشیرینه دهکات و ده فهرمو:

2 جا نهو که سانهی که نه م قسه یه له گه ل ژنانی خو یاندا ده که ن (الظهار) و پاشان په شیمان دهبه وه له و قسه ی که کردویانه و ده یانه ویت نه م ژنانه هه ر حه لال و هاوسه ری خو یان بن، پیویسته یه کی که له م سی ریگایه نه نجام بدن،

یه که م: نازادکردنی به ندهیه کی نیماندار پیش نه وهی هاوجیگای له گه ل نهو هاوسه ره یدابکات، نه وه یه که نیوهی پی نامۆزگاری ده کریت و ﷻ زۆر به ناگایه به وهی که نیوه ده یکه ن، نینجا بو دووه م و سیه م، ده فهرمو:

4 نهوسا هه ر که سی که توانای نازاد کردنی به ندهی نه بیت ده بیت دوو مانگ له سه ریه ک رۆزو بگریت پیش نه وهی بچپته لای خیزانی، سیه میش: نه گهر توانای نهو دوو مانگه رۆزو وهی نه بو ده بیت خواردنی شهست ههزار (خواردنیکی مام ناوه ندی) بدات نه ویش دیسان پیش چوونه لای خیزانی، پاشان ده فهرمو: نه مه بو نه وه یه که نیوه باوهر به یینن به خواو به پیغه مبه ره که ی ﷻ، جا نه وه یه سنوره کانی خودا نه بیبه زینن و بو خوانه ناسانیش سزایه کی به ژان هه یه. ده لئین: که سه لمانی کوری سه خری نه نساری که سیکی تیره ی به نی به یاله یه ژنه که ی خو ی دانا به پشتی دایکی هه تا ره مه زان بچپت جا کاتی که نیوهی ره مه زان رویشت جیماعی

بَيَّأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُنُودِكُمْ
صَدَقَةً ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرٌ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿١٢﴾ ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ جُنُودِكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذ لَم تَفْعَلُوا
وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ لِّمَاتِعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ ﴿١٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قَالُوا قَوْمًا
غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾ لَنْ نُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ
اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَلَّا
إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَهُمْ ذِكْرَ
اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ
﴿١٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾
كُتِبَ اللَّهُ لَآخِلَابِ أَنَا وَرَسُولِي رَبِّ اللَّهُ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

ئيوهيش درن بدن و جيگاي يه كتر بكه نهوه، خوداش جيگاي ئيوه دهكاتهوه و ههر كاتيكيش وتيان: ههستن، ههستن (بؤ ريز له يه كتر گرتن و جيگاي يه كتر كردهوه) چونكه خوا پلهي نهو كه سانهي كه باوهريان هيناوه له ناو ئيوهدها نهى خه لگينه بهر زكر دوهتهوه، نهوانهش كه خاوهنى زانيارين جهندين پلهي زياتريان بي دراوه و خوا زور به ناگايه له وهى كه ئيوه دهيكه. لي ردها دهبيت نهوه بزانيان:

يه كه م: ههستان له بهر خه لك له جيگاي دانيشتياندا شتيكي باشه، نه وهش نه وهيه كه مروف له بهر حاكمي نهو جيگايه، يان ريبوارو ميوانى تازه هاتو يان پيوستى به جهند كه سيك كه نزيك بن له نيمامهوه و كه ساني ترى پيش نهوان جيگه يان گرتن كه نه وهنده پيوست نه بن بهو ئيشه ي كه نيمام دهيه ويئت باسى ليوه بكات، واته: شتيك بيت مه به شتيكي گرنگي پيوه گر يدرا بيت. **دوه وه م:** باش نيه ههستان له بهر كه سيك بهو شيوه نه بيت كه باسمان كرد يان بوهستيت له بهر ده ميداو نهو دانيشتي بيت يان كه سيكي گه ووهو زانا ههر كاتيكي بيت و بروات له مه جليسيكدا له بهرى ههستن نهوه رهوشتي ناگر په رستانه نه موسلمانان، بيغه مبه رمان دهفه رموي: { مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَمْتَلَّ لَهُ الرَّجَالُ قِيَامًا فَلْيَتَّبِعُوا مَعْقِدَهُ مِنَ النَّارِ / ابن ماجه، صححه الالباني / ههر كهس پيي خوش بيت كه خه لك له بهر ده ميدا وهك ههيكه له بوهستن، جا با جيگاي خوي خوش بكات له ناو ناگردا } .

﴿٨﴾ نيا تو نه تبيني نهوانه ي كه بهر گري كرابوون له چفه كردن، پاشان نه وهى كه لبيان قه دهغه كرابو كرد يانه وهو بو تاوان و دوژمنايه تي و سه ربيجي فه رمانى بيغه مبه ر ﷺ له ناو خو ياندا چفه دهكهن و ههر كاتيكي دينه لاي تو سه لامت ليدهكهن به شيوه يه كه خوا بهو شيوه يه سه لامى لي نه كردويت، دهيان وت (السَّامُ عَلَيْكَ / بمریت) و له دلي خو ياندا دهيان وت: بليتت خودا له سه ر نه وهى كه ده ليتين سزامان بدات؟ خوا دهفه رموي: جهه نم به سه بويان كه ده خرينه ناويه وه، نه وسا خراپ ترين جيگايه بويان نه و دوژه خه.

له خاتون عائيشه ي دا يكي باوه ردارانه وه (خوالي رازى بيت) هاتوه كه حوله كه كان هاتنه خزمه تي بيغه مبه ر ﷺ و وتيان: (السَّامُ عَلَيْكُمْ / بمرن) جا دا يكم ان عائيشه وتي: ئيوه بمرن و نه فريني خواتان لي بيت و غه زه بي خوا برزيت به سه رتاندا بيغه مبه ر ﷺ فه رموي: { مَهَلًا يَا عَائِشَةُ عَلَيْكَ بِالرِّفْقِ وَإِيَّاكَ وَالْغَنَفِ وَالْفُحْشِ قَالَتْ أَوْلَمْ تَسْمَعْ مَا قَالُوا قَالَ أَوْلَمْ تَسْمَعْ مَا قُلْتُ رَدَدْتُ عَلَيْهِمْ فَيَسْتَجَابُ لِي فِيهِمْ وَلَا يُسْتَجَابُ لَهُمْ فِي / متفق عليه / نهى عائيشه هيو اشبه، ده بي نه رمنويان بيت و دور كه وه ره وه له توندوتيزي و قسه ي پيس وتي: تو وام بيده ليتت! نهى گويت لي نه بو چيان وت؟ فه رموي: نهى تو گويت لي نه بو نه وهى من وتم: وه لامم دانه وه، جا دوعا من وهر گيرا له دزي نهوان له حاليكدا كه دوعا له وان وهر نه گيرا له دزي من } . به لي خوانه ناس شه رمي له هيچ نيه و ههر چي به ده ميابيت له خراپه نايگه رينيتته وه.

﴿٩﴾ نهى نهو كه سانه ي كه باوه رتان هيناوه ههر كاتيكي چفه تان كرد هه رگيز بو گوناح و دوژمنايه تي و دزايه تي فه رمانى بيغه مبه ر ﷺ چفه نهكهن، به لكو بو چا كه و پاريزكاري چفه بكه ن و لهو خوايه بترسن كه سه ر نه نجام له لاي نهو كو ده كرينه وه بو حيساب و پاداشت و سزا. ئيسلام نا بهو شيوه يه په يره واني خوي ته مي دهكات. ئينجا دهفه رموي:

﴿١٠﴾ چفه ههر له شه يتانه وه يه بو نه وهى باوه رداران خه مبار بكات خو مه گهر به ئيزنى خوا نه گينا هيچ زيانك به وان نادات ده ي سا باوه رداران با ههر به خوا پشت بهستن. بيغه مبه ر ﷺ دهفه رموي: { إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ الْآخَرِ حَتَّى تَحْتَلِطُوا بِالنَّاسِ مِنْ أَجْلِ أَنْ يُخْرَنَهُ / متفق عليه / نه گهر سي كه سيون دوانتان چفه نهكهن به يه كه وه بين نه ويترتان تا تيكه لاو ده بن به خه لك چونكه نهو چفه يه نه ويترتان خه مبار دهكات }

﴿١١﴾ نهى نهو كه سانه ي كه باوه رتان هيناوه ههر كاتيكي بييان وتن له دانيشندا ماوه و درن بدن و جيگاي يه كتر بكه نه وه ده

پيغهمبهري خوا ﷺ دهفهرموى: { لَا يُقِيمُ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ فَيَجْلِسَ فِيهِ، وَلَكِنْ تَمَسَّحُوا وَتَوَسَّعُوا / متفق عليه / هيج پياويك پياويكى تر له و جيگايه كهدانيشتوه ههلهستينيت و خوى دانيشيت له و جيگايه دا، بهلام درن بدن و جيگاي دانيستنكه فرهوان بكن } .
دهبيت ماناي نايهتهكه و ماناي نهم فرموده يانهش بهو شيويه بومان شي كردنه وه كاريان پي بكريت، جا دزايه تي نامينيت .
والله اعلم . وه لهم نايهته دا نامازه به پله و پايه زانايان دهكات،
ئينجا پهروهردگارمان موسلمانان ته مي دهكات كه چون قسه بكن له خزمهت پيغهمبهردا ﷺ و دهفهرموى:

11 ئەى ئەو كەسانەى كە باوەر تان هیناوه هەر كاتيك چفه بكن له گهل پيغهمبهردا ﷺ دهبيت پيش نه وهى كاتي بگرن به و چفه كردنه چاكه يه بكن، نه وه باشه بوتان و پاكه وه كهرترتانه له تاوان، نه وسا نه گهر هيچتان دست نه كهوت بيكه به چاكه نه وه بيگومان كه خوا داپوشهري تاوانه كانه و ميهره بانه بو بنده كاني و گوناھتان له سهر نانسريت نه گهر چفه تان كرد له گهلدا، به لي پيغهمبهردا ﷺ بو هه مو مرؤفه و شتيكى چاك نيه كه سيك بو ئيشي تايه تي خوى كاتي بگريت و قسه يه كى له گهلدا بكات كه كه سيكى تر سودى لي ودرنه گريت، جا نه گهر واى كرد با چاكه يه ك بكات له گهل هه زاراني باوهردارندا تا نه و كات گرته ي بوخوى بو پر بكاتوه، لي ره دا موسلماناني تيگه ياند كه كات گه ليك به نرخه به تايه بت كاتي پيغهمبهردا ﷺ و نايي به شتي كه مه وه له دست بدرت و هه مو خه لك له كاته كاني نه ودا شهريكن . جا نه گهر دهسلاتي نه بو نه ويش ههر نوممه تي نه وه و نه وه نده ي پيده بريت و خوايش چاوپوشى لي دهكات تا نيتر نه زانه كانيش ههر له خو يانه وه كاتي نه گرن، پيغهمبهردا ﷺ به شهرم بو له سهرخوى نه هاتوته جواو به لام خوا موسلمانان ته مي دهكات و خه لك هه مو به نده ي نه ون و شهريان لي ناكات و هه مو راستيه كيان بو باس دهكات . ئينجا دهفهرموى:

12 نايأ به لاتانه وه سه خته پيش نه وهى چفه بكن چاكه گه ليك بكن؟ نه وسا نه گهر نه تانكردو خوا نه و باره ي له سهر لابردي ده ي سا نويزه كانه تان بكن و زهكات بدن و په پره وى فه رمانى خودا و پيغهمبهردا ﷺ بكن، نه وسا خوا زور به ناگايه به وهى كه ئيوه ده يكه ن . جا الله ﷻ پاش نه وهى موسلماناني وشياركردوه له باره ي كاته كاني پيغهمبهردا ﷺ و تيگه ياندين كه به سو كى ته ماشاي كاته كاني مه كهن، به م نايه ته بريارى نايه تي پيشخوى له سهر موسلمانان سو ك كرد .

13 نايأ تو نه وانه ت نه بيني كه دوستايه تيان كرد له گهل گه ليكدا كه خوا غه زه بي ليگرتوون كه جوه كان بون، نه وانه نه له

ئيوه و نه له نه وانيشن و به درؤ سو يند به خوا دهخون و خو يشيان ده زانن كه درؤر ده كهن واته: مرؤفه دووره كان نه له گهل موسلمانانان و نه له گهل خوانه ناسان به لكو به وروه شته بي نرخانه يان ده يانه وي ت له ههردوولا بخون، به لام زور نايات له ههردوولا رسوا ده بن و رؤزي قيامه تيش له سزادراوان ده بن .

14 خواي خاوه ن دهسلات سزاي توندى ناماده كردوه بو يان، چونكه به راستي نه وان ئيشي زور خراپيان ده كرد .

15 سو ينده كاني خو يان كردوه به سپر بو خو يان تا خه لك به چاكيان بزاني ت كه چي نه وان ريگاي بلا و كردنه وه ي ناييني خودا ده گرن، جا بو نه وان سزايه ك هه يه كه گالته يان پي دهكات، چونكه نه وان به و كرداره يان گالته يان به موسلمانان ده كرد .

16 نه وان نه سهروه ت و سامانيان و نه منالانيان له لاي خوا هه رگيز هيج سو وديك به وان ناگه يه نن، نه وان ياراني ناگرن و بو هه ميشه تييدا ده مي ننه وه .

17 رؤزيك كه خوا هه مويان زيندو ده كاته وه، جا سو يندي بو دهخون وه ك چون له دنيا دا سو يند بو ئيوه دهخون به درؤوه و گومان ده كهن له سهر شتيكى به سودن بو نه و رؤزه يان، خوا ده فهرموى: بزاني بيگومان ههر نه وانن درؤزن، نه و سو ينده درؤ يانه كه ده يخون هيج سو ديكيان پينادات .

18 شه يتان به سه رياندا زال بو وه رام و دهسته موى خوى كردن، جا يادي خوداي له بير بردنه وه، نه وانه پي ري شه يتانن، بزاني به بيگومان پي ري شه يتان ههر خو يانن كرده سوتا و ره نجه رؤ، جا پيغهمبهردا ﷺ يه كيك له هو كاره كاني زالوني شه يتانمان بو باس ده كات و ده فهرموى: { مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا بَدْوٍ لَا تَقَامُ فِيهِمُ الصَّلَاةُ إِلَّا قَدْ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ اللَّذْبُ الْفَاصِيَةَ / النسائي، حسنه الألباني / هيج سي كه سيك نيه نه له ديها تي كدا و نه له هيج ره وه ندي كدا كه نو يزي تي دا نه كري ت مه گهر شه يتان زال بو بيت به سه رياندا، سا پيويسته له سه رتان كه يه كبن نه وسا گورگ نه و حه يوانه ده خوات كه دوركه وتي پته وه له نازه له كاني تر } .

19 بيگومان نه و كه سانه ي كه دزايه تي خوا و پيغهمبهردا ﷺ ده كهن، نه وانه وان له ناو سه رشؤر ترين و داماو ترين خه لك اندان .

20 خوا بو خوى و پيغهمبهردا ﷺ واى داناوه كه سه ركه وي ت و دوژماني ته فرو تونا و رسوا بكات، چونكه به راستي خوا به هي زو دهسلات داره به سه ر هه مو شتي كدا و له كاتي دياري خو يدا تو له له دوژمنان و مرده گري، راسته الله ﷻ مؤ له ت ددات، به لام پشتگوي ناخات (إِنَّ اللَّهَ يُمَهِّلُ وَيَلْهِيهِمْ) .

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ
حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۲۳﴾

۳۴

سُورَةُ الْحَشْرِ

۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱﴾
هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوْلِي الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنَّهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَرِبُوا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُمْ ﴿۲﴾ وَلَوْ لَا أَنْ كُنِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿۳﴾

منیش دهبی به حهفتاوسی به شهوه همویان له ناو ناگردان
له روژی قیامتدا بیجگه له یهک بهشیان، وتیان: نهی پیغهمبهری
خو ﴿۱﴾ کییه نهو به شه؟ فه رموی: نهو کهسه یه که له سهر نه م
ریبازه بیته که خووم یارده کانی له سهره { له م فه رموده یه دا
پیغهمبهر ﴿۲﴾ دفه رموی: " اُمّی " واته همو نهوانه ی که خو یان
به شوین که وتوی پیغهمبهر ﴿۳﴾ دزانو و پییشیان وایه که هر
نهوان له سهر حهقن و جگه لهوان نه هلی ناگره نه مه بیروبوچونی
همویانه به لام هر یهک بهش لهو حهفتاوسی فیرقه یه حهقی
بیکاوه که شوینکه وتوانی راسته قینه ی پیغهمبهر ﴿۴﴾ و
یارده کانییه تی و نه م نایه ته لی رده دا به حیزبی خوا ناوییان ده بات،
جا بو نه وهی بزانیته کامانه نهو تاقمه رزگارده وا هه ندیک له
سیفه ته کانی باس ده که یین:

یه که م - نه و به شه نه که دوستایه تی و دژمنایه تیان له بهر خواهه
پیغهمبهرمان ﴿۱﴾ دفه رموی: { أَوْتُقُّ عُرَى الْإِيمَانِ الْمُوَالَاةَ فِي اللَّهِ
والمعاداة في الله والحب في الله والبغض في الله / الطبراني، صححه الألباني/
به هیترتین دهسته ی نیمان دوستایه تی له بهر خواو دژمنایه تی
له بهر خواو خوشه ویستی له بهر خواو رق لیبونه وه له بهر خوا
دهسه لاتنداری گه ورده یه { .

وه سفی **دوهه میان** - نه و به شه نه که جهاد ده که له پیناوی اللّٰه
دا، پیغهمبهرمان ﴿۲﴾ دفه رموی: { لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ

۲۳ شتی وا نه گونجاو رهوانیه که سییک که باوهر به خواو
به روژی دواپی بکاتو دوستایه تی ش بکات له گهل که سییکدا که
دژمنایه تی خواو پیغهمبهرده کی ﴿۱﴾ بکات، نه گهر جی نهو گه له
باوکانیان بن یان ره لکه کانیان بن یان براکانیان بن یان
عه شیرته کانیان بن، جا نهو که سه ی ناوا خو ی له خوانه ناسان
هر که سیکی بن دوور گرتو دوستایه تی له گهل نه کردن نهوانه
که خوا له ناو دلینا دا باوهری جیگیر کردوه و به هیزی تاییه تی
خو ی یارمه تیان ده داتو ده یان خاته ناو باختیکه وه که چه ندین
جوگه ی به ناودا ده رواتو بو همیشه تییدان، خدا رازیه لهوان
به هو ی نهو کاره باشانه ی که کردویانه و نهوانیش رازین لهو
به هو ی نهو همو چاکه ی له گه لئانی کردوه، نهوانه تاقمه و حیزبی
خودان و خوشه ختن له هه ردوو دنیادا.

نه م نایه ته چه ند شتیکی گرنگ ده خاته پیش چاومان،

یه که م: ناگونجیت باوهردار له گهل دژمنانی خواو پیغهمبهردا ﴿۱﴾
دوستایه تی هه بیته، نه گهر بینرا که موسلمانیک دوستایه تی
دژمنانی خواو پیغهمبهری ﴿۲﴾ ده کات نه وه نهو که سه بیباوهر با
خویشی به موسلمان بزانیته و خاوه ن نو یژو روژیوش بیته، وه ک
دغه رموی: ﴿ وَمَنْ يَتَّوْبْهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ / واته: هه رکه س له نیوه
نهوان بکات به دوستی خو ی جا به راستی نهو که سه ش لهوانه
﴿ مائیده / ۵۱

وه پیغهمبهریشمان ﴿۱﴾ دغه رموی: { لَا يُحِبُّ رَجُلٌ قَوْمًا إِلَّا جَعَلَهُ اللَّهُ
مَعَهُمْ / احمد، صححه الألباني / هرر پیاو ییک هه رگه لیکی خوش بویت اللّٰه
له گهل نهوانی داده نی {

دوهه م: له م نایه ته دا باس له حیزبی خوا ده کات نه ک
حیزبه کان، چونکه باوهرداران همویان ده بیته یه ک ریزو یه ک
حیزب بن به لئ جیاوازی بیرورا له چوارچیوه ی ناییندا شتیکی
ناساییه به لام نابیته هو کاریک بیته بو دووبه رده کی نیوان
باوهرداران، به لام به هو ی دور که وتنه وه ی موسلمانان له نایینه
به رزو به ریزه که ی نیسلام و لاسایی کردنه وه ی بیباوهردان نه وه ی
که پیغهمبهری خوا ﴿۱﴾ باسی لی کردوه روی داوه پیغهمبهرمان ﴿۲﴾
فه رموی: { لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِي مَا أَتَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ حَذْوَ النَّعْلِ بِالنَّعْلِ
وَإِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ تَفَرَّقَتْ عَلَى ثِنْتَيْنِ وَسَعِينَ مِائَةً وَتَفَرَّقَتْ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ
وَسَعِينَ مِائَةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا مِائَةً وَاحِدَةً قَالُوا وَمَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
قَالَ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي / الترمذي، حسنه الألباني / به دلنئیاییه وه به سهر
نه م نومه ته ی مندا دیته نه وه ی که هات به سهر به نی نیسرائیل دا
هه روه ک تایی پیلاو بو تایی پیلاو به بی جیاوازی و پی به پی،
به راستی به نی نیسرائیلی بون به حهفتا و دووبه شه وه و نومه تی

عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ / البخاري/ هه میسه به شیک له م نومته م بؤدومه زرانندی حهق و راستی که نایینی پیروزی ئیسلامه غهزا ده کهن که ناشکراو بالا دهستن ههتا روژی قیامته {

وهسفی سیهمه و جوارهمو پینجه م وشه شه م و حهوته میس له سورتهی مائیده نایهتی په نجاو جواردا هاتوه که ده فهرموی:

﴿ يَتَّيَمُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ ئه ی

باوپرداران هه راکم له ئیوه له نایینی خوئی په شیمان ببیته وه، نه وسا نه وهنده نابات خوا گه لیک دینی که خوا خوئی دهون.. نه وانیش خویان خوئی دهویتی.. له لای باوپرداران خویان به کهم ده گرن.. به عیزتن دژ به خوانه ناسان.. که غهزا ده کهن له ریگی به زرکردنه وهی نایینی خواداو له لومه ی کهران ناترسن ﴿

وهسفی هه شه میان: له چاکه کاریدا چاو له خرابه کاری خه لک ناکه ن وهک پیغه مبه رمان ﴿ فهرمویه تی: ﴾ {بَدَأَ الْإِسْلَامَ غَرِيبًا ثُمَّ يَعُوذُ غَرِيبًا كَمَا بَدَأَ فَطَوْبَى لِلْغُرَبَاءِ قَبِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ الْغُرَبَاءُ قَالَ الَّذِينَ يُصَلِّحُونَ إِذَا فَسَدَ النَّاسُ / السلسلة الصحيحة/ ئیسلام له سه ره تادا به غه ربیی هاتوه، له پاشان هه م غه ربی ده بیته وه هه روهک له سه ره تاوه هاتوه نه وسا خو شبه ختی بؤ نه وغه ربیانه، بیژرا ئه ی پیغه مبه ری خوا ﴿ ئه و غه ربیانه کی؟ فهرموی: ئه و که سانه ن که هه ر کاتی خه لکی خرابه ی کرد نه وان چاکه ده کهن { واته (امعة) نین به رژه وهندی و مه صلحه ت و واقع ناکه ن به خوی خویان و هاوړهنگ نابین له گه ل واقعدا به لکو هه ولده دن واقع ی خراب بگوړن،

وهسفی نو هه میان: نه وهیه که دورن له بهش به شی و حیزبایه تی، له سورتهی نه نعم نایه تی/ سه دو په نجانؤدا ده فهرموی: ﴿ بیگومان نه و که سانه ی که نایینه که ی خویان پارچه پارچه کرده و دهسته ی له یه کتر حیوازیان پیک هیناوه تونه ی محمد هیج په یوه ندیه کت به وانوه نیه کاری نه وان هه ر له لای خودایه پاشان پینان ده لیت حیان کرده ﴿

پیغه مبه رمان ﴿ فهرموی: ﴾ {عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْفِرْقَةَ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ وَهُوَ مِنَ الْإِثْنَيْنِ أَبْعَدُ مَنْ أَرَادَ بُجُوحَةَ الْجَنَّةِ فَلْيَلْزِمِ الْجَمَاعَةَ / الترمذي، صححه الألباني/ واجبی سه رشان تانه که یه ک بن وخوتان دوربگرن له بهش به شی، سا بزنان شهیتان له گه ل په کدایه و له گه ل دواندا دورتره، جا هه رکه سیك ناوه راستی

به هه شتی دهویتی بابجیته ریزی نه و موسلمانانه وه که وهک پیغه مبه ر ﴿ و یاره کانی وان {

ئهمه هه ندیک بون له سیفه ته کانی حیزی خوا، جا نه وهی که ئهم سیفه تانه ی تیدا بیت نه وه ئومیدی هه بیت که له حیزی خوادا بیت، نه گینا قسه ی بیکرده وه بیجگه له زیان هیج سویدیکی نابی. له سورتهی به قهره نایه تی دو سه دو سه ژده دا ده فهرموی: ﴿ بیگومان نه و که سانه ی که باوهرپان هیناوه نه و که سانه ی که کوچیان کرده و غه زایان کرده له ریگی خوادا، نا نه وان هه یواداری رحه مته ی خودان و به راستی خوا زور لیبوره و زور میهره بانه ﴿

وه له سورتهی نه نفال نایه تی حه فتا و جواردا ده فهرموی: ﴿ ئه و که سانه ی که باوهرپان و کوچیان کرده و له ریگی خوادا غه زایان کرده و نه وان هه ش که جیگیان به وان داوه و یارمه تیان داون، نا نه وان هه ن به راستی باوهرپان بؤ نه وان هه یه له یخوشبون و روژیبه کی به ریژ ﴿.

جا نه گه ر ده ته ویتی بزانیته له و به شهیت ده توانیت خوت تاقی بکه یته وه به م شیویه: نه گه ر هه موموسلمانیکت به به شیک خوت دانا و سودو زیانی نهوت به هی خوت زانی و نه ت و ت: نه وه له ئیمه یه و نه وه له ئیمه نیه و به کردار نه وه ت سه لماندو هه روا وه سفه کانی تریشت له خؤدا به کرده وه بینا نه وه راسته که یته تۆ له و به شهیت، نه گینا راست ناکه یته تۆ له و به شهیت هه ر چه ند قسه ی قه لوه نایابیش بکه یته، جا نه گه ر باوهرت به قیامته ت و حیساب هه یه و فهرمانی خوا و پیغه مبه ره که یته ﴿ به لاوه راسته دوربکه وه له و پارچه پارچه یبه و نه خوت و نه خه لکیش بخه لته تینه، به راستی ده ست بگره به نایینه که ی خوا وه و بگره ی به شوین نه و به ش و تاقمه راسته داو پال بدن به یه که وه و یارمه تی نایینی خودا بدن خوایش یارمه تی ئیوه ده دات ﴿ نه ی خاوه ن باوهرپان نه گه ر یارمه تی نایینی خوادا بدن خوایش یارمه تی ئیوه ده دات و پیتان بته و ده کات و به دژمان نابهن ﴿ محمد/ ۷ .

به س بخه لته تین به پله و پاره هه ردو و دواپاندیت و سه ره تیان شیرینه و کو تاییان تاله، پیغه مبه رمان ﴿ فهرموی: ﴾ {إِنَّكُمْ سَتَحْرُصُونَ عَلَى الْإِمَارَةِ وَسَتَصِيرُ حَسْرَةً وَنَدَامَةً نَعْمَتِ الْمَرْضِعَةِ وَبُنْتِ الْفَاطِمَةَ/ احمد، النسائي. صححه الألباني/ به بیگومان ئیوه زور سورن له سه ر نه میرایه تی که زور نابات ده بی به هوی خه م و په شیمانی، شتیکی چاکه شیردرو ناخوشه شیر بره وه، سه ره تا که ی خو شیه و کو تاییه که ی خه م و په ژاره یه {.

سورتهی حشر که سورتهی په‌نجاونۆهه‌می قورئانه، له مه‌دینه‌دا هاتوته خواره‌وه، بیست و چوار نایه‌ته، و تراوه به‌گوپیره‌ی دابه‌زین سورتهی نه‌وه‌وو هه‌شته‌مه، پاش سورتهی (البینه) و پیش (النصر) له پاش دهرگردنی (به‌نی نه‌زیر) له سالی چواره‌می کۆچی دابه‌زیوه. سورتهی (به‌نی نه‌زیر) یشی پی‌ده‌وتریت، چونکه دهرباره‌ی ئەوان هاتوته خواره‌وه. ئەم سورته "منسوخ"ی تیدانیه، به‌لام و تراوه نایه‌تی هه‌وته‌می "ناسخ"ی نایه‌تی یه‌که‌می سورتهی ئەفاله.

سه‌عید کوری جوبه‌یر ده‌لێت: { قُلْتُ لِابْنِ عَبَّاسٍ سُورَةُ الْحَشْرِ قَالَتْ قُلْتُ سُورَةُ النَّصْرِ / متفق عليه / وتم: به‌ ئیبنوعه‌باس سورتهی حشر وتی: بلێ: سورتهی نه‌زیر } واته: ئەم سورته له‌باره‌ی جوله‌که‌کانی به‌نی نه‌زیره‌وه دابه‌زیوه. به‌نونه‌زیر کۆمه‌لێک بون له جوه‌کان که له پاش زالبونی رۆم به‌سه‌ر شام‌داو کوشتنی زۆریک لێیان هه‌ندیکیان وه‌ک به‌نوقوره‌یزه‌و به‌نو نه‌زیر رایانکردو له ده‌وروبه‌ری مه‌دینه نیشه‌ جیبون، کاتیکی پیغه‌مبه‌ر ﷺ کۆچی کرد بۆ مه‌دینه له‌گه‌ڵ جوله‌که‌کاندا په‌یمانی به‌ست، جا له‌پاش روداوی " بیری مه‌عونه " که پاش شه‌هادته‌ی ده‌که‌س و پاشان په‌نجاو نۆ که‌سی تر له یارانی پیغه‌مبه‌ر شه‌هید کران، له‌و روداوه‌دا عه‌میری کوری ئومه‌یه‌ی زه‌مه‌ری توانی به‌ سالی بگه‌رپه‌ته‌وه له‌ ریگه‌دا دوو که‌سی له خێلی " بنی عامر " کوشت که نه‌یزانی بو ئەوانه له‌گه‌ڵ پیغه‌مبه‌ردا هاوپه‌یمانن، کاتیکی که گه‌رپه‌یه‌وه پیغه‌مبه‌ری ﷺ له روداوه‌که ناگادا کرده‌وه، پیغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌ولیدا که خوینی ئەو دوو کوزراوه کۆبکاته‌وه و بیدات به‌ خاوه‌نی ئەو دوو کوزراوه، جا پیغه‌مبه‌ر ﷺ له‌گه‌ڵ چه‌ند یاریکی به‌رو به‌نونه‌زیر که‌وته‌ری تا وه‌ک هاوپه‌یمانیک داوای یارمه‌تیا لێ بکات، خۆ که پیغه‌مبه‌ر ﷺ گه‌یشه ناویان ئەوان له‌رواله‌تدا ناماده‌ی خویان بۆ یارمه‌تی پیغه‌مبه‌ر ﷺ دهرپه‌ری، به‌لام ئەوان له‌ژیره‌وه خه‌ریکی پیلانیکی گلاوبون دژ به پیغه‌مبه‌ر ﷺ و ئەم کاته‌یان به‌هه‌لیکی باش زانی که پیغه‌مبه‌ر ﷺ بکوژن، جا " عمر بن جحاش " وتی: ئەوه من ده‌چه‌سه‌ر ماله‌که‌وه‌وه له‌وئ به‌رداشیک دده‌م به‌سه‌ریدا. جا ﷻ پیغه‌مبه‌ری ﷺ له‌و پیلانه ناگادار کرده‌وه، ئیتر پیغه‌مبه‌ر ﷺ به‌بی ئەوه‌ی که شتیکی بلیت هه‌لساو یه‌که‌سه‌ر به‌ره‌و مه‌دینه گه‌رپه‌یه‌وه، جا پیغه‌مبه‌ر ﷺ " عُمَدُ بنِ مَسْلَمَةَ "ی ره‌وانه‌کرد بۆ ناویان تا پێیان راگه‌یه‌نیت به‌ هوی ئەو په‌یمان شکاندن و خیانه‌ته‌یان ده‌بی مه‌دینه به‌جی به‌لین و ده‌رۆژ ماوه‌ی پیدان که له پاش ئەو ده‌رۆژه هه‌رکه‌س بمینیت لێده‌دریت. به‌لام " ابن‌أبي " په‌یامی بۆناردن که ئیوه

قه‌لا گه‌لیکی گه‌وره‌تان هه‌یه‌و منیش به‌ دوو هه‌رزا چه‌که‌داروه نامادم که یارمه‌تیا بده‌ین و جوله‌که‌کانی تری غه‌ته‌فانیش یارمه‌تیا بده‌ن، جا له‌شوینی خۆتاندا بمینینه‌وه، ئەوانیش ته‌ماع گرتنی و دهرنه‌چون و خویان بۆ شه‌پرکردن له‌گه‌ڵ پیغه‌مبه‌ردا ناماده‌کرد. جا پیغه‌مبه‌ر " ئیبنو ئومی مه‌کتوم " ی له مه‌دینه له‌جیبی خۆی داناو ئالای به‌ده‌ست عه‌لی کوری ئەبو تالبه‌وه داو به‌ره‌و به‌نو نه‌زیر که‌وته‌ری، ئەوسا پیغه‌مبه‌ر ﷺ گه‌مارۆی دان و چه‌نددار خورمایه‌کی به‌رچاوی برین، ئەوانه‌یش که به‌لێنی یارمه‌تیا داو به‌ به‌نونه‌زیر درۆیان له‌گه‌ڵ کردن و نه‌هاتن به‌ده‌میانه‌وه، ئەوانیش پاش ئەوه‌ی که زانیان هه‌یچان پیناکریت وتیان: به پیغه‌مبه‌ر ﷺ که دهرده‌چین، به‌لام پیغه‌مبه‌ر ﷺ قه‌بوئی نه‌کرد، پاشان پیغه‌مبه‌ر ﷺ پیی فه‌رمون: دهریچن و خوینی خۆتان بۆخۆتان و له ماله‌کانیشتان ته‌نها باری حوشتریکتان بۆ هه‌یه که ببه‌ن که چه‌ک و پۆشاک جهنگی تیدا نه‌بن، جا ئەوان ئەوه‌ی که بۆیان کرا له باری حوشتریک بردیان ئەوه‌ش که پێیان نه‌ده‌برا بۆئه‌وه‌ی ده‌ستی موسلمانان نه‌که‌ویت به‌ده‌ستی خویان ده‌یان شکاندو له ناویان دهربرد، ئەم رو داوه له " ربیع الأول "ی سالی چواره‌می کۆچی روی دا بۆ ماوه‌ی پانزه‌رۆژ پیغه‌مبه‌ر گه‌مارۆی قه‌لاکانی دان و له‌م غه‌زایه‌شدا مالتیکی زۆر به‌ده‌ست موسلمانان که‌وت و پاله‌وانی به‌ناوبانگی به‌نونه‌زیر " عروک " به‌ ده‌ستی عه‌لی کوری ئەبو‌تالب کوزراو له‌م خێله‌ ته‌نها دووکه‌س موسلمان بوون: " یامین بن عمیر بن کعب " وه " أبو سعد بن وهب ". وه ئەم سورته له سه‌ر ئەم روداوه باس ده‌کات.

به‌ناوی ﷻ ی زۆر به‌سۆزو بێنیه‌یه‌ت میه‌ره‌بان

① ئەوانه‌ی که له‌ناو ئاسمانه‌کان و له‌ناو زه‌ویدا هه‌ر پاک‌ی و بێ عه‌یبی خودایان یاد کرده‌وه هه‌ر خۆیه‌تی ده‌سه‌لاتدارو دانا.

② خوا ئەو زاته‌یه که خوانه‌ناسانی خاوه‌نانی په‌راو (به‌نی نه‌زیر)ی له جیگای خویاندا دهرپه‌راند (به‌هۆی لاساری و په‌یمان شکاندنی خۆیان‌وه) له‌کاتی یه‌که‌م دهرکردنیدا ئیوه گومان‌تان نه‌ده‌کرد که ئەوان دهرچن و ئەوانیش وایان ده‌زانی که کۆشکه‌کانیان له‌ده‌ست تۆله‌ی خودا دهریان ده‌کات و ده‌یانپارێزیت، جا خودا به‌شێوه‌یه‌ک هاته سه‌ریان که هه‌رگیز خویان گومانیان نه‌ده‌کرد و ترسی فره‌دایه ناو دلێانه‌وه، که به‌ ده‌ستی خویان و به‌ده‌ستی خواناسان ماله‌کانی خۆیان وێران کرد، سا ئیوه‌یش ئەی خاوه‌ن دیدو بۆچونه ورده‌کان له‌م به‌سه‌ره‌اته په‌ند و ئامۆژگاری وهریگرن و له تۆله‌ی خودا بترسن، خودا سه‌ربازی زۆره‌و ریگای تۆله‌سه‌ندنه‌وه‌ی لێ ناگیریت.

خودایه و شتی خراپتان نه کردوهو بو ئه وهیه که خوا سنوربه زینان سه رشور بکات و به بی شهر ناوچه که چول بکن. **۶** نه وهی که خودا داویتی به پیغه مبه ره کهی له سه روهت و سامانی خوانه ناسانی ده ور به ری، به بی نه وهی که نیوه چاره وی و سواری تیدا ماندو بکن به لام خودا خوی پیغه مبه ره کهی زال دهکات به سهر نه و که سهی که نارده زوی لیبت و خودا توانای ههیه به سهر هه مو شتی کدا و هیچ شتی که ناتوانیت ریگای نارده زوی نه و زاته بگریت.

۷ نه و سامانهی که خوا نا به و شیوهیه که له پیندا و ترا گه رانده وه بو پیغه مبه ره کهی نه مه مالی خواجه و ددریت به م پینج تاقمه: بو پیغه مبه ر و بو به ری عه بدولوته لیب و به ری هاشمه له خزمانی پیغه مبه رو بو هه تیوانه و بو هه زارو که مدهسته کانه و بو نه و ریبارانهیه که له ریگادا پارهدیان پی نامینیت، خوا نه و ماله ناوه ها بلا و دهکاته وه بو نه وهی نه و مالانه له نیوان سه روهتمه نداندا کو نه بیته وه واته: نیسلام سه رمایه داری پیخوش نیه به لام قه دهغه ی نه کردوه، چونکه به دریزی میزو هه سه رمایه داران بون که دزایه تی پیغه مبه ران و پیوا چاگانیان کرده و دهیکه ن و به هو ی نه و سه روهت و سامانه وه خراپه و تاوانیان له سه ر زه ویدا بلا و کرده ته وه، نیسلام به پهیره وی کردنی گوپانکاری دروست دهکات، جا نه وانیهی که سه رمایه دارن و پله و پیایه دارن نایانه وی هیچ گوپانکاریهک روبدات له بهر نه وه دز به نیسلام راده وستن، نیسلام ریگایه کی داناوه ماوه نادات که سه روت و سامان ته نها له ناو یهک کومه لی تایه تدا نه م ده ست و نه وده ست بکات، چونکه زوری مال هوکاریکه بو نه وهی که مرؤف له سنوری خوی دهرچیت، هه روهک له سورتهی شورا نایه تی/بیس و حه وت دا ده فه رموی: نه گه ر خوا ریزی فره وان بکات بو بنده کانی نه وه به دنئیاییه وه خراپه کاری دهکن له ناو زه ویدا

ته نانه ت پیغه مبه ر پینش هه مو کهس نه و بهرنامه یه ی به سه ری خویدا نه نجام داوه زه کاتی نه خواردوه فه رمویه تی: {زهکات حه رامه له سه ر محمد و نالی محمد} وه ده فه رموی: {نیمه ی کومه لی پیغه مبه ران نیس مان لی نابریت، نه وهی که لیمان به جی دهمینیت مالی موسلمانانه} جا نه وهی که پیغه مبه ر پیتان ددات له وماله نیوه پش وه ریگرن و نه وه یه ی که بهرگری دهکات لیان نیوه پش وازی لی بهینن و له خوا بترسن، بیگومان خودا تو له ی زور سه خته. نه م نایه ته گه وره یی سونه تی پیغه مبه رمان پیشان ددات و دهوامان لی دهکات نه وهی که پیغه مبه ر فره مان ی پیده دات به جی بهینن و نه وهی که قه دهغه ی کرده وازی لی بهینن، دیسان نه م نایه ته دهمکوتیکه

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ **۴** مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْسَةٍ أَوْ نَرَكْتُمْوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْحَزِي الْفَلْسِقِينَ **۵** وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ **۶** مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ **۷** لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ **۸** وَالَّذِينَ بَوَّءُوا الدَّارَ وَالْآيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُجِئُونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ **۹**

۳ نه گه ر خوا نه و دهرچونه ی له سه ر نه وان پینتر تو مارنه کردایه، به دنئیاییه وه هه ر له دنیادا سزای ددان و له ریزی دواپیدا سزای ناگریان ههیه، نه م تاقمه جوله که پاش شهش مانگ له دوا ی به در به هو ی خیانته تی خو یانه وه دهرکران و ماوهیان پیدرا، جگه له شمشیر هه رس ی کهس باری و شتریک که ل و په ل له گه ل خو یاندا دهر بکنه و برؤن.

۴ بو یه نه وه یان به سه رهات، چونکه نه وان به راستی دزایه تی توندی خودا و پیغه مبه ره که یان کردو هه ر که سه یکیش دزایه تی خودا بکات، نه وسا بزنان بیگومان که خوا تو له ی زور سه خته و تو له یان هه ر ناوه ها لی و ه رده گریت. جاکاتی که پیغه مبه ر فره مان ی برین و سوتاندنی خورمای ناوچه ی (بو هیره ی) دا تا ناومیدیان بکات له باخه کانیان و شه ری له سه ر نه کنه، دیاره نه وه ده می مو نافق و جوله که کانی کرده وه بو قسه ی ناشیرین کردن نه مه له لایه که وه، له لایه کی تره وه نه و موسلمانانه ی که فره مان ی برینی نه و دار خورمانه یان به سه را درابو شتی که بو له ناو دنئیاندا و تیان: له پیغه مبه ر پر سیار ده که یان: نایا له سه ر نه وهی که به ریومانه پاداشمان ههیه و له سه ر نه وهی که نه مان بریوه تاوانمان له سه ره؟ جا الله، نه م نایه ته ی نارد که ده فه رموی:

۵ هه ر دارخورمایه کتان بریوه یان وازتان لی هیئا که له سه ر بنی خوی بمینیته وه و نه تان بریوه، نه وسا هه موی به نیزنی

بیگردون و هیچ شتیکیش نیه که له ناگر نزیکتان بکاته وه مه گهر
 نه وهی که نیوم له وه بهرگری کردوه { جا نه وهی که بیدعه تیک
 دهه نییت و به چاکیشی داده نییت و چاکیش ده زانییت که پیغه مبه
 به وه فره منی نه داوه چی ده نییت له بهرام بهر نه م
 فره موده یه دا؟ نه و کهسه له دوو حال درناجییت یان پیی وایه
 نه و نیشه ی که پیی چاکه و پیغه مبه ریش فره منی پینه داوه
 به هوی بی ناگای پیغه مبه ره بوه له و نیشه چاک و خهیره، یان
 پیی وایه پیغه مبه ره بی ناگای نه بوه به لام شاردویه تیه وه و به
 نوم ته کی رانه گه یاندوه ! ناشکرایه که ههردوو لاکه ی تاوانه دهی
 با نه م کومه له بیدعه چیه که له که مته رخه میدا نه و
 په ریانگرتوه و نه وانیه که به ناوی قورئان به سه و ناوی
 قورئانیه کانیان له خوی ناوه تهویه بکه ن و نه م نایه ته بکه ن به
 ریبازی خویان، دنئیابن نه گهر به راستی و خه مخورییه وه په پیره وی
 بکه ن ریگای راست دده و ژنه وه.

من خوم جاریک له گهل سی کهس له و برادرانه قسم کرد
 که کاتی نویژی نیوره و بو بانگدرا وتم: به قسه ی نیوه نیمه
 وایانگدرا چی بکهین؟ وتیان: نویژ ده کهین وتم: چه ند رکات
 بکهین و چه ند سوجه و رکوع ته حیاته؟ یه کیکیان وتی:
 هه رچونمان خویندوه هه روا دهی خوینین وتم: من تا نیستا
 له قورئاندا نه مدیوه که نه وانیه ی باسکردبی وهک دهی خوینین، جا
 رویان له برا سه رکرده که یان که ناوی کمال بو کردو چاوه روانی
 وه لامیان لی کرد سوپاس بو خوا مه سئولیه ت نه ی توانی نه و برایه
 فریوی بدات و به راستی وه لامی داناه که به نی ماموستا راست
 دهکات، جا له وه هه له یه وازیان هینا و بنکه و باره گایان پیچایه وه و
 راگه یه نراویکیشیان بلا و کرده وه و نوسخه یه کیشیان بو هینام و
 هه ندی له و تاوانانه یشی بو باسکردم که سه رکرده ی گه وره یان
 به و ناوه وه نه نجامی دابو، نینجا هه ریه که یان چو به ده م کاری
 خویه وه، خوا سه قامگرتریان بکات له سه ر نایینی خوی و باقی
 هاوشیوه کانشیان رینماییه بفرموی.

نیبنو مه سعود له پیغه مبه ری خوا فره منی وه هیناویه تی که ده نی:
 { لَعْنُ اللَّهِ الْوَالِثَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَمَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ
 الْمُغَيَّرَاتِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى مَا لِي لَا أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ النَّبِيَّ ﷺ وَهُوَ فِي
 كِتَابِ اللَّهِ وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ الْبَاخِي/ خوا له عنه تی کردوه
 له و نافرمانه ی که حال ده کوتن و خالیان بو ده کوتریت و برویان
 هه لده گرن و دانیان باریک ده که نه وه بو جوانی که دروستکراوی
 خوی بالادست ده گورن، بو ده بی له عنه ت نه که م له و نافرته ی
 که پیغه مبه ره فره منی له عنه تی لی ده کات له حالیکیدا که نه وه له
 قورئاندا یه نه وهی که پیغه مبه ره پیتان ده دات وه ری بگرن و
 نه وهی که بهرگریتان لی ده کات مه یکه ن پیغه مبه ره بهرگری

بوئه و کهسه ی که بلیت من گویراپه لی الله ده که م و نه وهی که له
 قورئاندا هاتیبیت نه نجامی دده م، به لام گوئی به فره موده کانی
 پیغه مبه ره نادم، واته: قورئانم به سه، راسته قورئان به سه
 به لام بو نه و کهسه ی که گویراپه لی هه مو نایه ته کانی بیت، جا
 هه ر قورئانیسه که فره مانمان پی ده کات که گویراپه لی سونه تی
 پیغه مبه ره بین، دهی چون ده گونجییت بو تریت گویراپه لی قورئان
 ده که م به لام به گوئی فلان نایه ت و فلان نایه ت ناکه م؟! به نی نه م
 بیروبو جوانه نه م رو هه یه که خوی به لگه یه که بو راستی
 سونه تی پیغه مبه ره که مان فره منی چونکه نه و پیغه مبه ره فره منی باس
 له مانه ده کات و ده فهرموی: { أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ أَلَا
 يُوشِكُ رَجُلٌ سَبَعَانُ عَلَىٰ أَرْيَكَتِهِ يَقُولُ عَلَيْنَا هَذَا الْقُرْآنِ فَمَا وَجَدْتُمْ
 فِيهِ مِنْ حَلَالٍ فَأَحْلُوهُ وَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرِّمُوهُ/ ابوداد، احمد،
 صححه الألبانی/ ناگاداربن که من قورئان و له گهل نه و قورئانه شدا
 وهک نه و قورئانه شم پی دراوه، ناگاداربن نزیکه پی اوکی تیرو سک
 پر پالبداته وه و بلیت: نیوه ته نها نه م قورئانه بگرن، جا چیتان
 ده سته موت تییدا له حلال نیوهش به حلالی بزنان و چیتان
 ده سته موت له حرام نیوهش به حرامی بزنان { واته گوئی
 به فره موده کانی پیغه مبه ره مه دن، به لام الله ده فهرموی:

﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ / نه وهی که گویراپه لی
 پیغه مبه ره ده کات به حه قیقته ت نه وه گویراپه لی الله ی
 کرده نیسا/ ۸۰.

وه نه وهی که بییه وی ت له قورئان تی بگات به بی که لک وه رگرتن
 له فره موده کانی پیغه مبه ره به دنئیاییه وه که نه و کهسه ریگای
 ون کرده و به ره و ریگای شه یان که وه ته ته ری، جا نه وانیه که
 ناوان نایا ده توانن نویژیکی قورئانی بخوینن به چی ده ست
 پی ده کن و چون دوا ی ده هی نن؟ چه ند ره کاته و چه ند سوجه و
 چه ند روکوع ده به ن؟ یان ده بی ت بلین نه وه ل سوجه ده به یان
 پاشان روکوع ده به یان چونکه قورئان سوجه ی پیش روکوع داناه و
 ده فهرموی: ﴿يَمْرِيءُ أَقْنِي لِرَبِّكَ وَأَسْجُدِي وَأَرْكَبِي مَعَ الرُّكُوبِ﴾

﴿آل عمران﴾

یان الله فره مان ده دات که زه کات بده یان، جا له چی بیده یان و
 چه ندی بده یان؟ وه یان سه ده ها پرسیری ترکه نه گهر گه رانه وه
 بو سونه ت نه بی ت هیچ وه لامیکیان بو نیه.

وه پیویسته بزانیان پیغه مبه ره هیچ خه یرو چاکه یه که نیه مه گهر
 نه وهی به نوم ته که ی گه یاندبی وهک خوی ده فهرموی: { إِنَّهُ لَيْسَ
 شَيْءٌ يُغْرِبُكُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ إِلَّا قَدْ أَمَرْتُكُمْ بِهِ وَلَيْسَ شَيْءٌ يُغْرِبُكُمْ إِلَىٰ النَّارِ
 إِلَّا قَدْ هَيَّيْتُكُمْ عَنْهُ/ السلسلة الصالحة/ هیچ شتیکی نیه که له
 به هه شته وه نزیکتان بکاته وه مه گهر نه وهی که به و فره مانم

أَرَادُوا عَشَاءً فَهَيَّأْتُ طَعَامَهَا وَأَصْبَحْتُ سَرَاجَهَا وَنَوَّمْتُ صَبِيانَهَا ثُمَّ قَامَتْ كَأَنَّهَا تُصْلِحُ سَرَاجَهَا فَاطْفَأْتُهُ فَجَعَلَا يُرِيَانِهِ أَنَّهُمَا يَأْكُلَانِ فَبَاتَا طَاوِبِينَ فَلَمَّا أَصْبَحَ عَدَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ صَحَّكَ اللَّهُ اللَّيْلَةَ أَوْ عَجِبَ مِنْ فَعَالِكُمَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ وَيُؤْتِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ مِنْهُمْ خِصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ / البخاري وغيره /

جاریکیان پیغمبرمبهرمان ﷺ میوانیکی بؤ هاتو نارديه مالهوه بزانیٔ چیان ههیه ؟ خیزانهکانی وتیان: تهنهئا تاومان ههیه، فهرموی: کی نهم میوانهی پیغمبرمبهر ﷺ دهباتهوه بؤ مالی خوی؟ یهکیک له یارهکانی یاریدهدهر(الانصار) وتی: من، جامیوانهکههی بردهوه مالهوهوه به خیزانهکههی وت: نهمه میوانی پیغمبرمبهره ﷺ ریژی لی بگره، خیزانهکههی وتی: تهنهئا خواردنی مندالهکانمان ههیه، وتی: خواردنهکه ناماده بکهو چراکته چاک بکه ومندالهکان بغهوینه، جا کاتیکی که کاتی خواردن هات نانی ناماده کردو مندالهکانی خهواند نهوسا بهناوی چرا چاک کردنهوهچراکهی کوژاندهوهوه خواردنهکههی هیئا بؤی، خویان واپیشان ددها که گوايه نهوانیش نان دهخون و سکی خویان نهوه شهوه شهتهک داو مندالهکانیان به برسی سهریان نایهوه، بهیانی پیغمبرمبهر ﷺ فهرموی: خوا پیکهنی یان تهعهجویی کرد لهو کارهتانو نهم نایهتههی دابهزانده ﴿وَيُؤْتِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ﴾

بِهِمْ خِصَاصَةٌ ﴿﴾

﴿٨﴾ جا ههروهها نهوه دستکهوته بؤ نهوه کهسانهشه که پاش نهوان (المهاجرین و الأنصار) هاتونو دهلین: نههی پهروهردگارمان لیمان ببورهوه لهوه برایانهیشمان که لهپیش نیمهدا بوون، ساههرگیز لهناو دلماندا کینهیهک دامهنی سهبارته بهوه کهسانههی که باوهردیان هیئاوه، نههی پهروهردگارمان بیگومان که تو دلسوزو میهرهبنایت سهبارته به بهندهکانت. نیمامی مالیک (رحمهتی خوی لی بیت) نهم نایهته دهکات به بهلگه لهسهه نهوهی که شیعه نهگهر له جیهادیشدا بهشداری بکهن ناییت له دستکهوتی غهزا هیچیان پیبدریٔ، چونکه نه مهاجرنو نه نهنسانرو نه نهوانهشن که دعای خیر بؤ نهوه باوهردارانهی پیش خویان دهکن، نهمه سههرهپای نهوهش که ههر چوار مهزههب شیعه به کافر دادهنن، چونکه لهراستیدا شیعه نهک نایینیان لهلای خهک زانراو نیه بهلکوخویشیان نازانن نایینیان چیه، چونکه نهوان بهلایانهوه وایه که قورثانی نهوان چهند بهرامبهری نهم قورثانهی نیهمیهوه له چالی سامهرا لهلای نیمام زهمانیانهوه یهک پیٔی نهم قورثانهیشی تیدانیهوه به زمانی عیبریشه نهک عهرهیی؟! دهی نهوه نزیکههی ههزارو چوار سهه ساله بهسهه دروستبونی نهواندا تیدهپهپیت، جا با بزانیان کامیان

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يُصَرُّونَ ﴿١٢﴾ لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يَفْقَهُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جَدِّمْ بِأَسْهُمٍ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحَسَّبَهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ سَتَّىٰ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أُولِي أَلْأَمْرِ هُمْ وَلَهُمْ عِدَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

کردوه لهوانه{ئینجا دهچینهوه سهه مانای نایهتی پاش که دهفهرموی:

﴿٨﴾ لهه ماله دهدریت بهوه موسلمانه کوچهریبه ههزارانهی که له مال و سهروهتو سامانی خویاندا دهکران لهمهکهوه بومهدینه که خیرو چاکهوه رهزامهندی خویان دهویٔتو یارمهتی ناینی نیسلامو پیغمبرمبهری خوا ﷺ ددهن، نانهوانه ههر خویانن راستگویمان. بهراستی راستوراستگوو گیان فیدابون بؤ سهقامگیر کردنی نالای نیسلام(خوالههمویان رازی بی)و نهفرینی خوایش لهناچهزانیان بی .

﴿٩﴾ جا لهه مالهیش دهدریت بهوه موسلمانانهی مهدینه که مالو بیرو باوهردیان نامادهکردوه پیش نهوهی که موسلمانان کوچ بکهن بؤ لایان، خو نهوه کهسانهشیان خو شدهویٔت کهکوچیان کردوه بؤلایان و به دلش نیرهی نابهن بهوهی که دراوه بهوان لهوه دستکهوته، ههمیشه له خوخی زیان و سهروهتو ساماندا نهوان لهپیش خویاندا دادهنن، ههرچهند خویشیان پیویستیان بهوه شته ههپیٔ، جا ههر کهسیک خوی بیاریزیت له رژی، نهوسا ههر نهوانن رزگاربووان. له نهبو هورهیرهوه هاتوهکه: ﴿أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبَّ ﷺ فَبَعَثَ إِلَى نِسَائِهِ فَقُلْنَ مَا مَعَنَا إِلَّا الْمَاءُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ يَضُمُّهُ أَوْ يُضِيفُ هَذَا فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ أَنَا فَانْطَلَقَ بِهِ إِلَى امْرَأَتِهِ فَقَالَ أَكْرَمِي ضَيْفَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَتْ مَا عِنْدَنَا إِلَّا قُوْثُ صَبِيَانِي فَقَالَ هَبِي طَعَامَكَ وَأَصْبِحِي سَرَاجَكَ وَتَوَمِّي صَبِيَانِكَ إِذَا

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّصَدَعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ لِنَاسٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُهُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

۱۳

سُورَةُ الْمُنْتَحَنَةِ

۶.

نهفامی؛ خواناسی عهمله بهوهی که له خواو پیغهمبره که یه وه هاتوه نه قسهی ساف و لوس؟! ﴿۱۷﴾

﴿۱۸﴾ وهکو ئه وه که سانهی که میک پیش خویانن که تولهی کاره خراپهکانی خویان چهشت، مه بهستی کوزرانی به دره، وه سزای به زانیشیان بؤ هه یه له قیامه تیشدا.

﴿۱۹﴾ وینهی ئه مونا فغانه له وه به ئینانهی که دهیدنه به خوانه ناسان ههروه کو کاری شهیتان وایه ئه وه کاتهی که وتی: به مروف خودا مه ناسه، جا کاتیک به گوئی کردو خودای نه ناسی شهیتان وتی: بیگومان من هیچ په یوه ندیه کم به تۆوه نیه، بیگومان که من له خودای جیهانیان دترسم، به لام ئه م دوره په ریزیه شهیتان له وه کابرایهی که خه له تاندویه تی سوودیکیش به شهیتان ناداتو ههردووک به سزای کاری خویان دهگه ن وهک دهفه رموی:

﴿۱۷﴾ ئه وسا سهر ئه نجامیان ئه وه یه که ههردوکیان بیگومان بؤ هه میسه له ناو ناگردان و ئه وهش سزای سته مکارانه له هه مو کات وساتیکدا.

﴿۱۸﴾ ئه ی ئه وه که سانهی که باوه رتان هیناوه له خوا بترسن، جا با ههر که سیک ته ماشا بکاتو بزانیی چی پیش خستوه بؤ به یانی و له خوا بترسن، به بیگومان که خوا زور ناگاداره به و شتانهی که دهیکه ن. به ئی خوا هیچی ئی ون نابییت و دادپه روره له توله و

شتیکی گرنگ له وه قورنانه یان ده زانییت؟ نه گهر خاوه نی ژیرین و به راستی ده تانه وییت دینداری بکه ن و خوتان له خوا وه نزیک بکه نه وه بؤ پرسیار ناکه ن کامه یه ریبازمان؟ ئه م دینه تان له کوئی هیناوه؟ له عوره وه له خاتون عائیشه ی دایکی ئیماندارانه وه هیناویه تی که وتی: { يَا اِبْنِ اُخْتِي اَمُرُوا اَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِاصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ فَسُبُوهُمْ / مسلم } ئه ی کورپی خوشکم فه رمانیان پیگراوه که داوای لیخوشبون بکه ن بؤ یارانی پیغهمبره ﷺ که چی جنیویان پیده ده ن! { ده چینه وه سهر مانای نایه ته کانی تری ئه م سوره ته پیروزه که ده فه رموی:

﴿۱۱﴾ نایا تۆ ته ماشای ئه وه که سانه ناکه ییت که دوو روویون به هاوشیوه کانی خویان (ئه وانه ی که خوانه ناس بون له ئه هلی کتیب) ده یان وت: نه گهر ئیوه دهرکران به خوا ئیهمیش له گه لتاندا دهرده چین و هه رگیز له دژی ئیوه په پیره وی له که س ناکه یین و نه گهر شه رشتان له گه ل کرا به خوا یارمه تیتان ده ده یین، وه خوا شایه تی ده دات که بیگومان ئه وانه دروزنن،

﴿۱۲﴾ به خوا نه گهر دهرکرین له گه لئاندا دهرناچن، بیگومان نه گهر شه رشیان له گه لدا بکریت له سه ریان ناکه نه وه ونایه ن به ده میانه وه و نه گهر یارمه تیشیان بدن بیگومان پشتیان تیده که ن و راده که ن، پاشان که س به هانایانه وه نایه ت و له سه ریان ناکاته وه، ئیتر چۆن دروزن نین؟ جا خوا ده فه رموی:

﴿۱۳﴾ بیگومان ئه وان دلایان له ئیوه زیاتر دترسیت تا خودا ئه وهش له بهر ئه وه یه که گه لیکن له هیچ تیناگه ن، ئه گینا چۆن ده بییت له و زاته ناگادارو به هیزه نه ترسن به لام له ئیوه بترسن؟! به راستی خوانه ناسان هیزیان له چاویاندا به نه گهر خاوه نی هیز بیت ئه وان جورئته ی روبه رو بونه وه یان نیه وه ک ده فه رموی:

﴿۱۴﴾ ئه وان هه مویان شه رتان له گه لدا ناکه ن به یه که وه، مه گهر له ناو ئه وه جیگایانه دا بن که به هوئی هیزو چه که وه پاریزراو بیت یان له پشتی دیواره کانه وه، ناکوکی زور توند له نیوان خویاندا هه یه، تۆ وا ده زانی یه کن له حالیکدا که دلّه کانیان له یه ک جیا به، چونکه ئه وان به بیگومان گه لیکن نه فام. ئه ی باوه رداران بیربکه نه وه بزانه ن ئیمه ئه م گه له نه فامه نین؟ به رۆله ت هه موی خوئی به موسلمان داده نییت و دروشمیشی خودا په رستیه، که چی له کردارو له ناو دلدا هه ریه که ی گیایی باسکیک ده خوات وه هریه ک بۆره وریبازو ریچکه یه ک خوئی مانده دکات؟! دنیا دوایی دیت بیربکه نه وه، با قیامه تیش له ده ست نه ده یین، ئه وه به ره می حیزبایه تیه بۆگه نه که ی ناو ئوممه تی ئیسلامیه له م سه رده مه دا که موسلمانانی سه رشۆرو زه لیل کردوه، بیربکه نه وه، خۆپه سه ندی و نه فامی تا که ی، ئه ی به ناو رۆشنبیر! زۆره یبه

سزادا، لئیرهوه دهردهکهوئیت که پاریزکاری چهنده گرنکه له لای خوا که هرلهم نایهتهدا دووچار فهرفمانی پیکراوه چونکه په رهیزکاران دهرگای خوشبهختیان لیده کړیته ووهو سه ربهرزو سه رفه رازن له ههردوو ژياندا .

۱۹ ﴿ثِيَابُكَ وَيَتَخَفَتْنَ عَلَيْكَ وَرَوَّحْنَ لَكَ رَبُّكَ عَلَى السُّجُودِ إِذْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكَ خَالِينَ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ﴾
 نئوه وهكو ئه وه که سانه مه بن که خویان له بیرجویه وه، نهوسا خوداش وای به سهر هینان که خویشیان له بیر بباته وهو ئیتر هیچ ئیشیکي باشیان بؤ خویان و رۆژی دواپی پیش نه خست، نهوانه بؤ خویان له رپی لایانداو له سنور تیبه رپین.

۲۰ ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ﴾
 دۆزه خیان و بهه شتیان وهكو یهك نین، بهه شتیان هر خویانن بهخته وهرو رزگار بو له سزای خودا.

۲۱ ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ﴾
 نه گهر ئیمه ئه م قورنانه مان بناردايه بؤ سهر چیايهك به خوا تو دهبینی که نهو چیا رهقه ملکهچ وشقو پهق دهبو له ترسی خودا (به داخه وه دلی خوانه ناسان لهو چیا رهقانه رهقتره و بیر لهو قورنانه ناکه نه وه) نهوانه چند وینه یه کن که دهیپنینه وه بؤ خه لک، به لکو نهوانیش بیر بکه نه وهو روو بکه نه خواو پهیرهوی پیغمبر ﷺ و بهرنامه که ی بکه ن،

۲۲ ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ﴾
 نهو (الله) یه ی که هیچ په رستراویکی راسته قینه ی تر جگه لهو نیه که زانه ری هه مو په نامه کیهك و ناشکرایه که وهكو یهك که نهو زور به سوزوه و بینیه یهت میهره بانه.

۲۳ ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ﴾
 نهو الله یه ی که جگه لهو هیچ په رستراویکی راسته قینه ی تر نیه و ﴿الْمَلِكُ﴾ خاوه نی هه مو شتیکه وه هر خوی دتوانیت به بی ریکری و بهر په رچدانه وه نالوگوژی تیدا بکات ﴿الْقُدُّوسُ﴾ پاک و به فهرو فریشته به ریزه کان به پیروزی راده گرن، ﴿السَّلَامُ﴾ هیچ نهنگی و که مایه تی تیدا نیه و سه رچاوه ی هیمنایه تی، ﴿الْمُؤْمِنُ﴾ هیمنی دهره به خاوه ن باوه ران، دلنیا ن که سته م له دروستکراوه کانی ناکات، ﴿الْمُهَيَّبُ﴾ ناگای له هه مو شت هیه و چاودیره به سه ریانه وه، ﴿الْعَزِيزُ﴾ دهسه لاتداره و زاله به سه ر هه مو شتدا، ﴿الْجَبَّارُ﴾ پیکه وه نه ری هه مو نه نامه کانه له سه ره تاوه و پاش به خاک بونیشی و به ئیسکه پتورکاوو زورداره به سه ر هه مو شتیکیدا، ﴿الْمُتَكَبِّرُ﴾ خوی له خویدا گه وره یه و کهس شیایو نهو وه سفه ی نیه جگه لهو. له فهرموده دا هاتوه که ﴿الْعِظْمَةُ إِزَارِي وَالْكَرْبَاءُ رِدَائِي، فَمَنْ نَارَعَنِي وَاحِدًا مِنْهُمَا عَذَّبْتُهُ﴾
 علیه / گه وره یی کراسی منه و له خؤدا خو به گه وره کردن عه پای منه، جا هر که سیك یه کیك له م وه سفه م بؤ خوی ببات سزای ددهم { دوره و پا که خودا لهو شته ی که دهیکه ن به هاوبه شی،

۲۴ ﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ﴾
 الله خوی هه رنهو زاته یه که ﴿الْخَلِيقُ﴾ دروستکهری هه مو بوونه وه ره و ﴿الْبَارِئُ﴾ داهینه ری ئه م بوونه وه ره یه له سه ره تاوه به و شیوه ی که ویستویه تی، ﴿الْمُصَوِّرُ﴾ وینه گره به و شیوه ی که نارزه وی لیبه تی به و هه مو شیوه و جوړه رهنگاو رهنگه وه، ناوه جوانه کان هر هی نهون. هه مو ناویکی چندین مانای هیه و هه مو مانایه کیش له زاتی الله دا دیتهدی، به لام له هیچ شتیکی تر دا نه وه نایه ته دی بؤ نمونه خودا که ریمه واته سه خاوه تمه نه ده دی نایا کهس هیه لهو سه خاوه تمه ندر بیٹ، یان خودا زانایه نایا کهس هیه به و نه اندازه ی نهو زانابیت، هه روه ها بؤ ته وای ناوه کانی خودا که هر خوی دزانیٹ ژماره یان چه نه ده. نه وه ی که له ناو ناسمانان و زه ویدایه هه مو ی پاکو و بی عه یی نه و نیشان ددهات و ته سببجاتی نهو دهکات، خوهر خویشتی دهسه لاتدار به سه ر هه مو شتیکیدا هیچ شتیك به سه ر نه ودا دهسه لاتی نیه و کاره کانی هه مو ی ریک و پیک و به جیه.

به م شیوه یه کؤتایی سه ره ته که ی به ست به سه ره تا که یه وه، واته گوزه شته و ئیستاو ناینده نه وه ی که له ناسمانان و زه ویدایه ته سببجاتی خوا دهکات.

سورته ی مومته حه نه ۶۰

۱۳

سورته ی مومته حه نه که سورته ی شه ست هه می قورنانه، له پاش صولحی خوده یبیه وه له مه دینه دا هاتوه ته خواره وه، سیانزه نایه ته، نایه تی دوانزه هه مینی له رۆزی فه تی مه که دا دابه زیوه. و تراوه به گویره ی دابه زین سورته ی نه وه دو دو هه مه، پاش سورته ی (المائدة) و پیش (النساء) دابه زیوه.

له سورته ی پیشودا که سورته ی حه شره له باره ی خو شه ویستی و یارمه تیدانی یه کتری باوه رداران له نیوان خویانداو هه روه ها یارمه تی دانی بیباوه ران بؤ یه کتر له نیو خویاندا باسکرا، له م سه ره ته شدا باوه رداران ناگادار ده کړینه وه که یارمه تی بیباوه ران نه دهن دژ به باوه رداران هه روهك له سورته ی پیشودا باسکرا، چونکه نه وه ئیشی مونا فقا نه.

هوی دابه زینی چند نایه تی سه ره تای ئه م سه ره ته، نامه یهك بو که حاته بی کوری ئه بی به لته عه، کاتی چونی پیغمبر ﷺ بؤ سه ر مه که و داوای له خوا کړدبو، که هه واله کانیا ن نه گات به قوره یش هه تا ده چنه لای مه که، جا ئه م پیاره نامه یه کی به دزیه وه نوسی بؤ قوره یش بؤ ناگادار کړدنه و هیان لهو کاره ی پیغمبر ﷺ و دا بوی به ژنیك له گهل کاروانیکدا بو، که بیبات بؤ مه که و ئه م هه واله هیان بداتی به لام زوری نه بر د خودا پیغمبره ی ﷺ به و نامه یه ناگادار کړدوه و پیغمبره ی ﷺ عه لی و زوبه یرو میقدادی نارد به شوین نهو ژنه داو فهرموی بچن تا (رهوزته ی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ
 إِلَيْهِم بِالْمُودَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
 وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي
 وَابْنِعَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمُودَةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ
 وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾ إِنْ
 يَتَّقَوْكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ
 بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ
 كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لَوْلَا رَبِّنَا
 إِنَّا لَبُرُّؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
 وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ إِلَّا
 قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا تُغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
 رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
 قِسْمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

﴿٢﴾ هه رگیز نه خزمایه تیتان و نه منداله کانتان هیج سوودی کتان پی ناگه یه نن له رۆزی قیامه تتدا، به لگو خوا له یه کتان جیا ده کاته وه، جا بو ئیوه به هوی نه وانه وه و اخه ریکه له دین در بچن، خودا بینهری نه و کردارانه یه که ئیوه ده یکه ن. جا کرداری چاک بکه ن و بزنان که هه ر نه وه سودتان پی ده گه یه نیت نه ک خزمایه تی هه تا نه گه ر خزمایه تی له گه ل پیغه مبه ریشدا ﷺ بیّت، واته نه گه ر ئیمان و کرداری چاک نه بی له و خزمایه تی هه که و مرناگریّت، هه روه ک له فه رموده ی صه حیجدا هاتوه که پیاویک پرسیری کرد له پیغه مبه ر ﷺ له باره ی باوکیه وه که به کافری مردوه که ئیستا له کوئ دایه؟ پیغه مبه ر ﷺ فه رموی: { فِي النَّارِ / لَنَا نَاغْرَدَايَه } کاتیک پشتی هه لکردو رۆیشت پیغه مبه ر ﷺ بانگی کردو فه رموی: { إِنَّ أَبِي وَأَبَاكَ فِي النَّارِ / مسلم وغیره } بیگومان باوکی من و باوکی تۆش له ناگردان { ئینجا ده فه رموی: له م باره وه سهیری ئیبراهیم بکه ن که خزمایه تی وای لی نه کرد که راستی نه لیت و بیزاری خوی له وان دهر نه بریت.

خاخ) له ویدا نافرته تیک له و کاروانه دایه نامه یه کی پییه لی و هه ر بگرن، عمل ده لیت: رۆیشتین هه تا گه یشتینه ره وزته خاخ، له وئ نافرته که مان بینو و تمان: نه و نامه یه ی پیته بو مان به یینه، وتی: نامه م پی نیه، و تمان: روتت ده که یه وه یان ده بیّت نه و نامه یه مان پی بده یّت، ده لیت: له ناو پرچیدا نامه که ی دهر هی ناو نامه که مان هی نا یه وه بو لای پیغه مبه ر ﷺ که چی له و نامه یه دا له حاته بی کوری نه بو به لته عه وه بو بو قوره یش هه ندیک له کاروباری پیغه مبه ری ﷺ تیدابو، جا پیغه مبه ر ﷺ فه رموی: حاته ب نه مه چیه؟

وتی: په له م ئی مه که، بیگومان من یه کی که له وانم که له کینراوم به قوره یشه وه له خویان نیم و نه وانه ی له گه ل تۆدان له کۆچه ریه کان خزمیان له ویدا هه یه و خاوخیزانیان ده پاریزن له مه که دا، جا پیم خۆشبو که نه وه م نیه به م نامه یه کاریک بکه م که خاوخیزانم پاریزن، نه مه م له به ر بیباوه ری یان پاشگه ز بونه وه م نه بو وه رازی نیم به خوا نه ناسی پاش ناسینی ئیسلام، پیغه مبه ر ﷺ فه رموی: راستی پیوتن، جا عومه ر وتی: وازم ئی به یینه با له ملی نه م دووره بده م، پیغه مبه ر ﷺ فه رموی: نه و ناماده ی جهنگی به در بو، تۆ چی ده زانی خوا به نه هلی به دری فه رموه: من لی تان خۆشبو م، چون نارزو ده که ن ئیش بکه ن، جا له م باره وه نه م چه ند ئایه ته ی سه ره تای نه م سو ره ته دابه زی که ده فه رموی:

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیه ای هت میهره بان

﴿١﴾ نه ی نه وانه ی که باوه رتان هی ناوه، دوژمنی من و دوژمنی خوتان مه که ن به دوستی گیانی به گیانی خوتان ئیوه دوستی هه تی خوتان به وان راده گه یه نن له حالیکدا که نه وان باوه رپان نیه به و په یامه راسته ی که هاتوه بو ئیوه، به لگو پیغه مبه ر ﷺ و ئیوه یان له خاکی خوتاندا دهر ده که ن، له به ر نه وه ی که ئیوه باوه رتان هی ناوه به په روه رداگارتان و ته نها نه و ده په رستن؟ نه گه ر ئیوه بو غه زا له رینگای من و ره زامه ندی من دهر چون (دوستی هه تیان نه که ن) به دزیه وه پییان بلین خۆشمان ده ون له حالیکدا که من زانام به وه ی که ده یشارنه وه (هه روه کو چون ده یزانم) نه وه ی که به ئاشکرا ده یکه ن، خو هه ر که س له ئیوه نه و شته بکات به بیگومان له راسته رینگا ترازوه و سه ری له خوی تیکدا وه.

﴿٢﴾ نه گه ر ئیوه یان ده ست بکه ویت دوژمنیه تی تان ده که ن و ده ست و زمانی پیسیان بو ئیوه دریز ده که ن و ناواته خوازن که ئیوه له دین دهر بچن.

ئهوانه‌ی ده‌ریشی گریان، نینجا فه‌رموی: داوام کرد له‌په‌روه‌ردگارم که داوا‌ی لیخۆش‌بونی بۆ بکه‌م ماوه‌ی پینه‌دام و داوام لی‌کرد که سه‌ردانی گۆره‌که‌ی بکه‌م ماوه‌م پیدرا، سا سه‌ردانی گۆره‌کان بکه‌ن ئه‌وسا بی‌گومان که مردنتان ده‌خاته‌وه‌ بیر .

جا ئی‌راهییم درێژه به‌دوعا‌کانی ده‌داو ده‌لی:

٥) ئه‌ی په‌روه‌ردگارمان نه‌مانکه‌یت به‌ تافیکه‌ره‌وه‌ بۆ خه‌وانه‌ناسان که زالبین به‌سه‌رمانداو زیاتر خۆیان به‌راسته‌ و ئی‌مه‌ به‌ ناراست بزنان، یان بۆ له‌به‌ین بردنی ئه‌وان عه‌زاب بنی‌ریت و ئی‌مه‌یش دو‌چار‌ی سزای دنیا ببین، به‌ هۆی کرداری ئه‌وانه‌وه‌و چا‌پۆشیمان لی‌بکه‌ ئه‌ی په‌روه‌ردگارمان، بی‌گومان که تۆ هه‌ر خۆتیت ده‌سه‌لاتدار و کاربه‌جی، که‌واته‌ لادان له‌ به‌رنامه‌ و بریارو سنوره‌کانی الله نابه‌جی و نه‌فامانه‌یه‌و له‌ریزی ناژه‌لیش دیته‌ خوارتره‌وه‌.

٦) به‌ حه‌قیقه‌ت ئه‌ی ئومه‌تی محمد ﷺ له‌و پی‌غه‌مبه‌ره‌وه‌

په‌په‌روه‌وانیدا پی‌شه‌وا‌یه‌کی جوان هه‌یه‌ بۆ ئه‌وانه‌ی که هیوا‌یان به‌ خوا و باوه‌ریان به‌ رۆژی دوایی هه‌یه‌ و هه‌ر که‌سی‌کیش پشت بکاته‌ ئه‌و ئایینه‌ هه‌ر خۆی زیان ده‌کات و خوا هیچ په‌کی‌کی له‌به‌ر ئه‌و ناکه‌و‌یت، ئه‌وسا خودا هه‌ر خۆی بی‌نیاز و سوپاس‌کراوه‌، جا چی ئی‌وه‌ سوپاسی بکه‌ن یان نه‌ یکه‌ن. پی‌غه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموی: **إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ وَأَسْمَعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ أَطَّتِ السَّمَاءُ وَحُقَّ لَهَا أَنْ تَبْطَأَ مَا فِيهَا مَوْضِعَ أَرْبَعِ أَصَابِعٍ إِلَّا وَمَلَكَ وَاضِعٌ جَبْهَتَهُ سَاجِدًا لِلَّهِ وَاللَّهُ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمَ لَصَحَّحْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا** / الترمذی. الالبانی: حسنه/ بی‌گومان من ده‌بینم ئه‌وه‌ی که ئی‌وه‌ نایبین، وه‌ ده‌بیستم ئه‌وه‌ی که ئی‌وه‌ نایببسن ئاسمان چرکه‌ چرکی دیت و بی‌ویستکراوه‌ له‌سه‌ری که‌وا چرکه‌ چرکی بیت چونکه‌ جی‌گای چوار په‌نجه‌ی نیه‌ مه‌گه‌ر فریشته‌یه‌ک ناو‌چا‌وی خۆی تیدا دانابیت به‌سوجه‌ بردن بۆخوا، سویند به‌خوا ئه‌گه‌ر بزنان ئه‌وه‌ی که‌من ده‌یزانم که‌م پیده‌که‌نین و زۆر ده‌گریان

جا تۆ ئه‌ی نه‌وه‌ی ئاده‌م ئه‌گه‌ر یادی خوا نه‌که‌یت ده‌بی چ زیانی‌ک له‌خوا بکه‌و‌یت؟ ئه‌ی مرۆف تۆ به‌ریزی به‌نافه‌رمانی خوا، خۆت بی‌ریز مه‌که‌ دنیابه‌ ئه‌گه‌ر دۆستی خه‌وانه‌ بیت بونه‌وه‌ر هه‌مو دوژمنته‌.

٧) نزیکه‌ خودا له‌نیوان ئی‌وه‌و ئه‌و که‌سانه‌ی که دوژمنایه‌تی په‌کترتان کرده‌دۆستایه‌تی دروست بکات، به‌هۆی باوه‌ر هینانیان و په‌یوه‌ندی‌کردنیان پیتانه‌وه‌، جا به‌راسته‌ی خودا به‌هیز و توانایه‌ و

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَفِيفُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٧﴾ لَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْبَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّنْ دِينِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُواكُم فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّنْ دِينِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُم الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَنِهِنَّ فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهُنَّ جُلُوهُنَّ وَلَا هُم يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاتُوهُنَّ
مَا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُم أَن تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا ءَانَبْتُمُوهُنَّ مَجْرُوهُنَّ
وَلَا تَمْسِكُوهُنَّ بِعِصْمِ الْكُفَّارِ وَسَلُّوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلَسْتُمْ لَهُنَّ أَفْوَءًا
ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَابِقْتُمْ فَاتَوْا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَرْوَاحُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَءَاتُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

٤) حه‌قیقه‌ت ئه‌وه‌یه‌ که بۆ ئی‌وه‌ پی‌شه‌وا‌یه‌کی جوان

هه‌یه‌ بۆ فی‌ربونی خه‌واناسی راسته‌قیینه‌ له‌ ئی‌راهییم و ئه‌و که‌سانه‌ی که له‌گه‌ل ئه‌ودا بون، ئه‌و کاته‌ی که به‌ گه‌له‌که‌ی خۆیان وت: بی‌گومان ئی‌مه‌ بی‌وه‌رین له‌ ئی‌وه‌ی خوا نه‌ناس و له‌وانه‌ی که ده‌یان‌په‌رستن جگه‌ له‌ الله باوه‌رمان پیتان نه‌ماوه‌و دوژمنایه‌تی و رق و قین له‌نیوان ئی‌مه‌و ئی‌وه‌دا ناشکرابوه‌ بۆ هه‌میشه‌ تا ئه‌و کاته‌ی که باوه‌ر ده‌هینن به‌ خوا به‌ ته‌نهایی، ده‌بیت ئی‌وه‌ له‌وانه‌دا په‌په‌روه‌ی ئی‌راهییم و په‌په‌روه‌انی بکه‌ن، جگه‌ له‌ یه‌ک قسه‌ی ئی‌راهییم که‌ وتی: به‌ باوکی به‌دلتنی‌با‌یه‌وه‌ من داوا‌ی لیخۆش‌بونت بۆ ده‌که‌م، نابیت باوه‌رداران داوا‌ی لیخۆش‌بون بکه‌ن بۆ خه‌وانه‌ناسان مادام سوربن له‌سه‌ر شیرکی خۆیان، ئی‌راهییم وتی: من خاوه‌نی هیچ شتی‌ک نیم بۆ تۆ له‌لای خودا، ئه‌ی په‌روه‌ردگارمان هه‌ر به‌تۆ پشتمان به‌ستوه‌و هه‌ر بۆ لای تۆیه‌ گه‌رانه‌وه‌مان و سه‌رئه‌نجامیش هه‌ر بۆ لای تۆیه‌،

ئه‌بو هوره‌یره‌ ده‌لیت: **رَأَى النَّبِيُّ ﷺ قَبْرَ أُمِّهِ فَبَكَى وَأَبْكَى مَن حَوْلَهُ فَقَالَ اسْتَأذَنْتُ رَبِّي فِي أَنْ أَسْتَغْفَرَ لَهَا فَلَمْ يُؤْذَنْ لِي وَاسْتَأْذَنَتْهُ فِي أَنْ أَزُورَ قَبْرَهَا فَأُذِنَ لِي فَزُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُدَكِّرُ الْمَوْتِ** / مسلم وغيره/ پی‌غه‌مبه‌ر ﷺ سه‌ردانی گۆری دا‌یکی کرد، جا گریاو

هملای خوانه ناسان نه ئەو ئافرەتانه هەڵاڵن بۆ ئەو خوانە ناسانە،
 نه ئەو خوانە ناسانەش هەڵاڵن بۆ ئەو ئافرەتانه و ئەو دی که
 مێردە خوانە ناسە که دی خەرچی کردووە تێیدا بیدەنەو، ئەگەر
 مارەییان پێدان نیکاحیان بکەن هیچی تێدا نیە و نیکاحی
 ئافرەتانی خوانە ناس نامینیت، ئەگەر لە عیدە دی تێپەرێ و
 موسلمان نەبو، ئیوەش داوای ئەو بکەن که خەرچتان کردو لەو
 ئافرەتانه داو ئەوانیش با داوای ئەو بکەن که خەرچیان کردو،
 ئەو بریاری خواپە که بریار دەدات لە نیوانتاندا دەبیت
 هەردوولا جی بەجیبی بکەن و خوا زانیە بە ئیسه کانتان و دانایە
 لە دانانی بەرنامە و رێبازە کهیداو لادان لێی گومرایی و
 سەرلێشیوانە لە دنیا داو سزای بەزانی رۆژی دواییشە.
 جاوردیبەنەو تەماشای یاسای خودابکەن چۆن داکۆکی لەسەر
 مافی مرۆف دەکات بەبێ جیاوازی.

۱۱) خۆ ئەگەر هەندیک لە ژنانان پاشگەز بوونەو و چوونە ناو
 خوانە ناسانەو (ئەو دی تیاپاندا خەرچکراوە نەیانگەراندەو
 بۆمێردە باوەردارەکانیان) جا هەرکاتیک دەستکەوتتان لەو
 خوانە ناسانەو دەستکەوت پیش دابەشکردنی ئەو نەدی که
 خەرچیان کردو لەو ژنانەیان پێیان بدەنەو و لەو خواپە بترسن
 که باوەرتان پێ هیناوە و مافی کەس نەخۆن.

۱۲) ئە دی پیغەمبەر ﷺ هەر کاتیک ئافرەتانی باوەردار هاتنە
 لات و پەیماناندا که هیچ شتیک نەکەن بە هاوبەشی خودا و دزی
 نەکەن و داوین پیسی نەکەن و مندالانی خۆیان نەکوژن و بەدرۆ
 مندالی کەسی تر نەکەن بە مندالی مێردیان و لە چاکەدا فەرمانی
 تۆ نەشکینن، تۆش لەوان ئەو پەیمانە وەرگیرەو داوا لە خوا بکە
 که لێیان خۆش ببیت، بێگومان که خودا زۆر چاوپۆشیکەر و
 بێنیهایەت میهرەبانە. بوخاری لە دایکی عەتیەو هیناویەتی که
 پەیمانان دا بە پیغەمبەر ﷺ لەسەر ئەو دی که: (هاوبەش بۆ
 خودا دانەنێین و... و... هتد) و بەرگری کردین لە گریانی دەنگی
 بەرز لە تازیهدا، جا ئافرەتیک دەستی خۆی گرتەو و وتی: فلانە
 ژن بۆ کەس و کاری من گریاوە و دەمەوێت منیش پاداشتی
 بدەمەو و بە دەنگی بەرز بۆی بگیریم لە تازیهدا، جا پیغەمبەری
 خوا ﷺ هیچی پێ نەوت، رۆیشت و داوی گەراپەو و پەیمانی
 پێدا، (مسلم) ییش ئەم رپواپەتە هیناوتەو ئەمە دی لێ زیاد
 کردووە که (جگە لە دایکی عەتیەو دایکی سولەیم کچی میلحان
 کەسیکی تر لەمبارەو وەفای بەم پەیمانە نەکرد)، لە رپواپەتییکی
 تری بوخاریدا دەلیت: پێنج ئافرەت وەفایان پێکردو و ئەو
 دووانەو سێ ئافرەتی تریش لێروە درەدەوێت کە گریانی
 ئافرەتان بۆ مردو دابونەرتی سەردەمی نەفامییە و ئیسلام
 حەرامی کردو. بوخاری لەخاتون عائیشە دی خێزانی

هەموشت لەلای ئەو ئاسانەو خودا زۆر چاوپۆشیکەرە لە تاوانی
 بەندەکانی و بێسنور میهرەبانە بۆیان، جا دوور نیە ئەو دی که
 ئەمرۆ داواتان لێدەکریت خۆشتان نەون و بیزاری خۆتان
 بەرامبەریان دەر بخەن، پەرورەدگار هیدایەتیا بادت و
 دۆستایەتی لەناو دلەکانتاندا دروست بکات. ئەسمای کچی
 ئەبو بەکر دەلیت: لە سەردەمی پیغەمبەردا ﷺ دایکم که
 موشریک بو، هات بۆلام جا پرسیارم کرد لە پیغەمبەر ﷺ که ئایا
 منیش صیلە دی رحەم بەجیبینم لە گەل ئەو، پیغەمبەر ﷺ
 فەرما دی: {نعم / متفق علیه / به لئ} جا دەلین ئەو کاتە ئەم ئایەتە
 دابەزی که دەفەرما دی:

۸) خودا رپگە دی لە ئیو نەگرتووە که لەگەل ئەو کەسانەدا که
 شەریان لەگەلدا نەکردون لەسەر ئایین و لەسەر زەوی و زاری
 خۆتاندا دەریان نەکردون که چاکەیان لەگەلدا بکەن و
 دادپەرورانە لەگەلئاندا رەفتار بکەن، چونکە بەرستی خودا
 دادپەرورانی خۆش دەوێت.

پیغەمبەر ﷺ دەفەرما دی: {إِنَّ الْمُقْسَطِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَىٰ مَنَابِرٍ مِّنْ نُورٍ
 عَن يَمِينِ الرَّحْمَنِ عَزَّ وَجَلَّ وَكَلَّمَا يَدِيهِ يَمِينِ الَّذِينَ يَعْدُلُونَ فِي حُكْمِهِمْ
 وَأَهْلِيهِمْ وَمَا أُولُوا / مسلم وغيره / بێگومان دادپەروران لەلای خوا لەسەر
 مینبەرەکانی نورن لەلای راستی خوی بەتواناوە گەرورەو
 هەردوولای هەر راستە، ئەو کەسانە دی که دادپەرورن
 لە بریارانداو لەناو کەس و کاریاندا و لەنیوان ئەوانە دی
 کە سەرپرشتیان دەکەن} .

۹) خوا تەنها بەرگریان لێدەکات لە دۆستایەتی کردنتان
 لەگەل ئەو کەسانە دی که لەسەر ئایین شەریان پێفرۆشتون و
 لەسەر زەوی و زاری خۆتاندا دەریان کردون و یارمەتیا داو
 لەسەر دەرکردنتان، جا هەر کەسیک ئەوانە بکات بە دۆستی
 خۆی، ئەوسا ئەوانە ستمکارن و زینیان بە خۆیان گەیاندو.
 بە لئ بەندیک لە رپگەوتنەکانی پیغەمبەر ﷺ لەگەل بیاوەرانی
 مەکەدا لەناشتهوایی حودەبیبەدا، ئەو بو که ئەگەر کەسیک
 لەوان هات بۆناو موسلمانان ئەگەرچی موسلمانیش بیت دەبیت
 بپگەرپننەو، جا پەرورەدگار ئەم بریارە گشتیە که لەوسونەتدا
 هاتبو تاببەت کردو و حوکمی ئافرەتانی جیا کردو و فەرما دی:

۱۰) ئە دی ئەو کەسانە دی که خواناسن هەر کاتیک ئافرەتانی
 باوەرداری کۆچکەر هاتنە لاتان (لەکاتی ناشتەوایی حودەبیبەدا) و
 وتیان: باوەرمان هیناوە تاقیان بکەنەو و بزانن راست دەکەن
 سویندیان بدەن و بلین: تەنها لەبەر موسلمان بون هاتوین و هیچ
 رپق و کینەییە کمان لە مێردی خۆمان نەبو، خوا ئاگادارە بە
 ئیمانیا جا ئەگەر زانیتان باوەردارن نەکەن بیانگەرپننەو

سورتهی سهف که سورتهی شهست و یهکهمی قورئانه، زورینهی رافهکهران لهسه ر نهوهن که له مهدینهدا هاتوته خواروهه، چوارده نایهته، ناسخ و مهنسوخه تیدا نیه، وتراوه به گویرهی دابهزین سورتهی سیویهکهمه و پاش سورتهی (الفارعة) و پیش (الهزرة) دابهزیهه. عهبدولای کوری سهلام دهلیت: {قَعَدْنَا نَفْرًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَتَدَاكْرَبْنَا فَقُلْنَا لَوْ نَعْلَمُ أَيَّ الْأَعْمَالِ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ لَعَمَلْنَاهُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ ... / الترمذی، صححه الألبانی/ هندی له یارانی پیغهمبه ر ﷺ لهگه ل یهکدا دانیشتبوین، جا له نیوان خو ماندا باسما ن دهکرد جا وتما ن نهگه ر بمانزانیه که کام کردار له لای الله ﷻ خوشهویستره بهخوا نهوهما ن نهجما ن ددها، نهوسا الله ﷻ نه م نایهتانهی سهرمتای سورتهی سهف رهوانهکرد که بو ی رون کردنهوه که پهروهردگار نهو موجهیدانهی خوش دهویت که لهریی نهودا پال بهپالی یهک دژ به بیباوهران دهجهنگن.}

بهناوی الله ﷻ ی زور بهسوزو بینیهایهت میهرهبا ن

١) نهوهی لهناو ئاسما نانو لهناو زهویدایه ههموی تهسبیحاتی خوا دهکهن و لهیادی خوا بی ئاگانین و هر خو یهتی دهسهلاتداری کاربهجی، نهگه ر ههندیکیان لهو بهشه سهربهخویه که پینان دراوه به زمانیش تهسبیحاتی پهروهردگار نهکهن، بهلام ههمو نهندامهکانی لهشیا ن گویرهیهلی فهرمانی پهروهردگارن و توانای و زانای وئاگای و بیعهیبی الله ﷻ پیشان ددهن و ته سبیحاتی نهوزاته دهکهن و ههر بهشیکی تهماشا بکریت بهلگهیهکی گهوره و گرنگه لهسه ر پاکو و بی عهیبی و زانایی و ئاگای و کاربهجیی نهوزاته.

٢) نهی باوهرداران بو دهلین و کردهوتان نیه.

٣) رقی خوا زور گهروهیه لهو قسانهی که دهیکه ن و کرداری پیناکه ن. له فهرمودهی سهحیجدا هاتوه که: {آیة المُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذِبًا، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِيَ خَانَ/ نیشانهی دووړوو سیانه یهکه م: هه ر کاتیک قسهی کرد درؤ دهکات، دووهه م: هه ر کاتیک بهلینی دا ناباته سه ر، سیههه م: هه ر کاتیک نهمانهتی پی سپیردا خیانهتی تیدا دهکات} پیویسته خاوه ن باوه ر ئاگای له قسهکانی بی و خو ی به بهرپرس بزانی ت سهبارت به قسه و کردارهکانی، نهک فهرمان بکات بهخه لگی به کرداری باش و خو ی نهیکات، نهوهبو لهسورتهی بهقه ره نایهتی/ چل وچوار/ فهرموی: ئیوه فهرمان بهخه لگی ددهن بهچاکه و خو تانتان لهبیر چوهتهوه که خویشتان قورئان دهخویننهوه، دهی نهوه بو تیناگه ن؟! ❖

يَتَأْتِيَ النَّبِيَّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾ يَتَأْتِيهِ الَّذِينَ آمَنُوا لِنُتَوَّلُوا فَرَمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَدَيَسُوا مِنْ الْأَخْرَجِ كَمَا يُبِيسُ الْكُفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَتَأْتِيهِ الَّذِينَ آمَنُوا لِمُتَوَلَّوْا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقْتَلُونَ فِي سَبِيلِهِ ۖ صَفًّا كَانَهُمْ بُنِينَ مَرْصُوصٍ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَقُولُوا لِمَ تُوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ۗ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

پیغهمبهروه ﷺ هیناویهتی که: {أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ كَانَ يَمْتَحِنُ مَنْ

هَاجَرَ إِلَيْهِ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ بِهَذِهِ آيَةِ بِقَوْلِ اللَّهِ ﴿يَتَأْتِيهِ النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَكَ..﴾ ای قوله {إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ} قَالَ عُرْوَةُ قَالَتْ عَائِشَةُ فَمَنْ أَقْرَبُ بِهَذَا الشَّرْطِ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ قَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَدْ بَايَعْتِكِ كَلَامًا وَلَا وَاللَّهِ مَا مَسَّتْ يَدُهُ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ فِي الْمُبَايَعَةِ مَا يَبَايِعُهُنَّ إِلَّا بِقَوْلِهِ قَدْ بَايَعْتِكِ عَلَيَّ ذَلِكَ/ بهراستی پیغهمبهری خوا ﷺ نهونافرهتانهی که کوچیان دهکرد بو لای بهم نایهته تافی دهکردنهوه ﴿يَتَأْتِيهِ النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَكَ..﴾ ای قوله {إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ} عوروه وتی: خاتون عائشه وتویهتی: که هه ر نافرهتیکی باوهردار دانی بهوهدا نابیت پیغهمبهری خوا ﷺ پیی فهرموه: بهراستی پهیمانم لهگه لتابهست، بهقسه، خو بهخوا هه رگیز لهو پهیمانانهدا دهستی نهکهوتوه لهدهستی ههچ نافرهتیکی هه ر بهقسه بهیعهتی لهگهلدا دهکردن (کهدهیفهرمو) بهراستی پهیمانم لهگه لتا بهست لهسه ر نهوه}.

١٣) نهی نهو کهسانهی که باوهردان هیناوه نهو گهلهی که خوا غهزهبی لی گرتون، واته: جولهکه مهکه ن به دوستی خو تان، به راستی نهوانه نا ئومیدن به هاتنی رۆزی دواپی، ههروهکو چو ن خوانه ناسان له مردوی گوړستانهکان نا ئومیدن و پینان وایه زیندو بونهوهیهکیان بو نیه و ههچ ئومیدی چاکیان لینا کری.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
 لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا
 جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى
 عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ
 ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
 الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
 عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَذْكَرُ
 عَلَى تَجْرِيفٍ نُجِجِكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَنُجِهُدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
 يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ
 طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
 مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
 أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
 قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَيُّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيَّ عَدُوِّهِمْ فَاصْبِرُوا لِمَا نَظَرْتُمْ
 وَكَفَرْتُمْ طَائِفَةٌ فَأَيُّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيَّ عَدُوِّهِمْ فَاصْبِرُوا لِمَا نَظَرْتُمْ

(ئەوهی له ئەزەلدا شاراوە بو دەرکەوتو کافر بون) و خواش گەلی
 خوانەناس و لەسنور تییەریو تازە رینمایمی ناکات ﴿٦﴾ جا بە
 بیران بهینەوه ئەو کاتەی که عیسی کوری مەریەم وتی: ئەهی
 کورانی یەعقوب بیگومان من پیغەمبەری خودام رەوانە کراوم بۆ
 لای ئیوهو باوەرپم بە تەورات هەیه و مژدەدەریشم بە
 پیغەمبەریک که پاش من دیت که ناوی ئەحمەدە (که یەکیکە لە
 ناوەکانی پیغەمبەری نازیزمان ﷺ و لە فەرمودەدا هیناوانە که
 فەرمویه تی: {إِنَّ لِي أَسْمَاءَ: أَنَا مُحَمَّدٌ، وَأَنَا أَحْمَدُ، وَأَنَا الْمَاحِي يَمْحُو اللَّهُ
 بِهِ الْكُفْرَ، وَأَنَا الْحَاشِرُ يُحْشِرُ النَّاسَ عَلَى قَدَمِي، وَأَنَا الْعَاقِبُ/ الترمذی،
 صححه الألبانی/ بیگومان من چەندین ناوم هەیه: من محمدم و من
 ئەحمەدم و من ماحیم که خوا بی دینی بە من لادەبات لە
 نیوه دوورگی عەرەبدا و من حاشرم خودا لەپاش من حەشری
 خەلک دەهینیت، وە من عاقیبم که هیچ پیغەمبەریکی تر پاش
 من نایەت} پیغەمبەرمان ﷺ چەندین ناوی تری هەیه لێردا
 مەبەستمان هینانی (أحمد) بو که عیسا ﷺ مژدەدی هاتنی داوه و
 هەندیک بەو بۆنەوه لەم راستیە هەلە بون و رینگای چەوتییان
 گرتووتەبەر و چاوەروانی هاتنی ئەحمەدیان کردوه و ئیستاش
 گەلێک بەوه خەلەتاوان و بە گومانیک چاویان لەو هەمو راستیە
 نوقاندوه، خوا دەفەرموی: جا کاتیك که ئەو پیغەمبەریان بە
 نیشانەهی رۆشنەوه بۆ هات وتیان: ئەمە جادویەکی ناشکرایە و لە

بیگومان که ﷻ ئەو کەسانەهی خۆشەوێت که یەک ریز لە
 دزاییەتی خوانەناسان شەر دەکەن، وەک ئەوه وابن که چەندین
 ساختمانی بەیەکەوه جۆشدراون، ئەبوزەر دەلیت: پرسیارم کرد
 لە پیغەمبەر ﷺ کام کردوه لە هەمو چاکترە؟ فەرموی: {إِيمَانٌ
 بِاللَّهِ وَجِهَادٌ فِي سَبِيلِهِ/ متفق عليه/ باوەر بە ﷻ و جیهاد لەرئی ئەودا}
 وە ئەبو هورەیره دەلیت: {قِيلَ لِلنَّبِيِّ ﷺ مَا يَغْدُلُ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 عَزَّ وَجَلَّ قَالَ لَا تَسْتَطِيعُونَهُ قَالَ فَأَعَادُوا عَلَيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا كُلُّ ذَلِكَ
 يَقُولُ لَا تَسْتَطِيعُونَهُ وَقَالَ فِي الثَّلَاثَةِ مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ
 الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْقَائِمِ بَأَيَاتِ اللَّهِ لَا يَفْتُرُ مِنْ صِيَامِهِ وَلَا صَلَاةٍ حَتَّى يَرْجِعَ
 الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى/ متفق عليه/ پرسیارکرا لە پیغەمبەری خوا
 ﷺ چ شتیک هاتای جیهاده لە رئی ﷻ دا فەرموی: ئەوه تان
 پیناکریت جا دوو جار یان سێ جار ئەم پرسیارەیان لیکرد، جا
 هەمو جار دەیفەرمو: ئەوه تان پیناکریت پاشان فەرموی: وینەهی
 ئەو کەسەهی که جیهاد دەکات لە رئی ﷻ دا، وەک ئەوه کەسە وایە
 که بەرۆژ بە رۆژو بیئت و شەوان شەو نوێژ بخوینیت و بەردەوام
 بیئت لەسەر خویندنی قورئان که لەرۆژو لەنوێژ نەبچریت هەتا
 ئەو غەزاکەرە دەگەریتەوه بۆمائی خۆی، جا ئەم نایەتەش وەلامی
 ئەوانە بو که دەیان ویست بزانی که ﷻ چ کرداریکی لە هەمو
 خۆشتر دەوێت، ﷻ ئەو کەسانەهی خۆشەوێت که ئەم سێ
 سیفەتەیان تیداییت:

یەکەم: پیاوی مەیدانی چەنگ و جیهاد بن.

دووهم: موخصل بن و نیهتیا ن لەو جیهاده تەنها بەرزکردنی
 فەرمانی ﷻ بیئت.

سێهەم: پال بەپائی یەک و دور لە بەش بەشی و تەفرقه هەستن
 بۆ بەجیهانی ئەو جیهاده. جا ئەوهیە سیفەتی خواناسانی
 راستەقینە نەک وەک ئیمە چەند دەستە و چەند بەشین و هەر
 کەسیکیش خۆی بە جینشینی راستەقینەهی ئەو ئایینە دەزانیت،
 ئەگەر چی ئایین بە دەیان فرسەخ لیمانەوه دورە، کامەیه قەسە
 راست و کردارمان، کامەیه یەک ریزیمان زۆریکی زۆر لە ئوممەتی
 ئیسلام بوته داردەستی خوانەناسان و براو خوشکی موسلمان
 خۆیانیا ن بۆ ڕاو دەکەن؟! وا وەیلە لەو موسیبه تە. نازانن کوشتن و
 نازاردانی موسلمان چەند تاوانیکی گەورەیه لەلای خوای خاوەن
 دەسەلات.

﴿٥﴾ بە بیران بهینەوه ئەو کاتەی که موسا بە گەلەکەهی خۆی
 وت: ئەهی گەلی خۆم بۆچی نازارم دەدەن لە حالیکدا چاک دەزانن
 که من پیغەمبەری خودام و رەوانە کراوم بۆ لای ئیوه، جا کاتیك
 لە راستی لایاندا نازاری موسایان دا خوایش دلی ئەوانی بەو
 شیوهی که هەر لە سەرەتاوه بۆیان دانرابو لە حەق و راستی لاداو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ
 الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو
 عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا
 مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَعَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
 وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا الثَّورَةَ ثُمَّ لَمْ
 يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْجِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ
 الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾
 قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنْكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ
 دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَمْنُنَ
 أَهْلُهَا أَبَدًا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنْ
 الْمَوْتَ الَّذِي تَتَرَوْنَ مَعَهُ فِئَاتُهُ، مَلَأْتُمْ بِكُمْ ثُمَّ تَرْجُونَ
 إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنذِرْكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

ناسینی پیغهمبهر ﷺ خویان بوراد، جا خودا لهدهمیان دهدات و
 دهفه رموی:

﴿٧﴾ کی هیه سته مکارتر لهو کهسهی که درو به دمی خوداوه
 بکات له حالیکدا که نهو بو نایینی نیسلام بانگ بکریت که مایه
 خوشبهختی ههردوو دنیایه، بهراستی نهوه خوانه ناس و
 سته مکاره و خواش گهل خوانه ناس و سته مکار ناگه یه نیت به
 خوشبهختی و رینمایان ناکات.

﴿٨﴾ نهوانه (نهونده نه زانن) دهیانه ویت روناکی خوا به فوی
 ده میان بکوژیننه وه، جا خوا روناکی خوی که نایینی نیسلامه
 تهواو دهکات نه گهر چی خوانه ناسانیش پیمان ناخوشبیت، واته
 هه رجونیک ناتوانریت روناکی خور به فو بکوژیننه وه، هه
 ناوه هاش روناکی نایینی نیسلام ناتوان بکوژیننه وه.

﴿٩﴾ خوا نهو زاتهیه که پیغهمبهره کهی خوی ﷺ ناردوه به
 رینمای و نایینی راسته وه تا نهو نایینه سه ربخات به سه ر تهواوی
 نایینه کانی تردا نه گهر چی موشریکانیش پیمان ناخوش بیت،
 به دلناییه وه به لگه کانی نهو نایینه سه رکه وتو ده بیت به سه ر
 هه مو بو چونه کاند او به دهستی بیوانی نه هلی جیهادیش نهو
 نایینه له ناخر زه ماندا زال ده بیت به سه ر هه مو دینه کاند او،
 پیغهمبهرمان ﷺ دهفه رموی: {لَيُنزِلَنَّ ابْنُ مَرْيَمَ حَكْمًا عَادِلًا

فَلْيَكْسِرَنَّ الصَّلِيبَ وَيَلْبَثَنَّ الْحُنْزِيرَ وَيَصْعَقَ الْجُرْبِيَّةَ وَلْيَتْرَكَنَّ الْفِلاصُ فَلَا
 يُسْعَىٰ عَلَيْهَا وَلْتَدْهَبَنَّ الشَّحْنَاءُ وَالْتَبَاغُضُ وَالْتَحَاسُدُ وَلْيَدْعُوَنَّ إِلَى الْمَالِ
 فَلَا يَقْبَلُهُ أَحَدٌ/ مسلم وغيره/ سویند بیت که عیسی کوری مه ریه م
 داده به زیت که ده بیت به فرمان ره وایه کی دادپه رور، نینجا سه لیب
 ده شکنییت و بهراز ده کوژیت و سه رانه لاده بات و وشتر به رده لا
 ده کریت و گوئی پینادریت و به خالته ورق له یه کبونه وه و
 حه سادته له ناو ده چیت و بانگ دهکات بو ودرگرتنی مال نه وسا
 هیچ که سیک وهری ناگریت}.

﴿١٠﴾ نهی نهو که سانهی که باوه ردارن ده تانه ویت بازرگانیه کی
 واتان پیشان بدهم که له سزای به ژان رزگار تان بکات؟

﴿١١﴾ نهو بازرگانیه نه وه یه که باوه ر به خواو به پیغهمبهره که ی
 بکهن و له ریگی به رزگردنه وهی نایینه که ی نه ودا هه ولبدن
 به مالتان و به گیانتان، نه گهر به خوتان بزانه نه وه شتیکی چاکه
 بو تان، جا له پاداشتی نه وه دا،

﴿١٢﴾ الله له گونا هتان خوش ده بیت و ده تان خاته ناو
 باخچه یانیکه وه که چه ندین جوگه به ناویاندا ده روات و
 جیگایانیکی پا که که له ناویدا باخچه گهلکی هه میشی تی دایه
 بو دانیشتن که نه وه یه سه رکه وتن و به خششی گه وره،

﴿١٣﴾ نهوسا شتیکی تریش که نیوه پیتان خوشه که نه ویش
 یارمه تیه که له لایه ن خواوه و سه رکه وتنیکی نزیکه، جا نهی محمد
 ﷺ نه م مزدهیه به خاون باوه ران بده. وه نه مهش جگه له
 پاداشتی دواروژ پاداشتیکی دنیایی بو بو نهوانه که به مال و
 گیانیانه وه یارمه تی دهری نه م نایینه ن.

﴿١٤﴾ نهی باوه ردارن ببن به یارمه تیدهری نایینی خودا هه روه کو
 چون عیسی کوری مه ریه م به یارانی خوی وت: کی به ره و ریازی
 خوا یارمه تیم دهدات؟ یارانی وتیان: نیمه یارمه تیدهری نایینی
 خوداین، نهوسا تافمیک له مندالانی یه عقوب باوه ریان هینا و
 تافمیک تریان هه روا به بیباوه ری مانه وه، جا نیمه خاون
 باوه رده کانیانمان یارمه تی دا تا سه رکه ون به سه ر دوژمانی
 خویاندا، نهوسا نهوان سه رکه وتن.

نه مه هه نانی موسلمانانو و تیان ده گه یه نیت که نه گهر
 ده تانه ویت سه رکه وتن و نهو هه مو خیر و چاکه ی که باسکرا پیتان
 بدریت دهی نیوهش به راستی ببن به یارمه تیدهری نایینی پیروزی
 نیسلام دلنایان که نیوهش یارمه تی ددهین و به سه ر دوژمانی
 خوتاندا زالتان ده که یین.

پیغمبردا ﷺ دانیشتبوین که سورتهی جومعهی بؤدابیزی که وهجگه لهوانیش کههیشتا بهوان نه گهیشتون یی تیدابو، نهئی وتم: کین ئهوانه نهی پیغمبهری خوا ﷺ؟ جا وهلامی نه دایه وه هتا سی جار پرسیری کرد وسهلمانی فارسیمان تیدا بو، جا پیغمبهری خوا ﷺ دهستی لهسهر سهلمان داناو پاشان فرموی: نهگهر ئیمان لهلای سوردهیا بیئت پیاوانیک یان پیاویک نالهمانه پیی دهگات}

بهئی ولاتی فارس جیگای پیاوانیکی بهرز بو، وهک ئیمامی مسلم که خه لکی نهیشابوره و ئیمامی نه بوداود خه لکی سهجستانه و ئیمامی تورمزی و نهبو حه نیفه و بوخاری و نه سائی وسهدانی تر که هه لگرانی چرای ئهم نایینه بون و هه تا قیامت خه لک سود لهوان و دردرگریت له هه مو بواره کاند، راستت فرموه نهی پیغمبهری نازیز ﷺ .

۴) نهوش چاکه ی خودایه دهیدات به که سیک که ناره زوی ئی بیئت، خوا خاوه نی چاکه ی گه ورده لهوانه پیغمبهرایه تی محمد ﷺ ی کوری عه بدولای مه که یی قوره یی عه ربه یه بؤنهم ئومه ته، نهگهر ئهم ئومه ته یی سوپاسی ئهم چاکه گه ورده ی خویان بگردایه بهم رۆژه نه دهگه یشتن، که هه مو کهس چای تیمان بریوه وسه روهت و سامانمان بخۆن و خۆشمان سوک و بی نرخ بکه ن، ئینجا خوا باسی نه و که سانه ی وهک ئیمه دهگات و دهفرموی:

۵) وینه ی نه و که سانه ی که ته وراتیان پی هه لگیرو پاشان به و نه رکه ی که ته ورات داوای لیگردوبون هه لنه سان، وهکو وینه ی که ریکه و باری په راوی هه لگرتبیت هه ر چۆنیک نه و که ره سود له و په راوانه و درناگریت نهوانیش هاوشیوه ی نه و که رهن، نه مه وینه یه بؤ نه و که سانه ی که گوئ به یاسای خوا ناده ن، بؤیه دهفرموی: وینه ی نه و که له ی که باوه رپان نه هیناوه به نیشانه کانی خودا زۆر خراپه و خوا ییش گه لی سته مکار رینمای ی ناکات و نایخاته پیزی خۆشبه ختانه وه.

۶) نهی محمد ﷺ بهوانه ی که جوله که ن بلی: نهگهر ئیوه وا گومان ده به ن که ئیوه دۆستانی خودان نه خه لکی تر ده ی داوای مردن بکه ن با زوو بگه نه وه به خوا و به و نازو نیعمه ته ی که بؤی داناون نهگهر راست ده که ن.

ئهوان هه رگیز ئاواتی مردن ناخوازن، چونکه نه وهنده خراپه یان کردوه جگه له سزا چاوه پروانی شتی تر ناکه ن و خوا ییش زانایه به کار و پیشه ی سته مکاران و زۆرنابات ده یانکی شته دادگا و سزای شیوا به خویانیان به سه ر داده ات. نه مه ش نه وه دهگه یه نیئت که کردار به شی ئیمان، خۆ نه مانه باوه رپان به خوا و

سورتهی جومعه که سورتهی شهست و دووه می قورنانه، که به کوی دنگ له مه دینه دا هاتوته خواره وه، یانزه ئایه ته، ناسخ و مه نسوخ ی تیدا نیه، له سورتهی پیشودا فه رمان به جیهاد دراو به تیجارهت و بازرگانی ناوی لیبر، له م سورته شه دا باسی عیبا ده تیکی گه وره ده کریت، که له بازرگانی دنیایی گه وره تره نه ویش نو یزی جومعه یه، هه روه ها باسی ریزه کان کرا له مهیدانی شه ردا، لی ره ش باس له نو یزی جومعه دهگات که پیویستی به کومه ل و ریزه کان هه یه. عه بدولای کوری عه باس ده لیت: {أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقْرَأُ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْم تَنْزِيلَ السَّجْدَةِ وَهَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينَ مِنَ الدُّمْرِ وَأَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقْرَأُ فِي صَلَاةِ الْجُمُعَةِ سُورَةَ الْجُمُعَةِ وَالْمُنَافِقِينَ / مسلم وغيره/ که پیغمبهر ﷺ له نو یزی به یانی رۆزی جومعه دا سورتهی (سه جد) وه (دهر) ی خویندوه وه نو یزی جومعه دا (جومعه) و (مونا فقیین) ی خویندوه}.

به ناوی الله ی زۆر به سو زو بینیه یه تی میهره بان

۱) نه وه ی که له ناو ئاسمانان و له ناو زه ویدایه ته سیحاتی نه و خودایه دهگات که خاوه نی هه مو شته و بی عه یبه و ده سه لاتدارو کار به جییه، لادان له یاسای خودا دزایه تی ئاشکرای ناوی (حکیم) ی خودایه.

۲) خوی نه و زاته یه که له ناو نه خویندوه واراند پیغمبهری کی له خویان بؤ رهوانه کردن که نیشانه کانی خودا ده خوینتیته وه ، به سه ریاندان و پاکیان دهکاته وه له نه فامی و بت په رستی و فیری ئهم قورنانه یان دهگات، نهگه رچی پیش ئهم قورنانه له سه رگه ردانیه کی ئاشکرای وادا بون که له دار و به رد هه یکه لیان ده تاشی و پاشان به ندایه تیان بؤ ده کردن و لییان ده پارانه وه و لییشیان ده ترسان؟! هه ندی جار ییش له خورما دروستیان ده کردن خۆ هه رکاتیکش برسیان ببوا یه ده یان خواردا! ده ی ئایا نه مه سه ر لی شیوانیکی ئاشکرا و رون نیه؟

۳) خۆ جگه لهوانیش نه و پیغمبهره نیشانه کانی خودا ده خوینتیته وه به سه ر که سانیکی تر دا که هیشتا نهگه یشتون به نهوان و پاکیان دهکاته وه له نه فامی و بت په رستی و فیری ئهم قورنانه یان دهگات، واته: بؤ هه مو ئومه تی پیغمبهره ﷺ و هه ر خوا خویه تی ده سه لاتدارو دانا، نه بو هور هیره ده لیت: {كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ فَأَنْزِلَتْ عَلَيْهِ سُورَةُ الْجُمُعَةِ وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ قَالَ قُلْتُ مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَلَمْ يُرَاجِعْهُ حَتَّى سَأَلَ ثَلَاثًا وَفِينَا سَلْمَانَ الْفَارِسِيُّ وَضَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَهُ عَلَى سَلْمَانَ ثُمَّ قَالَ لَوْ كَانَ الْإِيمَانُ عِنْدَ الثَّرَيَّا لَنَالَهُ رِجَالٌ أَوْ رَجُلٌ مِنْ هَؤُلَاءِ / متفق عليه/ له خزمهت

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقِينَ ٦٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾
 اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشْبٌ مُسْنَدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيِّحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعُدُو فَاذْكُرْهُمْ فَنَالَهُمْ اللَّهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

بهزیندوبونهوهو بهحیساب ههبو بهشایهتی خودا کهچی خوا خوئی بهکافریان نادهبات.

٨) نهی محمد ﷺ بلی: بیگومان نهو مردنهی که رادهکهن له دهستی نهوسا بهدلتیاییهوه توشتان دهبیّت و دهمرن، پاشان دهتانگپرهنهوه بو لای زانای نادیارو دیار، نهوسا بیّتان دهلیّت جیتان کردوهو دهبیّت تالایو کردارهکانتان دهمردخوارد بدات. عهبدو لای کوری مهسعود دهلیّت: {حَطَّ النَّبِيُّ ﷺ حَطًّا مُرْبَعًا وَحَطَّ حَطًّا فِي الْوَسْطِ خَارِجًا مِنْهُ وَحَطَّ حَطَطًا صِغَارًا إِلَىٰ هَذَا الَّذِي فِي الْوَسْطِ مِنْ جَانِبِهِ الَّذِي فِي الْوَسْطِ وَقَالَ هَذَا الْإِنْسَانُ وَهَذَا أَجَلُهُ مُحِيطٌ بِهِ أَوْ قَدْ أَحَاطَ بِهِ وَهَذَا الَّذِي هُوَ خَارِجٌ أَمَلُهُ وَهَذِهِ الْحُطَطُ الصِّغَارُ الْأَعْرَاضُ فَإِنْ أَخْطَأَ هَذَا نَهَشَهُ هَذَا وَإِنْ أَخْطَأَهُ هَذَا نَهَشَهُ هَذَا/ البخاری/ پیغهمبهبر ﷺ هیلیکی چوارگوشهی کیشاو هیلیکیشی بهناوهراستیا هینا که دهرجو لهچوار گوشهکهو چهندين هیلی بچوکی لهتهنشتی هیله ناوهراستهکهوه کیشا و فهرموی: نهمهی ناو چوار گوشهکه مروفهونهم هیلهی چواردهوری ماوهکهیهتی {الْأَجَل} که چواردهوری داوهو لیی دهرناجیّت، نهم هیلهش که دهرجوه ناواتهکانیهتیو نهم هیله وردانهش روداوهکانه نهگهر یهکیکیان نهگیریتهوه نهوی تریان دهیقوزیتهوه}

٩) نهی نهوانهی باوهردارن ههر کاتیک بانگکران بو نوئیژی جومعه، نهوسا بهرهو نوئیژی جومعه برؤون واز له مامهله بهینن

نهوه باشتره بوتان نهگهر بزائن، رۆژی جومعه که جهزنی موسلمانانه رۆژیکی پیروژه که پیغهمبهبرمان لهباریهوه دهفهرموی: {إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِيهِ خُلِقَ آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفِيهِ قُبِضَ وَفِيهِ النَّفْخَةُ وَفِيهِ الصَّعْقَةُ فَأُكْتِبُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ نَعْرَضُ صَلَاتَنَا عَلَيْكَ وَقَدْ أُرْمَتْ أَيُّ يَقُولُونَ قَدْ بَلَيْتَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ حَرَّمَ عَلَيَّ الْأَرْضَ أَنْ تَأْكُلَ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ/ النسائي، صححه الألباني/ بهراستی له چاکترین رۆژهکانتان رۆژی جومعهیه، که لهو رۆژهدا ئادهم (سهلامی خوی لهسهر بیّت) دروستکراوهو لهو رۆژهش دا مردوهو لهو رۆژهدا فودهگریّت به کهلهشاختاوه دهنکه گهورهکش ههرلهو رۆژهدا دهبی، جا لهوورۆژهدا سلاواتی زورم لهسهر بدن بهبیگومان نهو سلاواتانهی نیوم پیشان دهدریّت، وتیان: چون نهوسلاواتانهی نیومت پیشان دهدریّت خوتو دهرزیهیت؟ فهرموی: بیگومان خوی دهسهلاتاری گهوره فهدهغهی کردوه لهسهر زهوی کهلاشهی پیغهمبهبران بخوات}

وهله فهرمودهی ترده هاتوه که لهو رۆژهدا خوا ئاسمانان و زهوی دروستکردوهو لهو رۆژهشدا ئادهم خرایه بهههشتهوهو ههر لهو رۆژهشدا دهرهینراوه، وهلهو رۆژهدا قیامهت دیّت و لهو رۆژهدا کاتیک ههیه نهگهر کهسیک دوعای تیّدا بکات بو چاکهی دنیاو دوارۆژ دوعاکهی لیوهردهگریّت که لهبارهی نهمانهوه فهرمودهی سهحیح ههیه. نهم رۆژه نهونده لای خوا گهورهیه که پیغهمبهبرمان ﷺ دهفهرموی: {مَا مِنْ مُسْلِمٍ مَيِّتٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ إِلَّا وَقَاهُ اللَّهُ فِتْنَةَ الْقَبْرِ / الترمذی، حسنه الألبانی/ ههر موسلمانیک لهروژ یان شهوی جومعهدا بمریّت خوا لهتافی کردنهوهی گوپر دهبیاریزیّت}

١٠) جا ههر کاتیک نوئیژی جومعه تهواوبو، نهوسا بو خوتان بهسهر زهویدا بلاوهی لی بکهن و بهشوین چاکهی خوادا برؤون و یادی خودا بهزوری بکهن بهلکو خوا له سزای دنیاو دوارۆژ رزگارتان بکات. گهلیک فهرموده له بارهی گهورهی و ریزلیگریّتی رۆژی جومعهوه هاتوه لهوانه نهمهیه که پیغهمبهبری خوا ﷺ فهرمویهتی: {مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثُمَّ رَاحَ إِلَى الْجُمُعَةِ فَاسْتَمَعَ وَأَنْصَتَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ وَزِيَادَةَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ. وَمَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَغَا/ مسلم/ ههر کهسیک رۆژی جومعه دهستنوئیژیکی چاک بگریّت، پاشان بجیّت بو جومعه جا گوئی له نیمام بگریّتو بیدهنگ بیّت خوا له گوناهی نیوان نهم جومعه بو جومعهی داهاتوی و سئ رۆژ زیاتریش چاوپوشی لیدهکات. ههر کهسیک دهست له بهرد بدات بو چاک کردنی جیگهی سهری نهوه نیسی بیسودی کردوه} وهدهفهرموی: {مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ ثَلَاثَ مَرَارٍ

مَنْ غَيْرِ غَدْرِ طَمَعَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ / أحمد، صححه الألبانی / هه رکه سیئک سی
 جومعه له سه ریه که به بی به هانه یه کی شهرعی جومعه نه کات خوا
 دلی مؤرده کات { به داخه وه نیمه ی موسلمان شتی که جیگای
 دلخوشیمان وه هیشتا وه کو دروشمیکی ئەم ئایینه پیرۆزه ماوه ته وه
 نویژی جومعه و جماعه ته ئەویشمان پرکردوه له بیدعه و
 زۆریه ی سونه ته کانمان پشتگویی خستوه، هاتو هاواری نویژکه ران
 له کاتی دوعای ئیمام وه هنگاونان به سه ر یه کتردا بو ریزی پیشتر
 گویه بو چاکه ی زیاتر نازان تاوانه که ی زیاتره له چاکه که ی، وه
 دهیان شتی تر لیژدها باسی بکهین شته که مان لی دریزتر
 ده بیته وه، ئە ی موسلمانان بگه پینه وه بو په پیره ویکردنی خوا
 پیغه مبه ره که ی پیغه مبه ره ی ده وه ی ده توانن ئەنجامی بدن و زیاده و
 تیه لکیش مه هینن بو ئەم ئایینه، چونکه ئەوه ی که سه رده می
 پیغه مبه ره پیغه مبه ره دین نه بو و بیته هتا قیامهت دین نیه و به ناو
 دینه وه تاوان ده کات نه چاکه و خیر (بیر بکه ره وه).

۱۱ خۆ هه ر کاتی که بازرگانیه یان گه مه یه ده بینن بو ی
 درده چن و تو به پیوه به جی ده هیلن بلی: ئەوه ی له لای خودایه
 له پاداشت و ریز بو تان باشتره تا ئەو بازرگانیه و خوا چاکترینی
 پوزیدهرانه. له باره ی دابه زینی ئەم ئایه ته وه ئیمامی بوخاری
 بو ی هیناوین له جابیره وه که وتی: کاتی که ئیمه له خزمهت
 پیغه مبه ردا نویژمان ده کرد له و کاته دا قافلله یه ک و شتر که
 باریان خوراک بو هاتو خه لکه که در چون و پیغه مبه ر خوی و
 دوانزه که س مانه وه، جا ئەم ئایه ته دابه زی و سه رکو نه ی ئەوانه ی
 کرد که پیغه مبه ریان به جی هیشتو به ره و ئەو قافلله یه
 رویشتن و پاشان گه رانه وه. ئەوه جاریک رویدا بو ئەوان جا
 ئەوه یان له سه ر دابه زی ئە ی چهن د جار ئیمه گویمان به فه رمانی
 ئەو نه داوه و به ره و ئەملا و ئەولا رویشتن و ههن دیکمان مردن و
 هه ر نه گه رانه وه، ده بی چیمان بی بوتریت و چ سزایه کمان بو
 ئاماده کرابیت. (په نابه خوا)

سورتهی مونافقون ۱۱

سورتهی مونافقون که سورتهی شه ست و سی هه می قورنانه، که به
 کوی دنگ له مه دینه دا هاتوه ته خواره وه، یانزه ئایه ته، وتراوه
 به گویره ی دابه زین سورتهی سه دو دووه مه وه پاش سورتهی
 (الحج) و پیش (المجادله) دابه زیوه.

له سورتهی پیشودا باس له هه لسه که تی باوه رداران کرا وه له م
 سورتهش باس له مونافقه که کان ده کات، جا پیغه مبه ر پیغه مبه ر ئەم
 دوو سورته ی واته سورته ی "الجمعه" وه "المنافقون" ی له نویژی
 جومعه دا ده خویند، تا هه م باوه ردانئاموژگاری کرد بیته وه هه م
 مونافقه کانیسی ترساند بیته، هه روه ها وازه یان له نویژی جومعه

نیشانه ی دلانی که که مؤر کراون که له م سورتهش دا باسیان
 هاتوه.
 هوی دابه زینی ئەم سورته ته ئەو قسه ناشیرینه ی عه بدولا ی
 کوری ئوبه ی بو که فورئان خوی بو ی تو مار کردوین، ئەم پیاه
 سه روکی مونافقه کان بو، زهیدی کوری نه رقه م که ئەم قسانه ی لی
 بیست بو پیغه مبه ری پیغه مبه ری وه پیغه مبه ریش پیغه مبه ر
 کردو عه بدولا سویندی خوارد که قسه ی وای نه کردوه، پیغه مبه ر
 له بهر سوینده که باوه ری به عه بدولا کرد و زهیدی به دروژن
 زانی که زهید به مه زور نارحعت بو، تا خوا ئەم سورته ی نارو
 راستی زهید ده رکه وتو پیغه مبه ر پیغه مبه ر: {إِنَّ اللَّهَ قَدْ
 صَدَقَكَ / متفق علیه / بیگومان الله راستگویی توو دروژنی ئەوانی
 درخت} که سیرهت نوسان قسه ناشیرینه کانی عه بدولا یان
 باس کردوه که رودا وه کهش له سه ر دوو که س بو یه کی که له
 کوچه ریان به ناوی جه هجای کوری ئوسه یده و ئەوی تریان
 ئەنسا ریکه به ناوی جو هه نیه وه و باسه که به ناو بانگه وله کاتی
 ته فسیری ئایه ته کاندا رو شنتر ده بیته وه.

به ناوی الله ی زور به سوژو بی نه یه یه ت میه ره بان

۱ هه ر کاتی که دوو پوه کان هاتنه لات و وتیان: شایه تی ده ده ین
 که تو پیغه مبه ری خوات پیغه مبه ری و خواش ده زانیته که بیگومان تو
 پیغه مبه ری نه ویت و خوا شایه تی ده دات که بیگومان دوو پوه کان
 له و درختنی باوه رده دا درو ده که ن و باوه ریان نیه و ته نها
 بوخوپاراستن ئەو قسه یه ده که ن.
 لی ره ش در ده که ویت که دان پیدا نانی دل مه رجی راستبو نی
 بیرو باوه ره نه گینا ئەوان به دم وتیان: (شایه تی ده ده ین که تو
 پیغه مبه ری خوات پیغه مبه ری)

۲ ئەم سویندانه ی خو یان کردوه به سپیر تا به و سوینده
 خو یان له ناو باوه رداراندا بشارنه وه، ئەوسا له ناو خودا ریگا له
 بلا و بونه وه ی ئایینی خوا بگرن، بیگومان ئەوان کرداری خراپ و
 ناپه سه ند ده که ن، زانی ئەمانه بو ئایین له هه مو خوانه ناسه کانی
 تر پر مه ترسی و خراپتره بو یه خوا جیگای ئەوانه ی له لا خواروی
 دۆزه خ داناه. بیگومان مونافقان له پله ی هه ر خواروی ناگری
 دۆزه خدان نیسء / ۱۴۵.

۳ ئەوه ش له بهر ئەوه یه چونکه بی شک ئەوان به ئاشکرا
 باوه ریان هیناوه و پاشان پاشگه زبونه وه (به و قسه ی که وتیان:
 ئیمه خاوه ن ده سه لات و به هی زین، محمد و یاره کانی بی
 ده سه لات و ناته واوان که له پاشاندا ئەم قسه یان لی ئاشکرا ده کات)
 جا دلایان مؤرکرا ئەوسا ئیتر ئەوان هیچ نافرمان و له هیج
 تینا گه ن.

وَإِذْ أَيْدِيَهُمْ مَبْسُورَةٌ إِلَىٰ أَعْنَاقِهِمْ وَآيَاتِهِمْ يُصَدَّدُونَ وَهُمْ يُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا أَعْلَىٰ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَيَلَّوْا خَزَائِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَيْنَ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَا الْأَعْرَابُ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُوا أَمْوَالَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقْتُ وَأَكُنُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

١٨

سُورَةُ النَّجْمِ

٦٤

﴿٤﴾ خۇ ھەر كاتىك چاوت پىيان بىكە وىت سەرت سوور دەمىنىت لە ھەش و لۆريان و سەرو سىمايان، جا ئەگەر قەشەش بىكەن گوئ دەگرى لە قەسەيان، چونكە قەسەى قەلەو و پەر بە دەم و جوان دەكەن، يان كە قەسەيان كەرد تىدەگەيت كە چەند روالەت كوئوفت و بەبەژن و بالۆ ناو خالين ھەر وەكو ئەو ھى دارىكى بى ريشك بن، پال درابن بە دىوارىكد، ئەمانە ئەو ھەندە ترسنوكن (ھەر لەبەر ترسنوكنىش بون بە دوور) ھەر دەنگىك بىت وا دەزانن ئەو دەزى ئەوانە، ئەوانە دژمن سا خۇتياں ئى بپارىزە، خوا لەناويان ببات، چۇن ناوھا لادراون لە رىگەى راست. جا كاتىك خوا درۆزنى ئەو دووروانەى دەرخت، موصلمانان پىيان وتن: بچن بۇ لاي پىغەمبەرى خوا ﷺ و داواى لىبورنى ئى بىكەن، بەلكو ئەو ھىش داواى لىخۇشبونتان بۇ بىكات لە خوا، ئەوان گالتهيان بە وفسانە دەكرد، وەك دەفەرموئى:

﴿٥﴾ جا ھەر كاتىك پىيان بو تىرايە: وەرەن تا پىغەمبەرى خوا ﷺ داواى لىخۇشبونتان لە خوا بۇ بىكات سەريان با دەداو دەتبنى كە خۇيان لەو قەسە لادەداو فىزيان دەنواندو بەلايانەو ھەيب بو ئەو كارەبىكەن، جا لەتۆلەى ئەولوت بەرزى و قەسە ناپەسەندانە ياندا اللہ لىيان تو رەيەو دەفەرموئى:

﴿٦﴾ بۇ ئەوان يەكسانە ج داواى لىخۇشبونيان بۇ بىكەيت يان داواى لىخۇشبونيان بۇ نەكەيت، ھەرگىز خودا لىيان خۇش نابى.

﴿٧﴾ چونكە ھەر ئەوان بون كە بە خەلكى مەدینەيان دەوت نىو ھەشت مەدەن بەو كەسانەى كە لەلای پىغەمبەرى خودان ﷺ، تا ئەوانىش رابىكەن و دەورى پىغەمبەر ﷺ چۆل بىكەن، خواش دەفەرموئى: گەنجىنەكانى ئاسمانان و زەوى ھەر بە دەست خودايەو ئەو رۆزى كۆچەرىيەكان دەدات نەك خەلكى مەدینە بەلام دوور وەكان لە ھىچ تىناگەن.

پىغەمبەرمان ﷺ دەفەرموئى: { خَصْلَتَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي مُنَافِقٍ حَسُنَ سَمْتٌ وَلَا فِقْهُ فِي الدِّينِ/الجامع الصغير، صححه الألباني/ دوو سىفەت ھەيە كە لە موفاقدا كۆ نابنەو ھەروسىماى جوان و شارەزابون لەئايين } ئەگەر لایەكىانى تىدايىت ئەوى تىرانی تىدا نىە.

﴿٨﴾ كەئەوان دەلین: ئەگەر گەراپنەو ھەو بە مەدینە بە خوا بەھىزەكان (كە مەبەست خۇيان بو) لاوازەكان (كە مەبەستىان پىغەمبەر ﷺ و يارەكانى بو) لەو شارەدا دەردەكات، خواش دەفەرموئى: دەسەلاتى بى چەندو چۇن تەنھا ھى خودايەو بەھوى ئەو ھىشەو ھى پىغەمبەرەكەيەتى ﷺ و لەرىگەى ئەو ھىشەو ھى باو ھەردارنە بەلام دوور وەكان ھىچ نازانن. وەك لەسەرەتاي سورەتەكەو ھىمامان كەردە لای، دەلین: كاتىك پىغەمبەر ﷺ

ئاگادار بوپەو كە جولىكەكانى "بى المصطلق" خۇيان ئامادەكردو ھەش ھىرش كەردنە سەر موصلمانان، جا پىغەمبەر ﷺ دەست پىشخەرى كەردو ھىرشى كەردە سەر ئەوان و شەرەكە لە ناوچەيەك كە بە "مورەسىع" ناو دەبرا رویداو جولىكەكان شىكستيان خوارد، جا لەو غەزايەدا لە نىوان يەكەك لە موھاجىرەكان و يەكەك لە ئەنصارىەكان ناكۆكى و دەمەقالەيەك دروست بو، جا ھەر كاميان ھاواريان كەردو ئەنصارىەكە ھاواری كەرد ئەى گەلى ئەنصار يارمەتىم بەدن، موھاجىرەكەيش ھاواری لە موھاجىرەكان كەرد ئەى موھاجرىن يارمەتىم بەدن، جا پىغەمبەر ﷺ كەئەمەى بىست دلى ناپەحەت بو فەرموئى: { دَعُوها فَإِنَّهَا مُنْتَنَةٌ/ واز بەيئەن لەم جۆرە ھاوار كەردنە كە بەراستى ئەو جۆرە ھاوارو بانگ كەردنە بۆگەنە } بەلام عەبەدەللاھى كورى ئوبەى كە سەر كەردەى موفاقان بو، كە لەم روداو ئاگادار بوپەو بەھەلى زانى بۇ رزاندى زەھرى ناو دەرونى و وتى: كارى ئەو كۆچكەرانە گەيشتو بەجىگايەك كە ئاوا دەكەن بەئىو بە بگەرىيەنەو بۇ مەدینە سوئند بىت ئەوانەى كە بەھىزو گەورەن دەبى زەليل و داماوەكان لە مەدینەدا دەربىكەن، لە راستىشدا ھەر خەتاي خۇتان بو ئاوا ئەوانتان لەولاتى خۇتاندا جىداو لە مالى خۇتان بە ئەوانتان بەخشى وتى: ئەو ھى كەروى داو ھەك ئەو قەسە كە دەلین: "سەگەكەت قەلەوبىكە تابتخوات" جا لەمەولا

ئاغاكانى كۆن ھەر فیلزان و لیزانى بۇ ژيانى دنيای خوی
 كۆمهلى خەلگى بۇخوی بهناوى جوراوجورهه پيک
 ھیناوهوخواو قيامەت و ويژدانى وەلا ناوهونابى کەسپش
 پييان بليت لەسەر چاوتانەوه برۆ ھەھە! کام ناو لەوناوانەى
 جەنابتان لەوشەى مھاجرو ئەنصار پيرۆزترە کەمادام بونی
 دووبەرەكى لى ھات پيغەمبەرمان فەرموى: { دَعُوها فَإِنَّها
 مُنْتَبِئَةٌ مُتَّفِقَةٌ عَلَيْه } واز بهينن لەم جورە ھاوارکردنەنە کە بەراستی
 بۆگەنن!

دەبیر بکەنەوهو لەخوا بترسن و کەم خەلگى موسلمانى فەقير
 بهناوى دینەوه بۆخزمەتى خۆتان بهناوى جوراوجورهه
 فريو بدەن بۇ دنيا، دنيا بۇ کەس تاسەر نيەو کورسى بۇ
 کەس ناميني، خۆ ئەگەر کورسى و پلەو گەورەيى بۇخەلگ
 بمایە ئەمپرۆ نەدەگەيشتە دەس تۆ، وای چەند چەواشەو
 چەند چەواشەکاری!!

۱۱ خۆ ھەرکەسيک کە کاتى مردنى ھات ھەرگيز خودا
 ماوهى ژيانى پيئادات و خوا زۆر بەناگايە لەوهى کە ئيوە
 دەیکەن و ھەر کەسيک بەگوپرەى کردارى خوی رەفتارى
 لەگەلدا دەکات و ستەم لە کەس ناکات.

۱۸

سورته تەغابون

۶۴

سورته تەغابون کە سورتهى شەست و چوارەمى قورئانە،
 زۆر بەى زانايان لەسەر ئەوهن کە لە مەدينەدا ھاتووتە
 خوارەوه، ھەژدە نايەتە، يەکیکە لە سورتەکانى
 "المسبحات". ئەم سورتە تەنھا بە سورتهى "التغابن"
 دەناسریت و ئەم وشەيەش تەنھا لەم سورتەدا ھاتو، وتراوه
 بەگوپرەى دابەزینی سەدەمین سورتەو لە پاش سورتهى
 (جومەعە) و پيش سورتهى (صەف) دابەزیو، لە ئاخري
 نايەتەکانى سورتهى پيشو کە سورتهى "المنافقون" بو باس
 لەوانە کرا کە دەستيان لە ریی خودا نەبوو و زەکاتى مالیان
 نەداوه تا ئەوکاتەى کە مردن يەخەيان پيئەگریت، ئينجا
 پەشيمانى رويان تپدەکات و دەزانن توشى چ رەنجەرۆی و
 زيانیک بوون، جا ئەم سورتەش کە ناوى "التغابن" ە کە
 واتە زيان و ھەلشکان، باس لە رەنجەرۆی مروق دەکات لە

ئيتەر ھيچيان پيئەدەن، ئەگەر واتان کرد بەدئنيایيەوه وازمان
 ليدەھينن و دەپۆن بۇ شوينيکی تر،
 زەيدى کورى ئەرقەم ئەو قسانەى گپراوه بۇ پيغەمبەر ﷺ،
 جا عومەرى کورى خەتاب وتى: ئەى پيغەمبەرى خوا ﷺ
 ريم پيئدە کە لەملى ئەومونافقە بەدەم، پيغەمبەر ﷺ
 فەرموى: { دَعُهُ لَا يَتَحَدَّثُ النَّاسُ أَنَّ مُحَمَّدًا يَقْتُلُ أَصْحَابَهُ } متفق
 عليه / وازى لى بهينه نامەوى خەلگ بليين کە محمد يارەکانى
 خوی دەکوژيت!

ئينجا پيغەمبەر ﷺ بانگى عەبدولای کردو لەو بارەوه
 پرسيارى ليکردوئەويش سويندى خوارد کە شتى وای
 نەوتو، پاشان اللہ ﷻ ئەم نايەتانەى ناردەخوارەوهو راستى
 زەيدى سەلماندن و ئابروي دووروەکانى برد. ئينجا خوا بانگى
 باوەرداران دەکات کە با بەخوياندا بچنەوهو ھەولى
 يارمەتيدانى يەکتر بدەن، با لە منەتى دووروەکان دەريچن و
 دەفەرموى:

۹ ئەى باوەرداران با نە سەروتو سامانتان و نە
 فەرزەندانان لە يادى خوا کە جيهادو غەزا بەشيکی گەورەن
 لەويادەى اللہ ﷻ بى ئاگاتان نەکەن، چونکە ھەر کەسيک
 وای ليبيت کە سەروتو سامان يان فەرزەندانى لە غەزاو
 يادى خوا بى ئاگای بکات، ئەوسا ئەوانە ھەر خويانن دۆراوو
 رەنجەرۆن،

۱۰ دەى لەو مالەى کە پيم بەخشيون ئيوەش ببەخشن بۇ
 بەرزکردنەوهى نايينى خودا پيش ئەوهى مردن يەخەتان
 بگریت، جا ئەوسا دەلييت: پەرورەدگارم ئای کەميک ماوت
 پيئدەمايە، جا ئەو کاتە چاکە دەکەم و دەبم بە يەکیک لە
 پياوچاکان؛ پاش چى؟ تازە ناگەرپيئتەوهو ئەوهى کۆتکردەوه
 خەلگى تر بۆت دەخۆن و حيسابيشى لەسەر تۆيە، ئەى قورپ
 بەسەر بۇ بير لە خۆت و پاشەرۆژت ناکەپتەوه تا مردن
 يەخەى نەگرتويت، بەراستى ئەم قورئانە ھەتا زەمانى
 زياترى بەسەردا بروات تازەتر دەبيئتەوه، ئەم نايەتانە
 ئەلييت بۇ چارەسەرى گرفتاريەکانى ئەم سەردەمەى
 موسلمانانە کە بە ھوى ناوه دەستکردەکانەوه پارچە پارچە
 بوون و ھيچ کەس بەرەى ئەوى تر ناپيويت و لەبەر کورسى
 شەقوشەرى دنيايى و کۆ کردنەوهى پارەى حەرام وەك

که چی نهو نههلی بههشته { واته نهوه گرنکه که مروّف لهسهری
دهمریت، لهسهر چی مردیت لهسهر نهوه حیاسبت بوّ دهکریّت.

۳ که ناسمانان و زهوی بوّ مهبهستیکی راست دروست کردوه و
بیهوده و بی کهک نیه و وینه کیشان، جا سهرو سیمایهکی
جوانی پیداون و سهرنهنجامیش گهپانهوه ههر بوّ لای نهوه بوّ
وهرگرتهوهی پاداشت و سزای کردارهکانتان.

۴ نهو دهنایت بهو شتهی که لهناو ناسمانان و زهویدایه و
دهزانیّت چ دهشارنهوهو چ ناشکرا دهکن (پهنهان وناشکرا لهلای
خودا وهکو یهک وان) و خودایش زور زانیه بهوهی که لهناو
دلهکاندایه و هیچی لی حهشار نادریت. جا الله ﷻ باسی
سهرکهشی و سهرنهنجامی گهلانی پیشومان بوّ دهکات تا نیمهش
پهندی لیوهر بگرین و دهفرموی:

۵ نایا پیّتان نهگهیشتوه دهنگوباسی نهو کهسانهی که
خوانهناس بوون لهپیش نیوده؟ جا سزای کارهکانی خوینیان
چهشت و بوّ نهوان سزای بهژان ههیه، نهمهش ناحهقیان پیّ
نهکراوه، کرداری خوین یهخهی گرتون. وهک دهفرموی:

۶ نهوه لهبهرنهوه بو که بیگومان نهوان پیغهمبهرانیان به
نیشانه گهلی رونهوه بوّ هات، جا نهوان وتیان: مروّف ریّنمایی
نیمه دهکات! چوّن شتی وا دهبیت؟! جا نیتر بیباوهربون و پشتیان
له نایین کردو خوایش بیّنیازه لهوان و خوا دولهملهندو
سوپاسکراوه،

۷ خوانهناسان وا گومان دهکن که ههرگیز زیندوبونهوهیان
نیه، بلّی: نهخیر وانیه و گومانهکانتان راست نیه به پهروهردگارم
قهسم زیندو دهکرینهوه، پاشان ههوالتان پیدهدریت که چیتان
کردوه، خوّ نهوهش لهلای الله ﷻ کاریکی ناسانه، نهمه نایهتی
سیههمه که خوا فهرمان دهدات بهسهر پیغهمبهردا ﷻ که سویند
بخوات که زیندوبونهوه ههیه. نایهتی **یهکه م:** له سورتهی
(یونس: ۵۲) دابو که فهرموی: ﴿ لیت دهپرسن نایا نهو ههوالی زیندو
کردنه وهرسته بلّی: نهریّ بهخوا، سویندبه پهروهردگارم
هیچگومانی تیدا نیه نهوهراستی راسته ﴾ نایهتی **دووه م:** له
سورتهی (سبا: ۲) دابو که فهرموی: ﴿ جا بیباوهران وتیان: قیامهت
نایهت بلّی: وانیه کهنیوه دهلّین سویند به پهروهردگارم زانای
نهینیهکان، بهدلّنیاییهوه قیامهت پیّتان دهکات. ﴿

۸ دهی سا باوهر بهینن به خواوبه پیغهمبهرهکی ﷻ و بهنهو
رونکاهی (که قورئانه) که ناردومانه بوّتان و خوا زور بهناگایه
بهو کارانهی که نیوه دهیکهن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ
وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِدَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
فَدَأَوْا بِآلِهِمْ وَآلِهِمْ وَهُمْ عَدَاؤُا لِيَوْمِ ﴿٥﴾ ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَأَشْرِكُ مَا تُشْرِكُونَا فَكَفَرُوا وَقُولُوا
أَسْتَغْفِرُ لِلَّهِ وَاللَّهُ غَفِيرٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ
لِنِعَتِهِمْ لَنْ نُبْتَلِيَ بِمَا عَمَلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَتَأْمُرُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ
يَجْمَعُهُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّلَاقِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَعَمَلَ
صَالِحًا يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

دواروژدا که چوّن نهو ماوهی که پهروهردگار پییدا بون له
ژیانی دنیا به باشی بهکاریان نههیناوه.

بهناوی الله ی زور بهسوزو بیّنیهایهت میهرهبان

۱ نهوهی که لهناو ناسمانهکانهوه لهناو زهویدایه ههر ههوهی
پاکی و بیّ عهیبی خوا دهلّین و ههر نهو خاوهنی ههمو شتیکه له
خودی خویداو نیازی به کهس نیهوه ههر بوّ نهوه سوپاسی بیّ
پایان و ههر خویهتی توانایی بهسهر ههمو شتیکیدا ههیهوه هیچ
شتیک ناتوانیّت لهژیر دهسهلاتی نهودا دهر بیچیت.

۲ خوئی نهو زاتهیه که نیوهی دروستکردوه، جا ههندیکتان
خوانهناسو ههندیکی ترتان باوهردار، جا خوا بینهری نهو
شتانیه که نیوه دهیکهن. واته پهروهردگار مروّفهکانی له دوو
بهش دروستکردوه سهرنهنجامیشیان له دوو جیگا دهرناچیّت یان
بهههشتی یان دوزهخی، گرنگیش نهوهیه که له سهرکامیان نهو
دنیایهی بهجیهبشتیبت و وهفاتی کردبیت، پیغهمبهر ﷻ
دهفرموی: ﴿ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلًا أَهْلُ الْجَنَّةِ فِيْمَا يُبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ
مِنْ أَهْلِ النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلًا أَهْلُ النَّارِ فِيْمَا يُبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ
مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ ﴾ متفق علیه/ پیواوی وا ههیه که کردار نهنجام دهدات کهوا
ددر دهکهویت لهناو خهکدا که کرداری خهکی بهههشتیه، کهچی
نهو نههلی دوزهخه، وه پیواوی واش ههیه که کردار نهنجام دهدات
کهوا ددر دهکهویت لهناو خهکدا که کرداری خهکی دوزهخیه،

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبَسَّ الْأَمِيرُ ﴿١٠﴾ مَا أَصَابَ مِنْ
مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ، وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فِلسَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَتَأَيَّهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا أَرْزَأُكُمْ وَأَوْلَدِكُمْ عَدُوًّا
لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغْفِرُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْرُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ
يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تَقْرَبُوا
اللَّهَ قَرَابًا حَسَنًا يَضْعَفْ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

۱۲

سُورَةُ الطَّلَاقِ

۶۵

بۇ يەكتر ھەندىكىيان ئاۋەھادەبىن و ئايەتەكە ھەردووك دەگرىتەۋە،
والله أعلم) سا ئىۋە وريابىن و ئەو ھاوسەرو منالانتانە فریوتان
نەدەن، خۇ ئەگەر چاۋپۇشيان ئى بکەن و تۆلەيان ئى وەرنەگرن و
بیانەبخشن خودا خۇى ئەمەى پىخۇشە، ئەوسا بیگومان کە اللہ
خۇیشی زۆر لیبوردەو میھەربانە سەبارەت بە بەندەکانی و ئەو
وہسەشى پىخۇشە لەناو باۋەرداراندا ھەبیت، پیغەمبەر
دەفەرموی: { مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ / البخاري } ئەوکەسەى کە رەحمی
نەبى رەحمی پىناکریت {

﴿١٥﴾ سامانتان و مندالتان تاقیکەرەۋەى ئیۋەن (تا دەربکەۋیت بۇ
ھەمو کەس کە ئایا خوداۋ جیھاد و مال بەخشین و بەجیھىشتى
مندالان لەلای ئەو کابراپە گرنگە یان پشتگوى خستى فرمانى
خاۋ جیھاد و دەستگرتنەۋە لە مال بەخشین و ھەلگرتى بۇ
مندالانى؟! خودا داۋا لە باۋەرداران دەکات کە دژمانى نزىكى
خۇیان و تاقیکەرەۋەى ناۋ مالى خۇیان بناسن و فریویان نەخۇن و
بە چاکیش لەگەل ئەواندا بجولینەۋە نەک بە شەر و قەپوقالى
ھەمیشەبى ناۋمال و مندال و دەفەرموی: ھەر لای اللہ خۇیەتى
پاداشتى گەرە، پیغەمبەرمان ﷺ دەفەرموی: { إِنَّ الْوَلَدَ مَبْخَلَةٌ
جَبْنَةٌ مَجْهَلَةٌ مَحْزَنَةٌ / أحمد، صححه الألبانی } بەبیگومان کە مندال ھوى
رژدى و ترسان و نەزانى و خەمباریہ {

﴿١٦﴾ جا لەخا بترسن و بەنداىەتى ئەو بکەن بە ئەندازەى توانای
خۇتان و گوى بگرن بۇ بیستى فرمانى خوداۋ پیغەمبەرکەى

﴿٩﴾ باس بکە ئەو رۆژەى کە ھەموتان کۆدەکاتەۋە بۇ رۆژى
کۆبۈنەۋە کە رۆژى قیامەتە، کە ئەۋە رۆژى ھەلشکان و پەشیمان
بۈنەۋەى مروفەکانە. (ئەو رۆژەى باۋەرداران جیگاۋ ھاوسەرانى
خوانەناسان لە بەھەشتدا دەبەن، واتە: ھەمو پیاویک لە
بەھەشتدا جیگاۋ ھاوسەرى ھەیە جا ئەگەر باۋەرى ھینا ئەۋە
دەدریت بەخۇى، ئەگینا دەدریت بە باۋەردارىک لە بەھەشتدا،
ئەۋیش ناگرى دۆزەخ و کیم و زوخاۋى داخى دۆزەخیان نۇش
دەکات، جا بەراستى کام پەشیمانى و زیان ھەیە لەمە گەرەتر؟)
خۇ ھەر کەسک باۋەرى بە خوا ھینابیت و کردارى چاکى
کردبیت خوا خراپەکانى ئى رەش دەکاتەۋە و دەیخاتە ناۋ
باخچەیانیکەۋە کە چەندىن جۆگە بەناۋیدا دەروات کەبۇ
ھەمیشە تپیدا دەمیننەۋە، ئەۋەپە سەرکەۋتن و بەختەۋەرى
گەرە.

﴿١٠﴾ جا ئەو کەسانەى کە بیباۋەربۈۋن و نیشانەکانى ئیمەیان بە
درو دادەنا، ئەوانە یارانى ناگرن کەبۇ ھەمیشە تپیدا دەمیننەۋە و
خراپترین سەرئەنجامە ئەو ناگرە بۇیان.

﴿١١﴾ ھىچ کەسک ھىچ بەلایەكى بەسەردا نایەت، تەنھا
مەگەرخوا ریگای پیدات و ھەر کەسکیش باۋەر بە خوا بکات
خاۋش دلى ئەو رینمایى دەکات بۇ ریگای راست و سەرئەنجامیشى
خۇشەختیە، ئەوسا خوا زانیارى بە ھەمو شت ھەیە و ھەمو شت
دەزانیت، ھىچ شت رونادات مەگەر ئەۋەى کە لە عیلمى اللہ دا
تپەریپیت و ئیزنى لەسەرى ھەبوییت، جا ئەو کەسەى کە ئاۋا
باۋەرىكى بە پەرۋەردگارى خۇى ھەبیت و بەقەزاۋ قەدەرى رازى
بیت ئەۋا پەرۋەردگارىش دلى فرەۋان دەکات و ئەنجامدانى چاکەى
بۇ دەپرەخسینیت.

﴿١٢﴾ جا پەپرەۋى فرمانى خودا بکەن و پەپرەۋى فرمانى ئەو
پیغەمبەرەى ﷺ ئەو بکەن و لە قسەى لانەدەن، ئەوسا ئەگەر
پشتان تیکردو لىی دور کەۋتنەۋە ھەر خۇتان زیان دەکەن،
چونکہ پیغەمبەرکەمان ﷺ ھەر گەیاندى رۋن و ئاشکرای
لەسەرە و خەلک بە قسەى بکات یان نەیکات ئەو پەپامى خۇى
گەیاندوۋە بەرپرستى لەسەر نەماۋە.

﴿١٣﴾ اللہ جگە لەخۇى ھىچ پەرستراۋىكى راستەقینەى تر نیە و
با باۋەرداران ھەر تەنھا بە خوا پشت بەستەن و رۋو تەنھا لەو
بکەن چونکہ ھەر خۇیەتى پشت و پەناى باۋەرداران.

﴿١٤﴾ ئەى ئەوانەى کە باۋەرداران ھەندیک لە ھاوسەرەکانتان و
ھەندیک لە منالانتان دژمنى ئیۋەن و ریگای جیھاد و مال
بەخشینتان لیدەگرن (ھاوسەرى پیاۋ بیت یان ئافرەت ھەردووک

شاكارهكانى لهناوبردن و روخانى ژيانى مرؤفايه تيه كه ههرهس هينانى جيهانى نه مرؤرؤشنترين بهلگه يه لهسه راسنى قسه كانمان و دان نه نانه به زانايى و ناگايى و دانايى الله ﷻ دا جا نيتر چؤن لاقى باوهردارى به خوا ليدهدهيت، هه ي باوهردار؟!

١٢

سورته تى ته لاق

٦٥

سورته تى ته لاق كه سورته شسته و پينجه مى قورئانه له مهدينه دا هاتوته خواره وه و دوانزه ئايه ته، له ئيينو مهسعوده وه هاتوه كه ئەم سورته ي به " التِسَاءُ الْقُصْرَى " ي ناوبرده، وتراوه نه وه دوشهش هه مين سورته به گو يره دابه زين و پاش سورته (الإنسان) و پيش سورته (البينة) دابه زيوه، له سورته پيشودا باسى نه وه ي كرد كه هه ندى له ژئاننان و مندالانتان دژمى ئيوه جا ههر له وي داواى كرد كه نه گهر بيان به خشن نه وه چا كتره به لام نه گهر وا نه كراو كار به ته لاقدانى كيشا ناگادارين كه له و كاته دا نه و دژمنايه تيه واتان لى نه كات كه حه ق و دادپه روه ريتان له بير بچيته وه به لكو ده بى نه وه نه حكامانه ي كه له م سورته دا هاتون جي به جيبان بكه ن.

به ناوى الله ﷻ ي زؤر به سوؤز و بينيه ايه ت ميه رهبان

١ ليره روى قسه له پينجه مبه ره ﷻ و مه به ستنى ئومه ته كه يه تى، نه ي پينجه مبه ره ههر كاتيك ئافره تاننان ته لاقدا با له عيده ي خو ياندا ته لاقيان بدن، جا عيده بزائن و حيسابى بكه ن و له و خوايه بترسن كه په روه ردگار تانه، جائه و ئافره ته ي كه له عيده دان له ماله كه ي خو يان دهريان نه كه ن و نه وانيش بو خو يان ده رنه چن مه گهر نه و ئافره ته كارى داوين پيسى يان ئيش و نازار بو مي رد يان كه سوكارى مي ردى دروست بكات نه وانه ده رده كر ين چونكه نه و خو يى به وه له سو كه وته نارپكه ي مافى مي ردى كو نى پيشيل كرده وه مه عقول نيه نيتر مي ردى كو نى ههر يارمه تى بدات، نه وه سنورى خودايه وه ههر كه سيك له و سنوره ي خودا تى بپه رپت نه وسا نه وه ستمى له خو ي كرده، تو نازانى به لكو خودا پاش نه و ته لاقدانه سه ره تاييه شتيكى تازه به ينيت ته روو كه هه ر دووكيان په شيمان ببنه وه و بتوانن به يه كه وه نه و ژن و مي رده ژيان به نه سه ر. له م ئايه ته دا ئەم حوكامانه باس كر ان: ئافره ت نه گهر ته لاق درا با له عيده ي خويدا ته لاق بدرين واته نه گهر نه و ئافره ته مندال يان ئافره تيك بيت كه عاده ي نه بو يان نه يما بو يان هيشتا كابرا پاش ماره برين به ته نها يى له گه ئيدانده نيشتي ت نه و ئافره ته كه ته لاق ده دريت يان سكى هه بيت و ديار بيت يان له پاكي دا بيت و جيماعى له گه لدا نه كر دبيت نه گينا نه وه عيده ي خو يى نيه و بيدعه يه وه نه و سى تاقمه ي پيشو (ئافره تى مندال يان ناوميد له عيده يان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرُجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ
وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحْشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ
اللَّهُ يَجْزِي بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ١ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ
وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ كُنَّ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ بَقِيَ اللَّهُ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ٢ وَبِرِّزْقِهِ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ
بَلِغُ أَمْرِهِ ٣ فَدَجَّلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ٤ وَالَّتِي بَيَّنَّ
مِنَ الْمَحْضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ أَرْبَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ
وَالَّتِي لَمْ يَحْضُنَّ وَأَوْلَتْ الْأَحْمَالَ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعَنَّ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ بَقِيَ اللَّهُ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ٥ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
إِلَيْكُمْ وَمَنْ بَقِيَ اللَّهُ يَكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ٥

و په يره وى بكه ن و مال ببه خشن ئەمه چا كه بو تان، ههر كه سيكيش خو ي له رژدى بپاريژيت نه وسا نه وانه ههر خو يانن رزگار. پينجه مبه رى خوا ﷻ ده فه رموى: { فَإِذَا أَمَرْتُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَإِذَا نَهَيْتُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوهُ مُتَّفِقِينَ عَلَيْهِ } هه ركاتى فه رمانم پيدان بو نه نجامدانى شتيك نه وسا به و نه ندازه ي كه ده توانن لى نه نجام بدن، وه ههر كاتيكيش به رگريم كردن له شتيك نه وسا به ته واوى وازى لى به ينن } هه روه ها ده فه رموى: { لَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبِ عَبْدٍ الْإِيمَانُ وَالشُّحُّ } صححه الألباني/ له دلى هيج به نده يه كدا ئيمان و رژدى كو نابيته وه .

١٧ نه گهر ئيوه فه رزى جوان به خودا بدن، نه و جهند به رانه برى ده كاته وه بو تان له پادا شتدا و ليتان خو شده بيت و خوا شيانى سو پاس بو كردنه و نه و يش سو پاس كه سى له لا ون نابيت و به حه وه سه له يه و زو و توله ي تا وانه كان و مه رنا گريت، به لكو به نده كانى بير بكه نه وه و له و تا وانانه په شيمان ببنه وه. مه به ست له فه رزدان به خوا چا كه كردنه له گه ل به نده كانى خوا دا، نه گينا خوا نيازى به سه روه ت و سامانى ئيمه نيه به لكو هه رچى سه روه ت و سامان هه يه مولكى خو يه تى و به نه مانه ت ده يدات به به نده كانى.

١٨ نه و زاته زانه رى په نامه كى و ئاشكرايه وه ك يه ك، كه ههر خو يه تى ده سه لاتدارى ره ها و هه موكاره كانى ريك و پيك و دانا يانه يه وه هموى له جي گاي خو يدا يه و لادان له هه رگوشه يه كى

نہ گوزارواہ) ہر کاتیک تہ لاق بدرین نہ بہ سونہو نہ بہ بیدعہ ناو نابریں، نافع دلئیت: {أَنَّ ابْنَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا طَلَّقَ امْرَأَةً لَهُ وَهِيَ حَائِضٌ تَطْلِقُهُ وَاحِدَةً فَأَمَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يُرَاجِعَهَا ثُمَّ يُسْكِنَهَا حَتَّى تَطْهُرَ ثُمَّ يَحِيضَ عِنْدَهُ حَيْضَةً أُخْرَى ثُمَّ يَمْلَأُهَا حَتَّى تَطْهُرَ مِنْ حَيْضِهَا فَإِنْ أَرَادَ أَنْ يُطَلِّقَهَا فَلْيُطَلِّقْهَا حِينَ تَطْهُرُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَجَامِعَهَا فَبِتِلْكَ الْعِدَّةُ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ أَنْ تُطَلَّقَ لَهَا النِّسَاءُ / مسلم وغيره / عہدولای کوری عومہر خیزانہ کھی یهک تہ لاق دا لہ حالئیکدا لہ عادی نافرہ تانہ دا بو جا پیغہ مہبر ﷺ فرمانی پیکرد کہ بیہینیتہ وہ لہ پاشان رایگریت تا پاک دہ بیتہ وہ پاشان جاریکی تر دہکہ ویتہ عوزرہ لہ پاشان ماوی پیدات تا لہو عوزرہ ی پاک دہ بیتہ وہ ٹہوسا ٹہ گہر ویستی تہ لاقی بدات باتہ لاقی بدات لہ وپاکیہ دا پیش ٹہوی کہ جیماعی لہ گہلدا بکات جا ٹہویہ ٹہوعیدہیہ کہ خوا فرمانی داوہ کہ زنی تیدا تہ لاق بدریت} وہ لہ ریوایہ تیکی تر دا بہم شیوہیہ ہاتوہ کہ پیغہ مہبر ﷺ فرموی: {فَلْيُرَاجِعْهَا ثُمَّ لِيُطَلِّقَهَا طَاهِرًا أَوْ حَامِلًا / مسلم وغيره / جابابہینیتہ وہ پاشان تہ لاقی بدات کہ پاک بیت یان بارداریت} تہ لاقی بیدعی بہ لای زورہی زانایانہ وہ دہکہ ویت ٹہ گہرچی تہ لاقدانہ کھی بہ شیوہیہ کی شرعی نہ بوہ، ٹیمہش ٹہم رنہیہ بہ راست دہزانی چونکہ ہرکس بہم شیوہیہ خیزانی خوی تہ لاق بدایاہو لہو بارہوہ پرساری لہ عہدولای کوری عومہر بگردایہ پی دہوت: {أَمَّا أَنْتَ طَلَّقْتَ امْرَأَتَكَ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَنِي بِهَذَا وَإِنْ كُنْتَ طَلَّقْتَهَا ثَلَاثًا فَقَدْ حُرِّمْتَ عَلَيْكَ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَكَ وَعَصَيْتَ اللَّهَ فِيمَا أَمَرَكَ مِنْ طَلَاقِ امْرَأَتِكَ / مسلم وغيره / جا ٹہ گہر تو یهک یان دوو تہ لاقی خیزانہ کہ تداوہ ٹہوہ پیغہ مہبر ﷺ بہمہ فرمانی پیکردم (کہ لہ فرمودہ کھی پیشودا باسکرا) بہ لاق نہ گہر سئ تہ لاقہیہ ٹہوہ ٹہو نافرہتہ لئ حہرام بوہ تاکو نہ بیت بہ خیزانی کہ سیکی تر وٹہویش تہ لاقی بدات وعیدہیہی بروات، جا توشی تاوانیش بویت لہ سہر سہر پیچی ٹہوی کہ اللہ فرمانی پیدایت لہو جوڑہ تہ لاقہی خیزانہ کہت} وہ حکمہت لہوی کہ نافرہت بہ شیوہی بیدعی تہ لاق نہ دریت بوٹہویہ کہ نافرہت تہ لاقدر او ماوہیہ کی زورتر لہوی کہ شرع بوئی دانوہ راگیر نہ کریت و بارداریون یان باردار نہ بونی ٹہو نافرہتہ دہرکہ ویت و شایہت لہو ماوہیشدا ہر دووکیان پہ شیمان ببینہوہ جا بوہیہ فرماندراوہ ٹہوی کہ بہ شیوہی بیدعی نافرہتہ کھی تہ لاقدر اوہ بہ مہرچیک تہ لاقی سیہم نہ بیت با بیگہرینیتہ وہ، ہر بوہیہ پیغہ مہبر ﷺ راگرتی نافرہتہ کھی پیش تہ لاقدانی دہخات و دہفرموی: {ثُمَّ إِنْ شَاءَ أَمْسَكَكَ بَعْدُ وَإِنْ شَاءَ طَلَّقَ قَبْلَ أَنْ يَمَسَّ / البخاري / پاشان ٹہ گہر نارہوئی لئ

بو بانیتر بیگریتہ وہ لہ لای خوی، خو ٹہ گہر ویستیہی پیش ٹہوی کہ بیچیتہ لای باتہ لاقی بدات} ٹاہتی دواتریش ہر بہم شیوہیہ، یه کیکی تر لہو حوکمانہی تہ لاق کہ لہ ناوی زانایاندا ناکوکی لہ سہرہ تہ لاقی سیانہ بہ یهک جار وک ٹہوی بہ خیزانہ کھی دلئیت: ٹہو سئ تہ لاقہم دایت، ہندی لہ زانایان پییان وایہ کہ ٹہم پیاوہ ہر سئ تہ لاقہ کھی کہ وٹوہو ناتوانیت بیگہرینیتہ وہ مہ گہر پاش ٹہوی کہ بہ نیکی شرعی پیوکی تر دہرہات بیت و پاشان تہ لاق درایت بہ لاق ہندیکی تر پییان وایہ کہ ٹہمہش حیسابی یهک تہ لاقی بوڈہ کریت جا ٹہ گہر لہ پیدشا ہیچ تہ لاقی نہکہ ویت بیت ٹہو بہ یهک تہ لاق حیساب دہ کریت پیاوہ کہ لہم شیوہدا دہتوانیت خیزانی بہینیتہ وہ، ٹینو عہباس دلئیت: {طَلَّقَ زَكَانَةَ بِنْتُ عَبْدِ يَزِيدَ أَخُو الْمُطَّلِبِ امْرَأَتَهُ ثَلَاثًا فِي مَجْلِسٍ وَاحِدٍ فَحَزَنَ عَلَيْهَا حُزْنًا شَدِيدًا قَالَ فَسَأَلَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ كَيْفَ طَلَّقْتَهَا قَالَ طَلَّقْتُهَا ثَلَاثًا قَالَ فَقَالَ فِي مَجْلِسٍ وَاحِدٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَإِنَّمَا تِلْكَ وَاحِدَةٌ فَارْجِعْهَا إِنْ شِئْتَ قَالَ فَارْجِعْهَا / احمد. صحیح اسنادہ، احمد شاکر / روکانہی کوری عہدو یه زیدی برای موتہ لیب خیزانہ کھی بہ یهک جار ہر سئ تہ لاقیدا جا زور نارہحت بو وتی: پیغہ مہبر ﷺ لہو بارہوہ پرساری لیکرد چون تہ لاق تداوہ؟ وتی: سئ و سئ تہ لاقم داوہ ٹینو عہباس وتی: پیغہ مہبر ﷺ پرساری کرد بہ یه کجار؟ وتی: بہ لئ، پیغہ مہبر ﷺ فرموی: لہ یهک دانیش تندا؟ وتم: بہ لئ، پیغہ مہبر ﷺ فرموی: ٹہوہ ہر یه کدانہ یه ٹہ گہر دہتوئی بیگہرینتہ وہ، جا ٹہویش گہر اندیہوہ} بہ لاق ٹہ گہر فرمانرہوی موسلمانان کاتیک دی کہ خہک لہ گہل ٹہ حکامہکانی تہ لاق بہ سوکی ہل سوکہوت دہکن بو تہمیہ کردنیان دہتوانیت ٹہمیہ یان لہ سہر تہنگ بکاتہوہو ٹہمہش لہ سونہدا ہاتوہ، ٹینو عہباس دلئیت: {كَانَ الطَّلَاقُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَيُّ بَكْرٍ وَسَتَيْنِ مِنْ خِلَافَةِ عُمَرَ طَلَاقُ الثَّلَاثِ وَاحِدَةً فَقَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ إِنَّ النَّاسَ قَدْ اسْتَعْجَلُوا فِي أَمْرِ قَدْ كَانَتْ هُمْ فِيهِ أَنَاةً فَلَوْ أَمُضِينَا عَلَيْهِمْ فَأَمَضَاهُ عَلَيْهِمْ / مسلم وغيره / تہ لاق لہ سہر دہمی پیغہ مہبر ﷺ و ٹہبو بہ کرو دوو سالی سہرہتای خہ لافہتی عومہر دا تہ لاقی سیدانہ بہ یه کہوہ بہ یهک تہ لاق دانراوہ جا عومہر وتی: بیگومان خہک لہ ٹہیشیکدا کہ بو یان ہبو تیدا لہ سہر خوین بہ راستی پہلہ یان تیدا کرد خوڑگہ ٹیمہش بریارمان بو یان بدایہ و لہ پاشدا ٹہو بریارہی بہ سہر یاندا ٹہنجام دا} پیغہ مہبر ﷺ بریاری جینشینہکانی خوی بہ سونہت ناو دہبات و دہفرموی: {فَعَلَيْكُمْ بَسْنَتِي وَسُنَّةَ الْخُلَفَاءِ الْمُهَدِّينِ الرَّاشِدِينَ / ابوداؤد، صحیحہ الألبانی / پیویستہ لہ سہرتان ٹہنجامدانی سونہتہ کانہ

وسونه تی ئەوجینشینەرنیما کر اووریبەرانه { دیاره ئەمە رمزایەتی یارەکانیشی لە سەر بوە.

وہ لەم ئایەتەدا داواکراوە کە پیاو ئاگاداری عیدە ی ئافرەتی تەلاق ی دراوی بیټ و بزانیټ کە ی دەستی پیکردووە بۆ ئەو ی ئەگەر ویستی پێش تەواو بونی بەیئیتەوہ بۆ ژیر نیکاحی خۆی و تا ئافرەتەکەیش ماوەیەکی زیاد چاوەرێ ئەبیټ. وەھەر وەھا پێویست کراوە لەسەر ئافرەتی تەلاق دراو کە ماوە ی عیدە ی لە مائی مێردەکە ی بەیئیتەوہ تاکو تەوا دەبیټ و پیاوەکە ی پش بۆ ی نیە دەری بکات یان بارودۆخەکە وا لئ بکات کە ئەو ئافرەتە ناچار بیټ ئەو مائە بەجی بەیئیت، بەلام ئەگەر هاتو خۆی بە بی ئیزن دەرچو یان داوین پاک نەبو ئەو کاتە تاوانیک لەسەر پیاوەکە نیە ئەمەش بۆ ئەو ی کە فرسەتییکی تر بدریټ بە لکو پیاوەکە پەشیمان بیئیتەوہ.

٢ ئەوسا ھەر کاتیک نزیک بوونەوہ لە تەواو کردنی ماوە ی خۆیان جا یان بە چاکی رایانگرن یان بە چاکی و بە شیوەیەکی پەسەند بە تەواوی تەلاقیان بدن، جا دوو پیاوی سەرپاستی خاوەن داد لە خۆتان بکەن بە شایەت و شایەتیش بۆ خوا بدن، ئا بەوہ نامۆزگاری کراوە ئەو کەسە ی کە باوەر ی بە خواو بە رۆزی دوا یی ھەبیټ، خۆ ھەر کەسیکیش لە خوا بترسیټ خودا دەروی خیری لێدەکاتەوہ، لەراستیدا ئەو نامۆزگاریە بۆ ھەمو مرفئیکە بەلام چونکە ھەر باوەر داران بە خواو بە رۆزی دوا یی سوود لەم نامۆزگاریانە وەردەگرن بۆیە وادەفرموی سابە لکو خە لکانی تریش ھەستیان بجوئیت و خۆیان لە خواوہ نزیک بکەنەوہ، لەم ئایەتەدا پەر وەردگار پیاوی باوەر دار سەرپشک دەکات لە ھە لئاردنی یەکیک لە و دوو ریگا و سیھەمی بۆ نیە یان ئەو یە کە بەردەوام بیټ لەسەر ژیا نی ھاوسەری خۆی لەگە ل خیزانی دا بەشیوازیکی جوان و ریک و پیک کە ئەمە یانی پش خستوہ یان ئەو یە کە وازی لئ بەیئیت و تەلاق ی بدات بە چاکی و دوور لە دروست کردنی ئیش و ئازا بۆ ی و باس کردنی بە خراپە و دەر خستنی عەیبەکانی و دژ مانیەتی کردنی، بەلام ئەو کەسە ی کە ھیچکام لەم دوو ریگایە ناگریټە بەر ئەوہ فەرمانی پەر وەدگاری بەجی نەھیناوە، پێویستە ئەوہش بزانیټ کە بواری ئە حکامەکانی وارەخساندوہ کە ژیا نی ھاوسەری بەو پەری خۆشە ویستی و ریزوہ بەردەوام دەبیټ بەلام ئەگەر هاتو ژن و پیاو کیشە و نا کوکیان لە بەیندا بو ئیسلام پش ھەمو شت چەند قوناغیک دادەنیټ بۆ ئەو ی کە ئەو نا کوکیە لە ناویبات و ژیا نی ھاوسەری بپاریزیت کە لە نامۆزگارییەوہ دەست پیدەکات تا ناویژیوان بوین بر کردنی ئەو کیشە یە، پیغە مبەرمان ﷺ نامۆزگاری باوەر دان دەکات و دەفرموی: { لَا يَمْرُكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً، إِنَّ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخِرًا

مسلم وغرہ / ھیچ پیاویکی باوەر دار با قینی نەبیټ لە ئافرەتییکی باوەر دار ئەگەر رەوشتییکی لاباش نیە خۆ رەوشتییکی تری ھە یە کە لئی رازی بیټ {

واتە با ئیئساقی ھەبیټ و چاکەکانی خیزانی خۆی لە پش چاوبیټ و ئەو رق و قینە نیگە یە نیټ بە تەلاق و جیا بوئەوہ، بەلام ئەگەر هاتو ھیچ ریگایەک بۆ لەناو بردنی کیشە ی نیوان ژن و پیاو بیجگە لە تەلاق نەبو ئەوا تەلاق ریگایەکی ناچار ییە کە ئیسلام ریگای پیداوہ تا بە کار بەیئیت بۆ ئەو ی کە خراپ تر روەدات جا بۆیە تەلاق بە بی ھوکاریکی شەری پەسەند نەکراوە و پیغە مبەرمان ﷺ هانی باوەر داران دەدات کە ئەو ژیا نی ھاوسەری بەریز بگرن و نە ییچرین و دەفرموی: { إِنَّ اللَّهَ يُصِيبُكَ بِالنِّسَاءِ خَيْرًا، إِنَّ اللَّهَ يُصِيبُكَ بِالنِّسَاءِ خَيْرًا؛ فَإِنَّ أُمَّهَاتِكُمْ، وَبَنَاتِكُمْ وَخَالَاتِكُمْ / الطبراني، صححه الألباني / بە بیگومان کە ﷺ نامۆزگاریتان دەکات کە لەگە ل ژناندا چاک رەفتار بکەن، بە بیگومان کە ﷺ نامۆزگاریتان دەکات کە لەگە ل ژناندا چاک رەفتار بکەن، چونکە بیشک کە ئەوانە دا یکتان و کچتان و پورتان {

جا دەرکەوت کە ھەرچونیک نیکاح کرداریکی شەریە تەلاقیش ھەر وەھا کرداریکی شەریە و ئە حکامی تاییەتی خۆی ھە یە و مافی پیاو و بیوا گاتە و گە مە نیە و موسلمان دەبی ناگای لئ بیټ بە بی داخوازییەکی شەری بە کاری نەھینی پیغە مبەرمان ﷺ دەفرموی: {ثَلَاثٌ جَدُّهُنَّ جَدٌّ، وَهَزْنٌ جَدٌّ: النِّكَاحُ، وَالطَّلَاقُ، وَالرَّجْعَةُ / أبو داود، صححه الألباني / سی شت ھە یە بە راستی بە کاریان بەینی بە راست دادەنرین و بە گاتەش بە کاریان بەیئیت ھەر بە راست دادەنرین: نیکاح و تەلاق رجعت { جا ئەو کەسە ی کە سەر بە خۆی بە خیزانی بلت: ئەوا تەلاق م دایت یان وشە یانیکی تر کە بەو مانا و مەبەستە بە کار دین بە کاریبات تەلاق دەکە ویټ جا ئەو کەسە ی کە لە ژیر ناچار ییەکی مادی یان مەعنە ویدا بیټ ئەگەر ئەو وشە یی بەسەر زماندا هات ئەوہ تەلاق ناکە ویټ لە بەر ئەم فەرمانە ی پیغە مبەرمان ﷺ لە عوسمانی کوری عەفانەوہ ﷺ هاتوہ کە دەلیټ: {لَيْسَ لِمَنْ حَوَّلَ وَلَا سَكْرَانَ طَلَاقٌ / البخاري / بوشیټ و مەست تەلاق کەوتن نیە {

یان ئەو کەسە ی کە ئەوندە تۆرە بوہ کە ناگای لەو وشە یە نیە کە دەلیټ، پیغە مبەر ﷺ دەفرموی: { لَا طَلَاقٌ وَلَا عِتَاقٌ فِي إِغْلَاقِ أَحْمَد، صححه الألباني / نە تەلاق دەکە ویټ و نە ئازاد کردنی بەندە دەبیټ لە کاتیکدا کابرا لەو پەری تۆرە یی یان ناچار ی دا بیټ. {

بە لی شیټی و سەر خۆشی و تۆرە یی لە حەد بە دەر ھەموشتانیکن کە مال و پیرانکەرن جا چونکە ئایینی ئیسلام ئایینی کو کردنەو یە نە ک جیا کردنەوہ ئایینی خۆشە ویستی و پاراستنی مافەکانە نە ک

دژمنایه تی و پیشیلکردنی مافه کان جا بویه دهبینین که نیسلام
حیاسبیک بؤ ته لاقی ئەم جوړکه سانه ناکات تاکو ههنگاویکی تر
بیټ بؤ پاراستنی ژبانی هاوسه ری و کهم کردنه وهی زبانه کانی ئەم
جوړدهفتارانه له ناوکومه لگادا.

وهلهم نایه ته دا پیویستکرا که له سهر ته لاقدانه که یان
گه رانه وهی نافرته که دوو شایه تی بؤ دابنیت که شایه تی بن له
سهری، تاکو پیاوکه نه توانیت ته لاقه که بشاریته وه و ژماره ی
ته لاقه کانی دیارین یان له پاش نه وهی که گه راندویه تیه وه
ببشاریته وه و ببیت به هوی تیکه لبونی وچه، نه گهر له ماوهی
عیده که پیدا نه یه یانوه ئەوا به ته واوی له یه ک جیاده کرینه وه و هک
دوو نامه حره میان پیڈیت و حره امیش دهبین له یه کتری مه گهر
سهر له نوئی عه قد بکریته وه. جا له کوئی نایه ته که دا داوا دهکات
که له خوا بترسن و فه رمانانه کانی به چاکی جیبه جی کهن جا
نه گهر واتان کرد الله لهو ناکوکی و گرفتاریه رزگارتان دهکات.

۳ جا رۆزی پیده دات له ریگایه که وه که خوی ههستی پی
ناکات و ههر که سیک خوی به خوا بسپیړیت نهوسا نهوزاته خوی
بهسه بوی له هه مو کاره کانی، بیگومان که خودا فه رمانی خوی
ددهاته سهر، بؤ هه مو شتیکیش ماوهی دیاری خوی هه یه له لای
نهو خو لهو کاته ییش بوی دیاری کردوه پاش و پیش ناکات،

۴ ئەو نافرته نهی نیوه که له عاده ی ژنانه ناومیدن به هوی
پیریانه وه (نه گهر که وتنه گومانه وه له چونی وچه نی عیده که یان)
نه وه عیده یان سی مانگه و نهو نافرته نه ییش که نه که وتونونه ته
عیده وه له بهر مندالیان (نه وانیش ههر سی مانگه) و نه وانه ییش
که سکیان هه یه ماوه که یان به دانانی سکه که یه تی و ههر
که سیکیش له خودا بترسیت خودا کاروباری بؤ ناسان دهکات.
عیده ی دیاری کراو بؤ نافرته نه مانه یه:

یه که م: عیده ی نافرته تیک که ته لاقه که ی ریجعی بیټ سی عاده یه
بؤ نه وانیه ی که ده که نه وه سوپی مانگانه وه و سی مانگه بؤ
نه وانیه ی که عاده یان نیه و نه گهر نافرته ته که ییش سکی هه بو نه وه
عیده که ی به دانانی سکه که یه تی، له م نایه تانه دا باس له مانه کراوه،
دوو هه م: عیده ی نافرته تانیک که ته لاقی سیانه دراون و به ته واوی
جیابونه ته وه،

سیه هه م: نافرته تیک که به خولع جیابوته وه یان به هوی
هه لشانه وهی عه قدی زه واجه وه جیا بوته وه عیده ی نه مانیش
هه روه ک نه وه وایه که له م نایه تانه دا باسکراوه،

چواره م: عیده ی نافرته تیک که هیشتا پیاوکه ی به ته نهایی
نه چه ته لای، واته پیش نه وهی که به یه که وه به ته نهایی گوڤبهنه وه
ته لاقی داوه ئەمه عیده ی له سهر نییه و پیویست ناکات که
ماوه یه ک چاوه ری بکات،

أَسْكُنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تُضَارِزُوهُنَّ لِيُضْمِغُوا
عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمَلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآوَهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَمُّوا رِيَّتَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ
تَعَاَسَرُمْ فَسَارِعُوا لَهُنَّ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ
وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْفُلُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا مَاءً آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرِيبٍ
عَدَّتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسِبْنَهَا حَسَابًا شَدِيدًا وَعَدَّتْهَا
عَذَابًا نَّكَرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾
أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ
لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لِرِزْقِكَ ﴿١١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَنْزِلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِنَعْمُوا أَنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

پینجه م: عیده ی نافرته تیک که میرده که ی بمریت جا پیش یان
پاش نه وهی که خه لوه تی له گه لدا کرا بیټ نه وه چوارمانگه و ده
رۆزه به لأم نه گهر سکی هه بو نه وه عیده ی به دانانی سکه که یه تی.
۵ نه وهی که باسکرا فه رمانی خودابو ره وانیه ی کردوه بؤ نیوه و
ههر که سیکیش له خوا بترسیت خراپه کانی له سهر لاده بات و
پاداشتیسی له سهر چا که کانی که کردویه تی گه وره دهکات، دیاره
بناغه ی به جی هی نانی فه رمانه کانی الله ده گه رپته وه بؤ ته قواو
له خواترسان نه گهر ته قوا هه بو پیاو خوی هه ول ده دات که
فه رمانه کانی الله جیبه جی بکات و مافی خیرانه که ی بدات و له کاتی
ته لاقدانیشیدا نهو مافانه ی که الله دیاری کردوه بؤ نافرته ته که ی
پی ببات به لأم نه گهر ته قوا که م بویه وه و بی ته قوا یی له ناو
خه لگدا زور بو نه وکاته نه رکی سه رشان ی دهسه لاته که نهو
مافانه ی نافرته ببایریت و پیاوکه مه جبور بکات که نهو مافانه
جیبه جی بکات جا له کو مه لگه یه کدا که نه ته قوا ی تیدا بیټ و نه
دهسه لاته که حوکه به قورئان بکات واته قورئان هیزی له گه لدا
نه بیټ نه وکاته باس له م مافانه نامینیت و نافرته تیش زورترین
زۆلمی لیده کریټ جا هه مو نه وهی که خوی به باوه ردار ده زانیت
نیمانه که ی له لیواری له ناو چوندا یه تا نهو کاته ی نه وهی پی
ده کریټ بکات بؤ نه وهی که حوکه که کانی شه ریعت که فه رمانی
په روه رداره به کردار جی به جی بکریټ، به راستی جوانی فه رموه
عوسمانی کور ی عه فان که ده فه رموی: {إِنَّ اللَّهَ لَيَرْعَ بِالسُّلْطَانِ مَا لَا

يَزْعُ بِالْقُرْآنِ / این کثیر / به بیگومان خوا به هیز شتانیک لادہبات کہ به قورثان لای نابات} . ئینجا دہفہ رموی:

۶) لہ کویدا خوتان نیشته چین جیگای ئہو ئافرته تہ لاقدروانہش بکہنہوہ تا عیدہیان تہواو دہبیت بہ گویرہی دہست رۆیشنتان و زیانیان لیمہدہن بو ئہوہی ژیانیان لی تہنگ بکہن و ناچارین کہئہو جیگایہ چۆل بکہن.

واتہ ئافرته لہ عیدہی تہ لاقدا دہبیت جیگای بو دابین بکریت لہ لایہن تہ لاقدرہوہو ئہگہر سکی ہبو دہبیت تا دانانی سکہ کیشی خہرجی بدریت جا ئہگہر شیرى دا بہ مندالہ کہتات ئہوسا دہبیت کرئی شیردانہ کیشی پیبدن لہناو خوتاندا بہ شیوہیہ کی چاک و بہ گویرہی باوی خوتان ریک بکہون جانہگہر بہو خہرجیہ بارتان گران دہبو بہ شیوہیہ ک کہ توانای ہلگرتنیتان نہبو با ئافرته تیکی تر شیرى پیبدات بۆتان. واتہ ئافرته تیک کہ بہریجی تہ لاق دراوہو پیاوہکەہی دہتوانیت بیگہرینیتہوہ پیویستہ نہفہقہی بدات و لہ لای خویدا نیشته جیی بکات چ سکی ہبیت یان نہ بہ لام ئہگہر تہ لاقی سیانہ بو ئہوہ پیویست ناکریت لہسہر پیاو، مہگہر ئہوہی کہ ئافرته کہ سکی ہبو کہ ئہم ئایہتہ بہ جیا باسی لیوہکرد، فاتیمہی کچی فہیس دہئی: { اَنَّ زَوْجَهَا طَلَّقَهَا ثَلَاثًا، فَلَمْ يَجْعَلْ لَهَا النَّبِيَّ ﷺ نَفَقَةً وَلَا سُكْنًى / ابوداؤد، صححہ الابانی / میردہکەہی ہہرسى تہ لاقہی دا

جایفہمبہر ﷺ خہرجی و جیگای بۆدانہنا}

ہندیکیش وتویانہ ئہم فہرمودہیہ ئہوہ دہگہیہ نیت کہ ئہو فہرمانہ لہو ئایہتہ دا بو پیویست (جوب) نیہ، ہہرچہند پیاوانی بہرزوبہریز رخنہیان لہقسہی ئہو ئافرته گرتوہ بہ لام من وای بہ چاک دہزانم چونکہ بہوشیوہیہ تہوافق دروست دہبیت و کار بہ ہہر دوو لہ دکریت و ہیچکام لہ دوو دہقہ پشتگوئ ناخرین وقسہی کوئمہ لیکیش لہ زانایانہ. واللہ اعلم.

۷) ئہو کہسہی کہ وەزعی ئابوری چاکہ با لہو مالہی خوئی بیہخشیت و خہرجی ئافرته تہ لاقدر او و سکدراو شیردہرہکەہی بدات و مندالہ کہی نہخاتہ تہنگانہوہ بہوئی خوگرتنہوہ لہ خہرجیکردنی بوئی، ئہوسا ہہر کہسیکیش کہمدہست بو بہگویرہی کہمدہستی خوئی خہرجی بدات، خودا داوا لہ کہس ناکات مہگہر بہو ئہندازہی کہ خودا پیداوہ (با دننیاش بن کہ) بہم زوانہ پاش کہمدہستی و تہنگانہ خودا دہسہ لات و فہروانی دہدات و لہو تہنگانہیہ رزگاری دہبیت. بزنان کہ ئہمانہ ہمو فہرمانی پەرورہد

گارتانہ جا لہ اللہ بترسن و نا فہرمانی نہکەن چونکہ ئہگہر ئہوہ تانکرد سزای پەرورہدگار چاوہروانیتان دہکات،

۸) جا زۆر خەلکانی شارانی تر ہہبون کہ سہریچیان کردوہ لہ فہرمانی پەرورہدگاری خوئیان و پیفہمبہرہکانی ئہوسا ئیمہش بہتوندی چہندو چونیمان لہگہلدا کردون سزامان داون بہ سزایہکی دژوارو بیزارو.

۹) جا سزای خرابی کارہکانیان چہشت و سہرئہنجامی کاری ئہوان رنجہرؤی بوہ.

۱۰) خودا سزای توندی داناوہ بۆیان جا لہ خوا بترسن ئہی خاوہن عہقلانیکی باوہردار با دوچارى ئہو سزا ئامادہ کراوہ نہبن، بہ حہقیقہت خودا شہرفو بہرزی ناردوہ بۆتان.

۱۱) کہ پیفہمبہرئیکہ نیشانہ رۆشنگہرہوہکانی خواتان بو دہخوینیتہوہ تا ئہوانہی کہ باوہریان ہیناوہو کرداری چاکیان کردوہ تا لہ تاریکی سہرلیشیواوی دہریان بہینیت و بیانخاتہناو رپوناکیہوہ کہ پەپرہویکردنی رپیازی ئیسلامہو ہہر کہسیک باوہر بہ خوا بکات و کرداری چاک ئہنجام بدات خوا دہیخاتہ ناو باخچہگہلیکہوہ کہ بہناویدا چہندین جوگہ دہروات (کہ لہ ئاوی چاک و ہہنگوینی سافو شیرى خاوین و شہرابہ) و بو ہہمیشہ تئیدا دہمیننہوہ، بہ حہقیقہت خودا رۆزی و بژیوی جوانی پیدہدات،

۱۲) خودا ئہو زاتہیہ کہ حہوت ئاسمانی دروستکردوہو لہزہویشدا ہہرہوگو ئہوانہ واتہ حہوت زہویبہ کہ فہرمانی خودا دادہبہزینیتہ نیوانیان، ہہموی لہ ژیر فہرمانی ئہودان و ئہحکامہ شہریہکانیش بو بہندہکانی خوئی رہوانہ دہکات تا بزنان کہ خوا توانای بہسہر ہہمو شتیکدا ہہیہو بہ بیشک زانیاری خودا ہہمو لایہکی گرتوہتہوہو ہہموی لہ گہمارؤی زانیاری خودادایہ.

جا ئہو فہرمانانہی کہ دہیکات و ئہو برپارانہی کہ دای دہنیت بو بہندہکانی لہسہر بناغہی عیلم و حکمہتہو لادان لئی سہر لیشیواوی و گومراہیہ ﴿فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ﴾ یونس: ۳۲ / ساپاش راستی چی ہہیہ بیچگہ لہ گومراہی؟ جا چۆن لہوراستیہ لادہدرین؟! ❖

بہراستی ئہم باسی نیکاح و تہ لاقہ لہ پەرہوہ فہیقہیہکاندا زۆر بہدریژی باسکراوہ جا ئہگہر زانیاری زیاترت دہوی چاویک بہواندا بخشینہ بہسودہ.

سورته ته حریم که سورته شهست و شهش می قورئانه، به سورته (النبي) یش ناو ده بریت که به کوی دنگ له مه دینه دا هاتوته خوارده، دوانزه نایه ته، ناسخ و مه نسوخی تیدانیه، و تراوه به گویره دابه زین سه دو پی نجه مین سورته و له پاش سورته (الحجرات) و پیش سورته (الجمعة) دابه زیوه.

نهم سورته ش هه روه ک سورته پیشو رو له پیغه مبه ر ده کات و باس له نا کو کیه کانی ژبانی هاوسه ری ده کات، به لام به هوی به رزی پله و پایه پیغه مبه رو خیزانه کانی نهم سورته تابه ت به وان کراوه، هه ر بویه له کو تایی سورته که شدا باس له و دوو نافرته به ریزه به هه شتیه ده کات که ناسیه و مه ریه می کچی عیمرانه، وه به جیا کردنه وهی تیمان ده گه یه نیت که (التحریم) حوکمی ته لاقی نیه، به لکو نه وه سوینده، بو هوی دابه زینی نهم سورته دوو شت و تراوه که جیگای باورن یه کیکیان نه وه بو: که پیغه مبه ر ماریه ی قیبطی له خو ی حه رام کرد و نهم قسه یه ی له لای خاتون حه فسه ی خیزانی کرد، حه فسه وتی: تو شتیک خوا حه لالی کردوه بو ت، حه رامی ده کیه ت له خو ت، سویندی خوارده نه چپته لای، تا حه فسه نهم قسه یه ی له لای عایشه باس کرد، جا خوا نهم سورته ی نارد.

دووه میان: ده لئین پیغه مبه ر ﷺ که ده چوه لای زهینه بو و ده مایه وه له لای، عایشه ده لیت من و حه فسه قسه مان کرد به یه ک که نه گه ر پیغه مبه ر ﷺ هاته لای هه ر کاممان بلین: تو بو نی (مه غافیر- که بو نیکی خو ش نیه) لیت دیت، ده لئی مه غافیرت خوارده، جا هاته لای یه کیکیان نه وسا نه وه قسه یه ی پی و ت، فه رموی: (قهینا که له لای زهینه بی کچی جه حش هه نگویم خوارده نیتر نایخوم) جا نهم سورته دابه زی .

به ناوی الله ی زور به سو زو بی نی هیه ت میه ره بان

۱) نه ی پیغه مبه ر ﷺ بو چی بو را گیر کردنی دلی خیزانه کانت نه و شته ی که خوا بو ی ره واکردوی له خو تی قه دهغه ده کیه ت؟ شتی وا نه که یه ت و خوا چا و بو شی له تا وانی به نده کانی ده کات و بی نی هیه ت میه ره بانه بو یان. مه به ست له ته حریم نه وه یه که پی او به خیزانی بلیت: نه وه تو له من حرام بیت، جا نهم و ته یه به م مانایه به ته لاق هه ژمار نا کریت،

ئیبنو عه باس ده لیت: {إذا حرم الرجل عليه امرأته فهي بمنّ يكفرها، /مسلم وغیره/ هه ر کاتی پی او یک ژنه که ی له خو ی قه دهغه کرد، نه وسا نه وه سوینده و ده بی که فارته بدات} .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَتَّيَبُهَا النَّبِيُّ لَمَّا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبَغْيَ مَرَضَاتِ أَرْوَاجِكَ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ
وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذْ أَسْرَأَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَرْوَاجِهِ حَدِيثًا
فَلَمَّا نَبَأَتْ بِهِ، وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ، وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ، قَالَتْ مِنْ أَنْبَأِكِ هَذَا قَالَ نَبَأُنِي الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٣﴾
إِنْ نُبُؤًا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَعَتْ قُلُوبُكُمْ وَإِنْ تَظْهَرَا عَلَيْهِ
فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَجِبْرِيلُ وَصَلِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ
بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَقَنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ، أَرْوَاجًا
خَيْرًا مِمَّا مَسَلْتُمْ مُؤْمِنَاتٍ فَمَنْ لَبَّيْتِ عِدَلَاتِ سَبَّحْتِ
تُسَبِّحِينَ وَأَنْكَارًا ﴿٥﴾ يَتَّيَبُهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَوْلًا أَنْفُسُهُمْ وَأَهْلِيكُمْ
نَارًا وَقَوْلُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَتَّيَبُهَا
الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْنِدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تَجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

۲) به حه قیه ته خوا هه لوه شانده وهی سوینده کانی له سه رتان حه لال کرد و خوا گه وره و دوستی نیو یه و هه ر خو یه تی زانایه به وهی، که چی خه یری نیو ی تیدایه و کار به جی یه و نه وهی که نه و بو ی داناون سو دی نیو ی تیدایه، مه به ست نه و که فارته ی سوینده یه که له سورته ی (المائده) دا باس کراوه، به لئ پهر وهر دگار نه و حوکمانه ی که دایده نیت به گویره ی عیلم و حیکمه ته. و تراوه: (الحكمة: إعطاء الأفعال ما تقتضيه حقائقها دون الأوهام والنخيلات: حیکمه ت: به خشینی روه راستیه گانه به کرداره گان نه ک دا لغه و خه یال پلا و ده گان).

۳) جا له کاتیکدا که پیغه مبه ر ﷺ قسه یه کی به نه ینی له گه ن هه ندیک له هاوسه رانیدا کرد، نه ویش نه و هه و الهی به جگه له خو ی گه یاندا، نه وسا خواش پیغه مبه ر ﷺ ی ناگادار کرده وه له سه ر نه وه، جا پیغه مبه ریش ﷺ هه ندیکی بو باس کرد و هه ندیکی نه وت، نیتر کاتیک که نه مه ی به و خیزانه ی وت خیزانه که ی وتی: کی نه مه ی به تو وتوه؟ فه رموی: زانای زور به ناگا که (الله) یه به منی وتوه.

۴) نه گه ر په شیمان ببنه وه له و هه لو یسته ی خو تان نه مه چا که بو تان به حه قیه ته دل تان لایدا وه له شتی چاک که شتیکتان پیخوشه که نه و پی خو ش نیه، که واته وازه یان له که نیه زه که ی یان له هه نگوین که پیغه مبه ر ﷺ هه ر دوو کیانی پیخوشبو، جا

مندالی حهوت سالیان نوپژ بکهن و له ده سالیدا لهسر نوپژ نهکردن لیبان بدن و براو خوشک لهم تهمهنه دا له یهک جیایکه نهوه لهکاتی خهوتندا { هه مو کهسیک لیپرسراوه سهبارت به خواری خوئی، جا پیویسته به چاکی ناموژگاری بکات و له ناگری دوزخ دوریان بختهوه.

۷) نهی نهو کهسانه ی که خوانه ناسن نه مپړو که قیامته هېچ به هانه یهک مهگرن، چونکه چونتان ئیشکردوه ههر ناوه هاش توله تان لیدهسه نریت و ستم له کهس ناکریت و تراوه "چی بچینیت ههر نهوه دروینه ده کهیت".

۸) نهی نهوانه ی که باوه رپتان هیناوه بگه رینه وه بو لای خودا به گه رانه وه یه کی راست و دروست و تهوبه یه کی راست بکهن، نزیکه په رومردگارتان تاوانه کانتان داپوشیت و بتانخاته ناو باخچه یانیکه وه که چهن دین جوگای به ناو دا دهروات، نهو روژدی که خوا پیغه مبه ر ﷺ و نهو باوه ردارانه ی که له گه لیدان شهرمهنده و رسوایان ناکات، رووناکیه که یان له پیش دهمیان و به لای راستیاندا دهروات و ده لئین: نهی په رومردگارمان نه م رووناکیه مان بو ته و او بکه تا ده گه یه نه جیگای مه به ست و لیمان ببوره، بیگومان که تو توانات به سر هه مو شتی که هه یه. زانایان و تو یانه تهوبه ی نه صوح نهو تهوبه و گه رانه وه یه که چوار مهرجی تیدا بیت: ده بی دلی پر بیت له رقو بیزاری به رامبه ر به و تاوانه، جهسته و ناندامه کانی لیدور بخته وه، دوستان و برادرهانی خرابی تهرک بکات پاشان دست به رزبکاته وه و به زمان داوای لیخوشبون بکات له په رومردگاری، چونکه پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرموئ: { إِنَّ رَبَّكُمْ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي مِنَ عَبْدِهِ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا / ابوداود، صححه الألبانی / بیگومان که په رومردگارتان به شهرم و سه خیه کی وایه که شهرم دهکات له وهی که ههرکاتیک بهنده یه کی هه ر دوو دهستی به رزبکاته وه بو لای، نهو به خالی بیانگه رینه یته وه { به لام دیاره نه م مهرجانه له نه هلی بیدعه نایه نه دی، چونکه بیدعه چی لی پیه شیمان نیه به لگو به چاکه و خهیری ده زانیت، جا بویه پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرموئ: { إِنَّ اللَّهَ حَبَّ التَّوْبَةِ عَنْ كُلِّ صَاحِبٍ بِدْعَةٍ حَتَّى يَدْعَ بِدَعْتِهِ / الطبرانی، صححه الألبانی / بیگومان که الله به رگری تهوبه ی کرده له هه مو بیدعه چیه که هه تا واز لهو بیدعه یه دینیت }.

۹) نهی پیغه مبه ر ﷺ دژی خوانه ناسن و دووروه کان بجهنگه، (له گه ل خواناساندا به شمشیرو له گه ل دوورواندا به زمان و لیدانی حد لهسر نهو تاوانانه ی که دهیکه ن و ناشکرا ده بیت) و دلره ق به سهبارت به وان، نهو سا جیگایان دوزخه و خرابترین جارهنوسیانه نهو دوزخه.

يَتَأْتِيَ الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبًا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾
يَتَأْتِيَ النَّبِيُّ جِهْدِ الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّرْ الْمَصِيرَ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾
وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَبِخِيٍّ مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَبِخِيٍّ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ فِيهَا وَكَانَتْ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾

نه گه ر هه ر دووکتان (عائیشه و حه فسه) پشتی یهک بگرن له دزی نارده زوی پیغه مبه ر ﷺ، نهو سا بیگومان که خوا خوئی لایه نگریه و جوهر نیل و پیاوچا کانی باوه ردار و ته و او ی فریشته کانیش پاش نهوه (نه گه ر په شیمان نه بنه وه) پشتیوانیه تی، بوخاری هیناویه تی که عومه ر ده لئیت: ژنانی پیغه مبه ر ﷺ یه کیان گرت له تهنگه لچنین به پیغه مبه ر ﷺ بو بابته تی خه رجیان منیش وتم (نزیکه په رومردگاری نیوه نه گه ر نیوه ته لاق بدات هاوسه رانیکی چاکتر له نیوه ی پیبدات موسلمان بن باوه ردار بن به نادیه تیکه ر بن و... و... هتد) جا خوا هه مان قسه ی دابه زاند بو پیغه مبه ر ﷺ واته: قسه کانی عومه ر پیک بو له گه ل نه وه ی که خوا له نه زلدا تو ماری کردبو که ده فهرموئ:

۵) نزیکه په رومردگاری (نه گه ر نیوه ته لاق بدات) بو ی بگوریت به هاوسه رانیکی چاکتر له نیوه که موسلمان، باوه ردار، گوپراهل، له خرابه په شیمان، به نادیه تیکه ر، روژووگر، بیوه ژن و کچیان تیدابیت.

۶) نهی نهوانه ی که باوه رپتان هیناوه خو تان و خاوخیزان تان له ناگریک بپاریزن که هه لگه ر سینه ری خه لک و به رده، فریشته گه لیکی دلره ق و به هیز سه رپه رشتی دهکات که هه رگیز نهوانه له فهرمانی خودا لاناده ن و هه ر چپیان پی بوتریت نهنجامی ده دن. پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرموئ: { مُرُوا أَبْنَاءَكُمْ بِالصَّلَاةِ لَسْبَعِ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا لَعَسَ وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ / ابوداود، الالبانی: حسن صحیح / به

سُورَةُ الْمُلْكِ ۶۷

۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن
 تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصْبُوحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَسُ الْأَمِّصِيرُ
 ﴿٦﴾ إِذَا الْفُؤُوقِ فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلْتُمُ خَزَنَتَهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
 قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَاعْرِفُوا بِذُنُوبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

۱۰) خوا ژنی نوح و ژنی لوت بو ئهوانه‌ی که خوانه‌ناسن به نمونه باسدهکات که ههردووکیان خیزانی دوو بهنده بون له بهنده‌چاکه‌کانی ئیمه، ئهوسا خیانه‌تیاں کرد ههر یه‌که‌یان به‌دزی میردی خوئی ده‌جولایه‌وه، جا ئه‌وانیش هیج سودیکیان به و دوو زنه‌ی خویمان نه‌داوه و ههر که مردن پییاں وترا له‌گه‌ل ئه‌و خه‌لکه‌ی که ده‌چنه ناو ناگره‌وه ئیوه‌ش بچنه ناویه‌وه. وتراوه خیانه‌تی خیزانی نوح ئه‌وه بوه که باوه‌ری پی نه‌هیناوه و به‌خه‌لکی ده‌وت که پی‌اوه‌که‌م شی‌ت بوه، خیانه‌تی خیزانی لووتیش ئه‌وه بو که‌سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی که باوه‌ر پی نه‌هینا هه‌والی میوانه‌کانی لووتیشی به بی‌باوه‌ران راگه‌یاندو ئه‌وانیش په‌لاماری مائی لووتیاں داو زه‌حمه‌تیکی زوریان بو دروستکرد تا وای لی هات که وتی: خوژگه زورم به‌ئیوه بشکایه هود/۸۰.

۱۱) وه خوا ژنی فیرعه‌ون که ناوی ناسیه بو بو باوه‌رداران به نمونه باسدهکات ئه‌و کاته‌ی که وتی: ئه‌ی په‌روه‌ردگارم له‌لای خو‌ت مائی‌کم بو چاک بکه‌و له فیرعه‌ون و کرده‌وه ناپه‌سه‌نده‌کانی رزگارم بکه‌و له گه‌لی سته‌مکار رزگارم بکه‌، له‌م دوو نمونه‌وه چاک ناشکرا ده‌بی‌ت که پی‌او و ئافه‌رت ههر یه‌که‌یان بو‌خو‌یاں سه‌ربه‌خو‌ن و باری که‌سیان به‌سه‌رئه‌وه‌یتریاندا نادریت، رافه‌کاران ده‌لین: کاتی‌ک که‌موسا به‌سه‌ر ساحیراندا سه‌رکه‌وت ناسیه‌ی خیزانی فیرعه‌ون باوه‌ری هینا، جا فیرعه‌ون که له‌مه‌ ناگادار بویه‌وه ده‌ستی کرد به‌ سزا دانی ناسیه که ئه‌ویش له‌ زیر ئیش و نازاری ئه‌و سزایاندا ئه‌م دوعایه‌ی کرد که‌قورئان تو‌ماری کرده‌، جاهه‌تا قورئان هه‌یه‌ ده‌مینئ و ههر به‌وته‌وه‌ی قسه‌که‌ی موسلمانان خیریان ده‌ست ده‌که‌و‌یت.

۱۲) جا نمونه‌یه‌کی تری باوه‌رداران مه‌ریه‌می کچی عیمرانه که دامینی خوئی له‌ کاری خراپ پاراست، جا ئیمه له‌و رو‌حه‌ی خو‌مان کردبه ناو باخه‌لیداو باوه‌ری به‌ وشه‌کانی په‌روه‌ردگاری و په‌راوه‌کانی کردو له‌و که‌سانه‌ بو که گوپ‌رایه‌ل و فه‌رمانبه‌رداری خودان.

له فه‌رموده‌دا هاتوه که پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ فه‌رمویه‌تی: {كُمَلٌ مِنَ الرِّجَالِ كَثِيرٌ، وَلَمْ يَكْمُلْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا أَسِيَةُ امْرَأَةِ فِرْعَوْنَ وَمَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ، وَخَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ، وَإِنَّ فَضْلَ عَائِشَةَ عَلَى النِّسَاءِ كَفَضْلِ الثَّرِيدِ عَلَى سَائِرِ الطَّعَامِ/ متفق عليه/ زور که‌س له پی‌اوان پی‌اوی ته‌واوبوه، به‌لام له ژنان جگه له‌مانه که‌سیان ته‌واو نه‌بوه، ناسیه‌ی ژنی فیرعه‌ون و مه‌ریه‌می کچی عیمران و خه‌دیجه‌ی کچی خو‌ه‌یلیدو بی‌گومان ری‌زی عایشه له‌ناو ژناندا وه‌کو ری‌زی تری‌تی گوشتاوه به‌سه‌ر هه‌مو خواردنه‌کانی تردا}.

سورتهی مولک ۶۷

۳۰

سورتهی مولک که سورتهی شه‌ست و هه‌وته‌می قورئانه، له مه‌که‌دا هاتوته خواره‌وه، سی نایه‌ته، وتراوه حه‌فتا و شه‌شه‌مین سورته به‌ گوپ‌ره‌ی دابه‌زین و پاش سورتهی (المؤمنون) و پی‌ش سورتهی (الحاقة) دابه‌زیوه.

به (المُحِجَّةِ) و (تَبَارَكَ الْمَلِكُ) و (الْوَاقِعَةُ) و (الْمَانِعَةُ) که رزگارکه‌رو پاریزه‌ره له سزای گوپ‌ر) ناو براوه، پی‌غه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمویه‌تی: {إِنَّ سُورَةَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ مَاهِي إِلَّا ثَلَاثُونَ آيَةً شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتَّى أُخْرِجَتْهُ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ وَهِيَ سُورَةُ تَبَارَكَ/ الحاکم، حسنه‌ الالبانی/ بی‌گومان له په‌راوه‌که‌ی خوادا سورته‌یک هه‌یه که ههر سی نایه‌ته که له روژی قیامه‌تدا تکا ده‌کات بو مروفا، هه‌تا له ناگری دهرده‌هینیت و ده‌یخاته ناو به‌هه‌شته‌وه ئه‌ویش سورتهی "ته‌بارکه‌" یه}

ئیبنو مه‌سعود ده‌لیت: {مَنْ قَرَأَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ كُلَّ لَيْلَةٍ مَنَعَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهَا مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَكُنَّا فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ نُسَمِّيْهَا الْمَانِعَةَ وَإِنَّمَا فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سُورَةٌ مِنْ قَرَأَ بِهَا فِي لَيْلَةٍ فَقَدْ أَكْثَرَ وَأَطَابَ/النسائي، حسنه‌ الالبانی/ هه‌رکه‌سه‌یک هه‌موشه‌ویک ته‌بارکه‌ی مولک بخوینیت، خوای ده‌سه‌لاتدارو گه‌وره به‌رگری ده‌کات له‌سزای گوپ‌ر، وه له‌سه‌رده‌می پی‌غه‌مبه‌ردا ﷺ به‌مانیعه ناومان ده‌برد و بی‌گومان له‌په‌راوه‌که‌ی خوای ده‌سه‌لاتداروگه‌وره‌دا سورته‌یک هه‌یه

دووههم - مه بهست همر الله بيت و به نيه تيكي پاك و خاوينه وه بكريت، نه گهر مهرجي يه كه مي تيدانه بو نه وه بيده عيه و تاوانه با نيه ته كه يشي پاك بيت، به لام نه گهر مهرجي دووهه مي تيدا نه بو نه و رياركاريه. بو نمونه: شهرع به ريك و بيك خويندني نويز فهران ديدات، به لام نه گهر نيه ته كه چاك نه بو نه وه نه و كرداره له لايه ن پيغه مبه ره وه ﷺ، به هاوبه شدانانيكي شاره وه ناو براوه پيغه مبه رمان ﷺ ده فرموي: {أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخَوْفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ قَالَ قُلْنَا بَلَى فَقَالَ الشِّرْكَ الحَقِي أَن يَقُومَ الرَّجُلُ يُصَلِّي فَيَزِينُ صَلَاتَهُ لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ رَجُلٍ/ابن ماجه، حسنه الاباني/ نايا بيتان بليم كامه يه له لاي من له دهجال مه ترسي دارتره بوتان؟ ده لي وتمان: به لي. جا فرموي: هاوبه شداناني شاره ويه وه كه نه وي كه پياو هه لده ستيت به نه نجامداني نويز جا كه بيبي له به رچاوي پياو هيكدا يه نويزه كه ي جوان دهكات}

③ نهو زاته ي كه جهوت ناسماني چين له سهر چين دروستكرده و له دروستكاروه كان ي نهو زاته به سوژدها نابيني هيچ نارپكيه كه هه بيت، جا ههم چاوت بگه رپنه ره و پيدا نايا هيچ له تبوونيكي پيوه ده بيبي؟

④ پاشان چهندين جار چاوت بگه رپنه وه پيدا، جا چونكه هيچ نارپكي و لهت بونيك نابيني چاوت به دامايه وه ده گه رپنه وه بو لات، كه هه ناسه ساردو پهك كه وتوه له وگه شت و گه رانه بي سو ده يدا .

⑤ جا به حه قيقهت ناسماني نزيك له نيوه مان به چراخان جوان كرده و كرديشمانه به ده مكوت بو شه يتانه كان و ناماده يشمان كرده بو يان سزايه كي گلپه دار.

⑥ نه وسا بو نه وانهي كه باورپيان به په رورديگاري خويان نيه سزاي دوزه خ هه يه و چ خراپه نه و سه رنه نجامه بو يان كه دوزه خ و ناگرو ناوي گه رمه،

⑦ همر كاتي ك فره بدرينه ناويه وه گو ييان له ناله و نركه يه تي و همر ده كو لي ت.

⑧ نزيكه له داخي تاوانباران شهق ببات كه ههر كاتي ك كو مه ليكي تي فره بدريت، سه رپه رشتياري دوزه خ پرسياريان ليدهكات كه نايا ترسي نه ر نه هاته لاتان و باسي سه رنه نجامي خراپه كانتاني بو نه كردن؟

⑨ وتيان: به ري و(الله) ي ترسي نه ر هاته لامان به لام ني مه باوره مان پينه كردن و تمان خوا هيچي نه نارده وه نيوه هه روان له ناو سه رلي شيواويه كي زورگه ورده ا.

وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمُ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۱۳ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝۱۴ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ۝۱۵ أَمْ أَمْنُكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ۝۱۶ أَمْ أَمْنُكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۝۱۷ فَسَتَعْمُونَ كَيْفَ نَذِيرٍ ۝۱۷ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝۱۸ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفْتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝۱۹ أَمْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝۲۰ أَمْ هَذَا الَّذِي يَزْعُمُونَ أَنِ امْسِكْ رِزْقَهُ، بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۝۲۱ أَمْ يَنْمَسِي مَكْبَأَهُ عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝۲۲ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝۲۳ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝۲۴ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۲۵ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝۲۶

ههر كه سي له ههر شه ويكدا بيخويي به حه قيقهت چاكي زورتر و پاكتر ي كرده

جابر ده لي ت: {كَانَ لَا يَنَامُ حَتَّى يَقْرَأَ الْم تَنْزِيلَ وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ / الترمذي، صححه الاباني/ نه ده خهوت هه تا نه ليف، لام، ميمي ته نزيل و ته باره كه ي مولكي ده خويند}

به ناوي الله ي زوربه سوژو بينيه يهت ميه رهبان

① به فهرو به ره كه ته و چاكي هه مولايه كي گرتوه ته وه و نه سه رته ي هه يه و نه كو تايي وهك نهو زاته ي كه خاوه نيه تي، وه نهو بونه و ره تايه تي نه وه و به سه ر هه مو شتيكدا تواناي هه يه، جا چوني بييه وي ت ناوا دهكات، هه نديك به رز دهكات وه وه هه نديك ده شكيني ت و هه نديك ده وله مه ند دهكات و هه نديكي ش هه زار.

② نهو زاته ي كه مردن و زياني دروستكرده، تا تاقيتان بكا ته وه تا ههر كه س بو خوي دركه وي ت كه كامتان نيشي جوانتر دهكهن، وه هه ر خويه تي ده سه لاتدار و لي بورد. و تراوه مه به ست له ﴿الْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ﴾ دنياو دواروزه واته دنيا مان بو مردن و دواروزه مان بو زياني نيوه دروستكرده. وه مه به ست له كرداري جوانتر نه وه يه كه نه م دوو مهرجه ي تيدابي ت:

يه كه م - نهو كرداره به وشيوه يه بيت كه شهرع فره ماني پيداوه.

۱۰) وتیان: ئەگەر بمانبیسیتایه و ژیری خۆمان بەکار بهینایه و باش حالی بوینایه، ئیستا ئیمه له ناو یاران ناو گلپه ناگردا نه ده بوین. به ئی: تاوانباران که له دنیا دا گه مه به باوهرداران ده که نه و به ساده و نه زانیان داده نین و خۆیان به ژیر دهران، له ویدا دان به گیلی و گه مژدهی خۆیاندا ده نین به لام تازه نه و ئیعتیراف و دان پيدا نانه هیچ سو دیکیان پیدادات.

۱۱) جا له ویدا دان به گونا گه کانی خۆیاندا ده نین، چونکه به نو سراوی و به وینه و به ته سجیل کراوی ده یخه نه رویان و بیجگه له دان پیدانان هیچ چاره یه کی تریان نیه، نه وسا پیدان ده و تریت: دووری له رحمه تی خوا بو نه وانه ی که یاران گلپه ناگردان و دۆزه خین.

۱۲) بیگومان نه و که سانه ی که له په نامه کیدا له په روه ردگاری خۆیان ده ترسن لیخوشبون و پاداشتی گه وره یان بۆه یه له لایه ن په روه ردگاریانه وه.

۱۳) نه وسا قسه کانتان بشارنه وه یان ئاشکرای بکه ن له لای الله یه که سانه و پیدد زانیت، بیگومان نه و زانیه به وه ی که له ناو دله کاندایه،

۱۴) ئایا ده گونجیت نه و که سه ی که خوی دروستکهره نه زانیت به وه ی که دروستیکردوه؟ خو ههر خۆشیه تی وردبین و زور به ناگه.

وتراوه ﴿اللَّطِيفُ﴾ واته: نه و زاته که ناگاداری به هه موشت هیه و جا به حیکمه ت و زانیه و له سه رخوی به پروه یان ده بات.

۱۵) خوی نه و زاته یه که زهوی رامکردوه بۆ ئیوه، جا به هه مو گۆشه و که ناریکدا بگه رپین و له رۆزی نه و زاته بخۆن و گه رانه وهش ههر بۆ لای نه وه. لیرده داوا ده کات که مرؤف جموجۆل بکات بۆ په یدا کردنی رۆزی خوی، نه مه دزی ته وه کول نیه و ده یخاته پیدان چاومانه وه که ههر نه م زهویه ی که به فه رمانی په روه ردگار رامکراوه ده ستوانیت بیکات به ئامیریک بۆ سزا دانی مرؤف.

۱۶) ئایا ئیوه بیترسن له و زاته ی که له سه ر ئاسماندایه که به ناو زه ویدا بتانباته خواره وه، جا له پر دا زهوی به لرزیت که که س فریای هیچ نه که ویت؟ نه م جۆره چونه خواره وه به وه ی له رزینی زهویه زۆرجار رویدا وه و له مه ولش زیاتر ده بیت، ده ی بۆچی نه وه نده لاسارو بیگۆین؟!

۱۷) ئایا ئیوه بیترسن له و زاته ی که له سه ر ئاسماندایه که به رد بارانتان بکات، جا به م زوانه دهران که چۆن بو ترساندن و سزای من بۆتان. نه وسا چاوتان به خۆتان ده که وئ.

۱۸) به حه قیقه ت نه وانه ی پیدان نه وانه ی باوه ریان نه هینا، جا بزانه چۆن بو دژمنایه تی من بۆیان و چیان به سه ر هات، بۆچی نه مانه ی ئومه تی تۆش بیر له وانه نا که نه وه له و نه زانی و نه فامیه ده ست بکیشنه وه؟!

۱۹) ئایا نه وان نابین نه و بالئدانه ی که له سه ر یانه وه ن چۆن بالیان پان ده که نه وه و پاش نه وه ش ده یلکین به خۆیان وه، جگه له رحمان هیچ که سیکی تر رایان ناگریت به ئاسمانه وه، بیگومان که نه و بینه ری هه مو شتی که و هیچی له پیدان چا و ن نابیت.

۲۰) ئایا جگه له رحمان کییه نه و که سه ی که سه ربازی ئیوه بییت و یارمه تیتان بدات؟ به راستی که سیکی ترتان نیه، خوانه ناسان هه میشه ههر له ناو لوتبه رزی و غه رپایی خۆیاندا ن، جا له راستیدا نه وان خه له تا ون و به وه ی نه فامی خۆیان وه له راستی دور خرا ون.

۲۱) نه گه ر نه و رۆزی لی گرتنه وه نه وه کییه که رۆزی ئیوه بدات؟ هیچ که سه نیه. به لکو نه وان له سه ر که شی و له دوور که و تنه وه دان و نایانه ویت خۆشه خت بین.

۲۲) ئایا نه و که سه ی به سه ر ده م و چا ویدا بروت باشتر ریگا ده زانیت یان نه و که سه ی که به ریگ و پیک و راوه ستاوی به سه ر ریگای راستدا بروت؟ نه مه وینه ببیا وه رو باوه رداره و که له م دنیا دا به م شیوه ن و له دووار ژیشدا هه روان، نه نه سی کوری مالیک ده لیت: {أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ يُحْشَرُ الْكَافِرُ عَلَى وَجْهِهِ قَالَ أَلَيْسَ الَّذِي أَمْسَاهُ عَلَى الرَّجُلَيْنِ فِي الدُّنْيَا قَادِرًا عَلَى أَنْ يُمَشِّئَهُ عَلَى وَجْهِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ / متفق عليه / بیگومان پیاویک وتی نه ی پیغه مبه ری خوا خوانه ناس چۆن به سه ر ده م و چا ویدا کۆده کریته وه؟ فه رموی: ئایا نه و که سه ی که له دنیا دا به سه ر قاچیدا ده بیات ناتوانیت له رۆزی قیامه تدا به سه ر ده م و چا ویدا بیبات؟} پاداشت به گویره ی کرداره نه وان له دنیا دا چاکیان به خراپ دانا وه خراپیش به چاک، جا له ویدا بۆ رویشتن سه رو بن ده کرین تا ههر به بینیان بناسرینه وه.

۲۳) بلای خوی ههر نه و زاته یه که ئیوه ی له سه ر ته واه به دیه نیانه وه گوئ و چا و و دلانی بۆ ئیوه دانا وه تا شت ببیستن و ببینن و لی تی بگه ن، به لام ئیوه که متر سو پاسی خودا ده که ن. نه و نیعمه تانه ی که پیمان درا وه نه مانه تن و ده بی بۆ به جیه نیانی فه رمانه کانی په روه ردگار به کاریان به نین تا خودا له خۆمان رازی بکه ین، نه گینا خیانه تمان له نه مانه ت کردوه .

۲۴) بلای: نه و خۆیه تی که له م زهویه دا دروستیکردون و سه ر نه نجامیش ههر بۆ لای نه و کۆ ده کرینه وه.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيَّتَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكِنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسْتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْقَاتِلَاتِ ٦٨ ٥٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ت وَالْقَالِمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
 وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
 فَسَبِّحْهُ وَابْحِرْهُ وَيُبِصِّرْهُ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَقْتُولُ ﴿٦﴾ إِنْ رَبُّكَ هُوَ
 أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تَطِيعُ
 الْمُكْذِبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا لَوْ يُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تَطِيعُ كُلَّ
 حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٌ مَشَاءٌ بِنَعِيمٍ ﴿١١﴾ مَنَاجٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ
 أُتِيمٍ ﴿١٢﴾ عُمَّلٌ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ
 ﴿١٤﴾ إِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِ أَيْتُنَا قَالَ أَسْطِرُّ الْأُولَى ﴿١٥﴾

﴿٢٥﴾ جا ئەو خوانەناسانە دەلێن: ئەگەر راست دەکەن کە ی ئەو هەرپەشانی کە وتوتانە ڕوودەن و کە ی ئەو بەلێنە دیتە دی؟

﴿٢٦﴾ بلی: زانی کاتی هاتنی ئەو هەرپەشانە هەر لەلای خودایە و من هەر ترسێنەرێکی ئاشکرام بۆ ئیو. واتە ناتوانم لەو بارهوه هیچ بریارێک بدهم و نازانم کە ی دیت.

﴿٢٧﴾ ئەوسا کە ئەو هەرپەشەیان لە نزیکهوه بیست، ئەو کاتە ڕوی خوا نەناسان ڕەش دەبیت و دەوتریت ئەمە یە ئەو شتە کە ئیو باوەرتان پێ نەدەکرد

﴿٢٨﴾ بلی: پیشانم بدن بزانی ئەگەر خوا من و ئەو ی لەگەلمدایە لەناوی ببات یان بەزەیی پیماندا بیتەووە و لیمان ببوریت و سزایمان نەدات ئەوسا کێ خوانەناسان لە سزای بەژان دەپاریزیت؟ واتە ئە ی ببیاوەرێن کە چاوەروانی مردنی من و باوەرێدان دەکەن لە مان یان نەمانی نێمە، ئیو چ سویدیکتان دەستدەکویت دەبا، بگەرێنەووە بۆ ریگای راست و واز لە کوفر بهینن، چونکە کەس ناتوانیت کافران لەسزای پەرورددار بپاریزیت یان کە وایو هەوڵی ئەو بەدەن خوا خۆتان ڕزگار بکات، نەک هەر ئاواتان ئەو بیت کە خواناسان دوچار ی سزاین !؟

﴿٢٩﴾ بلی ئەو خۆی رحمانە و باوەرمان پێی هە یە و هەر بەو پشت دەبەستین، جا بەم زوانە دەزانن کە کێ یە ئەو کەسە ی لە گومرایی ئاشکرا دیو کێ یە کە بە خۆشبهختی پاشەڕۆژ دەگات.

﴿٢٠﴾ بلی: پێم بلێن ئەگەر ئەو ئاوی کە سەرچاوی زیانتانە بە ناخی زهویدا بچیتە خوارووە و هیچی بۆ سەرنە یەت، ئەوسا کێ یە کە ئاوی هەلقولای و کانی ئاوی بەتام و چاکتان لەناو ئەو خاکەدا بۆ دەردهی نیت؟ جگە لە خوا کەس نیه و کەسیش ناتوانیت قومە ئاویکی بێ خاک و خۆلمان لەو زهویەدا بۆ دەر بهی نیت، ئەگەر خوا ئاوهکان بەناخی زهویدا بباتە خوارووە. بیرکەنەووە لەخوا بترسن و لەو ئامۆژگاریه بەنرخانە ی سود وەرگرن.

وشە ی (صدر) سینگە و مەبەستی دلە، ئەمە بزانی بۆ هەمو شوی نەکانی تری لەم بابەتە، ناو بردنی شتە بەناو جیگە کە یەو/تسمیة الشیء باسم الخل).

سورته ی قه له م ٦٨ سورته ی قه له م ٥٢

سورته ی قه له م کە سورته ی شهست و ههشته می قورنانه، لە مەکەدا هاتووته خوارووە، پەنجاو دوو ئایەتە و سورته ی (ن) ی ش ی پێدەوتریت. لەو سورەتانه یە کە لە سەرتهای پێغەمبەراییەتی پێغەمبەرمانهوه ﷺ دابەزیووە. وتراوه ئایەتی چل و چوارو ئایەتی چل و ههشتی بە ئایەتی (فرمان بەغەزا) نەسخ بو نەتەووە. لە سورته ی پێشودا کە باس لە دەسهلاتی پەرورددارو لە ناوچونی نیعمەتەکانی بە هۆی ناسوایسی بەندەکانیەووە کرا، لەم سورته شدا بەسەرھاتی خاوەن بیستانانی ک باس دەکات کە بەخیلی روی تیکردن و پەروردداریان لەبیرچو، جا پەرورددار ئەو نیعمەتە ی لەناو بردن، هەر وەک لە سورته ی پێشودا بە وشە ی: ﴿إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا﴾ ئاماژە بەو دەهکات کە چونی ئاوهکان بەناخی زهویدا لە شەودا رو دەدات هەر وەک چۆن لەناوچونی بیستانە کە ی ئەمانە ی کە لەم سورتهدا باسیان دەکات لە کاتی شەودا روی داوہ.

بەناوی اللہ ی زۆر بەسۆزو بینیهایەت میهرەبان

﴿١﴾ ﴿ت﴾ لەو پیتانە یە کە لە سەرتهای هەندی ک لە سورته کانهووە هاتووە کە ئەمە کۆتایانە، زۆر بە ی زانیانی تەفسیر و توویانە هەر خوا خۆی دەزانیت مەبەستی چیه، هەندیکی ش مانایان کردووە، سویند بە قه له م کە یە کەم دروستکراوی خۆ یەتی و سویند بەو دێرانە ی کە دەینوسن چ تۆمارکردنی قه له م بیت لە سەرتهاووە بۆ هەمو تەقدیرات چ نوسینی فریشتەکان بیت سەبارەت بە کردار و ڕۆزی و ماوہی تەمەنەکان یان هەر نوسینی ک بیت و هی هەر کەس بیت کە بەلگە ی ژیری و لیزانی ئەم دروستکراوی خوی خاوەن دەسهلاتە.

عوبادە ی کوری سابت دەلێت بیستم لە پێغەمبەر وە ﷺ کە فەر موی: { إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ فَقَالَ لَهُ أَكْتُبْ قَالَ رَبِّ وَمَاذَا أَكْتُبْ قَالَ أَكْتُبْ مَقَادِيرَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ / ابوداود، صححه

سَسِمُهُ عَلَى الْخُرْمُولِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَنْوُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ اعْبُدُوا عَلٰى حَرْبِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوَا عَلَىٰ حَرٍِّ قَدْرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَصَّٰلُونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا نَسِيحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا إِنَّا لَنَرِيكَ إِنَّا كُنَّا طَائِفِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبِّنَا أَن يَبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا لَنُنْفِقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ فَتَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْجَرِيمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِن لَّكُمْ فِيهِ مَا تَحْبَرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمٰنٌ عَلَيْنَا بَلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ إِن لَّكُمْ لِمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلِّمُوا لَهُمْ فِي ذٰلِكَ رَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلَْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْسَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

گور کران، به لام شہیتان و دارو دستہکھی ہمیشہ نہومردوہ زیندو دہکنہوہو بہ پوٹاکیکی نوی دایدہپوشن و مروفہ سادہو ساویلکہکانی پی فریو ددہن و بہشتیکی پیروزی سہردہم کاویژی دہکنہوہ! دہیانہویت کہ ہہلگری ئەم پھیامہ خواہیہ ہیورو شل بکہنہوہ تا ئەوانیش وچانیک بدہن و پەرو بالیکی زیاتر بو خویان دروست بکن، جا خوا دہفہرموی:

۱۰ نہکھی بہگوی ہیچ سویند خوریکی سوک بکہیت.

۱۱ کہ ہمیشہ خہریکی عہیب و عار دروستکردنہ بو خواناسان، ہمیشہ خہریکی دووزمانیہ.

۱۲ زور ریگرہ لہ چاکہ و دستدریژیکرہ، زورگونہبارہ.

۱۳ وشکی دلرہقہ پاش ئەو ہہمو وہسفہ ناشیرینانہش زولہو خوی سہپاندوہ بہسہر ئەو بنہمالہدا، تا خوی بہو بنہچہیہ کہ بہدرو خوی سہپاندوہ بہسہریاندا پلہونای خوی بہرز بکاتہوہ.

۱۴ ئەو دزایہتہشی لہبہرئہوہیہ چونکہ خاوەنی مال و کورانہو بہوانہ لہخوی باہیہوہوخوی بینیا دہزانیت.

۱۵ ہہر کاتیک نیشانہکانی ئیمہی بہسہردا بخوینریتہوہ لہباتی ہیر کردنہوہو سودوہرگرتن دہلئیت: داستانہ پرو پوچہکانی پیشیانہ.

الہبانی/ بیگومان یہکہم شتی کہ خوا دروستیکردوہ قہلہم بو، جا فہرموی: بنوسہ وتی: ئەی پەرودرگارم نامادہم و چی بنوسم؟ فہرموی: ئەندازہکانی ہہمو شتیک ہہتا قیامہت دیت، بنوسہ {

۲ خوا سویند بہ قہلہم و بہو نوسینانہ دہخوات، کہ تو ئەی محمد ﷺ بہہوی چاکہی پەرودرگارتہوہ شیت نیت.

۳ بیگومان بو تو پاداشتیکی نہپراوہ ہہیہ.

۴ جا بیشک تو لہسہر رہوشتیکی گہورہو بہرزی کہ رہوشتیشی ئەو قورنانه بوہ واتہ تو لہسہر ئایینیکی گہورہیت، ہہرودکو دایکی باوہرداران عائیشہ (خوا لئی رازی بیت) وتویہتی: { خُلْفَةُ الْقُرْآنِ / مُسَلِّمٌ وَغَيْرُهُ / رہوشتی ہہر ئەو قورنان بوہ } واتہ، ئەو پیغہمبہرہ ﷺ خوی قورنانیکی زیندو بوہو.

۵ ئەوسا بہم زوانہ تو دہیینیت و ئەوانیش چاویان پیدہکہویت جا ئەوکاتہدہزانن.

۶ کہ بہ کامتانہوہ شیتی ہہیہ.

۷ بیگومان پەرودرگارت ہہر خوی زانترہ بہو کہسہی کہ لہ ریگی ئەو لایداوہو ہہر خوی زانترہ بہو کہسہی کہ ریگی خوش بہختی گرتوہتہ بہر، تو پیغہمبہری ئەو زاتہیت و لہ تانہو تہشہرو قسہی پروپوچی ئەوان دلتہنگو ناومید مہبہ خو ﷺ اللہ بی ناگانیہ لہوان.

۸ ئەوسا بہگوی بیباوہران مہکہ کہ داوات لیدہکەن عہیبو عاری خاوانیان و پروپوچی ئاینہکایان باس نہکہیت و پیدہنگ بیت تازیاتر رسوانہبن.

۹ ئەوان زوریان پیخوشہ کہ تو لہگہل ئەواندا بگونجیت و لہسہر ہہندئ لہودی کہ ئەوان باوہریان پی ہہیہ لہگہلیاندا ریک بکہویت یان لای کہم پیدہنگ بیت لہسہری، جا ئەوانیش ئەوکاتہ خویان شل دہکنہوہو ہہول ددہن کہلہگہلتدا بگونجین، واتہ ئەوانہ ماندوو ہہراسانن لہ پیروزی و جموجولی راستی کہ بہ ہہمو شیوہیہک دزایہتیاں کردوہ، بہلام زوری نہبردوہ بہ سہریاندا شکاوہتہوہو بینویانہ کہ دستکەوتیکیان نہبوہ، چونکہ خوا خوی یارمہتی ئایینی خوی دہدات و ہمیشہ کەسانی چالاک و گیان فیداو نہبہزی بو دروست دہکات و دہبیت بہ سپیریکی لہبہردہم تہوژمی نہفامی و خاوانناسی و بی بہندوباریدا کہلہلای ئەوان ئەمہشتیکی چاکہ و پیشکەوتنہو بی ناگان لہودی کہ ئەمانہ قہوانہ کونہ رزیوہکانی سہردہمی نہفامین و لہسہر دہستی پیغہمبہران و پیاوچاکان بہہزاران جار

۱۶ ئيمەش بەم زوانە مۇزىك دەنئىن بە لوتيدا (ليرەدا وينەى ئەو بەدكارەى وەكو كەرکەدەنگ پيشانداوہ ، چونكە ئەو خرتومى ھەيە (لوتى دريژ) بەراستى مرؤف دەبىت لە خوا بترسىت، چونكە ھەر كەسبىك دژايەتى خواو پيغەمبەر ﷺ و بەرنامەكەى بكاتو لە سنور تىپەرپت، بەدئىيايىوہ ئەو كەسە خوا ئابروى دەبات ھەروەك لەم سەردەمەيش چەندىن كەسى ناوامان دى و بينيمان چيان بەسەر ھاتو چۆن ھەرلە دنيادا ﷻ سزاي گالئە پىكەرى خۆى بەسەردادان، لەراستيدا ئەوہشتىكى زۆر كەمە سزاي گەورە لە دوارؤژدا دەبىت، خوا دەفەرموى: ﴿بەدئىيايىوہ وپيش ھاتنى سزاي گەورەترسزاي دنيايان پىدەچەژىن بەلكو لە خراپە و تاوان بگەرپنەوہ﴾
سەجەدە: ۲۱ .

۱۷ بىگومان ئيمە ئەوانمان تاقىكرەدوہ بە بى بارانى و فاتوقرى ھەروەكو چۆن خاوەنى ئەو باخچەيەمان تاقىكرەدوہ كاتىك كە سوئىديان خوارد كە ئەو باخەيان بەيانى زوو بۆ خۆيان بچن و بەشى كەسى ئى نەدەن.

۱۸ جا (إنشاء الله) يشيان نەكرد.

۱۹ ئەوسا كە ئەوان ھەر لە خەودا بون لەلايەن پەروردگار تەوہ بەلايەك داي بەسەر ئەو باخەداو سوتاندى.

۲۰ جا ھەروەكو چەرمى رەشى لىكرد.

۲۱ جا بەيانى كە لە خەو ھەستان بانگى يەكتر يان كرد.

۲۲ كە بەيەكتر يان وت: ئەگەر دەتانەوئىت ميوەى خۇتان بچن و كەس پىتان نەزانىت دەى بابەم بەيانيە زووہ بگەنە سەر باخەكەتان.

۲۳ جا ئەوان رۆيشتن و لەنيوان خۇياندا بەچپە قسەيان دەكرد.

۲۴ دەيان وت: نابى ھىچ ھەژارىك ئەمرو پىتان بزانيت و بيتە ناو ئەم باخەوہ بوئەوہى كە خۇمان شتىكى زۆرمان بەركەوئىت.

۲۵ بەيانى زوو رۆين و پىيان وابو كە دەتوانن بەرگرى فەقىر لەو باخە بكەن تاهەموى ھەر بۆ خۇيان بيت.

۲۶ جا لەكاتىكدا كە چۆن ئەو باخەيان بينى كە ھەموى سووتاوہ ھىچ شىنايىەكى تىدا نەماوہ ھەموى رەش بوەتوہ ، كە لە باخ ناكات وتيان: بەراستى ئيمە رىگامان ھەلەكردوہ، پاش وردبوونەوہيەك زانيان راست ھاتون و ھەر ئەمەيە باخەكەيان كە واى بەسەرھاتوہوہەموى سووتاوہ.

۲۷ وتيان: نەخىر رىمان ئى ون نەبوہ بەلكو ناوئومىدو بىبەشكاروين. ئىنجا ھەستيان بەخراپى نىيتەكەيانكرد،

۲۸ باشترين كەسيان وتى: ئەى من پىم نەوتن ئيوہ تەسبىحات بكەن و ﷻ بە بيەيبو بە بينياز بزائن و لەو ھەلوئىستە نارىك و دور لە رەوشتى خوا پەرستايەتى پەشيمان ببنەوہ؛

۲۹ وتيان: پاك و بى عەيبە پەروردگارمان، بىگومان ئيمەن ستمەكارلە خۇمان و كەس و كارو ھەژاران.

۳۰ جا لەسەر ئەو بىرپارە خراپەيان ھەندىكىيان روى گازندە و سەرزەنشتيان لە ھەندىكىيان كوردو لۆمەى يەكتر يان دەكرد.

۳۱ وتيان: واى بۆ ئيمە بىگومان كە ئيمە ناحەقىمان كرد كە ئەو بىرپارەمان دا كەبەشى ھەژاران لەوباخە نەدەين و بەرھەمەكەى ھەموى ھەر بۆ خۇمان بيت.

۳۲ نزيكە بەھوى پەشيمان بونەوہمان پەروردگارمان چاكتر لەم باخەمان پىيدات، بىگومان ئيمە ھەر رومان لە پەروردگارى خۇمانە. دەلئىن ئەمانە خەلكى شارى زەرەوان لە شەش كىلۆمەترى سەنەادا بوون، ھەندىك دەلئىن: خەلكى حەبەشە بوون ، كە باوكيان ئەو باخچەيەى بۆ بەجى ھىشتبون و خاوەنى پەراو بوون، بەشىوہيەكى جوان باوكيان لەو باخە رەفتاى دەكرد، بەشىكى لەناو باخەكەدا بۆ كەسانىك كە بەناويدا ھاتوچۆ بكەن تا سودى ئى وەرگرن و بەشى سائىكى مال و مندالى خۆى لئىھەلدەگرت و باقى دەدا بە فەقىرو كەمدەستان، پاش خۆى مندالەكەنى وتيان: باوكمان نەزان بوہ شتى واى كرددوہ و بەشى فەقىرو كەمدەستانى داوہ ، ئيمە ئەو بەشە نادەين تا خۇمان سوودى زياترمان دەستكەوئىت ، بەلام خوا بەدزى بۆچونەكەى خۇيان سزاي دان و بە ناگرى قودرەتى خۆى ئەو باخەى سوتاندى و بەشپراوونائومىدى كردن ، ئىتر ئەو كورنەى نەخۇيان و نە خەلك لەو باخچەيە، جگە لە نەمان و ناوئومىدى سوودىكى تريان دەست نەكەوت.

۳۳ ھەر ئاوەھايە سزاي خودا بۆ ستمەكاران و بىپرەحمان، بىگومان ئەگەر ئەوانە بزائن سزاي رۆزى دواى لەمەش گەورەترە. ئىنجا پاش باسى سزاي تاوانباران جا پەروردگار باسى پارىزكاران دەكات و دەفەرموى:

۳۴ بیگومان بۆ پاریزکاران له لای پهروهردگاری خویمان باخچه گهلی نازو نیعمت ههیه نه له ناوده چیته ونه خراب ده بیته و نه لییشیان قه دهغه ده کریت. ئینجا الله ده فهرموی:

۳۵ ئایا ئیمه، موسلمانان وهك تاوانباران داده نیین؟ وهكو یهك حیسابیان بۆ دهك هین؟ نه خیر.

۳۶ چیتانه و چون ناوا بریاریک ده دهن كه ئیمه چاك و خراب وهك یهك ته ماشا کهین؟!

۳۷ ئه وهش هیج، ئایا ئیوه پهراویکتان ههیه که بیخویننه وه که له ناوایدا ئه وه نوسرابیته؟

۳۸ که بیگومان ئیوه چیتان دهویته لهم دنیا دا ئه وه هه لبریزن و ئه وه دنیا ییش هه ر به ئاره زوی ئیوه بیته؟

۳۹ ئه وهش واز لی بینه، ئایا بۆ ئیوه ههیه له سه ر ئیمه په یمانیکی بته و که هه تا قیامهت که له ودا وتبیتمان: بیگومان بۆ ئیوه ههیه ئه و بریاره ی که ده یهن؟ واته، هه رخوتان خاوه نی بریارن و کهس قسه له قسه تاندا نه کات؟ شتی واهه یه؟

۴۰ ده ی پرسیاریان لی بکه بزانه کامیان به و ئه رکه هه لده ستیته و ئه وقسانه یان بۆ ده باته سه ر؟

۴۱ ئه وهش واز لی بینه، ئایا هاو به شانیکیان له لای خوا هه یه که ئه وه ی مه به ستی ئه وان بیته وایان بۆ بکات؟ ئه گه ر راست ده که ن و هه یانه ده با به یهن.

۴۲ جا الله کاتیک فهرموی بۆ پاریزکاران باخچه یان و نازو نیعمت هه یه، ئه وه رۆشن ده کاته وه که که ی ئه و شته به نرخه ده بیته و ده فهرمویته: ئه و رۆژه یه که لاق رپوت ده کریته، واته: رۆزی قیامهت و ئه و روداوه گرینگانه ی ئه و کاته له بومه له رزه کان و تاقیکردنه وه کان و ئه و کاره سات و به لا گه و رانه ی که له و کاته دا په ی داده بن، جا ئه و کاته بانگ ده کرین بۆ سوچه دو وره کان ناتوانن سوچه به بن.

له فهرموده ی سه حیحا هاتوه که ئه بو سه عیدی خدری ده ئیته: له پیغه مه ره وه ﷺ بیستم که ده ی فهرمو: {يَكْشِفُ رُبُّنَا عَنْ سَاقِبِهِ فَيَسْجُدُ لَهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ، وَيَبْقَى مَنْ كَانَ يَسْجُدُ فِي الدُّنْيَا رِيَاءً وَسُعَةً فَيَذْهَبُ لِيَسْجُدَ فَيَعُوذُ طَهْرُهُ طَبَقًا وَاحِدًا}. پهروهردگارمان قاجی خو ی (که چونیه تیه که ی نادیاره و به وشپوهیه که شایانی ئه و زاته یه) در ده خات، ئه و کاته هه مو پیاو و ژنیکی باوه ردار سوچه ده بن بۆ الله، ده می نیته وه ئه و که سه ی که له دنیا دا

خَيْشَعَةً أَنْصَرَهُمْ تَرْهَقَهُمْ ذَلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ لَهُمْ سَلِيمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ آجْرًا فَهُمْ مِنْ مَعْرَمٍ مُمْثَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْعَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ نُوَلِّا أَنْ تَدْرِكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لِنَدْبِ الْبَعْرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْنِبْهُ رَبُّهُ، فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُرَ لِقَوْنَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الْحَجَرِ ٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأَهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأَهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَمْعَ لَيَالٍ وَتَمَنِيَةً أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٌ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

نویژکردنه که ی ته نها بۆ خو پیشان دان و ناوو شوهرت بوه، جا ئه وه کاتیک ده یه ویته سوچه ببات پشتی ده بیته به یه ک ته خته و ناتوانیته سوچه ببات.

۴۳ جاشو پۆرن و دو چاری سه رکزی بوون و به حه قیقهت ئه وانه له دنیا دا که ساغو سه لامهت بون بانگ کران بۆ سوچه بردن و نویژکردن به لام گو ییان به و بانگه وازه راسته قینه نه دا. واته: ئه مپرو شه رمه نده و سه رشو رن، ئه مهش به لگه ی سو زی خودایه بۆ به نده کانی پییش دو چار بونیان به ته نگ و چه له مه ریگیان بۆ رپون ده کاته وه و حه قیقه ته ی سه رنه نجامیان بۆ با سه ده کات، تا به لکو بیر بکه نه وه و به و سه رنه نجامه خراپه گرفتار نه بن، به لام زۆریه ی په ی ره وی راستی ناکات و به دوا ی راستی دا ناگه ریته. ئینجا الله هه ره شه ده کات و ده فهرموی:

۴۴ ساتو (ئه ی محمد) وازم لی بینه بۆ ئه و که سه ی که باوه ر به م قورئانه ناکات هیواش هیواش لیی ده گو رپن تا ده یخه ی نه داوه وه بی ئه وه ی خو ی هه ست به هیج بکات.

۴۵ جا ماوه یشیان پی ده دم بیگومان که فیلی من به وان زۆر سه خت و ئالۆزه و لیی ده رباز نابن.

(کید - مکر) به مانای ئه نجامدانی کاریکه له پشت په رده وه در حه ق به که سی ک که خو ی نه زانی هه تا ده که ویته ناو داوه که وه، له دنیا دا ئه و که سه نه ی ئه وه ده که ن له تر سا پیو یستیان

٥٢ ﴿٥٢﴾ جا ئەوەی که تۆ دەیخوینیتەوه بەسەریاندا هەر قورئانیکە لەلایەن پەروردگاری جیهانیانەوهیە نە محمد ﷺ جادوگەر و شیتە نە قورئانیش جادو، بەلکوفەرمودە خودایە و کەموکۆری تێدانیه جاسەرلیشیواو دلتخۆشان هەرچی دەلتین بابلین راستی بە درۆ ناگۆڕی، ولله الحمد.

٥٢

سورەتی حاقە

٦٩

سورەتی حاقە که سورەتی شەست و نۆهەمی قورئانە که بەکۆی دەنگ لە مەکەدا هاتووە خوارو، پەنجاو دوو نایەتە. لە سەرەتای ئەم سورەتەدا وشە (الْحَاقَّةُ) هاتووە هەر بەم ناوەش ناسراوە ئەم وشەیه لە قورئاندا تەنها لەم سورەتەدا هاتو، و تراوە بەگوێرە دابەزین حەفتا و حەوتەمین سورەتە که پیش سورەتی (المعارج) و پاش سورەتی (تبارک) دابەزی وە.

بەناوی ﷻ ی زۆر بەسۆز و بێنیهایەت میهرەبان

١ ﴿١﴾ ئەوەی کە راستە و دیتەدی.

٢ ﴿٢﴾ کامەیه ئەوەی کە دیتەدی؟

٣ ﴿٣﴾ تۆ نازانی ئەوەی کە دیتەدی چۆنە و چ کارەساتیکی گەورە رودەدات کەهاتنی قیامەتە بەهەمو روداوەکانیەوه؟ پاشان خوا باسی ئەو گەلانی دەکات کە باوەریان بەو قیامەتە نەبوو دەفەرموئ:

٤ ﴿٤﴾ گەلی سەمود و عاد باوەریان نەبو بە قیامەت کە بە (القَارِعَةُ / کوتینەر) ناوبراوە، چونکە بە توندی دلەکان دەکوئیت.

٥ ﴿٥﴾ ئەوسا سەمود کە گەلی صالح پیغەمبەر ﷺ بەهۆی سەرکەشیانەوه لەناوبران.

٦ ﴿٦﴾ بەلام عادی گەلی هود پیغەمبەر ﷺ بەهۆی بایەکی ساردی توندووە لەناوبران . پیغەمبەرمان ﷺ دەفەرموئ: **{نُصِرْتُ بِالصَّبَاِ وَأُهْلِكْتُ عَادٌ بِالذَّبْوَرِ/مُتَّفِقٍ عَلَيْهِ}** من بە بای بەیانی یارمەتی درام و عادیش بە بای شەمال لەناوبران {

بەو کارە هەیه، بەلام خوا زۆر بەی سزاو تۆلەکانی هەر ناویە ، چونکە کەس نازانیت خودا چی دەکات تا بەلاکە دادبەزیت نەک ئەمە لە ترسا بیت، بەلکو لەبەر شاراوویی کارەکهیه و شیوهی (مەکر، یان کید- یان حیلە)ی هەیه لەبەر شیوهیه کهیه تی ، بۆیه ئەو کارانە ﷻ بەو ناوە باسکراوە ئەگینا ﷻ لە کەس ناترسیت و هیچ شتیکیش ناتوانیت بیت بە بەرپەرچ لە رێگای فەرمانەکانیدا، جا ئەمە بە (المشاکله / هاوشیوهی) ناو دەبریت.

٤٦ ﴿٤٦﴾ واز لەو هوش بەینە، ئایا تۆ لەسەر ئەم بانگەواژەت داوی کرئ و پاداشتیان ئی دەکەیت، جا ئیتر ئەوانیش لەبەر ئەو پاداشتە باریان گران بیت و نەتوانن بیدەن، بۆیه باوەرپت پیناکەن؟

٤٧ ﴿٤٧﴾ یان لەلای ئەوان (لوح المحفوظ) هەیه جا ئەوان خویان چۆنیان دەوئ ناوی بنوسن؟ ئاشکرایە کە ئەوخوا نە ناسانە هیچکام لەمانەیان نیە، هەر سەرلیشیواو و لوت بەرزو خۆنەناسن بۆیه خوایش رینمایان ناکات.

٤٨ ﴿٤٨﴾ جا تۆ خۆت بگرە لەسەر ئەو ئیش و نازارو تانەو تەشەر و سزادانە یارەکانت لە بەر فەرمانی پەروردگارت وەکو خاوەنی ماسیه که (یونس) مەبه ، کە خۆی نەگرت دەرچو بەر لەوەی فەرمانی خوی بۆ بیت ، جا کەوتە ناو دەریا و ماسی قوتی داو لەناو سکیدا دل پرله غەم و پەژارەبو ئەو کاتە کە بانگی کردە پەروردگاری و دانی بە هەلەی خۆی دا نا وەک لە سورەتی (الصفات) دا باسکرا.

٤٩ ﴿٤٩﴾ ئەگەر چاکە ی پەروردگاری فریای نەکەوتایە لەو چۆلاییەدا فرە دەدراو ئەو لە لۆمەکراوان دەبو.

٥٠ ﴿٥٠﴾ جا خوا هات بەهانیەوه و کردی بە پیغەمبەر بۆ سەر گەلیکی ترو لە ریزی پیاوچاکاندا داینا.

٥١ ﴿٥١﴾ خۆ نزیکبو خاوەناسان هەر بە چاویان هەلت دین کاتیک کە قورئانیا بیست. بەراستی چاواکاریگەری خۆی هەیه لەسەر خەلک هەر وەک پیغەمبەرمان ﷺ فەرمویه تی: {الْعَيْنُ حَقٌّ} چاو راستە و کاریگەری هەیه لە مرۆفدا بەئیزنی خوا} .

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكْتُ بِالْحَاطِطَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَطَّاعَاتُ الْمَاءِ حَمَلْنَاكَرِي فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَبِعِهَا أُذُنٌ وَعِيَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ نَفْحَةً وَاحِدَةً ﴿١٣﴾ وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّادَاكَ وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَالْمَلِكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ نَعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَقْرَاءُ وَكُنِّيَّةٌ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْكٌ حَسْبِيَ هَؤُلَاءِ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ نِلَيْتُنِي لَمَّا رُوتُ كِتَابِيَةَ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْر مَا حَسْبِيَ هَؤُلَاءِ ﴿٢٦﴾ بَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَا أَغْنَى عَنِّي مَالِي ﴿٢٨﴾ هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ ﴿٢٩﴾ خَذُوهُ فَعْلُوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ لَجَحِمَ صَلْوُهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣٤﴾

﴿١٨﴾ ئەو رۆژه ئیوه دیننه مهیدانهوه و راده نوینرین بۆ حیساب و هیچ شتیکی شارووی ئیوه ناشاردریتهوه و هه موی ناشکرا ده بییت. جا کاره سات ههیه لهو کاره ساته گه وره و سهخت و شه رمه زاری هینه ره گه وره تر بییت؟

﴿١٩﴾ ئەوسا ئەو کهسهی که به دهستی راستی نامه ی کردار دکانی پیدریت جاله خوشیاندا هاوار دکات و ده لیت: بگرن و بیخویننه وه نامه ی کراره کانه.

﴿٢٠﴾ بیگومان من دنلیابوم که دهگم به حیسابی خۆم بۆیه باش خۆم بۆ ماندو کرد.

﴿٢١﴾ جا خوایش دهفه رموی: جا ئەو کهسه له ناو ژیانیکدایه که ژیانیکی خۆش و هیچ ناخۆشیه کی تیدانیه بۆی .

﴿٢٢﴾ له ناو باخچه یه کدایه که جیگا و کۆشک و دره ختانی هه مویان به رزن.

﴿٢٣﴾ که هیثوی میوه ی ئەو باخچه یه هه رچهند به رزیش بییت نزیک ده بیته وه بۆ خاوه نه که ی.

﴿٢٤﴾ جا بییان دهوتریت بخۆنه وه نۆشی گیانتان بییت به هوی ئەو ئیشه باشانه ی که دهستی پشخه ریتان کردبو بۆی لهو زه مانه ی دنیا دا که رۆیشت. پیغه مبه ر ﴿٣٣﴾ دهفه رموی: { إِنَّ اللَّهَ يَدْرِي الْمُؤْمِنِينَ فَيَضَعُ عَلَيْهِمْ كَنَفَهُ وَيَسْتَرْهُ فَيَقُولُ أَتَعْرِفُ ذَنْبَ كَذَا أَتَعْرِفُ ذَنْبَ كَذَا

﴿٧﴾ که چهوت شهو و ههشت رۆژ به بی پسانه وه زالی کرد به سه ریاندا، جا تۆ ئەو گه له ده بینیت که له جیگای خۆیاندا جهن و مل که وتون هه روه کو دار خورمای ناو قرۆل.

﴿٨﴾ جا ئایا تۆ که سیک ده بینیت له وان که مابیته وه؟ نه خیر.

﴿٩﴾ فیرعه ون و ئەوانه ی پیش ئه ویش و خه لکی شاره سه ر و بنکرا وه کانی ش تا وانیان کرد.

﴿١٠﴾ جا ناهه رمانی پیغه مبه ری په روه ر دکاری خۆیانیان کرد ئەوسا خۆ تۆ له ی لی کردنه وه به تۆ له کردنه وه یه کی سهخت و ده ر دناک.

﴿١١﴾ کاتی که که ئاو ئەوه نده زۆربو له بگاردا نه ما ئیمه ئیوه مان لهو که شتی هه ردها هه لگرت، مه به ست با پیرانی ئیمه یه و که شتی نوح پیغه مبه ره ﴿٣٣﴾.

﴿١٢﴾ تا بۆ ئیوه ببیت به وانیه که لهو گوچ کانه ی که هه ستیارن بزرنگیته وه و خۆیان له وره وشته ناپه سه نده ی ئەوان با پریزن.

﴿١٣﴾ ئەوسا هه ر کاتی که یه کجار فوو کرا به که له شاخدا و سه رده تایی کاره سات دهستی پیکرد.

﴿١٤﴾ جا ئەم زه ویه و چیاکان هه لگیان و ئەوسا به ی کجار وردو ریزال کران و هه مویان ته پینران به سه ریه کدا.

﴿١٥﴾ جا روده وه که لهو رۆژدها روده دات به لی به راستی کاره ساته چ کاره ساتیک، زهوی وه کو چه رم راده کی شریت و چیاکان وردو ریزال ده بن.

﴿١٦﴾ جا ئاسمانی ش لهت ده بییت ، ئەوسا ئەو ئاسمانه بته و و محکه مه لهو رۆژدها لاواز و فشۆل ده بییت.

﴿١٧﴾ جا فریشته کان له هه مو لایه کی ئەو ئاسمانه وه ون تهختی په روه ر دکارت له سه ر ئەوانه یه وه ههشت فریشته یان ههشت بهش لهو رۆژدها هه لیا نگرته وه. له پیغه مبه ره وه هاتوه ﴿٣٣﴾ که فه رمویه تی: { أَدْنَى لِي أَنْ أُحْدِثَ عَنْ مَلِكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ إِنَّ مَا بَيْنَ شَحْمَةِ أَدْنَاهُ إِلَى عَاتِقِهِ مَسِيرَةٌ سَبْعَ مِائَةِ عَامٍ / ابوداود، صححه الألبانی / ماوه م پیدراوه که باسی فریشته یه ک له فریشته کان لهوانه ی که هه لگری عه رشن بکه م که به راستی له نیوان نه رمه گوئی هه تا شانی چه و سه د سال ریگایه .

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۝۳۵ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ۝۳۶ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ۝۳۷ فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصَرُونَ ۝۳۸ وَمَا لَا تُبْصَرُونَ ۝۳۹ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝۴۰ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمَنُونَ ۝۴۱ وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ ۝۴۲ نَزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۴۳ وَلَوْ نَقُولُ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقْوَابِلِ ۝۴۴ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۝۴۵ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۝۴۶ فَمَا يَنْكُرُ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَنِيزِينَ ۝۴۷ وَإِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۝۴۸ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ۝۴۹ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝۵۰ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ۝۵۱ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝۵۲

سُورَةُ الْحَجَّاتِ ۷۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝۱ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝۲ مِنْ أَنَّهُ ذَى الْعَمَاجِ ۝۳ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝۴ فَأَصْبَحَ صَبْرًا جَمِيلًا ۝۵ إِلَيْهِمْ يُرْجَوْنَ، بَعِيدًا ۝۶ وَزِنْرُهُ قَرِيبًا ۝۷ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالرَّهْلِ ۝۸ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝۹ وَلَا يَسْتَلُ حِمِيمٌ حَمِيمًا ۝۱۰

فَيَقُولُ نَعْمَ أَيُّ رَبِّ حَتَّى إِذَا قَرَّرَهُ بِدُنُوبِهِ وَرَأَى فِي نَفْسِهِ أَنَّهُ هَلَكَ قَالَ سَتَرْتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأَنَا أَعْفُفُهَا لَكَ الْيَوْمَ فَيُعْطَى كِتَابَ حَسَنَاتِهِ وَأَمَّا الْكَافِرُ وَالْمُنَافِقُونَ فَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ / البخاري / بيگومان که ﷻ الله له باوهرداره وه نزيك دهبيتته وه نينجا بالي دهخيته سهري و دايدةپوشيتت نهوسا دهفه رموي: نايا فلان گوناخت دهزاني؟ نايا فلان گوناخت دهزاني؟ جا يهژي: به لي نهی پهروهردگارم، ههتاواي ليدهكات كه دان به گوناھي خويدا بنيت، نيتر پيي وايه تازه له ناوچوه، الله دهفه رموي: له دنيا دا بوم شارديتته وه نه مپوش ليت خوش دهبم جا نامه ي چا كه كاني پيده دريت به لام بو خوا نه ناس و دوورو نهوسا شايه ته كان له بارديانه وه ده لئين: نا نه وانه درويان به دهم پهروهردگاري خوينا نه وه كردوه، هوخه لكينه ناگادارين، له عنه تي خوا له سته مكاران} .

۳۵ جا نهو كه سه ي كه نامه ي كرداره كاني به دهستي چه پي پيده دريت (نه وهنده شهرمهنده دهبيت و سزاي دياره له بهرچاو) ده لئيت: خوژگه نامه ي كردارم پي نه درايه .
۳۶ وه حيسابي خو م هه ر نه زانيبايه .
۳۷ خوژگه نه م مردنم بو هميشه بو وايه و زيندو نه بو ومايه وه .

- ۲۸ ماله كه م هيچ سوودي پي نه دام .
- ۲۹ دهسه لات و هي زم له ناوچوو . نينجا خوا به فريشته ي بهر پرس دهفه رموي:
- ۳۰ بيگرن، نه وسا زنجيري له ملكه ن .
- ۳۱ پاشان بيخه نه ناو دوزه خه وه .
- ۳۲ پاشان له ناو پيونيكي هه فتا گه زيدا پيوني بكن، نه وسا بهر وه دوزه خ په لكيشيانكه ن .
- ۳۳ بيگومان نهو باوهر ي بهو خوا گه وره نه بو وه .
- ۳۴ خو خه لكيشي هه لته ناوه له سه ر خوار دن به كه مده ستان .
- ۳۵ نه وسا له مپروژه وه له م شوينه دا دوستيكي دلسوزي نيه .
- ۳۶ خو جگه له خوين و كي مي بو گه نيوي دوزه خيان هيچ خوراندنيكي تري نيه .
- ۳۷ كه جگه له تاوانباران كه س نهو خوار دنه وه ناخواته وه .
- ۳۸ سويند بهو هه مو نيشانه و به لگه گرنگانه ي كه دهيبين .
- ۳۹ وه سويند بهو هيش كه نايبين .
- ۴۰ بيگومان كه نه و فورثانه قسه ي نيرواييكي بهر يزه وه له پهروهردگاريه وه پيي گه يشتوه .
- ۴۱ جا نه وه نه قسه ي شاعيره ، كه م باوهر دهين .
- ۴۲ وه نه قسه ي فالچيشه ، كه م بير ده كه نه وه .
- ۴۳ به لكو نه م فورثانه له لايه ن پهروهردگاري جيهانيانه وه ره وانه كراوه .
- ۴۴ نه گهر هه ندي قسه ي به دهم ني مه وه بكر دايه .
- ۴۵ بيگومان زور به توندي ده مانگرت .
- ۴۶ پاشان ره گي دل مان ده بچري وده مانكوشت . واته نا بيت باوهر دار هيچ گومانيكي هه بيت له راستي و دروستي و يه ك سه رچاوه يي نه م فورثانه داو هيچ كه سيك جگه له الله له م په يامه دا جگه له گه ياندي به دروستي هيچي تري به ده ست نيه ،

چونکه هەر کهسیک خوئی لهم په یامه دا تییه لقورتینیت خودا تۆلهی لیده کاته وهو به درویشی ده خاته وه.

۴۷) ئەوسا هیچکام له نیویدیش ناتوانی ریئی لی بگرییت.

۴۸) جا بیگومان ئەو قورئانه په ندو نامۆژگاری و بیرهینه ره و دیه بۆ پارێزکاران (قورئان بۆ هه مو کهس وایه ، به لام هەر ئەوان سودی ئی وهرده گرن بۆیه هه ندی جار ده فهرموی، بۆ پارێزکاران، بۆ باوه پداران).

۴۹) خو بیگومان ئیبه ده زانین که له ناو نیوهدایه که سانیک که باوه ر بهم قورئانه ناکهن. واته چاک بزنان که ئیبه شتمان ئی ناشارد ریته وه و بی ئاگای نین له هه لئس و که وتتان.

۵۰) جا بیگومان که ئەو قورئانه داخ و خه میکه بۆ خوانه ناسان. چونکه له قیامه تدا په شیمان ده بنه وه به لام بی سوده.

۵۱) سا بیگومان که ئەو قورئانه راستیه کی وایه که هیچ گومانی تیدانیه، جا خوانه ناسان پێیان خو ش بی ت یان پێیان ناخو ش بی ت راستی هەر ئەوه یه.

۵۲) دسا تۆش پاک و بیگه ردی بۆ ناوی پهروه ردگاری گه وری خو ت بلی و له ته سبیحاتی بی ئاگا مه به، بلی : بیگه رده ئەو پهروه ردگاره گه وریه ی که ئەم قورئانه گه وره و به ریزه ی ره وانه کردوه .

7. سورتهی مه عاریج ۴۴

سورتهی مه عاریج که سورتهی چه فتاهه می قورئانه ، به کوئی دهنگ له مه که دا هاتو ته خواره وه، چل و چوار ئایه ته، سورتهی ﴿سَأَلَّ سَائِلٌ﴾ یشی پێ دهوتری ت. چه فتا و هه شته مین سورته به گویره دابه زین و له پاش سورتهی (الحاقه) و پێش سورتهی (البأ) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زور به سوز و بی نیهایه ت میهره بان

۱) داوا که ری ک داوای هاتنی سزای کرد.

۲) که ئەو سزایه به بیگومان روده دات بۆ خوانه ناسان و هیچ کهسیکیش ناتوانی ت ریگای هاتنی بگری ت.

۳) چونکه ئەو سزایه له لایه ن خوای خاوه نی پله کانه وه یه.

۴) فریشته کان و جبرئیل یان گیانی باوه پداران بهرز ده که نه وه

يُصْرُوهُمْ يُودُ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِسَبِيهِ
 وَصَحْبِهِهٗ وَاخِيهِ ۱۲ وَفَصِيلَتِهٖ الَّتِي تَتَّبِعُهٗ ۱۳ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ
 جَمِيعًا ثُمَّ نُنْجِيهٗ ۱۴ كَلَّا اِنَّهَا لَطٰنٌ ۱۵ نَزَاعَةٌ لِّلشُّوٰى ۱۶ تَدْعُوْا
 مِنْ اَدْبُرٍ مَّوْتٰى ۱۷ وَجَمْعٍ فَاُوَعٰى ۱۸ ۞ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكٰفِرًا ۱۹
 اِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جُرُوعًا ۲۰ وَاِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۲۱ اِلَّا
 الْمَصَلِيْنَ ۲۲ الَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلٰتِهِمْ دٰۤاِیْمُوْنَ ۲۳ وَالَّذِيْنَ فِيْ
 اٰمُوْلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُوْمٌ ۲۴ لِّلسَّٰئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ۲۵ وَالَّذِيْنَ يَصَّدَّقُوْنَ
 يَوْمَ الَّذِيْنَ ۲۶ وَالَّذِيْنَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّسْفِقُوْنَ ۲۷ اِنَّ عَذَابَ
 رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا يُؤْمِنُوْنَ ۲۸ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۲۹ اِلَّا عَلٰى
 اَرْوٰجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمٰنُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۳۰ فَمِنْ اٰنْغٰى وَّرٰهٗ
 ذٰلِكَ فَاُوَلِّتْكَ هُمْ الْعٰدُوْنَ ۳۱ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاٰمَنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ
 ۳۲ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قٰۤاِیْمُوْنَ ۳۳ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلٰتِهِمْ يُحٰفِظُوْنَ
 ۳۴ اُوَلِّتْكَ فِيْ جَنَّتِ مَكْرَمُوْنَ ۳۵ فَاَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا قِبَلَكَ مُهٔطِعِيْنَ
 ۳۶ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ عٰزِبِيْنَ ۳۷ اٰیْطَمَعُ كُلُّ اٰمْرِئٍ مِّنْهُمُ
 اَنْ يُّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيْمٍ ۳۸ كَلَّا اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُوْنَ ۳۹

بۆلای ئەو جیگایه ی که فه رمانیان پێدا ده دری ت له رۆژی کدا که به ئەندازه ی په نجا هه زار ساله .

۵) جا تۆ خو ت بگره له سه ر بانگه واز و ئی ش و ئازاری دین دژمان به خو گرتنی کی جوان.

۶) بیگومان ئەوان ئەو سزایه به دوور ده زانن.

۷) خو ئیبه به نزیکى ده بینن.

۸) رۆزی هاتنی ئەو سزایه ئەو رۆژه که ناسمان وه کو زیوی تاوادی لی دیت.

۹) جا چیاکان وه کو خوری شیکراوی رهنگا و رهنگی لی دیت، فشۆل و سوکن و با به ملاوبه و لادا دهیانفرینن. جا ئەو کاته ئەوهنده سه خته کهس نایپه رژی ته سه ر کهس وه ک ده فهرموی:

۱۰) هیچ دۆستیکی نزیک هه والی خزم و دۆستیکی نزیکی خوئی ناپرسی ت.

۱۱) به یه کتر پیشان ده درین، تاوانبار ئاواته خوازه بۆ نه وه ی له سزای ئەو رۆژه خو ی پرگاری بی ت له جیاتی خو ی کو په کانی،

۱۲) وه ژنه که ی و برا که ی.

۱۳) وه ئەو به شه ی له تیره که ی که ئەویان په نادهدا.

۳۸) نایا هه مو که سیک له وان به ته مایه که بخریته ناو باخچی نازو نیعمه ته وه له گهل نهو هه لویسته چه په ل و چه واشه کاریانه ی که سه بارهت به پیغه مبه ر ﷺ و نایینی نیسلام دهیکه؟

۳۹) نه خیر شتی وانیه، بیگومان نیمه نه وانمان لهو شته دروست کردوه که خویمان دوزانن که شه هوهتی پیاوه و شتیکی که مو قیزه ونه، جا نهو له شه نه گهر به به ندایه تی پاک نه بیته وه بیگومان ناچیته ناو به هه شته وه، چونکه به هه شت جیگی پاکانه، جا نهی مروقی تاوانبارو بیرورا خراب تا نه مردوی کاتی نه وهت هه یه بیریکه یته وه و به ره و په روه ردگاری خۆت بگه ریپته وه، په روه ردگارت به سوژو میهره بانه نه هه له له ده ست خۆت مه ده و فریوی جیگاو سهروهت و سامان و ته ندروستی و شهیتان و نارمه زه کانی خۆت نه خۆیت، هه مویان له ده ست درده چیت و لیت جیا ده بنه وه، ئینجا الله ده فهرموی:

۴۰) سویند به په روه ردگاری رۆژه لاته کان و رۆژناواکان (هی مانگو خۆرو نه ستیره کان) بیگومان که نیمه ده توانین،

۴۱) که نیوه له ناو به بین و چاکتر له نیوه دروست بکهین و ریگامان ئی ناگیریت.

۴۲) جا وازیان ئی بهینه با هه ر خهریکی شتی پرپوچ بن و گه مه بکهن تا به و رۆژه یان ده گهن که هه ره شه یان لیگراوه، جا نهو کاتیه که له خهوی نه زانی و خۆخه له تاندن خه بهریان ده بیته وه، خۆ تازه یه خه یان گیراوه و رزگار بونیان نیه.

۴۳) نهو رۆژه ی که له قه بره کانیا ندا به په له دینه دهر هه روه کو نه وه ی بۆ لای شتانیکی دیاری برۆن به په له نه وه کو له ده ستیان دهریچیت.

۴۴) چا و شوړن که دوچاری دهسته پاچه یی و سه رشوړی بوون نه وه نه رۆژه یه که له دنیا دا به ئیندرابو به لام نه وان باوه رپان پیی نه بو و پیی گه یشتن.

فَلَا أُقْسِمُ رَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرَهُمْ مَخَضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلْقُوا أَوْ مُهْمًا الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِفَهُمْ ذَلَّةٌ ذَاكَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

۷۱ سُورَةُ نُوحٍ ۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا عِوَانِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْوَابَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَأَسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

خوپه رست بون و له سه ر بیروبو چونی نادم، پاش تیپه ربونی چه نیدن سده خه لک که م روی له لادان و شیرک کرد جا نهو کاته په روه ردگار یه که م نیرواری خوی ره وانه کرد بۆ مروقی که نوح ﷺ بو که و تراوه کوری "لامک بن مه توشلخ بن اخنوخ که ادریسی بن یرد بن مه لایل بن انوش بن قینان بن شیس بن نادم" ه .

ئیبونعه باس ده لیت: { كَانَ بَيْنَ نُوحٍ وَ آدَمَ عَشْرَةَ قُرُونٍ كُلَّهُمْ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْحَقِّ فَاخْتَلَفُوا فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ/مستدرک الحاکم، صححه الالبانی/ نیوان نادم و نوح (سه لامی خویان لیبن) ده سه ده بو وه هه مویان له سه ر ریباژیکی راست بون، جا له یه ک ترازان نه وسا خوا پیغه مبه رانی ره وانه کرد که مژده دهر و ترسینه ر بن }

به ناوی الله ی زور به سوژو بینیه هیاهت میهره بان

۱) بیگومان نیمه نوحمان نارد بۆ لای گه له که ی که ته واوی خه لکی زهوی سه رده می خوی بو (پیمان وت) که قه ومه که ت بترسینه و بیداریان بکه ره وه پیش نه وه ی نهو سزا به ژانه یان بۆ بییت.

۲) وتی: نهی گه لی خۆم بیگومان من ترسینه ریکی ناشکر ام بۆ نیوه.

۷۱ سورتهی نوح ﷺ ۲۸

سورتهی نوح که سورتهی حه فتاویه که می قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، بیست و هه شت نایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین حه فتا و سیهه مین سورته که پاش سورتهی (التخل) و پیش سورتهی (الطور) دابه زیوه.

له چل و سئ شوینی قورئاندا ناوی پیغه مبه ر نوح ﷺ هاتوه که سئ شوینیان له م سورته دایه، نه م سورته له سه رتادا باس له پیغه مبه ر نوح ﷺ ده کات، له دوا ی نه وه ی که مروقی هه مویان

۸ پاشان به دهنگی بهرزو به ئاشکرا بانگم کردن، بهلام
نهویش ههرسودی نهبو.

۹ پاشان ههم ئهم بانگهم به شیوهی ئاشکراو به شیوهی زۆر
نهیننی پیگه یاندن.

۱۰ جا پیم وتن له پهروهردگارتان داوای لیبوردن بکهن بیگومان
ئهو زۆر لیبوردهیه لهسهه ئهو تاوانانهی که بهندهکانی دهیکهن.

۱۱ که ئهو له ناسمانهوه ئاوی زۆرتان بۆ رهوانه دهکات.

۱۲ نهوسا سامانیکی زۆرو کورانتان پیده دات و باخات و
جوگه یانی ئاوتان بۆ دابین دهکات، واته: به داوای لیبوردن کردن
له خوا، خوا دهرگاگان خیری ناسمان و زهویتان لیده کاته وه وه له
بهروبومهکانی به لیشاوی دهخونه وه دهتاناتکات به خاوهنی
سامان و کورانی زۆر، ئهمه به شیوهی جوانکردن و تهماع
خستنه بهر بانگ کراون، پاشان ههره شه یان لیده کات و دهفه رموی:

۱۳ چیه نهوهی که نیوهی نهوهنده نهزانکردوه که له
که ورهیی و دهسه لاتی خودا ناترسن؟!

۱۴ له حالیکدا که نیوهی به چهند قوناغیک دروستکردوه له
ئاویکی قیزه ون، پارچه یهک خوینی مهیوو پارچه گوشتیک و
نیسقان و داپوشینی نیسقان به گوشت و مندالی و ههرزه کاری و
پیاوی تهواو پیری و پاشان مراندن یان که نهفتی و پاشان
ههرمراندن، بهلام تۆنه ی مرؤف له هیچکام لهم قوناغانه دا به
هوش نهیه یته وه وه لهو خودا زاناو دهسه لاتداره گه ورهیه
نه ترسیت، ده بیته جاوه پروانی چۆن پاشه رۆژیک بۆ خۆت بکهیت؟

۱۵ ئایا نیوه نابینن که خوا چۆن ئهو حهوت ناسمانه ی
له سه ریه ک دروستکردوه؟

۱۶ نهوسا مانگی تیدا داناوه بۆ رونه کردنه وه و خۆریشی کردوه
به چرایه ک بۆ رۆشنکردنه وهی ئهم بونه وه ره، ئهمانه ههموی بۆ
خزمه تکردنی مرؤفه بهلام مرؤف زۆر سپله و نمه ک نه ناسه.

۱۷ خۆ ههر خودایه که نیوهی له زهوی سهوز کرد به
سهوزکردن.

۱۸ پاشان دهمانگه پیرته وه بۆ ناوی و دهریشان ده هیته وه به
دهره ییان له ناوی و زیندوتان دهکاته وه بۆ حساب و پاداشت.

۱۹ خۆ خوا ئهو زاته یه که زهوی بۆ راختوون.

۲۰ که تیدا هاتوچۆ بکهن به ریگا پان و به رینه کانیدا به ههمو
گوشه و که ناره کانیدا. ئهمانه ههموی ئامۆژگاری نوح عليه السلام بو بۆ

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَيَنْبِنَ وَيَجْعَلْ
لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ
طَبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدْكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجْكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لَيْسَلَكُمْ مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنِّهْمْ عَصَوْنِي وَأَتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ
مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكْرُؤًا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا
لَا نَذَرُنَّ الْهَيْكَلُ وَلَا نَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾
مِمَّا خَطَبْتَهُمْ أُعْرَفُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهَا مِن دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ
دِيَارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْنَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا أَفْجَارًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ آغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا نَبَارًا ﴿٢٨﴾

۳ که پیتان ده لیم: به ندایه تی خودا بکهن و لهو به ترسن و
په پیره وی من بکهن.

۴ که له هه ندی گوناختان چاوپوشی دهکات و دهمان هیلیته وه
تا ماوهی دیاریکراو ههر کاتیک ئهو ماوه هات دواناخریت، ئای
ئهو دهمان بزانیایه وه له نیشی چاک کو تایتان نه کردایه وه له خراب
دووور بکه و تنایه وه تا سزای الله یه خه ی نه گرتون، دیاره ئهم
که له ی نوحیش عليه السلام ههروه کو گه له کانی تر به گوپی نوحیان عليه السلام
نه کردوه بۆیه له لای خوا شکاتی کردون.

۵ وتی: ئهی پهروهردگارم بیگومان من به شه و به رۆژ ئهم
که له ی خۆمم به ره و یه که خوا په رستی و ترسان له خوا بانگ کردوه.

۶ بهلام ئهو بانگه ی من بۆیان جگه له زیاتر
دووور که و تنه وه یان له یه که خوا په رستی سوویدیکی تری نه بوه بۆیان.

۷ جا بی شک ههر کاتیک که من بانگم کردون بۆ ئه وهی که تۆ
لییان ببوریت ئه وان په نهجه ی خو یان ده خسته ناو گو یچکه کان یان و
به پۆشاکه کان یان سه ری خو یان داده پۆشی تا نه قسه م بیست و
نه چاویان لیم بیته و زیاتر له سه ره خرابه و بت په رستی
سوورده یون و خو یان له ناست راستی و خوا په رستییدا زۆر به زلگرت
چ خۆز لگرتنی ک.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أُوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا
 عَجَبًا ۝۱ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۚ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝۲
 وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدًّا رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝۳ وَأَنَّهُ كَانَ
 يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝۴ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنسَ
 وَالْجِنِّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝۵ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالِ
 مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝۶ وَأَنَّهُمْ ظَنَنُوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ
 اللَّهُ أَحَدًا ۝۷ وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا مُلْأَةً حَرَسًا
 شَدِيدًا وَشُهَبًا ۝۸ وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعَدًا لِّلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ
 يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شَهَابًا رَّصَدًا ۝۹ وَأَنَا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدُ
 بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝۱۰ وَأَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ
 وَمِنَادُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا ۝۱۱ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعْجِزَ
 اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نَعْجِزَهُ ۚ هَرَبًا ۝۱۲ وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى
 ءَأَمْنًا بِهِ ۚ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ ۚ فَلَا يَحْأَفُ بِمَحْسَا وَلَا رَهَقًا ۝۱۳

نکات؟ هھی نهزان و نهفامهکان بهوکارانهتان نهک ههرخوتان
 گرفتار دهکن بهلکو گيجهل بويپاوجاکنيش دروست دهکن.

۲۴ جا نوح ﷺ له دريژهی سکاالاکهيدا دهليت: به راستی
 خه لکيکی زوريان گومرا کردوه، دهی تويش نهی پهروهردگار
 سته مکاران جگه له گومراپی شتيکی زياتريان پيمهده.

۲۵ ههر له بهر تاوانهکانيان نهوان به ناو خنکيئران ، نهوسا
 خرانه ناو ناگرهوه، جا بيچگه له خوا هيچ يارمه تيدريکی تريان
 دهست نه کهوت وخوايش بهدهميانهوه نههات، له سورتهی (هود) دا
 چهند گوشه يهکی هم داستانه بهنرخه بهرونی باسکراوه.

۲۶ جا نوح ﷺ پاش نهوهی که له لايهنی پهروهردگاروه پپی
 راگه يه نرا که نيتر نهوگه لهت باوهرت پيناکن، وتی: نهی
 پهروهردگارم هيچکس لهم خوانه ناسانه له سهر زهوی دا
 مه هيله رهوه وهمويان له ناوبه.

۲۷ چونکه بيگومان ههروهکو خوت به منت راگه ياندوه نه گهر
 وازيان لي بهينيت بنده کانت گومرا دهکن و بيچگه له مندالی
 خراپه کارو سپله کهسی تريان لي پهيدا نابيت.

۲۸ نهی پهروهردگار لييم خوشبهو له دايک وباوکيشم و لهو
 باوهردهيش که له ناو مالی مندايه و له پياوان و نافردهتانی
 باوهردار، وه سته مکارانيش جگه لهوهی که له ناويان بيهيت
 هيچستيکی تريان له گه لدا مه که نه له دنيا داو نه له دواړوژدا.

گه له کهی، بهلکو له خوا بترسن و له بتپهرستی و خراپه کاری
 دهست بکيشنهوه، وه هم بانگه وازهی نوح ﷺ نوسه دو په نجا
 سالی خاياندوه، به لام نهوان ههر دزايه تيان کردوه و نوحيش ﷺ
 هه موخوره شيوازيکی به کاره يناوه بويان، بهلکو به يه کيکيان
 نهوگه لهی له سزای خوا رزگار بکات به لام نهوان تا دههات زياتر
 ليی دور ده کهوتنهوه.

۲۹ نوح ﷺ وتی: نهی پهروهردگارم بيگومان نهوانه فهرماني
 منيان شکاندوه و په پرهوی که سيک دهکن که جگه له زيان نه
 مال و نه فهزهندی بؤ زياد نه کردون.

۳۰ نهوسا فيليان کرد به فيلکردنيکی گه وره به نازاردانی نوح
 ﷺ و په پرهوانی و به دروخستنهوهی په يامه کهی خواو هه لئانی
 نهزان و نه فامه کان دژی نهو پيمه مبه ره ﷺ .

۳۱ جا وتيان (به گويی مه کنه و) واز له بهندا يه تی (وه دو

سواع و يه غوس و يه عوق و نه سر) مه ينين. نه مانه پياوچاکنی
 نهو گه لهی له نادمه وه تا نوح بون کاتيک که مردن شهيتان وای
 خسته ناو دليانه وه که له شوينی کور و کوبونه وياندا وي نهی

نهوانه دروست بکن به ناو خو يانه وه، نه وانيش وایان کرد ، جا
 نهوانه نه پرستران تا نهو کاتهی که خه لکی نهوسه رده مه مردن و
 خه لکی سه رده می پاش نهوان زانياری تريان جگه له وهی ريزيان

لي بگرن و به رزيان بنرخينن نه بو، نه و بو کهم کهم په رستنيان و
 بهندا يه تيان بؤ نهو په يکه رانه ده کرد، بويه نايینی نيسلام ههر
 شتيک سه رنه نجامی مرؤف به ره و خراپه بيات ههر له سه ره تا وه

قه ده غهی دهکات وه کو: قه برو وي نه و هه يکه لی گه وره و پياوچاکن
 ، چونکه زور نابات نهوانه ده کرين به خواو له لايه ن مرؤفه وه

بهندا يه تيان بؤ ده کريت، چونکه مرؤف له ناخی خو ييدا هه ست
 دهکات به وهی که شتانيک هه ن له توانای نهودا نين جا نه گهر
 خواي به چاکی نه ناسی روو له دارو بتچک و قه بری پياوچاک و

هه يکه ل و نه مانه دهکات و لييان ده پاريتته وه، که له راستيدا نه وه
 بهندا يه تيه و شيرکه و بت په رسته يه وه موکرداريکی چاکی مرؤف
 له ناوده بات که به داخه وه هم سه رده مه ی نيمه ش به توندی

گه راوته وه بؤ هه مان بت په رستی و قه بری پياوچاکن بينای
 گه وره و رازاوهی له سهر دروست ده کريت و نه فامه کانی هم گه له
 به ده وریدا ده خو لينه وه و ته وافی ده کنه و ماچی ده کنه و داوی

شيفا و منالی ليده کنه و قوربانی بؤ ده کنه که نه و کارانه وه سفی
 الله يه به و مردونه ی دده ن و مالی خو يان ويران ده کنه و پياو
 چاکنيش گرفتاری لي پرسينه وهی ﷻ ده کنه، خو به دهقی

قورنان خوا پرسيار له عيسا دهکات، دهی چؤن پرسيار لهوان

سورته جین که سورته حهفتاو دووهه می قورئانه، له مهکه دا هاتوته خواره وه، بیست و هشت نایه ته و به سورته ﴿قُلْ أُوحِيَ﴾ یس ناو ده بریت، و تراوه به گویره دابه زین سورته چل هه مه و پاش سورته (الأعراف) و پیش (یس) دابه زیوه.

ئیبوعه باس ده لیت: شهیتانه کانی جنوکه پیش هاتنی پیغمبر ﷺ سهرده که وتن بۆ ئاسمان بۆ هه وال زانین، جا له ناکاو ریگیان لیگیراوه هاتنه وه و تیان: شتیکی و امان بینوه، ئینجا و تیان: به هه مو لایه کی دنیا دا بگه رین بیگومان شتیکی رویداوه، نه وسا بلاوه یان لیگرد، نه وه ی که به ره و تو هه مه رویشتن رویان کرده لای پیغمبر ﷺ که له (به تنونه خله) دا بو بۆ یاره کانی نویری به یانی ده کردو قورئانی ده خویند و تیان: له بهر نه مه یه ریگمان لیگیراوه، گه رانه وه و تیان: قورئانیکی سه یرمان بیست. جا خوا سورته (الجن) ی ناره خواره وه بۆ پیغمبره مان ﷺ / البخاری / که له م سورته دا هه ندیک له قسه کانی نه وانی بۆ باس کرده و ده فهرموی:

به ناوی الله ی زور به سوزو بینیه اهت میهره بان

۱) نه ی محمد بلّی: به من گه یستوه که چه ند که سیک له جنوکه گوئی له من گرتوه (له کاتی قورئان خویندنه) دا جا وتویانه بیگومان ئیمه قورئانیکی سه یرمان بیست.

۲) که ریئیمایی ده کات بۆ ریگای راست جا ئیمه یس باوه رمان پیگردو به راستمان زانی و نیتر هه رگیز هه یج که سیک ناکه ین به هاوه به شی خوا.

۳) جا بیشک به رزه ده سه لاتی په روه ردگارمان، نه زنی هه یه و نه مندال و نیازی به هه یج کامیان نیه.

۴) جا بیگومان نه فامه کانه مان له دزی خودا قسه ی پرپوچیان ده کرد، که گوایه خوا پیوستی به واسیته هه یه و زنی هه یه و کوری هه یه و کچی هه یه و شتی له و قه بیله و قوماشه بینرخ و سوکانه که ﷻ پاک و بینیا زه له و بریار و قسه پرپوچانه.

۵) خو بیگومان ئیمه یس و امان ده زانی که مرؤف و جنوکه هه یج درؤیه ک به دهم خواوه ناکه ن.

۶) سا بیگومان پیوانیک له مرؤف بون که به پیوانیک له جنوکه په نایان ده گرت، جا به م کاره یان زیاتر دزابه تی ئابینیان ده کردو سه ره کشر دهبون. دابی عه رب و ابو هه رکات رییان له شوینیک ده که وت بۆنه وه ی که له زهره ر و زیانی جنوکه کان له نه ماندا بن ده یانگوت: نه وه ئیمه خو مان خسته نه مانی گه وره ی

جنوکه کانی نه م ناوچه یه، تا به م شیوه یه جنوکه کان نازاریان نه دن به لام جنوکه کان زورتر ده یان ترساندن و زیاتر سه یران لی تی کده دن، یان ده گونجیت مه به ست نه وه بیت به م په ناگرتنه ی ئیسانه کان به جنوکه کان وای ده کرد که جنوکه کان زورتر له خو بایی ببن و گناه و تاوانی زورتر بکه ن. که و ابو نه م نایه ته نه مه ده سه لینی ت که هه م جنوکه کان ده توانن کاریگه ریان هه بیت له سه ر مرؤف و هه م به پیچه وانه ی شه وه، به ئیزی خودا.

۷) جا بیگومان نه وانیش گومانیان ده کرد هه روه ک ئیوه گومانتان هه بو که هه رگیز خودا هه یج که سیک ره وانه ناکاتو که س نابیته پیغمبره ر، یان پییان و ابو خوا که س زیندو ناکاته وه هه روه ک ئیوه واتان ده زانی.

۸) نه وسا بیگومان ئیمه ده گه یشتینه ئاسمان بۆ وهرگرتنی ده نگوباس، به لام هه ر زوو بینیمان پاسه وانا نیکی به هیزو بلؤسکی ناگرین هه مو ئاسمانیان پر کرده و ماوه بۆ گو یگرتن و وهرگرتنی ده نگو باسه کان به ئیمه نادن.

۹) نه وسا بیگومان ئیمه داده نیشتین له ئاسمان له جیگا دانیشه کانی گو یگرتندا جا ئیستا هه ر که سیک گوئی بگری ت بلؤسکی ناگری بۆ دیت و ناتوانیت له و شوینانه دا دانیشیت و گوئی بگری ت.

۱۰) جا به راستی ئیمه تی نه گه یشتین ئایا به م ریگری ئیمه یه له زانینی ده نگوباسی ئاسمان مه به ست خراپه کردنه له گه ل خه لکی زه ویدا یان مه به ستی په روه ردگاریان چاکه و خوشیه بۆیان؟ له پیش هاتنی پیغمبره مان ﷺ جنوکه کان ده یان توانی له ئاسمان نزیک ببنه وه و قسه له فریشته کان وهرگرن و به یینه وه بۆ فالچییه کان و نه وانیش به و قسانه خه لکیان فریوده دا، به لام به هاتنی پیغمبره مان ﷺ نه و دره گایه داخرا له فالچییه کان و جنوکه کان ناتوانن بچه نه و جیگایانه وه که له پیشدا ده چون و نیتر له ویوه شتیکی وایان ده ست ناکه ویت، به م شیوه یه فالچیان بازاریان به ره و که ساسی و دارمان هات، نه مه خزمه ت و خیریکی گه وره یه که الله له گه ل ئومه تی پیغمبره مان ﷺ دا کردیه تی.

۱۱) جا بیگومان له ناو ئیمه دا پیوانی چاک هه یه، هه یشیانه وانیه یان باوه رداره و چاک نیه یان هه ر باوه رداریش نیه خواهنی چه ندین ریگا و ریبازی جیا جیاین.

۱۲) جا بیگومان ئیمه یه قینمان بو که هه رگیز له ده ست الله درناچین و ناتوانین رابکه ین و خو مانی ئی رزگار بکه ین، هه رچی بکه ین له زیر ده سه لات و هیزی خودای زانا و داناین.

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَمِنَ الْقَاسِطِينَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
 وَالْوَالِدَاتُ يُرْجَوْنَ لِحَبْلِئِنَّهُنَّ أَنْ يَكُنَّ عِدْوًا حَكِيمًا ﴿١٦﴾ لَنْ يَكُنَّ فِيهِ عِدْوَةٌ مِمَّنْ يَعْرِضُ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكُهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّي لَنْ يُخْرِجَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أَضَعَفَ نَاصِرًا وَأَقَلَّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرَيْتُمْ أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَيَمْنُنُ مِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُونَ قَدْ أُنبِئُوا رِسَالَتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

پیغمبرمبهرمان ﷺ دهفهرموی: { إِذَا رَأَيْتُمْ مَنْ يَبِيعُ أَوْ يَبْتَاعُ فِي الْمَسْجِدِ فَقُولُوا لَا أَرْبَحَ اللَّهُ تِجَارَتَكَ وَإِذَا رَأَيْتُمْ مَنْ يَشْتَدُ فِيهِ الصَّالَةَ فَقُولُوا لَا أَدَىٰ اللَّهُ عَلَيْكَ } الدارمی، صححه الألبانی / هرکاتی دیتان که سیك دهروشی یان دهکریت له مزگه وتدا نهوسا نیوهش بلین: خوا بازرگانیه کهت سودبه خش نهکات، وههر کاتیک دیتان که سیك له مزگه وتدا هه والپرسی ونوبیهک دهکات نهوسا نیوهش بلین: خوا نهیداته وهپیئت
 نهی کهی دروسته و چون ناترسیت که دانیشی له مالی اللهداوخهریکی بلاوکردنه وهی دزی ثاینی خوابیت؟ خهریکی چهواشه کردنی رؤلهی موسلمان بیتو بهناوی ثاینه وه موسلمانان پارچه پارچه بکهیت و له بهر پلهو پارهو ناو و شورته له گهل باوه پرداردا دوزمن بیتو له گهل بیباوه پراندا دوست؟!

﴿١٩﴾ خُو بیگومان کاتیک که بهندهی اللهدی محمد ﷺ هه لسا بو نوپژکردن جنوکهکان به پهله نهونده لهسه ر شانیه وه بهره و سه ر دانیشن وهکو یهک پارچهی لیها تبو، یان کاتیک نه م بهندهی خودایه دهستی دایه بانگه وازی ئیسلام مروّف و جنوکه هه ر هه مویان هه ولی نهوه یان دا که نه م نوره بکوژیننه وه، به لام پهروهردگار نوری خوئی سه رخت بهسه ر نه یارو دژمنانیدا.

له ئیبنو عباسه وه هاتوه که وتویه تی: { قَوْلُ الْجَنِّ لِقَوْمِهِمْ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا قَال لَمَّا رَأَوْهُ يُصَلِّي

﴿١٣﴾ جا بیدرو ئیمه کاتیک رینمایمان بیست باوهرمان پیگرد ، سا هه ر کهس باوهر بهینیت به پهروهردگاری نهوسا نهو کهسه با نهترسیت نه له که مکردنه وهی چاکهکانی و نه له سته م لیگردن، اللهدا داپهروهرو به زبانی هیچ بهندهیهکی خوئی رازی نیه و چاکهکانیشی بهلای کهمه وه به ده بهرانبه ر بو هه ژمار دهکات.

﴿١٤﴾ خُو بیگومان له ناو ئیمه دا هه م موسلمان و هه م سته مکار هه یه نهوسا هه ر که سیك موسلمان بیت جا نهوانه رینگای راستو چاکیان بینیه وه، سه ر نهنجامیشیان خوئی و بهه شتی هه تاهه تاییه.

﴿١٥﴾ وه نهوانه پیش که سته مکارن نهوسا نهوانیش سوتهمه نی وداری ناگری دوزه خن.

﴿١٦﴾ جا بیگومان نه گه ر له سه ر نهو رینگه راسته بهرده و امبن به دلتیاییه وه به لیشاوی تیر ناویان دهکین، یان نه گه ر له سه ر نهو ریبازه هه لهی خوئیان بهرده و ام بن تیر ناویان دهکین و منه تمان پییان نیه زور نابات دینه وه بهرده ستمان بو حیساب.

﴿١٧﴾ بهو ناوه زورو بهروبومهی نهو ناوه تاقیان دهکینه وه ، جا نهو کهسه ی که پشتی له یادی پهروهردگاری خوئی کرد، اللهدی سزای سه ختی بهسه ردا ده دات.

﴿١٨﴾ نهوسا بیگومان مزگه وتهکان مولکی خودان، جا به ندایه تی جگه له اللهدی بو که سیکی تر نه کهن لهو مزگه وتانه داو نهو شوینانه تاییه ت بکه نه وه بو به ندایه تی و یادی پهروهردگار. نه مه کاتیک دابهزی که گاورو جوله کهکان له ناو مزگه وتهکانیاند او خه لگی مه که له ناو بهیتدا سی سه دو شه ست بتیان دانابو و له غهیری اللهدی دهپارانه وه، جا اللهدی هه ره شه ی لیگردن، خُو ئیستایش له ناو مالهکانی اللهدی دا داده نیشن و خهریکی شیرکی ته ریه ت و حیزبایه تین و بیریان له لای خاوه نی راسته قینه ی مزگه وت نیه و هه ریه که یان غه یبه تی نهوی تریان دهکات، به لکو زور جاریش پیلان بو یه کتری داده نین؟! بیر بکه نه وه، بزنان که چه ند دوورن لهو خودایه ی که دهفهرموی: ﴿پر واداران هه ر برای یه کترن جا ناشته وایی بکهن له نیوان براکانتداو له خوا بترسن به لکو ره حمتان بی بکریت﴾ حوجورات/ ۱۰.

به وه له خوتان غه را مه بن که پله یان پاره یان ناویکتان هه یه هه موی نه مانه ته و لیتان وهرده گیری ته وه نه مانه هه مویان دواییان دیت و به رووت و قوتی لهوانه له ناو گوژ دهنرین، وه لامی کی براو کی خوشکتانن ناماده بکهن هه ی سه رگه رم به خوئی و له زتهی ژیانه وه، جا بزانه که مزگه وه تیش نادابی تاییه تی خوئی هه یه بو نمونه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيهَا الزَّمْلُ ۝ (۱) قُرْ أَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ (۲) فَصَفَهُ: أَوْ أَنْقَضَ مِنْهُ قَلِيلًا ۝ (۳) أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝ (۴) إِنَّا سَلَفْنَا عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝ (۵) إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْكَ وَأَاقُومٌ قِيلًا ۝ (۶) إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ (۷) وَأَذْكُرْ اسمَ رَبِّكَ وَنَبِّئْ إِلَيْهِ بِتَبَيُّلِكَ ۝ (۸) رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝ (۹) وَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝ (۱۰) وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهَلْهُمْ قِيلًا ۝ (۱۱) إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَحِمِيمًا ۝ (۱۲) وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝ (۱۳) يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتْ الْجِبَالُ كَيْبًا مَهِيلاً ۝ (۱۴) إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝ (۱۵) فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۝ (۱۶) فَكَيْفَ تَنْقُوتُ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝ (۱۷) السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۝ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۝ (۱۸) إِنَّ هَذِهِ تَذْكَرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخِذْ إِلَيْنَا مِنْهُ سَبِيلًا ۝ (۱۹)

وَأَصْحَابُهُ يُصَلُّونَ بِصَلَاتِهِ فَيَسْجُدُونَ بِسُجُودِهِ قَالَ تَعَجَّبُوا مِنْ طَوَاعِيَةِ أَصْحَابِهِ لَهُ قَالُوا لَقَوْمِهِمْ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا / ابوداود، صححه الألباني / قسهی جنوکهکان بو گهله که بیان نه مه بو کاتی نه و به ندهیه هه لسا بو نویتز هه مویان کو بونه وه له سه ری نزیک بو بین بهیه که پارچه له سه ری و تی: کاتی که دییان خوئی و یاره کانی نویتز ده کهن که نویتز ده کهن وه کو نه و سوجه دهبه ن وه کو نه و، وتی: سه ریان سورما له و گوپرایه لیه ی یاره کانی بوئی و به گهله که بیان وت: ﴿لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا / له کاتی کدا نه و به ندهیه هه لسا و نویتزی کردن زیک بو وه ک گوپاری حوشتز له سه ری وه کو بونه وه {واته: نه وه نده گوپرایه لی بون هه که سه یان دهیویست زیاتر لیی نزیک بییته وه، ئینو عه باس نه مه یشی هه که سه ی جنوکهکان داناوه.

۲۰) نهی محمد ﷺ بلی: من هه ره په روه ردگاری خو م ده په رستم و هیچ که سه یک ناکه م به هاویه شی.

۲۱) نهی محمد ﷺ بلی: بیگومان من خاوه نی هیچ زیان و سو دیک نیم بو ئیوه، زیان و سود هه ره به ده ست الله یه، ئیتر تاکه ی دنیا په رستان خه لک ده خه له تینن بو نه وه ی سو دیک ی چاک له نه زانان وه رگرن بییان ده ئین: هاوار له م و له و بکه ن دین به هانا تانه وه و مه رامتان بو حاصل ده کهن هه ی دین فروشان به دنیا دلنیابن که دنیا یشتان ده روات و دینیشتان، به سه واز له و

ده ستیری و عه وام خه له تاننده هه لگرن و ته ماشای قورنان بکه ن، پیغه مبه ره نه توانیت نه زیان و نه سود به خه لک بگه یه نی ت نه ی کام شیخ و کام ئیما م و ئیما مزاده له و به ریترترو به تواناترن که نه مافه له الله بستینن بو خو یان؟! ئینجا زیاتر نه م باسه مان بو روشن ده کاته وه و ده فه رموی:

۲۲) نهی محمد ﷺ بلی: نه گه ره ذرایه تی الله بکه م هه رگیز که س نیه له تو له ی نه و بمپاریزیت و هه رگیز جگه له و ه یج په نایه کی ترم نیه، ده ی ئیتر نازانم دین فروشان کییان بینویه ته وه له و پیغه مبه ره پایه به رزترو هاوشانی الله بی ت و بتوانیت هه ره که سه یک نارده زوی لی بی ت په نای بدات و له سه ر پردی سیرات ده ستی بگری ت و ما وه به مه ئمورینی الله نه دات به سزادانی؟! گه ره به نه دازه ی زه ره یه که دینت هه بی ت نه م چه ند نایه ته به سه بو وازه ییان له و خه لک خه له تاننده به ناوی دینه وه.

۲۳) نه و ته نها گه یه نه ری که له لایه ن خودا وه گه یه نه ری په یامه که یه تی و هه ره که سه یکی ش ذرایه تی خودا و پیغه مبه ره که ی بکات نه وس با بیگومان ناگری دو زه خی بو هه یه، تییدا ده مینه وه هه تا هه تابه،

۲۴) تا نه و کاته ی که نه وه ی به ئینیان پی درا وه دیته به رچاویان، نه وس دهران کی یارمه تی ده ری لاواز تره و له ژماره شیدا که م تره.

۲۵) نهی محمد ﷺ بلی: من نازانم نه و به ئینه ی که الله به ئیوه ی دا وه نزیکه یان په روه ردگارم ما وه یه کی دریزی بو دانا وه.

۲۶) زانه ری هه مو نادیا ره کانه و ه یج که سه یکی شی به سه ر نه ئینه کانی خویدا ناگادار ناکات.

۲۷) مه گه ره بو که سه یک که لی رازی بی ت له نی ردا وه کانی نه وس نیه ویش له به رده میه وه و له پشتیه وه پاسه وانی بو داده نی ت تا نه که س له وه وه شتی ک بزانی ت و نه که سه یکی ش بتوانیت زیاد و که می لی بکات، واته: په یامه که ی بی غه ل و غه ش بی نه وه ی که س پیی بزانی ت پیی ده گات.

۲۸) هه تا بزانی ت و بو خه لکی ده ری خات که به راستی نه وانه به ته واوی و به بی که م و زیاد سپارده کانی په روه ردگاری خو یانیان گه یانده و نه و گه ماروی نه وه ی دا وه که له لای نه واندان هه یه و ه یج شتی کیان له زانستی نه و ده رنا حی ت و هه مو شتی کی شی ژماردوه.

له لای رافه کاران له سه ر فاعل (لِیَعْلَمَ) نارپکی هه یه و ئیمه له سه ر نه و رایه مانامان کردوه که بو خوا بگه ریته وه نه گه رچی ده گونجیت فاعیله که ی (پیغه مبه رمان ﷺ یان هه ره پیغه مبه ری ک، یان جبرئیل یان شه ی تان یان بیبا وه ران بی ت. والله اعلم).

سورته موزمیل ۷۳

سورته موزمیل که سورته حفتاوی سئ هه می قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره، هه ندیک وتویانه که ئایه تی ﴿إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ...﴾ له مه دینه دا هاتوته خواره وه بیست ئایه ته. به گویره دابه زین دو هه م سورته و پاش (المدثر) و بیس (القلم) دابه زیوه به لام هه ندیکی تر پیان وایه پاش (المدثر) سورته (القلم) دابه زیوه ئینجا ئه م سورته دابه زیوه له سه ر ئه م رایه سورته سی هه مه.

به ناوی اللّٰه ی زور به سوزو بینیه ایه ت میهره بان

۱) نه ی نه و که سه ی که خوتت داپوشیوه. مه به ستی پیغه مبه ر چونکه کاتیک وهی بو هات و گه رایه وه ماله وه له زرگرتی و فه رموی: دامپوشن، خوایش به و وشه جوانه دهیدوینیت و پاشان پیی ده فه رموی:

۲) شه و هه سه وه بو به ندایه تیکردن، مه گه ر که میک له شه و نه بیت واته زور کاته کانی شه و به به ندایه تیه وه ته واوبکه، به م شیوه یه: -

۳) نیوه ی شه و یان که میک له و که متر بکه ره وه بو یه که ته قسیم سیی شه و،

۴) یان زیاد ی بکه بو دوو بهش له سی به شی شه و به ئاره زوی خوت به و شیوه یه به ندایه تی بکه له شه و داو قورئان بخوینه به شیوه یه کی هیواش و به جوریک که مافی هه مو پیته کانت دابیت، سه عدی کوری هیشام ده لیت: به دایکی باوه رداران خاتون عایشه م وت: شه و نویدی پیغه مبه ر چون بوه؟ وتی: { أَلَسْتُ تَقْرَأُ يَا أَيُّهَا الْمُرْمَلُ قُلْتُ بَلَى قَالَتْ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ افْتَرَضَ قِيَامَ اللَّيْلِ فِي أَوَّلِ هَذِهِ السُّورَةِ فَقَامَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابُهُ حَوْلًا وَأَمْسَكَ اللَّهُ حَامَتَهَا ائْتِيَ عَشْرَ شَهْرًا فِي السَّمَاءِ حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ فِي آخِرِ هَذِهِ السُّورَةِ التَّخْفِيفَ فَصَارَ قِيَامَ اللَّيْلِ تَطَوُّعًا بَعْدَ فَرِيضَةٍ / مسلم } وتی: [يَا أَيُّهَا الْمُرْمَلُ] ت نه خویندوه ته وه؟ وتم نه ی چون؟ وتی: بیگومان

خوای ده سه لاتداری گه وه له سه ره تای ئه م سورته وه شه ونویزی فه رزکرد، جاپیغه مبه ر و یاره کانی سالتیک ئه م شه ونویزه بان نه نجام دا اللّٰه کوتاییه که ی دوانزه مانگ گیردا له ئاسماندا هه تا اللّٰه له کوتای ی ئه م سورته دا سوک کردنه وهی دابه زانند، ئینجا هه ستانه وه بو شه و نویت بو به سونه ت پاش نه وه ی که فه رزبو { له ئه نه س پرسیار کرا که خویندنه وه ی پیغه مبه ر بو قورئان چون بوه؟ نه ویش وتی: { كَانَتْ مَدًّا ثُمَّ قُرَأَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بِمَدِّ بِسْمِ اللَّهِ وَبِمَدِّ بِالرَّحْمَنِ وَبِمَدِّ بِالرَّحِيمِ / البخاري } دریت کردنه وه بو وه،

پاشان ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ خویندوه که بسم الله ی دریت ده کرده وه، الرحمن دریت ده کرده وه، الرحیم دریت ده کرده وه { به ئی نه و شه ونویزه فه رزکرا له سه ریان تا ئاماده یان بکات بو وهرگرتی کاره سه خته کانی له مه و پاشیان وه ک ده فه رموی:

۵) بیگومان به م زوانه قسه ی قورسو گرانت به سه ر داده دین، ۶) به بیشکیش که بیداری شه و زور به هیزتره له سه ر وهرگرتن و تیگه یشتن له و شته ی که دهیخوینیت وه وه قسه کانیس جوانتر و روشنتر وهرده گریت تیدا، چونکه کاتیک ی نارامه و بی قه پ قاله و مرو فیش وشیاره له و کاته دا که چی دهیخوینیت و مانا و مه به ستی چیه ئه مه له لایه که وه له لایه کی تر وه،

۷) چونکه بیگومان له رۆژدا تۆ بو کاروباری زیانت هاتوچوو گه رانی دریت هه یه و ناتوانیت نه و قورئانه ی که بو ت دادابه زیت بیخوینی و کاته کانت لی ته نگر ده بیت وه.

۸) یاد ی په روه ردارت بکه و بو به ندایه تی نه و خوت له شتانی تر بچره به بچراندن،

۹) په روه ردار ی رۆژه لات و رۆژئاوایه، که هیج په رس تراویکی راسته قینه ی تر نیه بیجگه له نه و زاته، جا توش هه ر نه و بکه به پشتیوان و زامنی خوت.

۱۰) خوت بگره له سه ر نه و قسه نا په سه ندانه ی که نه وان ده یکه و وازیان لی بهینه و وه لامیان مه ده ره وه به وازه ی نانیکی جوان،

۱۱) سا واز له منیش بهینه له گه ل نه و بی باوه رانه ی که خاوه نی خیر و بیرن توکه میک ماوه یان پییده،

۱۲) به بیگومان ئیمه توله ی سه خت و دوزه خمان لایه.

۱۳) جاخواردنیکیس که له ناخوشیدا له قورگدا گیرده بیت و سزایه کی به زانیش بوسته مکاران و سپله و خاوه ناسان. نه وه ش که ی؟

۱۴) نه و رۆزه ی که زه ی دیته هه شوکان و چیاکان ده بن به ته پوکه ی لی خزوک که هه ر له خو یه وه دیته خو ار پاش نه وه ی که نه و جیا به هیزو نه و به رده ره قه بون، پاش نه وه یس ده بیت به تۆزو با ده بیات و هه مو چال و چوله کانی زه ی پی پرده کاته وه وه کو له سورته (طه) دا باسی فه رمو. جا پاش نه ورودا وه گرنگه نه مانی گیانله به رو زیند و کردنه وه یان و بگره و به رده و نامه ی کرداره کان و پاشان به به هه شت یان دۆزه خ کوتای به م کیشه به دیت. ئینجا دیته وه سه ر باسی پیغه مبه رایه تی و ده فه رموی:

دهکاته وه بؤ بیستن و لایه که ی تری به زده کاته وه، فه رموی: یه که م که سیک که ده بیسیت پیاویکه که خه ریکی چاک کردنی چه وزی حوشتره که یه تی، فه رموی: جا بیهوش ده که ویت و ده مریت و خه لکیش به دوا ی ئه ودا ده مرن، پاشان الله بارانیک ده نیری یان فه رموی: داده به زینی ههروهک بارانیکی ورد یان وهک سیبه ریگ (نوعمان که وه توه ته دو ودلیه وه. له راستیدا مانای به بارانی ورد ریگ تره له گهل ریوایه ته کانی تر دا) جا له و بارانه وه له شه کانی خه لک ده رویته وه، پاشان جاریکی تر فوی پیدا ده کریته وه، جا له وده مه دا کتوپر هه لده سنه وه له پاشان ده وتریت:

ئه ی خه لکینه ناماده بن له پییشگی په روه ردگار تاندا و بوهستن بیگومان پرسیارتان لیده کریت، فه رموی: پاشان ده بیتریت: به شی ناگر دهر بهینن، جا ده وتریت: له چنده؟ ئه وسا ده وتریت: له هه مو هه زاریک نو سه دو نه وه دو نو که س (واته له هه زار که س یه ک که س به هه شتی ده بیت) فه رموی: جائه و کاته یه (ئه و روژه ی که منال سه ر سپی ده کات) وه نه وه (ئه و روژه یه که لاقی بو روت ده کریت).

١٨ به هاتنی ئه و روژه ئاسمان شق ده بات، (ئه مه به لینی خودایه و) به لینی ئه ویش جی به جیکرا و ده بیت و گه رانه وه و نه هاتنه دی نیه.

١٩ به راستی ئه م سورته ناموژگاریه کی گه وره یه، جا ئه و که سه ی که ئاره زوی لییه با به ره و په روه ردگاری خو ی ریگا بگریته بهر ئه وسا ئه وه سه رنه نجام به په روه ردگاری خو ی ده کات و پاداشتی چاکه کانی له و زاته گه وره یه و مرده گریت، ئینجا کو تایی سورته که په یوه ند ده داته وه به سه رته ایه که یه وه که با سی شه و نو یژ بو ده فه رموی:

٢٠ بیگومان په روه ردگار ت ده زانیت که بیگومان تو و هه ندیک له و که سانه ش که له گهل تو دان هه ستاون بو شه ونو یژ نزیک به دو به ش له سی به شی شه و ونزیک به نیوه ی نزیک به سی یه کی و خوا هه ر خو یه تی ئه ندازه ی شه و و روژ دیاری ده کات، که ده زانیت ئیوه هه رگیز بو تان نا زمی ریت، جا له سه ری سوک کردن و چاوپوشی لی کردن، ئه وسا به و ئه ندازه ی که ده تاون له شه ونو یژدا له قورئان بخوینن، ئه و ده زانیت به راستی لی تان نخوش ده که ویت، هه ندیکتان بو به ده ست هی تانی روژی الله به ملا و به ولای زه ویدا ده رو ن، هه ندیکیشان شه ر ده که ن له ریگی به زر کردنه وه ی نایینی الله دا، جا به و ئه ندازه ی که ده تاون ئه وه نده له و قورئانه بخوینن و نو یژ بکه ن و زه کات بدن و قه رزی جوان به الله بدن، واته مال ببه خشن له ریگی الله دا و ئه وه ی که پی شی ده خه ن له چاکه بو خو تان له پاشه روژدا له لای الله ده ستان ده که ویته وه که ئه وه چاکتره و گه وره تره له باره ی

١٤ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَيَصِفُّهُ، وَتُطِيفُ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَنَّابَ عَلَيْهِ قَوْلُ فَاقرءُوا مَا يَتَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْجُوٌّ وَعَآخِرُونَ يَصْرُفُونَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَعَآخِرُونَ يُقْبَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقرءُوا مَا يَتَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ نَجِدْهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ

٧٤ سُورَةُ الْمُنَافِقِ ٥٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ١ يَا أَيُّهَا الْمَدِينَةُ ٢ قُرْآنُكَ فَذَكِّرْ ٣ وَرَبِّكَ فَكذِّرْ ٤ وَيَا بَاكَ فَطَهِّرْ ٥
 ٦ وَالرَّجْرَ فَاهْجُرْ ٧ وَلَا تَمَنَّيَنَّ سَمْتَكِمْ ٨ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ٩
 ١٠ فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ١١ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمَ عَسِيرٍ ١٢ عَلَى الْكَافِرِينَ
 ١٣ غَيْرِ سِيرٍ ١٤ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ١٥ وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَأَلَّا
 ١٦ مَمْدُودًا ١٧ وَبَيْنَ شُهُودًا ١٨ وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ١٩ ثُمَّ يَطْمَعُ
 ٢٠ أَنْ أَزِيدَ ٢١ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عِينِدًا ٢٢ سَأَرْهَقَهُ صَعُودًا ٢٣

١٥ بیگومان ئیمه پیغه مبه رمان نارده لای ئیوه که شایهت بیت له سه رتان هه روه کو چون بو لای فیرعه ون موسا پیغه مبه رمان لای نارده.

١٦ جا فیرعه ون سه رپیچی له فه رمانی ئه و پیغه مبه ره کرد ئه وسا ئیمه ش به گرتنیکی توند گرتمان و له ده ریای نیل پاش رزگار بونی موسا و په یه روه وانی خو ی و په یه روه وانی خنکاند، جا ئیوه دیش ناگاتان له خو تان بیت و له فه رمانی ئه م پیغه مبه رته تان ده رنه چن ئه گینا بهر تو له و غه زه بی من ده که ون و وه کو فیرعه ون دو چاری روژی ره شی خو تان ده بن.

١٧ ته گه ر بیباوه ربن چون خو تان ده پاریزن له روژی که مندالی تازه له دایکوبی تیدا سه ر سپی ده کات له ترسا، پیغه مبه رمان لله با سی هاتنی قیامه تدا ده فه رموی: { ثُمَّ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَلَا يَسْمَعُهُ أَحَدٌ إِلَّا أَصْعَىٰ لِيْنَا وَرَفَعَ لِيْنَا قَالَ وَأَوَّلُ مَنْ يَسْمَعُهُ رَجُلٌ يَلُوطُ حَوْضَ إِبِلِهِ قَالَ فَيَصْعَقُ وَيَصْعَقُ النَّاسُ ثُمَّ يُرْسِلُ اللَّهُ أَوْ قَالَ يُنزلُ اللَّهُ مَطَرًا كَأَنَّهُ الطَّلُّ أَوْ الطَّلُّ نَمَانُ الشَّاكُ فَتَنبُتُ مِنْهُ أَجْسَادُ النَّاسِ ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ثُمَّ يُقَالُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ هَلْمْ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَفَفَوْهُمْ إِنَّهُمْ مُسْتَوْلُونَ قَالَ ثُمَّ يُقَالُ أَخْرَجُوا بَعَثَ النَّارِ فَيُقَالُ مِنْ كَمْ فَيُقَالُ مِنْ كُلِّ أَلْفٍ تَسْعَ مِائَةٌ وَتَسْعَةَ وَتَسْعِينَ قَالَ فَذَلِكَ يَوْمَ يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا وَذَلِكَ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ / مسلم وغيره / پاشان فوده کریت به که له شاخدا، جا هه رکه س بیستی لایه کی ملی نزم

۴ ههسته، جا خه لگی بترسینه بهسزای الله، نه گهر باوهر نه هیئن. به هاتنی ئەم سورته پیغه مبهەر ﷺ وەکو پیغه مبهەر بو، بو به گه یه نهر و په یام رهنیش (الرسول) چونکه ههر که سیك له لایهن خواوه په یامی بو هات ئەوه (نبی) یه و نه گهر فه رمانی گه یاندنی به سه ردا درا ئەوه (رسول) یشه واته: هه مو ره سولیک نه بیه به لام مه رج نیه هه مو نه بییه که ره سول بیئ.

۵ سا په روه رده گاری خۆت به گه وره را بگره و دوور که وه له و هس فانه ی که بت په رستان بو ی دادنه ین له هاوبه ش و هاوسه رو مندال و کج.

۶ جا پۆشاکه کانیشت پاک بکه ره وه، چ پۆشاکى مادى بیئ یان خو وره وشت بیئ یان خیزان و ماله وه بیئ یان پاک و خاوینى ناو ده رو ن بیئ، چونکه بیگومان پاک و خاوینى هه مو یان پۆیسته له سه ر خۆی و ئومه ته که یشى.

۷ ئەوسا له سه ر دوور که وتنه وه له بته کان به رده وام و خو راگر به به وشپوه ی که فه رمانت به سه ردا ده دریئ.

۸ جا چاکه له گه ل خه لگدا نه که یه ت و چاوه روانی پاداشتی زیاتری ئی بکه یه ت، ئەوه بو پیغه مبهەر ﷺ قه دهغه بو، به لام له ناو ئومه ته که یه ت ئەوه قه دهغه نیه، چونکه پیغه مبهەر ﷺ هه مو شتیکی چاکه یه بوخه لک، جا نه گهر چاوه رپی پاداشتی زیاتریان ئی بکات باریان گران ده بیئ و له وانیه یه لئی نزیك نه بنه وه، بو یه الله داوای له و کرده که ئەو چاوه روانیه له خه لک نه کات. چه ندین مانای تر کراوه که ئەمه یان نزیکتره. والله اعلم.

۹ جا بو رازی کردنی په روه رده گارت له سه ر ئیش و ئازاری رپیگای بانگه وازه که ت خو راگر به و په له مه که و نا ئومید مه به.

۱۰ ههر کاتیک فو کرا به که له شاخدا. له به هزی کورپی چه کیمه وه هاتوه که وتویه تی: { اَمَّا زُرَّارَةُ بِنْتُ اَوْفَى ﷺ فِي مَسْجِدِ بَنِي قُشَيْرٍ فَقَرَأَ الْمَدْثَرُ فَلَمَّا بَلَغَ فَاذًا نَقَرَ فِي النَّاقُورِ خَرَّ مَيِّتًا / الحاکم، صححه الألبانی / زوراره ی کورپی ئەبوئه وفا ﷺ له مزگه وتی به نی قوشه بردا ئیمامه تی بو کردین جا مودده سیری خویند که گه یشته به { فَاذًا نَقَرَ فِي النَّاقُورِ / ههر کاتیک فو کرا به که له شاخدا } که وت ومرد.

۱۱ جا ئەو رۆژه رۆژیکی زۆرسه خته.

۱۲ له سه ر خوانه ناسان ناسان نیه. چونکه ههر له ناو سزادان و به هیج شیوه یه کیش لئی رزگار نابن و هه مونه خشه و بیلانەکانیان له دژی خواو ئایین و پیغه مبه ران و په یه رده وانیان

پاداشته وه و داوای لیخوشبون بکه نه له الله، بیگومان که الله زور چاوه رپوشیکه رو بیئیه یه ت میه ره بانه، له فه رمووده ی سه حیحا هاتوه که پیغه مبه رمان ﷺ فه رویه تی: { اَيْكُمْ مَالُهُ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ مَالِ وَاْرثِهِ / کامتان مالى خوتانتان له مالى واریس زیاتر خو شده ویت؟ وتیان: ئەى پیغه مبه رى خوا ﷺ هیچکام له ئیمه نیه مه گهر مالى خو ی زیاتر خو ش بویت له مالى واریسى. فه رموی: { اَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ؟ / نایاده زانن چی ده لئین؟ وتیان: ههر ئەمه ده زانین ئەى پیغه مبه رى خوا ﷺ، فه رموی: { اِنَّمَا مَالٌ اَحَدِكُمْ مَقَدَّمٌ وَمَالٌ وَاْرثِهِ مَا اٰخَرٌ / النسائي، صححه الألبانی / مالى هه ریه ک له ئیوه ئەوه یه که له پيش مردنی خویدا له چاکه دا خه رجی کرده، وه ئەوه ی پاش خو ی مالى واریسى ته تی. }

سورته موددهسير ۷۴ ۵۶

سورته مودده سیر که سورته حه فتا و چواره می قورئانه، له مه که دا هاتوه ته خو اره وه، به قسه ی هه مان و په نجا و شه ش ئایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین سورته دووه مه و پاش سورته (العلق) و پيش (المزمل) دابه زیوه.

جا بیری کورپی عه بدولا ده لئیت: بیستم له پیغه مبه ره وه ﷺ که له باره ی بچرانی وه حیه وه قسه ی ده کرد جا له باسه که یه ت فه رموی: { بَيْنَمَا اَنَا اَمْشِي سَمِعْتُ صَوْتًا مِنَ السَّمَاءِ فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَاِذَا الْمَلِكُ الَّذِي جَاءَنِي بِحِجْرَاءٍ جَالِسٌ عَلٰى كُرْسِيِّ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ فَجَحَنْتُ مِنْهُ رُغْبًا فَرَجَعْتُ فَقُلْتُ زَمَلُونِي زَمَلُونِي فَانزَلَنِي فَانزَلَ اللهُ عَنِّي وَجَلَ } تَابِيًا الْمَدْرَةَ قُرْ فَاَنْزَرَ اِلَيَّ } فَاهْجُرْ } قَبْلَ اَنْ تُفْرَضَ الصَّلَاةُ / الترمذي، صححه الألبانی / له کاتیدا که ده رۆیشتم ده نگیکم له ناسمانه وه بیست، جا سه رم به رز کرده دیم ئەو فریشته یه یه که له ئەشکه وتی حه را دا هات بو لام که له نیوان ناسمان و زه ویدا له سه ر کورسیه ک دانیشته و، جا له ترسی ئەو به ئەز نو دا که وتم و ئەوکاته ی که گه رامه وه وتم دامپوشن، دامپوشن، جادا یان پۆشیم، ئەوسا خوی ده سه لاتداری گه وره { تَابِيًا الْمَدْرَةَ قُرْ فَاَنْزَرَ } اِلَيَّ } فَاهْجُرْ } دابه زاند پيش ئەوه ی که نو یژ فه رزبکریئ { قال: اَبُو سَلَمَةَ: وَالرُّجْزُ الْاَوْتَانُ - ثُمَّ حَمِي الْوَحْيُ وَتَتَابَعُ / ئەبو سه له مه ده لئیت: الرُّجْزُ: واته بته کان- پاشان گه رمه ی وهی ده ستی پیکردو یه ک به داوای یه کدا ده هات. }

به ناوی الله ی زور به سو زو بیئیه یه ت میه ره بان

۱۳ ئەى ئەو که سه ی که خۆت داپۆشیه و به پۆشاکى خۆت و ده له رزیت له به ر ئەوه ی که وه حیت بو هاتوه.

لهسه ریه وه چرهدوکه ل هه بییت و به جیای ناگردا سه ری بخهن
ده بی حالی چۆن بییت؟

١٨ بیگومان نهو بیری کرده وه و قسه کانی پیغه مبهری ﷺ
هه لسه نگانده و نهیده زانی چی بلئی.

١٩ بهر نه فرین و سزا که ویت چۆنی هه لسه نگانده.

٢٠ پاشان بهر نه فرین و سزا بکه ویت چۆنی لیکندا وه ته وه.

٢١ پاشان ته ماشای کرد ههر سه ری له هیج دهر نه چوو.

٢٢ پاشان رووی گرژ کردو زور سپرایه خوی و نهیده زانی چی
بلئی.

٢٣ پاشان پشتی تیگردو خوی به گه وره گرت و نه یویست خوی
له پیش چاوی قوره شیش بشکینیت.

٢٤ نه وسای وتی: نه مه ههر جادویه کی کونه و محمد هیناویه تی.

٢٥ نه مه ههر قسه ی مرؤفه، نه وکه سه ی نه م قسانه ی کردوه
ولهیدی کوری موغهیره ی مه خزومیه که یه کی که له سه روکه کانی

نهو کاته ی قوره شیش بووه، که چوووه مالی نه بوبه کوری سدیقو
له باری قورئانه وه پرسپاری لیگردوه، جا کاتیک نهو باسی

قورئانی بو کردوه هاتوته ناو قوره شیش و تویه تی کوری
نه بوبه بشه شتیکی سهیر ده لئی! به خوا نه وه نه هه لبه سته و نه

جادوه و نه قسه ی بی سهرو بهری شیته، بیگومان نهو قسه یه
قسه ی خودایه. جا کاتیک چه ند که سکی قوره شیش نه مه یان لی

بیست که وتنه یه ک خویندنه وه و تیان: به خوا نه گهر ولهید له م
دینه ی قوره شیش هه لبه گه رپیته وه و بجپته سه ر دینه ی کوری

نه بوبه بشه هه مو قوره شیش پهیره ی ده که ن و ده چنه سه ر نهو
دینه، جا کاتیک نه بوجهلی کوری هی شام بیستی، وتی: من

نه وه تان بو چاره ده که م، هه ستا چوووه لای مالی ولهیدو پیی وت:
نایا نه تبینی که گه له که ت خیر و سه ده قه ت بو کۆده که نه وه؟ جا

وتی: نه ی من له هه مو یان سهروه ت و سامان و مندالم زورتر نهی؟
نه بوجهل وتی: ده لئین: نهو کابرایه ده چیت بو لای نه بوقه حافه

تا خوار دینیکی ده سته کویت، جا ولهید به م قسه یه رقی هه ستاو
وتی: نایا هۆزه که م نه م قسه ده که ن؟! ده سا سویند به الله نه

نزیک ده بمه وه له نه بوقه حافه وه و نه له عومه رو نه له کوری
نه بوبه بشه وه و قسه که شی ههر جادوه و ده ست به ده ست به محمد
که یه ستوه، جا الله نه م نایه تانه ی نارد بو پیغه مبه ره که ی ﷺ
له نایه تی: ﴿ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا﴾ هه تا ﴿لَا بُنْيَ وَلَا

نَذْرٌ﴾ البيهقي، صحيح السيرة/ ثينجا دهفه رموی:

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۖ (١٨) فَقِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ؟ (١٩) ثُمَّ قِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ؟ (٢٠) ثُمَّ نَظَرَ ۖ (٢١) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۖ (٢٢) ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۖ (٢٣) فَقَالَ إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّؤْتَرٌ ۖ (٢٤) إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۖ (٢٥) سَأَصْلِيهِ سَفَرٌ ۖ (٢٦) وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَفَرٌ ۖ (٢٧) لَا بُنْيَ وَلَا نَذْرٌ ۖ (٢٨) لَوْحَةٌ لِلْبَشَرِ ۖ (٢٩) عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۖ (٣٠) وَمَا جَعَلْنَا لِنَارٍ إِلَّا مَلَكَةً ۖ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيُرَدَّدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَّا وَلَا يَزَنَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ۖ (٣١) كَلَّا وَالْقَمَرَ ۖ (٣٢) وَاللَّيْلَ إِذْ أَدْبَرَ ۖ (٣٣) وَالصُّبْحَ إِذْ أَسْفَرَ ۖ (٣٤) إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكُبْرَى ۖ (٣٥) نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ۖ (٣٦) لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَتَّقُوا وَيَتَوَّعَّ ۖ (٣٧) كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةٌ ۖ (٣٨) إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِيْنِ ۖ (٣٩) فِي جَنَّتِ يَسَاءَ لَوْنَ ۖ (٤٠) عَنِ الْمُجْرِمِيْنَ ۖ (٤١) مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۖ (٤٢) قَالُوا لَوْ أَنك مِنَ الْمُصَلِّيْنَ ۖ (٤٣) وَلَمْ نَكْ نَطْعُمُ الْمَسْكِيْنَ ۖ (٤٤) وَكُنَّا نَحْمُضُ مَعَ الْحَآئِضِيْنَ ۖ (٤٥) وَكُنَّا نَكْدِبُ يَوْمَ الدِّيْنِ ۖ (٤٦) حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِيْنَ ۖ (٤٧)

ناشکرا ده بییت و ناتوانن حاشای لی بکه ن، نیتر چۆن سهخت نهی؟
جا الله دهفه رموی:

١١ وازم لی بینه بو نهو که سه ی که به ته نهایی دروستم کردوه
که چی نهو هاوبه شم بو داده نییت.

١٢ خو داراییه کی زوریشم پی داوه؛

١٣ وه چه ندین کورم پی داوه که هه می شه له لای ناماده ن بو
پاراستن و خزمه تکر دنی.

١٤ ناماده م کردوه هه مو شتی که بوی به ناماده کرنیکی
تیرو ته سه ل که چی دزایه تیم ده کات؟!

١٥ پاشان له گه ل نهو هه مو سپله یی و خوانه ناسیه یدا هی شتا
به ته مایه بوی زیاد بکه م؟!

١٦ نه خیر شتی و نابییت و تازه زیاتری پی نا ده م، چونکه
به راستی نهو دوژمنایه تی نیشانه کانی نی مه ده کات، که واته لاساری
خوی بو ته هوی له ناو چون و نان برانی و نی مه سته ممان له و
نه کردوه.

١٧ به م زوانه توشی سزای گه وره و توندی وای ده که م به ناویدا
به رزی بیته وه، که سیک که هیج هه ره شه یه کیشی له سه ر نه بییت
نه گهر بیه ویت به شوینی کندا سه رکه ویت دو چاری ماندوی و
هه ناسه ته نگی دیت، نه ی نه گهر نهو که سه به ناو ناگرداو

۳۶) بهم زووانه دهیخهینه ناو سهقهروه.

۳۷) جا تو نازانیت سهقه ره چیه؟

۳۸) سهقه ره نه هیج شتی که گوشت و دهمار دهیلتی و نه وازی لیدههیلتی بهلام نامریت و ههمیشه بوی چاک دهکریته وه و دهسوتینریت.

۳۹) پیستی هه لدهقرچینیت و دهسوتینیت.

۳۰) نوزده فریشتهی گه وروه دلرپق فهراماندارن لهسه ره نهو سهقه ره.

۳۱) خو نیمه جگه له فریشتهکان کهسانیکی ترمان نه کردوه به فهرامانداری ناگرو ژماردی نهوانمان (به نوزده) داناوه هه بؤ تافیکردنه و دیه که بؤ نهو کهسانهی که خوانه ناسن، تا نهوانهی که پهراویان پیدراوه دلنیابن له راستی پیغهمبه ره چونکه ریکه لهگه له نهوهی که بؤ نهوان هاتوه، وهتا باوهردارانش باوهردکه بیان زیاتر بییت، تا نه نهوانهی که پهراویان پیدراوه و نه باوهرداران گومانیان نه مینییت له راستی و دروستی محمد ﷺ و په یامه کهیدا،

وه تا نهوانهی که دلنخوشن و نهوانهش که خوانه ناسن بلین: مه بهستی الله چیه لهم نموناندا (وبوچی باسی میشلوه و جالجالوکه دهکات؟! ههروهها خودا باسدهکات و نمونهش

دهیلتیه وه و نهو کهسهی که نارزهوی لیبتی سهری لی تیکدهدات، نهو کهسهش که نارزهوی لیبتی خوشبهختی دهکات به رینمویهکانی و سهربازانی پهروهردگارت (نهوهنده زوره کهس ژمارهیان نازانیت) مهگه ره الله خوی بزانییت، نهو سهقه رهیش (دوزه) هه بؤ به بیرهینانه و دیه به لگو لهو سزایه بترسن و ریگای راست هه لبرین، له فهرمودهیه کدا که نیمای مسلم و ترمزی هیناویانه هاتوه که پیغهمبه ری خوا ﷺ فهرمویه تی:

يُؤْتِي جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ مِمَّا سَبَّوْنَ اَلْفَ زَمَامٍ مَّعَ كُلِّ زَمَامٍ سَبْعُونَ اَلْفَ مَلِكٍ جَزْنَهَا/ نهو کاته دوزه دهیلتی ههفتا ههزار ههوساری ههیه و لهگه هه ههوساری کدا ههفتا ههزار فریشتهیه که رایده کیشن.

۳۲) وانیه که دین دزمان دهیلین و سویند به مانگ نهو قورنانه قسهی خودایه.

۳۳) سا سویند به شهو نهو کاتهی که پشتی تیدهکات و بوی هه لدی.

۳۴) جا سویند به بهره بهیانی نهو کاتهی که دهردهکه ویت و زالدیه بیت بهسه تاریکیدا.

فَمَا نَفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذٰكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَانَهُمْ حُمُرٌ مَّسْتَنَفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَتَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ اَنْ يُتَوَّقَىٰ صُحُفًا مِّنْشَرَةٍ ﴿٥٢﴾ كَلَّا بَلْ لَا يُخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا اِنَّهُمْ نَذَرُوهُ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ النَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ الْاٰتِيَمَاتِ ۷۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
لَا اَقِیْمُ یَوْمَ الْاٰتِیَمَةِ ﴿١﴾ وَلَا اُقِیْمُ بِالنَّفْسِ الْوٰاِمَةِ ﴿٢﴾ اِیْحَسِبُ الْاِنْسٰنُ اَلَنْ یَّجْمَعَ عِظَامُهُ ﴿٣﴾ بَلْ قٰدِرِیْنَ عَلٰی اَنْ تُسَوِّیَ بَنَانَهُ ﴿٤﴾ بَلْ یُرِیْدُ اِلَّا اِنْسٰنٌ لِّیَفْجُرْ اَمَامَهُ ﴿٥﴾ یَسْتَلْ اِیَّانَ یَوْمَ الْاٰتِیَمَةِ ﴿٦﴾ اِذَا بَرِقَ الْبَصْرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ یَقُوْلُ الْاِنْسٰنُ یَوْمَئِذٍ اَنْ اِنَّا لَمُرُّوْنَ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ اِلٰی رَبِّكَ یَوْمَئِذٍ الْمُنْتَقِرُ ﴿١٢﴾ یَتَّبِعُوْنَ الْاِنْسٰنَ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلْ اِلَّا نَسْنُ عَلٰی نَفْسِهِ بَصِیْرَةٌ ﴿١٤﴾ وَاَلْوٰاِغِی مَعٰدِرُهُ ﴿١٥﴾ لَا تَحْرٰكُهُ بِهٖ لِسَانًا لِّتَعْجَلَ بِهٖ ﴿١٦﴾ اِنْ عَلِیْنَا جَمْعُهُمْ وَقرء انه ﴿١٧﴾ فَاِذَا قَرَأْتَ فَانِیْعْ قُرْءَانَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ اِنْ عَلِیْنَا بِنَانَهُ ﴿١٩﴾

۳۵) به بیگومان نهو ناگره بهتینهی سهقه ره یه کیکه له شته که ووهکان.

۳۶) که ترسینه ره بوگشت مروف.

۳۷) بؤ نهو کهسهی له نیوه که دهیه ویت به ره و پیش بروات و راستی بناسییت و پهیرهوی بکات و بگات به بههشت یان نهوهی که دهیه ویت خوی دواخت و خهریکی خراپه بییت و بجیته دوزه.

۳۸) هه مو کهسیک وا له بارتمهی نهوهی که کردویه تی.

۳۹) جگه له یارانی دهسته راست.

۴۰) که له ناو باختیکی زور و زبه نهندان.

۴۱) که له باردی سته مکارانه وه پرسیار دهکن (و دلین:)

۴۲) چی نیوهی کیشاوه بؤ ناو سهقه ره؟

۴۳) وتیان: نیمه نویژ نه که ره بوین.

۴۴) جا خواردنمان به نه داران نه ددها.

۴۵) وه لهگه له خه لکی سه رگه رم به گالته وگه فو پر و پوچه کاندای بوین.

۴۶) خوبا وهریشمان به روژی قیامت نه بو.

٤٧ ههتا مردین ئەو کاتە گەیشین بە یەقین و دلتیابوین ئەوەی کە پێغەمبەران و تەبویان هەموراستە ، بەلام تازە چی سویدیکی هەبە بۆیان خۆ زۆریش نابات لەناو سەقەردان.

٤٨ جا تکای تاکاران لەو رۆژەدا هیچ سویدیکی بەوان ناگەیهنی، نینجا قورئان دەمانهینیتەووە بۆ دنیا، وەکو ئەوە بۆی بیری کەرەووە تا بەو رۆژە رەشە نەگەیشتوی فریای خۆت بکەرەووە دەفەر موی:

٤٩ جا ئەوە بۆچی ئەوان لەم ئامۆژگاریە پشت هەلەدەچەرخین؟

٥٠ ئەوانە هەر وەکو ئەو کەرەکیویانە وان،

٥١ کە لە ترسی شێر هەلەدین. ئەوانیش ئاوا لە قورئان هەلەدین؟!

٥٢ نەك هەر ئەوەی، بەلکو هەمو کەسیک لەوان دەبەوێت چەندین پەرە بۆ وەرێ بۆ وەرێ لە لایەن خۆداوە پێدیریت کە فەرمانی پێ بکات بۆ پەرەوێ کردن لەو پێغەمبەرە ﷺ.

٥٣ شتی و نابیت، بەلکو ئەوان لە قیامەت ناترسن بۆیە ئاوهما بێباکن لە دزایەتی ئاییندا .

٥٤ باش بزانی، کە ئەو قورئانە ئامۆژگاریە.

٥٥ ئەوسا هەر کەسیک ئارەزووی لیبی دەبووینیت و پەندی لیبووە دەگریت.

٥٦ جا بیریش ناکەنەووە و ناخویننەووە مەگەر خوا ئارەزووی لیبیت، هەر ئەو زاتە یە کە شایستەیی لیبترسانەو هەر خویشی لایقە بەوێ کە چاوپووشی بکات لە تاوانی بەندەکانی.

سورتهی قیامه ٧٥

سورتهی قیامه کە سورتهی حەفتاوپینجەمی قورئانە، لە مەکەدا هاتووتە خوارووە، چل نایەتە، و تراوە بەگوێرە دابەزین سورتهی سی و یەکەمەو پاش سورتهی (الفارعة) و پێش (الهمزة) دابەزیووە.

بەناوی اللّٰه ی زۆر بەسۆزو بێنیهایەت میهرەبان

١ سویند بە رۆژی قیامەت کە رۆژی زیندوکردنەوێ هەمو

گیانلەبەرانی بۆ حەشرو حیساب. پتی (لَا) زیاده لیبەر و لەسەر نایەتی دوایشدا، هەندیک دەلێن زیاد نیە بەلکو ئەو پیتە بۆ دووپاتکردنەوێه یان بۆ بەرپەرچدانەوێ قسە بێ پەرستانە کە پێیان وابو کە قیامەت نیە، واتە وانیە کە ئیووە گومانی دەکەن.

٢ سویند بەو نەفسە کە زۆر سەرزنشتکەرە. ئەم جۆرە نەفسە باشەو نەفسی باوەردارە، چونکە باوەرێ بە حەشرو حیساب هەبە بۆیە زۆر سەرزنشتی خاوەنەکە داکات لەسەر ئەو ئیشە ناپەسندانە کە دەیانکات بەو هۆیەو نەفسیکی باشەو خوا سویندی پێدەخوات، پێغەمبەریش ﷺ دەفەر موی: { مَنْ سَرَّتْهُ حَسَبَتْهُ وَسَاءَتْهُ سَبَّتُهُ فَذَلِكُمْ الْمُؤْمِنُ / الترمذی، صححه الألبانی / هەرکەسیک چاکەکە دێخووشی کردو خرابەکە دێتەنگی کرد ئەوسا ئەو باوەردارە } نینجا دەفەر موی:

٣ ئایا مرۆف و گومان دەبات کە ئیمە ناتوانین ئەو ئیسکە رزیوانە کۆبکەینەووە؟

٤ وانیە ئەوەی کە ئەوان بۆی دەچن، زیندوێ دەکەینەووە دەسەلاتی ئەو شەمان هەبە کە سەر ئەنگوشتەکانیشی ریک و پیک بکەینەووە (کە ئەمەش یەکیکی ترە لە موعجیزە زۆر و زەبەنەکانی قورئان کە لیبەدا باسی سەرئەنگوشتی کردو، چونکە ئیستا دەرکەوتووە کە ئەو هەمو مرۆفە لەو سەر زەویە دایە هیچ کەسیک سەر ئەنگوشتی لەوێ تر ناچیت، ئەمە ئەگەر قسە خۆدای زانا و دانا نیە پێغەمبەریکی نەخویندەوار زیاتر لە هەزارو چوار سەد سال لەمەو پێش چۆن ئەمە زانیووە کە دروستکردنەوێ سەرئەنگوشت کاریکی زۆر سەخت و گەورەییە و جگە لە خۆدا لە توانای کەسی تردا نیە؟! نینجا دەفەر موی:

٥ نەخیر، مرۆف هەرچەند ئامۆژگاری بکریت ئەو هەر دەبەوێت پاشەرۆژی خۆی خراب بکات.

٦ دەپرسیت کە ئەو رۆژە قیامەت دیت؟ گالتە بەو قسە یە داکات و باوەرێ بەو رۆژە نیە، جا پەروردگار لە وەلامیدا دەفەر موی:

٧ جا ئەو کاتە کە چاوە ترسانا ئەبەلق دەبیت چونکە چاوی بەو رۆژە دەکەوێت کە باوەرێ پێی نەبووە.

٨ جا کاتیک کە روناکی مانگ نامینیت.

٩ ئەوکاتە کە رۆژو مانگ کۆکرانە . کە وەکو یەکیان لیبە هات لە نەمانی روناکیاندا یان ئەو کاتە کە هەردووکیان لە رۆژئاواوە هەلەدین کە ئیتر ئەو کاتە تەوبە وەرناگیریت.

١٠ ئەو رۆژە مرۆف دەلێت: ریکای راکردن کوا؟ بۆ کوی رابکەمو

بەنا بۆ کوی ببەم؟

مہکے۔ ئەمەش ئامۆژگارییەکی بەنرخە بۆراھێنانی قوتابی لەکاتی وانەوتنەوہی مامۆستایدا. ئینجا دەفەرموی:

۱۱) پاشان شیکردنەوہو روژنکردنەوہی لەسەر ئیئمەییەو ترسی لەبیرچونەوہت نەبیت، ئەم چەند ئایەتە بەقسە ی لایەلا (المعترضة) حیسابەو بۆنە ی زۆر وتراوہ لە تەفسیرەکاندا، بەلام من پێم وایە پیویست بەو دوور رویشتنە نیە، چونکە پیغەمبەرمان ﷺ کە ئەم سورەتە ی تا ئەو ئایەتە بەهوی جبرئیلەوہ بۆ خوینراوہتەوہ زۆر سوربوہ بۆلەبەر کردنی و ھەر لەگەڵ خویندنی ئەودا (وہکو باسما کرد) خویندوویەتی خودایش بەو چەند ئایەتانە ئامۆژگاری کردوہو ئەو ترسە ی لەسەر دلی لابرودە، پاشان چوہتەوہ سەر مەبەستەکە کە باسی پاشەرۆژە کە یەکیکە لە سێ بناغە بنەرەتیەکە ی ئیسلام (الْمَبْدَأُ وَالْتَبْوَةُ وَالْمَبْعَادُ /سەرەتا و پیغەمبەرایەتی و کوٹایی) لەراستیدا ماوہی سیانزە سالی پیغەمبەرمان ﷺ بە چەسپاندنی ئەو سێ شتەوہ خەریک بوہو سورەتە مەکەییەکان بەزۆری ھەر قسە لەسەر ئەو سێ بابەتە دەکەن و ئەم سورەتەش یەکیکە لەو سورەتە مەکەییانەو باسی قیامەت و پاشەرۆژ دەکات (الْمَبْعَادُ) ، جا ھەر چەند ئەوانە لاوازبن لەدلی مرۆفدا ئەوہندە ئەو مرۆفە لەنایین دور دەکەوێتەوہ، موسلمانانی سەرەتای ئیسلام لەسەر ئەو سێ بناغەییە پەرورەدەبون بۆیە بەو ژمارە کەمەوہ نەترسانە ئەوپەیا مەیان بەبی زیادو کەم بەجیھان گەیانندو توانای بەرپەرچدانەوہی ھەمو ھیرشیکێ دوژمنیان ھەبو ئەک لەمردن ترسیان نەبو، بەلکو بۆ مردن لەریگای خودادا کێ بەرکێیان دەکرد، چونکە باوہریان بەو سێ بناغەییە باوہریکی راست و بتەو بەھیزبو، ئەوہبو پیغەمبەری خوا ﷺ کاتی باسی بەھەشتی دەکرد یەکیک لەپارانی ئامادە ی ئەوہ نەبو کە سێ دەنکە خورما تەواوبکات ئەوسا بچیتە مەیدانەوہبۆ شەھادەت، لەراستیدا پیچەوانەگەیشی پیچەوانەییە وەک ئەمرۆ خۆمان زیاتر لە یەک ملیاردو نیوموسلمان بیجگە لەسەر شوژی و دامای خواوہنی چین؟ بەچکە ی موسلمانەو لەوانەشە نوێژ کەرو روژو گریش بیت دژی خواو نایین و موسلمانان ئیشی پی دەکریت و شانازیشی پیوہ دەکات؟! ئەمە لەبەر ئەوہیە لەسەرەوہ فیری نایین بوہولەبناغەییەوہ ھیج نازانیت و

وانیەو جیگای ڕاکردن نیەو ئەو روژەش ھەر دیت.

۱۲) ئارامگا ھەرلەلای پەرورەدگار تە و پەناگا و جیگای ڕاکردنی تر بۆ کەس نیە، دەبیت بە خۆی و بە نامە ی کردارەکانیەوہ لەبەر دەمی دادگای خودا دا ئامادەبیت.

۱۳) ئەو روژە بە مرۆف دەوتریت کە چی پیش خستوہ بۆ قیامەتی و چ شتیکیشی لی بەجیماوہ؟ واتە ھەوالی تەواوی کردوہکانی لە چاک و لەخراپ پیئەدرییت.

۱۴) نەخیر ئەگەر ئەوہش نەبوايە، ھەر مرۆف بۆ خۆی زۆر شارەزای خۆیەتی و چاک خۆی دەناسیت.

تای مودەوہری (لە) ی ﴿بَصِيرَةً﴾ بۆ مبالغەییە وەکو (عَلَامَةٌ/ زۆر زانا) وایە".

۱۵) خۆ ئەگەر دەیان و سەدان بەھانەیش بەینیتەوہ ھیج سویدیکی نابیت. چونکە تاوانەکانی ھەمو ی بە تۆمارکراوی و تەسجیل کراوی و وینەگراوی لەپیش دەمیدا دادەنریت و ناتوانیت حاشا لە ھیجی بکات و شاپەتەکانیشی ھەمویان بەخۆیەوہن، دەست و زمان و لاق و لاشەییەتی و ھەمویان لی دینە قسە و شاپەتی لەسەر دەدەن. ئینجادیتەسەر باسی پیغەمبەرایەتی، پیغەمبەرمان ﷺ لەسەرەتای وەحی دا زۆر سوربو لەسەر لەبەرکردنی ئەم قورئانەو زۆر بە پەلەبو نەوہک لەبیری بچیتەوہ، جا ھەرکە جبرئیل دەیخویند ئەویش بەپەلە لەگەلیدا دەیخویند، بەلام پەرورەدگاری میھرەبان ئەم بارە ی لەسەر سوک کردو فەرموی:

۱۶) ھیج تەکانیک بە زمانت مەدە بۆ ئەوہی پەلەبکەیت بە خویندنی ئەم قورئانە لەوکاتە ی کە پیت دەوتری واتە، ترسی لەبیرچونەوہت نەبیت.

۱۷) چونکە بەراستی ئیئمە ئەو قورئانە کۆدەکەینەوہو بوٹ دەخوینینەوہ.

۱۸) جا ھەر کاتیک ئیئمە خویندمانەوہ بوٹ لەریگای جبرئیلەوہ ئەوسا تۆیش بەدوای خویندنەوہی ئەودا برۆو لەکاتی خویندنیدا تەنھا گوئی بگرەو بیئەنگ بە و قسە

۲۴) جا كه سانئىكى تىرىش هەن كه دەمو چاويان مؤن و گرزه لەو رۆژەدا.

۲۵) كه گومانى ئەو هوش دەكەن كه سزای سهخت و پشت شكیانیان توش ببیت چونكه وهك و ترا خویمان چاك دەزانن چیان كیلاوه.

۲۶) ئەمانە هەر بیری ناكەنەوه هەتا ئەو كاتەى كه مەرگ ناھیان دەگریت و جوكهیان دەبریت.

۲۷) جالەو كاتەدا دەبیژریت: كى هەیه نزاو دوعای بۆ بكات و یان كى ئەم رۆحه بەرز دەكاتەوه؟ فریشتەى رحمەت یان فریشتەى سزا؟ واتە لەو كاتەدا خزمانى نزیكى و ژیری تازە دەزانن ئەوه دەمریت، باشتین قەسیان ئەوهیه كه بلین خوا رحمی ئیمانی پى بكات و فریشتەى رحمەت گیانی دەرگات، چونكه هیچی تریان لە دەست نایەت بۆی لەو كاتەدا بیجگە لەوه، جا خوینەرى بەرپرز خۆت بخەرە ئەو كاتەوهو كه مەيك لە پاشەرۆزى خۆت وردبەرەوهو بزانه تۆ دەبی لەكام یەك لەو دووبەشانه بیت.

۲۸) بەهەناسەدانى و بەرەبىنگە پیکەوتنى دُنیا دەبیت كه بیگومان ئەمە ئیتر جیابونەوهیه لە كهس و كارو خۆشهویستان و سەرەوت و سامانى، هەرچی یەكى هەبو نەیدا دەرمانى، دەبی هەر پروات بۆلای یەزدانى، خۆ ئەو كاتەش دیتە بەرچاوى بارى تاوانى و لەبەرژانى مەرگ نیەتى و چانى، شەیتانىش ئەوكاتە خۆى پیشان دەدات وهك هاوزمانى و دەبی بەدۆستى گیانى بەگیانى و پى دەلی سوجدەیهكم بۆبە گەر بەچاویشى ئەوسەختیەت دەرواو دەكهویتە ئاسانى، خۆ ئەگەر واى كرد ئیتر ئەوهیه سەلبى ئیمانى، خواپەنامان بدات.

۲۹) جا كابرای گیان گەیشتو بەگەر، قاچەكانى بە دەورى یەكدا بادەخۆن چونكه تازە گیانى تیدا نەماوه و شل و خاودەبنەوه.

۳۰) ئەو رۆژە هەر بەرەو خواپە جیگای پالپۆهنانت خۆ متكردن و جیگای خۆ دزینەوت نیه،

۳۱) چونكه هەرگیز نەباوهرى بوەو نە نوژیشى كردو. واتە، نە كردارى دلى بوەو نە كردارى لەشى و هیچ چاكەیهكى نەبوە نە بەنهینى و نە بە ناشكرا.

۳۲) ئەك هەر ئەوه بەلكو وتویەتى هاتنى قیامەتیش درۆیه و گوئی پینهداوهو پشتى تیکردو.

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْجُبِ الْوَالِدُ الْعَاثِلَةَ ۚ (۲۰) وَذُرُونَ الْأَخْرَةَ ۚ (۲۱) وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ۚ (۲۲)
إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۚ (۲۳) وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۚ (۲۴) تَنْظُرُونَ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۚ (۲۵)
كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۚ (۲۶) وَقِيلَ لَهَا فَاغْبِي ۚ (۲۷) وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۚ (۲۸) وَالنَّفْسُ
السَّاقِطَةُ بِالْسَّاقِ ۚ (۲۹) إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ۚ (۳۰) فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ۚ (۳۱)
وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ (۳۲) ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ۚ (۳۳) أَوْلَىٰ لَكَ
أَوْلَىٰ ۚ (۳۴) ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۚ (۳۵) أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۚ (۳۶)
أَلَمْ يَكُ نَظْمَةً مِّن مَّن مِّنِّي يُعْنَىٰ ۚ (۳۷) ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فَمَخْلَقَ فَسَوَّىٰ ۚ (۳۸) جَعَلَ مِنْهُ
الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ۚ (۳۹) أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَيَّ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۚ (۴۰)

سُورَةُ الْإِنشَاءِ ۚ ۷۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ۚ (۱)
إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِّن تُّفَافٍ أَمْشَاجٍ بَتَّلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا ۚ (۲) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ۚ (۳)
إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَكِينًا وَاعْلَلَّا وَسَعِيرًا ۚ (۴) إِنَّ
الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِّنْ كَأْسٍ كَانَتْ مِرْجُوحًا كَأْفُورًا ۚ (۵)

لەبەر خۆشى دنیاومەستبونی بەپله و سامانەکهیهوه ئامادهیش نیه فیرى ببیت! بەراستی موسیبهتییكى زۆر گەورەیه، جاوهرن گوی لەخالقى خۆتان بگرن بزانی چى دەفهرموی:

۲) بزانی، یان نەكەن، كارى وا بكەن پشت بكەنە قورئان، بەلكوئۆپه ئەودنیایهیه كه بەپهله لەدەستتان دەردەچیت ئەوهتان خۆشدهویت و هەربەهوهوه سەرگەرمەن؛

۳) خۆ وازىستان لە دواڕۆژ هیناوهو ئیشى بۆناكەن كه هەر ئەو هوش مالى نایندەتانه!

۴) جا قیامەت كه هات، ئا لەو رۆژەدا كه سانئىك هەن كه دەمو چاويان لەكهیف و شادمانیدا دەدرەوشیتەوه.

۵) چونكه ئەوانە لەو رۆژەدا تەماشای پەرورەدگارى خۆیان دەكەن، لە فەرمودەدا هاتو كه پیغەمبەر ﷺ فەرمویەتى: {إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ عَيْنًا/الْبَخَارِ/ بىگومان ئۆپه بەم زوانه بە ناشكرا پەرورەدگارى خۆتان دەبینن} واتە، لە رۆزى قیامەتدا. وه چەندین فەرمودەى تر هەیهكه هەرئایەتەكه خۆى و ئەم فەرمودەیه بەسە بۆ خاوهن باوهران.

عەبدوللاي كورې عەباس و موقتيل و كەلبى دەلئىن: لە مەدینەدا
ھاتووتە خواروھ، ئىمامى مسلم ھىناوھىتى كە پىغەمبەرى
خودا ﷺ: لە نوڭزى بەيانى رۇزى جومعەدا لە ركاتى يەكەمدا
(الم، تنزىل) سەجدەو لە ركاتى دووھەمدا ﴿هَلْ أُنِى عَلَى الْإِنْسَانِ﴾
ى خويىندوھ.

بەناوى اللہ ى زۆربەسۆزوبىنھايەت مېھربان

۱) بېگومان بەسەر مرۇفدا ماوھىەك لەم رۇزگارە تىپەرىپوھ كە
ئەو شتىكى وانەبوھ كەباسكرىت، لەبەر سوكى و لاوازی ئەم
مرۇفە، سەرھتا لە خاك و قورۇ قورۇ مچ و قورۇ وشك بوى
وھكو: گۆزەو پاشان گىانى تىكراو رېزى لىنراو جارىكى تر اللہ
دروستكردى مرۇفى گواستەوھ بۇ شىوھىەكى تر وھكو دەفەرموى:

۲) بېگومان ئىمە (پاش نادەم) ئەم مرۇفەمان دروستكرد لە
دۆپەھىەك ئاوى شەھوتى تىكەلاو لەئاوى پىاو و ئافرەت لە
رەحمى ئافرەتدا، كەتافى دەكەپنەوھ، جا كردومانە بە مرۇفەكى
بىسەر و بىنەر تا ئايەتەكانى ئىمە بىسىت و نىشانەكانى ئىمە
چاو پىبەكوھىت و بە نارەزۆى خۆى رىگای چاك يان خراپ بگرىت،
تا لە رۇزى دواپىدا ھىچ بەھانەھىەكى نەبىت .

۳) بېگومان كە ئىمە رىگای راستمان پىشانداوھ، جا يان
سوپاسگوزارو پەپرەوىكەرى رىگای راستە يان سىلەو پىنەزانە،
پىغەمبەرى خوا ﷺ بەكەعبى كورى عوجرەى فەرمو: { أُعِيدُكَ
بِاللَّهِ يَا كَعْبُ بْنُ عُجْرَةَ مِنْ أُمَّرَاءِ يَكُونُونَ مِنْ بَعْدِي فَمَنْ عَشِيَ أَبُوَابِهِمْ
فَصَدَّقَهُمْ فِي كَذِبِهِمْ وَأَعَانَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ وَلَا يَرُدُّ
عَلَيَّ الْحَوْضَ وَمَنْ عَشِيَ أَبُوَابِهِمْ أَوْ لَمْ يَعْشَ فَلَمْ يُصَدِّقَهُمْ فِي كَذِبِهِمْ وَلَمْ
يُعْنَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ فَهُوَ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ وَسِرِّدْ عَلَيَّ الْحَوْضَ يَا كَعْبُ بْنُ
عُجْرَةَ الصَّلَاةُ بُرْهَانٌ وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ حَصِينَةٌ وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْحَطِيئَةَ كَمَا
يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ يَا كَعْبُ بْنُ عُجْرَةَ إِنَّهُ لَا يَرِئُو حَمَّ نَبْتٍ مِنْ سُحْتٍ إِلَّا
كَانَتْ النَّارُ أَوْلَى بِهِ / الترمذى. صححه الالبانى / لەخوا بۆت داوادەكەم كە
لەخرابى ئەمىرانىك بىتپارىزىت كەلەپاش من دىن ، ئەوسا
ھەر كەسىك بچىتە لايان و باوهر بكات بە درۆكانيان و يارمەتيان
بدات لەسەرستەمەكانيان، ئەوسا ئەوھ لەمن نىھ و منىش لەونىم
لەسەر حەوز نايەتەلام، ئەوسا ھەر كەسىك بچىتە لايان يان ھەر
نەچىتە لايان و باوهر نەكات بە درۆكانيان و يارمەتيان نەدات
لەسەرستەمەكانيان، سا ئەوھ لەمنە و منىش لەئەو، بەمزوانەش
لەسەر حەوز دىتەلام، ئەى كەعبى كورى عوجرە نوڭز بەلگەھىەو
رۇز و سىپرىكى پارىزەرەو چاكە تاوانەكان رەش دەكاتەوھ
ھەرەك چۆن ئا و ناگر دەكوژىنئىتەوھ، ئەى كەعبى كورى عوجرە
ھەر گۆشتىك بەحەرەم گەورەبىت ناگر شايستە ترە پىي {

۳۲) پاشان بە لارەولەنجەو خۇبادانەوھ چوھتە لای خاوخىزانى
لە دنىاداو پاشەرۇز و حىساب و تۆلەى بەراست نەدەزانى، ئىنجا
پەرورەدگار روى سەرزەنشتى تىدەكات و دەفەرموى:

۳۳) بەئى شايستەھىە بۇ تۆ ئاوا لە خۆت بايى ببىت و باوهر بە
دروستكەرى خۆت نەكەھىت؛ سا ھەرئەوھ باشە بۆت؛

۳۴) پاشان ھەر ئەوھ شايستەى تۆيە، سا ھەرئەوھ باشە بۆت؛
بەراستى ئەمە ھەرپەشەھىەكى زۆر توندە لەلايەن خالىقى مرۇفەوھ
بۇ ئەو مرۇفە بىباوهر و نەمەك نەناس و سىلەھىانە كە رېزى
پەرورەدگارى خۇيان ناگرن و بەندايەتى بۇ ناكەن، ئىنجا
دەفەرموى:

۳۵) ئايا ئەم مرۇفە خوانەناسە پىي وايە ھەر بە بىھودەھىە و
وازی لى ھىنراوھ كە چى دەكات بىكات و چۆنى پىخۆشە وھە
بكات و بەر حىساب و سزا ناكەوھىت؛ جا ئەوخودايەى كە دانايە
چۆن ئىشى بىسودى وادەكات؛

۳۶) ئايا ئەوھكەسە دۆپەھىەك شەھوت نەبوھ كە فەرداوتە
ناو رەحمى دايكەوھ؟

۳۷) پاشان بوھتە خويىنىكى مەيو ئەوسا دروستىكرد، ئىنجا
رىكوپىكى كرد؟

۳۸) جا لەوھش كرىدى بە جوت نىرو مى؟

۳۹) ئايا زاتى ئاوھە ناتوانىت مردوان زىندو بكاتەوھ؟
پىغەمبەرمان ﷺ ھەر كات ئەم نايەتەى دەخويىندەوھ دەپفەرمو:
{ سُبْحَانَكَ قَبْلَى / ابوداود، صححه الالبانى / واتە پاك و بىگەردى ھەر
بۆتۆيە جا چۆن ناتوانىت { بىگومانە كە مردو زىندوكردەوھ
ئاسانترە لەو دروستكردەى سەرھتا، دەى ئەگەر خۆت بە
رۇشنىرو لىزان دەزانىت و ئاگات لە سەرھتاي دروستبونى خۆت
ھەيە ئىتر بۆجى دەبىت لە زىندوكردەوھى دووبارە دوودل بىت؟
ئايا پىت وايە ئەو پەرورەدگارەى كە دروستى كرديت ناتوانىت
پاش مردن زىندوت بكاتەوھ؟ جا پىر بەدل بلى: سُبْحَانَكَ قَبْلَى.

سورەتى ئىنسان كە سورەتى حەفتا و شەھەمى قورئانە، زۆربەى
رافەكاران بەلايانەوھ وايە كە لە مەدینەدا ھاتووتە خواروھ، سى و
يەك ئايەتە، و تراوھ بەگوپرەى دابەزىن نەوھدو ھەشتەمىن
سورەتەو پاش سورەتى (الرحمان) و پىش (الطلاق) دابەزىوھ،
سورەتى (ھل آتى) و (الدھر) ىشى پىدەوترىت.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِالْأَنْدَرِيخِ وَأَيْمُونًا
يَوْمًا كَانَ شَرْهُهُمُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعَمُونَ الْأَطْعَامَ عَلَىٰ حَيْثُ مَسَكِنَتِنَا
وَيَسْمَآءَ أَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا
﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَتَطِيرًا ﴿١٠﴾ فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ
الْيَوْمِ وَلَقَّعَهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزَّئَهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا
﴿١٢﴾ مُتَّكِبِينَ فِيهَا عَلَىٰ الْأَرْبَابِ لَا يُرُونَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَرْجُلُهُمْ مُطَافُئًا نَدِيلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِمَائِنَةٍ
مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٥﴾ قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنَافِيهَا تَسْمَىٰ سَلْسَبِيلًا
﴿١٨﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثورًا
﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتُ شِمْرًا رَأَيْتُ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُدُسٌ
حُمْرٌ مُّسْتَبْرَقٌ وَحُلُوعٌ مُّسَآوِرٌ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُم جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا
نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعِ
مَنْهُمْ ءَاتِمَا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

وه لهریواتی تری ئەم فەرمودەدا هاتووەکە: { لِكَعْبِ بْنِ عَجْرَةَ
أَعَادَكَ اللَّهُ مِنْ إِمَارَةِ السُّفْهَاءِ قَالَ وَمَا إِمَارَةُ السُّفْهَاءِ قَالَ أَمْرَاءُ يَكُونُونَ
بِعَدِي لَا يَقْتَدُونَ بِهَدْيِي وَلَا يَسْتَنْوُونَ بِسُنَّتِي ... يَا كَعْبُ بْنُ عَجْرَةَ
النَّاسُ غَادِيَانِ فَمُبْتَاعٌ نَفْسَهُ فَمُعْتَقُهَا وَبَائِعٌ نَفْسَهُ فَمُؤَبِّقُهَا / أحمد، صحيح
لغيره: الألباني / ئەى كەعبى كورى عوجره داواى پەنات بۆدەكەم له
خوا لەئەمیرایەتى نەفامەكان وتى: كامەيه ئەمیرایەتى
نەفامەكان؟ فەرموى: ئەمیرانیكن كەلەپاش من پەيدا دەبن
نەپەپرەوى رینماییه‌كانم دەكەن و نە رى و شوینی من
دەگرن... (وەك پيشووايه تا) ئەى كەعبى كورى عوجره هەمو
مروفيك كە رۆژ دەكاتەوه ئەوسا فرۆشەرى نەفسى خۆیەتى جا
يان دوچارى سزای دەكات يان له سزا رزگارى دەكات }

﴿٤﴾ بیگومان نایمە نامادەمان کردووە بۆ خوانەناسان زنجیرگەلى
پيون کردنیان و تەوقەگەلى دەست و مل بەستنیان و ناگرى
بئیسەدار.

﴿٥﴾ بە بیگومان كە چاكەكاران بەپیاڵەى پر لە شەراب دەخۆنەوه
كە كافورى تیکە لاوه،

﴿٦﴾ كە چاوگەپەكە كە بەندە شایستەكانى اللّٰه له‌ویدا
دەبخۆنەوه و بۆ هەر جیگایەك كە مەبەستیانە له مال و كۆشك و
كۆریان دەبەن و بەكەیفى خۆیانە له‌كۆئ و چۆن و چەندیان

بیهویت وای لێدەكەن، جا پەرورەدگار وەسفی ئەو بەندە
چاكانەى خۆیمان بۆ دەكات و دەفەرموى:

﴿٧﴾ ئەوانە ئەو كەسانەن كە هەر شتێك لەسەر خۆیان دادەنن
جى بەجیى دەكەن و له رۆژێك دەترسن كە سەختى و دژوارىەكەى
هەمو لایەك دەگریتەوه.

خاتون عائیشەى داىكى باوەرداران (خوا لى رازى بىت)
هیناویەتى له پيغەمبەرى خواوە ﷺ كە فەرمویەتى: { مَنْ نَدَرَ أَنْ
يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعهُ، وَمَنْ نَدَرَ أَنْ يَعْبِيَ اللَّهَ فَلَا يَعْبِهِ / البخارى / هەر
كەسێك لەسەر خۆى دانا كە بەندایەتى خودا بكات با بەندایەتى
خودا بكات و نەزەرەكەى خۆى بداتە سەر، وه هەر كەسێكیش
لەسەر خۆى پيويست کردوه كە نافرمانى اللّٰه بكات قسەكەى خۆى
نەباتە سەروى فرمانى اللّٰه نەكات } . جا پەرورەدگارمان درێژه
بە وەسفى بەندە چاكەكانى خۆى دەدات و دەفەرموى:

﴿٨﴾ جا ئەوانە كەسانێكن كە لەو خواردنەى خۆیان حەزبان
لێیەتى بەشى كەمدەست و هەتیو و گىراو دەدەن.

﴿٩﴾ جا دەلێن: نایمە هەر لەبەر خاترى رەزامەندى اللّٰه
خواردنەتان پێدەدەین، له نێووه پاداشت و سوپاسمان ناویت.
موجاهید و سەعیدى كورى جوبەیر دەلێن: بە خوا بەدەم ئەم
قسەیان نەدەكرد، بەلام خوا دەیزانى بەناو دلێان جا سوپاسى
کردون لەسەر ئەو كارە جوانانەیان تا زیاتر سوربن لەسەر شتى
چاك و مروفدۆستى، دیارە كاتى دابەزینی ئەم نایەتە
موسلمانەكان ئەسیریان له ژێر دەستدا نەبوو كە وابو ئەم چاكەپە
كە ئەم پیاو چاكانە كرديانە بەرامبەر بە ئەسیری كافر بوو، جا
ئەمەپە سروشتى چاكە كردن و مروفدۆستى له ئیسلامدا
كە چاكەیان لەگەل دوزماننى خۆیاندا كردوه، ئەمروۆ موسلمان
برای موسلمانى خۆى دەگریت و هەمو جۆرە نازاریكى دەدات
لەوانەش برسى كردن؟! جا ئەو پیاو چاكانە دەیانگوت:

﴿١٠﴾ بیگومان نایمە له پەرورەدگارى خۆمان دەترسین له رۆژێك
كە زۆر مۆن و پرغەم و پەژارەپە بەلكو رزگارمان بكات.

﴿١١﴾ جا اللّٰه له خراپەى ئەو رۆژه پاراستنى وه بە شادى و
خۆشپەوه هات بەدەمیانەوه و پاداشتى دانەوه.

﴿١٢﴾ جا بەهۆى خۆراگریانەوه بە باخچە و پۆشاك و رایەخى
هەوریشم پاداشتى دانەوه،

﴿١٣﴾ لەناویدا لەسەر تەختەكان شانیان داداوه و جاویان ناکەویت
نە بەگەرمایى خۆرو نە بەسەرمایى وهك زستان ، بەلكو كاتیكى

مام ناوئندە نە گەرمەو نە ساردەو روناكەكەشى وەكو كاتى روناكى بەيانىە تا خۆر دەردەكەوئیت.

۱۴ سیبەرى درەختەكانى ئەو باخچەپە ھەمیشە نزیکە لییانەو ھەمەو مەوگانیشى رامو گەردنكەچ كراون چۆن گەردن كەچك، ھەرچۆنكە بن بە پېو ھەرچۆنكە دانىشتن یان پاكشان ھەرکە ئارەزۆى مەو بەكەن دیتە بەر دەستیان و تەنھا لیكردنەو ھەرچۆنكە ئەرکى سەرشانیانەو ھیچى تر، وەك پیغەمبەرمەن ﷺ دەفەرموی: {إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَأْكُلُونَ مِنْ ثَمَرِ الْجَنَّةِ قِيَامًا وَقُعُودًا وَمُضْطَجِعِينَ/ البیهقی، الألبانی: صحیح لغیرہ/ خەلکى بەھەشتى لەمەوگانى دەخۆنەو بەپېو بەدانىشتوى بەراکشوى}.

۱۵ جا بەناویاندا دیت و دەبریت دەفرانىكى زیوى و گۆزەى بیدەست و لولە ھەرەو ھەروەكو شوشە وان لە دەردەو ناویان دەبیریت،

۱۶ دەفرانىكى لە زیو بە ئەندازەى پیویست بى زیادو كەم نامادەكراون.

۱۷ لەناو ئەو باخچەدا شەرابیان پیدەردیت بە پیالەپەك كە زەنجەفیلی تیکەلە،

۱۸ كە چاوەگەپەكە لەناویدایەو پیى دەوتریت: سەلسەبیل.

۱۹ مندالانىك كە ھەمیشە ھەر مندالان (كە بۆ خزمەتكردن دانراون) بەناویاندا دەگەرپن، ھەر كاتیک بیان بینى وادەزانى مروارین پرژینراون ئەوئندە پاك و خاوین و سپی و جوانن. ئەى مرؤفى ژیر پەرەردگارت ئا ئەوئى بۆ نامادەگردویت، بۆچى ئەوئندە بەم دنیا كۆتاو پر لەدەردەسەریبە سەرگەرمیت و بۆ ئەو دنیا ھەمیشەپى و پر نازو نەعمەتە كیبەركى ناكەیت؟!

۲۰ جا ھەر كاتیک ئا ئەو جیگایەت بینى چاوت بە نازو نەعمەتى فرەوان و مولگیكى گەورە دەكەوئیت.

۲۱ جا بە پۆشاكى تان و پۆ ھەوریشمى سەوزو ناسك بۆ ژیرەو ھەرچۆنكە بۆ سەردەو خویان پۆشیو ھە دەستبەندى زیو رازینراونەتەو ھەرچۆنكە پەرەردگاریان شەرابى پاك و خاوینیان بى دەدات، نەك وەكو شەرابە بۆگەنەكەى دنیا كە زۆر كە لە

نەزانان خویانى پی بیھوش و سووك دەكەن و خویان لەو شەرابە پاكە بیوئى دەكەن، ئینجا پییان دەفەرموی: بیوئى دەكەن، ئینجا پییان دەفەرموی:

۲۲ بیگومان ئەمە پاداشتى كارە چاكەكانى ئیوئەپەو كارو كۆششتان ریزلیگراو و سوپاسكراو. لە فەرودەى سەحیحدا ھاتوو كە خوی گەورە بە ئاخەر كەسك لە ئاگر دەردەچیت و ئاخەر كەسكە كە دەچیتە بەھەشتەو دەفەرموی: {إِنَّ لَكَ مِثْلَ الدُّنْيَا وَعَشْرَةَ أَمْثَالِهَا/ البخاری/ بیگومان بۆ تۆپە بە ئەندازەى دنیاو دە بەرانبەرىشى} جا ئەمە بەشى ئاخەر كەس بیت دەبیت بەشى مام ناوئندەكان و سەرتایبەكان چەند بیت؟ تا ئیرە باسى پاشەرۆژ بو (المعاد) ئینجا دەیتەو سەر باسى پیغەمبەرایەتى و ناسینی خواو یادكرنى بەكورتى (المبدأ أو النبوة) و دەفەرموی:

۲۳ بیگومان ئیمە ئەم قورئانەمان ناردوئە سەر تۆ بە ناردنیكى ريك و پيك و هیواش هیواش.

۲۴ سا تۆیش بۆ فەرمانى پەرەردگارت خۆگرەو بە گوئى هیچكام لەوانە نەكەیت نە گوناھكاریان و نە خوانەناسیان. تۆ بەردەوام بە لەسەر گەیاندى پیامەكەت و دلت ھەر لای ئیمە بیت.

۲۵ یادى ناوى پەرەردگارى خۆت بكە بە بەیانیان و بە ئیواران.

۲۶ وە لە بەشكى شەودا ئەوسا بەندایەتى ئەوزاتە بكەو سوجدەى بۆ ببەو تەسبیحاتى ئەو زاتە بكە لە شەو دەردەكاندا ، دەگونجیت مەبەست نوژكردن بیت وە ئەمە ھەر پینج كاتەكە دەگریتەو و اتە ھەموكاتیک خوی خۆت لەبیر نەچیت.

۲۷ بیگومان كە ئەوانە دنیایان خۆش دەوئیت و وازیان لە رۆژى زۆر سەخت و گران كە قیامەتە هیناو ھەستویانە پاش گوئیانەو.

۲۸ ئیمە دروستمان كردن و ھەمو سەرجمەسەرەكانى لەشیانمان بە توندی بەست بەیەكەو ھەرچۆنكە بتمەمان كردن و ھەر كاتیکیش ئارەزۆمان لى بیت دەیانگۆرینەو بە كەسانىكى وەكو خویان و ئەوان لەناو دەبەین، واتە ژیانتان ئەمانەتیکە و ھەر كاتیک و یستمان لیتان وەردەگرینەو ھەرچۆنكە تا دنیايش ماو ھەر خەلگى تری

مَا أَعْلَمُ لَصَحْحِكُمْ قَلِيلًا وَلَبِكَيْتُمْ كَثِيرًا وَمَا تَلَدُّدُكُمْ بِالتَّسَاءِ عَلَى الْفُرْشِ
وَحَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعَدَاتِ تَجَارُونَ إِلَى اللَّهِ لَوَدِدْتُ أَنِّي كُنْتُ شَجْرَةً تُعْصَدُ
/الترمذی إلا أنه قال ما فيها موضع أربع أصابع، حسنه الألبانی/ بیگومان من شتیک
دهبینم که نیوه نایبین و شتیک ده بیسم که نیوه نایبین،
ناسمان چرکه چرکی دیت و ماق خویشتی که نه و چرکه چرکه چرکی
لی بیت چونکه جیگای چوار نه نگوشتی نیه مه گهر فریشته یه ک
به سوجه بردن بو خوا ناوچاوی له سهر دانابیت، به الله، قه سه م
نه گهر بزائن نه وهی که من دهیزانم که م پیده که نن و زور ده گرین و
خوشی و درناگرن له زان له سهر فهرشه کاند و دهر ده چون بو
به رزاییه کان له الله، ده پارانوه. نه بوزهر ده لیت: به راستی ناوتم
خواست که دره ختیک بومایه که بخورامایه و کوتایم پی بهاتایه {

سورتهی مورسه لات ۷۷

سورتهی مورسه لات یان (والمورسلات) که حه فتاو حه وته مین
سورتهی قورنانه، له مه ککدا هاتوته خواروه و په نجا نایه ته.
نومی فه زلی کچی حاریس ده لیت: { صَلَّى بِنَا رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي بَيْتِهِ
الْمَغْرِبِ فَقَرَأَ الْمُرْسَلَاتِ مَا صَلَّى بَعْدَهَا صَلَاةً حَتَّىٰ قُبِضَ ﷺ /النسائي،
صححه الألبانی/ پیغه مبهری خوا ﷺ نوژی مه غریبی بوکردین
له مائی خویدا، جا مورسه لاتی خویند که پاش نه وه نوژی
نه کرد هتا وه فاتی کرد {
به گویره دابه زین سی و سی هه مین سورته، واته له و سورته تانه یه
که له سهرتای هاتنی پیغه مبهروه ﷺ که هیشتا بانگه وازی
نیسلام ههر به نهینی بووه، له شه ویکدا که و تراوه شهوی عهره
بووه له شه شکه و تیک له مینادا نه سورته دابه زیوه،
عه بدولای کوری مه سعود ده لیت: { بَيْنَمَا نَحْنُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي غَارٍ
بَيْنِي إِذْ نَزَلَ عَلَيْهِ وَالْمُرْسَلَاتِ وَإِنَّهُ لَيَتْلُوهَا وَإِنِّي لَأَتْلُوهَا مِنْ فِيهِ وَإِنَّ فَاهُ
لَرَطْبٌ بِهَا /متفق عليه/ کاتیک که نیمه له خزمهت پیغه مبهردا ﷺ
بوین له شه شکه و تیکی مینادا نا له وده مه دا و لمورسه لاتی بو هاتو
نه وده خویند هوه و به راستی منیش له دهمی خویه وه وهرم گرت
هیشتا دهمی ته ریو به و سورته {

به ناوی اللهی زور به سوژو بی نهیایهت میهره بان

سویند به وانهی یه که له پاش یه که ره وانه ده کرین، فریشته،
یان پیغه مبهران که یه که میان نزیکتره.

جا به و بایانهی که به توندی هه لده که نن و دهنگیان لی

دیت و به چا و نابینرین و دارو دره ختان ده شکین. دایکی

باوهرداران عایشه ده لیت: هرکات بایه کی توند ده هات پیغه مبه
ده یفه رمو: { اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ
بِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ /مسلم وغيره/

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٣٦﴾ إِنَّ
هَؤُلَاءِ لَيُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا قَلِيلًا ﴿٣٧﴾ نَحْنُ
خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا مَثَلَهُمْ بَدِيلًا
﴿٣٨﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذْكَرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٣٩﴾
وَمَا نَشَاءُ وَلَا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنْ أَلَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤٠﴾
يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤١﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَأَلْصَقْتَ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنَّشْرَ نَشْرًا ﴿٣﴾
فَالْفَرْقَتِ فَرَقًا ﴿٤﴾ فَالْمُقَيَّدِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عَذْرًا أَوْ نَذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرْجَتْ ﴿٩﴾
وَإِذَا الْجِبَالُ سُفَّتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرَّسُلُ أُنْفَتْ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُخِّلَتْ
﴿١٢﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نُهَلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نَبَعَهُمُ الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾
كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

بو دروست ده که مین، نیتر بوچی نه وهنده دنیا تان خوش ده ویت
که دلنیا ن به جیی ده هیلن و قیامه تان ناویت که بو دی ده چن و
ههر گیز نایشتوانن ریگا به م گوړانکاریه ی په روه ردگارتان بگرن.

بیگومان که نه سورته ناموزگاریه جا ههر که سیك
ناره زوی نییه با به ره و په روه ردگاری خوی ریگا بگریته به رو واز
له گوناح و خرابه کاری به نییت.

نه وسا ناره زویش ناکه نن مه گهر ههر نه وهی که الله، ده یه ویت
(که واته ده بی زور له خوا بترسن و به گهر دن که چی یه وه داوای
یارمه تی لی بکن که یارمه تیتان بدات بو گه یشتن به خوشبه ختی
دنیا و قیامهت) بیگومان خودا زانو کار به چی یه،

ناره زوی له ههر که سیك بیت ده یخاته ناو نازو نیعمه تی
خوی و خوشبه ختی ده کات، جا ناماده ی کردوه بو سته مکارانیش
سزایه کی گه وروه به زان، سا مروف نه گهر ژیر بیت تا بتوانی
ده بی شه وو روژ له خوا بپارپته وه که رینمایه بکاتو بیگه یه نییت
به خوشبه ختی هه ردوو دنیا، چونکه کاتیک که مرد هه مو
شتیکی له ده دست دهرده چییت و چی کیلابیت نه وسا ههر نه وه
دروینه ده کات، چاک یان خراب. نه بوزهر ده لیت: پیغه مبه ره
نه سورته ی خویند هوه تا ته وای کرد جا فهر موی: { إِنِّي أَرَىٰ مَا
لَا تَرَوْنَ وَأَسْمِعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ أَطَّتِ السَّمَاءُ وَحَقٌّ لَهَا أَنْ تَنْطَأَ مَا فِيهَا
مَوْضِعَ أَرْبَعِ أَصَابِعٍ إِلَّا وَمَلَكَ وَاصِعٌ جَهَنَّمَ سَاجِدًا لِلَّهِ وَاللَّهُ لَو تَعْلَمُونَ

أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَى قَدْرِ
مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
أَلَمْ تَجْعَلِ الْاَرْضَ كَهَاتَا ﴿٢٥﴾ اَحْيَاءَ وَاَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ
شَاهِجَاتٍ وَّاَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
اَنْطَلِقُوا اِلَى مَا كُنْتُمْ بِهٖءِ تَكْذِبُونَ ﴿٢٩﴾ اَنْطَلِقُوا اِلَى ظِلِّ ذِي نُلْتٍ
شُعْبٍ ﴿٣٠﴾ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اَللَّهِبِ ﴿٣١﴾ اِنَّمَا تَرْمِي بِشَرِّ
كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَانَتْ جَمَلَتْ صُفْرًا ﴿٣٣﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هٰذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْبُدُونَ ﴿٣٦﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَاَلَا وَاَلَيْسَ ﴿٣٨﴾ فَاِنْ كَانَ
لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٣٩﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
ظِلِّلِ وَعِوْنٍ ﴿٤١﴾ وَفَوْقَهُمْ مَّمَا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا وَاَشْرَبُوا هَيْثَا
يَمَآكُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا وَتَمَنَعُوا قَلِيْلًا اِنَّكُمْ تُجْرَمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَرْكَعُوْا لَا يَرْكَعُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَيَلَّ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَاَيَّ حٰدِثٍ بَعَدَهُ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٠﴾

ئەى خوايه داواى چاكەى ئەم بايهت لى دەكەم وەچاكەى
ئەوشتەش كە تىيدايە وچاكەى ئەوش كەبۆى رەوانە كراوە،
وئەپەنەدەگرم بەتۆ لەخرابى ئەم بايه وخرابى ئەوشتەش كە
تىيدايە وخرابى ئەوش كەبۆى رەوانە كراوە

﴿٢﴾ جا سویند بەوانەيش كە بلاودەكەنەو هەورەكان بە
بلاوكردەنەو بە فەرمانى خوا دەبەن بۆ جىگای مەبەست و
هەندىك جارىش هەورەكە گال گال دەكەن و دەپەرەوينەو.

﴿٤﴾ سا سویند بەو فریشتانەش كە فەرمانى خودا دادەبەزین و
راست و ناراست لەهەك جیادەكەنەو

﴿٥﴾ جا سویند بەو فریشتانەش كە دەيگەيەنن بە پێغەمبەران
بە بى دەستكاری ئەو پەيامەى كە پيوسته پييان بگات.

﴿٦﴾ بۆ نەهيشتنى بەهانه يان بۆ ترساندنى ستمەكاران، خوا
ئەم پينج سویندەى خوارد كە،

﴿٧﴾ بيگومان ئەوێ كە بەئینتان پيادراو رۆدەدات واتە :
قیامەت دیت و لپیچینه وەتان لەگەندا دەكریت.

﴿٨﴾ جا ئەو كاتەى كە ئەستیرهكان كوژانەو.

﴿٩﴾ وە ئەو كاتەى كە ئاسمان كەلینی تیکراو لەتكرا .

﴿١٠﴾ وە ئەو كاتەى كە جیاكان لەناوبران و هیچ شوینەوارىكیان
نەما.

﴿١١﴾ وە هەر كاتێك پێغەمبەران كاتیان بۆ دیارى كراو دواخران.

﴿١٢﴾ بۆ كام رۆژ ئەو پێغەمبەرانە دواخران؟

﴿١٣﴾ بۆ رۆژى جیاكردەنەو دواخران، ئینجا دەفەرموی:

﴿١٤﴾ تۆ جوزانى رۆژى جیاكردەنەو چیه؟ لێردا باسى
رۆشكردەنەو رۆژەكە ناكات ، بەلكو باسى بەسەرھاتى خەلك
دەكات لەو رۆژەداو دەفەرموی:

﴿١٥﴾ واى، واوئەيلايە لەو رۆژەدا بۆ بيباوهران، جا بەمە كۆتايى بە
باسى ئەو خەلكەى رۆژى جیاكردەنەو دەهينيت و سرنجى خەلكى
دنیا رادەكيشيت بۆ ئەو بيباوەرەنەى پيش خويان بەلكو ئەمانيش
لەو پەندوهرگرن و دەفەرموی:

﴿١٦﴾ ئايا ئيمە مرۆفە خوانەناسەكانى پيشومان لەناونەبردن؟

﴿١٧﴾ پاشان هەروەكو ئەوانيشمان لیکرد ئەو گەلە خوانەناسەى
پاش ئەوانيش واتە تائەم سەردەمەى ئيوە هەمو گەليكى
تاوانبار و ملهورمان تيك پيك داو و لەناومان بردوون.

﴿١٨﴾ هەر ئاوهائيش دەكەين بە تەواوى تاوانبارانى ئیستا و
لەوانەى كە پاش ئەوانيش دین.

﴿١٩﴾ واى، واوئەيلايە لەو رۆژەدا بۆ بيباوهران كە سزای خوا
دادەباريت بەسەرياندا، ئینجا مرۆفە دەباتەو بۆ خۆناسين و
دەفەرموی:

﴿٢٠﴾ ئايا ئيوەمان لە ئاويكى بى نرخ دروست نەكردو؟

﴿٢١﴾ ئەوسا لە جیگایەكى بتەودا كە رەحمى دايكە جيمان
نەكردنەو؟

﴿٢٢﴾ هەتا ماوئەيهكى دیارى كەشەش مانگ يان نۆ مانگو
زیاتریش ، جا لەو ماوئەيهدا ئەو دلۆپە ئاوەمان كرد بەو مرۆفەى
كە بە شل و شوئلى دیتە ئەم جیهانەو كە توانای ميشولەيه كيشى
نيه كە لە خۆى دورى بخاتەو، ئەى كى لە رەحمدا پاراستويه تى و
ئەو ئەندامانەى پياداو و پاشان ئیستا فيرى ئەو كردو كە
مەمكى دايكى بگريت و بيمزيت؟ ئاشكرايه هەمو دەلین: اللّٰه
ئەگەر بە زمانى حالیش بيت، جا دەفەرموی:

﴿٢٣﴾ ئيمە توانيمان ئەو كارەگەر و گەرنگە بكەين ئاي چەند جوان
توانيمان ئەو كارە بكەين و چەند جوان ئەندازەمان گرت و ئەو
دلۆپە ئاوەمان ئاوا نەخش و نيگار لى پەيداكردو هیچ
شوینەوارىكى ئەو دلۆپە ئاوەشى پيوەنەماو، بە داخەو ئیستا
وا خۆى بادەداو بەدەعیه و فيزەو هاتوچۆ و قسە دەكات دەلتي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُوَ فِيهِ مُخْلَفُونَ ﴿٣﴾
 كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مَهْدًا ﴿٦﴾
 وَالْجِبَالَ أَوْدَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
 وَجَعَلْنَا أَيْلًا لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَدَّلْنَا
 فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
 أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَتَنَا ﴿١٧﴾ يَوْمَ بُفَعُ فِي السُّورِ
 فَنَاتُونَ أَقْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفِي حَتِّ السَّمَاءِ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
 الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّغْيِينِ
 مَأْبَأًا ﴿٢٢﴾ لَيْسَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾
 إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
 لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
 أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنتُ زَيْدِكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

هەرگیز سهرهتای خوئی نهزانیوهو خویشی نهناسیوه، بهراستی وایه چونکه نهو کهسهی که بهراستی خوئی بناسییت، خوایش دهناسییت، وه نهو کهسهیش که خوای ناسی ئاوا لوت بهرزو بهدهعهیوهو فیز نابییت.

﴿٢٤﴾ وای، واوهیلایه لهو رۆژهدا بۆ بیباوهراڤان.

﴿٢٥﴾ ئایا ئیمه زهویمان نهکرد به شوینی سهقامگیری و گردبونهوهو یهکگرتنتان و ههموتان لهناویدا کۆببنهوه،

﴿٢٦﴾ به زیندوو به مردوتانهوه؟

﴿٢٧﴾ جا ئایا لهناویدا چیا گهلی بهرزو بتهومان دروست نهکردوهو به ئاوی خویشیش ئاومان پینهداون؟ دهی بۆچی سوپاسی ئیمه ناکهن و پهپهروی پیغهمبهر ﷺ و بهرنامهکهی ناکهن و باوهپی پی ناهینن؟

﴿٢٨﴾ وای، واوهیلایه لهو رۆژهدا بۆ بیباوهراڤان.

﴿٢٩﴾ ئادهی برۆن بهرهو شتیك که به درۆتان دهزانی که قیامهتو سزایه.

﴿٣٠﴾ برۆن بۆ سیبهریك که خاوهنی سی شاخهیه چ له گهورهیدا بووه به سی بهشهوه لهسهر خاوهناسان یان مهبهست سی بهشه لهلای راستو لهلای چهپو لهسهر سهریانهوه.

﴿٣١﴾ جا نه سیبهریکه فیئکیان بکاتهوه، وه نه له بلیسهی دۆزهخ بیئیزیان دهکات.

﴿٣٢﴾ بهراستی نهو ئاگره بزوزکی وای لی دهبیتهوه دهلیی کۆشکه نهوهنده گهورهیه.

﴿٣٣﴾ جاله رهنگیشدا دهلیی وشتری زهرده نهوهنده زهرده رهش دهنویئیت.

﴿٣٤﴾ وای، واوهیلایه لهو رۆژهدا بۆ بیباوهراڤان بۆ دیمهنو بارودۆخ و گوزهرانی خاوهناسان، ئینجا پییان دهوترییت:

﴿٣٥﴾ نهمه رۆژیکه قسه ناکهن.

﴿٣٦﴾ ماوهی قسهکردنیشیان پیئادرییت جا با بههانه بهیننهوه، نهمه گالته پیگردنیانه نهگهر ماوهی قسهکردنیان پینهدرییت نهی چۆن وبه چی بههانه بهیننهوه؟

﴿٣٧﴾ وای، واوهیلایه لهو رۆژهدا بۆ بیباوهراڤان دهبی چۆن بییت دیمهنو بارودۆخ و گوزهرانی خاوهناسان، جا نهو دیمهنه دینیته بهراچومان وهک نهوهی کهئیستا لهویدا بینو دهفهرموی:

﴿٣٨﴾ نهمه رۆزی جیاکردنهوهیه کهئیوهو پیشوهکانیشمان لیردها کۆکردوهتهوه.

﴿٣٩﴾ نهوسا نهگهر فروفیلتان ههیه بۆ لابردنی ئەم بارودۆخهی خۆتان و دهتوانن خۆتان رزگار بکهن لهم سزایه که دهیبینن، دهی دهست بهکاربنو فروفیلی خۆتان بکهن، ئاشکرایه ههچیان پیئاکرییت، ههروهک له فهرمودهیهکی قودسیدا هاتوه کهخوا دهفهرموی: { يَا عِبَادِ اِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا صِرِّي فَتَضُرُّوْنِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُوْنِي / مسلم وغيره/ نهی بهندهکانم ئیوه ههرگیز ناگهن بهوشتهی که سودی منه تا سودم پیبگهیهنن، وه ههرگیز نایشگهن بهو شتهی که زیان بهمن بگهیهنییت تا زیانم لی بدن} کهوابو ئیمه تهنها بۆ ناوخۆمان ماوهمان پیئدراوه که زیان و سود بگهیهنن نهویش نهگهر خوا ئارهزۆی لیبیت، فیرعهون بۆ نهوهی موسا نهبییت ههزاران مندالی گوشت بهلام ﷺ موسای نارد له مالی فیرعهوندا گهوهی کرد، ههر ئەم داستانه که چهندنین جار له قورئاندا وتراوتهوه بهسه بۆ خاوهن باوهراڤان بۆ چاک کردنی بیرو باوهرهکهیان، ئای بهداخهوه چهندنین باوهردارمان ههیه بهلام موشریکه و بهندایهتیهکهی بهلاشه و ههچ سودیکی پیئادات.

﴿٤٠﴾ وای واوهیلایه لهو رۆژدا بۆ بیباوهراڤان. ئینجا پهروهردگار پاش سزای تاوانباران باسی پارێزکاران و پاداشتهکهیان دهکاتو دهفهرموی:

۳ ئەو ھەوالە گەورەى كە ئەوان ناكۆكن تىيدا ھەندىكىان باوهرىان پىي ھەيە ھەندىكى تريان بەرپاستى نازانن و ببىاوپەن پىي، ئىنجا خوا ھەرەشەيان لىدەكات و دەفەرموئ:

۴ بىگومان بەم زوانە دوزانن.

۵ لەپاشان بىگومان بەم زوانە دوزانن، چونكە بتانەوئ يان نا، پىدەگەن و بە چاوى خۆتان دەيبىنن، ئىنجا اللّ ھەندى لە دروستكراو ھەرەشەيان خوى كە بەلگەى ھىزو زانايى و دانايى خۇيەتى باسدەكات و دەفەرموئ:

۶ ئايا زەويمان نەكردو بە بىشكەيەك و رامو گەردنكەچمان نەكردو تا ئىو ھەسەرى بەسەنەو؟ لە وشەى (مھاد) ئەم سى شتە وەردەگرىن **يەكەم**: چۆن لەبىشكەدا ھەمو پىويستىەكانى مندال نامادىيە و پەكى بۇھىچ ناكەوئت، زەويش ئاوەھايە ھەر شتەك كە مرؤف پىويستى پىي ھەبىت نامادىيە تىيدا. **دوھەم**: بىشكە شتەكى جولىكەرە بەشپوھەك كە مندالەكە تىيدا بەسەستەو ھەك بەشپوھەك كە مندالەكە بترسىت و ئارام نەگرىت، زەويش ھەروا بەردەوام بەپەلە لەرؤيشتەدايە بۇھىنانەدى پىويستىەكانى مرؤف بەبى ئەوئى دانىشتوانى ھەستى پىبەكەن و ھەراسان ببن، **سېھەم**: بىشكە جىگايەكى كاتىيە ھەروھا ئەم جىھانەش جىگايەكى كاتىيە بۇمرؤف دەبى بەجىي بەئىت . ئىنجا دەفەرموئ:

۷ ئايا چىپاكانمان نەكردو بە مېخ بۇ راگرىكردى زەوى؟ ئەو پرسىارانە بۇ دان پىدانانە، واتە ھەق وايە ھەرچى زووتر وەلام بدەنەو و بلىن : بەئى ئەوھەمو شتەگرنگانە دەستكارى خۆتەو بۇ بەرژەوھەندى ئىمە وات لىكردون.

۸ جا ئىوھىشمان بە جووت دروستكردو و كرودمانن بە دوو بەشەو بەشەك نىرو بەشەك مى تا بەو ھۇيەو زەوى بكرىت و بەردى ئادەمى زىاد ببىت و لەگەل يەكتردا ئارام بگرن و بەسەنەو و خۇشەويستىان زياتر بكات بۇ يەكترى، وەك لە سورەتى (الروم) ئايەتى: بىستويەك دا دەفەرموئ: ﴿ھەندىك لە نىشانەكانى دانايى و ھىزى خوى ئەوھەكە لە خۆتان ھاوسەرى بۇ دروستكردون تا لەگەلیدا ئارام بگرن و لەناو تاندا خۇشەويستى و بەزەي بە يەكترى دروستكردو و دەفەرموئ:

۹ جا ئايا خەوھەكانتانمان بۇ نەكردون بەھوى پشودان و ئىسراحتان؟

۹۱ بە بىگومان تەواوى پارىزكاران وان لەژىر سىبەرى درەختە پانو پۇرەكانى بەھەشت و لەسەر كانى ئاوەكاندان،

۹۲ جا لەناو ميوەجاتىك دان لەوانەى كە ئارەزۇيان لىيەتى،

۹۳ كە پىيان دەوترىت: بەھوى ئەو كارە چاكانەى كە لە دنيادا كرودتانە بخۆن و بخۆنەو ھە نۇشى گيان و عافىيەتتان بىت.

۹۴ بىگومان ئىمە ھەرئاوەھا پاداشتى چاكە كاران دەدەينەو، پاداشتى ھىچ چاكە كارىك زايە ناكەين.

۹۵ واى واوھىلايە لەو رۇژدا بۇ ببىاوپەران. ئىنجا بەگالئەو لە دنيادا پىيان دەوترىت:

۹۶ بخۆن و كەمىك رابوئىرن بىگومان ئىو تەوانبارن.

۹۷ واى واوھىلايە لەو رۇژدا بۇ ببىاوپەران .

۹۸ خۇ ھەر كاتىك بەو تەوانبارانە بوترىت گەردنكەچ بكنە بۇ خواو بەندايەتى ئەو زاتە بكنە ئەوان لە خراپەى خۇيان پاشگەز نابنەو و گەردنكەچ ناكەن بۇ پەروەردگارىان.

۹۹ واى واوھىلايە لەو رۇژدا بۇ ببىاوپەران و تەوانباران. ئەم رستەيە دە جار لەم سورەتەدا و تراو، ئەگەرچى ئىمە ماناكانەيمان ھەر بە يەك شىو و تەو ، بەرپاستى ھەر كام لە جىگاي خۇيدا تامىكى تايبەتى خوى ھەيە. والله أعلم.

۱۰۰ سا نىتر پاش ئەو قورئانە پىر پەندو ئامۇزگارەي ئەى خوانەناسان بە كام قسەيەكى تر باوهر دەكەن؟ ئىمەش دەئىين باوهرمان ھەيە بە خواو بەپەراوھەكى.

سورتى (نەبە) كە ھەفتا و ھەشتەمىن سورەتى قورئانە، لە مەكەدا ھاتوھتە خوارو، چل ئايەتە و تراو بەگوئىرەى دابەزىن ھەشتاھەمىن سورەتە و پاش سورەتى (المعارج) و پىش (النازعات) دابەزىو. ئەم سورەتە بەم ناوانەش ناوبراو: (عم، التّساؤل، المّعصرات).

بەناوى اللّ ى زۇربەسۇزو بىنىھايەت مېھربان

۱ خواى دانا دەفەرموئ: ھاوەلدانەران دەربارەى چى پرسىار لە يەكتر دەكەن؟

۲ لەباەرى ئەوھەوالە گەورەو كە رۇزى قىامەتە پرسىار دەكەن؟! واتە: نەدەبو ئەو پرسىارە بكنە و گالئە بە ھاتنى ئەو رۇزە بكنە بەرپاستى نەزانن، بۇيە لەو بارەو پرسىار دەكەن.

التَّفَحُّتَيْنِ أَرْبَعُونَ قَالُوا يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَرْبَعُونَ يَوْمًا قَالَ أَبَيْتُ قَالُوا أَرْبَعُونَ شَهْرًا قَالَ أَبَيْتُ قَالُوا أَرْبَعُونَ سَنَةً قَالَ أَبَيْتُ ثُمَّ يُنَزَّلُ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيَنْبُتُونَ كَمَا يَنْبُتُ الْبَقْلُ قَالَ وَلَيْسَ مِنَ الْإِنْسَانِ شَيْءٌ إِلَّا يَنْبُتُ إِلَّا عَظْمًا وَاحِدًا وَهُوَ عَجْبُ الدَّنْبِ وَمِنْهُ يُرَكَّبُ الْخَلْقُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ /الشيخان/

له نیوان فویپدا کردنی مردن و فویپداکردنی زیندوبونه ودا چله، پرسیار کرا له نه بوهورهیره که راوی نهم فهرمودهیه، چل رۆژ؟ وتی: نازانم، چل مانگ؟ وتی: نازانم، چل سال؟ وتی: نازانم، له پاشان الله بارانیک له ناسمانه وه دهبارینیت نیوهیش زیندو دهبنه وه وهکو چۆن گیا سهوز دهبیت، هیچ پارچهیهک له لهشی مرؤفا نامینیت و دهرزیت بیجگه له و نیسقانه بچوکهی کۆتایی پشت (کلینچک) ی مرؤفا که نارزیت و له ویوه مهخوقات دروست دهکریته وه { بهلئ کاتیک که فو کرا به شهیبوردا هر له یه کهم شهیبوردا هه ندیک له مانه ی که له دواییدا باسیان دهفه رمویت پهیدا دهن و هه ندیک پاش شهیبوری دووهم روودهدات و پیتی (واو) تنها بۆ په یوه ندیه و هیچی تر نه وه ته دهفه رموی:

۱۱) جا ناسمان دهکریته وه و دهبیت به چه ندین ده رگا.

۱۲) وه چیاگانیش دهره وینرین و وهک سهرابیان لیدیت که له رواله تدا جیان به لام له راستیدا وهکو ته میکن که له پاشدا پارچه پارچه و ورد دهن وهکو لی شیکراوه و با لییان دهدات و دیانخاته ناو چال و چۆله کانه وه و زهویان پی تهخت و راست دهکاته وه وهک له سورته ی تاها نایه تی/سه دوپینج تاسه دوحوته دا باسی فهرمو. نیجا الله دهفه رموی:

۱۳) به راستی دۆزهخ بیس قهره و له و ناماده کراوه و چاوه پینانه و به دیواریک ی ناگری گه ماروی خه لکی داوه،

۱۴) بۆ سه رکهش و یاخیان هه رته وهیه چیگای گه رانه وه یانه ، بیانه ویت یان نه یانه ویت، بهلئ هه مو که سیک دهبیت به سه ر ناگری دۆزه خدا بروات جا نه گهر ماوه ی پیدرا نه وه ده په رپته وه، خو نه گهر ماوه یی پینه درا ده بی بجپته ناویه وه. وهک له سورته ی (مه ریم/نایه تی هه فتاویهک و هه فتاودودا دهفه رموی: ﴿هیچکام له نیوه نیه که ته یه رن بۆ به هه شت مه گهر به سه ر دۆزه خدا و نه وه شتیکی بیگومانه و بریار دراوه، له پاشدا نیمه نه وانیه که په ره یزکار بوون رزگار یان ده که ی، وه نه وانیه که سته مکار بوون له ناویدا ده یانه یلینه وه﴾، لیره ش دهفه رموی:

۱۵) چه ندین چه رخ له ناو نه و ناگره دا ده مینه وه. وشه ی (حقب) واته ماوه یه کی دیاری له کات، جا هه ندیک به هه شتا

۱۰) وه نایا شهومان بۆ نه کردون به پۆشاکیک که داتان ده پۆشیت تا تییدا بجه سیته وه و ناماده ی کارو ته لاش بن بۆ رۆژی پاشی؟ نه گهر خوا شهوی دروست نه کردایه کی ناوا کاتیکی بۆ دروست ده کردن بۆ حه سانه وه؟

۱۱) ده ی نایا رۆژمان نه کردوه به کاتیکی گونجاو بۆ کارو ته لاش بۆ په یداکردنی بژیویتان؟ جا حه ق وایه له شه ودا پشو بدهین و له رۆژدا کارو کۆشش بکهین که نه وه به سوده بۆژیان و ته ندروستیمان.

۱۲) جا له سه ر نیوه وه حه وت ناسمانی به هیزمان دروست کردوه.

۱۳) وه دامان ناوه تییدا چرایه کی زۆر به شه وق و پرشن گدار.

۱۴) جا له هه وره وه که به با پالی ده نیین بارانی زۆرتان بۆ دهبارینین. وشه (نَجَاجًا) به مانای رژاندنه، وهک بیغه مبه رمان

سه باره ت به نیشه گرنه گه کانی حه ج دهفه رموی: {أَفْضَلُ الْحَجِّ الْعُمْرُ وَالنَّجُّ/الترمذی. حه سنه لالیانی/ گه وره ترین نیشه گه کانی حه ج دهنگ به رزگردنه وهیه به زیکری خواو خوین رژاندنه به حه یوان سه ربهرین} نیجا خوا دهفه رموی:

۱۵) بۆیه بارانتان بۆ دهبارینین تا به و ناوه دانه ویله و گیاکان سهوز بکهین بۆ خۆتان و بۆ مه رومالاتان.

۱۶) وه بیستانی پر دارو درهختی جۆراو جۆرو به میوه ی رهنگاو رهنگیش. بهلئ به یهک ناوو له یهک خاکدا سه دان میوه سهوز دهکات و هه ریه که ی جۆریک میوه ده گریت، هه ر میوه یه کیش تامیکی تایبه تی خوی هه یه، کی ریشه ی نه و درهخته ی رینمایی کرد که چ تامیک له و خاکه دا هه لمزیت؟ جا یه کسه ر لیره وه به ره و کۆتایی ته مه نی نه م بونه وه ره سرنجمان راده کی شیت و دهفه رموی:

۱۷) به بیگومان رۆژی جیا کردنه وه ی چاک و خراب کاتیکی دیارییه و نه بیس ده که ویت و نه دوا ده که ویت به لکو له کاتی تایبه تی خۆیدا روودهدات.

۱۸) نه و رۆژه ی که فو ده کریت به شه یبوردا. بهلئ هه روهک له دنیدا فه رمانده و خاوه ن ده سه لاتان نه گهر نی شیکی گرن گیان هه بی ت شاور لیده دن تا هیزو سه ربازانیان کۆبینه وه و مه به سته که ی پیرابگه یه نن هه ر ناوه ها کاتیک خوا ویستی خه لکی زیندو بکاته وه فه رمان ده دا فو به شه یبوردا ده کریت، جا خه لکی هه ر یه که له چیگای خۆیدا زیندو ده بیته وه، نه وسا هه موتان پۆل پۆل به ره و مه حشه ر دین، بیغه مبه ری خوا دهفه رموی: {مَا بَيْنَ

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۚ ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۚ ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۚ ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ۚ ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا ۚ ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ۚ ﴿٣٦﴾ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۚ ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَن أَدْنَلَهُ الرُّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۚ ﴿٣٨﴾ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَن
 شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَتَابًا ۚ ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنْزَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا ۚ ﴿٤٠﴾

۴۶

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

۷۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۚ ﴿١﴾ وَالنَّشِيطَاتِ تَشَاطُفًا ۚ ﴿٢﴾ وَالسَّيِّحَاتِ سَبَعًا
 ۚ ﴿٣﴾ فَالسَّيِّقَاتِ سَبَقًا ۚ ﴿٤﴾ فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا ۚ ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ
 ۚ ﴿٦﴾ تَتَّبِعُنَّ الرَّادِفَةَ ۚ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۚ ﴿٨﴾ أَبْصَرُهَا
 خَشَعَةٌ ۚ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَيْنَا لَمْرُدُّوْنَ فِي الْخَافِرَةِ ۚ ﴿١٠﴾ أَيْنَا ذَا كُنَّا
 عِظْمًا تَخْرَجُ ۚ ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۚ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۚ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۚ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۚ ﴿١٥﴾

کاتهدا ئاوهها ئاوموید دهکرین، ئینجا الله پاش باسی خرابه کاران و سزاگان باسی بیاو چاکان و پاداشته گانان دهکات و دهفهرموی:

۳۱ بهراستی بو پاریزکاران جیگای خوش ههیه و رزگارن له نییش و نازارو ههموغم. وه ئامادهیه بو ئهوان،

۳۲ چهندنین بیستان و چهندنین باخچهی تری.

۳۳ خو بویشیان ئاماده کراوه کچانی مه مک خرپی هاوسن و سالی خویان. وشهی (کواعب) بهو ئاوفره تانه دهئین: که مه مکیان فیته و لارنه بوته وه چونکه کچنانیکی تازه پیگه یشتوی دست لی نه که وتون.

۳۴ ههروهها بو پاریزکاران ههیه شهراپی خوشمهزه، یهک له دوا یهک پهرداخ ی پر له شهراپی پاک و پالفته یان پیده دریت.

۳۵ جا لهو جیگا پر له سهیرو سهفادا هیچ قسهیه کی بیسودو هیچ تاوانیک نابیستن ویه کتر ناخن بهدرؤوه. به لگو ههر قسهی پاک و جوان و سهلامکردنه و ههمویان رینک و پینک و بیعه یین و له زیانیکی ناسوده و به خته و مریدا دهژین.

۳۶ ئه وهی که باسکرا بو پاریزکاران پاداشتیکی گه وره ی پهروه ردارت بو که به خشی بهوان به لیشاوی وبه زوری که

سالی ههر سالی سیسه دو شهست رۆزی ههر رۆزی ههزار سالی خومان مانای کردوه. ئهوانه کین؟ ئهوانه که سانیکن که باوه رپان به رۆزی قیامهت و ئایه تاکانی پهروه ردارگاره نه بو وه واته کافر یون، جا کافران بو ههمیشه ی له ناو ئاگر ده مینینه وه و مه به ستیش له ئایه ته که ئه وه نیه که له دوا ی تهواو بونی ئه و ماوه یه ئاگری دۆزهخ و سزای کافران نامینیت، دهقه کانی قورئان ئه وه دهگه یه نن که کافران و موشریکان و مونافقان بو ههمیشه له ناو ئاگری دۆزهخدا ده مینینه وه و رۆژیک نایهت که رزگار بین، ههرگیز ناشمرن له ناو ئه و سزاو ئاگردها، جا له پاش تهواو بونی ههر ماوه یه که له سزادانی بیباوه ران، سه ر له نو ی سزادانیکی تر ده ست پیده کات، ههروهک له ئایه تی دواتردا ده فهرموی: ﴿جا ئه ی بیباوه ران ئیمه بیجگه له سزا شتیکی تر تان بو زیاد ناکه یین﴾ جا ههر له بهر ئه مه یه که هه ندی له سه له ف و تو یانه (یس للاحقاب عده الا الخلود البغوی) بو ئه حقاب ماوه یه که نیه بیجگه له هه میشه یی)

۳۴ هیچ ساردیهک و هیچ خوارنه وه یه کی تیداناخونه وه.

۳۵ مه گه ر ئاوی داخ و خوین و زوخاوی دۆزهخیان کاتی که نزیکه ده میان ده که نه و بو خواردنه وه چه رمی دهم و چاویان ده که ویته ناویه وه و کاتی ده ی شخونه وه ریخوله گانان پارچه پارچه ده کات، وهک له سورته ی (محمد) دا فهرموی، ئه مه ش توله ی کاره ناپه سه ندو خرابه گانیا نه و سه تمیان لی ناکریت، وهک ده فهرموی:

۳۶ ئه مه توله یه کی ریکه له گه ل کرده وه گانیا ندا.

۳۷ بهراستی ئهوانه چاوهروانی هیچ حیسابیکان نه ده کردو باوه رپان پی نه بو.

۳۸ جا بیباوه ربون به نیشانه گانی ئیمه ئه و ههمو به لگه گه وره و گرنگه یان به راست نه ده زانی.

۳۹ خو ئیمه ییش ههمو شتیکنان له پهراوی تایبه تی خویاندا تومار کردوه و هیچمان لی نه گو راره و هیچیشمان لی ون نه بو، له و رۆزه دا ههر که س به گو پره ی کرده و ی خوی حیسابی له گه لدا ده کریت و به تاوانباران دهوتریت:

۳۰ دهی سا بچه ژن پاداشتی کرده وه خرابه گانان، با دلنیا بن که ئیمه بیجگه له سزا شتیکی تر تان بو زیاد ناکه یین. واته له و

بهسیان بو. ئینجا الله باسی مولک و دهسهلاتی خوئی دهکات و دهفهرموئی

۳۷

پهروهردگار ت ئه و زاته یه که خاوه و پهروهردگاری ئاسمانان و زهوی و ئه و ی که له نیوانیاندا ههیه و بیسنور بهسۆزه، هیچ کهس ناتوانیت پیشهکی قسهی لهگه لدا بکات له ترسو سامدا ههتا خوئی ماوهی پینه دات، وهک له سورتهی (هود) له نایهتی سه دویه نجادا دهفهرموئی: ﴿رُوِّزِيكَ دَيْتَ كَه هِيَجْ كَه س نَاتَوَانِيَتْ قَسَه بَكَات مَهْگَه رْتَه نَهَا بَه ئِيْزِي نَهْ و زَاتَه﴾ لیرهش دهفهرموئی:

۳۸

له و رۆژدها رۆح و فریشتهکان هه مویان ریز دهبین و هیچ کهسیان قسه ناکات، تهنه ئه و کهسهی که په حمان ئیزنی بدات و قسهی راست و دروست بکات و له دنیا دا قسهی راست و دروست بو بیت واته ئه هلی ته و حید بو بیت، له باره ی (رۆح) هه و جهند قسه کراوه له وانه: **یه که م:** گیانی نه وهی ئادم. **دو وه م:** نه وهی ئادم. **سیه م:** دروستکراو یکن له دروستکراوهکانی خوا له سه ر شیوهی نه وهی ئادم نه فریشته ن و نه نه وهی ئادم و دهخۆن و دهخۆنه وه. **چواره م:** جبرئیل. **پینجه م:** قورئان. **شه شه م:** فریشته یه که له هه مو فریشته کان گهروه تره. والله أعلم. ئینجا خوا دهفهرموئی:

۳۹

ئه و رۆژهی که باسکرا رۆژیکی راسته و دپته دی، جا ئه و کهسهی که ئاره زوی لیه، با به ره و ریبازی پهروهردگاری خوئی بگه رپته وه تا له و رۆژدها سه رفه راز و کامه ران بیت، واته: لاساری و خراپه کاری مرۆف زیانی که له خوا نادات به لکو زیانی بۆ خوتانه و خواش دنیا ی بۆ تافیکردنه وه دروستکردوه و ئیوهی کردوه به سه رپشک له هه لبژاردنی چاک و خراپدا ئه و رۆژه گه وره شی دروستکردوه بۆ پاداشت و تۆله بویه پاش ئه مه دهفهرموئی:

۴۰

بیگومان ئیمه پیمان راگه یاندن و ئیوه مان ترساند له هاتنی سزایه کی نزی که رۆزی قیامه ته که ئه و رۆژه هه مو کهس ده بینیت که چی پیش خوئی خستوه له چاک و له خراپ وهک له سورتهی (که هف) نایه تی چل و نو دا دهفهرموئی: ﴿هَهْرَ چِيِيَانْ كِرْدُوَهْ بَه نَامَادَهْ كِرَاوِيْ دَه سْتِيَانْ دَه كَه وِيْتَه وِه﴾ وه له سورتهی (قیامه) نایه تی سیانزه دا دهفهرموئی: ﴿لَه و رُوْژدَا هَه مَو مَرُوْفَهْ كَانْ هَه وَا لِيَانْ پِيْده رِيْتْ بَه وِيْ كَه پِيْشِيَانْ خَسْتَه و بَه وِي كَه لَه پاشِيَانْ بَه جِيْما وِه لَه چَاكْ و لَه خِرَاپْ﴾ جا لیره ش خوا دهفهرموئی: بیباوه ر ده لیت: خۆزگه خاك بومایه و زیندو نه کرامایه وه بۆ ئه م حیساب و کیتابه، یان هه ر نه بومایه، یان له

مرۆف نه بومایه، پیغه مبه رمان دهفهرموئی: ﴿لَتُوْذُنَّ الْحَقُوْقَ اِلٰى اَهْلِهَا حَتّٰى يُقَادَ لِلشَّآءِ الْجَلْحَاءِ مِنَ الشَّآءِ الْقُرْآنِ﴾ / مسلم و غیره / سویند به الله ده بی مافی هه مو که سه ی که بدنه وه هه تا تۆله ی حه یوانی بی شاخ و مرده گه رپته وه له حه یوانی شاخدار {

جا له دوا ی ئه وهی که پهروهردگار گیان له به رانیس له گه ل مرۆف و جنۆکه کۆده کاته وه، ئینجا پاش ئه وهی که حیساب و کیتابی له گه لدا کردن ده یان کاته وه به خاک، جا ئه و کاته بیباوه رانیس ئاوات ده خوازن و ده لئین: خۆزگه ئیمه ش خاک بوینایه، به لئ بیباوه ران له و رۆژدها ده زانن که قسه ی پیغه مبه ران و پیاو چاکان راسته و هیچ ده رفه تیکی تریان نیه، ئه وسا جار ی که درۆده که ن و جار ی که گه وره و ناغا کان یان به تاوانبار داده نین و جنیویان پیده ده ن و جار ی که داوای گه رانه وه بو دنیا ده که ن تا ئیتر خراپه نه که ن و جار ی که ئاوات ده خوازن هه ر نه بونایه به لām هه چکام له وانه سو دیان پینادات و هیچ که سه ی که سیکیش فریایان ناکه ویت. شیعه ده لئین: ﴿بَلَّتْنِيْ كَثْرَآءُ رَبَّآءٍ﴾ وه شه ی "أبَاترَابَا" بو وه گو روه و مه به سته ی په ی ره وانی عه لیه چونکه عه لی به (ئه بو توراب) ناو براوه، ئیتر بیر له وه ناکه نه وه که ئه م سورته له مه که دا هاتوه ته خواره وه و ئه و کاته بی باوه رانی قوره ش باوه ریان به پیغه مبه ره و قورئان و رۆزی دوا یی نه ده کرد، چ جای ئه وه باوه ر به ئیمامه تی منالکی ده ساله ی وهک عه لی بکه ن ئه مه له لایه ک، له لایه کی تره وه له مه دینه دا نازناوی (ئه بو توراب) به عه لیه وه نراوه به و ناوه نابراوه، وه نه گه ر بۆ جه ده لیش بلین و ابو، واته خۆزگه عه لی بومایه که ی مانای په ی ره وانی عه لیه، هه ی نه زان؟!

۴۶

سورتهی نازیعات

۷۹

سورتهی نازیعات که چه فتا و نۆهه مین سورتهی قورئانه، له مه که دا هاتوه ته خواره وه و چل و شه ش نایه ته و وتراوه به گو یه ری دابه زین هه شتاو یه که مین سورته و پاش سورتهی (النبا) و پیش (الانفطار) دابه زیوه. ئه م سورته به م ناوانه ش ناو براوه: (السا هرة، الطامة).

به ناوی الله ی زۆر به سۆزو بی نیه یه ت میه ره بان

۱

سویند به و فریشتانه ی که له قولایترین ده ماره وه گیانه گانی خاوه ناسان ده کیشن، به گیانکیشانیکی توند که خاوه ن گیانه کان دو چاری سه ختترین ئیش و ئازار دهبین.

۲

جا سویند به و فریشتانه ی که به سۆزو خۆشه و یستی و دل نه رمیه وه گیانی خاواناسان ده کیشن.

۳) وه سویند بهو فریشتانهی که له هاتوچۆدان له ناسمانهکانهوه بو زهوی و له زهوشهوه بو ناسمانهکان بوئه نجامدانی فهرمانهکانی الله.

۴) سا سویند بهو فریشتانهش که کیبهری دهکن بو ئه نجامدانی فرمانی الله و ئهوانهی که گیانی خاوهن باوهراڤان به پهله بو بههشت دهبه.

۵) وه سویند بهو فریشتانهی که حی به جیکه ری کاریکی گرنگ. ئه م وشانه به چه ند شیوهی تر مانا کراون به لام ئه مه یانه هه لبارد، جا الله سویند دهخوات بهو فریشتانه و وهلامی نه فهرموه واته : سویند بهو فریشتانه زیندوتان دهکهینهوه، لیردها به پیوستی دهزانم ئه م قسهیه رونتر بکه مهوه بو خاوهن باوهراڤان به لکو سودی زیاتری ئی وه بگرڤ، الله بوی ههیه سویند بخوات به هه ر شتی که که خوی ئاره زوی لیبت، به لام ئیمه نایبت سویند به غهیری خوا بخوین، چونکه حیوازی له نیوان سویندی ئیمه و خوادا ههیه، ئیمه بویه سویند دهخوین تا باوهراڤان پیگیری که ئه و قسهیه راسته به لام خوا پیوستی بهوه نیه، چونکه هه م قسهکانی راسته و پیوسته مرؤف به گوئی بکات، لیردها له وانهیه ئه و پرسیاره بکریت: دهی ئیتر سویند خواردنی الله سودی چیه؟ دهئین سویندهکانی الله سودی زۆرن له وانه:

یهکه م - بو ئه وهیه که خه لگی ئه و سویند له سه رخوراوه به گرنگ بگرڤ و به شتیکی ساده و که می نه زانن.

دوهه م - الله دهیه ویت سودی ئه و سویند پیخوراوانه ده رخات بو خه لک چ سودی مادی بیّت وهکو هه نجیرو زهیتون، وه رۆزو مانگ... یان سودی مه عنه وی بیّت وهکو قورئان و قه له م و نوسین. **سهه م** - تا بزانیّت که سویند پیخوراوان شتیکی راستن و هه ن وهک فریشتهکان و رۆزی قیامهت.

چاره م - بو به درؤخسته وهی بیروپرای پوچ وهک کاتی عه سر که عه ره بهکان به کاتیکی خراپیان ده زانی خوا سویندی به (عه سر) خواردوه که کاتیکی به سوده.

پینجه م - سرنج راکیشانی خه لک بو گرنگی پیدان بهو شتانه وهکو نوسین و قه له م که مایه ی سه رفه رازی خه لکن ئه گه ر بیروباوه ری راسته قینه ی له گه لدا بیّت.

شهه م - سویندهکانی الله به هه ندیک لهو شتانه، به لگه ی گه ورهیی و ده سه لاتی خوایه که له راستیدا سوینده به خوی، ئه مانه هه ندیک بون له سودهکانی ئه و سویندانه ی که الله خواردونی له قورئاندا. ئینجا الله ده فه رموی:

۶) کاتیک که دهنگ و له رزه و نه عه رته ی گه وره رویدا که شه پیوری یه که مه و هه مو خه لک ده مریت، وه بیجگه له زاتی حه ق هه چ گیانه به ریک نامینیت.

۷) ئیتر به دوای ئه و روداوه دا روداوهکانی تر یه که له دوای یه ک دین، ئه مانه بریتین له دوو شه پیور لیّدانی یه که م و دووهه م، که **یه که میان** بو مردنه و **دوهه میان** بو زیندوبونه وهیه که به په له هه مو مرؤفه کان به ره و خاکی شام ده چن و له ویدا راوهستان و ترسان و چاوه رپیکردنه تا ئه و کاته ی که له لایه ن پیغه مبه رمانه وه داوای هاتنی خوا و حوکمکردنی ده کریت، وهکو له فه رموده ا هاتوه.

۸) له ورؤزه دادانی که هه راسنن وته په ته پیانه له ترساندا.

۹) چاوی ئه و خاوهن دلانه شه رمه نده و زه بونه له بهر ئه و هه مو کاره ساته سه خت و دژورانیه که به چاوی خوی ده بیینیت، ئینجا به ره و ده مه قاله ی دنیا سرنجمان راده کیشت و ده فه رموی:

۱۰) بت په رستان و بیباوهراڤان به رۆزی دوایی دهئین: ئایا ئیمه پاش ئه وهی که مردین و کهوتینه گوپروه، له و گوپروه جاریکی تر زیندو ده کریینه وه؟! واته به شتیکی دوری ده زانن بویه دهئین:

۱۱) ئایا کاتیک که ئیمه بوین به ئیسقانی پتورکاوو رزیو چۆن ده گونجیت وهکو خۆمان ئی بکریته وه؟ وشه ی (نخرة) به (ناخرة) ش خوینراوته وه.

۱۲) دهئین: ئه گه ر راست بیّت و جاریکی تر زیندو بکریینه وه به راستی ئه وه گه رانه وهیه کی زیان ئاوه ره. به ئی بیباوهراڤان به رۆزی دوایی بیرو بچونیان ئاوایه و زیندوبونه وه و حساب و کیتاب به درؤ ده زانن و بیرو له وه ناکه نه وه که ئایا له پیشه وه له چی دروستکراون و هه میشه هه ر ئه و کاته ده بینن که تییدان، خوایش ده فه رموی:

۱۳) به راستی ئه و گه رانه وه نیه بیجگه له یه ک تیخورین که شه پیوری که و لیده دریّت و شتیکی تری ناویت،

۱۴) جا هه ر بهو شه پیور لیّدانه کتوپر هه مو مرؤفه کان له سه ر ئه م زهویه زیندو دهبه وه، ئینجا الله دلخوشی پیغه مبه رمان دهکات به باسکردنی موسا علیه السلام له گه ل تاغوتی سه رده می خویدا که فیعه ون بو، واته ئه و پیغه مبه ره به و هه مو به لگه ده سه ته پاچه که ره (العجزه) له گه ل فیعه وندا قسه و گفتوگوی کرد به لام ئه و هه ر به رده وام بو له سه ر کوفرو فه سادو

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى (١٦) أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (١٧)
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَهٌ إِلَّا أَنْ تَرْكَبَ (١٨) وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَنَخْسِفْ (١٩) فَأَرْبَهُ
 آيَةَ الْكُبْرَى (٢٠) فَكَذَّبَ وَعَصَى (٢١) ثُمَّ أَذْبَرَ نَجْوَى (٢٢) فِجْرًا
 فَتَادَى (٢٣) فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى (٢٤) فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى
 (٢٥) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَى (٢٦) أَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا
 (٢٧) رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَاهَا (٢٨) وَأَعْتَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُغْحَهَا (٢٩)
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا (٣٠) أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا (٣١)
 وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا (٣٢) مَنَّاعًا لَكُمْ وَلِتَعْلَمَكُمْ (٣٣) إِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ
 الْكُبْرَى (٣٤) يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى (٣٥) وَبُرُزَّتِ السَّجْدُ
 لِمَنْ يَرَى (٣٦) فَأَمَّا مَنْ طَغَى (٣٧) وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (٣٨) فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَى (٣٩) وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى
 (٤٠) فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى (٤١) يَسْتَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا
 (٤٢) فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِنَهَا (٤٣) إِلَى رَبِّكَ مُنْهَنَهَا (٤٤) إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ
 مَنْ يَخْشَاهَا (٤٥) كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُزْعَمُونَ أَنَّهُمْ لَمْ يُبَشِّرُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا (٤٦)

سُورَةُ النَّازِعَاتِ ٨٠ ٤٤

نالهارى سهرئه نجام موسامان ﷺ رزگار کردو فیرعه ونمان له ناوبرد. جا دهفه رموی:

١٥ نایا پیټ گه شتوه و بیستوه دهنگوباسی موسا،

١٦ کاتیک که له شیوی پیروزی "توا" دا په روهردگاری بانگی کردو نیگای کرده لای و فهرموی:

١٧ برؤ بولای فیرعه ون به راستی ئه و له خوئی بابی بوه و له سنورده رچوه،

١٨ جا پیی بلی: نایا ناته ویت که خوت پاک بکه پته وه؟

١٩ جا رینماییت بکه م بؤ لای په روهردگاری خوت ئه وسه تویش لیی بترسیت؟ جا نا بهم شیویه موسا ﷺ هاته لای فیرعه ون و بهو شیوه نهرم و جوانه قسهی له گه لدا کرد،

٢٠ خو سه ره پرای ئه وهش به لگه ی گه وره ی راستی و دروستی خوئی پيشاندا که دهست و گوپاله که ی بو، به لام نه گهر که سیك نه یویست ریگای خوا بگریټ شهیتان چاک فریوی ددات و هه مو راستیه کی له بهر چا و لار دهکات و هه مو لاری و ناپه سه ندی و لاساریه کی لا جوان و ریك و پیك دهکات، چونکه دوژمنی به ره ی ناده میزاده و بؤ ناله باران و بیباوهران ئه و هیزه یشی هه یه نه وه ته فیرعه ون له گه ل ئه و قسه نهرم و جوانانه و ئه و به لگه گرنگانه ی موسادا له باتی باوهره ی نمان و بیر کردنه وه له پاشه روژی خوئی،

٢١ جا ئه و باوهری پی نه کردو سه رکه ش بو.

٢٢ له پاشان پشتی کرده قسه کانی موسا ﷺ که په له یشی ده کرد بؤ دزایه تی کردنی.

٢٣ جا خه لکی کو کرده وه، ئه وسه جار یشی دا به ناویاندا.

٢٤ وتی: منم په روهردگاری بالادهستی ئیوه و بهم بانگه وازه نار ه و او نادرسته ی قه بری خوئی هه لکه ندو که وته بهر رق و قینی الله.

٢٥ جا خوا تو له ی قسه ی کو تایی و سه ره تایی لی کرده وه که کردی به په ندو ناموژگاری بؤ سه رده می خوئی و پاش خویشی. به لام هه می شه ههر خه لکه راسته کانن له م په ندو ناموژگاریانه سود و رده گرن، بویه دهفه رموی:

٢٦ به راستی له و رودا و هدا په ندو ناموژگاریه کی گرنگ هه یه بؤ ئه و که سانه ی که دهرسن له په روهردگاری خو یان و هه می شه له هه وئی رازی کردنی ئه ودان، ئینجا خوا بؤ ئه وه ی دهم کو تی بیباوهران به زیندوبونه وه بکات دهفه رموی:

٢٧ نایا دروست کردنی ئیوه سه خت و دژواره یان ناسمان؟ که ئه و دروست ی کردوه.

٢٨ که سه قفه که ی بهر ز کردوه ته وه و ریك و پیکی کرده؟

٢٩ سا شه وه که ی تاریك کرده و روژی شی روناك کرده؟

٣٠ جا دوی ئه وهش زه وی خسته گر به وش یوه ی که له فهرموده ی پیغه مبه ر ﷺ دا هاتوه: { خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الثُّرَيَّةَ يَوْمَ السَّبْتِ وَخَلَقَ فِيهَا الْجِبَالَ يَوْمَ الْأَحَدِ وَخَلَقَ الشَّجَرَ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَخَلَقَ الْمَكْرُوهَ يَوْمَ الثَّلَاثَاءِ وَخَلَقَ النَّوْرَ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ وَبَثَّ فِيهَا الدَّوَابَّ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَخَلَقَ آدَمَ ﷺ بَعْدَ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فِي آخِرِ الْخَلْقِ فِي آخِرِ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِ الْجُمُعَةِ فِيمَا بَيْنَ الْعَصْرِ إِلَى اللَّيْلِ / مسلم، احمد / الله خولئ له روژی شه مه دا دروست کردو له روژی یه کشه مه دا چیاکانی له ناو زه ویدا دروست کردو، له روژی دوو شه مه دا دهرختان و له روژی سی شه مه دا به لا و نه هامه تیه کان و، له روژی چوار شه مه نور و روناکی دروست کرد، و ده له روژی پینج شه مه دا گیانله به رانی له سه ر زه ویدا بلا و کرده وه، جاله کو تایی هه مو دروست کراوه کان له دو ات رین و ده تی روژی جومعه له نیوان عه سرو شه ودا ناده می دروست کرد } واته ئه وانه له و روژانه دا ﷺ دروست ی کردون نه ک وایزانی که له یه ک هه فته دا ﷺ ئه وانه ی به وش یوه دروست کرده، چونکه ناشکرایه که پاش زه مانیکی دریز نادم دروست کراوه.

۳۱) كەناۋى ئى دەرھىناۋ لەوھەرى ئى روواند.

۳۲) چياكانى بته وكرده وە كردنى بە ھۆى رېك وپېك وەستانى زەوى و ئەمانەمان كرد،

۳۳) تا خۆتان و مەر و مالاتان سودى ئى وەرېگرن، جا ئىمە كە ئەم ھەمو شتە گەورە و گرنگانەمان دروستكردوہ بۆ ناتوانىن پاش مەرگ ئىوہ زىندو بکەينەوہ و چ شتېك ھەيە بتوانىت رېمان لىبگرىت و بىت بە كۆسپ لە رېگای زىندوكردەنەوہى ئىوہدا؟ ئىنجا دەفەرەمۆى:

۳۴) جا ئەو كاتەى كە گەورەترىن روداۋ روداۋ واتە شەپپورى دووھەم لىبدرەۋ خەلگى زىندوكرابەوہ.

۳۵) ئەو رۆژە مرؤف بىردەكاتەوہ لەو شتانەى كە لە دنياۋا ئەنجامىداوہ و ھەموى دەخىتە پېش چاۋى و گەورە و بچوكى لەبىر نەكراوہ، بەلام چ سودى ھەيە ئەو بىركردنەوہيە؟

۳۶) ئەوسا دۆزەخ ئاشكرا دەبىت بۆ ھەر كەسېك كە بىھوئى بىبىنىت دەى بىنىت، جا ئەو كاتە خەلك دوو بەشە:

۳۷) جا بەشى يەكەمىان ئەو كەسەى كە سەرکەش و تاوانباربوہ لەدنياۋا،

۳۸) وە ژيانى دنياۋا ھەلبۇاردوہ و ھەر لە بىرى كەفىض و خۆشى و كۆكردنەوہى سەرەوت و سامانى دنياۋا بوہ،

۳۹) بىگومان دۆزەخ ھەر ھى ئەوہ و ئارامگايەتى و ناتوانىت لە دەستى دەرېچىت و خۆى پەنابەت، بەشى دووھەم دەفەرەمۆى:

۴۰) خۆ ئەو كەسەيش كە ترساوہ لەو كاتەى كە لە پېشگای پەرورەدگاريدا رادەوہستىت و ترساوہ لەو بېپارەى كە لەو كاتەدا بەسەرىدا بىرېت و لەدنياۋا بەرگرى نەفسى خۆى كردوہ لە ئارەزۇكارى و جەلەوى بۆ شل نەكردوہ و بە بەندايەتى و خواناسيەوہ سەرگەرم بوہ،

۴۱) ئەوسا بەبىگومان ئەوہ ئەو كەسە ھەر بەھشت جىگايەتى، بەم شىوہيە بەكورتى ئىشى خراپەكاران و سزای نايىندەيان و ئىشى چاكەكاران و پاداشتى نايىندەيانى باسكرد، ئاشكرايە ھەمو مرؤفېك كاتېك ھەوالى ھاتنى شتېكى گرنكى پىدرا زۆر حەزەكات كە بە تەواۋى كاتى رودان و پەيدابون و ھاتنى بزانيت و پېغەمبەرمان ﷺ ھەوالى ھاتنى رۆژى دوايى و كۆتاهاتنى ئەم جىھانەى پىدرا، بو، ئەوئىش بە خەلگى راگەياندبو لەوانەيە رۆژانە چەندىن جار

لەبارەى كاتى ھاتنىەوہ پىرسىارى لىكرايىت و ئەوئىش ديارە پىي خوشبوہ كاتى ھاتنى بە وردى بزانيت، بەلام خواى زاناۋ كاربەجى نايەويت كەخەلگى كاتى ھاتنى ئەورۆژەبزانن، بۆيە لىرەدا دەفەرەمۆى:

۴۲) پىرسىارت لىدەكەن لەبارەى ھاتنى رۆژى قىامەتەوہ و دەئىن: كەى نەمانى دنيا دىت و قىامەت پەيدادەبىت؟

۴۳) تۆ چىت دەويت لە باسكردنى كاتەكەى، جا دەگونجىت پېغەمبەر ﷺ زانىارى پىدرايىت بۆ خۆى و فەرمانى پىنەدرايىت بە خەلگى راگەيىن، دەشگونجىت پېغەمبەرىش ﷺ نەبزانىيىت كە ئەم مانايە زۆرتر نىكە لە روالەتى ئايەتەكەوہ، چونكە دەفەرەمۆى:

۴۴) زانىنى كاتى ھاتنى قىامەت لەلاى پەرورەدگارى تۆ كۆتايى پىدېت، جا جگەلەو زاتە كەسى تر لەو كات و ساتە ئاگادار نىيە، جا بۆيە كاتېك كە جىرەئىل سەلامى خواى لىبىت پىرسىار لە پېغەمبەر ﷺ دەكات سەبارت بە كاتى ھاتنى رۆژى قىامەت ؟ پېغەمبەر ﷺ دەفەرەمۆى: { ما المسؤل عنها بأعلم من السائل / متفق عليه / } پىرسىار لىكراۋ سەبارت بەورۆژە زانتر نىە لە پىرسىاركەر { جا دەفەرەمۆى:

۴۵) تۆ تەنھا ترسىنەرىكى بۆ ئەو كەسەى كەلەو رۆژە دەترسىت. واتە: باوہرى ھەيە بە ھاتنى ئەو رۆژە سەختەى كە قورئان بە بومەلەرزەى گەورە و بە بارى قورسى سەرشانى ئاسمانان و زەوى ناۋى دەبات وەك لە سەرەتاي سورەتى (حەج) دا دەفەرەمۆى: ﴿ بىگومان بومەلەرزەى قىامەت شتېكى گەورەيە ﴾ و ھەرەھا لە سورەتى (الاعراف: سەدوھەشتاۋحەوت) دا بە شىوہى نىكى ئايەتى ھەمان سورەت ھاتوہو دەفەرەمۆى: ﴿ لەبارەى قىامەتەوہ پىرسىارت لىدەكەن كە كەى دىت؟ بلى: زانىنى كاتى ھاتنى ئەورۆژە لەلاى پەرورەدگارمە كەئەوكاتەى رۆشن ناكاتەوہ و نايىن ئىت مەگەر ھەربۆ خۆى، بارىكى گرانە لەسەرئاسمانان و زەوى، ھەر بەكتوپرىش دىت، پىرسىارت لى دەكەن وەك ئەوہى كەتۆ زۆر شارەزايىت ھەبى لەبارەيەوہ، بلى: زانىنى كاتى ھاتنى ئەورۆژە لەلاى ﷻ يە بەلام زۆرەى خەلك نازانن ﴿ لىرەش دەفەرەمۆى: تۆ ئىشت ئەوہيە كە خەلك بترسىن ئىت لە ھاتنى ئەو رۆژە تا بەلكو سودت لىوەرگرن و خۇيان لە سەرشۆرى و شەرمەندەيى ئەو رۆژە رزگاربەكەن و پەلە بەكەن لە ئىشى چاكدا، چونكە نازانرىت كەى دىت و ھاتنەكەيشى كتوپرىە و كەس ماوہى پەشىمان بونەوہى نايىت، ئەم ژيانەيش لەچاۋ دوارۆژدا وەك تاقىك وايە وەكو دەفەرەمۆى:

بهناوی الله ی زور به سوزو بینیهایهت میهره بان

۱) ناوچاوی دا بهیهکدا و پستی هه لکرد.

۲) له بهرئه وهی که کویریگ هاته لای، زوری بهی ئەم نایه تانه سه بارهت به عهبدو لای کوری ئومومه کتوم هاته وهت خواره وه: که جاریکیان پیغه مبه رمان کومه ئیک له پیاوما قولانی قوره یشی له لایبو، خهریکی قسه کردن بو له گه ئیاندا و چاره پروان بو موسلمان ببن له و کاته دا (ئیبنو ئومی مه کتوم) که کابرایه کی کویر بو هاته خزمه تی و نه یزانی کی لایه و وتی: ئەه پیغه مبه ری خوا پیغم بلی ئه وهی که خوا پی وتویت، پیغه مبه ریش له م کاته دا برینی قسه ی خوی پیخوش نه بو، ئه ویش هه ر دهیوت فیرم بکه له وهی که بۆت هاته وه، پیغه مبه ر له ناوچاوی دا بهیه کدا و وه لایمی نه دایه وه، جا ئەم چهن د نایه ته دابه زی و فه رموی ناوچاوی دا بهیه کدا له بهرئه وهی که کویریگ هاته لای،

۳) فه رموی: تۆ چی ده زانی به لگو ئەو دهیه ویت خوی پاک بکاته وه،

۴) یان په ندو ئامۆژگاری وهر بگریت، جا به و ئامۆژگاری بیر خسته نه وهیه سود وهر بگریت. وه هه روایش بو ئیبنو ئومی مه کتوم یه کیگ له و باوه دارانه ی سه ره تای ئیسلام بو که پیغه مبه ر له چهن دین جار له کاتی ده رجونی بۆغه زاکان ئەوی له شوینی خویدا له مه دینه دا بۆپیش نویری ئەوانه ی که ده مانه وه له شار دانه وه، وه له شه ری قادیسه که له سه رده می عومه ری کوری خه تاب له نیوان موسلمانان و فارسه کاندایا رویدا به شداری کردوه، که هه ندیک پییان وایه هه ر له و شه ره شدا شه هید بو.

۵) به لām ئەو که سه ی که خوی بینیا زه زانیت که وتراوه ئوبه یه ی کوری خه له ف بو،

۶) تۆ خۆت به وه وه خه ریک ده که یه ت؛ که چی ئیمانیشی نه هینا و له غه زای ئو حود دا کوژرا ئەم نایه ته ئەوه مان فی ر ده کات که کاریکی زانرا بۆ کاریکی خه یالی وازی لی ناهینریت، هه روه ها به رژه وه ندییه کی دیاری بۆ به رژه وه ندییه کی خه یالی وازی لی ناهینریت، که ئەمه یه کیگ له بنه ماکانی فیقه ی ئیسلامیه .

۷) جا تۆ هیچ تاوانت له سه ر نیه له سه ر ئەوه ی که ئەو کابرایه خوی له بت په رستی و لوت به رزی پاک ناکاته وه، واته ئەوه ی که بانگه وازه کی تۆ به هیچ نازانی و گالته ت پیده کات تۆ خۆت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَسَّ وَتَوَلَّى ۱) أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۲) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَنُّ ۳) أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۴) أَمَّا مَنْ أَسْتَعَى ۵) فَأَنْتَ لَهُ، صَدَى ۶) وَمَا عَلَيْكَ أَلَا يَنْزِي ۷) وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۸) وَهُوَ يَخْشَى ۹) فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ۱۰) كَلَّا إِنَّمَا تَذَكَّرُ ۱۱) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۱۲) فِي صُغْفٍ مَكْرَمٍ ۱۳) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ ۱۴) بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۱۵) كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۱۶) قُلْ لِلْإِنْسَانِ مَا أَكْفَرَهُ ۱۷) مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۱۸) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۱۹) ثُمَّ أَلْسَيْلَ يَسَّرَهُ ۲۰) ثُمَّ أَمَانَهُ، فَأَقْبَرَهُ ۲۱) ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ ۲۲) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۲۳) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۲۴) أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۲۵) ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۲۶) فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۲۷) وَعَيْنًا وَقَضْبًا ۲۸) وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۲۹) وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۳۰) وَفَكَهْهً وَأَبًّا ۳۱) مَنَّاعًا لَكُمْ وَلَا تَعْلَمُكُمْ ۳۲) إِذَا جَاءَتْ الصَّاحَّةُ ۳۳) يَوْمَ يَقْرَأُ الْمُرَّةُ مِنْ أَخِيهِ ۳۴) وَأُمَمٌ وَأَبِيهِ ۳۵) وَصَحْبَهُ وَبَنِيهِ ۳۶) لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۳۷) وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفَرَةٌ ۳۸) ضَاكِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۳۹) وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۴۰) تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۴۱) أُولَئِكَ هُمُ الْكُفْرَةُ الْفَجْرَةُ ۴۲)

۴۶) کاتیک که زیندوکرانه وه و هاتنه مهیدانی کۆکردنه وه ژیا نی دنیا یان زور به لاوه کهم ده بیت، وه وا ده زانن تاقیکی ئیواره یان تاقیکی بهیانی له سه ر زه ی دا ژیا ون، تاقی ئیواره له پاش نیوه ریبه تا رۆژئا و ابون و تاقی به یانیش له رۆژه لهاتنه وهیه تا نیوه رۆ. ده شگونجیت مه به ست له مانه وه ی ناو گو ر بیت که هه یه به هه زاران ساله مردوه و له گو ردا یه، به لām کاتیک زیندو ده کریته وه و سه ختی و دریزی ئەو رۆژه ده بینیت به لایه وه وایه که تاقیک له گو ردا ما وه ته وه که داستانی عوزه ر پیغه مبه رو نه سحاب و لکه هه ف ئەم مانایه زیاتر ده چه سپینیت و نایه تی (۱۱۲ و ۱۱۳) ی سورته ی (المؤمنون) که ده فه رموی: وتی: چهن د سال له م زه ویه دا ژیا ون؟ وتیان: رۆژیگ یان هه ندی له رۆژیگ جا پرسیا ر له وانه بکه که حیسابزانن بۆ هه ر دوو بۆچونه که ده بیت و هه ر خوا ییش زانایه .

سورته ی عه به سه ۸۰ ۴۳

سورته ی عه به سه که هه شتا هه مین سورته ی قورنانه له مه که دا هاته وه خواره وه، چل و دوو نایه ته و وتراوه به گویره ی دابه زین بیست و چواره مین سورته که پاش سورته ی (النجم) و پیش سورته ی (القدر) دابه زیوه. ئەم سورته به م ناوانه ییش ناوبراوه (الصاخة، السفره، الأعمی).

بهوه وه خهريك دهكهيت و بهتعمایت پاکی بکههیتوه بهلام نهو
خوی لادهات، جا تو نهونده خوت بهوکهسهوه خهريك مهکه
کهخوی پاک ناکاتهوه تو تاوانت چیه؟ چونکه تو هر گه یاندنی
نه په یامهت لهسه ره و زیاتر بهدم نهو کهسانه وه برؤ که
بهدمتهوه دین بویه دهمرموی:

۸) جا نهوهی که بهپهله دیته لای توبؤ شاره زابون له نایین،

۹) له حالیکدا که نهو له خواده ترسی و دهیه وی خوی له خراپه و
شیرک و تاوان پاک بکاتهوه،

۱۰) جا تو خوت له وه بی ناگا دهکهیت

۱۱) شتی و نهکههیت، به بیگومان که نهه نایه تانهی قورنان وه بیر
هینه ره وه و ناموژگارین، به لی بهم شیویه پیغه مبه رمان
له لایه ن په روه ردگار وه لومه کراوه و نه لومه کردنه یش له
قورناندا چهند جار هاتوه وهک دهمرموی ﴿لَمْ تُحْرَمْ مَا أَحَلَّ اللَّهُ
لَكَ﴾ (التحریم: ۱) وه ﴿مَا كَانَتْ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أَسْرَى﴾ (الانفال:

۱۷) وه ﴿لَمْ أَذَنْتَ لَهُمْ﴾ (التوبة: ۴۳) نه لومه کردنه یش گه لیک
بهسوده له وانه: به لگه یه لهسه ره نهوهی که خوا پیغه مبه رکه ی
خوی ﴿له زیر چاودی ری خویدا دایناوه و هه روا نه یسپاردوه
به خوی هه روهک پیغه مبه رمان ﴿له یه کیک له نزاکانیدا
دههمرموی: ﴿اللَّهُمَّ لَا تَكْلِنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا/احمد و
ابوداود. حسنه الالبانی/ نهی په روه ردگارم یهک چاوبروکه یهک
نهمخه یته دست نهفسی خوم﴾ جا نهمه بههره یهکی گه وره یه بؤ
پیغه مبه رمان ﴿نه لومه کردنه ده بی ت بههوی نهوهی که
پیغه مبه رمان ﴿زور ناگای له خوی بی ت و بزانی ت که حیسابی نهو
جیاوازه له خه لکی تر. نه لومه کردنه ده بی ت بههوی نهوهی که
خه لک له باره ی پیغه مبه روه ﴿له سنور دهرنه چن، چونکه
که سیک که لومه کرا دیاره نازاد نیه و سیفاتی خوی پی نادریت
هه روهک پیغه مبه رمان ﴿دههمرموی: ﴿لَا تُظْرَبِي كَمَا أَطْرَبَ
النَّصَارَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِيمَا أَنَا عَبْدُهُ فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ/ متفق علیه/
واته: له پی ناسه و باسی مندا نابیت له سنوری خوم تیم په رین
وهکو گاوره کان که عیسی کوری مریه میان و لی کرد، من بیجگه
لهوهی که بهندهی خواو پیغه مبه رکه ی ﴿هه روه ها نه لومه کردنه ده بی ت
کار بکاته سه ر پهوشتی خاوه ن باوه ران و زیاتر خویان له تاوان و
خراپه ببارین، چونکه کاتیک پیغه مبه ر ی خوا ﴿لهسه ر
شتیکی ناوا بچوک لومه ده کریت ده بی ت خه لکی ترچون بن،
باسکردنی نهو شتانه ی که پیغه مبه ر لومه ی لهسه ر کراوه نهوه

دهره خات که پیغه مبه رمان ﴿دو چاری تاوانی گه وره نه بوه
نه گینا په روه ردگار لی بیدهنگ نه ده بو. نه لومه کردنه
ده بی ت بههوی نهوهی که برپاره گانی پیغه مبه رمان ﴿و
نهوه یشی که نیجته یادی بی ت بی هیچ ره خنه یهک وه بریگری ت،
چونکه نه گهر نه پیکیا یه خوا راستیه که ی بؤ دهره خست وهکو
لهم شوینانه دا دهرکه وتوه که واته هه رچی پیغه مبه رمان ﴿باسی
کردوه بومان مادام جیگر بوبیت که پیغه مبه رمان ﴿فه رمویه تی :
هه موی راسته و برپاری خویا یه که واته ﴿هه روه ها له خویه وه قسه
ناکات وه نهوهی که نهو باسی دهکات نیگایه و بوی
ره وانه ده کریت ﴿(النجم: ۳-۴) واته: نیجته یادی پیغه مبه رمان ﴿وهکو
نیجته یادی موخته هیدین نیه، چونکه هی نهوان زیاتر لهو دنیا دا
راستی و دروستی دهره ده که وی ت هه رچند موخته هید نهک
موشته هی هه ر پاداشتیکی هه یه. وه نه لومه کردنه به لگه یهکی
زور بهه یزن لهسه ره نهوهی که نه لومه کردنه قسه ی پیغه مبه رمان
﴿نیه چونکه هیچ که سیکی پایه بهرز لومه ی خوی باس ناکات
بؤ خه لک، بویه هه ر نه لومه کردنه بووته هوی باوه ره یانی
گه لیک خه لک، به لی به راستی نه لومه کردنه گه وره ترین ماموستا و
گه وره ترین ناموژگار یکه ره بؤ مروفو نه رکی پیغه مبه ریش ﴿
تهنها گه یاندنیه تی.

۱۲) جا هه ر که سیک ناره زوی لییه با روو لهو قورنانه بکات و
سودی لی وه بریگری ت و یادی بکات،

۱۳) که له چهند په ریه کی ری زلینراو دایه،

۱۴) بهرز کراوه ته وه و خاوه ن شکویه و پاک کراوه یه له هه مو
که م و کوری و ده ست لی دانیکی نادره ست،

۱۵) به ده ستی نی در اوانیکه وه یه که نهو نی در اوانه،

۱۶) به ری زو چاکه کارن، نه گه رچی نه و هس فانه بؤ قورنانه له
له و حوله حفوز داو بؤ فریشته گانه، به لام هه روه ها پیویست دهکات
ری ز له قورنان و قورنان خویانی راسته قینه و ماموستایانی
قورنان بگری ت، نینجا ﴿الله پاش نهوهی که لومه ی پیغه مبه ر
خوشه ویسته که ی خوی کردو تیگه یاند که نه لومه کردنه که لامی
خویا یه بؤ بهنده ی خوا هاتوه و نابیت بؤ گه یاندن بهوان هیچ
جیاوازیه که دابنری ت و باسی گه وره ی و ری ز قورنانی کرد نه وسا
لومه و سه رزه نشتی بی باوه ران دهکات و دهمرموی:

۱۷) بهریت مروفو چ شتیک وای لی کردوه که کافری بکات و باوه ر
به و که سه نهکات که دروستیکردوه و هه مو شتیک زانی بؤ دابین

کردوه؛ هندیك وشهی (مَا أَفْرَهُ) یان، به فیعلی تهعه جوب مانا کردوه واته: بمریت مرؤف چ عه جابب کافرو بی باوره پیکه!

۱۸) ئەو زاته بالآدهسته مرؤفی له چ شتیك دروستکردوه؟ که نیستا ئاوا خو به زلزان و ناسوپاسه؟

۱۹) لهو ئاوهی که له پشتی پیاو دیته خواره ووه و دهچپته رحمی نافرته ووه دروستی کردوه، جا ئەندازه گیری هه مو شتیکی ئهوی کردوه، له شیوه و رنگ و جووړو رۆزی و ئیش و ماوهی ژیا نی و چاکی و خرابی و خو شتی و ناخو شتی که چهنده و چۆن ده بییت.

۲۰) له پاشان پینگای هاتنه دهره وهی له رحمی دایکدا بو ئاسان کردوه و پینگای راست و ناراستی بو رۆشن کردوه و ته وه جا بو ئه و سهرنو شتهی که دیاری کراوه بو ی ری بو ئاسان کردوه. پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرمو ی: { **إِعْمَلُوا فَعَلًا مُّسَرًّا لِّمَا خَلِقُ/مَتَّفِقُ عَلَيْهِ** / ئیش بکه ن ئه وسا ئاسانکراوه بو هه موان ئه وهی که بو ی دروستکراوه } واته هه رکه سی بو چی دروستکراوه ئه وریگا و ئیش و کاره ی له لا ئاسانه.

۲۱) له پاشان دهمیرینیت و ئینجا دهیخاته ناو گوژه وه. واته: پاش مهرگیش ریزی بو داناوه و نابیت و هکو باقی گیانله به ران ته ماشا بکریت، به لکو پیویسته به شاریته وه.

۲۲) له پاشان هه ر کات ئاره زوی لی بییت زیندوی ده کاته وه. پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرمو ی: { **كُلُّ ابْنِ آدَمَ تَأْكُلُهُ الْأَرْضُ إِلَّا عَجَبَ الذَّنْبِ مِنْهُ خُلِقَ وَفِيهِ يُرْكَبُ/مَتَّفِقُ عَلَيْهِ** / هه موئه ندامیکی نه وهی ئاده م دهرزیت بیجگه له کلینچکه ی که سه ره تا له وپوه دروستکراوه هه ره له وپشه وه پیک ده هی نریته وه }

واته: ته واوی ئەندامه کانی نه وهی ئاده م دهرزیت و وه ک خاکی لی دیت بیجگه له و ئیسقانه بچوکه ی کو تایی پشتی ئینسان که هه ره وه کو خو ی دهمی نیته وه و نه خاک و نه ناگرو نه هیچ ماده یه کی تر کاری تیناکات، که مرؤف له و دروستکراوه له سه ره تا وه دووباره له وپوه دروست ده کریته وه. ئینجا الله ده فهرمو ی:

۲۳) به راستی مرؤف نه وهی که الله فه رمانی پی کردوه تا نیستا به ته واوی ئەنجامی نه داده، پاش ئه وه الله سرنجمان راده کی شیت بو لای ئه و خو اردن و خو اردنه وانه ی که ئیمه رۆزانه ده یخوین و ده فهرمو ی:

۲۴) ده ی با مرؤف ته ماشای ئه و خو اردنه ی خو ی بکات و بزانی ت هه روا له خو یه وه ده بییت یان په ره و ردگاری بو ی به دیده هی نی ت؟ جا پیویسته مرؤف چاوی خو ی بکاته وه و سوپاسی په ره و ردگاری

بکات له سه ر ئه و هه مو نیعه مه تانه ی که به به لاش به مرؤفی به خشیون وه ک ده فهرمو ی:

۲۵) به راستی ئیمه به لی شا و ئاومان رۆزانه وه به سه ر زه ویدا.

۲۶) پاشان زه ویمان به گویره ی پیویست له ت له تکرده،

۲۷) ئینجا به هو ی ئاوو له تبونی زه ویه وه دانه وپله مان له زه ویدا رواندوه.

۲۸) هه ره ها به و ئاوه رپواندوو مانه تری و شینایی.

۲۹) وه زه دیتون و دارخو رمایش.

۳۰) جا باخ و بیستانانی چرو پریش.

۳۱) جامیوه بو خو اردنی مرؤف و گیا و پوشیش بو خو اردنی حه یوانات.

۳۲) تا خو تان و مه رپومالاتان سو دی ئی وه ربگریت، به لئ نه وهی خوینرایه وه ئەگه ر به چاکی ته ماشای بکه ی و جوان له په یدا بونیان ورد ببینه وه، مادام تو زیك هه ستمان هه بی ت ده بی ت سه ری به ندایه تی بو خو ای دانا و زانا و به هی ز نه وی بکه ی و بلین: (**يَا رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَبْغِي جَلَالُ وَجْهِكَ وَعَظِيمُ سُلْطَانِكَ**). پاش ئەمانه خو ای دانا و زانا و به هی ز سرنجمان به ره و رپداوی گه وره و سامناکی قیامه ت راده کی شیت و ده فهرمو ی:

۳۳) ئەگه ر هه ر کاتیك ئه و دهنگه گه وره و سامناکه هات و خه لگی زیندوکرانه وه و له زه وی کو کرانه وه دا کو کرانه وه، به راستی کاتیکی پر مه ترسی و سه خته که فورئان بو مان با سه دکات و ده فهرمو ی:

۳۴) ئەو دهنگه پر مه ترسیه له رۆژیکدایه که مرؤف له برا که ی راده کات نه وه ک داوای مافی خو ی ئی بکات.

۳۵) جا نه ک هه ر ئه وه به لکو له دایکی و له باوکی راده کات.

۳۶) خو نه ک هه ر ئەوانه به لکو راده کات له خیزانه که ی و له کو ره کانی ئەوانه ی که له دنیا دا حه رام و حه لالی به لاره گرنگ نه بو به لکو چا ک کردنی باری ژیا نی ئەوانی به پیویست ده زانی و ئەمه رۆ راده کات لییان نه وه ک داوای مافی خو یانی ئی بکه ن و کاته که زۆر سه خته.

۳۷) چونکه هه مو که سیك له وان له و رۆژدها له بارو دۆخی کدایه که بی نیازی کردوه له وهی که له که سی تر بیرسیته وه، واته

۳۹

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

۸۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۲ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۳ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۴ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۵ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
۶ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۷ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۸ وَإِذَا
الْمَوءُ دَسَّيِلَتْ ۹ أَيُّ ذُنُبٍ فَعَلْتُمْ ۱۰ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۱۱
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُنْفِثَتْ ۱۲ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۱۳ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخَاسِ ۱۴
الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۱۵ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۱۶ وَالصُّبْحِ إِذَا انْفَسَسَ ۱۷
إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۱۸ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۱۹
مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۲۰ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۲۱ وَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۲۲
۲۳ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۲۴ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۲۵
فَأَنْزَلْنَاهُ نَزْلَ الْهَبِّ ۲۶ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۲۷ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ
يَسْتَقِيمَ ۲۸ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۲۹

۱۹

سُورَةُ الْاِنْفِطَارِ

۸۲

۲ جا هەر کاتیك ئەستێرەکان لیل بون و نوبون.

۳ وە هەر کاتیك چیاکان پالێران، جا ئەمە شتیکی هەروا
ناسان و بێدەنگ نیه کاتیك که ئەو هەموو چیاپە لە جیی خویان
هەلەدەکنەدرین و وردو ریزال دەکرین و دەبن بە تۆز دەنگو
هەرایەکی وا روودەدات که هەموو گیانلەبەران دەترسن و جا
بەهەرلایە کەدا رادەهەکن و دین بەناویە کەدا.

۴ سا هەر کاتیك که حوشترانی نزیک بەزان که
خۆشەویستترین و بەنرخترین مالهەکانی عەرەبن بەرەلەکران و
خاوەنی لە ترسا هۆشی بەلایانەووە نەما،

۵ جا هەر کاتیك که جانەورانی کێوی کۆکرانەووە و تیکەلاو
بون.

۶ وە هەر کاتیکیش که دەریا پڕ ئاوەکان هەلگرێنران، جا لەو
کاتەدا زەوی تا حەوت چینی لەت دەبێت و لەو کاتەدا بایەک
دیت و هەمویان دەمرن.

۷ جا هەر کاتیك گیانەکان کرانەووە لەشو و زیندوکرانەووە، یان
هەر کاتیك کەسیک لەگەڵ هاووینەنی خۆیداچاک لەگەڵ چاک و
خراب لەگەڵ خرابیدا کۆکرانەووە.

ئەوئەندە سەرقالی خۆبەتی که نایبەرژیتە سەرکەسی تر.
ئەبێنوعەباس دەلیت: پیغەمبەر ﷺ فەرموی: {تَحْشُرُونَ خَفَاءَ عَرَاءَ
عُرْلًا فَقَالَتْ امْرَأَةٌ أَبْصِرُ أَوْ يَرَى بَعْضُنَا عَوْرَةَ بَعْضٍ قَالَ يَا فَلَانَةُ
لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ / الترمذی، صححه الألبانی / ئێبوه روژی
قیامەت کۆدەکریتەووە لەحالیکیدا که روت و پیپەتی و خەتەنە
نەکراون جا ئافەرەتیک وتی: نایا عەورەتی یەکتر دەبیین؟ جا
پیغەمبەر ﷺ فەرموی: ئەی فالانی: هەموو کەسیک لەوان لەو
پۆژەدا لە بارو دۆخیکیدا یە که تەنھا سەرقالی خۆبەتی. جا ئەو
کاتە ئەو خەلکە دوو بەشن وەک دەفەرموی:

۳۸ دەم و چاوانیک هەن لەو پۆژەدا که زەردن وەکو زێر
دەدرەو شینەووە.

۳۹ پێدەکەنی و مژدە دەدات لە خۆشیاندا، وەکو لە سورەتی
(حاقە) لە نایەتی نۆزەدا دەفەرموی: ﴿ئەو کەسە ی که نامە ی
کر دەووەکانی بە دەستی راستی پێدرا هاوار دەکات و دەلیت: وەرن
نامە ی کردەووەکانی من بخویننەووە﴾ جا سەبارەت بە بەشی
دوو هەمیش دەفەرموی:

۴۰ ئەوسا دەم و چاوانیک هەن که تەپ و تۆزی ئی نیشتووە

۴۱ مۆن و تاریکە،

۴۲ ئەوانە هەر کافرانی خرابەکار بون، (خوای گەورە لەو دەم و
چاوە نورانی و شاد و مژدەدەرانیەمان دابنیت نامین).

۳۹

سورته تهكوير

۸۱

سورته تهكوير که هەشتاو یەکەمین سورته قورئانە، لە
مەکەدا هاتووە خوارەووە بیست و نۆ نایەتە، و تراوە بەگوێرە ی
دابەزین حەوتەمین سورته و پاش سورته ی (الفاتحه) و پێش
(الأعلى) دابەزیووە. پیغەمبەرمان ﷺ دەفەرموی: {مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُ رَأَى عَيْنٍ فَلْيَقْرَأْ ﴿إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ﴾ و ﴿إِذَا السَّمَاءُ
انْفَطَرَتْ﴾ و ﴿إِذَا السَّمَاءُ انشقت﴾ / أحمد، صححه الألبانی / هەر کەسیک پێی
خۆشە تەماشای روژی قیامەت بکات وەکو بە چا و بیبێنیت با
سورته ی (تهكوير و ئیئیفیتار و ئیئیشیقاق) بخوینیت. لە سورته ی
پێشودا باسی هەندئ لەروداوەکانی قیامەتی کرد جالەم
سورته و سئ سورته ی پاشیشی چەندین جوړ لەروداوە
سەختەکانی قیامەت باس دەکات.

بەناوی اللّٰه ی زۆر بە سۆزو بیئیهایەت میهرەبان

۱ هەر کاتیك روژ تاریک بو شەوقی نەما و پێچرایەووە.

۸) وه هەر کاتیکیش نافرمتی زیندهبهچالگراو پرسپاری لیکرا،

۹) بیژرا به چ تاوانیک کوژراوه؟ ئەمه یهکیک بو له رهوشته

ناپهسهندهکانی سهردهمی نهفامی کابرا کچی خوی ههر به زیندویی چالی بو ههئدهکهندو دهیخته ناویهوهو خولی بهسهردا دهدا لهبهرنهوهی که عهیبو عاری نهیهته سهر، بهلام ئیسلام هاتو ئەو کاره ناپهسهندهی وهکو سهدان کاری ناپهسهندهی تری سهردهمی نهفامی ههئوهشاندهوه، تهنانهت خو بهرگریکردنی پیاو بو نهبونی مندال به زیندهبهچالگراو پهنامهکی ناوبراوه، وهک پیغهمبهرمان ﷺ دهفرموی: {ذَلِكَ الْوَادُ الْحَقِيٌّ وَهُوَ الْمَوْدَةُ سُئِلَتْ/

مسلم/ئوهو زیندو بهچالگراو پهنامهکیه، ههئوهوهیه زیندوبهچالگراو کهپرسیاریان لیدهکریت} ئابنی ئیسلام ئاوا مافی مروف دهدات ههر لهکاتی نوتفهییهوه دهپاریزیت و ریگی پاست و رهوانی بو دیاری دهکات، بهلام ئەوانهه که ئەمرو لافی مافی مروف لیدههدن هیشتا شهری پیست و شهری نهزادی به شتیکی رهواو راستی دهزانن و بهرنامهی لهباربردنیان ههیه (الاجهاض)! ئینجا الله دریزه به روداوهکانی قیامهت دهدات و دهفرموی

۱۰) جا ههر کاتیک که نامه ی کردارهکان بلاوکرانهوهوههر کهسیک نامه ی کردهوهی درایه دهستی ههنديک بهراست و ههنديک بهچهپ.

۱۱) وه ههر کاتیکیش ئاسمان لابر او پیچرایهوه.

۱۲) جا ههر کاتیک دوزهخیش ههگیرسینرا.

۱۳) وه ههر کاتیکیش کهبهههشت نزیك کرایهوه بو بهههشتیان و کاتیک که ئەم دوانزه روداوه گرنکه رویاندا،

۱۴) ئەوکاته ههمو کهسیک دهزانیت چی نامادهکردوه بو ئەو رۆژه چاک یان خراپ، زور یان کهم، وهک له سورتهی (ال عمران) نایهتی (سی)دا دهفرموی: ﴿ئهو رۆژه ههموکهسیک ههرچی چاکهیهکی کردوه بوی ناماده دهکریت، ههروهها ئەوهش کهکردویهتی لهخراپه، جا ئەوکاته ئاوات دهخوازیت کهماوهیهکی زور دریز ببوايه لهنیوان خوی و ئەو کرداره خراپانهی دا﴾

۱۵) دهگونجیت(لا) زیادهبیت، واته سویند به خوننهس دهخوم یان لای (نافیه) بیت، واته سویند ناخوم به خوننهس، چونکه ههر خوی شایهته لهسهر زانیی و دانایی و هیزی الله، وشه ی (خنس) به ئەستیره و ئاسک و گا کیوی ماناکراوه، جا ئەستیره

ههمو بیت که به رۆژ نابینرین یان ئەو ئەستیره ناسراوانه بن، جا ههر کام لهوانه بیت،

۱۶) هاتوچو دهکهن و دهچنهوه جیگای خویان، وشه ی (کنس) به جیگای خوشاردنهوهی جانهوهره وهحشیهکان دهوتری، کی ئەوانه ی فیری گهران و هاتوچو و گهرانهوه بو شوینی خویانی کردوه؟ ئاشکرایه کهههر خوی زانا و داناو بههیزه ئەوهدهکات نهک کهسی تر، ئینجا دهفرموی:

۱۷) جا سویند به شهو کاتیک تاریک دهبیت.

۱۸) وه سویند به کاتی بهیانی کاتیک ههناسهدهدات و له شهو جیادهبیتهوه، لیهدا لهجیاتی (طلع) وشه ی (نفس) ی بهکارهیناوه، که بهراستی هاتنی بهیانان ههواو ههناسهیهکی جیاوازی وای ههیه کتوپر بی کاترمیر دهتوانریت بزانییت که بانگی بهیانی و کاتی نوپزی بهیانی هاتوهو ئەو ههوایهش زور بهکهکه وهکو پیغهمبهرمان ﷺ دهفرموی: {اللَّهُمَّ بَارِكْ لَأَمْتِي فِي بَكُورِهَا/ الترمذی. صححه الالبان/ ئەی خودایه پیرۆزکهیت بو گهلهکهه له بهیانانیاندا} ههنديک خهوی پاش نوپزی بهیانی تاههتاو کهوتنیان بهلاوهچاک نیه، لهبهر ئەو ریوايهتانهی کهلهم بارهوه هاتون، جا خوی زاناو دانا سویند بهوانه دهخوات و دهفرموی:

۱۹) بهراستی ئەم قورئانه قسهی رهوانهکراویکی بهرپیره که ههرگیز خوی له قسهی بچوک و نارپک نادات، کهئهم قورئانهی لهبهیتولعیزهتهوه بهفرمانی خوا گهیاندوته محمد ﷺ.

۲۰) کهخواهونی هیزه و لهلای خواهونی عهرش به شکۆو پایهبهرزه.

۲۱) کهبهگوپکراوه لهناو فریشتهکانداو لهویدا بهدهم و دهست پاک دهیناسن، مهبهست جبرئیله که نیردراویکه لهنیوان خواو پیغهمبهرماندا ﷺ و کهلامی خوی هیناوه بو پیغهمبه رمان ﷺ و خواهن هیزه کههیچ شتیک ناتوانیت دهست بخاته ناوکاریهوهو ئەمینه و به رپک و پپکی پهیامهکهی گهیاندوه، ئینجا دهفرموی:

۲۲) وهبهراستی هاوړیکه ی ئیوه که محمده ﷺ شیت نیه و قسه له خویهوه ناکات بهلگو

۲۳) بهراستی لهسهر سهریهوه به رۆشنی جبرئیلی بینیهو، ئەمه یهکهه بینین بو که لهناو بهردهلانهکانی مهکهدا چاوی پیکهوت، وا دهردهکهویت که ئەم سورته بهر له ئیسرا بو، چونکه لهکاتی معراجدا جاریکی تربینیویهتی وهک خوی ئەگینا

ئەمە بە پلەي (العلم) دەناسرئىت عىلمىك كە نە ئەزانى توشى دەبئىتو نە لەبىرچونەو لەناوى دەبات، پاشان باوەرى وابئىت كە پەروردگار پاش ئەوئى كە عىلمى بە چەندىيەتى و چوئىيەتى ھەموشتەكان بوە پەنجا ھەزار سال پېش ئەوئى كە ئاسمان و زەوى دروست بكات ھەموى نوسىوہ كە ئەمە پلەي (الكتابه) يە، پېويستە ئەوئى بزانرئىت كە نوسىن چەند شىوئىيەتى ھەيە، لەوانە نوسىنئىكى گشتى كە لە لەوحوئىلەحفوظدايە، وە نوسىنى تەمەنى واتە : ئەو نوسىنەي كە كاتئىك مروف لە رەحمى داىكى داىە دەنوسرئىت، نوسىنى سالانە كە ئەوئىش لە شەوى قەدردا دەنوسرئىت، وەھەرودھا نوسىنى بەردەوامى رۇژانە، ئىنجا باوەرى وابئىت ھەموشت لە ژېر وىست و ئىرادە پەروردگار روددات و ئەوئى ئەو زاتە بىيەوئىت روددات و ئەوئى نەيەوئىت رونادات، ھەموبونەوەر مولكى پەروردگارە، جا چۇن دەگونجئىت اللہ لە مولكى خۇي دا شتىك روبدات كە ئاگاي لئى نەبئىت و وىستى لەسەر نەبئىت؟ پاشان باوەرى وابئىت كە بەدئىيەنەرى ھەموشت پەروردگارە كە لەوانە ئەو ئىرادەو ئەو ھىزەيە كە بە مروفى بەخشيوہ، جا ئەو روددات بەدئىيەنەرەكەي اللہ ي بالادەستە تەنانت ئەو كىردارانەي كە مروف ئەنجاميان دەدات ئەگەرچى بە وىستى خۇي دەي كات، بەلام خالىقەكەي اللہ يە چۇن ھەموشت كىردەوئىيەك سەرچاوەي لە دوو شتە .-

يەكەم: وىست و ئىرادە قەتەي،

دوھەم: ھىزو توانايى تەواو، خالىق ئەم دووانەش ھەر اللہ يە. پېويستە بزانرئىت لە نىوان خۇشەوئىستى (المحبة) لە گەل وىست (المشئىة) وە ھەرودھا (ئىرادە) دا جىياوازي ھەيە، كاتئىك دەوترئىت ھەموشت بە وىستى پەروردگار روددات ماناي ئەوئى نەيە كە ئەو روداوە يان ئەوئىشە لە لايەن پەروردگارەو شتىكى چاك و پەسند كراوہ و خۇشەوئىستە، تاوانەكان كە روددەن لە ژېر وىستى پەروردگاردايە بەلام پەروردگار رقىيەتى لەو كىردارانە واتە: وىستى پەروردگار لەسەر ھەموشت ئەو شتانەيە كە روددەن بەلام مەرج نىە ھەمويان پەسەندكراوى لاي پەروردگاربن و لئىيان رازى بئىت و خۇشى بوئىت، بەلام وشەي ئىرادە ھەر دوو ماناكە لەخۇي دا كۆدەكاتەوہ، جا بۇيە ئىرادە كراوہ بە دوو بەشەوہ، بەشىك كە بەماناي وىست (المشئىة) دئىت كە بە ئىرادەي كەونى ناويان بردوہ كە حەتمەن روددات واتە: كاتئىك كە پەروردگار وىستى لەسەر شتىك بو ئەوئى حەتمەن روددات بەلام مەرج نىە كە خوا پېي خۇش بئىت، بەشىكى تر كە بە ماناي خۇشەوئىستى و موخەبەتە: كە ئىرادەي شەرى پئىدەوترئىت كە پەروردگار بەوہ رازيەو پېيخۇشە بەلام مەرج نىيە ئەمە حەتمەن رو بدات وەك

سەدان جارى تر بىنيويەتى، بەلام ھەر جارئىك بە شىوئىيەك بوہ كە ھەندىك جار لە شىوئىيە (دحىيە كەلەبى) دا بوہ.

۲۴) وە ئەو محمد ﷺ سەبارەت بەو شتە نەيئىيانەي كە بۇي ھاتوہ رۇدە نىەو بە ھەموشت كەسىكى راگەياندوہ و ھىچ شتىكى نەشاردوہتەوہ، وشەي (بصئىن) بە (ظئىن) خويئىراوہتەوہكە ھەر دوو شىوئىيەكە رەوايە واتە ھىچ گومانئىكى ئى ناكىرئىت.

۲۵) جا ئەو قورئانە قەسى شەيتانى تارىئىراو نىەو ناتوانئىت شتىك لەو باروہ بئىت، وەك لە سورەتى (شوعەرا) ئايەتى (دووسەدويانزەدووسەدودوانزە) دا دەفەرموئى: ﴿شەيتانەكان نەيئىيانوہ و بۇيان نىە كەشتى وا بكن و ناشتوانن، چۇنكە بىگومان ئەوان بەرگرى كراون لە گوئىگرتن﴾ ئىنجا دەفەرموئى:

۲۶) جا ئىتر بۇ كوئ دەچنو بۇ عەقتان ناخەنە كار تا راستىيەكان بزانن؟

۲۷) ئەم قورئانە بىجگە لەوئى كە پەندو ئامۇژگارىە بۇ ھەموشت خەلك شتىكى تر نىە.

۲۸) بۇ ھەر كەسىك كە بىيەوئىت رېگاي راست بگرئىت ئەم قورئانە رېنمايى دەكات و رېگاي راستى پىشان دەدات.

۲۹) خۇ ئىوہ وىست و نارەزۇي ھىچئىش ناكەن مەگەر بە وىستى خواي پەروردگارى جىھانيان بئىت، پېويستە بزانرئىت كەئايەتى پېشو بەرپەرچدانەوئىيەكە بۇ ئەوانەي كە باوئىيان بە سەرىشكى و ئىختىيارى مروف نىە وە ئەم ئايەتەش رەدە بۇ ئەوانەي كە پىيان وايە كە ھەموشت بە وىست و ئىختىيارى مروف، بەلام ئەھلى سوننەو جەماعە باوئىيان بە ھەردو ئايەتەكە ھەيە ھەركام لەجىگاي خۇيدا ماناي دەكەنەوہ و دەزانن خاوەنى وىستى بئى قەيدو شەرت ھەر اللہ يە و وىستى مەخلوقاتئىش لەژېر وىستى پەروردگاردايە، دەشزانن كە زۇر جىياوازي ھەيە لە نىوان ئىرادەو موخەبەتەدا، لئىرەدا پېويستە بزانن كە باوئىيان بە قەزاو قەدەر يەكئىكە لە بناغەكانى باوئىيان ئىماندار، بەلام يەكئىكە لەو بناغانەي كە قەسى زۇرى لەسەر كراوہ و ناكۆكى زۇرى لەسەر بوہو زۇرىك لەوبارەوہ لەحەق لايان داوہ، وە لە راستى دا ھوى سەركى لادان لە حەق لە مەسئەلەي قەزاو قەدەردا دەگەرئىتەوہ بۇ نەناسىنى پەروردگارى جىھانيان بە ناسىنئىكى شىاو، باوئىيان بە قەزاو قەدەر ئەوئىيە كە باوئىيان، باوئىيان بە وىست و ئىرادە ماناي خۇشەوئىستى و موشەھەيە و زانىيارىيەكەي گەورەو بچوك، ئاشكراو پەنھان دەگەرئىتەوہ ھىچ شتىك نىە مەگەر ئەوئى كە اللہ لئى ئاگادارە، كە

سهرپشکيه که مان به لگه‌ی سهر به خوی بیسنور نیه، به لگو وهک باقی شته‌کانی تر سنوری هه‌یه. ئەمه چاکبزانه به‌سوده.

۱۹

سورته‌ی ئینفیتار

۸۴

سورته‌ی (ئینفیتار) که هه‌شتاد و دووه‌مین سورته‌ی قورئانه، له مه‌که‌دا هاتوته خواره‌وو نوژده نایه‌ته، وتراوه به‌گویره‌ی دابه‌زینیش ههر هه‌شتاد و دووه‌مین سورته‌و پاش سورته‌ی (النارعات) و پيش (الانشقاق) دابه‌زیوه.

پنجه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: { مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُ رَأَى عَيْنٍ فَلْيَقْرَأْ } إِذَا السَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَ إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ ﴿٢﴾ وَ
 ﴿٣﴾ إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿٤﴾ / أحمد، صححه الألباني / ههر که‌سیک پی‌ی خوشه ته‌ماشای رۆزی قیامته بکات وه‌کو به‌چاو بیبینه‌ت با سورته‌ی ته‌کویر و ئینفیتار و ئینشقاق بخوینه‌ت. {

به‌ناوی الله ی زۆر به‌سوزو بی‌نیهایه‌ت میهره‌بان

﴿١﴾ ههر کاتی که‌ناسمان له‌ت بو.

﴿٢﴾ وه ههر کاتی که‌ئه‌ستیره‌کان هه‌له‌وه‌رین.

﴿٣﴾ جا ههر کاتی که‌ده‌ریا‌کان تیکه‌لاو به‌یه‌ک بوون و ته‌قینه‌وه‌و بوون به‌ناگر.

﴿٤﴾ سا ههر کاتی که‌یه‌سه‌ره‌کان سه‌روبن کران و خه‌لکه‌که‌ی ناویان زیندوکرانه‌وه.

﴿٥﴾ ئا ئه‌و کاته هه‌مو که‌سیک ده‌زانیه‌ت چی پيش خوی خسته له‌کرده‌وه‌ی چاک و خراب وه‌چیشی به‌جه‌یه‌شته‌وه، ئینجا الله ده‌فه‌رموی:

﴿٦﴾ ئە‌ی نه‌وه‌ی ئاده‌م چ شتی‌ک بو به‌هوی نه‌وه‌ی که‌تۆ له‌خۆبایی ببیت له‌به‌رامبه‌ری په‌روه‌ردگاری خاوه‌ن که‌رهمته‌وه؟ چی بو به‌هوی نه‌وه‌ی که‌تۆ شه‌رم نه‌که‌یه‌ت و دزایه‌تی بکه‌یه‌ت؟ کام نیعمه‌ت له‌و نیعمه‌تانه‌ی که‌لاته له‌چاووگۆی و ژیری ده‌سکرده‌ی خۆته‌و بی‌منه‌تیت له‌و په‌روه‌ردگاره‌ خاوه‌ن که‌رهمته‌؟

﴿٧﴾ که‌تۆی دروستکردو ری‌ک‌وپیکی کردیت و بالایه‌کی راستی پیدایت له‌جوانترین وینه‌داو هه‌مو ئە‌ندامه‌کانی له‌شتی به‌گویره‌ی پیوسته‌و هاوسه‌نگو دادگه‌رانه‌ پی‌به‌خشیت؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكُوكُوبُ أُنزِلَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكذِّبُونَ بِالذِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَنِينًا ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنْ الْأَبْرَارُ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصَلُّونَهَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمَلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ سَيِّئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

۱۹

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

۸۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا أَكَلُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

ئه‌وه‌ی که‌ ده‌فه‌رموی: ﴿١﴾ وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ / الله پی‌بخۆشه

که‌ ته‌وبه‌تان لیوه‌ریگری‌ت

دیاره هه‌مو که‌س ته‌وبه‌ ناکات واته ئیراده لیرده‌ا ئیراده‌ی شه‌ری په‌روه‌ردگاره‌ جا بۆیه‌ وشه‌ی (یرید) له‌ نایه‌ته‌که‌دا به‌خۆشه‌ویستی مانا کراوه. وه‌هه‌روه‌ها پیوسته‌ بزانه‌ری‌ت که‌ ده‌ستگرتن به‌ ئە‌سه‌بانه‌کان و باوه‌ری‌بون به‌وه‌ی که‌ مرۆقه‌کان له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگاره‌وه ئیراده‌یان پیدراوه‌ و سه‌ره‌پشک کران له‌هه‌له‌بازدنی ری‌گیان، به‌شیکه‌ له‌ باوه‌ری‌بون به‌ قه‌زاو قه‌ده‌ر.

که‌واته‌ ئە‌گه‌ر پی‌اوێک که‌سیکی کوشت به‌ناوه‌وا ده‌بی‌ت باوه‌ردار باوه‌ری‌ وایه‌ت که‌ په‌روه‌ردگار له‌ عیلمی ئە‌زه‌لی خۆیدا ئاگای له‌م روداوه‌بووه‌و زانویه‌تی که‌ روده‌دات و په‌نجاهه‌زارسال پيش دروستکردنی ئاسمان زه‌وی له‌ له‌وحوله‌حقوق‌دا نوسیویه‌تی، وه‌

کاتی روداوه‌که‌ له‌به‌ر حیکمه‌تانه‌ی که‌ خوی ده‌زانیه‌ت وه‌ یان ره‌خساندنی ده‌ره‌ته‌تیک بۆ تافی کردنه‌وه‌ی به‌نده‌، هی‌ز و ئیراده‌ی پیوستی بۆ ئە‌وره‌وداوه‌ پیدراوه‌، جا کابرا به‌ هوی به‌کاربردنی ئە‌وه‌

ئیراده‌و هی‌زه‌وه‌ له‌ ری‌گیه‌که‌دا که‌ الله پی‌ی رازی نییه‌ تاوانباره‌و مافی تۆله‌ لیوه‌رگرتنه‌وه‌ی هه‌یه‌. جا له‌م نایه‌ته‌ش دا په‌روه‌ردگار تێمانده‌گه‌یه‌نی‌ت که‌ ویست و ئاره‌زۆی ئیوه‌ به‌سه‌راوه‌ به‌ ویستی ئە‌وه‌ زاته‌وه‌، که‌واته‌ ده‌بی‌ت چاک گه‌ردنکه‌چ ببن و راست بکه‌ن

له‌گه‌لیدا تا خوا یارمه‌تیتان بدات و سه‌قامگیرتان بکات له‌سه‌ر ئایین، ئە‌م سه‌ره‌پشکيه‌ی ئی‌مه‌ برپاریکی ئە‌زه‌لی خودایه‌ واته‌

رېزىيان لىيگرن و قسه و ئىشى خراب مهكهن و رېزىيان مهشكىنن، جا يهك له و شايهتانهى رۇزى قيامهتيش نهم فرىشتانهن، نهوان نهوهى كه دهكرىت تۆمارى دهكهن،

پېغهمبهركان ﷺ دهفهرموئى: { إِذَا مَرَضَ الْعَبْدُ قَالَ اللَّهُ لِلْكَرَامِ الْكَاتِبِينَ اُكْتُبُوا لِعَبْدِي مِثْلَ الَّذِي كَانَ يَعْمَلُ حَتَّى أَقْبِضَهُ أَوْ أَعَاقِبَهُ/صحیح الجامع / ههركاتىك بهندهيهك نخوش كهوت ﷺ بهوفرىشته نوسهره بهرېزانه دهفهرموئى: بۆبهندهم بنوسن وهك نهوهى كه لهپىشدا كرديهتى ههتا گيانى دهكيشم يان چاكى دهكهمهوه }

ئىنجا پهروهردگارمان پاداشتى چاكهكارو خراپهكار به شيوهيهكى كورت باسدهكاتو دهفهرموئى:

۱۳ بهبيگومان چاكهكاران لهناو نازو نيعمهتدان.

۱۴ وه بيگومانىش تاوانباران لهناو دۆزهخدان.

۱۵ لهرۇزى قيامهتدا دهچنه ناو يهوه

۱۶ وهنهوان لهو سزاو ئاگره سهخته دوورنابن و ههميشه و بيپسانهوه لهناو نهو سزايهدان و نه دهمرن و نه ناسوده دهبن.

۱۷ تۆ چى دهزانى نهو رۇزى دینه چييه؟ دووباره لهبهر كهورهى و سهختى نهو رۇزه دهفهرموئى:

۱۸ پاشان تۆ چى دهزانى نهو رۇزى دینه چييه؟ ئىنجا ماناى رۇزى دىنمان بۆ دهكاتو دهفهرموئى:

۱۹ نهو رۇزه رۇزىكه هيج كهسيك خاوهنى هيج شتىك نيه بۆ كهسيكى تر مهگهر ﷻ ماوه بدات و رازى بىت، ههروهك پېغهمبهركان ﷺ دهفهرموئى: { يَا فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ انْقِذِي نَفْسَكَ مِنَ النَّارِ فَإِنَّي وَاللَّهِ مَا أَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً/الشيخان / نهى فاتيمهى كچى محمد ﷺ خوت بپاريزه له ئاگر، نهوسا بيگومان بهخوا قهسهم من خاوهنى هيج شتىك نيم لهلايهن خواوه بۆ ئيوه } چونكه لهو رۇزهدا ههمو شت به دهست خوايه و كهس تواناى هيچى نيه تا ﷻ ماوه نهادات، نهوهى راستى بىت نهمرپوش ههمو شت ههر به دهستى خوايه، بهلام بهو كهمه سهرپشكيه لهخومان بايى بوين و خومان به خاوهنى شت دهزانين.

۸ له ههر ويئهيهكداو به كىت بچوئىت له باوك و دايك و خال و مامدا پىكى هيئايت، واته نهو كهسهى كه بهبى ههلبزاردنى تۆ بهههر شيوهيهك كه خوى ويستويهتى دروستى كرديت و بى ههلبزاردنى خوت دهمرئىت و بى ههلبزاردنى خوت جاريكى تر زيندوت دهكاتوه، جا كهى رهوايه تۆ بۆ نهو چهند رۇزهى كه بۆ تافىكرندنهوت سهرپشكىت بپدراوه لهخوت بايى ببيت و بهندايهتى نهو پهروهردگار نهكهيت؟!

پېغهمبهركان ﷺ دهفهرموئى: { إِذَا أَرَادَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ أَنْ يَخْلُقَ النَّسَمَةَ فَجَامَعَ الرَّجُلُ الْمَرَأَةَ طَارَ مَاؤُهُ فِي كُلِّ عَرَقٍ وَعَصَبٍ مِنْهَا فَإِذَا كَانَ يَوْمَ السَّابِعِ أَحْضَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ كُلَّ عَرَقٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ آدَمَ ثُمَّ قَرَأَ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَبُّكَ / السلسلة الصحيحة/ ههر كاتى نهو ﷻ يهى كه يادى بهشكويه ويستى كهسيك دروست بكات، نهو كاتهى كه پياو لهگهئ خيزانيدا هاوجيگا دهبيت، ئاوهكهى بهههمو رهگودهماريكي لهشى ئافرهتهكهدا دهگهريت، جا كه رۇزى چهوتهمى هات خواى دهسهلاتدارى بهشكو ههمو رهگيك لهنيوان نهوونادهما كۆدهكاتوه، پاشان نهو ئايهتهى خوئندهوه ﴿فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَبُّكَ﴾ / لهج ويئهيهكدا ئارهزوى لىبيت پىكهوهى دهنيت ﴿﴾ جا چونكه زۆربهى خهلك پهپرهوى ئابىن ناكهن و دزايهتى خودا دهكهن، ليرهدا به گشتى دهفهرموئى:

۹ بهراستى بير لهو پهروهردگار ناكهنهوه، بهلكو باوهرناهيئن به رۇزى دوايى، بۆيه وا به جورئته دهبن سهبارته به تاوانكردن و دزايهتى پهروهردگار، پېغهمبهركان ﷺ دهفهرموئى: { يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنِّي تُعْجِزُنِي ابْنُ آدَمَ وَقَدْ خَلَقْتِكَ مِنْ مِثْلِ هَذِهِ فَإِذَا بَلَغْتَ نَفْسُكَ هَذِهِ وَأَشَارَ إِلَى حَلْقِهِ قُلْتُ أَتَصَدَّقُ وَأَنَّى أُوأُنُ الصَّدَقَةَ/ ابن ماجه، حسنه الابانى / ﷻ ي بهدهسهلات و گهوره دهفهرموئى: تۆچون لهدهستى من دهردهجيت نهى نهوهى ئادهم بهراستى من تۆم لهويئهى ئاوهها ئاويك دروستكردوه، جا كاتى كه گيانت گهيشته بهمهو هيماى كرد بۆلاى قورگى كه دهئىت: من چاكه دهكهم، جا كهى نهوه كاتى چاكه كردنه؟ } جا بۆنهوهى بيريكهنهوه و از له سهركهشى بهيئن ﷻ دهفهرموئى:

۱۰ بهراستى بير لهو پهروهردگار ناكهنهوه، بهلكو باوهرناهيئن به رۇزى دوايى، بۆيه وا به جورئته دهبن سهبارته به تاوانكردن و دزايهتى پهروهردگار، پېغهمبهركان ﷺ دهفهرموئى: { يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنِّي تُعْجِزُنِي ابْنُ آدَمَ وَقَدْ خَلَقْتِكَ مِنْ مِثْلِ هَذِهِ فَإِذَا بَلَغْتَ نَفْسُكَ هَذِهِ وَأَشَارَ إِلَى حَلْقِهِ قُلْتُ أَتَصَدَّقُ وَأَنَّى أُوأُنُ الصَّدَقَةَ/ ابن ماجه، حسنه الابانى / ﷻ ي بهدهسهلات و گهوره دهفهرموئى: تۆچون لهدهستى من دهردهجيت نهى نهوهى ئادهم بهراستى من تۆم لهويئهى ئاوهها ئاويك دروستكردوه، جا كاتى كه گيانت گهيشته بهمهو هيماى كرد بۆلاى قورگى كه دهئىت: من چاكه دهكهم، جا كهى نهوه كاتى چاكه كردنه؟ } جا بۆنهوهى بيريكهنهوه و از له سهركهشى بهيئن ﷻ دهفهرموئى:

۱۱ بهراستى جاوديريكهرتان به سهروهويه كه نهوانه بهرپزن و نووسهرى كردار و وتارهكانى ئيوهن،

۱۲ كهدهزانن بهنهو شتانهى كه ئيوه دهيكهن و تۆمارى دهكهن له گهوره و بچوك و چاك و خراب، جا نهوان بهرپزن و ئيوهش

پیوانه یان سه روخوار زۆردهکات، ئەو گە لەی که له کاتی کیشانه و
پیوانه دا زۆلم له خهک بکات، پهروهردگار له دنیاو دوارزۆدا
تولهی لیده کاتهوه، سزای دنیاى ئەوهیبه که پیغه مبه رمان ﷺ باسی
دهکات و دهفه رموی: { **وَمَنْ يَنْفُسُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِلَّا أُخْذُوا
بِالسِّنِينَ وَشِدَّةِ الْمُنُونَةِ وَجَوْرِ السُّلْطَانِ عَلَيْهِمْ** / ابن ماجه، صححه الالباني/
هیچ گه لیک پیوانه و کیشانه یان کهم نه کردوتهوه، مه گهر
تۆله یان لى وهر گه رابیت به بى بارانی و سهختی ژیان و سته می
دهسه لاتداران به سه ریاندا }

جا زالونی دهسه لاتداری زالم به سه ر گه لیکدا خوی به لگه یه
له سه ر توره یی پهروهردگار له و گه له، پیغه مبه رمان ﷺ
دهفه رموی: { **قَالَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ يَا رَبَّ أَنْتَ فِي السَّمَاءِ وَنَحْنُ فِي
الْأَرْضِ فَكَيْفَ لَنَا أَنْ نَعْرِفَ رِضَاكَ وَغَضَبَكَ؟** قال : إذا رضيت
استعملت عنكم عليكم خياركم وإذا غضبت استعملت عليكم شراركم/
ابن عساکر، حسنه الالباني/ به نی ئیسرائیلی وتیان: ئەى پهروهردگارمان
تۆ له ناسمانی و نیمه لهزه ویداین جا چۆن بزاینن به رهزامه ندی و
توروی تو؟ فه رموی: هه رکاتیك رازی به باشه که تان ده کهم به
سه ر په رشتتان و هه رکاتیكیش که ره قه بیت لیتان خراپه رتان
ده کهم به سه ر په رشتتان } ئینجا پهروهردگار هه ره شه ی دوا
رۆژیش له ته رازو بازان دهکات و دهفه رموی:

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سَجِينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ
مَرْفُومٌ ﴿٩﴾ وَيَلُوكُ يَوْمَئِذٍ الْمُكْدِبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَكْذِبُونَ يَوْمَ الَّذِينَ
وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا نُنَادَى عَلَيْهِمْ إِبْنَانَا قَالَ اسْطَبِرْ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ
عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ لِيَأْتِيَهُمْ لَصَاقُ الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُعَالَى
هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيَّينَ ﴿١٨﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيَّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْحُومٍ ﴿٢٥﴾
خِتْمُهُ مِسْكًَ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمَرَجِعُهُمْ
مِنْ سَنِينٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ
يَتَغَامَرُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
حَفِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

سورته موته فيضين

٣٦

٨٣

سورته موته فيضين که سورته ههشتاو سى هه مین سورته
قورنانه، له مه دینه دا هاتوته خوارهوه، سى و شهش ئایه ته،
وتراوه یه که مین سورته که له مه دینه دا دابه زیوه.

ئیبینوعه یاس ده لیت: { **لَمَّا قَدِمَ النَّبِيُّ ﷺ الْمَدِينَةَ كَانُوا مِنْ أَحْبَبِ
النَّاسِ كَيْلًا فَانزَلَ اللَّهُ سُحْبَانَهُ وِيلًا لِلْمُطَفِّفِينَ فَأَحْسِنُوا الْكَيْلَ بَعْدَ
ذَلِكَ** / ابن ماجه، حسنه الالباني/ کاتیک پیغه مبه رمان ﷺ ته شریقی برده
مه دینه خه لکی مه دینه له پیوانه دا خراپه ترینی خه لک بون، جا
الله پاک و بى عه یی بۆ ئەوزاته سورته موته فيضینی ره وانه کرد
ئهوسا ئەوانیش پاش ئەوه له پیوانه دا زۆر چاک بون }

به ناوی الله ی زۆر به سۆزو بینیه یهت میه رهبان

١ وای بۆ ته رازو بازان،

٢ ئەوانه ی که کاتیک بۆ خۆیانی ده کیشن به ته واوی به شی
خۆیان وهر ده گرن.

٣ جا هه ر کاتیکیش که بۆ خه لکی بپیون یان بۆ خه لکی
بکیشن به سووکی و به که می بۆیان ده کیشن و زیانیان لیده دن،
ههروه ها ئەوانه که چاکه ی خه لک به سوک ته ماشا ده کهن، به لام
بۆ خۆیان باشی ده پیون و عه یی خۆیان لا گچکه یه، به لام ه ی
خه لکیان لا گه وریه، ئەمانه ش هه ر ته رازو بازن و کیشانه و

٤ ئایا ئەوان دلنیا نین که زیندو ده کرینه وه ؟

٥ بۆ رۆژیکى گه وره که رۆژی قیامه ته ؟

٦ ئەو رۆژه ی که هه مو خه لک له پيشگای پهروهردگاری
جیهانیاندا راده وستن و بیجگه له کرداو وتاری چاکیان ه یچی تر
ناگاته فریایان، سه باره ت به سهختی و گه وریه یی و پر مه ترسی
ئەو رۆژه پیغه مبه رمان ﷺ دهفه رموی: { **إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَدْنَيْتِ
الشمس من العباد حتى يكون قيد ميل أو ميلين فتصهرهم الشمس
فيكونون في العرق كقدر أعماهم منهم من يأخذه إلى عقبه ومنهم من
يأخذه إلى حقه ومنهم من يلجمه إجماء / احمد ومسلم / کاتیک
که رۆژی قیامه ت هات رۆژ له به نده کانه وه به ئەندازه ی میلیک
یان دوو میل نزیک ده کریته وه، جا رۆژ ده یانتوینیته وه ئەوسا
هه مویان به گویره ی کرداره کانیان له ناو عاره قی خۆیاندا، هه یانه
هه تا هه ردوو پاژنه ی گرتوه و (هه یانه هه تا هه ردوو ئەژنویه تی) و
هه یانه هه تا دوخینگه یه تی و هه یانه هه تا ناو ده می وه کو له غاو
له غاوده کریت به عه ره قی خۆی }**

وه ئەو ماوه یه ش لای کهم په نجا هه زار سال درێژه ده کیشیت وه کو
له فه رموده ی (صحیح) ی پیغه مبه رماندا ﷺ هاتوه، ئینجا خوا ی

داناو خاوهن دسهلات دهفهرموئ: ﴿كَلَّا﴾ ئەمەى باسكارو ئەوهىش كه دیت شتیكى راست و دروسته.

۷ بیگومان كه نامەى كردارى خراپهكاران له ناو (سجین) دایه. ئینجا دهفهرموئ:

۸ جی شتیك تۆی تیگه یاندوه كه سجین چییه؟ واته: شتیكى زۆر گهوره و گرنه، هه ندیک ده لئین: له ژیر حه وته مین ته به قی زه ویدایه. ئینجا باس له و سجینه دهكات و دهفهرموئ:

۹ بهرتوكیكه كه دیاریكراوه ژماره و نیشانهی له سه ره و هه مو تۆماركراوه، جا كه س بۆی نیه كه گۆرانكاری تیدا بكات.

۱۰ وای، واوهیلایه له و رۆژدا بۆ بیباوه ران. كین؟

۱۱ ئەوانه ن كه باوه ر ناكه ن به رۆژی قیامه ت و به شتیكى پر و پوچ یان شتیكى دووری دهزانن، ئینجا خواى دانا پیناسه ی ئەو بیباوه رانه ش دهكات و دهفهرموئ:

۱۲ خۆ بیباوه ر نابیت به و رۆژه بیجگه له هه مو ده ستریزكهریك بۆ سه ر مال و گیان و ناموسی خه لك و تاوانباریك له وتارو نیه تی خراپدا واته: مرۆفی ره وشت به رزو چاكه كارو نیه ت پاك هه رگیز بیباوه ر نابیت به و رۆژه،

۱۳ جا ئەو مرۆفه په سته هه ر كاتیك نیشانهكانی ئیمه ی به سه ردا بچوینریته وه ده لئیت : ئەوه داستان و قسه ی پر و پوچی پيشوانه.

۱۴ وانیه كه ئەو ده لئیت به لكو ئەو وتارو كرداره ناپه سه ندانه ی كه كردویانه دلی ئەوانی داپۆشیوه و زالبوه به سه ریدا، چونكه هه ر تاوانیك ئەگه ر ته وه ی لئ نه كریت ده بئیت به خالیكى ره ش و دل داده پۆشیت وهكو له فه رموده ی پیغه مبه رماندا ﴿هاتوه كه ده فهرموئ:﴾ **إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا اذْنَبَ ذَنْبًا كَانَتْ نُكْتَةً سَوْدَاءَ فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ مِنْهَا صُقِلَ قَلْبُهُ وَإِنْ زَادَ زَادَتْ فَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ ﴿كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾** / الترمذی، صححه الألبانی / به راستی به نده ی خوا

هه ر كاتیك تاوانیكى كرد ئەو تاوانه ده بئیت به خالیكى ره ش له سه ر دلیدا، جا ئەگه ر په شیمان بویه وه لئی دلی پاك ده بئته وه، وه ئەگه ر زیاتری كرد ئەو خاله ش زیاتر ده بئیت، جا ئەوه یه فه رموده ی خوا: ﴿وانیه كه ئەو ده لئیت به لكو ئەوه ی كه كردویانه دلی ئەوانی داپۆشیوه﴾. ئینجا خوا ده فهرموئ:

۱۵ با ئەوان دنیابین كه به راستی له رۆژی قیامه تدا له بینینی په ره رده گاری خویان به رگری ده كرین و نابینن، ئەمه ش به لگه یه

له سه ر ئەوه ی كه خاوه ن باوه ران په ره رده گاری خویان ده بینن، چونكه خوا لۆمه ی بیباوه ران دهكات و وهكو سزایه ك ده فهرموئ: (په ره رده گاریان نابینن) جا ئەگه ر خاوه ن باوه رانیش نه بینن ئیتر ته نیا بۆ ئەوان باسه دکات؟ واته مه فهومی ئەم ئایه ته ده بئیت به چه سپینه ری مه نتوقی ئایه ته كانی سورته ی قیامه كه ده فهرموئ: ﴿چه ند روو و دم و چاوئك هه ن كه له رۆژی قیامه تدا ده ره وشیته وه، چونكه ته ماشای په ره رده گاری خویان ده كه ن﴾. هه ره ها چه ندىن فه رموده ی راستی (التواتر) هه ن كه خواى گه وه هه م له مه يدانى مه حشه ردا و هه م له ناو باخ و بیستانى به هه شتدا ده بینریت، (به وشپوه ی كه خوی ده زانیت و له موته شابه اته و باوه رمان پئی هه یه وهك هاتوه و پر سيار ناكه ين له باره یه وه) ئینجا ئەو بیباوه رانه راپیچ ده كرین بۆ دۆزه خ به لام ئەوه نده په ست و بئ هیزو لاوازن له به رده سته ی مه ئمورانى دۆزه خدا وهكو ئەوه وایه كه خویان بچه دۆزه خه وه، بۆیه ده فهرموئ:

۱۶ له پاشان خاوه نی ئەو دلانه ده چنه ناو دۆزه خه وه.

۱۷ پاشان پشیمان دهوتریت : ئەمه ئەو شته بو كه ئیوه باوه رتان پئ نه ده كرد، ئا به م شیویه سه ره رپای سزاو تۆله ی سه ختیا ن تانه و ته شه ریشیا ن لیده دریت، چونكه ئەوان له دنیا دا بیجگه له وه ی كه نا ره حه تی و ئیش و ئازاریان بۆ مو سلمانان دروست ده كرد تانه و ته شه ریشیا ن لیده دان، جا هه روا له رۆژی قیامه تدا به وینه ی ره فته راری خویانیا ن له گه لدا ده كریت، به لام له نا ره حه تی و سه ختیدا وینه ی نیه، وهكو له سورته ی (الفجر) ئایه تی بیست و پینچ و بیستو شه شدا ده فهرموئ: ﴿ئهو رۆژه هه یچ كه سیك كه سیك سزا نادات وهكو سزای ئەو، وهه یچ كه سیك كه سیك نابه ستیته وه وهكو به ستنه وه ی ئەو﴾. ئینجا با خاوه ن باوه ران به گشتی و بازا رپان به تاییه ت زیاتر وریای خویان بن و خویان له ترا زوبازی بپاریزن، چونكه تاوانه كه ی هه مو كون و فوژبئیكى ژیا ن ده گریته وه و سزای توندى دواروژیشى به شوینه وه یه، ئینجا هه ره ك باوی قورئانه كه باسی خراپانى كرد دیته سه رباسی چاكان و ده فهرموئ:

۱۸ به راستی و بیگومان ئەمه ی كه باسی ده كریت راست و به جییه كه به راستی نامه ی چاكه كاران وا له ناو (علیین) دا.

۱۹ جا تۆ چیت پئ و تراوه له باره ی عیلىندا؟ واته: شتیكى زۆر گه وه و به ریزه و له بیخی عه رش و له سه ر ئاسمانه كانه وه یه.

﴿٢٠﴾

ئەو پەراوێ چاکەکاران پەراوێکی دیاریکراو و ژمارە لێدراو و ناگۆرپیت و زیاد و کەمی لێ ناکریت، لاک و مۆرکراو و هیچ کەسیک ناتوانیت دەستکاری بکات.

﴿٢١﴾

ئەو فریشتە زۆر بەرپۆز و نزیکانەى خوا لەلای دا ئامادەن و ئاگایان لێیەتی و شایەتی دەدەن لەسەر راستی و دروستی و پاکی و چاکی ئەو تۆمارکراو.

بەرائی کۆری عازیب دەلیت: تەرمی یەکیک لەبیاوانی ئەنصارمان لەگەڵ پیغەمبەردا ﷺ برد بۆ گۆرستان کاتیک خرایە ناو گۆرەو، پیغەمبەر ﷺ دانیشتو نێمەش هەمومان بێدەنگ دانیشتین، جا پیغەمبەر ﷺ باسی چۆنیەتی سەرەمەرگی کافرو باوەرداری کرد بۆ یارەکانی، ئەوسا لە باسی رۆحی باوەرداردا فەرموی:

{ فَيَصْعَدُونَ بِهَا فَلَا يَمْرُونَ يَعْنِي بِهَا عَلَى مَلَأٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَّا قَالُوا مَا هَذَا الرُّوحُ الطَّيِّبُ فَيَقُولُونَ فَلَانُ بْنُ فَلَانَ بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانُوا يُسْمُونَهُ بِهَا فِي الدُّنْيَا حَتَّى يَنْتَهُوا بِهَا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَسْتَفْتِحُونَ لَهُ فَيُفْتَحُ لَهُمْ فَيُسَبِّحُهُ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مَقْرَبُوهَا إِلَى السَّمَاءِ الَّتِي تَلِيهَا حَتَّى يَنْتَهَى بِهِ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَكْتُبُوا كِتَابَ عَبْدِي فِي عِلِّيِّينَ وَأَعِيدُوهُ إِلَى الْأَرْضِ فَإِنِّي مِنْهَا خَلَقْتُهُمْ وَفِيهَا أُعِيدُهُمْ وَمِنْهَا أُخْرِجُهُمْ تَارَةً أُخْرَى/ جا بەرزى دەکەنەووە بەلای هیچ کۆمەلە

فریشتەیهکدا نارۆن مەگەر پرسیار بکەن و بلێن: ئەم رۆحە پاکە کییە؟ جافریشتەکانی هاوڕێی دەلین: رۆحی فلانی کۆری فلانە، بەجوانترین ناویک کە لەدنیادا ناویان دەبرد هەتا دەیکەیهننە ئاسمانی دنیا، ئەوسا داوای کردنەوێ ئاسمانی بۆدەکەن، جابۆیان دەکریتەووە ئەوسا فریشتە پایەبەرزەکانی هەمو ئاسمانیک بەرێی دەکەون، تا دەیکەیهننە ئاسمانی سەرخۆیان هەتا دەگەیهنریتە ئاسمانی حەوتەم، لەویدا خۆی دەسەلاتداری گەورە دەفەرموی: نامەى بەندەم لە علیین دا تۆمار بکەن و بیگەرپیننەووە بۆ زەوی چونکە بەراستی من ئەوانم لەو دروستکردووە بۆ ناو ئەو دەیانگێرمەووە لەووە جارێکی تر دەریان دەهینمەووە}

پاشان پیغەمبەر ﷺ لەباسی رۆحی بیاوەردار فەرموی: { فَيَصْعَدُونَ بِهَا فَلَا يَمْرُونَ بِهَا عَلَى مَلَأٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَّا قَالُوا مَا هَذَا الرُّوحُ الْحَبِيبُ فَيَقُولُونَ فَلَانُ بْنُ فَلَانَ بِأَفْحِ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانَ يُسَمِّي بِهَا فِي الدُّنْيَا حَتَّى يَنْتَهَى بِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيُسْتَفْتَحُ لَهُ فَلَا يُفْتَحُ لَهُ ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُفْتَحُ لَهُمُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْحَيَاطِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَكْتُبُوا كِتَابَهُ فِي سِجِّينَ فِي الْأَرْضِ السُّفْلَى فَيُطْرَحُ رُوحُهُ طَرَحًا ثُمَّ قَرَأَ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَى بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ/ أحمد، صححه الألباني/ جا بەرزى دەکەنەووە بەلای هیچ کۆمەلە فریشتەیهکدا نارۆن مەگەر پرسیار بکەن و بلێن: ئەم رۆحە پیسە

کییە؟ جا فریشتەکانی هاوڕێی دەلین: رۆحی فلانی کۆری فلانە، بە ناشیرنترین ناویک کە لە دنیا دا ناویان دەبرد، هەتا دەیکەیهننە ئاسمانی دنیا، ئەوسا داوای کردنەوێ ئاسمانی بۆدەکەن، جا بۆی ناکریتەووە، لە پاشان پیغەمبەری خوا ﷺ ئەم نایەتەى سورەتى ئەعراف خۆیندەووە ﴿ کەدەرگای ئاسمانیان بۆناکریتەووە و ناچنە بەهەشتەووە هەتا حوشتر بەکونی دەرزیدا نەچیت﴾

جا خۆی دەسەلاتداری گەورە دەفەرموی: نامەکەى لەسجین دا تۆمار بکەن لەلاخوارترین زەویدا، ئەوسا گیانەکەى فرەدەریت چۆن فرەدانیک لە پاشان ئەم نایەتەى خۆیندەووە: ﴿هەرکەسیک هاوبەش دابنیت بۆ ﷻ وەکو ئەو وایە کە لە ئاسمانەووە بکەویتە خوارەووە بآئندەکان پەلاماری بەدەنى وگال گالی بکەن یان با فرەى بداتە جیگایەکی دورەووە کە نەدۆزرتەووە﴾ ح/ج/٣١.

﴿٢٢﴾

بەراستی چاکەکاران وان لەناو نازو نیعمەتییکی گەورەدا

﴿٢٣﴾

کە لە سەر تەخت و کورسیە بەنرخەکان دان و تەماشای ئەو هەمو نازو نیعمەتانەى خوا دەکەن کە بەوانی بەخشیووە، لە هەمویان گرنگتر تەماشای ﷻ دەکەن کە بیاوەردان لەو نیعمەتە بیاوەرین.

﴿٢٤﴾

هەر کاتیک تەماشایان بکەیت بەلگەى شادمانی و خۆشى لە ناو چاویاندا دەبینیت، ئەوەندە جیگایان خۆشەو دلیان گەشەو بیران نارامە.

﴿٢٥﴾

کە شەرابی بەهەشتیان پێدەدریت ئەو شەرابەى کە نە دوچارى سەرنیشە دەبن و نە بیهۆش دەبن و نە کەف بەدەم و لێویاندا دیتەخوارەووە.

﴿٢٦﴾

دوا تامەکەى میسکەو بە میسک مۆرکراو، جا با کیبەرکیکەران بۆ ئەووە کیبەرکی بکەن. ئینجا دەچیتەووە سەر باسی شەرابەکەو دەفەرموی:

﴿٢٧﴾

جا تیکەلای ئەو شەرابەیه بەشیک لە تەسنىم، تەسنىم بەنرخترین و چاکترین خواردنەوێ بەهەشتە، بۆیە دەفەرموی ئەو تەسنىمە،

﴿٢٨﴾

چاوەگەیهکەو خەلاتى خاوەن باوەرە پایە بەرزەکانە کە لەو دەخۆنەووە، بەلام بە تیکەلای شەرابی تر دەدریت بە خاوەن باوەرانی دەستە راست (أصحاب اليمين) ئەمە قەسى ئیبنو عەباس و ئیبنو مەسعود و مەسروق و فەتادەو بیجگە لەوانیشە، ﷻ پاش ئەوێ دەنگ و باسیکی دۆزەخ و دۆزەخیان و بەهەشت و بەهەشتیانى دا بەگوێی بیسەراند، وا جارێکی تر دەمانهینیتەووە بۆدنیای بۆ بیستنی رەفتاری ناشیرینی تاوانباران و دەفەرموی:

۲۹ بیگومان نهوانه‌ی که تاوانکاریان دهکرد، لهو کهسانه بون که همیشه گالته‌یان دهکرد به باوهرداران و بییان پیده‌کهنین.

۳۰ جا ههر کاتیک بیاندايه به‌لای خاوهن باوهراندا برؤو جاویان لی هه‌لده‌قترانو و به شیوه‌یه‌کی ناشیرین ته‌ماشایان دهکردن و تانه و ته‌شهریان لی‌ده‌دان.

۳۱ خو ههر کاتیکیش که ده‌گه‌رانه‌وه بو ناو مال و مندالی خو‌یان شانازیان دهکرد بهو تانه و ته‌شهرانه‌ی که ده‌یاندا له خاوهن باوهران.

وشه‌ی (فکهنین) به (فاکهنین)ش خوینراوه‌ته‌وه واته کاتیک که‌ده‌گه‌رانه‌وه بو ناو مال و مندال و خیزانی خو‌یان چیان داواکردایه ده‌ستیان ده‌کوت نه‌وه‌نده سه‌روه‌ت و سامانیان هه‌بو، جا له‌باتی شوکری خواو په‌یره‌وی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ دزایه‌تی خواو پیغه‌مبه‌ر ﷺ و باوهردارانی راسته‌فینه‌یان ده‌کردو خو‌یان به راست ده‌زانی وه‌ک ده‌فه‌رموی:

۳۲ جا ههر کاتیک نه‌وان باوهردارانیان ده‌بینی ده‌یان وت: به‌راستی نه‌وانه سه‌رلی‌شبو‌وو گوهران، به‌راستی نه‌م وه‌سفه‌ی ناپاکان و تاوانباران و بیباوهران وه‌سفیکی کۆنیانه‌و هه‌میشه ههر بو‌وه ههر ده‌بیت، نه‌وه‌تا نه‌مرؤ هه‌مو کاریکی دزی پاک داوینی وه‌ک نیربازی و زینا به شتیکی شارستانی و پیشکه‌وتن داده‌نین، به‌لام داپۆشینی ئافره‌ت و پاک داوینی به دواکه‌وتن و کۆنه‌په‌رستی داده‌نین! شه‌ر له‌سه‌ر زمان و خاک و دزینی سامانی خه‌لک به مافی مرؤفی داده‌نین، به‌لام شه‌ر له‌سه‌ر بیروباوهر بون به خاوه‌روه‌شتی به‌رز به تۆفین‌ه‌رو کۆنه‌په‌رستی و نه‌زانی ناوده‌به‌ن، به‌راستی گه‌لیکی چه‌واشه‌و لاسارن به نازادی و دیموکراتی گوئی عالم که‌ر ده‌کهن، به‌لام نابیت خه‌لکی تر نه‌گه‌ر له‌به‌رزه‌وه‌ندی نه‌واندا نه‌بیت ره‌ئی هه‌بیت و بتوانیت قسه بکات؟! به‌راستی نه‌مانه دزی هه‌مو باوو نه‌ریتیکی چاکن، به‌لکو به پیچه‌وانه‌وه بلاوکه‌ره‌وه‌ی هه‌مو باوو ره‌وه‌شتیکی دزی مرؤف و ره‌وه‌شت و خواناسین، به‌لام نه‌م سوک ته‌ماشاکردن و گالته کردن به باوهرداران نابی ببیت به هوکاریک بو‌نه‌وه‌ی که باوهردار ری لی ون ببیت و هه‌ست به‌که‌می و سه‌رشۆری خو‌ی بکات چونکه باوهردار پیی وایه که‌پۆه‌ری حه‌ق و ناحه‌قی یان راستی و ناراستی قسه‌ی خه‌لک نیه به‌لکو نه‌وه‌ی که‌الله و پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی به راستیاندا‌ناه ههر نه‌وه حه‌قه‌و له پاش حه‌قیقیش جگه له گوهرایی و ناحه‌قی شتیکی تر نیه، جا باوهردار دل‌نیايه که په‌روه‌ردگاری هه‌مو بونه‌وه‌ری له‌گه‌لدايه، با هه‌مو بونه‌وه‌ریش گالته‌ی پیبکهن، به‌لکو باوهری وایه نه‌گه‌ر که‌سیک شیای گالته

پیگردن بیت نه‌وه نه‌و بیباوه‌رانه‌یه که دز به په‌روه‌ردگاری خو‌یان راوه‌ستاون و ده‌یان‌ه‌وی مملانی له گه‌ل نه‌و زاته بالاده‌سته‌دا بکه‌ن؟! جا چۆن باوهردار ئیتر خو‌ی به خاوهن عیزه‌ت و گه‌وره نه‌زانیت، یارانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ کاتیک که‌ئیمان له ناو دلگاناندا چه‌سپا زله‌یزانی نه‌و کاته‌یان لا گچکه بویه‌وه، ده‌بینین له شه‌ری قادسیه‌دا پیش نه‌وه‌ی که شه‌ره‌که ده‌ست پیبکات، فارسه‌کان داویان کرد له سوپای موسلمانان که نوینه‌ریکیان بو ره‌وانه بکه‌ن تا له‌گه‌لدا و توویر بکه‌ن، جا سه‌عدی کوری نه‌بی وه‌قاص، یه‌کیک له یاره‌کان به‌ناوی ربیعی کوری عامیری بو ره‌وانه‌کردن، ربیعی به جلیکی ساده‌وه له‌سه‌ر نه‌سه‌په‌که‌ی رویشت بۆلای رۆسته‌م که فرمانده‌ی سوپای فارسه‌کان بو، که له‌شوینی تابه‌تی خویدا بو که هه‌مو جو‌ره رازاوه‌یه‌کی تیدا بو کاتیک گه‌یشته لایان ویستی بجیته ژوره‌وه بۆلای رۆسته‌م، پاسه‌وانه‌کانی ئیزنیان پیته‌داو وتیان: ده‌ب چه‌که که‌ت له‌گه‌ل خو‌تدا نه‌به‌یت، نه‌ویش وتی: { إِنْ لَمْ آتِكُمْ، وَإِنَّمَا جِئْتُمْ حِينَ دَعَوْتُمْ، فَإِنْ تَرَكَتُمْ هَكَذَا وَإِلَّا رَجَعْتُ / من خو‌م بو خو‌م نه‌هاتوم من پاش نه‌وه‌ی که ئیوه ده‌واتان لی‌کردوم هاتوم، جا نه‌گه‌ر ده‌هیلن ناوا ده‌چمه‌ژوره‌وه نه‌گینا ده‌گه‌ریمه‌وه، جا رۆسته‌م وتی: ئیزنی پیبدن، پاشان چوه ژوره‌وه ئینجا خو‌ی دا به ملی نیزه‌که‌یدا، نه‌وسا رۆسته‌م پرسیری لی‌کرد: که چی ئیوه‌ی هیناوه بو ئیره؟ جا نه‌ویش وتی: بیگومان الله ئیمه‌ی ناردوه تا نه‌وه‌که‌سه‌ی که ئاره‌زوی لی‌بیت رزگاری بکه‌ین له‌به‌ندایه‌تی به‌نده‌کان بو به‌ندایه‌تی الله به‌ته‌نه‌ایی، له‌ته‌نگی دنیا بو فره‌وانی دواروژ و له‌سته‌می ئایینه‌کان بو دادپه‌روه‌ری ئیسلام } دوا بیستی قسه‌ی کانی ربیعی، رۆسته‌م ده‌وای لی‌کرد که ماوه‌یه‌کیان پیبدات نه‌ویش وتی: تا سی رۆژ ده‌توانین ماوه‌ت پیبده‌ین، جا رۆستم لیی پرسی بو مه‌گه‌ر تۆ سه‌رؤکی موسلمانانی؟ نه‌ویش وتی: { نه‌خیر، به‌لام موسلمانان وه‌کو یه‌ک له‌شن که که‌مترین که‌سیان ده‌توانیت په‌نا بدات به‌سه‌ر پایه به‌رترینیاندا } / البداية والنهاية / به‌لی باوهردار هه‌مو کات سیه‌قی ته‌وای به بیروبو‌چونی خو‌ی هه‌یه‌و شانازی پیوه‌ده‌کات و به‌و په‌ری شانازییه‌وه ده‌لیت: من موسلمانم و هه‌ست به سوکی و سه‌رشۆری ناکات با روبه‌روی زله‌یزانیش بیت.

۳۳ له‌حالی‌که‌دا که نه‌وانه ره‌وانه نه‌کراون بو سه‌ر باوهرداران و چاودیری باوهرداران نین و نامۆژگاری باوهرداران به‌وان نه‌سپیراوه، واته نه‌و تاوانبارانه ناوا چاوه‌دی‌ری باوهرداران ده‌کهن، وه‌ک نه‌وه‌ی که‌هیچ ئیش و نه‌رکیکیان جگه‌له‌وه نیه‌و به خو‌یان نه‌و مافه‌ ده‌دن که چی بلین و چی بکه‌ن، ئینجا قورئان ههر زۆر به‌زوویی دوا یه‌و قسه ناپه‌سه‌نده‌ی تاوانباران سه‌باره‌ت به باوهرداران کردیان نه‌مانباته‌وه بو مالی هه‌تا

عیشام له گهڼ ښو هورهیره دا کرد که ﴿إِذَا السَّمَاءُ أَنْشَقَّتْ﴾ ی خویندو سوجدی برد پیم وت: که تو سوجدت برد؟ ښویش وتی: ﴿سَجَدْتُ خَلْفَ أَبِي الْقَاسِمِ﴾ فَلَا أَزَالُ أَسْجُدُ بِهَا حَتَّى الْقَاهُ / البخاری / سوجدم برده له پشت ښو بقاسمه وه و هر سوجه دبهم له و سوره تدا هتا دهگمه وه خزمه تی { له رپوایه تیکی تر دا که موسلم و ښو داود و نه سانی له ښو هورهیره وه ښوایانه که ده لیت: ﴿سَجَدْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي﴾ إِذَا السَّمَاءُ أَنْشَقَّتْ ﴿ و ﴿أَفْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾ سوجه مان برد له گهڼ پیغه مبهری خوادا ﷺ له کاتی خویندنی سوره تی ښو شقاق و عه له قدا} .

به ناوی اللهی زور به سوژو بېنیه ایته میهره بان

١ هره کاتیک ښمان له ت بو، جا ښم له تبونه چوښه ته که ی روون نه کراوته وه پوښسته که ښمه باوهرمان به له تبونه که ی بېیت و واز له چوښه تی له تبونه که ی بهینین، ښمان له ت ده بیت، چونکه فرمانی اللهی وه ښویش وه کو باقی دروستکراوه کانی اللهی فرمانبه دراره، وه که ده فهرموی:

٢ جا ښویش گوږپرایه لی فرمانی په روه ردگاریه تی و پوښسته کراوه له سهری که گوږپرایه ل و فرمانبه درار بېت، چونکه په روه ردگار گه وره یه کی وایه که هیچ که س توانایی بهرگری فرمانه کانی ښوی پښاکریت، به لگو ښو به سهر هه مو شتی کدا ده سه لاتداره و خواونی هیزی بیسنوره، که واته مافی خوښه تی ښمان گوږپرایه ل و فرمانبه دراری بېت. ښنجا باسی رووداویکی تری گرنگی کاتی هاتنی دواړوژ دکات و ده فهرموی:

٣ جا هره کاتیک زوی راکیشراو بهرزو نزمی و چال و چولی تیدانه ما، وه کو له سوره تی (تاها/سه دوحه وت) دا ده فهرموی: ﴿تَوَّابِينَ نَبِيْنِيْنَ كَهَبْرَزِيْ وَ نَزْمِيْهِ كَ لَه وَ زَهْوِيْهِ دَا هَهْبِيْتُ﴾. ښنجا ده فهرموی:

٤ جا فری دا ښو هی که تیدایه و خوئی خالی کرد. واته: هه مو مردوه کانی فرهدایه درو زیندوکرانه وه، لیردا باس ناکات که پاش ښو هی چی روودهدات بو مروف، به لام له سوره تی ته کوږو ښنیفتاردا ده فهرموی: ﴿هَهْمُو كَه سِيْكَ دَه زَانِيْتُ جِي نَامَا دَه كَرُوهُ﴾ ته کوږو / ٤. وه هه مو که سیک دهنایت چی ښامده خسته وه چی دواخسته ﴿ښنیفتار/ ٥. دیسان ده فهرموی:

٥ وه ښویش گوږپرایه لی فرمانی په روه ردگاریه تی و پوښسته کراوه له سهری که گوږپرایه ل و فرمانبه درار بېت.

٦ ښی مروف بیگومان که تو زحمه تی خوئ دده دیت و کوښی زور ده که یته و هه میسه ماندویت به ماندویونیک

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ تُوْبَ الْكٰفِرٰمَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٦﴾

٢٥

سُورَةُ الْأَنْشُقُلِ

٨٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا السَّمَاءُ أَنْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَنَخَلَتْ ﴿٤﴾ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمَلَقِيْهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِيْنِهِ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حِسَابًا يَسِيْرًا ﴿٨﴾ وَنُقَلِّبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُوْرًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وِرَآءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ﴿١١﴾ وَيَصَلِّيْ سَعِيْرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِيْ أَهْلِهِ مَسْرُوْرًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحْوَْرَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهٖ بَصِيْرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أَقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوْا يَكْذِبُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيْمٍ ﴿٢٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾

هه تایو و دیمه نی خواون باوهر و تاوانبارانمان ده خاته پیش چاو و ده فهرموی:

٣٤ جا نا ښمرو (ښو روژه گه وره یه کی که هه مو که س ده بی زیندو بېته وه و له بهر دم دادگای خوادا بو ده ستیت و دادگایی بکریت) ښو روژه ښو وانه ی که باوهرپان ښنابو به بېباوهران و ده سه پاچه یی و سزای ناشیرینیان پیده که نن له کاتیکدا که باوهرداران،

٣٥ له سهر ته ختی رازاون و شادمان و دلخوښن و ته ماشا ده که نن، هه روه کو چوڼ ښوان له دنیا دا له ناو نازو نیعمه تدا بوون و گالته یان به باوهرداران و ژیان و گوزهرانیان ده کرد، ښنجا ده فهرموی:

٣٦ نایا کافران پاداشت نه درانه وه له سهر ښو تاوانانه ی که کردیان دژ به خواون باوهران؟ به راستی توندترو سه خت تر له وه ی که کردیان تو له یان لئ سه نرایه وه.

٢٥

سوره تی ښو شقاق

٨٤

سوره تی ښو شقاق که سوره تی هه شتاو چواره می قورثانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، بیست و پنچ نایه ته، و تراوه به گوږه ی دابه زین هه شتاو سی هه مین سوره ته و پاش سوره تی (الانفطار) و پیش (الروم) دابه زیوه، له ښو رافیه وه هاتوه که ده لیت: نوږی

فرەوانو شەوو رۇژ بەدەم يەكەو دەدەيت تا دەگەيتە پەرەردگار، واتە تۆ تا دەمریت ھەر خەرىكى كارو كۆششیت، سەرئەنجام بەو كارو كۆششەو بە خوای خۆت دەگەيت و پاداشت يان سزای خۆت وەر دەگريت. وەك دەفەر موی:

﴿۷﴾ جا ئەو كەسەى كارى چاكى ئەنجامداو لە دنيادا بە دەستى راستى نامەى كردارەكانى پیدەدریت،

﴿۸﴾ ئە وسا بەدوای ئەو دەدا چەن و چونیەكى ئاسانى لەگەلدا دەكریت.

﴿۹﴾ جا زۆر بە شادمانى و دلخۆشەو دەگەریتەو بە بۆ ناو خاوخیزانى لە بەهەشتدا، تەنانەت لە خۆشیدا رزگار بونى خۆشى بەناو خەلگدا جار دەدات وەك لە سورەتى حاقلە ۱۹ تا ۲۴، دا باسى كرد.

پيغەمبەرى خوا ﷺ لەبارەى مشتومرى رۇژى قىيامەتەو دەفەر موی: { مَنْ حُوسِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عُدِبَ قَالَتْ عَائِشَةُ أَوْ لَيْسَ يَقُولُ اللَّهُ ﴿فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا سَيْرًا﴾ قَالَ لَيْسَ ذَلِكَ بِالْحِسَابِ إِنَّمَا ذَلِكَ الْغَرَضُ وَلَكِنْ مَنْ نُوقِشَ الْحِسَابَ يَهْلِكُ/الجامع الصغير و صححه الابابى/ ھەر كەس لەرۇژى قىيامەتدا لىپچنەو دەى لەگەلدا بكریت سزادەدریت، خاتون عائشە وتى: ئەى خوا نافەر موی: ﴿جا بەدوای ئەو دەدا بگەرە بەردەيەكى ئاسانى لەگەلدا دەكریت﴾ فەر موی: ئەو دەحىساب كردن نىە ئەو ھەر پيشاندا نىكە، بەلام ھەر كەسك چەند و چونی لەگەلدا بكریت دەفەوتیت { و بە پيچەوانەو دەى چاكانەو، ئەوانەى كە لە دنيادا بىباو پر بون و ھەميشە سەرگەرمى تاوان و خراپە بوون زۆر بە شيو دەيەكى سەخت نوسراو دەكى خويانىان بە دەست دەگات وەك دەفەر موی:

﴿۱۰﴾ بەلام ئەو كەسەى كە نامەى كردەو دەكانى لە پشتیەو پیدرا، لە سورەتى حاقلەدا فەر موی: نامەى بەلای چەپدا پیدەدریت، وامەزانە كە سى تا قەن ئىرەو ئەوئ زياتر رۇشكەرەو دەى يەكترن، چونكە بىباو پران و تاوانباران دەستيان لە پشتەو بەستراو، كەواتە لە پشتەو دەدریتە دەستى چەپيان.

﴿۱۱﴾ ئەوسا نىتر ئەو تاوانبارە زۆر بەزووى ھاوارى مردن و نەمان دەگات بۆ خۆى، بەلام ھىچ سودى پيئادات بەلكو فرىشتەكان گالتهيان پیدەكەن و دەلئىن: ﴿داواى يەك لەناو چون مەكەن بەلكو داواى لەناو چونی زۆر بىكەن﴾ فورقان: ۱۴.

جا ئەم تاوانبارانە پاش ئەو دەى كە نامەى كردارى خويانىان بەو شيو دەيە وەرگرت خوا دەفەر موی:

﴿۱۲﴾ دەخريتە ناو دۆزەخەو كە خاوەنى ناگرى بلىسەدارە. ئىنجا اللہ پيئاسەى ئەو تاوانبارانە دەكات و ئىشەكانى دنيايان دىنيئە بەر چا و تا خەلكى پەندو ئامۇزگارى ئى وەر بگرن و تەماشای خۇيان بگەن و بزائن ئايا لەو وەسفە خراپانەيان تىدانىە؟ جا ئەگەر تىياندا ھەيە پيش ئەو دەى بگەن بە رۇژىكى ئاوا سەخت و پیدەرفەت وازى ئى بھينن و جىگای بە ئىشى چاك پر بگەنەو، ئەمەش ئەو وەسفانەيە كە دەفەر موی:

﴿۱۳﴾ ئەو تاوانبارە لە دنيادا لەناو خاوخیزانى خۇيدا شادمان و دلخۆشبو بەو تاوان و خراپانەى كە دەيكرن، وە زيانى خۆش و نىعمەتى فرەوانى پیدرابو،

﴿۱۴﴾ بەبىگومان كەئەو گومانى دەكرد كە ناگەریتەو دەو زىندو نابیتەو بەرگەو بەردەى لەگەلدا ناكريت و كەس نىە ئاگای لەو بىت و تاوانەكانى تۆمار بكات، بۆيە خوا دەفەر موی:

﴿۱۵﴾ وانىە كە ئەو گومان دەكات بەراستى پەرەردگارى ئەو چاوى لەو دەو كردارەكانى دەبىنيئە. ئىنجا اللہ سوئند بە سى شت دەخوات كە گەورەترين بەلگەن لەسەر دەسەلات و دانايى و زانايى خوا، يەكەمیان:

﴿۱۶﴾ سوئند بەو سورايبەى كە پاش مەغرىب دەست پیدەكات و بە ھاتنى كاتى عىشا كۆتايى دىت، دووھەمیان دەفەر موی:

﴿۱۷﴾ وە سوئندىش بە شەوو ئەو دەى كە شەو كۆيدەكاتەو ھەر لە كۆكرنەو دەى رپوناكى رۇژ ھەتا كۆكرنەو دەو گەرانندەو ھەمو گيانلەبەرىك بۆ جىگای ھەوانەو دەى خۆى، سىئەمیان دەفەر موی:

﴿۱۸﴾ جا سوئند بە مانگيش كاتىك كە كۆدەبىتەو بە تەواوى پر دەبىت وەكو مانگى چوار دەو پانزە، لەراستىدا ئەمانە لەلای ھۆشياران چەندىن بەلگەى ئاشكرا و رونن لەسەر دانايى و زانايى و دەسەلاتى بىسنورى خوا، لەراستىدا بەم ئالوگۇر كرنە كۆتايى بە تەمەنى گيانلەبەر و جىهان دىت، واتە تۆ لە ماو دەيەكى زۆر كەمدا ئەى مرؤف ئەم شتانە بە چاوى خۆت دەبىنيئە و پەيدا بونى ئەمانە بە شيو دەيەكى رىك و پىك و بىوستان بەلگەى ئاوابونى ئارەزۇ و ئاواتەكانى تۆيەو تەواكەرى تەمەنن، واتە سوئند بەوانە،

﴿۱۹﴾ ئىو لە تەمەنتاندا بە چەند بارودۇخىكدا تىدەپەرن، مندالى و لاوى و پياوى و پىرى و خۆشى و ناخۆشى و مەرگ، پاش ئەوانەش زىندو بونەو دەو لىپرسىنەو دەو سەرئەنجام بەھەشت يان دۆزەخ، جا ئىو لەم قۇناغانەدا چەندىن كۆسپى گەورەو بچوك دىتە رىگاتان كە ئىو بە چاوى خۆتان يان بە گوئى خۆتان

۴۴) دهی مزدعیان پییده به سزایهکی دهر دناک. له راستیدا مزده بو شتی خو شه نهک بو شتی خراب به لام چونکه نهوان له دنیا دا به تاوان و خرابه کاری شادمان و دلخوشبون ده بییت ههروایش دلخوشین به تولهی تاوان و خرابه کاریه کانین، جا نه گهر دلخوشیش نه بن چاره یان چیه؟ ناشکرایه خوی میهره یان پاش باسی خرابان و توله یان هه می شه باسی چاکان و پاداشتیان دهکات، نه وه ته ده فهرموی:

۴۵) تنها نهوانه ی که باوه رپان هی نابیت و کرداری چاکیان کردییت، نهوانه وهکو بیباوه ران ته ماشا ناکرین، به لگو به بیچه وانه وه پاداشتیان چهند به رامبه ری کرداره که ی خویانه، که بو نهوان هه یه پاداشتیکی هه رگیز دوا نه هاتو و نه بر او ه. خوا به لوتفت به شدارمان به فهرمویت له و پاداشته.

۳۳

سورتهی بروج

۸۵

سورتهی بروج که هه شتاو پی نجه مین سورتهی قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، بیست و دوو نایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین بیست و حه وته مین سورته، پاش سورتهی (الضحی) و پیش (التین) دابه زیوه.

له م سورته دا خوی بالاده ست سرنجی خوینهری نه م سورته راده کی شیت بو سی داستانی گرنگ له میژوی مرؤفدا که داستانی **یه که م:** باسی کومه له که سیکه که خوگریان له سه ر نایین و خواناسی که م وینه یه،

دوهه میان: باسی خرابترین که س دهکات به ران بهر به پیغه مبه ری سه رده می خو ی و له ناوچونی به و شته ی که نه و پیی دا دنازی که به ناوبانگه به فیرعه ون، وه داستانی **سیه م:** داستانی گه لیکی زور لاسارو به هیزه که دزایه تی پیغه مبه رو موعجیزه گرنگه که بیان ده کرد که خوا به دنگیک له ناوی بردن که به گه لی سه موده به ناوبانگن.

به ناوی الله ی زور به سوژو بینیه ایته میهره بان

۱) الله سویند به چهند شتیک ده خوات و ده فهرموی: سویند به و ناسمانه ی که خاوه نی چهن دین بورجه. جا نه و بورجان به مانای کوشکی گه وره و پر نه خش و نیگار بییت، یان به مانای نه و دوانزه جیگایه بییت که هه ر جیگایه کی شوینی هه له اتنی روزه له مانگیکدا که هه ر سی بورجی به وهرزیک دهناسریت و به و هویه وه جهوی ناسمان له ساردی و گهرمی و مام ناوه ندیدا ده بییت و هه ر سی مانگی ناو و هه وای نزیک له یه که، جا هه ر کامیان بییت

۳۳

سُورَةُ الْبُرُوجِ

۸۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۱) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۲) وَشَاهِدِ مَشْهُورِ ۳) قِيلَ اصْحَبْ الْأَخْدُوْدِ ۴) النَّارِ ذَاتِ الْوُؤُدِ ۵) إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۶) وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۷) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۸) الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۹) وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۱۰) إِنَّ الَّذِينَ فَتِنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَهُمْ فِي عَذَابِ الْحَرِيقِ ۱۱) إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۱۲) إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۱۳) إِنَّهُ هُوَ يَدْعُو وَيُعِيدُ ۱۴) وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۱۵) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۱۶) فَعَالٌ لَمَّا يُرِيدُ ۱۷) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۱۸) قُرْعُونَ وَشُمُودَ ۱۹) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۲۰) وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۲۱) بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ۲۲) فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۲۳)

۱۷

سُورَةُ الطَّارِقِ

۸۶

له خوتانه وه بگره تا که س وکارو گه ل و خه لکانی تر ده بینو و ده بیستن، جا نیتر بوچی نیوه نه وه نده نه زانن و بیر له پاشه رۆزی خوتان ناکه نه وه؟

۲۰) ساج شتیك بو وه ته هوی نه وه ی که نهوان باوه ر ناهینن؟

۲۱) خو هه ر کاتیکیش که قورئان بخوینریته وه به سه ر نه واندا نهوان گه ر دنکه چ و گویره یالی فه رمانی خوا و پیغه مبه ره که ی ناین؟ واته نه ده بو نه وه نده لاسارو نه قام و نه زان بن. نینجا ده فهرموی:

۲۲) به لگو نهوانه ی که بی باوه ربون قورئان به درو دهنانن بو یه گویره یالی ناین و سو دی لی وه ر ناگرن.

۲۳) جا خوا زانتره له خو یان به وه ی که له ناو دلینا دا کوی ده که نه وه دزی پیغه مبه ر و قورئان، وه هیچ خو رپه دلکی لی حه شار نادریت چونکه دروستکه ری خو رپه که ش هه ر خو یه تی، جا چون ده گونجیت خو ی شتیك دروست بکات به لام پیی نه زانیت؟ وه کو له سورته ی مولک / ۱۴ دا ده فهرموی: نایا نازانیت به وه ی که دروستی کردوه له حالیکدا که نه و زور وردبین و به ناگایه؟ نینجا به شیوه ی گالته کردن به و بیباوه رانه ده فهرموی:

بهلگه دهسهلاتو زانایی و ناگاداری بیسنوری خودایه، ئینجا دهفهرموی:

۲) وه سویند به رۆژی قیامهتیش که بهئینی هاتنی دراوه.

۳) وه سویند به خواو به هه مو دروستکراوهکانی، یان سویند به رۆژی ههینی و رۆژی عهرفه، یان به پیغهمبهر و مروف و فریشته که له راستیدا هه یهکیک لهوانه شایهته و شایهتی لهسه دراویشه جا من یه کهمم بهلاوه نزیکتره، بویه پیشم خست لهوانی تر نهگهچي ئهوانیش هه ریه که بهلگه خوی ههیه، جا پاش ئهوهی که خوا سویندی خوارد بهو شتانه سویند لهسه خوراوی باس نهکرد، بهلام داستانی پاش ئهم سویندانه وا پیشان دهدات که سویند لهسهخوراو بهم شیوهبیئت، سویند بهوانه ئیوهی ئهی خه لکی مهکهو، ئهی ئهوانهی که ئهم په یامهی خواتان پیدهگات و پهیرهوی ناکهن لهناو دهچنو سهختترین سزادهدرین، ئهوهته ئهوانهی پیش ئیوه ههروهک ئیوه لاساریان کردو پهیرهوانی ئایینیان سوتاندن، جا ئیمهش ناوا به شایهتی ئهوهی که ئهم قورئانهی بهسهردا دهخوینریتهوه چ باوهری پیبکهو چ نهیکهن دهئیین:

۴) نهفرین لهوانهی که چالین هه لکه نندو خاوهن باوهرانیان تیدا سوتاندن، واته: ئهوانه ئیتر بۆ هه میسه لهناو سزاو دۆزه خدا دهن، چونکه ئهوه ههوالیکی راسته و له لایهن خوا خویهوه هاتوه و ئهوه کهسهیش که خوا نهفرینی لیکرد تازه رزگار بونی نیه، وه ئهگه ئهم ههوالهیش بهمانای دوعاو نزایش بیئت، ئینجا سهختره چونکه کهسیک که خوا نزای نهفرینی بۆ بکات کئ ههیه بۆی بپارپیتهوه و عهفوی بکات؟. جا الله باسی ئهوه ناگره دهکات که ئهوه خاوهن باوهرانهیان پئ سووتاندوه و دهفهرموی:

۵) ئهوه ناگریک بو که خاوهنی سوتهمهنی بو نهدهکوژایهوه، واته ئهوهنده سووتهمهنیان بۆ نامادهکرد بو لهگه ل تیفرهدانی ئهوه هه مو خاوهن باوهرانهدا ئهوه ناگره نه دهکوژایهوه و نه کز دهبو، ئهوه کهسانهیش که ناگرهکانیان دهکردوه و فهرمانی سووتاندنی خاوهن باوهرانیان دهدا ئهوهنده دلرهق و بی بهزهیی یون کاتیک که ئهوانیان فرمهدهدایه ناو ئهوه ناگره و دهسوتان،

۶) نا لهو کاتهدا ئهوان به چواردهوری ناگره کهدا دانیشتبون و کهیفیان دهکرد به سوتاندنی ئهوه باوهردارانه، له فهرمودهیه کهدا هاتوه که ئیمامی موسلم و بیجگه لهویش ریوایهتیان کردوه له سوهیبی رۆمیهوه و ئهوهیش له پیغهمبهرهوه ﷺ که فهرمویهتی: (لهپیش ئیوهدا پاشایهک هه بوه که ساحیریکی هه بوه بۆ جادو

کردن، کاتیک ساحیره که پیر بوه به پاشاکهی وتوه: که من پیربوم و کاتی مردنم هاتوه، مندالیکم بۆ بنیره با فیری سیحری بکه، پاشاکهیش مندالیکی نارده لای و ئهویش سیحری فیردهکردو له نیوان ساحیر و پاشادا خواناسیک هه بوه و ئهوه مندالهیش چوهته لای کابرای خواناس و سهری سورماوه له شیوه و له قسهکانی، جا هه کاتیک دههاته لای ساحیره که لئی دهداو دهیوت بۆ درهنگ دیئت؟ وه کاتیکیش دهگه پرایهوه ما ل له ما ل لییان دهدا دهیانوت بۆ درهنگ گه پرایتهوه؟ منداله که شکاتی ئهم حالهی خوی له لای خواناسه که کردو ئهویش وتی: هه کاتیک ساحیره که ویستی لیت بدات بلئ: له مالهوه دوا یان خستوم، وه ئهگه له مالهوه ویستیان لیت بدن بلئ: ساحیره که دوا ی خستوم. پیغهمبهر ﷺ فهرموی: لهناکو رۆژیک ریکهوت له حه یوانیکی زۆر سامناک و گهوره که ریگای له خه لگی گرتبو و توانای دهر بازبونیان نه بو، جا منداله که وتی: ئهمرۆ ئیدهگم نایا ئیشی خواناسه که خۆشه ویسته له لای خوا، یان هی جادوگه ره که (الساحر)؟ پیغهمبهر ﷺ فهرموی: منداله که بهردیکی هه لگرتو وتی: ئهی خویه ئهگه ئیشی خواناسه که خۆشه ویسته به لای تۆوه و پیی رازیتری ئهم حه یوانه بکوژه با ئهم خه لکه بتوانن دهر بازبن، جا بهرده که لئی داو کوشتی و خه لکه که رۆیشتن، ئهوسا منداله که ئهم ههوالهی به خواناسه که گه یاندو خواناسه کهیش وتی: ئهی کورپی خۆشه ویستم ئهمرۆ تۆ له من چاکتری، جا بهراستی تۆ تاقی دهکریتهوه، جا ئهگه ر دوچار ی سهختی هاتیت باسی من مه که، ئینجا منداله که کوپرو به لهک و باقی نهخۆشانی تری چاره سه ر دهکرد، جا یهکیک له هاونیشینانی پاشا که کوپرو ئهم ههوالهی پیگه یشت و به سهوقاتیهکی زۆرو بهنرخهوه هاته لای و وتی: چاکم بکه رهوه ئهوهی لیڕهیه هه موی بۆ تۆ، منداله که وتی: من ناتوانم کهس چاک بکه مهوه ئهوهی که چاکي دهکاتهوه ته نها خوی بهدهسهلاتو بهشکوویه، ئهگه ر باوهری پیدههینیت منیش دوعات بۆ دهکه م لای خوا و ئهویش چاکت دهکاتهوه، کابرا باوهری هیناو ئهویش دوعای بۆ کردو چاوی چاک بویهوه، ئینجا هاتهوه لای پاشاو وهکو جارانی پیشو دانیشت و پاشا وتی: ئهی فلانه کهس کئ چاوی دایتهوه؟ ئهویش وتی: پهروهردگارم، پاشا وتی: من؟ ئهویش وتی نهخیر، پهروهردگاری من و پهروهردگاری تۆ الله یه، وتی: تۆ بیجگه له من پهروهردگاریکی ترت هه یه؟ ئهویش وتی: بهئ، پهروهردگاری من و پهروهردگاری تۆ الله یه، جا ههستا سزای دا ههتا قسهی منداله کهی بۆ کرد، ئهوسا ناردی به شوین منداله که داو وتی: ئهی کورپی خۆم جادوی تۆ گه یشتوه بهو سنورهی که تۆ کوپرو به لهک و ئهوه نخۆشانه چاک بکه یتهوه؟!

وتى: من هيچ كه سيك چاك ناكه موه، نه وهى كه چاكي دهكاتوه
تهنھا خواي به دسه لات و به شكويه. پاشا وتى: من؟ نه وئيش وتى
نه خير، پاشا وتى: ئايا تو بيجگه له من په روه ردگار يكت ههيه؟
وتى: په روه ردگارى من و په روه ردگارى تو **اللَّهُ** يه، ئينجا دستى
کرد به سزادانى و وازى ئى نه هئينا تا قسهى خواناسه كهى کرد،
نه وئيش بو هئيرا و پيى وت: بگه پريره وه له و نايهت، نه گه پرايه وه،
جا مشاري له سهر سهرى دانا و کردى به دووله ته وه و تى: به
كابراي كو پريش: بگه پريره وه له سهر نه و نايهت، نه وئيش
نه گه پرايه وه هه روا مشاري له سهر ته وقى سهرى نه و دانا و کردى
به دووله ته وه، ئينجا وتى: به منداله كه بگه پريره وه له و نايهت،
نه وئيش به گوئى نه کرد، جا به چهند كه سيكدا ناردى بو سهر
جيگايه كى زور به رزو وتى: ههر كاتيك گه ياندتانه سهر
به رزترين جيگاي داواي ئى بكن كه به شيمان بيته وه نه گه
به شيمان نه بويه وه هه واي دهنه خواره وه، جا كاتيك برديانه نه و
جيگايه كه به ته مای خسته خواره وهى بون وتى: خوايه بمپاريزه
لييان به و شيوهى كه خوت ناره زوت لييه، جا چياكه جوئيرا و
نه وان هه مويان كه وتنه خواره وه، منداله كه هاته وه لاي پاشا و
پاشايش وتى: هاوريان ت چيان کرد؟

وتى: خوا منى له وان رزگار کرد، ئينجا له گه ل چهند كه سيكدا به
كه شتیه كى گه روه دا ناردى وتى: كاتيك گه يشته قوولايى دهريا
پيى بلين به شيمان بيته وه، جا نه گه په شيمان نه بويه وه
فره يده نه دريا، نه وئيش برديان و كاتيك ويستيان فره يده نه
دهريا وتى: خوايه بمپاريزه ليليان به و شيويهى كه خوت ناره زوت
لييه، جا هه مويان خنكان و منداله كه هاته وه لاي پاشا و نه وئيش
وتى: هاوريان ت چيان کرد؟ وتى: خوا منى له وان پراست، ئينجا
وتى به پاشا تو ناتوانيت من بكوژيت، هه تا به و شيويه نه كه يت
كه خوم پيت ده ليم، نه گه تو به و شيويهى كه من پيم وتيت
نيسشتر دهمكوژيت، نه گينا ناتوانيت بمكوژيت، پاشا وتى:
كامه يه نه وهى كه تو ده لئيت؟

وتى: خه لك له شوئنيكى به رزايدا كو بكه يته وه له پاشان بمبه ستى
به داريكه وه و تيريك له م جوعبهى خومه دهر به نييت و له پاشان
بلئيت (به ناوى **اللَّهُ**) وه كه په روه ردگارى نه و منداله يه) جا
نه گه تو ناوه ات کرد نه وه دهمكوژيت. پاشا به و شيويهى کرد و
نه و تيره ي نايه ناو كه وانه كهى و وتى: به ناوى **اللَّهُ** كه
په روه ردگارى نه و منداله يه و ته قانديه منداله كه و داي له
بناگوئى (له رووى دم و چاويه وه كه زولفى پى دوتريت) و
منداله كه دستى له سهر برينه كهى خوى دانا و گيانى دهرجو،
ئيت نه و خه لكه كى كه چاويان له و رووداوه بو وتيان: (أَمَّا رَبِّ
الغلام / باوه رمان هئينا به په روه ردگارى نه و منداله) وترا به پاشا

پيم نالئيت تو له چى دترسيت؟ وه لالهى نه وهى ليى دترساي
رويدا ليى، نه و خه لكه هه مويان باوه ريان هئينا، جا پاشا
فه رمانيدا له شوئنى دهرجوني هه مو ريگاكانه وه چال هه لكه نرا و
ئاگرى تيدا كرايه وه، جا وتى: ههر كه س له نايه كهى خوى
به شيمان بويه وه نه وه وازى ئى به ين، نه گينا بيخه نه ناو نه و
چاله ئاگره وه، ئينجا نه وئيش بو پاريزگارى له بيرا و باوه رى
خويان، جا خويان فره ده دايه ناو ئاگره وه، ئينجا ناره تيك هات كه
كوپيكي شيره خورى پيبو خه ريكيبو و خوى بگريت له جونه ناو
ئاگره كه، نه و منداله يش هاته قسه و وتى: خو بگره نه ي داىكى
خوم به راستى تو له سهر بيرا و باوه رى راستيت. جا له
ريوايه تيكى تر دا ترمزى ده لى: كاتيك كه پيغه مبه ر **اللَّهُ** نه و
رووداوه ي باسه د کرد و ته واو بو ده يفه رمو خواي به دسه لات و

به شكوه ده فه رموى: ﴿قِيلَ اصْحَبُ الْأَعْدُوِّ ۗ إِنَّ أَلْتَارِ ذَاتِ الْوُؤُدِ ۗ﴾

هه تا ده گه يشته ﴿**العزيز الحميد**﴾ به لام منداله كه شارايه وه،
ده لئى له زه مانى خه لافه تى عومه ردا (خوا ليى رازبيت) نه و
منداله دهر هئيرا نه و ههر په نجه كهى له سهر بناگوئى بو، ئينجا
اللَّهُ بى رحمى و ناپاكي نه و پاشايه و په يره وانى باسه دكات و
ده فه رموى:

﴿**٧**﴾ جا نه وسته مكارانه خويان ناماده بون له ويذا كه نه و
باوه ردارانه يان ده سوتان دن.

﴿**٨**﴾ خو نه وان رقيان نه بو له و باوه ردارانه، مه گه ر ته نها له سهر
نه وه بو كه نه وان باوه ريان هئينا بو به خواي به دسه لات و
سوپاسكراو، نه گه رچى نه مرؤ خوا نه و باوه ردارانه ي به دست نه و
تاوانبارانه وه گرفتار کردوه، به لام پاش ماويه كى كه م ده بى نه و
تاوانبارانه ش بگه ريته وه بو دادگاي **اللَّهُ** به توله ي نه و تاوانانه،
سزاي سه ختى دوزخ بچه زن و نه و پياوچاكانه يش به هوئى نه و
سه ختیه وه به رزترين پله ي به هه شت و مرگرن، واته: بيباوه ران
به هوئى كه ميك خوشى و رباوردن و خوسه پانده وه دوچارى
سه خترين سزاي دوزخ دهن و خاوه ن باوه ران يش بو كه ميك
سه ختى دنيا به به رزترين و خوشترين جيگاي به هه شت ده گن،
چونكه بيباوه ران دزايه تى خوايه كى به دسه لات و به شكوه ده كهن،

﴿**٩**﴾ نه و زاته ي كه ناسمانان و زه وى ته نها مولكى نه وه، خو **اللَّهُ**
ئاگاي له هه مو شتيك هه يه و هيچى ئى په نا نادرئيت و ئيشى
كه سى له لا و ن ناييت، ده ي خو نه و زاته به دسه لات ده بينيت نه و
باوه ردارانه چيان به سه ردئيت و نه و بيباوه رانه ش چ تاوانيك
نه نجام ده دن ئايا ده گونجيت هه روا بروات؟ نه خير، **اللَّهُ**
ده فه رموى:

۱۰

بەبېگومان ئەوانەى كە ئەو باوەردارانەيان دوچارى بەلا كردد سوتاندنيان لە پاشان تەوبەيان نەكردو پەشيمان نەبونەووە لەو تاوانە گەورەيەى كەكرديان ئەوسا بۆ ئەوان ھەيە سزاي دۆزەخ و بۆ ئەوان ھەيە سزايەكى سوتینەر، ھەسەنى بەسرى دەلى: تەماشاي ئەو رېزو سەخاوتەندیەى اللہ بکەن، ئەوان دۆستانى خوايان شەھيد كرددو، كەچى اللہ بانگيان دەكات بۆ تەوبەو ليخۆشبون، ئينجا اللہ باسى باوەرداران و پاداشتەكانيان دەكات و دەفەرموى:

۱۱

بەپراستی بۆ ئەوانەى كە باوەريان ھېناووە و كردارى چاكيان ئەنجامداووە چەندين باخچە ھەيە كە لەژېر ئەو باخچانەدا چەندين جوگا دەرواوت.

جوگاي ئاوى خۆش، جوگاي شيرى پاك و خاوين و جوگاي شەرابى زۆر بەتام و جوگاي ھەنگوينى پائفتەكراو ئەمانە ھەميشەن و خاوەن باوەريان لەناويدا دەخولینەووە بە ئارەزوى خويان سودى ئى وەردەگرن و فریشتەكان پييان دەلئين: بخون نۆشى گيانتان بېت ئەووە بەرھەمى كردارەچاگەكانى خۆتانە، جا چ شتېك ھەيە خۆشتر و بەلەزەتتر و بەنرختر بېت لەو نازو نيعەمت و جيگا خۆشەى خاوەن باوەريان؟ زۆر جيگاي خۆيەتى كە دەفەرموى: ئا ئەوھيە خۆشەختى و بەھرى گەورە، ئينجا اللہ ستەمكاران دەترسینیت و دەفەرموى:

۱۲

بەپراستی ليدانى پەروەردگارى تۆ زۆر بەھيزو زۆر توندە. ئينجا ھەندېك شت باسدەكات كە بەلگەى توانايى و ھيزو زانايى بيسنورى اللہ، دەفەرموى:

۱۳

بەبېگومان كە ئەو ھەر خۆيەتى كە پيشەكى دروستكراوەكانى دروست دەكات و دووبارە پاش مەرگيش وەك يەكەم جاريان ليدەكاتەووە و زينديويان دەكاتەووە بۆ حيساب و پاداشت و سزا، بەپراستی ئەگەر دەسلەتدار و زانا نەبېت ناتوانيت ئەو ھەمو ئيسك و پروسكە و ئەو ھەمو جومگە و رەگ و گوشت و ئەو خەتەرە شاروانەى ناو دل جاريكى تر بەھينيتەووە پوو بى زيادوكەم تەنانەت سەرئەنگوشتەكانيش وەكو خوى ئى بكاتەووە، بەلى ئەو زاتە ھەرەك بە دەسلەت و زانايە،

۱۴

خۆ خۆيشى زۆر لیبوردو و مېھربانە سەبارەت بە ھەمو دروستكراوەكانى، جا زاتېك ئاوا لە تاوانباران بە پەشيمانبونەوھيەك چاوپۆشى ئى بكات ئەى دەبېت لەگەن دۆستانى خۆيدا چى بكات؟

۱۵

بەلى ئەو زاتە خاوەنى عەرشىكى زۆر گەورە و بەرپزە، وشەى (المجيد) بە بۆرى دالەكە و ژېرى خوينراوئەتەووە يەكەميان دەبېت بە وەسفى خوا و خواى خاوەن عەرش و دووھميان دەبېت بە وەسفى عەرشەكە وەكو مانامان كرد ھەردووکیان راستە. ئينجا دەفەرموى:

۱۶

ئارەزوى ھەر شتېك بكات دەيكات. واتە ھيچ شتېك ناتوانيت بېت بە بەرپەرچ بۆ ئارەزۆكانى خوا و كەس ناتوانيت دەست بخاتە كار و بارىەووە،

دەلئين ئەبەبەكرى صديق (خوا لىي رازى بېت) لە نخۆشى مردندا بو پيى و ترا ئايا پزىشك نەبيينيويت؟ وتى: بەلى، وتيان چى پى وتيت؟ وتى: فەرمويەتى: (إِنِّي فَعَالٌ لِّمَا أُرِيدُ) بەبېگومان من ئەوھى كە بەموى بيكەم دەيكەم). ئينجا دوو داستانەكەى ترمان بەكورتى بۆ باس دەكات و دەفەرموى:

۱۷

ئايا پيتگەيشتووە بەسەرھاتى سەربازەكان،

۱۸

فیرعەون و سەمود كە چيان بەسەرھات و چۆن تۆلەيان ئى سەنرا لەسەر ئەو تاوانانەى كە دەيانكرد؟ ئايا ھيچ كەس توانى رزگارايانى بكات؟ دەى ئيوش ئەگەر زۆر ستەمكارين ھەرەكو فیرعەونتان پيدەكریت و ھەرچەند بەھيزبن ھەرەكو گەلى سەمود دەبن، جا بۆ دەبېت بىر لەخۆتان و نايندەتان نەكەنەووە؟ ئينجا دەفەرموى:

۱۹

واز لە باسى ئەوان بەينە، ئەوانەى كە بيباوەرپون ھەميشە ھەر خەرىكى بەدرۆخستەووە سەرگەشى و لاسارى بون،

۲۰

جا با ناگاداربن كە خوا بە زانين و بە دەسلەت گەماروى داون و ناتوانن لە دەستى دەرچن.

۲۱

واز لەوھش بېنە، ئەوھى كە بۆتان دەخوينریتەووە قورئانيكى زۆر گەورە و بە عەزمەت و بەرپزە،

۲۲

كە لەناو لەوھيكدايە پارپزراوہ لە ھەمو زيادو كەمى و تيكدان و گۆرانكارىەك، چۆنيەتى لەوھ و جيگاي بەلگەى زۆر رونى لەسەر نىە ئيمەش پيويستە باوەرمان پيى ھەبېت و بەچاكي دەزانم واز لە چۆنيەتى و جيگاي بەينين، چونكە زانينى پيويست نىە ئەگينا اللہ خوى يان پيغەمبەرمان ﷺ باسيان دەكرد ئەگەر ئەو رپوايەتەى بەغەوى و تەبەريش لە ئيبنوعەباسەووە ھيئاويانە راست بېت باوەرمان پيى ھەيە.

خواناسیهوه بو خوئاسی دهبات و جاریکی تر دهیهئیتیهوه سه زهوی و دؤستایهتی خوئی بو باوهرداران و دژمنایهتیشی بو بیباوهردان رادهگهیهنیت.

بهناوی اللهی زور بهسوزو بینیهایهت میهرهبان

1 سوئند به ناسمان و سوئند بهتاریق. تاریق : به هه مو شتیك دهئین كه لهناكاودا له دهركا بدات چ له شهودابیت و چ له رۆژدا بیئت، بهلام لیهدا تایبهتی کردوه و پاشان مانای دهكات و دهفهرموی:

2 جا چی توی تیگهیانده كه نهو تاریقه چیه؟

2 نهو تاریقه: نهو نهستیرهیه كه به رووناکیهكهی تاریکی شهو كون تیدهكات. ناشکرایه به پیشکوهوتنی زانیاری ژماریهکی زور له نهستیرهكان بینران و گورهیی و دووری نهوان له ئیمهوه دهركهوت، ههیانه به مهلاین جار لهم زهویهی كه ئیمهی بهسهروهه دهژین گورهتره، كه نهوانهش ههمویان لهژیر ناسماندا له بوشایدا دهسورینهوه، دهی دهبیئت ناسمان چهند گوره بیئت، جا خوی زاناو بهدهسهلات سوئند بهم دوو دروستکراوهی خوئی دهخوات كه بهلگهن لهسهر بیسنوری زانایی و دانایی و دهسهلاتی خوئی، سوئند دهخوات بهو دوو دروستکراوه گوره و سهرسورهینهروه دهفهرموی:

4 هیچ گیانلهبهریك نیه مهگهر لهسهر نهو چاودیر ههبیئت چ نهوانهی كه دهپاریزن و چ نهوانهی كه پاریزهری قسه و کرداریان بن، وهكو له سورتهی (ق)دا فهرموی (هیچ قسهیهك ناکات نهوهی ئادهم، مهگهر لای نهو بیئت رهقیبو عهتید)، ئینجا سرنجی مرؤف رادهکیشیئت بو لای چۆنیهتی دروستبونی و دهفهرموی:

5 سا با مرؤف تهماشای بکات و بزانیئت له چی دروستکراوه، ئینجا اللهی باسی نهو مادهیه دهكات كه مرؤفی لیدروست بووه دهفهرموی:

6 دروستکراوه له ناویك كه زور بهپهله دردهپهپریت.

7 كه له پشتی پیاوو ئیسکه وردهکانی سینگی ئافرهتهوه دهر دچپیت، جا له بهیهك گهیشتی ئهم دووانه نهوهی ئادهم دروست دهبیئت و قوئاغی یهکهمی دروستبونی مرؤف دهست پیدهكات، ناشکرایه نهو زاتهی كه ئهم مرؤفه ریك وپیکه لهو ئاوه نهرمو شل و بی گیانه دروستکردوه زیندوکردنهوهی پاش مهرگی لهلا ناسنزه، نهگهرچی هیچ شتیك لای خوا دژوارو سهخت نیه،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝۱ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝۲ اَلنَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝۳ اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝۴ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝۵ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝۶ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝۷ اِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝۸ يَوْمَ تَبْيَضُّ السَّرَابِرُ ۝۹ فَمَالَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝۱۰ وَالسَّمَاءُ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝۱۱ وَالْاَرْضُ ذَاتِ الصَّلْوَعِ ۝۱۲ اِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۝۱۳ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝۱۴ اِنَّهُمْ يَكِيدُوْنَ كَيْدًا ۝۱۵ وَاَكِيدُ كَيْدًا ۝۱۶ فَمَهْلُ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهَلُهُمْ رُوْبًا ۝۱۷

سُورَةُ الْاَعْلٰی ۸۷ ۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰی ۝۱ الَّذِي خَلَقَ فَسُوِّى ۝۲ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدٰى ۝۳ وَالَّذِي اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ۝۴ فَجَعَلَهُ غُثًا اَحْوٰى ۝۵ سَتْرِثُكَ فَلَا تَنسَوْنِى ۝۶ اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ۝۷ وَنُبَشِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ۝۸ فَذَكِّرْ اِنْ نَفَعْتَ الذِّكْرٰى ۝۹ سَيَذَكِّرْ مِنْ يَحْتَسِبِ ۝۱۰ وَيُنَجِّنَهَا الْاَشْفٰى ۝۱۱ الَّذِي يَصَلٰى النَّارَ الْكُبْرٰى ۝۱۲ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيهَا وَلَا يَحْيٰى ۝۱۳ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكٰى ۝۱۴ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلٰى ۝۱۵

سورتهی تاریق ۸۶ ۱۷

سورتهی تاریق كه ههشتاو شهشهمین سورتهی قورئانه، له مهكهدا هاتوته خوارهوه، حهفده ئایهته، وتراوه بهگوپهردی دابهزین سی و شهش ههمین سورتهوه و پاش سورتهی (البلد) و پیش (القمر) دابهزیوه.

لهجاییری کوری سهمورهوه هاتوه كه: { اَنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ ﷺ كَانَ يَفْرَأُ فِي الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ بِالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ وَالسَّمَاءِ وَالطَّرِيقِ وَبَيْنَهُمَا / الترمذی، الألبانی : حسن صحیح/ بهراستی پیغهمبهری خوا ﷺ له نوپزی نیوهرو و عهسردا سورتهی بروج و تاریق و وینهی نهودوانهی دهخوئند }

لهم سورتهدا خوی زاناو کاربهجی پیشهکی سوئند به ناسمان و بهتاریق دهخوات و دهفهرمویت: بهسهر ههموکهسیکهوه چاودیرمان داناوه، پاشان نهوهی ئادهم رادهوهشینیت، و دهفهرمویت: تهماشای دروستکردنی خۆت بکهو بزانه نهوهی كه بهو شیویه توی دروستکردوه، زیندوکردنهوهی دوبارهی توی لا زور ناسانهو، له پاشان جاریکی تر سوئند به ناسمان و ئیشه گرنگهکانی و زهوی و رووداوهکانی دهخوات، و دهفهرموی: ئهم قورئانه جیاکهرهوهی راست و ناراسته و نابیت به دهستی كهم بگیریئت، له کۆتاییدا ههپهشهیهکی توند له بیباوهردان دهكات و مزدهیهکیش به پیغهمبهر ﷺ و پهپروانی دهكات، نهگهرچی سورتهیکی کورته، بهلام مرؤف له دنیاوه بو قیامهت و لهجیهان

۱۳) به بيگومان ئەو (قورئانە) و ئەو باسەى كەكرا قسەيەكە راست و ناراست لەيەك جيا دەكاتەو.

۱۴) خۆ ئەو شتەى گائتە نيە. بەلكو شتەى راستە و لەلایەن زاتەى راستەو هاتووە بۆ مەبەستەى راستە و هاتووتە لای مروفئەى راستە و دەست و دەم پاك بەهوى فریشتەيەكى راستە و ئەمىنەو، تا ئیڕە سى مەبەستى سەرەكى بىر و باوەرى باسكرد **يەكەمیان:** بون و پەروردگارەتى **اللہ** خۆى، **دووھەمیان:** زىندوبوونەو دواروژو **سەئەمەشيان** راستە و دروستى قورئان، ئینجا خوا پەردە لەسەر نەئینى و ئیشە ناپەسەندەكانى بىباوەران لادەدات و دەفەرموى:

۱۵) بەراستى ئەوان ھەمیشە ھەر خەرىكى فروفئەكردن و پىلانگىران دژى خاوەن باوەران، جا ئايا ئەو دەبەت كەخو دوستانى خۆى بەدەست ئەو تاوانبارانەو؟ نەخیر، بەلكو دەفەرموى:

۱۶) منیش چارەى فروفئەى ئەوان دەكەم و بەشپۆەى بەرنامەى خۆيان دژى باوەرداران تۆلەيان لىووردەگرمەو، واتە: ئەوان بەشپۆەيەكى نەئینى دەیانەوئیت زيان بگەيەنن بە خاوەن باوەران و ئازاريان بەدەن منیش بەو شپۆەى كە ئەوان بەخۆيان نازانن تا دەيانخەمە داووەو تۆلەيان لىووردەگرم، جا ئەمە يەككە لە وەسفە كردارەكانى **اللہ** (الصفة الفعلية) و باوەرمان پىئەيەو بى ناگايين لە چۆنەتەيەكەى. ئینجا روو لە پىغەمبەرمان ﷺ دەكات و دەفەرموى:

۱۷) دەى سا تۆ ماوەى بىباوەران بەدە باجى دەتوانن بيكەن، كەمىك ماوەيان پىبەدە، جا تەماشبا كە خوا وا پيشان دەدات كە لەناوبەردن و فەوتانى بىباوەران بە دەست پىغەمبەرەو دەفەرموى: تۆ ماوەيان پىبەدە، لەراستیدا ئەمە دلخۆش كردنەى زۆر گەورەيە بۆ پىغەمبەرمان ﷺ چونكە ماوەدان و ماوەندان تەنھا بەدەست **اللہ** خۆيەتى، جا ئەم بريارى ماوەپىدانە لەگەل ئايەتى پىنجى سورتهى تەو بەدا كە دەفەرموى: ﴿ جا بت پەرستانان لەھەركویدا دەستكەوت بيانكوژن﴾

دزايەتى ھەيە وەلامەكەى بەم شپۆەيە كە ئەم ئايەتە حوكمەكەى بە ئايەتى پىنج و باقى ئايەتەكانى شمشىر ھەلەشاووتەو ھەر لەم ئايەتەدا چاوەرپىكردنى گۆران دەكرىت، چونكە دەفەرموى: ﴿ **أَمْهَلْهُمْ رَوَيْدًا**﴾ كەمىك ماوەيان پىبەدە، واتە لەپاش ئەو ماوە كەمە ئەو بريارە دەگۆرئیت. بەئى ئەوانە فروفئەيان دەكرد تا موسلمانان لە ئاینە بە نرخەكەى ئىسلام

۸) بيگومان كە **اللہ** بۆ گەرانەو دەروستكردنەو زىندوكردنەو ئەو مروفە لەپاش مەرگى بەتوانايەو ھەر كاتىك ئارەزو بكات زىندوى دەكاتەو بەتابەت بۆ كۆكردنەو بەگرو بەردەى دواروژ، ئەگەرچى ماناى تر كراوە بەلام من ئەم مانايەم بەلاوە نزىكترە لەبەرئەو كە دەفەرموى:

۹) ئەو گەرانەو مروفە لە رۆژىكدا دەبەت كە ھەمو نەئینەكان ناشكرا دەبەت و كەس ناتوانئیت ھىچشتەى خۆى ھەشار بەدات و خۆى بشارئەو پىغەمبەرى خوا ﷺ دەفەرموى: **{لِكُلِّ غَادِرٍ لَوَاءٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرْفَعُ لَهُ بِقَدْرِ غَدْرِهِ أَلَا وَلَا غَادِرٍ أَعْظَمُ غَدْرًا مِنْ أَمِيرٍ عَامَّةٍ /متفق عليه}** بۆ ھەمو مروفئەى ناپاكى غەدركەر لەرۆژى قىامەتدا ئالايەك ھەيە بەئەندازەى ناپاكىيەكەى، ناگاداربن ھىچ ناپاكى و غەدرىك گەورەتر نىە غەدرەكەى لەغەدرى ئەمىرى گشتى}

۱۰) جا ئەوكاتە ئەوئەندە بىدەسلاتە بۆ ئەو ھىچ ھىزىك نىە، بەلكو زۆر لاوازو دەستەپاچەيەو كەسبىش يارمەتى نادات، ھەرەك لە سورتهى ئىنقىلاردا فەرموى: (لەو رۆژدا كەس خاوەنى ھىچ شتەى نىە بۆ كەسبىكى تر و فەرمان لەو رۆژدا ھەر بۆ **اللہ** جارئى تر **اللہ** سوئند بە ئاسمان و زەوى دەخوات و دەفەرموى:

۱۱) سوئند بە ئاسمانى خاوەن گەرانەو جا چى رووناكى مانگو رۆژو ئەستىرەكان بگەرپنئیتەو بۆ سەر زەوى تا سوڊيان ئى وەرگىرئیت يان گەرانەوئەو يەك لەدواى يەكى فریشتەكان بۆ پارىزگارى و نوسىنى كاروبارى مروفە يان گەرانەوئەو ھوى رۆژى مروفە يان گەرانەوئەو گىبانى خاوەناسان بۆ لاخواروى زەوى و تۆماركردنى لەناوسجىن دابەت كە بەفەرمانى **اللہ** ھەمويان دەكات، دوورنىە بە ماناى ئەو رۆژە بىت كە فەرمانى لەناوچونى دنيا دەدرئیت كە لە ئاسمانەو دەست پىدەكات و بە شەق بونى زەوى و دەرھىنانى مردەكان كۆتايى پىدئیت.

۱۲) جا سوئند بە زەويەش كە خاوەنى شەقارو درزو كەلئە جا چ بەماناى پىشو بىت يان شەقبونى زەوى بۆ وەرگرتنى ئاوى ئاسمان و ەماركردنى بۆ مروفە و شەقبونى زەوى بۆ سەورزكردنى گزوغياوو درەخت بۆ مروفە و مەرو مالاتەكانيان وەك لە سورتهى عەبەسەدا باسكرا، كە ھەمويان راستەو ھەمويشيانى تىدا رودەدات، جا خوا سوئند دەخوات بە ئاسمانى خاوەنى گەرانەوئەو زەوى خاوەن شەقبون و دەفەرموى: سوئند بەوانە

لابدند، بەلام خوا بەو کۆمەلە لاوازو کەمە تۆلەى لەو بېباوەرەنە سەندو موسلمانان و ناینەکەى سەرخست.

سورەتى ئەعلا

١٩

٨٧

سورەتى ئەعلا کە هەشتاو حەوتەمین سورەتى قورئانە، لە مەکەدا ھاتووتە خوارەو، نۆژدە نایەتەو و تراو بەگوێرەى دابەزین حەوتەمین سورەتەو پاش سورەتى (التکویر) و پېش (اللیل) دابەزیو. ئیمامى أحمد لە عەلیەو (خوا لىی رازى بىت) ھیناویەتى کە وتویەتى پېغەمبەرى خوا ﷺ ئەم سورەتى خوښووستو، وە لە بوخارى و مسلم دا ھاتو کە پېغەمبەر ﷺ بە مەعازى فەرمو: {هَلَا صَلَّيْتَ بِسَبِّحِ أَسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى} و {وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا} و {وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى} / دەبوايە نوێژت بۆبکەردنایە بە خوێندنى ئەو سورەتانە {

ھەرەھا لەلای مسلم و لە سونەندا ھاتو کە: { پېغەمبەر ﷺ لە نوێژى جەژنەکان و جومەدا سورەتى (ئەعلا) و (غاشیە)ى خوێندو، جا ئەگەر وا رېك بەکەوتایە جەژن و جومە لە یەك رۆژدابوایە لە ھەردووکیان دەیخوێندنو، وە لە عائیشە و لە چەند رېگایەكى ترەو ئیمامى أحمد ھیناویەتى کە: { پېغەمبەر ﷺ لە نوێژى تاك (الوتر)دا سورەتى (الأعلى) و {قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ} و {قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ} وە عائیشە زیاد دەکات و دەلێت: {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ} ى خوێندو. سورەتەکە بەم شیوہیە دەست پێدەکات و دەفەرموئ:

بەناوى اللّٰه ى زۆر بەسۆز بېنھایەت مېھربان

١) ناوى پەروردگارى بڵند مەقامت پاك و خاوين رابگرەو يادى بکەو رېز بۆ ناوہ پېرۆزەکانى دابنى و ئەو ناوہى کە لەخۆپەوہ بۆت ھاتوہ رابگەيەنەو خەلکى لە ناشیرینکردن و بى ماناکردنى بترسینە، واتە: ھەرەو کە زاتەکەى پاك و بېوینەيە، ھەرەو ھاوہ پېرۆزەکانیشى پاك و بېوینەن، وە لە فەرمودەى پېغەمبەرمان ﷺ دا ھاتوہ کە (تەسبیحات) واتە یادکردنى خوا جا کاتیک کە ئەم سورەتە دابەزى فەرموئ: {سَبِّحِ أَسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى} پېغەمبەر ﷺ فەرموئ: {سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى/ابوداود، صححہ الألبانى، وشەى (سُبْحَانَ) واتە پاك و بېعەيب.

جا لەپاشدا چەند شتیك باسدەکات کە بەلگەى دەسەلات و زانایى و کاربەجیى خوايەو رۆشنگەرەوہى مانای (سُبْحَانَ) ەيەو دەفەرموئ:

٢) ئەو پەروردگارەى تۆ ئەو زاتەيە کە ھەموشتیکى دروستکردو، ئینجا رېك و پېكى کردو. واتە خوا ئەو زاتەيە کە ئەو ھەمو دروستکراوانەى لە نەبوئەو ھیناوتە کایەو ھەمو شتیکیشى راست و دروست و بەگوێرەى پېویست دروستکردو، ھەر لە دروستکردنى عەرش و کورسى و ئاسمانانەو بگرە تا مەرؤف و مەرؤمالات و میکروپ ھەموى دروستکراوى ئەو ھەر کامیان جى پېویست بىت بۆى دروستکردو، واتە بېعەيبە لە دروستکردن و رېك و پېك کردنیاندا، وە دەفەرموئ:

٣) جا ئەو پەروردگارەى تۆ ئەو زاتەيە کە ئەندازەگیری ھەموشتیکى کردو و ئینجا رېنمایى کردو کە جى بکات و چۆن بژیت و چۆن خۆى بپاريزیت. ناشکرایە ئەندازەگیری اللّٰه لە ھەمو دروستکراوەکانیدا بیکۆتايیەو وردو سەرسوڤھینەرە تا زانایان زیاتر لىی بکۆلنەو شتى زیاتر و گرنگتر و سەرسوڤھینەرتى تیدا دەبینن، بۆ نمونە دورى رۆژ لە زەوى کە ئەگەر کەمیک دوروتربوایە ھەمو زەوى دەبەست و دەبو بە سەھۆلبەندان و کەس لەسەرى نەدەژیا وە ئەگەر کەمیک نزیکتر بوایە ھەمو دارو درەخت و گزۆگیا دەسوتا و دیسان زیندەگى تیدا نەدەکرا، جا ھەر بەو جۆرە چۆنیەتى ھەوا و جوړى و پېویستى مەرؤف بەو ھەوايەو چۆنیەتى دابینکردن و پاك و خاوينکردنەوہى بەھوى دارو درەخت و گیاو شینايیەو، خۆ ئەگەر تەماشای ھەر کوئ بکەیت یەك لە یەكى گرنگتر و سەرسوڤھینەرتن، بۆ نمونە: ھەر سەرئەنگوشتان بەسە بۆ زانینى توانایى و زانایى و دانایى اللّٰه کە سەر ئەنگوشتى ھىچ کەس لەوى تر ناکات و ئیستا ھەمو خەلك بەو دەزانیت، چونکە کراوہ بەھوى پېناسەى مەرؤف و جیاکردنەوہى لەیەك لە ھەمو جیھاندا و ماوہى دوو سەد سالیكە زانراو، واتە دەرکەوت ئەو زاتە لە دروستکردنەکانى خۆیدا ھەرەو کە رېك و پېكە ھەر وەھایش سنوردارەو ھەریەکەى سنوریکى تايبەتى خۆى ھەيەو رېنمایى کردو چۆن بکات، ھەر بۆ نمونە بالندەيەك دەبیت بزانیت کەى کاتى ھیلکە کردنیەتى و پېش ئەو دەبیت جیگای ھیلکەکردنەکەى خۆى چاک بکات و کاتیک کە بەچکەن و خواردنیان بۆ دینیت دەبیت بزانیت بە کامیانى داوہ و کامیان ھىچى پینەدراو، دل دەبیت بزانیت چۆن ئیش بکات بۆ دابەشکردنى خوین و ھەزاران شتى تر لەم بارەوہ کە لە توانای مەرؤفدا نیە ژمارەکردنیان نەك باسکردنیان کە واتە (سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ فَسْوَى وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى) ئینجا دەفەرموئ:

٤) ئەو پەروردگارەى تۆ ئەو زاتەيە کە گیاو لەوہرى دەرھیناوە بۆ مەرؤفو بۆھمو گیانداران و زەوى پى رەنگین

دهخویند، پرسیار کرا له نوعمانی کوری به شیر که پیغمبر ﷺ له نوژی جومعهدا له گهل سورتهی (الجمعه) دا چتری دهخویند وتی ﴿هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ﴾ دهخویند. نیمای مالیک و نیمای موسلم و بیجگه له وانیس ئەم فەرمودیان هیناوه. به ناوی الله ی زۆربه سۆزو بینیهیهت میهره بان

- ۱) نایا بیتهگه یستوه قسه و باسی ئەوداپۆشهره واته: نایا دهنگوباسی پاشه پۆژت پیگه یستوه که داپۆشهری هه مو خه لکه و هه مو که سیک دهگریته وه و کهس ناتوانیت ئەو پۆژه نه بینیت؟ وشه ی (الغاشیه) ناویکه له ناوهکانی پاشه پۆژ، ئینجا هه ندیک له رووداوه گرنگهکانی ئەو پۆژه سامناکه باسدهکات و دهفرموی:
- ۲) کۆمه له خه لکیک هه ن که له و پۆژدا شه رمه نده و چاوشۆرن.
- ۳) نیشکه ره و ماندوو، چونکه نیشهکانیان راست و دروست نه بووه، ئیستا ته نه مانده و یونیان بۆ ماوه ته وه و دهستان خالی و ناومید و شه رمه ندن له و پۆژدا.
- ۴) ئەوه که سه دهجیته ناو ناگری زۆر گه رمه وه،
- ۵) که له سه رچاوه که یه کی زۆر داخیش ناوی پیده دریت.

ئه گه رچی وشه ی (خَشِيعَةٌ، عَامِلَةٌ، نَاصِبَةٌ، تَصَلَّى) به تاک هاتون، به لām چونکه مه بهستی به و ئەو خاوه ن دهم و چاوه شه رمه نده و سه رشۆرانه یه بۆیه به کۆ ئەمجاره دهفرموی:

- ۶) بۆ ئەوان هه یج خواردنیک نیه بیجگه له و درکی حوشتر خوار. که درهختیکی درکاوییه جگه له حوشتر هه چه تر ناخوات.
- ۷) نه کهس فه له و دهکات و نه کهس له برسیتی رزگار دهکات واته: ئەویش ته نه سزایه که و له برسا په لاماری ددهاتی و به هه زار حال تا له گه روی ئاواده بیت، به راستی زۆربه ی ئیمه ئاوهاین و هه میسه ماندوین چ ئەوانه مان که هه میسه خه ریکی مال کۆکردنه وه و عه مارکردن و خوا و پاشه پۆژیان له بیر نه ماوه، چ ئەوانه مان که خوی به ناو دینه وه ماندو دهکات به لām له ریگای بیدعهت و خه رافات هه وه، جیگای ئەوه یه که ئەم جوړه که سانه باش له م نایه تانه وردبینه وه و خویان دوچار ی ئەم پۆژه سامناکه و ئەو شه رمه نده یی و پۆژ ره شیه نه که ن، ئینجا هه ره وکو باوی قورئان پاش باسکردنی خراپان و سزایان باسی چاگه کاران و پاداشتیان دهکات و دهفرموی:

۸) چه ند روویه کیش هه ن له و پۆژدا که شادمان و که یفخۆشه.

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ هَذَا لَنِي السُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

٢٦

٨٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهٌُ يَوْمَئِذٍ خَشِيعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تَسْقَى مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾ وَجُوهٌُ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَمَنَارِقٌ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَارٍ مَبْنُوتَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكَرْنَا أَنْتَ مُذَكَّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

گشتی تره و هه مو یان دهگریته وه، ئینجا الله روی فەرموده ی دهکاته بیباوه ران و دهفرموی:

- ۱۶) به لگو نیوه زیانی دنیا و رابواردنه کورته که ی دنیا بۆ خۆتان هه لده بژیرن و به ئەوه وه خۆتان خه ریک ده که ن.
- ۱۷) سا دلنیابن که هه ر پاشه پۆژ چاکتره و هه ر ئەوه دوانه هاتو.
- ۱۸) خۆ ئەم بریاره له په رهکانی پیشویشدا که بۆ پیغمبرانی پیش تۆ هاتوون تۆمارکراوه .
- ۱۹) که په رهکانی ئیبراهیم و موسا یه (سهلامی خویان لیبی) واته ئەوه ی که له م سورته دا هاتوه له په رهکانی ئەو دوو پیغمبره شدا باسکراوه، و تراوه سه دو چوار په ره هاتوه ده بۆ نادهم و په نجا بۆ شیس و سی بۆ ئیدریس و ده بۆ ئیبراهیم و ته ورات و ئینجیل و زه بو رو قورئاننیش.

سورته ی غاشیه

٢٦

٨٨

سورته ی غاشیه که هه شتا و هه شته مین سورته ی قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، بیست و شه ش نایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین نۆهه مین سورته و پاش سورته ی (الذاریات) و پیش (الکهف) دابه زیوه، له پیشه وه و تمان که پیغمبر ﷺ سورته ی ئەعلا و ئەم سورته ی له نوژی جه زن و جومعه دا

حوشتر دوتوانيت جاريك ئاو بخواتو بهشى چهند رۇژئىكى پيويست هه لگرئى، به هوى ئه و كيسه تايبه تهى كه خوا پييداوه.

۱۸) جا ئايا ته ماشاى ئاسمان ناكهن كه چؤن بهرزكراوه ته وه بى ئه وهى كؤله كه يهكى هه بيئت كه ئيمه به چاو بيبينين و جوان نه خشين كراوه به رۇژو مانگو ئه ستيره كان و هيچ شه قاريكى تيدانئيه؟

۱۹) سا ئايا ته ماشاى چياكان ناكهن كه چؤن دروستكراون؟ كه بوته هوى جوانكردى زهوى وراگر كردنى و به هيژكردى و عه ماري ئاوى زهوى.

۲۰) جا ئايا ته ماشاى زهويش ناكهن كه چؤن پان كراوه ته وه و هه مو شتيكى پيويستى زينده گى تيدا دانراوه؟ واته بؤ بير له وانه ناكهنه وه و خواى خؤتان بناسن و گوپرايه ل و فه رمانبه دراريبن، خؤ چاك ده زانن ئه م چوار دروستكراوه كه هه ميشه وه بهر چاوتان ده كه ويئت و كراوه به مائيك و ئيوه تيدا ده زى هيچى دروستكراوى ده ستى مرؤف نيه، به لكو مرؤف له راست ئه و چوار دروستكراوه گرنگه دا سه رسامه و بير له كاميان بكا ته وه ده يان و سه دان شتى گرنگيان تيدا به دى ده كات و هه ريه كه ي بانگه وازى تاك و ته نيايى و زانايى و ده سه لات و دانايى الله ده كات، خؤ هه ر خؤيان به سن ئه گه ر مرؤف زييرى خوى بخاته كاروه بؤ سه لماندى تاك و ته نيايى و ده سه لاتى خوا و ته نها وه بيره يئانه وهى ده ويئت، بؤيه پاش ئه وانه ده فه رموئى:

۲۱) ئه ي محمد تؤ نامؤژگارى بكه و وه بيريان بخه ره وه بيگومان تؤ بيچگه له نامؤژگاريكاريك شتيكى تريت پينه سپيرراوه.

۲۲) تؤ زؤرت نيه به سه ر ئه وانداو زال نيت كه ئه وان به زؤر بخه يته سه ر رپگاي ئايين، واته تؤ دلئت ناربه حه ت نه بيئت و خه ميان مه خؤ، چونكه ئه ركى سه رشانى تؤ ته نها نامؤژگارى و راگه ياندنه ، جا ئه وه نه بيئ كه ئه وان هه رچى بكه ن له چاك و خراپ هه روه كو يه ك ته ماشا بكرين نه خيبر وانيه.

۲۳) به للام ئه و كه سه ي كه پشتى كرديتته ئايين و بيباوه ر بوويئت،

۲۴) ئه وسا خوا سزايان ده دات به سزايه كى گه وره تر له و تاوانانه ي كه ده يانكردو له و ئيئش و ئازارانه ي كه بؤ خاوه ن باوه رانيان دروست ده كرد له دنيا دا.

۲۵) به بيگومان ته نها هه ر بؤ لاي ئيمه ده گه رپنه وه، هه رچى ببن و هه رچى بكه ن و هه چه ند بزين هه ر ده بيئت بپنه وه به ر ده ستان.

۹) چونكه رازيه له و كؤششه ي كه له دنيا دا كرديه تى، جا ئه و رۇژه كه ئه و كؤمه له خراپه ده خرينه ناو ئاگرى سوتينه رو ئاوى داخه وه، ئه وان خؤشترين خواردينان پيده دريئت و به به ره مه ي كردارى خؤيان له و رۇژده دا شادمانن.

۱۰) له ناو به هه شته ي بلند مه قامدان.

۱۱) له ناو ئه و به هه شته دا هيچ قسه يه كى بي سوود و بي نر خ نايبيستيت، به لكو هه ر سه لام كردن و شاد باش به يه كتر وتنه، ئينجا خوا به كورتى باسيكى ئه و به هه شته ده كات و ده فه رموئى:

۱۲) تييدا يه چاوكه ي ئاوى گه وره كه هه ميشه فركه ي ديئت.

۱۳) جا له ناويدا ته ختگه لي به رزكراوه هه ن،

۱۴) وه گؤزه و په رداخ گه لي تيدا دانراوه،

۱۵) جا پالشتى گه ليكى فره وانى تيدا ريزكراوه.

۱۶) خؤ فه رش ريژيش كراوه، ئه مانه و سه دان به لكو هه زاران نيعمه تى تر له و به هه شته دا ناماده كراوه بؤ پياوچاكان، وه ك له حه ديسي قودسي دا هاتوه كه خوا ده فه رموئى: {أَعَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَأ عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَيَّ قَلْبُ بَشَرٍ / البخارى وغيره / واته: نامادم كردوه بؤ به نده چا كه كانم ئه وهى كه چاو نه بيبيئوه و گوئى نه بيبيستوه و نه هاتوه به دلى هيچ مرؤفيكدا} به راستى مرؤفى دانا و زيير ئه و كه سه يه كه كي به ركي بكات بؤ به ده سه تيئانه ي ئه م جيگا به نر خ و پر نازو نيعمه ته و له هه موى خؤشتر پاش بيبينى خوا ئه وه يه كه هيچ ئيئش و ئازاريكى تييدانئيه و هه رگيز دوايى نايه ت، خوا بيكات به نسيب گشت لامان. آمين. ئينجا پاش ئه وهى سه ردانيكى به هه شت و دؤزه خى پيكردين ده مانه يئيه وه بؤ دنيا و چهند دروستكراويكى گرنگى خوى ده خاته پيش چاومان تا چا كتر ئه و زاته بناسين و باشتر هه ولى خواناسى و چا كه به دين و ده فه رموئى:

۱۷) ئايا ته ماشاى حوشتر ناكهن كه چؤن دروستبوه؟ به راستى دروستكراويكى سه رسور هينره هه م له باره ي چؤنيه تى دروستبونه وه و هه م له باره ي هيژو تواناى هه لگرتنى شتى زؤر قورس و گه رديكچ و رامى بؤ بى هيژترين مرؤف و گوشتى ده خوريئت و بارى پى هه لده گيريئت و سود له كورك و شيره كه ي وه رده گيريئت، له راستيدا به نر خترين مالى عه ره ب بوه، به تايبه ت له و كاته دا كه سه ياره نه بوه و ناوچه كانيشيان كه م ئا و بوه كه

{ أَفْتَانُ يَا مَعَاذُ؟ أَيْنَ أَنْتَ مِنْ سَبِيحِ أَسْمَاءِ رَبِّكَ الْأَعْلَى } وَوَالشَّمْسِ
وَصُحُفَهَا } وَوَالْفَجْرِ } وَوَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى } / ئەى مەعاز تۆ ئىش و
ئازارو بەلا دروست دەكەيت؟ ئەى تۆ بۆ سورەتى (الاعلى) و
(الشمس) و (الفجر) و (الليل) ناخوینیت؟ بەگوێرەى رپوایەتى تر
ئەم نوێزە عیسا بوە واتە: سونەتە خویندى ئەو سورەتانە بۆ
ئیمام لە نوێزى عیشادا.

بەناوى الله ی زۆر بەسۆزو بېنیهایەت مېهرەبان

١ سویند بە بەیانى، جا ئیتر دەگونجیت مەبەست هەمو
بەیانیکە بێت، چونکە ئەو کاتە کاتیکى پڕ خێرو پېرۆزە بۆ
باوەرداران کە دوو ركات نوێزى سونەتى ئەو کاتە لە دنیاو ئەوەى
لەناویدایە جاکترە بۆیان، وەکاتى گەرانهوێ هێزە بۆ لەشى
مرۆف و نامادەبونیهتى بۆ دەستپیکردنەوى ئىشو و کاروبارەکانى،
دەشگونجیت مەبەست بەیانى رۆزى چەژنى قوربان یان بەیانى
شەوى هاتنەخوارەوى قورئان بېت یان مەبەست تەواوى رۆز
بېت.

٢ جا سویند بە دە شەوکان، چ دە شەوى سەرەتای مانگی (ذی
الحجة) بېت، یان دە شەوى کۆتای مانگی رەمەزان بېت کە شەوى
قەدرى تێدايە، یان مەبەست ئەوان و بېجگە لەوانیش بېت واتە:
سویند بە دە شەوى زۆر گەورە.

٣ سا سویند بە جوت و بیه تاکیش کە دروستکراو هەمو
جوتەو و الله خوى تاکە، پېغەمبەر ﷺ دەفەر موی: { لِلَّهِ تَسْعَةٌ
وَتَسْعُونَ اسْمًا مِائَةً إِلَّا وَاحِدًا لَا يَحْفَظُهَا أَحَدٌ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَهُوَ وَثْرٌ
يُجِبُّ الْوُثْرَ / متفق عليه / خوا نەودو نۆ ناوى هەیهو هەرکەسێک
لەبەریان بکات و کاریان پېیکات دەچیتە بەهەشتەو و خوى تاکەو
تاکی خۆش دەوى }

٤ ئەوسا سویند بە شەویش کاتیک کە دەروات، جا چ
رۆشتن و نەمانى بېت یان مەبەست شەوێکى دیارى بېت کە
شەوى چەژنى قوربان و شەوى هاتنە خوارەوى قورئان و شەوى
شەو رەوى و بەرزبۆنەوى پېغەمبەرمان ﷺ بېت، کە لە هەمویاندا
روداوى گەورە و گرنگ رويداوه و شایانى ئەوەن کە الله بەو
سویندەى بیانخاتەوه بیری مرۆف، تا مرۆف زیاتر بە بەندایەتى
خوای خۆیەوه خەریک بېت و زیاتر خوى لە خواوه نزیک
بکاتەوه، ئەگەر ژیر و بەفام بېت، بۆیە لەپاش ئەم پېنج سویندە
دەفەر موی:

٥ نایا سویند هەیه لەسویندانە گرنگتر تا سویندى بى
بخوړیت بۆ خاوهنى بیرو ژیر؟ واتە سویندیکى گرنگتر لەمانە

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ١ وَاللَّيْلِ عَشْرِ ٢ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ٣ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ٤
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ٥ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ٦
إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ٧ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ٨
وَتُمُودَ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ٩ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْدَادِ ١٠
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ١١ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ١٢ فَصَبَّ
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ١٣ إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ ١٤ فَأَمَّا
الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْنَلَهُ رَبَّهُ فَأَمَّا كَرَمَهُ، وَنِعْمَهُ، فَيَقُولُ رُبَّ أَكْرَمٍ
١٥ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْنَلَهُ فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ١٦
كَلَّا بَلْ لَّا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ١٧ وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ
الْمَسْكِينِ ١٨ وَتَأْكُلُونَ الثَّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ١٩
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ٢٠ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ٢١ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ٢٢ وَجَاءَ يَوْمَئِذٍ
بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَبْدَأُ الْإِنْسَانَ وَإِنَّ لَهُ الذِّكْرَى ٢٣

٢٦ لەپاشان بەبېشك پېویستمان کردوه لەسەر خۆمان کە ئى
پېچینەوهیان لەگەڵدا بکەین و سزای خراپە و تاوانیان لێوەرگرتن
و پاداشتى چاکەى چاکەکارانیش بدەینەوه.

سورتهى فەجر کە هەشتاو نۆهەمین سورتهى قورئانە، لە مەكەدا
هاتوتە خوارەوه، سى ئایەتە، و تراوه بەگوێرەى دابەزین
دەهەمین سورته، پاش سورتهى (الليل) و پېش (الضحى)
دابەزیوه.

ئیمامى نەسائى بۆمان دەگێریتەوه لە جابیرەوه کە وتى : مەعاز
ئیمامەتى کرد لە نوێزیکداو کابرایەکیش هات لەگەڵ ئەودا
نوێزى دابەست و مەعاز درێزى دا بە نوێزەکەى و کابرا جوه
کەناریکى مزگەوتەکەوهو بە تەنیا نوێزى خوى خویند، ئەم
هەوالە بە مەعاز گەشت و ئەویش وتى: ئەوه موناqqه، ئەم
قسەیه باسکرا بۆ پېغەمبەر ﷺ و پېغەمبەرىش ﷺ پرسیارى لەو
کابرایە کرد، ئەویش وتى: ئەى پېغەمبەرى خوا ﷺ من هاتوم
نوێزى لەگەڵدا بخوینم، کەچى ئەو زۆر درێزى دا بەو نوێزە
من توانام نەما و وزم هیناو هاتمە گۆشەیهکى مزگەوتەکەوهو
نوێزم کردو هاتمەوه ئالفم دا بە ولاغە ناوکیشەکەم، جا
پېغەمبەر ﷺ کاتى کە ئەم قسەیهى بیست بە تورپیهوه فەر موی:

نيه، ليرەدا سويند لەسەر خوراوەكەى باس نەكردوو، چونكە ئەم باسەى پاش سويندەكان سويند لەسەر خوراوەكە رۆشن دەكاتەو دەتوانين بليين سويند بەوانە بيباوەران، هەرچەند بەهيزين وەكو: گەلى عادو هەرچەند ستمەكارو بى بەزەبى بن وەكو فيرەون و هەرچەند لەناوخوياندا بەش بەشبن و لە دزايەتى پيغەمبەرو نايينەكەى و پەيرەوانى يەك دەست بن وەكو: گەلى سەمود سەرئەنجام تىكدەشكىن و تۆلەى تاوانەكانيان ليوەردەگيريت، ئەووتە لەپاش ئەو سويندانە دەفەرموى:

٦ ئايا تۆ نەتزانىو خواى تۆ چى كرد بە گەلى عاد؟ ئەو عادى كە لە نەوى

٧ ئيرەمە و خاوەنى بەژن و بالاي بەرزو ستونى بەرزى رەشمالەكانيان بون كەگەلىكى كۆچەرى بوون، ئەم گەلە نەوى عادى كورى ئيرەمى كورى عەوسى كورى سامى كورى نوح بون كە دزايەتى پيغەمبەرەكەى خويان كرد كە ناوى (هود عليه السلام) بو الله ئەو و پەيرەوانى رزگار كردو ئەو گەلەى بە بايەك كە حەوت شەو و هەشت رۆژ بيپرانەو ليدان و لەناوى بردن، لە چەند سورەتتىكى تر بە دريژى باسيان كراو، بەلام ليرەدا تەنها باسى هيزو تواناي ئەوان دەكات و دەفەرموى:

٨ ئەو عادى كە ويەنى ئەوان تا ئەو كاتەى كە ئەم نايەتە دابەزىو نەبوە لە هيچ شارىكدا هەم لە هيزو دەسلەتاياندا و هەم لە گەورەبى و بەهيزى لەشياندا، ئينجا باسى گەلىكى تر دەكات و دەفەرموى:

٩ ئەى پيئەگەيشتو دەنگوباسى گەلى سەمود، ئەوانەى كە لە شيوەكاندا بەردى گەورەيان دەتاشى و شەقيان دەكردو دەيانكرد بە مائىكى گەورە و خۆش بۆ خويان ئەوانە لەجياتى خانو دروستكردندا لەجياكاندا ئەشكەوتيان دروست دەكردو دەيانكرد بە مائى خويان و پيغەمبەرەكەيان ناوى (صالح عليه السلام) بو ئەوانيش دزايەتى پيغەمبەرەكەيان كردو الله بە دەنگيەك لەناوى بردن، ئينجا باسى گەلىكى تر دەكات و دەفەرموى:

١٠ جا ئايا دەنگوباسى فيرەون ت پيگەيشتو، ئەو فيرەونەى كە خاوەنى هيزىكى زۆر بو كە نەيارانى خۆى بە هەر چوارپەل لە هەر چوار لاو دەبەستەو بە ميخەو بەردى گەورەى لەسەر دادەنان تا دەمردن، ئينجا الله ئەم سيانە دەداتە پال يەكو دەفەرموى:

١١ ئەو كەسانە بون كە لەناو شارەكاندا دەستدرىژى و ستمەيان دەكرد.

١٢ جا ئەمانە لەناوەو شارانەدا خراپەيان يەكجار زۆر كرد لە داوين پيسى و بى رحەمى و دزايەتى پيغەمبەران و نازاردانى خەلك، ئەوئەندە تاوانيان كرد خوا رقى ليين هەستا و هەريەكە سزاي تايبەتى خۆى بۆ ناردن. وەك دەفەرموى:

١٣ جا پەروەردگارى تۆ رژاندى بەسەر ئەواندا چەندىن جۆر سزا لە دنياو و بنبرى كردن و هەر لەو كاتەشەو چوونەتە ناو ناگر تا رۆژى حيساب ديتە پيشەو دەيسان دەخريئە ناو سەخترين سزاو. وەك لە سورەتى (غافر) (٤٥-٤٦) دا دەفەرموى: ﴿هاتەدى بۆئالى فيرەون خراپترين سزا كە ناگرە بەبەيانيان و بە ئيواراندا رادەگيرين لەسەرى و كاتى كە قيامەتيش هات فەرمان دەدرت كە: ئالى فيرەون بخەنە ناو سەخت ترين سزاو﴾ ئينجا دەفەرموى:

١٤ بيگومان پەروەردگارت چاوديرەو كردار و وتار و ناشكراو پەنھانى ئەوانە هەمو دەبين و دەزانى و لەپاشدا مافى هەموى دەدات چاك بەچاك و خراپيش بەخراپ، ئينجا خواى ميهرەبان مرؤفە لە بۆچونى نارەوا بەرگرى دەكات و دەفەرموى:

١٥ كاتىك كە مرؤفە تاقى بكرتەو لەلايەن پەروەردگارى خۆيەو و ريزى لى بگريت و نيعمەتى خۆى برزينت بەسەريدا ئەو كاتە ئەو بەندەيه ماناي تافىكردنەو نازانيت و وا دەزانيت ئەم ريزو نيعمەتە زۆرە لەسەرئەو بوە كە ئەو مرؤفەى چاكەو دەلئيت: پەروەردگارم منى بەريز كردو، كەچى هەر ئەو مرؤفە ئەگەر دوچارى تەنگوچەلەمە بكرت زۆر بيزار دەبيت و ناگاي لە دروستبون و هاتنى خۆى بۆ ئەم زيانە نامينت و نازانى زيان بەخۆشى و ناخۆشيوە هەر تافىكردنەو پاش كەمىكى تر دەبى بنە و بارگەى خۆى بيپچيتەو بەرەو وەرگرتنى پاداشتى تافىكردنەو كەى خۆى بروات وەك دەفەرموى:

١٦ خۆ ئەم مرؤفە هەر كاتىكيش تاقى بكرتەو و زيانى لى تەنگ بكرتەو دەلئيت: پەروەردگارم سووكى كردم، الله يش لە وەلامى هەردوو لادا دەفەرموى:

١٧ نەخير وانىو ئەو گومانەى مرؤفە راست نىو الله مال دەدات بە كەسيك خۆشى بويت و بە كەسيكيش كەخۆشى نەويت، وە زيان تال دەكات لە كەسيك كە خۆشى دەويت و لە كەسيكيش كە خۆشى ناويت لە هەردوولا كەسيك دەيباتەو كە سوپاسى بكات و بە ئيشەكانى الله رازى بيت. ئەو بەجىگاي خۆى كە ئيوە تەنها خۆشى و ناخۆشى خۆتان لەبەر چاو و دگرن و بەشيوەيهكى هەلە هەليان دەسەنگين، ئيوە ئەم رەوشتە خراپانەيشتان هەيه **يەكەم:** ئيوە ريزى هەتيو ناگرن، لە فەرمودەى پيغەمبەران عليه السلام

دا هاتوه که ددهرموی: { كَافِلُ الْيَتِيمِ لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ / احمد و مسلم / سهرپه رستی کهری هه تیوو جگه له ویش من و نهو له به هه شتدا ناوه هاین به دوو په نجهی خوی (په نجهی شاهادهت و په نجهی ناوه راست) هیمای کرد }

ئیسلام ئایینی میهره بانو و خوشه ویستی هه دیه وی مرؤف به جوانی بژی و کۆمه لگایه کی به خته وهری هه بیئت، له بهر نه وهدژی هه موخوره سته میکه له وانه مائی هه تیوو به نارپه وا خوارنده و به یه کیك له و حهوت تاوانانه ی داناهه که مرؤف له ناوده بات، به لām نه گه رنه وهه تیوه کابرای سهرپه رستی کهری که مدهست بو نه وه تاوان نیه له و ماله ی بخوات چونکه نه ویش له م کاته دا پیویستی به یارمه تی دان هه یه، ده لئین جاریک پیاویك هاته خزمه تی پیغه مبه رمان ﷺ وتی: من که مدهستم و هیچم نیه به لām هه تیویکم لایه ده لی: پیغه مبه ر ﷺ فه رموی: { كُلُّ مَنْ مَالَ يَتِيمِكَ غَيْرَ مُسْرِفٍ وَلَا مُبَادِرٍ وَلَا مُتَأَنِّلٍ / ابوداود. الالبانی: حسن صحیح / له مائی هه تیوه کهت بخو به لām زیاده رپه وی مه که و په له مه که بو خوارندی و هه لی نه گریت بو خوت } ئینجا باسی ره وشتی **دوو هه م**: ده کات و ددهرموی:

۱۸ جا ئیوه خه لک هه لئانین بو خواردن دان به نیازمه ندان و که مدهستان، واته پیویسته له سهر برواداران هه روه کو خویان چاکه ده کهن خه لکی تریش هه لئین له سهر چاکه کردن و نه لئین ئیمه ههر بهر پر سیاری خو مانین و بهس. ئینجا خوی **سپههم** باسده کات و ددهرموی:

۱۹ خو ئیوه مائی میراتیش ده خون به خواردنیکی نادر وست و نارپه وا و به شی خاوهن مافه کان نادهن و گویتان له حه رام و حه لال نیه و ههر مالتان دهست بکه ویئت ئیتر به لاتانه وه گرنگ نیه له کو یوه بیئت نه وه نده مال خوشه ویستن وهک له باره ی **جواره مین** خوی خراپدا ددهرموی:

۲۰ جا ئیوه مالتان زور زور خوشده ویئت به شیوه یه که له ههر کو یوه بیئت وه ریده گرن و که مالتان بیئت عه مباری ده کهن و ده ستگیروی نیازمه ندو که مدهستان ناکه ن. ئینجا خوی خاوهن دلّه کان به په له گه شتیك به دلّه کان ده کاو رایانده وه شینیت و وریایان ده کاته وه و ددهرموی:

۲۱ به راستی دنیا ناوا نیه که نه وان بیری لیده که نه وه به لگو نه و کاته ی که زهوی کوتینراو پانکرایه وه و چیاکان و ده ریاکان نه مان و مرؤف هه موی زیندو کرایه وه و له مهیدانی کۆکردنه وه دا ئاماده کران.

۲۲ چا به روه ردگار ت هات و فریسته کانیش چین چین وهستان. (چونیه تی هاتنی په روه ردگار له وه سفه کرداریه کانی خوی به وه کو باقی وه سفه زاتی و فیعلیه کانی تری خوا که باسکراون، سه لاهه تترین ریگا نه وه یه که بلین: باوه رمان پیی هه یه به و شیوه ی که هاتوه، به لām چونیه تیه که ی نازانین). ئینجا ددهرموی:

۲۳ جا دۆزه ده هیئریت و خه لک به چاوی خوی ده بیینیت، نه وسا نه و رۆزه مرؤف بیرده کاته وه که چی کردوه و ده بیئت چون رزگاری بیئت، به لām تازه نه و بیرکرنه وه یه هیچ سوودیکی پینادات وهک ددهرموی: ده ی چ سوودیکی هه یه بوی نه و بیرکرنه وه، به لی خراپه کاران له دنیا دا گوئی ناگرن له قورئان و فه رموده کانی پیغه مبه رمان ﷺ و هه رچی له ده ستیان بیئت له خراپه و تاوان کۆتایی ناکه ن به لگو زور جار خویشیانی پیغه لده کیشن له ناو هاوسه رانیاندا، به لām خو نه و رۆزه نه و پیاوه نین.

۲۴ به لگو به شه رمه نده یی و ترسه وه ده لئین: خو زگه من شتی چاکم بکر دایه بو ئه م ژیانم. به لی نه وانه ی که وا له دنیا دا گوئی له قورئان و فه رموده راسته کانی پیغه مبه رمان ﷺ ناگرن و گالته به ره وشت و سیمای باوه رداران ده کهن، له و رۆزه دا قه پ به ده ستی خو یاندا ده کهن و په شیمان ده بنه وه له و ره قتاره خراپه یان به لām په شیمان بونه وه هیچ سویدیکیان پینادات، جا با بهر له هاتنی نه و رۆزه بیریکه نه وه و په شیمان ببنه وه، چونکه خوا زور میهره بانه و په شیمان بونه وه یان لیوه رده گریت نه گینا کۆت و زنجیر و سزای سه ختیان له به رده مده یه وهک ددهرموی:

۲۵ جا نه و رۆزه هیچ کهس ناتوانیت سزایه ک بدات به وینه ی نه و سزا سه خته ی الله.

۲۶ وه هیچ که سیکیش کۆت و زنجیر ناکات که سه ختر بیئت له و کۆت و زنجیره ی خوا بو خوانوناس و تاوانباران. واته: هه مو جوړه سزا کانی دنیا ی تاوانباران بو چه وه ساوه و سته م لیکراوان بجه یته سه ریه ک ناگاته سه ختی سزای نه و رۆزه ی خوا بو تاوانباران، وه هه مو کۆت و زنجیری تاوانبارانی دنیا بو ژیرده سته و سته م لیکراوان ناگاته ئیش و نازاری کۆت و زنجیری نه و رۆزه ی الله، ئاشکرایه نه م سزا و کۆت و زنجیره بو تاوانبارانه و خاوهن باوه رانی راسته قینه له و رۆزه دا سه ربه زو دلخوشن و چاوه روانی جیگای خوشتر و پله ی بهر زتر ده کهن و خوا ددهرموی:

۲۷) نهی گیانه نارامگرو دامهزراوهکه.

۲۸) بگه پیرهوه بو لای پهروهردگاری خوت به پهزامهندی بهوجاگانهی کهله گهئا دهکریت کهرازی دهکریت و بههوی نهو جاگانهش که کردوته خوات له خوت رازی کردوه،

۲۹) دهی بجوره ناو بهنده چاک و بهریزهکانی منهوه

۳۰) وه بجوره ناو بههشتی منهوه. هندیک له تهفسیرنوسان دهلین: ئەم نایهته دهرباری (عوسمان) ی کوری عهقان خهلیفه سییهمی موسلمانان دابهزیوه وهندیکیش دهلین: دهرباری (حمزه) ی کوری عهبدولوتهلیب ی گه وری ههمو شهیدانه وه هاتوه، دهسگونجیت دهرباری ههردووکیان دووچار دابهزیبیت. والله أعلم. جا تهماشای نهو لوتضو ریزه گه وری بکهن که خوا دایناوه بو بهنده چاکهکانی. (خوا لهو چاکانهمان حساب بکات) امین.

سورتهی بهلهد

۲۰

۹۰

سورتهی بهلهد که نهوه دههمین سورتهی قورئانه له مهکهدا هاتوته خوارهوه بیست نایهته، وتراوه بهگویرهی دابهزین سیو پینجهمین سورتهو پاش سورتهی (ق) و پیش (تاریق) دابهزیوه.

بهناوی الله ی زوریهسوز و بینیهایهت میهرهبان

۱) وانیه، سویند بهم شاره که مهکهیه .

۲) جا تو ئیستا لهو شارهدای و ههمو خراپهیهک لهو شارهدا قهدهغهیه، کهچی نهوان ئیش و نازاری زور دروست دهکن بو توو به نازاردانی پهیرهوانت دلت بریندار دهکن، پیغهمبهرممان له روژی فهتعی مهکهدا فهرموی: { فَإِنَّ هَذَا بَلَدٌ حَرَّمَ اللَّهُ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ حَرَامٌ حُرْمَةً اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَإِنَّهُ لَمِ جِلْدٍ الْقِتَالِ فِيهِ لِأَخِي قَبْلِي وَمِ جِلْدٍ لِي إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ / متفق علیه/ جا بیگومان نهمه شاریکه لهوروزهوه که خوا ناسمانان و زهوی دروستکردوه ههمو جوړه ستهمو کوشتاریکی تیدا قهدهغهکردوه و ههروایش قهدهغهیه بهقهدهغهکردنیکی خوایی ههتا روژی قیامهت، بیگومان شهر تیدا حلال نهبوه بوهیچ کهسیک پیش من و بو منیش تهنها سهعاتیک لهروژ حلال بوه { بویه هندی له رافهکاران پییان وایه مهبهست له نایهتهکه نهوهیه که شاری مهکه بو تو: نهی پیغهمبهر ﷺ حلال کراوه که کیت دهوی له دوژمنانت دهتوانی لهم شارهدا بیکوزیت جا پیغهمبهر ﷺ له روژی فهتعی مهکهدا فهرمانی کوشتی کهسانیکی دا که لهوانه ئیبنو خهتل.

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ أَرْجَىٰ إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَُرْضِيَةً ﴿٢٨﴾ فَأَدْخِلْ فِي عَبْدِي ﴿٢٩﴾ وَأَدْخِلْ جَنِّي ﴿٣٠﴾

۹۰ سُورَةُ النَّازِعَاتِ ۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَالْوَالِدِ وَمَا وُلِدَ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا بَلَدًا ﴿٦﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكَيْفَ رَاقِبَةٌ ﴿١٣﴾ أَوِ اطَّعِمْنِي فِي يَوْمِ رَذِي مَسْعَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِمَّ ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَرْبَةٍ ﴿١٦﴾ تُرْكَانُ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمُنَنَّةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَائِبُنَا لَهُمُ أَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

۹۱ سُورَةُ الشُّعَرَاءِ ۱۵

۳) جا سویند به باوک و به منالهکانی که ئادهمو نهوهکانیهتی، واته پاش نهوهی که خوا سویندی بهو جیگا پیروزه خوارد سویندی بهو کهسهیش خوارد که پیشهکی لهو جیگادا بوه که ئادهمو مندالهکانیهتی، هندیک وتویانه مهبهست پیغهمبهرو ئومهتهکهیهتی وهک له فهرمودهدا هاتوه که پیغهمبهرممان ﷺ دهفهرموی: { إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ بِمَنْزِلَةِ الْوَالِدِ أَعْلَمُكُمْ / ابوداود، حسنه الابانی / من بو ئیوه ههر وهکو باوکیک وام که شارهزایی ئابینتان دهکهم { هندیکیش دهلین: مهبهستی ئیراهیم و نهوهکانیهتی که پیغهمبهرممان ﷺ یهکیکه له نهوهکانی، جا نهگهر ههروا به گشتی مانای بکهین ههویان دهگریتهوه واته: سویند به مروف ههر له ئادهموه ههتا کوتایی نهوهی ئادهم (خوا لئی رازی بیت) ئینجا الله پاش نهو سی سوینده دهفهرموی:

۴) بهراستی مروفمان دروستکردوه بهشیویهکی ریک و پیک و ههیشه له رهنج و زحمهت و تهلادشایه ههر لهو کاتهوه که بهئهندهزی گهردیلهیهکه له سکی دایکیدا خهریکی تهلاش و زحمهته به رینمایی و فهرمانی خوا ههتا نهو کاتهی دیته دنیاو گهوره دهبیت و دهریت و زیندو دهگریتهوه.

۵) ئایا وا دهزانیت کهس توانای نیه بهسهریداو خوئی ههرجی بکات و بیهویت نابی لپرسینهوهی ههبیت؟ نهخیر وانیهو

پرسیاری لیده‌گریت له هه‌مو بابە‌تی‌که‌وه به تاییبەت له‌بارە‌ی ئە‌وه سەر‌وهت و سامانە‌ی که له دە‌ستیدا‌بوە.

٤) که‌ده‌لێت مائی‌کی زۆرم خەر‌ج‌کردو، واتە شانازی دە‌کات بە‌وه هه‌مو مال‌ه‌ی که له دنیا‌دا خەر‌جی کردو و له‌ناو خە‌ل‌کی دا با‌سی دە‌کات و به‌ومال‌ه له خۆ‌ی باب‌ی دە‌بێت که له‌م نایه‌ته‌دا په‌روه‌رد‌گار خەر‌ج کردنی مال له ریی دنیا‌دا به "له‌ناوبردن" ناوی دە‌بات، چون‌که به‌راستی هه‌رمال‌یک له‌ریی په‌روه‌رد‌گادا خەر‌ج نه‌ک‌ریت ئە‌وه به‌راستی له‌ناو بردنه، جا مرۆ‌فی ناوا چۆن بیروبو‌چونی‌کی هه‌یه و چۆن گومان دە‌کات.

٧) نایانە‌م جۆره مرۆ‌فه واده‌زانێت که‌س ناییب‌نی‌ت که‌چی کردو و له‌چیدا ئە‌ومال‌ه‌ی خەر‌ج کردو؟ ئین‌جا خوا با‌سی چه‌ندن‌یعمه‌تی گرنگی خۆ‌ی دە‌کات و ده‌فه‌رمو‌ی:

٨) ئایا ئی‌مه دوو چاومان به‌وه نه‌داوه که شتیان پێ ببینی‌ت؟ جا ده‌گونجی‌ت ئە‌وه که‌سه‌ی که چاوی دا‌ب‌ی‌ت به‌تۆ خۆ‌ی چاوی نه‌ب‌ی‌ت که‌تۆ ببینی‌ت؟ وتراوه (فَاقِدُ الشَّيْءِ لَا يُعْطِيهِ/ که‌سێ هێ‌چی نه‌ب‌ی‌ت چی دە‌دات به‌خه‌ل‌ک). نا‌ش‌ک‌رایه ئە‌وه‌که‌سه‌ی که‌چاوی به‌تۆ‌داوه ده‌ب‌ی خۆ‌یشی چاوی هه‌ب‌ی‌ت. ئین‌جا با‌سی نیعمه‌تی دوو‌هه‌مو سێ‌هه‌م دە‌کات و ده‌فه‌رمو‌ی:

٩) وه ئایا ئی‌مه زمانمان به‌وه نه‌داوه که بتوانی‌ت ئە‌وه‌ی له‌ناو د‌ل‌ی‌دا‌یه به‌جوانی رۆ‌ش‌نی ب‌کاته‌وه بۆ خه‌ل‌ک و شتی پێ تام ب‌کات و تی‌که‌ی پێ ئە‌مدی‌وو ئە‌ود‌یو ب‌کات؟ جا ئایا ئی‌مه دوو لی‌ومان به‌وه نه‌داوه که یارمه‌تی ب‌دات بۆ جوان قسه‌کردن و شاردنه‌وه‌ی د‌دانه‌کان‌ی و جوان جوان‌دنی پارو؟ سه‌ره‌رای ئە‌م نیعمه‌ته به‌نرخانه‌یش ده‌ستی مرۆ‌فی گرتوو و راست و خراپی پ‌ی‌شان دە‌دات و ه‌کو ده‌فه‌رمو‌ی:

١٠) ئە‌وسا ئی‌مه رینمایمان کردو بۆ دوو رینگ‌ی راست و ناراست، چاک و خراپ، ده‌ش‌گونجی‌ت به‌مانای رینمایمان کردو بۆ م‌زینی هه‌ردوو مه‌م‌کی دا‌یکی به‌لام له‌مانای پ‌ی‌ش‌وو‌دا ئە‌وه‌ش ده‌گر‌ی‌ته‌وه، ئین‌جا ده‌فه‌رمو‌ی:

١١) ئای ئە‌وه پله سه‌خته ناب‌رن.

١٢) چی تۆی تی‌گه‌یان‌دو که‌ئه‌وپله‌سه‌خت چیه؟ ئین‌جا مانای ئە‌وه پله سه‌خته‌مان بۆ روون ده‌کاته‌وه و ده‌فه‌رمو‌ی:

١٣) ئازاد‌کردنی گه‌ردنه چ به‌نده ب‌ی‌ت و ئازادی ب‌کات و چ ئازادی‌ک گ‌رفتار ب‌ی‌ت و ر‌زگاری ب‌کات چ گه‌ردن ئازاد‌کردنی خه‌ل‌ک ب‌ی‌ت له‌ماف‌یک که‌به‌سه‌ریان‌ه‌وه‌یه هه‌ر‌کامیان ب‌ی‌ت ئازاد‌کردنی

گه‌ردنه و شتی‌کی زۆر به‌نرخ و گرنگه به‌وجۆره ئازاد کردان‌ه مرۆ‌ف ئە‌وه پله سه‌خته ده‌بر‌ی‌ت.

١٤) یان خۆ‌راک‌دانه له رۆ‌زی برس‌ی‌تی و گرانی و ته‌نگانه‌دا.

١٥) به‌خزمی هه‌تی‌وی، چون‌که چاکه‌کردن له‌گه‌ل خزم‌دا دوو سو‌دی هه‌یه، یه‌که‌م چاکه‌یه و دوو‌هه‌م به‌ج‌به‌نیانی په‌یوه‌ندی خ‌زما‌یه‌تی و ه‌کو پ‌ی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رمو‌ی { الصَّدَقَةُ عَلَى الْمُسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ عَلَى ذِي الرَّحْمِ اثْنَتَانِ صِلَةٌ وَصَدَقَةٌ/النَّسَائِي، صححه الألبانی/ واته: چاکه له‌گه‌ل نه‌داران‌دا یه‌ک چاکه‌یه، به‌لام له‌گه‌ل خزم‌دا دووانه، یه‌ک: چاکه‌یه و دوو: په‌یوه‌ندی خ‌زما‌یه‌تی، ئین‌جا ده‌فه‌رمو‌ی:

١٦) یان خۆ‌راک دان به نه‌دار‌ی‌کی بی‌که‌س و کار و قه‌رز‌ار و مند‌ال‌دار.

١٧) پاش ئە‌وه ئی‌شه گرنگانه ئە‌مه‌ش بزانه که له‌وه گرنگ‌تر ئە‌وه‌یه که ده‌ب‌ی‌ت ئە‌وه چاکه‌کاره له‌وه که‌سانه ب‌ی‌ت که باوه‌ریان ه‌یناوه، چون‌که به‌ب‌ی‌اوه‌ری‌ون ه‌ی‌چ شتی‌کی چاک سو‌دی ناب‌ی‌ت بۆ‌ی و له‌لای خوا ه‌ی‌چ ن‌رخ‌ی‌کی نی‌ه و نامۆ‌زگاری یه‌ک‌تر ده‌که‌ن بۆ خۆ‌گری له‌سه‌ر به‌ندایه‌تی و خۆ‌گری له‌ تاوان و خۆ‌گری له‌کاتی ته‌نگ و چه‌له‌مه‌و زیان ئی‌ که‌وت‌ندا، وه نامۆ‌زگاری یه‌ک‌تر ده‌که‌ن له‌سه‌ر به‌زه‌بی هاتنه‌وه به‌خه‌ل‌ک‌دا، له‌فه‌رموده‌دا هاتوه‌که: { مَنْ لَا يَرْحَمِ النَّاسَ لَا يَرْحَمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ/مسلم وغيره/ هه‌ر‌که‌سی‌ک که به‌زه‌بی به‌خه‌ل‌ک‌دا نه‌یه‌ته‌وه خ‌وا‌ی ده‌سه‌لات‌دار و گه‌وره به‌زه‌بی به‌ودا نایه‌ته‌وه}.

١٨) ئە‌وانه‌ی که ئە‌وه وه‌سفه به‌نرخانه‌یان ت‌ی‌دا‌ب‌ی‌ت، ئە‌وانه که‌سان‌ی‌کن که نامه‌ی کرده‌وه‌یان به‌ده‌ستی راست پ‌ی‌ده‌در‌ی‌ت و سه‌ره‌رازو به‌خته‌وه‌ر ده‌بن. جا هه‌روه‌کو باوی قورئان مادام با‌سی چاکه‌کاران و پاداشته‌کان‌یانی کرد و با‌سی خراپه‌کاران و س‌زاکان‌یان به‌ش‌ی‌وه‌یه‌کی کورت و جه‌ر‌گ‌ر ده‌کات و ده‌فه‌رمو‌ی:

١٩) جا ئە‌وانه‌ی که ب‌ی‌اوه‌رن به‌نیشانه‌کان‌ی ئی‌مه ئە‌وانه هاو‌ر‌پ‌ی ده‌سته چه‌پن واته نامه‌ی کرداره‌کان‌یان به‌ده‌ستی چه‌پ پ‌ی‌ده‌در‌ی‌ت و شه‌رمه‌نده‌و رو په‌شن له‌وه رۆ‌زه‌دا.

٢٠) که ئاگر‌یک دا‌ی‌بو‌ش‌ی‌ون هه‌ر‌گ‌یز ل‌یی ر‌زگار ناب‌ن و ه‌ی‌ج ده‌ر‌گایه‌کی نی‌ه تا هی‌وا‌ی ده‌ر‌چون‌یان ب‌ی‌ت، وشه‌ی (مؤ‌ص‌ده) به‌مانای دا‌گیر‌کردن و به‌مانای دا‌خ‌راو هاتوو‌ه.

(اللَّهُ) په‌نامان ب‌دات له‌وه ئاگره، ئامین یارب العالمین).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۱ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ۲ وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّهَا ۳
وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاهَا ۴ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَاهَا ۵ وَالْأَرْضُ وَمَا خَلَّهَا
۶ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۷ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۸ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۹ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۱۰ كَذَبَتْ ثُودُ
بِطْعُونِهَا ۱۱ إِذْ أَنْبَعَتْ أَشْقَاهَا ۱۲ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَافَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۱۳ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۱۴ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۱۵

سُورَةُ اللَّيْلِ

۲۱

۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَىٰ ۱ وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّىٰ ۲ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ۳
إِنْ سَعَيْكَ لُشَّىٰ ۴ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ۵ وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ ۶
فَسَنِّيئِرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ۷ وَأَمَّا مَنْ يَحِلْ وَأَسْتَعْنَىٰ ۸ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ
۹ فَسَنِّيئِرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ۱۰ وَمَا يُعْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ۱۱ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَىٰ ۱۲ وَإِنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۱۳ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ۱۴

{ لَا بَلْ شَيْءٌ قُضِيَ عَلَيْهِمْ وَمَضَىٰ فِيهِمْ وَتَصْدِيقُ ذَلِكَ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا/مسلم وغيره/ نه، به لگو
نهوه شتيکه که براوتهوهو برياری لهسهر نهوان داروهو نهوهش
که نهه راستيه دهسهلینیت، نهه نايهتهيه که دهفهرموی:
سویند به نهفسو نهه پورهردگارهی که نهفسی رپکوپیک
کرده، جا له نهفسانی خراپهکار، خراپه و له نهفسانی چاک،
پاکی و تهقوای دانا } واته: پورهردگار ههمو نهفسهکانی
دروستکردوهو له عیلمو زانیاری نهودا چاکی و خراپی ههرکامیان
دیاری کراوه، جا نهه نهه ناهیهنیت که نهفسهکان خاوهنی
هیچ نیرادهیهک نین، بویه دهفهرموی:

۱ بهحقیقت رزگار بو نهه کهسهی که نهه دلای خوی پاک
کردهوه بهخواناسینی راستهقینهوپاریزکاری.

۱۰ وه به حقیقت رهنجهرؤ بو نهه کهسهی که جلهوی بو
نهفسی خوی شل کردو چی ویست وا جوولایهوه. دهبیّت نهوهش
بزانی که چاکه و خراپه بهبی نارهزوو بهبی هیزی خوا ناکریت،
بهلام خوا مروقی کرده به سهرپشک له ههلبژاردنیدا، نهو
سهرپشکبهش نیرادهو بریاری خویه و بهلگهی گورهیبی و ریزی
نهوهی نادمه، چونکه زوری لی ناکات بو لایهکیان، بهلام پیی
راگیاندهوه که لهسهر چاکهکانت پاداشت ههیه و لهسهر
خراپهکانت سزات بو ههیه. له نزایهکی پیغهمبهرمان ﷺ دا

سورته شمس که نهوهوو یهکهمین سورتهی قورنانه، له مهکهدا
هاتوته خوارهوه، پانزه نایهته، وتراوه بهگویرهی دابهزین
بیستو شش ههمین سورتهو پاش سورتهی (القدر) و پیش
(البروج) دابهزیوه، له پیشهوه باسمان کرد که پیغهمبهر ﷺ به
مهعازی فهرمو: نهی بو نویت نهکرد به خویندنی سورتهی
(الاعلی) و (الشمس) و (اللیل)؟.

بهناوی الله ی زورهسوزو بینیهیهت میهرهبان

۱ سویند بهخور به روناکوی و روزهکیشی.

۲ جاسویند به مانگ کاتیک که دیت بهدوای رؤزدا (خور).

۳ سویندیش به رؤز کاتیک خور بهتهوای ناشکرا دهبیّت و
دهبیّت بههوی گهپان و ههولدانی مروّف بو بهدهستهنیانی بژیوی و
فیربون و یاد دان.

۴ سا سویند به شهو کاتیک که رؤز دادهپوشیت و تاریکایی
دینیت و دهبیّت بههوی نارامگرتن و حهسانهوهی مروّف.

۵ سویندیش به ناسمان و سویند بهو زاتهیش که نهوی
دروستکردوه.

۶ جا سویند به زهوی و بهوزاتهی که نهوی راختوه.

۷ نهوسا سویند به نهفسو نهه پورهردگارهی که نهفسی
رپکوپیک کردهو دایناوه لهسهر بیروباوهرو خواناسی. وهک
پیغهمبهرمان ﷺ دهفهرموی: { يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: وَإِنِّي خَلَقْتُ
عِبَادِي خُنْفَاءَ كُلَّهُمْ وَإِنَّهُمْ أَتَتْهُمُ الشَّيَاطِينُ فَأَجْتَالَتْهُمْ عَنْ دِينِهِمْ / رواه
مسلم/ خوی دهسهلاتدارو بهشکو دهفهرموی: من بهندهکانی
خومم وا دروستکردوه که لابدن له ههمو چهوتیهک و رپگای
خوپهرسی بگرن، جا شهیتانهکان هاتن و لایاندان له
ناینهکهیان).

۸ نینجا تیگیهیانند که چ شتیک نهو دلّه خراپ دهکات و چ
شتیک پاکی دهکاتوهو یارمهتیشی دهکات بو ههرکامیان که خوی
ههلبهزیریت، یان له نهفسانی خراپهکار خراپه و له نهفسانی
چاک پاکی و تهقوای دانا، عیمرانی کوری حوصهین دهلیت: دوو
پیاو لهخیلی مؤزهینه هاتنه خزمهتی پیغهمبهر ﷺ جا
پرسیاریان کرد: نهی پیغهمبهر نایا نهوهی که خهک نهمرؤ
دهیکه و ههولی بودهدن نایا له قهزوا قهدهردا براوتهوه یان
نهوهیان پیدهکات کهبه هوی نهوهی که پیغهمبهرکهیان بوی
هیناون و بهلگهیان لهسهر تهواو بو؟ جا پیغهمبهر ﷺ فهرموی:

هاتوه که دهفهرموی: { اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا وَرَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ رَكَّاهَا أَنْتَ وَلِيِّهَا وَمَوْلَاهَا / مسلم، احمد، ئەى پەروردگارم پارێزگاری بیهخشی به نهفسم و پاکی بکهرهوه تۆ چاکترینی هه مو پاکۆکه رانی تۆ سه ره پهرشتی ئەوی و به دهست تۆیه کاروباری ئەو } ئینجا خۆی گه وره داستانی گه لی سه مودمان به کورتی بۆ باس ده کات و ده فهرموی:

۱۱) بیباوه رپون گه لی سه مود به پیغه مبه ره که یان به هۆی خراپی و سه رکه شیان هه.

۱۲) به تایبهت له و کاته دا که خراپترین که سیان ده ره پهری که پیاویک بوو خۆی ئاماده کرد بۆ کوشتنی ئەو و شتره ی که موعجیزه یه که بو له موعجیزه کانی صالح پیغه مبه ره (سه لامی خۆی لیبن) که پیغه مبه رمان له باره یه وه ده فهرموی: { اُنْبَعَثَ هَا رَجُلٌ عَرَبِيٌّ عَارِمٌ مَبِيعٌ فِي رَهْطِهِ مِثْلُ أَبِي زَمْعَةَ / البخاري } پیاویک هه ستا بۆ ئەو ئیشه که پیاویکی که م وینه و به شه هاهمهت و لیها تو بو له ناوگه له که ی خۆیدا، وه ک ئەو زه معه }.

۱۳) به و مه رج هیش که پیغه مبه ره که یان پیی وتن : ئەو و شتره له لایه نی خاوه له سه ر داخوازی خۆتان وه ک به لگه یه کی گرنگ له سه ر راستی من هاتوه و نه که ن به نیازی خراپه وه نه زیکی بینه وه و واز له به شه ئاوه که ی به یین.

۱۴) که چی ئەوان باوه رپان به و نه کردو به درۆیان خسته وه و چوون و شتره که یان سه ره بری نیتر به و هۆیه وه خوا رقی هه ستا لیان و سزای بۆ ناردن، چا چونکه هه مویان به شدار بون له دزایه تی سالح داو هه مویان به و ئیشه رازی بون، ئەوسا خوا هه مویانی له و سزادا به شدار کردو هه مویانی به نرکه و ناله یه ک له ناو برد.

۱۵) خۆ خوا ناترسیت له ئاینده ی ئەو سزایه که ناردیه سه ر ئەو گه له تاوانباره واته خوا له تۆله ی که س ناترسیت، چونکه که س ناتوانییت زیان به و بگه یه نیت.

لیردها پیویسته له سه ر ئیمه ی موسلمان به خۆماندا بچینه وه چونکه هه مومان ئاگامان له سته م و تاوانه کانی ئەم سه رده مه هه یه که به شه وو به رۆژ له دژی خواو پیغه مبه ره و ئیسلام موسلمانان ده کریت و که سیش نارازی نیه لی و رای خۆی ده رنابریت، ئاشکرایه بکوژی و شتره که یه ک که س بو به لام خوا تۆله ی له هه مویان وه رگرت چونکه ئەوانیش به وه رازی بون له راستیدا بیده نگی به لگه ی رازی بونه به و تاوانانه ده ی ده بی چاوه روانی سزای سه ختی خوا بکه یین.

پیغه مبه رمان ﷺ ده فهرموی: { إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْمُنْكَرَ وَلَا يُعْزِرُوهُ أُوشِكُ اللَّهُ أَنْ يَعْمَهُمْ بِعِقَابِهِ / احمد، صححه الالبانی / به راستی خه لک ئەگه ر خراپه یان بیانا نه یانگۆری زۆر نزیکه الله هه مویان به تیکرایی توشی سزای خۆی بکات }.

۲۱

سورتهی لهیل

۹۲

سورتهی لهیل یان ﴿وَاللَّيْلِ﴾ که نه وه دو دووهه مین سورتهی قورئانه، له مه که دا هاتوته خواره وه و بیست و یه ک ئایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین نۆهه مین سورته و پاش سورتهی (الاعلی) و پیش (الفجر) دابه زیوه. ئەم سورته له و سورته تانه یه که پیغه مبه رمان ﷺ به مه عازی فه رمو: بۆ ئەو سورته تانه ناخوینی کاتیک پیش نوێژی ده که یه ت بۆ خه لک.

به ناوی الله ی زۆر به سوژو و بینیه اهیه ت میه ره بان

۱) سویند به شه و کاتیک که دروستکراوه کانی الله به تاریکایه که ی داده پۆشیت.

۲) جا سویند به رۆژ کاتیک که ئاشکرا ده بیت و زه ی رۆشن ده کاته وه به روناکیه که ی.

۳) سویند به و که سه هیش که نیرو میی دروستکراوه، جا هه روه کو سویند پیخوراوه کان دژی یه کن (شه و - رۆژ، نیرمی) هه روا ته لاش و ئیشی به نده کانی خوادیش له یه ک جیان، وه کو ده فهرموی: سویند به وانه،

۴) بیگومان که ته لاش و کوششی ئیوه له یه ک جیان، هه تانه به شه وو رۆژ به خواناسی و چاکه کاریه وه خه ریکه و وایشتان تی دایه که شه وو رۆژ به تاوان و کوفرو خراپه کاریه وه سه رگه رمه جا ئاشکرایه ئەوانه هه روه کو ته لاشه کانیان وه کو یه ک نیه نابیت پاداشته کانی شیان وه کو یه ک بیته وه ک ده فهرموی:

۵) جا ئەو که سه ی که به خشی ئەوه ی که داوای لی کراوه و له خوا ترساو خۆی پاراست له و شتانه ی که خوا پیی ناخۆشه.

۶) جا باوه رپیشی به به هه شت و ئەو پاداشته گه وره یه هینابو، وه بۆ گه یشتن به و شوینه به نرخه له هه یج ئیشیکی چاک کۆتایی نه کردبو،

۷) ده ی نیتر ئیمه هیش ئەو ئاماده ده که یین بۆ ئیشی ئاسان که چاکه و به نده اهیه تی خوایه، چونکه ئەگه ر بیروباوه رپی پاک کرایه وه له خراپه و شیرک و چاک خۆی ناسی و گه رپایه وه سه ر ئەو باوه رده ی که له سه ری بوه که خوا په رسته یه، ئەوسا ئەنجامدانی

ئیشی چاک له لای ئەو کەسه ئاسان دەبێت، وەکو کەسێک وایە بەناو رووباریکدا بەرەو رویشتنی رووبارەکه بڕوات.

عهلی کوری ئەبو تالیب دەلێت: پیغەمبەرمان ﷺ فەرموی: { مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ كَتَبَ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ وَمَقْعَدُهُ مِنَ الْجَنَّةِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا نَتَّكِلُ عَلَى كِتَابِنَا وَنَدْعُ الْعَمَلَ قَالَ أَعْمَلُوا فَاكُلُوا مَيْسِرًا لِمَا خُلِقَ لَهُ أَمَا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ فَيَسِّرُ لِعَمَلِ أَهْلِ السَّعَادَةِ وَأَمَا مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاءِ فَيَسِّرُ لِعَمَلِ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ ثُمَّ قَرَأَ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى الْآيَةَ متفق عليه/ هیچکام له نیوه نیه مهگەر جیگای له ناگر و جیگای له بهههشت بو دیاری کرایی، جا وتیان: ئەو پیغەمبەری خواﷺ دەی ئایا پشت نەبەستین بەو دی که بو مان دیاری کراوه واز بهینین له کردار؟ پیغەمبەر ﷺ فەرموی: ههول بدهن و کردهوه بکهن جا هەر کەس بو کوی نوسراوه ریی بو ئاسان دهکریت، جا ئەوهی که له بهخته وهرانه کردار و ئیشی بهخته وهرانی بو ئاسان دهکریت، به لام هەرکەس له بهدبەختان بیت کردار و ئیشی چاره‌هشانی بو ئاسان دهکریت پاشان ئەم نایه‌تانە‌ی خویندەوه: ﴿ جا ئەو کەسه‌ی که به‌خشی و له خوا ترساو باوه‌ری به بهههشت بو، ئەوسا ئیهمه‌یش ئەو ناماده دهکه‌ین بو ئیشی ئاسان﴾ {

واته ئەوانه که باوه‌ر دههینن و ئیشی چاک دهکه‌ن په‌روه‌ردگار ئەنجامدانی ئیشی چاکیان بو ده‌رە‌خسینی‌ت، به‌لام ئەوانه‌ی که دزایه‌تی ئایین بکه‌ن چونکه دزایه‌تی بناغه‌ی خوایانه سه‌خته و وەکو کابرای ناو رووباره و به‌ره و پیچه‌وانه‌ی هاتنی رووباره‌که بڕوات وەك ده‌فه‌رموی:

﴿ ۸﴾ خۆ ئەو کەسه‌ی که پزندی کردبیت لهو شته‌ی که خوا پێی به‌خشیوه و نه‌بیه‌خشی‌ت و خۆی بپنیا‌ز بزانیت و منه‌تی به‌خوا نه‌بویت.

﴿ ۹﴾ وه باوه‌ری به بهههشت نه‌کردبیت

﴿ ۱۰﴾ دە‌ی ئیتر ئی‌مه ئەو ناماده‌ی هه‌لگرتنی باری سه‌خت ده‌که‌ین و وای لیدیت هیچ خراپه‌و تاوانیکی له‌لا گ‌رنگ نابیت و بی‌پسانه‌وه له تاوان‌کردن‌دایه‌و تاوان، تاوان راده‌کیشیت و نه‌فس و شه‌یتان ئەو تاوانانه‌ی زۆر بو جوان ده‌که‌ن، تا سه‌ره‌نجام به‌و شیوه‌ ناله‌باره‌وه له دنیا ده‌رده‌کریت و راپیچی گو‌رو لی‌کو‌لینه‌وه‌ی ده‌که‌ین، جا ئەو کاته‌ ده‌زانێ چه‌نده نه‌زان و نه‌فام و گه‌وج بوه چونکه نه‌ مال و نه‌ سامانه‌ زه‌حمه‌ت بو‌کیشراوه‌که‌ی نه‌گه‌یشتنه فریای، وەك ده‌فه‌رموی:

﴿ ۱۱﴾ خۆ ماله‌که‌ی ئەو سوودیکی به‌و نه‌دا نه‌ ئەو کاته‌ی که له‌ناوچه‌وه نه‌ ئەو کاته‌ی که که‌وتوه‌ته‌ناو دۆزه‌خه‌وه، ئینجا ده‌فه‌رموی:

لَا يَصْلِيَنَّهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿ ۱۵﴾ الَّذِي كَذَبَ وَتَوَلَّى ﴿ ۱۶﴾ وَسَيَجْزِيهَا
الْأَنْفَى ﴿ ۱۷﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتْرَكْنِي ﴿ ۱۸﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى ﴿ ۱۹﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿ ۲۰﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿ ۲۱﴾

سُورَةُ الضُّحَى ﴿ ۱۱﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى ﴿ ۱﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿ ۲﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿ ۳﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ﴿ ۴﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ﴿ ۵﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿ ۶﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهْدَى ﴿ ۷﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿ ۸﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
﴿ ۹﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿ ۱۰﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿ ۱۱﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ ﴿ ۸﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿ ۱﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿ ۲﴾ الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿ ۳﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿ ۴﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿ ۵﴾ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿ ۶﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿ ۷﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿ ۸﴾

﴿ ۱۲﴾ به‌بی‌گومان ئی‌مه پی‌ویستمان کردوه له‌سه‌ر خۆمان که ریگای راست و ناراست له یه‌ک جیابکه‌ینه‌وه بو به‌نده‌کامان، ئەوه‌ته‌ خۆای می‌ه‌ره‌بان ئەو هه‌مو پیغەمبەرانه‌و ئەو هه‌مو په‌راوانه‌ی ناردوه بو ئەوه‌ی مه‌ردوم چاک و خراب بزانه‌و هیچ که‌س به‌هانه‌ی نه‌بیت له‌ روژی قیامه‌تدا و هه‌ر به‌ وه‌رگرتنه‌وه‌ی نامه‌ی کرداره‌کانی، خۆی دان بنی‌ت به‌ تاوانی خۆیدا و به‌ره‌و جیگای دیاری‌کراوی مل بنی‌ت و بڕوات، چونکه له‌ راستیدا هاتنی مرۆف بو ئەم جیهانه‌ ته‌نها بو تاقی‌کردنه‌وه‌یه‌و به‌س. ئینجا ده‌فه‌رموی:

﴿ ۱۳﴾ وه به‌بی‌گومان هه‌ر مولکی ئی‌مه‌یه‌ دوا‌رۆ‌و ئەمه‌رۆ‌یش واته‌ : دنیا و قیامه‌ت هه‌ر مولکی الله‌یه‌ و که‌س بو‌ی نیه‌ له‌ مولکی ئەو زاته‌دا به‌بی فه‌رمانی ئەو هه‌س و که‌وت بکات، جا ئە‌گه‌ر له‌ دنیا‌دا مرۆف کراوه‌ به‌ سه‌رپشک و خۆیه‌تی ریگای راست یان چه‌وت هه‌لده‌بزی‌ریت، چونکه تاقی ده‌کاته‌وه‌، به‌لام ده‌بی بزانی‌ت: **یه‌که‌م:** هه‌رکام هه‌لبزی‌ریت به‌بی مه‌یلی الله‌ نابیت.

دووه‌م: هه‌رکامیانی هه‌لبزارد ئە‌گه‌ر الله‌ یارمه‌تی نه‌دات ناتوانیت هیچ بکات، وه له‌ دوا‌رۆ‌ژدا ئەم سه‌رپشک‌یه‌ش نامینیت و ته‌نها الله‌ خۆیه‌تی بپارده‌دات وەك له‌ سو‌رته‌ی غاف‌ردا ده‌فه‌رموی: ﴿ ئەوه‌رو‌ژی‌که‌ که‌ئه‌وان ده‌رده‌که‌ون و هیچ که‌س له‌وان له‌خوا خۆی ناشاریته‌وه‌، ئەمه‌رۆ‌ خواوه‌نیه‌تی بو‌کێ‌یه‌؟ هه‌ربۆ الله‌ی ته‌نها‌ی به‌توانایه‌﴾

هەر بۆیە اللّٰه ی داناو میهره بان لهو رۆژه دهمانترسینیت و دهفه رموی:

١٤ دہی من دہتانترسینم بہ ناگریکی بلیسہ دار. پیغہمبہرمان
 ۛ دہفہرموی: { اِنَّ اٰهَوْنَ اَہْلِ النَّارِ عَذَابًا یَوْمَ الْقِیَامَةِ رَجُلًا یُوضَعُ فِیْ
 اِخْصِ قَدَمِیْہِ جَمْرَتَانِ یَغْلِی مِنْہَا دَمَاعُہُ / البخاری / بہراستی ناسانترینی
 سزای خہلکی له رۆزی قیامہتدا پیاویکہ کہ دوو پشکووی ناگر
 لہناو ناوسکہی پیندایہ کہ بہو ناگرہ میٹشکی دہکوئیت } ئینجا
 اللّٰه دہفہرموی:

١٥ ناچیتہ ناو ئەواناگرہوہ مہگەر ئەو کہسہی کہ زۆر
 بہدبہخت بیٹ

١٦ ئەو بہدبہختہیش ئەو کہسہیہ کہ بیئاوہرپوہ بہ خواو بہ
 دوارۆژو بہ پیغہمبہران و پشتی کردوہتہ نایین، پیغہمبہرمان ۛ
 دہفہرموی: { کُلُّ اٰمَتِیْ یَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ اِلاَّ مَنْ اٰتٰی، قَالُوْا: وَمَنْ یٰٓاٰتِی
 یٰٓاَرْسُوْلَ اللّٰهِ؟ قَالَ: مَنْ اٰطَاعَنِیْ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِیْ فَقَدْ اٰتٰی / البخاری /
 ہمو ئومہتم دہچیتہ بہہشتہوہ، مہگەر کہسیک خوی
 بہہشتی نہوئیت، وتیان: ئەی پیغہمبہری خوا ۛ کئ ہہیہ
 بہہشتی نہوئیت؟ فہرموی: ہەر کہسیک بہگوئی من بکات
 دہچیتہ بہہشتہوہو ہەر کہسیکیش سہرپیچی فہرمانی من
 بکات ئەوہ خوی بہہشتی نہوئیتوہ. } بہئئ ئەوانہی کہ
 تاوانبارن خویانن برپاری نہچونہ بہہشتہوہ دہگرن و خوایش
 یارمہتیان دەدات بۆ تاوانکردن، وہ ئەوانہش کہ بہہشتیان
 دہوئت ئەوانیش خویانن کۆششی بۆ دہکەن و خوایش یارمہتیان
 دەدات.

١٧ جا بہم زووانہ خوا ئەو پاریزکارو لەخواترسانہ لەو ناگرہ
 سہختہ دہپاریزیت و دووریان دہخاتہوہ بہ شیوہیہک کہ نالہو
 نرکہی ئەو ناگرہش نابیسن وەک لە سورہتی ئەنبیا دا
 دہفہرموی: ﴿بہبیگومان ئەو کہسانہی کہ برپاری چونہ
 ناوبہہشتیان بۆ دەرچووہ نا ئەوانہ لەو ناگرہوہ دور
 دہخرینہوہ کہ ہازہو ہەلپہیشی نابیسن و ئەوان لەو رۆژددا بۆ
 ہەمیشہ وان لەوجیگایہی کہپیان خۆشہ ۛ. ئینجا اللّٰه
 پیناسیہکی ئەو پاریزکارہمان بۆ دہکات و دہفہرموی

١٨ ئەو پاریزکارہ ئەو کہسہیہ کہ مالی خوی دہبہخشیت بۆ
 ئەوہی خوی و مالہکەہی پاک بکاتہوہ، جا بہو شیوہیہ لە تاوان
 پاک دہبیتہوہ، وہ دہبیٹ بہ پاریزکار وەک دہفہرموی: ﴿بیگومان
 چاکەکان خراپەکان لادەبات، ئەوہنامۆژگارییہ بۆئەوانہی
 کہنامۆژگاری وەرہگرن ۛ ہود. ئینجا دہفہرموی:

١٩ وە ہیچ کہسیک مافی بہسەر ئەوہو نیہو ہیچکەسیش
 حەقی بہلای ئەوہوہ نیہ، تا ئەو بہخشینہی پاداشتی کابرا بیٹ و
 چاکەکەہی حەق بہحەق بیٹ .

٢٠ چاکەو بہخشینہکەہی تەنہا بہ مہبہستی رەزماہندی
 پەرورەدگاری بڵند مہقامیہتی و بہس، بہئئ ئەوہندہ دلپاک و
 ئیش چاکہ خوایش دہفہرموی:

٢١ بہراستی بہم زوانہ ئەو مروفہ چاکەکارو دل و ئیش پاک و
 چاکہ ئەوہندہ نەیمہتی اللّٰه پیندەدریت رازی دہبیٹ، زۆرئک لە
 تەفسیرنوسان دہئین: ئەم ئایەتہ دەربارہی ئەبوہکری صدیق
 دابہزیوہ، ئاشکرایہ مہبہست ہەمو مروفیکہ کہئەو رەوشتہ
 بہرزانہی ہەبیٹ کہ ئەبوہکری سہراقفلہیانہ، ئەبوہوریرہ
 دہئیت بیستم لە پیغہمبہری خواوہ ۛ کہ دہیفہرمو: { مَنْ اَنْفَقَ
 زَوْجِیْنِ مِنْ شَیْءٍ مِنَ الْاَشْیَاءِ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ دُعِیْ مِنْ اَبْوَابِ الْجَنَّةِ - یٰ
 عِبْدَ اللّٰهِ هٰذَا خَیْرٌ / السلسلہ الصحیحہ / دہیفہرمو: ہەر کہسیک جوتئک لە
 ہەر شتئک بہخشیت لە رینگای اللّٰه بانگ دہکریت لە دەرگاکانی
 بہہشتہوہو دہوتریت: ئەی بہندہی خوا فہرمو ئەمہیہ
 چاکەکەت }

جا ہەر کہسیک لە نوئژدا زۆرباشبو لە دەرگای نوئژوہ بانگ
 دہکریت، وەہەر کہسیک لە جیہاددا زۆرچاک بوئیت لە دەرگای
 جیہادوہ بانگ دہکریت، وەہەر کہسیکیش لە چاکەکردندا
 زۆرباش بوئیت لە دەرگای چاکەکردنہوہ بانگ دہکریت، وەہەر
 کہسیک لە رۆژووگرتندا زۆر چاک بوئیت لە دەرگای رەبیانہوہ
 بانگ دہکریت. ئەبوہکری وتی: خۆپیویست نیہ کہسیک لەو ہەمو
 دەرگایانہوہ بانگ بکریت ہەر دەرگایہکیان بہسہو وتی: { هَلْ
 یَدْعٰی مِنْہَا کَلِمًا اَحَدًا یٰٓاَرْسُوْلَ اللّٰهِ؟ قَالَ: نَعَمْ، وَاَرْجُوْ اَنْ تَکُوْنَ مِنْہُمْ یٰٓا
 اَبٰی بَکْر / البخاری / ئایا کہسیک ہہیہ لە ہەمو دەرگاکیانہوہ بانگ
 بکریت ئەی پیغہمبہری خوا ۛ؟ پیغہمبہر ۛ فہرموی: بہئئ، وہ
 ہیوادارم کہ تۆ لەوانہبیٹ ئەی ئەبوہکری .

سورہتی زوحا یان سورہتی ﴿وَالضُّحٰی﴾ نہوہدو سیہمین سورہتی
 قورئانہولہ مہکەدا ہاتوہتہ خواروہو، یانزہ ئایەتہ، وتراوہ
 بہگوپرہی دابہزین یانزہمین سورہتہ کہ پاش سورہتی (الفجر) و
 پیش (الشرح) دابہزیوہ، دہئین پیغہمبہرمان ۛ ناساق بو چہند
 شہویک ہەلنەدەستاوہ بۆ بہندایہتیکردن، (ئوموجہمیلہی
 خیزانی ئەبولہہب) ہاتہ لای و وتی: ئەی (محمد) وا دہزانم
 شہیتانہکەت وازی لئ ہیناویت، ئینجا اللّٰه ئەم سورہتہی نارده
 خواروہ.

بەناوى ﷻ ى زۆر بەسۆزۈ بېنىھايەت مېھربان

۱ سوئند بە چېشتەنگاۋ كە زەۋى بە تەۋاۋى رپووناك دەبىتتەۋە كاتى تەلاشەۋ كاتى بېر كىرەنەۋەۋە عىبادەتى راستانە.

۲ سوئند بە شەۋ كاتىك كە ھەمۇ شوئىنك دادەپۇشەتتەۋە كاتى ھەسانەۋەۋە رازو نىيازى دلۋ دەروون پاكانە لەگەل پەرۋەردگارى خۇياندا، سوئند بەۋانە

۳ پەرۋەردگارى تۆۋازى لەتۆ نەھىناۋەۋە رقى لىت نىھ

۴ بەلگو بەدلنىيايەۋە ئايندەت چاكتەر دەبىتتە لە پېشوت. بەراستى پېغەمبەرى نازىزمان ﷺ چاك لە دنيا تىگەيشتەۋە ھەمىشە لەبىرى رۇزى دوايىدا بو، ئىبنو مەسعود دەئىت: پېغەمبەرى خوا ﷺ لەسەر ھەسرىك راکشابو كە ھەسەرەكە جىگاي خۇى كىرەبەۋە لەۋ تەنىشتەۋە كە بەسەرىدا راکشابو، كاتىك لە خەۋ ھەستا، منىش ئەۋ لايەۋ پېغەمبەرم ﷺ تەكاندو وتەم: ئەۋ پېغەمبەرى خوا ﷺ بۆ خەبەرت پېنەداين تا شتىكمان راختايە بەسەر ئەۋ ھەسەرە؟ پېغەمبەرى خوا ﷺ فەرمۇى:

{ مَا لِي وَلِلدُّنْيَا مَا أَنَا وَالِدُهَا إِنَّمَا مَلِي وَمَثَلُ الدُّنْيَا كَرَاكِبٍ ظَلَّ تَحْتِ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا / احمد. السلسلة الصحيحة / من ج نىشتىك ھەيە بە دنيا؟! من لەكوىۋە دنيا لەكوىۋە؟! وئەۋى من و وئەۋى دنيا بېجگە لەۋەۋى كە ۋەكو سوارىك وايە كە ماۋەيەك لە سىبەرى درەختىكدا بچەسىتەۋە لەپاشان بېراۋ درەختەكە بەجى بەئىت شتىكى تر نىھ } ئىنجا دەفەرمۇى:

۵ سا بەم زوۋانە پەرۋەردگارت ئەۋەندە شتت پېدەدات تا رازى دەبىتت.

عەبدوللاۋى كورپى عەباس دەئىت: ھەرجى سەرگەۋەتنى مۇسلمانان بو پاش پېغەمبەر ﷺ بە پېغەمبەر ﷺ نىشاندا زۆر كەيفخۇشبو، ئىنجا خوا ئەم ئايەتەۋى نارە خوارەۋە. جا ﷻ لەناۋ بەھەشتدا بەھەزاران كۆشكى پېداۋە، لەناۋ ھەمۇ كۆشكىكدا ئەۋەۋى پېۋىست بېت لە ھاۋسەرۋ خزمەتچى تىيدا داناۋە، بەئى پېغەمبەرى نازىز ﷺ ھەر بەۋ ئايانە دلخۇشبو، بۇيە كاتىك كە لە كۆتايى تەمەنىدا خوا خۇى كىرە بە سەرىشك لەنىۋان مانەۋەۋى لە دنيادا تا كۆتايى دنياۋ لەپاشدا بېخاتە بەھەشتەۋە يان گەرانەۋەۋى بۆ لاي ﷻ، كە ئەۋ دوۋەمىيانى ھەلبارد. ئىنجا ﷻ چەند نىعمەتتىكى خۇى بۆ پېغەمبەرم ﷺ دەخاتەرۋو و دەفەرمۇى:

۶ ئايا تۆ ھەتتو نەبوتت كە پەرۋەردگارت جىگاي كىرەتتەۋە؟ بەئى پېغەمبەرم ﷺ لەسكى دايكىدا بو باۋكى ۋەفاتى كىرەۋە تەمەنى شەش سالان بو كە دايكىشى ۋەفاتى كىرەۋە، ئىنجا باپىرى

(عەبدولموتەلىب) بىردىھ لاي خۇىۋ لە تەمەنى ھەشت سالىدا باپىرىشى ۋەفاتى كىرە، ئىنجا ئەبوتالىبى مامى بىردىھ لاي خۇىۋ سەرىپەشتى دەكىردو زۆر رېزى لى دىناۋ بەۋ شېۋەيە تا لە تەمەنى چل سالىدا بو بە پېغەمبەرۋ ئەبوتالىبى مامى ھەرچەند ھەر لەسەر دىنى باۋباپىرى بو زۆر لايەنگىرى پېغەمبەرى ﷺ دەكىردو لە ھەمۇ ناخۇشەيەكانى ژيانى پېغەمبەردا ھاۋبەشى كىرەۋە تا ئەۋىش ۋەفاتى كىرە، ئىنجا نەفامو بت پەرىستانى قورەبىش دەستيانكىرە بە ئىش ۋە نازاردانى خۇىۋ يارەكانى بەشېۋەيەكى زۆر بېرەھمانەۋەلەسنور بەدەر، ئىنجا ﷻ جىگاي كىرەۋەۋە خەلكى مەدىنەۋى كىرە بە يارمەتىدەرىۋ كۆچى كىرە ناۋيان، ئەۋانىش بە ھەمۇ شېۋەيەك پارىزگاربان لىدەكىرە كە ئەمە ھەمۇ جىگاكىرەنەۋەۋى ﷻ بو بۆ ئەۋ مەۋقە بەنرخە ﷺ ۋەدرودى خۋايش لە يارە كۆچەرىۋ يارمەتىدەركانى بېت ۋە خوا لە ئىمەۋ ئەۋانىش خۇش بېتتەۋە لە بەھەشتى بەرىندا بە دىدارى ئەۋ پېغەمبەرە نازىزەمان ﷺ شادىكاتامىن- ئىنجا دەفەرمۇى:

۷ جا پەرۋەردگارت تۆۋى لە نەناسىنى رېگاي راستو ئايىن ۋەقورئان رىزگاركىردو رېنمايى كىرەتتەۋە رېگاي راستى پىشاندايتەۋە ئەم قورئانە بەرپىزەۋى پىدايت، ۋەكو لە سورەتى (الشورى) دا دەفەرمۇى: ﴿ھەر ناۋەھا ئىمە رۇحى خۇمان نارەدەلات كەتۆ لەپىشدا نە بەم پەرۋەت دزانى ۋەنەبەم باۋەرە﴾ ئىنجا دەفەرمۇى:

۸ ۋە تۆ ھەزار بوۋىت خوا بېنىيازى كىرەتتەۋە تا ھەم پەلى ھەزارى خۆگر ۋەرگىرەتتەۋە ھەم پەلى دەۋلەمەندى سۇپاسگوزار. دەۋلەمەندى دوۋ جۆرە:

يەكەم، دەۋلەمەندى بەھۋى سەرۋەتتەۋە سامانى زۆرەۋە،
دوۋەم، دەۋلەمەندى بەھۋى دلقرەۋانىۋەۋە كەلە كۆتايى تەمەنى پېغەمبەرم ﷻ سەرۋەتتەۋە سامانىكى زۆرى رۇاند بەسەر پېغەمبەر ﷻ ۋە باۋەردارانداۋ پېغەمبەرم ﷻ لە ھەجى مائناۋاىيدا سەد ۋىشتى كىرەۋە بە قوربانى، بەلام ئەۋەۋى گىرنگ بېت دەۋلەمەندى دلە كە دىسان خۋاى مېھربان دللى ئەۋ زاتەۋى ۋا فرەۋان كىرەۋە كە ھەرجى بۆ دەھات دابەشى دەكىرە بەسەر يارەكانىدا، زۆرچار خۇىۋ نۆ خىزانى بېشىۋ سەرىبان ناۋەتتەۋەۋە جارى ۋابوۋە دوۋ مانگ لەۋ نۆمالانەۋى پېغەمبەردا ﷻ ئاگر نەكرائەتتەۋە، ئەۋەتتە ئەۋ زاتە بەرپىزە پەنجە بۆ ئەم خالە رادەكىشەتتەۋە دەفەرمۇى: { لَيْسَ الْغِنَىٰ عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَلَكِنَّ الْغِنَىٰ غِنَىٰ النَّفْسِ / متفق عليه / دەۋلەمەندى بە زۆرۋونى سەرۋەتتەۋە سامان نىھ بەلگو دەۋلەمەندى دەۋلەمەندى دلە }،

هاتوته خوارهوه، له فهرمودیه کدا پیغهمبهر ﷺ دهفه رموی: { قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ وَرُزِقَ كَفَافًا وَقَتَعَهُ اللَّهُ بِمَا آتَاهُ / رواه مسلم / بهراستی رزگاری بوو نهو کهسهی که موسلمان بوو بهشی خوی رۆزی پیدراوه و قنیابتی بهودی که خوا پیدداوه } نینجا پاش نهودی که ئەم سئ نیعمهته گهوردی باسکرد بو پیغهمبهرمان ﷺ و خستیه بهرچاوی، خوی داناو میهرهبا ن داوا له پیغهمبهرمان دهکات و دهفه رموی:

۹ جا کهوا بو تۆیش له بیری ههتیواندا ببهو قسهی توندو تیزیان پی مهئی.

نهبوهورهیره دهلیت پیاویک له دلرهقی خوی شکاتی بردهلای پیغهمبهر ﷺ جا پیغهمبهر ﷺ پیی فهرمو: { إِنَّ أَرْضًا تَلَيْنَ قَلْبِكَ فَاطْعَمِ الْمَسْكِينِ وَامْسُخِ رَأْسِ الْيَتِيمِ / احمد، حسنه الالبانی / گهر دهتهوئیت دلت نهرم بیئت، دهی خوراک به ههزار بدهو دهست بهسهر ههتیودا بهینه }

وه داواکاران چ بو زانین و چ بو سامان که دینهلات رویان ئی گرژمه که به قسهی ناشیرین و توند وهلامیان مهدهوه.

۱۱ سا تۆ باسی نیعمهتهکانی پهروهردگاری خۆت بکه، واته پیویسته لهسهرت که نیعمهتهکانی پهروهردگارت باس بکهیت بو خه لک چ نیعمهتی پیغهمبهرایهتی بیئت و چ نیعمهتی یارمهتی خوا بیئت بو نهنجامدانی ئیشی چاک تا خه لک چاوی ئی بکات و پهیرهوی بکات، وهچ نیعمهتی پاراستن و فیرکردن و بارهینانی اللّٰه بیئت بوئی ههر له مندالیهوه تا نهو کاتهی که له دنیا داکوچی کردوه. یهک له نزاکانی پیغهمبهر ﷺ ئەمه بو که دهیفه رمو: { وَاجْعَلْنَا شَاكِرِينَ لِنِعْمَتِكَ مُتَّيْنًا بِمَا قَابَلَيْهَا وَأَمَّهَا عَلَيْنَا / ابوداود، صححه الالبانی / نهی پهروهردگارم و امان لیبکه که شوکری نیعمهتهکانت بکهین و بهچاکه باسیان بکهین و پیشوازی لهو نیعمهتانهت بکهین و بهکهمی نهزانین جا نهی پهروهردگارم نیعمهتهکانت لهسهرمان تهواو بکه. }

سورتهی شهرح ۹۴ ۸

سورتهی شهرح کهبه سورتهی ﴿الزُّرَّاجِ﴾ یان سورتهی (الإنشراح) یش ناوبراوه، نهوه نهوه دو چوارهمین سورتهی قورئانه، له مهکهدا هاتوته خوارهوه، ههشت نایهته و وتراوه بهگویرهی دابهزین دوانزه ههمین سورته که پاش سورتهی (الضحی) و پیش (العصر) دابهزیوه.

بهناوی اللّٰه ی زۆر بهسۆزو بینیهایهت میهرهبا ن

۱ نایا ئیمه دئی تۆمان فرهوان نهکردو و روناکمان نهکردهوه؟ ههندیک وتویانه مهبهست دل لهتکردنی پیغهمبهره ﷺ لهکاتی بهرزکردنهوهی بو ئاسمان، که واته ئەم سورته پاش (میعراج)

هاتوته خوارهوه، له فهرمودیه کدا پیغهمبهر ﷺ دهفه رموی: { بَيْنَمَا أَنَا عِنْدَ الْبَيْتِ بَيْنَ النَّائِمِ وَالْيَقْظَانِ إِذْ سَمِعْتُ قَائِلًا يَقُولُ أَحَدُ بَيْنَ الثَّلَاثَةِ فَأَتَيْتُ بِطَسْتٍ مِنْ ذَهَبٍ فِيهَا مَاءٌ زَمْرَمٌ فَشَرَحَ صَدْرِي إِلَى كَذَا وَكَذَا قَالَ فَتَادَهُ فُلْتُ لِأَنْسِ بْنِ مَالِكٍ مَا بَعْنِي قَالَ إِلَى أَسْفَلِ بَطْنِي فَاسْتُخْرِجَ قَلْبِي فَعُسِلَ قَلْبِي بِمَاءٍ زَمْرَمٌ ثُمَّ أُعِيدَ مَكَانَهُ ثُمَّ حُسِّيَ إِيمَانًا وَحَكْمَةً / الترمذی، صححه الالبانی / لهکاتیکدا که من لهلای بهیتدا لهنیوان خهو و بییداریدا بوم لهوکاتهدا بیستم یهکیک وتی: یهکیکه لهنیوان نهوسیانهدا جاتهشیکی زۆرم بوهینرا کهناوی زهمزهمی تیدابو، جا سینگم لهوئی تا نهوئی لهتکرا، فهتاده وتی: وتم بهئهنهس مهبهستی کامهیه؟ وتی: ههتا خواری سکی، نهوسادلم دهرهینرا، نینجا دلّم بهناوی زهمزهم شوّرا، پاشان خراوه جیگای خوی پاشان پر کرا لهباوهرو دانایی }

وه له ریوایهتیکی تردا که ئیمامی نهحمهد له نهبوهورهیرهوه دهگپریتهوه : وا دهگهیهنیّت که له تهمهنی ده سالی و چهند مانگیدا جاریک دئی لهتکراوهو دئی پاک کراوتهوهو سۆزو بهزهیی تیدا دانراوه، وه ههندیک لهسیرت نوسانیش دهئین: پاش دوو سال لهلای حهلیمهی سهعدیه کاتیک لهگه ل برا شیریهکهیدا لهلای گیزگه ل بو دئی لهتکراوه، لهراستیدا مانای یهکهم ههمویان دهگریتهوه، واته لهشو دئی پاک کراوتهوهو بیجگه له ئاسودهیی و رزگاربونی خه لک له ناخۆشی و سزاو رهزامهندی خوا مهبهستیکی تری له دلدا نهبو ههر بوئه به کهمترین ماوه گهورهترین سهرکهوتنی بهدهست هیئا. ئینجا دهفه رموی:

۲ جا لامان برد لهسهر تۆ باری گرانت.

۳ نهو بارهی که نهوهندهفورسو و گرانبو پشتی چهماندبویتهوه، نهوهبو نهو زاته بهنرخه نهو ریبازهی گهلهکهی بهلاوه شتیکی پوچ و نهزانانهبو، جا ههمیشه بیری لهوه دهکردهوه که چارهسهرییهکی بو بدۆزیتهوهو زۆر دلگران و خهفهتباربو لهو بارودۆخهی که تیییدا دهژیان تا اللّٰه نیگای (وهحی) کرده لای و ریگای چارهسهری تیگهیانندو نهو باره سهختهی سهرشانی لابر دو چاوپۆشی له ههمو تاوانیکی کرد وهکو له سورتهی فهتح دا دهفه رموی: ﴿خوئا نهوهی بوکرییت تاله تاوانی رابردوونایندهت خوش ببیئت و نیعمهتی خوی تهواو بکات بهسهرتاو بو ریگای راستت رینمای بکات﴾ ئینجا دهفه رموی:

۴ جا نایا ناوی تۆمان بهرزنهکردهوه؟ نهو مرؤفه نهخویندهوارو ههتیوه لهو دورگه وشک و کهم سامانهدا اللّٰه ناوی ناساند به ههمو جیهان بوّهتا ههتایه، وه باوهر به اللّٰه یش له کهس وهرناگریت تا نهلیت باوهرم ههیه به محمد ﷺ که پیغهمبهری خوايه (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدَ رَسُولُ اللَّهِ) لای

کهم پوژانه له هه مو شارو دیهاتیگدا ده جار نهم رسته بهنرخه به دهنگیکی بهرز دهوتریتوه، نینجا دهفهرموئ:

۵ جا که و ابو بؤت دهرکهوت که له گه ل هه مو نارچهتی و تهنگانهیه کدا خوشی و ناسانی ههیه توی بی باوک و نه خوینندهوارو دل تهنگ به حالی گه له کهت، دیت که الله جیگای کردیته وه دلی فرهوان کردیت و تیگه یاندیت که چون نه و گه له ت رزگار بکهیت، واته : دواي نه و سهختی و نارچهتیانه توی خسته خوشیه وه، جا نهم جوړه باوهی نیمه (هینانی خوشی و فرهی له گه ل ناخوشی و تهنگانه دا) بریاریکی هه میسه بیه، بویه دوباره دهفهرموئ:

۶ به پراستی له گه ل هه مو نارچهتی و تهنگانهیه کدا خوشی و فرهی ههیه که هه ردو و کیان هوی تافیکردنه وهی بهنده کانی خواجه و خوشی و فرهی ماوه کهی زیاتره له کاتی ناخوشی و تهنگانه، چونکه وشه (العسر) به معریفه ی ناوبردوه واته: نه و سهختیه له بهر چاوه مانای تاك دهگه یه نیئت و وشه ی (یسر) نه کیره یه و بؤ زور به کار دیت، یانی نهمه بهرنامه یه که که ته و اوی نارچهتی هکان چهن دین خوشی و فرهی حیان له گه ل دایه، به هه ر حال هه ر چون بیئت مرؤف زورتر له خوشی و فرهی حیدایه و که متر له سهختی و تهنگانه دایه و له م باره وه و تراوه: (لَنْ يَغْلِبَ عَسْرٌ يُسْرِينَ، لَنْ يَغْلِبَ عَسْرٌ يَسْرِينَ / هه رگیز زال نابیت نارچهتی هک بهسه ر دوو خوشیدا هه رگیز زال نابیت نارچهتی هک بهسه ر دوو خوشیدا). نینجا دهفهرموئ:

۷ جا هه ر کاتیک لی بویته وه له کاروباری دنیات و دلت ناسوده بو، جا نه و کاته خوت ماندوبکه به یادی پهروه ردگارت و خه ریکی به ندایه تیه واته: له چاکه یه ک بویته وه خه ریکی چاکه یه کی تریه و کاته کانی ته مهنت به بیسود له دهست مهده، بویه پیغه مبه رمان رانه دهگشا بؤ نه وهی بخه ویت به لگو خه وی دههات بویه رادهگشا، وه دهفهرموئ: { نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ / البجاری } دوو نیعمهت هه ن زوربه ی خه لک زبانی تییدا دهکن، له ش ساقی و بی ئیشی { به لی به ندایه تی خواو ئیشی چاکه مه رچیکی گرنگی ههیه تا نه و مه رجه ی تییدا نه یه ته دی کابرا که خوی خه ریک دهکات ته نها ماندوبونی بؤ ده مینیتیه وه، نه ویش پالفته کردنی نیه ته بؤ خواو راستکردنه له گه ل نه و پهروه ردگار به ناگا و دانایه دا بویه دهفهرموئ:

۸ نه و سا ته نها پهروه ردگاری خوت بکه به جیگای نومیدو ته نها مه بهستت نه و بیئت و که سی تر نه که یه تی به جیگای رازو

۹۵ سُورَةُ التِّينِ ۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ۱ وَطُورِ سِينِينَ ۲ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۳
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۴ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۵
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۶
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ ۷ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ۸

۹۶ سُورَةُ الْحَاكِمُونَ ۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۱ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۲ أقرأ وربك
الأكرم ۳ الذي علم بالقلم ۴ علم الإنسان ما لم يعلم ۵ كَلَّا إِنَّ
الإنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ طَافٍ ۶ أَن رآه استغنى ۷ إِن إِلَى رَبِّكَ الرجوع ۸ أَرَأَيْتَ
الذي ينهى ۹ عبدا إذا صلى ۱۰ أَرَأَيْتَ إن كان على الهدى ۱۱ أو أمر
بالنقوى ۱۲ أَرَأَيْتَ إن كذب وتولى ۱۳ أَلَمْ يَعْلَم بِأن الله يرى ۱۴ كَلَّا لَئِن
لَّمْ يَنْتَه لَسَفَعَا بِالنَّاصِيَةِ ۱۵ نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۱۶ فليدع ناديه ۱۷
سَدَعَ الزَّبَانَةَ ۱۸ كَلَّا لَا تَطْمَعُ وَأَسْحَدُ وَأَقْرَب ۱۹

نیازی خوت و هه ر نه وه رزاونیازه کانت بؤ بهرورد دهکات. به لی به پراستی هه ر که سینک پشت بهه ستیت به الله نه و سا نه و زاته بهسه بوی.

۹۵ سوره تین ۸

سورته تین که به سورتهی ﴿وَالَّتَيْنِ﴾ یش ناوبراوه، نه وه دو پینجه مین سورتهی قورثانه، له مه که دا هاتوته خواره وه، هه شت نایه ته، و تراوه به گویره ی دابه زین بیست و هه شت هه مین سورته که پاش سورتهی (البروج) و پیش (قربش) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زوربه سوژو بینیه ایته میهره بان

۱ سویند به هه نجیر، سویند به زهیتونیش. دهگونجیت مه بهست هه ر نه و درهخته ناسراوانه بن که بهر دهکانیان گه لیک سودی تی دایه بؤ مرؤف، دهگونجیت نه و دوو شوینه بیئت که عیسی تییدا کراوه به پیغه مبه ر (حمله التین والزیتون) گه رده کی تین وزهیتون).

۲ سویند به جیای سهینایش، نه و جیایه که خوا قسه ی له گه ل موسادا کرد.

۳ سویند به و شاره نه من و ناسایشه که مه که یه و مالی خوا ی تی دایه و پیغه مبه رمانی تییدا کراوه به پیغه مبه ر، سویند به و چوار شته گرنگ و پر مانایه

٤ به‌بیگومان نایم مرؤفمان دروستکردوه له جوانترین شیوه و دیمه‌ندا.

٥ له‌پاشان هیناومانه‌توهه بۆ پله‌یه‌کی نزمتر له هه‌مو نزمه‌کان و خراپ و په‌ستز له هه‌مو خراپ و په‌سته‌کان. واته : پاش ئەو دیمه‌نه جوان و شیرینه و پاش ئەو به‌ژن و بالا رێک‌و‌پێکه، ئەگەر به‌ندایه‌تی خوی نه‌کرد ده‌یکه‌ن به‌و مرؤفه ناشیرینه که ته‌نها ددانیکێ به‌ نه‌ندازه‌ی چیا‌یه‌ک ده‌بیت و پێستی له‌شی حه‌فتا مه‌تر ئەستور ده‌بیت و له‌ناو ئاگردا یاری پێده‌کریت و له‌ کاتژمێرێکدا سه‌دوبیست جار ئەو پێسته‌ی ده‌تویته‌وه و دووباره بۆی دروست ده‌کریته‌وه، تا سزای زیاتر بچه‌ژیت و سه‌رشۆر و داماوو گالته پیکراو بیت

٦ بیجگه له‌وانه‌ی که باوه‌ریان هیناوه و ئیشی چاکیان ئەنجامداوه، ئەوانه نه‌وه‌ک دوچار ی ئەو ژیا‌نه په‌ست و تال و ناخۆشه نابن، به‌لکو بۆ ئەوان هه‌یه پاداشتیکی هه‌رگیز نه‌پراوه. ئینجا ده‌فه‌رموی:

٧ ده‌ی نیتر ده‌بیت چ شتی‌ک بیت دوا‌ی ئەم هه‌مو به‌لگه رۆشن و به‌هیزانه له‌سه‌ر ده‌سه‌لات و هیزی الله و ابکات له‌ تۆ ئە‌ی مرؤف که باوه‌رت به‌ رۆژی قیامه‌ت نه‌بیت و زیندو‌کردنه‌وه‌ت به‌لاوه دووربیت؟

٨ نایا الله له هه‌مو دادپه‌روه‌ران و ده‌سه‌لاتداران دادپه‌روه‌رو ده‌سه‌لاتدارتر نه‌یه؟ ئاشکرایه وه‌لامی به‌ویزدان و خواناسان ئەوه‌یه که ده‌لین: به‌ئێ، ده‌ی چونکه خوا دادپه‌روه‌ره ده‌بیت قیامه‌ت و زیندو‌کردنه‌وه هه‌بیت تا خوا مافی هه‌مو مافخوراوان و پاداشتی هه‌مو پیاو‌چاکان و تۆله له هه‌مو سه‌ته‌مکاران و مه‌رگریت، جا باش وایه ئەو که‌سه‌ی ئەم نایه‌ته ده‌خوینیت یان گوئی لیبت بخوینیت بئێ: **(بَلَىٰ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكَ مِنَ الشَّٰهِدِينَ)** به‌ئێ خوا له هه‌مو دادپه‌روه‌ران و ده‌سه‌لاتداران دادپه‌روه‌رترو ده‌سه‌لاتدارتره و من له‌سه‌ر ئەوه شایه‌تی دده‌م).

سورته‌ی عه‌له‌ق ٩٦

سورته‌ی عه‌له‌ق که نه‌وه‌دوشه‌شه‌مین سورته‌ی قورئانه، یه‌که‌م سورته‌ی که له ئەشکه‌وتی حیرا له مه‌که‌دا هاتوه‌ته خواره‌وه بۆ پیغه‌مبه‌رمان ﷺ و نۆزده نایه‌ته.

خیزانه به‌رپێزو زاناکه‌ی پیغه‌مبه‌رمان ﷺ خاتون عائیشه (خوا لێی رازی بیت) ده‌لێت: یه‌که‌م شتی‌ک که له‌باره‌ی وه‌حیه‌وه هاتوه بۆ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئەو خه‌وه راستانه بو که له خه‌ودا ده‌یبینی و هیچ خه‌ویکی نه‌ده‌بینی مه‌گه‌ر ئەو خه‌وه وه‌کو خوی

به‌هاتایه‌دی، له پاشان ته‌نها‌ی به‌لاوه خو‌شتربو له‌به‌رئه‌وه هه‌میشه ده‌چوه ئەشکه‌وتی حیرا و خه‌ریکی به‌ندایه‌تی الله بو جا بۆ چه‌ند شه‌ویک تو‌یشوی ده‌برد له‌گه‌ل خو‌یدا و هه‌ر کاتی‌ک تو‌یشوه‌که‌ی دوا‌ی ده‌هات ده‌هاته‌وه ماله‌وه بۆ‌لای خه‌دیجه و دیسان تو‌یشوی بۆ ئاماده‌ده‌کردو ده‌گه‌راپه‌وه ئەو ئەشکه‌وته و هه‌تا ته‌مه‌نی گه‌یشه‌ت چل سال، شه‌ویک فریسته‌یه‌ک هاته‌لای و وتی: بخوینه، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رموی: منیش وتم : من خوینده‌وار نیم، ئینجا ده‌فه‌رموی: گرتمی و گو‌شیمی به‌خو‌یه‌وه هه‌تا زۆر نا‌ره‌حه‌ت بوم له‌پاشان وازی لێهینام و وتی: بخوینه، وتم: من خوینده‌وار نیم هه‌م گو‌شیمی به‌خو‌یه‌وه و ئیشم پێگه‌یشت له‌پاشان وازی لێهینام و وتی: بخوینه، منیش وتم: خوینده‌وار نیم، جا جاری سیه‌م توند گو‌شیمی به‌خو‌یه‌وه تا زۆر نا‌ره‌حه‌ت بوم له‌پاشان به‌ره‌لای کردم و وتی: **(أَقْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ)** هه‌تا گه‌یشه **(عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمُ)**.

عائیشه وتی: به‌و چه‌ند نایه‌ته‌وه گه‌راپه‌وه که ده‌ماری ملی به‌توندی لێی دده‌ا تا هاته‌وه لای خه‌دیجه و فه‌رموی: **(زملونی)** **زملونی / دامپۆشن دامپۆشن)**,

جا دایان پۆشی هه‌تا ئەو ترسو سامه له‌ دلی ده‌رچو، ئینجا فه‌رموی: ئە‌ی خه‌دیجه چی بوو رویدا؟ جا هه‌واله‌که‌ی بۆ باس‌کردو فه‌رموی: من له‌خۆم ده‌ترسم، خه‌دیجه‌یش (خوا لێی رازی بیت) وتی: نه‌خیر مه‌ترسه، به‌لکو موژده بده، به‌الله هه‌رگیز الله تۆ شه‌رمه‌نده ناکات، چونکه تۆ په‌یوه‌ندی خزماتیه‌تی ده‌پارێزی و قسه‌ت راسته‌و بۆ خۆت خۆت زه‌حه‌مت ده‌ده‌یت وه‌هه‌ر وه‌ها رپیزی میوان ده‌گریت، وه تۆ یارمه‌تی لێقه‌وماوان ده‌دیت له‌پاشان خه‌دیجه له‌ خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا ﷺ چونه لای وه‌رقه‌ی کورپی نه‌وفه‌ل که ئامۆزای خه‌دیجه‌بو، چوبوه سه‌ر نایینی عیسا (علیه سلام) و نوسینی عه‌ره‌بی ده‌زانی و گه‌لێک نوسخه‌ی ئینجیلی به‌ عه‌ره‌بی نوسیویه‌وه و به‌سالدا چوبو هه‌ردوو چاوی له‌ده‌ستدا بو، جا خه‌دیجه (خوا لێی رازی بیت) وتی: ئە‌ی کورپی مامم گوئی بگره له برازاکه‌ت و ده‌رقه‌یش وتی: ئە‌ی برا‌زام چیت بینیوه؟ ئە‌ویش رو‌داوه‌که‌ی بۆ باس‌کرد، و ده‌رقه‌یش وتی: ئە‌وه ئەو فریسته‌یه که هاتوه‌ته لای موسا، ئای خۆزگه من له سه‌رده‌می ئەم پیغه‌مبه‌رایه‌تیه‌دا گه‌نج بومایه و بمتوانیایه کاتی‌ک که ئەم گه‌له‌ت ده‌رتده‌که‌ن یارمه‌تیم بدایتایه، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رموی: { نایا ده‌رم ده‌که‌ن؟ } و ده‌رقه‌ وتی: به‌ئێ، هیچ پیاوی‌ک به‌ ئەو فه‌رمانه‌ی که به‌سه‌ر تۆدا دراوه نه‌هاتوه مه‌گه‌ر دو‌ژمنایه‌تی له‌گه‌لدا کرابیت، خۆ ئە‌گه‌ر من به‌و رۆژه‌ی تۆ بگه‌م یارمه‌تیه‌کی چاکت دده‌م، زۆری نه‌برد و ده‌رقه‌ وه‌فاتی کردو وه‌حیش بچراو پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ

شت بخوینیتەوہ وەك لە سورھتی عەنكەبوت: (۸)دا دەفەرموئ: ﴿تۆلەپیش ئەوقورنەندا هیچ پەراویكت نەخویندوئەتەوہ بەدەستی راستت هیچ شتیكت نەنوسبوہ ئەگەر ئەوئت لەپیشدا ببوایە ناحەقان دەكەوتنە گومانەوہ﴾، ئینجا دەفەرموئ:

۵) مرؤفی فیئری شتی وا کردوہ کہ خۆی هیچی ئی نەدەزانی.

۶) نەخیر وانیە، مرؤف زوو چاکەئی لەبیردەجیتەوہ، ناسوپاسە بەراستی مرؤف لەخۆی بائی دەبیئت و لوت بەرزى دەكات و هیچ نرخیك بۆ مرؤفی خواروی خۆی دانانیت.

۷) كاتیك كە خۆی بینى بیئیزەو خاوەن دەسەلات و مال و سامانە.

پێغەمبەرى خوا ﷺ دەفەرموئ: { **مَنْهُومَانِ لَا يَشْبَعَانِ مَنْهُومٌ فِي الْعِلْمِ لَا يَشْبَعُ مِنْهُ وَمَنْهُومٌ فِي الدُّنْيَا لَا يَشْبَعُ مِنْهَا** / مشكاة. صححة الابنابى / دووچلیس هەن كەتیر نابن، چلیسیك لەبارەئى زانیئەوہ كە تیر نابیت لى، وە چلیسیكى كەش كە لەبارەئى دنیاوہ تیر نابیت لى } لەراستیدا یەكەمیان چاکەومەترسى كەمە، دووھەمیان زۆر لەمەترسیدایە، چونكە دنیا زۆر زوو مرؤف فریو دەدات، چونكە مرؤف لەناخی خۆیدا وایە كەزوو لەخۆی بائی دەبیئت، كاتیك كە خۆی بینى بیئیزەو خاوەن دەسەلات و مال و سامانە. جا پەرودەردگارى داناو میهرەبان بەزەئى بەو مرؤفە سەرکەشەدا دیتەوہ و لە پاشەرۆژ دەبێتسینیت بەلكو بیریكاتەوہ و پاشەرۆژی خۆی خراب نەكات و دەفەرموئ:

۸) بەراستی تەنھا بۆلای پەرودەردگارى تۆیە گەرانندەوہ هەرچۆن ببی و هەرچى بكەیت و هەر چیت هەبیئت هەردەبى بگەرپیتەوہ بەردەم دادگای خواو پاداشت و تۆلەئى کردارەکانى خۆت وەرگریت، جا هەر لە پیری ئەو جۆرە مرؤفە ناسوپاسانەدا كەسانیک هەن كە رینگای خواپەرستى و بەندایەتیئى لە خەلك دەگرن و دەبنە كۆسپ لە رینگای بلاوکردنەوہئى ئایینی خواداو دۆستانى خوا نازاردەدەن وەك دەفەرموئ:

۹) ئایا دیت ئەو كەسەئى كە بەرگری دەكات،

۱۰) لەبەندەئىەكى ﷻ ئەو كاتەئى كە نوپۆزى دەكات، واتە بۆجى دەبیئت ئەوئەندە تاوانبار و ستەمكار و نەفام بیت زیاتر هەرەشەئى ئی دەكات و دەفەرموئ:

۱۱) دەئى پیم بلى ئەو بەندە لەسەر رینگای راست بیت و كارى راست ئەنجام بدات،

زۆر خەفەئى دەخواردو زۆر نارەحەت بو، هەتا خەریكبو خۆئى لە جیا هەوادات، بەلام هەر كاتیك بەو حال وبارە دەگەشت، جیرئیل خۆئى پیشان دەداو دەبوت: بەراستی تۆ پێغەمبەرى خوات، جا بەو هۆیەوہ ئارامى دەگرت و دەگەرپایەوہ بۆ مال، دەلین چەند جارێك لەو ماوئەدا ئەم شتە دووبارەبوئەتەوہ بۆیان، ئینجا دەجینە سەر مانای سورھتەكە.

بەناوئى ﷻ زۆربەسۆز و بنیهایەت میهرەبان

۱) بخوینە بەناوئى پەرودەردگارتەوہ ئەوئى كە دروستى کردوہ، لیرەدا دروستکردنى فەرموہ بى ئەوئى ناوئى دروستکراوئەكان ببات تا هەروا بەو مانا گشتیە بمینیتەوہ، ئەگینا ئەگەر تەنھا هەر ناوئى دروستکراوئەکانى بفرمویە بە چەندین ئەوئەندەئى قورئان تەواو نەدەبو، جا ﷻ لە ناو ئەو هەموو دروستکراوانەدا باسى دروستکردنى مرؤف دەكات بەشیوئەئى كورت و دەفەرموئ:

۲) مرؤفی دروستکردوہ لە پارچە گۆشتیكى رەشى دریز وەكو زالو(زەر)، دیارە لە شوینەکانى تردا بە دریزى باسى ئەم دروستکردنەئى کردوہ بە تابیەت لە نایەتەکانى سەرەتای سورھتی (المؤمنون) داو پیویست ناکات لیرەدا دووبارەئى بکەینەوہ، بەلام ئەوئى جیگای قسەئىە ئەوئىە كە لیرەدا باسى دروستبونى مرؤف دەكات لەو كاتەئى كە لە شیوئى زالودا بو، چونكە لەپاشان باسى خویندن و نوسین دەكات بۆ مرؤف: واتە تۆ ئەو شتە بیئرخ و بیئەست و پى و بى چاو و گوئ بوى، كەچى ئیمە ئەو هەموو شتە بەنرخانەمان دا بەتۆو تۆ ئیستا دەتوانى داناو زاناو ژیربیت و كراوى بە سەرپشك بۆ هەلبێزاردنى رینگای چاك و خراب و توانای ئەوئى پیدراوہ كە چاك و خراب لەیەك جیابكەیتەوہ، دەئى بەمە لەخۆ بائى مەبە، تەماشای ئەو كاتەت بكە كە تۆ وەكو كرمیكى رەش بیئوش و گۆش بویت ﷻ ئەو لوتفە گەورەئىەئى لەگەل تۆدا كەردو كەردیتى بەم مرؤفە ژیرو زانایە بەهۆئى خویندن و قەلەمەوہ وەك دەفەرموئ:

۳) بخوینە، خۆ پەرودەردگارى تۆ زۆر بەرپزەر و خاوەن بەخششە.

۴) ئەو زاتەئى كە مرؤفی فیئرى زانیارى كەرد بەهۆئى قەلەمەوہ، بەئى ئەگەر نوسین و قەلەم نەبوایە مرؤف بەو پلە بەرزى زانایى نەدەگەشت مەگەر تەنھا ئەو كەسەئى كە ﷻ بەتابیەت رینمایى بکردایە و خۆئى فیئرى بکردایە كە پێغەمبەرمان ﷺ نمونەئى هەرە بەرزو گرتگو و رۆونى ئەو جۆرە فیرکردنەئىە واتە: وشەئى (علم بالقلم) گشتیە و تابیەتکراوہ (عام مخصوص) بەپێغەمبەرمان ﷺ تەنانەت ماوئى پینەدراوہ كە شت بنوسیت یان لە روى كاغەز

۱۲

یان فهردان بدات به پاریزکاری و لهخواترسان، تۆ ئه ی ستمکاری نهفام هه ره شه ی لیده که بیت و ریگای به ندایه تی لیده گریته؟!

۱۳

پیم بلی ئه گهر ئه و بیباوه ر بوایه و پشتی بگردایه ناین تۆ ناوه ها له گه لیدا ده جولایته وه؟ ناشکرایه ئه گهر له و مرۆفه بیباوه رو خوانه ناسان بوایه ئه و ئیش و نازاره ی بۆ دروست نه ده کرد، بۆیه الله زیاتر هه ره شه ی لیده کات و ده فهرموئ:

۱۴

ئایا نازانیت که خوا چاوی لیه تی و ئاگای له هه مو هه لسه وکه وتیکی هه یه و ده زانیت دژمانی چی له گه ل دۆستانی ده که ن واته: بۆ کۆی ده چن و چی ده که ن، هه ر ده بیته بگه رپه وه بۆ لای ئیمه و ئیمه ییش چاومان لیه تی چی ده که ن. بۆیه ده فهرموئ:

۱۵

نه که ن شتی ئاوه ها و بگه رپه وه و ته وه ی ئی بکه ن به راستی ئه گهر واز له و خراپه کاری و تاوانه نه هیئیت با دلنایبیت که به توندی له ناوچاوانی ده دن و به ره و دۆزه خ رایده کیشن، کام ناوچاوان؟

۱۶

ناوچاویکی درۆزی تاوانبار.

۱۷

جا با ئه و بانگ بکاته یار و دۆست و هاو نی شه کانی، چی ده توانیت با بیگات بی منه ت بیته.

۱۸

به م زوانه ئیمه ییش بانگ ده که یه نه ده رگاوانی دۆزه خ بۆی، جا ئه و کاته ده زانیت کاممان به هیزین.

ئیبنو عه باس ده لیت: جاریکیان پیغه مبه ری خوا ﷺ له لای مه قامدا (جیگای ئیراهیم) نوپژی ده کرد و ئه بوجه ل به لایدا تیپه ری و وتی: ئه ی محمد مه گهر من پیم نه وتیت نه یه یته ئه م جیگایه، پیغه مبه ری خوا ﷺ به توندی وه لامی دایه وه و هه ره شه ی لیکرد، جا ئه ویش وتی: ئه ی محمد تۆ به چی هه ره شه م لیده که یته؟ ئاگاداره من له هه مو خه لکی ئه و شیوه هاوړی و هاو نی شه زۆرتره!

ئینجا الله ئه م نایه ته ی ناره خواره وه ﷻ ده ی با بانگ بکاته هاو نی شانانی خۆی. ئیمه ش بانگ ده که یه نه ده رگاوانی دۆزه خ بۆی،

ئیبنو عه باس وتی: ئه گهر بانگی بگردایه هاو نی شه کانی به راستی فریشته کانی سزا هه ر له و کاته دا به سه ریاندا ده دا و له ناویان ده برد. ئینجا الله به پیغه مبه ر ﷻ ده فهرموئ:

۱۹

نه که ی و به گوئی نه که یته له به ندایه تی الله دا و پاشه گشه نه که یته، جا له هه ر شوینی کیشدا ده ته ویت نوپژ بکه و مه ترسه لی، خوا یارمه تیده رو پاریزگارته، نوپژبکه و له خواوه خۆت نزیک بکه ره وه،

مه به ست له وشه ی (سوجه) نوپژه، به لام به ناو به شیکیه وه نابراوه که زۆر گرنگه و کاتی زۆر نزیکبونه وه ی به نده یه له الله وه، واته دژمان ده یانه وئ تۆ له خواپه رستی دوربخه نه وه، جا تۆ زیاتر خۆت نزیک بکه ره وه، هه ر له م

باروه پیغه مبه رمان ﷻ ده فهرموئ: { أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ/مسلّم } نزیکترین کاتی به نده له په ره رددگاری خۆیه وه ئه و کاته یه که له سوجه دایه ده ی پارانه وه ی زۆر بکه ن له و کاته دا { سوننه ته پاش خویندنی

ئه م نایه ته سوجه بریت وه کو له سه ره تای سورته ی (الانشقاق) دا باسمان کرد، جابه چاکی ده زانم لیره دا ژماره ی سوجه کانی قورئان و سورته کانی و شوینی سوجه بردنه کان باس بکه م تائیتر پیویست نه کات به باس کردنیان،

له پانزه جیگای قورئاندا سوجه بردن سونه ته، ئه مه ش جیگاکانیه تی له گه ل ناوی سورته که دا: { عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَرَأَ (وَالنَّجْمِ) فَسَجَدَ فِيهَا، وَسَجَدَ مَنْ كَانَ مَعَهُ غَيْرَ أَنْ شَيْخًا مِنْ قُرَيْشٍ أَخَذَ كَفًّا مِنْ حَصِيٍّ، أَوْ تُرَابٍ فَرَفَعَهُ إِلَى جَبْهَتِهِ، وَقَالَ: يَكْفِينِي هَذَا، قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: فَلَقَدْ رَأَيْتُهُ بَعْدُ قَتِلَ كَافِرًا مُتَّفِقٍ عَلَيْهِ }

له عه بدولای کورپی مه سعو ده وه ﷻ ها توه، که پیغه مبه ر ﷻ سورته ی (النجم) ی خوینده وه، له کۆتاییه وه سوجه ی برده و، هه ر که سیکی له گه ل دابو سوجه ی برد بیجگه له پیریکی قوره ییش، که پر مشتی ورده به رد یان خۆلی هه لگرت و بر دیه وه لای ناوچاوانی و وتی: ئه وه نده به سه بۆ من، عه بدولای وتی: به راستی ئه و کابرایه م دی له پاشدا به کافری کوزرا}.

به لئ (۱۵) شوین هه یه له قورئان دا سوننه ته سوجه یان تیدا بردریت.

۱- کۆتایی سورته ی (الأعراف) له کاتی خویندنی (وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي

نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ

مِنَ الْعَافِلِينَ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ،
وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿١١﴾.

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ، وَحَرَّ
رَأْيَا وَأَنَابَ ﴿١٢﴾.

۲- له نایهتی پانزدهی سورتهی (الرعد) له کاتی خویندنی (ولله
یسجد من فی السموات والأرض طوعا وكرها وظلالهم بالغدو والأصالی
﴿١٥﴾

۱۲- له سورتهی (حم السجدة) له کاتی خویندنی (ومن آياته أَلِيلُ
وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا
لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِتَاءَهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ (یان) فَإِن
أَسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٣٨﴾

۳- له سورتهی (النحل) له کاتی خویندنی (ولله يسجد ما في السموات
وما في الأرض من دابة والملئكة وهم لا يستكبرون ﴿٤١﴾ يخافون ربهم
من فوقهم ويفعلون ما يؤمرون ﴿٥٠﴾).

۱۳- له کوتای سورتهی (النجم) ﴿فَسَجِدُوا لِلَّهِ وَأَعْبُدُوا﴾ ﴿١٣﴾
۱۴- له نایهتی بیستویه کی سورتهی (الإنشاق) ﴿وَإِذَا قَرَأْتَ عَلَيْهِمْ
الْقُرْآنَ لَا يَسْجُدُونَ ﴿١١﴾

۴- له سورتهی (الإسراء) له کاتی خویندنی (إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يُخْرُونَ
لِلْأَذْقَانِ سَجْدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا
﴿١٠٨﴾ وَيُخْرُونَ لِلْأَذْقَانِ يَكْفُرُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾).

۱۵- له سورتهی (العلق) له کاتی خویندنی ﴿وَأَسْجُدْ أَقْرَبُ﴾
نهم پانزده شوینه سوننه ته هه رکاتی کابرا خویندی سوجه ببات،
به لآم نه گهر له نوژدا بو بو سوجهی (ص) سوجه نه ببات،
چونکه سوننه تیکی دوپات کراوه (غیر المؤکدة) نیه والله أعلم.

۵- له سورتهی (مریم) له کاتی خویندنی (إِذَا نُتِلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ
خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا).

۶- له سورتهی (الحج) له کاتی خویندنی (أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ
فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ
وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِن مَّكْرَمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ) ۱۸.

۷- له سورتهی (الحج) له کاتی خویندنی (يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
أَرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعَبَدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ
تُقْلِحُونَ ﴿٧٧﴾).

سورتهی قهدر که پینج نایهته، نه وه دو حهفته مین سورتهی
قورنانه، هه ندی له زانایان پیمان وایه له مه که دا هاتوته
خواره وه، هه ندی کیش ده لئین نهم سورتهه باسی عیبادتهی شهوی
قهدر ده کات که له مانگی رهمه زاندا یه که واته له مه دینه پاش
واجب بونی رۆزوی رهمه زان دابه زیوه واته پاش سورتهی
(موته فیفین) و پیش سورتهی (به قه ره) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زۆربه سۆز و بی نیهایهت میهره بان

۱) به پراستی نهمه قورنانه مان ناروده ته خواره وه له شهوی
قه دردا. وشه ی (قدر) به مانای به ریزو به قه ره یان به مانای
نه اندازه گیری و برپاردانه، که هه ردوو مانا که ی راسته هه م
شهویکی به نرخ و به قه رو پیرۆزه، چونکه قورنای پیرۆزی تیدا
هاتوته خواره وه که مایه ی خوشبختی مرۆفه له هه ردوو زیاندا
نه گهر پهیره وی بکات، هه م له م شه ودا هه مو سائیک خوی دانا و
به ناگاو به ده سه لات رۆزی و زیان و چۆنیه تی هه نس و که وت و
روداو و به سه ره اته کانی هه ر مرۆفیک دیاری ده کات و به
فریشته ی مهئموری ده سپیریت، به پراستی هه ردوو به لگه ی زانایی و
توانایی و ناگایی بیسنوری خواجه، جا شایسته یه که مرۆف نه و
شه وه بنا سی ت نه وه ته الله ده قه رموی:

۸- له نایهتی شهستی سورتهی (الفرقان) له کاتی خویندنی (وَإِذَا
قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا).

۹- له سورتهی (النمل) له کاتی خویندنی (أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي
يُخْرِجُ الْحَبَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٥٥﴾ اللَّهُ لَا
إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٦١﴾) ۲۶.

۱۰- له سورتهی (السجدة) یان (الم تنزیل) له کاتی خویندنی (إِنَّمَا
يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾).

۱۱- له سورتهی (ص) له کاتی خویندنی (قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ
نَجْنِكَ إِلَىٰ تَنَاجِيهِ. وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخَالِطَاءِ لَيَبْنِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ ۱ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدَرِ ۲
لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۳ نَزَّلُ الْمَلَائِكَةَ وَالرُّوحَ
فِيهَا يَأْتِيَنَّ رَّبَّهُمْ مِنْ كُلِّ امْرِئٍ ۴ سَلَّمَ هِيَ لَمَّا مَطَّلَعُ الْفَجْرِ ۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ
حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۱ رَسُولٌ مِنْ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۲
فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ۳ وَمَا نَفَرَقَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۴ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
الْقِيمَةِ ۵ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۶ إِنَّ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۷

۴ زوریک له فریشته‌کان و جبرئیل له و شه‌ودا داده‌به‌زنه
سهر زه‌وی و خیرو فه‌رپکی زور له‌گه‌ل خویاندا ده‌هین. وشه‌ی
(روح) واته جبرئیل، وه هه‌ندیکی تر ده‌لین: (روح) فریشته‌یه‌کی
تره وه‌کو له سورته‌ی (النباء) دا هاتوه، به‌لئ ئەم فریشتانه
داده‌به‌زن، به‌لام بو جی به‌جیکردنی فه‌رمانی الله وه‌ک
ده‌فه‌رموی: ئەو دابه‌زینته به‌هوی ماوه پیدانی په‌روهردگاری
خویانه‌وه‌یه‌و هه‌مو کاروباریکیان پی سپی‌ردراوه، ده‌شگونجیت
﴿مِنْ كُلِّ امْرِئٍ﴾ په‌یوه‌ندی به‌ ﴿سَلَّمَ هِيَ﴾ وه هه‌بی‌ت واته: ئەو شه‌وه
بی‌زیانه‌و هه‌ج شتیکی خرابی تیدا روونادات. هه‌تا رووناک‌ی
به‌یانی په‌یاده‌ده‌بی‌ت و نو‌یژ ده‌بی‌ت، ده‌شگونجیت به‌م شی‌وه‌یه
مانای بکه‌ین ﴿هِيَ حَتَّى مَطَّلَعُ الْفَجْرِ﴾ ئەو شه‌وه کاته‌که‌ی تا نو‌یژی
به‌یانیه. یان ،

۵ ئەمن و ئاسایش و خیرو به‌ره‌که‌ته ئەو شه‌وه هه‌تا ئەو
کاته‌ی نو‌یژی به‌یانی ده‌بی‌ت، ئەم مانایانه هه‌مویان نزیکن
له‌یه‌که‌وه‌و گرنگ ئەوه‌یه که به‌ندا‌یه‌تی ئەو شه‌وه ئەو خیره
گه‌وره‌ی هه‌به‌و شه‌ویکی هه‌یمن و ئاسوده‌به‌و هه‌ج شتیکی خرابی
تیدا روونادات، وه‌به‌هوی دابه‌زینی ئەو هه‌مو فریشته‌ به‌پ‌زانه‌وه
کاروباری سالی ناینده‌ی خه‌لکی به‌ مه‌نموری تایبه‌تی خوی
ده‌دری‌ت و مه‌نموره‌کان ده‌زانن که ئەو که‌سه تا سالیکی تر شه‌وی
(قه‌در) چی کرداریک ده‌کات و چی پیده‌دری‌ت و چی له‌و
که‌مه‌ده‌کات و چی به‌سه‌دری‌ت، وه به‌ندا‌یه‌تی ئەم شه‌وه ده‌بی‌ت
به‌هوی چاوپوشی خوی میهره‌بان له تاوانی به‌ندا‌یه‌تی‌که‌ره‌که، جا
هه‌ره‌که‌س نه‌یتوانی به‌چاکی که‌لک له‌و شه‌وه به‌نرخه وه‌رگری‌ت
به‌راستی خه‌یرو به‌ره‌که‌تیکی گه‌وره‌ی ئاوا‌ی له‌ده‌ست‌چوه که
بو‌هه‌یج که‌س جگه له مو‌جاهید نارده‌خسیت، ئەویش به‌هوی
ئهو‌دی که پی‌غه‌مبه‌رمان ﷺ ده‌فه‌رموی: {مَوْفِقٌ سَاعَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
خَيْرٌ مِنْ قِيَامِ لَيْلَةِ الْقَدَرِ عِنْدَ الْحَجَرِ الْأَسْوَدِ/ ابن حبان، صححه‌ الابان‌/
خو‌گری کاتیک له جه‌هاد له پیناو الله دا زور چاک‌تره له شه‌و
نو‌یژی شه‌وی قه‌در له لای به‌رده‌ره‌شه‌که‌ی که‌عه‌دا}. الله له
تاوانی من و ئیوه‌ی موسلمانیش خو‌شبیت ئامین.

۲ کی و چی توی ناگادار کردوه‌ته‌وه که شه‌وی قه‌در چیه؟
واته، تو نازانیت بویه خوی رو‌شنی ده‌کاته‌وه‌و ده‌فه‌رموی:

۳ شه‌وی قه‌در خیرو به‌فه‌ر‌تره له هه‌زار مانگ که ئەو
شه‌وی تیدا نه‌بی‌ت و به‌ندا‌یه‌تی و چا‌که‌ی ئەو شه‌وه به‌ه‌زار
مانگ داده‌نری‌ت

واته: هه‌شتاوسی‌ سال و جوار مانگ، به‌م شی‌وه‌یه الله ئەگه‌ر چی
ته‌مه‌نی ئەم ئومه‌ته‌ی که‌م کردوه، به‌لام به‌و شه‌وه چا‌که‌ی
ته‌مه‌ن دریزه‌کانی پی به‌خشیوه (له الله به‌زیاده‌بی‌ت) پی‌غه‌مبه‌رمان
ﷺ ده‌فه‌رموی: {مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدَرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
ذَنْبِهِ /متفق عليه/ هه‌ر که‌سیک شه‌وی (قه‌در) نه‌خه‌وی‌ت و باوه‌ری به
الله هه‌بی‌ت و ته‌نها چاوه‌رانی پاداشت له‌و بکات، چاوپوشی
ده‌کری‌ت له هه‌مو تاوانیکی که له پیش ئەو شه‌وه‌دا کردویه‌تی}

جا ته‌ماشای ئەو به‌خششه‌ گه‌روه‌ی الله بکه‌ن له‌و شه‌وه‌دا هه‌م
چا‌که‌ی زیاتر له هه‌شتاوسی‌ سالی بو‌ دنوسری‌ت و هه‌م چاوپوشی
له هه‌مو تاوانه‌کانی پیشوی ده‌کری‌ت، ئەو شه‌وه یه‌کی‌که له شه‌وه
تاقه‌کانی ده‌هه‌می کو‌تایی رده‌مه‌زان به‌تایبه‌ت شه‌وی بیست و
حه‌وته‌م،

معاوییه‌ی کوری ئەو بو‌سوفیان ده‌لئیت: پی‌غه‌مبه‌ر ﷺ سه‌بارت به
شه‌وی قه‌در فه‌رموی: {لَيْلَةُ الْقَدَرِ لَيْلَةٌ سَبْعٌ وَعَشْرِينَ/ابوداود، صححه
الابان‌/ شه‌وی قه‌در شه‌وی بیست و حه‌وته‌مه}

سورته‌ی به‌یینه لای زوربه‌ی زانایان له مه‌دینه‌دا هاتوته
خواره‌وه، هه‌شت نایه‌ته، نه‌وه‌دو هه‌شته‌مین سورته‌ی قورئانه، وتراوه
به‌گویره‌ی دابه‌زین سه‌دویه‌که‌مین سورته که پاش سورته‌ی (الطلاق) و
پیش (الحشر) دابه‌زیوه، هه‌روه‌ها به سورته‌ی (المنفکین، لم یکن،
البریه) یش ناوبراوه. ئەنه‌سی کوری مالیک ده‌لئیت: پی‌غه‌مبه‌ری خوا ﷺ
به ئوبه‌ی کوری که‌عبی فه‌رمو: {إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي أَنْ أَقْرَأَ عَلَيْكَ لَمْ يَكُنْ

الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ قَالَ وَسَمَائِي قَالَ نَعَمْ فَبِكِي / متفق عليه /

بهراستی ﷻ فهرمانی پیکردوم که بخوینم بهسرتا ﴿لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ثوبه‌ی وتی: نایا خوا ناوی بردم بۆت؟ پیغهمبهر ﷻ فهرموی: بهئی، جا ثوبه‌ی گریا}.

بهناوی ﷻی زۆربه‌سۆزو بیئیه‌یه‌ت میهره‌بان

۱) بیباوه‌رپان له‌وانه‌ی که په‌راویان پیدراوه (گاورو جوله‌که) و له‌بت په‌رستان له‌خوانه‌ناسی‌وبت په‌رستی وازیان نه‌هینا تا نه‌و کاته‌ی که به‌لگه‌ی روون و ناشکرایان دیته‌لا.

۲) پیغهمبهریکه که له‌لایه‌ن خواوه‌بویمان ره‌وانه‌کراوه که محمدی کوری عه‌بدو‌لایه که ههر له‌زاتی خویدا به‌لگه‌ی روون هه‌بو له‌سه‌ر راستی و دروستی و په‌یره‌وانی په‌راوانی پیشو وه‌کو کوری خویمان ده‌یان‌ناسی و هه‌ره‌شه‌شیان له‌بت په‌رستان ده‌کردو ده‌یانوت: کاتیک نه‌و هات ئیمه په‌یره‌وی ده‌که‌ین و ئیوه له‌ناوده‌به‌ین و بت په‌رستانی مه‌که‌پیش راستی و ده‌ست و ده‌مپاکی ئه‌ویان له‌مانگی چوارده له‌لا رۆش‌تربو ناویان نابو (محمد الامین/ موحهممه‌دی ده‌ست و ده‌مپاک) واته: ههر زاتی نه‌و پیغهمبهره ﷻ به‌رپزه به‌لگه‌یه‌کی رۆن بو له‌لای هه‌مویان، که‌ئیس‌تایش قسه‌ی په‌روه‌ردگاری جیهانیان بۆ ده‌کات و چه‌ندین په‌ره‌ی پاکۆکراوه له‌شتی زیاده‌و بۆ ناوه‌رۆک ده‌خوینیه‌وه به‌سه‌ریاندا،

- به‌لکو له‌ناو نه‌و په‌ره پاکۆکراوه‌دا چه‌ندین باسو فه‌رمانی راست و دروست و به‌نرخ‌ی تیدایه، چونکه له‌لایه‌ن خواوه هاتوه، به‌راستی ره‌وشت و به‌لگه‌کانی راستی پیغهمبهر ﷻ نه‌وه‌نده رۆن بون خاوه‌ن په‌راوان هه‌مویان یه‌که‌ده‌نگ بون له‌سه‌ر پیغهمبهرایه‌تی پیغهمبهرمان ﷻ، به‌لام پاش نه‌وه‌ی که‌فه‌رمانی پیغهمبهرایه‌تی بۆهات و فه‌رمانی خوی به‌وان گه‌یاند رژی و رقی و قین وای لیکردن که دزایه‌تی بکه‌ن و خویمان به‌درۆی بجه‌نه‌وه لی‌ره‌ش ده‌فه‌رموی:

۴) جا نه‌وانه‌ی که په‌راویان پیدرابو به‌ش به‌ش نه‌بون هه‌تا به‌لگه‌ی روون و ناشکرا هاته‌لایان که محمد ﷻ بو، واته وه‌ک وتمان له‌پیشدا یه‌که‌ده‌نگبون که‌پیغهمبهریک دیت و ئیمه په‌یره‌وی ده‌که‌ین به‌لام کاتی هات‌وبه‌چاکیش ده‌یان ناسی هه‌ریه‌که‌یان به‌شیوه‌یه‌ک دزایه‌تیان ده‌کردو باوه‌رپان پۆ نه‌کرد، جا خوا ده‌فه‌رموی:

۵) خو ئه‌مانه ئه‌مریان پۆ نه‌کرابو مه‌گه‌ر ته‌نها به‌وه‌ی که به‌ندایه‌تی خوا بکه‌ن به‌شیوه‌یه‌کی پالفته‌یی و دل‌سۆزانه‌و خویمان یه‌کلا بکه‌نه‌وه بۆ نه‌وزاته به‌گویره‌ی نه‌و یاسا به‌رنامه‌یه‌ی که

بویمان هاتوه‌و لاده‌ن له‌هه‌مو رپیازیکی و ته‌نها رپیازی خوا بگره‌به‌ر، وه‌ نوێز به‌رپک‌وپیکی ئه‌نجام بده‌ن و زه‌کات بده‌ت، وه‌نه‌وه‌ی که باسکرا (له‌به‌ندایه‌تی بی‌غه‌ل و غه‌ش و دورکه‌وته‌نه‌وه له‌هه‌مو رپیازو رپیچه‌کان بیجگه له‌رپیازی خوا و نه‌نجامدانی نوێزو زه‌کاتدان) نه‌وه‌یه ئایینی راست و دروست و به‌نرخ، ئینجا باسی سزاو پاداشتی بیباوه‌رپان ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

۶) بیگومان نه‌وه‌که‌سانه‌ی که بیباوه‌رپون له‌په‌راوداران و له‌بت په‌رستان له‌ناو ناگری دۆزه‌خدا بۆ هه‌میشه‌یی، نه‌وانه پیستری‌ن دروستکراوی خودان، چونکه هه‌مو دروستکراویکی په‌روه‌ردگار بیجگه له‌مرۆف له‌و یاسایه‌ی که‌بو‌ی دانراوه تیناپه‌رپیت، به‌لام مرۆفی بیباوه‌ر له‌هه‌مو سنوریک تیده‌په‌رپیت و هه‌مو ئیشیکی ناپاک و نادروست ئه‌نجام ده‌دات که گه‌وره‌ترینان بیباوه‌رپه به‌خواو به‌پیغهمبهران، وه‌کو له‌سورته‌ی نه‌نفال دا ده‌فه‌رموی: ﴿به‌بیگومان خراب‌ترینی نه‌وانه‌ی که‌به‌م سه‌ر زه‌وییه‌دا ده‌رۆن نه‌و که‌رو لاله‌ن که‌فامی هیچ ناکه‌ن﴾ وه‌ له‌سورته‌ی ئه‌عراف دا ده‌فه‌رموی: ﴿نه‌وانه وه‌ک چوارپیی وان به‌لکو سه‌رلی شیواوترن، نه‌وانه هه‌رخویمان بی‌ناگان﴾. ئینجا ﷻ سه‌بارت به‌باوه‌رداران ده‌فه‌رموی:

۷) به‌راستی نه‌وانه‌ی که باوه‌رپان هیناوه‌و کرداری چاکیان نه‌نجامداوه، نه‌وانه باشترین دروستکراوی خودان، کۆمه‌لێک له‌زانایان ئه‌م نایه‌ته ده‌که‌ن به‌به‌لگه له‌سه‌ر رپیرو گه‌وره‌یی مرۆفی باوه‌ردار به‌سه‌ر فریشته‌کاندا، منیش ئه‌م رایه‌م به‌لاوه‌ نزیک‌تره، نه‌گه‌رچی فریشته هه‌رگیز تاوان ناکات چونکه وا دروستکراوه به‌لام باوه‌رداران به‌دزایه‌تی نه‌فس و شه‌یتان و زه‌حمه‌تدانی خویمان به‌ندایه‌تی خودا ده‌که‌ن، که‌واته ده‌بی‌ت پاداشتیان زیاتر بی‌ت و پاداشتی زیاده‌پیش زۆرجار ده‌بی‌ت به‌به‌لگه له‌سه‌ر پله‌ی به‌رزتر (وه‌ هه‌ر خوا زانایه).

پیغهمبهرمان ﷻ جاریکیان بۆ یاره‌کانی باسکرد که: له‌پاش نه‌وان که‌سانیک دین که چاکه‌ی هه‌ریه‌ک له‌وان به‌چاکه‌ی په‌نجا که‌س ده‌نوسریت، یاره‌کان وتیان: په‌نجا که‌س له‌ئیمه یان له‌خویمان نه‌ی پیغهمبهری خوا ﷻ فه‌رموی: په‌نجا که‌س له‌ئیمه چونکه ئیوه یارمه‌تیده‌رتان هه‌یه له‌سه‌ر چاکه به‌لام نه‌وان یارمه‌تیده‌ریان نیه. (ئه‌بو‌داود و ترمزی و ئیبنوماجه) ئه‌مه‌یان هیناوه. جا باسی پاداشتی باوه‌رداران ده‌کات و ده‌فه‌رموی:

۸) پاداشتی نه‌وان له‌لای په‌روه‌ردگاری خویمان به‌هه‌شتانیکه که جیگی دانیشه‌نه‌و له‌زیر نه‌و به‌هه‌شتانه‌دا چه‌ندین جوگا ده‌روات، وه‌کو له‌سورته‌ی (محمد) دا فه‌رموی چوار جوگه‌ن، وه‌ بۆ هه‌میشه له‌ناو نه‌و به‌هه‌شتانه‌دا ده‌مینه‌وه‌و هه‌رگیز ده‌رنانچن

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ. ﴿٨﴾

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ ٩٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

سُورَةُ الْعَنَّاكِتِ ١٠٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَدِيدِ صُبْحًا ﴿١﴾ فَأَلْمُورِ بَتٍ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَأَلْمُغِيرَتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَأَتْرَنَ بِهِ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ ﴿٩﴾ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾

﴿٢﴾ جا زهوی تهواوی باره گرانه‌کانی دهر کرد وهک پیغهمبه‌رمان ﷺ ده‌فهرموی: { تَقِيءُ الْأَرْضُ أَفْلَادَ كَيْدِهَا أَنْثَالَ الْأُسْطُوَانِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ فَيَجِيءُ الْقَاتِلُ فَيَقُولُ فِي هَذَا قَتَلْتُ وَيَجِيءُ الْقَاطِعُ فَيَقُولُ فِي هَذَا قَطَعْتُ رَجِي وَيَجِيءُ السَّارِقُ فَيَقُولُ فِي هَذَا قَطَعْتُ يَدِي ثُمَّ يَدْعُوْنَهُ فَلَا يَأْخُذُوْنَ مِنْهُ شَيْئًا/مسلم وغيره/ زهوی ههموخه‌زانه‌کانی خوی فره ده‌داته دهره‌وه وهک پایه و کوله‌که‌کانی خانو له زیرو له‌زیو نه‌وسا بکوزدیت و ده‌بینی و ده‌لیت: له‌سه‌ر نه‌مه من کوشتم، وه‌په‌یوه‌ندی بچرانی خزمان دیت، جا ده‌لیت: له‌سه‌ر نه‌مه من په‌یوه‌ندی خزمانیه‌تیم بچری، وه‌زدیت و ده‌لیت: له‌سه‌ر نه‌مه ده‌ستم برآ، پاشان بانگ ده‌کرین به‌لام هیچی لی وهرناگرن. }

﴿٣﴾ جا مروّف ده‌لیت: نه‌مه چی بووه بوّواده‌کات؟ ههرچه‌ند وشه‌ی مروّف گشتیه به‌لام مه‌به‌ست تایبه‌تکراوه (عام مخصوص) چونکه باوه‌رداران به‌و شیوه ناپه‌شوکین به‌لکو ده‌لین: ﴿نه‌وه به‌لینی خوی به‌خشنده‌یه و راستیانکرد ره‌وانه‌کراوه‌کان﴾ (یس/٥٢. واته نه‌مانه له‌دنیا‌دا رودده‌ن، نینجا ده‌فهرموی:

﴿٤﴾ نا له‌و ره‌ژده‌دا زهوی به‌سه‌ره‌اته‌کانی خوی باسده‌کات، جاده‌گونجیت ههربه قسه نه‌و ده‌نگوباسه بوّ خه‌لک باسبکات یان به‌روداوه‌گرنگو پهر مه‌ترسیه‌کانی خه‌لکی تیده‌گه‌په‌نیت که چی بوه، وه‌ده‌شگونجیت لی‌ره به‌دواوه پاش زیندوبونه‌وه‌بیّت که له‌و ره‌ژده‌دا زهوی ههرچی هه‌والیکی له‌لایه باسی ده‌کات و که‌س ناتوانیت له‌ قسه‌ی خوی حاشابکات، واته زهوی ته‌واوی ده‌نگه‌کان کۆده‌کاته‌وه وه‌چی تیکه‌لاو به‌هیچی نابیت، بوّ نمونه له‌ ره‌ژانی چه‌جدا به‌ ملیونه‌ها حاجی ههریه‌ک داوا‌ی شتانی‌ک ده‌که‌ن و به‌ سده‌ها ده‌نگو سده‌ها زمان و له‌ مه‌یدانی عه‌ره‌فات و موزده‌لیفه‌و شوینی ره‌جم دا ههموی نرکه‌ی دیت، به‌لام یه‌ک قسه تیکه‌لاوی قسه‌یه‌کی تر نابیت و ههریه‌که‌ی له‌ بوّریه‌کی تایبه‌تیه‌وه دهرده‌چیت و به‌و شیوه‌یه ده‌مینیت‌وه تا ره‌ژی دوا‌ی، جا نه‌و کاته که کاتی دادگای کردنی مروّفه زهوی وه‌کو باقی دروستکراوه‌کانی خوا دیته قسه و ههمو ده‌نگو باسه‌کانی سه‌ری ده‌گیریت‌وه، جا پیویسته مروّفی خاوه‌ن باوه‌ر ناگای له‌ زمانی بیّت و قسه‌ی وانه‌کات له‌و کاته‌دا شه‌رمه‌نده بیّت، چونکه زهوی ناتوانیت هیچی بشاریت‌وه وه‌ک ده‌فهرموی:

﴿٥﴾ چونکه بیگومان خوی توّ نیگای کردووته لای و فه‌رمانی پیداوه به‌ه‌لگرتنی هه‌واله‌کان و خسته‌ده‌ره‌وه‌ی مردوه‌کان و پاشان بلا و کردنه‌وه‌ی ده‌نگوباسه‌که‌یان، نینجا ده‌فهرموی:

لی‌ی، خوا رازیه لی‌یان و نه‌وانیش نه‌وه‌نده حالیان خو‌شه‌و له‌ شوین و جیگای چاکدان رازین له‌ په‌روه‌ردگاریان که نه‌و ههمو نیعمه‌ته‌ی پیداون، جا نا نه‌م ههمو خه‌لات و به‌خشین و ری‌زه گه‌وره بوّ نه‌و خاوه‌ن باوه‌ردیه که له‌ په‌روه‌ردگاری خوی ترساوه واته: به‌نده‌ی راسته‌قینه دوو شت پالی پیوه‌ده‌نیت بوّ چاکه‌کردن **یه‌که‌م:** به‌ته‌مای لی‌خوشبونی اللّٰه. یه. **دووه‌م:** لی‌ی ده‌ترسیت وه‌ک له‌ سوره‌تی سه‌جده نایه‌تی شانزه دا ده‌فهرموی: ﴿به‌ندایه‌تی په‌روه‌ردگاری خویان ده‌که‌ن که‌ده‌ترسن و هیواداریشن، وه‌ له‌وه‌یش که‌ پیمان داون ده‌به‌خشن﴾.

سورته‌ی زه‌لزله

٩٩

سورته‌ی زه‌لزله له‌ مه‌که‌دا هاتوته خواره‌وه، هه‌شت نایه‌ته، نه‌وه‌دو نه‌ه‌مین سورته‌ی قورنانه هه‌ندی‌ک له‌زانیان پی‌یان وایه نه‌م سورته له‌ مه‌دینه‌دا دابه‌زیوه، جا له‌سه‌ر نه‌مه به‌گویره‌ی دابه‌زینی نه‌ودو چواره‌مین سورته که پاش سورته‌ی (النساء) و پیش (الحدید) دابه‌زیوه.

پیغهمبه‌ر ﷺ و نه‌م سورته به‌ نیوه‌ی قورنانه داده‌نیت ده‌فهرموی: ﴿إِذَا زُلْزِلَتْ تَعْدِلُ نِصْفَ الْقُرْآنِ / الترمذی، صححه‌ الابانی/ سورته‌ی زه‌لزله به‌رامبه‌ری نیوه‌ی قورنانه﴾

به‌ناوی اللّٰه‌ی زوربه‌سوز و بینیه‌ایه‌ت میهره‌بان

﴿١﴾ ههر کاتیک زهوی زور به‌په‌له‌و به‌توندی جو‌لی‌ترا

خواردنیکی نا دروست و نارہواو نیوہ مالٹان زور زور خوشدہویت ۛ نینجا خوی میہربان دلہکان رادہپہرینیت و وایان لیدہکات کہ دنیا زور بہ گرنگ نہگرن و دہفرموی:

۱) نایا ہر دہبی ناوا بینمہک و سپلہ و مال خوشہویست بیٹ؟ نایا نازانیت کہ کاتیک زیندو کرایہوہ و ہیئرایہ دہرہوہ نہوہی کہ لہناو گورہکاندایہ،

۱۰) جا ناشکرا کراو دہرخرا نہوہی کہ لہناو دلہکاندایہ، نہوکاتہ چی دہکەن و پەنا بو کئی دہبەن ؟

۱۱) بہراستی پەرورددگاری ئەوان لہو رۆژدە چاک ناگاداری ہەئس وکەوتی پیشویانہ و ناتوانن لہ ہیج تاوانیک حاشا بکەن، بہ چاکان باشترین پاداشت دەداتەوہ، جا تۆلەیش لہ تاونباران دەستینیت و بچوکترین ستم لہ کەس ناکات؟.

سورہتی قاریعہ ۱۱

سورہتی قاریعہ لہ مەکەدا ہاتوہتہ خواروہ، یانزہ نایہتہ، سەوہ یەکەمین سورہتی قورئانہ و تراوہ بەگویردی دابہزین سی ہەمین سورہتہ کہ پاش سورہتی (قریش) و پیش (القیامە) دابہزیوہ، ئەم سورہتہ یەکسەر باسی رووداوی قیامەت و پاداشتی چاکەکارو سزای خرابەکار دەکات بەشیوہیەکی تازەترو بہناویکی تری قیامەتەوہ و دہفرموی:

بەناوی اللہ ی زوربەسوزو بینیہایەت میہربان

۱) قارەش ہەرودکو (حاقہ) و (طامہ) و (صاخہ) و (غاشیہ) ناویکە لہ ناوہکانی قیامەت، بہ مانای کوتانہوہیہ، چونکہ بہ ئەو روداوہ زہوی و ناسمان و ئەستیرہ و رۆژو مانگ ہەموی دەکوترین بہیەکداو جیاکان دەبن بہ تۆز، جا جیگای خویەتی بہ گرنگ تەماشای بکریت و تیمان بگہیەنیت کہ رووداوہکە گرنگترو پەر مەترسی ترن لہوہی کہ نیوہ بیری لیدہکەنہوہ و دہفرموی:

۲) قاریعہ چیہ؟

۳) چی تۆی تیگہیاندوہ کہ قاریعہ چیہ؟ واتہ ئەوشتہ گہورەترو سامناکترو مال و پیرانکەرترہ لہوہی کہ نیوہ شتیکی لہباروہ بزائن، نینجا بہو پرسیارانہ واز لہ قاریعہ دەھیئیت و باسی ئەو بارو شیوہی مرؤف دەکات کاتیک کہ ئەوقاریعہیہ رودەدات و دہفرموی:

۴) لہو رۆژدە مرؤفەکان ہەمو زیندو دەکرینہوہ و دینہ دەرہوہ وەک پەپولہی سەرلیشیواو ہەر۱ا دین بہناویہکدا بی

وَحْصَلْ مَا فِي الصُّدُورِ ۱۰) إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۱۱

سُورَةُ الْقَاتِلَاتِ ۱۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 ۱) اَلْقَارِعَةُ ۲) مَا الْقَارِعَةُ ۳) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۴) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۵) فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۶) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاٰصِيَةٍ ۷) وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۸) فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۹) وَمَا اَدْرَاكَ مَا هِيَ ۱۰) نَارُ حَامِيَةٍ ۱۱

سُورَةُ النَّجْمِ ۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 ۱) اَلْهَنَّاكُمُ النَّجْمِ ۲) حَتّٰی زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۳) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۴) ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۵) عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۶) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۷) ثُمَّ لَتَسْتَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۸

راوگراین و راودەکریین، بہ دەستی خویمان سەروەتو سامانی ولاتی ئیسلامیمان خستە ناو دەست دژمانەوہ (لاحول ولا قوه إلا بالله). بەراستی پەلامارو ناگرکردنەوہی سمی ئەسپان و هیئرشى ناو دژمان و خو خستە ناو کوژی دژمان لہ بەرەبەیانیدا، ئەسپەکان خویمان نەبون بەلکو سوارەکان بون، چونکہ چاک خوی خویمان ناسی بو، وە چاک لہ کەم تەمەنی و لہناوچونی دنیادا ناگاداریبون، بەلام وەک وتمان کاتیک ئەو باوەرە چاکە نەما ئەوہمان بەسەرہات کہ لہبەر چاوتاندایہ! نینجا خوا دہفرموی:

۵) بەراستی مرؤف زور سپلہ و بینمەکە سەبارەت بہ پەرورددگاری خوئی، وا دەزانیت ئەو سەروەتو سامانہ و ئەوہیزو دەسەلاتە تەنہا بہ زرنکی خوئی دەستی کەوتوہ، جا ئیتر زور لوتی بەرز دەبیت و مافی خاوەن مافان نادات و لہ فەرمانەکانی اللہ دەرەچیت وەک لہ سورہتی عەلەق دا دہفرموی ۛ بەحەقیقەت بیگومان کہ مرؤف لہخوئی بای دەبیت کاتی کہ دی بینیاژە ۛ لہ پاشان دہفرموی:

۷) وە بەبیگومان کہ ئەو کابرایە خوئی یان پەرورددگار لەسەر ئەم بینمەکی و سپلہیی و رژیہی شاہتە، جا رونتر رژیو و سپلہیی و بی نەمکی کابرا باسدەکات و دہفرموی:

۸) خو بەبیگومان ئەو کابرایە مالی زور خوشدەویت وەک لہ سورہتی فەجردا دہفرموی: ۛ وە نیوہ مالی میراتیش دەخۆن بہ

سُورَةُ الْعَصْرِ ۱۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ۱ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۲ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۳

سُورَةُ الْهُجُرَاتِ ۱۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَبَلِّ لِكُلِّ هَمَزَةٍ لُحْمَةً ۱ الَّتِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۲ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۳ كَلَّا لَيُبَدِّلَنَ فِي الْحُطَمَةِ ۴ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۵ نَارُ اللَّهِ الْمَوْجِدَةُ ۶ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِقِ ۷ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۸ فِي عَمْدٍ مُّمدَدَةٍ ۹

سُورَةُ الْفَيْلِ ۱۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِي تَرَكَفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفَيْلِ ۱ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۲ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۳ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۴ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۵

عَنْهُ وَإِنَّمَا هُمَا الْأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالْمَاءُ قَالَ أَمَا إِنَّهُ سَيَكُونُ / الترمذي. حسنه
الابناني / ئەى پيغهمبەرى خوا له كام نيعمهت پرسيارمان ليدەكریت
خونيمه هەر ئەودوووانه مان ههيه: خورماو ئاو؟ فهرموى:
ئاگاداربن كهئهو پرسيار كردنه هەر دەبیئت {

پيويسته بزانین كه گۆر مائىكى كاتيهو دەبیئت لىي دهرچين و
وشەى ﴿ زُرَّمٌ ﴾ ئەوه دەگهيه نيئت چونكه سەردان گه پارانەوهى
تيدايه، بەئى دەبیئت جارێكى تر لهو گۆرە بيينه دەرەوه بو
حهشرو حيسابو بهههشت و دۆزهخ.

پيغهمبەرى نازيز ﴿ دهيفه رمو: ﴾ { أَهْلَاكُمُ التَّكَاثُرُ قَالَ يَقُولُ ابْنُ
آدَمَ مَالِي مَالِي وَهَلْ لَكَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا تَصَدَّقْتَ فَأَمْضَيْتَ أَوْ أَكَلْتَ
فَأَقْنَيْتَ أَوْ لَبِستَ فَأَبْلَيْتَ / الترمذي. الابناني: صححه / ههولدان بۆزۆركردنى
سەرۆت و سامان سەرگەرمى كردن، فهرموى ئەوهى نادەم
هەردەئى: ماله كەم، ماله كەم مهگەر مالى تو هەر ئەوه ئەبوه
كه كەردوته به چاكه نا ئەهوت بۆ ماوه ته وه؟ يان خواردوته
خۆ له ناوت برده وه؟ يان پۆشيوته جا رزان دوته؟ }.

سورتهى عهسر ۱۰۳

سورتهى عهسر له مه كهدا هاتوته خواره وه، ئەم سورته سى
ئايه ته، سه دو سيهه مين سورتهى قورئانه و وتراوه به گوپرهى
دابەزىن سىانزەمين سورته كه پاش سورتهى (الانشراح) و پيش
(العاديات) دابه زيوه.

دەئىن: عەمرى كورپى عاس پيش ئەوهى موسلمان بيئت چوه ته لای
(موسه يله مهى درۆزن) و پرسيارى ليكردوه چى هاتوه بو
هاوریکه تان؟ ئەويش له وهلامدا وتى: سورته تىكى بو هاتوه، وتى
كامه يه؟ عەمریش وتى ﴿ وَالْعَصْرِ ﴾ تا كوتايى بوى خوینده وه،
ماوه يهك بيدهنگ بو ئينجا وتى: منيش شتىكى وهكو ئەوم بو
هاتوه عەمر وتى كامه يه؟ وتى (يا وېر يا وېر إِنَّمَا أَنْتَ أُذُنَانِ وَصَدْرٌ
وَسَائِرُكَ حَقْرٌ وَنَقْرٌ / ئەى وهبر ئەى وهبر تو هەر دوو گوپى و
سنگىكى باقىت هيچ وپوچ وچال وچۆله)

له پاشدا وتى: ئەى عەمر به لاته وه چۆنه؟ عەمریش پيى وت:
(وَاللَّهِ إِنَّكَ لَتَعْلَمُ أِنِّي أَعْلَمُ أَنَّكَ تَكْذِبُ / وهلاهى تو دهرانى كه من
دەزانم تو درۆ دهكەيت) ئاشكرايه وهكو له پيشه وه زانیت عەمر
له وكتاهدا موسلمان نه بو، بهلكو دژمنىكى زۆر سەر سهخت بو
به رانه به ئىسلام و قورئان و پيغهمبەر ﷺ، كه چى له وشوینه دا
ئەو شايه تيه گرنگه دەدات (پاستى قورئان و درۆزنى موسه يله مه)،
خۆ ياره كانى پيغهمبەرمان ﷺ هەر كاتيك بگه يشتايه به يهك
جيا نه ده بونه وه تا سورتهى عەسريان نه خویندايه وه، ئەم سورته

پاشان به راستى ئيوه دۆزهخ دەبين و ئەو بينينه يش
بيگومانه و به چاوى خوتان دەبين، دەئىن: ئاگر له وكتاهدا
پرمه يهك دهكات هه مو فريشته نزيكه كان و پيغهمبەرە كان به روى
ئەزۆياندا دهكەون له ترسو گه وره يى بينى ئەو رووداوه
گرنگه وهك له ئايه تى په نجاودوى سورته كه هفدا دهفه رموى:
﴿ خَوْ سَتَمَكَّارَانِ ئەواناگره دەبين ئەوسا دلئيه دن كه
تييده كه ون و هيچ لادەريكىش نيه كه لا يانبدا ت لىي ﴾

له پاشان، سویند بيئت له باره ي ته وای نيعمه ته كانه وه له
رۆژهدا پرسيارتان ليدەكریت، هەر له تەندروستى و خۆراك و
پوشاكه وه بگره تا ئاسوده يى و ئاوى فينك، جا ئەگەر شوكرتان
كرد بيئت و مافه كانى خواتان پاراست بيئت و بويئت به هوى زياده
به نديا يه تى و چاكه كردن و دووركه و ته وه له تاوان ئەوه ديسان خوا
نيعمه تانىكى زۆر زياترو بيسنور و به نرخترتان پيدهدات، به لام
ئەگەر به هوى ئەو نيعمه تانه وه زياتر له خو بايى بووبن و تاوان و
سته مى زياترتان پيكر د بيئت اللّهُ تۆله ي سهختان ليومر ده گریت
وهك له سورته ئه حقا ف ئايه تى بيسته مدا دهفه رموى: ﴿ وه ئەو
رۆژهدى كه خوانه ناسان راده گرین به سه ر ئاگر دا، پييان ده وتريت:
خۆشى خۆتانتان له ژيانى دنيا دا برده وه له زهتتان ليومر گرتوه،
ئەوسا ئەمرو به سزايه كى سو كايه تى سزاده رين به هوى لوت
به رزى نارە و اتانه وه و به هوى خراپكارى له سنور به دهر تانه وه
له و كاته ي كه ئەم ئايه ته دابه زى زوبه ير وتى: { فَأَيُّ النَّعِيمِ نُسَأَلُ

سېھمىن سورەتە كە پاش سورەتى (القيامة) و پېش (المرسلات) دابەزىوھو بە سورەتى (الطمة) ش ناو براوھ.

بەناوى اللہى زۆربەسۆز و بېنېھايەت مېھربان

۱) وای دۆزەخ بۆ ھەمو تانەو تەشەردەرىك لە خاوەن باوەرپان. وشەى (ھمزە) بەو كەسە دەلێن كە بە قسە تانەو تەشەر دەدات لە خەلكو (لمزە) بەو كەسانە دەلێن بە دەست و ئەبرۆو چا و تانەوتەشەر دەدەن، وە بەپېچەوانەشەوھ مانايان كرده، گرنگ ئەوھى كە بزانین اللہ ئەو ھەرەشە توندە دەكات لەو كەسانەى كە تانەو تەشەر لە خەلك دەدەن و ناشىرىنى دەكەن ئىتر بەھەر شىوھىك ئەو ئىشە بكەن، ئىنجا خوا رونتر ئەو مرۆفە ناپەسەندانە باسدەكات و دەفەرموى:

۲) ئەو كەسەھى كە مالى كۆكردوھتەوھو ھەر خەرىكى ژماردنىتەو بەو ھۆبەوھە لە پاشەپۆز بى ئاگايە،

۳) چونكە وا دەزانیت كە ئەو مالى خۆشەختى دەكات و بۆ ھەمىشە لە دنيادا دەھيلىتەوھە، بۆبە پەرودەردگارى داناو مېھربان ئەو جۆرە بى ئاگاو نەزانانە رادەوشىنیت و دەفەرموى:

۴) شتى وا نەكەن ، بەسەھتى نەزانى و نەفامى، بىر لە ئايندى خۇتان بكەنەوھە، چونكە سویند بىت فرەدەدرىنە ناو ھارپەردەوھە، جا پرسىار دەكات و دەفەرموى:

۵) خۆ تۆ نازانى ئەى (محمد) ﷺ ئەو ھارپەردە چىھە؟ ئىنجا خوا خۆى باسى ئەو شوینە پىر مەترسىە دەكات و دەفەرموى: ئەو ھارپەردە

۶) ئاگرىكى ھەلگىرپىنراوى خوايە.

۷) كە دەدات بەسەر دلەكاندا، ئەم ئاگرە ھەمو لەشى دەسوتىنیت و ھەروەك بەردى ئاش دەھارپت، كەچى لىردە تەنھا باسى دلئى كەرد و فەرموى بەسەر دلەكاندا دەدات، بۆ؟ چونكە دلەكان بون كەخاوەنەكانيان سەرگەرم كەرد بە كۆكردنەوھى مال و ەمباركردنى و نەدانى حەقى خواو خەلك و لوتى بەرزكردنەوھە دەستيانكرد بە تانەو تەشەردان لە باوەردارو كەمدەستان و ئىشيان گەياند بە دلئان و نارەحەتيان كەردن، بۆبە وا ئەمپۆ دەبیت قورسايى ئاگرەكە لەسەر دلەكان بىت و ئاشكرايشە ئىش و زانى دل لە ھەمو ئىش و زانەكانى تر سەخترو گرانترە، ئىنجا خوا دەفەرموى:

ئەوھندە بەرزو بەمانايە كە ئىمامى شافىعى دەلئیت: ئەگەر خەلكى بىريان لەم سورەتە بكردايەوھ بەسيان بو.

بەناوى اللہى زۆربەسۆز و بېنېھايەت مېھربان

۱) سویند بە كات كە تەواوى جموجولى مرۆف لەودايەو رپوداوەكان ھەروەكو ئىشەكانى مرۆف لە چاك و لە خراپ لە كاتدا رپودەدەن و لەسەر ئەو چاكەو خراپەى مرۆف، بەرزى و نزمى، بەھشت و دۆزەخ و ەردەگىریت. كات شتىكى بەنرخەو پرسىارى لەبارەيەوھ دەكریت، ئىنجا دەفەرموى:

۲) بەراستى مرۆف لە زياندايە مەبەست تەواوى مرۆفە واتە ھەمو مرۆفك لە زياندايە، بىچگە لەو كەسەى كە ئەم چوار وەسفەى تىدابىت وەك دەفەرموى:

۳) مەگەر ئەو كەسانەى كە باوەرپى تەواويان ھىنابىت واتە باوەرھىنان بناغەى موسلمانىتەوھە تا باوەر نەبىت ھىچ كەردارىك و وتارىك و نىتەتىكى چاك سودى نابىت بۆ پاشەپۆز، بۆبە پاش باوەر ئىنجا باسى سى وەسفەكانى تر دەكات و دەفەرموى: ئەوسا ئىشى چاكىان كەردبىت كە ئەمە ھەمو نىتە و وتارو كەردارىكى پەسەند دەگریتەوھە، لەبارەى وەسفى سېھەمەوھ دەفەرموى: وە ئامۆژگارى يەكتريان كەردبىت لەسەر حەق و راستى كە ئەمەش ھەموو كەردارىك و وتارىك و نىتەتىكى راست و دروست دەگریتەوھە، ئاشكرايە ئەوانەى كە باوەرپى راستيان ھىنابىت و ئىشى چاكىان كەردبىت و ئامۆژگارى يەكتريان كەردبىت لەسەر حەق و راستى، گرفتارى سەخت رپويان تىدەكات و پىويستيان بە دەرمانى ئەو سەختى و گرفتارىنە ھەيە كە ئەوئىش خۆگرىيە، بۆبە لە مەرجى چوارەھەمى رزگاربونی مرۆفدا دەفەرموى: جا ئامۆژگارى يەكتريان كەردبىت لەسەر خۆگرى لەسەر بەندايەتى و خۆگرى لە تاوانكردن و خۆگرى لەسەر گرفتارى و كارەساتەكانى ژيان.

ئىنجا بەراوردى قسەى درۆزن لەگەل قسەى خاودا بكەن و بزانی چەند دوورن لەيەكەوھە، دلئىباين ياسا دەستكردەكانى ئەمپۆى جىھان لە بەرانبەر ياساى خواوھ ھەروەكو قسەكەى (ئەبو موسەيلەمەى درۆزنە) لە بەرانبەر سورەتى (والعصر) دا بەبى جىاوازى، بەلام چى دەكەيت لەم رۆزگارەدا پىاويكى وەكو ەمرى كورى عاسمان تىدا نىە (لا حول ولا قوة إلا باللہ).

سورەتى ھومەزە ۱۰۴

سورەتى ھومەزە لە مەكەدا ھاتوھتە خواروھە، نۆ ئايەتە، سەدو چوارەمىن سورەتى قورئانەو وتراوھ بەگوپردى دابەزىن سى و

۸ به بیگومان نه و ناگره له سهر نه وان داخراوه واته ریگای دهرجونیان نیه و دهنگیان به هیچ جیگایهک ناگات به لکو له و هوش زیاتر،

۹ له ناو دیرهکی ئاسنین دا ته ته ر پیچ کران و دریزکران، به لئ دنیا په رستان وایان دهرانی دنیا هر هی نه وانه و ههرگیز نامرن و بیریان ته نها له خو ش و رابوردنی نه م ژیا نه دهرده و ه هیچ نرخیکیان بو باوه رداران و کم دسه لاتان دانه دنا تا له ناکامدا هه ناسه ی داخ و گهرمی خه فته و مهراقی نه وان دای له دلئ مال په رستانی سته مکارو وهکو پاروو له ناو کوله که ی ناگردا ته ته ر پیچ کران و به سزای تاوانی خو یان گه یه نران.

سورته فیل

۱۰۵

۵

سورته فیل له مه که دا هاتوته خواره وه، پینج نایه ته، سه دو پینجه مین سورته قورنانه، و تراوه به گویره ی دابه زین نۆزده هه مین سورته که پاش سورته (الکافرون) و پیش (الفلق) دابه زیوه.

بو رۆشتردنه وی مانای نه م سورته پیشه کی به شیوه یه کی مام ناوه ندی باسی نه و رو دواوه ده که یین، وهکو ئیبنوکه سیر بو مان باسه دکات و ده لئیت: له پیشه وه باسی (اصحاب الاخود) مان کرد، نه وه له زه مانی پاشایه ک له پاشاکانی حمیه ر به ناوی (زونه واس) که بت په رست بو، هه مو باروه ردارانی نه و داستانه ی پیشوی شه هید کرده که ده لئین: نزیکه ی بیست هه زار نه فهر بون، هه چیان دهرنه چوو بیجگه له که سیک که ناوی (دهوسی زوسه عله بان) بو که رۆیشت و په نای برده به ر فه یسه ر پاشای شام که مه سیحی بو دیاره، نه وانیش له سهر باوه ر بون به مه سیح نه و به لایانه یان به سه ر هات، نه ویش نامه یه کی نوی بو نه جاشی پاشای حه به شه چونکه نزیکبون له وه وه، دوو که سی به ناو (نه ریات و نه برهه) ی کوری سه باحی باوکی یه کسوم به سوپایه کی زۆروه نارد، نه وانیش چوونه یه مهن و داگیریان کرد و له ده ست پاشای حیمیه ریان سه نده وه، وه زونه واسیش له دهریادا خنکا، حه به شه یه مهنی بو یه کسه ر بو وه وه نه و دوو که سه سه ر په رشتیان ده کرد، تا نا کوکی که وته نیوانیانه وه و ناماده ی نه وه بون که به دوو سوپا له یه کتر بدن، یه کیکیان وتی: بو شه ر به سوپاکه بکه یین با دوو به دوو له یه کتر بدین هه ر کامان ماین نه وه بییت به پاشا، هه ر دوو هاتنه دهره وه له نیوانی دوو سوپاکه داو (نه ریات) هیرشی برده سهر نه بره وه و شم شیریکی دا به دم و لوت و ناوچاوانیدا و له تی کرد له و کاته دا (عه توده) که خزمه تکاری نه بره وه بو په لاماری (نه ریاتی) داو کوشتی و نه بره وه به برینداری گه رایه وه و تیماری برینه که ی کرد

چاکیویه وه بو به پاشای نه و سوپایه ی که له یه مهنی سه ربه حه به شه دابو، جا نه جاشی کاتیک به مهنی زانی زۆر تو ره بو له سه ر نه و نیشه ی که نه بره وه کردبوی و هه ره شه ی لی کرد و سویندی خوارد ده بییت پی بخه مه نه و ولاته و مووی ناوچاوانیشت برم، نه ویش هه ستا به دل دانه وه ی نه جاشی و خه یارمالیکردن و نمایه نده یه کی نارد بو لای به کومه ئیکی زۆر به خشش و دیاری بو ی له گه ل یه ک توره که له خاکی یه مهن و مو ی ناوچاوانی خویشی بری و ناردی له گه لیدا و له نوسراوه که یدا ده لئیت: با پاشا پی بخاته سهر نه م کیسه یه تا کو سوینده که ی نه که ویته و نه وه ش مو ی نیوچاوانمه که ناردومه بو لات، کاتیک که نه مه گه یشته پاشا، سهری سوپا و لئی رازی بو، جا داینا له سه ر جیگای خو ی، نه بره وه که سیکی نارد له لای نه جاشی و پی وت: به راستی من کلیسایه ک بو تو دروست ده که م له خاکی یه مهن دا که بینای وا پیش نه و نه کرابییت، ئینجا ده ستی کرد به دروست کردنی کلیسایه کی زۆر گه وره له (سه نعا) دا زۆر به رزو گه وره بو و دیواره کانی به نه خش و نیگار جوان کردبو که عه رب پینان ده وت (قوله یس) له به ر به رزیه که ی، چونکه هه ر که سیک ته ماشای به رزیه که ی بکر دایه کلاوی له سه ر ده که وت، نه بره وه ویستی حه ج له که عبه وه بگوازیته وه بو نه و ماله، عه ربه کانی عدنانی و فه حتانی پینان ناخو شبو و قوره شیش به مهن زۆر رفیان هه ستا، هه تا یه کی که له وان چو بو یه مهن و چو نه ناو نه و ماله وه و پیسای تیکرد و گه رایه وه، خزمه تکاره که ی نه وه ی بینی و به نه بره وه ی پاشایانی گه یانند و تیان: نه مه بییت و نه بییت کاری قوره شیش و به رق و توله ی ماله که ی خو یان وایان کرده، له به رنه وه نه بره وه سویندی خوارد که بجیت بو مه که و به ردی به سه ر به رده وه نه یه لئیت و ویرانی بکات، جا نه بره وه خو ی ناماده کرد، که سوپایه کی به هیزی وای پیکه وه نا که که س نه توانیت به رگری لی بکات، چهند فیلیکی گه وره ییش له گه ل خویدا برد به تایبه ت فیلیکیان که نه جاشی بو ی ناردبو به ناو (محمود) که زۆر گه وره و به هیزیو که ژماره ی نه و فیلان هه ندیک ده لئین هه شت بون، هه ندکی تر ده لئین دوازه بون، وه ژماره ی بیجگه له مانه ییش و تراوه (والله اعلم) نه مه ش بو نه وه بو که زنجیریان پیوه به ستن و بیخه نه هه ر چوار دیواره که ی که عبه وه ولییان خو رن و یه کجار ماله که بروخینن، کاتیک عه رب به مهن زانی نه مهن یان زۆر به لاره سه خت و گه وره بو به پیوستیان زانی که به رگری له و ماله پیروزه بکن، له به رنه وه پیاونیک له پیاهه گه وره کانی یه مهن که ناوی (زونه فهر) بو که خاوه ن قسه و دسه لات بو گه له که ی خو ی بانگ کرد و هه رکه سیکی تر له عه رب که به گوپی کرد و ناماده ی کرد بو جیهادو بو پاراستنی مالی خوا و شه رکردن له گه ل

ئەبرەھەدا، كۆمەلئىك ۋە لاميان دايەۋە ۋە شەپيان كەرد لەگەل ئەبرەھەدا ۋە شكاندى، لەبەر ئەو شتەى كە خوا دەويست لە رېزو گەورەبى كەعبە ۋە دواتر (**زۈنەفەر**) یش گىرا، ئىنجا لەگەل خۇيدا ھىناى ۋە بەرەو خاكى (**خەسەم**) ھاتو (**نوفەبىلى**) كورى (**حەبىبى خەسەمى**) لەناو گەلەكەى خۇيدا بەناو (**شمران ۋە ناھىسى**) بەرەنگارى ئەبرەھە بويەۋە، بىنيان ئەوانىشى شكاندو (**نوفەبىلىشى**) گرتو ۋەستى بىكوژىت لەپاشان عەفوى كەردو لەگەل خۇيدا ھىناى تا رېنمايى رېگايان بۇ بكات، كاتىك كە نزيكوبنەۋە لە خاكى (**تائىف**) چوونەدەرەۋە بۇ پېشوازى ۋە چاپلوسى تا مالەكەى خۇيان كە پىيان دەوت (**اللوات**) بپاريزىت، رېزىكى زۇريان لىگرتو پياۋىكىشىيان بەناۋى (**ابورىغال**) لەگەلدا نارد بۇ شارەزايى رېگا، كاتىك ئەبرەھە گەبىشتە (**مۇغەمەس**) كە نزيكى مەكە بو دابەزى ۋە شترو مەرو مالاتى ئەھلى مەكەى تالانكرد كە دوو سەد ۋە شتري عەبدولوتەلىبى تىدابو، ديارە ئەو تالانەبىش بە فەرمانى ئەبرەھە بو كە بە فەرماندەى گروھى پېش فەرەۋى كە ناۋى (**ئەسودى كورى مەفسود**) بو، وت بو. ئىنجا ئەبرەھە (**حوناتەى حمىەرى**) نارد بۇ مەكە ۋە داۋاى كەرد كە شەرىفترىن پياۋى قورەبىش بىتەلەى ۋە پىيان بلى كە پاشا نەھاتو شەرتان لەگەلدا بكات مەگەر رېگاي بگرن، جا حوناتە ھاتو خەلگىش عەبدولوتەلىب يان پى ناساند، ئەۋبىش قەسى ئەبرەھەى بەو گەياندو عەبدولوتەلىبىش وتى: سوپند بە اللہ ئىمەبىش نامانەۋىت شەرىكەين لەگەلداۋ تۋاناي ئەومان نىە، ئەمە مالى خۋايە ۋە قەدەغەكراۋە مالى خۋشەۋىستى خۋايە كە ئىبراھىمە، ئەگەر ئەو بەرگرى بكات لى ئەۋە مالى خۋبەتتى ۋە قەدەغەى كەردو ئەگەر ۋازىشى لى بەبىنىت ھەر خۋى خاۋنەبەتتى، بە اللہ قەسەم ئىمە تۋاناي پاراستنىمان نىە، حوناتە وتى: ۋەرە لەگەلەم بۇ لای، ئەۋبىش چو لەگەلدا كاتىك ئەبرەھە بىنى زۇر رېزى لىگرت، عەبدولوتەلىب پياۋىكى رېك ۋە پىك ۋە سەرو سىما جوان بو، ئەبرەھە لەسەر تەختەكەى خۋى ھاتە خوارەۋە لەسەر بەرەدا لەگەلدا دانىشت، جا بەو كەسەى كە زمانى ئەبرەھە ۋە عەبدولوتەلىبى دىزانى وت: بلى پىپى ھىچ داخۋازىەكى ھەبە؟ ئەۋبىش وتى: داخۋازىم گەراندەنەۋەى ئەو دوو سەد ۋە شتريە كە بردۋانە، ئەبرەھە بە كابراى وت: پىپى بلى پېشەكى زۇر نرخی بو لەلام، بەلام ئىستا لەبەرچاۋم كەوت كە داۋاى دوو سەد ۋە شتري دەكات، داۋاى ئەۋە ناكات كە ئىمە ۋاز لەو مالە بەبىن كە ئايىنى خۋى ۋە باۋاپىرىەتتى، عەبدولوتەلىب یش وتى: من خاۋنەى ئەو ۋە شترانەم ئەو مالەبىش خاۋنەى خۋى ھەبە ۋە بەم زوانە دەپپاريزىت، ئەبرەھە وتى: ناتۋان لى منى بپاريزىت، ئەۋبىش وتى: ئەۋە تۆۋ ئەۋو، جا ئەبرەھە كۆمەلئىك

خەلگى لەگەلداۋ، بەئىنياندا كە يەككە لە سى بەش لە سەرۋەت ۋە سامانى (**تىھامە**) بە ئەبرەھە بەدەن كە بگەرپتەۋە ۋە ۋاز بىنىت لە روۋخاندنى ئەو مالە پىرۋە، ئەۋبىش قىۋلى نەكرد لىيان ۋە شترەكانى عەبدولوتەلىبى دايەۋە جا عەبدولوتەلىبىش گەراپەۋە بۇ لای قورەبىش ۋە پىپى وتى: لە مەكە دەرچن ۋە بچنە سەر چىپكان نەۋەكو بەھۋى ئەو سوپاۋە دوچارى ئىش ۋە نازاربن، لەپاشان عەبدولوتەلىب چو حەلقەى كەعبەى گرتو چەند كەسكى تىرىشى لەگەلداۋ ۋە پارانەۋە لە خواۋ داۋاى كەرد كە خوا سەريان بخت بەسەر ئەبرەھە ۋە سوپاكەيدا، رۇبىشتن ۋە سەد ۋە شترىان گەردن بەند كەردە ملو لەلەى ئەو مالە پىرۋەدا بەجىيان ھىشت، بەلگو ئەو لەشكرە دەستدريژيان بۇ بگەن ۋە خوا تۆلەيان لى ۋەرگرىت، كاتىك كە رۇز بويەۋە، ئەبرەھە خۋى ئامادەكرد بۇ ئەۋەى بىتەناۋ مەكە ۋە فىلەكانىان بەرپى خست لەو كاتەدا (**نوفەبىلى كورى حەبىب**) ھاتە تەنىشت فىلەكە ۋە گوپى گرتو وتى: ئەى (محمود) بگەۋە لىرە يان بگەرپتەۋە لەكۆى ھاتۋىت بەراستى تۆ لە شارى اللہى كە قەدەغەكراۋە، پاشان گوپى بەرداۋ فىلەكە كەوت (**نوفەبىلى**) بەپەلە دەرچو ھەتا گەبىشتە سەر چىپاكە، دايان لە فىل كە ھەلبىستىت بەلام ھەلنەستا، ئىنجا بە تەۋشىۋى ۋە تەۋرژىن لە سەرياندا عەسايان لەدواۋە تى برى ھەلنەستا، بەلام رويان دەكردە ھەرلەيك ھەلدەستاۋەپەلە دەرۋى كە رويان دەكردە مەكە دەكەوت، ئىنجا خوا چەند پۇلئىك بالندەى لە دەرياۋە بەشىۋە پەرسىلكە ۋە رىشۋلە بۇ ناردن، كە ھەر بالندەيك سى دەنكە بەردى لە قورپى سورەۋەكراۋى پى بو بە دەنوكى ۋە ھەردوۋ لاقىەۋە بەشىۋەى نۇك ۋە نىسك لە ھەر كەسىان بەدایە ئەۋە يەكسەر دەكوزراۋ ھەمويان بەم بەلەپە توشبون ۋە نەيان دەزانى بەرەو كۆى برۋن ۋە ھەر ھەۋال پىرسى (**نوفەبىلى**) يان دەكرد كە رېگايان پىشان بدات، نوفەبىلىش لەسەر چىپاكەدا تەماشى دەكردن، كە اللہ چۈن تۆلە لەو تاۋانبارانە ۋەردەگرىت، فىلەكان ھەمو دەرچون ۋە ئەبرەھە خۋى بەرەكەوت، بەلام كتوپر نەمرد ھەر ساتىك نىنۇككە لە لەشى ھەلدەۋەرى تا گەبىشتە ۋلاتى (**خەسەم**) ۋە لەۋى مرد، جا نا لەم سالەدا پىغەمبەرى ئايزمان ﷺ لەدايكوبەۋە اللہ ئەمە بە نىعمەتتىكى گەۋرە دادەنىت بۇ قورەبىش ۋە داۋايان لىدەكات كە بەگوپى بگەن ۋە پەپىرەۋى پىغەمبەر ﷺ بىن ۋە ئەو رۋداۋە دەخاتە بەر چاۋيان ۋە دەفەرەۋى:

بەناۋى اللہى زۇر بەسۆزۋ بىنىھايەت مېھربان

ئايا نازانى خۋاى تۆ چى كەرد بە خاۋنە فىلەكان؟ واتە بىگومان تۆ ئەم ھەۋالەت زانىۋە، ئىنجا خۋاى بەناگاۋ دانا ۋە لامى

یهکهم- چونکه لهشکرکی سته مکاربو، خوا بهو شیوهیه تاروماری کردن.

دووهه م- بت په رستی تاوانیکی نیوان بهنده و خوایه، به لام دستدریزی و ستم تاوانیکی نیوان بهنده کانه، الله بؤ توله سهندنه وهی مافی خوی په له ناکات، به لام بؤ توله سهندنه وهی مافی خه لک به په له یه.

سینهه م- نه گهرچی مه که بت په رستانی تیدایه، به لام خو نه وان تنهنا مه به ستیان له ناوبردنی مالی خوابو، نه وه بو نه برهه به (عه بدولوته لیبی) وت: نیمه نه هاتوین شهر له گه ل نیوده ا بکه یین نه گهر ریگامان نه گرن بؤ رووخاندنی نه و ماله.

چارهه م- نه گهرچی خه لکی مه که بت په رستیون به لام الله ماله که ی خوی مه به سته و دهیوهیت بیپاریزیت، پاشان بیکات به جیگای هاتنی پیغه مبه ر کوتایی و بیکات به جیگای یه کیک له به نندایه تیه فهرزه کانی په پرده وانی ناینه که ی که حه جه و کونفرانسی سالانه ی موسلمانانه، وه هروه ا به لگه یه ک بیت له سه ر راستی و دروستی نه و پیغه مبه ره (الارهاص) نه وه ته خوا بهو شیوهیه نه و جیگایه دهپاریزیت تا که سیکی ناوای تیدا بکات به پیغه مبه ر، جا نه گهر نه و پیغه مبه ره نه بوایه خوا نیشی وای بؤچی ده کرد؟.

سورته قورهیش ۱۰۶ ۴

نهم سورته که به سورته قورهیش واته کورانی نه زری کورپی کینانه دناسریت، له مه که دا هاتوته خواره وه و چوار نایه ته، سه دو شهه مین سورته قورنانه که وتراوه به گوپردی دابه زین بیست و نوه مین سورته که پاش سورته (التین) و پیش سورته (القارعة) دابه زیوه.

به ناوی الله ی زوربه سوزو بینیه ایته میهره بان

۱) نه وه مان هینا به سه ر له شکری نه برهه که له سورته پیشودا باسکرا له بهر پاراستنی ناسایش و کؤکردنه وهی قورهیش یان له بهر نه و عاده ته ی قورهیش و له بهر یه کبون و په یدا بونی دؤستایه تی بؤیان، کام عاده ت؟

۲) نه و عاده ته یان که کاروانیان ده کرد له زستاندا بؤ یه مهن و له هاوین دا بؤ شام، جا به بونه ی نه و ماله وه ریزیان لیده گیراو که س دستدریزی نه ده کرده سه ریان و به شیوهیه کی باش ده زیان واته: تارپیزی که عبه پایه داربی و نه وان بتوانن له ورپزه که لک وهرگرن و بیترس هاتوچوی خو یان بکه ن و له که س نه ترسن و به وهویوه بژیوی خو یان په یدا بکه ن، جا خوا نه و نیعمه ته به نرخه ده خاته وه بهر چاویان و ده فرموی:

سُورَةُ قُرَيْشٍ ۱۰۶ ۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَيْلَفٍ قُرَيْشٍ ۱) إِلهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
۲) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۳) الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۴)

سُورَةُ الْمَاعُونِ ۱۰۷ ۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّنِّ ۱) فَذَلِكَ الَّذِي
يَدْعُ الْيَتِيمَ ۲) وَلَا يُحِضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۳)
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۴) الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
۵) الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ۶) وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۷)

سُورَةُ الْكَوثرِ ۱۰۸ ۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوثرَ ۱) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۲)
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۳)

پرسپاره که ی بؤ روشن ده کاته وه به شیوهی پرسپاریکی ترو ده فرموی:

۲) نایا فروفیلی نه وانمان له ناو نه بردو نه مانکرد به شتیکی ون بو؟ بهم شیوهیه که ده فرموی:

۳) جا الله بالنده کانی نارده سه ریان پؤل پؤل که هر یه که یان راسپیردراو بو بؤ له ناوبردنی سی که س .

۴) که تیربارانان کردن به به ردیک که له قورپی به ناگر سورؤکراو دروستکراو له نیوان نؤک و نیسکدا، بالنده کانیش به شیوهی په ره سیلکه و ریشو له بون هر به ردیکان له که سیک ددها کتوپر هه مو نه نده مانه کانی له شی دادرزاندو به ماوهیه کی زور کم نه و له شکره گه ورهیه کی که له پیشه وه له ناو داستانه که دا باسمانکرد تارومار کران و له ناو چون، نه وه ته ده فرموی:

۵) هر به دوا ی لیدانه کانیدا الله وه کو کای خوراوی لی کردن و نیسک و پروسکه کانیان نه وه نده ورد و وشکبونه وه که به شیوهی کای خوراو (تهرسی چاره وی و نیسترو که ر) نه گهر ده ستیان لیبدرایه ورد ورد دهبون، نا بهو شیوهیه الله نه و له شکره ی له ناو بردو ماله که ی خوی پاراستو سه روه تو سامانیکی زوری نه و له شکره که وته ده ستی قورهیش، له و ساله دا پیغه مبه رمان الله له دایکبوه، نه گهرچی قورهیش بت په رستیون و نه برهه و په پرده وانی مه سیجی بون به لام شکان له بهر نه و هویانه:

۳ دەى بەندايەتى پەروەردگارى ئەو مائە بىكەن،

۴ كە خورادنى داوۋە بەوان و لە بىرسىتى پىزگارى كردون و پىزى بەوان داوۋە لە مەترسى دەست درىژى خەلكى ھىمنى كردونەتەوۋە كەس تەمايان تىناكات.

كە بەراستى دوو نىعمەتى زۆر گەورەن پىويستە لەسەر قورەيش سوپاسى ئەو پەروەردگارە بىكەن و پەيرەۋى پىغەمبەرەكەى ﷺ بىكەن، مەگەر ئەوان چواردەورى خۇيان نەدەبىنى كە چىان پىدەكرا؟ وەك لە سورتهى عەنكبوت/ ۶۷. دا دەفەرموى: ﴿يَا نِئِوَان نَابِئِن كە كردومانە بەمائىكى بىترس لەحالىكدا كە خەلك لە چواردەورىان چۆن دە رفىئىرىن؟﴾ بەئى بەراستى نەھىشتى بىرسىتى و ترس دوو نىعمەتى گەورەن لە ژيانى مروفا، ھەرۋەكو پىغەمبەرمان ﷺ دەفەرموى: { مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ مُعَاتَى فِي جَسَدِهِ آمِنًا فِي سِرِّهِ عِنْدَهُ قُوْتُ يَوْمِهِ فَكَأَمَّا حَيْرَتٌ لَهُ الدُّنْيَا / الترمذى، حسنة الابان/

ھەر كام لەئىۋە رۆژى كردوۋە لەشى ساغبوو ترسى نەبو لەناو كەس و كارى خۇيداۋو، ۋە خورادنى ئەو رۆژەيشى ھەبو بەراستى ئەوۋە دىناى لەلا كۆبوۋەتەوۋە بە ھەمو پەل و پۇيەكەۋە، ۋە ئەم شارە ھىمن و ژيان خۇشەش وەلامدانەۋى پارانەۋى ئىبراھىم بو(على نبينا وعليه الصلاة والسلام).

ئەم ئايەتانە تىمان دەگەيەنن ئەركى سەرشانى مسولمانە شۆرشگىر و تىكۆشەرەكان بەگشتى و دەسەلاتى ئىسلامى بەتايبەت دابىن كردنى بارى ئابورى و راميارى خەلك و ھىمن كردنەۋى خەلك لەترسە، ئەوسا چاۋەرۋانى خوا پەرسىتى رىك و پەروان لەخەلك دەكرىت، جا بۇيە ناينى پىرۋزى ئىسلام كە ئاۋاتى خۇشەختى وئاسايشى خەلكەو رىگا بەدەستدرىژى كردنە سەر مافى خەلك و داگىر كردنى سەرۋەت و سامانىان نادات، وەبۇپارىزگارى لەمال و لەگيان تىزترىن و سەخت ترىن سزى لەبەرچاۋگرتوۋە، چونكە ئەگەر ئەو پارىزگارە نەبىت لەژيانى مروفا بىجگە لەشەرو شۆرو تالان و برۋ شتىكى تر وەبەرچاۋناكەۋىت، جائىسلام بۇپارىزگارى گيان و مال ياساى بەھىزوتىرو تەۋاۋى داناو، بەلكو پىيشى وايە كە تانەو دوو لايەنە دابىن نەكرىت خواپەرسىتى راست و پەروان ناكرىت.

سورته ماعون لە مەكەدا ھاتوۋتە خواروۋە، ھەوت ئايەتەو سەدو ھەفتەمىن سورتهى قورئانەو و تراۋە بەگوپىرەى دابەزىن ھەفدەھەمىن سورته كە پاش سورتهى (التكاثر) و پىش (الكافرون) دابەزىوۋە بە سورتهى (أَرْءَيْتَ) يان (الين) پىش ناو براۋە.

بەناۋى ﷻ ى زۆر بەسۆز و بىنپىھايەت مېھرەبان

۱ ئايا تۆ ناپىنى ئەو كەسەى كە باۋەرى بە رۆژى قىيامەت نىيە؟ واتە ئەگەر ناپىنى يان ناى ناسىت گۆى بگرە تا پىناسەكەيت بۇ بىكەم،

۲ ئەوسا ئەوۋە ئەو كەسەيە كە پال بە ھەتىۋە دەنىت و بە سووك تەماشى دەكات و مافى دەخوات و چاكەى لەگەندا ناكات.

۳ جا ئەو كەسەيشە كە با خۇيشى چاكە بكات لەگەل فەقىراندا بەلام بىجگە لە خۇى ھەئنانىت بۇ چاكەكردن لەگەل بىنەۋاياندا، ئەوۋە وەسفى بىباۋەرەن بو بە رۆژى قىيامەت وەكو لە سورتهى فەجر دا دەفەرموى: ﴿وانىە كەئەۋان دەئىن، بەلكو ئەۋان رىزى ھەتىۋە ناگرن، وەخەلكى ھەئنانىن لەسەر خواردن دان بە كەمدەستان﴾ ئىنجا دەفەرموى:

۴ ۋاى دۆزەخ بۇ نوپىزگەران؛

۵ ئەۋكەسانەى كە لەبارەى نوپىزەكانىانەۋە سستى دەكەن ج لەكاتى خۇيدا دۋاى بخەن و ج بە رىك و پىكى ئەنجامى نەدەن و ج بىرى ئى نەكەنەۋەو ھىمنى و گەردنكەچى بە لەش و سىماياندا ديارنەبىت، كاتىك نوپىز دەكەن كە ھەر كەس يەكىك لەو ۋەسفانەى تىدابىت بەر ھەرپەشەى ئەم ئايەتە پىرۋزە دەكەۋىت جا (پەنا بە ﷻ) ئەگەر كەسەيك ھەر سىانى تىدابىت بەلگەى مونافىقى كردارى بە تەۋاۋى تىدايە ئەۋتە پىغەمبەرمان ﷺ باسى ئەو جۆرە نوپىزە دەكات و دەفەرموى: { تَلِكْ صَلَاةُ الْمُتَافِقِ يَجْلِسُ يَرْقُبُ الشَّمْسَ حَتَّى إِذَا كَانَتْ بَيْنَ قَرْيَتَيْ الشَّيْطَانِ قَامَ فَتَقَرَّهَا أَرْبَعًا لَا يَذْكُرُ اللَّهَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا / متفق عليه) ئەۋە نوپىزى مونافقە، دادەنىشىت و چاۋەرۋانى رۆژە ھەتا ۋاى لىدبىت دەكەۋىتە ناو دوو شاخەى شەيتانەۋە (نەزىكى رۆژئاۋابون) كەھەلدەستىت ئەوساچوار دەنوك لە زەۋى دەدات، يادى خۋاى تىدا ناكات مەگەر كەمەيك { ھەم نوپىزى دواخستوۋە ھەم بەباشىش ئەنجامى نەداۋەو ھىچ گەردنكەچىەكى پىۋە ديارنەبۋە، ئاشكرايە ئەم كردنەيش لەبەر خەلكە ئەگىنا نەيدەكرد، وەكو لە وەسفى دوۋەھەمى ئەو نوپىزەخوئىنەدا دەفەرموى:

۶ ئەو كەسانەن كە رىايى دەكەن تا خەلك چاۋى بىكەۋىت پىيان و نەئىن نوپىزەكەرن، لەم سورتهدا باسى بىباۋەر كرا بە رۆژى دۋاى و لەناۋ باسەكەدا باسى نوپىزەخوئىنانى ناتەۋا و شىۋە مونافىقى كردو ئىنجا گەراپەۋە سەر وەسفىكى ترى بىباۋەرەن بە رۆژى دۋاى و دەفەرموى:

٧

جا بهرگریش دهکهن له شتی پیوستی خه لک جا نهو شته پیوستیهکی دیاری بیټ وهکو زهکات یان ههر پیوستیهکی تر که له لای نهوان دهست بکهویت و کهسانی تر نه یانبیټ و داویان ئی بکهن و پیمان نه دهن وهکو ساج و هیلهک و تهوشی ههتا دهرزی، عهبدو لاهی کوری مهسعود ده لیت: { كُنَّا نَعُدُّ الْمَاعُونَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَوْرَ الدَّلْوِ وَالْقَدْرِ / ابوداود، حسنه الألبانی / ئیمه لهسه ردهمی پیغه مبهری خوادا ﷺ به نه مانهت دانی سه تلی ناوهه لکیشان و دیزه مان به ماعون دادنا }

به لئی نا بهم شیوهیه ئایینی ئیسلام داوا له خاوهن باوه ران دهکات که هه میسه خه ریکی چاک کردنه وهی نیوانی خوینان بن له گه ل یه کتردا به نه نجامدانی ئیشی چاک و دوور که و تنه وه له شتی خراب، نهو شتانهی که بین به وهی دهنگ له یه کتر وهر گرتن و به شبه شیان و هه ولی به تینکردنی په یوهندی نیوان خوینان و خویان بدن که نو یژ گه وره ترین ریگای نهو په یوهندی به نرخیه، داوامان لیده کات که که مته رخه می تیدانه که یین.

لهم سورته وه یاسایهکی فیهیمان دهست ده که ویت نهویش نهو به نایهت بی زانیی پی شوو پاشه کهی مانا ناکریت چونکه ﴿فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ﴾ نایه تیکی سه ربه خو یه، جا نه گهر ته ماشای پاش خو ی نه که هیت مانکردنی پر مه ترسیه واته: وای بو نو یژ خوینان. هه روه کو نایه تی هه شتا وهه شتی سورتهی تاها ده فهره موئ: ﴿له شی گو ی ره که یه کی بو دروستکردن که قوره ی هه بو جا وتیان: نه مه خوی ئی وه و خوی موسایه جا موسا له بییری چوه﴾.

سورتهی که وسهر ١٠٨

سورتهی که وسهر له مه دینه داو هه ندیک ده لئین له مه که دا هاتوته خواره وه، وهک سورتهی مه سده سورتهی عهصر سی نایه ته، به لام وشه و پیته کانی له وان که مته ره.

ده لئین نه م سورته له باره ی عاسی کوری وائیه وه هاتوه که ههر کاتیک باسی پیغه مبه ر ﷺ بکرایه له لای دهیوت باسی مه کهن وه جاج کو ی ره ههر مرد ئیتر ناوی نامینیت، له فهرموده یه کدا که مسلم هیناویه تی، نه نهس ده لیت له کاتیکدا که پیغه مبه ری خوا ﷺ له ناو ئی مه دا بو له مزگه وندا که میک بی هوشی گرتی له پاشان سه ری به رز کرده وه و زهرده خه نه یه کی کرد، وتمان: ج شتیک پیی که ناندی نه ی پیغه مبه ری خوا ﷺ؟ فهره موئ: هه ر ئیستا سورته یکی قورئانم بو هات، جا دهستی کرد به خویندنه وهی له ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْعَمْنَا عَلَيْكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرِ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

ئینجا فهره موئ: (دهزانن که وسهر چیه؟ وتمان خواو پیغه مبه رده کهی ﷺ زانترن، فهره موئ: جوگه یه که په روه رده گارم به لئینی پیداوم که خیریکی زوری پیوه یه، نه وه هه زویکه ئومه ته که م له رژی قیامه تدا ئاوی لیده خواته وه و کاسه کانی به ژماره ی نه ستیره کانه، هه ندی خه لکیشی ئی فهدغه ده کریت، جا من ده لئیم: په روه رده گارم نه وه ئومه تی منه، خوایش ده فهره موئ: به راستی تو نازانیت نه وه چی داهینا له پاش تو { چه ندین فهره موده ی تر له م باره وه هه یه و زوریه ی قورئان خوینان نه مه ده کهن به به لگه له سه ر نه وهی نه و سورته له مه دینه دا هاتوته خواره وه، چونکه نه نه سی کوری مالیک که چو نیه تی دابه زینی سورته ی که وسهری باسکرد له سه رته ی هیجره تدا ئیمانی هینا وه، وه زوریک له زانایان ده لئین: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ له م سورته دا به شیکه و له گه ل سورته که دا هاتوته خواره وه.

به ناوی الله ی زوریه سو زو و بینیه ایته میهره بان

١ به راستی ئی مه شتی زورمان به تو داوه، له پیغه مبه رایه تی و قورئانه وه بگره هه تا به رز کرده وهی ناوت و تکاو شه فاعه تی گه روت له رژی قیامه تداو هه زوی که وسهر ئاشکرایه هه مو نیعه ته یکی ﷺ سوپاسی ده ویت و گه وره ترین سوپاسی خوایش نو یژه بو یه له پاش نه وهی که فهره موئ خیری زورمان پیداویت ده فهره موئ:

٢ دهی تو ییش نو یژ بکه بو په روه رده گاری خو ت و قوربانی بکه به گیان و به مال بو رازی کردنی په روه رده گارت.

جا هه روه ک چو ن نو یژ عیبادته و پیوسته ته نها بو الله بکریت هه روه ها قوربانی کردنی وایه بو یه پیغه مبه رمان ﷺ ده فهره موئ: ﴿لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ / مسلم وغیره / به رنه فرینی خوا که وهی نه وه که سه ی که بو جگه له الله قوربانی ده کات﴾.

٣ به بیگومان نه و که سه ی که رقی له تو یه و تو به دوابرا وه و ده جاج کو ی ره ده زانیت که عاسی کوری وائیل و ها و وینه کانی بو خوی دوابرا وه و نا ئومید و پاشه رۆژ خرابه، تو نه و هه مو خیره گه ورانه ت بو هه یه و نه ویش مه گهر ههر به نه فرین یادی بکریت وه کو نه بوجه ل و ها و وینه کانی.

به لئی به راستی به رزی و نزمی ههر به ده ست خویه و ههر نه و ده توانیت نه و جو ره به لئینه بدات و جی به جیی بکات، مندالیکی به هه تیوی ژیا و نه خویندنه وار پاش رژیشتنی جل سال ته مه ن به وشیه وه نه و زانیاریه گه وره و گرنگه ی پیبده دات و به ماوه ی بیست و سی سال نه و ناووشو زه ت و پله و پایه ی پیبده دات که هیچکام له نه وهی ئاده م پیی ناگات، ﴿يَا رَبِّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي

جَلَالِ وَجْهِكَ وَعَظِيمِ سُلْطَانِكَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِ وَلَدِ أَدَمَ
مُحَمَّدٍ عَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ وَاتَّبَاعِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

سورتهی کافرون ۱۰۹

سورتهی کافرون سه دو نؤیه مین سورتهی قورئانه، له مه که دا
هاتووته خواره وه و شهش نایه ته. و تراوه به گویره دی دابه زین
هه زده هه مین سورته که پاش سورتهی (الماعون) و پیس (الفیل)
دابه زیوه.

له سه حیجی موسلیمدا هاتوه له جابره وه که پیغه مبهری خوا ﷺ
ئه م سورته و سورتهی ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ له دوو پرکاتی
ته و افدا خویندوه، ههروه ها نه بوهورهیره ش ده لیت: که
پیغه مبهری خوا ﷺ که ئه م دوو سورته ی له سوننه تی پیس
نویژی به یانیدا خویندوه.

ههروه ها سوننه ته کاتیک که جوویته سه ر حیجای خه وتن ئه م
سورته بخوینی، پیغه مبهری ﷺ به به کیک له یارانی فه رمو: { أَفَرَأَى
يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثُمَّ مَّمَّ عَلَى خَائِمَتِهَا فَإِنَّهَا بَرَاءَةٌ مِنَ الشَّرِكِ/ ابوداود، صححه
الالبانی/ سورتهی "قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ" بخوینه پاشان بخه وه که
به راستی ئه و سورته بیزاری دهر برین و زرگار بونه له شیرک و
هاوئدانان بوخوا }

پاش ئه وه ی له قسه و بهر بهر هه کانی دا شکستیان خوارد، هاتن به
شیوه ی ناشته وایی له گه ل پیغه مبهری ﷺ دا دوان جا له کاتیکدا که
پیغه مبهری ته وافی که عبه ی ده کرد هه ندیک له گه وره کانی قوره یس
وهک ئه سوهدی کورپی موته لیب و وه لیدی کورپی موغهیره هاتنه
لای پیغه مبهری ﷺ و وتیان: { يَا مُحَمَّدُ هَلُمَّ فَلْنَعْبُدْ مَا تَعْبُدُ وَتَعْبُدْ مَا
نَعْبُدُ فَتَشْرِكْ لَحْنٌ وَأَنْتَ فِي الْأَمْرِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِمْ : ﴿قُلْ يَتَّبِعْهَا
الْكَافِرُونَ... إِلَى آخِرِهَا﴾ / صحیح السیره/ ئه ی محمد و هره با ئیمه
ئه وه ی که تو ده ی په رسته بی په رسته یس و تویس ئه وه ی که ئیمه
ده پی ره سته یس بی په رسته، جا ئیمه و تو هاویه ش ده بین له م
بهرنامه دا یان وتیان: تو سائیک به ندایه تی خواکانی ئیمه بکه
ئیمه یس سائیک به ندایه تی خوا ی توده که یس، جا اللّٰه سورته ی
کافیرونی ره وانه کرد و به ته وای نائومی دی کردن له جووره
ریکه وتنانه }.

به ناوی اللّٰه ی زور به سوژو بینیه یه ت میهره بان

﴿۱﴾ بلئ: ئه ی بیبا و ه پان.

سُورَةُ الْكَافِرُونَ ۱۰۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَتَّبِعْهَا الْكَافِرُونَ ﴿۱﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿۲﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿۳﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ﴿۴﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿۵﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿۶﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ ۱۱۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿۱﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿۲﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَأَسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿۳﴾

سُورَةُ الْمُنَادَاتِ ۱۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿۱﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ﴿۲﴾ سَيَصِلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿۳﴾ وَامْرَأَتُهُ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿۴﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿۵﴾

﴿۲﴾ هه رگیز نایه رستم ئه وه ی که ئیوه ده پی ره سته، ده لیت
پاش ئه وه ی له قسه و بهر بهر هه کانی دا شکستیان خوارد، هاتن به م
شیوه ی ناشته وایی له گه ل پیغه مبهری ﷺ دا بکه ن و وتیان: تو
سائیک به ندایه تی خواکانی ئیمه (بته کان) بکه ئیمه یس سائیک
به ندایه تی خوا ی توده که یس، جا خوا ئه م سورته ی ناردو فه رمانی
دا به سه ر پیغه مبهردا ﷺ که به ته وای دنیایان بکات که ئه و
بیزاره له خواکانی ئه وان و هه رگیز شتی وا ناکات وه به وانیش
بلئ:

﴿۳﴾ جا ئیوه یس به ندایه تی راسته قینه ناکه ن بو ئه و زاته ی که
من ده پی ره سته که خوا ی تا ک و ته نیایه، تا واز نه هین له و بتانه
به ته وای.

﴿۴﴾ سا منیش هه رگیز به ندایه تی ناکه م بو ئه و بتانه که ئیوه
په رسته تانه نه ئیستا و نه له ناینده دا، به ندایه تی من
به ندایه تی هکی پاک و خاوینه بو په روه ردگارم و وه کو ئیوه ناکه م و
که س ناکه م به هاویه شی.

﴿۵﴾ خو ئیوه یس به ندایه تی ناکه ن به ریک و پیکی به و شیوه یه ی
که من به ندایه تی ده که م به لگو ئیشه کانتان له سه ر بناغه یه کی
پوچ و گومانی نار ه وایه، وهک له سورته ی نه جم/ ۲۳ دا
ده فه رموی: ﴿ئه وانه ته نها چه ند ناویکن که خوتان و باو
با پیرانتان ناوتان بو داناون، هیچ به لگه یه کی به هیز نه هاتوه

يَا لِكَيْبٍ كَلْبَةٍ / وه ئيوه بهم قورئانه بهتهواوى باوهر دههين
بهبن كه مو زور... {

وه له وانه نه بون كه له باسياندا دهفه رموى: ﴿الَّذِينَ جَعَلُوا
الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿١١﴾ قَوْلِكَ لَسَعَلَتْهُمْ أَجْمِينَ ﴿١٢﴾﴾ حجر.
ئه وكه سانهى كه قورئانيان بهش بهش كردو باوهر پيان به هه نديك
هه بو وهه نديكى تریشان وازلئ هينا بو جا سوئند
به په روهردگار له هه مويان پرسيار دهكهين {

سورتهى نهسر ١١٠

سورتهى نهسر لهو سورته تانهيه كه له كوئايى ته مهنى
پيغه مبهروه ﷺ له مهدينه دا هاتووته خواره وه، سئ ئايه ته،
وتراوه دوا سورته كه بهته واوى دابه زيوده وهه نديكيش وتويانه
سورتهى ته وبه ئاخري سورته. بهلام گوماني تيدا نيه كه ئەم
سورته نيشانهى كوئايى ته مهنى پيغه مبهرى نازيزمانه ﷺ، جا
بوئه به سورتهى (التوديع) يش واته سورتهى خواحافيزى و مال
ئاواى ناو براوه.

به ناوى اللهى زور به سوؤو بينيه اهيهت ميهره بان

١ هه كاتيك يارمهتى خوا هات و سهركه وتنو پيروئيت
به دهستهينا، هه كاتيك ئه و دوو شتهت دهستهوت.

٢ جا بينيت كه خهلك پؤل پؤل دينه ناو بهرنامه و ئاييني
خواوه.

٣ دهى تويش چاكتر خواى خوئت به پاك و خاوين رابگره و
سوپاسى بكه بو ئه و هه مو نيعمه تانهى كه پيى داويت و داواى
ليخوشبوونى لئ بكه، به راستى ئه وزاته زور ته وبه وهرده گريت،
به ئئ ئه وانهى كه ماوه بهك له پيش هاتنى ئەم سورته دژمنى
سه رسه ختى پيغه مبهر ﷺ بون بهلام خوا يارمه تيهكى واى بهم
پيغه مبهردا ﷺ كه سهركه وت به سهر سه خترين دژمنيدا و ئه و
ولاتهى كه ئه وى ليدرگرا به سهركه وتويى گهرايه وه سهرى و ئه و
كس و كارهى كه زياتر له بيست وسئ سائبو شهريان له گه ئدا دهكرد
بوون به سهريازو گيان فيداى ريبازه كهى، خهلكى تریش له
گوشه و كه نارى دورگهى عه ربهى تيره تيره و دئ به دئ دههاتنه
خزمهتى و موسلمان ده بون، وه ئه وى پيويست بو له ياسا بو
خهلك تا رؤزى دوايى هه موى پيگه يشت و ئه ويش هه موى به
خهلكى راگه ياندو سه دان و هه زاران پياوى واى پيگه ياند كه تا

له لايهن خوداوه تانه وان دهستى پئ بگرن، به لكو ئه وان هه ر
په يره وى له گومان ده كه ن و ئه وى كه نه فس ئاره زوى دهكات و به
حه قيه قهت ئه وان له لايهن په روه ردگار يانه وه رينماييان بو هاتبوو
له سه ر زمانى پيغه مبهرى خودا ﷺ به لام پشتگوئيان خست.

٦ بيروباوهرو ئايين و ريبازى خوئان هه ر بو خوئان و
بيروباوهرو ئايين و ريبازى منيش بو خوئ، واته من ته نها
كه ياندنى ئايينم له سه ره ئيتر ئيوه كه هه لئ نه بئيرن كه يفى
خوئانه و زورتان لئ ناكه م وله ريبازى خوئميش شتيك كه م
ناكه م وه بو ئه وى كه ئيوه رازى ببن، هه نديك ده لئ ن ئەم
ئايه ته حوكمه كهى به ئايهتى شمشير هه لوه شينراوته وه، به لام
ئه گه ر به و شيويه كه ئيمه مانامان كرد راستيمان پيكا بيت
هه روه كو خوئيه تى و هه لئه وه شاهوته وه.

ئەم سورته كورته هه لويستى باوهر دار ده خاته پيش چاومان له
به رامبه ر داخوازى بيباوه ران له باوهر داران بو ده ست كيشانه وه له
هه نديك له بيروبو چونه كه يان بو ئه وى كه بتوانن له گه ل يه كدا
بگونجئن، بيباوه ران كاتيك له هه مو هه وئه كانيان بو له ناو بردنى
ئيسلام ناوميد ده ين هه ول دهن به م شيويه باوهر دار توشى
فيتنه بكه ن جا داواى ليده كه ن واز له هه نديك
له بيروبو چونه كانى به ينيت تا بتوانين پيكه وه بگونجئن، وهك
له نايه تى چل ونؤ له سورته مائيه ده فه رموى: ﴿وَاحْذَرَهُمْ أُنْ
يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أُنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ : له وان وريابه كه توشى
فينهت بكه ن و گومرپات بكه ن له هه نديك له وانهى كه الله بؤتؤى
ره وانه كردوه

جا له م سورته شدا پيشانمان ده دات كه پيويسته باوهر دار به
هه لويستى رون و ئاشكرا ئەم داخوازى بيباوه رانه رهد بكا ته وه و
ريگاي خؤى به ته واوى له وان جيا بكا ته وه و بزائيت كه ئيرا
شوينى شيرن زمانى و رازيكردن نيه وهك ئه وى دهاو بكرت
له باوهر دار كه باس له ده سه لاتدارى ئيسلامى نهكات ئه وسا
ده توانيت به گوئرهى ئه و ياسايه كه ده ستردى به شه ره
له ده سه لاتدارى و ياسادا له گه ل بيباوه راندا هاوبه شى بكات. دياره
ئه وكه سهى كه له به رامبه ر ئەم داخوازيه وه هه لويسته كهى ئه وه
بيت كه له م سورته داها توه زور توشى رق و قيني بيباوه ران
ده بيت وهك چؤن توشى پيغه مبهرو ياره كانى هات، چونكه ئه وانه
كه سانيك بون كه په روه ردگار له وه سفيان ده فه رموى: ﴿وَتَوْمُنُونَ

بیت، ئەم پیاو دەلێن بەشوین پیغەمبەردا ﷺ دەرپۆشت و لەبشتیەو دەووستا تا قەسە بۆ خەلک دەکرد، ئینجا دەیوت: درۆ دەکات و باوەرپی پێ مەکەن ئەو بەرازای خۆمە من باشی دەناسم، تەنانەت دوو کچی پیغەمبەر ﷺ کە روغیە و ئوم کەلسوم بون لەپێشدا هیئابونی بۆ دوو کورپی خۆی، لە پاش ئەمە هەردووکی پێ تەلاقدان تا زیاتر نازار بە دلی پیغەمبەر ﷺ بگەیهنیت، وە خیزانەکەیشی ناوی (ئومو جەمیل)بو لە قەسە ناشیرین و تانەو تەشەردان لە پیغەمبەر ﷺ کۆتایی نەدەکرد، تەنانەت دارودرکی دەهینا و لەرێگای پیغەمبەردا ﷺ دایدەنا تا نازاری پێبگات، بەلام پیغەمبەری دلسۆز و رەوشت بەرز لەبەر پۆزی مامیەتی لە هەمو قەسەکانی خۆی کەر دەکرد و وەلامی نەدەداپەو، تا خوای خواوەن دەسەلات و بەشکو ئەرکی وەلامدانەوێ ئەبۆلەهەبی خستەسەر خۆی و فەرموی:

بەناوی اللّٰه ی زۆر بەسۆز و بێنیهایەت میهرەبان

① لەناوچوو رەنجەرپۆ بیّت هەردوو دەستی ئەبۆلەهەب و رسوا بیّت، وە بیگومان کە لەناوچوو رەنجەرپۆش بو، بەلێ ئەبۆلەهەب و ئیستا لەناو خەلکدا هەلس وکەوت دەکات، بەلام اللّٰه فەرموی: لەناوچوو.

② مال و مندال و ئەوێ کە بەدەستی هیئابو هیچ سوودیکی بەو نەدا و فریای نەکەوت.

③ بەلکو بەم زوانە دەخریته ناو ناگریکی خاوەن بلیسەو، چونکە رقیقینی ئەو رۆژ لە دواي رۆژ زیاتر دەبو و بلیسەوی دەسەندو نەدەکوژیەو وە تا مرد جابە شیوەی کردارەکە، بەلام زۆر گەورە و گرانتر ئەو ناگرەیش کە ئەوێ تێ دەخریّت بە گرو بلیسەویە و هەرگیز ناکوژیتهو،

④ وە ژنەکەیشی کە ناوی ئەروای کچی حەربی کورپی ئومەییە و خوشکی ئەبوسوفیانە کە بە ئومو جەمیل ناسراو، هەلگری کۆلەدارە بۆ زیاتر خوشکردنی ناگری میردەکە، واتە هەر وەک چۆن لە دنیا دا یارمەتی میردەکە دەدا لەسەر کوفرو دزایەتی ئیسلام و پیغەمبەر ﷺ هەروا لە رۆژی دوايش لەناو دۆزەخدا سەرەرای سزای خۆی کۆلەداری پێدەهیتریت بۆ زیاتر بلیسەدار کردنی ناگری میردەکە و ئەمەش سەخت نیە لەلای ئەو زاتە کە لەناو ناگری دۆزەخدا درەختی شینکردو، وەیان وتراو مەبەست لە ﴿حَمَلَةَ الْحَطَبِ﴾ واتە هەلگری کۆلەدار ئەو کەسەییە کە بۆ ئازاوەنەو لەناوخەلکدا قەسە ئەملاولا پێدەکات کە لێردا خیزانەکە ئەبۆلەهەب بەو وەسف دەکات یان مەبەست ئەوێ کە ژنەکە چۆن لە دنیا دا هەلگری دارو درک

ئیستایش نە لەبارەي رەوانبیزی و نە لەبارەي لیھاتوویی و نەترسی و نە لەبارەي سەربازییەو وینەیان نەبوو، هەریەکەیان قورئانیکی زیندوو بوون لەناو خەلکدا، جا بە هاتنی ئەم سورته وەکو لە پیشەو و تمان پیغەمبەری نازیزمان ﷺ هەوالی مردنی پیدرا، چونکە ئیشی تەواو بوو لە دنیا داو پێویستە بۆ حەوانەو بەرەو بارەگای بەرزو بەنرخ بۆ لای پەرورەدگاری بگەریتەو، جا دەوایکرد لێی کە تەسبیحات و ئیستغفاری زۆرتربکات و کۆتایی ژبانی بەمە تەوابکات. بەلێ تەمەنی پیغەمبەردا ﷺ نیعمەتیکی گەورەبو بۆ خۆیشی و بۆ ئومەتەکە و کۆتایی هەمو نیعمەتیکی مافی سوپاسکردنی هەییە و پێویستە داوی لیبورنیش بکریّت لەسەر هەر کەم وکۆریەک کە کرابیّت، ئەگەرچی اللّٰه لە تاوانەکانی پیغەمبەردا ﷺ بە تەواوی جاوێشی کردو، بەلام پیغەمبەری نازیزمان ﷺ لەخۆی بایی نەبوو بەلکو زیاتر خۆی شکاندو تەو بۆ اللّٰه و کاتیک کە دەلێن بۆ ئەوئەندە خۆت ماندوو دەکەیت خۆ اللّٰه لە هەمو تاوانەکانت جاوێشی کردو دەفەرموی: { أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؟ } / ئایا نابیّت منیش بەندەییەکی سوپاسگوزار بەم؟

تەنانەت پاش ئەم سورته زۆرجار لە رکووع و سوچدەدا دەیفەرمو: { سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي / مسلم و غیرا پاک و بێ عیبی بۆتۆ ئەی خویە، ئەی پەرورەدگارمان وە لەگەل ئەوئەندە سوپاس بۆتۆ، ئەی خویە لێم خۆشبیە }.

سورته مەسەد ۱۱۱

سورته مەسەد لە مەکەدا هاتو تە خوارو و پینج ئایەتە.

ئیبنو عەباس دەلێت پیغەمبەر ﷺ چو سەر چبای ئەبوقەبەیس و بانگی کردە قورەیش: ئەی خەلکینە، ئەوانیش هاتن و لێی کۆبونەو، ئینجا پێی فەرمون: { أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَخْبَرْتُمْ أَنَّ خَبَلًا بِالْوَادِي تَرِيدُ أَنْ تُغَيِّرَ عَلَيْكُمْ أَكُنْتُمْ مُصَدِّقِي قَالُوا نَعَمْ مَا جَرَّبْنَا عَلَيْكَ إِلَّا صِدْقًا قَالَ فَإِنِّي نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ / متفق عليه /

پێم بلین: ئەگەر من پێتان بلیم کە ئەسب سوارانیک لەوشیو و دەیانەوئ لەپیدا بەسەرتاندا بدن، ئایا باوەرم پێدەکەن؟ ئەوانیش وتیان: بەلێ، ئیمە جگە لە راستی شتیکی ترمان لە تۆ نەدیو، ئەویش فەرموی: دەی بیگومان من ترسینەرم بۆتان لەپیش هاتنی سزایەکی بەهیز؟

ئینجا ئەبۆلەهەب کە مامی بو لەناو ئەو خەلکەدا هەلسا و وتی: ئایا تۆ بۆ ئەمە ئیمەت کۆکردو، دەک لەناوچیت و رەنجەرپۆ

باوهر پیکراویت، کاتیک گه رایه وه نه بوبه کر وتی: نایا نه بیینیت؟
 فهرموی نه خیر، فریشته یه ک دایده پویشیم هه تا گه رایه وه (صحیح
 السیره).

ئهم سورته کاتیک دابه زی که پیغه مبهرو یاران له دژوارترین
 حالدا بون به لام دهر برنی حه قو حه قیقه ت پیویسته جا بویه
 پیغه مبهران و شوینکه وتوانیان له ههر سرده میکدا به راشکاو
 بیزاروی رغو قینی خوین له شیرک و نه هله که ی دهر خستوه و
 بهرونی بانگه وازیان بو ته وحیدو یه کخوا په رستی کردوه و پیش
 نه وهی که بته مردوه کان له ناو بهرن و بیان شکینن بته
 زیندوه کان بیان شکاندوه و به یه کیاندا داو، ههروه ها ئهم سورته
 نه وه مان بو دهرده خات که خزما یه تی نابیت به هوی خو شیه ختی
 یان به دبه ختی به لگو هه رکه سیک له بارمته ی کرداری خو یدایه،
 نه گهر چاکی کرد پاداشتی چا که با هه مو که سی خراپ بن و
 نه گهر خراپی کرد پاداشتی خراپه با هه مو که سیخی پیایو چاک
 بن، نه بوله هه ب مامی پیغه مبهرمانه ﴿﴾ نه و سزا سه خته ی
 هه یه و هه مزه مامیه تی گه وره ی هه موشه هیدانه و زنی فیرعه ون
 به هشت جیگایه تی و هاوسه رانی نوح و لوت دؤزه خ جیگایانه،
 عه کره می کوری نه بوجهل بو به هه هشت دهر وات و کوری نوح له
 دؤزه خدایه.

به ئی هه مومان له دنیا دا به نده ی خواین به بی جیاوازی، به لام له
 پاداشت و سزادا به هه زاران جیاوازی ﴿﴾ نه وسا هه رکه س به
 نه ندازه ی زهره یه ک چا که بکات له دنیا دا له وی ده بیینیته وه و
 پاداشتی و مرده گریته وه نه گهر به شتی تر به تالی نه کرد بیته وه،
 وه هه رکه سیکیش به نه ندازه ی زهره یه ک خراپه ی کرد بیته
 ده بیینیته وه و سزای و مرده گریت نه گهر چاوپوشی ئی نه کرابیت ﴿﴾
 الزلزله: ۸۷. به راستی ئهم سورته یه کیکه له و به لگه گه ورانه ی
 که راستی و دروستی ئهم قورئانه ده سه لینیت چونکه خو کاتی
 هاتنی ئهم سورته نه وژن پیاو مابون بو نه یان توانی نه گهر
 به شیوه ی منافقیش بویه به روا لته موسلمان ببونایه و بیان وتایه
 ئهی محمد خو ئه وه ئیمه باوهر مان هی ناو قسه ی خوا که ت که وت
 به دروه، جا ئهی مرؤف بیربکه ره وه له دانای و زانای په روه درگارت.

۴

سورته ئیخلاص

۱۱۲

سورته ئیخلاص که به سورته ی (ته و حید) یش ناوبراوه، له
 مه که دا هاتوته خواره وه و چوار نایه ته. ئوبه ی کوری که عب
 ده لیت: بت په رستانی مه که وتیان: ئهی (محمد) باسی
 په روه درگاری خو تمان بو بکه، الله ئهم سورته ی نارده خواره وه.
 له گه وره یی و ریژی ئهم سورته دا چه ندین فهرموده له
 پیغه مبهروه ﴿﴾ هاتوه، له وانه ئه و فهرموده یه که نه نس باسی
 ده کات و ده لیت: پیایوکی یارمه تیدر ئیمامه تی بو ده کردن له

۴

سُورَةُ الْاِنشَارِ

۱۱۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۱) اللّٰهُ الصَّمَدُ ۲) لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
 وَلَمْ يُولَدْ ۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۴)

۵

سُورَةُ الْفٰلِقِ

۱۱۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفٰلِقِ ۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۲) وَمِنْ
 شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۳) وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِي
 الْعُقَدِ ۴) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۵)

۶

سُورَةُ النَّاسِ

۱۱۴

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۱) مَلِكِ النَّاسِ ۲) اِلٰهِ
 النَّاسِ ۳) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۴) الَّذِیْ
 یُوسَّسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۵)
 مِنْ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ ۶)

بو بو نازاردانی پیغه مبهر ﴿﴾ جاله و رۆژهدا پته ده خریته ملی
 وه دک ده فهرموی:

۵) له گه ردنیدایه گورسیکی دروستکراو له ناگری دؤزه خ،
 ده لئین له دنیا دا گه ردن به نیکی چاکی هه بوه فرۆشتویه تی بو
 دوزمانیه تی پیکردنی پیغه مبهر ﴿﴾ بویه خوا به و شیوه یه توله ی
 لیده کاته وه.

دیسان نه مه ش موعجیزه یه کی تری گرنگه که به لگه یه له سه ر
 نه وه که ئهم قورئانه قسه ی زاتیکه که ناگای له ناینده و
 سه رنجامی هه مو شت هه یه له م سورته دا باس له وه ده کات، که
 نه بوله هه ب و خیزانه که ی دهرینه ناو ناگره وه، واته باوهر
 ناهینن و به کافری دهرن، که چی هه روایش دهرجوو نه مانه به
 بیباوه ری مردن، به لام نه گهر پاش هاتنه خواره وهی ئهم نایه تانه
 ئیمانیان به ینایه نه وا ئهم نایه تانه ده که وتنه ژیر ره خنه و
 گومانه وه و به م شیوه یش ده یان توانی بیسه لمینن که قسه ی
 قورئان راست دهرنه جو که واته نه وه قسه ی الله نیه، به لام ئومو
 جه میل کاتیک زانی که ئهم سورته هاتوه و نه وژنه ناوداره به
 کوژ هه لگر ناوده بات زور توره بو و هات و به ردیکه به ده سه ته وه بو
 پیغه مبهر ﴿﴾ که نه بویه کری له گه لدا بو دانیشتبو له لای که عبه دا
 هاته لای نه بویه کرو به سه ریه وه وه ستاو وتی: ده لئین: هاوری که ت
 قسه ی ناشیرینی بی وتوین؟ نه بویه کریش وتی: نه به خوی ئهم
 ماله هه یه به سه ستیکی نه وتوه و نه هاتوه به ده میداو وتی تو

دامه زراوه (الصفات الثبوتية) وهكو وشهى "الصمد" واته گهوره و پهنا پى براوو لاله نه لا كراوو بينيازىك كه هممو بهو نيازى ههيه، وه خاوهنى سيفاتيكه كه دورن لهوزاته (الصفات المنفيه) وهكو نه بوونى مندال و هاوسهرو باوك و دايك كه وشهكانى ﴿لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾ نهوه دهگهينيت، وه نيسبهتداني خوا لهو وهسفه تاوانىكى گهورهيه وهكو له سورتهى (مريم) دا دهفرمويت: ﴿وهنهوان نهئين: (الله) مندالى ههيه.

بهراستى قسهيهكى زور گهوره و خراپتان كرووه نهوهنده گهوره و خراپه كه ناسمانهكان له داخى نهو قسهيهى كه نيوه دهيكه خهريكن لهت لهت و گالگال بين، وه زهوييش خهريكه پارچه پارچه ببيت و چياكان خهريكن لهت و پت بين ويكهونه خواروه، له بهر نهو تاوانه گهوره كه نيوه نهئين رحمان مندالى ههيه، كه رحمان پيوستى به مندال نيه ونه گونجاويشه، چونكه هيچ شتيك نيه نهله ناسمانان و نهله زهويدا مهگهر له رۇزى قيامهتدا دپته خزمهت (الله) و دان به بهندايهتى خويدا دنيت ﴿

دهى بهنده چون دهكات به مندال و هاوشانى خوى؟ وه دهبيت به هيچ شتيك نه چوينريت، چونكه هيچ شتيك وهكو نهو نيه وهكو له سورتهى (الشورى) دا دهفرموى: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ ههريويه له سورتهى (النحل) دا هه رهشهى لهو كه سانه كرد كه وينه بو خوا دادهنين و فرموى: ﴿فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ﴾. وشهى (احد) واته تاك كه له گهل وشهى "واحد" واته يهك جياوازي ههيه، چونكه له وشهى واحد گومانى دووهه ميس دهكرت، جابويه ههركات نهو وشهيه هاتبيت پاش نهو ردى نهوه دهكاته وه كه خوايهكى تر ببيت.

بورهيدى نهسله مى دهليت پيغه مبهر ﴿گوئي له دعوى پياويك بو كه دهيويت: (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَيِّ شَهِدٍ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ قَالَ فَقَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ سَأَلَ اللَّهُ بِاسْمِهِ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ وَإِذَا سُئِلَ بِهِ أُعْطِيَ / الترمذي، صححه الألباني) نهى خودايه دهوات ليدكه م بهوى نهوهى كه شايهتى دهدهم كه بيگومان تو خوايهكيت كه جگه له تو هيچ پهره ستر او يكي راسته قينهى تر نيه كه نهو كهسه تاكو بينياز هيت كه نه مندالى ههيه و نه له كهس بووه نه هاوشانىكى ههيه، جا پيغه مبهر ﴿فرموى: سويند بهو كهسهى كه گياني منى بهدهسته بهو ناوه گهوره

مزگهوتى (قوباء) دا، جا هه كاتيك سورتهتىكى بخويندايه پيشهكى ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ﴾ دهخويند، نينجا نهو سورتهتى ترى دهخويندو له هممو ركاتيكا ناواى دهكرد، هاوپرئكانى پييان وت: تو بو همميشه بهم سورته دهست پيدكه هيت پاشان وادهزاني بهس نيه بويه سورتهتىكى تر دهخوينى يان هه نهو بخوينه يان واز له سورته بهينه و سورتهتىكى تر بخوينه؟ نهو ويش وتى: من وازى لى ناهينم نهگهر بيتان خو شه بهو شيوه نيمامه تيتان بو دهكه م و نهگهر بيتان ناخو شه واز له نيمامه تيتان دهينم، نهوان به چاكرت له هه مويان ته ماشايان دهكردو پييان ناخوش بو كه سيكى تر نيمامه تيان بو بركات بيجه لهو، جا كاتيك هاتنه لاي پيغه مبهر ﴿ثُمَّ نُوهِىَ هُوَ وَهَوَالِهِ يَانِ بِئِدَا، فَرَمَوَى: { يَا فَلَانُ مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَفْعَلَ مَا يَأْمُرُكَ بِهِ أَصْحَابُكَ وَمَا يَحْمِلُكَ عَلَى لُزُومِ هَذِهِ السُّورَةِ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُهَا فَقَالَ حُبُّكَ إِيَّاهَا أَدْخَلَكَ الْجَنَّةَ / البخارى} واته: فلان كهس چ شتيك بهرگريت ليدكه كات له وهى كه به گوئى هاوپرئكانت بكه هيت؟ وه چى واى له تو كروه كه له هممو كاتيكا تو نهو سورته بخوينى؟ وتى: بهراستى من نهو سورته م خو شه مويت، فرموى: خو شه ويستى تو بو نهو سورته دهتخاته بهه شه وه {ههروه ها پيغه مبهرمان ﴿فَرَمَوَى: { وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهَا لَتَعْدِلُ ثُلُثُ الْقُرْآنِ / متفق عليه} سويند بهو زاتهى كه گياني منى بهدهسته نهو سورته به شيكه له سى بهشى قورئان { وه سونه ته له كاتى خهوتندا له گهل سورتهى فهله قو سورتهى ناسدا بخوينريت، ههروه ها سونه ته پاش هممو نويزه كان بخوينريت.

به ناواى اللهى زور به سووز و بينه ياهت ميه ره بان

۱) بلئى نهو پهره رديگارهى من تاكه و وينه نيه، هممو وهسفانى جوان و تهوا و هه هى نهوه كه له هيچ كهسى تر دا بهدينايهت.

الله ۲) لهوپه رى گهوره يدايه و هممو شت نيازى بهو ههيه و نهو نيازى به كهس نيهو، كار دهكاته سهه هممو شتيك و هيچ شتيك كارى تيناكات.

۳) نه كهسى لى بوه تا شتيك لهو بچيت وه نه له كه سيش بووه تا به كه سيك بچيت كه واته

۴) هيچ كه سيك هاوتاو هاووينه نيه و نيه، جا نهگهر به باشى ته ماشاى بكهين دهيينن نهو سى نايه تهى دوايى ماناى ناييه تى يه كه مه كه خوا تاكه له زاتيداو تاكه له سيفاتيداو تاكه له كرديدا، وه له هيچ كامياندا وينه نيه و كهس بهو ناچيت، ليرده ههروهكو تاكو ته نيايى اللهى دهسه لينيت بهو چهند نايه ته نهوه شمان تيدكه هيه نيت كه خاوهنى وهسفانىكى سه لينراوو

داوای لیگرد که، نه‌گهر به‌وه بانگ بگریت و هلام ددهاته‌وه و نه‌گهر به‌وهش داوای لیبگریت دهبه‌خشیت)

سورتهی فله‌ق

۵

۱۱۳

زۆربه‌ی زانایان پییان وایه سورتهی فله‌ق له مه‌که‌دا دابه‌زیوه، هندیکیش ده‌لین له مه‌دینه‌دا هاتوته خواروه، ئەم سورته سه‌دو سیانزه‌مین سورتهی قورنانه و به‌گویره‌ی دابه‌زین له‌سه‌ر رای ئەوانه‌ی که ئەم سورته به مه‌که‌یی ده‌زانن بیسته‌مین سورته که له پاش سورتهی (الفیل) و پیش سورتهی (الناس) دابه‌زیوه و پینج‌نایه‌ته.

خویندنی ئەم سى قولانه ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ له‌پاش هه‌مو نوێژیکى فه‌رزو له‌کاتى خه‌وتندا سونه‌تن و فه‌رموده‌ی راستیان له‌سه‌ره‌اتوه، له‌باره‌ی ئەم سورته‌وه سورته‌ی (الناس) که هه‌ردووکیان به (مُعَوَّذَتَيْنِ) به‌ناویانگن چه‌ند فه‌رموده‌ی راست هاتوه له وانه ئەم فه‌رموده‌یه که پیغه‌مبه‌رمان ﷺ به عوقبه‌ی کورپی عامری فه‌رمو: ئەى عوقبه‌ نایا دوو سورته‌ت فی‌رنه‌که‌م که یه‌کیکه له باشت‌رینی هه‌ردوو سورته‌تیکى تر که خه‌لك خویندویه‌تى؟ وتم: به‌ئى ئەى پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ، جا ئەویش ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ ی بو خویندمه‌وه، له‌پاشان قامه‌تکرا بو نوێژ پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ هه‌ستا چوه پیشه‌وه‌وه ئەم دوو سورته‌یه‌ی خویندمه‌وه، له‌پاشان داى به‌لامداو فه‌رمو: چۆنت بینى ئەى عوقبه؟ هه‌ردووکیان بخوینه هه‌رکاتیک هه‌ستای له خه‌و (احمد، النسائي، صححه‌ الالباني).

هه‌روه‌ها ئیمامى موسلم هه‌ر له عوقبه‌وه بو‌مان ده‌گپ‌رته‌وه که ده‌لایت: پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ فه‌رمویه‌تى: {أَمْ تَرَى آيَاتِ أَنْزَلْتُ اللَّيْلَةَ لَمْ يَرِ مِثْلَهُنَّ قَطُّ} ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ واته نایا تو نازانیت که ئەم شه‌و چه‌ند نایه‌تیک دابه‌زیوه هه‌رگیز وینه‌ی ئەو نه‌بینراوه ئەوانیش بریتین له ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ و ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾.

به‌ناوی الله‌ی زۆربه‌سۆزو بینیه‌یه‌ت میه‌ره‌بان

﴿١﴾ بلى من په‌نا ده‌گرم به‌خواى شه‌فکه‌رو ده‌ره‌ینه‌رى هه‌مو شتیک به‌تایبه‌تى هینانى روناکی به‌یانی به‌دوای شه‌ودا و پالنانى تاریکی که کاتیکى زۆر به‌پیت و به‌ره‌که‌ته بو مروّف، په‌نا ده‌گرم به‌وه په‌روه‌ردگاره به‌هیزو خاوه‌ن ده‌سه‌لاته که ئەو گورپ‌انکاریه سه‌رسوره‌ینه‌ره دروست ده‌کات به‌بى ئەوه‌ی ماندو ببیت.

﴿٢﴾ له شه‌رى هه‌مو شتیک که دروستی کردوه. که شه‌رى شه‌یتان و سزای دۆزه‌خیشی به‌رده‌که‌ویت، چونکه ئەوانیش هه‌ر دروستکراوى خودان واته: وشه‌یه‌کی زۆر پر مانایه و ئەوانه‌ی دواىی که دین تاییه‌ت‌ترن، وه‌کو ده‌فه‌رموئى:

﴿٣﴾ وه په‌ناده‌گرم به‌وه په‌روه‌ردگاره له شه‌رى شه‌و کاتیک که تاریک ده‌بیت، چونکه کاتى بلا‌وبونه‌وه‌ی هه‌مو گیان له‌به‌ریکی پر مه‌ترسیه‌وه کاتى بلا‌وبونه‌وه‌ی به‌دکارانه، جا جیگای خوینه‌تى که مروّف له شه‌رى ئەوانه‌ خوى به‌و زاته بیاریزیت که هه‌مو که‌س به ئیراده‌وه هیزی ئەو ده‌توانن شت بکه‌ن و بى ئیراده‌ی ئەو توانای هیچیان نیه‌.

دایکی باوه‌رداران عایشه ده‌لایت: پیغه‌مبه‌ر ﷺ ته‌ماشای مانگی کرد ئینجا فه‌رموئى: { يَا عَائِشَةُ اسْتَعِيذِي بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ هَذَا فَإِنَّ هَذَا هُوَ الْغَاسِقُ إِذَا وَقَبَ / الترمذی، صححه‌ الالباني } ئەى عایشه په‌نابگره به الله‌ له شه‌رى نائمه‌ که به‌راستی ئەوه ئەو تاریکیه‌یه که دیت { ئینجا ده‌فه‌رموئى:

﴿٤﴾ وه له شه‌رى ئەو نافرته‌ ساخیرانه کاتیک که فووده‌که‌ن به‌گریکاندا بو سیحرو جادوگه‌رى و تیکدانى زىانی خه‌لك، ئینجا باسى زيان ده‌ریکی تر ده‌کات و ده‌فه‌رموئى:

﴿٥﴾ سا په‌ناده‌گرم به‌خواى فله‌ق له شه‌رى هه‌سودیش هه‌رکاتیک که هه‌ساده‌ت ده‌بات. چونکه ئەو هه‌ساده‌ته‌یش دیسان کار ده‌کاته سه‌ر ژیری و مال و له‌شو گیانی مروّف دیاره به‌مه‌یل و ئیجازه‌ی الله‌، جا ئەو که‌سه‌ی که بزانی‌ت قسه‌کانی کارده‌کاته سه‌ر خه‌لك پیویسته‌ خوى له قسه‌و باسکردنى خه‌لك بیاریزیت، هه‌ر کاتیکیش ویستی باسى که‌سیک بکات با بلى (ماشاء الله) ئینجا ئەو قسه‌یه‌ی که ده‌وى بیکات با بیکات، ئەوکات به ویستی په‌روه‌ردگار زىانی نابیت.

سورتهی ناس

٦

١١٤

سورته‌ی ناس زۆربه‌ی زانایان پییان وایه له مه‌که دابه‌زیوه، هندیکیش ده‌لین له مه‌دینه‌دا هاتوته خواروه ئەم سورته‌وه دواىن سورته‌ی قورنانه، وه‌به‌گویره‌ی دابه‌زین له‌سه‌ر رای ئەوانه‌ی که ئەم سورته به مه‌که‌یی ده‌زانن بیست و یه‌که‌مین سورته‌ که له پاش سورته‌ی (الفلق) و پیش سورته‌ی (الإخلاص) دابه‌زیوه و شه‌ش نایه‌ته، له‌باره‌ی ریزی ئەم سورته‌وه ئەوه‌ی که له سورته‌ی (الإخلاص) و (الفلق) دا باسکرا به‌سه. ئەم سورته‌له‌سه‌ر قسه‌ی ئەوه‌که‌سانه که به‌مه‌دینه‌یی ده‌زانن له‌گه‌ل

سورته فلهق دا دابه زیوه، که هوی دابه زینیان نه وه بو که کابرایه کی جوله که به ناوی له بیدی کوری نه عصم له سرده می پیغه مبه رمان ﷺ دا جادوی له پیغه مبه رمان کردوه و نازاری پی گه یاندوه، به لام له نازاردان به ولوه کاریکی تری پی نه کراوه، جا نه م سیجره شهش مانگی خیاندوه وه کو نیمام نه حمه دو بوخاری و موسلم بومان ده گپرنه وه نه مهش نه وه ده گه یه نیّت که جادو به ئیرادهی خوا کارده کاته سر لاشه و بیرو هوش، باش وایه که جادو لیکراو نه م سورته زور بخوینی به لکو الله پاران وه که ی وهر بگریّت و شیفای بدات. دایکی باوهر داران عایشه ده لیت: { اَنَّ رَسُوْلَ اللّٰهِ ﷺ كَانَ اِذَا اشْتَكٰی نَفَثَ عَلٰی نَفْسِهٖ بِالْمُعْوَدَاتِ وَمَسَحَ عَنْهُ يَدِهٖ / متفق علیه /

واته: پیغه مبه رمان ﷺ هرکات شوینیکی نیسی بگردایه سورتهی فلهق و ناسی ده خوینده وه و فوی ده کردو دهستی ده هینا به خویدا } وههروه ها پیغه مبه رمان ﷺ له باره ی نه م دوسورته وه فه رمویه تی: { مَا تَعُوذُ النَّاسُ بِاَفْضَلِ مِنْهُمَا / النسائي، صححه الألباني / خه لک به شتیکی چاکتر له م دوو سورته داوای په نای له الله نه کردوه. }

به ناوی الله ی زور به سوژو بینیه ایته میهره بان

۱ بلی: په ناده گرم به په روه ردگاری خه لک.

۲ به پادشاو خاوه نی خه لک.

۳ په ناده گرم به مه عبودو په رستراوی راسته قینه ی خه لک، له چی؟

۴ له شهرو خراپه ی نه وهی که زور خورپه دروستکه رو گه راویه واته: هه میسه هر خه ریکی دروستکردنی خورپه ی خراپه له ناو دلی مروقد او هر کاتیک یادی الله بگریّت نه وه ده گه ریته وه و درده چیّت و هر که بی ناگایی له الله په یداو دیته وه و خورپه دروست ده کات، که واته زور دیت و دپروات، که چیگای نه م خورپه و هاتوچویه دلّه که له ناو سینگی مروقدایه، بویه ده فه رموی:

۵ نه وهی که خورپه دروست ده کات له ناو سینگی خه لکدا، مه به ست له سینگ دلی ناو سینگه، جا هه روه کو روونه نه و خورپانه له دلی نه وهی ناده مدا دروست ده بیّت ده سگونجیت له دلی جنوکه کانیشا دروست بیّت و نه و شته ییش که نه و

خورپانه دروست ده کات و به یادی خوا ده تو ریّت و راده کات. پیغه مبه رمان ﷺ ده فه رموی: { اِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنْ اَيْنِ اَدَمَ يَجْرِي الدَّمُ / متفق علیه / به راستی که شهیتان هاتوچو ده کات له له شی مروقد او هوشوینه ی که خوین هاتو چوی پی دده کات }

۶ له جنوکه و له نه وهی ناده م. واته تا قمیکی جنوکه و تا قمیکی مروقد نه و وه سفه خراپه یان هه یه و پیویسته مروقد ناگای له خوی بیت پیشه کی بو پاراستنی له شه ری هه ردو وکیان په نا به الله بگریّت هر به و په ناگرتنه ده پاریزیت له شه ری جنوکه، به لام بو خو پاراستنی له شهیتانی نه وهی ناده می پیویسته سه ره رای په ناگرتن به الله له شهریان به رواه تیش ده بیّت خوی تیکه لاوی مروقی شهیتان سیف هت نه کات، پیغه مبه رمان ﷺ ده فه رموی: مروقد له سه ر ئایینی برادره که یه تی، جا با بزانیّت برادره ی و دو ستایه تی کی ده کات، واته نه گه ر خوتت خوشده ویّت و دترسیت له په روه ردگارت و له پاشه روژی خوت دو ستایه تی و تیکه لاوی مروقی خراپ و شهیتان سیفه تان نه بیت، به راستی نه مه یان مه ترسی زیاتره، چونکه دهیناسیت و خزمته و هاو زمانته و هاوریته و شه رم ده که ییت دلی بشکینی، به لام له راستیدا نه و له روخاندن و نه هیشتنی بیرو باوهری تو دا دریغی ناکات. سوپاس بو خوا شهیتانی جنوکه هر خورپه ی له ده ست دیت و به یاد کردنیکی الله راوده کریّت و ده تارینریّت، ده گپرنه وه له ئیبنوعه باسه وه که پیاویک هاته خزمته ی پیغه مبه ری خوا ﷺ و وتی: نه ی پیغه مبه ری خوا ﷺ من نه فسم خورپه ی وام بو دروست ده کات که نه گه ر له ناسمانه وه فره بدریمه خواره وه نه وه م پیخو شتره تا نه وهی که نه و قسه بکه م، ئیبنوعه باس ده لیت: پیغه مبه رمان ﷺ فه رموی: { اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي رَدَّ كَيْدَهُ اِلَى الْاَسْوَسَةِ / ابوداود، صححه الألباني / خوا له هه موکه س گه وره تره، خوا له هه موکه س گه وره تره سوپاس بو خوا که هه مو فروفیله که ی کردوه به خورپه و هچی تر }

چاوپیدا خشانده وهی بو چاپی دووه م ته واو بو له ریکه وتی بیست و پیچی ره جه بی / هه زارو چوارسه دو سی و شه شی کوچی به ران به ربه چوارده ی پینجی دووه زارو پانزه ی زاینی. هه ولیر. والله الحمد والمنه

ثماره ناو لا يهده ثماره ناو لا يهده ثماره ناو لا يهده ثماره ناو لا يهده

885 الروح ٨٥

889 الطارق ٨٦

891 الأمل ٨٧

893 العاشية ٨٨

895 الفجر ٨٩

898 الخلد ٩٠

900 الشمس ٩١

901 الليل ٩٢

903 الضحك ٩٣

905 السرح ٩٤

906 التين ٩٥

907 العلق ٩٦

910 القدر ٩٧

911 البينة ٩٩

913 الرزية ٩٩

914 العار ١٠٠

915 القدر ١٠١

916 الكافور ١٠٢

917 العصرة ١٠٣

918 البهجة ١٠٤

919 القدر ١٠٥

921 قرين ١٠٦

922 المشاعر ١٠٧

923 الكون ١٠٨

924 الكافور ١٠٩

925 العصرة ١١٠

926 المسد ١١١

927 الاخلاق ١١٢

929 القلق ١١٣

930 التماس ١١٤

789 الواقعية ٥٦

794 الحيات ٥٧

800 الحيات ٥٨

806 الحشرة ٥٩

811 المنحة ٦٠

815 الصنف ٦١

818 الحجة ٦٢

820 المتأخر ٦٣

822 العجائب ٦٤

825 الطلاق ٦٥

830 السجدة ٦٦

832 الملك ٦٧

835 القابل ٦٨

839 الحرفة ٦٨

842 المعالج ٦٩

844 نوح ٧١

847 الحق ٧٢

850 البركة ٧٣

852 المنذر ٧٤

855 القيام ٧٥

858 الاستد ٧٦

861 المشكلات ٧٧

864 التبا ٧٨

867 التارات ٧٩

871 عين ٨٠

874 الكون ٨١

877 الاحتفال ٨٢

879 المطرف ٨٣

883 الاستد ٨٤

624 القصص ٢٨

635 العجائب ٢٩

643 الزور ٣٠

650 القمم ٣١

654 السجدة ٣٢

657 الأجن ٣٣

669 نكاح ٣٤

674 خط ٣٥

680 بيت ٣٦

686 الصافات ٣٧

694 ضيق ٣٨

701 الرمز ٣٩

710 عطف ٤٠

720 فضلك ٤١

726 الشورى ٤٢

732 الحروف ٤٣

741 الشج ٤٤

745 الجارية ٤٥

749 الاحتفال ٤٦

754 محبة ٤٧

758 القصة ٤٨

763 الحيات ٤٩

767 قوس ٥٠

771 اللات ٥١

774 الطور ٥٢

777 العنة ٥٣

781 القصة ٥٤

785 الحزن ٥٥

أ مقدمة 1

١ الفاتحة 18

٢ البقرة 29

٣ العنكبوت 135

٤ التوبة 186

٥ النور 231

٦ الأعراف 269

٧ الجن 304

٨ المؤمن 342

٩ النور 361

١٠ النور 393

١١ النور 408

١٢ النور 436

١٣ النور 444

١٤ النور 452

١٥ النور 462

١٦ النور 469

١٧ النور 486

١٨ النور 505

١٩ النور 522

٢٠ النور 535

٢١ النور 549

٢٢ النور 560

٢٣ النور 573

٢٤ النور 582

٢٥ النور 595

٢٦ النور 603

٢٧ النور 616